A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TÖRTÉNETTUDOMÁNYI INTÉZETE

BEVEZETÉS A MAGYAR TÖRTÉNELEM FORRÁSAIBA ÉS IRODALMÁBA

III

KIEGÉSZÍTÉSEK ÉS NÉVMUTATÓ

BIBLIOTHECA KIADÓ

BUDAPEST 1958

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
1953 évi A 5928 sz.

ELŐSZÓ

Munkánknak, melyben az 1825 előtti magyar történet forrásainak és irodalmának feltárására vállalkoztunk, jelen s egyúttal befejező kötete két külön részből áll: az egyik a legszükségesebb kiegészítő anyagot tartalmazza, a másik a névmutatót az I—III. kötethez.

1. A kiegészítéseket mindenütt az I. illetve a II. kötet készen adott szerkezeti felépítéséhez, beosztásához, tartalmi sorrendjéhez igazodva, azok megfelelő lapszámaira utalva soroljuk fel. Minden más megoldás, bármennyire helyes meggondolásokon alapult légyen is egyébként, csak növelte volna az ilyen pótlás használatának a dolog természete folytán amúgy is fennálló nehézségeit. Szerkezeti átalakításra csak új kiadásban lehet vállalkozni.

a) *A kiegészítések első helyen mindenütt az I. és a II. kötet anyagának lezárása (tehát zömében 1950 június illetve 1952 január) óta napvilágot látott, új anyagot tartalmazzák, 1955 októberig. Kereken tehát egy fél évtizednek újabb történetirodalmi termését, legújabb mozzanatait és eredményeit. Igyekeztünk a hazai bizantinológia, az irodalomtörténet és általában a közvetlenül határos tudományágak új anyagának is legalább fő mozzanatait megemlíteni. Igyekeztünk pedig azért, mert nézetünk szerint történész csak akkor érdemli meg nevét, s akkor töltheti be igazán hivatását, ha nem elégszik meg tárgyának helytelenül leszűkített értelmezésével, hanem egy-egy korszak történeti fejlődésének egészét tudja áttekinteni. Ehhez viszont múlhatatlanul figyelemmel kell kísérnie olyan szomszédos kutatási területek fő eredményeit is, melyekre saját kutatásai természet szerint közvetlenül már nem terjednek ki. A történész nyilvánvalóan nem írhatja meg az irodalom- vagy művészettörténészek tanulmányait, de nincs is felmentve azok olvasásától. Ezek az örvendetes módon fejlődő, megújult erejű, szomszédos kutatási ágak maguk sem leszűkítve értelmezik feladataikat, és szívesen nyúlnak határtémákhoz is: Zrínyi életét és szerepét irodalomtörténetírásunk, Hajnóczyét jogtörténetírásunk dolgozta fel új monográfiákban, — holott mindkét esetben (ha nem is egyféleképpen) saját korának egy-egy kiemelkedő p o l i t i k a i szereplőjéről volt szó.*

b) *Második helyen (rendszerint sűrűbb szedéssel) és ugyancsak a megfelelő lapszámokra utalva a régi anyagból vett pótlások következnek mindenütt. Különösen ott, ahol valamilyen új kutatás vagy szempont egy-egy kérdést új megvilágításban, úgy vetett fel, hogy annak részletei iránt is megnövelvén az érdeklődést, bizonyos fokig a régebbi anyagot is aktualizálta. Azután ott, ahol az adatok némi*

bővítésére, az eredetinél valamivel részletesebb tájékoztatásra (és néhol egy-két sajtóhiba kiigazítására) volt szükség. Érthető, hogy minderre főleg az I. kötettel kapcsolatban került sor: annak szűk kereteiből kellett valaha a legtöbbnek kimaradnia, ott kellett az adatok formulázását a legszigorúbban rövidre fogni. Az sem véletlen, hogy az aránylag legbővebb utólagos tájékoztatást (így a bibliográfiákat, a történetírás fejlődését stb. illetően) a bevezető „általános" részhez kellett fűznünk: annak idején ezt kellett az időrendi rész kedvéért a leginkább megszabdalni. Igyekeztünk figyelembe venni a munkát használók tapasztalatait, észrevételeit is: külön szeretnénk megköszönni Benda Kálmán, Esze Tamás, Györffy György és Perényi József tanulságos megjegyzéseit és adalékait, s mindenekelőtt Révész Imre akadémikus lekötelező készségét, mellyel hatalmas protestáns egyháztörténeti adatgyűjtését rendelkezésünkre bocsátotta.

A fő problémát azonban nem is a kiegészítő anyag összeállítása, hanem még mindig a legszükségesebbnek kiválogatása okozta, mivel a kiegészítéseknek megvolt a maguk zárt kerete.

2. A névmutató az I. és II. kötetben, valamint a III. kötet kiegészítés-részében található személyneveket, földrajzi neveket, valamint az egykorú sajtótermékek és névtelen munkák, röpiratok (rövidített) címeit tartalmazza. A címeket kurzív szedésben adja, mellette a keletkezés vagy kiadás évszámával és (zárójelben) a szerző nevével, ahol az ismeretes. A földrajzi nevek közt országok (sőt népek, nemzetek), megyék, városok, helységek, folyók, hegységek stb. neveit közöljük; nem közöljük természetesen az egyes könyvcímek után zárójelben következő megjelenési helyet, és — érthető módon — nem szerepel címszóként „Magyarország" és „Erdély" sem. A személyneveket leginkább használatos formájukban illesztettük a névsorba, tehát Michael Conrad von Heydendorf „H" alá került, bár tulajdonképpeni családneve Conrad volt; vagy pl. Debreceni Ember Pál is „D" alatt szerepel, amint e régi, kettősen használt nevek általában az előnév által megszabott helyen találhatók, bár vitatható esetekben, szükség szerint igyekeztünk a tájékozást a tulajdonképpeni családnév helyére tett utalásokkal megkönnyíteni.

A nevek pusztán formális felsorolása azonban önmagában még kevés segítséget nyújtott volna e munka használóinak. Gondoljunk azonos, vagy hasonló nevű személyekre vagy szerzőkre, vagy még inkább olyan esetekre, midőn egy-egy nevet ötvennél, vagy száznál is több lapszám követett volna, az olvasóra hagyva, hogy keresse meg közülük pl. Debrecen vagy Franciaország éppen azon speciális vonatkozását, vagy Thaly Kálmánnak éppen azon adalékát, melyet meg szeretne találni. Üsse fel bárki a mutatót e címszavaknál, s amit ott látni fog, az minden előszóbeli magyarázatnál jobban meggyőzi majd, hogy miért kellett éppen a könnyebb és gyorsabb használhatóság kedvéért az a n a l i t i k u s n é v m u t a t ó műfajához folyamodnunk.

Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy a címszavakat (a neveket) a mechanikus betűrendes felsoroláson túlmenően bizonyos mértékig tartalmilag is elemezzük, részeire bontjuk. Nemcsak arról van tehát szó, hogy pl. az egykorú szereplőknél röviden jelezzük: ki volt az illető. Hanem elsősorban arról, hogy minden név után legalább egy, de inkább több, máskor meg egész sor (ismét betűrendbe szedett) utalás

világosit fel arról: az illető név tulajdonosa milyen minőségben, milyen vonatkozásban jön elő e megadott lapszámokon, Ha szerzőről van szó: milyen témáról készült munkája? Egy-egy témakörről irt tanulmányai hol találhatók (ha találhatók) a könyvben? Ha pedig városról: akkor hol, melyik lapokon lelhető meg az annak iparára, irodalmi életére, vagy műemlékeire vonatkozó anyag. A mutató e tekintetben odáig elmegy, hogy felsorolja mindazokat, akik a könyvben mint Borsod megyei születésűek, vagy például mint a hallei egyetem diákjai szerepelnek. De vigyázat! C s a k azokat sorolja igy fel, akiknek nevénél ezt a körülményt a szöveg ténylegesen meg is emliti! És nem mindenkit aki Borsodban született, vagy valaha Halléban tanult, s neve esetleg szerepel a könyvben. Vagy e címszó alatt: „német egyetemek magyarországi diákjai", csak azokat emliti, akiknek neve mellett e „német" jelző szerepel, s nem összesitve mindazokat, akik Németországban tanultak; akiket a szöveg jénai vagy hallei diáknak nevez, azok itt nem, hanem csak Jéna illetve Halle címszavai alatt találhatók! Mert a névmutató természet szerint pusztán a szövegben ténylegesen előforduló címszavakra utal, még ha analitikus jellegénél fogva bizonyos mértékig pótolja is a tárgymutatót.

*

Végezetül az utánunk következők okulására, legyen szabad egy-két elvi és gyakorlati következtetés levonása céljából, néhány szót szólni a magyar történeti bibliográfia fejlődéséről és feladatairól.

A bibliográfiák fejlődésének összefüggő története sem egyetemes, sem hazai, magyar viszonylatban nincs még megírva. A nagyobb kézikönyvek, ha egyáltalán visszatekintettek a múltba, rendszerint megelégedtek a különböző bibliográfiai műfajok néhány jellemzőbb, régebbi példájának, képviselőjének megemlitésével, de általában anélkül, hogy komolyabb mértékben próbáltak volna a valóban tarka műfaj-változatok bozótjában valami eligazító elvet találni, kapcsolatba hozva őket azzal a talajjal, amelyen teremtek: a társadalmi fejlődés során előállt, idővel és hellyel változó feltételek és szükségletek összességével. Újabb munkák már észreveszik, hogy az egy időben egymás mellett, egymással párhuzamosan szereplő bibliográfiai műfajok közül egyesek visszafejlődnek, elhalnak, mások éppen ellenkezőleg: kibontakozóban vannak, sőt új ágakat is hajtanak. Természetes is. A legrégibb műfaj: az egyetemes és általános bibliográfiáé, mely minden létezett és létező könyv címét együtt akarta magába szedni, talán elképzelhető volt még a könyvnyomtatás föltalálása után 50—100 évvel, de gyakorlatilag megvalósithatatlanná vált a XIX. századra. Ugyanakkor a polgári nemzeti fejlődés feltételei elindították és a XIX. századra általában meg is teremtették a különböző retrospektiv nemzeti bibliográfiákat, majd létrehozták az ilyen régi, nagy gyűjteményeket évről évre folytató, kurrens nemzeti bibliográfiák ma is nélkülözhetetlen, maradandó intézményét. De ma már az is nyilvánvaló, hogy egyrészt a különböző kutatási ágak messzemenő specializálódásával, másrészt pedig az irodalmi művelődésnek kulturális forradalomként mind szélesebb rétegekre való kiterjedésével új feltételek alakulnak, melyek a különböző ismeretkörök, nevelési és művelődési feladatok stb. számára a részben tárgy szerint tagolt, részben a feladat igényéhez mérten bővebb vagy rövidebb, speciális irodalmi tájékoztatások egész sorát

teszik szükségessé. De maradjunk itt csak a szaktudomány területén: aligha kell részletesebben bizonyítanunk, hogy az egyes, speciális tudományágak számára egyszerre sok és kevés, de mindenképpen akadály volna, ha c s a k a nemzeti bibliográfiát vehetnék kezükbe: mert csak bizonyos tárgykörre, viszont azon belül ismét szélesebb körben: a nemzetközi irodalom kellő áttekintésére van szükségük. Innen a szakbibliográfiák iránti, egyre növekvő igény, amely természetesen új problémákat és egyúttal új megoldásokat vet föl a bibliográfiai munka célkitűzéseit, módszereit illetően melyeket a történelemben először, polgári szemmel, a francia forradalom utáni irodalom próbált megfogalmazni. Persze a szakbibliográfiáknak is megvannak a maguk előzményei és nem is lekicsinylendő hagyományai; és itt nem a régi bibliofil-antikvár katalógusokra hivatkoznánk elsősorban, mert — bárminő izgalmas olvasmánynak találja is őket Sylvestre Bonnard alakján át Anatole France vagy akár a mai kutató — ezek mégis a piaci értékesítés, az árverések és nyerészkedés érdekeinek voltak alávetve. Hanem azokra az első humanista tudósokra, akik egy-egy tudományág képzett szakembereiként próbálták annak idején az ismeretkörükre vonatkozó egész anyagot összeállítani, mint valaha a francia Champier (1506) az orvosi, vagy az olasz Nevizzano (1522) a jogtudományi irodalmat. Azután azokra a retrospektív nemzeti történeti szakbibliográfiákra, melyek a fejlettebb polgári országokban már a XIX. század végére megszülettek, s melyekben a maguk idejének olyan jeles szakemberei vállaltak vezető szerepet, mint Gabriel Monod a francia és Henri Pirenne a belga történeírásban. A következő, egyre sürgetőbb feladat egy-egy szaktudomány új irodalmi termését minél alaposabban feltáró, kurrens szakbibliográfiák megteremtése lett. Az ilyenek életben tartják a humanista hagyományt, amennyiben szaktudósokat mozgósítanak könyvészeti és ugyanakkor irodalomkritikai feladatokra, de — érthető módon — túlnőnek azon, amit bárki egyénileg nyújthat. Minél szélesebb körben ölelik fel a nemzetközi irodalmat, s minél jobban közelednek a kritikai, értékelő műfajhoz, annál inkább igénylik a különböző szakemberek egész kollektívájának együttműködését.

A magyar fejlődés a bibliográfiák történetében is a maga speciális feltételeit tükrözi az egyetemes történeten, illetve közelebbről annak kelet-európai variánsán belül. Messze visszanyúló előzményeiket: könyvjegyzékeket, katalógus-féléket most nem számítva, a hazai bibliográfia kezdeteit az irodalom- és tudománytörténet meg az írói lexikonok kezdeteivel találjuk egy tövön: ugyanazon XVIII. századi bio-bibliográfiai munkákban, melyek még kifejlés, szétágazás előtt, kezdeti fokon, úgy egyesítik magukban ezeket az eljövendő tudományágakat és műfajokat, mint a polihisztor-ízű, még specializálatlan orvosi-gazdasági irodalmi kísérletek a majdan szétágazó természettudományok első hazai jelentkezéseit. Némileg e régi rokonsággal való visszaélés volna, ha irodalomtörténetírásunk első fejezeteit kezdenénk most a könyvészet első fejezeteinek címén elmondani. A jellemző vonások közül csak egyet szeretnénk itt kiemelni: azt, hogy e munkák nem egyszerűen tájékoztató, technikai segédeszközként, hanem a hazai irodalmi kultúra feltárásának és védelmének tudatos szolgálatában születtek meg. Első szerzőnk: a selmeci polgárifjú Czwittinger Dávid németországi tanulmányai idején nemcsak azért fogott neki a hazai írókról megfelelő

előmunkálatok nélkül készült, de hiányosságai ellenére úttörő munkájának (Specimen 1711), hogy segítsen utolérnünk a fejlettebb, német irodalom példáját, hanem ugyanakkor, s talán még inkább azért is, hogy méltó választ adjon éppen egyes német irodalmi körök tájékozatlan, lenéző nyilatkozataira az irodalmi kultúra állítólagos soha-nem-létéről Magyarországon. Nem mehetünk bele annak elemzésébe, hogy jelentkezett-e ez a motívum azokban a részben elveszett, részben töredéknek, kéziratnak maradt kísérletekben, melyekkel a közel egykorúak: protestáns részről Soterius György s utóbb Major Pál, katolikus részről Szörényi Sándor, Spangár András próbáltak Czwittinger nyomába lépni; a pusztán tájékoztató jegyzékre is van példánk ez időből: ez a német professzorrá lett erdélyi szász Schmeizel Márton hallei magyar, erdélyi és — mint később mondanák: délkelet-európai vonatkozású könyvtárának katalógusa (1751). Hanem annál tudatosabban és határozottabban idézte fel félszázad távlatából Czwittinger kezdeményét és az ifjan elhunyt Rotarides Mihály irodalomtörténeti vázlatának (1745) emlékét az erdélyi Bod Péter, a Bethlen Kata-féle könyvtár katalógusának összeállítója (1752),[1] *több mint félezer hazai írót felsoroló művében (Magyar Athenás, 1766). Bod e legelső magyar nyelvű írói lexikont „a Magyar Nemzetnek tisztességére és ékesítésére" állította össze. Előszavában a „hazádat és nemzetedet igazán szerető" olvasóhoz fordulva az egykorú erdélyi felvilágosodási törekvésekhez híven részben azt igyekezett külön bizonyítani, hogy az írás mennyire fontos az elmék megvilágításához, másrészt azonban azt is, hogy a magyarok közt is voltak „minden időben nagy tudományu bölts emberek", irodalmi kultúránknak egyes fejlettebb, külföldi országokéhoz mért hiányai tehát nem javíthatatlan érzéketlenségből, hanem a hosszú idegen elnyomásból, háborús pusztításokból következnek. S bár latin nyelven, de megint a hazai szellemi életnek a külföldi kicsinylők ellenében való bemutatása céljából írta meg a következő ilyen írói lexikont (Memoria Hungarorum, 1775—1777) Horányi Elek piarista, aki egyébként 1790-es röpirataiban a nemesi-nemzeti mozgalom egyik jellemző szóvivőjeként lépett fel: s mialatt aulikus, német tollforgatókkal vívta irodalmi csatáit, közben — s ez sem véletlen — már készítette lexikonának új, bővített kiadását, melynek azonban már csak első kötete látott napvilágot (Nova memoria, 1792).*

De új tervek is születtek e fordulón: a régi század végén s az új korszak küszöbén, midőn először villant fel a feudális társadalom horizontján a polgári-nemzeti átalakulás látomása. A századvégi felvilágosodás új tudományszervezési programját, éppen a történettudomány vonalán, Kovachich Márton György, Hajnóczy József barátja fogalmazta meg. Programirataiban (1791, 1792) még együtt szerepel a történelmi társulattól, könyv- és kézirattáron, levéltáron át forráskiadó szervig mindaz, amit a jövő különböző, speciális intézmények formájában hozott létre: de mégis szerepel, magas igénnyel, és egy külön szaktudomány szolgálatában. S hogy e programból mennyire következett a történeti bibliográfia is, arra maga Kovachich válaszolt, midőn pár év múlva egyéni munkával kezdte felmérni: milyen anyaggal rendelkezünk. Első lépésként az elbeszélő források: naplók, emlékiratok (főleg kéziratok, de

[1] E kezdetekre ld. Lukinich Imre, *A magyar bibliografiairás első kísérletei* (MK. 1925, 6—18).

részben nyomtatottak) időrendi jegyzékét állította össze, rövid, főleg a lelőhelyre vonatkozó annotációkkal, a végén névmutatóval (Series chronologica diariorum).[2] *E jegyzéket a hazai történeti forrásbibliográfiák egyik ősének kell tekintenünk, annak ellenére, hogy szerzője maga külön hangsúlyozta: ezt még nem tekinti bibliográfiának, hiszen e műfajon ő egy sokkal bővebben, mélyrehatóbban jegyzetelt, szélesebbkörű összeállítást értett. És nem is késett mindjárt hozzátenni: igen kívánatos volna, hogy egy megfelelően jártas szakember a magyar történetre vonatkozó, addig megjelent kiadványok jegyzékét is hasonló elv szerint összállítsa, „de történeti, könyvészeti, irodalmi jegyzetekkel",*[3] *tehát nem puszta címeknek egymás mellé helyezésével. Tudtunkkal ez az annotált történeti szakbibliográfia gondolatának első (és eléggé elfelejtett) hazai fölvetése — Kovachich kifejezetten történeti munkákról beszél — akkor, midőn a mai szóval: retrospektív nemzeti bibliográfia területe is járatlan őserdő volt még. Helyesebben: éppen ez időben kezdte rajta az első, vékonyka ösvényt vágni az 1790-es nemzedék egy másik tagja, a Sokféle c. lap szerkesztője, Sándor István, aki könyvtárak és írók segítségével állította össze a régi magyar könyvek persze igen hiányos és pontatlan, időrend (s azon belül helyek) szerint csoportosított címjegyzékét (Magyar könyvesház, 1803).*[4] *A Széchényi Könyvtár első nyomtatott katalógusai mellett ez volt a korszak egyetlen produktuma e téren, bár az öregkorában is fáradhatatlan Kovachich fia segítségével Planum egy tökéletes magyar bibliographia és szókönyv iránt (1814) címmel e műfajban is nagyszabású tervet hozott nyilvánosságra, a hazafiakhoz intézett felhívás formájában: segítsenek anyagot gyűjteni.*[5] *A felhívás nem járt eredménnyel. S nem lett könyv utóbb, a 40-es évek küszöbén, Jankovich Miklósnak állítólag elkészült kéziratából sem, mely az 1533 utáni kiadványok felsorolására tett volna kísérletet. A feladat a polgári forradalom utáni időkre maradt.*

Ez az új, polgári korszak valóban meg is érlelt néhány olyan művet, mely máig fontos segédeszköze történetkutatóinknak. Szabó Károly a 60-as években fogott neki az 1711 előtti anyagot összeállító, hatalmas művének (Régi Magyar Könyvtár), mely 1879-től kezdett megjelenni, s melyet a 90-es évek küszöbén az 1711—1867 közti anyag feltárásával egészített ki Petrik vállalkozása. Ezzel le voltak rakva retrospektív nemzeti bibliográfiánk alapkövei. S ha ehhez hozzávesszük Szinnyei József 1874-ben indult, befejezetlenül is impozáns szakrepertóriumait a történelmi és a természettudományi folyóiratcikkekről, akkor valóban az a benyomásunk támad, mintha a magyar bibliográfiai irodalom kezdte volna végre utolérni saját feladatait. E benyomás azonban hamar eloszlik, sőt ellenkezőjére fordul, amint az új századhoz érkezünk. Már az első szakaszban is szembetűnő, hogy a komoly eredményeket egyesek, egyének kivételes szorgalma hozta létre, mely korántsem talált mindig és megfelelő mértékben intézményes támogatásra. A századforduló idejétől, a második szakaszban,

[2] *Scriptores rerum Hungaricarum minores* c. forrásgyűjteményben (I. Buda 1798, 1—104).

[3] Uo. 94—95. l.

[4] Szinnyei József, *Az első magyar bibliographus* (Bp. 1901).

[5] Abafi Lajos, *A magyar könyvészet történetéhez* (MK 1876). Szinnyei József, *Egy magyar írók névtárának terve* (MK 1877).

e lehetőségek aránylag még szűkebbek lettek, ha a feladatok egyre növekvő halmazához mérjük őket. Persze ekkor is akadtak odaadó, szorgalmas művelői a magyar történeti könyvészetnek — gondoljunk az Apponyi-féle Hungarica-gyűjteményre és Mangold vagy Hellebrant tevékenységére; ekkor is akadtak új kezdeményezések: egy-két városi, megyei könyvészet mellett ekkor született meg az Árpád-kor és a Rákóczi-szabadságharc bibliográfiájának első kísérlete. De mindez egyre kevesebbnek tűnik előttünk akkor, ha arra gondolunk, hogy mi mindennek kellett volna még megszületnie, mi maradt még elvégezetlenül! Gondoljunk arra, hogy a magyar történetirodalmat évi összefoglalókban c s a k külföldi vállalkozás keretében, a Jahresberichte hasábjain ismertették rendszeresen: olyan homlokzat volt ez, mely mögött nem állt épület, mert hazai könyvészetünk mind retrospektív, mind pedig kurrens formájában néma maradt ugyanakkor, mikor nemcsak a német, francia vagy belga kutatás rendelkezett már Dahlmann—Waitz, Monod, illetve Pirenne köteteivel (hogy csak a legnevesebb példákat említsük), hanem közvetlen kelet-középeurópai szomszédságunkban: a lengyel történeti bibliográfia nagy kötetei is egymás után jelentek meg 1891-től Finkel alapos összeállításában, és 1900-tól megindult Zíbrt ugyancsak igen figyelemre méltó cseh történeti bibliográfiai vállalkozása is. Igen üres kifogás volna tehát egyszerűen a polgári korszak szervezetlenségére, korlátaira vagy elmaradottabb, kelet-európai feltételekre vissza vezetnünk a magyar bibliográfiai irodalom mulasztásait. Mondhatni minden fejlettebb polgári történetírás megkezdte és többé-kevésbé tető alá is hozta a maga módján saját nemzeti történeti bibliográfiáját. Idehaza keressük hát a hibát, ha ez nálunk nem így történt, ha a magyar kutatás egyre elavultabb és szegényesebb felszereléssel végezhette a XX. században feladatát.

Volt egy pillanat, amikor úgy látszott, hogy kutatóink erre rádöbbenve valóban nekilátnak és pótolják a mulasztottakat. 1912-ben jelent meg a Dahlmann—Waitz féle német történeti bibliográfiának immár n y o l c a d i k kiadása, nagy anyaggal, melynek összeállításában Paul Herre szerkesztőt több mint negyven munkatárs — csupa ismert szakember — támogatta. A kötetnek sem beosztása, sem kezelhetősége nem volt ideális — de már arányaival, anyagának és a ráfordított szaktudásnak és munkaerőnek súlyával is a legnevezetesebb könyvészeti termékek közé tartozott s történészeinket mindennél jobban emlékeztette saját szegénységükre. Tudtunkkal Angyal Dávid érdeme volt, hogy az Akadémia történeti bizottságában indítványt tett a magyar történelmi bibliográfia megteremtésére, és bár név említése nélkül, de az ő kezdeményezésére célzott és azt támogatta Fejérpataky László a Magyar Történelmi Társulat 1913. március 13-i közgyűlésén tartott megnyitó beszédében.[6] *Fejérpataky rámutatott, hogy a magyar történetírás az utolsó félszázadban sokat produkált, eredményeket ért el, de „igazán alapvető" kiadványoknak, fontos segédkönyveknek igen nagy a híja; hogy „közléseink nagy részét az esetlegességnek és a gyors termelés vágyának köszönhetjük", és körültekintőbb, rendszeresebb munkára, igazán kritikai kútfőkiadásokra volna szükség, — legelső helyen azonban, mindenekelőtt, a történelmi bibliográfia kérdését vetette fel. „Nincs köztünk egy sem, aki annak hiányát ne*

[6] Fejérpataky László, *Elnöki megnyitóbeszéd* (Sz. 1913, 241—246).

érezné... Előáll az a furcsa helyzet, hogy idegenek, hazánkon kívül állók irodalmi termelésünkről jobban vannak tájékoztatva, mint mi magunk... Ilyen, tárgyak szerint csoportosított és kritikai szempontból is megbízható bibliographia egybeállítása nem kis feladat, de oly kívánság, melyet mielőbb valóra kell váltani." S valóban: a következő híradások már arról szólanak, hogy az Akadémia bizottsága saját kiadásában fogja megjelentetni a nagy munkát, melynek szerkesztését Hellebrant Árpádra bízta. Hellebrant ugyanakkor elkezdte és 1917-ig folytatta is az új magyar történetirodalom rendszeres évi összeállítását a Századok hasábjain. Munkatársa, Lukinich Imre rövidesen már beszámolt az anyaggyűjtés megindulásáról, ismertette az ideiglenes tervet, és újra kiemelte a vállalkozás fontosságát: míg másutt komoly könyvészeti munka folyik, írta, nálunk „a bibliografikus munkának tudományos értéket nem vagyunk hajlandók tulajdonítani, éppen ezért alig vannak bibliografusaink is. Hogy pedig ilyenekre minő szükségünk volna, abból is következik, hogy... folyóirataink összefoglaló repertóriumok híján maholnap alig használható tömeggé lesznek; a kutatni vágyó a legtöbb esetben minden irányítás nélkül fog valamely kérdés anyagának összegyűjtéséhez, s bár energiája, munkabírása javát az adatok lehető teljes felkutatására kénytelen fordítani, még mindig ki van téve annak az eshetőségnek, hogy igen lényeges és fontos adatok elkerülték figyelmét".[7] Maga a tervezet lényegében véve a német bibliográfia mintájából indult ki. Igen nagy helyet biztosított az „általános" részeknek, ahol a könyvtörténettől a térképekig és a legkülönbözőbb segédtudományok anyagáig nagyon részletes tájékoztatást kívánt adni, amit egyesek még további, nyelv- és helynévtörténeti stb. anyaggal is bővíteni kívántak. Hogy mindezt milyen terjedelemben tervezték, arra nem közöltek számításokat, de mindenesetre nagy igények merültek fel, így — helyesen — az országban élt nem-magyar népek történetének irodalmát, valamint az egyes korok történeti vonatkozású röpiratirodalmát, a külföldi Zeitungokat, Berichteket illetően is! A másik — lényegesen kevésbé helyes — vonása az volt a tervezetnek, hogy a mindössze 4 időrendi fejezetből 3 esett 1526 előttre, és pusztán egy, a 4. az 1526—1867 közti időszakra, míg 1867 határán egyáltalán nem is akartak túlmenni! Hogy ez a régmúlt felé hátrálás milyen helytelen, arra hozzászólásában Szabó Ervin hívta fel a figyelmet, akinél senki jobban nem sürgette, hogy elmaradásunkat, e keserves helyzetet mielőbb felszámoljuk. A bibliográfia — mondotta — „oly égetően sürgős szükségletet fog kielégíteni, hogy szinte azt mondanók: ne vitatkozzunk a részletekről, örüljünk ha egyelőre meglesz, akármilyen lesz, jobb lesz, mint a mai tűrhetetlen semmi".[8]

E sokatígérő vállalkozás négy évtizeddel ezelőtt indult meg. De még két évtized mulva is a „tűrhetetlen semmi" volt s maradt helyén, amikor külföldön egymásután valósultak meg a tervek, s amikor (1931-ben) újabb mementóként megjelent a Dahlmann—Waitz-féle munkának immár kilencedik kiadása is, anélkül, hogy nálunk az előzőhöz hasonló felbuzdulást váltott volna ki. Közben megszületett a Nemzetközi Történettudományi Bibliográfia is, mint évente

[7] Lukinich Imre, *Magyar történelmi bibliográfia* (Könyvtári Szemle 1914, 3—6).
[8] *A magyar történelmi bibliográfia tervéhez. Hóman Bálint és Szabó Ervin hozzászólása* (Könyvtári Szemle 1914, 2. sz. 39—43).

megjelenő, kurrens vállalkozás, melynek persze — mint azt 1926-ban az előkészítő bizottsági ülés résztvevői, köztük szovjet és lengyel történészek (de magyarok nem) megállapították, — nem az egyes nemzeti történeti bibliográfiák helyettesítése volt feladata. De amikor a Nemzetközi Bizottság az új vállalkozás indulásakor országonként felmérte a történeti bibliográfiák ügyének állását, a magyar kutatásnak, némi szégyenkezéssel, még mindig a régi dolgokat kellett felsorolnia, nyilvánvalóan túlzott optimizmussal téve hozzá, hogy bár a rendszeres történeti könyvészet még mindig hiányzik, a munka már megindult, és rövidesen várható az Akadémia kiadásában egy olyan kötet megjelenése, mely a legkülönbözőbb segédtudományok mellett a legrégibb időktől napjainkig egész történetünk anyagát magában foglalja.[9] *Ha egyéni reménykedésnél sokkal több állt volna e kijelentés mögött, akkor — fölösleges bizonyítanunk — még véletlenül sem beszélt volna így, egyesszámban k ö t e t r ő l. E kötet sohasem látott napvilágot, sőt tizenkilenc éven át szünetelt az évi történetirodalom regisztrálása is a Századok hasábjain. Persze hivatkozhatnánk, s nem is alap nélkül, olyan okokra, mint a háború következményeként előálló roppant értékpusztulás, az anyagi erők nagy csökkenése, — de azért öncsalás nélkül senki sem állíthatja, hogy az Akadémia akkoriban semmit, illetve csakis és csupán olyasmit adott ki, ami (pl. főhercegi háborús naplók esetében) mind sürgetőbb és fontosabb volt a nemzeti történeti bibliográfiánál! Az sem áll, hogy nem lettek volna kezdeményező és — Hellebrant halála után — szorgalmas emberek. Nem. A magyar történeti bibliográfia ügye nyilvánvalóan ugyanazon okokból maradt a „tűrhetetlen semmi" állapotában az ellenforradalmi korszak viszonyai között, melyek következtében általános nemzeti bibliográfiánk is súlyos hiányokkal terhelten, a „kuszáltság és rendszertelenség" képét mutatja, amint azt könyvtártudományunk feladatainak gondos és hivatott elemzése legújabban megállapította.*[10] *Ezért kellett annak idején — sokan emlékszünk rá egyetemi éveinkből — szájhagyományban, emlékezetben és kivonatos, kéziratos jegyzékekben egyik évfolyamnak a másikra örökítenie könyvészeti ismereteit, — a XX. században. S ezért kellett nemzeti történeti bibliográfiánk ügyének a felszabadulással elérkező új, nagy történelmi korszakfordulót megvárnia.*

*

A feladat azonban a bibliográfia terén is több, mint a polgári XIX. század programjának jobb végrehajtása, régi hiányok pótlása. Az irodalom, s vele a bibliográfia maga is része, eleme a történeti fejlődésnek, s azzal együtt nyílnak mindig új fejezetei. Ma egyre határozottabban hangzik el az a kívánalom, hogy a szakbibliográfia a címek puszta felsorolásán túl a címek mögötti tartalom feltárásával, értékelésével, a szövegek történeti és mai jelentőségének kritikai ismertetésével is foglalkozzék. A hazai könyvtártan egyik jeles képviselője határozottan szembeállítja a pusztán a címanyag teljességére törekvő régebbi gyakorlattal az annotált, értékelő bibliográfiát,

[9] *Enquête pour l'orientation des recherches dans la bibliographie historique dés différents pays* (Bulletin of the International Committee of Hist. Sciences I. 1927, No. 2. benne Lukinich sorai: 235—237).

[10] Köhalmi Béla, *Könyvtártudományunk feladatai* (kny. NyOK VI. 3—4. sz. 353—378)

melynek módozatairól, formáiról folyhatnak — és folynak is — még viták, s válfajai is igen változatosak lehetnek egyszerű ajánló jegyzéktől tudományos bibliográfiákig, — de amelynek lényeges vonása minden változatban egy: a tartalmi elmélyedésben és a helyes értékelésben is segítséget nyújt.[11] *Ezeknek az új igényeknek igen határozottan adott hangot Zdobnov az orosz bibliográfia történetéről írt, immár 2. kiadásban megjelent, alapos munkájában:*[12] *szerinte a bibliográfiát formalizmus címleírási technikává korlátozni — az igazi bibliográfia éppen feltáró, értékelő munkájánál fogva sokkal több, mint — „merő katalogizálási mesterség". Persze nyilvánvaló — mint erre Zdobnov bírálói vele szemben is kiemelték —, hogy a pusztán nyilvántartó, címeket regisztráló bibliográfiák is igen hasznosak, szükségesek, s hiba volna jelentőségüket lebecsülni. De az is kétségtelen, hogy a fejlődés szükségletei maguk vetik fel egyre sürgetőbben egy ezeken túlmenő, fejlettebb műfaj: az értékelő, kritikai szakbibliográfiák problémáját. Kezdték ezt már a régebbi, polgári könyvészeti irodalom tapasztaltabb képviselői is érezni, anélkül azonban, hogy összefüggéseit feltárták, és következményeit végigvitték volna. Jellemző itt Gulyás Pál állásfoglalása: a pusztán leíró és tartalmi bibliográfiákat megkülönböztetve, kézikönyvében utalt arra, hogy „aki csak egy keveset is gondolkodik a bibliográfiai művek gyakorlati hivatásán, ami abban áll, hogy a tudományos kérdésekben tájékozódni kívánókat... felvilágosítsa az illető tárgy irodalma felől, annak be kell látnia, hogy a pusztán külső bibliográfiai leírás igen tökéletlenül tölti be ezt a hivatását". De ezt éleve siet ő maga korlátozni: a bibliográfusnak e kritikai működése szerinte „természetesen a lehető legszűkebb korlátok közé szorítkozhatik csupán, s eredeti önálló ítéletmondásra nem tarthat igényt". Mert e régi felfogás — és gyakorlat — a bibliográfiát még mindig csak a technikai címfelsorolás színvonalán és a szakismeretektől, a tudományos munkától elválasztva helyezte el. Ma az új igények nemcsak a bibliográfiákkal, hanem azok készítőivel, a bibliográfusokkal szemben is egészen más követelményeket támasztanak. S hogy e probléma jelentkezését egyre fokozódó mértékben kell mindenütt az új könyvészeti irodalomnak is figyelembe vennie, annak illusztrálására idézzük még itt a legújabb svájci bibliográfiai kézikönyvet. Ennek szerzője Malclès,*[13] *azon kérdést elemezve, hogy mennyiben tudományos munka a bibliográfia, élesen megkülönböztet kétféle bibliográfiai tevékenységet: az egyik pusztán technikai módszer alkalmazása, a másik „bibliographie raisonnée et personnelle", vagyis értelmező, feltáró és a szaktudós személyes szerepét megkívánó bibliográfia; s mint írja: hajlandó odáig elmenni, hogy csak az utóbbira: az analitikus (ismertető, értékelő) bibliográfiára korlátozza a tudományos munka fogalmát, ami egyébként némi túlzásnak tekinthető, mert pl. egy minőségileg fejlettebb, új és részletes szakrendszer kidolgozásától sem tagadhatjuk meg a tudományos igényt. Az azonban nyilvánvaló, hogy színvonalas, értékelő bibliográfiát beható szakismeretek nélkül lehetetlen elkészíteni. Itt a bibliográfus egyúttal művelője a szaktudománynak is, és az ilyen specialisták kollektívájának (mivel egyetlen szakember sem érthet az illető tudomány minden ágához egyformán), meg-*

[11] Kőhalmi Béla, *Általános könyvtártan* (II. Bp. 1952, 13; soksz. jegyzet).
[12] N. V. Zdobnov, *Isztorija ruszkoj bibliografii do nacsala XX veka* (Moszkva 1951²).
[13] Louise-Noëlle Malclès, *Cours de bibliographie* (Genf 1954, 10).

felelő munkamegosztásban a legszélesebb körű tartalmi bibliográfiai feltárást is meg lehet és meg kell oldania. Csak így töltheti be a szakbibliográfia a rá váró szerepet, s válhat egyúttal (mint többen helyesen kívánják tőle) egy-egy tudományág irodalmi fejlődésének a mindenkor felmerült problémákat, eredményeket és hiányosságokat is feltáró, s a jelennel is lépést tartó történetévé.

Nézetünk szerint e szempontokat aligha lehet figyelmen kívül hagyni, midőn történeti bibliográfiánk ügyét: eddigi eredményeit, további feladatait tesszük mérlegre. Most már valóban eredményekről is beszélhetünk, mert az elmúlt tíz év alatt nemcsak tervek, hanem azokból ténylegesen kézzelfogható kötetek is születtek és a magyar történetet immár egészen 1867-ig fedi valamelyik a történeti bibliográfiának újonnan született két műfaja közül, melyek 1825-nél váltják egymást.

E kettős műfaj egyazon, eredetileg közös kiindulásra megy vissza: arra a Történettudományi Intézet 1946. szeptember 20-i ülésén külső szakértők bevonásával megtárgyalt, majd elfogadott tervezetre, mely a magyar történet egyes korszakainak forrásait és irodalmát egy hat részből álló kézikönyv-sorozat keretében kívánta b i b l i o g r a p h i e r a i s o n n é e formájában feltárni, úgy, hogy próbaként mintának először az 1825—1867 közötti 5. rész készüljön el, tekintettel 48 centenáriumára is. A tervezet szerint a kézikönyv „nem törekszik formai teljességre, de lényegbeli teljességre igen", viszont határozottan többet nyújt „puszta történeti bibliográfiánál", mert a gyűjtött anyaggal szemben fölveti e kérdéseket: milyen forrásokat hogyan használ, melyek főbb szempontjai, eredményei, egy esetleges vitába hogyan illeszkedik bele, s végül mit hagy üresen, vagy miben téved. A gyűjtést és rendszerezést követnie kellett tehát egy olyan munkafázisnak, melyben az egyes fejezeteket különböző specialisták „feldolgozzák", vagyis megmagyarázzák és értékelik.

E kezdeményezésből a megvalósulás során két olyan különböző vállalkozás, két olyan különböző műfaj ágazott ki, melyek közül egyik sem érte el maradéktalanul a kitűzött célokat.

Az egyik vállalkozás az 1825—1867 közötti, ma (még befejezetlen) állapotában is hatalmas M a g y a r T ö r t é n e t i B i b l i o g r á f i a, melynek szerkesztői előszava főbb vonásokban (bár konkrét részletek nélkül) az előzményekre is visszatekint és műfaji, elvi kérdésekben is állást foglal. Az előszó utal a kiindulás nehézségeire, egyebek közt arra, hogy akkor, azokban az években a vállalkozás korántsem rendelkezett még kielégítő megalapozottsággal. Az Intézet újjáalakulása után, amikor fontosságának horderejét felismerve újra elővették a vállalkozás ügyét, sikerült a szükséges erők összpontosításával új stádiumba vinni és ténylegesen napvilágra hozni azokat a (tudományunk fejlődésében első, úttörő) köteteket, melyek mindig alapvető segédeszközei lesznek a korszakkal foglalkozó kutatásnak. Ezek az egykorú anyag széleskörű felhasználásával valósággal új, korábban alig ismert területeket is feltárnak az olvasó előtt, sorra véve a korszak életének legkülönbözőbb ágait és jelenségeit. A munkálatok e második szakaszában tehát nagymértékben kibővült még az anyaggyűjtés, de ezen túlmenően — s ez még inkább kiemelendő — egy minőségileg is új, marxista elvi megalapozású szakrendszer készült hozzá, mely lehet talán vitatható egyes pontokon (pl. az általános részeknél), de amely lényegében véve minden korább-

b inál jobb vázat, szerkezetet adott a címanyaghoz. Elmaradt viszont az eredetileg utolsónak tervezett munkafázis: az annotálás és értékelés. A szerkesztők teljességre t örekedtek, de csak a címanyagot sorolták fel. Mint az előszó mondja: az adott helyzetben „nem lehetett megelégedni" a bibliographie raisonnée műfajával.

A másik vállalkozás a jelen munkával született meg. A korábbi századok anyagához nyúlva, ragaszkodni kellett a bibliographie raisonnée műfajához, de aránylag igen szűk keretben (1825-ig négy rész helyett két, illetve három kötetben) nem volt mód arra, hogy az eredeti elképzelés maradéktalanul megvalósuljon.

A bibliographie raisonnée műfaja védelmében hadd mutassunk rá néhány olyan szempontra, mely a munkálatok során szükségképpen jelentkezik.

Először is az annotálás nélküli bibliográfiával sem lehet megkerülni a tartalmi véleményezést. Maga a szakrendszerbe sorolás is véleményezés, csak éppen hiányos, sokszor tökéletlen és nem egy esetben tartalom helyett, pusztán cím után való véleményezés! A részletesen tagolt szakrendszer egyrészről kétségkívül sokat segít a tájékozódásban, de ugyanakkor gátolja is azt azáltal, hogy összetartozó dolgokat sokfelé szétszór.

Azután: a puszta címközlésnél sokszor nem a tájékoztatás hiánya okoz bajt, hanem az, hogy a cím félrevezeti, megtéveszti az olvasót a könyv sokszor tényleges t artalma és értéke felől. Vajon a cári cenzúra miatt választott cím alapján, önmagában, ki ismerné fel Plehanov a marxista történetfelfogásról szóló munkájának valódi c élját és jelentőségét? Vajon kielégítő tájékoztatást nyújt-e pl. Malclès akkor, midőn saját annotációs elvétől eltérően, magyar vonatkozásban mint bibliográfiai tájékozt atókat megkülönböztetés és magyarázat nélkül, egymás után sorolja fel Molnár Erik, Otto Zarek és Marczali Henrik összefoglaló munkáit? Ha ez is, az is számlálatlanul hever egymás mellett, abból szükségképpen tévedéseknek s olyan eseteknek kell következnie, hogy a kezdő kutatót félrevezeti valami rég elavult vagy megcáfolt nézet.

Végül: a pusztán mechanikus gyűjtés, bármily alapos és széleskörű legyen is, éppen mechanikus voltánál fogva mindig magában rejti a veszélyt, hogy valami l énveges kimarad, olyasmi, amit egy annotáló, értékelő szakember feltáró munkája során feltétlenül észrevesz. Márpedig ami egy, a teljesség igényével fellépő összeállításból kimarad, az jó időre szinte eltemetettnek tekinthető.

„Teljes" címfelsorolás vagy válogatott bibliographie raisonnée? Vannak jeles szakértőink, akik szerint mindkét műfajra külön, egymással párhuzamosan szükség van a magyar történelem minden korszakára. Emellett valóban sok érv sorolható fel. Legyen szabad e fejtegetések végén mégis azon véleményünket kifejezni, hogy a kétféle műfajt a leghelyesebb volna ismét egyesíteni egy olyan, az eredeti tervezetnél fejlettebb formában, mely feltétlenül értékelő bibliográfiát nyújt, de a bővebben feldolgozott fontosabb anyag mellett külön szakaszokban sűrítve, a kevésbé fontosat is lehető teljességgel felsorolja.

Budapest, 1956. március 1.

I.

Kiegészítések az I. és II. kötethez

1. BEVEZETŐ RÉSZ

(I. 1—23. l.)

a) Folyóiratok, időszaki kiadványok (I. 6—7. l.)

Szakfolyóirataink köre munkánk I. kötetének megjelenése óta figyelemreméltó mértékben kibővült. Részben egyes tudományágak régi, s egyidőre abbamaradt folyóiratai keltek ismét életre, persze új tartalommal és új formában: így például: 1953 óta ismét napvilágot lát az *Irodalomtörténeti Közlemények*, 1954 óta pedig (új folyamként) a Hadtörténelmi Intézet kiadásában megjelenő *Hadtörténelmi Közlemények* is; az 1946 óta szünetelt *Levéltári Közlemények* ugyancsak 1954-ben indult meg újra 25. évfolyamával. Egyik legélénkebb helytörténeti folyóiratunk, a *Soproni Szemle*, évtizedes szünet után 9. évfolyamával szintén megindult 1955-ben. Ezeken kívül azonban újak, méghozzá komoly igényű és színvonalú új periodikák is születtek, elsősorban a Magyar Tudományos Akadémia megfelelő osztályainak gondozásában. Az alábbiak során először is ezeket az új folyóiratokat említjük, rövidítéseikkel:

AA = *Acta Archaeologica* (Bp. 1952-től)
AAn = *Acta Antiqua* (Bp. 1953-tól)
AEtn = *Acta Ethnographica* (Bp. 1951-től)
AHArt = *Acta Historiae Artium Academiae Scientiarum Hungariae* (Bp. 1953-tól)
AHi = *Acta Historica Academiae Scientiarum Hungaricae* (Bp. 1951-től)
AL = *Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae* (Bp. 1951-től)
AT = *Antik tanulmányok. Studia Antiqua* (Bp. 1954-től)
FA = *Folia Archaeologica*
FK = *Filológiai Közlöny* (Bp. 1955-től)
MÉ = *Művészettörténeti Értesítő* (Bp. 1952-től)
NyOK = *A Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok* (I.) *Osztályának Közleményei* (Bp. 1951-től)
SH = *Studia Historica* (Bp. 1951-től)
SS = *Studia Slavica* (Bp. 1951-től)
TIÉ = *A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének Értesítője* (Bp. 1950-től, sokszorosítva)
TOK = *A Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok* (II.) *Osztályának Közleményei* (Bp. 1950-től)

A jelenleg megjelenő hazai folyóiratokat egyébként felsorolja a bennük megjelent cikkekről rendszeresen tájékoztató *Magyar Folyóiratok Repertóriuma. Repertorium Bibliographicum Periodicorum Hungaricorum* c. kiadvány, mely maga is mint periodikum lát napvilágot az Országos Széchényi Könyvtár által kiadott *Magyar Nemzeti Bibliográfia* mellett.

A régebbi, helytörténeti érdekű történelmi folyóiratokhoz pedig pótlásul még az alábbiakat említjük meg : (ld. még II. 7—10. l. alatt is) :

AFT = *Az Alsó-Fehér vármegyei történelmi, régészeti és természettudományi társ. Évkönyvei* (Gyulafehérvár, 1888—1908), és *Jelentései* (1909—1917)

BRM = *A Békés vármegyei régészeti és művelődéstörténelmi társulat Évkönyvei* (Gyula, 1874—1897)

BRT = *A Bihar megyei régészeti és történelmi egylet Közlönye* (Nagyvárad, 1875—1878)

TMB = *Tört. és régészeti közlemények Miskolc és Borsod megye múltjából* (Miskolc, 1926—1928)

b) Emlékkönyvek (I. 8. l.)

CsEkv = *Irodalomtörténeti dolgozatok Császár Elemér hatvanadik születésnapjára.* Szerk. Gálos Rezső (Bp. 1934)

HEkv = *Heinrich-Emlékkönyv* (Bp. 1912)

KOEkv = *Kodály-Emlékkönyv* (Bp. 1953)

MrEkv = *Márki-Emlékkönyv.* Szerk. György Lajos (Kolozsvár, 1927)

YEkv = *Yolland-Emlékkönyv* (Bp. 1944, Angol Filológiai Tanulmányok 5—6. sz.)

c) Bibliográfiák (I. 8—10. l.)

Itt az I. kötetben szűkszavúan megadott főbb adatokon túlmenő (az áttekinthetőség kedvéért azokat is újra tartalmazó), valamivel részletesebb tájékoztatást szeretnénk adni, olyat, mely egyes segédtudományok, és a történelemmel közvetlenül határos kutatási ágak, végül pedig magyar fejlődést érintő, de a nálunk kellő figyelemben nem mindig részesült egyetemes történeti problémák könyvészetében is bizonyos minimális eligazítást nyújt. Persze teljességre az alábbi anyag megközelítően sem törekedhet. Külön figyelmeztetjük az olvasót arra is, hogy mindaz, ami speciálisan a munkának időhatáránál (1825) későbbi kérdésekre vonatkozik (pl. világháborúk irodalmának könyvészete, stb.), az természetesen hiányzik az alábbi felsorolásból. Ez tehát nem pótolhat egy irodalmunkban régóta esedékes, valóban „általános" körű bibliográfiai tájékoztatót.

1. Hazai általános (nemzeti) könyvészet

A régi (1711 előtti) irodalom mindmáig alapvető és nélkülözhetetlen összeállítása:

Szabó Károly (a III. kötettől Hellebrant Árpáddal), *Régi Magyar Könyvtár. Könyvészeti kézikönyv* (=RMK; I—III/1—2, Bp. 1879—1898). Az egyes kötetek: I. Magyar nyomtatványok, 1531—1711 (Bp. 1879). II. Nem magyar nyelvű hazai nyomtatványok, 1473—1711 (Bp. 188)5 III/1—2. Magyar szerzőktől külföldön megjelent nem magyar nyelvű nyomtatványok, 1480—1711 (Bp. 1896—1898).

E mű a régi anyagnak nagy gonddal és odaadással készült általános katalógusa; mindjárt megjelenésétől kezdve sokan közöltek hozzá pótlásokat, igazításokat, főleg az MK hasábjain: Fraknói Vilmos, id. Szinnyei József (1879), Ráth György és Majláth Béla (1880, 1883 stb.) és mások; a MK 1880-tól *Adalékok*, majd új folyamában, 1892-től *Magyar könyvesház* címen rendszeresen hozott pótlásokat, de ilyenek más folyóiratokban, kiadványokban is sűrűn láttak napvilágot (Sz 1879, 177; 1888, 769; ITK 1899, EM 1906—1907, KSzM 1910; Magyar Protestáns Egyháztörténeti Adattár XII. 123—185 stb.).

Az 1912-ig megjelentek összegyűjtésére tulajdonképpeni történész vagy bibliográfus helyett az etnográfus Sztripszky Hiador vállalkozott: *Adalékok Szabó Károly Régi Magyar Könyvtár c. munkájának I—II. kötetéhez. Pótlások és igazítások*, 1472—1711 (Bp. 1912, kőnyomatos sokszorosításban); ez utóbbi pontatlansága, olykor kritikátlansága (vő. bírálatát: MK 1912, 352) ellenére sem mellőzhető mindaddig, míg az RMK új kiadására, illetve a pótlások új feldolgozására sor nem kerül. A kérdés jelentőségét kiemelte az, hogy az utóbbi években a nemzeti tulajdonba került könyvek átvizsgálása során ismét igen sok, eddig ismeretlen nyomtatvány került elő. Jelenleg az Országos Széchényi Könyvtár munkaközössége tartja nyilván az eredeti műben nem található címeket, és a nyomtatványok lelőhelyeit.

Az 1711 utáni magyarországi és magyar vonatkozású irodalomra:

Petrik Géza, *Magyarország bibliographiája*, 1712—1860 (1—4, Bp. 1888—1892; mutatóval; a folyóiratok címe alatt azok cikkeit is repertorizálja). Ezt folytatta ugyancsak:

Petrik Géza, *Magyar könyvészet*, 1860—1875 (Bp. 1885; szűkebb körben, cikkrepertórium nélkül), majd Kiszlingstein Sándor, *Magyar könyvészet*, 1876—1885 (Bp. 1890; — néhány pótlással az előző kötethez). A továbbiakra ismét

Petrik Géza, *Magyar könyvészet*, 1886—1900 (1—2, Bp. 1908—1913), és uő, (és a 15. füzettől Barna Imre): *Magyar könyvészet*, 1901—1910 (1—2, eredetileg 21 füzetben, Bp. 1917—1928).

1911-től kezdve a kurrens anyagot csak kiadói, kereskedői jegyzékek hozták, az 1911—1917-közti irodalmat évente a *Magyar Könyvkereskedők Évkönyve* (XXII—XXVIII, Bp. 1912—1918). 1918—1920 anyaga még az ilyen folyamatos regisztrálásból is kimaradt, mert az *Évkönyv* szünetelvén, csak a *Corvina* c. kiadói lap „új könyvek" rovata adott róla számot. A század második évtizedének anyagát retrospektív gyűjteményben állította egybe (de az adott körülmények folytán nem teljesen):

Kozocsa Sándor, *Magyar könyvészet*, 1911—1920 (Bp. 1—2, 1938—1942).

Az 1921—1935 közti könyvészeti anyag kuszált és rendetlen (1921—1923-ra a Könyvkiadók Egyesülete által kiadott *Magyar könyvészet*, Bp. 1924; utána megint a *Corvina* c. lap „új könyvek" rovata, ill. könyvészeti melléklete); csak 1930 anyaga található meg rendszeresebb formában, a Gulyás Pál által szerk. (abbamaradt) vállalkozásban: *Magyar könyvkereskedők évkönyve. Új folyam. I. Magyar könyvészet 1930* (Bp. 1932).

Az 1936—1941 közti anyagról az Országos Széchényi Könyvtár kiadásában megfelelő folyamatos évi könyvészeti összefoglalók jelentek meg (1—6, Bp. 1941—1944), de 1942—1945 közt ez a vállalkozás is megszakadt.

1946 januártól kezdve az Országos Széchényi Könyvtár havi füzetben, *Magyar Nemzeti Bibliográfia* címen teszi közzé a kurrens magyar könyvészetet (szakrendben, névmutatókkal). Ezt kiegészíti a *Magyar Folyóiratok Repertóriuma* című sorozat.

Nem sorolhatjuk itt fel az egyes nagyobb könyvtáraknak ugyancsak általános jellegű, nyomtatott katalógusait.

2. Egyes helyek, kiadók, nyomdák kiadványai

Balogh István, *A magyar kir. egyetemi nyomda termékeinek címjegyzéke*, 1777—1877 (Bp. 1882).

Glósz Miksa, *A csíksomlyói sz. ferencrendi szerzetesek nyomdájában az 1662—1884-ik évben megjelent könyvek címtára* (Csíksomlyó, 1884).

Gross, Julius, *Kronstädter Drucke*, 1535—1886 (Brassó, 1886).

(Tiringer Béla), *A Magyar Tudományos Akadémia kiadásában megjelent munkáknak és folyóiratok tartalmának betűrendes címjegyzéke*, 1889—1910. 1—2. (Bp. 1911).

Zelliger Alajos, *Pantheon Tyrnaviense* (Nagyszombat, 1931).

A nagyszombati kiadványok jegyzéke, 1518—1630.

Vida Mária, *Az első pécsi nyomda kiadványainak időrendes jegyzéke*, 1773—1836 (Pécs, 1934).

3. Iskolai és kéziratos doktori értekezések

Iványi (Panyák) Ede, *A magyarországi középiskolákban 1850-től 1885-ig megjelent összes programmértekezések repertóriuma* (Bp. 1887).

Dobján László, *A magyarországi összes középiskolák* (1906/7—1913/14.) *évi értesítőiben megjelent értekezések . . . repertóriuma* (Bp. 1908—1915, különnyomatok: Középiskolai Almanach I—XVII).

Dobján László, *A magyarországi összes polgári iskolák értesítőiben 1906/7. tanévig megjelent értekezések . . . repertóriuma* (Bp. 1908, kny. Polgári isk. almanach X. 83—114); és ezt folytatva uő, *A magyarországi polgári iskolák értesítőiben az* (1907/8—1910/11.) *tanévben megjelent értekezések . . . repertóriuma* (Bp. 1909—1912, kny. Polgári isk. almanach XI—XIV.).

Bakács Istvánné, *Az 1935/36—1939/40. évi iskolai évkönyvekben megjelent értekezések szakkatalógusa* (Bp. 1943).

A budapesti . . . Pázmány P. tudományegyetem bölcsészeti karán . . . elfogadott (kéziratos) *doktori értekezések jegyzéke* (Bp. 1925).

4. Általános jellegű folyóiratrepertóriumok

(A speciális szakfolyóiratokat ld. alább az egyes tudomány ágaknál.)

Id. Szinnyei József, *Hazai és külföldi folyóiratok magyar tudományos repertóriuma* (3 kötet, 1874—1885). Az anyagot 1778-tól, illetve a hírlapoknál 1731-től feltáró nagyszabású, de befejezetlenül és folytatás nélkül maradt vállalkozásból a következő kötetek jelentek meg (tárgyi csoportosításban, a végén névmutatókkal): I. Történelem és annak segédtudományai (I—II/1, Bp. 1874—1885). II. Természettudományok és matematika (I. Bp. 1876).

Általános jellegű (történelmi tanulmányokat is gyakran közlő) folyóirataink nincsenek mind kielégítően mutatókkal fölszerelve. Az ilyen természetű bibliográfiai segédeszközök sorában az alábbiakat említhetjük:

Név- és tárgymutató a M. Tud. Akadémia Értesítője I—VIII, IX—XVII. évfolyamához (Bp. 1875, 1884).

A Budapesti Szemle 1873—1893-iki évfolyamának tartalommutatója (Bp. 1883, 1893; a BpSz 33. és 76. kötetében; félbemaradt).

Valentiny Antal—Entz Géza, *Az Erdélyi Múzeum név- és szakmutatója*, 1874—1917, 1930—1937 (Kolozsvár, 1940).

Krisztics Sándor (szerk.), *Társadalomtudományi bibliográfia*, 1924—1928 (Bp. 1926—1933).

A fővárosi nagy könyvtárak szerzeményei alapján a folyóiratokat is általában feldolgozó évi összeállítás.

Hasonló címen előbb Varró István adott ki összeállításokat: *A magyar társadalomtudományi bibliográfia*, 1909—1912 (Bp. 1910—1914).

5. A magyar vonatkozású külföldi és az idegennyelvű hazai irodalom könyvészete

A régi ált. külföldi anyagra :

Apponyi Sándor gr., *Hungarica. Magyar vonatkozású külföldi nyomtatványok* (1—2, Bp. 1900—1902) ; a magyar kiadás mellett német kiadás is készült, mely utóbbi később két (posthumus) további kötettel egészült ki : uő, *Hungarica. Ungarn betreffende im Auslande gedruckte Bücher* (1—4, München—Bp. 1902—1927).

Az I—II. kötet a XV—XVI. századi, illetve a XVII—XVIII. századi anyagot tartalmazza (1720-ig) ; a III—IV. kötet az idevágó, további gyűjtés eredményeit, valamint az 1720 utáni XVIII. századi anyagot is, az időrendben felsorolt kiadványok igen alapos leírásával, sőt nem egyszer tartalmi stb. ismertetésével.

Ballagi Aladár, *Buda és Pest a világirodalomban*, 1473—1711 (I. Bp. 1925).

Az 1600-ig megjelent magyar (pestbudai) vonatkozású nyomtatványokat sorolja fel.

Hubay Ilona, *Magyar és magyar vonatkozású röplapok, újságlapok, röpiratok az Országos Széchényi Könyvtárban*, 1480—1718 (Bp. 1948).

Legnagyobbrészt külföldi, de pl. a Rákóczi-korra jó hazai anyag is, egykorú nyomtatványokra vonatkozó irodalom jegyzékével (304—305).

Újabb külföldi irodalom anyagát adja :

Gragger Róbert (szerk.), *Bibliographia Hungariae. Verzeichnis der 1861—1921 erschienenen, Ungarn betreffenden Schriften in nichtungarischer Sprache* (1—4, Berlin, 1923—1929). Az egyes kötetek : I. *Historica.* II. *Geographica. Politico-oeconomica.* III. *Philologica. Periodica.* IV. *Register.*

Egy-egy idegen nyelv, illetve külföldi irodalom vonatkozásában :

Kertbeny (Benkert) Károly, *A magyar nemzeti és nemzetközi irodalom könyvészete. I. Magyarországra vonatkozó régi német nyomtatványok*, 1454—1600 (Bp. 1880).

Kertbeny Károly—Petrik Géza, *Magyarországi német könyvészet, 1801—1860. A Magyarországon s külföldön hazánkra vonatkozólag megjelent német nyomtatványok jegyzéke* (Bp. 1886).

A fenti vállalkozás folytatása ; a közbeeső időszakra vonatkozó kötetek nem készültek el.

Kont Ignác, *Bibliographie française de la Hongrie, 1521—1910. Avec un inventaire sommaire des documents manuscrits* (Párizs, 1913, ism. Marczali Henrik Sz 1913, 452).

A magyar vonatkozású francia nyomtatványok, cikkek jegyzéke, helyenként jegyzetekkel, függelékül franciaországi magyar vonatkozású kéziratos anyag lajstromával. Hozzá kiegészítések : Zolnai Béla, (MK 1914), Leval, André, *Supplément à la Bibliographie française de I. Kont* (Bp. 1914, kny. Revue de Hongrie). Baranyai Zoltán, *Újabb adalékok* (MK 1918, 68—77), és uő, *Pótlások* (MK 1922, 168—170).

Jezerniczky Margit, *Francia nyelvű nyomtatványok Magyarországon. Les impressions en français de Hongrie*, 1707—1848 (Szeged, 1933).

Bretan Judit, *Le livre français en Hongrie. A francia könyv Magyarországon. Pótlék a magyarországi francia nyomtatványok bibliográfiájához*, 1691—1860 (Kolozsvár, 1944).

Zolnai Klára, *A magyarországi olasz nyomtatványok, 1699—1918. Bibliografia della letteratura italiana d'Ungheria* (Bp. 1932).

Várady Imre, *La letteratura italiana e la sua influenza in Ungheria* (1—2, Róma, 1933—1934 ; a 2. kötet : *Bibliografia ;* névmutatóval).

Veress Endre, *Bibliografia română-ungară. Românii în literatura ungară si Ungurii în literatura română*, 1473—1838 (1—2, Bukarest, 1931).

Hiányaira, pongyolaságára ld. a Századok (1935, 70) bírálatát, melyre Veress külön füzetkében válaszolt: *Román-magyar könyvészetem* (Bp. 1935).

Melich János, *A magyarországi vend „szlovén" irodalom bibliográfiája* (Bp. 1903, kny., MK), és ehhez kiegészítés: uő, *Újabb adalékok* (Bp. 1908, kny. MK).

Horváth Endre, *Magyar-görög bibliográfia* (Bp. 1940), és hozzá uő, *Adalékok* (EPhK 1947).

Újgörög szerzők magyarországi, magyar szerzők újgörög vonatkozásainak könyvészete

6. Magyar történeti bibliográfiák

a) *Általános jellegűek*

Az általános (a fejlődés különböző területeit átfogó) magyar történeti bibliográfia gondolatának keserves Odysszeiáját már végigkísértük az előszóban, egészen a megvalósulás első szakaszáig, melyhez a legutóbbi években érkeztünk. Az első szakasz eddig annyit jelent, hogy rendelkezünk az 1825—1867 közötti korszak magyar történetét megvilágító bibliográfiával, melyet a Történettudományi Intézet készített el és tett közzé:

Tóth Zoltán (szerk.), *Magyar Történeti Bibliográfia*, 1825—1867. I. *Általános rész* (Bp. 1950). II. *Gazdaság* (Bp. 1952). III. *Politika, jog, oktatás-iskolák, tudomány, művészet, sajtó, vallás-egyházak* (Bp. 1950). Ism. (az I. és III. kötetet): Siklós András (Sz 1951, 258), valamint (a II. kötetet) Waldapfel Eszter (Sz 1952, 470), és mindhármat együtt uő, (TOK II. 1952, 103—106).

Széleskörű adatgyűjtésen alapuló, a periodikákat is felhasználó, teljességre törekvő összeállítás, részletesen tagolt szakrendszerben, de annotációk, tájékoztató jegyzetei nélkül. A IV. (nemzetiségi) kötet és az index-kötet még nem jelent meg.

A megkezdett „teljes" bibliográfia munkálatait a Történettudományi Intézet az 1867 utáni korszakra folytatja. Az 1825 előtti századokra addig is, amíg a teljes gyűjtés ezeket is felölelheti, a jelen munka van hivatva a legszükségesebb eligazítással szolgálni: csak válogatott, távolról sem teljes anyag, viszont némi tájékoztató szöveg segítségével: *Bevezetés a magyar történelem forrásaiba és irodalmába* (1711-ig: I. Bp. 1951; 1711—1825: II. Bp. 1954; kiegészítések és névmutató: III. Bp. 1956). Ism. (az I. kötetet): Makkai László (Sz 1951, 559—561), Jan Reychman (Kwartalnik Historiczny 1953, 3. sz. 283—285); Südostforschungen XIV. 1955, 479; és (a II. kötetet) Sashegyi Oszkár (Sz 1955, 503—505).

Régebbi irodalmunk azon főbb termékei, melyeket az általános jellegű történeti bibliográfiák címszava alatt felsorolhatunk, a következők:

Szinnyei József, *Történeti repertórium* (kurrens anyag felsorolása 35 kisebb közleményen át, Hazánk 1884—1889); uő. történelmi folyóiratrepertóriumát (1874, 1885) fent már idéztük.

Mangold Lajos, *A magyarok oknyomozó történelme* (Bp. 1886[2], 1903[4]).

Az egyes fejezetek élén eléggé (sőt középiskolai tankönyvnél meglepően) bő, de gyakran pongyola és helyenként hibás utalások találhatók a forrásokat és a régebbi irodalmat illetően.

Ugyancsak Mangold Lajos ismertette évente a kurrens magyar történetirodalmat a Jahresberichte der Geschichtswissenschaft (Berlin) hasábjain (az

1884—1909. évekre a XXXIII: 1910. évfolyamig, különnyomatokban is). De közölt ismertetéseket más külföldi (német) szakfolyóiratokban is.

Mika Sándor, *Visszapillantás történelmi irodalmunkra 1892-ben* (Sz 1893, 429, 515).

Hellebrant Árpád, *Diplomatariumok és monumenták a M. Tud. Akadémia könyvtárában* (Bp. 1908; hazai és külföldi anyag, mutatóval).

Hellebrant Árpád, *A magyar történeti irodalom* (1912—1917)-ben, (Bp. 1913—1918, kny. és melléklet a Sz 1913—1918. évf.-hoz).

A kurrens anyag felsorolása évente, szakcsoportokra osztva, 1913 termésétől kezdve teljességre törekedve. A Jahresberichte der Geschichtswissenschaft hasábjain, ahol Mangold nyomába átmenetileg Auner Mihály lépett (az 1910—1911. évek együttes ismertetésével, XXXV: 1912. évf.) ugyancsak Hellebrant vette át az új magyar szakirodalmi termésről készült beszámolók megírását (1912—1916).

Pelz Béla, *A Magyar Történelmi Tár és a Történelmi Tár tartalommutatója* (Bp. 1914).

A MTT 1—25 kötetében (1855—1863, 1867—1878), valamint a TT 1878—1899. és (új folyamban) 1900—1911. évi köteteiben megjelent cikkek felsorolása a szerzők betűrendjében, mutatókkal.

Teleki Pál gr., *The evolution of Hungary and its place in European history* (New York, 1923):

Benne a külföld számára bibliográfia: 245—312.

Analyses des principaux travaux historiques publiés en langue hongroise, 1926—1932 (Bulletin of the International Committee of Historical Sciences, VIII. 1936).

Az 1926—1932 közt megjelent fontosabb tanulmányok kivonatos ismertetései.

Bartoniek Emma, *Magyar történeti forráskiadványok* (Bp. 1929, A Magyar Történettudomány Kézikönyvei I. 3.).

Hiányai és beosztási rendszertelensége mellett is hasznos, hézagpótló kezdeményezés volt.

Lukinich Imre, *Les éditions de sources de l'histoire hongroise*, 1854—1930 (Bp. 1931).

A Nemzetközi Történettudományi Bizottság budapesti összejövetele alkalmából közzétett tájékoztató a forráskiadványokról, sorozatokról, rövid tartalmi ismertetőkkel.

Hóman Bálint—Szekfű Gyula, *Magyar történet* (1—5, Bp. 1935—1936[3])

Az egyes kötetek végén kútfők és irodalom cím alatt sok kérdést érintő (de nem rendszeres) bibliográfiai anyag, kísérő megjegyzésekkel, melyek az ellenforradalmi korszak e reprezentatív összefoglalásának álláspontját tükrözik.

Vácz Elemér, *A Századok 1917—1936. évfolyamának tartalommutatója* (Bp. 1937).

Szerzők betűrendjében, az ismertetett művek külön is. Az előző kötetek anyagára külön összeállítás (hasonló módszerrel):

Pelz Béla, *A Századok 1867—1916. évi folyamainak tartalommutatója* (Bp. 1917).

Ezenkívül: Petrik Géza, *Repertórium a Századok* 1867—1890. évfolyamaihoz (Bp. 1890; tárgymutató is), valamint:

Bányai Elemér, *A Századok név- és tárgymutatója I. 1867—1876* (Bp. 1908). Folytatása azóta sem készült el, de nem is mindenben sikerült összeállítás.

Baráth Tibor, *L'histoire en Hongrie*, 1867—1935 (Paris, 1936. kny. Revue historique).

A jelzett időszak főbb történetirodalmi termékeinek és eredményeinek a külföldi kutatók tájékoztatása céljából készült, de sokhelyt önkényes, hibás szempontokkal készült ismertetése.

Vass Klára, *A szellemtudományok magyar bibliográfiája. A történeti vonatkozású irodalom*, 1935 (Bp. 1938).

Egy év anyagát nyújtó, valószínűleg folyamatosnak indult, de abbamaradt vállalkozás.

Az 1936. év termésétől kezdve egyideig ismét megjelent az évi kurrens könyvészet:

Seregélÿ Emma, *Magyar történeti bibliográfia az 1936—1941. évről* (Bp. 1937—1942, a Századok pótfüzeteiben és kny.). Formális szakcsoportokba osztva névmutatóval.

Ennek bizonyos mértékig folytatásaként készült, de csak válogatott anyaggal, viszont a szomszéd népek történetirodalmára is kiterjedően:

Bibliographie de l'Europe Carpathique. Publications historiques de l'année 1942, 1943 (RHC 1943 és 1944, és kny., névmutatókkal).

Legújabban néhány rövid, tájékoztató jegyzék az olvasók szélesebb rétegeinek ajánlott, ill. újabban megjelent anyagról:

Mit olvassunk hazánk történetéről? Válogatott művek bibliográfiája (Bp. 1952, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár); ilyen címen újabb kiadvány is (Bp. 1953).

Történelmi művek jegyzéke (Bp. 1953, Áll. Könyvterjesztő Vállalat).

A Magyarországon megjelent történeti munkák jegyzéke (a Századok 1954-től indított félévi könyvészeti rovata).

Itt nem térhetünk ki részletesen azokra a hosszabb-rövidebb beszámolókra, melyek egy-egy időszak, illetve kérdéscsoport újabb magyar irodalmáról próbálták különböző külföldi szaklapok olvasóit tájékoztatni, rendszerint szubjektív, egyéni elemekkel az értékelésben. Legyen itt elég a legújabbat idéznünk: Angyal Endre, *Recent Hungarian Renaissance Scholarship* (Medievalia et Humanistica VIII. 1954, 71—94).

b) *Egyes korszakok, problémák bibliográfiái*

Mangold Lajos, *Könyvészet* (Csánki Dezső szerk., *Árpád és az Árpádok*, Bp. 1907, 365—394).

Az Árpádkor igen széles körben összeállított, részletes, sokáig mintaszerűnek tartott, közelebbről megnézve azonban sok pongyolaságot, bár mindmáig sok hasznos utalást tartalmazó bibliográfiája.

Gombos F. Albin, *A Szt. István korára és a korábbi keresztény-magyar kapcsolatokra vonatkozó középkori hazai és külföldi iratok jegyzéke* (Bp. 1938, kny. SZIE III. 597—646).

Csapodi Csaba, *A Szt. István korára és a korai kereszténységre vonatkozó irodalmi feldolgozások* (Bp. 1938, kny. SZIE III. 647—693).

Lukinich Imre, *Bibliographie hongroise d'Étienne Báthory* (az *Étienne Báthory*, Krakkó, 1935 c. gyűjt.-kötetben és kny.). Ld. még Kertész János, *Báthory István az irodalomban* (Bp. 1936).

Mohl Adolf, *Győr elestének és visszavételének irodalma*, 1594—1598 (Győr, 1935, kny. Győri Szemle).

Buda és Pest 1686. évi visszafoglalásának egykorú irodalma (Bp. 1936, kny. Fővár. Könyvtár Évk.).

Baranyai Béla, *A Rákóczi-kor bibliographiája* (Bp. 1904, kny. Sz 1904, 723—728, 816—818, 1003—1018).

Leval, André, *La Revolution française, Napoléon Ier et la Hongrie* (Bp. 1921); a francia vonatkozású egykorú magyar irodalom összeállítása.

Bártfai Szabó László, *Naplók, emlékiratok és feljegyzések Magyarország történetéhez*, 1815—1867 (Háborús Felelősség, 1928—1929).

Egyes szerzők műveinek jegyzékeit ld. alább a történészekről szóló megemlékezések szakaszában (III. sk. 1.).

7. Régészet

Banner János—Jakabffy Imre, *A Közép-Dunamedence régészeti bibliográfiája a legrégibb időktől a XI. századig* (Bp. 1954; ism. Dercsényi Dezső, Művészettört. Ért. 1954, 313; Németh Endre, Arch. Ért. 1955, 103).

A legújabb, igen figyelemreméltó összeállítás, mely nagy címanyagát (annotáció nélkül) tárgyi csoportok szerint adja. Nemcsak az ókor, koraközépkor (hun kérdés, szlávok stb.), hanem a magyar őstörténet: eredetkérdés, őshaza, vándorlás, honfoglalás, székely kérdés, végül a magyarsággal kapcsolatba került népek (besenyők, kunok) irodalmát is tartalmazza. Az azóta megjelenő anyagra az Archaeológiai Értesítőt kell tanulmányoznunk:

Németh Endre, *Magyar régészeti irodalom*, 1954 (Arch. Ért. 1955, 128—134).

Előzőleg általános jellegű régészeti összeállítások:

Banner János, *Bibliographia Archaeologica Hungarica*, 1793—1943 (Szeged, 1944), és uő, *Bibliographia Archaeologica Hungarica*, 1943—1946 (Arch. Ért. 1946—1948, 408—418).

Egyes területrészek, helységek régészeti bibliográfiáit nyújtották:

Alföldi András, *Bibliographia Pannonica. A római kori Magyarország és a népvándorlás kutatásának új irodalma* (I—IV. Pécs, 1933—1939, Pannonia Könyvtár 1941, 213—278 és kny.).

A kurrens irodalom értékelő-tájékoztató megjegyzésekkel kísért felsorolása.

Torma Károly, *Repertorium Dácia régiség- és felirattani irodalmához. Repertorium ad litteraturam Daciae archaeologicam et epigraphicam* (Bp. 1880).

Kelényi B. Ottó—Szász Béla, *Aquincum irodalma. Bibliographia Aquincensis* (Bp. 1939, kny. A Fővárosi Könyvtár Évkönyve, VIII; ism. EPhK 1940, 98). Ismertető kivonatokkal, névmutatóval.

Patek Erzsébet, *Budapest régészeti irodalma* (Budapest Régiségei XIV. 1945, 591—600).

Szabados M. Rajmunda—Vágó Lajos, *Savaria-Szombathely bibliográfiája* (Szombathely, 1948).

A külföldi kiadványok közül:

Skutil, Josef, *Bibliographie der tscheco-slowakischen Vor- und Frühgeschichte*, 1914—1924 (Sudeta, 1931, 89—140).

Daicoviciu, C(onstantin) — Macrea, M(ihail), *Contribuţii la bibliografia Daciei Romane*, 1920—1935 (Anuarul Inst. de studii clasice, II. 1933—1935, 1936, 259—283).

8. Bizantinológia, turkológia

Moravcsik Gyula, *A magyar történelem bizánci forrásai* (Bp. 1934 ; az egyes szakaszoknál bő irodalommal).

Moravcsik Gyula, *Byzantino-turcica. Die Byzantinischen Quellen der Geschichte der Türkvölker* (1—2, Bp. 1942—1943).

Moravcsik Gyula, *Ungarische bibliographie der Turkologie und der orientalisch-ungarischen Beziehungen*, 1914—1925 (KCsA 1926, 199—238).

Rásonyi Nagy László, *Ungarische Bibliographie der Turkologie und der orientalisch-ungarischen Beziehungen*, 1926—1934 (KCsA 1936, 3—66).

A külföldi irodalomból :

Krumbacher, K., *Geschichte der byzantinischen Literatur*, 527—1453 (München, 1897², az Iwan v. Müller-féle sorozatban, bő utalásokkal a régebbi irodalomra).

Bréhier, L., *Vie et mort de Byzance* (Paris, 1947, az *Évolution de l'humanité* sorozatban, részletes bibliográfiával).

Dölger, Franz—Schneider, Alfons, *Byzanz* (Bern, 1952 ; bizantinológiai könyvészet : 1939—1949).

Enzyklopaedie des Islams. Geographisches, ethnographisches und biographisches Wörterbuch der Muhammedanischen Völker (1—4, Leiden-Lipcse, 1913—1936; őstörténeti forrásainkra is hasznos).

Koray, Enver, *Türkiye tarik yayinlari bibliyografyasi*, 1729—1950 (Ankara, 1952 ; mikrofilm-példánya a budapesti Egyetemi Könyvtárban).

9. Éremtan, pénztörténet

Hóman Bálint, *A középkori magyar pénztörténet bibliographiája*, 1597—1913 (Bp. 1914, kny. Közgazd. Szemle, 1914, 328—338).

Huszár Lajos, *A Numizmatikai Közlöny I—LI (1902—1952) évfolyamainak tartalomjegyzéke* (NK LII—LIII, 1953—1954, 34—61).

10. Genealógia, családtörténet

Köblös Zoltán, *Magyar családtörténeti könyvészet*, 1472—1905 (Kolozsvár, 1909) ; uő. összeállította a Geneológiai Füzetek 1—10. évfolyamának mutatóját is (Kolozsvár, 1912).

Baán Kálmán, *A magyar genealógiai és heraldikai forrásmunkák*, 1561—1932 (Bp. 1932).

Borovszky Samu, *Név- és tárgymutató a Turul 1883—1892. évfolyamához* (Bp. 1893).

Fekete Nagy Antal (szerk.), *Név- és tárgymutató a Turul 1893—1936. évfolyamához* (Bp. 1940).

11. Földrajz, helytörténet

Bodor Antal, *Magyarország helyismereti könyvészete*, 1527—1940 (Bp. 1944 ; ism. Maksay Ferenc, Sz 1945—46).

A maga nemében egyetlen, hasznos (bár korántsem teljes) összeállítás, a földrajzi nevek sorrendje szerint csoportosított (gyakran túlrövidített) címekkel.

A kurrens anyagot illetően ld. a *Földrajzi Közlemények* c. folyóiratot, így Dubovitz István összeállításait : *A magyar földrajzi irodalom*, 1936—1940 (Földr. Közlemények, 1938—1942 és kny.).

A Földrajzi Közlemények 1—15. kötetének mutatóját összeállította Thirring G. (Bp. 1888).

Havass Rezső, *Bibliotheca geographica Hungariae. Magyar földrajzi könyvtár* (Bp. 1893).

A régebbi (a XIX. sz. közepéig megjelent) irodalomra, útleírásokra stb. Ez utóbbi vonatkozásban még egy német kiadványt idézünk:

Engelmann, Wilhelm, *Bibliotheca geographica. Verzeichnis der seit Mitte des vorigen* (XVIII.) *Jahrhunderts bis Ende des Jahres 1856 in Deutschland erschienenen Werke über Geographie und Reisen mit Einschluss der Landkarten, Pläne und Ansichten* (Lipcse, 1858).

Egyes területi egységekről:

Payer Hugó, *Bibliotheca Carpatica* (Késmárk—Igló, 1880, Magyarországi Kárpát-Egyesület; cikkekre is kiterjed).

Litschauer, G. Franz, *Bibliographie zur Geschichte, Landes- und Volkskunde des Burgenlandes*, 1800—1929 (1—2, Linz-Wels, 1933—1935).

Kunnert, Heinrich, *Bibliographie zur Landes- und Volkskunde des Burgenlandes* (I—II. 1935-ig: Südostdeutsche Forschungen I. 1936, 295—300, III. 1938, 261—264; III. 1936—1938: Südost-Forschungen V. 1940, 616—624).

Credener, F. A., *Bibliotheca Transilvanica. Verzeichniss der über Siebenbürgen erschienenen Bücher, Landkarten, etc.* (Prága, 1865; csak német művek).

Csutak Vilmos (szerk.), *A székely nép és a székely föld bibliográfiája* (Sepsiszentgyörgy, 1929; *Emlékkönyv a Székely Nemzeti Múzeum 50 éves jubileumára*, 682—779). 16 csoportban különböző szerzőktől a székelység nyelvére, történetére, természeti környezetére stb. vonatkozó irodalom összeállítása. Benne:

Szűcs Lajos, *A székely kérdés és a székely tört. irodalma* (Sepsiszentgyörgy, 1929; kny. 686—711).

Ember Ödön, *A székelyek eredetének irodalma* (Debrecen, 1940).

Král, Jiři, *Geografická bibliografie Podkarpatské Rusi* (Prága, 1923; egyháztörténeti stb. anyaggal is).

Lelekac, N.—Harajda, J., *Zahal'na bibliografija Podkarpatja* (Literaturna Ned'ilja, 1942, II.).

Egyes megyék, helységek irodalmára (a földrajzi nevek betűrendjében):

Kertész János, *Abaúj-Torna vármegye bibliográfiája* (Bp. 1935; Magyar városok és vármegyék monogr. XVII. 252—255).

Iványi István, *Bács-Bodrogh vármegyének történeti irodalma* (Zombor, 1881, kny. 16 l.).

Kertész János, *Bácska irodalma* (Láthatár, IX. 1941, 178, 230).

Reuter C., *Baranya vármegye bibliográfiája* (Pécs, 1934, 16 l.).

Kertész János, *Békés vármegye irodalmának bibliográfiája* (Cegléd é. n. 1936, kny. Békés vármegye monogr. 438—460).

Bakos József, *Bodrogköz, Hegyalja és Hegyköz táj- és néprajzi irodalma* (Sárospatak, 1947).

Kertész János, *Bibliographie der Stadt Brașov* (Glasul Minorităților, 1940).

Majláth Béla, *Budapest történetének irodalma* (Bp. 1886).

Reiter László, *A régi Budapest könyvekben és képekben. A Magyar Bibliofil Társ. 3. kiállításának katalógusa* (Bp. 1922).

Ballagi Aladár, *Buda és Pest a világirodalomban*, 1473—1711 (I. Bp. 1925).

A folytatás nélkül maradt I. kötet a Pestbudával kapcsolatba hozható, 1600-ig megjelent egykorú nyomtatványokat hozza, ismertető megjegyzések kíséretében.

(Flórián László—Marót Miklós), *Fővárosunk Budapest. Válogatott művek bibliográfiája* (Bp. 1955, Főv. Szabó E. Könyvtár).

Kertész János, *A* (Csongrád) *vármegye bibliográfiája* (Bp. 1938 ; Vármegyei szociográfiák, I. Csongrád vm. 96—100).

Katona Imre, *Csongrád város bibliográfiája* (Szeged, 1954).

Péter László, *Csongrád megye népe és földje. Ajánló bibliográfia* (Szeged, 1954[2]).

Kertész János, *Esztergom vármegye bibliográfiája* (Bp. 1938, Magyar vármegyék múltja és jelene. I. 449—466).

Kertész János, *Győr város és Győr vármegye bibliográfiája* (Győri Szemle, 1933).

Ifj. Wolf Gyula, *Győr város és vármegye bibliográfiája* (Győri Szemle, 1935 ; kiegészítések a fentihez).

Kertész János, *Heves vármegye bibliográfiája* (Bp. 1937, kny. Magyar városok és vármegyék monogr. XX. 310—335).

Kertész János, *Hódmezővásárhely bibliográfiája* (Bp. 1938, kny. 43—44).

Kertész János, *Komárom vármegye irodalma* (Bp. 1938, Magyar vármegyék és városok múltja és jelene, I. 640—657).

Ruisz Gyula, *Mezőhegyes irodalmának könyvészeti összeállítása* (Bp. 1902, kny. Csanád vm. Rég. és Tört. Társ. Évk. III. 62—97).

Kertész János, *Nagyvárad tvh. j. felruházott város bibliográfiája* (Bp. 1943).

Kertész János, *Pozsony város és Pozsony vármegye bibliográfiája* (Komárom, 1935, kny.).

Sopron bibliográfiája (kurrens közlés : Soproni Szemle, I. 1937-től).

Kertész János, *Szeged bibliográfiája* (Bp. 1938, Vármegyei szociográfiák, III. 129—133).

Reguli Ernő, *Szeged bibliográfiájának tervezete* (Szeged, 1954).

Demkó Kálmán, *Repertóriuma a Szepesség történetére vonatkozólag szétszórtan megjelent dolgozatoknak* (Lőcse, 1885, kny. Szepes vm. Tört. Társ. Évk. I. 93—100).

Weber Samu, *Szepes vármegye történeti irodalmának bibliographiája* (Lőcse, 1895. A Szepes vm. Tört. Társ. milleniumi kiadványai, I. 63—176 ; betűrendben, néhol tartalmi tájékoztatóval ; uő, *Szepes megye története* (1—2, Lőcse, 1896, bibliográfiával ; a megyetörténethez : *Újabb adalékok*, Bp. 1905).

Takács Sándor, *Név- és tárgymutató a Közlemények Szepes vármegye múltjából, 1—7. (1909—1915) évfolyamához* (Lőcse, 1915).

Kertész János, *A Szepesség bibliográfiája* (Magyar Kisebbség, XVIII. 1939, 51, 90, 108, 148).

Tragor Ignác, *Vác az irodalomban* (Vác, 1927).

12. Néprajz

A magyarság néprajza (1—4, Bp. 1933—1937).

Gyűjteményes mű, egyes fejezetei végén irodalommal, jegyzetekkel mind a tárgyi, mind a szellemi néprajz problémáit illetően.

(Sándor István) *Magyar néprajztudomány 1945—1955. Válogatott bibliográfia* (Bp. 1956. Tankönyvkiadó, kézirat gyanánt).

Tálasi István, *Az anyagi kultúra néprajzi vizsgálatának tíz éve, 1945—1955.* (Bp. 1955, kny. Etnographia LXVI : 1955. 1—5. sz. 5—56).

Tartalommutató az „Ethnographia" I—X. kötetekhez (Bp. 1899, kny. Ethnographia, X., 427—492 ; név- és tárgymutató is). — A M. Nemzeti Múzeum Néprajzi Tárának Értesítője, 1—32. évf.-nak mutatóját Cs. Sebestyén K. állította össze (Bp. 1942).

A kurrens anyagot illetően ugyanezen folyóiratot kell figyelembe venni; Hellebrant Árpád *Néprajzi könyvészet* címen évről-évre ismertette benne az új anyagot (1898—1920).

A magyarországi és szomszédos országokbeli németség irodalmára ld. (a helyismereti anyagnál id. anyag mellett): Réz Henrik, *Bibliographie zur Volkskunde der Donauschwaben* (Bp. 1935), és uő, *Bibliographie der deutschen Volkskunde in den Karpathenländern* (Reichenberg, 1934).

13. Gazdaság és társadalomtörténet

Barcza Imre, *Közgazdasági irodalmunk*, 1886—1900 (Közgazdasági Szemle, 1900, 6. közl.; betűrendben).

A Közgazdasági Szemle ezenkívül is évente rendszeresen hozta a hazai és válogatott külföldi közgazdasági (és benne gazdaság- és társadalomtörténeti) irodalmat.

Halász Sándor—Mandelló Gyula (szerk.), *Közgazdasági Lexikon* (1—3, Bp. 1898—1901; a megfelelő főbb címszavak végén gazdaságtörténeti bibliográfia).

Dóczy Jenő—Wellmann Imre—Bakács István, *A magyar gazdasági irodalom első századainak könyvészete, 1505—1805. Bibliographia litterarum e prioribus saeculis* (Bp. 1934; Bibliographia Oeconomica Hungariae, I.).

Dóczy Jenő—Bakács István—Gerendás Ernő, *A magyar gazdasági irodalom könyvészete, II. 1806—1830. Bibliographia litterarum Hungariae oeconomicarum* (Bp. 1938; Bibliographia Oeconomica Hungariae, II).

Vácz Elemér, *A Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle repertóriuma* (Bp. 1935). A fontos folyóirat 1894—1906 közt jelent meg.

Kring Miklós, *Węgierska historiografia społeczno-gospodarcza w ostatnich 25 latach* (A magyar társ. és gazd.-tört. írás az utolsó 25 évben; loczniki dziejów społecznych i gospodarczych VI. 1937, 232—234).

Berlász Jenő, *A magyar gazdaság- és társadalomtörténetírás kialakulása* (Közgazd. Szemle 1943).

Wellmann Imre, *Parasztnépünk múltjának feltárása* (Hitel 1944, 2. közl.).

Ismertető szövegbe illesztve, sok tájékoztatással, de értékelésében az egykorú polgári történetirodalomra jellemző, téves szempontokkal.

Geréb László, *Bibliográfia a hazai parasztlázadások verses és elbeszélő irodalmához* (Bp. 1949).

Csak a forrásanyagot sorolja fel, az irodalmat nem.

14. Jogtörténet

Kubinyi (Sándor) Alexander, *Enchiridion lexici juris inclyti regni Hungariae* (Pozsony, 1798; függeléke: Lehoczky András, *Index scriptorum publico-politico-juridicorum;* ez utóbbinak külön, bővített kiadása: Pozsony, 1905).

A Magyar Jogászegylet kiadványainak jegyzéke, tárgy- és névmutatója, 1879—1904 (Bp. 1905, Magyar Jogászegyleti Értekezések).

Csekey István, *A magyar trónöröklési jog* (Bp. 1917, bibliográfia: 520—551).

A külföldi idevágó szakbibliográfiák közül:

Fuchs, Wilhelm, *Juristische Bücherkunde. Eine Einführung in die bibliographische Technik und in den bibliographischen Apparat der Rechts-Staats- und*

ihrer Hilfswissenschaften (Linz a. D. 1928[3]; első részében tájékoztató magyarázatokkal).

Planitz, Hans- Buyken, Thea, *Bibliographie zur deutschen Rechtsgeschichte* (Frankfurt a. M. 1952, hozzá külön *Registerband*).

Legújabb összeállítás, mely az írástörténet, oklevéltan, gazdaság- és várostörténet kérdéseiben is nyújt anyagot.

15. Hadtörténet

Id. Szinnyei József, *Hadtörténelmi irodalom repertóriuma* (HK 1888, 162, 326).

Mangold Lajos, *A magyar hadtörténelmi irodalom repertóriuma* (HK 1888—1912, 32. közleményben); és uő, *Mátyás király hadtörténelmi bibliográfiája* (HK 1890, 252).

Pilch Jenő, *Tárgymutató a Hadtörténelmi Közlemények I—XXV. évfolyamaihoz*, 1888—1924 (Bp. 1924, melléklet a HK 1924. évf.-hoz).

Mutató a Hadtörténelmi Közlemények 1888—1943. évfolyamaihoz (Bp. 1956, Hadtört. Intézet).

A külföldi szakbibliográfiák közül:

Pohler, J., *Bibliotheca historico-militaris. Systematische Übersicht der Erscheinungen aller Sprachen auf dem Gebiete der Geschichte der Kriege und Kriegswissenschaft seit der Erfindung der Buchdruckerkunst bis zu 1880* (1—3, Cassel, 1887—1895).

Régi, de alapos és hasznos összeállítás, mind a hadi események, mind a haditechnika kérdéseit illetően.

16. Egyháztörténet

Kereszty Géza Viktor, *A „Magyar Sion" repertóriuma*, 1863—1893 (Esztergom, 1893; katolikus egyháztört. cikkek).

Lukcsics József, *A veszprémi egyházmegye könyvészete* (Veszprém, 1909; latin címlappal is: *Bibliographia dioecesis Vesprimiensis*, mint az 1909-i veszprémi Schematismus melléklete; helységek szerint).

Csapodi Csaba, *Magyar katolikus egyháztörténeti bibliográfia* (MK 1939, 196—199).

Vanyó Tihamér, *A plébániatörténetírás módszertana* (Pannonhalma, 1941); és uő, *Az egyháztörténész szemhatára* (Regnum, 1943, 675—719).

Radó Polikárp, *Adatok a magyar liturgiatörténet bibliográfiájához* (Pannonhalma, 1942; kódexirodalmi vonatkozásokkal).

Félegyházy József, *Querschnitt der ungarischen katholischen Kirchengeschichtsschreibung*, 1936—1942 (Litteraria Hungarica, I. 1943, 110—126).

Cottineau, L., *Répertoire bio-bibliographique (+topo-bibliographique) des abbayes et prieurés* (1—2, Macon, 1939).

Baudrillart, A.—Vogt, A., *Dictionnaire d'histoire et de géographie ecclésiastiques* (eddig 11 kötet a C betűig, Paris, 1912—1949).

Révész Imre, *A magyarországi protestantizmus történelme* (Bp. 1925, A Magyar Történettudomány Kézikönyvei, III. 4); uő. nagy, a szétszórt folyóiratközlésekből is igen sokat feltáró, prot. egyháztörténeti bibliográfiája kéziratban van.

Borbély Ferenc, *A Keresztény Magvető I—XLVII. évfolyamának tárgymutatója és tartalomjegyzéke* (Kolozsvár, 1913; unitárius egyháztört. anyag).

17. Iskola és neveléstörténet

Tettamanti Béla—Márer Erzsébet, *A Magyar Pedagógia negyven évfolyamának (1892—1931) tartalom és névmutatója* (Szeged, 1933, a puszta címeken túl tájékoztató megjegyzésekkel).

Baranyai Mária és Keleti Adolf, *A magyar nevelésügyi folyóiratok bibliográfiája*, 1841—1936 (Bp. 1937).

Márkus Gábor, *A XIX. századi magyar neveléstörténeti irodalom bibliográfiája*, 1800—1914 (Szeged, 1937).

Bakos József, *A magyar Komensky-irodalom* (Bp. 1952).

18. Természettudomány és orvostörténet

Id. és ifj. Szinnyei József, *Magyarország természettudományi és mathematikai könyvészete*, 1472—1875 (Bp. 1878).

Gombocz Endre, *A magyar növénytani irodalom bibliográfiája*, 1578—1900 (Bp. 1939; gondos összeállítás).

Gerlai Gusztáv, *A magyar erdészeti irodalom könyvészete 1934-ig* (Sopron, 1936).

Hanák János, *Az állattan története és irodalma Magyarországon* (Pest, 1849).

Szilády Zoltán, *A magyar állattani irodalom repertóriuma. I. A legrégibb időktől 1870-ig* (Bp. 1922).

Matolcsy Miklós, *Könyv- és irodalmi gyűjtemény magyarországi gyógyszerészmunkákról* (Bp. 1910).

Hiányos, eléggé rendszertelen; vö. Ernyei József adalékait (MK 1912, 268—273).

Maizner János, *A magyar orvostudományi irodalom 1770-ig* (Kolozsvár, 1885).

Győry Tibor, *Magyarország orvosi bibliographiája. A Magyarországban és hazánkra vonatkozólag a külföldön megjelent orvosi könyveknek kimutatása* (Bp. 1900).

Jeles összeállítás, széleskörű adatgyűjtés alapján.

Magyary-Kossa Gyula, *Magyar állatorvosi könyvészet*, 1472—1904 (Bp. 1904).

Összefoglaló tájékoztatás:

Szentmihályi János, *A természettudományok történetének tanulmányozásához szükséges segédkönyvek válogatott bibliográfiája* (Bp. 1954, kny. *A tudománytörténet kérdései*).

Az újabb külföldi összeállítások közül:

Russo, F., *Histoire des sciences et des techniques, Bibliographie* (Paris, 1954).

19. Filológia: nyelvészet és irodalomtörténet

Szinnyei József, *A magyar nyelvészeti irodalom bibliographiája Révai előtt* (MK 1883, 148—163).

Ságí István, *A magyar szótárak és nyelvtanok könyvészete* (Bp. 1922, kny. MK 1920—1921).

Benkő Loránd és Lőrincze Lajos, *Magyar nyelvjárási bibliográfia*, 1817—1849 (Bp. 1951).

Simonyi Zsigmond, *Mutató a Nyelvtudományi Közlemények I—XXV. évfolyamához* (Bp. 1896).

Juhász Jenő, *Mutató a Nyelvtudományi Közlemények 1—50. kötetéhez* (Bp. 1955, tartalom-, tárgy- és szómutató).

Juhász Jenő, *A Magyar Nyelv I—XXV. évfolyamának mutatója* (Bp. 1931 ; tartalom-, tárgy- és szómutató).

Nyelvőrkalauz. Tartalomjegyzék, szó- és tárgymutató a Magyar Nyelvőr 1—50. kötetéhez (Bp. 1898, 1927, 1941).

Pruzsinszky János, *Az Egyetemes Philologiai Közlöny 1—XX. kötetének név és tárgymutatója. A húsz kötet teljes tartalomjegyzékével* (Bp. 1898).

Hellebrant Árpád, *A magyarországi philologiai irodalom könyvészete* (EPhK 1879—1885) és folytatásként uő, *A magyar philologiai irodalom....ben* (EPhK 1886—1919).

A kurrens irodalom jegyzéke évente (különnyomatokban is megjelent), ismertetés vagy értékelés nélkül.

Moravek Endre, *A magyar klasszika-filológiai irodalom bibliográfiája*, 1901—1925 (Bp. 1931 ; ism. EPhK 1930, 178 ; Széphalom, 1931, 94).

Borzsák István, *A magyar klasszika-filológiai irodalom bibliográfiája*, 1926—1950 (Bp. 1952 ; ism. Arch. Ért. 1952, 204).

Für István, *Magyar irodalmi és nyelvészeti dolgozatok középiskoláink értesítőiben az 1920/21 tanévtől* (Szeged, 1939, kny. Klauzál-gimn. ért.).

Tetzel Lőrinc, *Név és tárgymutató a Kisfaludy Társaság Évlapjaihoz. Régi folyam I—VII. köt. Új folyam I—XL. köt.* (Bp. 1907).

Szinnyei József, *Irodalomtörténeti repertórium* (Figyelő, 1876—1889, 132. közl.).

Hellebrant Árpád, *Irodalomtörténeti repertórium*, 1918—1923 (ITK 1921-től) ; ezt hasonló címen folytatta Goriupp Alice (1924-től), majd Kozocsa Sándor (1934-től).

Pintér Jenő, *Magyar irodalomtörténete* (1—8, Bp. 1930—1941).

Az egyes szakaszok után elég részletes bibliográfia, mely főleg időrendbe tett puszta címekből áll ugyan, és sűrűn ismétli önmagát, de — összefoglaló irodalomtörténeti bibliográfia hiányában — még ma sem nélkülözhető.

Kozocsa Sándor, *A magyar irodalom bibliográfiája*, 1945—1949, 1950, 1951—1952, 1953 (eddig 4 sorozatos kötet, Bp. 1950—1954).

Dézsi Lajos, *Magyar történeti tárgyú szépirodalom* (Bp. 1927, A Magyar Történettudomány Kézikönyve ; felsorolás és feldolgozás).

Pukánszky Béla, *A magyarországi német irodalom története* (Bp. 1926 ; az egyes fejezeteknél bő bibliográfiával).

A külföldi anyagból :

Pastrnek, Fr., *Bibliographische Übersicht über die slavische Philologie*, 1876—1891 (Berlin, 1892).

Történelmi, irodalomtörténeti vonatkozású anyaggal, az *Archiv für Slavische Philologie* kiadásában, melynek hasábjain 1876 óta állandóan jelentek meg tájékoztatók a kurrens irodalomról.

Bibliographie der finnisch—ungarischen Sprach- und Volkskunde (Anzeiger der finnisch—ungarischen Forschungen 1, 3, 5, 8, 9, 14—15, 20, 23, 25. Bd. 1903—1938 ; az 1901—1912 közti irodalomról, magyar anyaggal is).

Marouzeau, J.—Ernst, Juliette, *L'année philologique de l'antiquité gréco-latine* (XXIII. Paris, 1954).

Az 1924 óta folyamatosan megjelenő vállalkozás legújabb kötete az 1952. év anyagával és pótlásokkal. Minden szükséges esetnél tömör annotációval. Nemcsak az ókor anyagát tartalmazza, hanem a bizánci történetet is.

20. Művészettörténet

Genthon István, *A magyar művészettörténet bibliográfiája* (Bp. 1950; csak önállóan megjelent tanulmányokról).

A felszabadulás utáni tíz év művészettörténeti irodalma, 1945—1954 (Művészettört. Ért. 1955, 99—122).

Bíró Béla, *A magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája* (Bp. 1955).

Az első általános jellegű, cikkeket is felsoroló magyar művészettörténeti bibliográfia annotációk nélkül.

21. Színészet- és zenetörténet

Staud Géza, *Magyar színészeti bibliográfia* (Bp. 1938).

Csak az önálló műveket és különnyomatokat tartalmazza, mutatóval.

Szabolcsi Bence, *A magyar zene története rövid összefoglalásban, a magyar zenetörténet irodalmának áttekintésével* (Bp. 1934, Népszerű zenefüzetek 2.).

A legfőbb mozzanatokat érintő, válogatott irodalomjegyzék.

22. Sajtótörténet

Szalády Antal, *A magyar hírlapirodalom statisztikája*, 1780—1880 (Bp. 1884; Kompilatív jellegű).

Kereszty István, *A magyar és magyarországi időszaki sajtó időrendi áttekintése*, 1705—1867 (Bp. 1916).

Réz, Heinrich, *Deutsche Zeitungen und Zeitschriften in Ungarn von Beginn bis 1918* (München, 1935).

XVI—XVII. századi röpiratokról is megemlékezik.

Dezsényi Béla, *A magyar hírlapirodalom első százada*, 1705—1805 (Bp. 1941).

A magyarországi idegennyelvű anyagra is kiterjedő, gondos, bő irodalommal kísért ismertetés.

Lukács József, *A magyar katonai hírlapok és folyóiratok bibliográfiája II. Rákóczi Ferenctől napjainkig*, 1703—1941 (Bp. 1942).

Dezsényi Béla, *Az időszaki sajtó története a Dunatáj országaiban* (Bp. 1947).

Dezsényi Béla—Nemes György, *A magyar sajtó 250 éve* (Bp. 1954).

23. Habsburg-birodalom (Ausztria)

Sitzungsberichte der philosophisch-historischen Klasse der Kais. Akademie der Wissenschaften. Registerbände (1—17: Bécs, 1854—1913; 19—20: Bécs, 1927—1928).

Schmit, Ritter v. Tavera, Carl, *Bibliographie zur Geschichte des österreichischen Kaiserstaates* (1—2, Bécs, 1857—1858).

Régi, de hasznos, a folyóiratcikkeket is felhasználó összeállítás, a XVI. sz. közepéig terjedő időre.

Scharler Fr. Ser., *Archiv für österreichische Geschichte Register zu den Bänden 1—50* (Bécs, 1874).

Mutató az ismert tört. folyóirat 1—50. kötetéhez.

Krones, Franz, *Grundriss der oesterreichischen Geschichte mit besonderer Rücksicht auf Quellen und Literaturkunde* (Bécs, 1882).

Az egyes szakaszoknál gondos irodalmi tájékoztatással.

Luschin v. Ebengreuth, A., *Österreichische Reichsgeschichte* (I. Bamberg, 1895).

Hasonlóan gondos összeállítás.

Junk, Victor, *Fontes Rerum Austriacarum. Oesterreichische Geschichtsquellen. Register zu den Bänden 1—50* (Bécs, 1901 ; mutató az FRA sorozathoz).

Charmatz, Richard, *Wegweiser durch die österreichische Geschichte* (Stuttgart, 1912).

Csak önálló művek ; Magyarországról csak idegen nyelvűt idéz.

Strassmayr, Eduard, *Bibliographie zur Geschichte, Landes- und Volkskunde Österreichs. Abt. I. Oberösterreich* (1—2, Linz, 1929—1937) ; ő, *Bibliographie zur oberösterreichischen Geschichte* (Linz, 1935—1948, 1950).

Uhlirz, Karl u. Mathilde, *Handbuch der Geschichte Österreichs und seiner Nachbarländer, Böhmen und Ungarn* (1—2, Graz, 1927).

Összefoglaló szövegrészek váltakoznak a problémára vonatkozó irodalmi anyag felsorolásával ; jelenleg a legbővebb tájékoztatást adja.

Kertész János, *A Habsburg-irodalom bibliographiája*, 1218—1934 (Bp. 1934 ; ism. Bakács I., Sz. 1936, 232).

Csak önálló kiadványok, általánosak, majd a dinasztia egyes tagjaira vonatkozók

Sturminger, Walter, *Bibliographie und Ikonographie der Türkenbelagerungen Wiens*, 1529 und 1683 (Köln, 1955).

24. Kelet-európai országok

A Szovjetunió népeinek történetére a legújabb bibliográfiai tájékoztatás az egyetemi tankönyvek fejezeteinek végén levő bibliográfiák nyújtják :

Isztorija SzSzSzR, I. köt., szerk. B. D. Grekov (Moszkva, 1947[2]). *Isztorija SzSzSzR*, II. köt., szerk. M. V. Nyecskina (Moszkva, 1954[3]).

A korábbi anyagot, bibliográfiákat illetően ld.: Zdobnov N. V., *Isztorija russzkoj bibliografii do nacsala XX v.* (Moszkva, 1951[2]), különösen a 365—372. lapokon. Az itt idézett régebbi munkák közül a legfontosabbak :

Lambin P. P.—Lambin B. P., *Russzkaja isztoricseszkaja bibliografija* (1—10, Szentpétervár, 1861—1884, az 1855—64 évekre).

Mezsov V. I., *Russzkaja isztoricseszkaja bibliografija za 1865—1876 gg.* (1—8, Szentpétervár, 1882—1890).

Szibirjakov I. M., *Russzkaja isztoricseszkaja bibliografija (1800—1854).* (1—3, Szentpétervár, 1892—1893).

Wierzbowski, Th., *Bibliographia Polonica XV. ac XVI. saeculi*, 1488—1600 (Varsó, 1889).

Finkel, Ludwik, *Bibliografia historii Polskiej* (1—4, Lemberg, 1891—1914).

A maga korában igen magas színvonalon álló, egyetemes történeti vonatkozásokra is kiterjedő, alapos névmutatókkal felszerelt munka ; használhatóságára mi sem jellemzőbb, mint hogy foto-offset eljárással a régi kiadás új lenyomatát most legújabban ismét kiadták (1—3, Varsó, 1955).

Ugyancsak *Bibliografia historii Polskiej* címen a Kwartalnik Historiczny c. folyóirat a 20-as és 30-as években elég rendszeresen hozott a kurrens anyagról könyvészeti összeállításokat, melyek különnyomatként is napvilágot láttak.

David, Pierre, *Les sources de l'histoire de Pologne à l'époque des Piasts*, 963—1386 (Paris, 1934).

Rutkowski, Jan, *Historia gospodarcza Polski* (Lengyelország gazdaságtörténete, új kiadás : 1—2, Poznan, 1947—1950).

Mindkét kötet végén elég részletes irodalomjegyzék.

Jan Baumgart, *Bibliografia historii Polskije za rok 1949* (Wrocttaw—Krakó, 1954).

Historia Polski (Lengyelország története, I/1—2, Varsó, 1955).

Az új, marxista egyetemi tankönyv magas igénnyel készült 1764-ig terjedő első két félkötete, mely részletes történetirodalmi és forrástájékoztatást is tartalmaz.

Kertész János, *Hungaria et Polonia. A magyar—lengyel kapcsolatok bibliográfiája* (Bp. 1934 ; vázlatos).

Zíbrt, Čeněk, *Bibliografie české historie* (1—5, Prága, 1900—1912).

Széleskörű, gondos történeti bibliográfia. Az utána következő évekre a Český Časopis Historický hasábjain, ill. mellékleteként időről-időre közölt összeállításokat kell figyelembe venni a kurrens anyagról.

Josef Klik, *Bibliografie vědecké práce o české minulosti za poslednich čtyricet let.* (Rejstřik Českého Časopisu Historického 1895—1934, Prága, 1935).

Bibliografia Slovenskej histórie, 1942—1944 (Turócszentmárton, 1948).

Lamoš, Teodor, *Bibliografia k archivom na Slovensku* (Pozsony, 1953).

A szlovákiai levéltárak bibliográfiája.

Ten Years of Yugoslav Historiography, 1945—1955 (Belgrád, 1955).

Istorija naroda Jugoslavije (I. Belgrád, 1953 ; új összefoglaló történet a XVI. századig, az egyes fejezeteknél bibliográfiai összefoglalókkal).

Kukuljević—Sakcinski, I., *Bibliografija hrvatska* (Zágráb, 1863).

Petrovich, Nicolas S., *Essai de bibliographie française sur les Serbes et les Croates*, 1544—1900 (Belgrád, 1902).

Margalits Ede, *Horvát történelmi repertórium* (1—2, Bp. 1900—1902), és uő, *Szerb történelmi repertórium* (Bp. 1918).

Crăciun, I(oachim), *Bibliographie de la Transylvanie roumaine*, 1916—1936 (Revue de Transylvanie III. 1937, 4. sz. 3—336).

Általános kelet-európai jellegű könyvészetek :

Kerner, Robert Joseph, *Slavic Europe. A selected bibliography in the Western European languages* (Cambridge, 1918).

Macůrek, Josef, *Dejepisectví evropského východu* (Praha, 1946; a történetírás történetére vonatkozó bibliográfia a 291—331. lapon).

25. Más országok

Német vonatkozásban a legnevezetesebb :

Dahlmann (Friedrich Christoph)—Waitz (Georg), *Quellenkunde zur deutschen Geschichte* (Lipcse, 1931[9]).

Nagyszabású német történelmi bibliográfia.

Buchholz, Gustav, *Forschungen zur deutschen Geschichte. Sach-Register zu Band I—XX* (Göttingen, 1880).

Tört. folyóirat mutatója.

Wattenbach, Wilhelm, *Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter* (1—2, Berlin, 1894—1904[2]; német források a XIII. sz. közepéig). R. Holzmann új kiadásában: *Deutschlands Geschichtsquellen. I. Die deutsche Kaiserzeit* (1938).

Lorenz, O., *Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter seit der Mitte des 13. Jahrhunderts* (1—2, Berlin, 1886—1887).

Jansen, M.—Schmitz-Kallenberg, L., *Historiographie und Quellen der deutschen Geschichte bis 1500* (Lipcse—Berlin, 1914).

Schottenloher, Karl, *Bibliographie zur deutschen Geschichte im Zeitalter der Glaubenspaltung*, 1517—1585 (1—6, Lipcse, 1933—1940, mutatóval).

Bemmann, Rudolf, *Bibliographie der sächsischen Geschichte* (I/1—2, Berlin—Lipcse, 1918—1921).

Francia és más nyugateurópai vonatkozásban:

Monod, Gabriel, *Bibliographie de l'histoire de France* (Paris, 1888).

Az 1789 előtti korszakokra vonatkozó francia anyag régi, de jól válogatott jegyzéke.

Válogatott francia történeti könyvészeti anyag található E. Lavisse, *Histoire de France* c. nagy munkájának (1789-ig: 18 kötet, Paris, 1900—1911; 1789 utánra: 10 kötet, Paris, 1920—1922) egyes fejezetei élén; valamint újabban és bővebb anyaggal az egyetemes történetek közt alább id. Clio-sorozat megfelelő köteteiben.

A részletes történeti könyvészet tekintetében a francia kutatás több nagy, egymást kiegészítő munkával rendelkezik. 1866-ig a régi kiadványokra a Bibliothèque Nationale által kiadott *Catalogue méthodique de l'histoire de France* (1—12, Paris, 1855—1895) c. összeállítást tekintik teljesnek. Az 1866 és 1897 között megjelent anyagból külön állították össze az 1789 előtti, illetve utáni korszakokra vonatkozó címeket, az alábbi két munkában:

Saulnier, E.—Martin, A., *Bibliographie des travaux publiés de 1866 à 1897 sur l'histoire de France de 1500 à 1789* (I. Paris, 1932).

Caron, Pierre, *Bibliographie des travaux publiés de 1866 à 1897 sur l'histoire de France depuis 1789* (Paris, 1912).

Ezeket a további anyaggal kiegészítik:

Brière, Gaston—Caron, Pierre, *Répertoire méthodique de l'histoire moderne* Paris, 1899-től).

Caron, Pierre—Stein, Henri, *Répertoire bibliographique de l'histoire de France* (1—6, Paris, 1923—1938; az 1920—1931 közti anyagra).

Gandilhon, René—Samaran, Charles, *Bibliographie générale des travaux historiques et archéologiques publiés par les sociétés savantes de France* (eddig 2 kötet az L betűig, Paris, 1944—1950).

Ezekhez egy sor használható forrásbibliográfia csatlakozik:

Franklin, Alfred, *Les sources de l'histoire de France. Notices bibliographiques et analytiques des inventaires et des recueils de documents relatifs à l'histoire de France* (Paris, 1877).

Langlois, Charles V.,—Stein, Henri, *Les archives de l'histoire de France* (Paris, 1891).

Stein, Henri, *Bibliographie générale des cartulaires français ou relatifs à 'histoire de France* (Paris, 1907).

Molinier, A.—Hauser, H. (és mások), *Les sources de l'histoire de France depuis les origines jusqu'en 1815* (3 részben, 6+4+7 kötet, Paris, 1901—1934).

Alapvető, részletes, de címe ellenére csak 1715-ig jutott el.
Ezek mellett még csak a francia forradalomra vonatkozó külön bibliográfiákat említjük meg:

Caron, Pierre, *Manuel pratique pour l'étude de la Révolution française* (Paris, 1912).

Az irodalom mellett a forrásokra is kiterjed. Ennek kiegészítése legújabban:

Walter, Gérard, *Répertoire de l'histoire de la Révolution française. Travaux publiés de 1800 à 1940* (II. Paris, 1951).

Speciálisan a francia főváros bibliográfiáját nyújtja a forradalom idején, de országos eseményekre is jól használható:

Tourneux, Maurice, *Bibliographie de l'histoire de Paris pendant la Révolution française* (1—4 + mutató, Paris, 1890—1906).
Más országokat illetően:
Pirenne, Henri, *Bibliographie de l'histoire de Belgique* (Brüsszel, 1931[3]).
Martino, Ernesto De (és mások), *Bibliografia storica nazionale* (Bari, 1952-től; az olasz történeti anyag kurrens ismertetése 1950-től).
Frewer, L. B., *Bibliography of historical writings published in Great Britain*, 1940—1945 (Oxford, 1947).

26. Egyetemes történet

Aligha szükséges közelebbről megmagyaráznunk, hogy az egyetemes történet körében használható bibliográfiai segédeszközök felsorolásához és ismertetéséhez valósággal külön könyvre volna szükség, s hogy itt ezért csak néhány olyan munkát említünk, melynek segítségével a valamilyen problémán elindult olvasó aránylag könnyen eljuthat a további, részletesebb tájékozásig. Azt azonban mindjárt elöljáróban ki kell emelnünk, hogy az egyetemes történet fontosabb mozzanatainak problémáiban a marxista—leninista értékelést és tájékoztatást a nagy szovjet összefoglalásokban, így a *Bol'saja Szovetszkaja Enciklopedia* c. hatalmas vállalkozás (Moszkva, 1950—, eddig 36 kötet) eddig megjelent köteteinek idevágó címszavai alatt találja meg a kutató. Ld. még Koszminszkij, Je. A.—Szkazkin, Sz. D., *A középkor története*. I. köt. (Bp. 1955, bibliográfia az 561—612. lapokon).
Birjukovics, V. V.—Porsnyev, B. F.—Szkazkin, Sz. D., *Az újkor története*. I. köt. (Bp. 1953, bibliográfia a fejezetek végén).

Egyebekben a segédeszközök közül az alábbiakat említhetjük:

Ersch, Johann Samuel, *Literatur der Geschichte und deren Hilfswissenschaften seit der Mitte des 18. Jahrhunderts bis auf die neueste Zeit* (Lipcse, 1927).

Gazdag régi anyaggal, mutatókkal.

Langlois, Ch. V., *Manuel de bibliographie historique* (Paris, 1896).

Kritikai, tájékoztató megjegyzésekkel, a történetkutatás addigi fejlődésének, szervezetének ismertetésével. Az utóbbi tekintetben ezt kiegészíti a *Revue historique* 50. évfordulójára kiadott gyűjteményes kötet:

Histoire et historiens depuis cinquante ans. Méthodes organisations et résultats du travail historique de 1876—1926 (1—2, Paris, 1927—1928).

A történetkutatás fejlődésének áttekintése, országok szerint csoportosítva különböző szerzőktől.

Fueter, Eduard, *Geschichte der neueren Historiographie* (München—Berlin, 1936[3]).

Bibliográfiai kutatáshoz is hasznos áttekintés a történetírás fejlődéséről.

Herre, Paul, *Quellenkunde zur Weltgeschichte* (Lipcse, 1910).

Korszakok, azon belül nemzetek szerint, erősen válogatva.

Berr, Henri (szerk.), *Bibliothèque de synthèse historique. L'évolution de l'humanité* (Paris, 1920-tól).

Százkötetesnek indult sorozat, melyben a legkülönbözőbb korszakok és problémák összefoglaló monográfiái foglalnak helyet. Az egyes kötetek végén rendszerint igen bő bibliográfia van az adott témáról.

Glotz, Gustave (szerk.), *Histoire générale* (Paris, 1925-től).

A középkori századokra használható bibliográfiai jegyzetekkel az egyes szakaszok végén.

Halphen, Louis—Sagnac, Philippe (szerk.), *Peuples et civilisations* (Paris, 1929-től, 20 kötetben).

Elég jól válogatott bibliográfiai utalásokkal az egyes fejezetek és századok élén.

Clio. Introduction aux études historiques (Paris, 1934—1952, 9 kötet 14 darabban, külön atlasz, kronológia stb.).

Egyetemi kézikönyv-sorozat, melyben a rövid összefoglaló szövegeket a fő források- a fontosabb munkák és cikkek és a kutatás jelen helyzetének, vitás kérdéseinek ismer, tetése követi. Aránylag könnyű és gyors tájékozódást nyújt.

International Bibliography of Historical Sciences (Paris, 1930-tól).

A Nemzetközi Történettudományi Bizottság által kiadott kurrens nemzetközi bibliográfia, mely különböző országok évi történetirodalmát regisztrálja, élén a folyóiratok jegyzékével. Az 1926—1939 közti anyag az 1—14. kötetben látott napvilágot (Paris, 1930—1941); a háború után a 15. kötetet fenntartották az 1940—1946 közti anyag számára, s ezt egyelőre átugorva 1947 termésével folytatták a sorozatot (16. kötet, Paris, 1949). A legutóbbi (21.) kötet 1952 anyagát tartalmazza (Paris, 1954); 1948-tól magyar anyag nélkül.

Egyes korszakokra:

Potthast, August, *Bibliotheca historica medii aevi. Wegweiser durch die Geschichtswerke des europäischen Mittelalters*, 375—1500 (1—2, Berlin, 1895—1896[2]).

A középkori források (krónikák, legendák stb.) régi, de fontos kézikönyve.

Oesterley, H., *Wegweiser durch die Literatur der Urkundensammlungen* (1—2, Berlin, 1885—1886).

Az okleveles anyagról tájékoztat, országok szerint.

Chevalier, Ulysse, *Répertoire des sources historiques du Moyen Age* (1—2, Paris, 1905—1907[2]).

Az 1. rész az 1500-ig élt főbb személyek irodalmát, a 2. a helységekét adja.

Paetow, Louis John, *A guide to the study of medieval history* (New York, 1931[2]).

Segédtudományokra is.

Halphen, Louis, *L'initiation aux études d'histoire du moyen âge.* (Paris, 1952[2]).

Hasznos bevezető tájékoztatás.

Kircheisen, Friedrich, *Bibliographie des Napoleonischen Zeitalters* (I—II/1., Berlin, 1908—1912).

27. Bibliográfiák bibliográfiái

Aki a fentebb adott, vázlatos útmutatást nem találja elegendőnek, annak legjobb a különböző bibliográfiákat, könyvészeti segédeszközöket felsoroló bibliográfiákhoz fordulnia. Az e cím alatt hozható igen bő anyagból itt megint csak néhány fontosabb olyan munkát emelünk ki, mely leginkább nyújt támpontot további tájékozódáshoz:

Petzholdt, Julius, *Bibliotheca bibliographica. Kritisches Verzeichnis der das Gesamtgebiet der Bibliographie betreffenden Litteratur* (Lipcse, 1866, mutatókkal).

Az 1866 előtti, régi anyagra máig legjobb, kritikailag annotált, különböző országok és tudományágak kézikönyveire kiterjedő összeállítás.

Stein, Henri, *Manuel de bibliographie générale* (Paris, 1898).

Különböző könyvészeti segédeszközök jegyzéke 1896-ig.
Hasznos ilyen általános összeállítás található a Langlois-féle fent id. egyetemes történeti bibliográfia első részében is.

Kozocsa Sándor, *Bevezetés a bibliográfiába* (Bp. 1939; ism. ITK 1939, 81).

Inkább a műfaj fejlődéséről, problémáiról tájékoztat.

Caron, P.—Jaryc, M., *World list of historical periodicals and bibliographies* (London—Paris, 1940).

Gulyás Pál, *A bibliográfia kézikönyve. Bevezetés a könyvészetbe* (1—2, Bp. 1941—1942).

A hazai és külföldi bibliográfiai segédkönyvek első részletes, annotált bibliográfiája; adatai hasznosak, bár szempontjai elavultak.

Bohatta, Hans—Funke, W., *Internationale Bibliographie der Bibliographien* (1—3, Frankfurt a. M. 1939—1940).

Besterman, Theodore, *A world bibliography of bibliographies* (1—3, London, 1947—1950[2]).

Malclès, L. N., *Les sources bibliographiques* (I—II/1., Genf, 1950—1952).

Kramm, Heinrich, *Bibliographie historischer Zeitschriften*, 1939—1951 (1—3, Marburg, 1952—1954).

Az I. rész a középeurópai, a 2. a nyugat- és dél-európai, a 3. a Szovjetunió, valamint a kelet-európai és skandináv országok történeti folyóiratainak jegyzékét tartalmazza.

Általános, a megfelelő nagy külföldi vállalkozásokhoz hasonló történeti életrajzgyűjteményünk nincs. Ezt csak részben pótolja nagy írói lexikonunk: Szinnyei József, *Magyar írók élete és munkái* (1—14, Bp. 1891—1913).

Ha nem is teljes (főleg a vége felé nem), és ha nem is mindig egyenletes (folyóiratcikkeket hol ad, hol nem) — mégis mindmáig alapvető és nélkülözhetetlen, egyúttal nagy monumentuma az odaadó, egyéni munkának.

E mű kiegészítését (új írókkal és a régiekhez további adalékokkal) Gulyás Pál kezdte meg, aki először *Magyar Életrajzi Lexikon* címen indította meg vállalkozását (1925).

Gulyás Pál, *Magyar írók élete és munkái* (1—6, Bp. 1939—1944; a D betű végéig jutott el).

E leghasználhatóbb segédeszközeink után az alábbiakban időrendben soroljuk fel a különböző kisebb-nagyobb e kategóriában említhető vállalkozásokat; protestáns egyháztörténeti életrajzi anyagot másutt (I. 257. l.) részleteztük.

Czwittinger Dávid, *Specimen Hungariae Litteratae* (Lipcse—Frankfurt, 1711).

Bod Péter, *Magyar Athenás* (H. n. 1766).

Barits, Adalbert, *Scriptorum ex regno Slavoniae a saeculo XIV usque ad XVII inclusive collectio* (Varasd, 1774).

Horányi Elek, *Memoria Hungarorum* (1—3, Bécs, 1775—1777), uő. *Nova memoria Hungarorum* (Pest, 1792, félbeszakadt) és uő. *Scriptores Piarum Scholarum* (1—2, Buda, 1808—1812).

Haner, G. J., *Scriptores rerum Hungaricarum et Transilvanicarum* (1—2, Bécs—Nagyszeben, 1777—1798).

Seivert, Johann, *Nachrichten von ungarischen Gelehrten Siebenbürgens und ihren Schriften* (Siebenbürgische Quartalschrift V—VII; az I betűig; felhasználta Trausch alább id. munkájában).

Klein J. Sámuel, *Nachrichten von den Lebensumständen und Schriften evang. Prediger in allen Gemeinden des Königreichs Ungarn* (1—2, Lipcse—Buda, 1789).

Budai Ferenc, *Magyarország polgári historiájára való lexicon* (1—3, Nagyvárad, 1804—1805; a XVI. sz. végéig).

Kölesy Vince Károly—Melzer Jakab, *Nemzeti Plutárkus, vagy a Magyarországban és az ahhoz tartozó tartományokban élt nevezetes férfiaknak életleírásaik* (1—4, Pest, 1815—1816; német kiadásban is).

Roth, J. J., *De scriptoribus rerum Transilvanicarum Saxonicis dissertatio* (Nagyszeben, 1816).

Melzer Jakab, *Biographien berühmter Zipser* (Kassa, 1833).

Básthy József, *Magyarok emléke* (Buda, 1836; csak az A betűs első kötet jelent meg).

Vasvári Pál, *Történeti névtár. Hazánkban szerepelt nevezetes férfiak és hölgyek élet- és jellemrajzai* (Pest, 1847).

Ferenczy—Danielik, *Magyar írók. Életrajz gyűjtemény* (1—2, Pest, 1856—1858).

Kerékgyártó Árpád, *Magyarok életrajzai* (7 füzet Pest, 1858—1859; 1600 előtti szereplők Abától I. Béláig).

Kulini Nagy Benő—Sárváry Elek, *Magyar hölgyek életrajzai* (Debrecen, 1861).

Trausch, J. *Schriftsteller-Lexikon der Siebenbürger Deutschen* (1—3, Pest, 1868).

Zsilinszky Mihály, *Magyar hölgyek. Történeti élet- és jellemrajzok* (Pest, 1871).

Moenich Károly—Vukovich Sándor, *Magyar írók névtára* (Pozsony, 1876).

Concilia Emil, *Magyar egyházi írók csarnoka* (Új MSi 1877).

Farkas Seraphinus, *Scriptores ord. min. S. P. Francisci provinciae Hungariae* (Pozsony, 1879).

Sz. Kiss Károly (és mások), *Új Magyar Athénás. Újabbkori magyar protestáns egyházi írók életrajzgyüjteménye* (Bp. 1882).

Zólyomi Lajos (szerk.), *Magyar Helikon* (I. osztály: írók, II. osztály: államférfiak, Pozsony—Bp. 1884—1886).

Márki Sándor, *Magyar Pantheon. A magyar történelem, művészet és irodalom 150 kimagasló alakja* (Pozsony, 1884).

Récsey Viktor, *Vasmegyei írók. Bio- és bibliografiai gyüjtemény* (Sopron, 1888, befejezetlen).

Koncz Ákos, *Egri egyházmegyei papok az irodalmi téren* (Eger, 1892).

Zelliger Alajos, *Egyházi írók csarnoka* (Nagyszombat, 1893), előzőleg uő. *Esztergom vármegyei írók* (Bp. 1888).

Ádám Gerzson, *Nagykőrösi Athenás* (Nagykőrös, 1904).

Mokos Gyula, *Íróink életéhez* (Bp. 1907; néhány hasznos kiegészítés, igazítás Szinnyeihez!).

Hamvai Kovách Zsigmond, *Kassai írók* (Kassa, 1908).

Hortobágyi Ágost, *Somogyi Helikon* (Kaposvár, 1928).

Pálffy Ilona, *Nők a magyar függetlenségért* (Bp. 1952).

Monay Ferenc, *Adatok a magyarországi és erdélyi minoriták irodalmi munkásságáról* (Róma, 1953).

A hazai írói álnevek összeállítására az első, elavult kísérlet: Porzsolt Kálmán, *Magyar írói álnevek* (Figyelő 1882); nem sokkal jobb: Székely Dávid, *Magyar írók álnevei a multban és jelenben* (Bp. 1904). Hasznos, de távolról sem teljes: Niklai Péter, *Névtelen és álnevű munkák a XIX. század politikai röpirodalmában* (Könyvtári Szemle 1914; a XVIII. sz. végére is visszanyúl). A külföldi összeállítások közül nagy anyagában magyarországi latin és német kiadványokra is kiterjeszkedik: Holzmann, Michael és Bohatta, Hans, *Deutsches Anonymen-Lexikon* (1—7, Weimar, 1902—1928).

A főbb külföldi életrajzgyűjtemények közül az I. kötetben már idézettek, így: C. Wurzbach, *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Österreich* (Bécs, 1856—1897, magyar vonatkozásban elég sok hibával), valamint német részről az *Allgemeine Deutsche Biographie* (Lipcse, 1875—1912; újrakezdődő betűrendje miatt először az 56. kötet mutatóját ajánlatos megnézni) mellett megemlíthetjük az újabb német vállalkozást: Rössler, Hellmuth és Franz, Günther, *Biographisches Wörterbuch zur deutschen Geschichte* (München, 1953), valamint a francia és angol nagy sorozatokat: *Biographie universelle ancienne et moderne* (45 kötet, Paris, 1843—1865), *Nouvelle biographie générale* (46 kötet, Paris, 1857—1866), *Dictionary of National Biography* (63 kötet, London, 1885—1900, +9 kiegészítő kötet, 1901—1927). A régebbi életrajzi vonatkozású segédkönyvekre ld. egyébként: R. Dimpfel, *Biographisches Nachschlagewerk. Adelslexika. Wappenbücher* (Lipcse, 1922).

e) Általános okleveles anyag

I. 11. 1. Carolus Wagner szepességi szöveggyűjteményének (I. 11.) adatai helyesen: *Analecta Scepusii...* (1—4, Bécs, 1774—1778).

I. 12—14. 1. A megyei városi és más helyi levéltárak anyagának ismertetéséhez kiegészítésül a helynevek (közös betűrendjében) néhány pótlást adunk. Felvettük ide a Magyar Történelmi Társulat annakidején elég sűrűn megismételt vidéki kirándulásairól készült beszámolókat, bizottsági jelentéseket is, mivel e kirándulások célja főleg új iratanyag fölfedezése, regisztrálása volt.

A—K

Szilágyi Sándor, *A Magyar Történelmi Társulat kirándulása Kassa városába és Abauj Torna vármegyébe* (Sz 1878, kiránd. 140, és kny.). Csontosi János, *Az Abauj vármegyei bizottság jelentése* (Sz 1878, kiránd. 123). Ila Bálint, *Az árvai közbirtokosság levéltára* (LK 1933, 223). Botka Tivadar, *Bars megye* monographiája (I. 1. Bp. 1880) Koncz József, *Besztercze—Naszód megye, illetőleg Besztercze városa levéltára* (Sz 1889, 42). Csontosi János, *A besztercze-bányai, libetbányai, korponai és selmecbányai városi levéltárak kéziratai* (MK 1887, 153—178). Radvánszky Béla br., *Jelentés a bodoki levéltárról* (Sz 1875, 700). Ányos Lajos, *Budapest székesfőváros oklevéltára* (Sz 1924, 669). Szilágyi Sándor, *Debrecen város levéltára* (Sz 1894, 85). Iványi Béla, *A debreceni ref. kollégium anyakönyvtárának oklevelei* (LK 1925, 225). Nagy Sándor, *A debreceni kollégiumi levéltár* (E 1944). Z(ilahi) Kiss Béla, *Jelentés Eperjes város levéltáráról* (Sz 1881, kiránd. 99). — Esztergomra ld. Mátyás Flórián beszámolóját alább Veszprémnél. — Szádeczky Lajos, *A fogarasi nyilvános levéltárakról* (Sz 1890, 732); uő, *A fraknóvári bizottság jelentése* (Sz. 1883. kiránd. 76). Véghelyi Dezső, *A galgóczi levéltár* (Sz 1876, 675). Szilágyi Sándor, *A Magyar Történelmi Társulat kirándulása Gömör megyébe* (Sz 1876, kiránd. 103). Szabó Károly, *A homonna-sztárai bizottság jelentése* (Sz 1871, 672). Szádeczky Lajos, *A Hunyad vármegyei kirándulás* (Sz 1887, kiránd. 88); uő, *A huszti bizottság jelentése* (Sz 1889, kiránd. 108). Tutkó József, *Sz. k. Kassa városának tört. évkönyve* (Kassa 1861; okmányokkal). Majláth Béla, *A Kassa városi bizottság jelentése* (Sz 1878, kiránd. 119). Szilágyi Sándor, *A kassai levéltár új rendezése* (Sz 1882, 603); ld. még uő, fent id. beszámolóját az abauji kirándulásról. Nyáry Albert br., *A kér-kereskény bagonyai bizottság jelentése* (Sz 1869, 625). Szabó Károly, *A késmárki bizottság jelentése* (Sz 1872, 678). Nagy Imre, *A kismartoni és keszthelyi levéltárakról* (Sz 1868, 181). Szilágyi Sándor, *Jelentés*

a kismartoni levéltárról (Sz 1883, kiránd. 67). Okolicsányi László, *A kismartoni bizottság jelentése* (Sz 1883, kiránd. 72). Stessel József, *Kismarton történetéhez*, 1417—1500, 1648—1801 (TT 1885, 800). Szádeczky Béla, *A kispalugyai bizottság jelentése* (Sz 1909, 928). Thaly Kálmán, *Jelentés Komárom vármegye levéltáráról* (Sz 1870, 608). — Korpona, ld. alább Selmecbányánál. — Iványi Béla, *Dominikánus levelek a körmendi levéltárban*, 1318—1672 (Körmend, 1942), és uő, *Címeres levelek a keszthelyi és körmendi levéltárakban* (kny. Magyar Családtört. Szemle 1942—1943). Csaplár Benedek, *A körmöcbányai bizottság jelentése* (Sz 1875, 149).

L—R

Deák Farkas, *A lapispataki bizottság jelentése* (Sz 1878, kiránd. 136). Nagy Imre, *A ligvándi bizottság jelentése* (Sz 1883, kiránd. 81). Majláth Béla, *Liptó vármegyei levéltári kutatások eredményei* (TT 1879, 285, 715). Lukinich Imre, *Liptó vármegyei vándorgyűlésünk* (Sz 1909, 947) és ugyancsak a liptói kirándulásról: Iványi Béla, *A középkori oklevélbizottság jelentése* (Sz 1909, 842). Pesthy Frigyes, Pauler Gyula és Thaly Kálmán lőcsei bizottsági jelentései (Sz 1872, 518, 525, 579). Mihályi János, *Tanulmány mármarosi oklevelekről* (Sz 1889, kiránd. 57). Nagy Imre, *A márkusfalvi bizottság jelentése* (Sz 1872, 659). Marczali Henrik, *A marosvásárhelyi bizottság jelentése* (Sz 1879, kiránd. 136). Fodor István, *Marosvásárhely oklevéltára* (1—2, Marosvásárhely, 1938). Klein Gáspár, *A miskolci múzeumi levéltár* (LK 1937, 185). Schönherr Gyula, *A nagybányai bizottság jelentése* (Sz. 1889, kiránd. 126). Mednyánszky Dénes, *A nagyeőri levéltárból* (TT 1885, 166). Nagyszeben: Franz J. Zimmermann, *Das Archiv der Stadt Hermannstadt* (Archivalische Zeitschrift 1878—1879). Nagy Iván, *A neczpáli levéltár ismertetése* (Sz 1875, 223). Lukinich Imre, *A németlipcsei bizottság jelentése* (Sz 1909, 918). Cherven Flóris, *A nováki bizottság jelentése* (Sz 1875, 626). Petró József, *Jelentés az osztropataki bizottság működéséről* (Sz 1881, kiránd. 24). Véghelyi Dezső, *A pálóczi bizottság jelentése* (Sz 1871, 657). Szilágyi Sándor, *A Magyar Történelmi Társulat kirándulása Pozsony városába és megyébe* (Sz 1877, kiránd. 112). Radvánszky Béla br., *Jelentés a radványi levéltár egy részéről* (Sz 1875, 46). Lehoczky Tivadar, *A rózsahegyi bizottság jelentése* (Sz 1909, 915).

S—Zs

Fejérpataky László, *A sárközujlaki bizottság jelentése* (Sz 1889, kiránd. 117). Pesty Frigyes, *Jelentés a Sáros megyei levéltárakról* (Sz 1881, kiránd. 82). Szilágyi Sándor, *A Magyar Történelmi Társulat Sáros vármegyei kirándulása* (Sz 1881, kiránd. 140). Selmecbányára: Haan Lajos és Thaly Kálmán, *A szent-antal-selmecz-korponai bizottság jelentése* (Sz 1869, 608). Szalay József, *A Sopron városi bizottság jelentése* (Sz 1883, kiránd. 53). Révész Kálmán, *A Sopron megyei bizottság jelentése* (uo. 60). Szádeczky Lajos, *A Magyar Történelmi Társulat soproni kirándulása* (uo. 95); vö. Matatovszky Béla, *Emlékkönyv a Magyar Történelmi Társulatnak Sopronban való időzése alkalmából* (Bp. 1883). Föglein Antal, *Sopron megye levéltára* (LK 1927, ism.). — Sopronnal kapcsolatban az I. kötet adataihoz (141.) megjegyezzük még, hogy Házi Jenő soproni okmánytárából a II. sorozat 6. kötete is megjelent (1943). — Svábv Frigyes, *Régi vármegye. Vázlatok Szepes vármegye levéltárából* (Lőcse, 1889, kny. Szepesmegyei tört. társ. évk.). Foltinyi János, *A szepesvármindszenti bizottság jelentése* (Sz 1872, 503). Supala Ferenc, Nagy Imre és Véghelyi Dezső, *A szombathelyi bizottság jelentése* (Sz 1870, 615, 618, 625). Komáromy András, *Ugocsa vármegye levéltárából* (Sz 1893, 27, 114). Nagy Imre, *Jelentés az ungi kisebb levéltárakról* (Sz 1871, 667). Mátyás Flórián, *Jelentés a Veszprémben Szatmárt és Esztergomban felkutatás céljából tett tudományos utazásról* (AKÉ 1869). Jedlicska Pál, *Kalászat a vöröskői levéltárból* (Sz 1869, 447). Szilágyi Sándor, *Levelek és államokmányok a vörösvári levéltárból*, 1552—1623 (MTT XIX. 3). Szádeczky Lajos, *Jelentés a zboró-bártfai bizottság működéséről* (Sz 1881, kiránd. 111). Rajner Gyula, *A znióváralja-turóczi bizottság jelentése* (Sz 1875, 182). Pesty Frigyes, *Jelentés Zólyom vármegyei és uradalmi levéltárakról* (Sz 1875, 73). Cherven Flóris, *Jelentés a Zólyom megyei levéltárakról* (Sz 1875, 120). Nagy Imre, Nagy Iván és Véghelyi Dezső, *A zsélyi bizottság jelentése* (Sz 1869, 589).

I. 14—16. l. A családi levéltárak anyagához a kiegészítéseket a családnevek betűrendjében adjuk, megjegyezve, hogy a családi levéltárak anyaga után érdeklődőknek nélkülözhetetlen segédeszközt nyújt az általános hazai levéltárismertetések szakaszában alább id. alapleltár azon családi levéltárakról, melyek az Országos Levéltárba kerültek.

A—I

Wertner Mór, *Megjegyzés a Blagay-család oklevéltárához* (Sz 1898, 836, 939; bírálat, kiegészítés). Pettkó Béla, *A Bodon-család levelesládájából* (Sz 1893, 726); uő, *A Chernel-család levelesládájából* (Sz 1893, 817). Pauler Gyula, *Jelentés* (Sz 1872, 525; a gr. Csáky-

levéltárról). Bártfai Szabó László, *Oklevéltár a gr. Csáky-család történetéhez* (I) 1—2, Bp. 1921; bírálata: Sz 1922, 387). Szentkláray Jenő, *A margonyai bizottság jelentése a cserneki és tarkői Dessewffy-család levéltáráról* (Sz 1881, kiránd. 104). Sándor Imre, *A csikszentsimoni Endes-család levéltára* (Genealógiai Füzetek 1906—1908). Benkó Imre, *Az inárcsi Farkas-család története* (Nagykőrös, 1903; iratokkal). Odescalchi Artur hg. (= Szerémi), *Kalászatok a Forgách-család történetéhez* (Sz 1913, 703). Thallóczy Lajos, *Az olasz és magyar Frangepánok levelezése*, 1354—1673 (TT 1896, 401). Nagy Imre, *A Görgey-család árpádkori okmányai* (Sz 1872, 215). Závodszky Levente, *A Héderváry-család oklevéltára* (I—II, Bp. 1909—1922, iratközlés; ism. Iványi Béla, Sz 1910, 235—238; és Dőry Ferenc, Sz 1922, 665—670). Szilágyi Sándor, *Az Izsák-család levéltárából* (Sz 1875, 653).

K—Z

Pesty Frigyes, *A Kállay-család levéltára* (Sz 1872, 387). Szendrei János, *A Kapiak családi levéltára* (Sz 1890, 337). Nagy Iván, *A Konkoly-Thege család oklevelei* (GyF II. 1863). Kubinyi Ferenc, *Jelentés a Kubinyi-család várgedei és nyustyai levéltárairól* (Sz 1876, kiránd. 77). Pettkó Béla, *A Kürthy-család levéltárából* (TT 1890, 195); uő, *A Miske-család levelesládájából* (Sz 1888, 638). Mocsáry István, *A Mocsáry-levéltárból* (TT 1892, 370). Nagy Gyula, *A Mokcsay-levéltár* (Sz 1880, 757). Komáromy András, *A Nagy-Idai család levelesládája* (Sz 1888, 740). Szádeczky Lajos, *Jelentés a sárközujlaki Péchy-levéltárról* (Sz 1889, 522), és uő, *A péchujfalusi Péchy-levéltárról* (Sz 1890, 268). Komáromy András, *A br. Perényi-család levéltárából* (TT 1895, 506, 677; 1896, 63, 436, 689; 1900, 119). Nagy Imre, Horváth Sándor, *Adatok a Perényi-család történetéhez* (TT 1908, 1). *Petneházy-oklevelek* (Sz 1875, 273). Pauler Gyula, *Jelentés a szlavniczai Sándor-féle okmányokról* (Sz 1871, 509). Nagy Gyula, *Jelentés a Somosy-család okiratairól* (Sz 1889, 777). Tersztyánszky Dezső, *A nádasi Tersztyánszky-család* (Sz 1902, 582; külön: Nyiregyháza, 1901). Kubinyi Miklós, *Közlemények a Thurzó-levéltárból* (Sz 1870, 727; 1871, 287, 692; 1872, 345). Szabó Károly, *Jelentés a nagy-ercsei gr. Toldalagi-család radnótfáji levéltáráról* (Sz 1887, kiránd. 71). Madzsar, Imre, *A Kaplony-nemzetség és a Vetési-család történetéhez* (FEKv 1917; pár oklevéllel). Deák Farkas, *Gr. Vay Ádám berkeszi levél- és könyvtára* (Sz 1875, 468); uő, *A gr. Wass-család czegei levéltáráról* (Sz 1874, 301). Orthmayer (Ortvay) Tivadar, *A ... Zichy-család id. ága zsélyi levéltárának Délmagyarországra vonatkozó okiratai* (DTR I. 1875).

I. 16. l. A 13. sorban Wiczky helyett Niczky olvasandó.

I. 16—17. l. Az egyházi levéltárak anyagát illetően néhány javítás és kiegészítés a helynevek betűrendjében:

Kandra Kabos, *Böngészet az egri káptalan levéltárában* (Sz 1874, 509). Knauz Nándor esztergomi kiadványainak adatai így javítandók: *Az esztergomi érsekség okmányai* (MSi 1863), uő, *Az esztergomi főkáptalan árpádkori okmányai* (MSi 1865); uő, *Az esztergomi főegyháznak okmánytára I—II. Az esztergomi érsekségnek árpádkori okmányai* (Esztergom, 1863—1866, kny. MSi); uő, *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis* (I—II. Esztergom, 1874), hozzá a III. kötet Dedek Crescens Lajostól (1924). — A gyulafehérvári káptalan anyagának regesztái: Kemény József gr., *Notitia historico-diplomatica archivi et Capituli Albensis Transsilvaniae* (1—2, Szeben, 1836). Fejérpataky László, *A jászói bizottság jelentése* (Sz 1878, kiránd. 129). Nátafalussy Kornél és Lehoczky Tivadar, *Jelentés a leleszi bizottság működéséről* (Sz 1871, 592). Szabó Károly, *Jelentés a vajdahunyadi gör.-kath. egyház levéltáráról* (Sz 1887, kiránd. 48). Megjegyezzük, hogy a protestáns egyházi levéltári ismertetések az I. kötetben másutt (252. l.) találhatók.

I. 17. l. A délszláv iratanyagból kimaradt: T. Smičiklas, *Codex diplomaticus regni Croatiae* (II—XIV. Zágráb, 1904—1916).

I. 18. l. Az általános hazai levéltárismertetések irodalmában történetírásunk és a levéltárak problémájáról a legújabb tájékoztató: Ember Győző, *Les archives et l'historiographie en Hongrie* (AHi IV. 1955, 1—3. fasc. 319—343). — Kutatóink számára komoly segítséget nyújt az a jelentős, új kezdeményezés, melynek célja levéltáraink, elsősorban az Országos Levéltár anyagának főbb csoportok szerint alapleltárakban való, megközelítő ismertetése. E vállalkozásnak a Levéltárak Országos Központja által kiadott, eddig (sokszorosításban) megjelent kötetei: 1. Wellmann Imre, *A Magyar Kancellária levéltára* (Bp. 1951). 2. Sinkovics István—Felhő Ibolya, *Pénzügyigazgatósági levéltárak* (Bp. 1952). 3. Wellmann Imre, *Az Erdélyi Kancellária levéltára* (Bp. 1952). 4. Varga Endre—Párdányi Miklós, *Bírósági levéltárak* (Bp. 1952). 5. Sashegyi Oszkár, *Abszolutizmus-*

kori levéltárak (Bp. 1952). 6. Bottló Béla, *Regnicolaris levéltár* (Bp. 1953). 7. Bakács István, *Családok, testületek és intézmények levéltárai* (Bp. 1953). 8. Paulinyi Oszkár, *A helytartótanács levéltára* (Bp. 1954.) 9. Ila Bálint, *Filmtár* (Bp. 1954).

Itt kell említenünk egyes intézmények levéltári, ill. kéziratos anyagának ismertetését is. Hetés Tibor, *A Hadtörténelmi Intézet levéltára* (HK 1954, 365—374). — *Kéziratos források az Országos Széchényi Könyvtárban*, 1789—1867 (Bp. 1950 ; ism. Paulinyi Oszkár, Sz 1950, 420) ; az 1789 előtti idők kéziratos anyagáról a Széchényi Könyvtár kiadott összefoglaló katalógussal még nem rendelkezik. Hoffmann Edith, *A Nemzeti Múzeum Széchényi Könyvtárának Magyarországon illuminált kéziratai* (Bp. 1928). Bartoniek Emma, *Codices latini medii aevi* (Bp. 1940), *Catalogus Bibliothecae Musei Nationalis Hungarici* XII.). — A budapesti Egyetemi Könyvtár kéziratainak címjegyzéke egy magyar és egy latin címlapos kiadásban látott napvilágot : *Catalogus manuscriptorum bibliothecae reg. scient. universitatis Budapestiensis* (I—III. Bp. 1881—1894, és IV. index Bp. 1910). — Jakab Elek, *A Magyar Tudományos Akadémia kézirattárának ismertetése* (Bp. 1892). Lukinich Imre, *A Magyar Tudományos Akadémia történettudományi bizottsága másolat és kéziratgyűjteményének ismertetése* (Bp. 1935).

A budapestieken kívül több más gyűjtemény is rendelkezik valaminő (rendszerint régi) nyomtatott kéziratkatalógussal. Így : Beke Antal, *Index manuscriptorum Bibliothecae Batthyanyanae dioec. Transylvaniensis* (Károlyfehérvár, 1871). Récsey Viktor, *A kassai püspökségi könyvtár kódexeinek és incunabulumainak jegyzéke* (Bp. 1891). Vágner József, *A nyitrai egyházmegyei könyvtár kéziratai és régi nyomtatványai* (Nyitra, 1886).

Harmath Károly, *A pozsonyi ev. lyceum kéziratgyűjteményének ismertetése* (Pozsony, 1879, kny. : liceumi ért.). Récsey Viktor, *Kalászat a pannonhalmi kéziratgyűjteményben* (Bp. 1902). Pálinkás Géza, *A szombathelyi székesegyházi könyvtár régi kéziratainak és ősnyomtatványainak jegyzéke* (Vas vármegyei Régészeti Egylet Évk. 1891—1892, 10—44). Fejérpataky László, *Középkori kéziratok a szombathelyi papnövelde könyvtárában* (MK 1894, 13).

I. 18—20. l. Külföldi gyűjtemények magyar vonatkozásaihoz a XIX. század elején megélénkülő érdeklődés jeleként idézzük itt kiegészítésül Berzeviczy Albert jegyzeteit „hazánkat illető, és a külföldi könyvtárakban található jelenségekről" (TGY 1820, VI ; vö. II. kötet, 429 l.) ; valamint, ugyanazon időszakból, Tessedik Ferenc beszámoló cikkeit : *Külföldi könyvtárakban levő könyvek és kéziratok, melyek Magyarországot érdeklik* (TGY 1829, XI), és uő, *Párisi könyvtárban Magyarországot illető könyvek és kéziratok* (TGY 1826, XII). Ugyancsak kiegészítésül a továbbiakhoz : Marczali Henrik, *Jelentése külföldi könyv- és levéltári kutatásairól* (AKÉ 1878), és uő, *Magyar történeti források a külföldi levéltárakban* (Sz 1882, 300). A bécsi anyagra : J. K. Schuller, *Das k. k. geheime Haus-, Hof- und Staatsarchiv in Wien als Quelle siebenbürgischer Fürstengeschichte* (Nagyszeben, 1850). Károlyi Árpád, *Regesták a bécsi cs. kir. levéltárból* (BRM 1881—1882). Schönherr Gyula, *A bécsi udvari kamara levéltárának magyar vonatkozású oklevelei*, 1339—1758 (TT 1887, 559, 720). Elmer Sándor, *A bécsi hadilevéltár* (LK 1939, 37—49). Ld. még: Csontosi János, *Könyvbuvárlatok Ausztriában* (MK 1890, 29). Bartalus István, *Jelentés a felsőausztriai kolostoroknak Magyarországot illető kéziratairól és nyomtatványairól* (Pest, 1870, AÉNy). Zalán Menyhért, *Árpádkori vonatkozású kéziratok az osztrák kolostorok kézirattáraiban* (Pannonhalmi Szemle, 1926, 46). Egyéb külföldi anyagra : Fejérpataky László, *Külföldi levéltári buvárlatok az innsbrucki és müncheni levéltárakban* (MK 1889). Csontosi János, *A müncheni könyvtár hazai vonatkozású kéziratai* (MK 1882, 202), uő, *A krakkói könyvtár hazai vonatkozású kéziratai* (MK 1882, 373), és uő, *Lengyelországi buvárlatok* (MK 1890, 219). Szádeczky Lajos, *Lengyelföldi levéltárakról magyar történelmi szempontból* (Sz 1881, 331, 411). Nagy Iván, *Velencei kéziratok-*

ról (Sz 1869, 409). Nyáry Albert br., *Olasz levél- és könyvtárakról* (Sz 1871, 330). Florio Bánfi, *Ricordi ungheresi in Italia* (Róma, 1942, kny.). Révész Imre (id.), *Jelentés a hazánkra vonatkozó zürichi kéziratok egy kis másolati töredékéről* (Sz 1875, 572). *Magyar történetkutatás Konstantinápolyban* (Sz 1915, 566—570). Legújabban Fekete Lajos, *Über Archivalien und Archivwesen in der Türkei* (Bp. 1955, kny. Acta Orient. 1955, 179—205).

f) Általános irodalom, történetírás (I. 20—23. I.)

1. Az utóbbi évek általános anyaga

Az I. kötetben, mint előszava is figyelmeztet, az egyes korszakokat megvilágító, speciális, időrendi rész kapta a rendelkezésre álló, szűk hely zömét, nem kis részben éppen az „általános" kategóriák rovására. Az általános rész így valóban sovány, szűkszavú maradt. A II. kötet ehhez csatlakozó része már valamivel többet nyújtott, de inkább csak saját korszakához. Sem lehető, sem helyes nem volna itt pótlásként megkísérelnünk felsorolni mindazt, ami egy ilyen amúgy is nehezen körülhatárolható „általános" kategóriába a hazai irodalomból beilleszthető volna ; bizonyos fokig mentesít is ez alól az előzőleg már idézett, az 1825—1867 közti korszak anyagát feltáró teljes történeti bibliográfia I. kötete (Bp. 1950), mely éppen az Általános rész címet viseli, és amely ennélfogva nagy részben (bár nem teljesen) felsorolja a több korszakon átfutó, általánosabb érdekű kiadványokat.

Ily módon az alábbiakban először is arra az új anyagra igyekszünk felhívni a figyelmet, mely a hazai történetkutatás utolsó félévtizedét, s ezzel együtt a marxista történetirodalom nagymérvű kibontakozását általános szempontból megvilágítja. Elsőnek: Mód Aladár, *Marx és a magyar történelem* (Sz 1953, 30—51). Külön csoportot képeznek azok a közlemények, melyek a szovjet történetkutatás vitáihoz, állásfoglalásaihoz adtak hazai visszhangot, így a periodizáció (TIÉ 1951, 4—6. sz.) és a nyelvtudomány (TIÉ 1952, 7—9. sz.) kérdéseiben. Molnár Erik, *Sztálin nyelvtudományi cikkei és a történettudomány* (NYOK I. 1951, 53—66). Ember Győző, *A szovjet történettudomány segítsége az új magyar történettudománynak (Magyar Történész Kongresszus*, Bp. 1954, 577—622; hozzászólásokkal). Pach Zsigmond Pál, *A szovjet történettudomány segítsége a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének munkájában* (TOK VII. 1955, 65—78). A szovjet történetírás bizonyos eredményei egyébként a TIÉ közleményein túl nyomtatásban is hozzáférhetők magyarul ; így : *A feudalizmus gazdasági alaptörvényéről szóló szovjet tudományos vita* (Sz 1955, 723—735). — A Magyar Történelmi Társulat újjászervezését jelző, 1949. márc. 27-i elnöki székfoglaló : Andics Erzsébet, *Mai történetírásunk problémái* (Bp. 1950, kny. Sz 1948, 1—4. sz.). Hozzáférhetővé vált a Történettudományi Intézetben ez időszakban szűkebb, zárt körben lefolytatott elvi és módszertani viták anyaga is : a történeti munkák szerkesztésének és lektorálásának kérdéseiről (TIÉ 1952, 7—9. sz., 137. sk. l.) és a pártosság és aktualizálás kérdéséről a történeti irodalomban (TIÉ 1952, 7—9. sz. 158. sk. l.). Napirenden volt a múlt előremutató mozzanatainak kiemelése is ; vö. az eredmények leszűrését az iskolai oktatás számára : Wittman Tibor, *Történelmünk haladó hagyományai*, 1604—1918 (Bp. 1951, ism. Varga János, Sz 1951, 562). A Magyar Tudományos Akadémia 1951. december 10—13 közt tartott ülésszakának előadásai, melyek külön kötetben is napvilágot láttak : *Hazai társadalmi és történettudományunk időszerű kérdései* (Bp. 1952), alkalmat adtak a fejlődés vonalának, a helyzet mérlegének felvázolására : Molnár Erik, *A magyar történetírás a felszabadulás óta: eredményei,*

hiányosságai és legsürgősebb feladatai (a fent id. kötetben, és TáSz 1952, 1. sz. 53—65). A teendők közt ott szerepelt a magyar történet új, marxista igényű összefoglaló előadása is ; ez először, első kísérletként, rövidebb változatban, középiskolai tankönyvként látott napvilágot, majd külön kiadásban is : Heckenast Gusztáv, Incze Miklós, Karácsonyi Béla, Lukács Lajos, Spira György, *A magyar nép története. Rövid áttekintés* (Bp. 1954[3]). Néhány újabb magyar tanulmány szlovák fordításban, egy gyűjteményes kötetben is napvilágot látott : *Kapitoly z uhorských dejín* (Pozsony, 1952). Egy rövid, népszerű összefoglalás : Pamlényi Ervin—Unger Mátyás, *A magyar nép története* (Bp. 1954) ; és egy legújabb vázlat francia szerzőtől: Émile Tersen, *Histoire de la Hongrie* (Paris, 1955, a *Que sais-je* sorozatban). Közben azonban már folytak az új anyagon is épülő, részletesebb egyetemi tankönyvek előmunkálatai. Először az egyetemi programok kerültek megvitatásra ; vö. Ladányi Andor, *A történeti programviták tanulságai* (Sz 1953, 378). A következő évben a tervezett új tankönyvek kötetei is elkészültek és egyelőre sokszorosított, ideiglenes formában láttak napvilágot s kerültek széleskörű megvitatásra : *Magyarország története*, I. kötet 1. rész, 1526-ig (H. é. n., Bp. 1954, 3 füzetben), szerzői : Lederer Emma (1320-ig), Elekes Lajos, Székely György; I. kötet 2. rész, 1526—1790 (H. é. n., Bp. 1954, 3 füzetben), szerzői : Sinkovics István, Wittman Tibor, Heckenast Gusztáv (1711-ig), Ember Győző, Wellmann Imre, H. Balázs Éva (1711—1790). II. kötet 1. rész, 1790—1849 (Bp. 1954, 4 folytatásos füzetben), szerzői : Arató Endre, Mérei Gyula, Spira György, Varga Zoltán. E tankönyv-kötetek sokoldalú, általában tanulságos és sok kritikai szempontot fölvető megvitatásáról, melyből egyébként a hiányosságok mellett a vállalkozás nagyobb, lényeges részének pozitívumai is kitűntek, a fölvett jegyzőkönyvek alapján kétféle beszámoló látott napvilágot. Az egyik típus (a Századok hasábjain) inkább az egyes vitákon felmerült főbb problémák, az elhangzottak értékelése szempontjából foglalta össze az eredményeket ; ezek : Makkai László, *A „Magyarország története" c. egyetemi tankönyv első kötetének vitája* (Sz 1954, 636), és Vörös Károly *A „Magyarország története" c. egyetemi tankönyv második kötete első felének vitája* (Sz 1955, 451—470). A másik típus (a sokszorosított intézeti Értesítő hasábjain) a felszólalók egymásutánjában ismertette kivonatosan az általuk elmondottakat : H. Balázs Éva, *Beszámoló az egyetemi tankönyvek vitáiról* (TIÉ 1954, 10—12 sz., 187—231, 1955, 1—6. sz., 203—220).

A még e viták előtt lezajlott magyar történészkongresszuson elhangzott előadások, korreferátumok, felszólalások (melyeket a továbbiakban a megfelelő problémáknál külön is idézünk) egy kötetbe gyűjtve megjelentek : *A Magyar Történész Kongresszus* (Bp. 1954). De egyes, tárgyilag összekapcsolódó szövegek más, füzetes formában is napvilágot láttak, „a Magyar Történész Kongresszus előadásaiból" címen, külön sorozatként, így : 1. *Az idegen hódítók elleni harcaink XI—XVIII. századi történetéből* (Bp. 1954). 2. *A Rákóczi-szabadságharc történetéből* (Bp. 1954). 3. *A magyar és a lengyel nép közös küzdelmeinek hagyományaiból* (Bp. 1954). 4. *A román és a magyar nép közös küzdelmeinek hagyományaiból* (Bp. 1954). 5. *A csehszlovák és a magyar nép közös küzdelmeinek hagyományaiból* (Bp. 1954). A kongresszuson részt vett külföldi delegátusok beszámolói közül több magyar nyelven, fordításban is hozzáférhető, így a szovjet delegáció részéről A. M. Pankrátova cikke : *A Magyar Történész Kongresszus* (AKÉ 1953, 502. sz., 351—357. TIÉ 1953, 10—12. sz., 280—290), valamint uő. és Je. V. Tarlé, P. N. Tretyakov, *A Magyar Történész Kongresszus* (Levélt. Híradó III. 1953, 2—4 sz., 3—13) ; *Materialü Kongressza vengerszkih isztorikov* (Dokladü i szvooboscenije Insztituta isztorii 6. sz. 130—146) ; csehszlovák részről : J. Macek, *A budapesti nemzetközi történészkongresszus* (TIÉ 1953, 10—12. sz., 291—301. l.). A hazai beszámolók sorából : Hanák Péter, *A magyar történész-kongresszus tanulságai*

(TáSz 1953, 7—8. sz., 715—724), és H. Haraszti Éva, *Compte-rendu du Congrès des Historiens* (Bp. 1954, kny. AHi). A kongresszus után elérkezettnek látszott szélesebb körben mérleget készíteni az új magyar történetírás eredményeiről, hiányosságairól és teendőiről ; a Századok szerkesztőbizottságának megbízásából erre Elekes Lajos tett kísérletet, *A magyar történettudomány helyzetének és feladatainak kérdéséhez a Kongresszus tanulságai nyomán* c. referátumában (Sz 1953, 621—647), melyet azután széleskörű, élénk vita követett a Századok kibővített szerkesztőbizottsági ülésein, 1953 végén. E vitáról, melyen a kongresszus eredményein, jelentőségén és egyes hiányosságain (pl. a viták hiányán) túlmenően a történész-front alapvető, általánosabb problémái is felmerültek, ismét kétféle beszámoló olvasható. Az egyik a vitán elhangzott felszólalások és az elnöki zárszó többé-kevésbé kivonatos jegyzőkönyve (Sz 1953, 647—671 ; 1954, 148—188) ; a másik H. Haraszti Éva összefoglaló ismertetője : *A magyar történettudomány és történész egységfront főbb kérdései* (AKÉ 1954, 505. sz., 194—211) ; az utóbbi ismertető általában lényegesen rövidebb, de az eredeti jegyzőkönyveket használta, úgy hogy egyes pontokon az elhangzottakat kissé bővebben hozza. A viták továbbgyűrűzésére vidéken : Annási Ferenc, *A Magyar Történelmi Társulat Északmagyarországi Csoportjának vitája a Századok szerkesztőbizottsági ülésének anyagáról* (Sz 1954, 651). Hársfalvi Péter, *A Magyar Történelmi Társulat Keletmagyarországi Csoportjának vitája a Századok szerkesztőségi ülésének anyagáról* (Sz 1955, 111). — Mindezek alapján az eredmények mellett a viták, a bírálat és önbírálat szellemének erősödését emelte ki az Akadémia II. osztályának titkára (Mátrai László), *Jelentés a Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának munkájáról* (TOK V. 1954, hozzászólásokkal) ; ezt a következő évben hasonló *Jelentés* követte (TOK VI. 1955, 333—377 ; hozzászólásokkal). — Az utolsó évtized történetirodalmi termésének, legújabb összefoglaló ismertetései : Molnár Erik, *A magyar történetírás tíz esztendeje* (Sz 1955, 169—190 ; és u. ez : *A magyar tudomány tíz éve*, Bp. 1955, 65—86), és Andics Erzsébet, *Développement et problèmes principaux de la science historique hongroise au cours des dix dernières années*, a X. (római) nemzetközi történettudományi kongresszus alkalmából kiadott kötetben : *Études des délégués hongrois au Xe congrès international des sciences historiques, Rome 4—11. sept. 1955* (Bp. 1955).

2. Nemzetközi kongresszusok

A kongresszusok kérdésével kapcsolatban a régebbi irodalomból is kiemelünk pótlásul néhány kiegészítő, tájékoztató mozzanatot. Az első magyar történészkongresszus 1885. július 3—6. közt zajlott le Budapesten ; anyaga megjelent Szilágyi Sándor szerkesztésében : *A Magyar Történelmi Társulat . . . congressusának irományai* (Bp. 1885, mint a Századok azévi VIII. füzete) ; benne az előadások rendjét stb. külön ismerteti Szádeczky Lajos, *A magyar történeti congressus naplója* (Sz 1885, kongr. 181—202). A régebbi nemzetközi történészkongresszusokról, s azokon hazai történészek részvételéről a Társulat lapjában a következő beszámolók jelentek meg : az első (tulajdonképpen diplomáciatörténeti) kongresszusról (Hága, 1898) : Lánczy Gyula, *A nemzetközi történelmi congressusról* (Sz 1899, 508) ; a következőről (Páris, 1900) uő. *A nemzetközi történelmi congressus második ülésszaka* (Sz 1901, 507). A római találkozóról (1903) uő, *Nemzetközi történelmi congressus* (Sz 1903, 83), és uő, *A harmadik nemzetközi történelmi congressusról* (Sz 1904, 413) ; vö. Schönherr Gyula, *A 1903. évi római történelmi congressusról* (MK 1904). A berlini kongresszus (1908) úgy látszik nem kapott a Századokban beszámolót, de a következő már igen : Marczali Henrik, *A londoni nemzetközi történeti congressusról* (Sz 1913, 627). Az 1923 óta fennálló nemzetközi történettudományi bizottság, Comité International működéséről (bibliográfiai vonatkozásban vö. I. 9. l.), albizottságairól, a további nemzetközi kongresszusok anyagáról és szervezetéről a Comité által kiadott *Bulletin of the International Committee of Historical Sciences* ad tájékoztatást, valamint az egyes kongresszusok előadásainak (communications) illetve azok kivonatainak (résumés) külön kötetekben közzétett szövegei. Magyar törté-

nészek részt vettek a Comité munkájában és a brüsszeli (1923) és oslói (1928) kongresszusokon is (bár ezekről úgy látszik nem számoltak be a Századok hasábjain). A varsói kongresszusra (1933): Baráth Tibor, *A VII. nemzetközi történettudományi kongresszus* (Sz 1933, 430); a zürichire (1938): Szentpétery Imre (T 1938, 86); Wellmann Imre (LK 1938, 319) és Kosáry Domokos, *A VIII. nemzetközi történettudományi kongresszus* (Sz 1939, 132); a nemzetközi szervezetre s azon belül speciális kelet-európai történészkongresszus javaslatára ld. még uő, *L'histoire et le rapprochement danubien* (RHC 1945, 211); valamint előzőleg Waldo G. Leland, *L'organisation internationale des études historiques* (1928).

3. A történetírás története, szerzői

Az utóbbi évek helyzetrajzai és vitái során nemegyszer szóbakerült, hogy a marxista történészek nem fordítottak elég figyelmet a polgári történetírás különböző irányzatainak komoly igényű bírálatára. E vonatkozásban történtek bizonyos lépések: Szigeti József, *A magyar szellemtörténet bírálatához* (Bp. 1952, kny. Filozófiai Évkönyv I., 155—197). Székely György, *Tudományos vita a szellemtörténet szerepéről a magyar jogtörténetírásban* (Felsőoktatási Szemle, 1955, 6. sz., 281—285). Lederer Emma, *A korábbi középkorra vonatkozó magyar polgári történetírás bírálata* (TOK V. 1954, 101—133; hozzászólásokkal), valamint S. Sándor Pál, *A magyar agrár- és parasztttörténet polgári irodalmának kritikájához* (Sz 1954, 373); túlzásainak bírálatára ld. Lederer Emma, *Historiográfiánk történetibb vizsgálatáért* (Sz 1955, 103), és Hegedüs Viktor, *Hozzászólás* (Sz 1955, 107). Kétségtelen, hogy az ilyen irányú kritikai kísérletek még pozitívumaik mellett sem mind tudtak teljes mértékben megszabadulni a kezdeti hibáktól, és eljutni az anyag valóban széleskörű és mélyreható következetes elemzéséhez.

Persze mindehhez a magyar történetírás fejlődésének részletes, adatszerű ismertetése is hasznos segédeszköz nyújtana, ha ilyen összeállítást, legalább a tények pozitivista összehordásával produkált volna korábbi kutatásunk. A magyar polgári történetírás azonban a maga saját, szűkebb területén sem termelt olyan jellegű ismertetőket, mint amilyenekkel a fejlettebb polgári történetírások általában rendelkeztek, még olyan aránylag igénytelen dolgozatokat sem, mint pl. francia vonatkozásban: Pierre Moreau, *l'Histoire en France au XIX siècle. État présent des travaux et esquisse d'un plan d'études* (Párizs é. n., 1935): nem szólva olyan általános, komoly összefoglalásokról, mint: Eduard Fueter, *Geschichte der neueren Historiographie* (München, 1911), vagy a *Revue* historique gyűjteményes, nemzetközi vállalkozása: *Histoire et historiens depuis cinquante ans. Méthodes, organisation et résultat du travail historique de 1876 a 1926* (1—2, Paris, 1927—1928; benne magyar vonatkozású anyaggal is, mely egykorú vitákra adott alkalmat). A magyar történetírás történelme még megírásra vár; Flegler régi ismertetője (ld. I. kötet 20. l.). Hóman vázlata (ld. uo.), és Lékai Lajosnak az 1790—1830 közti történetírásról írt, már tárgyában is korlátozott tanulmánya (ld. II. kötet 590. l.) és annak újabb, idegennyelvű kivonata (Journal of Central European Affairs XIV. 1954, 1. sz.) éppúgy nem töltheti be megfelelően (már adatanyagával sem) e hiányt, mint a nagyobb irodalomtörténeti összefoglalásoknak a történetírás fejlődését egy-egy időszakban ismertető részei; s ha egy-egy régebbi, összefoglaló jellegű címet viselő könyv az olvasó kezébe kerül, mint pl. Nógrádi László, *A magyar nyelvű történetírás 1820-ig* (Pozsony, 1902), arról is kiderül, hogy tulajdonképpen szemelvényekkel fölszerelt iskolai segédkönyv, ami ugyan hasznos lehet, de mégsem története a magyar történetírásnak. Amíg ez megszületik, addig is helyes kezdeményezés egyes mozzanatok vagy nevesebb történetírói életművek ismertetése, amire újabban jó példa: Pamlényi Ervin, *Horváth Mihály* (Bp. 1954). E vonatkozásban hasznos, de a historiográfiát illetően kritikával olvasandó vázlatot nyújt Lederer Emma, *Bevezetés a magyar történettudományba* (Bp. 1955, ELTE soksz.-jegyzet).

A régebbi történetírásra vonatkozó, kiegészítő adalékainkat (melyekhez a II. kötet 136—139., 213—216., és 589—596. lapjain közölteket is figyelembe kell venni) a Társulatra vonatkozó anyaggal kezdhetjük : Thaly Kálmán, *A Magyar Történelmi Társulat keletkezése* (Sz 1867, 1) ; *Emlékkönyv* (a Magyar Történelmi Társulat negyedszázados fennállására, Bp. 1892, melléklet Sz 1892) ; Lukinich Imre, *A Magyar Történelmi Társulat története*, 1867—1917 (Bp. 1918). Ezek mellett persze a Századok hasábjain napvilágot látó elnöki beszédeket, főtitkári jelentéseket stb. is figyelembe kell venni. A liberális nemesség vonalát képviselő történetkutatás azonban helyi szervezeteket is létrehozott, így már előzőleg (1863) a Dunántúli Történetkedvelők együttesét, melynek összejöveteleiről Ráth Károly (Hon, 1864, 42, 129, 130, 211. sz. ; Pesti Napló, 1864, 207—208 ; 1865—1868) írt egykorú beszámolókat, s melyben Nagy Imre, *A Dunántúli Történetkedvelők* (Sz 1892 melléklete : *Emlékkönyv*, 71) a Történelmi Társulat kiindulását, magját fedezte fel.

A későbbi helyi, megyei stb. történetkutatási szervezetekre ld. az általuk kiadott helytörténeti folyóiratok anyagát ; külön beszámolók is találhatók, mint : Pontelly István Károly, *A délmagyarországi történelmi és régészeti társulat 13-éves működésének vázlata* (Temesvár, 1884). Horváth Jenő, *A történettudomány művelése Békés megyében* (Gyula, 1907).

Az alábbiakban a jelen munka köteteiben sűrűbben szereplő XIX—XX. századi hazai történészek (és egy-két magyar problémákkal foglalkozó külföldi) nevének betűrendjében adjuk az életükről, irodalmi működésükről szóló fontosabb és könnyebben hozzáférhető megemlékezéseket (melyekhez néhol egy-egy saját, általános jellegű előadásukat is hozzávettük). A felsorolás persze távolról sem teljes, de bizonyos támpontokkal mégis szolgál :

A – F

Acsády Ignác (nekrológ, Sz 1907, 84). Holub József, *Áldásy Antal* (Sz 1932, 366). Károlyi Árpád, *Angyal Dávid a történetíró* (BÉ VII. 1937, 1—12). Kozocsa Sándor, *Angyal Dávid irodalmi munkássága* (uo. 324—350). Balanyi György, *Angyal Dávid* (Sz 1944, 155). Lukinich Imre, *Gr. Apponyi Sándor* (Sz 1925, 107). Szentkláray Jenő, *Balássy Ferenc emlékezete* (Bp. 1904, Emlékbeszédek XII. 5.). Balanyi György, *Ballagi Aladár* (Sz 1928, 845). *Ballagi Géza* (nekrológ, Sz 1907, 671). A. M., *Balogh Ilona* (Sz 1947, 365). Lukinich Imre, *Barabás Samu*, 1855—1940 (Sz 1941, 111). Szentkláray Jenő, *Debreceni Bárány Ágoston élete és munkái. Emlékezés Dél-Magyarország első magyar történetírójáról* (Bp 1914, AÉt). Varga Endre, *Baranyai Béla* (Sz 1945—1946, 302). *Baráth Ferenc* (nekrológ, Sz 1904, 805). *Bárczay Oszkár* (nekrológ, Sz 1898, 466). Szabady Béla, *Bedy Vince* (Győri Szemle 1939, 1—6). Csánky Dezső, *Békefi Remig* (Sz 1924, 830). Domanovszky Sándor, *Békefi Remig r. tag emlékezete* (Bp. 1935, Emlékbeszédek). Angyal Dávid, *Berzeviczy Albert* (Sz 1936, 238). *Borovszky Samu* (nekrológ, Sz 1912, 394). *Botka Tivadar* (nekrológ, Sz 1885, 88). *Bunyitay Vince* (nekrológ, Sz 1915, 345). Gagyi Jenő, *Bunyitay Vince* (TSz 1915, 475). Molnár Károly, *Charles-Louis Chassin, historien français de la Hongrie* (Debrecen, 1938, d). Szilágyi Sándor, *Chernel Kálmán* (Sz 1891, 412). Domanovszky Sándor, *Csánki Dezső* (Sz 1933, 236 ; Csánki elnöki megnyitója : Sz 1931, 113). Csaplár Benedek (nekrológ, Sz 1906, 671). *Czinár Mór* (nekrológ, Sz 1875, 215). Réti László, *Czóbel Ernő* (Sz 1953, 691). *Czobor Béla* (nekrológ, Sz 1904, 183). *Deák Farkas* (nekrológ, Sz 1888, 577). Szádeczky Lajos, *Deák Farkas emlékezete* (Sz 1895, évk. 12. és kny., Bp. 1894). Radvánszky Béla, *Emlékbeszéd Deák Farkas r. tagról* (Bp. 1895, Emlékbeszédek VIII. 9.). *Dedek Crescens Lajos* (nekrológ, Sz 1934, 483). *Demkó Kálmán* (nekrológ, Sz 1918, 219). Császár Elemér, *Dézsi Lajos* (Sz 1932, 367). Juhász Lajos, *Domanovszky Sándor műveinek jegyzéke* (DEkv 1937, 715—723). Hajnal István, *Domanovszky Sándor hetven éves* (Sz 1947, 355). Lederer Emma, *Domanovszky Sándor*, 1877—1955 (Sz 1954, 522). Csóka J. Lajos, *Erdélyi László* (Sz 1947, 356). *Érdy János* (nekrológ, Sz 1871, 360). *Fabó András* (nekrológ, Sz 1874, 227). *Fabritius Károly* (nekrológ, Sz 1881, 179). Szilassy János, *Fejér György életrajza* (Pest, 1853, kny. UMM, függelékül munkáinak jegyzéke). Csánky Dezső, *Fejérpataky László* (Sz 1922, 706). Hajnal István, *Finászy Ernő* (Sz 1935, 265). *Finály Henrik* (nekrológ, Sz 1898, 264). Márki Sándor, *Emlékbeszéd Finály Henrik lev. tagról* (Bp. 1899, Emlékbeszédek IX. 11). *Flegler Sándor* (nekrológ, Sz 1893, 80). Dőry Ferenc, *Br. Forster Gyula* (Sz 1932, 365). Áldásy Antal, *Fraknói Vilmos* (Sz 1924, 837). Tóth László, *Fraknói Vilmos* (Bp. 1925). Berzeviczy Albert, *Fraknói Vilmos ig. és t. tag emlékezete* (Bp. 1927, Emlékbeszédek).

G—J

Niklay Péter, *Gárdonyi Albert* (Sz 1945—46, 303). Sz. I., *Géresi Kálmán* (Sz 1921, 135). Genthon István, *Gerevich Tibor* (Műv. tört. Ért. 1955, 123). Lukinich Imre, *Gergely Sámuel* (Sz 1935, 503). Szilágyi Sándor, *Gindely Antal* (Sz 1892, 774). Mendöl Tibor, *Glaser Lajos* (Sz 1945—46, 311). Lukinich Imre, *Gombos Ferenc Albin* (Sz 1939, 135). Szilágyi Sándor, *Grünwald Béla* (Sz 1891, 499). *Gyárfás István* (nekrológ, Sz 1883, 820). Szilágyi Sándor, *Emlékbeszéd Gyárfás István felett* (Bp. 1887, Emlékbeszédek IV. 7.). Kovács László, *Györffy István munkássága* (Néprajzi Múzeum Ért. 1939, 378—382). *Haan Lajos* (nekrológ, Sz 1891, 588). Márki Sándor, *Haan Lajos emlékezete* (Sz 1893, 289 és kny.). Zsilinszky Mihály, *Emlékbeszéd Haan Lajos lev. tagról* (Bp. 1893). *Hajnik Imre* (nekrológ, Sz 1902, 677). Vécsey Tamás, *Hajnik Imre emlékezete* (Sz 1903, 101). Kováts Gyula, *Hajnik Imre rendes tag emlékezete* (Bp. 1916, Emlékbeszédek). Illés József, *Hajnik Imre és a magyar jogtörténet* (Bp. 1928). Nagy Géza, *Hampel József* (Sz 1913, 314). *Henszlmann Imre* (nekrológ, Sz 1888, 961). Wellmann Imre, *Herzog József* (Sz 1941, 465). Holub József, *Hodinka Antal* (Sz 1945—1946, 305). V(ayer Lajos), *Hoffmann Edit* (Sz 1945—1946, 311). Tóth László, *Hóman Bálint a történetíró* (Pécs, 1939, kny. Pannonia). Szilágyi Sándor, *Emlékbeszéd Hornyik János lev. tag felett* (Bp. 1889, Emlékbeszédek V. 5). Váczy János *Hornyik János ünnepélye Kecskeméten* (Sz 1894, 938). Nagy Sándor, *Horvát István kéziratai a magyar nemzeti múzeumban* (MK 1883). Szendrei János, *Rónai Horváth Jenő* (Sz 1915, 227). Ujhelyi Péter, *Rónai Horváth Jenő* (TSz 1915, 473). *Horváth Mihály* (nekrológ, Sz 1878, 746). Ifj. Szinnyei József, *Horváth Mihály . . . életrajza* (Pozsony, 1885). Békefi Remig, *Horváth Mihály és a magyar történetírás* (Sz 1909 és kny.). Marczali Henrik. *Horváth Mihály emlékezete* (BpSz 1910). Márki Sándor, *Horváth Mihály* (Bp. 1917, MTÉ). Pamlényi Ervin, *Horváth Mihály* (Bp. 1954). Szilágyi Sándor, *Hunfalvi Pál* (Sz 1891, 850). Moravcsik Gyula, *Huszti József* (Antik Tanulm. I. 1954, 148). Degré Alajos, *Illés József* (Sz 1944, 157). *Illésy János* (nekrológ, Sz 1905, 274). *Ipolyi Arnold* (nekrológ, Sz 1886, 921). Pór Antal, *Ipolyi Arnold váradi püspök élete és munkái vázlata* (Pozsony, 1886), és uő, *Ipolyi Arnold emlékezete* (Sz 1888, 1). Hekler Antal, *Ipolyi Arnold emlékezete* (Sz 1923). Hajnal István, *Istványi Géza* (Sz 1943, 266). Loósz István, *Iványi István* (Sz 1917, 526). *Jakab Elek* (nekrológ, Sz 1897, 649). Gál Kelemen, *Jakab Elek élet- és jellemrajza* (Kolozsvár, 1938). Szekfű Gyula, *Jakubovich Emil* (Magyar Szemle XXVI. 1936, 182). Kniezsa István, *Jakubovich Emil*, 1883—1935 (Sz 1936, 126). Toldy Ferenc, *Jászay Pál* (AKÉ 1853; és Jászay: *A magyar nemzet napjai a legrégibb időtől az aranybulláig*, Pest, 1855. c. posthumus munkájában). F. E., *Joó Tibor* (Sz 1945—1946, 312).

K—M

Káldy Gyula (nekrológ, Sz 1901, 361). *Kállay Benjamin* (nekrológ, Sz 1903, 668). Thallóczy Lajos, *Kállay Benjamin emlékezete* (Bp. 1909). *Karácson Imre* (nekrológ, Sz 1911, 386). Thallóczy Lajos, *Búcsú Karácson Imrétől* (Sz 1911, 464). Harsányi Lajos, *Karácson Imre emléke* (Alkotmány 1915, 268 sz.). Bene István, *Karácson Imre és művei*, 1863—1911 (Győri Szemle VIII. 1936, 8—9. sz. 137—171). Csánki Dezső, *Karácsonyi János* (Sz 1921, 1), Szekfű Gyula, *Károlyi Árpád a történetíró* (KEkv 1933, 1—27). Bittner, L., *Árpád v. Károlyi als Archivar* (LK 1933, Beilage). Domanovszky Sándor, *Károlyi Árpád*, 1853—1940 (Sz 1940, 357; AKÉ 1940, 417). Istványi Géza, *Károlyi Árpád* (PSz 1940, 380). Eckhart Ferenc, *Károlyi Árpád* (Magyar Szemle XXXIX. 1940, 403). Horánszky Lajos, *Magyarok Bécsben. Károlyi Árpád és Thallóczy Lajos köre* (Bp. 1941). Angyal Dávid, *Károlyi Árpád emlékezete* (Bp 1943, Emlékbeszédek XXIII. 12). Bodnár Remig, *Kárpáthy-Kravjánszky Mór* (Re 1940—1941, 430). Veress Endre, *Gr. Kemény József irodalmi munkássága* (EM 1933 és kny., ism. Sz 1935, 250). *Knauz Nándor* (nekrológ, Sz 1898, 465). Kollányi Ferenc, *Emlékbeszéd Knauz Nándor r. tag felett* (Bp 1911, Emlékbeszédek). Dőry Ferenc, *Kollányi Ferenc* (Sz 1933, 238). Lukinich Imre, *Komáromy András* (Sz 1932, 122). *Kont Ignác* (nekrológ, Sz 1907, 765). Márki Sándor, *Emlékbeszéd Kőváry László felett* (Emlékbeszédek XIV. 12). *Kovachich József Miklós* (nekrológ, Sz 1878, 858). Szilágyi Sándor, *Emlékbeszéd nagyajtai Kovács István lev. tag fölött* (Bp. 1876). *Ifj. Kubinyi Ferenc* (nekrológ, Sz 1903, 669). *Kuun Géza gr.* (nekrológ, Sz 1905, 379). Szádeczky Lajos, *Gr. Kuun Géza emlékezete* (Kolozsvár, 1905, kny. EM; franciául uo. 1906). *Lánczy Gyula* (nekrológ, Sz 1911, 149). *Gr. Lázár Miklós* (nekrológ, Sz 1889, 176). *Lehoczky Tivadar* (nekrológ, Sz 1915, 679). *Lugossy József* (nekrológ, Sz 1884, 284). Tóth László, *Lukcsics József* (Sz 1937, 269). Fekete Nagy Antal, *Lukcsics Pál* (Sz 1937, 270). Domanovszky Sándor, *Madzsar Imre* (Sz 1945—1946, 306). *Majláth Béla* (nekrológ, Sz 1900, 364). *Mangold Lajos* (nekrológ, Sz 1912, 544). Hajnal István, *Marczali Henrik* (BpSz 260. köt. 1941, 401; AKÉ 1940, 415). Lukinich Imre, *Márki Sándor* (Sz 1925, 329), és uő, *Márki Sándor r. tag emlékezete* (Bp. 1941, Emlékbeszédek XXIII. 9; vö. BpSz 260. köt. 1941, 401). Biró Vencel, *Márki Sándor (Márki-emlékkönyv*, Kolozsvár, 1927, 3—32; ugyanitt 139—150. l. jegyzék Márki 1902 utáni irodalmi munkásságáról; a korábbira ld. Szinnyei, *Magyar Irók* VIII. 613—630). Békefi Remig, *Emlék-*

MŰSZAKI KÖNYVTÁR

beszéd Mátyás Flórián r. tag fölött (Bp. 1906, Emlékbeszédek XIII. 1). *Mika Sándor* (nekrológ, Sz 1912, 398). Kemény Gábor br., *Emlékbeszéd gr. Mikó Imre felett* (Sz 1877, 97 ; Mikó elnöki beszéde : Sz 1867). *Mikulik József* (nekrológ, Sz 1886, 189). *Mircse János* (nekrológ, Sz 1883, 179). Balanyi György, *Miskolczy István*, 1881—1937 (Sz 1938, 130). Lukinich Imre, *Morvay Győző* (Sz 1938, 553). Bónis György, *Murarik Antal* (Re 1940—1941, 434).

N—S

K. Z., *Nagy Géza* (Sz 1915, 225). Csánki Dezső, *Nagy Gyula* (Sz 1924, 826 ; Nagy előszavai : Sz 1901, 865 ; 1904, 593). Szilágyi Sándor, *Nagy Imre* (Sz 1894, 475). Fejérpataky László, *Emlékbeszéd, Nagy Imre r. tagról* (Bp. 1897, Emlékbeszédek IX. 3.). *Nagy Iván* (nekrológ, Sz 1898, 855 ; megnyitó beszéde : Sz 1876, kiránd. 38). Márki Sándor, *Emlékbeszéd Nagy Iván r. tag felett* (Emlékbeszédek X. 6.). *Nátafalussy Kornél* (nekrológ, Sz 1907, 464). *Nyáry Albert br.* (nekrológ, Sz 1886, 86). Óvári Lipót, *Nyáry Albert br. emlékezete* (Sz 1886, 490). Iványi Béla, *Hg. Odescalchi Artur, Szerémi* (Sz 1925, 106). *Ortvay Tivadar* (nekrológ Sz 1916, 553). Márki Sándor, *Emlékbeszéd Ortvay Tivadarról* (Bp. 1923, Szt. Istv. Akadémia). Csánki Dezső, *Óvári Lipót* (Sz 1919, 216). Tóth Zoltán, *Patek Ferenc* (Sz 1937, 271). *Pauler Gyula* (nekrológ, Sz 1903, 665). Thallóczy Lajos, *Pauler Gyula emlékezete* (Bp. 1911, kny. Sz 1911). Károlyi Árpád, *Emlékbeszéd Pauler Gyula r. tag fölött* (Bp. 1913, Emlékbeszédek) Hampel József, *Emlékbeszéd Paur Iván l. tag fölött* (Bp. 1890, Emlékbeszédek VI. 6). Wiczián Dezső, *Payr Sándor* (Sopron, 1938, kny. Soproni Szemle, és PSz 1938, 251). *Pesty Frigyes* (nekrológ, Sz 1889, 801). Ortvay Tivadar *Emlékbeszéd Pesty Frigyes r. tagról* (Bp. 1891, Emlékbeszédek VII. 1). Gyalókay Jenő, *Pilch Jenő* (Sz 1937, 505). Markó Árpád, *Pillias Emil* (Magyar Szemle XI. 1941, 149). Kosáry Domokos, *A la mémoire d' Emile Pillias* (RHC 1943, 255). Paul Bouteiller, *Emile Pillias* (RHC 1947, 2. sz. 204). Szabó István, *Pleidell Ambrus* (Sz 1935, 504). *Podhraczky József* (nekrológ, Sz 1870, 571). *Pór Antal* (nekrológ, Sz 1911, 656). Karácsonyi János, *Emlékbeszéd Pór Antal r. tag fölött* (Bp. 1913, Emlékbeszédek). Márki Sándor, *Pór Antal emlékezete* (Sz 1916, 337). *Radvánszky Béla br.* (nekrológ, Sz 1906, 475). Zsilinszky Mihály, *Emlékbeszéd Br. Radvánszky Béla t. és ig. tag fölött* (Bp. 1907, Emlékbeszédek XIII. 5). *Ráth Károly* (nekrológ, Sz 1868, 341). Römer Flóris, *Ráth Károly emlékezete* (Pest, 1869, AÉt). *Réthy László* (nekrológ, Sz 1915, 107). Harsányi Pál, *Réthy László emlékezete*, 1831—1914 (NK 1915, 22). *Révész Imre* (nekrológ, Sz 1881, 274). Révész Kálmán, *Révész Imre és művei időrendi sorozatban* (Prot. Egyházi és Isk. Lap 1884). (Révész Imre), *Révész Imre élete*, 1826—1881 (Debrecen 1926 ; az addig megjelent rávonatkozó irodalommal és történeti vonatkozású munkásságának vázolásával). Bruckner Győző *Révész Kálmán* (Sz 1931, 446). *Römer Flóris Ferenc* (nekrológ, Sz 1889, 353). Hampel József, *Emlékbeszéd Römer F. Flóris r. tagról* (Bp. 1891). Szilágyi Sándor, *Salamon Ferenc* (Sz 1892, 696), és uő, *Emlékbeszéd Salamon Ferenc felett* (Sz 1895, 1). Váczy János, *Salamon Ferenc* (Vas. Ujs. 1892). Marczali Henrik, *Salamon Ferenc* (BpSz 1892). Szádeczky Lajos, *Salamon Ferenc emlékezete* (Kolozsvár, 1893, kny. Erdélyi Irodalmi Társaság Évkönyve). Nagy Miklós, *Sayous Ede k. tag emlékezete* (Bp. 1931, Emlékbeszédek XXI. 4). Olay Ferenc, *Un maître français de l'histoire hongroise : Edouard Sayous* (Bp. 1933). *Schönherr Gyula* (nekrológ, Sz 1908, 356). *Schönherr Gyula emlékezete* (Bp. 1910). Tóth László, *Schünemann Konrád* (Magyar Szemle XL. 1941, 147). *Smičiklas Tádé* (nekrológ, Sz 1914, 653). Szegedy Rezső, *Smičiklas Tádé* (TSz 1916, 405). Hóman Bálint, *Sörös Pongrác* (Sz 1919, 104). Bajza József, *Sufflay Milán* (Sz 1931 211). *Supala Ferenc* (nekrológ, Sz 1875, 285).

Sz—Sz

Szilágyi Sándor, *Szabó Károly* (Sz 1890, 677) és uő, *Emlékbeszéd Szabó Károly r. tag felett* (Bp. 1896, Emlékbeszédek VIII. 10). Schilling Lajos, *Szabó Károly emlékezete* (Kolozsvár, 1892, kny. EM). Szádeczky Lajos, *Szabó Károly emlékezete* (Sz 1894, 195 és kny.). Csánki Dezső, *Szabó Károly emlékezete* (Sz 1924, 689 ; elnöki megnyitó). Biró Vencel, *Szabó Károly mint történetíró* (Erdélyi Irodalmi Szemle 1925) ; Szabó Károly tanulmányai, cikkei, melyeket Szinnyei *(Magyar Irók)* nem részletez, felsorolva találhatók : AKÉ 1891, 498—501. Lukinich Imre, *Szádeczky-Kardoss Lajos* (Sz 1936, 125). *Szalay Ágoston* (nekrológ, Sz 1877, 458). Szilágyi Sándor, *Szalay József* (Sz 1885, 456). Szalay Gábor, *Szalay Lászlóról* (BpSz 1913). Angyal Dávid, *Szalay László* (BpSz 1914). *Szamota István* (nekrológ, Sz 1895, 964). *Széchy Károly* (nekrológ, Vas. Ujs. 1906 ; irodalmi munkásságának részletes jegyzéke : Akadémiai Almanach 1903, 199 ; 1905, 232). Dézsi Lajos, *Emlékbeszéd Széchy Károly l. tag felett* (Bp. 1909, Emlékbeszédek XIV. 5). Thallóczy Lajos, *Gr. Szécsen Antal* (Sz 1901, 3. közl. és kny. ; Szécsen elnöki beszédei : Sz 1890, 97 ; 1891, 155 ; 1892, Emlékkönyv 3.). *Szekfű Gyula a történetíró és nemzetnevelő 60. születésnapjára* (Bp. 1943), benne : Kosáry Domokos, *A történetíró* (17—39) ; a kötet végén : műveinek jegyzéke ; a teljes jegyzék : Csapodiné Gárdonyi Klára, *Szekfű Gyula műveinek bibliográfiája* (Re V. 1942—1943, 765—773). *Széll Farkas* (nekrológ, Sz 1910, 70). Váczy Péter, *Szendrei János* (Sz 1927, 335 ; Szendrei kisebb cikkei felsorolva : Akadémiai Almanach 1904—1906, 1908).

Lukinich Imre, *Szentkláray Jenő* (Sz 1925, 439). Istványi Géza, *Szentpétery Imre* (Magyar Szemle 1938, 354). Szentpétery irodalmi munkásságának jegyzékét Janits Iván állította össze (SzEkv, 572). Zsinka Ferenc, *Szilády Áron* (Sz 1922, 452). Dobos István, *Szilády Áron a tudós* (Mezőtúr, 1943). Szabó Károly, *Szilágyi Ferenc emlékezete* (Bp. 1878). *Szilágyi István* (nekrológ, Sz 1897, 466). *Szilágyi Sándor* (nekrológ, Sz 1899, 164). Szádeczky Lajos, *Szilágyi Sándor emlékezete* (Kolozsvár, 1900, kny. EM). Sólyom Fekete Ferenc, *Visszaemlékezések Szilágyi Sándorra* (Hunyadmegyei tört. és rég. társ. évk. 1900). Fraknói Vilmos, *Emlékbeszéd Szilágyi Sándor r. tag felett* (Bp. 1902), ennek függelékében teljes repertórium Dézsi Lajos tollából: *Szilágyi Sándor irodalmi munkássága*, 1842—1899. Csánki Dezső, *Szilágyi Sándor emlékezete* (Sz 1927, 337). Vértesy Jenő, *Id. Szinnyei József* (Sz 1913, 557).

T—Zs

Holub József, *Tagányi Károly* (Sz 1924, 833). Csánki Dezső *Tagányi Károly* (LK 1924). Nagy Miklós, *Takáts Sándor r. tag emlékezete* (Bp. 1937, Emlékbeszédek XXII. 16), uő, *Takáts Sándor* (BpSz 1937, 244. k. 3. közl., 245. k. 3. közl.) és uő, *Takáts Sándor emlékének*, 1860—1937 (Bp. 1940). Friedreich Endre, *Takáts Sándor* (Bp-i kegyesr. gimn. ért. 1931/32). Papp László, *Takáts Sándor*, 1860—1932 (Balanyi György szerk., *Magyar piaristák a XIX. és XX. században*, Bp. 1942, 351—367). Csánki Dezső, *Gr. Teleki Géza* (Sz 1913, 561; Teleki társulati elnöki beszédei szinte évente találhatók a Sz 1895—1910. évfolyamaiban). Toldy Ferenc, *Emlékbeszéd gr. Teleki József felett* (Pest, 1855). *Teutsch György* (nekrológ, Sz 1893, 635); G. D. Teutsch irodalmi munkásságának jegyzéke: J. Trausch, *Schriftsteller Lexikon*, III. 371—386, IV. 457. Friedrich Teutsch, *Georg Daniel Teutsch. Geschichte seines Lebens* (Nagyszeben, 1894). Csánki Dezső, *Thallóczy Lajos* (Sz. 1917, 1). Károlyi Árpád, *Thallóczy Lajos élete és működése* (Bp. 1937, Emlékbeszédek XXIII. 1). Tóth László, *A magyar Balkán-kutatás megindítója: Thallóczy Lajos* (Jelenkor III. 1941, 24. sz., 15); Thallóczy elnöki beszéde: *Évszázad* (Sz 1915, 113). *Thaly Kálmán* (nekrológ, Sz 1909, 695); Thaly elnöki beszédei: Sz 1877, kiránd. 72; 1889, kiránd. 3. Wlassics Gyula, *Thaly Kálmán* (Sz 1910, 685). Márki Sándor, *Thaly Kálmán emlékezete* (Sz 1911, 481). Veszprémy Dezső, *Thaly Kálmán* (Pozsony, 1915, és bővebben: Bp. 1928). *Thury József* (nekrológ, Sz 1906, 572). Németh Gyula, *Thury József l. tag emlékezete* (Bp. 1934). Greguss Ágost, *Toldy Ferenc félszázados irodalmi munkássága*, 1821—1871 (Pest, 1871; még ezután is vannak munkái!). Szabó Károly, *Toldy Ferenc emlékezete* (Sz 1876, 177). Zólyomi Lajos, *Toldy Ferenc* (Pozsony, 1882, Magyar Helikon). Váczy János, *Toldy Ferenc* (Sz 1905, 597). Kuncz Aladár, *Toldy Ferenc* (Bp. 1907, repertóriummal). *Torma Károly* (nekrológ, Sz 1897, 277). *Váczy János* (nekrológ, Sz 1918, 444). *Vámbéry Ármin* (nekrológ, Sz 1913, 634). *Varju Elemér* (nekrológ, Sz 1945—1946, 310) *Városy Gyula* (nekrológ, Sz 1910, 777). Iványi Béla, *Vécsey Tamás* (Sz 1912, 397). *Véghelyi Dezső* (nekrológ, 1897, 464). *Villányi Szaniszló* (nekrológ, Sz 1898, 664). Bártfai Szabó László, *Viszota Gyula* (Sz 1947, 358). Szilágyi Sándor, *Wenzel Gusztáv* (Sz 1891, 849). Vécsey Tamás, *Emlékbeszéd Wenzel Gusztáv r. tagról* (Bp. 1894, Emlékbeszédek VIII. 5.). Ujlaki Miklós, *Wenzel Gusztáv*, 1812—1891 (Bp. 1936, kny.). Mályusz Elemér, *Wertheimer Ede* (Sz 1930, 927). Zsinka Ferenc, *Wertner Mór* (Sz 1922, 451). Madzsar Imre, *Závodszky Levente* (Sz 1938, 551). Sőregi János, *Zoltai Lajos élete és működése* (Debrecen, 1943). Esze Tamás, *Zoványi Jenő 90 éves* (Az Út 1955, 42. sz.). Áldásy Antal, *Zsilinszky Mihály* (Sz 1925, 435; Zsilinszky elnöki beszédei: Sz 1904, 273; 1908, 359). *Zsinka Ferenc* (nekrológ, Sz 1930, 571).

4. Gazdaságtörténet

A történettudomány egyes ágai közül a gazdaság és társadalomtörténet vonalán a korábban (I. 21—22, II. 28—80) említettek mellett az újabb összefoglalók közt említhetők: Pach Zsigmond Pál, *Az eredeti tőkefelhalmozás Magyarországon* (Bp. 1952), eredetileg külön megjelent tanulmányainak szlovák fordítása: *K problemom pôvodnej akumulácie kapitálu v Uhorsku* (Bratislava, 1952), valamint uő, *Magyar gazdaságtörténet* (közgazdaságtudományi egyetemi jegyzet, Bp. 1954); az utóbbival kapcsolatban kritikai értékelő megjegyzések: S. Sándor Pál és Berend Iván, *Gazdaságtörténetírásunk és oktatásunk néhány kérdése a párt- és kormányhatározatok útmutatásai után* (Sz 1954, 189). A gazdaságtörténet néhány határkérdését illetően a másutt (II. 43) id. történeti és gazdaságföldrajzi anyag mellett két korábbi tanulmány: Wellmann Imre, *Néprajz és gazdaságtörténet* (Ethnographia 58 k. 1947), és Maksay Ferenc, *Néprajz és településtörténet* (kny. Ethnographia 59 k.).

5. Hadtörténet

A hadtörténet összefoglaló problémáira az id. (I. 22) anyagon kívül: Borus József, *A magyar hadtörténet-írás helyzete és feladatai* (HK 1954, 1. sz. 64—90); ld. Perjés Géza hozzászólását (HK 1954, 3—4. sz., 375—385). Sziklai Sándor, *Hadtörténetírásunk feladatai a MDP III. kongresszusának tükrében* (HK 1954, 2. sz., 3—15.). Itt említhető: *A szabadságért mindhalálig. Magyar katonalevelek.* Összegyűjtötte Kozocsa Sándor. Szerk. és jegyzetekkel ellátta Benda Kálmán (Bp. 1952); valamint: Kumorovitz L. Bernát ugyancsak korszakon végigtekintő tanulmánya: *A magyar zászló és nemzeti színeink múltja* (HK 1954, 3—4. sz., 18—60).

Az idevonatkozó régi irodalomból kiegészítésül: Ipolyi Arnold, *A magyar hadtörténet tanulmánya* (Sz 1879, kiránd. 3. és kny.). Salamon Ferenc, *Általánosságok a hadtörténelemről* (HK 1881, 1). Szederkényi Nándor, *A magyar hadi intézmény történeti és közjogi megvilágításban* (Bp. 1896; hiányaira ld. Sz 1897, 359). Berkó István—Gyalókay Jenő—Markó Árpád—Pilch Jenő, *A magyar katona. Vitézségünk ezer éve* (I—II. Bp. 1933). A tárgyi emlékekre: Majláth Béla, *Hadtörténelmi ereklyék a Magyar Nemzeti Múzeumban* (HK 1888, 186). Szendrei János, *Magyar hadtörténelmi emlékek a külföldi múzeumokban* (Bp. 1890, tíz táblával), és uő további adalékai ugyan ezen a címen (HK 1893, 92, 266, 377, 691; 1917, 328; 1918, 33, 186; 1922—23, 269; 1924, 285); uő, *Magyar hadtörténelmi emlékek* (Sz 1896, 944); és uő, *Magyar hadtörténelmi emlékek az ezredéves országos kiállításon* (Bp. 1896, sokszáz képpel, német kiadásban is). Csak részben hadtörténeti vonatkozásúak, de itt mindjárt megemlíthetők ugyancsak Szendrei János viselettörténeti munkái is: *Magyar viseletképek címeres leveleinkben* (Bp. 1892; 105 kép); uő, *A magyar viselet történeti fejlődése* (Bp. 1905; 180 kép), és uő, *Adatok a magyar viselet történetéhez* (Bp. 1908; 30 tábla).

6. Irodalom- és művészettörténet

Az általános jellegű irodalom- és műveltségtörténeti anyaghoz, melyet egyes idevágó fejezetek élén idéztünk (I. 130, 179, 268; II. 140—141) hozzáveendő: Waldapfel József, *Irodalomtörténetírásunk helyzete és feladatai* (NyOK II. 1951, 23—39), bevezető előadás az irodalomtörténeti kongresszushoz, melynek anyaga uo. olvasható (NyOK II. 1951, 41—176), így Klaniczay Tibor referátuma a régi, Barta Jánosé pedig a felvilágosodási és reformkori irodalom történetének újabb eredményeiről, problémáiról, soronlevő feladatairól, hozzászólásokkal; vö. *Az irodalomtörténeti kongresszus előadássorozata az irodalomtörténeti kutatás helyzetéről és feladatairól* (IT 1952, 118).

A művészettörténeti vonatkozású általános munkákat az előző kötetek másutt, egyes fejezetek élén (pl. I. 185, II. 145) idézik. Az új anyagból mégis ide kívánkozik a korábbi kutatások és irodalom visszatekintő, összefoglaló értékelése Zádor Annától: *A magyar művészettudomány történetének vázlata* (A Magyar Művészettörténeti Munkaközösség Évkönyve, 1951, 9—40), valamint az újabb eredmények mérlege: *A magyar művészettörténet-kutatás tíz esztendeje* (Művészettört. Ért., 1955, 73—78; mellette bibliográfia is). Az elmúlt évtized eredményeinek fölméréséhez ld. még: Entz Géza, *Vita a magyar középkori művészet kutatásáról* (Művészettört. Ért., 1955, 256—261). A műemlékanyagra stb. vonatkozó összefoglaló jellegű irodalmat alább külön (III. 78. l.) idézzük, itt elég Gerő László, *Magyar építészet* (Bp. 1954) c. munkáját említenünk; ld. még: Valló István—Borbíró Virgil, *A magyar városépítéstörténeti kutatás feladatai és módszertana* (Településtud. Közl., 1953 ápr., 90—142).

7. Helytörténet, helyismeret

Az építészeti és más történeti emlékeket tárgyaló újabb irodalmunk érthető módon sok vonatkozásban helytörténeti jellegű, akár egyes vidékeket tárgyal, mint pl. Radnóti Aladár—Gerő László, *A Balaton régészeti és történeti*

emlékei (Bp. 1952), akár, vagy még inkább, ha egyes megyéket vagy városokat. E munkákat (Budapest, Sopron, Nógrád műemlékeiről stb.) a szöveg megfelelő helyeire osztva említjük, s éppígy a tulajdonképpeni helytörténeti irodalom kisebb-nagyobb friss termékeit (Eger, Debrecen stb. történetéről) is. Ezeken kívül itt még megemlítjük az alábbiakat: Csatkai Endre, *Sopron* (Bp. 1954). Gerő László *Tata települése és műemlékei* (Bp. 1954, Mérnöki Tk. Int. 2805). Papp Imre, *Alföldi városaink fejlődésének vázlata* (Bp. 1954, Mérnöki Tk. Int. 2908). Feuerné Tóth Rózsa, *Margitsziget* (Bp. 1955, „Műemlékeink" füzetsorozat). A kissé még sovány helytörténeti anyagból: Szalkay Zoltán, *Nógrád megye történetének haladó hagyományai* („Palócföld" 1954, 1. sz.). Szabó Gyula, *Somogy megye évezredei* (Kaposvár, 1954, népszerű vázlat). Kovács Béla, *Zalaegerszeg története*, 1247—1945 (Zalaegerszeg, 1955). Ilyen jellegű témák feldolgozásához módszertanilag is használható tájékozást ad Eperjessy Kálmán, *Csongrád megye helytörténeti kutatásainak feladatai. Útmutató a megye helytörténeti kutatásához* (Szeged, 1955).

A régebbi, sokszor igen egyenetlen értékű, de nemegyszer jó adatokat nyújtó helytörténeti irodalom felsorolására, ismertetésére e munka természetesen nem vállalkozhatott. Meg kellett elégednie azzal, hogy egy-egy korszaknál vagy egy-egy történeti jelenséggel kapcsolatban illusztratív anyagként említsen belőle jellemző, használható példákat. A kutatni kívánót azonban figyelmeztetnünk kell arra, hogy a bibliográfiák szakaszában, a kötet elején id. Bodor-féle helyismereti könyvészetben, valamint a *Magyar Történeti Bibliográfia*, 1825—1867 ún. Általános (I.) részében, ha nem is hiánytalanul, de legnagyobb részben megtalálja az általunk tárgyalt korszak helytörténeti irodalmát is.

A különböző térképeket szintén nem sorolhatjuk itt fel. De az újabb irodalomból megemlítjük Fodor Ferenc áttekintését: *A magyar térképírás* (1—2, Bp. 1952—1953), és uő, *A magyarországi Duna térképi helyzetének fejlődése a XV—XIX. században* (Földmérést. Közl., 1954, 1. sz., 15—30), valamint azt, hogy a magyarországi kéziratos vízrajzi térképek katalógusát (1867-ig) kiadta a Műszaki Egyetem Könyvtára (I. Bp. 1954).

8. Segédtudományok

A segédtudományok hazai történetét tárgyaló, id. anyag (I. 22) mellett: Bárczay Oszkár, *A heraldika kézikönyve* (Bp. 1897), továbbá a Magyar Történettudomány Kézikönyve c., széleskörűnek indult sorozat egyes ténylegesen napvilágot látott darabjai; Szentpétery Imre, *Chronologia* (Bp. 1923), uő. másutt (I. 53) is id. magyar oklevéltana: Áldásy Antal, *Címertan* (Bp. 1923). Ugyanezen sorozatból részben (pl. forráskritikai vonatkozásban) idevág, főleg azonban az adott időszak polgári történetfelfogását tükrözi: Dékány István, *A történettudomány módszertana* (Bp. 1925). Ld. még Kumorovitz L. Bernát, *A magyar szfragisztika múltja* (SzEkv 1938).

9. Külföldi vonatkozások

A magyar—külföldi kapcsolatok általános jellegű irodalmát illetően legyen szabad az idézett anyag (I. 22—23) mellett a *Magyar Történeti Bibliográfia*, 1825—1867 (I. Bp. 1950) általános részének idevágó szakaszára (30—33. l.), valamint, a szovjet történetírás vonatkozásában, a jelen szakasz élén mondottakra utalnunk; továbbá a történészkongresszus nyomtatásban is napvilágot látott anyagából (Magyar Történész Kongresszus, Bp. 1954) a szomszédos népekkel való kapcsolatok kérdéséről folyt megbeszélésekre. Az egyes népek közül pedig Kovács Endre munkájára: *Magyar—cseh történelmi kapcsolatok* (Bp. 1952; ism. és a bibliográfiát hiányolja Niederhauser Emil, Sz 1952, 818). Az újabb cseh-

szlovák irodalomból általános, elvi jelentőséggel bírnak : Josef Macek, *Nemzeti történelmünk kozmopolita felfogása ellen* (TIÉ 1952, 10—12. sz.), és uő, *A csehszlovák történettudomány mai helyzete és a magyar történetírással való szoros együttműködés feladatai* (Sz 1953, 672—680 ; a cikk egy része előadás volt a magyar történészkongresszuson). Említendő, hogy a csehszlovák történelem periodizálásával (az ott is készülő egyetemi tankönyvekkel kapcsolatban lefolyt) vita tézisei, a vita ismertetésével, megjelentek a Československý Časopis Historický (a régi és 1948 óta abbamaradt Český Časopis Historický 1953-tól megjelenő utóda) hasábjain (1953. 2. sz.), valamint a Historický Časopis c. folyóiratban (1953, 1. sz.), magyar fordításban pedig a TIÉ hasábjain ; vö. F. Graus, *Kísérlet a cseh történelem periodizációjára a feudalizmus korában* (TIÉ IV. 1953, 10—12. sz., 174—200), L'. Holotik, *A szlovák történelem periodizációjához a feudalizmus és a kapitalizmus korában* (TIÉ IV. 1953, 10—12. sz., 201—240) és B. Černý, *Beszámoló a csehszlovák történelem periodizációjáról tartott konferenciáról* (TIÉ IV. 1953, 10—12. sz., 246—258).

A csehszlovák történelem 1848-ig terjedő korszakainak téziseit e kiadvány foglalja össze : *Přehled československých dějin*, I. (a Československý Časopis Historický 1954. 2. sz. mellékleteként) ; az itt előadott tézisek megvitatására ld. Arató Endre és Székely György ismertetését : *A csehszlovák történészek liblicei konferenciája* (Sz 1954). Pach Zsigmond Pál—Hanák Péter, *A csehszlovák történészek smolenicei konferenciája* (Sz 1955, 121). Utalhatunk még J. Macůrek tanulmányára a budapesti levéltárak bohemikáiról (Časopis Matice Moravske, 1951, 1—2. sz.). — *Dejiny Slovenska.* (Tézisek. A Hist. Časopis 1955. évi melléklete.) A lengyel történészek otwocki konferenciájáról (1951 dec.—1952 jan.) magyarul is hozzáférhető J. A. Koszminszkij beszámolója. (TIÉ 1952, 7—9. sz., 125). V. Koroljuk—I. Miller, *Lengyelország történetének periodizációja* (TIÉ 1952, 1—3. sz.). — Újabban a problémák és kutatások helyzetének összefoglaló ismertetése : Bogusaw Leśnodorski, *A történettudomány a népi Lengyelország első évtizedében* (Sz 1955, 736—764). Itt is emlékeztetjük az olvasót a Lengyelország történetét legújabban összefoglaló, fent (III. 35. 1.) már id. lengyel egyetemi tankönyvre. — Ugyancsak fent (III. 35. l. idéztük már a Jugoszlávia történetét és legújabb történetirodalmát összefoglalóan ismertető műveket. Az utóbbit *(Ten years of Yugoslav historiography,* Belgrád, 1955) azért is külön figyelmébe ajánljuk az olvasónak, mivel az anyag lezárása után kapván kézhez a benne található értékes anyag részletes feldolgozására és beillesztésére nem volt már megfelelően alkalmunk. Román vonatkozásban Mihail Roller záróbeszéde a román történészek 1953. jan. 16—17-i tanácskozásán (megjelent : Studii c. folyóirat, 1953. 1. sz.) ugyancsak olvasható főbb részleteiben magyarul is : *A Román Népköztársaság története kutatásának néhány problémája I. V. Sztálin: „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban" c. munkájának világánál* (Sz 1954, 196—212). Újabban több, erdélyi vonatkozásban is értékes tanulmányt tartalmazó gyűjteményes kötetek : *Studii şi referate privind istoria Romîniei* (I—II. Bukarest, 1954). A román történészek széles időszakot átfogó gyűjteményes kötete, 27 tanulmánnyal a római nemzetközi kongresszus alkalmából : *Nouvelles études d'histoire présentées au Xe congrés des sciences historiques* (Bukarest, 1955). — Végül megemlíthetjük Bulgária összefoglaló történetét *Isztorija na Bălgarija* (I. Szófia, 1954), a bolgár állam- és jogtörténet legújabb összefoglalását : Angelov Dimităr—Andreev Mihail, *Isztorija na bălgarszkata dărzsava i pravo* (Szófia, 1955), valamint Niederhauser Emil tájékoztatóját : *A bolgár történettudomány fejlődése* (Sz 1955, 2. sz., 270—286). — Az osztrák történetkutatáshoz újabban : Alphons Lhotsky, *Geschichte des Instituts für österreichische Geschichtsforschung*, 1854—1954 (Graz, 1954).

I. 24—25. l. Az arab-perzsa forrásokhoz kiegészítések : Czeglédy Károly—Harmatta János, *Ibn Fadlan über die Bestattung bei den Volga-Bulgaren* (Arch. Ért. 1946—1948). Ibn Fadlan szavahihetőségének kérdéséről ld. újabban A. P. Kovalevszkij tanulmányát (Isztoricseszkie Zapiszki 1950, 35. sz.). — A Lengyelországról szóló legrégibb útleírás új kiadása nemrég jelent meg latin és lengyel fordítással : *Relatio Ibrahim Ibn Jakub* (Krakó, 1946, Monumenta Poloniae Hist. Nova series t. I.) ; vö. G. Labuda (Roczniki Hystoryczne, 1947).

I. 25—27. l. A bizánci források közt id. Bölcs Leó-irodalomhoz hozzáveendő Moravcsik Gyula alapos, újabb tanulmánya : *Bölcs Leó Taktikája mint magyar történeti forrás* (Sz 1951, 3—4. sz. 334—353). Moravcsik Gyula már id. Konstantinos-kiadásáról ismertetés jelent meg Gyóni Mátyástól (Sz 1951, 255). — Joseph Deér, *Le problème du chapitre 38 du De Administrando Imperio Παγκάρεια.* (Mélanges H. Gregoire 1953, 93—121).

I. 27—28. l. Az orosz őskrónika legújabb filológiai kritikai szövegkiadása, mai orosz nyelvre való átdolgozással és egy kötet kommentárral : *Poveszty vremennih let* (1—2, Moszkva—Leningrád, 1950). — A. A. Sahmatov orosz forráskritikai munkásságának értékelésére ld. újabban V. T. Pasuto cikket (Voproszi Isztorii 1952, 2. sz.).

A Cyrill és Method-kérdéssel kapcsolatban megemlíthető bolgár könyvészeti összeállítás : M. Popruženko-St. Romanski, *Kirillo-metodievska bibliografija*, 1934—1940 (Szófia 1942). Cyrill magyar vonatkozásaihoz : Szamota István, *Orosz, szerb és bolgár kútfők néhány magyar vonatkozású adata* (Sz 1892, 371).

I. 30—32. l. Őstörténeti irodalmunkat ismét új munkával gyarapította Molnár Erik, *A magyar nép őstörténete* (Bp. 1953), mely egyszersmind példáját nyújtja a komplex módszer alkalmazásának.

Feltevéseiről élénk vita alakult ki ; vö. Zsirai Miklós, *Megjegyzések Molnár Erik őstörténeti munkájáról* (Szabad Nép 1953 dec. 3.) ; hasonlóképpen az új elmélet egyes tételeinek elegendő megalapozását hiányolja Diószegi Vilmos, *A magyarság eredetének kérdéséhez* (Ethnographia 1954, 1—2. sz. 244—253). Ugyancsak újabb terméke az idevágó szakirodalomnak : Hajdu Péter, *A magyarság kialakulásának előzményei* (Bp. 1953, Nyelvtudományi Értekezések 2) ; ld. uő, *K etnogenezu vengerszkogo naroda* (Bp. 1953, kny. AL, 247—316). Vö. Szabolcsi Bence, *Magyar őstörténet, magyar népzene* (Irodalmi Újság 1954 jan. 2.). Hajdu Péter, *A magyar őstörténet kérdéseiről* (Irodalmi Újság 1954 jan. 30.). Szabolcsi Bence, *Mégegyszer őstörténet és népzene* (Irodalmi Újság 1954. febr. 10.). — A Magyar Nyelvtudományi Társaság 1953. december 1-i vitaülésének (benne a Molnár Erik-féle elmélet körüli vitának) anyaga újabban napvilágot látott : Czeglédy Károly, Hajdu Péter (szerk.), *A magyar őstörténet kérdései* (Bp. 1955).

A X. nemzetközi történészkongresszus alkalmából készült összefoglalás : Molnár Erik, *Einige Fragen zur ungarischen Urgeschichtsforschung (Études*, Bp. 1955, 45—71). — Lakó György, *Az újabb őstörténeti kutatások eredményei és a nyelvtudomány* (MNy 1953, 3—4. sz. 266—278), és uő, *Finnugor nyelvészeti munkálatok és nyelvtudományi nézetek a Szovjetunióban* (Bp. 1954, kny. NYOK 183—211). Vértes Edit, *Randbemerkungen zu den neuesten Forschungen auf dem Gebiete der ungarischen Vorgeschichte* (AL IV. 1954, 427—459). Ld. ezzel kapcsolatban a magyar szókészlet finnugor elemei c. akadémiai munkálatról Hajdu Péter rövid beszámolóját (NyOK IV. 1953, 511—514), valamint előzőleg Moór Elemér, *A magyar nyelvtörténet őstörténeti vonatkozásai. Adalékok az ősmagyar nép és nyelv kialakulásának kérdéséhez* (Nyelvtud. Közlemények, 1948, 9. folyt.). Korompay Bertalan, *A „finnugor régészet" őstörténeti tanulságai* (Nyelvtud. Közlemények, 1952, 219—232). Bárczi Géza, *Török jövevényszavaink legrégibb rétegének kérdéséhez* (NyOK II., 1951, 347—371 ; a nyelvtudományi bizottság vitaülésén, hozzá-

szólásokkal), és uő, *A magyar szókincs eredete* (Bp. 1951). Annak érzékelésére, hogy a Szovjetunióbeli ásatások mit hozhatnak, ld. a zuevoi temető régészeti anyagának elemzését: László Gyula, *A magyar őstörténet régészete* (TOK V. 1954, 459—488; hozzászólásokkal).

A régi irodalomból még megemlítjük: Edouard Sayous, *Les origines et l'époque païenne de l'histoire des Hongrois* (Páris 1874; ism. Sz 1875, 334). Marczali Henrik, *Török eredetű-e a magyar nemzet* (BpSz 1895).

I. 32—33. l. A Kaukázus vidékének etnikai viszonyaira újabban: Cseglédy Károly, *Kaukázusi hunok, kaukázusi avarok* (AT II. 1955, 121—140); uő, *Heftaliták, hunok, avarok onogurok* (MNy 1954, 1—2. sz. 23—32). A kazár dolgokra, melyeket illetően a régibb irodalomból is hozhatnánk még kiegészítő adalékokat (így: Kállay Ferenc, *A kazárok birodalmáról*, UMM 1850—1851, II. 457; Kemenes Pál, *A khazar nemzet nevéről*, Sz 1908, 459), ld. újabban Lang Dezső, *A kazárok zsidósága* (MNy 1948, 1. sz.), valamint Czeglédy Károly, *Egy kazár méltóságnév* (MNy 1947, 4. sz.), és (egy, a kazárok eredetét és nyelvét tárgyaló tanulmány részleteként) uő, *Šarkel* (MNy 1952, 79—86); uő, *IV—IX. századi népmozgalmak a steppén* (Bp. 1954, Magyar Nyelvtud. Társ. kiadv. 84), és uő, *A kangarok (besenyők) a VI. századi szír forrásokban* (NyOK V. 1954, 243—276; benne a IX. századi besenyő támadásról, az etelközi dolgokról is szó van). — Pais Dezső, *Turul. Az Árpád-nemzetség totem-madara* (MNy 1949); népünk elnevezéséről ld. uő, *Dentumoger* (MNy 1948) és újabban Moór Elemér, *A magyar népnév eredetének kérdéséhez* (Bp. 1953, kny. Nyelvtud. Közl. 1952, 75—95).

I. 34. l. A honfoglalás időszakával foglalkozó újabb irodalomból: Györffy György, *Kurszán és Kurszán vára* (Budapest régiségei, XVI. Bp. 1955, 9—40); érdekes tanulmány, (a kazár tipusú kettős uralomból kiindulva), mely talán kissé túl határozott hangnemben fejti ki azt az egyébként nem valószínűtlen föltevést, hogy 904-ben bekövetkező haláláig Kurszán volt a főfejedelem, és Árpád csak akkor ragadta magához a hatalmat.

A régebbi irodalomból érdemes még megemlíteni Nagy Géza elég részletes megjegyzéseit a Rohonyi-féle munkához (Sz 1897, 423, 535, 618), valamint Márki Sándornak az ország előző, honfoglalás előtti viszonyait is tárgyaló áttekintését: *A középkor kezdete Magyarországon* (Sz 1890, 311, 396), végül Karácsonyi János vázlatát: *A honfoglalás és Erdély* (Bp. 1896, kny. KSz). Kárpátaljára: Szabó Károly (Sz 1868, 281, 281, 475). Megfelelő kritikával figyelembeveendők itt a *Handwörterbuch des Grenz- und Auslanddeutschtums* (Stuttgart 1933—1935) idevágó, magyar vonatkozású címszavai is.

I. 34—36. l. A Dunamedence múltját illetően hadd utaljunk itt ismét, mindenek előtt, a bibliográfiák szakaszában előzőleg már idézett, Banner—Jakabffy-féle új, nagy összeállításra (mint amely a Dunamedence múltjára vonatkozó régi és újabb irodalomnak nélkülözhetetlen repertóriuma, valamint az Archaeológiai Értesítő és a Numizmatikai Közlöny hasábjain közzétett részleteredményekre. Itt mindössze arra szorítkozhatunk, hogy néhány újabb, megítélésünk szerint jelentősebb munkára figyelmeztessük az olvasót: a hazai-római korszakot illetően Barkóczi László, *Brigetio* (Bp. 1951, Dissertationes Pannonicae II. 22); uő, Erdélyi Gizella és mások közös, nagy vállalkozása: *Intercisa (Dunapentele-Sztálinváros) története a római korban* (I. Bp. 1954; gyűjteményes kötet, Szilágyi János bevezetőjével); ism. Bónis Éva (TOK V. 1954, 183—193); vö. Oroszlán Zoltán—Nagy Tibor, *Megjegyzések Intercisa történetének új feldolgozásához* (Arch. Ért. 1955, 230—244). Szilágyi János, *Les variations des centres de prépondérance militaire dans les provinces frontières de l'Empire Romain* (Bp. 1954, kny. Acta Antiqua, 117—223), és az 1954. évi tervásás eredményeinek előzetes ismertetésével uő, *Az aquincumi legiotábor erődítés-rendszerének és kiterjedésének kérdéséhez* (AT II. 1955, 91—96). Egy adott helység ókori és koraközép-

kori viszonyainak (természet szerint sokkal szűkszavúbb, de gondos) felvázolására ld. még: Györffy György, *A szávaszentdemeteri görög monostor XII. századi összeírása* (TOK II. 1952, 325. sk., a bevezető részben). Honfoglalás előtti helyi régészeti anyagot ismertet Radnóti Aladár soproni vonatkozásban *(Sopron és környéke műemlékei*, Bp. 1953). Pest-budai vonatkozásban: Nagy Lajos, *Az Eskűtéri római erőd, Pest város őse* (Bp. 1946). Szilágyi János, *Jelentés a Fővárosi Ókortörténeti (Aquincumi) Múzeum kutatásairól és szerzeményeiről az 1945—48. évek folyamán* (Budapest régiségei, XV. Bp. 1950, 303), és uő, *A római kori ásatások fontosabb eredményei Budapest területén és az Aquincumi Múzeum értékesebb gyarapodásai az 1951—53. években* (Budapest régiségei, XVI. Bp. 1955, 387); mindkét kötetben e jelentéseken kívül több régészeti részlettanulmány is található. Radnóti Aladár, *Buda régészeti emlékei (Budapest műemlékei*, I. Bp. 1955, 13—55). A pannóniai városok kontinuitásának legmesszebbmenően Pleidell Ambrus (I. 34. l.) által megfogalmazott elméletét utólag bírálatban részesíti ugyancsak Radnóti Aladár, *A pannoniai városok élete a korai feudalizmusban* (TOK V. 1954, 489—534).

A dunántúli római kori (és azutáni) kereszténységre pótlásként megemlítjük még a régebbi irodalomból: Nagy Lajos, *Pannonia sacra* (SZIE Bp. 1938) és Alföldi András, *A kereszténység nyomai Pannoniában a népvándorlás korában* (uo.). Előzőleg vö. J. Zeiller, *Les origines chrétiennes dans les provinces danubiennes de l'empire Romain* (Páris, 1918). Dáciát illetően még Tamás Lajos másutt (I. 82. l.) id. (és francia kiadásban is megjelent) munkájára is hivatkoznunk kell.

A népvándorlás korának igen bonyolult etnikai viszonyaira természet szerint a hazai régészeti leletek egyes csoportjainak beható elemzése vet fényt; e vonatkozásban fontos vállalkozás: Párducz Mihály, *A szarmatakor emlékei Magyarországon* (I—III, Bp. 1941, 1947, 1951, Archaeologia Hungarica 25, 28, 30); e munka, melynek III. kötete az előzőkben még jelentkező hibákat is sokban kiküszöbölte (vö. Harmatta János ismertetését, TOK II. 1952, 213), egyebek közt azt is bebizonyította, hogy a késő szarmata leletek egyik jelentős csoportja a hun időkből származik, jeléül annak, hogy a leletcsoportok, azok etnikai hovatartozása és a történeti korszakhatárok nem esnek mindig és szükségképpen mechanikusan egybe. A hun dolgokra egyébként újabb irodalom: Franz Altheim, *Das Auftreten der Hunnen in Europa* (AA II. 1952, 4. fasc. 269—276). Fettich Nándor, *Régészeti tanulmányok a késői hun fémművesség történetéhez* (Bp. 1951, Archaeologia Hungarica 31), és uő, *A szeged-nagyszéksósi hun fejedelmi sírlelet* (Bp. 1953, Archaeologia Hungarica 32). A hun társadalom Attila-kori problémáinak beható elemzésére ld. újabban: Harmatta János, *A hun birodalom felbomlása* (TOK II. 1952, 147—192); uő, *The Dissolution of the Hun Empire* (AA II. 1952, 4. fasc. 277—305). — A hazai avar korszakra a VI. századtól: Fügedi Erik, *Avarok és morva-szlávok* (Arch. Ért. 1944—1945); Kalmár János, *Az avar nyílhegy* (uo.); Nagy Tibor, *Az avar honfoglalás útvonalának kérdéséhez* (Antiquitas Hungarica, 1947), és uő, *Az avar-bizánci kapcsolatok 2. szakaszának* (567—582) *időrendjéhez* (uo.). Bartucz Lajos, *Adatok a magyarországi avarok ethnikai és demographiai jelentőségéhez* (Szeged, 1950). Csallány Dezsőnek az avar leletek bizánci pénzeivel kapcsolatos megállapításaira (AA II. 1952, 231—250) megjegyzések: Fehér Géza, *Avar-bizánci kapcsolatok és a bolgár államalapítás* (Arch. Ért. 1955, 45—47), és ua, *Les relations avaro-byzantines et la fondation de l'État bulgare* (AA V. 1954, 58—59); vö. Sz. A. Nyikityin, *A bolgár nép kialakulása és a bolgár állam létrejötte* (TIÉ 1952, 10—12. sz. 106—131, fordítás; bővített részlet a Szovjetunióban megjelent bolgár történet I. kötetéből; Fehér Géza és mások korábbi nézeteinek kritikájával). Addig is, amíg a teljes avarkori emlékanyag kritikai feldolgozása megtörténik, hasznos a lelet-

anyag bizonyos elemeinek területileg általánosabb felmérése, amilyet a lószerszámok vonatkozásában végzett L. Kovrig Ilona, *Adatok az avar megszállás kérdéséhez* (Arch. Ért. 1955, 30—44). László Gyula, *Régészeti tanulmányok az avar társadalom történetéhez* c. kéziratának megvitatásáról Harmatta János beszámolója tájékoztat (TOK VII. 1955, 91—106).

Itt kell megemlékeznünk azon mélyreható részletkutatásokról, melyeket 1941 óta haláláig Gyóni Mátyás végzett annak pontos felmérésére, hogy miként használható fel a bizantinológia a románok eredetének, ethnogenezisének kérdésében. Egymás után dolgozta fel a problematikus forrásszövegeket; e tanulmányai: *Az állítólagos legrégibb román nyelvemlék* (EPHK 1942, 1—11; Theophanes), uő, *A paristrioni „államalakulatok" etnikai jellege* (Bp. 1942, kny. Magyar Történettud. Int. Évk.; kimutatja, hogy Anna Komnéné szövegének „szkitái" voltaképpen besenyők), uő, *A legrégibb vélemény a román nép eredetéről* (Bp. 1944), uő, *L'oeuvre de Kekaumenos, source de l'histoire roumaine* (RHC 1945, 96—180), uő, *Les Vlaques du Mont Athos au début du XIIe siècle* (Études Slaves et Roumaines 1948, 30—42), uő, *L'évêché vlaque de l'archévêvcé bulgare d'Achris aux XIe—XIVe siècles* (uo. 1948, 148—159, 224—233), uő, *Les Volochs des Annales primitives de Kiev* (uo. 1949, 56—92), uő. *Le nom de Βλάχοι dans l'Alexiade d'Anne Comnène* (BZ 1951, 241—252), u. ő, *A balkánfélszigeti vlachok kétlegelős pásztorkodása a középkorban* (NyOK I. 1951, 337—349), ua.: *La transhumance des Vlaques balkaniques au Moyen Age* (Byzantinoslavica 1951, 29—42), I és uő, *La première mention historique des Vlaques des monts Balkans* (AA 1953, 495—515 és kny.). Eredményeit egy háromkötetes forráskiadványban készült közzétenni, ennek azonban már csak tervezete láthatott napvilágot: *A román történet bizánci forrásai* (NyOK V. 1954, 71—78).

I. 36—37. l. A szlávok és magyarok viszonyának kérdését illetően mindenekelőtt Kniezsa István nyelvészeti kutatásait kell kiemelnünk: *Szláv jövevényszavaink a gazdasági élet köréből* (MNy 1950), uő, *A honfoglalás előtti szlávok nyelve a Dunántúlon* (NyOK II. 1951, 373—397; előadás hozzászólásokkal; eredményei szerint délszláv nyelvi sajátságok elemezhetők ki) ua, *Die Sprache der alten Slawen Transdanubiens* (SS. 1955, I. 1—3. fasc. 29—47), és legújabban uő, *A magyar nyelv szláv jövevényszavai* (I. 1—2. Bp. 1955), a történetkutatás számára is nagyjelentőségű munka, mely segítséget nyújt a szláv hatások és kapcsolatok jellegének és időbeli rétegeinek meghatározásához.

Ehhez pótlásként megemlíthetjük még az I. kötetben (36. l.) csak nevével (ill. a szláv hatást tagadó álláspontjával) említett Volf György idevágó (egyébként elavult) tanulmányainak közelebbi címét: *Első keresztény térítőink, nyelvünk, írásunk és történetünk tanubizonysága szerint* (Bp 1896, kny. BpSz), és uő, *Az egyházi szláv nyelv hazája és a magyar honfoglalás* (Bp. 1897, kny. Nyelvtud. Közlemények; ism. Kuun Géza gr. Sz 1897, 715). ld. még: Pais Dezső, *A római castellum szláv-magyar folytatásai* (MNy 1949, 2. sz.).

A másik alapvető forrásanyagot itt is a régészet nyújtja, és a végső képet természetesen a kettőnek egybehangzó eredményei alapján lehet felvázolni. Ld. ezzel kapcsolatban: Fehér Géza, *Zalavári ásatások* (Arch. Ért. 1953, 1. sz., 31—52, két térképpel), és uő, *A IX—X. századi hazai régészeti anyag kritikai kiadásához* (FA VI. 1954, 92—94, 206—207). B. Mikes Katalin, *Le cimetière dit „de la commune" de Zalavár* (AA IV. 1954, 275—280). Szőke Béla, *Adatok a Kisalföld IX. és X. századi történetéhez* (Arch. Ért. 1954. 119—137; benne a szláv és avar kérdés elemzése a Csallóközben, Győr vidékén stb., és a honfoglaláskori magyar leletek felsorolása); ld. még Nemeskéri J. embertani vizsgálatait is a következő szakaszban. Szlovák részről néhány pótlólag említhető régebbi cikk: V. F. Sasinek, *Zalavár és Mosaburg* (Sz 1906, 172). J. Stanislav, *Pribinovi vel'moži* (Pribina főurai, Linguistica Slovaca, 1941, 118—150) és D. Rapant, *Pribinov*

nitriansky kostolík (Pribina nyitrai temploma, Pozsony, 1941, kny.) után, az új irodalom sorában ld. Ján Dekan, *Začiatky slovenských dějín a říša veľkomoravská* (Pozsony, 1951 ; a szlovák történelem kezdetei és a nagymorva birodalom) feltételezi a magyar állam feudális viszonyainak valaminő összefüggését is a morva birodalommal, bár még kérdéses egyebek közt, hogy az utóbbi mennyiben tekinthető feudális államnak. Az ezidőbeli cseh viszonyokra ld. František Graus, *Dějiny venkovského lidu v Čechách v době predhusitské* (I. Prága, 1953 ; A csehországi falusi nép története a husziták előtti időben).

I. 37—39. l. A honfoglalást követő évszázad régészeti anyagát, sírleleteit illetően megint csak utalnunk kell (az előző szakaszban idézettek mellett) a bibliográfiák szakaszában említett Banner—Jakabffy-féle bibliográfiára, mely az idevágó régebbi anyagot is részletesen felsorolja. Török Gyula, *Halimba—Cseres X—XII. századi temetője* (Folia Archaeologica VI. 1954, 95, 207). Honfoglaláskori sírok éremleleteire újabban : Huszár Lajos, *Das Münzmaterial in den Funden der Völkerwanderungszeit im mittleren Donaubecken* (Acta Archaeologica V. 1955).

Megemlíthetjük még Nemeskéri János antropológiai kutatásait : *Honfoglaló magyarság — árpádkori magyarság* (Antiquitas Hungarica 1947), uő, *Újabb adatok a koraárpádkori magyarság embertani ismeretéhez* (uo. 1948), uő, *Csepel község határában feltárt koraárpádkori leletek embertani vizsgálata* (uo. 1949), és uő, *A Fővárosi Képtár kertjében feltárt XI. századi sírok embertani leleteinek vizsgálata* (Budapest régiségei XV. 1950) ; uő, és Gáspárdy Géza, *Megjegyzések a magyar őstörténet embertani vonatkozásaihoz. Az üllői és egri honfoglaláskori temetők embertani vizsgálata* (Bp. 1954, kny. Annales Historico-Naturales V. 485—526).

Az állatokra Hankó Béla új könyve : *A magyar háziállatok története ősidőktől máig* (Bp. 1954). — A honfoglalók hitvilágának, ősvallásának rekonstruálásához szükséges módszerekről ld. Diószegi Vilmos, *A viaskodó táltosbika és a samán állatalakú életlelke* (Etnographia, 1952, 43—44, 308—365), uő, *K voproszu o bor'be samanov v obraze zsivotnüh* (Bp. 1953, kny. Acta Orientalia, 303—316) és további fejtegetéseit (Ethnographia, 1954, 1—2. sz.), és Csalog József, *A honfoglaló magyar nép hitvilága kutatásának egy megoldatlan kérdése* (Ethnographia, 1955, 1—4. sz., 521). A népzene őstörténeti vonatkozásaira fent (60. l.) már említettük Szabolcsi Bence vitacikkeit (Irodalmi Újság, 1954. jan. 3.). — A régi írás problémájához megemlítendő még : Németh Gyula, *A székely írás egy új emléke: a homoród—karácsonyfalvi felirat* (MNy 1954).

I. 39. l. Az ősi fegyverekről id. (névtelen) Pulszky cikk (alulról 7. sor) adatai így igazítandók : HK 1891, 130.

40—41. l. A kalandozások időszakára : Marczali Henrik, *Az ágostai csata* (Sz 1894, 867), és uő, *A magyar nemzet átalakulása a X. században és a fejedelemség megalapítása* (BpSz 1894). Karl Lajos, *Magyarország a lorrainei költészetben és hagyományban* (Sz 1908, 769). — Kropf Lajos, *Lehel kürtje* (Sz 1897, 171, 372). — Újabban : László Gyula, *Lehel kürtje* (Bp. 1953).

3. A feudalizmus kezdetei, 970—1196 (I. 42—85. l.)

a) *Források, oklevelek*

I. 43. l. Árpádkori elbeszélő forrásainkról összefoglaló, ismertető „kalauzt" adott ki újabban, önálló kötetben, C. A. Macartney, *The Medieval Hungarian Historians. A Critical and Analitical Guide* (Cambridge, 1953), első részében a történeti hagyomány fejlődését, a másodikban az egyes szövegeket sorravéve ismerteti és mérlegre teszi ; a régebbi szakirodalmat részletesen felhasználja, az újabb tanulmányokat azonban már nem.

Ez mintegy összefoglalása korábbi idevágó tanulmányainak : *Studies on the earliest Hungarian historical sources* (Bp. 1938), és uő, *Studies on the early Hungarian historical sources* (I—II. Bp. 1938, III. 1941 ; IV—V. Bp. 1940 ; VI—VII. Oxford, 1951).

I. 43—44. l. Az újabb Anonymus-irodalomból: Szilágyi Lóránd, *P. magister forrásai és módszere* (MNy 1947, 3. közl.). Pais Dezső, *Az Anonymus-féle „portus graeci" és rokonsága* (MNy 1948). Mészöly Gedeon, *Szótörténet-munkatörténet* (Ethnographia, 1954, 1—2. sz.) a „Hymusudvar" kifejezés magyarázatával (= sövényfallal övezett földvár) fényt vet korai földváraink szerkezetére is. P. Hidvégi Andrea, *Adalékok Anonymus nyelvjárásához* (MNy 1955, 2. sz., 156—163). Irodalomtörténeti szempontból érdekes problémafölvetés: Hadrovics László, *Az ó-magyar Trója-regény nyomai a délszláv irodalomban* (NyOK V. 1954, 79—181; Kardos Tibor hozzászólásával) kimutatja, hogy a Trója-regény valamennyi délszláv változatát egy olyan magyar alapszövegből fordították, mely feltehetően az Anonymus által írt latin eredeti nyomán készült a XIII. században. A korábbi irodalomból ld. még e vonatkozásban: Király György, *A trójai háború régi irodalmunkban* (ITK 1917, 1—23, 129—150).

A korábbi Anonymus-irodalomhoz pótlások: Vass József, *Béla király névtelen jegyzőjének kora* (Kolozsvár, 1865). Foltinyi János, *Néhány hely a zázty-i apátság alapító leveléből s Anonymus kora és kiléte* (Sz 1871, 546). Uhlárik János, *Anonymus latinsága* (Nagyszombat, 1889). Szabó István, *Anonymus Arpalice-je* (Sz 1890, 367). Tóth-Szabó Pál, *A bihari vár* (Sz 1900, 547). Konrad Schünemann, *Die „Römer" des anonymen Notars* (UJb 1926, 448—457). Váczy Péter, *Anonymus és a Justinus-kivonat* (T 1944—46, 1—13).

I. 45. l. A kisebb elbeszélő szövegeket illetően pótlások: Knauz Nándor, *A pozsonyi krónika* (UMM 1856), és uő, *Két krónika* (Sz 1875, 623, 684; az esztergomi rövid krónika és a zágrábi krónika).

I. 48. l. Cosmas krónikájával kapcsolatban (I. 48. l.) fel kell hívnunk a figyelmet annak új kiadására (Prága, 1950, cseh fordítással).

I. 49. l. Freisingi Ottó munkájának folytatójára l. újabban: Ch. Chr. Mierow, *Rahewin, continuator of Otto of Freising* (CB 19. k. 1952, 4—5, 7—8).

I. 50. l. Edrisi irodalmához: *Enzyklopädie des Islam. Ergänzungsband* (Leiden—Lipcse, 1938, 68). Wilhelm Hoenerbach, *Deutschland und seine Nachbarländer nach der grossen Geographie des Idrīsī* (Stuttgart, 1938). Tadeusz Lewicki, *La Pologne et les pays voisins dans le „livre de Roger" de Al-Idrīsī, géographe arabe du XIIe siècle* (Mémoires de la Commission orientale, 34, Krakó, 1945).

I. 51—52. l. A Hartvik-legendánál megemlíthető még Podhradszky József kiadása (Buda, 1836). — Karácsonyi János, *Szt. Gellért püspök müncheni codexe* (MK 1894). Ivánka Endre, *Szt. Gellért teológiája* (SzIE). Relković Davorka, *A Szt. Gellért-legenda emléke a törököknél és a délszláv költészetben* (Ethnographia 1947).

I. 52. l. A XI. századi törvényekhez: Király János, *Fejezetek Szt. István törvényhozása köréből* (Bp. 1928; bírálata: Iványi Béla Sz 1930, 522). — Kumorovitz L. Bernát, *A Kálmán-kori „Cartula Sigillata"* (T 1944—46, 29). Huszti József, *Szt. István-korabeli latinság* (Bp. 1939, klny. Szent István Akadémia Értesítője).

I. 54. l. Az írástörténeti munkákhoz Hajnal István alább (III. 65.) id. új tanulmánya mellett hozzá kell tennünk Jakó Zsigmondnak sokban Hajnal kutatásaiból kiinduló tanulmányát: *Les débuts de l'écriture dans les couches laïques de la société féodale en Transylvanie. Considérations sur l'étude de la paléographie sur de nouvelles bases (Nouvelles études d'histoire*, Bukarest, 1955, 209—223).

Az oklevéltani segédeszközök sorában említett Bartal Antal, *A magyarországi latinság szótára* (Bp. 1901) c. munkához (mely erősen hiányos, de ma is egyedülálló) egy sor kiegészítés, pótlás jelent meg: Révész Kálmán (Sz 1903, 190, 388), Jurkovich Emil (Sz 1903, 685), Kemény Lajos (Sz 1905, 584), Vértesy Dezső (EPhK 1905), Hóman Bálint (Sz 1913, 67) és mások tollából. A Magyar Tudományos Akadémia már évekkel ezelőtt megindította egy új, nagyigényű magyarországi középkori latin szótár gyűjtő munkálatait. Az idevágó külföldi kiadványok közül a nevezetes Du Cange-féle nagy szótárt említhetjük.

A hazai régi forrásanyagban előforduló magyar szavakat Szamota István gyűjtéséből Zolnai Gyula állította össze: *Magyar oklevél szótár* (Bp. 1902—1904, 1906, füzetekben, a Magyar Nyelvtörténeti Szótár kiegészítéseként). Ehhez is jöttek pótlások: Zolnai Gyula

(Sz 1904, 812; 1905, 186, 280), Szily Kálmán (Sz 1904, 306, 813, 1005) és Wertner Mór (Sz 1904, 908) tollából. A vállalkozást vitacikkekben élesen bírálta Takáts Sándor (Sz 1906, 193, 635, 924); ezekre Zolnai felelt (Sz 1906, 825; MNy 1907). — A régi német szövegekhez szótárt közöltek Lichner Pál és Michnay András, *Buda városának törvénykönyve*, 1244—1421 (1845) c. kiadványukban. A szlovák vonatkozású középkori oklevelekhez készült segédeszköz: V. Vážný, *Glossarium Bohemoslavicum* (1937).

Más, régebbi segédeszközök: Torma József, *Oklevéltészeti naptár* (Kolozsvár 1879, Szentpétery id. újabb naptára mellett már inkább csak tört. érdekű). Kállay Ubul, *Új adatok* keltezetlen oklevelek időpontjának *meghatározásához* (Sz 1913, 110; XIII. századi esetek). Szentpétery Imre, *Középkori időszámításunkhoz* (Sz 1912, 441).

I. 55. l. Pais Dezső, *Az „auctor monasterii" a veszprémvölgyi apácák Kálmán-féle megerősítő levelében* (MNy 1940, 41). A Sylvester-bullának nevezett hamisítvány irodalmához: Lánczy Gyula, *Vatikáni anyagok* (Sz 1901, 905), és uő, *Ki koholta a Sylvester-bullát?* (Sz 1909, 495).

I. 55. l. A legelső eredetiben megmaradt oklevelünkben található magyar szavakat sokoldalú, mélyreható elemzésnek vetette alá újabban Bárczi Géza, *A tihanyi apátság alapítólevele mint nyelvi emlék* (Bp. 1951); a Nyelvtudományi Bizottságnak e munkáról rendezett vitáját Imre Samu ismertette (NyOK III. 1952, 1—2. sz., 436—439); vö. ifj. Horváth János, *Miklós püspök és a tihanyi alapítólevél* (MNy 1955, 2. sz., 146—156).

A további anyagra ld. még néhány kisebb pótlást, így: Mátyás Flórián, *I. Géza király 1075. eredeti oklevele nyomozásáról* (AKÉ 1869). Fraknói Vilmos, *Szt. László király levele* (Sz 1908, 457) meg Šufflay Milán, *A két arbei iker-oklevél*, 1071, 1111 (Sz 1905, 297).

Újabban: Kniezsa István, *A zobori apátság* 1111. *és* 1113. *évi oklevelei mint nyelvi és nyelvjárási emlékek* (Debrecen, 1949), valamint Györffy György, *A szávaszentdemeteri görög monostor XII. századi birtokösszeírása* (TOK II. 1952. 325—362, III. 1953, 69—104); Györffy egy későbbi (1218) pápai bulla szövegéből rekonstruálja III. Bélának a Theodosios jeruzsálemi lavra javára tett 1193—1196 közti adománylevelét (és birtokösszeírását), és annak alapos elemzését adja (földrajzi adatok azonosításával stb.).

b) *Az Árpádkor általános irodalma*

I. 57. l. Az Árpádkor általános irodalmát illetően Molnár Erik felhasználta részletes, korábbi munkájának eredményeit egy összefoglaló vázlatban is: *A feudalizmus kialakulása Magyarországon. Az Árpádok kora* (Bp. 1952; MDP pártfőisk. előadások 18); vö. Székely György, *A feudalizmus kialakulása és rendszere* (Bp. 1951, MDP pártfőisk. előadások 14). — A feudalizmus kifejlődésére és párhuzamaira más kelet-európai népeknél: B. D. Grekov, *A feudalizmus keletkezése Oroszországban* (TIÉ 1952, 7—9. sz.). A lengyel feudalizmusról és kezdeteiről T. Manteuffel (Przegląd Historyczny, 1948) és St. Arnold (uo. 1950) tanulmányai. A csehországi feudalizmus kialakulásáról: František Graus, *O vzniku feudalismu v českých zemích* (Český lid. 1951, 11—12. sz., 282—285; és uő, orosz nyelven, Voproszi Isztorii 1950, 6. sz.) azon eredményre jutott, hogy a Přemyslek állama már a X. században feudális államnak tekinthető (ld. ezzel kapcsolatban a magyar—szláv viszony szakaszában id. anyagot is).

Az árpádkori külpolitikai (főleg kelet-európai) kapcsolatokra pótlásul még megemlíthető itt: Marczali Henrik, *Les relations de la Dalmatie et de la Hongrie du XIe au XIIIe siècle* (Páris, 1899). Barts Gyula, *A szerbek történetének első öt százada. A magyarországi eseményekkel kapcsolatban* (Nagybecskereki rk. gimn. ért. 1915, 3—29). Győrffy István, *Magyarország régi balkáni birtokai* (Földrajzi Közlemények 1916, 19—37).

I. 57—58. l. Az árpádház genealógiájára pótlások: Wertner Mór, *Die Allianzen der Árpáden, Politisch-genealogische Studien* (Berlin é. n.). Karácsonyi János, *Az Árpádház második elágazása* (T VIII. 1890). — Nagy Géza, *A magyar királyok címe a XI. században*

(T XXIV. 1906). Papp Imre, *A királynői hatalom az Árpádok korában* (Szentgyörgyi rk. főginm. ért. 1914, 3—34).

I. 58. l. Az archontológiára: Ráth Károly, *Győr vármegye főispánjai Árpád- s vegyes házakbeli királyaink alatt* (UMM 1953, s hozzá pótlék, uo. 1854); uő, *Moson megyéről és főispánjairól a mohácsi vészig* (GyF 1861). Pesthy Frigyes, *Baranyai főispánok* (Sz 1870, 483; hozzá újabb adalék: Sz 1870, 566). Nagy Imre, *Adalék a Bács és Bodrog vármegyei főispánokhoz* (Sz 1871, 510). Lehoczky Tivadar, *Bereg vármegyei főispánok* (Sz 1871, 649), erre: Nagy Imre, *Észrevételek* (Sz 1871, 719). Kandra Kabos, *Borsod vármegye főispánjai* (Sz 1874, 657). Márki Sándor, *Bihar megye főispánjai az Árpádok korában* (Sz 1874, 331). Ehhez reflexiók: Nagy Iván, *Bihar vármegye főispánjairól* (Sz 1874, 726). Hodor Károly, *Bihar megye főispánjai, 1102—1791* (TT 1878, 377). Széll Farkas, *Csongrád vármegye főispánjai* (Sz 1873, 553). Persze ezek a jegyzékek az Árpádkoron túlmenő, későbbi adatokat is tartalmazzák, sőt főleg azokat. Wertner Mór, *Az Árpádkori udvari tisztviselők sorozata* (TT 1899, 638); és uő, *Az Árpád-kori erdélyi vajdák ismeretéhez* (EM 1902). Némethy Imre, *Az árpádkori magyar közigazgatás alapjai* (Bp. 1931, kny. ism. Sz 1931, 62). H. Schönebaum, *Der politische und kirchliche Aufbau Siebenbürgens bis zum Tatareneinfall* (Leipziger Vierteljahrschrift für Südosteuropa 1937), és uő, *Der politische und kirchliche Aufbau Siebenbürgens bis zum Ende des Arpadenreiches* (uo. 1938).

I. 58—59. l. Az alkotmány- és jogtörténeti irodalom sorában, Hajnik Imre idevágó munkájának (I. 58) címe helyes formában: *Magyar alkotmány- és jogtörténelem* (Bp. 1872); mellé még pótlásul: Wenzel Gusztáv, *Magyarország jogtörténetének rövid vázlata* (Pest, 1872). Frankl (= Fraknói) Vilmos, *A nádori és országbírói hivatal eredete* (Pest, 1863). A lengyel párhuzamra Oswald Balzer munkája: *Aus Problemen der Verfassungsgeschichte Polens* (1916; ism. BpSz 167. k. 1916, 157); a középkori lengyel alkotmánytörténetről ld. újabban A. Vetulani tanulmányát (Przegląd Historyczny 1948); vö. Šufflay Milán, *Az idéző pecsét a szláv források világánál* (Sz 1906, 293).

Egyéb, kisebb pótlások az árpádkori jogviszonyokra: Nagy Aladár, *A pristaldusok* (Sz 1866, 337). Vécsey Tamás, *A jogtudomány állása az Árpádok alatt* (AKÉ 1883). Harmos Gábor, *A magyar szerződési jog az Árpádok korában* (Bp 1901). Kelemen László, *A leánynegyed, Quartalitium* (Szeged, 1926); ism. Iványi Béla (Sz 1926, 847); ezzel kapcsolatban Eckhart Ferenc, *Vita a leánynegyedről* (Sz 1933, 408), Holub József, *A leánynegyedről* (Sz 1933, 117); ld. még uő, *Az életkor szerepe középkori jogunkban és az „időlátott levelek"* (Sz 1921, 32, 212). — A trónöröklés kérdéséhez (I. 59. l.) pótlások: Domanovszky Sándor, *A trónöröklés kérdéséhez az Árpádok korában* (Bp. 1913, kny. BpSz; németül URd 1914, 538—567). Nagy Géza, *Trónöröklés az Árpádok alatt* (T 1914, 19—25). — Bartoniek Emma, *A magyar királyválasztási jog a középkorban* (Sz 1936, 359), és uő, *A királyi hatalom eredetéről* (Sz 1936, 481).

I. 60. l. A várakat illetően részletes anyagon épülő, új összefoglalás, mely ugyan nem korlátozódik az Árpádkorra, de első váraink ról is elég bő áttekintést ad: Gerő László, *Magyarországi várépítészet* (Bp. 1955, illusztrációkkal). A régi összefoglalók (az I. kötetben id. anyagon kívül): Könyöki József, *A középkori várak, különös tekintettel Magyarországra* (Bp. 1905). Soós Elemér, *A magyarországi várak történeti fejlődése* (Bp. 1912). A visegrádi vár árpádkori részeire ld. Dercsényi Dezső, *Visegrád műemlékei* (Bp. 1951) és újabban (az 1951—1952-ben folyt ásatások eredményeiről) Soproni Sándor, *A visegrádi római tábor és középkori vár* (Arch. Ért. 1954, 49—54).

A régebbi irodalomból: Soós Elemér, *A munkácsi vár* (HK 1910, 418, 513), és uő, *Sóvár története és leírása*, 1223—1537 (HK 1922—1923, 244). Ernyey József, *Blatnica vára és urai*, 1120—1723 (HK 1922—1923, 349).

I. 63—65. l. Az egyes egyházi intézményekre pótlások a földrajzi nevek betűrendjében: Nagy Imre, *Az almádi konvent* (GyF III. 1865). Pray György, *Dissertatio historico-critica de prioratu Auranae* (Bécs, 1773). Kandra Kabos, *A borsodi vagy székesegyházi főesperesség* (Egri Egyházmegyei Közlöny 1885). Unghváry Ede, *A bukóczhegyi monostor története* (AZT 1898). Laky (János) Demeter, *A csornai premontrei prépostság történelme* (A premontrei rend Névtára 1860). Hummer N., *Szentlélekről elnevezett dienesmonostori apátságok* (Bp. 1897). Villányi Szaniszló, *A dömölki apátság* (a *Magyarország vármegyéi* sorozatban: *Vas vármegye*, 1898). Novák Lajos, *Az egresi ciszterci apátság története* (Bp.

1892, kny. Religio). Karácsonyi János, *A gyulai plébánia története a XVII. századig* (BRM XVII. k.). Laky (János) Demeter, *A horpácsi, türjei s jánoshidai prépostságok történelme* (A premontrei rend Névtára 1871—1875); Horpácsot ld. alább Márcz alatt is. Végh Kálmán Mátyás, *Hortobágyi apátságaink* (Eger 1903; és levele a szerkesztőhöz, Sz 1904, 87), ezzel kapcsolatban: Zoltai Lajos, *A hortobágyi apátságok* (Sz 1904, 537; és levele: Sz 1904, 996). Buday János, *A hunyadi főesperesség rövid története* (Bp. 1916). Jánoshida, ld. fent Horpács alatt. — Nátafalussy Kornél, *A keresztelő Szt. Jánosról nevezett jászóvári egyház prépostjai*, 1240—1552 (Kassa, 1883, kny. premontrei Névtár). Tóth-Szabó Pál, *Jászó a főkegyúri jog történetében* (Sz 905, 119, 223). Kubinyi Ferenc, *A jurlei convent mint hiteles hely (Adalékok monostoraink történetéhez*, Sz 1869, 38). Knauz Nándor, *A fogarasföldi kertzi apátság* (Esztergom 1868, kny. MSi). Stessel József, *A márczi prépostság és a horpácsi monostor* (Sz 1901, 146). Kiss Kolos Jenő, *A margitszigeti Szt. Mihályról elnevezett premontrei prépostság története* (Bp. 1932, rendetlen vázlat; ism. Sz 1933, 226). Nagyszeben: Martin Reschner, *Kritische Beiträge zur Kirchengeschichte des Hermannstädter Capitels vor der Reformation* (Archiv für die Kenntniss von Siebenbürgens Vorzeit, 263—296; folytatása: ASL I. 73, 71—134, és ASL. NF. III. 383—430). Nátafalussy Kornél, *A Szt. István első vértanúról elnevezett nagyvárad-hegyfoki prépostság vázlatos története* (Kassa 1872, kny. premontrei Névtár). Karácsonyi János, *Pusztaszeri monostor kegyurai* (Bp. 1897); uő, *A rahonczai monostor* (DTR 1892); Rakovszky István, *Sághi prépostság emlékezete* (MSi 1863). Weber Samu, *Savnik* (Sz 1887, 643; 1888, 673; = kolostor, 1222). Kandra Kabos, *A somboly-pankotai főesperesség* (Sz 1883, 582). Márki Sándor, *A szentjobbi apátság megszűnése* (Sz 1887, 838). Horváth Tibor Antal, *Melyik rendhez tartozott a szentkereszti apátság Szerém megyében?* (Sz 1927, 460). Kubinyi Ferenc, *A tenői Szt. Péterről c. monostor*, és uő, *A tolmácsi keresztesek conventje (Adalékok*, Sz 1869). Wertner Mór, *A turóczi prépostság alapításának éve* (Sz 1896, 560). Türje, ld. fent Horpács alatt. — Vargha Dezső, *A szalavári apátság története* (Magyar Szemle 1903). A zámi és ohati apátságokat ld. fent Hortobágy alatt. Rácz Károly, *A zástyi apátság* (DTR 1883). Karácsonyi János, *A zástyi és biczerei apátságok ügyében* (DTR 1887). Kandra Kabos, *A zombori főesperesség* (Egri Egyházmegyei Közlöny 1872).

I. 65. l. A lovagrendeket illetően Reissig Edének a hazai johannitákról írt szorgalmas részlettanulmányai mellett összefoglaló munkáját itt is meg kell említenünk: *A jeruzsálemi Szent János-lovagrend Magyarországon* (I. Bp. 1925; ism. Patek Ferenc, Sz 1926, 511—516).

I. 65—66. l. Horváth János, *Árpádkori latinnyelvű irodalmunk stílusproblémái* (Bp. 1954) az egykorú elbeszélő szövegekkel kapcsolatban a rímes és ritmikus próza kérdéseit vizsgálja; bírálatában Mezey László (FK 1955, 274—278) arra utal, hogy a formális stílusvizsgálat természet szerint nem pótolhatja a tartalmi elemzést; l. még Galgóczi György megjegyzéseit (MNy 1954, 234—242). Mezey László, *Egy ismeretlen középkori drámai emlékünk és európai rokonai* (FK 1955, 59—63; XI. századi eredetű szövegről); a XIII. század végi beginizmusról uő, *Irodalmi anyanyelvűségünk kezdetei és a középkori laikus mozgalmak* (kandidátusi értekezés tételei, 1954); majd uő, *Irodalmi anyanyelvűségünk kezdetei az Árpád-kor végén. A középkori laikus nőmozgalom. Az ó-magyar Mária siralom és a Margit-legenda eredetkérdése* (Bp. 1955); az értekezés vitáján elhangzott opponensi vélemények (Kardos Tibor, Koltay-Kastner Jenő) a szerző válaszával nyomtatásban is megjelentek (NyOK VI. 1955, 467—493).

Első összefüggő nyelvemlékünkhöz pótlásul: Sebestyén Gyula, *A Halotti Beszéd szerzője és kora* (Bp. 1898, kny. Nyelvtud. Közlemények). Ifj. Szinnyei József, *Adalékok a Halotti Beszéd olvasásához* (Magyar Nyelvőr 1903), uő, *A Halotti Beszéd másolat-voltáról* (MNy 1905), és uő. *Hogy hangzott a magyar nyelv az Árpádok korában?* (Magyar Nyelvőr 1895 és kny.).

Az újabb irodalomból fontos: Kniezsa István, *Helyesírásunk története a könyvnyomtatás koráig* (Bp. 1952, Nyelvészeti tanulmányok 2); e részletes elemzésen kívül uő, összefoglaló vázlata: *A magyar helyesírás története* (Bp. 1952, Egyetemi magyar nyelvészeti füzetek).

I. 66. l. Az énekmondókra: Pais Dezső, *Reg. A régi magyarság szellemi életének kérdésköréből* (Magyar Századok, Bp. 1948, 5—23, és külön: Bp. 1949),

és uő, *Árpád- és Anjoukori mulattatóink* (Bp. 1953, kny. Kodály-Emlékkönyv, 95—110).

E kérdésekkel kapcsolatban pótlás az id. (I. 66) régebbi irodalomhoz: Szabó Károly, *A királyi regősökről* (Sz 1881, 553). Sebestyén Gyula, *A regősök* (1902). Réthei Prikkel Marian, *A régi magyar énekmondók* (EPhK 1917).

I. 67. l. A középkori egyetemi írás-oktatásról újabban: Hajnal István, *L'enseignement de l'écriture aux universités médiévales* (Bp. 1954, Studia Historica; ism. Perényi József, Sz 1955, 128).

A középkori egyetemekre egyébként l. még a magyar származású Stephen D'Irsay munkáját: *Histoire des Universités françaises et étrangères des origines à nos jours* (1—2, Párizs, 1933—1935, ism. Sz 1936, 469).

I. 67. l. A művészettörténeti anyaghoz vegyük hozzá Dercsényi Dezső tanulmányait: *Az Árpád-kori művészet problémái* (Antiquitas Hungarica 1947); uő, *A somogyvári Szt. Egyed apátság maradványai* (Bp. 1934), és legújabban uő, és Csatkai Endre, *Sopron és környéke műemlékei* (Bp. 1953). Zolnay László, *A XIII—XIV. századi budavári kir. szálláshely* (Művészettört. Ért. 1952, 15—28), és uő, *Még egy szó a budavári XIII—XIV. századi királyi szálláshely hollétéről és a déli palota építése időpontjáról* (uo. 1953, 204). Gerevich László, *Gótikus házak Budán* (Budapest régiségei, XV. Bp. 1950, 121; a következő korszakra is); uő, Seitl Kornél és Holl Imre, *Megjegyzések a budai vár XIII. századi építéstörténethez* (Művészettört. Ért. 1953, 210—218, képekkel). Holl Imre, *Használati és díszkerámia a budai várpalotából* (Arch. Ért. 1952, 179—185). Entz Géza, *Középkori építészetünk munkaszervezetének kérdéséhez* (Arch. Ért. 1952,147—150). Csemegi József, *A középkori építészet szerkesztési módszerei* (A Magyar Művészettört. Munkaközösség Évk. 1953, 13—57), és előzőleg uő, *Az egri székesegyház jelentősége a XII. században* (Arch. Ért. 1935, 217). Csányi Károly, *Bizánci elemek az Árpád-kori magyar építészetben* (TOK 3. sorozat, II. 1951, 25—40). Nagy Emese, *Adatok árpádkori magyar kőfaragásunk technikai kérdéseihez* (Arch. Ért. 1954, 60—63); l. ehhez előzőleg: Dercsényi Dezső, *Az Árpád-kori kőfaragómővészet első emlékei* (MT 1936). Balogh Jolán, *Sur des statues de l'époque Arpadienne* (Bu. du Musée Hongr. des Beaux-Arts 1955, no. 7. 18—27, 77—82). Radocsay Dénes, *A középkori Magyarország falképei* (Bp. 1954, képekkel, helynevek szerint rendezett anyaggal, melynek egyes részei az Árpádkorba is visszanyúlnak). A régebbi irodalomból még meg kell említenünk Berkovits Ilona tanulmányát: *A magyar miniatura festészet kezdetei* (MT 1942, 485—519, és kny.).

c) *A XI—XII. század*

I. 67—68. l. Az első térítések időszakára néhány pótlás a régebbi irodalomból az I. kötet témáinak sorrendjében: Podhraczky József, *I. Geiza király „Magnus" nevéről* (UMM IV. 1854, I. 74—78). — A bolgár egyház egyik hazai központjára: Gyóni Mátyás, *A keleti egyház jelentkezése a Temes vidékén Szt. István korában* (MNy 1946).

I. 68. l. István királlyal kapcsolatban: Mátyás Flórián, *Szent István kanonizációja* (Sz 1895, 218, 318). Pauler Gyula, *Szt. István király canonisatiója* (Sz 1895, 354). Karácsonyi János, *Hagyományok Szt. István királyról* (Sz 1902, 869). István sógorára: H. Günther, *Kaiser Heinrich II.* (München 1905). A Skóciai Szt. Margit kérdésről id. (I. 69. l.) vitához pótlások: Fest Sándor (BpSz 1935, 228. k. 276—305; és uő, Angol Filológiai Tanulm. IV. Bp. 1942, 1—11), illetve Herzog József (Turul 1939, 1—44. és kny.) és uő, (Turul 1940, 36—46).

I. 69. l. Az államszervező harcokhoz: Karácsonyi János, *A Csanád-nemzetség és birtokai Dél-Magyarországon* (DTR 1884—1885). Makay Dezső, *A Csanád-nemzetség* (Bp. 1896, kny. T) és Takáts Lajos füzete: *Csanád vezér* (Makó, 1931, ism. Sz 1932, 224).

I. 70. l. Az egyházszervezéshez: Zsilinszky Mihály, *A Szt. István korabeli kereszténység* (Besztercebánya, 1910). Juhász Kálmán, *Sankt Koloman, der einstige Schutzpatron Nieder-Oesterreichs* (Linz, 1916). Georg Stadtmüller, *Die Christianisierung Südosteuropas*

als Forschungsproblem (Kyrios VI. 1943, 61—102). Eckhardt Sándor, *Asztrik érsek származása* (MNy 1947).

I. 71. l. Az új állam külföldi vonatkozásai közül az angol vonatkozású sovány adatanyagot részletesen elemző, régebbi irodalomból: Fest Sándor, *A legrégibb érintkezés Anglia és Magyarország között* (BpSz 236. k. 1935, 109), és uő, *Edmund Ironside angolszász király fia Szt. István udvarában* (SzIE, 525—551; az I. kötetben csak angol változatát idéztük). Horváth Jenő, *Edgar the Aetheling* (Studies in English Philology II. Bp. 1937, 18—23; az egyik itt járt hg. fia), és uő, *Az angol-magyar kapcsolatok kezdetei* (Yolland-Emlékkönyv, Bp. 1944, Angol Filol. Tanulm. V—VI. 75—90); angol dinasztikus kapcsolatok feltételezésére ld. még Karácsonyi János (T 1928 39—43).

A marxista irodalom viszont a német császárság keleti hódító törekvéseinek, az ellenük való védekezésnek s közben a kialakult szláv (lengyel, cseh, orosz) és magyar kapcsolatoknak problémáit vette beható vizsgálat alá: Székely György, *A kelet-európai népek harca a feudális német hódítók ellen a XI—XIV. században (Magyar Történész Kongresszus*, Bp. 1954, 40—47), és a szláv kapcsolatok széles körű feltárásával uő, *Kapcsolatok a kelet-európai népek harcaiban a feudális német hódítók ellen a 11—14. században* (HK 1954, 1. sz., 139—170); ehhez megjegyzések arról, hogy az imperializmus korszakának e kérdéseket tárgyaló német szerzői miként foglaltak maguk is ellenségesen állást Kelet-Európa népeivel szemben: Gogolák Lajos: *Hozzászólás Székely György .... tanulmányához* (HK 1954, 2. sz., 185—209).

I. 72—73. l. Kiegészítések még a XI. század második felére: N. Kovács István, *A cserhalmi ütközet*, 1070 (Erdélyi Múzeum Egyl. Évk. II.). Toldy László, *Szt. László király élete* (Bp. 1876) és Szokolszky Bertalan, *Szt. László magyar király* (1892), mindkettő népszerűsítő. Mátyás Flórián, *Szt. László és Imre királyok végnapjai* (Bp. 1900, AÉt); és uő, *Chronologiai megállapitások hazánk XI. és XII. századi történetéhez* (AÉt 1899). R. Kiss István, *Szt. László kanonizációs jegyzőkönyvének nyomai* (Pap Károly-Emlékkönyv 1939, 159—169). Horvát vonatkozásban: Paur Iván, *A horvát nemzet legkorábbi viszonyai az Árpádokhoz* (Hazánk I. 1858). Pesty Frigyes, *Die Entstehung Croatiens* (Bp. 1882).

I. 74—76. l. Magyarország és Bizánc viszonyát illetően mindenekelőtt Moravcsik Gyula sok részletkutatás eredményét összegező, szép összefoglalását kell említenünk az újabb irodalomból: *Bizánc és a magyarság* (Bp. 1953; képekkel, irodalmi tájékoztatással és az Árpádház és a bizánci uralkodó családok kapcsolatait feltüntető geneológiai táblázattal; ism. Győrffy György, Sz 1953, 682). Vö. Moravcsik Gyula, *Les tâches actuelles de la byzantinologie* (Prága, 1949, kny. Byzantinoslavica). Kerényi András, *Egy XII. századi óbudai bizánci pénzlelet* (Budapest régiségei, XV. Bp. 1950, 541—546). Bizánc és Velence kapcsolataira a Komnenos-ház uralma végén (1171—1185) ld. N. P. Szokolov tanulmányát (Vizantyijszkij Vremennyik 1952), Bizánc és a német birodalom viszonyára Franz Dölger tanulmányát (Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters 1950).

A régebbi irodalomból még: Šufflay Milán, Hrvatska i Bizant (Zágráb, 1901, d). Graf András, *Újabb adalékok a Szt. László leányára vonatkozó bizánci szövegekhez* (EPhK 1939, 74—76). — Barbarossa Frigyes vazallusává próbálja tenni II. Gézát: Hermann Pelzer, *Friedrichs I. von Hohenstaufen Politik gegenüber Dänemark, Polen und Ungarn* (Münster, 1906, d). A keresztes hadjáratokkal kapcsolatban: S. Büchler, *Ungarn in den Kreuzzügen* (Bern. 1907, d).

I. 76—77. l. III. Bélára: Török (Thewrewk) Aurél, *Jelentés III. Béla király és neje test-ereklyéiről* (Bp. 1893, Akad. Értekezések a természettud. köréből, XXIII. 10), és uő, *Adatok az Árpádok testereklyéinek embertani buvárlatához* (uo. XXIII. 9). Pauler Gyula, *III. Béla és családja* (Forster Gyula szerk.: *III. Béla emlékezete*, Bp. 1900). Wertner Mór, *Margarethe von Ungarn, Kaiserin von Griechenland* (Berlin, 1890, kny.). Tarnay Zsuzsanna, *Az 1177-i velencei béke magyar vonatkozásai* (Sz 1930, 567). Ján Harajda, *Galicka politika uhorszkich korolev Bejli III-ho i Andrija II-ho* (Zorja—Hajnal III. 1943, 119—176).

I. 77—78. l. Az árpádkori földközösségre és parasztságra újabban: M. A. Pavluskova, *Vengerszkoe kresztjansztvo XI—XIII vekov* (Voproszü Isztorii 1955

jan., 60—74), és uő, *Kresztjanszkaja obscsina v Vengrii v XI—XII vekah* (Szrednie veka VI. 1955, 56—75).

I. 80—85. l. Megyetörténeti irodalmunk újabban Sopron megye rövid, de alapos anyagon épült történetével gyarapodott Mollay Károly tollából (Csatkai Endre és mások : *Sopron és környéke műemlékei* Bp. 1953), mellyel kapcsolatban felidézhető Belitzky János régebbi s már akkor igen vitatható színvonalon készült munkája is : *Sopron vármegye története* (I. Bp. 1938) ; gyarapodott továbbá, Makkai László tollából, Nógrád megye történetének áttekintésével *(Nógrád megye műemlékei*, Bp. 1954).

A korábbi irodalomból még megemlítenénk : Ila Bálint, *Település és nemesség Gömör megyében a középkorban* (T 1944). Nagy Iván, *Hont vármegye Árpád-kori birtokosairól* (Sz 1869, 520). Lehoczky Tivadar, *Bereg vármegye keletkezése* (Sz 1872, 455). Puky Andor, *Adatok Torna vármegye XIII. századi kiterjedéséhez és a Tomory-család történetéhez* (TT 1883, 209). Lampel József, *A locsmándi várispánság határairól* (TT 1899, 298), erre Stessel József, *Megjegyzések* (Sz 1899, 743), és uő, *Locsmánd vár és tartomány* (Sz 1900, 675). Ugyancsak Nagy Iván, *Nógrád vármegye története* (I. Balassagyarmat é. n. ; 1544-ig). Stessel József, *Jegyzetek Sopron megye régi földrajzához*, (TT 1884, 209), uő. *Néhány történelmi adat Sopron és Moson vármegyékről* (Sz 1897, 26), uő, *Sopron vármegye nyugati területe* (Sz 1903, 431), és u. ő, *Régi föld és vízrajzi adatok* (Sz 1904, 304). Pesty Frigyes, *Magyarország vízhálózata a régi korban* (Sz 1867, 68), és uő, *Magyarország helynevei* (Bp. 1888).

Itt kell megemlítenünk (a honfoglalás koránál id. régészeti anyag folytatásaként) a XI—XII. századi újabb sírleleteknek (bár főleg antropológiai szempontból feldolgozott) anyagát is : Nemeskéri János—Acsády György, *Történeti demográfiai vizsgálatok a kérpusztai XI. századi temető anyagából* (Arch. Ért. 1952, 2. sz., 134—147). Nemeskéri János, Lipták Pál, Szőke Béla, *Le cimetière du XIe siècle de Kérpuszta* (AA III. 1953, 205—370). Lipták Pál, *La population de la région de Nógrád au Moyen Age. Essai d'antropologie historique* (AEtn III. 1953, 289—337), és uő, *A típusok eloszlása Kiskunfélegyháza környékének XII. századi népességében* (Biológiai Közlemények I. 1954, 105—120). Ifj. Olasz Ernő, *Árpád-kori temető Kardoskúton* (Arch. Ért. 1954, 196—201).

I. 81. l. A székelyek irodalmához pótlás : Kemény József gr., *Ob man die Ansiedelung der Szekler in ihren dermaligen Wohnsitzen schon in das IX. oder erst in das XII. Jahrhundert versetzen müsse?* (Kurz : Magazin II. 1846). Marczali Henrik, *A székelyek eredetéről* (BpSz 1881). Erdélyi Lajos, *A székelyek eredete nyelvjárásaik alapján* (Ethnographia 1916).

A Szepességre (az id. helytörténeti irodalmon túl) : Bruckner Győző, *A soltészség intézménye a Szepességben* (BEkv 1912). — Az erdélyi szászokra : Franz J. Zimmermann, *Über den Weg der deutschen Einwanderer nach Siebenbürgen* (MIÖG 1888).

I. 85. l. A keleti településekhez : Györffy György, *A kun és komán népnév eredetének kérdéséhez* (Antiquitas Hungarica 1948). Czeglédy Károly, *A kunok eredetéről* (MNy 1949). Pótlásul : Karácsonyi János, *A kunok Dél-Magyarországon* (DTR 1882).

4. A XIII. század (I. 86—103. l.)

I. 86. l. A hazai források közül Rogeriushoz (akinél megemlítendő még, hogy soproni főesperes is volt) : Aurel Decei, *„Canesii" călugărului Rogerius* (Lupaș-emlékkönyv 1943, 211—220 ; a canesius szó elemzése).

I. 88. l. A Margit legendával kapcsolatban utalunk Mezey László előzőleg (III. 64. l.) id. értekezésére ill. vitájára ; Toldy Ferenc, *A Margit-legendáról* (VMM 1850—1851, II. 11).

I. 89. l. Az orosz forrásokhoz orosz szerző cikke magyarul : Petrof Elek, *Az orosz évkönyvek évszámításáról* (Sz 1892, 365). A tatárjárásra vonatkozó kisebb külföldi szövegközlések közé beillesztendő a Fedor Schneider által (MIÖG 1915, 668—670) közölt oklevél, mely az I. kötet összeállítása alkalmával figyelmemet

elkerülte ; e szöveg igen lényeges forrás Sopronra és az erődített helyek ellenállására ; vö. Székely György (HK 1954, 156).

I. 90. l. Stájer Ottokárhoz fontos, új tanulmány : Eberhard Kranzmayer, *Die steirische Reimchronik Ottokars und ihre Sprache* (Bécs, 1950).

I. 91—93. l. Néhány kiegészítés a XIII. századra vonatkozó iratokhoz : Szabó Dénes, *Az 1211-i tihanyi összeírás helyrajzához* (MNy 1947). — Mikesy Sándor, *Váradi regestrum-beli helyek meghatározásai* (MNy 1948). Galambos László, *A szentirási eredetű személynevek a Váradi Regestrumban* (Bp. 1943). — Egyéb pótlások : Nagy Imre, *Két okirat a XIII. századból* (UMM 1855, I.). Ráth Károly—Römer Flóris, *Okmánytár az Árpádok korából* (GyF. 1861—1862, folytatásokban). Szabó Károly, *Árpádkori regesták a vörösvári levéltárból* (Sz 1870, 605). Schrauf Károly, *Egy árpádkori oklevél*, 1290 (TT 1888, 592). Szabó Dezső, *Két árpádkori oklevél* (Sz 1906, 620). Wertner Mór, *A turóczi monostor 1252. évi alapítólevele hamisítvány* (Sz 1912, 598). Hóman Bálint, *Egy 1256. évi esztergomi oklevélpár* (T 1916, 101). Eckhart Ferenc, *Néhány kiadatlan árpádkori oklevél* (FEkv 1917). Fr. Repp, *Regesten zu Urkunden des 13. Jahrhunderts aus dem Käsmarker Rats-oder Geheimarchivs* (Karpathenland, 1941, 208—213).

I. 93—94. l. Bizánc elfoglalása (1204) körül a pápaság szerepére ld. M. A. Zaborov tanulmányát (Vizantyijszkij Vremennyik 1952). — A régebbi irodalomból : Vargha Dezső, *A délszlávok és III. Ince pápa* (MSi 1892), és uő, *III. Ince pápa és kora* (Bp. 1893). Heinrich Zimmermann, *Die päpstliche Legation in der ersten Hälfte des 13. Jahrhunderts* (1913 ; ism. Sz 1915, 324).

I. 94. l. A német lovagrend barcasági szerepére ld. újabban Székely György (HK 1954, 152—153), és a régebbi irodalomból még : Friedrich Philippi, *Die deutschen Ritter im Burzenlande* (Brassó, 1862, kny. ev. gimn. progr.) ; Illésy János, *Törekvések a német lovagrend meghonosítására Magyarországon* (Sz 1902, 233). — A jeruzsálemi királyságra : R. Röhricht, *Geschichte des Königreichs Jerusalem*, 1000—1291 (Insbruck, 1898).

I. 95. l. Réthy László tanulmányának címe helyesen így van : *Magyar pénzverő izmaeliták és Bessarábia* (Arad, 1880, ism. EPhK 1881).

I. 94—97. l. A tatárjárás hazai és nemzetközi problémáinak újrafelvetése : Lederer Emma, *A tatárjárás Magyarországon és nemzetközi összefüggései* (Sz 1952, 327—363) ; ua : *Tatarszkoe nasesztvie na Vengriju v szvjazi sz mezsdunarodnümi szobütijami epohü* (AHi II. 1953, 1—2. fasc. 1—45), aki azonban alábecsüli a tatárokkal szembeni (főleg dunántúli) ellenállást és az erődített helyek jelentőségét ; vö. Székely György (HK 1954, 155—156). A fenti tanulmánnyal kapcsolatos MDP központi előadói irodai előadás : *A tatárok betörése Magyarországra és pápai szövetségeseik* (Bp. 1952). Népszerűsítő útmutató előadóknak : Szücs Jenő, *A tatárjárás* (Bp. 1953). A régebbi irodalomból egy adalék : J. K. Schuller, *Die Mongolen in Siebenbürgen* (Archiv für die Kenntniss von Siebenbürgens Vorzeit 1841). A tatár probléma orosz vonatkozásaira szovjet munka magyar fordításban : V. T. Pasuto, *Alekszandr Nyevszkij és az orosz nép harca a függetlenségért a 13. században* (Bp. 1952 ; ism. Kulcsár Zsuzsa, Sz 1952, 823). Ugyancsak szovjet szerzőnek a tatár társadalom megértéséhez hasznos munkája : B. Ja. Vlagyimircov, *Le régime social des mongols — le féodalisme nomade* (Paris, 1948). Grekov B. D.—Jakubovszkij, A. J., *Zolotaja orda i ee padenie* (Moszkva—Leningrád, 1950).

I. 97. l. Pótlásul : Darkó Jenő, *Byzantinisch-ungarische Beziehungen in der zweiten Hälfte des XIII. Jahrhunderts* (Weimar 1933). Fraknói Vilmos, *IV. Béla állítólagos szicíliai királysága* (TSz 1915, 261). Pesty Frigyes, *A macsói bánok* (Sz 1875, 361, 450 ; a továbbiakra is). Wertner Mór, *Garam-mikolai Bás országbíró* (Sz 1897, 39).

I. 99. l. A városokhoz : Mollay Károly, *Das älteste deutsche Lehngut der ungarischen Sprache* (AL 1952 ; a burgensis szó városlakó, polgár jelentésére a XIII. században) ; előzőleg uő, *Scarabantia, Ödenburg, Sopron* (Bp. 1944) tisztázta, hogy az Ödenburg név nem keletkezhetett a XIII. század vége előtt. Hogy mi vezetett e név kialakulására, azzal újabban Major Jenő foglalkozott : *Az Ödenburg név keletkezésének háttere* (Soproni Szemle, 1955, 68—74) ; vö. uő, *Hozzá-*

szólás a Sopron és környékének műemléktopográfiája c. műhöz (Településtudományi Közlemények, 1954).

A régebbi irodalomból: Rupp Jakab, *Buda-Pest és környékének helyrajzi története* (Pest, 1868). Czech János, *Geschichte der Stadt Raab*, 1271—1273 (Hormayr: Archiv XIX. 1828). Ráth Károly, *Győr városa története a tatárjárástól az Árpádok kihaltáig* (UMM 1852). Magyari Szulpic, *Esztergom a tatárjárás korában* (Esztergom, 1877). Takáts Sándor, *Komárom IV. Béla alatt* (Bp. 1885). Nagy Imre, *Sopron város délnyugati környéke a XIII. században* (GyF III. 1865, 303). Gárdonyi Albert, *Középkori városaink erődjellegének kialakulása* (HK 1941). — A külkereskedelemhez itt is említendő: Domanovszky Sándor, *A harmincadvám eredete* (AÉt 1916). Kropf Lajos, *Magyar viasz, arany és ezüst Flandriában a XIII. század végén* (MGSz 1898, 237; kis adat).

I. 101. l. Németh Gyula, *Kun László király nyögérei* (Bp. 1954, kny. MNy 1953, 3—4. sz.) rámutat, hogy e néven (neugar) IV. László katonai kíséretét értették (mely persze főleg kunokból állott).

I. 100. l. A feudális birtokososztály genealógiai irodalmához: Wertner Mór, *A Csukárdiak* (Sz 1893, 211), uő, *A Horvátiak elei* (Sz 1897, 514), uő, *A Zichy-család ősei* (Sz 1900, 712), és uő, *A Kórógyiak ősei* (Sz 1900, 867). Kandra Kabos, *Erne bán és fiai* (Sz 1884, 114).

5. Az Anjouk és Zsigmond kora (I. 104—14 5. l.)

a) *Források, oklevelek*

I. 104. l. A hazai forrásokhoz újabban: Berkovits Ilona, *A magyar feudális társadalom tükröződése a Képes Krónikában* (Sz 1953, 72—107).

I. 106. l. A XIV. század itáliai elbeszélő forrásainak magyar vonatkozásaira: Óváry Lipót, *A nápolyi Anjou-korszak történelmi kútfői* (Sz 1877, 446).

I. 111. l. A szászsebesi névtelen szövegének kritikájához: C. Göllner, *Der „Tractatus de ritu et moribus Turcorum" des Ungenannten Mühlbächers* (Deutsche Forschungen im Südosten II. 1943, 600—643).

I. 111. l. Az Albert korabeli egykorú külföldi források régebbi ismertetései közül pótlásul megemlítjük Wenzel Gusztáv elfeledett tanulmányát: *Kifenberger és Radler két XV. századbeli német költeményeik méltatása a magyar történelem szempontjából* (UMM 1856, II. 401 — AKÉ XVI. 1856). Közli Kifenberger magyarellenes versét, mely a budai magyar és német polgárok konfliktusát az utóbbiak szempontjából mondva el, a magyaroknak szemére hányja, hogy Albertet cserbenhagyták, talán meg is ölték. Közli továbbá Radler allegorikus elbeszélő költeményét is, mely viszont a husziták ellen a magyarok és szászok hűségét magasztalja (az utóbbi vers korábbi kiadása: Neues Lausitzer Magazin XIII. Görlitz, 1835, 311).

I. 112—113. l. Az okleveles gyakorlat és a hiteleshelyek irodalmához: Szentpétery Imre, *A királyi titkos kancellária történetéhez* (Sz 1914, 440). — Horváth Antal, *A csornai konvent hiteleshelyi működése* (Keszthely, 1943). A liptói és turóci registrumra: Kubinyi Miklós, *Az „átkos emlékű" János deák* (Sz 1910, 701; 1911, 215).

I. 113. l. A XIV. századi pápai tizedszedés kérdéséhez újabban: C. Muresan — G. S. Ardeleanu, *La politique fiscale de la papauté en Transylvanie au cours de la première moitié du XIV siècle (Nouvelles études d'histoire*, Bukarest, 1955, 225—240. l.).

I. 113—114. l. Az Anjou-kori iratkiadásokhoz kisebb pótlások: E. F. Mooyer, *Okleveli adalékok Magyarország régibb történetéhez* (MMT VI. 171). Knauz Nándor, *Okmánykalászok*, 1300—1399 (MTT XX. 243). Fejérpataky László, *Diplomáciai adat az Anjouk korából*, 1385 (TT 1881, 185). Franz J. Zimmermann, *König Ludwig I. Urkunde von 1380 über das Asylrecht der Marienburger Kirche* (MIÖG 1884). Szádeczky Lajos, *Az erdélyi „universitas nobilium" 1342-iki tordai végzései* (TT 1886, 202). Lázár Miklós gr., *Két oklevél a*

Sombory család levéltárából, 1357, 1400 (TT 1888, 593). Pór Antal, *Viszály a pécsi káptalanban*, 1302—1309 (TT 1889, 401). Sasinek F. V., *Erzsébet királyné levele az udinei polgárokhoz*, 1383 (TT 1893, 377). Dézsi Lajos, *Adat Vas megye történetéhez*, 1325 (TT 1897, 374). A citeaux-i nagykáptalan küldöttjének Nagy Lajos elé terjesztett jelentése (1357) a magyarországi cisztercita kolostorok helyzetéről: Békefi Remig, *A pásztói apátság története* (II.). Itt is említendő még: Mihályi János, *Máramarosi diplomák a XIV. és XV. századból* (Mármarossziget, 1900, többszáz irattal), valamint Petrovay György, *Oklevelek Máramaros vármegye történetéhez*, 1360—1519 (TT 1909, 1, 358, 509).

I. 114. l. Félszázaddal Fejérpataky László kezdeményének félbemaradása után végre Mályusz Elemér összeállításában napvilágot látott a nagyjelentőségű *Zsigmond-kori Oklevéltár* I. kötete (Bp. 1951; ism. Elekes Lajos, Sz 1952, 469; Szücs Jenő, LK 1954), mely az 1387—1399 közti anyagot tartalmazza. Több mint 6000 oklevélről van szó, s az összeállítás elvei is lényegesen mások, mint félszázaddal ezelőtt: a kiadvány lehetőleg teljességre törekszik az okleveles anyagot illetően, viszont eltekint az egyes darabokban ismétlődő formulák stb. közlésétől: csak a lényeges részeket közli (megfelelő magyarázattal); kiadott oklevelek esetében a közlés lelőhelyét feltünteti. A kötetet név és tárgymutató kíséri.

b) *A XIV. század irodalma*

I. 116—117. l. Az Anjou-kor általánosabb jellegű irodalmához: Óváry Lipót, *A nápolyi magyar történelmi műemlékek* (BpSz 1874), uő. *Nápolyi Anjou-kori kutatások* (Sz 1879, 207), és uő, *A magyar Anjouk eredete* (Bp. 1893, AÉt). Toldy László, *Nagy Lajos király uralkodása* (Bp. 1877; népszerű). Nagy Sándor, *Hadügyünk állapota I. Lajos korában* (Ludovika Akad. Közlönye, 1884). A szereplő családok és személyek irodalmához: Wertner Mór, *A magyar nemzetségek a XIV. század közepéig* (1—2, Temesvár, 1891—1892). Pór Antal, *II. Miklós (1308—1336) győri püspök mely nemzetségből való volt?* (Sz 1887, 836), uő. *Újabb adatok Keszei Miklós életéhez* (Sz 1906, 144), uő, *Opuli László hg. nádorispán tartózkodási helyei*, 1363—1372 (TT 1910, 11), és uő. *Demeter bíboros esztergomi érsek* (Esztergom vidéki rég. és tört. társ. évk. 1898); vö, Wertner Mór, *Adalékok Demeter bíboros-érsek életrajzához* (Sz 1904, 800). Varju Elemér, *A Szalók-nemzetség* (Bp. 1902, kny. T 1901). Az archontológiához: Wertner Mór, *Siebenbürgens Komitatsbeamtenkörper bis zum Ende des 14. Jahrhunderts* (ASL 1899). Pesty Frigyes, *Levéltári hulladékok* (Sz 1873, 643; Szepes, Arad és Bereg megyei alispánok jegyzéke, a további századokra is); u. ennek folyt. a Szabolcs megyei (Sz 1874, 132, 217, 287, 420, 503) a Zala megyei (Sz 1874, 717) és Gömör megyei (Sz 1875, 345) alispánokról.

I. 117. l. A XIV. századi pénztörténetet illetően újabban napvilágot látott Kováts Ferenc alapos tanulmányának második része is: *A magyar pénzforgalom az Anjouk korában. II. Magyar pénzverő- és pénzsúlyok* (NK 50—51. k. 1951—1952, 20—26); amihez pótlólag itt is megemlíthetjük még uő, korábbi analízisét: *Tanulmányok a magyar középkori pénzverés köréből* (NK 8. k. és 10. k.).

A korábbi irodalomból ld. még T(agányi Károly) adalékát: *Erdély adózása 1324-ben* (MGSz 1898, 602). Balogh Albin, *Adalék a magyar pénztörténethez I. Károly korában* (Pannonhalmi főisk. évk. 1914/15, 108—160). Hóman Bálint, *Csák Máté állítólagos pénzverde* (T 1915, 33).

I. 118—119. l. A feudális jogviszonyokhoz pótlás: Degré Alajos, *A kártérítés Anjou-kori magánjogunkban* (SzEkv 1938, 116—129). Máltás Gy., *A hitbér anjoukori fejlődése* (Illés-Emlékkönyv, 1942). — A címerekre, stb.: Csoma József, *A magyar heraldika első két százada* (T 1908).

I. 120—121. l. A visegrádi kongresszusra (de annak Habsburg-ellenes élét eltüntetve): Adalbert (Béla) Obál, *Der Kongress von Visegrád in Ungarn vom Jahre 1335 und seine Bedeutung für heute* (Bécs, 1936, kézirat gyanánt); az esemény marxista értékelésére ld. Székely György (HK 1954, 167—168). A cseh—lengyel vonatkozásokra: Pór Antal, *Magyar—ruthén érintkezések a XIV-ik században* (Sz 1904, 935). Adolf Lehrleiter, *Die Politik König Johanns von Böhmen in den Jahren 1330—1339* (Tübingen, 1908), A bolgár kapcsolatokhoz: Óváry Lipót, *Magyar—bulgár összeköttetések* (Sz 1898, 113).

c) *Gazdasági, társadalmi viszonyok*

I. 123. l. A XIV. századi gazdasági-társadalmi viszonyok ismeretét újabban figyelemreméltó kiadványok mozdították elő. Az egyik: Kumorovitz L. Bernát, *Veszprémi regesták*, 1301—1387 (Bp. 1953) fontos forrásanyagot tár fel a birtokviszonyok kutatói előtt. A másik egy gyűjteményes kötet Székely György szerkesztésében: *Tanulmányok a parasztság történetéhez Magyarországon a 14. században* (Bp. 1953).

A kötet a következő tanulmányokat tartalmazza: 1. Székely György, *A történelmi előzmények* (7—18). 2. Uő, *A parasztság és a feudális állam megszilárdulása Károly Róbert korában* (19—79). 3. Uő, *A földközösség és szerepe az osztályharcban* (80—103). 4. Györffy György, *A székely társadalom* (104—116). 5. Székely György, *A parasztság szerepe az árutermelésben* (117—127). 6. Mályusz Elemér, *A mezővárosi fejlődés* (128—191). 7. Székely György, *A jobbágyköltözés mint a paraszti harc egyik jellemző formája* (192—212). 8. Fügedi Erik, *Az újratelepítés* (213—224). 9. Uő, *„Németjogú" falvak települése a szlovák és német nyelvterületen* (225—239). 10. Székely György, *Az erdélyi románok feudalizálódása* (240—247). 11. Györffy György, *A kunok feudalizálódása* (248—275). 12. Székely György, *A jobbágyság földesúri terheinek növelése és az erőszakapparátus további kiépítése* (276—319). 13. Mályusz Elemér, *Az egyházi tizedkizsákmányolás* (320—333). 14. Székely György, *Az egyházi nagybirtok újjászervezése. Harc az egyházi kizsákmányolás ellen—eretnekmozgalmak* (334—376). 15. Uő, *A parasztság állami terheinek növekedése és a polgárság bekapcsolódása a jobbágyság kizsákmányolásába* (377—399). 16. Uő, *A parasztság differenciálódása* (400—411).

Mintegy kiegészíti ezeket a mindeddig kevéssé föltárt mezőgazdasági termelési módszerek alapos és érdekes ismertetésével Belényesy Márta, *A földművelés fejlődésének alapvető kérdései a XIV. században* (Ethnographia 1954, 387—415; 1955).

A korszak általános problémáihoz ld. újabban B. D. Grekov művének magyar fordítását: *Az orosz parasztság története a legrégibb időktől a XVII. századig* (I. Bp. 1956).

Ezekhez még néhány kiegészítés a régebbi irodalomból: Vass József, *Az Anjouk és műveltségük* (BpSz 1861). Varga Ferenc, *Szeged város szőllőművelése és borkereskedelméhez a XIV. és XV. században* (DTR 1875). Pór Antal, *Adat a XIV. századi bevándorlókról*, 1314 (MGSz 1900, 138). Sopron város szántóföldjeinek kiosztása, 1379 (MGSz 1898, 506; földközösségre is). Stessel József, *Jogszabályok a szarvkői uradalomban* (Sz 1908, 824). Konrad Schünemann, *Zur Grundbesitzverteilung im mittelalterlichen Ungarn* (UJb 1926, 462—464; rámutat, hogy távolról sem lehet egységes, zárt birtoktestekről beszélni, egy faluban több birtokos is kimutatható, stb.). Spilka Lőrinc, *Jászó története 1243-tól 1552-ig* (Gödöllői prem. gimn. évk. 1942/43, 407—451; ism. Sz 1944, 543; egyházi birtokra néhány jó adattal).

I. 124. l. Szabó István korábbi kutatásait értékelésben is új tanulmánnyal egészítette ki: *Az 1351. évi jobbágytörvények* (Sz 1955, 497).

A felvidéki telepítésekről: A. Húščava, *Kolonizácia Liptova do konca XIV. stor.* (Pozsony, 1930). — Román vonatkozásban (az iratok közt fent id. máramarosi oklevelek mellett): *Egy adat Bogdán vajda kivándorlásához*, 1343 (TT 1887, 406), és uő, *Egy adat a Bereg megyei oláhok történetéhez*, 1383 (TT 1887, 406). Kemény József gr., *Magyar hazánkban létező oláhok hajdani vajdaságaikról* (UMM IV. 1854, 129—132).

I. 127. l. A sóbányászatra: Wenzel Gusztáv, *Kritikai fejtegetések Máramaros vármegye történetéhez* (UMM VII. 1857, II. 313—400, = AKÉ); erdélyi vonatkozásban A. Doboşi tanulmánya (Studii şi cercetări 1951, 1. sz.).

I. 129. l. Áldásy Antal, *Adalékok az ipar és kereskedelem történetéhez Zsigmond király idejében* (TSz 1928, 130); Zsigmond 1418-i oklevelének elemzése: kereskedelmi útról a Duna torkolata felé, külföldi iparosok telepítéséről stb. Kelényi B. Ottó, *Iparosok és kereskedők Budán és Pesten a középkorban* (Budapest régiségei, XIII. 1943, 319). — P. Florek, *Turčiansky Sv. Martin v stredoveku*

(Turócszentmárton, 1944 ; ism. Sz 1944, 542, 1340-től oppidum, szerepe a lokális kereskedelemben). Pascu, Stefan, *Meşteşugurile din Transilvania până în secolul al XVI. lea* (Bukarest, 1954, az erdélyi kézműves iparról a XVI. századig).

d) *Műveltségi viszonyok*

I. 130. l. A XIV. századi műveltség régebbi összefoglaló ismertetései közül : Vass József, *Az Anjouk és műveltségünk* (Pest, 1861, kny. BpSz). Toldy László, *Magyarország műveltségi állapota az Anjouk korában* (BP 1882). Varju János, *A magyar művelődés története vegyes házbeli királyaink korában*, 1301—1526 (Vác, 1902).

Az egykorú latin irodalomhoz : Lehoczky Tivadar, *Emlékezete XIV-ik századbeli magyar történetirónak* (Sz 1880, 68 ; János beregszászi plébános). Gábriel Asztrik, *Egy 14. századi magyar pontificale Párizsban* (Theologia, 1939, 174).

I. 130—131. l. Az egykorú nyelvemlékekről újabban : Györffy Miklós, *Újra az Ómagyar Mária-siralom kérdő-felkiáltó fordulatairól* (MNy 1952, 178—184). Balázs János, *Az Ómagyar Mária-siralom egy helyének értelmezése* (MNy 1953, 427—431). Lőrinczy Éva, *A Könisbergi Töredék és szalagjai mint nyelvi emlék* (Bp. 1953 ; részletes elemzés). — Régebbi adalékok : Pettkó Béla, *A besztercei vocabularium* (Sz 1893, 82). Schönherr Gyula, *A schlägli magyar szójegyzék* (MK 1894). Melich János, *A schlägli és besztercei szójegyzék* (Nyelvtud. Közlemények, 1898).

I. 131. l. Első bibliafordításunk kérdéséhez Kardos Tibor saját korábbi eredményeit továbbfejlesztő, új tanulmánya : *A huszita biblia keletkezése* (Bp. 1953, A Magyar Nyelvtudományi Társ. kiadványai, 82).

I. 132. l. Makrai Benedekhez pótlás : Karácsonyi János, *Makrai Benedek szülőhelye és családja* (Sz 1905, 40).

I. 133. l. A humanizmus itáliai keletkezéséről, elterjedéséről Európa többi országaiban valamint előfeltételeiről és kezdeteiről Magyarországon (kb. 1360—1445 között) szép összefoglalást ad újabban Kardos Tibor, *A magyarországi humanizmus kora* (Bp. 1955, az első fejezetekben).

I. 134. l. A XV. század első évtizedeinek budavári építkezéseire újabban : Nagy Emese, *Zsigmond király budavári Friss-palotája* (Budapest régiségei, XVI. 1955), a XIV. századi visegrádi dolgokra pedig : Holl Imre, *A visegrádi palota kápolnájának padozata* (Arch. Ért. 1954, 192—195) ; mind Buda, mind Visegrád újabb összefoglaló jellegű ismertetőit ld. alább a Mátyás-kori szakaszban.

A várakhoz még : Wenzel Gusztáv, *Diósgyőr történeti jelentősége* (Bp. 1873, AÉt). Kandra Kabos, *A diósgyőri vár* (AK 1895). Felföldi Sándor, *A diósgyőri vár* (Diósgyőr, 1937).

A Kolozsvári-testvérekre : Csemegi József, *Hol állott egykor Szt. László nagyváradi lovasszobra?* (Antiquitas Hungarica 1948, 1—2. sz.) ; és a régi adalékok közül : Wenrich Vilmos, *Néhány szó két hazai művészről* (Sz 1879, kiránd. 122).

I. 135. l. A festészetre l. újabban Vayer Lajos, *A Masolino—Masaccio-probléma és a reneszánsz kezdetei* (TOK V. 1954, 347—372 ; hozzászólásokkal).

Néhány régebbi adalék pótlásul: Fejérpataky László, *Egy magyar festő a XV. század első feléből* (Sz 1880, 161 ; Gáspár kassai festő). Pór Antal, *Magyar festő és műhímző Párisban*, 1384—1417) (Arch. Ért. 1901) ; uő. *Az aacheni magyar kápolna XIV. századi ötvösműveiről* (Arch. Ért. 1892, 432). Pekár Károly, *Jamniki Péter szepességi ötvösmester a XIV. században* (Igló, 1903, kny. Szepesi Lapok).

e) *Zsigmond korának irodalma*

I. 136—138. l. Zsigmondra és korának főbb szereplőire néhány kiegészítő adalék :

Podhradczky József, *Zsigmond császár és magyar király élete, egy vaticanumi codex után* (Magyar Tudós Társaság Évkönyvei III. 1838). Pesty Frigyes, *Zsigmond király fogságá-*

nak ideje (Magyar Tud. Értekező, 1862). Wenzel Gusztáv, *Hohenzollerni VI. Frigyes viszonyai Magyarországon* (UMM II. 1851—1852, II. 233—244). Radvánszky Béla, *A... Zokolycsalád* (Sz 1878, 509). Križkó Pál, *Neczpáli László a körmöci levéltár tükrében* (Sz 1877, 542). Majláth Béla, *Liptóújvár történetéből* (Sz 1884, 127). Weber Samu, *A lublói vár* (Sz 1886, 141). Stessel József, *Fraknó múltja* (Sz 1889, 294). Érdújhelyi Menyhért, *Carnianus kalocsai érsek*, 1420—1422 (Sz 1899, 44). Városy Gyula, *Meddig volt De Benciis András kalocsai érsek?* (Sz 1899, 618). Sörös Pongrác, *De Benziis Gualdo András* (MSi 1900). Wertner Mór, *Ki volt Hédervári Kont István* (Sz 1903, 562). Temesváry János, *Laki Jakab-fia János* (Sz 1918, 392; erdélyi püspök). A XV. századi feudális birtokososztályra: Majláth Béla, *Liptó megye törzsökös családjai 1526-ig* (I. Bp. 1891, kny. T). Reiszig Ede, *A monyorókeréki Elderbach (Eellerbach) család* (T 1940, 29), és uő, *Az Újlaki-család* (T 1942, 1; 1943, 56).

I. 139. l. A török kérdés és a honvédelmi rendszer szakaszához pótlások:

Kiss Károly, *A nikápolyi ütközet*, 1396 (UMM V. 1855, II. 248—312). Mencsik Ferdinánd, *Moson vármegyei nemesi felkelési rendelet*, 1432 (TT 1909, 319). Szerémi (= Odescalchi A.), *Az 1432. évi insurrectio* (TT 1909, 479). Wertner Mór, *Újabb adalékok a középkori magyar hadjáratokhoz*, 1338—1400 és 1429—1434 (HK 1910, 199).

I. 139. l. A birodalmi és külpolitikai kérdéshez pótlásul megemlítjük Zsigmond gyakran emlegetett (és az 1429. decemberi pozsonyi német birodalmi gyűlés ellenzékének mondott) szavainak (hogy akár fel is adná a birodalmat, Magyarországon is volna kenyere) lelőhelyét: J. Wencker, *Apparatus et instructus Archivorum* (Argentorati 1713, 924. l.). A. Kaufmann, *Die Wahl König Sigismunds von Ungarn zum römischen Könige* (Prága, 1879, kny.). J. Schwertfeger, *Papst Johann XXIII. und die Wahl Sigismunds zum römischen König* (Bécs, 1895). Wertner Mór, *Zsigmond király egy ismeretlen házassági összeköttetéséről* (Sz 1899, 772). Schönherr Gyula, *Zsigmond király és Velence összeköttetései történetéhez* (Sz 1891, 751; Ljubić okmánytára alapján). P.-M. Perret, *Histoire des relations de la France avec Venise* (Paris, 1896; magyar vonatkozásait ism. Sz. 1897, 353).

f) *A huszita kérdés*

I. 140—141. l. Arról, hogy a cseh történetírás az utolsó század fejlődése során milyen álláspontokat alakított ki a huszitizmus értékelésével kapcsolatban, rövid áttekintést nyújt Kovács Endre, *A huszitizmus előzményeihez* (Sz 1949, 350—356); ebben megkülönbözteti a Palacky-féle haladó irányzat pozitív álláspontját a forradalmi mozgalmakkal szemben idegenkedő, vagy nyíltan ellenséges, reakciós irodalmi irányzattól; az új marxista történetírás természet szerint a huszita mozgalmakat mint nagyszerű történelmi korszak hősi erőfeszítéseit mutatja be. A polgári történetfelfogás újabb képviselői: K. Krofta, *Duchovni odkaz husitství* (Prága, 1946; korábbi tanulmányainak gyűjteménye), aki elsősorban vallási jellegűnek tekinti a mozgalmakat, bár társadalmi problémákat is észrevesz, valamint F. M. Bartoš, *Čechy v době Husově*, 1378—1415 (Prága, 1947), aki részletes, de a társadalmi erők vizsgálatát mellőző, erősen egyoldalú politikai történetet ad a huszita mozgalmakat közvetlenül megelőző korszakról.

I. 140—141. l. A huszita mozgalmakkal foglalkozó új cseh történetírás képviselői (Graus, Macek, Durdik) a XIV—XV. századról mint a feudalizmus válságának időszakáról beszélnek, és e válság gazdasági-társadalmi feltételeinek jelentkezését vizsgálják az európai feudalizmus történetének keretében, mindenekelőtt természetesen Csehországban, ahol a falusi nép és városi szegénység forradalmi harcaiban és a német hadak elleni nemzeti védelemben tetőpontját érte el a mozgalom; ld. František Graus, *Městská chudina v dobe předhusitské* (Prága, 1949; a városi szegény nép a huszíták előtti időben), uő, *Český obchod se suknem ve 14. a poč. 15. stol.* (Prága, 1950; a cseh posztókereskedelem a 14. században és a 15. század elején; az árutermelés kérdését vizsgálja a huszita mozgalmak feltételeit keresve); ugyanígy Josef Macek, *Husitské revoluční hnutí* (Prága, 1952), és magyar kiadásban: *A huszita forradalmi mozgalom* (Bp. 1954);

uő, *Husitina Baltu a ve Velkopolsku* (Prága 1952; huszíták a Baltikumon és Nagy-Lengyelországban), uő, *Tábor v husitském revolučním hnuti* (I. Prága, 1953; Tábor a forradalmi huszita mozgalomban), és uő, *A legrégibb huszita hadiszabályzat* (HK 1954, 2. sz., 83—109). Jan Durdik, *A 15. század elejének hadi-technikai problémáihoz* (HK 1955, 2. sz., 39—65). Ettől a felfogástól eltérően Václav Husa (Československý Časopis Hist. 1954, 183) rámutat, hogy a feudalizmus rendszerének válságáról ekkor még korai volna beszélni, hanem csak egyes részei, így az egyház juthattak válságba. Grausék felfogása egyébként a magyar marxista történészek felfogásától is eltér. Ld. még: Ewa Maleczyńska, *Nemzetiségi jelszavak a huszita kor forrásmunkáiban* (Irodalomtudományi Értesítő, 1953, 1. sz., 138—161; ford.). A szlovák marxista történetkutatás is nekilátott a huszita-kérdés új feldolgozásának: Peter Ratkoš, *Husitské revolučné hnutie a Slovensko* (Historický Časopis 1953, 1. sz.), magyarul: *A huszita forradalmi mozgalom és Szlovákia* (TIÉ V. 1954, 1—6. sz., 77—93), benne bírálja a huszitizmusról szóló korábbi, polgári irodalmat, melynek sorában pl. Mikuláš Mišík, *Husiti na Slovensku* (Besztercebánya, 1928) c. összefoglalása mint jellemzően negatív értékelés említhető.

Magyar részről a probléma új, marxista felvetésére ld. Székely György, *A huszitizmus visszhangja Magyarország népeiben* (TOK V. 1954, 135—172, akadémiai nagygyűlési előadás, hozzászólásokkal). Uő, beszámolója a cseh-szlovák történészek megbeszéléseiről: *Konferencia a huszitizmus két elméleti problémájáról* (Sz 1955, 3. sz. 477—486). A huszita hadjáratokat áttekinti Kovács Endre, *Magyar—cseh tört. kapcsolatok* (Bp. 1952, 88. sk. l.). Hozzá két régebbi adalék: Tóth Zoltán, *A huszita eredetű szekérvár* (HK 1916, 265), és uő, *A huszita szekérvár a magyar hadviselésben* (HK 1918, 1, 159).

I. 142—144. l. Az 1437-i eseményekre l. újabban Szűcs Jenő népszerű, rövid útmutatóját előadóknak: *A magyarországi huszita-mozgalom és az 1437-i erdélyi parasztfelkelés* (Bp. 1954). Ludovic Demeny: *Despre unele aspecte ale răscoalei dela Bobâlna*, 1437—1438 (Studii şi referate privind istoria Romîniei, I. Bukarest, 1954).

A régi irodalomból adalék: Erdélyi Viktor, *Tanulmányok a román nemzetiségi kérdés köréből. I. Az 1437-iki forradalom* (Huszadik Század, 1912), ennek tájékozatlanságot vet szemére Závodszky Levente, *Az 1437-iki parasztlázadás* (Magyar Figyelő, 1912, 437).

A bosnyák eretnekmozgalmakkal foglalkozó horvát irodalom ismertetésére ld. Hadrovics László, *Les problèmes de la Bosnie médiévale* (RHC 1945, 217).

6. A Hunyadiak kora, 1450—1490 (I. 146—187. l.)

I. 151. l. A bizánci források közt szereplő Phrantzes nevének helyes alakja, V. Laurent újabb kutatásai szerint (BZ 1951, 373—378): Sphrantzes. Meg kell még említeni, hogy Sphrantzes történeti művének két változata közül régebben a *maius*-t tartották eredetinek, újabban viszont kimutatták, hogy a rövidebb, a *minus* tekinthető annak, míg a nagyobb változat tele van Makarios utólagos pótlásaival, hamisításaival; vö. K. Loenertz (Échos d'Orient 1940, 91—99), és uő, *Autour du Chronicon Maius attribué à Georges Phrantzes* (Miscellanea G. Mercati III. Città del Vaticano 1946, 273—311), és Moravcsik Gyula (AT II. 1955, 163).

A bizánci forrásokban szereplő magyar nevekre ld. Gyóni Mátyás, *A magyar nyelv görög feljegyzéses szórványemlékei* (Bp. 1943).

I. 154—158. l. A népességet, a gazdasági és társadalmi viszonyokat illetően e kornak összefoglaló jellemzését nyújtja Elekes Lajos, *A központosító*

politika belső erőforrásai a XV. század második felében (Sz 1955, 1—33 ; részlet a készülő egyetemi tankönyvből, a végén jegyzetapparátussal). — A kézműves-ipart és a városi fejlődést illetően pedig ld. újabban Szücs Jenő alapos anyaghasználattal készült és a régebbi irodalom kritikájára is kitérő tanulmányait. *Céh és város a XV. században* (Eötvös L. Tud. Egyetem Bölcsészeti Karának Évkönyve, 1952—1953, 116—145), és uő, *Városok és kézművesség a XV. századi Magyarországon* (Bp. 1955).

Idevágó pótlások : Wenzel Gusztáv, *A XV. századbeli tárnoki jog* (Bp. 1878 ; Akad. értekezések a társ. tud. köréből V. 1). Relković Néda, *Aus dem Leben der sieben „Niederungarischen Bergstädte" im 14—17. Jahrhundert* (UJb 1926, 39). Az iparhoz : Rakovszky István, *Adalékok a magyar ágyúk történetéhez* (Sz 1875, 732). Jurkovich Emil, *Beszterce-bányai ágyú- és harangöntők* (HK 1925, 502). B. Daun, *Veit Stoss und seine Schule in Deutschland, Polen und Ungarn* (Lipcse, 1903 ; ism. Sz 1904, 791 ; az ötvösökre). — Fest Aladár, *Fiume kereskedelme a középkorban* (MGSz 1895, 1, 81 ; közjegyzői adatok alapján elég részletes áruforgalmi adatok, 1436—1461). Wenzel Gusztáv, *Nyitra vármegyének XV. századbeli vámhelyei* (Bp. 1872, AÉt II. k. 2). A kereskedelmi útvonalakra : Holub József, *Zala vármegye vámhelyei és vízhálózata a középkorban* (Sz 1917, 45). Glaser Lajos, *A Dunántúl középkori úthálózata* (Sz 1929).

I. 159. l. Az elbeszélő források irodalmához : Alphons Lhotsky, *Studien zur Ausgabe der österreichischen Chronik des Thomas Ebendorfer* (Deutsches Archiv für Geschichte des Mittelalters 1943, 188—245 ; újabban : MIÖG 1949).

Kottaner Jánosné a Házi Jenő-féle soproni okmánytár (I. 3. k. 39—40. l. ; II. 3. k. IV. l.) adatai szerint nem Huendler Ilona, hanem Wolfram Ilona, és Kottaner előtt Székeles Péter soproni polgármester felesége volt. Ld. még róla : Kerékgyártó Árpád, *Kottaner Ilona emlékiratának kútfői méltatása* (ITK 1891).

I. 160. l. Konstantinápoly elfoglalásának (a törökök által, 1453) magyar szempontból külön figyelmet érdemlő elbeszélő forrását hagyta ránk a bresciai Ubertinus Pusculus (aki az ostromot átélte), eddig megfelelően figyelembe nem vett, 4 könyvből álló latin költeményében. A szöveget kiadta A. Ellissen, *Analekten der mittel- und neugriechischen Literatur* (III. Lipcse, 1857, a függelékben), valamint Ph. Déthier a MHHS XXII. 1. sz., a Magyar Tudományos Akadémia által kinyomatott, de forgalomba nem engedett kötetében. A forrás magyar vonatkozásaira figyelmeztet újabban Moravcsik Gyula (AT II. 1955, főleg 163. sk. l.).

I. 162. l. Hunyadi János régen esedékes, monografikus életrajzát, s benne történelmi szerepének elemzését, Elekes Lajos írta meg részletes tanulmány formájában : *Hunyadi* (Bp. 1952). E munka széles perspektivában, s bár helyenként a történelmi egyéniség bizonyos idealizálásával, lényegében véve mégis a társadalmi erők összefüggéseiben, a marxizmus követelményeinek megfelelő módszerekkel dolgozza fel a témát. A szerző saját régi felfogásával szakítva (vö. Sz 1953, 652—653. l.), Hunyadit többé nem a magyar nagyhatalmi törekvések balkáni exponenseként, hanem mint a szomszédos népekkel való török elleni összefogást elősegítő, és saját népére támaszkodni merő államférfit és hadvezért ábrázolja, aki így feudális nagybirtokos társadalmi helyzete ellenére is haladó, előremutató szerepet játszott történetünkben. A figyelemre méltó tanulmány még inkább az lehetett volna, ha a szerző messzebbre megy a régi forrásanyag kiegészítése, reviziója, így például a bizánci források és azok kritikai irodalmának kellő értékesítése terén. E munkát előtanulmányok előzték meg, így : *Hunyadi hadserege* (Sz 1950, és külön : Bp. 1951, A Történettudomány kérdései, 9.), mely kifejti, hogy Hunyadi a török elleni háborús politikával a nép érdekeit juttatta kifejezésre és támaszkodhatott is a nép fegyveres segítségére ; azután uő, *A délkeleteurópai népek összefogása a török hódítók ellen Hunyadi háborúiban* (Sz 1952, 93—117), mely a népfelkelés mellett a szomszéd népekkel való összefogásban

látja a sikerek titkát, végül: *A magyar nép szövetségesei és ellenségei a török hódítókkal vívott harcban (Magyar Történész Kongresszus*, Bp. 1954, 15—40) = *Die Verbündeten und die Feinde des ungarischen Volkes in dem Kampfe gegen den türkischen Eroberer* (Bp. 1954, Studia Historica). A probléma összefoglaló vázlata: *Hunyadi János harcai a török hódítók ellen* (Bp. 1951, MDP Központi Előadói Iroda előadásai). Az eredmények népszerűsítése: Elekes Lajos, *„Minden vitéz ember példája": Hunyadi János* (Bp. 1951).

I. 164. l. A várnai csatára újabban: Jan Dąbrowski, *L'année 1444* (Krakkó, 1952). Fekete Lajos, *Das Fethname über die Schlacht bei Varna* (Byzantinoslavica, 1953, 258—270).

I. 165. l. Jiskra dolgaira újabban: Kovács Endre, *Magyar—cseh tört. kapcsolatok* (Bp. 1952).

I. 165. l. A Konstantinápoly elestét közvetlenül megelőző évek magyar—bizánci kapcsolatainak, Hunyadi törökellenes készenlétének és akcióinak rövid, de mélyreható forrásismereten épülő rajzát adja újabban Moravcsik Gyula, *Magyar—bizánci kapcsolatok Bizánc bukása idején* (AT 1955, 161—169); ua.: *Ungarisch—byzantinische Beziehungen zur Zeit des Falles von Byzanz* (AAnt. II. 1954, 349—359). — Újabban cseh szerző a huszíták bizánci kapcsolatairól: Milada Paulová, *L'Empire byzantin et les Tchèques avant la chute de Constantinople* (Byzantinoslavica 1953, 158—225).

A Konstantinápoly elfoglalását tárgyaló, régebbi külföldi irodalomból: A. D. Mordtmann, *Belagerung und Eroberung Constantinopels durch die Türken im Jahre 1453* (Stuttgart—Augsburg, 1858). E. A. Vlasto, *Les derniers jours de Constantinople* (Paris, 1883). E. Pears, *The Destruction of the Greek Empire and the Story of the Capture of Constantinople by the Turks* (London, 1903; a legrészletesebb). G. Schlumberger, *Le siège, la prise et le sac de Constantinople par les Turcs en 1453* (Paris, 1926[8]).

Az e korszakot tárgyaló régebbi, hazai irodalomból: Reiszig Ede, *A magyarországi János-lovagok a Hunyadiak korában* (Sz 1918, 22). Huszti József, *Magyar humanista mint török tudós V. Miklós pápa udvarában* (Sz 1927, 344; Ivanics Pálról). Nándorfehérvár fölmentésére, Kapisztrán szerepére, stb. néhány kiegészítő adalék: Nagy Iván egy egykorú velencei kéziratot idéz 1456 harcaira (UMM 1855, I. 394). Paur Iván, *A két utolsó Újlaki és Capistran János* (Hazánk I. 1858). Lánczy Gyula, *Sienai dolgok . . . Capistran János és II. Pius pápa* (Sz 1895, 57). Az 1456-i győzelem külföldi visszhangjára: Róna Éva, *Hungary in a Medieval Poem. „Capystranus", a Metrical Romance* (Studies in English Philology II. Bp. 1937, 60—70), és uő, *Hungary in XV. Century Political Poems* (Danubian Review, 1935).

I. 169—170. l. Mátyás alakjának, korának utóéletére a néphagyományban, költészetben stb. kiegészítések: Toldy Ferenc kiadta Nyéki Vörös Mátyás XVII. századi bejegyzéseit Mátyásról (UMM 1860, II. 401—402). Bognár Teofil, *Mátyás királyról szóló adomák olasz változata* (EPhK 1892, 739). Vozáry Gyula, *Mátyás király a magyar költészetben* (Munkácsi áll. gimn. ért., 1894). Szekulics Géza, *Beatrix királyné emléke a délszláv népköltészetben* (Sz 1912, 607). Egy Mátyás-kori jajcai bán alakjára: Szekulics Géza, *Dóczi Péter a délszláv költészetben* (Sz 1912, 717). E. J. Perfeckij, *Podkarpatské a haličskoruské tradice o králi Matyašovi Corvinovi* (Pozsony, 1926). Takáts Sándor, *A holt királyról (A magyar múlt tarlójáról*, Bp. é. n.). Balogh Jolán, *Mátyás-kori, ill. későközépkori hagyományok továbbélése műveltségünkben* (Ethnographia, 1948).

I. 171. l. A Mátyás-kori okleveles gyakorlathoz: Kumorovitz L. Bernát, *Mátyás király pecsétei* (T 1932). — Az iratközlésekhez néhány kisebb pótlás: Paur Iván, *Mátyás királynak egy nevezetes oklevele* (UMM 1853). Véghelyi Dezső, *A sárkány-rend történetéhez*, 1460 (TT 1880, 775). Schrauf Károly, *Mátyás király és a bécsi bortermelők*, 1487 (TT 1884, 124). Kemény Lajos, *A pisetum történetéhez*, 1478 (TT 1891, 507). Sörös Pongrác, *Bakonybéli regesták*, 1451—1500 (TT 1907, 379).

I. 173—174. l. Mátyás szerepéről újabban népszerűsítő útmutató előadóknak: Szücs Jenő, *Hunyadi Mátyás* (Bp. 1954).

A régebbi népszerűsítő kiadványokból: Márki Sándor, *Hunyadi Mátyás* (Pozsony, 1886, Magyar Helikon, II. 2.). Szabó Sámuel—Kovács Dezső, *Hunyadi Mátyás király az igazságos* (Kolozsvár, 1902, emlékkönyv). Mátyás anyjáról vázlat: Prém József, *Szilágyi Erzsébet* (Pozsony, 1886, Magyar Hölgyek Életrajzai, 4).

A királyválasztásról Vasvári Pál posthumus tanulmánya: *Nemzetmozgalom Hunyadi Mátyás királlyá választásakor* (Losonczi Phönix, I. 1851). Az egykorú felfogásra ezidőből is: Bartoniek Emma, *A magyar királyválasztási jog a középkorban* (Sz 1936, 359), és uő, *A királyi hatalom eredetéről* (Sz 1936, 481). — A pénzügyekhez: Küffer Béla, *A közvagy nádori törvényszék mint Mátyás király jövedelmi forrása* (Bp. 1888. d). A Mátyás elleni összeesküvésről: K. M., *Zrednai Vitéz János* (UMM IX. 1859, I. 101—130). — A hadi dolgokhoz még: Szerémi (Odescalchi A.), *Adatok a fekete seregről* (Sz 1903, 921). Korda Dezső, *Mátyás király pajzsa Párisban* (Hk 1890, 235).

I. 176. l. Mátyás török, boszniai és román vonatkozásaihoz: Tóth András, *Nagy István moldvai fejedelem életműve* (Sz 1955, 96—102; megemlékezés halálának 450. évfordulójára).

Thallóczy Lajos, *Mátyás király bosnyák politikája* (BpSz 1915, 164. k., 1—23, Kenyérmezőre: I. Ursu, *Bătălia de Câmpul Pânii*, 1479 (Revista pentru istorie 1913), uő) *Alianța lui Ștefan cel Mare cu Ungaria* (Telegraf. Roman. 1914, 48—50. sz.), és uő, *Relațiunile Moldovei cu Polonia până la moartea lui Ștefan cel Marc* (Piatra Neamț, 1900). Ld. még: C. Giurescu, *Capitulațiile Moldovei cu Poarta Otomană* (Bukarest, 1908).

I. 176—177. l. Podjebrád György értékelésére a cseh marxista történetírásban ld. J. Macek összefoglalását (Sz 1953, 676). Azt, hogy Mátyás miként maradt alul az 1471-i cseh királyválasztáskor II. Ulászlóval szemben, Zdeněk Nejedlý elemezte (Český Časopis Hist. XI. 1905; ism. Ernyey József, Sz 1908, 658—662).

Mátyásnak Olmücz városa számára adott kiváltságait a város múltszázadi történészei (Janiszewsky, *Chronik von Olmütz*, 1854) érzelmi okokból magyarázták (kedvelte koronázása színhelyét, stb.); Schmidt V., *Az olmüczi városi levéltár magyar vonatkozású okiratai* (Sz 1889) viszont pénzszükségletre vezeti vissza.

I. 178. l. Az osztrák dolgok végső szakaszára: Ötvös Ágoston, *Bécs bevétele és Mátyás király végnapjai* (Delejtő, Temesvár, 1858).

I. 179. l. Mátyás orosz kapcsolataira, a III. Iván nagyfejedelemhez küldött pénzverőkre ld. még Réthy László, *Magyar numizmatikai adatok Oroszországból* (NK II. 1903); előzőleg Márki Sándor, *Az oroszok hazánk történetében* (Nagyvárad, 1877; általános áttekintés keretében, hiányolva az orosz—magyar kapcsolatok részletesebb feltárását). Figyelemre méltó magyar vonatkozásokat tartalmaz K. V. Bazilevics szovjet történész nagy anyag alapján készült, posthumus munkája is a központosított orosz állam külpolitikájáról a XV. század második felében: *Vnyesnyaja polityika russzkovo centralizovannovo goszudarsztva. Vtoraja polovina XV veka* (Moszkva, 1952).

I. 179. l. A Szabács-ének problémájáról újabban Horváth János szép tanulmánya: *Szabács Viadala* (M. Nyelv, 1955, 4. sz., 422—433).

I. 180—181. l. Az egyházi irodalomhoz kiegészítés: Heinrich Gusztáv, *Temesvári Pelbárt* (BpSz 26. k. 1881). Bleyer Jakab, *Adalék Pelbárt irodalmi hatásához* (EPhK 1904). Köblös Zoltán, *Temesvári Pelbárt Rosariuma* (EM 1906).

I. 181. l. Hogy a hazai humanizmus nem valami „gyökértelen, kozmopolita idegen áramlat", aminek eleinte a marxista történészek is hajlandók voltak tekinteni, ld. az irodalomtörténeti kongresszus állásfoglalását (III. 53. l.). A marxista humanista-kutatás szempontjaira: Kardos Tibor, *A magyar humanizmus kérdései* (NyOK IV. 1953, 1—2. sz., 149—231; hozzászólásokkal). Széleskörű kutatások összefoglalását nyújtja legújabban ugyancsak Kardos Tibor, *A magyarországi humanizmus kora* (Bp. 1955; ism. Mezey László, TOK 1956, 175—181), benne külön fejezet foglalkozik Vitéz János és Janus Pannonius humanizmusá-

val (106. sk. l.), ill. a humanizmus szerepével Mátyás központosított politikájában (150. sk. l.). E kötet mintegy betetőzése, de egyben továbbfejlesztése is az I. kötetben id. korábbi tanulmányainak ; ezek sorához még : uő, *Mátyás udvara és a krakkói platonista kör* (Apollo, 1934, 12). Kardosnak a renaissancekori deákműveltségről írt tanulmányához kapcsolódik újabban : Balázs János, *A goliárdság emlékei a magyar szókincsben* (FK 1955, 2. sz., 97—109). — Vö. A. D. Epstein, *A reneszánsz korának világnézete és kultúrája* (Irod. tud. Ért., 1953, 1. sz., 105—137).

I. 181—182. l. A régebbi irodalomból : György Lajos, *Mátyás király és az erdélyi humanizmus* (EM 1943, 191—196). Az udvari élethez adalék három magyar lovag szereplése Angliában, a magyar udvar ajánlásával, a 70-es években : Siklóssy László, *Angol—magyar vitézi torna IV. Edvárd canterbury-i udvarában* (Studies in English Philology II. Bp. 1937, 42—52).

I. 183. l. A budai könyvtár bő, régebbi irodalmából szükséges még kiemelnünk Gulyás Pál tanulmányát, *Mátyás király könyvtára* (BpSz 164. k. 1914, 262—274, 427—447. l.).

I. 184. l. Arra, hogy Vergerio hatása főleg Vitéz János szerepén át érvényesült, posthumus cikkében Huszti József világít rá : *Pier Paolo Vergerio s a magyar humanizmus kezdete* (FK 1955, 4. sz., 521—533).

I. 184. l. A magyar humanistákat tárgyaló irodalomhoz pótlás : Pfeiffer Antal, *Zrednai Vitéz János* (Magyar Korona, 1878, 96—98. sz.). Pesty Frigyes, *Vitéz János emberismerete* (Sz 1879, 613). — Pfeiffer Antal, *Janus Pannonius* (Figyelő, III. 1877). Huszti József, *Janus Pannonius és Mantegna* (Sz 1927, 110), és uő, *Humanista kézirati tanulmányok* (Szeged, 1934).

Janus Pannonius *Válogatott verseit* magyar fordításban, bevezetés kíséretében közzétette újabban Gerézdi Rabán (Bp. 1953) ; ism. V. Kovács Sándor (ITK 1954, 472).

I. 185—186. l. Az építészet, képzőművészet irodalmához megemlítendő Genthon István általános ismertetője : *Magyarország műemlékei* (Bp. 1951), mely az anyagot helységek (pestbudai vonatkozásban pl. utcák szerint) csoportosítva természet szerint a későbbi időszakoknál is megfelelő mértékben figyelembe veendő ; l. még előzőleg uő, *Magyar művészek Ausztriában a mohácsi vészig* (Bp. 1927). Balogh Jolán, *A magyar renaissance építészet* (Bp. 1953, Mérnöki Továbbképző kiadványok ; rövid összefoglalás) ; előzőleg uő, *Tárház és bibliotheca a budai királyi várban* (Antiquitas Hungarica 1948, 1—2. sz.), és uő, *A budai királyi várpalota rekonstruálása a tört. források alapján* (Művészettört. Ért., 1952, 29—40). A várbeli utcák, egyes épületek azonosítása : Pataki Vidor, *A budai vár középkori helyrajza* (Budapest régiségei XV. 1950). Gerő László, *A budai vár helyreállítása* (Bp. 1951). A budai várral foglalkozó irodalom fellendülése természet szerint összefügg a szép eredményeket hozó, új várbeli ásatásokkal és ezzel kapcsolatban a Vármúzeum (Budapesti Történeti Múzeum) tudományos munkásságával. Ily módon a budai vár középkori fejlődéstörténetét ma már sokkal kézzelfoghatóbban nyomon tudjuk követni ; ld. e vonatkozásban Gerevich László szép tanulmányait : *Castrum Budense* (Arch. Ért. 1952, 150—171), és uő, *A Budai Várpalota története 1541-ig*, a legújabban napvilágot látott, a vár egész építészeti emlékanyagát végigkísérő, nagy kötetben : *Budapest műemlékei* (írták Horler Miklós és mások, Bp. 1955, 259—288). — A kassai dómnak Mátyás által Budán is foglalkoztatott építőmesterére : Feuerné Tóth Rózsa, *Kassai István Budán* (Budapest régiségei XVI. 1955). Huszár Lajos, *A várásatások éremanyaga* (Arch. Ért. 1952, 197—201 ; a korábbi és későbbi időszakra is). — A Visegrádon az elmúlt évek folyamán végzett ásatási, rekonstrukciós munkák ugyancsak komoly eredményt hoztak a hegy lábánál, a Dunától nem messze

épült Mátyás-kori palota feltárásával ; ld. Dercsényi Dezső, *Visegrád műemlékei* (Bp. 1951 ; ism. Lux Kálmán, Művészettört. Ért. 1954, 173), valamint a további fejleményekre : Héjj Miklós, *Beszámoló a visegrádi Mátyás-palota 1952. évi feltárási munkáiról* (Arch. Ért. 1953, 64—67), és uő, ismertető vázlata : *Visegrád történeti emlékei* (Bp. 1954, Múzeumi füzetek). Buda, Visegrád, de a többi hazai vár építészetének, erődítményeinek XV. századi szakaszára is ld. újabban Gerő László összefoglalóját : *Magyarországi várépítészet* (Bp. 1955). Nevezetes Jagellókori műemlékünk szépen illusztrált ismertetése újabban : Balogh Jolán, *Az esztergomi Bakócz-kápolna* (Bp. 1955).

Az 1526 előtti falképeket helységek szerint rendszerezte és (nagyrészt a korábbi szakirodalom alapján) értékelte újabban Radocsay Dénes, *A középkori Magyarország falképei* (Bp. 1954 ; ism. Entz Géza, TOK IV. 1954, 189—195). Uő, *A középkori Magyarország táblaképei* (Bp. 1955 ; az e tanulmánnyal kapcsolatos kandidátusi vita anyaga, Balogh Jolán és Genthon István hozzászólásával, külön napvilágot látott : Művészettört. Ért. 1955, 261—270).

7. A Jagelló-kor, 1490—1526 (I. 188—223. l.)

I. 189. l. A Jagelló-kori elbeszélő források irodalmához : Szádeczky Lajos (id. tanulmányai mellett), *Szerémi emlékirata kiadásának hiányai* (Bp. 1891, AÉT XV. 8).

I. 190—191. l. Taurinusról újabban : Franz Babinger, *Der mährische. Humanist Stephan Taurinus und sein Kreis* (Südost-Forschungen 1954, 62—93).

I. 192. l. A parasztháború közel egykorú külföldi leírását, Paulus Jovius szövegéből, román fordításban hozza újabban Sc. Callimachi (Studii. Revista de Istorie şi filosofie 1949).

I. 194—196. l. Mint kisebb forrást megemlíthetjük Wal (Ball) Tamás, Bécsben megfordult, szebeni lelkész rövid naptári jegyzeteit, 1513—1518 ; kiadta Fr. Müller (ASL. NF. XV. 49—55). János bártfai káplán egykorú itáliai utazására ld. Fejérpataky László, *Bártfától Rómáig 1494-ben* (Ország-Világ, 1882). Az erdélyi szász származású Maximilianus Transylvanus (V. Károly titkára, követe) szerepére és utazásaira a Molukki-szigeteken (1523) : Kropf Lajos, *Maximilianus Transylvanus életéhez* (Sz 1887, 546 ; 1889, 52 ; 1890, 661), és Márki Sándor, *Egy magyar humanista. Maximilianus Transylvanus* (Kolozsvár, 1893, kny. EM) ; és ismét Kropf Lajos, *Maximilianus Transylvanus* (MK, 1895).

I. 196—197. l. Különböző görög krónikák adataira az 1521 körüli török—magyar harcokról : Gyóni Mátyás, *Magyarország és a magyarság a bizánci források tükrében* (Bp. 1938).

Mohács forrásaihoz : Vámbéry Ármin, *Szolimán szultánnak a mohácsi ütközetnél nyert győzelmét hirdető levele* (Hazánk, 1859, II.).

I. 198—200. l. A Jagelló-kori liber regius kérdésének irodalmához : Szabó Dezső, *Adalékok a királyi könyvek történetéhez* (T 1906). Az okleveles gyakorlatra ld. Szilágyi Lóránd, *Írásbeli supplicatiók a középkori magyar administratióban* (LK 1932 ; néhány oklevéllel).

Kisebb iratközlések még (a kiadás sorrendjében) : Wenzel Gusztáv, *Frangepán Kristóf velencei fogsága*, 1514—1519 (UMM 1850—1851, II. 329—386, és kny. ; elég részletes, iratokkal). Sváby Frigyes, *Csáky Benedek végrendelete magyar nyelven*, 1490 (Sz 1873, 648). Szilágyi Sándor, *X. Leó pápa levelei Báthori Istvánhoz*, 1514 (TL III. 1876, 9. sz.). Pettkó Béla, *Kassa város székesegyházának kincsei*, 1516, 1522 (TT 1882, 717). Schrauf Károly, *Egy magyar tanuló végrendelete*, 1521 (TT 1884, 125), és uő, *Két okirat . . .*, 1513 (TT 1885, 197). Kemény Lajos, *A kassai harmincad történetéhez* (TT 1889, 591). Szendrei János, *A velikai vár felszerelésének jegyzéke*, 1491 (HK 1891, 551). Karácsonyi János, *Székely Miklós végrendelete 1517-ből* (TT 1891, 679). Récsey Viktor, *II. Lajos adománylevele Vajda Ignác számára*, 1520 (TT 1894, 176). Daróczi Zoltán, *II. Lajos király adománylevele Paksy Jánosnak*, 1521 (TT 1894, 573). I. J., *Komáromi naszádosok kiváltságlevele*, 1525 (HK 1895, 395).

Barczán Endre, *A makói főgimnasium gyűjteményéből*, 1519, 1525 (TT 1898, 376). Giay Károly, *Somlyó várának 1498. évi leltári töredéke* (TT 1901, 107). Czaich A., *Regesták VI. Sándor pápa korából*, 1492—1497 (TT 1904, 161). Iványi Béla, *Horváth Pál nándorfejérvári vicebán jelentése*, 1504 (MGSz 1905, 320). Pekár Károly, *I. Miksa császár három magyar vonatkozású levele*, 1518 (TT 1905, 295). — A Mohács előtti török veszedelem diplomáciai vonatkozásaira sok irat: *Monumenta Habsburgica* (II. Abt. I. Bd. Bécs, 1855).

I. 202—203. l. A Jagellók családi kongresszusához kiegészítés: Divéky Adorján, *Az 1494. évi lőcsei fejedelmi kongresszus* (Lőcse 1913, kny. KSzM), és uő, *Újabb elmélet az 1494. évi lőcsei fejedelmi kongresszusról* (Sz 1920, 371).

A pénzügyekhez: Kemény Lajos, *Abaúj megye adózása*, 1427—1522 (MGSz 1898, 477). — Az egykorú szereplőkre még: Podhradczky József, *Adatok Bakocs Tamás esztergomi érsek életéről* (UMM 1855, II. 548—588; iratokkal). Pesty Frigyes, *Bakacs Tamás nemzetsége* (Sz 1875, 498). Pesty Frigyes, *Zólyom vármegyei alispánok* (Sz 1874, 579; 1875, 419; későbbre is), és uő, *Nándor-fejérvári, srebernikí, jajcai bánok és barsi alispánok* (Sz 1875, 132). Karácsonyi János, *A jajcai bánok fizetése*, 1505—1507 (HK 1891, 555). Erdélyi vonatkozásban: Lázár Miklós gr., *A Marosszékben 1491—1515 közt hadnagyságot és bíróságot nemek és ágak szerint viseltek lajstroma* (Sz 1868, 673); uő, *Székely ispánok és alispánok a mohácsi vészig* (Bp. 1881). Az erdélyi politikai berendezésre ld. Kemény József gr., *Der Siebenbürger Landtag zu Hermannstadt*, 1494 (Kurz: Magazin II. 1846); és szélesebb körben Vass József, *Erdély országgyűlései a vajdák alatt*, 1002—1540 (Kolozsvár, 1870).

I. 203—204. l. A II. Ulászló-kori külpolitikát illetően: Majláth Béla, *Debrentei Tamás zágrábi püspök beszéde II. Pius pápához 1492-ben* (MK 1889). VII. Henrik angol király kapcsolataira Ulászlóval a török ellen (1502): Fest Sándor, *Anglo—Hungarian Contacts in the Middle Ages* (Studies in English Philology II. Bp. 1937). — Dékáni Kálmán, *Az első bécsi congressus 1515-ben* (Uránia, 1915, 177—180).

I. 207—208. l. A parasztháború történetét megvilágító, kisebb forrásadalékokhoz: Kemény Lajos, *A Dózsa-féle lázadás történetéhez* (TT 1891, 164; 1902, 157; pár oklevél). Az újabb irodalom sorában áttekintő vázlat: Karácsonyi Béla, *Az 1514. évi magyarországi parasztháború. Mohács* (Bp. 1952, Az MDP Pártfőiskolájának előadásai 19). A török hódító és a feudális, belső elnyomás ellen küzdő parasztság szerepére, és a feudális birtokososztálynak katasztrófába torkolló politikájára ld. újabban Székely György tanulmányát: *A török hódítók elleni védelem ügye a Dózsa-parasztháborútól Mohácsig.* (Sz 1952, 118—148), és uő, *A huszitizmus visszhangja Magyarország népeiben* (TOK V. 1954, 135—172). A szovjet történész-delegáció tagjának előadása a témáról a kongresszus alkalmával: J. V. Tarle, *Az 1514. évi magyar parasztfelkelés (Magyar Történész Kongresszus,* Bp. 1954, 318—329). Belu Sabin: *Despre participarea orașenilor din Transilvania la rascoala populara din 1514* (Studii și referate privind istoria Romîniei I. Bukarest, 1954). Tamási Áron, *Dózsáról* (Művelt Nép 1955, 7. sz.), erre: Elekes Lajos, *Dózsáról. Megjegyzések Tamási Áron cikkéhez* (uo. 1955, 8. sz.).

A magyar kutatás szempontjából sem közömbös, hogy a Német Demokratikus Köztársaság történészei komoly figyelmet fordítanak a német parasztháború kérdéseinek tanulmányozására. Ennek jele Ernst Sommer könyve: *Die Sendung Thomas Münzer* (Berlin, 1948) mellett az, hogy kiadták az 1848-as forradalmár Wilhelm Zimmermann könyvét: *Der grosse deutsche Bauernkrieg* (Berlin, 1952, rajzokkal; magyar nevek hibásan írva benne), és a szovjet történész, M. M. Szmirin munkájának német fordítását: *Die Volksreformation des Thomas Münzer und der grosse Bauernkrieg* (Berlin, 1952), magyar fordítása: *Münzer Tamás népi reformációja* (Bp. 1954), valamint Alfred Meusel könyvét: *Thomas Münzer und seine Zeit. Dokumente des grossen deutschen Bauernkrieges* (Berlin, 1952; válogatott szövegek); vö. Székely György, *Két könyv a nagy német parasztháborúról* (Sz 1954, 227—229).

I. 208—209. l. Az egykorú gazdasági viszonyokra érdekes anyagot hoz újabban Kardos Tibor, *Velencei vonatkozású gazdaságtörténeti adatok a Jagelló-korból*, 1502—1518 (Sz 1951, 434—442).

Néhány régebbi adalék: Kropf Lajos, *Magyar ökrök Ausztriában*, 1493 (MGSz 1900, 90; jellemző apróság: a magyar udvar külföldi adósságát ökörben törleszti). A korabeli kézműiparra: Iványi Béla, *Adatok 1526 előtti iparunk történetéhez* (Magyar Iparoktatás X. 490). Winkler Elemér, *A soproni céhek története a XV—XVII. században* (Sopron, 1921) Komáromi, esztergomi, érsekújvári vargák céhszabadalmai, 1496 (Magyar Ipartörténet IV. 1910).

Egy idevágó, újabb tanulmány: Szabó György, *A falusi kovács a XV—XVI. században* (FA VI. 1954, 123—145, 209—210).

I. 210—211. l. A felvidéki bányászmozgalmakról (1525—1526) már külön tanulmánnyal rendelkezünk: Heckenast Gusztáv, *A besztercebányai bányászfelkelés* (Sz 1952, 364-396). Szlovák részről Heckenast tanulmányát kiegészítő anyaggal: Peter Ratkoš, *Predohra Banickeho povstania v našich banských mestách v rokoch* 1525/1526 (Historický Časopis I. 1953, 353—405). Néhány irat magyar fordítását hozza: Geréb László, *A hazai osztályharcok irodalma*, 1525—1660 (Bp. 1955).

A bányászatra és a Fuggerek szerepére újabban: Götz Frh. v. Pölnitz, *Jakob Fugger* (1—2, Tübingen 1949—1951).

Adalékok: Kemény Lajos, *Két adat a szepesi bányatörténethez*, 1487, 1525 (KSzM 1915, 42). J. Kallbrunner, *Jakob Fugger in den Bergstätten* (Karpathenland XII. 128—134).

I. 212. l. A latin egyházi írókhoz: Guoth Kálmán, *Nicolaus de Mirabilibus emlékezete* (Kolozsvári Szemle 1941, 1. sz. 27). A nyelvemlékekhez: Borsa Gedeon, *Egy 1500 körüli latin—magyar szójegyzék* (MNy 1954, 201).

A kódexekhez: Timár Kálmán, *Dunántúli magyar kódexek sorsa* (Pannonia II. 1936, 129, 297). Zimándi Pius, *Kódexirodalmunk és a társadalmi kérdések* (Theológia 1940).

I. 213—214. l. A régi magyar drámai emlékek most készülő kiadásához figyelemreméltó előkészítő tanulmány: Kardos Tibor, *A régi magyar színjátszás néhány kérdéséhez* (NyOK VII. 1955, 17—64); benne szélesebb kereten belül a Jagelló-kori irodalomnak a feudális úr és parazita környezete elleni kritikai vonásait is elemzi; a XVI. század elejei „feddő" énekek társadalmi jelentésének vizsgálatára l. ő, *Huszita típusú kantilénáink* (Bp. 1954, kny. PTK 1953, 81—95).

I. 215. l. A Supra aggnő-versike közléséhez megjegyzés: Szilády Áron, *Egy magyar versecske 1505-ből* (Sz 1876, 328).

I. 215—218. l. Kardos Tibor legújabb munkájában: *A magyarországi humanizmus kora* (Bp. 1955) behatóan foglalkozik az irodalmi jelenségek vizsgálatán túl azok társadalmi alapjaival és összefüggéseivel is, a „Humanizmusunk osztálybázisának kiszélesedése a Jagelló-korban és ennek következményei" c. fejezetben (202. sk. l.).

A korábbi általános irodalomból megemlítendők még: Waldapfel Imre, *Humanizmus és nemzeti irodalom* (IT 1933). Kastner Jenő, *Humanizmus és régi magyar irodalom* (Győri Szemle, 1933, 19). Kerecsényi Dezső, *Humanizmusunk helyzetképe Mátyás után és Mohács előtt* (IT 1934, 59), és ő, *Humanizmus és reformáció között* (Kecskemét, 1938, kny.). Egyes problémákat és szereplőket illetően: Fraknói Vilmos, *Adalékok a hazai és külföldi iskolázás történetéhez a XV. és XVI. században* (Sz 1875, 667). Vargha Anna, *Bartholomaeus Frankfordinus Pannonius* (EPhK 1939, 65). Gábriel Asztrik, *Várdai Balázs a humanista Párizsban* (EPhK 1942, 26). Angyal Endre, *Cseh humanizmus, német misztika, budai kancelláriá* (EPhK 1942, 83).

I. 219—220. l. A reformáció kezdeteihez: Nagy József, *Tájékozás a magyar egyházi átalakulás mezején a mohácsi harc előtt* (Sárospataki Füzetek, 1861, 576). A soproni első luteránusok elleni fellépésre vonatkozó iratokból (1524) Gruber József közölt (Magyar Prot. Egyh. Isk. Figy. 1871, 524; 1873, 165). Zoványi Jenő, *A reformáció Magyarországon a mohácsi vészig* (PSz 1891), és uő, *A „lutheráni comburantur" és a Corpus Juris Hungarici* (PSz 1917). Pokoly József, *Cordatus Konrádról* (Prot. Egyh. és Isk. Lap, 1892).

I. 220—223. l. Az udvar szereplőihez: Kropf Lajos, *Mária magyar királynénak, II. Lajos nejének arcképe*, 1520 (Sz 1887, 72). Kerékgyártó Árpád, *Ecsedi Báthori István nádor élete* (Hazánk, 1858). A feudális birtokososztály jellemző viszályaira ld. Véghelyi Dezső, *Korothnay Katinka* (Sz 1870, 14).

A külpolitikai dolgokra: Fraknói Vilmos, *A tolnai országgyűlés külügyi actiója 1518-ban* (BpSz 1917, 172. k. 211—225). Artner Edgár, *Magyarország és az apostoli szentszék viszonya a mohácsi vészt megelőző években, 1521—1526* (Mohácsi Emlékkönyv, Bp. 1926), és Miskolczy István, *Keresztes hadjárat terve a mohácsi vész előtt* (uo.). A török hatalom nemzetközi viszonyaira (kereskedelmi szerződések): E. L. Déligeorges, *Die Kapitulationen der Türkei* (Heidelberg 1907). A török harcokhoz: Pauler Gyula, *Oláh Balázs és a nándorfehérváriak*, 1521 (Vas. Újs. 1862). Kovács József, *Jajca felmentése Frangepán Kristóf által* (HK 1892, 114); Frangepán Kristóf levelének (I. 223. l.) magyar fordítása jelent meg az id. helyen (PSz 1927, 24—26); horvát eredetije: Kukuljević, *Acta croatica* (I. 215—218) és Tkalčič, *Monumenta Zagrabiae* (III. 522—525).

Végül a záró tragédia „utóéletére": Simai Ödön, *Mohács a magyar költészetben* (Mohács, 1905), és Solymossy Sándor, *Mohács emléke a néphagyományban* (Mohácsi Emlékkönyv, 1926). Karácson Imre, *A budai Mátyás-templom gyertyatartói Sztambulban* (Sz 1902, 771; 1526-ban vitték el őket).

8. A XVI—XVII. század általános anyaga (I, 224—271. l.)

a) *Források, iratok*

I. 226—228. l. Az elbeszélő forrásokhoz: Thallóczy Lajos, *Verancsics Antal mint egri püspök* (TT 1879, 597). Sörös Pongrác, *Forgách Ferenc és Tacitus* (EPhK 1899). Bíró Ferenc, *Forgách Ferenc mint történetíró* (Kolozsvár, 1908). Pirnát Antal, *Forgách Ferenc* (IT 1955, 17). Gulyás Pál, *Bibliotheca Joannis Sambuci. Sámboky János könyvtára* (Bp. 1941). — Károlyi Árpád, *Szamosközy István történelmi maradványai* (BpSz 1878). Vass Miklós, *Szamosközy István életéhez* (Sz 1909, 146). Szász Ferenc, *Szamosközy adatai az erdélyi városokról* (EM 1909).

Különböző XVI—XVII. századi szövegekből válogatott szemelvényeket hoz újabban magyar fordításban Geréb László, *A hazai osztályharcok irodalma, 1525—1660* (Bp. 1955; benne Fekete Iván „cárra", az 1526-i székely felkelésre, Karácsony György és Gubecz Máté mozgalmaira, az 1576-i kolozsvári ötvössztrájkra, Székely Mózesre, a Bocskai-szabadságharcra, Császár Péter mozgalmára stb. vonatkozó részletek).

I. 232. l. A kisebb iratkiadásokhoz: Szalay Ágoston, *Levelek a XVI. és XVII. századból* (Pest, 1830, kny. TGy). Szabó Károly, *Magyar levél 1542-ből Lőcse város levéltárából* (Sz 1872, 647).

I. 234. l. Ki kell emelnünk Fekete Lajos hatalmas, és a török írásos forrásanyag feltárása szempontjából alapvető munkáját: *Die Siyāqat-Schrift in der türkischen Finanzverwaltung. Beitrag zur türkischen Paläographie* (1—2, Bp. 1955); bevezető áttekintés, dokumentumok (1486—1791) arab átírásban és fordításban, a II. kötetben hasonmások (104. tábla).

b) *Gazdasági, társadalmi viszonyok*

I. 236—237. l. A XVI—XVII. század gazdasági-társadalmi fejlődésének egyik alapvető problémája az árutermelés, a majorsági gazdálkodás és az, hogy ezzel kapcsolatban a parasztság kisajátítása mennyiben jelentkezett és miként alakult; e vonatkozásban l. az újabb, marxista irodalomból Pach Zsigmond Pál, *A majorsági gazdálkodás és a parasztság kisajátítása a XVII. századi Magyarországon* (Sz 1951), uő, *A majorsági gazdálkodás Magyarországon* (TOK II. 1952, 39—69); és összefoglaló munkában uő, *Az eredeti tőkefelhalmozás Magyarországon* (Bp. 1952), és egyes problémák újrafelvetésével, precizirozásával uő, *Az eredeti felhalmozás kérdései Magyarországon* (Propagandista 1953, 11—12. sz.), valamint legújabban uő, *Ob oszobennonjak pervonacsalnovo nakoplenija kapitala v Vengrii* (Voproszi Isztorii 1955, 2. sz., 69—75). Pach tanulmányai, s köztük összefoglaló munkája a problémát először vetették fel s válaszolták meg a hazai marxista kutatás oldaláról, és a polgári forradalmat megelőző három század egész perspektivájában. A problémának az 1631—1648 közti időszaka körülhatárolt, konkrét adatanyag alapján való elemzésére l. Makkai László bevezető tanulmányát az *I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai* c. forráskiadványához (Bp. 1954), ahol a fejlődés szakaszait vizsgálva arra jut, hogy a XVII. század közepe előtt nem beszélhetünk tulajdonképpeni eredeti felhalmozásról Magyarországon. Mindezzel összefügg a kelet-európai sajátságként jelentkező „második jobbágyság" kérdése. A legutóbbi lengyel történész kongresszuson is érdekes vita folyt a nagybirtok-gazdálkodás sajátos formáiról, s arról, hogy miként torpant meg a lengyel kapitalista fejlődés a XVI—XVII. században (a vita beszámolójára l. TIÉ 1952, 7—9. sz., 132. sk. l.). Csehszlovák részről J. Válka vetette fel a kérdést újabban (Časopis Matice Moravské 1954), az addigi eredmények jó összefoglalásával. Azóta lengyel részről, de általánosabb érdekkel is: A. Wyczański, *O folwarku szlacheckim w Polsce XVI. stulecie* (A nemesi majorkodásról Lengyelországban a XVI. században, Kwartalnik Historiczny 1954, és kny.). Magyar vonatkozásban e problémák főleg az egyetemi tankönyvek idevágó szövegrészeinek megvitatásakor kerültek előtérbe; az ezzel kapcsolatos adatokat a jelen kötet elején (III. 46. l.) idéztük. Egyes problémákhoz az újabb helytörténeti irodalom is segítséget nyújt, így pl. a majorsági gazdálkodás és marhakereskedelem dolgaira Sopron megyében: Mollay Károly, *A vármegye tört. vázlata* (*Sopron és környéke műemlékei*, Bp. 1953).

I. 239. l. A parasztság viszonyaira jó adatokat nyújt Eckhart Ferenc, *A földesúri büntetőbíráskodás a XVI—XVII. században* (Bp. 1954); az úriszék intézményének első feldolgozása, melyből kitűnik, mint alakul át a földesúri jogrendszer a majorsági gazdálkodás szolgálatában, védelme eszközévé. — Irodalmunk az elmúlt félfeudális-polgári korszakban szorgalmasan hozta a főúri esküvőkre és más családi eseményekre vonatkozó adalékokat, a jobbágyok sorsával, egykorú panaszaival, leveleivel azonban lehetőleg nem foglalkozott; most végre kezdenek napvilágot látni az ilyen, számunkra lényegesen többet jelentő, népünk sorsát konkrét, helyi példákkal megvilágító dokumentumok: Eckhardt Sándor, *Jobbágylevelek a XVI. századból* (MNy 1949, 1950); uő, *A legrégibb parasztlevelek nyelve és stílusa* (MNy 1950 és kny.), és uő, *Jobbágylevelek a XVI. század második feléből* (MNy 1954), Horpácsi Illés, *Csekekátai jobbágyok 1666—1674 közt kelt leveleiből* (MNy 1949), valamint H. Balázs Éva összeállítása: *Jobbágylevelek* (Bp. 1951; ism. Vörös Károly, Sz 1952, 262). — A parasztság életviszonyainak ismeretéhez azonban a régészet is sok segítséget nyújthat, így pl. a tizenötéves háború idején elpusztult kun szálláshelyekre (ahol a XVI. századot megelőzően nem is lehet állandó településről beszélni), l. Méri István,

Beszámoló a Tiszalök—rázompusztai és Túrkeve—mórici ásatások eredményéről (Arch. Ért. 1954, 138—152).

Végül egy-két adalék a régebbi anyagból: Balássy Ferenc, *Török-Szent-Miklós történeti tekintetben* (UMM VIII. 1858, I. 516; Karácsony Györgyre, 1570); ifj. Péczely József, *Gubetz Máté, tótországi parasztok Dózsája* (Magyar Tudós Társ. Évkönyvei VII). Szilády Áron, *Régi szegénylegények* (Árvízkönyv Szeged javára, Bp. 1880, 114—125; betyárok a XVI—XVII. században). Gyárfás István, *A paraszt vármegye* (AÉt 1882). Virágh Elek, *A fraknói grófság és kismartoni uradalom 1622-ig* (Sopron, 1900).

A Liptó megyei jobbágyságra l. I. Houdek szlovák nyelvű tanulmányát (Historický Sbornik 1950).

A szlovák parasztság mozgalmaira vonatkozó iratok, nagyobb időszakon áttekintve: Alžbeta Gácsova, *Dokumenty k protifeudálnym bojom slovenského l'udu, 1113—1848* (Pozsony, 1955). Jobbágylevelek közlése: Pavel Horvath, *Listy poddaných* (Pozsony, 1955). A horvát parasztmozgalmak újabb irodalmára l. az utolsó évtized jugoszláv történetirodalmát ismertető, új összefoglalás: *Ten years of Yugoslav historiography* (Belgrád, 1955) megfelelő részeit (386. sk. l.).

I. 240—241. l. A kiváltságos osztályra: Pettkó Béla—Illésy János, *A királyi könyvek. Jegyzéke a bennük foglalt nemesség, cím, címer, előnév és honosság adományozásoknak*, 1527—1867 (Bp. 1895). Az egyes családokra és genealógiájukra ld. Kempelen Béla: *Magyar nemes családok* (1—11, Bp. 1911—1932), valamint Nagy Iván összeállítását: *Magyarország családai* (1—12, Pest 1857—1865, pótkötet: 1868). A társadalmi szokásokhoz: Perepatits István, *A magyar művelődés I. Ferdinánd korában* (Bp. 1902). Karácsony Sándor Zsigmond, *Személyneveink 1500-tól 1600-ig. A humanizmus és reformáció korának névadása* (MNy 1954. 379). Takáts Sándor, *Nádasdy nádorispán hopmestere* (Tahy Bernátról, *A magyar múlt tarlójáról* c. kötetben, Bp. é. n.), és uő, *Küzdelem a tánc és a muzsika ellen* (uo.) A táncokra még: Bartalus István, *A magyar palotás zene eredete* (Sz 1892).

I. 242—243. l. Az ipar és céhek irodalmához néhány kiegészítés: Jakus Lajos, *Tata vára és malma 1586-ban* (Tata, 1937). Koller Gusztáv, *A soproni céhek életéből a XVI. és XVII. században* (Bp. 1915). Pestbuda törökkori kézműveseire (az I. 248. lapon id. összefoglaló irodalom mellett): Kremmer Dezső, *Ipari élet a régi Pest-Budán* (Magyar Iparoktatás XXI.). — Finály Henrik, *A régi magyar súlymérték. Debreczeni László aranyfinomító könyve. Járulék a hazai fémművelés és pénzverés történetéhez* (Erd. Múz. Egyl. Évk. IV. 1868, 111—130).

I. 243. l. A Fuggerek magyarországi szereplésére, besztercebányai rézbányáira, valamint az 1540-es években vállalkozásaik fokozatos kivonására az országból, l. újabban Götz Frh. v. Pölnitz (az augsburgi Fugger-levéltár igazgatója), *Fugger und Hanse* (Tübingen 1953). — A kereskedelemhez: Takáts Sándor, *A komáromi harmincadosok dolga a XVI. és XVII. században* (MGSz 1898).

I. 245—246. l. A városokhoz pótlás: Merényi Lajos, *Pest város helytörténetéhez*, 1530 (TT 1896, 367). Székely Sándor, *Adalék a városok statutumaihoz* (Sz 1870, 259; Mármarossziget, 1569). V. Jankovič, *Banská Štiavnica v XVI. storočí* (Historia Slovaca I. 1943, 129; Selmecbánya a XVI. században). Varju János, *Debrecen közigazgatása a XVI. évszázadban* (Kolozsvár, 1907).

Újabban vázlatos áttekintés: Komoróczy György, *Debrecen története a felszabadulásig* (Debrecen 1955).

I. 246—248. l. A hódolt terület viszonyaihoz: Reizner János, *A szegedi mészároscéh a török uralom alatt* (Szegedi Közlöny, 1874, 116—120), és uő, *Szeged története* (I. 1900; részletesen ism. és bő XVII. sz.-i levélregesztákkal kiegészíti Borovszky Samu, Sz 1900, 628). Ugyancsak sok szegedi vonatkozással: Varga Ferenc, *A török államszervezet és adóz-*

tatási rendszer a XVI. és XVII. században (DTR 1879). — Erdélyi Gyula, *Veszprém város története a török idők alatt* (Veszprém, 1913). Ráth Károly, *A Győr vármegyei hódoltságról, 1526—1688* (MTT VII. 3). Karácsonyi János, *Törökvilág Békés megyében, 1559—1604* (Békés c. lap, 1885, 47—52. sz.).

Fekete Lajos, *Buda Pest és Óbuda polgári lakossága 1547-ben és 1580-ban* (Bp 1939, kny.); uő, *Gül-Baba et le Bektāsi Derk'āh de Budapest* (Acta orient. IV. 1955, 1—3. fasc. 1—18); vö. Némethy Lajos, *Ki volt Gyul-Baba?* (Sz 1884, 608).

A fürdőépítésre és a 70-es évek tűzvészeire l. Takáts Sándor, *Vezér Szokolli Musztafa basa* (BpSz 1915, 162. k. 40; erősen idealizálva); vö. előzőleg: Veress Endre, *Musztafa budai pasa álma és a nagy löporrobbanás, 1573, 1578* (TT 1896, 741). A XVII. századi városképre: Kremmer Dezső, *Pest-Budát ábrázoló német metszetek* (Budapest Régiségei, X).

c) *A reformáció*

I. 249—250. l. A protestáns egyháztörténet általános irodalmában idézett Pápai-Páriz Ferenc-féle mű magyar szövegének címe pontosan: *Romlott fal felépülése* (1685). — A Bauhofer-féle protestáns egyháztörténet angol szövegének volt egy másik kiadása is (Boston, 1854). — Még néhány kiegészítés a protestáns egyháztörténet kérdése körül folyt vitához: id. Révész Imre, *Igénytelen vélemény a magyar protestáns egyháztörténelem jövője ügyében* (Prot. Egyh. Isk. Lap 1879 és kny.), és uő, *Egyháztörténelmi irodalmunk ügyében* (uo. 1880 és kny.). Szlávik Mátyás, *Egyháztörténetünk művelése érdekében* (uo. 1892, 486-ere. Zoványi Jenő válasza (uo. a további számokban). Iványi Bélának a PSz szerkesztőség hez intézett nyílt levelére (a magyar prot. egyháztörténetírás elmaradottsága ügyében PSz 1926, 415) válaszolt (ifj.) Révész Imre, *Magyar protestáns egyháztörténetírásunk ügye* (uo. 472). Pompéry Aurél, *Irányzatos-é a magyar protestáns történetírás?* (Bp. 1930), erről Révész Imre bírálata (PSz 1931, valamint *Tegnap és ma és örökké* c. kötetében, Debrecen, 1944); ugyancsak Révész Imre, *A történettudomány új útjai és a protestantizmus* (PSz 1931, és az id. gyűjt. kötetben) és uő. *Egyháztörténelem (A magyar történetírás új útjai*, Bp. 1931), részben ezekhez kapcsolódik Zoványi Jenő, *A Szekfű-kérdéshez* (PSz 1931, 698. és hozzá vita); valamint Makkai Sándor, *Új utak* (PSz 1932).

I. 250. l. A protestáns egyházi szervezet kérdéséhez: Zoványi Jenő, *Magyarországi protestáns egyházi szervezetek a XVI. században* (KM 1944). A zsinatokhoz: id. Révész Imre, *Az erdődi második zsinat, 1555* (SF 1864). Zsilinszky Mihály, *Visszapillantás a hazai ev. egyháznak XVI. századbeli zsinataira* (Theol. Szaklap, 1915. és kny.).

I. 252. l. Az egyháztörténeti iratközlésekhez adalékok: id. Révész Imre, *Egyháztörténelmi források a debreceni egyházmegye levéltárából* (SF 1861—1862). Nagy Géza, *Egyháztörténeti adattár* (I. Kolozsvár, 1938; külföldön tanuló diákok levelezése.).

A protestáns egyházi levéltárismertetésekhez újabban: Benda Kálmán, *A Dunamelléki Ref. Egyházkerület Ráday-levéltárának ismertetése* (Ref. Egyház, 1955, 318—322; és ue. témáról s. alatt levő dolgozata: Levéltári Híradó 1955).

A régebbi anyagból: (id.) Révész Imre, *A levéltárak megóvásáról és rendezéséről, fő tekintettel a magyar protestáns egyházi levéltárakra* (Debrecen, 1868). Szabó István—Miklós Ödön, *Levéltári útmutató. A magyarországi ref. egyház egyet. konventjének kiadása* (Bp. é. n. 1940).

I. 253. l. Az erdélyi szász ev. egyháztörténeti anyaggal kapcsolatban kiigazítások: G. D. Teutsch, *Urkundenbuch der ev. Landeskirche* c. kiadványának II. kötete is megjelent a következő címen: *Die Synodalverhandlungen der ev. Landeskirche A. B. in Siebenbürgen im Reformationsjahrhundert* (Nagyszeben, 1883); és ugyancsak az ő tollából származik a *Die Reformation im Sachsenland* (Nagyszeben, 1852, 1865[4]) c. munka is. Ld. még: J. K. Schuller, *Historia critica reformationis Capituli Cibiniensis* (Nagyszeben, 1818). Heinrich Wittstock, *Beiträge zur Reformationsgeschichte des Nösner Gaues* (Bécs, 1858). Karl Fabritius, *Zur Reformationsgeschichte des Mediascher Kapitels* (ASL XI); az erdélyi szász reformátor geográfusi tevékenységére uő, *Erdélynek Honter János által készített térképe 1532-ből.* (AÉt 1878).

I. 254. l. A horvát reformáció irodalmához újabban: Hadrovics László, *A XVI. századi horvát nyomtatványok helyesírása* (NYOK I. 1951, 164—173).

I. 254—255. l. A protestáns egyházi helytörténeti anyagnál az egyházmegyék élén id. Görög Ernő-féle munka címe helyesen így van: *A veszprémi ev. egyházmegye története* (Pápa, 1926). Thury Etele, *Adatok a veszprémi egyházmegye történetéhez* (PSz 1889).

A betűrendes anyagból törlendő a tévesen bekerült „Borsodviszló" adat; a homoródkeményfalvi unit. egyházról pedig Kovács Imre írt (KM 1894). A felsoroláshoz még kiegészítések: Paikoss Endre, *Az abaújszepsi-i ref. egyház története* (Prot. Egyh. és Isk. Lap, 1881). Horváth József, *Adatok Dombrád község s a dombrádi ref. egyház történetéhez* (1931; ism. Sz 1932, 233). Rákosi György, *A nyárád—szentannai ev. ref. egyházközség története* (Erdélyi ref. egyházkerület névkönyve, 1902).

I. 258—259. l. A reformáció hazai elterjedéséhez a XVI. században: Révész Kálmán, *A reformatio hatása hazánkra* (Debrecen, 1884, kny.) és uő, *Révész Imre a magyar reformáció kezdetéről* (PSz 1891; posthumus közlés). Szabó S. Zsigmond, *A 400 éves reformáció Magyarországon (Emlékalbum a reformáció 400 éves évfordulójára*, Bp. 1917). S. Szabó József, *A magyar reformáció szervezkedése*, és Pokoly József, *A magyar reformáció pártfogói* (mindkettő *A magyar reformáció könyve*, Debrecen, 1917 c. kötetben). Miklós Ödön, *A magyar reformáció néhány problémája* (PSz 1932). Kovács Sándor, *A magyar reformátor* (Bp. 1933, kny.) Az egyházi irodalomra: Zsilinszky Mihály, *Polemikus irodalmunk a XVI. és XVII. században* (Bp. 1881). Kardos Albert, *A XVI. század hitvitázói* (TK 1892), és Szilády Jenő, *A magyarországi protestáns egyházi irodalom*, 1517—1721 (Bp. 1939; bibliográfia: 209—211).

I. 259—262. l. Az egyes reformátorokra: Horváth János, *Sylvester János vezetéknevéről* (MNy 1949). Balázs János, *Sylvester János és a XVI. századi magyar irodalmi nyelv* (MNy 1954, 126—129), és uő, *Sylvester János, az első magyar nyomtatott szójegyzék szerzője* (MNy 1955, 274—276).

Révész Kálmán, *Dévai Bíró Mátyás kétrendbeli fogsága* (PSz 1905). Szőllőssy Antal, *Szegedi Kis István* (Prot. Egyh. és Isk. Lap 1888). Rácz Károly, *Szegedi Kis István tiszántúli reformátoroskodása* (Lugos, 1893). Révész Kálmán, *Szegedi Kis István Speculum Romanorum Pontificum-a* (Prot. Egyh. és Isk. Lap, 1894); uő, *Gálszécsi István hittani műve*, 1538. (uo. 1894). Id. Révész Imre, *Simontornyai Gergely ösmeretlen magyar reformátor* (SF 1864). Nagy Sándor, *Huszár Gál élete és művei* (Debrecen, 1900, kny.). Huszár Gál, *Prédikációk* (1558) c. könyve új kiadásban nemrég megjelent (Bp. 1945). Kemény Lajos, *Kálmáncsehi Márton életéhez* (T 1890; 174). Thury Etele, *Kálmáncsehi Sántha Márton* (PSz 1903). Révész Kálmán, *Mikor született Meliusz, és mikor ment Debrecenbe* (Debr. Prot. Lap, 1888), és uő, *Még egy pár szó Meliuszról* (uo.); Rácz Károly adalékai Méliusz születési évéről (Szabad Egyház, 1886, 12. sz.), debreceni papságáról (uo. 16. sz.), és életéhez újabb adatokról (uo. 1889, 21. sz.). Zoltai Lajos, *Jelentés Méliusz Péter sírja kereséséről* (Debrecen, 1907). Varjas Béla, *Méliusz városa* (MT 1935). Károlyi Gáspár egy levelére (1575) Thaly Kálmán (Sz 1875, 295); életéhez: Kemény Lajos (Sz 1889, 80(. — Házy Albert, *A XVI. század társadalomszemlélete Selneccerus Miklósnál és Szegedi Lőrincnél* (Szeged, 1938, d; Selnekker lipcsei superintendens munkájának magyar átdolgozója, szatmári ref. lelkész). Eckhardt Sándor, *Szegedy Lőrinc levelei* (MNy 1951).

I. 263—264. l. Bornemisza Péter érdekes alakja, irodalmi, társadalomkritikai szerepe legújabban méginkább foglalkoztatta kutatóinkat: Végh Ferenc, *Bornemisza Péter ifjúsága* (IT 1952, 514—522). Koltay-Kastner Jenő, *Bornemisza Péter humanizmusa* (IT 1953, 91—124). Nemeskürty István, *Bornemisza Péter stílusa* (ITK 1955, 24—35); uő. kiadta Bornemisza *Válogatott írásait* (1553—1584) is (Bp. 1955). Bornemisza *Ördögi kísértetek* c. munkáját most adta ki újra, jegyzetek kíséretében, Eckhardt Sándor (Bp. 1955).

A korábbi irodalomból: Harsányi István, *Adatok Bornemisza Péter életéhez* (Teol. Szemle, 1925). Alszeghy Zsolt, *Az Ördögi kísértetekről* (IT 1926). Gulyás Pál, *Bormemisza Péter prédikációi* (PSz 1928). Zolnai Béla, *Bornemisza pogány bölcsei* (Széphalom, 1929).

A luteranizmus és kálvinizmus hazai szétválásával járó századvégi vitákhoz ld. még: Thury Etele, *Sibolti Demeter élete és munkái* (PSz 1890; luteránusokhoz hajló győri prot. püspök). Ráth György, *Gradeczi Horváth Gergely és Lám (Ambrosius) Sebestyén hitvitája* Bp. 1895, kny. ITK 1894; az utóbbi a reformátusokhoz áthajló késmárki ev. lelkész volt).

d) *Hazai és külföldi iskolázás*

I. 266—268. l. Az egykorú iskolákat illetően itt is utalnunk kell arra az irodalomra, mely a II. kötetben (129. sk. l.) e vonatkozásban még található.

Néhány kiegészítés: Szendrey Imre, *A rév-komáromi ev. ref. főiskola története*, 1606-tól (Komárom, 1898). Lampérth Géza, *A pápai ref. főiskola története*, 1531—1931. (Pápa, 1931; népszerű vázlat). — Egyéb közlések: Mikulik József, *Adalék a közoktatásügy történetéhez*, 1594—1642 (TT 1882, 492). Pettkó Béla, *A pécsi iskola történetéhez*, 1540 (TT 1887, 802). Kemény Lajos, *A hazai iskolázás történetéhez*, 1504—1568 (TT 1889, 794).

A külföldi kapcsolatokhoz: Nagy Iván, *Magyarok iskolázása külföldön* (Sz 1870, 254). Monori E., *Heidelberg és a magyar szellemi élet kapcsolata* (Pázmány P. Tudományegyetem, kéziratos doktori értekezés, 1944/45; vö. IT 1946, 36).

Egy új kiadvány, névsorral és subscriptiós adatokkal: Eritz Juntke, *Album Academiae Vitenbergensis*, 1660—1710 (Halle, 1952), ld. még Jénáról Feyel alább (III. 118. l.) id. tanulmányát.

e) *Irodalom, műveltség*

I. 268—269. l. Arra, hogy irodalomtörténetírásunknak a régi magyar irodalommal is foglalkoznia kell, s hogy annak haladó hagyományai komoly nevelő értékkel bírnak a késői utódok számára, helyesen mutatott rá Klaniczay Tibor *Eredmények és feladatok a régi magyar irodalom kutatásában* (NyOK II. 1951, 43—98; előadás az irodalomtörténeti kongresszuson, hozzászólásokkal). E régi magyar irodalomból éppen a XVI. század anyagát foglalta össze, mélyrehatóan részletkutatások eredményeit és gazdag anyagát rendszerezve, új művében Horváth János, *A reformáció jegyében. A Mohács utáni félszázad magyar irodalomtörténete* (Bp. 1953); bírálatában Tolnai Gábor (Irodalmi Újság) azt emelte ki, hogy a könyv a marxista történetkutatás eredményei helyett társadalomábrázolásában még Szekfűnek a XVI. századi nagybirtokról vallott felfogását képviseli, s így értékelése nem is felelhet meg a marxista irodalomtörténetírás követelményeinek; a munka adatgazdagságát, magas szakmai színvonalát egyébként bírálói is elismerték. Az egykorú irodalom egyes jelentősebb problémáinak marxista elemzésére ld. újabban Kardos Tibor, *A magyar humanizmus kérdései* (NyOK 1953, 149—231; hozzászólásokkal) és uő, *A magyar vígjáték kezdetei* (Kodály-Emlékkönyv, Bp. 1953, 133—157. és kny.); az utóbbi a XV—XVI. századi színjátszásban a humanista és a népi irodalmi (és társadalomkritikai) tendenciák találkozását finom módszerekkel próbálja kielemezni; ezzel némileg vitába száll Klaniczay Tibor, *A Kodály-Emlékkönyv irodalomtörténeti tanulmányai* (NyOK II. 1954, 617—623), aki ebben a reformáció szerepének elmosódását látja. Ld. még ugyancsak Kardos Tibor, *A trufa. Egy régi magyar irodalmi műfaj jellege és európai összefüggései* (FK 1955, 111—138).

Pesti Gábor meséinek újabban megjelent, hasonmás kiadása is van (Bp. 1950); Pesti *Novum Testamentumát* Szilády Áron adta ki (Bp. 1895). Az egykorú olasz vonatkozásokhoz: Kemény István, *Boccaccio XVI. századbeli elbeszélő költészetünkben* (Nagybecskerek, 1884). Király György, *Két Boccaccio novella XVI. századi irodalmunkban* (IT 1918, 311; Bornemisza Péter egy szövegrészéről). Boccaccio visszhangjánál persze említenünk kellene példákat, így Ráskai Gáspár *Vitéz Francisco* c. széphistóriáját (vö. Heinrich Gusztáv, *Ráskai Vitéz Franciscojához*, EPhK 1879, 1882; Szilády Áron, *Ráskay Gáspár és Vitéz Francisco-ja*, ITK 1893), mintahogy a részleteket, egyes szerzőket illetően bő anyaggal egészíthetnénk még ki az I. kötet kénytelenül szűkreszabott anyagát, ha mindez nem haladná túl a jelen kötet kereteit is.

Mivel azonban historikusaink csak úgy kaphatnak élettel teli képet a korabeli magyar társadalom problémáiról, ha azok irodalmi tükröződéseit is figyelembe veszik, legalább fő mozzanataikban, a róluk szóló irodalommal együtt,

s e tekintetben, az egyébként szintén nem érdektelen mesés témáknál (Gyergyai Albert Árgirus királyfia stb.) talán elsősorban a magyar múltból és jelenből merített témák, illetve feldolgozásaik bírnak a legközvetlenebb érdekkel, az alábbiakban lehetőleg időrendbe téve megemlítjük az e kategóriába sorolható, legfontosabb históriai és politikai énekeket. Természetes, hogy nagymértékben a török harcokat visszhangozzák ; de az is aligha véletlen, hogy a nemzeti tárgyú, a múlt honvédő hagyományait vagy éppen a Hunyadi-kor emlékét feleleventő alkotások közül annyi látott Kolozsvárott és Debrecenben, és éppen az erdélyi önálló nemzeti fejedelemség első megszilárdulása idején, az 1570-es évek körül napvilágot.

Tőke Ferenc Szigetvár ostromáról írt énekét (1556, RMKT VI) már idéztük (I. 274). Hozzátehetjük mindjárt egy névtelen énekét Szigetvár vesztéről, 1566 (RMKT VII). Ezt pár évvel megelőzi, ugyancsak névtelen szerzőtől, *A gyulai vitézekről, Cantio de militibus pulchra*, 1561 körül (RMKT VII). A Nikolsburgi Névtelen *Igen szép históriája*, 1568 (a kenyérmezei csatáról Bonfini alapján, RMKT VIII). Temesvári István deák versezete ugyanarról, *Históriás ének az jeles győzedelemről*, 1569 (Kolozsvár, 1579 ; újraközlése : Thaly Kálmán, *Régi magyar vitézi énekek*, Pest, 1864). Temesváry János deák (deési bíró), *A Béla királyról, mint jöttenek be a tatárok*, 1571 (Kolozsvár, 1574, Heltai *Cancionale*jában és Tinódi *Cronica*jában), vö. Lukinich Imre, *Adalékok Temesvári János deák életéhez* (EPhK 1905, 1909). Ismét névtelen szerző, *A vitéz Turi György haláláról*, 1571 (RMKT VIII). Csanádi Demeter másutt (I. 299) már id. írása János Zsigmond életéről, 1571 (RMKT VIII) : Ilosvai Selymes Péter *Toldi Miklósa* (Debrecen, 1574). Valkai (Walkai) András (akiről tudjuk, hogy Báthori István híve volt) *Bánk Bánja* (Debrecen, 1574, 1580), és históriás versei : *Az Magyar királyoknak eredetekről és nemzetségekről* (Kolozsvár, 1576) ; vö. Heinrich Gusztáv, *Valkai Bánk Bán-éneke* (Figyelő, 1878). Erdős Károly, *Valkai András Bánk Bánnak históriája* (Bp. 1930). Feléled a Hunyadiak hagyománya : Nagy-Bánkai Mátyás protestáns versszerzőnek *Az vitéz Hunyadi Jánosról* írt históriájában (Debrecen, 1574) ; vö. Erdélyi Pál, *Nagybánkai Mátyás énejkéhez* (MK 1901), valamint Görcsöni Ambrus, *Az Felséges Mattyas királynak . . . viselt dolgairól* c. históriás énekében, melynek ötödik, 1485 utánról szóló szakaszát Bogáti Fazekas Miklós írta ; az utóbbi szerzőkre ld. Illésy János, *Görcsöni Ambrus* (ITK 1896). Dézsi Lajos, *Bogáti Fazekas Miklós élete és költői működése* (Bp. 1895). Schiller István, *Bogáti Fazekas Miklós élete és vallásos tárgyú költészete* (Bp. 1915). Tardi György énekét a szikszói győzelemről (1588) már idéztük (I. 313). Egy névtelen, valószínűleg ref. lelkész a csepregi zsinatot énekelte meg, 1596 ; vö. Payr Sándor, *A dunántúli ev. egyházkerület története* (I. Sopron, 1924). Ugyancsak névtelen erdélyi ferences verses krónikájára a török császárokról (1597) ld. Lukinich Imre, *Egy históriás ének töredéke a XVI. századból* (Kalazantinum, 1899). Végül megemlíthetjük még Szerdahelyi Mihály másutt (I. 306) már id. énekét a Kendi-féle összeesküvésről Báthori Zsigmond ellen (1598). Ld. még : Széll Farkas, *Egy XVI-ik századi codex históriás énekei* (Sz 1884, 580, 662 ; benne a *Bankó leányáról*). Nagy Sándor, *Adalékok a XVI—XVII. századi elbeszélő költészetünk irodalmához* (EPhK 1885).

Egy ugyancsak Mátyás korának irodalmi visszhangját idéző regényes elbeszélésre ld. újabban : Korompay Bertalan, *Szilágyi és Hajmási históriája a szlovéneknél és a magyar monda eredetkérdése* (ITK 1953, 218—226, párhuzamos szöveggel).

Hozzá a régi irodalomból : Herrmann Antal, *A Szilágyi és Hajmási c. népballada és rokonságai* (BpSz 1888). Thury József, *Szilágyi és Hajmási* (ITK 1893). Szegedy Rezső, *A Szilágyi és Hajmási monda délszláv rokonai* (ITK 1915).

I. 270. l. Varga József, *Szkhárosi Horvát András* (IT 1955, 3. sz., 268—304).

I. 271. l. A magyar népi éneklés egy régi emlékének felfedezés-számba menő, első teljes közlése: Stoll Béla, *Szendrői hegedős-ének* (ITK 1953, 231—233) ; l. ezzel kapcsolatban Horváth János, *A „Szendrői hegedős-ének" versalakjáról* (ITK 1954, 269—276) ; Pais Dezső, *Vegyes megjegyzések a „Szendrői hegedős-ének"-hez* (uo. 277—283), és Eckhardt Sándor, *A Szendrői hegedős-ének* (uo., 406—414) ; uő, *Végvári vitézek gúnyverse* (Kodály-Emlékkönyv, Bp. 1953), a talán legkorábbi magyar nyelvű paszkvillust közli.

Korábbi Adalékok : Szilády Áron, *Három hegedűs ének* (Sz 1882, 29). Petz Gedeon, *Magyar és német hegedősök* (ITK 1891). Amúgyis gyér számú virágénekeink irodalmához kiegészítés : Házi Jenő, *A soproni virágének* (MNy 1929). Horváth János, *Hír három virágénekről* (MNy 1949). Ld. még : Csapodi Csaba, *Ismeretlen szerelmes vers a XVI. század végéről* (ITK 1954, 437—439), a táncokra l. a fent (III. 84. l.) id. anyagot.

I. 271. l. Már idézett, korábbi Balassi-kutatásainak betetőzéseként Eckhardt Sándor kiadta a variánsokból megállapított helyes versszövegeket, több addig ismeretlen levél, és alapos, részletekbe menő kritikai apparátus kíséretében : *Balassi Bálint összes művei* (I—II. Bp. 1951—1955) ; l. ezzel kapcsolatban újabb tanulmányait is : *Uralkodók harca a fogoly Balassi Bálintért* (IT 1950), uő, *Megjegyzések, adatok Balassihoz* (MNy 1952, 175—178, és egy sor további adalék : uo. 1953, 495—501), uő, *A Füves Kertecske* (ITK 1954, 373—385), uő, népszerű vázlata : *Balassi Bálint* (Természet és Társadalom 1954, 10. sz. 619—622), és uő, *Balassi Bálint utóélete* (ITK 1955, 407—427). Mindez még élénkebbé tette kutatóinknak az évforduló alkalmából amúgyis megnőtt érdeklődését a XVI. század számunkra is legélőbb költője iránt : Stoll Béla—Pais Dezső, *Balassi Bálint ismeretlen versrészletei* (MNy 1952, 166—175). Németh Gyula, *Die türkischen Texte des Valentin Balassa* (Acta orient. Acad. Sci. Hung. II. 1952, 23—61), és uő, *Balassi Bálint török verseihez* (ITK 1954, 386—392). Iványi Béla, *Néhány adat Balassi Bálint életéhez és műveihez* (ITK 1954, 415—417 ; Eckhardt Sándor válaszával). Győry János, *Igazítások Balassi szövegéhez* (ITK 1954, 417—419). Bóta László, *Balassi istenes verseinek kronológiájához* (ITK 1954, 420—429). Fábián István, *Balassi Bálint és az Anna-ének* (Dunántúl 1954, 9. sz., 53—59). Tolnai Gábor, *Balassi Bálint ünnepére* (Csillag 1954, 2117—2127 ; és *Vázlatok és tanulmányok* c. kötetében is Bp. 1955). Pálmai Kálmán, *Balassi Bálint* (Bp. 1854, népszerű útmutató előadóknak). Pais Dezső, *Nyelvtörténeti adatok Balassiból és Balassihoz* (MNy 1955, 250—251). Perjés Géza, *Balassi Bálint a katona* (ITK 1955, 36—50).

Az ugyancsak bő régebbi irodalomból néhány kiegészítés a már említettekhez : Toldy Ferenc, *Adalék Balassa Bálint életéhez* (Sz 1873, 305 ; 1874, 416). Thaly Kálmán, *Balassa Bálint és újon följedezett versei* (Sz 1875, 1). Szabó Károly, *Balassa Bálint ismeretlen költeményeiről* (Sz 1879, kiránd. 94). Károlyi Árpád, *Balassa Bálint életéből* (Sz 1882). Szilády Áron, *Észrevételek Károlyi Árpád Balassa Bálint életéből c. közleményéhez* (uo. 845). Kardos Albert, *Balassa Bálint és Losonczy Anna* (Sz 1884, 241). Gajári Lajos, *Balassa B. virágénekeiről* (EPhK 1886). Torma Károly, *Balassa Bálint ismeretlen költeményei* (Sz 1889, 638). Thaly Kálmán, *Balassa Bálint életéből* (Sz 1890, 689). Csillag Mór, *Balassa Bálint br. virágénekeiről* (Bp. 1890). Szilády Áron, *Balassa Bálint életéhez* (ITK 1893). Tagányi Károly, *A Balassa-névről* (Sz 1895, 179). Illésy János, *Két adat Balassa B. életrajzához* (ITK 1895), uő, *Balassa B. nyugtái* (ITK 1896). Kardos Albert, *Balassa B. és Dobó Krisztina* (EPhK 1897 ; uo. Illésy János u. erről). Illésy János, *Balassa B. Annája* (Sz 1898), és uő, *Újabb adatok Balassa B. lakodalmának tört.-hez* (EPhK 1898). Erdélyi Pál, *Balassa versek-e?* (ITK 1898), uő, *Balassa B. levelei* (ITK 1899), és uő, *Balassa B. komédiája* (MK 1900). Illésy János, *Adatok Balassa Bálintról* (ITK 1900), uő, *Balassa B. és a zólyomiak* (Sz 1900), és uő, *Balassa B. népszerűsége* (EPhK 1900). Sárosi Bella, *Balassa B.* (Bp. 1900). Richter Ede, *Két episod Balassa B. életéből* (Sz 1902, 912). Illésy János, *Adatok Balassa Bálintról Liptó vármegye levéltárából* (ITK 1903). Lukinich Imre, *Adalék Balassa B. életéhez* (EM 1903). Bán Aladár, *Balassa B. élete és költészete* (Pozsony, 1903). Br. Radvánszky Béla, *Balassa és Rimay barátsága* (BpSz 1904). Pereszlényi Zoltán, *Balassa B. hamvai* (Liptószentmiklós, 1904). Széchy Károly, *Br. Balassa B. és gr. Zrínyi Miklós* (Bp. 1905). Harmos Sándor, *Balassa B. szerelmi költészete* (Bp. 1905). Kálmán Sámuel, *Balassa B. és Amade László* (Bp. 1905). *Balassa emlékezetének Liptó vármegye közönsége* (Liptószentmiklós, 1906). Harmos Sándor, *Balassa B. virágénekeinek sorrendje* (EPhK 1907). Czóbel Ernő, *Bock Mihály „Füves Kertecské"-jének magyar kiadásai* (EPhK 1910, 607 ; Bornemisza Péternek tulajdonítja). Illésy János, *Balassa B. egy pere* (ITK 1910). György Lajos, *Balassa B. egyik költeményéről* (ITK 1912). Bod Károly, *Balassa B. latricanus verse* (IT 1913). Eckhardt Sándor, *Balassi B. irodalmi mintái* (ITK 1913) és uő, *Balassi két verséhez* (IT 1914). Ferenczi Zoltán, *Balassa B.*

és Ferenc haláláról (AKÉ 1916). Király György, *Balassa B. In somnium c. költeménye* (IT 1917). Eckhardt Sándor, *Balassa B.* (Napkelet 1924). Harsányi István, *Adalékok a Balassa-irodalomhoz* (ITK 1924), és uő. *Balassa Istenes Énekeinek függelékében közölt két ének szerzője* (ITK 1925). Dézsi Lajos, *Adatok Balassa B. életéhez* (ITK 1928). Waldapfel József, *Balassa költeményeinek kronológiája* (ITK 1926), uő, *Adalékok Balassa istenes énekeinek mintáihoz* (ITK 1927), uő, *Balassi-e vagy Balassa* (MNy 1929 ; u. erről Csonkás Mihály, MNy 1928), uő, *Balassi, Credulus és az olasz irodalom* (Bp. 1938), és uő, *Balassi lengyel kapcsolataihoz* (EPhK 1941). Eckhardt Sándor, *A körmendi Balassi-emlékek* (Bp. 1943, kny. EPhK).

9. Kettős királyság, török hódítás, 1526—1576 (I. 272—289. l.)

a) *Források, iratok*

I. 273. l. Tinódi anyagából (a *Chronica* ismertetése után, 12. sor) kimaradt a következő pár mondat : Tinódi énekeinek sorozata (az 1554-i kiadás szövegének néhol rövidített, máshol megtoldott változatával) napvilágot látott e kötetben is : Heltai Gáspár, *Cancionale. Az az Historiás Énekes Könyv* (Kolozsvár, 1874). — Tinódi dallamainak megfejtésére, közlésére Mátray Gábor vállalkozott : *Történeti, bibliai és gunyoros magyar énekek dallamai a XVI. századból* (Pest, 1859) ; vö. Bartalus István, *Tinódi dallamai* (Budapesti Közlöny 1867, I.). Mátray hiányosságaira ld. Csiky János, *Régi magyar művészi zene* (MK 1905, 116; jónéhány egykorú zenészeti könyv ismertetésével), és Kropf Lajos, *Adalékok a régi magyar zene történetéhez* (Sz 1906, 548) ; új, és a korábbitól több ponton eltérő átírás (az 1554-i *Chronica* hangjegyeinek hasonmásával) : Szabolcsi Bence, *Tinódi Sebestyén dallamai* (Zenei Szemle 1929, melléklet). — Knauz Nándor, *Tinódi Sebestyénnek eddig ismeretlen versezete Zsigmond királyról* (Pest, 1871).

A Tinódival foglalkozó irodalomhoz néhány kiegészítés : Veress Samu, *Tinódi Sebestyén és kora* (Bp. 1880). Vermes Imre, *Tinódi Sebestyén* (Pozsony, 1885, Magyar Helikon I. 4). Kemény Lajos, *Tinódi S. életéhez* (Figyelő 1886), és uő, *Újabb adatok* (TT 1888). Kárffy Ödön, *Tinódi Sebestyén halála* (Sz 1908 273). Kemény Lajos, *Mikor lett Tinódi kassai polgár?* (Sz 1916, 421). Legújabban Iványi Béla, *Tinódi idézet egy XVII. századi levélből* (ITK 1954, 318).

I. 274. l. A török—magyar viszony egykorú jellemzésére ld. Thuri Pál (tolnai iskolaigazgató, † 1574) levélformában készült iratát : *Idea Christianorum Ungaricorum sub Tyrannide Turcica* (kiadta Bocatius, 1613 ; Szenczi Molnár Albert, 1616).

I. 275. l. Buda elestének 300. évfordulója alkalmából Podhradczky János közlése : *Cuspinianus János beszéde Budának s véle Magyarországnak 1541. esztendőben lett romlása emlékezetére* (Buda, 1841).

I. 276. l. Az utazók irodalmához : egy 1573-ban Magyarországon járt angol humanista benyomásait levelezéséből próbálja rekonstruálni Róna Éva, *Sir Philip Sidney* (FK 1955, 64—68) ; a korábbi irodalomból : Elek Oszkár, *Sidney Fülöp a magyar hősdalokról* (IT 1913).

I. 277. l. Szapolyai pénzveréséhez újabban alapos vizsgálat : Huszár Lajos, *János király dénárai* (NK 1951—1952, 38—47). Hadd említsünk mindjárt itt néhány más pénztörténeti tárgyú kiegészítést is e korszakra : Ernyey József, *Kísérletek a körmöcbányai pénzverő áthelyezésére*, 1524—1640 (kny. NK 1928). Paulinyi Oszkár, *Adatok a körmöcbányai éremvésők és emlékérmek kérdéséhez a XVI. század első feléből* (Bp. 1950, kny. NK). Horváth Tibor, Antal, *Adatok a XVI. századi magyar pénztörténethez* (NK 1951—1952, 60—64).

I. 277. l. Kiegészítések a XVI. századi kisebb iratközlésekhez : Eckhardt Sándor, *Két levél 1531-ből és 1542-ből* (MNy 1952, 226), és uő, *Magyar levelek a XVI. sz. első feléből* (MNy 1955, 358).

A régi anyagból : Thaly Kálmán, *Magyar levél 1542-ből* (Sz 1870, 489), uő, *Magyar levelek a XVI-ik század első feléből* (Sz 1874, 346), és uő, *Magyar levél a Fekete-tenger mellől*, 1562 (Sz 1875, 572). Erdélyi vonatkozásban : J. K. Schuller, *Diplomatische Beiträge zur Geschichte Siebenbürgens nach der Mohácser Schlacht* (ASL, NF 1857). Szilágyi Sándor, *Diplomatikai tarlózatok* (UMM 1858, I. 339). Majláth Béla, *Oklevelek Maylád István történetéhez* (TT 1891, 621 ; 1892, 75).

b) *Irodalom*

I. 278. l. A Habsburg-anyaghoz : Karácsonyi János, *I. Ferdinánd igazolja hazánkból távozását*, 1528 (TT 1892, 747). A Habsburg-birodalmat is érintő velencei követjelentésekről : Andreas Willy, *Staatskunst und Diplomatie der Venezianer im Spiegel ihrer Gesandtenberichte* (Lipcse 1943).

I. 281. l. Szapolyai külpolitikájához újabban : A. Wyczański, *Francja wobec państw Jagiellońskich w latach 1514—1529* (Franciaország és a Jagellók országai az 1515—1529. években, Wroctaw 1954).

A régi anyagból J. K. Schuller, *Das Bündniss J. Zápolyas mit König Franz I. von Frankreich* (ASL, NF. 1857). Sörös Pongrác, *Statileo János életéhez* (Pannonhalmi főisk. évk. 1915/16, 3—56).

I. 282. l. Gritti szerepéhez : Nagy Iván, *Gritti Alajos életéről, viszonyairól és haláláról* (UMM = AKÉ, III. 1853, II. 246). J. K. Schuller, *Ludwig Grittis Ende* (ASL, NF. 1857). Szilágyi Sándor, *Gritti életéhez* (TL 1876, III. 15. sz.). 1541-hez : Ladányi Gedeon, *Budának török kézre jutása* (Hazánk 1859).

I. 283. l. Az osztrák központi igazgatáshoz : F. Firnhaber, *Der Hofstaat König Ferdinands I. im Jahre* 1554 (AKÖG 1861). A Habsburg-uralom kezdeteire : Lánczy Gyula, *Történelmi kor- és jellemrajzok* (Bp. 1890).

I. 287. l. A török háborúinak irodalmánál utalnunk kell Takáts Sándor válogatott tanulmányainak Klaniczay Tibor által összeállított kötetére : *Végvári vitézek — szegény legények* (Bp. 1951) ; Takáts Sándor nagyszámú kisebb-nagyobb cikkét itt sem lehet mind felsorolnunk ; a már idézettekhez még : *Magyar rabok, magyar bilincsek* (Sz 1907, 455, 518), és uő, *Magyar tüzes- és lövőszerszámok* (Sz 1908, 49, 130). A XVI. század küzdelmeinek újabb összefoglalói rámutatnak a nép, a parasztság honvédő szerepére, ellentétben a régi, félfeudális-polgári történetírással, mely a nagyurak szerepét emelte ki ; l. Sinkovics István, *Végvári harcok* (Magyar Történész Kongresszus, Bp. 1954, 48—59). Kiss István, *A parasztság és a főurak 16. századi honvédő harcunkban* (HK 1954, 3—4. sz., 61). A felvidéki városok szerepére az újból meginduló német délkelet-kutatás oldaláról : Günther v. Probszt, *Der Beitrag der niederungarischen Bergstädte zur Türkenabwehr* (Südost-Forschungen VIII. 1954, 93—138). A védelmi vonal váraira újabban : Gerő László, *Magyarországi várépítészet* (Bp. 1955).

A várakra vonatkozó korábbi irodalomból : Kápolnai Pauer István, *A magyarországi várak a XVI. és XVII. században* (Ludovika Akad. Közlönye 1874). Komáromy András, *Kálló mint végvár* (HK 1897, 27; 1570 körül építik). Odescalchi Artur (Szerémi), *Trakostyán vára a XVI. sz. végén* (Sz 1879, 528, 608). Bedy Vince, *A győri vár és várkapitányok a XVI—XVII. században* (Győr, 1933). Dornyay Béla, *Keszthely végvár a török világban* (Keszthely 1935) ; vö. Ráth Károly *Keszthely mint végvár* (AKÉ 1856). Faller Jenő, *Veszprém, Csesznek, Vásony és Palota várak XVI. századbeli alaprajzai* (Veszprém, 1937).

Az Ausztria hadügyeire vonatkozó régebbi irodalomhoz : F. Firnhaber, *Zur Geschichte des österreichischen Militärwesens. Skizze der Entstehung des Hofkriegsrathes* (AKÖG 1863). — Az I. 287. l. alulról a 11. sorban id. Oberleitner-féle tanulmány lelőhelye helyesen : AKÖG 1860.

I. 289—290. l. Buda 1542-i sikertelen ostromához : Takáts Sándor : *Buda két árulója* (*A magyar múlt tarlójáról*, Bp. é. n.). A XVI. századi várharcok egyes mozzanataira : Fodor Henrik, *A kőszegi hősök*, 1532 (Szombathely, 1954, ismertető füzet) ; hozzá egy régi adalék : Podhradczky József, *Kőszeg várának és városának 1532-ben kiállott ostromáról*

(TGY 1835, V). Némethy Lajos, *Miként jutott 1543-ban Esztergom árulással a török kezébe?* (Esztergom, 1898).

I. 290. l. Eger vár megvédésének (1552) négyszázadik évfordulóján a Magyar Történelmi Társulat vándorgyűlést tartott Egerben; az itt elhangzott előadásokról, hozzászólásokról beszámoló jelent meg (Sz 1952, 838—843). Az évforduló irodalmából: Soós Imre—Szántó Imre, *Eger vár védelme 1552-ben* (Bp. 1952), elég részletes tanulmány; mellette vázlatos összefoglalások: Szántó Imre, *Eger védelme 1552-ben* (Miskolc és Bp. 1952). *Heves megye szabadságharcos hagyományai*, 1526—1849 (Eger, 1953, MDP megyei előadó irodájának előadásai l.). Barabás Tamás, *Eger 1552—1952* (Herczeg Beáta, szerk., *Egervár védelmének 400 éves évfordulója*, Bp. 1952; ismertető, fényképekkel). Vázlatos áttekintés: Balogh György, *Eger története* (Eger, 1954). A város építészetéről általános képet nyújt: Gerő László, *Eger* (Bp. 1954).

A korábbi irodalomból: Soós Elemér, *Eger vár története* (Eger, 1914). Más véghelyekre: Rakovszky István, *Drégely vára emlékezete* (Magyar Tudom. Értekező 1862. I.). Nagy Iván, *Drégely várának története* (Szondy-Album). Németh Béla, *Szigetvár története* (Pécs, 1903).

Hozzá kell tennünk, hogy a különböző folyóiratok hasábjain igen sok olyan kisebb-nagyobb adalék jelent meg, mely ha külön-külön nem is, egészében, összegyűjtve véve mégis elég komoly adattömeget képviselne e korszak számos részletéről. Ilyen gyűjtésre természet szerint itt lehetetlen vállalkoznunk, mintának azonban felsorolunk néhány közleményt:

Véghelyi Dezső, *Életrajzi adatok* (Sz 1869, 497; Gyulaffy László volt veszprémi kapitányról). Nagy Imre, *Hogyan jutott Thury György Palotára* (Sz 1872, 480; a vár 1566-i híres védőjéről). Thaly Kálmán, *Konstantinápolyi magyar tudósítás*, 1555 (TT 1878, 188). Szabó Károly, *Az egri vár összeírása*, 1562 (TT 1881, 746). Mikulik József, *Végvári élet 1573-ban* (TT 1884, 750). Pettkó Béla, *A tiszántúli vármegyék, várak birtokosainak följegyzése*, 1563 (TT 1884, 391). Gőmöry Gusztáv, *XVI. századbeli hadi kém viselt dolgairól*, 1527—1550 (HK 1889, 160); uő, *Katonai utasítások*, 1567 (HK 1889, 320), és uő, *Katonai államtanácsi vélemény*, 1568 (HK 1896, 518). Szitnyai József, *A bányavidék veszedelme*, 1575 (Sz 1893, 133). *És, A bajvívások történetéhez*, 1568—1572 (HK 1894, 390), uő, *Bebek György kapitányi kinevezése*, 1557 (HK 1895, 399), és uő, *Katonaság költségei*, 1549 (HK 1897, 115). Matunák Mihály, *Török—magyar jegyzékváltás*, 1571 (HK 1897, 458), és uő, *Török—magyar harcok az északnyugati Magyarországon*, 1530—1564 (KSz 1899). Utasítás a hadi élelmezési főbiztos részére, 1567 (MGSz 1900, 125). Kárffy Ödön, *A kassai élelmezési biztos utasítása*, 1533 (TT 1903, 471), uő, *Levelek a hódoltság korából*, 1555 (HK 1910, 612), u. ő, *Dobó István jelentése*, 1549 (HK 1912, 306), és uő, *Magyarok a lepantói csatában*, 1571 (HK 1912, 308). Komáromy András, *Magyar Bálint kapitány életéről*, 1543—1572 (HK 1912, 238). Kemény Lajos, *Abaúj vármegye és a török harcok*, 1562—1612 (HK 1913, 606). Kropf Lajos, *A régi magyar szekérvár*, 1533—1592 (HK 1914, 297). Takáts Sándor, *Erdődi Pálffy Tamás* (HK 1915, 85; palotai kapitány 1573-tól).

10. Az erdélyi állam kialakulása, 1541—1604 (I. 291—312. l.)

I. 291. l. Bethlen Farkas történeti munkájának (nem teljes) XVIII. századi magyar fordítása kéziratban a Ráday-levéltár kézirattárában található.

I. 294—297. l. Az általános irodalomhoz: Szécsen Antal gr., *Az erdélyi történet és történetírás jelentősége* (Sz 1887, kiránd. l. és kny.). Az erdélyi városokat illetően (I. 296) pótlandó még: Fodor István, *Marosvásárhely oklevéltára* (1—2, Marosvásárhely, 1938); és Nagyszebenre: G. Seivert, *Die Stadt Hermannstadt. Eine historische Skizze* (Nagyszeben, 1859). E. Sigerus, *Vom alten Hermannstadt* (Nagyszeben, 1928). E. Thalgott, *Hermannstadts baugeschichtliche Entwickelung* (Nagyszeben, 1934). — A kisebb helyek közül: Orbán Balázs, *Tövis és környéke* (Sz 1886, 309). A főispánokhoz (I. 297. l.): Torma Károly, *Adalék gr. Lázár Miklós Erdély főispánjai... c. közleményéhez* (Sz 1889, 311).— A jogviszonyokhoz:

Angyal Pál — Degré Alajos, *A XVI—XVII. századi erdélyi büntetőjog vázlata* (Bp. 1943).

I. 299. l. Heltai dialógusáról újabban: Stoll Béla, *Heltai Cáspár könyve a pazarlás ellen* (IT 1951). Néhány kötéstáblában talált ívről: Jenei Ferenc, *Dávid Ferenc és Heltai Gáspár ismeretlen munkái* (ITK 1953, 205; 1954, 73). A régi irodalomból: Zsilinszky Mihály, *Heltai történeti művei* (Bp. 1883).

I. 300. l. A korszak nevezetes drámai szatírája: Farkas Gyula, *Balassi Menyhárt árultatásának szerzője* (MNy 1927), erre u. azon címen: Házy Jenő reflexiói (MNy 1928), és Újvári Gyula, *Hol keressük a Balassi M. árultatásáról írt Comoedia szerzőjét?* (Erdélyi Irodalmi Szemle 1928, 120). — Schesaeus Keresztély irodalmából kimaradt: Hegedűs István, *Schesaeus Ruinae Pannonicae c. epikus költeménye* (Bp. 1916, Akad. Értekezések).

I. 301. l. A kisebb iratközlésekhez: Szilágyi Sándor, *Erdély pénzügyi történetéhez a XVI-ik századból* (TL III. 1876, 8—9. sz.; két kincstartói levél, 1554). Az Erdély visszakapcsolásáról folyt 1561—1562-i tárgyalások iratai: Kemény József gr., *Diplomatikai kutatások* (UMM IV. 1854, 194—212). — Szabó Károly, *Szinyér vára leltára*, 1559 (TT 1878, 663), és uő, *Vizakna történetéhez*, 1559, 1567 (TT 1881, 189).

I. 302—303. l. Martinuzzira életrajzi vázlat: Barabás Samu, *Frater György* (Pozsony, 1885, Magyar Helikon II. 2.). Vele kapcsolatban egy magyar származású török tolmácsra: Kropf Lajos, *Terdsüman Murád* (Sz 1897, 387); megjegyzendő, hogy e Murád tolmács az 1580-as években magyar, latin és török nyelven mohamedán himnuszt írt; ennek szövegére, kommentárjára ld. Franz Babinger, *Der Pfortendolmetsch Murad und seine Schriften (Literaturdenkmäler aus Ungarns Türkenzeit*, Berlin—Lipcse, 1927). — A portai követ sorsára Erdély Habsburg-uralomba vételekor, 1551: Kropf Lajos, *Malvezzi elfogattatása* (Sz 1896, 389). — a hadadi csatára (1562) Székely Antal tudósítása (TT 1900, 141) mellett Lukinich Imre, *A hadadi ütközet* (HK 1910, 249). — Elek D., *János Zsigmond és egy olasz író* (TSz 1928, 133).

I. 303—304. l. A vallási problémák anyagához: azt, hogy a váradi káptalan tagjait 1566-ban megölték, Karácsonyi János hangoztatta: *A váradi káptalan megrontása* (Sz 1922, 440), az idevágó állításokat cáfoló Bunyitay Vince, *A váradi káptalan meggyilkolásának hagyománya* (Sz 1878, 527) ellenében; Zoványi Jenő id. cikke tehát Karácsonyi álláspontját cáfolja.

I. 304. l. Az unitárizmus erdélyi vonatkozásaihoz újabban: Pirnát Antal, *Dávid Ferenc: „Könyvecske az igaz keresztyéni keresztségről" és annak német eredetije* (ITK 1954, 299—308). Dávid mozgalmának társadalmi jelentésére, világosan megmondva, hogy helytelen belőle utólag egy Münzeréhez hasonló népi reformációs törekvést kikövetkeztetni: Makkai László, *Dávid Ferenc és a népi reformáció Magyarországon* (Természet és Társadalom 1955, 8. sz.). Botár Imre, *Ujabb adatok Dávid Ferenc életéhez* (ITK 1955, 337—339).

Régebbi adalékok: Kőváry László, *Dávid Ferenc elítéltetése* (KM 1873). Pálfi Márton, *Dávid Ferenc a humanista költő* (KM 1909). Borbély István, *Dávid Ferenc és kora* (KM 1910). Boros György, *Az unitárius vallás Dávid F. korában* (Kolozsvár, 1910), uő, *Dávid F. teológiája* (Kolozsvár, 1910), és uő, és Pálfi Márton, *Dávid Ferenc művei* (I. Kolozsvár, 1910). Zoványi Jenő, *Volt-e része Socinus Faustusnak a Dávid elleni hamis vádban?* (KM 1943, 233). A socianianizmusra ld. W. J. M. (= Jankovics Miklós), *A socinianusok eredetéről, Magyarországban volt ecclesiájokról: különösen pétsi prédicatorjok Válaszúti Györgynek kevi Skaricza Mátéval 1588. eszt. tartott disputatiójáról* (Pest é. n., 50 l.).

I. 306. l. A külföldi feljegyzésekhez hozzávehetjük még a virginiai (amerikai) John Smith kapitány könyvét különböző utazásairól és kalandjairól: *The True Travells, Adventures and Observations of Captain John Smith* (1630), mely 1601 körüli magyarországi útjáról és a török háborúban vitt állítólagos szerepéről is megemlékezik. A szöveget már régen ismertette Kropf Lajos, *Captain John Smith* (T 1888, 164—168), ő azonban nyilvánvaló hamisítások miatt (pl. Báthori Zsigmond állítólagos kiváltságlevele e formában biztosan hamis) forráskritikailag értéktelennek tekintette; ld. még Szerb Antal, *Captain John Smith in Transylvania* (Hung. Quarterly 1940, 734—741). Smith legújabb életrajza: Bradford Smith, *Captain John Smith. His life and Legend* (Philadelphia 1953)

külön függeléket tartalmaz a magyar vonatkozásokról: Polanyi Stricker Laura, *Captain John Smith's Hungary and Transylvania* (kny. is), mely elég részletes apparátussal valószínűsíti, hogy Smith valóban megfordult Magyarországon; vö. Benda Kálmán ismertetését (Sz 1954, 708—709).

Egy erdélyi szász diák utazása Strassburgba (1587): Hermann Schuller, *Georg Deidrich und sein Hodoeporicon* (Deutsche Forschungen im Südosten II. 1943, 75—99).

I. 307—308. l. A Báthori-korszak kisebb iratközléseihez: Kemény József gr., *Báthori István erdélyi vajda s lengyel király mint a katholicismus* pártolója (ÚMM V. 1855, I. 378—394); uő, *Diplomatikai kutatások* (ÚMM IV. 1854, 212—227; 315—332; 1855, I. 193—204, Báthory Zsigmond és Rudolf tárgyalásaira, 1594—1597; és uo. 497—518: iratok 1598—1599 eseményeire). Szalay László, *Oklevelek a török korszakból* (Hazánk I. 1858). Barabás Samu, *Portai feljegyzések a XVI. századból* (TT 1881, 173). Sebestyén József, *Báthory András címerlevelei* (Kolozsvár, 1907, kny. Genealógiai Füzetek). Semayer Pongrác (kancellár, Báthori Zsigmond főudvarmesterének) irataiból, levelezéséből közölt Lojda József (Adalékok Zemplén vm. tört.-hez 1897—1902). Szádeczky Lajos, *Regesták Mihály vajda életéhez*, 1599—1601 (TT 1883, 721; 1884, 32, 248, 438, 628), és uő, *Mihály vajda okmánytára* (Bp. 1883).

I. 309—310. l. Báthori István lengyel életírójára ld. Szádeczky Lajos, *Zakrzewski Vince műveiről* (Sz 1887, 375). Rövid életrajzi vázlat: Szádeczky Lajos, *Báthory István* (Pozsony, 1885, Magyar Helikon II. 2). — Az egykorú erdélyi iskolázásra még: Bíró Vencel, *La politique religieuse et scolaire d'Etienne Báthory en Transylvanie* (az *Étienne Báthory* c. kötetben, Krakkó, 1935). Kárpáthy-Kravjánszky Mór, *Báthory Endre bíbornok krakkói püspöksége* (Bp. 1939, kny.). Szádeczky Lajos, *Báthory István hadjáratai az oroszok ellen*, 1579—1581 (HK 1888, 32, 224, 408, 538). Malüsev, V. I., *Poveszt' o prihozsenii Sztepana Batorija na grad Pszkov* (Moszkva—Leningrád, 1952), egykorú krónika szövegközlése bevezető tanulmánnyal.

I. 310—312. l. Báthori Zsigmond dolgaira: Török Zsigmond, *Erdély történelméből* (Alsó-Fehér vm. tört. rég. egylet évk. XII. 1903; jelentéssel a miriszlói csatáról). Huet Albert szász comes és nagyszebeni királybíró szerepére: J. G. Schaser, *Denkwürdigkeiten aus dem Leben des Albert Huet* (Transilvania II. 1833, 97—165). J. D. Heinrich, *Erinnerungen an Albrecht Huett* (Nagyszeben, 1847); Huet egy jelentése Báthorihoz, 1593 (ASL II. 1845, 483—488). — Merényi Lajos, *Adalék Király Albert erdélyi generális életéhez*, 1595—96 (HK 1892, 403). W. St. Teutschlaender, *Michael der Tapfere* (Bécs, 1879). Nemes Elek, *Báthory Endre bíbornok-fejedelem megöletése és annak előzményei* (EM 1880, 24, 44). Zoványi Jenő, *Derecskei Ambrus* (PSz 1893; egy nagyváradi ref. lelkész viszontagságaira a századvég zavarai közt).

11. Rudolf és Bocskai kora, 1576—1606 (I. 313—322. l.)

a) *A 15 éves háború időszaka*

I. 313—314. l. A hazai elbeszélő források közt idézett anyaghoz: Báthory Erzsébet életére (I. 313. l.): Rexa Dezső, *Báthory Erzsébet, Nádasdy Ferencné* (Bp. 1908). — Wathay irodalmához (I. 314. l.): Angyal Endre, *Vathay Ferenc énekeskönyve* (ITK 1955, 51—61). Egy egri kanonok naplójegyzetei egy missálé lapjaira, 1580—1596: Podhradczky József, *Habardy László naplója* (Tudománytár XI. 1842). — A külföldi utazókhoz Magyarországon a XVI. századvégén: Fynes Moryson, *An Itinerary containing his ten years Travell through the twelve Dominions of Germany* (1—4, Glasgow 1907—1908).

Egy magyar követi utazásról 1602-ben: Nyireő István, *Kakas István utazása Moszkván át Perzsiába. Egy magyar követség keleti útja* (Földrajzi Közlemények 1955, 67—73).

I. 315. l. A tizenötéves háború nyugati visszhangjára ld. egyebek közt: Hubay Ilona, *Röplapok, újságlapok, röpiratok az Országos Széchényi Könyvtárban*, 1480—1718 (Bp. 1948; a megfelelő évek alatt); a nála nem szereplő (és itt sem részletezhető) anyagból még egy-két érdekesebb darab:

Hulsius, Leo, *Chronologia Pannoniae. Eine kurtze Beschreibung des Königreichs Ungern* (Nürnberg, 1595).

Lauterbach, Johannes, *De bello contra Turcas suscipiendo commentatio* (Lipcse, 1595).

Doglioni, Giov. Nicolo, *L'Ungheria spiegata* (Velence, 1595 ; az azévi hadi eseményekről), és uő, *Historia delle guerre d'Ungheria* (Cremona, 1596).

Discurs, Das ist Gruendtlicher und warhafftiger Bericht, was sich in gantzer Belagerung Ofen... zugetragen hat (Nürnberg, 1598 ; Buda ostromának meglehetősen forrásértékű katonai naplója, 1598 szept-nov.).

Tarducci da Corinaldo, Achille, *Il Turco vincibile in Ungaria con mediocri aiuti di Germania* (Ferrara, 1600).

(Ortelius, Hieronymus), *Chronologia oder Beschreibung aller Kriegsempörungen und Belagerungen in Ober- und Unter-Ungarn auch Siebenbürgen von a. 1395 auf gegenwertige Zeit* (Nürnberg, 1603—1615).

Győr 1694-i ostromáról XVII. sz. eleji török versezet magyar fordításban : Mészáros Gyula, *Győrvár viadaláról szóló ének* (Sz 1908, 385).

I. 315. l. Az utazók sorában egy külföldön, az Újvilágban járt magyarra (1583) : Kropf Lajos, *Budai Parmenius István* (Sz 1889, 150) ; vö. Piványi Jenő, *Hungarian-American Historical Connections* (Bp. 1927). Clauser Mihály, *Budai Parmenius István* (DSz 1940).

I. 316—318. l. A XVI. század utolsó évtizedének és a tizenötéves háborúnak időszakához, eseményeihez ismét számos kisebb-nagyobb szétszórt adalék található a régebbi irodalomban. Ezekből néhány kiegészítés :

Szerémi (= Odescalchi A.), *Katonatartási szerződés a XVI. sz. végéről* (TT 1879, 394). Rómer Flóris, *Tihanyi vár regestruma*, 1585—1590 (TT 1879, 124, 565 ; 1880, 398). Thaly Kálmán, *Vallon lázadás Pápán*, 1600 (HK 1888, 648). Thury József, *Dsáfer pasa*, 1552—1600 (HK 1892, 399 ; a mezőkeresztesi csata megkezdőjéről). Veress Endre, *Rudolf levele a szászokhoz*, 1600 (TT 1894, 748). Kemény Lajos, *Az Egerben levő keresztény foglyok folyamodása*, 1603 (TT 1897, 573). Matunák Mihály, *Érsekújvár második alapítása*, 1582 (HK 1897, 102). Illésy János, *Egri két vitézről*, 1574—1592 (HK 1897, 291). Haszán Elkjáfi (Molla) török emlékiratát, mely Eger elfoglalása (1596) alkalmával készült a kormányzás módjáról, fordításban kiadta Karácson Imre (Bp. 1909). Relković Néda, *A felsőmagyarországi hét alsó-bányaváros levele*, 1595 (TT 1911, 363), és uő, *Portyázó csapatok Újbányán a XVII. század elején* (HK 1915, 231). Kárffy Ödön, *Adalék az 1601-i hadi eseményekhez* (HK 1916, 225), és uő, *Tata város 1577-i állapota* (HK 1918, 137).

I. 317. l. A cseh—török problémához újabban : J. V. Polišenský, *Bohemia, the Turk and the Christian Commonwealth*, 1562—1620 (Byzantinoslavica XIV. 1953, 82—108).

I. 319. l. Toldy Ferenc pótlása id. közléséhez (3. sor) : *Utójegyzet a Sárospataki magyar krónikához* (MTT XII. 288).

b) *Bocskai-szabadságharc*

I. 320. l. A Bocskai szabadságharcra vonatkozó adatközlések közt id. *Querelae* francia fordításban is megjelent (másolata a debreceni kollégium levéltárában). Az uo. id. Kamenicek-féle munka címében (29. sor) „Magyarországba" helyett természetesen „Morvaországba" olvasandó. Valamivel alább (2. bek. 2. sor végén) az athname lelőhelye pontosabban : ETA II. 321. l. — Bocskai irata, melyben kötelezi magát Lippa és Jenő visszaadására, Rozsnyai Dávid följegyzései közt található (MHHS VIII. 47). Bocskai haláláról Salignac jelentése, 1607 (LK I. 74) ; Bocskai magyar nyelvű sírverse (DSz 1940, 250—254).

A hajduvezérek kiáltványát a fölkelés kezdetén, valamint Bocskai kiváltságlevelét a hajduknak magyar fordításban közli újabban Benda Kálmán, *A Bocskai-szabadságharc* (Bp. 1955).

Néhány kisebb pótlás: Szádeczky Lajos, *Kátay Mihály életéhez*, 1606 (TT 1879, 814). G(ömöry) Gusztáv, *Rákóczy Lajos jelentése Lippáról*, 1604 (HK 1894, 688), uő. *Miképen esett Szendrő a hajduk kezeibe*, 1604 (HK 1895, 550), és uő, *Az 1604. évi Győr és Moson megyei nemesi felkelésre vonatkozó két levél* (HK 1896, 225). Kubinyi Ferenc, *Eskűminta Bocskay idejéből* (Sz 1899, 657).

A másutt (I. 365. l.) már id. *Briefe und Akten zur Geschichte des dreissigjährigen Krieges* c. sorozatból itt is fel kell hívnunk a figyelmet az előzményekkel foglalkozó, alábbi kötetekre : M. Ritter, *Die Gründung der Union*, 1598—1608 (I. kötet), uő, *Die Union von Heinrich IV*, 1607—1609 (II. kötet), és F. Stieve, *Die Politik Bayerns*, 1591—1607 (IV—V. kötet).

I. 321—322. l. Bocskai történelmi szerepének és szabadságharcának új összefoglalásai: Benda Kálmán, *Bocskai István függetlenségi harca* (Bp. 1952), és néhány fontosabb irat bemutatásával is uő, *A Bocskai-szabadságharc* (Bp. 1955; függelékében válogatott iratokkal, ism. Nagy László, HK 1955, 2. sz., 138—144). Legújabban hadtörténeti elemzés: Nagy László, *A Bocskai-szabadságharc 1605. évi hadjárata* (HK 1955, 3—4. sz., 24—91).

I. 321. l. Károlyi Árpád Bocskai-tanulmányánál (az 5. sor végén) AÉt helyett AKÉ olvasandó.

A korábbi irodalomból néhány adalék, kiegészítésül: Podhradczky József, *Bocskay István nemzetségéről és charakteréről* (TGy 1837, XII); és uő. *Illésházy István élete* (UMM VI. 1856, 299—321, 370—390). Szalay József, *Bocskay István* (Pozsony 1884, Magyar Helikon II. l.). Kropf Lajos, *Lala Mohammed halála* (Sz 1899, 372). A protestáns jubileális irodalomból a század elején: Márk Ferenc, *Bocskay István és a bécsi béke* (PSz 1904). Révész Kálmán, *Bocskay István apológiája* (PSz 1906: hozzá mellékelve facsimilében az Alvinczi Péter által fogalmazott *Apológia*, melyben a kálvinista papok a Bocskaiék „arianus" = = antitrinitárius voltáról külföldön terjesztett híreszteléseket cáfolják). Körössy Kálmán, *Bocskay István mint szabadsághős* (PSz 1907). Balogh Ferenc, *Bocskay István mint vallásszabadságunk hőse* (PSz 1907). Lencz Géza, *Bocskay István halála és temetése* (PSz 1907 és kny.). Wiesinger Károly, *Bocskay István és a bécsi béke* (Balassagyarmat, 1906). Bruckner Győző, *Thököly Sebestyén és a bécsi béke* (Igló, 1906). A szabadságharcot megelőző birtokperekre: Takáts Sándor, *Rákóczi Zsigmond esete* (*A magyar múlt tarlójáról*, Bp. é. n.). A beszterebányai rézműves műhelyekről a Bocskai szabadságharc idején P. Ratkoš írt újabban tanulmányt (Historický Sborník 1950). A török békekötéshez: Podhradczky József, *A zsitvatoroki békekötés* (Tudománytár új f. 1839). Ipolyi Arnold, *Adalék a zsitvatoroki békekötés történetéhez* (UMM II. 1851—1852, I. 148—161).

12. Erdély a központosítás útján, 1606—1662 (I. 323—356. l.)

I. 326. l. A XVII. századi erdélyi kézműiparhoz: Petelei István, *A marosvásárhelyi céhek házi szokásairól* (Sz 1878, 94). Deák Farkas, *Rajzok a kolozsvári ötvös céh életéből* (Sz 1886, 563). Az erdélyi postához még: Szádeczky Lajos, *A postaügy fejlődésének története* (Bp. 1891²).

I. 327. l. Révész Imre id. tanulmánya: *A protestantizmus és a vallásszabadság* (PSz 1934) megjelent *Tegnap és ma és örökké* (Debrecen, 1944) c. tanulmánykötetében is; mellette itt is idézendő: Rácz Lajos, *Vallási türelem Erdélyben és Magyarországon* (PSz 1934), és Asztalos Miklós, *A vallási türelem Erdély iskolapolitikájában* (PSz 1934). Nagy Géza, *Társadalmi ellentétek a régi erdélyi ref. egyházban* (EM 1942, 500).

I. 328—329. l. Báthori Gábor korának erdélyi szász forrásaihoz: Ursinus János (városi jegyző) *Segesvári krónikája*, 1610-ig. Kiadta K. Fabritius, *Die Schässburger Chronisten des 17. Jahrhunderts* (FRA III. 21).

Az irodalomhoz: Wilhelm Schiller, *Gabriel Báthory und Michael Weiss*, 1608—1613 (Fr. Teutsch szerk., *Bilder aus der vaterländischen Geschichte* I). Komáromy András, *A bűbájos Báthory Anna* (Sz 1894, 298); a fejedelem húgára.

I. 330. l. Tholdalagi Mihályhoz pótlandó, hogy követségi naplóját közölte Ötvös Ágoston (Magyar Akad. Értesítő, Philos. T. T. Közl. II. k. 1861—62, 229).

I. 331. l. Rimay Jánosnál meg kell említenünk *Összes művei*nek legújabb kiadását, Eckhardt Sándor összeállításában (Bp. 1955), aki bevezető tanulmányában rámutat (amit a régebbi irodalomtörténet elmulasztott), hogy Rimay verseinek jelentékeny része szorosan összefüggött a Bocskai-szabadságharccal.

Néhány kiegészítés: br. Radvánszky Béla tanulmányának adatai helyesen: *Balassa és Rimay barátsága* (Bp. 1904, kny. BpSz 119. k.); ld. még uő, *Rimay János szerelmes versei* (Bp. 1904, kny. BpSz 118. k.). Váczy János, *Rimay János* (EPhK 1905). Koltay-Kastner Jenő, *Rimay J. Balassi-előszava* (EPhK 1948, 87).

Szenczi Molnár Albertről újabb irodalomtörténeti tanulmányok: Tolnai Gábor, *Szenczi Molnár Albert értékelésének néhány kérdése* (ITK 1954, 152—162, és: *Vázlatok és tanulmányok* c. kötetében, Bp. 1955). Turóczi-Trostler József,

Szenczi Molnár Albert Heidelbergben (FK 1955, 9—18, 139—162); vö. előzőleg Weber Artur, *Szenczi Molnár Albert Németországban* (Bp. 1912, kny. Heinrich-Emlékkönyv). Észe Tamás, *Egy 330 éves emlékkönyv* (Az Ut 1955, 23. sz.).

I. 331. l. A Bethlen Gáborral foglalkozó egykorú irodalomhoz: Vásárhelyi Kerekes Ferenc (katolikus pap), *Az szomorúságról eörömre változó versek. Irattattak az mi kegyelmes Urunknak Bethlen Gábornak ... tisztességére* (Szeben, 1618; RMK I. 218). Kristóf György, *Zsidó, görög és latin gyászversek Bethlen Gábor temetésére* (EM 1931, 90).

I. 333—334. l. Az iratkiadásoknál itt is külön megemlítendő Fekete Lajos munkája: *Türkische Schriften aus dem Archive des Palatins N. Esterházy* (Bp. 1932), melyben Bethlennek a nyugati királysággal való viszonyára, hadjárataira adatokat nyújtó török szövegek találhatók németül.

A 333. l. 2. bek. elején id. Firnhaber-féle közlés pontos lelőhelye: AÖG VIII. 1852, 3—42). A kisebb adatközlésekhez: Thomaer Ignác, *Magyar históriai töredék a XVII-dik század elejéből* (TGY 1825, III. 35—60). Szilágyi Sándor, *Bethlen Gábor levele Alvinczy Péter kassai ref. paphoz* (Sz 1868, 227). Szilágyi Sándor, *Mansfeld egy kiadatlan levele*, 1626 (TT 1884, 208). Pettkó Béla, *Erdélyi fejedelemasszonyok levelei*, 1619—1627 (TT 1885, 808). Szilágyi Sándor, *Egy titkos levél történetéhez* (Sz 1887, 272). Szendrei János, *Az ecsedi vár 1619-ben* (HK 1890). Vass Miklós, *Az udvarhelyi vár történetéhez*, 1620— 1625 (TT 1906, 314).

I. 335—336. l. A Bethlen Gáborral szóló régi (a pozitivista kutatások idején is elég gazdag) irodalmat most egy új, és az erdélyi központosítás problémáját általában is fölvető, marxista összefoglalással egészíthetjük ki: Wittmann Tibor, *Bethlen Gábor* (Bp. 1952; ism. Rázsó Gyula, HK 1954, 2. sz. 228); az általa is kiemelt, egykorú cseh—magyar vonatkozásokra ld. Kovács Endre, *Magyar—cseh történelmi kapcsolatok* (Bp. 1952, 168. sk. l.). Az erdélyi központosítás gazdasági alapjait, a belső piac, ipari és mezőgazdasági termelés, a birtokpolitika, stb. kérdéseit vizsgálja, és a fejlettebb hét vármegye megszerzésének fontosságára rámutat: Mráz Vera, *Bethlen Gábor gazdaságpolitikája* (Sz 1953, 512—564).

A régi irodalomból néhány kiegészítő adalék: Kemény József gr., *Bethlen Gábor honi fejedelmünk nemzetségéről* (Szemlélő 1841, 5. sz.), és uő, *Bethlen Gábor jelleme egykorú vélemények szerint* (UMM 1856). Lugossy József, *Egy érdekes adalék a magyar ipartörténethez* (UMM 1857, I. 455; máramarosi magyar árszabás, 1629). Veszely Károly, *Anabaptisták Alvinczen* (MSi 1863—1864). Thaly Kálmán, *Károlyi Zsuzsánna magyar királyné* (Sz 1872, 226), és uő, *Gábor király, Zsuzsánna királyné* (Sz 1876, 169). Révész Mihály, *Bethlen Gábor irodalma* (Prot. Egyh. és Isk. Lap 1886). Komáromy András, *Balassa Zsigmond hűtlenségi peréből*, 1616—1623 (HK 1897, 332, 537). Herzog József, *Újabb adatok Bethlen Gábor és Károlyi Zsuzsanna síremlékéről* (Sz 1922, 539). Bethlen kölcsönszerzésére a Besztercebányát kézben tartó Henckel Lázártól e helyen is említendő: Josef Kallbrunner, *Lazarus Henckel v. Donnersmarck* (Vierteljahrschrift für Sozial-u. Wirtschaftsgeschichte 1931).

I. 337. l. Opitz Márton szerepéről Erdélyben új tanulmány látott napvilágot: Komor Ilona, *Tanulmányok a XVII. századi magyar—német kulturális érintkezések köréből. I. Martin Opitz gyulafehérvári tanársága* (FK 1955, 4. sz. 534—544). Az idevágó régebbi irodalomból: Gragger Róbert, *Martin Opitz in Siebenbürgen* (UJB 1926, 313).

Az egykorú egyházi kulturális vonatkozásokhoz még: Zoványi Jenő, *Adatok Prágai András életéhez és működéséhez* (ITK 1941, 180). Orient Gyula, *Erdélyi alchimisták. Bethlen G. fejedelem alchimiája* (Kolozsvár, 1927).

I. 338—340. l. Bethlen Gábor hadi vállalkozásaira, külpolitikájára ld. újabban Wittmann Tibornak a korábbi irodalom bírálatával is foglalkozó tanulmányát: *Bethlen Gábor mint hadszervező* (Bp. 1952, kny. Sz 1951, 3—4. sz.).

Néhány kiegészítés: Alvinczi Péter kassai ref. lelkésznek Bocskai és Bethlen G. korából való történeti följegyzései a Ráday-levéltárban találhatók. Munkáinak szemel-

vényes kiadása (Incze Gábor bevezetésével): *A reformáció és ellenreformáció korának ev. ker. írói* c. sorozatban (II. Bp. 1934). Bethlen G. és Alvinczi levelezését kiadta Szilágyi Sándor az I. 338. l. 1. bek. végén id. munkájában: *Bethlen G. és a kassai pap* (Bp. 1881). Angyal Dávid, *Bethlen Gábor első támadása* (BpSz 91. k. 1897, 196, 405). Kr. L., *Bethlen G. lovassága a fehérhegyi csatában*, 1620 (HK 1910, 460). Sebes Gyula, *Adatok az 1621. évi hadviseléshez* (HK 1912, 110). Kemény József gr., *Das Treiben der Mächte Europa's in den Jahren 1624, 1625 und der Fürst von Siebenbürgen Gabriel Bethlen* (Kurz: Magazin I. 1844).

I. 340—341. l. Az elbeszélő forrásokhoz kiegészítésül hozzávehető a Bécstől I. Rákóczi Györgyhöz követségbe küldött Lászlóffy Pál naplója (1642 aug. 10—szept. 12), mely különösen az erdélyi fejedelmi udvar leírásával érdekes (ld. Jászay Pál közlését: Athenaeum 1840, II. 20—21. sz., és a teljes szövegre: AKÖG VIII. 1852, 53; vö. MK 1891, 228). Az id. naplóírókról még: Szádeczky Lajos, *Haller Gábor történetéhez* (Sz 1886, 523). — Az egykorú politikai irodalom nem érdektelen emléke Laskai (Matkó) János (ecsedi ref. lelkész, portai követ) fordítása: *Justus Lipsiusnak a polgári társaságnak tudományáról írt hat könyvei, mellyek kivált képpen a fejedelemségre tartoznak* (Bártfa, 1641; benne az örökös fejedelemség és az egy vallás mellett, a rendi választással stb. szemben nyilatkozatok).

I. 341—343. l. A kisebb iratközlésekhez pótlandó: Szilágyi Sándor, *Brandenburgi Katalin trónraléptére vonatkozó oklevelek* (UMM V. 1855, I. 470); vö. Ötvös Ágoston, *Brandenburgi Katalin fejedelemsége* (Bp. 1861; Magyar Akad. Értesítő, 2. oszt. II. köt.). Rákóczi hadjáratára fontos török iratok: Fekete Lajos, *Türkische Schriften aus dem Archive des Palatins Nicolaus Esterházy* (Bp. 1932).

Az irodalomhoz: Szilágyi Sándor, *A Rákóczi-család a XVII. században és a XVIII. elején* (Pest, 1861). Gyalókay Jenő, *Albisi Zólyomi Dávid* (Sz 1917, 137, 243; szerepe, elfogatása I. Rákóczi György idején). Wertner Mór, *A Rákócziak családi történetéhez* (EM XV. 36, 95), és uő, *A fejedelmi Rákócziak leszármazása* (EM XVI. 212).

I. 343—344. l. I. Rákóczi György gazdasági ügyeinek birtokpolitikájának, s ezen át a korszak általános gazdálkodás- és parasztságtörténeti problémáinak megvilágításához bő anyagot hoz újabban (bevezető tanulmány kíséretében) Makkai László, *I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai*, 1631—1648 (Bp. 1954). A hadfelszereléssel kapcsolatban arra, hogy a XVI—XVII. században ez az időszak a magyar tüzérség fénykora, rámutatott ugyancsak Makkai László, *I. Rákóczi György tüzérségének történetéhez* (HK 1954, 2. sz. 110—135; hozzá okmányok: uo. 245—259); vö. előzőleg:

Szilágyi Sándor, *Adalék két tüzérszertár történetéhez*, 1646—1647 (HK 1888, 177). — Az eperjesi békére (1633): Szilágyi Sándor, *Kisebb közlések* (MTT VIII. 247).

Az egykorú várépítés máig jól megmaradt példájára: Dercsényi Dezső—Gerő László, *A sárospataki Rákóczi-vár* (Bp. 1953).

A korábbi vár-irodalomból: Jakab Elek, *Görgényvár és a görgényi kastély a múltban* (Sz 1883, 323, 414). Gyalókay Jenő, *A váradi vár* (HK 1942, 64).

I. 345. l. Lónyay Zsigmondra (akivel kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy elvileg nem rokonszenvezett a puritánusokkal, de a presbitériumok fölállítását esetenként azzal vállalta volna, hogy bennük a világi földesúr szava érvényesüljön) l. még: Lónyay Albert, *Emlék a Lónyay-család múltjából s különösen a XVII. sz. első felében élt Lónyay Zsigmond leszármazásáról és életéről* (Bp. 1890).

I. 345—346. l. A puritánus mozgalom társadalmi összefüggéseit, feltételeit, a polgári fejlődés felé mutató vonásait, ideológiai mozzanatait és a vele kapcsolatos küzdelmeket szép összefoglalásban mondja el Makkai László, *A magyar puritánusok harca a feudalizmus ellen* (Bp. 1952); ld. még uő, *Tolnai Dali János harca a haladó magyar kultúráért* (ITK 1953, 236—249; sárospataki tanári működéséről, a függelékben iratokkal).

A kérdés angol vonatkozásairól ezen újabb eredmények és a velük napvilágra hozott részletanyag felhasználása nélkül, a régebbi adatok összefoglalásával: Kósa János, *The Early Period of Anglo-Hungarian Contact* (American Slavic and East European Review 1954 okt. 414—431).

Megjegyezzük, hogy az I. kötet 346. l. 14. és 15. sora közt kimaradt egy sor; e részlet helyesen így hangzik: Szilágyi Benjamin István, pataki tanár (és szemtanú), *Acta synodi*

nationalis Hungaricae c. leírását kiadta Finkei Pál, *A szatmárnémeti nemzeti zsinat történetének részletei* (Sárospataki Füzetek 1857).

Néhány adalék még az idevágó régebbi irodalomból: Hegedüs László, *Adatok és tanok a XVII. századbeli magyar református egyház életéből* (Sárospataki Füzetek 1857). Révész Imre (id.), *Adalék a magyar puritánok történetéhez* (uo. 1858) és uő, *A szatmárnémetii zsinat végzései eddig ismeretlen szerkezetökben* (uo. 1860). Szilágyi Sándor, *Adalék a Tolnai-per történetéhez* (uo. 1862, 540). — Más egyházi problémákhoz pótlás: Bochkor Mihály, *Az 1643—44. évi erdélyi országgyűléssel kapcsolatban a négy bevett valláson levő rendek vallásügyi tárgyalásai* (Brassó, 1913). Sztripszky Hiador, *Adalék a szombatosok történetéhez* (Sz 1908, 567).

I. 347—348. l. II. Rákóczi György kora elbeszélő forrásainak irodalmához: Szilágyi Sándor, *Kemény János fejedelemsége és halála* (*Vértanuk a magyar tört.-ból*, Pest, 1867), és uő, *Kemény János* (Pozsony—Bp. 1884, Magyar Helikon II. 1., 193—216). Domján István, *Kemény János fejedelem* (Sepsiszentgyörgyi ref. koll. ért. 1890). — Kovács István, *Adalékok Szalárdi János életrajzához* (Genealógiai Füzetek IV. 1906).

I. 349. l. A török katonai beavatkozás és kegyetlenkedés történetére II. Rákóczi György végső szakaszában (1660 tavaszán) jellemző fényt vet Linczegh (Lintzing) János kolozsvári főbíró naplója (1663—1675), melyben leírja, miként akarta őt a pasa Kolozsvár feladására rákényszeríteni. A naplójegyzeteknek az Akadémián található kéziratából az idevágó részt idézi Szinnyei, *Magyar Irók* (VII. 1231—1232; vö. Társalkodó 1840, II. 7. sz.; UMM 1854 II. 336—340) és Jakab Elek, *Kolozsvár története* (II. Bp. 1888, 663. sk. l.).

I. 350. l. Az egykorú verses források közt megemlíthető még Kőröspataki János (mezőcsávási lelkész) *Lupuj vajdáról való éneke* (1653; egykorú kiadása: Lőcse, 1655, RMK I. 902, vö. MK 1876, 319); ism. és közli Mátray E. (Figyelő I. 1876, 269—300). — Továbbá Ködi Farkas János (erdélyi énekszerző, II. Rákóczi Gy. bizalmas embere), *Vitéz Kádár István éneke* (kiadások: ITK 1907, EPhK 1915). A hajduvitéz Kádár, ugyancsak II. Rákóczi Gy. híve, a tatárok ellen küzdve esett el 1658 őszén. Kanyaró Ferenc, *Régi magyar vitéz Kádár István éneke* (ITK 1893). Pap Károly, *Vitéz Kádár István éneke* (MNy 1927).

I. 350. l. Az erdélyi szász forrásokhoz: a Nagyszeben ostromáról szóló *Wahrhaftige Beschreibung* c. szöveg szerzőjének neve Szinnyei, *Magyar Irók* (XI. 122) szerint nem Brölfft, hanem Prefling Pál. — A brassói városházán történt dolgokra Kusch Lőrinc városi tanácsos *Tagebuch* (1653—1661) c. naplójegyzeteinek kéziratát idézi Trausch (*Schriftsteller-Lexikon* II. 318) nyomán Szinnyei, *Magyar Irók* (VII. 527). — Itt említhető meg a fiatalon meghalt Toppeltinus (Töppelt) Lőrinc munkája is: *Origines et occasus Transylvanorum* (Lugduni Batavorum 1667, Bécs, 1762²), bár csak kisebb részben adja Erdély történetét 1662-ig, utána főleg az erdélyi népek (elsősorban a szászok) eredetét tárgyalja; és Matthias Miles részben ezt cáfoló erdélyi története: *Siebenbürgischer Würg-Engel* (Nagyszeben 1670)

I. 350. l. A külföldi források közé: Grondski de Grondi Sámuel, *Historia belli Cosaco-Polonici conscripta 1676* (Kiadta Koppi Károly, Pest, 1789).

I. 351—353. l. A kisebb iratközlésekhez: Szilágyi Sándor, *Erdélyi városok folyamodása*, 1657, 1658 (TL III. 1876, 19. sz.). — Sebesi Ferenc magyar naplójából az idézett (I. 352) részeken kívül több is megjelent: II. Rákóczi György nevében vitt 1655-i budai (majd 1658-i második budai) követségére l. Ráth Károly közlését (GyF 1861—1863); az 1658-i temesvári követségről szóló részre l. uő, másik közleményét (Delejtű, 1860—1861).

I. 352. l. A Rákóczi-család tagjaihoz: Tóth Pál, *Lorántffy Zsuzsanna* (Bp. 1855, Tört. kövtár 79; népszerű). II. Rákóczi György feleségére: H. Kiss Kálmán, *Báthori Zsófia* (Nagybánya, 1879, kny. Magy. Prot. Egyh. Isk. Figy.). Szádeczky Lajos, *Rákóczi Zsigmond házassága történetéhez*, 1650 (TT 1879, 607).

I. 352. l. A kolozsvári ötvösmesterekre és technikájukra adatokat nyújt egy feltehetően 1654—1660 közti időben Kolozsvárott működő mester egykorú ötvöskönyve, följegyzései; közölte (glossariummal) Ballagi Aladár, *Kecskeméti W. Péter ötvöskönyve* (Bp. 1884, kny. Arch. Ért. 1884, 201—392); vö. Mihalik József, *Kecskeméti Ötvös Péter* (Arch. Ért. 1894, 148).

I. 353. l. Comenius magyarországi szerepére ld. újabban Kovács Endre, *Magyar—cseh történelmi kapcsolatok* (Bp. 1952), és Geréb György, *Komensky Ámos János a magyar kulturális fejlődés előfeltételeiről* (Tiszatáj, 1953, 1. sz. 42—45), és uő, *Comenius Ámos János Nagy oktatástana* (Bp. 1953; fordítás és bev. tanulmány), és uő, Az *Orbis Pictus mint Komenský didaktikai törekvéseinek tükre* (Ped. Szemle, 1955, 493).

A régebbi irodalomból egy-két adalék: Szilágyi Sándor, *Comenius ismeretlen munkája, 1651* (TT 1890, 202). Kvacsala János, *Comenius-társaság* (Sz 1891, 420, 767). Szalay Károly,

Komenius Ámos János (PSz 1892). Pauler Gyula, *Drabik egy magyar próféta* (Vas. Újs. 1873).

I. 353—354. l. Apáczai Csere János haladó törekvéseinek értékelésével (melyhez a puritánus mozgalmakról idézett anyagot is figyelembe kell vennünk) az új, marxista irodalom behatóan foglalkozott; itt említhető Fogarasi Béla előadása az 1951. decemberi akadémiai nagyhéten (*Hazai társadalmi és történettudományunk időszerű kérdései*, Bp. 1952), valamint — szélesebb keretben — Tolnai Gábor előadása az 1952-i akadémiai nagygyűlésen: *A magyar felvilágosodás előzményei* (NyOK 1953) és hasonló témáról, finom részletmegfigyelésekkel: Turóczi-Trostler József, *A magyar felvilágosodás előtörténetéhez* (IT 1953, 321—337; benne Köleséri Sámuel és mások szerepét is vizsgálja). Bán Imre, *Apáczai Cseri János Magyar Enciklopédiája. Első tudománytárunk megjelenésének 300. évfordulójára* (IT 1953, 146—166), és uő, *Apáczai Cseri János származása* (ITK 1953, 209—213). Lázár György, *Apáczai Cseri János* (Természet és társadalom, 1954, 11. sz. 673—677).

A régebbi irodalomból: Erdélyi János, *Apáczai Cseri János ösmertetése* (Sárospataki Füzetek III. 1859, 316—337), és uő, *A bölcsészet Magyarországon* (Bp. 1885, 105—122). Szabó Sámuel, *Apáczai Cseri János* (BpSz 1863, 17. k.) Szilágyi Sándor, *Apáczai Cseri János és kortársai* (*Vértanuk a magyar történelemből* c. könyvében, Pest, 1867, 85—151). Rácz Lajos, *Apáczai Cseri János emlékezete* (Sárospatak, 1925). Hazagh Mihály, *Az első magyar enciklopédia angol forrásai* (Yolland-Emlékkönyv, Angol Filol. Tanulm. V—VI. Bp. 1944, 147—173; Amesius szövegének használatáról).

I. 354—355. l. A szerencsétlen lengyelországi vállalkozáshoz: Szalay László, *Adalék II. Rákóczi György lengyel hadjáratához* (Hazánk 1859, II; Szelepcsényi György levele Rákóczihoz). Schmidt Vilmos, *II. Rákóczi György Lengyelországban, 1657, egykorú lengyel források után* (Erdélyi Múzeum Egylet Évk. III. 1866). Thallóczy Lajos, *Die Geschichte Nordosteuropas und die ungarische Literatur* (Innsbruck, 1907; kny. MiÖG, Ergbd. XIV.). L. Sikora, *Szwedzi i siedmiogrodzianie w Krakowie*, 1655—1657 (Krakkó, 1908; svédek és erdélyiek Krakkóban).

A török előretöréshez: Podhradczky József, *Nagy-Várad meghódítása*, 1660 (UMM 1855, II. 403—416). A Várad alatti 1662-i harcokban török fogságba eső sárosi főispánra (Zrinyi hívére): Gyalókay Jenő, *Rákóczi László* (HK 1913, 435); vö. Szilágyi Sándor, *Rákóczi L. leveleiből* (TL III. 1876, 20—22. sz.).

I. Rákóczi Ferencre (II. Rákóczi György fia, 1652-től választott, de trónra nem került fejedelem) a Wesselényi-mozgalomnál (melyben résztvett) id. adatok mellett: két rendelete, 1657, 1659 (HK 1893, 420); halála, temetése, 1676 (Sz 1873, 661). Kárpáthy-Kravjánszky Mór, *I. Rákóczi Ferenc katholizálásának politikai vonatkozásai* (Bp. 1940).

A gyulafehérvári kollégiumnak a tatárok általi elpusztítása után Angliába vándorolt, Londonban tanító Jászberényi Pálra: Péchy Imre, *Egy magyar bujdosó a XVII. századból* Figyelő 1873) és Hellebrant Á. (uo. 1876).

13. A Habsburg-királyság, 1606—1655 (I. 357—374. l.)

I. 357—359. l. Az elbeszélő források közül Pethő Gergelyhez: Margalits Ede, *Pethő Gergely és Rátkay György* (KSz 1897). — Az országgyűlési naplók közé beveendők gr. Thurzó Imrének az 1618-i országgyűlésről írt följegyzései, melyeket azonban br. Mednyánszky Alajos latinból németre átdolgozva közölt: *Der Reichstag im Jahre 1618 zu Pressburg* (Hormayr: Archiv 1818, 52—58; és: Ungarische Miscellen 1818 II. 2—19). Az 1630-i országgyűlésről Sennyei Bálint sárosi követ *Diarium diaetae Posoniensis* c. kéziratának (1630. ápr. 14.—máj. 24.) töredéke a budapesti Egyetemi Könyvtár Kaprinay gyűjteményében található (Lit. A. Fol. XXIV. 270).

Esterházy Miklós nádornál pedig megemlítendő az ő levéltárából származó török iratok fontos gyűjteménye: Fekete Lajos, *Türkische Schriften aus dem Archive des Palatins Nicolaus Esterházy* (Bp. 1932; ism. Sz 1934, 86); ez a török

szöveg német fordítását is hozva, világítja meg az 1606—1645 közti török—magyar viszonyt, melynek fő vonásait a külön bevezető tanulmány is felvázolja.

I. 359. l. A helyi feljegyzők közt a Hain Gáspár-féle lőcsei krónika mellett megemlíthető a vele rokon szepesi krónika is (1646-ig) Leibitzer Joakim († 1623) és fia: Leibitzer Israel (ev. lelkész) tollából. Kivonatos latin fordítását *Selecta e chronicis Leibitzerianis* c. alatt kiadta C. Wagner, *Analecta Scepusii* (II. Bécs, 1774; 46—68).

I. 359. l. Szepsi Csomborhoz újabban Bán Imre, *Szepsi Csombor Márton babonafeljegyzése* (ITK 1954, 439). Wittmann Tibor, *Szepsi Csombor Márton* (Élet és Tudomány 1954).

I. 360. l. Pázmány leveleinek kiadásai közt megemlítendő az Ötvös Ágoston által megfejtett és közölt *Rejtelmes levelek* (Kolozsvár, 1848) c. gyűjtemény is, melynek egyik legérdekesebb darabja éppen Pázmánynak I. Rákóczi Györgyhöz titkos számokkal írt intő levele.

I. 362. l. A pozsonyi ev. templom építéséről szóló feljegyzések (1636—1768) szerzőjének neve helyesen: Pogner János. Az I. 362. l. I. sorában sajtóhibából Pergner áll.

I. 362. l. Magyarország egykorú külföldi visszhangjához ld. Duc de Sully (Maximilien de Béthune) XVII. század eleji szövegét a IV. Henriknek tulajdonított „nagy tervek" megfogalmazásában (Magyar-, Cseh- és Lengyelország mint a Habsburgok keleti ellensúlya): *Mémoires des Sages et Royales Oeconomies d'Estat* (kiadta: Petitot, *Collection des Mémoires*, 1820; újabban L. R. Lefèvre, 1942); vö. Baumgarten Sándor, *Bohème Hongrie, Pologne. Pièces sur l'échiquier du roi* (RHC 1943, 331—352), és Sőtér István, *Magyar—francia kapcsolatok* (Bp. 1946, 73).

I. 363. l. Az angol útleírásokról, stb. felsorolás: Róna Éva, *Early Travelbooks and manuscripts on Hungary*, 1450—1650 (Angol Filol. Tanulmányok, 1938). — A Magyarországot ismertető irodalomra nagy hatással volt Frölich Dávid (késmárki ev. rektor és „császári matematikus"), a kor elég naív német polihisztorizmusa hazai képviselőjének összeállítása: *Bibliotheca seu Cynosura Peregrinantium hoc est Viatorium* (1—3, Ulm, 1643—1644), melynek adatgyűjtését Martin Zeiller id. kompilációja, majd utóbb az *Ungerischer Simplicissimus* is felhasználta. Frölich *Prodromus chronici Hungariae* c., Bél Mátyás (AH I. 381—418) által kiadott szövege tulajdonképpen latin verziója a szepesi és erdélyi szászok eredetét tárgyaló munkájának: *Der uralte Deutsch—Ungerische, Zipserische und Siebenbürgische Landsmann* (Lőcse, 1641).

I. 364. l. A kisebb (petittel szedett) iratközlések 6. és 7. sora közt egy sor kimaradt; a 6 sor végétől a helyes szöveg Merényi Lajos adalékaival így folytatódik: *Az esztergomi hódoltság történetéhez*, 1630 (TT 1897, 443), *A zalai hódoltság történetéhez*, 1639 (HK 1911). Ezekhez néhány kiegészítés: Thallóczy Lajos, *A tornai várőrség hadi szabályzata*, 1636 (TT 1880, 776). Reizner János, *Két szendrői levél a lovasok hópénzéről*, 1633 (TT 1882, 586). Gömöry Gusztáv, *Magyar katona a XVII. század elejéről* (HK 1888, 480). Karácson Imre, *Magyar hadi foglyok Nándorfehérvárott*, 1636 (HK 1893, 546). M-y, *Végházbeliek tartásáról mód és rend*, 1635 (HK 1894, 262). ys, *Nádori küldöttség jelentése a végvárak ügyében*, 1612 (HK 1894, 365). Komáromy András, *Kolonich Siegfried dunáninneni főkapitány életéből*, 1598—1635 (HK 1895, 487). Matunák Mihály, *Balassagyarmat veszedelme*, 1639 (HK 1897, 461). Lukinich Imre, *Adatok végváraink fenntartási költségeihez*, 1647 (HK 1911, 334). Kárffy Ödön, *Érsekújvár 1608-i rendtartása* (HK 1918, 295), *Katonai rendtartás*, 1650 (HK 1918, 152). Sebestyén József, *Rattky György kinevezése dunántúli vicegenerálissá*, 1631 (HK 1922/23, 166).

I. 365. l. Mednyánszky Dénes br., *Nádasdy és Wesselényi leveleiből*, 1643—1658 (TT 1880, 209). Lukinich Imre, *Adatok Wesselényi Ferenc fülleki kapitányságához*, 1634—1638 (HK 1919/21, 78). Szilágyi Sándor, *Szelepcsényi György leveles tárcájából*, 1649—1659 (TT 1892, 193). Az Ila Bálint által (MPE 1934) közölt protestáns iratokhoz ld. még uő, *Református egyháztörténeti adatok az Országos Levéltárban őrzött Thurzó-levéltárban* (Debrecen, 1934, kny. Theol. Szemle X).

I. 366. l. A Habsburg-török viszonyhoz egy új adalék: Rudolf Neck, *Andrea Negroni. Ein Beitrag zur Geschichte der österreichisch—türkischen Beziehungen nach dem Frieden von Zsitvatorok* (Mitteilungen des österr. Staatsarchivs 1950, 166—195).

I. 368—369. l. A politikai szereplők közül:

Thurzó nádor irodalmához: Szilágyi Sándor, *Thurzó György kincstára* (*Tört. rajzok*, Bp. 1880). Récsey Viktor, *Thurzó György nádor latin epigrammája* (Sz 1889, 777). Szerémi (= Odescalchi Artur hg.), *Thurzó György nádor temetése* (Sz 1876, 425). — Az idézett (I. 368. l.) Tschernembl-féle iratra: I. Lupaş, *Eine Geschichte Siebenbürgens in deutscher Sprache aus dem Jahre 1614* (*Zur Geschichte der Rumänen* 1943, 311). — Nagy Iván, *Beniczky Márton alnádor* (Sz 1884, 524). Thaly Kálmán, *Székesi Bercsényi Imre* (Sz 1884, 193, 289, 385; Bethlen Gábor ellenzékéhez tartozott, majd a nyugati királyságba költözve Esterházyék szolgálatában foglalkozott erdélyi dolgokkal). Az 1647-ben megkoronázott, de még apja életében elhúnyt IV. Ferdinándra: Szalay József, *Elfeledett magyar király* (Sz 1886, 161).

A jogviszonyokra: Tóth Lőrinc, *A magyar igazságügy 1606—1655-ig* (Kassa, 1881). Az egykorú jogi irodalom legnevezetesebb termékének (*Directio Methodica*, Nagyszombat, 1619) szerzőjére: Wenzel Gusztáv, *Kitonich János magyar jogtudósról* (UMM II. 1851—1852, I. 14—37).

I. 370—371. l. Az északkeleti megyék 1631—1632-i parasztmozgalmairól legújabb összefoglalás: Makkai László, *A felsőtiszavidéki parasztfelkelés* (Bp. 1954); a főbb eredményeket vázlatba foglalta uő. *Császár Péter felkelése* (Természet és társadalom, 1954, 6. sz. 352—355).

I. 371. l. Ugyanazon korban a feudális birtokos urak életmódjához néhány adalék: Radvánszky Béla, *Thurzó Szaniszló lakomái*, 1603 (Sz 1892, 197 és kny.). Szerémi (= Odescalchi A.), *Thurzó Szaniszló házasodása* (Sz 1894, 74). Egy nagyúri házassági drámára (jellemző részletekkel): Deák Farkas, *Forgách Zsuzsánna*, 1582—1632 (Bp. 1885, MTÉ; = Révay Ferencné).

I. 371—372. l. A kézművesiparhoz egy újabb adalék: Domonkos Ottó, *A soproni gombkötők céhszabályzata*, 1633 (Soproni Szemle, 1955, 118—128; magyar nyelvű).

A régebbi adalékokból: Takáts Sándor, *Az újbányai üveghuta felállítása*, 1630 (MGSz 1899, 242). A városokhoz uő, *A komáromi nemesek viszálya a polgársággal*, 1610 (Komárom és Vidéke 1885, 42), és uő, *Szapata Ferenc uram bírósága* (*A magyar múlt tarlójáról* c. kötetében, Bp. é. n. Komárom tiltakozására a falusorba való visszalökés ellen a XVII. század küszöbén), és uő, *Városaink a török háborúkban* (u. azon kötetben). Weber Samu, *Nagy és kis házak jogviszonya a Szepességben* (Sz 1882, 324).

I. 373—374. l. Az egyházi vonatkoztatásokhoz: Pór Antal *A jezsuiták viszontagságai Magyarországon a XVII. század első negyedében* (Új MSi 1888, Ipolyi Arnold hagyatékából). Káldi György jezsuitának a XVII. század folyamán több könyvben is napvilágot látott prédikációiból szemelvényes kiadás: Bellaagh Aladár, *Káldi válogatott egyházi beszédei* (Bp. 1891). — Tóth János, *Vásárhelyi Matkó István hitvitája Sámbár Mátyás jezsuitával* (Bp. 1902, Koszoru 85). Gyenis András, *Sámbár Mátyás* (Magyar Kultura 1935, 202); ld. még (a továbbiakra is) Zoványi Jenő, *Eltűnt vitairatok a XVII. század második felének elejéről* (MK 1932—1934). Samu János, *Hitviták a XVII. század második felében* (Bp. 1901). A soproni jezsuita kollégium alapítójára 1636): Payr Sándor, *Draskovich György győri püspök* (PSz 1904). A kassai akadémia alapítójára (1657): Vass József. *Kisdi Benedek egri püspök s a kassai akadémia kétszázados emlékezete* (MSi 1863). — Az oktatásügyhöz néhány adalék: Mikulik József, *Adalék a közoktatás történetéhez*, 1594—1642 (TT 1882, 492). Révész Kálmán, *A kassai ref. iskola törvényei*, 1656 (TT 1893, 550). — Az ifjú gr. Thurzó Imre külföldi, wittenbergi egyetemjárásáról (1615—1616) latin naplót írt *Iter Wittenbergense* címen (kéziratát idézi Kovachich, SM I. 41, 42); vö. Závodszky Levente, *Gr. Thurzó Imre wittenbergi utazása 1615-ben* (Bp. VII. ker. főgimn. ért. 1914). Néhány külföldi adalék ezen kívül: Mircse János, *Magyar tanulók levele a baseli egyetemről*, 1633 (Sz 1870, 490). Segesváry Lajos, *A deventeri athenaeumon tanult magyarok*, 1644—1649 (Sz 1937, 506).

I. 374. l. A XVII. század első, nagyobb szakaszának szépirodalmának csak igen vázlatosan adott anyagát (melyhez figyelembe kell vennünk Szenczi Molnár Albert, Rimay János stb. külön id. műveit és irodalmát is) itt csak egy-két

vonással egészíthetjük ki. Mindenekelőtt megemlítendő a *Magyar költészet Bocskaytól Rákócziig* (Bp. 1953) c. gyűjteményes kötet. Az általánosabb jellegű tanulmányok sorából: Turóczi-Trostler József, *A magyar irodalom európaizálódása* (Bp. 1946).

Az egykorú iskolai színjáték egy példája: Alszeghy Zsolt, *Ismeretlen magyar dráma a XVII. század elejéről* (EPhK 1935, 39); a költészethez uő, *A XVII. század lírája* (ITK 1935). Radvánszky Béla br., *Sztregovai Madách Gáspár versei* (ITK 1901 és kny., közlés bevezetővel). Kőmíves Nándor Kolos, *Nyéki Vörös Mátyás élete és művei* (Csorna, 1918, egyházi író, énekköltő). A *Magyar rithmusok* (Nagyszombat, 1664, stb.) szerzőjére, aki a szlovák irodalomban is nevet szerzett magának: Komáromy András, *Beniczky Péter életéhez* (TT 1885, 420; 1888, 435), és uő, *Thurzó Mária végrendelete és Beniczky Péter a költő* (Sz 1887). Fülöp E. Áron, *Rimai János és Beniczky Péter* (Kolozsvár, 1879).

Listi (Listius) László gr. (a köpcsényi várnak pénzhamisítás, stb. miatt 1663-ban kivégzett ura), *Magyar Márs* (Bécs, 1663) címen elbeszélő költeményt írt Mohácsról. Újabb kiadásai: Pest, 1855, és: Komáromy András, *Listi László munkái* (Bp. 1891, Olcsó Könyvtár) uő, idevágó tanulmányai: *Listi László élete* (Bp. 1887), *Listi László és Wesselényi Ferenc nádor* (ITK 1895) *Adatok Listi L. életéhez* (ITK 1897).

14. Abszolutizmus, nemzeti mozgalmak, 1655—1683 (I. 376—403. l.)

a) *Zrínyi időszaka*

I. 379—382. l. Zrínyi Miklós életének és történelmi szerepének komoly igényű, részletes, és a kor társadalmi erőinek és politikai problémáinak vizsgálatára is kiterjedő feldolgozását írta meg újabban Klaniczay Tibor, *Zrínyi Miklós* (Bp. 1954; a munkának, mint doktori értekezésnek tételei külön is megjelentek); (ism. Bán Imre ITK 1954; Makkai László, Sz 1954). A könyv irodalomtörténész munkája, s természet szerint bőven foglalkozik Zrínyi költői munkásságával, így főleg a Szigeti Veszedelemmel. Nem téveszti azonban szem elől, hogy a korszak legkiemelkedőbb magyar politikai és katonai alakjáról van szó, aki még epikus költeményében is a török megverhető voltát bizonyítja. A szerző mindjárt a mű elején kijelöli a mindkét hódító: török és német alól való szabadulás és a nemzeti, saját központi abszolutizmus időszerű történelmi célkitűzéseit, és a továbbiakban nagy figyelemmel elemzi, hogy Zrínyiben hogyan, milyen mértékig tudatosodtak e problémák s mit tett a célok elérése érdekében. Előzőleg ld. még ugyancsak Klaniczay Tibor, *A Szigeti Veszedelem* (IT 1951, 411—438), és uő. bevezető tanulmányát a Bán Imrével kiadott szemelvényes kötethez: *Zrínyi Miklós válogatott művei* (Bp. 1952; ism. Makkai László, Sz 1952, 476).

Más, újabb tanulmányok: Angyal Endre, *A 300 éves Szigeti Veszedelem* (Nyelvőr, 1951). Vargyas Lajos, *Zrínyi ritmusa* (IT 1951, 452—464). Jenei Ferenc, *A Szigeti Veszedelem keletkezése* (IT 1952, 674—681); egy népszerűsítő vázlat: Kardos Tibor, *Vezérfonal városi előadók számára „A költő Zrínyi Miklós" c. előadáshoz* (Bp. 1951). — Az új életrajz megjelenése után, azt kiegészítő közlések: Csonkás Mihály, *Adalékok a költő Zrínyi Miklós életrajzához* (ITK 1955, 81—82). V. Windisch Éva, *Feljelentés Zrínyi Miklós ellen*, 1654 (ITK 1954, 319—322; a horvát parasztfelkelés ügyével kapcsolatban). Csapodi Csaba, *Zrínyi Miklós végrendelete* (ITK 1954, 322—334; közlés magyar fordítással). Újabb adatok kétségkívül elő fognak még kerülni, külföldi levéltárakból is; így pl. a párizsi anyagban volt alkalmam egyéb még ugyancsak felhasználatlan iratok közt M. Jencourt egykorú (1664 jan.—okt.) leveleit látnom, melyek sűrűn foglalkoznak a magyar dolgokkal, és speciálisan Zrínyi hadi tetteivel is. — Cserne Tibor, *A fegyvernemek kérdése Zrínyi katonai munkáiban* (HK 1954, 1. sz. 171—175). Rohonyi Gábor, *Zrínyi téli hadjárata 1664-ben* (HK 1954, 3—4. sz. 92—115). Irodalmunk újabb termékei közül megemlíthetjük végül a *Magyar költészet Bocskaytól Rákó-*

cziig c. gyűjteményt (Bp. 1953), mely egyebek közt egykorú magyar gyászverseket is közöl Zrínyiről.

Néhány kiegészítő adalék a régebbi irodalomból (időrendben): T. F., *Gr. Zrínyi Miklós a költő pártütő nem volt* (TGY 1820, VI. 87—92). Pauler Gyula, *Az utolsó Zrínyiek* (Családi Kör 1861), uő, *Gr. Zrínyi M. a költő* (Magyarország Képekben 1867), és uő, *Zrínyi Miklós levele* (Hon 1868, 212). Toldy László, *Szluha László emlékezete és a Zrínyi-könyvtár* (Bp. 1880). Vermes Imre, *Zrínyi Miklós* (Pozsony, 1883, Magyar Helikon I. 15). Kanyaró Ferenc, *Zrínyi szerelme* (Figyelő 1885). Veér Ferenc, *Zrínyiásznak költői méltatása* (Győri Közlöny 1887, 8). Binder Jenő, *Egy félreértett hely a Zrínyiászban* (EPhK 1888). Cserép József, *Zrínyiászunk Tasso és Vergil világításában* (Figyelő 1889). Greksa Kázmér, *A Zrínyiász és viszonya Tassó-, Vergilius-, Homeros-, és Istvánffyhoz* (Székesfehérvári főgimn. ért. 1890 és kny.). Bodnár Zsigmond, *A Zrínyiász* (Magyar Salon 1890). Lehr Vilmos, *Adalék Zrínyi Szigeti Veszedelmének forrásaihoz* (EPhK 1891). S. J., *Ismeretlen adatok Zrínyiről* (Vas. Újs. 1891, 11—12.). Erdélyi Pál, *Bibliotheca Zrínyiana* (MK 1893). Margalits Ede, *Zrínyi Miklós a költő* (Bp. 1893, Eny. KSz). Thallóczy Lajos, *Zrínyi M. haláláról* (ITK 1895). Szücs István, *Zrínyi és Faludi idylljeinek viszonya Vergiliuséihoz* (Mármarosszigeti főgimn. ért. 1897). Piszarevics Sándor, *A magyar és horvát Zrínyiász* (Bp. 1901). Waldapfel János, *A Zrínyiász 12. és a Toldi 4. éneke* (ITK 1902). Esztergár László, *Bacsányi jegyzetei a Zrínyiászhoz* (MK 1903). Hajnal Márton, *A Zrínyi—Frangepán család az irodalomban* (EPhK 1906). Tolnai Vilmos, *Adalék a Zrínyiász forrásaihoz* (EPhK 1908), uő, *Zrínyi M. Szigeti Veszedelmének egy kifejezése* (ITK 1912), és uő, *A Zrínyiász neve* (ITK 1914). Prónai Antal, *A Zrínyiász fogondolata* (ITK 1912). Beöthy Zsolt, *A Zrínyiász magyarázatához* (ITK 1913), és uő, *Zrínyi Miklós emléke* (BpSz 161. 1915, 555). Szegedy Rezső, *Zrínyi M. és a Szigeti Veszedelem a horvát költészetben* (ITK 1915). Fraknói Vilmos, *Zrínyi M. a költő első irodalmi műve* (MK 1917). Pap Károly, *Egy ismeretlen Zrínyiász-másolat* (IT 1917). Katona Ilona, *Zrínyi Miklós politikai szereplése* (Bp. 1917). Takáts Sándor, *Zrínyi M. emlékezete* (BpSz 1918). Várdai Béla, *Zrínyi a költő* (KSz 1918). Heller Bernát, *Népies és folklorisztikus elemek Zrínyi M. műveiben* (Ethnographia 1919). Payr Sándor, *Zrínyi a költő és a protestánsok* (Luther-naptár, Sopron, 1919). Ferenczi Zoltán, *Zrínyi-ereklyék* (AKÉ 1920), és uő. *A Zrínyiek jelszava* (BpSz 1921). Lukinich Imre, *A Zrínyiek családtörténetéhez* (T 1924—25). Hajnal István, *Az ifjú Zrínyi első csatározásairól* (Napkelet 1928). Kerekes Á., *A Zrínyiász életéhez* (IT 1934, 102).

I. 382. l. A Zrínyi halálát és annak visszhangját érintő anyaggal kapcsolatban megemlítendő, hogy a Vitnyédy István köréhez tartozó Dömötöri György összeállításában tübingai magyar tanulóifjak egy 30 verset tartalmazó gyűjteményt adtak ki Zrínyi emlékére: *Honor Posthumus . . . Nicolai Serini* (é. n. 1665), melyre újabban külön is felhívta a figyelmet Csatkai Endre, *Soproni diákverselők a 17. század derekán* (Soproni Szemle, 1955, 75—85).

Az I. 382. l. 3. sorában a Salamon Ferenc-féle közlés helyes évszáma: BpSz 1886. — Uo. a 7. sorból kiesett egy szövegrész; a szöveg helyesen így hangzik: Koncz J., *Zrínyi M. haláláról tudósítások* (HK 1890, 707). Weber Artur, *Zrínyi halála egy német népmondában* (Ethnographia 1909), uő, *A Zrínyi-legenda* (uo. 1912), uő, *Zrínyi halála* (HK 1910). — Ehhez pótlás: Gulyás József, *Adat Zrínyi a költő halálához* (ITK 1925, 131).

I. 383—384. l. Az 1663—1664-i események forrásaihoz hozzáveendők az egykorú nyomtatványok, újságlapok is. Többet említ ezek közül Hubay Ilona, *Röplapok, újságlapok, röpiratok az Országos Széchényi Könyvtárban* (Bp. 1948). Innen csak egyet emelünk most ki:

Johann Pfleger (elszászi jezsuita, tábori pap) eredetileg latinul készült följegyzései Érsekújvár ostromáról és bevételéről: *Verzeichniss was sich täglich in Neuhäusel vom 13. Aug. 1663. da er in diese Festung kommen, bis zur zeit der Uebergabe begeben* (H. n. 1663; vö. MK 1900, 171; Szinnyei, *Magyar Irók* X. 1118).

A későbbi kiadványok közül megemlítjük még a szentgotthárdi csatában résztvett brandenburgi főtiszt, Br. Sparr Ottó életéről és haditetteiről szóló kiadványt: *Historische merkwürdige Beyträge zur Kriegesgeschichte des Grossen Churfürsten Friedrich Wilhelms, in der Lebensbeschreibung Otto W. Freiherrn*

v. Sparr (Stendal 1793, 207 l.), melyre egy régi ismertetés (TGY 1824, VII. 123) hívta fel figyelmemet.

I. 385. l. A kisebb közlésekhez: Ráth Károly, *Gr. Batthyány Kristóf hadra hívó parancsa*, 1664 (Pesti Napló 1855, 67. sz.). r. m., *Szatmár megye történetéhez*, 1663 (TT 1885, 621). Szendrei János, *Magyar hadi szabályzatok és utasítások a XVII. századból*, 1660—1676 (HK 1889, 285). Illésy János, *Tanúkihallgatások Léva és Buják várak 1665. évi feladása iránt* (HK 1893, 241). Merényi Lajos, *A felső-magyarországi végházak munitiója*, 1661 (HK 1895, 276), és uő, *A pápai végház ügyében nádori rendelet*, 1657 (HK 1897, 121). Sebestyén József, *A szendrői tábor rendjét szabályozó edictum*, 1664, (HK 1915, 226).

I. 386—387. l. A korszak diétai tárgyalásaihoz: Csuthy Zsigmond, *Az 1662-i országgyűlés vallásügyi tekintetben* (Magyar Prot. Egyh. és Isk. Figyelmező 1883, 514).

A háborús eseményekhez: Ráth Károly, *Az 1663. Győr megyei nemesi fölkelésről* (Győri Közlöny 1857, 3—5. sz.). Y. Pohler, *Österreichs Türkenkrieg* 1663/64 (Progr. d. Friedrichs-Gymn. Frankfurt a. O. 1879). Hans Sann, *Die Schlacht bei St. Gotthard* (Prága, 1885). Mezey Miksa, *A szentgotthárdi csata* (Bp. 1894, kny. KSz). Matunák Mihály, *A végvárak állapota Érsekújvár 1663. bukása után* (Nyitramegyei Szemle 1895). Ld. még Rohonyi Gábor fent (III. 103. l.) id. új tanulmányát is az 1663-i téli hadjáratról.

b) *A Wesselényi-mozgalom, ellenreformáció*

I. 387—388. l. Az 1664—1668 közti időszak forrásaihoz hozzávehetjük még Bezerédy Zsigmond naplóját 1665-ben, Nádasdy Ferenc gr. kíséretében tett itáliai utazásáról; közölte Marczali Henrik (TT 1883, 348). Valamint a *Cantio nova in expugnacionem Divin* c. magyar históriás éneket (1666), nem adatai, hanem azon jellemző kép miatt, mely belőle a nádor ellen ágyúkkal hadakozó nagyúr, a feudális ököljog eseteit illetően igen szemléletesen tárul a késői olvasó elé; közölte Thaly Kálmán (Sz 1871, 484).

I. 390. l. Bethlen Miklósnak a Vitnyédy-féle levelek ügyében írt levele (1675-ből) benne van az *Apologia ministrorum evangelicorum Hungariae* (Kolozsvár, 1677, Utrecht, 1678) c. iratban is, s annak magyar fordításával újra közölték (SF 1868, 914).

I. 391. l. Lani György munkáihoz, melyekben leírta bebörtönöztetését és a gályarabságtól való megmenekülését (Nápoly körül megszökött őreitől) hozzáveendő még a latin verzió: *Narratio historica, crudelissimae et ab hominum memoria nunquam auditae captivitatis papisticae necnon ex eadem liberationis miraculosae* (Lipcse, 1676). Ez ellen Burius János és Sextius János névtelen iratot adtak ki: *Animadversiones . . . in narrationem historicam* (Lipcse, 1676); amire viszont Mazari (Mazarius) Kristóf és Gassitius György válaszolt: *Clypeus Veritatis sive Vindiciae Narrationis Historicae Captivitatis Papisticae* (Wittenberg, 1677).

I. 391. l. Kocsi Csergő Bálint munkáihoz, leveleihez ld. Harsányi István, *Új adatok Kocsi Csergő B. eredeti kéziratos munkájának történetéhez* (Sárospataki Lapok 1911), és uő, *Kocsi Csergő B. eddig ismeretlen levelei és munkája* (uo. 1917). Thury Etele, *A gályarabok történetéhez* (PSz 1901, 411). — Az egykorú tanúságok közé fel kell vennünk még a gályarabságot szenvedett Otrokócsi Fóris Ferenc (rimaszombati ref. lelkész; utóbb katolizálva nagyszombati tanár) kéziratos munkáját: *Furor bestiae contra testes Jesu Christi in Hungaria* (1676), mely magyar fordítással együtt megjelent a „*Fenevad dühöngése Magyarországon*" (Bp. 1933, Régi Magyar Református Könyvtár I.) c. kiadványban. — A szerzőre (katolikus részről) ld. Fallenbüchl Ferenc, *Otrokócsi Fóris Ferenc élete és irodalmi működése* (Esztergom, 1899). — Kálnai Péter ref. lelkész Zürichben (más kiszabadult gályarabhoz, így Otrokócsihoz hasonlóan) Lavater János felkérésére leírta szenvedései történetét, mely szintén napvilágot látott (SF = Sárospataki Füzetek 1863, 159—165).

I. 392. l. A gályarab-korszak verses forrásaihoz megemlíthető még egy névtelen ref. lelkész éneke törvényszéki tapasztalatairól 1674-ben ; néhány szemelvényt hozott belőle Gulyás József, *Vázlatok* (Sárospatak, 1930).

I. 393. l. A 3. bekezdés 4. sorában e címen : *Az 1673. támadás történetéhez* (TT 1879, 815) id. cikk szerzője helyesen Szádeczky Lajos. Kisebb adalékok még az 1670-es évek első szakaszához (a megjelenés időrendjében) : Lehoczky Tivadar, *Történeti kalászatok* (Sz. 1867, 279 ; Spankau nyílt parancsa a 13 felső vármegyéhez, 1672). Szádeczky Lajos, *Az 1670-iki mozgalmak történetéhez* (TT 1885, 426). Szilágyi Sándor, *Jelentés az 1672-iki mozgalmakról* (TT 1890, 46). Merényi Lajos, *Hadi törvénykezésünk emlékeiből*, 1664—1676 (HK 1892, 493), uő, *A végek magyar őrhada* 1670 *után* (HK 1895, 400), és uő, *Füleki várőrség panaszai*, 1669 (HK 1897, 635). Závodszky Levente, *Árva és Likava ostroma*, 1670 (HK 1912, 622). Romhányi János, *Kárász Lukács hadi commissarius utazása*, 1672 (HK 1917, 148).

I. 394. l. Az *Apologia ministrorum evangelicorum Hungariae* c. iratnak (egykorú kiadásai : Kolozsvár, 1677, Utrecht, 1678) latin szövegét kiadta (bevezetéssel) Szilágyi István, *A nápolyi gályákra ítélt prot. papok Apológiája* (SF 1861, 739) ; az I. kötetben id. közlés Rácz Károly magyar fordítására vonatkozik (SF 1868, 830). Zsilinszky Mihály, *Egyháztörténelmi emlékek a Zürich városi könyvtárból* (SF 1866).

Egyéb közlések (a meglehetősen szétszórt anyagból): Rácz Károly, *Adatok a gályarabok történetéhez* (MPEIF = Magyar Prot. Egyh. Isk. Figyelmező 1870—1872). H. Kiss Kálmán (MPEIF 1876, 391 ; Szatmár megyei protestáns rendek védik a prédikátorokat, 1673). Liszkay József, *A kuruc lázadásra vonatkozó okmány* (MPEIF 1874, 487 ; vizsgálati jegyzőkönyv Pápáról, 1674), és uő. kisebb közlései (uo. 1876, 48 ; Prot. Egyh. és Isk. Lap 1876, 176, 1435). A véghelyek prot. vitézeinek folyamodása (1674) : Thury Etele (uo. 1886, 1652).

I. 394. l. A Wesselényi-féle mozgalom szereplőihez és történetéhez ; Kropf Lajos, *A Wesselényi-összeesküvés történetéhez* (Sz 1897, 309) és u. azon címen Pauler Gyula (uo. 314). Márki Sándor, *Wesselényi Ferenc nádor* (Pozsony—Bp. 1884, Magyar Helikon II. l. ; vázlat).

A Zrínyi—Wesselényi mozgalmat érintő, újabb jugoszláv anyagra ld. az utolsó évtized történetirodalmi termését ismertető összeállítást : *Ten years of Yugoslav historiography* (Belgrád, 1955) megfelelő részeit.

Családi vonatkozásaira.: Palotás Miklós, *Adalék a Wesselényiek lengyelországi birtoklásához* (Sz 1872, 346). Nagy Iván, *Wesselényi Ferenc és Széchy Mária* (Magyarország és Erdély Képekben III. 1854). Hajnik Imre, *Széchy Mária utolsó életévei*, 1670—1680 (Pest, 1864, kny. AKÉ). Pauler Gyula, *Wesselényi Ferenc és Széchy Mária Murányban* (Vas. Újs. 1865). Nagy Iván, *A murányi Vénusról* (Sz 1867, 53). Melczer István, *Adalék Széchy Mária életrajzához*, 1667 (TT 1886, 790). Prém József, *Széchy Mária* (Pozsony, 1886).

Az 1670 körüli eseményekhez Szádeczky Lajos, *Likava vár romjairól* (Sz 1909, 936).

I. 396. l. A protestánsüldözés irodalmához : Rákosi György, *A nápolyi gályarabok* (Prot. Egyh. Isk. Lap 1886). Borsos István, *A pozsonyi rendkívüli törvényszék és a gályarabok története* (Pápa, 1883, Szentgotthárd, 1911). Marton Sándor, *A gályarabok története* (Bp. 1894, 1896). Balogh Elemér, *Az evangélium vértanúi a magyar ev. prot. egyház gyászévtizedében* (Pozsony, 1900), és uő, *A velencei Fondaco dei Tedeschi és a magyar gályarabok* (Theol. Szaklap 1903, 109). Payr Sándor, *A magyar protestáns gályarabok* (Bp. 1926). Tóth Endre, *A gályarabság története* (Pápa 1906). Katolikus részről : Csóka Lajos, *A prot. gályarabság tört. háttere* (Magyar Kultura 1923, 142). Galla Ferenc, *A magyar gályarabok történetéhez* (Az Egység Útja 1944 aug.-szept.), továbbá Meszlényi Antal, *Szelepcsényi primás és Észak-Magyarország rekatolizálása*, 1671—1675 (Theologia 1935) ; Szelepcsényi fellépésére a gallikanizmus ellen és ellentétére a párizsi parlamenttel (1682) : Baumgarten Sándor, *Un épisode hongrois de l'histoire du gallicanisme* (RÉH 1933). A pozsonyi ev. templomok elvételéről (1672) J. Šátek tanulmánya (Historia Slovaca 1948—1949).

I. 398. l. 22. sor: Meszlényi Antal, Szelepcsényi György érsek iratát feldolgozó cikkének teljes címe: *Magyar katolikus vértanúk Thököly felkelése idején* (Magyar Kultura 1923, 12).

I. 399. l. Az egykorú verseket illetően itt is figyelembe veendő a *Magyar költészet Bocskaitól Rákócziig* (Bp. 1953) c. gyűjtemény. — A Gyöngyösi Istvánról, politikai ingadozásáról, átmeneti kurucságáról írt pár vázlatos sorhoz hozzátehető még, hogy Gyöngyösi előbb az 1681-i országgyűlés, az új nádor megválasztása alkalmából írta a *Kesergő Nimfát*, az 1683-i gyűlésen Thököly előtt bókolt (akinek házasságát is megírta), majd ismét a Habsburg-oldalhoz fordult címében is igen jellemző munkájával: *Palinodia Prosopopeia Hungariae, azaz maga gyámoltalanságát kesergő és abban a kardos griffnek szárnya alá folyamodó nympha, amellyel Magyarország mostani állapotját példázza* (Lőcse, 1695).

Néhány régebbi adalék a rávonatkozó anyagból: Toldy Ferenc, *Gyöngyösi István válogatott poetai munkái* (1—2, Pest, 1864—1865; bevezetéssel). Pauler Gyula, *Újabb adalék Gyöngyösi I. életéhez* (Sz 1870, 421). Thaly Kálmán levélközlései (Sz 1870, 123; 1871, 281; 1872, 199; 1873, 506). Kárpáti Károly, *A „Murányi Venus" a magyar költészetben* (Sopron, 1880). Marusák Pál, *Egy újabb adat Gyöngyösi munkásságához* (EPhK 1884). Nagy Sándor, *Gyöngyösi István műfordításai* (EPhK 1887). Marusák Pál, *Gyöngyösi* (EPhK 1888). Zlinszky Aladár, *Gyöngyösi echói* (EPhK 1888). Acsády Ignác, *Gyöngyösi Istvánról* (EPhK 1888). Fülep Imre, *Gyöngyösi* (EPhK 1888 pótk.). Rupp Kornél, *Ovidius és Gyöngyösi* (Bp. 1891, kny. EPhK) uő, *Gyöngyösi István és Listius László* (kny. Beöthy Zs. *Képes irodalomtörténetéből*); uő, kiadta Gyöngyösi *Csalárd Cupidó*-ját (Bp. 1898). Teveli (Maurer) Mihály, *Ovidius és Gyöngyösi* (EPhK 1895). Jeszenszky István, *Széchy Mária a magyar irodalomban* (Bp. 1896). Nagy Iván, *Gyöngyösi I. életrajzi adatainak s származásának megállapítása* (Bp. 1897, kny. ITK). Ismét Thaly Kálmán, *Gyöngyösi István a költő életéhez* (Sz 1898, 15.). Szeremley Barna, *Gyöngyösi I. Palinódiája* (Uránia 1901). Csűrös Ferenc, *Gyöngyösi I. műfordításai* (Debr. ref. gimn. ért. 1901), és uő, *Adalékok* (ITK 1907). Szőke Lőrinc, *Gyöngyösi István* (Kaposvár, 1903). Simai Ödön, *Gyöngyösi Kemény Jánosának egyik ismeretlen kéziratáról* (EPhK 1904), és uő. *Gyöngyösi I. nyelvújításához* (MNy 1906). Gyöngyösi László, *Gyöngyösi I. élete és munkái* (ITK 1904). Badics Ferenc, *Gyöngyösi fő műveinek új kiadása* (BpSz 1905), és uő, *Jegyzetek Gyöngyösi életrajzához* (Beöthy-Emlékkönyv 1908). Prónai Lajos, *Gyöngyösi I. Rózsakoszorúja* (Selmecbánya 1909). Erdélyi Amália, *Gyöngyösi I. nyelvéről* (Bp. 1911). Badics Ferenc, *Gyöngyösi I. ismert és ismeretlen költeményei* (Bp. 1912). Rédei Kornél, *Gyöngyösi Charicliája* (Kassa, 1912). Zolnai Béla, *Német párhuzam Gyöngyösi Palinodiájához* (IT 1914). Gyöngyösy László, *Az Andrássyak és Gyöngyösi István* (Gyöngyösy Irod. Társ. Évkönyve III. 1916, 23—40). Badics Ferenc, *Gyöngyösi I. ismeretlen elbeszélő költeményei* (AKÉ 1919). Harsányi István, *Gyöngyösi István és László sárospataki diáksága* (Sárospatak, 1921). Kocsis Lénárd, *Egy új Gyöngyösi-kódex* (ITK 1923). Horváth János. *Barokk ízlés irodalmunkban* (Napkelet 1924). Nagy László, *Gyöngyösi és a barokk* (Bp. 1929 szellemtörténeti általánosításokkal). Trencsényi-Waldapfel Imre, *Gyöngyösi dolgozatok* (Bp. 1932), és uő, *Gyöngyösi István* (MT 1935). Horváth János, *Gyöngyösi és Arany sor metszete* (MNy 1941).

I. 401. l. A Thököly-korszakot megvilágító iratkiadások sorába felveendő Gergely Samu fontos anyagközlése: *Thököly Imre és a francia diplomácia*, 1674—1687 (TT 1886, 333, 440; 1887, 155, 319, 527, 749; 1888, 471, 707). — Ugyanott (a 2. sorban) a Biermann-féle közlemény pontos lelőhelye így javítandó: AKÖG 1861, 303—312.

I. 401—402. l. Thököly szerepére legújabban: Benczédi László, *A Thököly-felkelésről* (Katonai Figyelő, 1955, és kny.). Esze Tamás, *Thököly Imre* (Élet és Tudomány, 1955, 1327).

A Thököly-korszak régebbi anyagából hozzávehető még Márki Sándor vázlata: *Thököly Imre* (Pozsony, 1885, Magyar Helikon II. 1), feleségére legújabban Pálfy Ilona népszerű útmutatója előadóknak: *Zrínyi Ilona* (Bp. 1952), valamint előzőleg: Lehoczky Tivadar, *Adat Zrínyi I. és Thököly I. házasságához* (Sz 1876, 750), és uő, *Zrínyi Ilona Báthory Zsófia halála után* (Sz 1877, 880). Szilágyi Sándor, *Zrínyi Ilona Munkácson* (*Tört. rajzok*, Bp. 1880).

Az egykorú eseményekre, viszonyokra még adalékok (a megjelenés időrendjében):

Thököly Imre fejedelemnek Nagy-Szombathba bémenetele (TGY 1818, IV. 41—63). Ráth Károly, *Esterházy Pál nádor néhány levele Győr vármegyéhez*, 1682 (UMM VIII. 1858, I. 234—243). Zsilinszky Mihály, *Egy Thököly-korabeli alispáni tót körlevél* (Sz 1873, 217). Nagy Iván, *Bezzegh György és veje* (Sz 1874, 369; nógrádi főjegyző, Thököly embere). Paur Iván, *A soproni kereskedők veszedelme Thököly hadaival szemközt* („Sopron", 1879, 98. sz.). Thaly Kálmán, *Thököly Imre és iskolatársai mint színjátszók* (Sz 1880, 411). Karácsonyi János, *Thököly viszonyai Békés megyéhez, különösen Gyulához* (BRM IX. 1883). Majláth Béla, *A felső vármegyék rendeinek gyűlése Kassán*, 1683 (Sz 1883, 117, 243, és az I. 401. lapon id. TT közléssel együtt önállóan: Bp. 1883). Perdácz Euthym, *Labsánszky János védekezése* 1687-*ben* (TT 1895, 588; hogy miért kellett Thökölyhez állnia). Thaly Kálmán, *Munkácsi leltárak és udvartartási iratok*, 1680—1701 (TT 1900, 321). Kemény Lajos, *Kuruc fegyverek összeírása Kassán*, 1685 (HK 1910, 256). Szabó Adorján, *Abauj vármegye és Kassa városa az I. Rákóczi Ferenc és Thököly-féle fölkelések korában*, 1670—1685 (TKA 1910). Czobor Alfréd, *A Thököly-korabeli közállapotok történetéhez* (TKA 1912). Závodszky Levente, *Labanc strázsa, kuruc furfang*, 1680 (HK 1913, 279). Relković Néda, *I. Lipót királynak* 1682-*ben kelt rendtartása az átvonuló katonaság számára* (HK 1919—21, 171). Takáts Sándor, *Kassa elfoglalása 1682-ben* (*A magyar mult tarlójáról* Bp. é. n.). Az 1681-i soproni országgyűlésen résztvett Christoph Royas v. Spinola felekezeti uniós mozgalmára ld. Balanyi György, *A vallási egység egy lelkes ferences munkása a XVII. században* (Bp. 1944, kny. Az Egység Útja II.).

15. Visszafoglaló háborúk, elnyomás, 1683—1703 (I. 404—424. l.)

I. 408—411. l. A török visszafoglaló háborúk anyagához: Merényi Lajos, *A bécsi ostrom 1683-ban* (TT 1903, 294). Az I. 409. lapon a szöveg leírási sorrendi zavar folytán alkalmas Tüzes Gábor és Avianói Márk alakjainak összekeverésére; a Márkus barátra vonatkozó megjegyzés a 14—16. sorból a 17. sor közepére teendő át.

Buda visszafoglalásához: Tergina Gyula, *Buda visszavételének emlékérmei* (Sz 1884, 594, 697, 787). Némethy Lajos, *Budavár 1686-ban történt visszafoglalásának évfordulói az első ötven évben* (Sz 1886, 58). Vásárhelyi Géza, *Adalék Budavár bevétele történetéhez* (Sz 1886, 346). Szécsi Mór, *Katonai reflexiók Budavár 1686. visszahódításához* (Ludovika Akad. Közlönye, 1887). Ujhegyi Béla, *Budavár keletkezése és hadtörténeti múltja* (Temesvár, 1892, németül is). Héjja Pál, *A tábori egészségügy Buda visszafoglalása korában* (Bp. 1936). Szentneményi Béla, *Budavár hadiépítészete* (Bp. 1950).

A továbbiakhoz: Perneczky Jenő, *A zentai hadjárat 1697-ben* (Bp. 1896). Szentkláray Jenő, *Dzsáfer temesvári pasa* (Sz 1913, 12). Thaly Kálmán, *Esterházy Antal gr. török fogsága*, 1698 (HK 1891, 704).

I. 412. l. Az egykorú helyi elbeszélő forrásokhoz: Heimler Károly, *Payr György és Payr Mihály krónikája*, 1584—1700 (Sopron, 1942). A verses források közé felvehető még Beregszászi Pál (Szilágy megyei ref. lelkész) históriás éneke: *Keserves zokogó sírással teljes história* (Lőcse, 1696, majd több más kiadáson át: Vác, 1812), mely a századvégi tatár pusztításra, rabságra vet fényt. Hasonló témát vet föl Harsányi Ferenc (ref. lelkész) szintén századvégi históriás éneke: *Nagy Kunság romlása* (H. n. 1698; kiadta Thaly Kálmán, *Régi magyar vitézi énekek*, I. Pest, 1864).

I. 413. l. A hegyaljai felkelés elbeszélő forrásaihoz megemlíthető két résztvevő kuruc tetteinek közel egykorú ismertetője: Esze Tamás, *Két kuruc vitéz halotti búcsúztatója* (Irodalomtörténeti Füzetek, 1955, sajtó alatt). Valamint egy névtelen protestáns szerző éneke: *Cantio Tokai* (1697) és ennek változata: *Cantio flebilis de periculo Tokajensi* (1697); kiadta Thaly Kálmán, *Adalékok.*

I. 414. l. Az érsek Széchenyi György leveleihez itt is megemlítendő J. F. Miller gyűjteménye (ld. I. 4. 512. l.).

I. 415—417. l. Az 1687-i országgyűlésen az udvari konyhára ld. Takáts Sándor adatait (MGSz 1902, 286). A kormányzat pozitív értékelésére az ellenforradalmi korszak irodalmában: Mihályi Ernő, *Koldusországgá akarta-e tenni Kolonics Magyarországot?* (Pannonhalmi Szemle 1927). Egy magyar kancelláriai főtisztviselőre: Takáts Sándor, *Somogyi Ferenc (A magyar mult tarlójáról*, Bp. é. n.).

A bécsi udvar gazdaságpolitikai törekvéseihez I. Lipót idején: A. Wolf, *Die Hofkammer unter Leopold I* (Bécsi Akad. Sitzungsberichte hist.-phil. Kl. XI. 1853). H. v. Srbik, *Abenteurer am Hofe Kaiser Leopolds I.* (Archiv für Kulturgeschichte VIII. 1910). C. v. Pecz, *Die Landesverleger- Compagnie zu Wien* (Bécs, 1918, a magyar marhakereskedelem elsorvasztására).

I. 418. l. A helyi viszonyokhoz a XVII. század végén: Soós Imre, *Heves megye benépesülése a török hódoltság után* (Eger, 1955). — Lőcsére: Ludwig Petry, *Schlesische Kaufmanns-familien um 1700 in Handelskorrespondenzen aus Leutschau* (Zeitschrift für Ostforschung 1954, 597—601); Lőcse és Pozsony hadi felszerelésére (1691): Gárdonyi Albert, *Középkori városaink erődjellegének kialakulása* (HK 1941). — Lehoczky Tivadar, *A szerednyei vár* (HK 1911, 397).

I. 419. l. A szerb telepítésekkel kapcsolatos, újabb jugoszláv anyagra ld. az utolsó évtized történetirodalmi termését ismertető összefoglalás: *Ten years of Yugoslav historiography* (Belgrád, 1955) megfelelő részeit.

Aleksa Ivić, *Istorija Srba u Ugarskoj*, 1459—1690 (Zágráb, 1914; ism. Sz 1915, 544); Csernovics Arzén pátriárka felségfolyamodványaira ld. még: J. Radonić adalékait (Letopis Matice Srpske 1904, 189—221).

I. 420. l. A hegyaljai felkelés okainak történetéhez és kapcsolatainak a pár év múlva kibontakozó Rákóczi-szabadságharchoz önálló és modern igényű feldolgozása újabban: Benczédi László, *A hegyaljai kuruc felkelés 1697-ben* (Bp. 1953; ism. Kovalcsik József, HK 1954, 2. sz. 232—236).

I. 423. l. Az egykorú művészet igen szűkmarkúan adott irodalmát itt főleg egy-két újabb munkával egészíthetjük csak ki: az egyik Pataky Dénes, *A magyar rézmetszés története* (Bp. 1951), mely a XVI. századtól a XIX. század közepéig tekinti át a fejlődést. A másik: Garas Klára, *Magyarországi festészet a XVII. században* (Bp. 1953), amely szép illusztrációs anyag kíséretében győz meg arról, hogy festészetünk a XVII. században is több figyelmet érdemel, mint amennyit históriкusaink szentelni szoktak e kérdésnek. A téma egyik részletére ld. ugyancsak Garas Klára, *A magyar történelmi festészet a XVII. században* (Művészettört. Ért. 1953, 59—68); a Szépművészeti Múzeumnak uő. általa rendezett kiállításának katalógusa nyomtatásban is megjelent: *Kupeczky (János) és kortársai* (Bp. 1954).

Kupeczky régebbi irodalmához: Ormos Zsigmond, *Kupeczky János festész élete* (DTR 1876—1877). Zsilinszky Mihály, *Kupeczky János* (Bp. 1878). Egy a 80-as évektől Angliában dolgozó magyar festőre ld. Országh László, *James Bogdani* (Studies in English Philology II. Bp. 1937, 93—107).

Az uralkodó osztály életformájára ld. Vadnai Olga, *Magyar társadalmi és családi élet a XVII. század végén* (Turócszentmárton, 1914). Schulz I., *Női viselet a kuruckorban* (Bp. 1912).

16. Az önálló Erdély vége, 1662—1703 (I. 425—434. l.)

I. 425. l. Az elbeszélő forrásokhoz figyelembe vehető még Owári János ref. lelkész *Peregrinatio* c. irata, amely egy portai követségi útjáról (1678—1679) és nyugati egyetemjárásáról (1682—1683) ad feljegyzéseket; kiadta Pettkó Béla, *Egy érdekes emlékkönyv a XVII. századból* (TT 1882, 499).

I. 426. l. Bethlen Miklós *Önéletírása* új kiadásban jelent meg, V. Windisch Éva gondozásában, jegyzeteivel, Tolnai Gábor bevezetőjével (1—2, Bp. 1955).

A másik, francia szövegről új tanulmány: Köpeczi Béla, *Bethlen Miklós francia emlékiratai* (ITK 1955, 3. sz. 296—304).

A korábbi irodalomból: Kőváry László, *Gr. Bethlen M. emlékiratairól* (Erdélyi Múzeum Egyt. Évk. II. 1861—1863). Deák Farkas vázlata: *Gr. Bethlen M. életrajza* (Pozsony, 1885, Magyar Helikon II. 2); egy levelét (1672) közli Móricz Gyula (TT 1882, 589).

I. 427. l. Az utolsóelőtti bekezdésben Haller Gábor neve tévesen szerepel a feljegyzéseket író Haller Jánosé helyett. Az utóbbi irodalmi szerepére ld. Váczy János, *Haller János és Hármas Istoriája* (Bp. 1885, Kny. Figyelő); vö. Szádeczky Lajos, *A gr. Haller-család története, leszármazása és nemzetségkönyve* (Bp. 1886).

I. 428. l. Tótfalusi Kis Miklós munkáiból szemelvényes kötetet adott ki újabban (bevezetés és jegyzetek kíséretében) Tordai Zádor (Bp—Bukarest, 1954). Felfogásának beható elemzése: Koltay—Kastner Jenő, *Tótfalusi Kis Miklós coccejánizmusa* (ITK 1954, 284—296).

A korábbi irodalomból: Török István, *1698-ki adalék Tótfalusi Kis M. életrajzához* (EM 1907). Sajó Géza, *Misztótfalusi Kis Miklós újonnan felfedezett egyik legrégibb kolozsvári nyomtatványa* (MK 1937, 157).

II. Apafi Mihály bécsi tartózkodására tekintetbe jön kísérője és titkára, Gulácsi Albert *Diariuma* (1691—1696), melynek másolatát az Erdélyi Múzeum kézirattárában használta Jakab Elek, *Az utolsó Apafi* c. tanulmányához (MTT XXI).

I. 428—429. l. Pótlandó: Szádeczky Lajos, *Sobieski és Teleki Mihály levelezése*, 1684—1686 (TT 1887, 543, 734; 1888, 160, 334).

A kisebb adatközlésekhez: Kemény József gr., *I. Apafi Mihály idökora eredeti levelekben* (Árpádia III. 1838). Apafi utasítása Szekhalmi András portai követhez, 1690 (TL I. 1874, 5. sz.). Inczédi Pál (Apafi főkomornyikjának) irataiból (uo. 38—40. sz.). Schönherr Gyula, *A kolozsváriak folyamodványa a német hadak kivitele ügyében*, 1663 (TT 1889, 207). Y. J.—R., *I. Apafi Mihály fiatalsága történetéhez*, 1686 (TT 1895, 757). Veress Endre, *Baló Mátyás kapitány itinerariuma*, 1686—1688 (TT 1899, 309). Nagy Géza, *Külföldön bujdosó erdélyi diákok levelezése*, 1674—1803 (Kolozsvár, 1933).

I. 431—433. l. A szellemi életre (Tótfalusi Kis Miklós fent id. anyaga mellett): Zoványi Jenő, *Dézsi Márton* (PSz 1898, 79; coccejanus nagyenyedi tanár). Makkai Domokos, *Pápai Páriz Ferenc és fiai élete és tudományos működése* (AFT VI—VII, 1895—1896). Összefoglaló jellemzés: Tolnai Gábor, *Erdély változása* (Bp. 1942, kny.). — A politikai élethez és szereplőihez: Szilágyi Sándor, *Haller Gábor megöletése (Vértanúk a magyar történetből*, Pest, 1867; Érsekújvár alól visszatérőben a török elfogatja, megöleti, 1663), és uő, *Béldi Pál és a bujdosók* (u. azon kötetben). — Ifj. Teleki Mihály kővári főkapitány magyarra fordította Johann Adam Weber latin munkáját: *Fejedelmi lélek, Avagy a jó fejedelemnek szükséges ajándéki* (Kolozsvár, 1689, 4°, 258 l.); az Apafinak ajánlott könyv gazdasági és politikai elvei (pl. az országgyűlések elutasító bírálata) jellemzők lehetnek az egykorú erdélyi törekvésekre.

A hadi dolgokhoz kisebb adalékok: Lénárt József, *Magyar ágyúk Szebenben*, 1684 (TT 1881, 385). Koncz József, *Görgényvár hadi felszerelése*, 1690—1702 (HK 1895, 279). Thaly Kálmán, *Szilágysomlyó várának leltára*, 1668 (TT 1882, 178).

17. A Rákóczi-szabadságharc, 1703—1711 (I. 435—472. l.)

a) *Források, iratok*

I. 435—436. l. Rákóczi *emlékirata*inak Vas István-féle (és 1948-as kiadásában már idézett) fordítása Pach Zsigmond Pál bevezető tanulmányával újabb kiadást is megért (Bp. 1951); meg kell azonban mondanunk, hogy mindkét esetben hiba volt a szöveghez Thaly Kálmán rég elavult, és mai igényeknek semmiképpen meg nem felelő jegyzeteit csatolni, hiszen ezeknek a mai olvasó számára

kellene megkönnyíteniök Rákóczi szövegének hiánytalan megértését. — Rákóczi más munkáiról: Esze Tamás, *Rákóczi Ferenc imádságai* (Ref. Egyház, 1953, 12. sz.) Várdai Béla, *Rákóczi Ferenc elmélkedései és fohászai* (Bp. é. n. 1946; fordítás). Holl Béla, *„Jó illatú virágos kertekből . . ." Az Officium Rákócziánum története* (Vigilia, 1955. aug. 405—411; megállapítja, hogy az e néven ismert imádságos könyvet a hagyomány tévesen fűzi Rákóczi nevéhez). Egy francia munka felhasználásával 1707—1708-ban készült, nagyobbnak szánt magyar hadtudományi munkának töredékére: V. Windisch Éva, *Rákóczi Ferenc ismeretlen hadtudományi munkája* (ITK 1953, 29—56). — Hogy Rákóczi mennyiben tekinthető más egykorú szövegek szerzőjének, arra támpontokat ad Esze Tamás, *A Rákóczi-szabadságharc irodalma* (IT 1954, 10—15), és uő, *A Rákóczi-kor publicisztikája* (IT 1954, 22—24). Rákóczi stílusának, írói jellemvonásainak elemzésére ld. újabban: Vas István, *Rákóczi az író* (Csillag, 1953, 7. sz. 1033—1040), és Tolnai Gábor, *Rákóczi Ferenc az író* (NyOK V. 1954, 219—234; és uő, *Vázlatok és tanulmányok*, Bp. 1955); az utóbbinak azon megállapítását azonban, hogy Rákóczi szövegeinek értelmi gazdagsága és „a legkülönbözőbb érzelmi árnyalatok kifejezésére alkalmas" stílusa „egyenértékű tükröződése, felépítménye a 17. századi osztályharcnak", e formában erőszakoltan szorosnak, a bonyolult valóságra kissé kívülről ráhúzottnak érezzük — Márki Sándor, *II. Rákóczi F. mint szónok* (EM 1907). Rákóczi olvasmányaihoz itt említhetjük meg pótlásként Zolnai Béla dolgozatát: *II. Rákóczi Ferenc könyvtára* (Bp. 1926, kny. Magyar Bibliofil Szemle; vö. erről még uő, (MK 1955), és uő, *Rákóczi bécsújhelyi olvasmányai* (ITK 1955, 3. sz. 288—295). — A művészethez való viszonyára: Gogolák Lajos, *II. Rákóczi Ferenc és a művészet* (Szabad Művészet, 1953, 3. sz. 103—105). Az irodalmi „utóéletre": Lukácsy Sándor, *Rákóczi és kurucai a magyar irodalomban* (Csillag, 1953, 6. sz. 879—894); Esze Tamás, *Rákóczi alakja a magyar költészetben* (Szabad Nép, 1953, 160). Itt megemlíthetjük a Rákócziról szóló költemények régebbi összeállítását: Vende Ernő, *Rákóczi-versek* (Bp. é. n. Magyar Könyvtár 462—463). — A kiállítási ismertetőkhöz a legújabb (Waldapfel Eszter, Keresztury Dezső, Esze Tamás stb. közreműködésével): *Rákóczi Emlékkiállítás* (Bp. 1953); (Esze Tamás), *Országos Rákóczi-kiállítás a Nemzeti Múzeumban* (Élet és Tud. 1953, 1045), és pótlásul egy régebbi adalék: Szendrei János, *A kassai Rákóczi ereklye-kiállítás* (Sz 1904, 637).

I. 439. l. A helyi (és Habsburg-párti) följegyzések közé beteendő a szatmári német helyőrségnek gr. Glöckelsperg (a szövegben: Kleglsperg) tábornok rendeletére készült katonai naplója: *Diarium arcis et praesidii caesareo-regii tempore revolutionis Rákócziana in annis 1703. et 1704. ab Hungaris obsessi* (a Rákóczi-Aspremont levéltár Bellica c. kötegében, Reviczky Imre nagyszőllősi harmincados, ugocsai főjegyző latin fordításában). A szabadságharc első két évének egyik legnevezetesebb forrása; elemzésére, értékelésére ld. Esze Tamás, *II. Rákóczi Ferenc tiszántúli hadjárata* (Bp. 1954, 4. sk. l.). Reviczky szerepére, a szabadságharc első szakaszának forrásadatait illetően igen fontos iratgyűjteményére ld. ugyancsak Esze Tamás ismertetését: *Acta Reviczkyana* (Levéltári Közlemények 1954, 152—170).

I. 440—441. l. Az erdélyi elbeszélő forrásokhoz: Teleki Mihály (Rákóczi főtisztjének) id. naplója: *Életéről való maga írásai* címen Thaly Kálmán javított másolatában a Magyar Tudományos Akadémia kézirattárában található. A naplót, mely főleg a kezdeti erdélyi mozgalmakra fontos (1703—1704), Teleki az eredeti változathoz képest később átírta; az ilyen utólagos értékelések (pl. Rákóczihoz állásáról) forrásértéke nem egészen megnyugtató. — Wesselényi István ugyancsak id. naplójának mikrofilm-másolata az Országos Széchényi Könyvtár kézirattárában olvasható.

Csereihez néhány pótlás : Ürmössy Gyula, *Nagyajtai Cserey Mihály története. Nyelvészeti tanulmány* (Pest, 1885). Szigethy Lajos, *Cserei Mihály élete és története* (Kolozsvár, 1894, kny. EM). Banczik Samu, *Nagyajtai és miklósvárszéki Cserei Mihály* (Kolozsvár, 1905).

I. 442. l. A Rákóczi-emigráció magyar forrásainak szerzői közül Mikes Kelemen legújabb ismertető életrajzát Gálos Rezső írta meg : *Mikes Kelemen* (Bp. 1954).

Néhány pótlás a régebbi Mikes-irodalomhoz : Szilágyi Sándor, *Mikes Kelemen* (*Vértanúk a magyar történetből*, Pest, 1867). Erődi Béla, *Mikes Kelemen életrajza* (Pozsony, 1885. Magyar Helikon I. 4) ; uő, a *Törökországi Levelek*ből is kiadott előzőleg szemelvényeket (Bp. 1882). Bánóczi József bevezetése a levelek újabb szemelvényes kiadásához (Bp. 1900). Miklós Ferenc Mikes-kiadása (Bp. 1906) különböző tanulmányokat, irodalomjegyzéket is tartalmaz. Prónai Antal, *Mikes Kelemen mint „actor"* (Sz 1909, 46). Király György, *A Törökországi Levelek forrásaihoz* (EPhK 1909), és uő, *Mikes K. levélformája* (IT 1913). Zolnai Béla, *Mikes és a francia szellemi élet* (EPhK 1921—1922).

I. 443. l. A *Nemzeti Plutarkus* szerzőjének neve csonkán maradt ; helyesen így hangzik : Kölesy Vince Károly.

I. 444. l. A Bonneval neve alatt kiadott *Mémoires* (Leyden 1737) és *Nouveaux mémoires* (Hága 1737) e formában nem tekinthetők autentikusnak ; vö. M. Immich, *Geschichte des Europäischen Staatensystems*, 1600—1789 (München—Berlin 1905, 173).

I. 444—445. l. Az egykorú röpiratokra, nyomtatványokra (melyek kimerítő jegyzékét és ismertetését sajnos itt sem adhatjuk) ld. újabban : Esze Tamás, *A Rákóczi-szabadságharc eszmei fegyverei:* a kuruc nyomtatványok (Könyvtáros 1953, 7. sz., 4—6), és Köpeczi Béla, *A Rákóczi-kor politikai irodalma és külföldi hatása* (IT 1954, 16—19). Az idevágó anyag összeállítására Ballagi Aladár tette az első kísérletet a Pallas Nagy Lexikona Rákóczi-címszava alatt. — Az I. 444. lap alján id. *Ungarische und Sevennische Unruhen* c. röpiratról megemlítendő még Révész Imre írása : *Adalék a francia—magyar sorsközösséghez* (DSz 1932 és kny., franciául : Bulletin de la Société de l'Histoire du Protestantisme Français 1933).

I. 446. l. Azóta napvilágot látott Esze Tamás, *A Mercurius-kérdés revíziója* (ITK 1953, 57—75 és kny.) c. tanulmánya, mely bizonyos fokig továbbfejleszti és revideálja azon sajtó alatt volt szöveget, melynek eredményeit az I. kötet számára volt szíves velem közölni.

I. 446. l. A közel egykorú munkák közül a Timon Sámuel munkájának folytatását képező jegyzeteket, mint másutt már korábban rámutattunk (II. kötet 137. l.), Rost Tamás jezsuita írta. — Kazy Ferenc munkájának címe tévedésből került ide, törlendő.

I. 447—449. l. Az egykorú versek, a kuruc költészet anyagára ld. újabban a válogatott darabokat gyűjteményes kötetben bemutató : *Magyar költészet Bocskaitól Rákócziig* (Bp. 1953) c. összeállítását, Esze Tamás bevezetésével. Esze Tamás kutatásai a pompázó főtisztek (Thaly kedveltjei) helyett a szegénylegényekre fordították a figyelmet a költészetben is ; az I. kötetben már id. tanulmányain kívül ld. újabban uő, *Őszi harmat után* (IT 1950), uő. *A Szegénylegények Éneke* (ITK 1953, 5—28), uő, *Az igazi kuruc költészet* (Csillag 1953, 8. sz., 1207—1216) uő, *A kuruc szabadságharcok a költészet tükrében* (Bp. 1953, útmutató előadóknak), és uő, (szerk.), *Kuruc költészet* (Bp. 1951, szemelvények, bevezető tanulmánnyal) ; uő, *A Rákóczi-nóta* (Az Út 1952, 15. sz. ; egy ismeretlen variáns), uő, *Századok tanulsága* (Népművelés 1955) ; a kuruc zenetörténeti adatokat feldolgozza uő, sajtó alatt álló tanulmányában (Zenetudományi Tanulmányok IV. 1955). Ugyancsak Esze Tamás, *A latinnyelvű kuruc költészetről* (Az Út 1955, 32. sz.), Missovitz Mihály rozsnyói ev. rektor politikai iskoladrámájára (Rákóczi magyar királysága érdekében az 1705-i országgyűlést megelőző időkből) l. uő, *Egy kuruc Mátyás-dráma* (Színháztudományi Ért. 1955, sajtó alatt) ; vö. uő, *A magyar Cyrus-monda* (Az Út 1955, 30. sz.). Új adatokra fi-

gyelmeztet Klaniczay Tibor, *Beszámoló a Román Népköztársaság könyvtáraiban végzett kutatásaimról. Adalékok kéziratos énekeskönyveink történetéhez* (NyOK V. 1954, 345—384); ld. még uő, *A Rákóczi-szabadságharc legszebb éneke* (IT 1954, 19—22). — Stoll Béla, *Felvinczi György énekei* (ITK 1954, 334—337; közlés és felsorolás is).

Végül egy-két pótlás: Thaly Kálmán, *Gyürky Ádám temetési zászlaja*, 1704 (Sz 1869, 133). Kanyaró Ferenc, *Egy híres kuruc epigramm* (EM 1902; a Ne higyj magyar a németnek). Gagyhy Dénes, *A Rákóczi-kor elbeszélő költészete* (Bp. 1904). Badics Ferenc, *Két kuruckori költemény* (ITK 1927, 87—91; benne a Rákóczi Ferenc buzgó énekét a fejedelem szerzeményének tartja).

I. 449—452. l. A szabadságharc története iránt megnőtt érdeklődés az addig sokszor csak rendszertelenül kiaknázott vagy éppen figyelmen kívül hagyott levéltári anyag feltárása terén is említésre méltó eredményeket hozott. A megindult munkálatok ismertetésére ld. *A Rákóczi-évforduló levéltári kutatásai* c. tájékoztatást (Levéltári Híradó 1952, okt.-dec.; 30—35), valamint Maksay Ferenc, *A Rákóczi-Emlékév előkészítő munkái az Országos Levéltárban* (Levéltári Híradó 1953, I. sz., 92—97). A többéves szünet után újra megindúló Levéltári Közlemények egyszerre több tanulmányban foglalkozott a Rákóczi-szabadságharc levéltári forrásanyagával: így Maksay Ferenc, *A Rákóczi-szabadságharc levéltára* (LK 1954, 94—130; e külön, összesített új levéltár felállításáról és rendjéről tájékoztat); Iványi Emma, *II. Rákóczi Ferenc politikai levéltára* (LK 1954, 130—142); Benda Kálmán, *Ráday Pál politikai iratai* (LK 1954, 142—152; a fejedelem titkos kancelláriájának eddig ismeretlen iratairól); vö. R. Várkonyi Ágnes, *A Rákóczi-szabadságharc forrásainak ismertetése a Levéltári Közlemények 1954. évi számában* (Sz 1955, 517). A Ráday-iratokat nemcsak ismertette, hanem a további kutatás számára nélkülözhetetlen, hatalmas kötetben kiadásukat is megkezdte Benda Kálmán (és Esze Tamás, Maksay Ferenc, Pap László), *Ráday Pál iratai* (I. Bp. 1954; ism. Tóth Gyula, HK 1955, 3—4. sz., 385). Egy másik, most készülő, nagyobb forráskiadvány: Esze Tamás, *Kuruc vitézek folyamodványai*, 1703—1710 (Bp. 1955, sajtó alatt, a Hadtört. Intézet kiadásában; válogatott gyűjtemény; bevezetőjében a jobbágykatonák helyzetének, a kuruc sereg kialakulásának, és a háború áldozatai sorsának feltárása; kimerítő jegyzetekkel.

I. 453. l. A külföldi iratokhoz pótlásul itt is megemlítendő Marczali Henrik, *Regesták a külföldi levéltárakból* c. közleményeinek idevágó része (TT 1882, 149, 348), és: C. Malagola, *Franz Rákóczy und der ungarische Aufstand nach den Urkunden des venezianischen Archivs* (Deutsche Revue 1907 és kny.).

b) *Irodalom*

I. 454—456. l. A Rákóczi-szabadságharc megindulásának 250. évfordulója alkalmából több olyan általános jellegű összefoglalás jelent meg, részben a szabadságharc társadalmi és politikai feltételeiről és lefolyásáról, részben a fejedelem életéről, melyek szélesebb közönség által is olvasható formában, s ugyanakkor a kutatás újabb eredményeinek figyelembevételével, marxista értékeléssel foglalkoznak tárgyukkal: ilyen népszerű összefoglalást nyújt Heckenast Gusztáv, *A Rákóczi-szabadságharc* (Bp. 1953, 143. l.), és kongresszusi előadásban Esze Tamás, *A Rákóczi-szabadságharc* (*Magyar Történész Kongresszus*, Bp. 1954, 60—83). Ezeket megelőzően: Pach Zsigmond Pál, *Függetlenségi küzdelmeink a Habsburgok ellen a XVII. században* (Bp. 1951, MDP pártfőisk. előadásai 13). Rákóczi életrajzáról rövidebb, népszerű útmutató: Várkonyi Ágnes, *II. Rákóczi Ferenc* (Bp. 1953, 59. l.) komolyabb igénnyel, és irodalmi apparátussal pedig

Köpeczi Béla és ugyancsak Várkonyi Ágnes, *II. Rákóczi Ferenc* (Bp. 1955); a leghasználhatóbb, jól kezelhető és az új eredményeket hasznosító összefoglalás, mely pl. a köznemesség kérdésében új szempontokat is fölvet, jól olvasható stílusban.

A régebbi irodalomhoz néhány pótlás: Völgyi (Wagner) István, *II. Rákóczi Ferenc és kora* (Balassagyarmat, 1905, kny. Honti Híradó). Krenner Miklós, *II. Rákóczi Ferenc* (EM 1906). Émile Horn, *François Rákóczi II. prince de Transylvanie* (Paris, 1906). Szendrei János, *II. Rákóczi Ferenc* (Bp. 1906). Vid Jeromos, *II. Rákóczy Ferenc* (Kőszegi rk. gimn. ért. 1907). Márki Sándor, *Cum Deo pro patria et libertate* (Sz 1907, 385). Schöner Ferenc, *Munkácstól Rodostóig. II. Rákóczi F. élete* (Bp. 1914).

I. 456—458. l. A korszak más szereplőinek életrajzi anyagához két új népszerűsítő, de figyelmet érdemlő tanulmányt kell mindenekelőtt hozzávennünk: Várkonyi Ágnes, *Vak Bottyán* (Bp. 1951; vö. Tóth Gyula, *Néhány megjegyzés* (HK 1954, 257), és Esze Tamás—Köpeczi Béla, *Esze Tamás* (Bp. 1952, nagyobb, kéziratos munka rövidebb összefoglalása két kiadásban is).

Néhány régebbi adalék (a szereplők betűrendjében): Lázár Miklós gr., *Adatok a Bercsényi-család nemzedékrendjéhez* (Sz 1879, 79); Bercsényi és Rákóczi viszonyára: Markó Árpád, *A fejedelem és főtábornoka* (Magyar Szemle 1935, 114—122). Keményfy K. Dániel, *G. Forgách Simon kuruc író* (Szépirodalmi Szemle 1893). Révész Kálmán, *Gyöngyösi Pál* (Magyar Prot. Egyháztört. Monographiák I. 1898). Esze Tamás, *Herczegszőllősi István emlékezete* (Élet és Tud. 1953, 5. sz.; Rákóczi-kori prédikátor); Huszti Istvánra uő, *A fejedelem orvosa* (Az Út 1953, 30. sz.). Thaly Kálmán, *Pótlékul Jávorka Ádám életrajzához* (Sz 1888, 768), uő, *Adalékok Koháry István fogságának történetéhez* (Sz 1870, 649), és uő, *Koháry István tanulókori leveleiből* (Sz 1876, 384). Nagy Iván, *A Koháryak* (Hont vármegyei Almanach 1893). Gyergyay Margit, *Korponayné Géczy Julianna* (Bp. 1918). Lázár Béla, *Mányoki Ádám élete és művészete* (Bp. 1933). Zsindely Endre, *Mányoki Ádám levelei Ráday Pálhoz* (Művészettört. Ért. 1954, 270—276). Daróczy Zoltán, *Az utolsó Melith halála* (T 1939; br. Melith Pál, az első Rákóczi-párti főnemes). Thaly Kálmán, *A br. Orlay-család történetéhez* (Sz 1899, 108), és uő, *Pekry Lőrinc gr. zászlaja* (Sz 1867, 313). Szőke István, *Ráday Pál* (Beregszász, 1934). Thaly Kálmán, *Rákóczi Erzsébet mint költő* (Sz 1900, 481). Balássy Ferenc, *Adatok Telekesy István egri püspök életrajzához* (MSi 1864, 321—338, 401—419). Thaly Kálmán, *Vay Ádám siremléke...* (Sz 1874, 429). Kelemen Lajos, *Vay Ádám családi följegyzései* (Genealogiai Füzetek 1906).

I. 458. l. A társadalmi erők elemzését illetően utalunk a fent, a szabadságharc újabb általános irodalmánál id. marxista tanulmányokra; ezek sorához itt még külön hozzátehető: Pach Zsigmond Pál, *A nemzeti összefogás kérdése a Rákóczi-szabadságharcban* (Sz 1954, 1—14), és uő, *Le problème du rassemblement des forces nationales pendant la guerre d'indépendance de Francois II Rákóczi* (Acta Historica III. 1954, 1—2. fasc. 95—113).

I. 458—459. l. A helytörténeti irodalomhoz újabban: Sárközy Zoltán, *Rákóczi Ferenc kora Győr és Moson megyében* (Győr, 1955, népszerű vázlat).

A régebbi anyaghoz pótlás: Némethy Lajos, *Rabutin serege 1707-ben Budapesten* (Kath. Hetilap 1879). Ballagi Aladár, *Buda és Pest a Rákóczi-korban* (az *Élő tanítások* c. kötetben, Bp. 1934). Matunák Mihály, *Érsekújvár utolsó hadi dicsősége II. Rákóczi F. alatt* (Nyitramegyei Szemle 1897). Kerekes György, *Kassa előkészítése a Rákóczi-fölkelésre*, 1688—1700 (Bp. 1916). Bors K., *Kunszentmiklós város történelmi adatai* (Kunszentmiklós, 1892; Rákóczi-kori okmányokkal). Merényi Lajos, *Kurucok Lendván*, 1706 (HK 1897, 122). Nagyváradra: Thaly Kálmán, *Adalékok a váradi ostromzárlat történetéhez*, 1703—1710 (BRT I; vö. Sz 1875, 288). Lakos Lajos, *Nagyvárad múltja és jelenéből* (Nagyvárad, 1904). Szádeczky Lajos, *Podolini történeti emlékek* (Sz 1909, 943). Sarkadi Nagy Mihály—Bartók Gábor, *Szatmár-Németi sz. kir. város egyházi és polgári történetei* (Szatmár, 1860). Soós Elemér *A tokaji vár története*, 1388—1704 (HK 1913, 65, 167).

I. 459—460. l. Az ország nem-magyar népeinek kérdéséhez: Esze Tamás, *Ruszinok, szlovákok, románok a Rákóczi-szabadságharcban* (Néphadsereg 1955, 187. sz.).

I. 460. l. Rákóczi fiatal édesanyjára ld. újabban Pálfy Ilona életrajzi vázlatát: *Zrínyi Ilona* (Bp. 1952). Komáromy András, *A Rákócziak kincse Munkács várában* (Sz 1891, 736; a vár feladásakor, 1688). — Sándor Imre, *II. Rákóczi Ferenc házassága* (Genealógiai Füzetek 1905).

I. 461—462. l. A szabadságharc indító mozgalmát, a tarpai jobbágyok felkelését Esze Tamás és Kiss Albert vezetésével, Rákóczi hazahívását elmondja újabban Esze Tamás, *A tiszaháti felkelés* (Bp. 1952). Ennek folytatása, mely a régebben meglehetősen kuszált adatokat részletes kritikai elemzésnek alávetve és gondos apparátus kíséretében világos és részletes képet ad a szabadságharc első szakaszáról: Esze Tamás, *II. Rákóczi Ferenc tiszántúli hadjárata* (Bp. 1951, kny. Sz); hozzá uő, *Iratok II. Rákóczi F. tiszántúli hadjáratának történetéhez* (HK 1954, 285—297). Szintén sok érdekes, helyi vonatkozást hoz Gottreich László, *A bihari nép harca 1703—1704-ben* (HK 1955, 3—4. sz., 92—133). A dunántúli harcokról ugyancsak van új irodalmunk: Várkonyi Ágnes, *A Dunántúl felszabadítása 1705-ben* (Sz 1952; vö. Tóth Gyula megjegyzéseit, HK 1954, 257); és uő, rövid megemlékezését: HK 1955, 3—4. sz., 331—332), és Esze Tamás, *Rákóczi dunántúli hadjáratának terve 1705-ben* (HK, 1954, 176—212). — Rákóczi Sieniawski Ádámnéhoz intézett leveleinek (I. 461. l. 8. sor) mikrofilm-másolatát a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének sikerült újabban megszereznie.

I. 462—463. l. A kuruc hadsereg szervezetéről ugyancsak rendelkezünk újabb tanulmányokkal. Rákóczi hadi edictumainak, szabályzatainak (és azok egykorú kiadásainak) felsorolására, ismertetésére ld. V. Windisch Éva fent id. tanulmányát: *Rákóczi Ferenc ismeretlen hadtudományi munkája* (ITK 1953), melyben az RMK-ban nem szereplő, egykorú nyomtatványról is megemlékezik. Rohonyi Gábor, *A magyar hadtörténelem haladó katonai szabályzataiból* (HK 1954, 1. sz. 233), valamint (szövegközléssel) Markó Árpád és Tóth Gyula, *A Rákóczi-szabadságharc legfontosabb katonai szabályzatai* (HK 1954, 3—4. sz., 142—178). A kuruc sereg fegyelmének problémáira jellemző, egykorú beadvány magyar fordítását közli (bevezetéssel) Markó Árpád, *Le Maire francia-kuruc brigadéros emlékirata II. Rákóczi Ferenchez 1706 elején* (HK 1955, 2. sz., 155—183). Esze Tamás, *A kuruc hadsereg létrejötte* (Néphadsereg 1953, 185). — A hadvezetésről újabban: Borus József, *A Rákóczi-szabadságharc hadművészetének kérdéséhez* (*Magyar Történész Kongresszus*, Bp. 1954, 100—112). — Előadási útmutató a Magyar Szabadságharcos Szövetség kiadásában: *II. Rákóczi Ferenc győzelmes csatái* (Bp. 1954, 16 lev.).

Néhány régebbi adalék: Thaly Kálmán, *Kuruc vezényszavak* (Sz 1868, 740), uő, *Magyar katonai irodalom a XVIII. század elején* (*Irodalmi és műveltségtörténeti tanulmányok*, Bp. 1885, 269—346), uő, *Kuruc katonai érdemjel* (Sz 1886, 345, és mégegyszer uo., 544), uő, *Forgách Simon gr. 1706-ik évi hadrendje* (HK 1893, 274), és uő, *Katonadolgok a kuruc világból* (HK 1895, 285, 413). Veress Endre, *II. Rákóczi Ferenc hadi rendelete a káromkodók ellen*, 1705 (HK 1892, 712). Kárffy Ödön, *Hadbírósági ítélet*, 1708 (HK 1915, 534). Kemény Lajos, *Adalék Rákóczi Ferenc katonaságához*, 1710 (HK 1916, 203).

I. 463. l. Polgári Gáspár prédikációjára újabban: Esze Tamás, *A Mérges golyóbis* (Az Út 1955, 37. sz.).

I. 463—464. l. A gazdasági és pénzügyi problémákhoz: Heckenast Gusztáv, *Rákóczi tevékenysége a gazdasági élet fejlesztése érdekében* (*Magyar Történész Kongresszus*, Bp. 1954, 112—120).

Zoltai Lajos, *Az 1704. esztendőbeli perceptorok számadása* (ROLT 1905).

Az id. numizmatikai tárgyú dolgozatokhoz kiegészítések a régebbi irodalomból: Reizner János, *II. Rákóczi Ferenc rézpénzeinek érmészeti és pénzügyi ismertetéséhez* (Arch. Ért. 1872). Leszih Andor, *II. Rákóczi Ferenc állítólagos miskolci pénzverdéjéről* (NK IV. 1905).

Zsoldos Benő, *II. Rákóczi Ferenc miskolci pénzverdéjéről* (NK V. 1906). Daróczy Zoltán, *II. Rákóczi Ferenc pénzeinek változatai* (NK VI. 1907). Rohde Tivadar, *II. Rákóczi Ferenc pénzei és emlékérmei.* 1. *Rákóczi pénzverése* (NK VI. 1907). Budai Antal, *Pótlék II. Rákóczi Ferenc pénzeinek lajstromához* (NK VII. 1908). Bervaldszky Kálmán, *Rákóczi szepesvári pénzverdéje* (NK IX. 1910). Rudnay Gyula, *Warou Dániel körmöcbányai fővésnök*, 1674–1729 (NK XXXII–XXXIII, 1933–1934). Éles Géza, *II. Rákóczi Ferenc kiadatlan négypolturás pénze* (NK XLII. 1943).

I. 464—466. l. A szécsényi országgyűlésre (1705) újabban: Esze Tamás *A kurucok első országgyűlése* (Ref. Egyház 1955. okt. 1.). A szécsényi országgyűlésen fontos szerepet játszó vallásügyi problémára, Rákóczi vallaspolitikájára ugyancsak Esze Tamás, *II. Rákóczi F. és a reformátusok* (Kálvin Kalendárium 1952, 60—64), és uő, *II. Rákóczi Ferenc szabadságharcának emlékezete* (Ref. Egyház 1954. jan. 15), és uő, *Református prédikátorok folyamodványai II. Rákóczi Ferenchez* (Bp. 1951, kny. Ref. Egyház). A Spinola-féle keresztény uniós mozgalom feléledésére Rákóczi alatt ld. Nigrini Sámuel (ev. lelkész) egykorú munkáját: *Consilia Henetica, circa unionem ecclesiasticam catholico-evangelico-reformatorum* (Zsolna, 1707); vö. Esze Tamás, *Rákóczi „eretneksége"* (Az Út 1952, 26. sz.).

Rákóczi utasításaiból a különböző megyékbe kiküldött egyházügyi biztosok számára Bereg, Ugocsa, Szatmár és Szabolcs megyék biztosainak utasítását kiadta L(évay) J(ózsef) (Sárospataki Füzetek 1862, 346–348); Bars, Komárom és Esztergom megye biztosainak utasítását pedig Liszkay József (Magy. Prot. Egyh. Isk. Figy. 1875, 418–420). — Ezek mellett néhány más pótlás: Révész Imre, *A tiszántúli reformált lelkészek kérelme II. Rákóczi F. fejedelemhez s a fejedelem válasza* (Sárospataki Füzetek 1869). Thaly Kálmán, *A zirc-cisterczek administratora a Rákóczi-korban* (Sz 1881, 768). Némethy Lajos, *A Jézustársaságbeliek lelkészkedése Pesten*, 1703–1710 (Religio 1887), és uő, *II. Rákóczi Ferenc és a zoborhegyi Kamalduliak* (Sz 1910, 824). — Az ónodi gyűlés anyagához: K(emény) L(ajos), *Kassai követek az ónodi országgyűlésről* (TKA 1916, 162–164).

I. 467—468. l. A régebbi történetírás nem tisztázta megfelelően Erdély szerepét a Rákóczi-szabadságharcban, különösen az első időszakban. E hiányt pótolta az 1704 júliusig terjedő időszakra (az idevágó irodalom és források értékelő ismertetésével) Várkonyi Ágnes, *A Rákóczi-szabadságharc kibontakozása Erdélyben* (Sz 1954, 15—73).

Pótlásul megemlíthető még, hogy az 1706-i medgyesi és az 1707-i besztercei kuruc országgyűlések végzéseit Csutak Vilmos ismertette (György Lajos szerk., *Márki-emlékkönyv*, Kolozsvár, 1927).

I. 468—469. l. A szabadságharc külpolitikai vonatkozásaihoz a nemrég elhúnyt neves szovjet történész, J. V. Tarle előadását kell megemlítenünk: *Rákóczi és az európai nagyhatalmak* (*Magyar Történész Kongresszus*, Bp. 1954, 84—111), valamint Várkonyi Ágnes rövid ismertetőjét: *II. Rákóczi Ferenc és I. Péter* (Szovjet Kultúra 1953, 7. sz., 27—29). Lengyel vonatkozásban sok érdekes adat: Józef Feldman: *Polska w dobie wielkiej wojny północnej*, 1704—1709 (Krakkó, 1925).

Az I. 468. l. alulról a 21. sorban id. Heigel-féle cikk közelebbi lelőhelye: Sitzungsberichte der k. bayr. Akademie der Wissenschaften (München, 1885, 117–146). — Horváth Jenő, *Francis Rákóczi II and England* (Danubian Review 1935). Klement János Mihályra: Karl v. Weber, *Aus vier Jahrhunderten* (Mitteilungen aus dem Haupt-Staatsarchive zu Dresden, Lipcse, 1857/58, I. 167–242).

I. 469. l. A szabadságharc második szakaszának hadi eseményeihez új tanulmány: Perjés Géza, *Esztergom 1706. évi ostromai és az ostromokkal kapcsolatos hadműveletek* (HK 1954, 2. sz., 136). A kuruc ügy állására a Dunántúlon: Esze Tamás, *Várbeli népnek könyörgése a kuruc Simontornyán 1709-ben és 1710-ben* (Ref. Egyház 1952, 6. sz.).

I. 470. l. 17. sor : az *Érsekújvár árulói* (Sz 1904, 698) c. tanulmány szerzője helyesen : Takáts Sándor ; Thaly csak a másik, utána id. érsekújvári vonatkozású cikket írta.

I. 471—472. l. Az emigráció irodalmához : Kemény József gr., *Bujdosó II. Rákóczy Ferenc és Vay Ádám szomorú emléke* (Árpádia II. 1835). Szádeczky Lajos, *Rákóczi és a bujdosók hamvai* (Kolozsvár, 1902, kny. EM), és uő, *Konstantinápoly és magyar emlékei* (Bp. 1903). Récsey Viktor, *A Rákóczy-templom Konstantinápolyban. A helyszínén tett kutatások nyomán* (Bp. 1905, kny.). Bartucz Lajos, *II. Rákóczi F. hamvai* (Természettud. Közlöny 1935. és kny.).

Legújabban Esze Tamás, *A száműzött Rákóczi* (Az Út 1955, 3. sz.).

18. A XVIII. század, 1711—1790 (II. 15—305. l.)

II. 16. l. Kisebb pótlások : Thaly Kálmán, *Károlyi Sándor versei az „ál-Károlyi"-ról* (Sz 1873, 513). Takáts Sándor, *A Harruckern és a Károlyi-család* (Vas. Újs. 1895).

II. 18. l. Egy újabb kiegészítés : Klaniczay Tibor, *Hermányi Dienes József ismeretlen munkája* (ITK 1954, 58 ; egy ének).

II. 20. l. Bél Mátyás három levelét (1725—1731) kiadta Keller Imre (TT 1905, 457).

II. 23. l. A külföldi utazók közt fölemlíthető még két angol lelkész, R. Pocock és Jeremiah Milles leírása Magyarországról, 1736 ; ism. Fest Sándor (PSz 1935, 247).

II. 24. l. A külföldön járt magyarok sorához : Takáts Sándor, *II. Péter cár magyar nevelője (A magyar múlt tarlójáról*, Bp. é. n. 369—379 ; Zékány Jánosról, aki I. Péter kíséretében Oroszországba került s ott három évtizedet töltött).

II. 28. l. A korszak fő problémáival foglalkozó, általános irodalomhoz, és azon belül is a Habsburg-birodalomhoz fűző viszony értékeléséhez megemlítendő Ember Győző új tanulmánya : *Die absolute Monarchie der Habsburger als Hindernis der ungarischen nationalen Entwicklung (Études des délégués hongrois au Xe congrès international des sciences historiques* (Bp. 1955, 73—100), mely a Habsburg-hatalomnak fejlődésünket gátló, hátráltató hatását elemzi áttekintő tárgyalásban. E kérdések szóba kerültek egyébként az egyetemi tankönyvek vitáin is ; ismertetésüket l. fent (III. 46. l.).

II. 30. l. ld. Acsády Ignác népszámlálási módszerének hibáihoz ld. még Thirring Gusztáv, *Sopron népessége a XVIII. század elején* (Soproni Szemle 1937, 161).

II. 43. l. A halászat irodalmához : Rodiczky Jenő, *A halászat történetéből Magyarországon* (Pozsonyvidéki Lapok 1876), uő, *Adatok Magyarország halászata történetéhez* (Halászati Lapok 1884), és uő, *A hal hazánk múltjában* (Halászat 1905).

II. 44—46. l. Az állattenyésztés irodalmához : Zoltai Lajos, *Debrecen város ménese, gulyája a XVIII. század első felében* (MGSz 1905). Bereczki Imre, *Adatok Ecseg társadalomrajzához* (Ethnographia 1947., a pusztai társadalom a XVIII—XIX. században). Inczefi Géza, *A jószág leírása Szegeden a XVIII. században* (MNy 1954, 496—501). — Balogh István, *Határhasználat Hajdúböszörményben a XVIII. században* (Ethnographia 1954, 441—457 ; 1955, 409—426). A Kaunitz-család felvidéki birtokára ld. S. Drkal tanulmányát (Časopis Matice Moravské 1951, 3—4. sz.).

II. 48—49. ld. A parasztság történetéről id. *Tanulmányok* c. kötetet (Bp. 1953), ismertette Nagy Erzsébet (Sz 1955, 490—496). — A parasztság egykorú életének részletes és sikerült ismertetését adja újabban Wellmann Imre, *A parasztság helyzete az 1767. évi úrbérrendezés előtt* (Sz 1955, 551—587 ; részlet a készülő egyetemi tankönyvből, a végén jegyzetekkel). — H. Balázs Éva, *A Jobbágylevelek ügyében* (Sz 1955, 721—722 ; válaszol az éles kritikára, melyben a nyelvészek e kiadványát részesítették).

A népi építkezés kérdése és irodalma komoly figyelemben részesült az utóbbi időben: Gunda Béla, *A népi építkezés kutatásának módszere* (TOK IV. 1954, 73—102, hozzászólásokkal), és uő, *A magyar népi építkezés kutatása a két világháború között és annak kritikája* (TOK V. 1954, 372—408; hozzászólásokkal és irodalommal). Ld. előzőleg Vajkai Aurél, *A magyar népi építkezés és lakás kutatása* (Bp. 1948, A magyar népkutatás kézikönyve c. sorozatban). Egy újabb, helyi vizsgálat: Barabás Jenő, *Népi építkezés Hódmezővásárhelyen a XVIII. században* (Ethnographia 1954, 441—457). Általában: Korompay György, *A magyar falu településtörténete és település fajtái* (Magyar Építőművészet 1954, 186—195, illusztrációkkal).

II. 59. l. A gödöllői irodalomhoz újabban: Abella Miklós, *Néhány adat a gödöllői járás településeinek 1720-tól napjainkig tartó fejlődéséhez* (Földr. Ért. IV. 1955, 3. f. 331—347). — A dunántúli földesúri telepítésekhez: Bartal Aurél, *Fadd monográfiája* (Pécs, 1941).

II. 64. l. Egy egyházi földesúri város kísérleteire (1745, 1786) a városi rangot elérni: Szántó Imre, *Eger püspöki város úrbéri és felszabadulási pere a 18. században* (Eger, 1954; ism. Ruzsás Lajos, Sz 1955, 142). A régebbi irodalomból Debrecenhez: Zoltai Lajos, *Domokos Márton debreceni főbíró és kora*, 1725—1764 (Debreceni Képes Kalendárium 1909).

II. 73. l. A Kazy János neve alatt felvett *Magnus pacis Vindex* (1719) c. iratot Szinnyei (*Magyar Írók* III. 1039) figyelmeztetése szerint Gassner János jezsuita írta. — Savoyai Jenőre újabban: Max Braubach, *Prinz Eugen und das 18. Jahrhundert* (HZ 1955, 273—296).

II. 77. l. A 10. sorból kimaradt néhány szó; helyesen a szöveg így hangzik: Preyer János, *A bánsági zsidók állapota a XVIII. században* (Temesvári Emlékkönyv 1873).

II. 78. l. Saygho Benedek főapát naplójegyzeteit Németh Ambrus két részben közölte: először az 1723—1725 közti jegyzeteket (TT 1901, 387, 513), azután az 1722-ből valókat (TT 1909, 321).

II. 90. l. Az 1712-i büntetőtörvénykönyv-javaslat szerzőjére: Pauler Tivadar, *Bencsik Mihály jogtudós jellemzése* (Pest, 1855, kny. AKÉ); uő, ott idézet jogi enciklopédiájának megjelenési évszámai: 1851—1871.

II. 103—104. l. Kiegészítések a közölt irodalomhoz: Marczali Henrik, *Az osztrák örökösödési háború története* (Bp. Sz 1897). Sebestyén József, *Adatok gr. Nádasdy Ferenc tábornagy életrajzához* (HK 1917, 13.).

II. 108. l. A 23. sorban a *Lelki szem-gyógyító* (1725) fordítója helyesen: Horváth Gábor.

II. 109. l. A 8. sorban idézett, *Mariophili poetae historia* c. irat szerzője Szinnyei (Magyar Írók XI. 1198) szerint Rost Tamás.

II. 110. l. A 31. sorban szereplő név helyesen: Gyalogi János.

II. 111. l. Ráday Pál búcsúztatójához idézünk még egyet: Veresmarti Víg Sámuel (ref. lelkész), *Az emberi nyavalyás testnek romlandó sátora* (H. n. 1735). Ráday síriratára ld. egyébként Thaly Kálmán (Sz 1870, 258) és Széll Farkas (Sz 1873, 296) közléseit.

II. 114. l. A katolikus egyház viszonyait tárgyaló anyaghoz: Petrák Mihály, *Acsády Ádám veszprémi püspöksége*, 1725—1744 (Veszprém, 1949; *A veszprémi egyházmegye múltjából* 13).

II. 120. l., a 32. sorban a szatmári ref. egyházmegyéről írt adatok szerzője helyesen: Kiss Áron.

II. 130—132. l. Az iskolatörténeti irodalomhoz: Ruby József, *Az eperjesi kir. kath. főgymnasium története*, 1673—1890 (Értesítő 1891). Pruzsinszky Pál, *A kisújszállási ev. ref. főgymnasium története* (Mezőtúr, 1896). Tóth Endre, *Az Adásztevelre száműzött pápai főiskola*, 1753—1783 (Pápa, 1934). Nátafalussy Kornél, *Adalékok a rozsnyói középtanodák keletkezésének történetéhez* (Rozsnyó, 1876. kny. kath. főgimn. ért.). Csomor Lajos, *A sárospataki kollégium bajai 1724—25-ben* (Adalékok Zemplén vm. tört.-hez 1915, 123, 237). Sopronra: Kuczogi Marcell, *A 300 éves gimnáziumunk története* (Soproni bencés gimn. ért. 1936), és legújabban Németh Sámuel, *A soproni liceum tanulóinak külföldi tanulmányai*, 1680—1782. (Soproni Szemle 1955, 99). Velinszky Ferenc, *Székesfejérvár sz. k. város elemi népiskolainak története*, 1696—1896 (Székesfehérvár, 1903). Tölcséry Ferenc, *A veszprémi rk. főgymnasium története*, 1711—1895 (Veszprém, 1895, kny. Értesítő).

II. 133. l. Újabb adalékok a német egyetemek egykorú magyar vonatkozásaihoz: a Göttingában tanult hazai diákok névsorát (1734—1831) először közli pontosan Borzsák István, *Budai Ézsaiás és klasszika-filológiánk kezdetei* (Bp. 1955, a IV. sz. függelékben); ism. Esze Tamás, TOK 1956, 219—227). — A jénai egyetem magyarországi diákjainak szerepére nemcsak adataiban érdekes (a XVII—XVIII. századra), hanem — s ez külön kiemelendő — irányában, felfogásában is új kezdeményezést képvisel Feyl, Othmar, *Die führende Stellung der Ungarländer in der internationalen Geistesgeschichte der Universität Jena* (Wissenschaftliche Zeitschrift der Friedrich Schiller-Universität Jena, 1953/54, 399—445); újat annyiban, amennyiben felszámolja a régebbi német történetírás azon hibáit, hogy témáit hatalmi terjeszkedés igazolására és annak bizonyítására igyekezett felhasználni, miszerint a szomszéd kelet-európai népek mint kiskorúak speciális német gyámságra szorultak a múltban és persze nemcsak a múltban. Amennyire gátolta és hamis vágányra vitte az ilyen típusú „délkelet-kutatás" egyebek közt a magyar—német kulturális kapcsolatok igazi feltárását és értékelését, annyira várható, éppen az imperialista ízű irodalom e rossz hagyományaitól, tehertételétől megszabadult kezdemények nyomán, e kapcsolatok igen gazdag történelmi fejezeteinek és a bennük rejlő pozitívumok, kulturális értékek jelentőségének igazi értékelése az érdekelt népek, így a magyar kutatás részéről is. Említendő itt még e tekintetben, magyar vonatkozású adatai miatt is, egy másik újabb tanulmány: Winter, Eduard, *Die Pflege der west- und südslavischen Sprachen in Halle im 18. Jahrhundert. Beiträge zur Geschichte des bürgerlichen Nationwerdes der west- und südslavischen Völker* (Berlin, 1954); az említett két munkának és a bennük jelentkező kezdeményezésnek mérlegelésére ld. Szent-Iványi Béla, *Új német művek a magyar—német kulturális érintkezésekről* (FK 1955, 4. sz., 562—564).

II. 136. l. A XVIII. századi könyvtártörténethez érdekes adatokat hoz újabban Segesváry Viktor, *Egy magánkönyvtár a XVIII. században. Ráday Pál és Ráday Gedeon a magyar kultúra szolgálatában* (Ref. Egyház 1955, 9. sz.)

II. 137. l. A jezsuita történeti iskolához: Erdélyi Károly, *Bzenszky Rudolf*, 1631—1715 (EM 1902).

II. 138. l. Kiegészítés: ifj. Szinnyei József, *Czvittinger Dávid* (Figyelő 1877).

II. 141. l. Turóczi-Trostler József id. kutatásaihoz l. még újabb tanulmányát, az ismeretlen középkori szerző vágáns dalának utóéletére: *Az Archipoeta és a magyar irodalom* (Bp. 1954, kny. ITK 1953, 97—109).

II. 146. l. Pestbuda, illetve közelebbről a Vár építéstörténetére hatalmas anyagot hoz a Dercsényi Dezső által szerk. *Magyarország műemléki topográfiája* c. sorozat legújabb kötete: *Budapest műemlékei* I. (Bp. 1955), Horler Miklós, Borsos Béla, Csemegi József és mások tollából; ugyanitt található Gerő László, *A budai várpalota története 1441-től napjainkig* (289. sk. l.) c. tanulmánya is; az utóbbi tollából még: *A budai várpalota rövid építéstörténete* (TOK 3. sor. II. 1951, 53—60).

II. 146. l. Szendrei János id. tanulmányának alulról a 6. sorban címe helyesen: *A megyaszói ref. templom magyar stílusdíszítményei* (Magyar Iparművészet 1901).

II. 147. l. Az egykorú zenéhez: Kodály Zoltán, *Magyar táncok 1729-ből* (NyOK II. 1951, 17).

II. 159. l. A 30-as éveknek olykor témaválasztása is Mária Terézia kormányzatának jótékony intézkedések szemszögéből való értékelését igyekezett alátámasztani: Gönczi Magdolna, *Az árvaházak kialakulása Mária Terézia korában* (Bp. 1933, d).

II. 160. l. Lázár János gr. erdélyi kormányszéki elnök egykorú életrajza olvasható Kovásznai Sándor, *Carmina crequalia* (Trajecti 1782) c. kiadványában ; l. még Lázár Miklós gr., *A gr. Lázár-család* (Kolozsvár, 1858).

II. 162. l. A telepítési biztosi minőségben említett Kempelen Farkas sokoldalú életére, találmányaira stb. ld. újabban Kőszegi Imre és Pap János népszerű, de bibliográfiát is nyújtó könyvét : *Kempelen Farkas* (Bp. 1955) ; emellett : Pap János, *Kempelen Farkas* (Újítók Lapja 1954, 2. sz.). Tornáry Mária, *Kempelen Farkas* (Bányászati Lapok 1954, 374). Szentmihályi János, *Kempelen Farkas egy könyvtárról* (Könyvtáros 1954, 3. sz.).

II. 166. l. A 3. sorban id. méhészeti munka szerzőjére : Németh Sámuel, *Torkos József* (Soproni Szemle 1942, 141).

II. 168. l. A majorsági gazdálkodás és a jobbágyviszonyok problémájának helyi vizsgálatára l. újabban Szántó Imre, *A parasztság kisajátítása és mozgalmai a gr. Festeticsek keszthelyi ágának birtokain*, 1711—1850 (Bp. 1954). Egy rövid, de igényes tanulmány : Degré Alajos, *A jobbágyárvák kifosztása a feudális Magyarországon* (Pécs, 1954, kny. a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtud. Karának Évk. ; ism. Szabad György, Sz 1955, 521). A korábbiakból megemlíthetjük még Molnár Józsefnek a paraszti sors egy-egy mozzanatát megvilágító történeti néprajzi adalékait is (Ethnographia 1945, 1946). Takáts Endre, *Sopron megyei jobbágylevelek a 18. századból* (Soproni Szemle 1955, 18—32).

II. 181. l. A bécsi kormányszékek egykorú viszonyaihoz : Takáts Sándor, *A magyar és az erdélyi udvari kancelláriák palotái Bécsben* (Sz 1906, 781).

II. 185. l. A mádéfalvi siculicidium visszhangjára a költészetben l. Klaniczay Tibor, *Beszámoló a Román Népköztársaság könyvtáraiban végzett kutatásaimról. Adalékok kéziratos énekeskönyveink történetéhez* (NyOK V. 1954, 345—384).

II. 189. l. Egy kiegészítő adalék : Lehoczky Tivadar, *Gúnyirat az 1764-iki országgyűlés idejéből* (TT 1888, 562).

II. 190. l. A Drexelius-féle munka magyar irodalmára l. Esze Tamás, *A magyar napraforgó virág* (E 1943).

II. 192. l. Az urbárium körüli időszak dunántúli forrongásaira l. Fodor Henrik, *A Vas megyei parasztmozgalmak 1765—1767. Beiczy István munkássága* (Szombathely, 1955). Az urbárium problémájának újabb megvilágítása ma már elpusztult bécsi levéltári anyag felhasználásával : Eckhart Ferenc, *A bécsi udvar jobbágypolitikája a XVIII. század második felében* (Sz 1956, 69—125).

II. 193. l. A bécsi udvar parasztpolitikájával és a parasztság viszonyaival birodalmi körben foglalkozó, külföldi irodalom újabb termékei : E. Murr Link, *The Emancipation of the Austrian Peasant*, 1740—1798 (New York, 1949), és Georg Grüll, *Die Robot in Oberösterreich* (Bécs, 1952, Forschungen zur Geschichte Oberösterreichs, Bd. I ; a középkortól kezdve tekinti át a robot alakulását és adatokat hoz annak emelkedésére a XVIII. században). A román parasztság egykorú viszonyaira l. újabban : Andrei Oţetea, *Le second asservissement des paysans roumains*, 1746—1821 (*Nouvelles études d'histoire*, Bukarest, 1955, 299—312).

II. 197. l. Kiegészítés : Pesty Frigyes, *Fiume közjogi helyzete* (Sz 1882, 662).

II. 202. l. F. Maass kiadványai mellett a jozefinizmussal foglalkozó újabb irodalom sorából megemlíthető Eduard Winter, *Der Josefinismus und seine Geschichte* (1953) c. munkája ; a korábbiak közül pedig : Fritz Valjavec, *Der Josephinismus* (München, 1945).

II. 213. l. Az egykorú történetírókhoz : Tóth László, *Palma Károly Ferenc élete és munkái* (Rózsahegyi főgimn. ért. 1914). — Pray Györgynek a szövegben csak futólag érintett vitairatai : *Epistola responsoria ad dissertationem apologeticam Josephi Innocentii Desericii*

(Nagyszombat, 1762), és uő, *Epistola responsoria ad partem primam dissertationum Benedicti Cettonis* (Nagyszombat, 1768).

II. 215. l. Néhány kiegészítő adalék: Szalay Károly, *Bod Péter életrajza és egyháztörténeti munkája* (Prot. Egyh. Isk. Lap 1885—1886). Révész Kálmán, *Bod Péter Egyháztörténete* (uo. 1885). Török István, *Adalék Bod Péter életrajzához* (Prot. Közlöny 1887). — Külföldre szakadt orientalistánkról: Péchy Imre, *Úri János* (Figyelő 1876).

II. 218—219. l. A korszak irodalmi problémáira l. Barta János referátumát az irodalomtörténész kongresszuson: *Eredmények és feladatok a felvilágosodás és a reformkor magyar irodalmának kutatásában* (NyOK II. 1951, 99—120, hozzászólásokkal), főleg pedig Waldapfel József összefoglaló monográfiáját: *Magyar irodalom a felvilágosodás korában* (Bp. 1954), mely a fejlődésnek Bessenyeitől Csokonaiig és Fazekas Mihályig való rajzán túl, illetve azt megelőzően, külön vizsgálat alá vesz egyes főbb kérdéseket: így azt, hogy az irodalomban miként tükröződik a gyarmati sorstól való félelem és a nemzeti mozgalom. Itt említhetjük meg a felvilágosodás és a reformkorszak irodalmából vett szemelvények kötetét is, ugyancsak Waldapfel József szerkesztésében: *Magyar irodalmi szöveggyűjtemény* (II. Bp. 1952). — Bessenyeit illetően Gálos Rezső biográfiájának egy félreértését kiigazítja Baróti Dezső, *Bessenyei György furcsa gazdálkodási nézetei* (ITK 1953, 228—230). Bruckner János, *Bessenyei és kora politikai filozófiája* (ITK 1954, 21—42) szerint Bessenyei a törvény előtti egyenlőség és a közteherviselés gondolatáig is eljutott volna; vö., *Bessenyei György kiadatlan filozófiai műve* (Filozófiai Értesítő 1955, 96—115; közléssel). Mátrai László, *Haladó magyar filozófiai hagyományok* (Bp. 1955, Lenin Intézeti előadások sokszorosított jegyzete) arra az eredményre jut, hogy Bessenyei nem (mint Waldapfel József mondja) Robinet, hanem Holbach materialista irányának követője volt; ld. még, szintén általános, szélesebbkörű problémafelvetéssel, ugyancsak Mátrai László, *A magyar felvilágosodás kutatásának néhány filozófiai problémája* (TOK IV. 1954, 57—71, hozzászólásokkal).

II. 219. l. A bécsi irodalmi élet francia vonatkozásaihoz megemlíthető még: Witzenetz Júlia, *Le théâtre français de Vienne*, 1752—1772 (Szeged, 1932, d.).

II. 222—223. l. Néhány pótlás: Nagy Iván, *Barcsay Ábrahámnak feleségével folytatott levelezéséről* (ITK 1893). Takáts Sándor, *Barcsay Ábrahám ismeretlen levelei* (Vas. Újs. 1904). — Geréb László, *Fekete János kiadatlan antiklerikális verseiből* (IT 1950). — Péchy Imre, *Orczy Lőrinc* (Figyelő 1876). Zlinszky Aladár, *Idegen elemek Orczy költeményeiben* (EPhK 1889).

II. 225. l. Révai Miklóshoz egy újabb adalék: Benda Kálmán, *Révai Miklós ismeretlen levele 1790-ből* (ITK 1954, 76).

És néhány pótlás: ifj. Szinnyei József, *Révai Miklós* (Pozsony, 1885, Magyar Helikon). Récsey Viktor, *Révai Miklós levelei Paintner Mihályhoz* (Bp. 1898, kny. ITK). Jenei Ferenc, *Irodalmi élet Győrött a XVIII. sz. végén* (CsEkv 1934).

II. 226—229. l. Az iskoladrámákban jelentkező népi befolyás elemzése újabban: D. Dömötör Tekla, *Népies színjátszó hagyományaink és az iskoladráma* (Eötvös L. Tudományegyetem Bölcs. Kar. Évk. Bp. 1953, 194—218). — Az előadások zenetörténeti vonatkozásairól egy új tanulmány: Murányi Róbert, *Két XVIII. századi iskoladráma dallamai* (Bp. 1954, kny. Zenetudományi tanulmányok II. 501—507).

A régebbi irodalomból, néhány ma sem mellőzhető adalékkal: Nagy Sándor, *Hazai tanodai drámák. Adalék a M. Nemzeti Múzeum könyvtárában található tanodai drámák bibliographiájához* (MK 1883, németül URe). — Az egykorú szerzőkhöz egy kiegészítés: Nagy Iván, *Juhász Máté* (ITK 1893).

II. 231—232. l. Az eszterházi „Magyar Verszáliára", a sopronhorpácsi és nagycenki Széchényi-kastélyra, és általában a XVIII. század főúri kastélyaira

és falusi templomaira újabban bő anyag: Csatkai Endre (és mások), *Sopron és környéke műemlékei* (Bp. 1953). A budai királyi vár belső berendezéséről a XVIII—XIX. században új tanulmány: Voit Pál, *A budai várpalota interieurjei* (Budapest régiségei XVI. 221—242).

II. 232. l. A 29. sorban id. szerzőnév helyesen: Szmrecsányi Marianne. A helyi építészethez: Tragor Ignác, *Vác műemlékei és építészete* (Vác, 1930; ism. Sz 1932, 354).

II. 233. l. Az egykorú festészet első összefoglaló, monografikus ismertetése: Garas Klára, *Magyarországi festészet a 18. században* (Bp. 1955); e munkának mint kandidátusi értekezésnek vitája Pigler Andor és Vayer Lajos felszólalásaival nyomtatásban is megjelent (Művészettört. Ért. 1955, 2. sz., 270—282).

II. 239. l. Egy újabb sajtótörténeti vonatkozású adalék: Csatkai Endre, *A Magyar Hírmondó, az első magyar újság és az érmészet* (NK 1952—52, 69).

II. 221. l. A Kovachich-féle Merkur von Ungarn ellen kiadott röpirat (1786) szerzője J. G. Prabner név alatt tulajdonképpen Pray György lett volna, Szinnyei (*Magyar Írók* XI. 115) szerint.

II. 245. l. II. József értékelésének problémájára cseh részről l. J. Macek fejtegetéseit (Sz 1953, 677). Tanulságos szempontokat vetett fel újabban az egyetemi tankönyv megfelelő részének vitája is; ennek beszámolóit a kötet elején (III. 46. l.) idéztük.

II. 250. l. Tessedikről újabban egy önállóan megjelent, igen használható életrajz: Wellmann Imre, *Tessedik Sámuel* (Bp. 1954); és egy vázlatos útmutató előadóknak: Vincze Ferenc, *Tessedik Sámuel, a magyar agrártudomány előfutára* (Bp. 1954).

II. 253—254. l. A parasztság viszonyairól új tanulmány (részlet az egyetemi tankönyvből): H. Balázs Éva, *A parasztság helyzete és mozgalmai*, 1780—1787 (Sz 1954, 547—568).

II. 258. l. A dunai híd problémáját fölvető Balla megyei mérnökre: Fodor Ferenc, *Balla Antal élete és műszaki munkássága*, 1739—1815 (Bp. 1953; Műszaki Egyet. Közp. Könyvtára, Műszaki tudománytört. kiadványok 2).

II. 260. l. Az osztrák kereskedelem irodalmához: Hans Halm, *Habsburgischer Osthandel im achtzehnten Jahrhundert: Österreich und Neurussland. II. Donauhandel und -schiffahrt*, 1781—1787 (München, 1954).

II. 270. l. A premontreiekre II. József idején l. Tóth-Szabó Pál, *Mallyó József* (Sz 1901, 231; rendtörténetíró, 1779—1787 közt naplót is vezetett); Mallyóra l. még Hermann Egyed tanulmányát (Szt. Norbert Emlékkönyv, Gödöllő, 1934). A jozefinizmusra vonatkozó újabb irodalmat fent (ad II. 202. l.) idéztük. Kiegészítésül a régebbi hazai anyagból: Hörk József, *A josephinismus hatása az állam és egyház közti viszonyra Magyarországon* (Pozsonyi ev. theol. akad. évk. 1897).

II. 272. l. A *Der dankbare Protestant* (1781) c. röpirat szerzőjének I. A. W. kezdőbetűi helyesebben így oldhatók fel: Johann Andreas Wieland (vö. Szinnyei, *Magyar Írók* XIV. 1556—7).

II. 279. l. A felsőfokú oktatás irodalmához: Bajkó Mátyás, *A debreceni felsőoktatás a felvilágosodás korában* (Acta Universitatis Debreceniensis I. 1954). Fodor Ferenc, *Az Institutum Geometricum. Az Egyetem Bölcsészeti Karán 1782-től 1850-ig fennállott Mérnöki Intézet* (Bp. 1955).

II. 305. l. Ráday Gedeon szerepére újabban: Zsindely Endre, *Ráday Gedeon élete és munkássága* (Ref. Egyház 1955, 16. sz.). Gálos Rezső, *Levéltári adatok Ráday Gedeon diákkoráról* (ITK 1953, 268—272). A korábbi irodalomból: Vas Margit, *Ráday Gedeon élete és munkássága* (Bp. 1932).

II. 316. l. Az 1790-es évek lengyel politikai törekvéseire, társadalmi-gazdasági összefüggéseire, a korábbi idevágó irodalom vizsgálatával l. a XVIII—XIX. század fordulójának e problémáival kapcsolatos lengyel tud. ülésszak anyagát (Przegląd Historyczny 1951, 1. sz.). Eszmetörténeti adatainak gazdagsága miatt megemlíthető még Jean Fabre részletes (az 1791. májusi alkotmányreformra is kitérő) könyve: *Stanislas-Auguste Poniatowski et l'Europe des lumières* (Paris, 1952).

II. 319. l. Bónis György idézett Hajnóczy-könyve vitákat váltott ki, jeléül annak, hogy XVIII. századvégi történetünk, főleg az 1785—1795 közötti, korszakhatárt is magában foglaló évtized, még sok megoldatlan problémát rejt magában. A könyv ismertetésében Bruckner János (ITK 1954, 360) a szerzővel szemben Hajnóczy forradalmár volta mellett foglalt állást. A jelen sorok írójának saját véleményét illetően legyen szabad az egyetemi tankönyv-vitán (vö. Sz 1955, 455) és előzőleg a könyvről tartott akadémiai vitán általa elmondottakra utalnia; e vita kivonatos anyaga (több hozzászólással) nyomtatásban is megjelent (TOK 1955, 107—121). L. még: Kosáry Domokos, *Hajnóczy József* (Élet és Tudomány 1955, 21. sz.). Csizmadia Andor, *Hajnóczy József* (Természet és Társadalom 1954, 9. sz.). Az 1790-es évek politikai írói: Hajnóczy, Martinovics felfogását is elemzi Szabó Imre, *A burzsoá állam- és jogbölcselet Magyarországon* (Bp. 1955).

II. 323. l. Laczkovics Jánosnál megemlítendő még alábbi névtelen irata is: *A magyar történeteknek rövid rajzolattya* (Pest, 1792).

II. 325—326. l. Scheiber Sándor, *Az Arany idézte „Bábel tornya"* (ITK 1953, 216) rámutat, hogy itt a Hoffmann-féle röpiratról van szó, melyre más (egykorú) íróinknál is találhatók célzások; uő, azonban nézetem szerint tévesen tulajdonítja Zillner, *Grosse Wahrheiten* c. iratát ismét Hoffmannak. Ez utóbbi iratot illetően viszont felemlíti Merker Ilona, *Grosse Wahrheiten und Beweise... kritikai ismertetése* (Debrecen 1930) c. dolgozatát.

Az aulikus röpiratok közé egyébként odasorolhatjuk még Lányi József (kancelláriai referens, udvari tanácsos: *Reflexiones ... quibus evincitur filum successionis Aug. Domus Austriacae ... interruptum non esse* c., 1790 júniusában készült kéziratát is (OSzKK Quart, Lat. 412).

II. 331. l. *A Jézus társaságbeli szerzeteseinek Khinából való ki-űzettetése* c. névtelen röpirat átdolgozója minden valószínűség szerint Laczkovics János volt.

II. 335. l. *A Censura Tentaminis* (1790) c. névtelen röpirat szerzője valószínűleg a más iratokkal is szereplő Kenyeres József volt.

II. 338. l. Pray György id. irata mellől kimaradtak azon röpiratai, melyeket Crudy Dániel ellen írt, annak *Sola salvifica* c. iratával, ill. válaszával kapcsolatban, és melyekre a II. 334. lapon Crudy szövegénél hivatkozás is olvasható; ezek: (névtelenül), *Animadversiones in libellum cui titulus: Sola salvifica ad trutinam rationis et revelationis expensa. Ad rectum revelationis et rationis usum exactae* (H. n. 1791), és (uő), *Ad autorem nullitatis animadversionum in libellum, cui titulus: sola salvifica ad trutinam rationis et revelationis expensa ad rectum revelationis et rationis usum exactarum epistolae III familiares* (Pest, 1791).

II. 344. l. A francia események visszhangjára adatok az egykorú sajtóból, levelezésekből: Gesmey Borbála, *Les débuts des études françaises en Hongrie*, 1789—1830 (Szeged, 1938, d).

II. 353—354. l. Az 1790-es parasztmozgalmak egykorú dokumentu maihoz: Jenei Károly, *„Úr dolgára paraszt ne menjen". Parasztkiáltvány terjesztése Fejér megyében 1790-ben* („Fehérvár", 1955, 2. sz., 181—187).

II. 370—371. l. Az 1. sorban idézett énekszerző ev. lelkész neve helyesen: Perlaki Dániel. — A protestáns (református) zsinatra l. még: Révész Kálmán, *Az 1791. évi budai zsinat naplója* (PSz 1896). Plachy Andráshoz megemlíthető még a zsinathoz írt versezete:

Ad Synodum aug. et helv. conf. quae Budae et Pesthini celebratur (H. n. 1791), uő, „Jojalitásra" az udvar iránt l. még egy versezetét: *Fidelitas Hungarorum erga regem* (Neosolii 1791).

II. 374. l. Busa Margit, *Adalék Gvadányi műveinek bibliográfiájához* (ITK 1955, 100—103).

II. 385. l. Skerlecz Miklós közgazdasági felfogására, törekvéseire l. újabban Mátyás Antal elemzését: *Egy magyar közgazdász a XVIII. századból* (Közgazdasági Szemle. 1955, 162—173). Az egykorú gazdasági nézetek fejlődésére és alapjaira l. szélesebb körben uő, *A közgazdasági gondolat kibontakozása Magyarországon* 1790—1848-*ig* (Bp. 1954, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem soksz. jegyzete).

II. 396. l. A Hajnóczy-féle jegyzeteket Benda Kálmán közölte először: *Hajnóczy József jegyzetei egy nevelésügyi törvénytervezetre* (ITK 1953, 272—285).

II. 403. l. A cenzura elleni gömöri feliratra válaszoló, *Analysis* c. anilkus névtelen röpirat (1796) szerzőjének Tompa László pozsonyi kanonok tekinthető. — Vajkovics Imre iratai közül ezidőben jelent meg a cenzura kérdéséről: *De censoria librorum disciplina libri duo* (Kalocsa, 1795).

II. 431. l. Nagyváthyról újabb tanulmány: Lázár Vilmos, *Nagyváthy János emlékezete* (Bp. 1955, kny. MTA Agrártud. Oszt. Közl., 245—256).

II. 438. l. Az erdészeti irodalomhoz újabb adatok Érsekújvárról: Szőke Béla, *Egy mezőváros erdeje a XVIII. és XIX. században* (Ethnográphia 1954, 222—227).

II. 459. l. A bányászathoz újabb adalék: Faller Jenő, *Sopron szénjogi szerződései*, 1791—1946 (Soproni Szemle 1955, 49—67).

II. 465. l. Mérei Gyulának az iparfejlődésről (1790—1848) írt könyvének bírálata: Sándor Vilmos (TOK II. 1952, 107—114).

II. 467. l. A magyar keramika történetének új összefoglalása: Csányi Károly, *A magyar kerámia és porcelán története és jegyei* (Bp. 1954, 79 táblával); uő, *Geschichte der ungarischen Keramik* (Bp. 1954).

II. 467. l. a 33. sorban a nádméz fabrikáról írt tudósítás szerzőjének neve helyesebben: Nagy György.

II. 469. l. Mátyás Antal, *Berzeviczy Gergely közgazdasági nézetei* (Közgazdasági Szemle 1955, 9. sz., 1045—1058). Ugyancsak Berzeviczy gazdasági és társadalmi nézeteit vizsgálja újabban L. Uncovský tanulmánya (Ekonomický Časopis 1954, 5. sz.).

II. 483. l. A főváros irodalmához újabban: Seenger Ervin, *Egy XIX. század eleji pestbudai látkép és tanulságai* (Budapest régiségei XVI. 1955, 243). Gyömrei Sándor, *Budapest gazdaságtörténete a manufaktura korszakában* (kandidátusi értekezés, melynek tételei nyomtatásban is megjelentek: Bp. 1955).

II. 487—488. l. Az 1790—1825 közti időszak antifeudális mozgalmairól: Komonyi Lászlóné, *A „Doró-lárma". Felkelés Hajduszoboszlón*, 1822—1824 (Debrecen, 1954). Egy, a debreceni diákok közt elterjedt versre 1825 körül: Komlós Aladár, *Vers a földesurak ellen a XIX. század elejéről* (ITK 1953, 285).

Erdélyre egy régebbi adalék: Kun Róbert, *Néplázadás 1817-ben Felső-Nádasdon* (Hunyad m. tört. és rég. társ. évk. VIII. 1897).

II. 491. l. A *Nemzeti Culturáról* szóló, id. cikket (TGy 1817) maga Fejér György történész, a folyóirat szerkesztője írta.

II. 493. l. A soknemzetiségű ország problémájának s vele a nemzeti mozgalmak kialakulásának összefoglaló jellemzése újabban, a marxizmus klasszikusaitól származó elvi megállapítások alapul vételével: I. Tóth Zoltán, *Quelques problèmes de l'État multinational dans la Hongrie d'avant 1848 (Études des délé-*

gués *hongrois au Xe congrès international des sciences historiques*. Bp. 1955, 123—149). — Az újabb irodalomból még megemlíthető itt Perényi József kandidátusi értekezése, ill. annak nyomtatásban is megjelent tételei: *A ruszinok történetének vázlata*, 1800—1918 (Bp. 1954). A XVIII. század végétől kibontakozó, különböző nemzeti mozgalmak társadalmi összefüggéseire, kölcsönhatásaira, kezdődő konfliktusára l. Arató Endre (kéziratos) kandidátusi értekezését: *A nemzetiség kérdés története Magyarországon*, 1790—1848 (Bp. 1955), mely az újabb szlovák, jugoszláv és román irodalmat is ismerteti, feltárja jegyzetanyagában. Az újabb szlovák anyagból megemlítjük Ján Tibensky tanulmányait: *Fándly* (Pozsony, 1950), és: *J. I. Bajza* (Pozsony, 1955).

II. 501. l. A francia háborúk hazai visszhangjáról adatok: Gesmey Borbála, *Les débuts des études françaises en Hongrie*, 1789—1830 (Szeged, 1938, d).

II. 512—518. l. Martinovics filozófiai iratának szövege nyers magyar fordításban, sokszorosított formában hozzáférhető, mint jegyzet-segédanyag Mátrai László előadásaihoz (Bp. 1955, Lenin Intézet). — Martinovics és a jakobinusok problémáival kapcsolatban l. ugyancsak Mátrai László, *A magyar filozófia haladó hagyományainak kérdése a felvilágosodás korában* (AKÉ 1954, 505. sz., 161—168), és előzőleg: Tolnai Gábor, *Az első magyar köztársasági mozgalom néhány kérdése* (NyOK I. 1951, 319—335). Tardy Lajos, *Balugyánszky Mihály* (Bp. 1954, sokban vitatható feldolgozása B. életének, aki a mozgalommal kapcsolatban volt, majd Oroszországban futott be karriert); vö. Ágárdi Ferenc, *Magyarok a cári Oroszországban* (Bp. 1955, vázlatos adatok).

Néhány régebbi adalék: Márki Sándor, *Adat a Martinovics ügyhöz* (Vas. Újs. 1869; Nagyváradi Lapok 1869). Magasházy Antal, *Egy lap a Martinovics-féle összeesküvés Zala megyei történetéből* (Balatonvidék, 1897, 18. sz.).

II. 567. l. Napoleon oroszországi vereségének irodalmához szovjet munkák magyar fordításban: M. Bragin, *Kutuzov élete* (Bp. 1949). V. I. Lebegyev, V. K. Nyikolszkij, *Nagy orosz hadvezérek* (Bp. 1950). J. V. Tarle, *Mihail Illarionovics Kutuzov, a hadvezér és diplomata* (Sz 1952, 778—805). N. F. Garnyics, *Az 1812-es honvédő háború* (Bp. 1953). — A Napoleon elleni további harcokra: Berkó István, *Magyarok az 1813—15. évi felszabadító háborúkban* (HK 1954, 3—4. sz., 179—206).

II. 580. l. A századforduló időszakának felvidéki protestánsaira l. Toperczer (János) Sámuel szepesolaszi-i ev. lelkész (1789—1815 közti diariumát említi Szinnyei, *Magyar Írók* XIV. 303) egykorú életrajzát: Johann Karl Osterlamm, *Kurze Lebensbeschreibung des... Herrn S. Toperczer* (Lőcse, 1815).

II. 582. l. A debreceni ref. kollégium irodalmához: Zsigmond Ferenc, *A debreceni kollégium és a magyar irodalom* (Debrecen, 1940). Otrokócsi Nagy Gábor, *Református kollégiumi diákirodalom a felvilágosodás korában* (Debrecen, 1942).

II. 589. l. A Ráday-könyvtárról újabban: Segesváry Viktor, *Egy magánkönyvtár a XVIII. században* (Ref. Egyház 1955. máj. 1.).

Hozzá a régebbi irodalomból: Pruzsinszky Pál—Hamar István, *A budapesti ref. theol. akadémia Ráday-könyvtárának múltja és jelene* (Bp. 1913). Bory István, *A Ráday-könyvtár* (Császár Elemér Emlékkönyv, 1934).

II. 594. l. Budai Ézsaiás tudományos szerepéhez újabban: Borzsák István, *Budai Ézsaiás és klasszikus-filológiának kezdetei* (Bp. 1955).

II. 595. l. Egy-két kiegészítés: Lázár Béla, *Szekér Joachim életéhez* (Figyelő 1888). Klempa Károly, *Fejér György keszthelyi diákévei* (Keszthely, 1944; ism. Sz 1947, 318).

II. 596. l. A nyelvészet fejlődéséhez: Zsirai Miklós, *A magyar nyelvtudomány haladó hagyományai* (NyOK IV. 1953, 307—331). Itt említhető Gáldi

László doktori értekezése, melynek tézisei nyomtatásban is megjelentek: *A magyar szótárirodalom a felújulás korában és a reformkorban*, 1779—1838 (Bp. 1954).

II. 597—598. l. A természettudományokhoz: Koch Sándor, *A magyar ásványtan története* (Bp. 1952) és Nádor Györgynek ezt értékelés hiányában, szemponttalanságban elmarasztaló bírálata: *Megjegyzések egy magyar tudománytörténeti munkához* (Bp. 1953, kny. TOK 1952, 447—452).

Az orvostudományok történetéhez pótlás: Sipos Dezső, *A sebészet fejlődéséről a XVIII. században* (Bp. 1904). Kitaibel Pál irodalmához pedig 1802-i kutatóútjának leírása: *Botanische Reise in Ungarn* (Bécs, 1862—1863).

II. 600. l. Kazinczy debreceni vonatkozásaira: Révész Imre, *Kazinczy és a kálvinista Róma* (PSz 1938).

II. 604. l. A legújabb Batsányi-kiadás, melynél külön kiemelendő a kritikai jegyzetapparátus részletes és alapos volta: Keresztury Dezső—Tarnai Andor, *Batsányi János összes versei* (Bp. 1953; ism. Vargha Balázs, ITK 1954, 256; Koltay Kastner Jenő, NyOK VI. 1955, 495—501, néhány megjegyzéssel a szövegközlés módszerére, amire a szerzők válaszoltak uo. 501—503). — Újabb adalékok még: Baróti Dezső—Tarnai Andor, *Batsányi széljegyzetei a Magyar Museum köteteiben* (ITK 1953, 213—216). Gyergyai Albert, *Batsányi és Condorcet* (ITK 1954, 297—299). — Szentjóbiról egy új életrajz: Gálos Rezső, *Szentjóbi Szabó László* (Bp. 1955).

II. 605—606. l. Verseghy irodalmához egy újabb adalék: Tordai György, *Verseghy Ferenc máglyára küldött írásai* (Természet és Társadalom 1953, 12. sz.).

És két régebbi: Négyesy László, *Verseghy Ferenc mint nyelvújító* (Szolnoki főgimn. ért. 1889). Vértes József, *Verseghy Ferenc emlékezete* (Szolnok, 1901).

II. 606. l. Kármánról új életrajz (a függelékben néhány dokumentummal): Gálos Rezső, *Kármán József* (Bp. 1954; ism. Weber Antal, NyOK 1955, 181—184).

II. 607—609. l. Csokonai — éspedig az élő, plebejus Csokonai, és nem az ellenforradalmi korszak szalonképes rokokó-költővé veszélytelenített Csokonaija — születésének 180. évfordulója alkalmából is foglalkoztatta kutatóinkat: Lengyel Dénes, *Csokonai mint nevelő* (IT 1953, 424—432). Juhász Géza, *Csokonai Rozáliája* (IT 1953, 440—464), uő, *Csokonai ismeretlen fordításai* (ITK 1953, 239—268), és uő, *Csokonai* (Építünk 1953, 4. sz., 7—16). Vargha Balázs, *A „zöld codex"* (ITK 1953, 111—162; a költő fejlődésének első szakaszából), u. ő, *Az Özvegy Karnyóné s két szeleburdiak* (IT 1953, 405—424), uő, *Csokonai a nép szószólója* (Művelt Nép 1953, 12. sz.), és végül önálló, bővebb életrajzban uő, *Csokonai Vitéz Mihály* (Bp. 1954). Pukánszkyné Kádár Jolán, *Csokonai Varázsfuvola-fordításai* (ITK 1954, 62—70). Beke Albert, *Földi és Csokonai verselmélete* (ITK 1955, 62—75). Esze Tamás, *A debreceni kollégium Csokonai-ünnepe* (Ref. Egyház 1955, 100—103; világi tendenciákról a diákirodalomban). Legújabban megjelentek (Juhász Ferenc bevezetésével) Csokonai Vitéz Mihály *válogatott versei* (Bp. 1955).

II. 610—611. l. Pálóczi Horváth Ádám *Ötödfélszáz Énekei*-nek id. kiadásának ismertetései jelentek meg Major Ervin (Ethnographia 1953 és kny.) és Szauder József (NyOK VI. 1955, 524) tollából. — Segesváry Viktor, *Horváth Ádám két levele Ráday Gedeonhoz*, 1789—1790 (ITK 1955, 103).

II. 615. l. Újfalvi Krisztina könyveinek jegyzékét kiadta Kispál Sándor (EPhK 1887); életére l. még Prém József, *Újfalvi Krisztina* (Pozsony, 1886, Magyar Hölgyek Életrajzai 4.).

II. 617. l. Gáldi László, *A magyar nyelvújítás francia forrásaihoz* (MNy 1952, 21—31).

II. 622—623. l. Fazekasról új összefoglalás: Julow Viktor, *Fazekas Mihály* (Bp. 1955), és egy adalék: Kiss Sándor, *Fazekas Mihály levelei Kerekes Ferenchez* (ITK 1954, 337).

II. 621. l. Horváth János, *Kisfaludy Károly és íróbarátai* (Bp. 1955, Irodalomtörténeti tanulmányok 1).

II. 623. l. Katona József irodalmához l. újabban Molnár Miklós életrajzi összefoglalását, *Katona József* (Bp. 1952), valamint uő, bevezetőjét az általa és Solt Andor által kiadott Katona József *Válogatott művei* (Bp. 1953) c. kötethez; ism. Debreczeni Ferenc (ITK 1954, 262).

II. 627—628. l. A színészethez pótlásul: Klestinszky László, *A kassai magyar színészet*, 1781—1877 (Kassa, 1878). Váli Béla, *A magyarországi szerb színészet századéve* (Hazánk 1888).

II. 628. l. A művészettörténeti irodalomhoz: Kazinczy, Batsányi, Bredeczky és mások egykorú arcképeire, az ismerős metszetek készítőjére l. Rózsa György, *Friedrich John és a magyar felvilágosodás írói* (Művészettört. Ért. 1955, 223—227). — Egy neves ötvösmester neveltetésének, küzdelmeinek, oeuvrejének összefoglalása, illusztrációs anyaggal, a XIX. sz. elejére jellemző adatokkal: Mihalik Sándor, *Szentpéteri József ötvösmester élete, önéletírása, művei* (Bp. 1954).

NÉVMUTATÓ

A névmutató alapelveit és felépítését illetően az Előszóban mondottakra utalunk. A használat technikájának megkönnyítésére itt csak az alábbiakat jegyezzük meg:

1. A névmutató betürendbe szedett címszavai alatt ugyancsak betürendben következnek az egyes tételek. A tételeket tartalmazó sor elején szereplő gondolatjel (—), valamint az egyes tételeket egymástól elválasztó, sorközi választó jel (●) tehát mindenkor a címszót jelenti.

2. Két gondolatjel (— —) esetén az első ismét a címszót, a második pedig a jelzést közvetlenül megelőző, utolsó tételnek a választójelet követő első kifejezését jelenti. A két gondolatjeles sorok tehát altételei ennek az előző bekezdés végén olvasható utolsó tételnek. E sorokban, melyek megkülönböztetésül nagyobb margóval, beljebb vannak szedve, a választójel mindkét gondolatjelnek (tehát a címszónak és a tétel első kifejezésének) ismétlését jelenti.

A. A.
— antiklerikális irata, 1791., II. 331.
A. A.
— Brandenburgi Katalin diplomáciájáról. I. 341.
A. J., ld. Ágoston János
A. K.
— verse a nádorhoz, 1797., II. 522 ● verse a három uralkodó Budára érkezésekor, 1814., II. 565.
A. M.
— Balogh Ilonáról. III. 49.
A. M. E. H. F.
— protestáns irat átdolgozása, 1791., II. 334.
A. P. = Angelus Pacis, ld. Nagy Ferenc kanonok.
A A.
— főrangúak temetkezéséről, XVII. sz. I. 371.
AACHEN
—i Albert, XI. sz. I. 73 ● -i béke, 1748., II. 105, 133 ● -i kongresszus, 1818., II. 570 ● -i magyar kápolna története. I. 135 III. 72. ● -i zarándoklatokon magyarok. I. 122, 211.
AB HORTIS, SAMUEL
— a külföldi kincskeresőkről, 1775., II. 171.
ABA
— nemzetség. I. 72 ● Sámuel (király) uralkodása. I. 72.
— —ről G. Schwarz munkája, 1761., II. 139.
ABAFFY FERENC
— iratainak politikai iránya. II. 507 ● országgyűlési beszéde a mágnások ellen, 1790., II. 349 ● vallásügyi deklarációja, 1790., II. 334, 367—368 ● -nek tévesen tulajdonított kézirat, 1792., II. 507.
ABAFI LAJOS
(ld. Aigner alatt is)
— adalékai a Horia-felkelésről. II. 235 ● adaléka a Martinovics-perhez. II. 512 ● Amade Lászlóról. II. 143 ● Cserei Mihályról. II. 427 ● Édes Gergelyről. II. 616 ● egy bűnperről II. József korában. II. 263 ● erdélyi urbariális protocollatiókról, 1819., II. 456 ● felsőbányai boszorkánypörökről, 1715—1731., II. 91 ● Fessler Ignác Aurélról. II. 593 ● a Göcseji Helikonról. II. 614 ● Gyöngyössi Jánosról. II. 616 ● hadi segedelemkérésről, 1756., II. 184 ● hadi segedelem megtagadásáról, 1812., II. 567 ● hegyaljai rendszabályról, 1740., II. 97 ● Kármán Józsefről. II. 606 ● katonatartásról, 1741., II. 103 ● Kazinczy Ferenc Magyar Pantheonjáról. II. 603 ● kiadta Ányos Pál verseit. II. 302.
— — Dayka Gábor költeményeit. II. 607 ● Fessler I. A. leveleit. II. 593 ● Kármán József műveit. II. 606 ● Károlyi Sándor és fia leveleit. II. 16 ● Katona József műveit. II. 623 ● Kazinczy Ferenc munkáit. II. 422, 601 ● Kazinczy: *Pályám Emlékezetét*. II. 234, 341 ● I. Rákóczi György udvari naplókönyvét. I. 340—341 ● Szirmay Antal jakobinus-történetét. II. 510.
— a magyar főkelő seregről, 1809., II. 555 ● a magyar könyvészet történetéhez adaléka. III. 9. ● magyar pasquillokról. II. 91, 96, 143, 190, 248, 562 ● Mezőtúr város múltjáról. II. 106 ● Mikes Kelemenről. I. 442 ● mint a Hazánk c. lap szerkesztője. II. 8 ● Ócsai Balogh Péterről. II. 311 ● a rózsarendről. II. 292 ● Sátoraljaújhely Barátszerének rendszabályairól, 1734., II. 47 ● a szabadkőművességről és az uralkodóházról. II. 263, 345, 518 ● a szabadkőművesség történetéről. II. 263, 344 ● szentesi boszorkányperekről, 1763—1769., II. 194 ● titkos társulatokról Temesvárott, XVIII. sz. II. 263.
ABAI IMRE
— Szombathely legrégibb elemi iskolájáról, XVIII. sz. II. 279 ● Szombathely igazságszolgáltatásáról, XVII. sz. I. 371.
ABATS MÁRTON
— halotti beszéde Hermányi Dienes József felett, 1763., II. 18.
ABAUJ MEGYE
— adózása, XV—XVI. sz. III. 80 ● az Árpádkorban. I. 80 ● beadványa a kereskedelmi bizottsághoz, 1791., II. 390 ● bibliográfiája III. 27. ● felirata a cenzúráról, 1793., II. 403 ● főispánja: ld. Orczy Lőrinc br. ● és Giskra (Jiskra). I. 165 ● határozata a cselédtartásról, 1810., II. 453 ● insurgenseiről egykorú iratok, 1798., II. 523 ● és a Kinizsi-család. I. 176 ● követei, ld. Dévényi Péter (1681), Szemere Pál (1642) ● közgyűlésének irodalmi visszhangja, 1790., II. 346 ● monográfiája. I. 12 ● múltjáról közlemények (= TKA). I. 7. III. 92. ● műveltsége a XVI. században. I. 263 ● oklevéltára. I. 12 ● szőlőművelése, XVII—XVIII. sz. I. 421 ● és a Thököly-felkelés. III. 108 ● -hez Esterházy J. ország-

bíró levele, 1745., II. 105 ● -i borvidék, XVI—XVII. sz. I. 238—239 ● -i kánonok. I. 250 ● -i lelkészek, 1685—1709., I. 257 ● -i molnárok céhszabályai, 1670., I. 378 ● -i parasztmozgalom, 1632., I. 370 ● -i tört. kirándulás. III. 41.
ABAUJSZÁNTÓ
—i ref. egyházközség története. I. 255.
ABAUJSZEPSI-i ref. egyház. III. 86.
Abbildung der hungarischen edlen Banderisten, 1791., II. 349.
ABDAY ASZTRIK
— Rogerius-fordítása. I. 87.
ÁBEL JENŐ
— *Analecta*, a humanizmus történetéhez. I. 166, 183, 185 ● Beriszló Péter énekéről. I. 215 ● a Dunai Tudós társaságról. I. 217 ● egyetemeinkről a középkorban. I. 132, 182 ● Garázda Péterről. I. 184 ● György kalocsai érsekről. I. 183 ● ism. Fraknói Vitéz János-kiadását. I. 161 ● Janus Pannoniusról. I. 185 ● két magyarországi íróról, XV. sz. I. 180, 212 ● Mezerzius (Megyericsei) Jánosról. I. 218 ● olasz írók Mátyást dicsőítő írásairól, XV. sz. I. 168 ● a színügyről Bártfán, XV., XVI. sz. I. 213, 214, 269 ● és Fraknói Vilmos.
— — *Irodalomtörténeti Emlékek*. I. 183.
— és Hegedüs István.
— — *Analecta nova* I. 183, 194, 215, 218.
ABELE KRISTÓF (udvari titkár)
— szerepe I. Lipót abszolutista rendszerében. I. 395 ● véleménye I. Lipóthoz a Wesselényi-mozgalomról. I. 393, 395.
ABELLA MIKLÓS
— a gödöllői településekről. III. 118.
ABENSPERG-TRAUN, Otto Ferdinand, Gr. v. (tábornok)
— az osztrák örökösödési háborúban. II. 104.
Abermals Etwas von und für Ungarn, 1818., II. 569.
Abhandlung vom Bau ... des Türkischen Weizens, 1762., II. 164.
Abhandlung von der vortrefflichen Natur ... des ungarischen Weines, 1789., 1793., II. 251, 435.
Abhandlungen einer Privatgesellschaft in Böhmen
— magyar vonatkozású cikkei, 1775—1784., II. 157, 242.
ABRUDBÁNYA
— pusztulásának leírása, 1784., II. 284—285 ● -i ref. egyházközség története. I. 255 ● -i ref. lelkész: ld. Szabó Pál ● verespataki bányakerület monográfiája. II. 171, 459.
— —i unitárius egyház története. I. 255.
ABSOLON DÁVID (erdélyi diplomata)
— külföldi követségei, 1677—1680., I. 429, 432.
ABSTEMIUS,
ld. Bornemisza Péter.
ABUKIR
—i angol győzelem visszhangja, 1798., II. 523—524.
Accurate Beschreibung der berühmten Vestung Temeswar, 1716., II. 71.
Accurate Kriegskarte von der Belagerung Belgrads, 1789. II. 295.
ACEPHALUS-kódex
— a Budai Krónika családjában, XIV. sz. I. 43.
ÁCHIM JÁNOS
— Békéscsaba iparának történetéről. II. 460.
ACKERMANN KÁLMÁN
— Forgách Ferenc érsekről. I. 368.
Acta .... Albaniae, ld. Thalloczy L.
— *Aragoniensia*, ld. H. Fincke ● *Bosnae*, ld. Fermendžin ● *comitialia... Croatiae* I. 17 ● *coronationis Mathiae. II.*, 1784., II. 365 ● *Deputationis... in contributionalibus*, 1792—1793., II. 382 ● *diaetalia Posoniensia a.* 1618 (Hajnóczy József, 1790). II. 365 ● *Joannis III* (1683), ld. Sobieski János ● *Keglevichiana*. I. 15 ● *litteraria Musaei Nationalis Hungarici*, 1818 ● *Munkacsiens. reintegrationis episcopatus*, 1768., II. 206 ● *Physicomedica Academiae... Leopoldino-Carolinae* (= APM) magyar vonatkozású cikkei, 1727—1754., II. 7, 25 ● *a... Pio VI. causa itineris sui Vindobonensis*, 1782., II. 266 ● *Tomiciana*, bennük: Callimachus politikai iratai. I. 148; gyalui béke és Erdély átadása, 1551., I. 302; Jagelló-kori magyar vonatkozások. I. 199; lengyel követjelentések, XV. sz. I. 278.
Actio Curiosa, 1678 körül. II. 423.
ÁCS EGYED
— Virág Benedekről. II. 610.
ACSÁDY ÁDÁM veszprémi püspök
— egyházi és kancellári szerepe, XVIII. sz. II. 87, III. 118.
ACSÁDY GYÖRGY
— a kérpusztai temetőről. III. 67.
ACSÁDY IGNÁC
— Békés megyéről 1715—20-ban. II. 77 ● Bethlen Gábor udvaráról. II. 335—336 ● ifj. Bethlen István és Zólyomi D. reversalisáról, 1630., I. 341 ● a dicalis összeírások gyűjteményéről. I. 240 ● Drégelyről és hőséről. I. 290 ● az esztergomi érsekség jövedelméről, 1581—1584., I. 237 ● Gyöngyösi Istvánról. III. 107 ● ism.: Arneth munkáját Mária Teréziáról. II. 158.
— —: Éble G. tanulmányát a Károlyi-palotáról, II. 232 ●: Gombos F. A. könyvét az 1437-i felkelésről. I. 143.
— a jobbágyadózás történetéről, XVI. sz., 1564—1576., I. 240 ● két pénzügytörténeti tanulmánya. I. 284 ● közgazdasági állapotainkról, XVI—XVII. sz. I. 234, 236 ● a magyar gazdasági életről 1720-ban. II. 45 ● a magyar gazdaságtörténet feladatairól. I. 236 ● a magyar jobbágynépességről Mohács után. I. 240 ● a magyar jobbágyság történetéről. I. 22, 79, 143, 155, 206, 234, 239, II. 48, 168, 191, 454 ● a magyar mértékekről, 1715—1720., II. 58 ● a magyar mezőgazdaság történetéről. II. 44 ● a magyar nemesség birtokviszonyairól Mohács után. I. 237, 240 ● Magyarországról Buda visszafoglalása korában. I. 417 ● Magyarország felszabadításáról a török alól. I. 410 ● Magyarország három részre szakadásáról. I. 234 ● Magyarországról I. Lipót és I. József idejében. I. 376.
— — benne a Rákóczi-szabadságharcról. I. 455 ● Magyarország népességéről a Pragmatica Sanctio korában. II. 30, 31, 454 III. 117 ● Magyarország pénzügyeiről I. Ferdinánd alatt. I. 284 ● nekrológja. III. 49 ● Nógrád megye terméséről, 1574. I. 238 ● az osztrák császári címről. II. 538 ● a pozsonyi és szepesi kamarákról, 1565., I. 284 ● régi gabona- és űrmértékekről. I. 237 ● régi magyar birtokviszonyokról, 1494—1598., I. 205, 237, 279 ● Széchy Márkáról, a Széchyekről. I. 394 ● Tinódi Sebestyénről. I. 273 ● végvárainkról a XVI—XVII. században. I. 287 ● Verancsics és Szerémi kapcsolatáról. I. 189, 225 ● Wesselényi Ferenc haláláról. I. 394.
ACSAY ANTAL
— kiadta Aeneas Sylvius nevelési szabályainak fordítását. I. 159.
ACSAY FERENC XAVÉR
— A győri kath. főgimnázium történetéről. II. 130, 279, 395, 581.
ACSAY FERENC
— a nemzeti elemről az Árpádok művelődésében. I. 65.
Ad amicam aurem, 1790 (Batthyány Alajos gr.). II. 316.
Ad amicum augustanae confessionis, 1790 (Pray György). II. 338.
Ad autorem nullitatis animadversionum, 1791 (Pray György). III. 123.
Ad excelsos proceres ... de erigenda ... productomercantili societate, 1791 (Göllner Bálint). II. 389.
Ad excelsos proceres... pro honore comitatus... episcopatibus... restituendo, 1790., II. 336.
Ad gentem Hungaram, 1797., II. 521.
Ad Hungaros, 1798 (Izdenczy József br.). II. 524.
Ad Hungaros... arma parantes, 1809, (Rosty János). II. 550.
Ad Hungaros Hungarus, 1796 (Birkenstock J. M.). II. 520.
Ad utramque aurem, 1791 (Batthyány Alajos gr.). II. 332.
Ad virum clarissimum G. Szerdahelyi, 1790 (Moré György). II. 356—357.
ADAIR, SIR ROBERT (angol követ)
— emlékirata bécsi küldetéséről, 1806., II. 540.
ADALBERT
— bambergi diaconus, II. Henrik életéről. I. 47
ADALBERT (Szt.) prágai püspök életrajzai. I. 30.
— — szerepéről irodalom. I. 68.
Adalékok Magyarország nyersterményeinek ártörténetéhez a XIX. században. II. 445.
ADALGISIO DE REGIBUS
— a nápolyi Anjouk magyarországi törekvéseiről. I. 100.
ÁDÁM GERZSON
— nagykőrösi életrajzgyűjteménye. III. 41.
és Jó Imre
— — a nagykőrösi ref. főgimnáziumról. II. 131.
ÁDÁM IVÁN
— okmánykiadása az Esseghváryakról, 1493—1522., I. 199.
ADAMI JÁNOS (jezsuita tanár)

— irata a francia forradalomról és papságról, 1804., II. 534.
ADAMI JÁNOS JAKAB (besztercebányai ev. lelkész)
— irata a méhészetről, 1773., 1784., II. 165, 252.
ADAMI MIHÁLY (udvari ágens)
— magyar nyelvtana, 1760., 1763., II. 216.
ADAMI PÁL
— irásai a marhavészről, 1781—1782., II. 251 ● Trencsén megye hydrográfiájáról, 1766., II. 150.
ADAMICH ANDRÁS LAJOS
— *Észre-vételek*, az adriai kereskedelemről, 1825., II. 472 ● és Mihanovich Antal.
— — kereskedelmi tervezete, 1825., II. 472.
ADAMICH LAJOS
— hitelügyi beadványa, 1791., II. 392.
ADAMOVICH ANTAL
— irata a földmüvelésről, 1778., II. 164.
ADAMOVIĆ (Adamovici) GERASZIM (román gör. kel. püspök)
— politikai szerepe, 1791., II. 379.
ADAMIŠ, JULIUS
— az 1791-i vallásügyi törvényről. II. 366.
ADÁSZTEVEL
— és a pápai főiskola, XVIII. sz. III. 118.
ADELUNG, JOH. CHRISTOPH (német nyelvtudós)
— és Révai Miklós. II. 597.
ADEMÁR, Aquitániai, XI. sz. I. 47.
ADLER, M.
— az osztrák merkantil iparpolitika kezdeteiről. II. 57.
ADLER, S.
— Magyarország helyzetéről II. József után. II. 351 ● a rendi jogról és a XVIII. századi jogreformokról Ausztriában. II. 194 ● az osztrák oktatásügyről II. Lipót idején. II. 351.
Admonitiones, ld.: István királynak tulajdonított Intelmek
ADMONT
—i bencés apátság története. I. 98.
— — halotti könyvei, XII. sz. I. 75.
—i évkönyvek magyar vonatkozásai, XIII. sz. I. 90.
ADORJÁN (nótárius)
— mint Anonymus, egyesek szerint. I. 44.
ADORJÁN ANDOR
— utazásokról Magyarországon, XIX. sz. II. 423, 428.
ADORJÁN LŐRINC
— a szőlőmüvelés történetéről. I. 377.
ADRIA
— és Csehország kereskedelmi kapcsolatára tervek, XVIII. sz. II. 61 ● és II. Rákóczi Ferenc tervei. I. 468 ● -i hajózás kereskedelmi jelentősége, XVIII. sz. II. 61 ● -i magyar kereskedelem növelésére javaslat, 1825., II. 472 ● -i tengerhez vezető utaink, XVIII. sz. II. 197 ● -i tengerpart elvesztésének hatása a kereskedelemre. II 470, 472.
— — kereskedelmi útjairól emlékirat, 1831., II. 474 ● -i kereskedelemről Almásy Pál, 1790., II. 387 ● -i városok kereskedelmi tervei, 1790—1792., II. 391.
— terménykivitel, XIX. sz. II. 476.
ADY LÁSZLÓ
— a székelyföldvári ref. egyházközségről. I. 256.
ÆNEAS SYLVIUS PICCOLOMINI (= II. Pius pápa)
— adatai, élete, müvei, róla irodalom. I. 158—159 ● a bázeli zsinatról. I. 159 ● beszédei. I. 159 ● a budai zendülésről, 1438., I. 106, 144 ● Csehország történetéről, I. 158 ● *De duobus amantibus*ának magyar átdolgozása. II. 374 ● *Europa* c. müve és a Thuróczy-krónika. I. 147 ● és Debrentei Tamás. III. 80 ● és III. Frigyes. I. 158—159 ● és Kapisztrán János. III. 76 ● levele a Várna utáni helyzetről. 1445., I. 163 ● levelezése. I. 159, 161 ● és Magyarország. I. 159 ● mint Eschenloer forrása. I. 167 ● nevelési szabályai V. László számára. I. 159 ● és Podjebrád György. I. 177 ● a római magyar követségről, 1459., I. 166 ● török elleni akciója, 1459., I. 175—176 ● -nak tévesen tulajdonított szöveg. I. 111.
Aehrenlese des Georgikons, 1816—1819., II. 408.
Aeusserung eines Ungarischen Patrioten, 1796. (Batthyány Tivadar gr.). II. 519.
AFFO, I.
— Taddeo Ugoletto Parmigianoról. I. 183.
AGÁRDI FERENC
— magyarokról Oroszországban. III. 125.
AGENDORF, ld. ÁGFALVA
ÁGFALVA
—i ev. egyházközség története. I. 255 ● -i ev. imaház megnyitása, 1785., II. 275 ● -i kat. pap: Gilszberth János, II. 366.
AGGHÁZY MÁRIA
— barokk templomokról a Dunántúlon. II. 232 ● Donner magyarországi alkotásairól. II. 147 ● A zirci apátság templomépítkezéséről, XVIII. sz. II. 232.
ÁGH LAJOS
— Rájnis Józsefről. II. 224.
ÁGNES királyné, HABSBURG (III. András f.)
— történetére okiratok. I. 93, 102—103.
AGNETHLER, MICHAEL GOTTLIEB
— Schmeizel Márton könyvtáráról 1751., II. 136.
ÁGOST, II. (lengyel király)
— és a Rákóczi-emigráció. I. 471.
ÁGOSTA (ld. Augsburg alatt is)
—i csata (955) és irodalma. I. 29, 40—41 ● -i hitvallás. I. 253.
AGOSTINI, G.
— *Notizie* c. munkája a velencei szerzőkről, 1754., I. 204.
ÁGOSTON, SZT.
— vallomásai és Rákóczi Ferenc. I. 436.
ÁGOSTON JÁNOS (= A. J.)
— egyházi iratai, 1822—1823., II. 574—575 ● leírása Endrődről, Szentandrásról 1823—1824., II. 167, 419.
ÁGOSTON JÓZSEF
— a szőlőmívelésről, 1820., II. 436.
ÁGOSTON PÉTER
— a „forradalmár" II. Józsefről. II. 244 ● főúri ligákról Hunyadi Jánosig. I. 165 ● Hunyadi János ligáiról. I. 165 ● a magyar világi nagybirtok történetéről. II. 41—42.
AGRIA ld. Eger
AGRICOLA, GEORG
— bányászati müve, 1557., I. 243.
AGYAGFALVA
—i egyesség a székelyek ellen, XVI. sz. I. 207.
AHMED, ld. KÖPRILI
AHMED I. (szultán)
— — athnáméja Báthori Gábornak, 1608., I. 329.
— III. (szultán)
— — Habsburg-velencei háborúja (1716—1718). II. 73 ● és a pozsareváci kereskedelmi szerződés, 1718., II. 59.
AHMED AZMI
— poroszországi követsége, 1791., II. 353.
AHMED RESZMI
— bécsi követsége, 1757., II. 185.
AIGL PÁL
— a pécsi káptalan történetéről, 1838., I. 64, II. 114.
AIGNER FERENC (kapitány)
— és a magyar jakobinusok. II. 518 ● és a pesti szabadkőműves páholy, 1790—1792., II. 345.
AIGNER LAJOS (ld. Abafi alatt is)
— bártfai vargák céhszabályairól, XV. sz. I. 209 ● közli Cserei Mihály végrendeletét. I. 427.
Ain grosz Wunderzaichen, 1514., I. 191.
AJNÁRD-fiak, XIII. sz. I. 100.
AJTAY ENDRE
— br. Andrássy Jánosról. II. 500 ● II. Rákóczi F. nemes testőrségéről. I. 463.
AJTAY JENŐ
— a delibláti homokpusztáról. II. 438.
AJTAY JÓZSEF
— a magyar népesség fejlődéséről a XVIII. sz. óta. II. 30.
AJTONY
— és István király harca. I. 69 ● nemzetség birtokai. I. 69.
AKOMINATOS (CHONIATES) NIKETAS
— bizánci krónikája, XII. sz. I. 50.
ÁKOS (buda prépost)
— mint a hun—magyar krónika szerzője, XIII. sz. I. 87.
ÁKOS
—i unitárius egyházközség története. I. 255.
ÁKOSFY BARNA
— a pákozdi ütközetről, 1593., I. 317 ● a szikszói harcról, 1588., I. 317.
AL BAKRI (XI. századi szerző). I. 24.
AL BALKHI (X. századi szerző) I. 24.
ALAPI GYULA
— boszorkányokról Komárom megyében. II. 91 ● a csallóközi halászat történetéről. II. 44 ● az 1754—55. évi nemesi összeírásról. II. 31 ● Komárom megyéről az utolsó nemesi felkelésben. II. 554 ● Komárom megye középkori okleveleiről. I. 12 ● Kultsár Istvánról. II. 405.
ALBA JULIA ld. Gyulafehérvár
ALBA REGALIS ld. Székesfehérvár

ALBÁNIA
— középkori történetére okmányok. I. 18 ● -i felkelés, 1737—1739., II. 38.
ALBERI, E.
— kiadásában velencei követjelentések. I. 233.
ALBERICUS
— Kálmán király törvényeit összeállította. I. 53.
ALBERICUS (Troisfontaines-i szerzetes)
— Világkrónikája, XIII. sz. I. 51, 89, 93.
ALBERONI, GIULIO (spanyol bíboros)
— és a Rákóczi-emigráció. I. 472.
ALBERT
— v. Aachen, XI. sz. I. 73 ● Habsburg, magyar király; mint német király II. Albert
— — adatai, róla irodalom. I. 144—145 ● és a budai felkelés, 1438., I. 144 III. 69 ● decretuma. I. 145 ● haláláról névtelen leírás. I. 111 ● intelmei Lépes Györgyhöz 1437 után. I. 144 ● oklevelei. I. 115 ● és a török betörések. I. 138 ● végrendeletének hamisítása. I. 145.
— lengyel hg., mint magyar trónkövetelő, 1490., I. 201 ● osztrák hg., német király. I. 102 ● („Pazarió") osztrák főhg., XV. sz. I. 153 ● szász hg., irata a magyarok elleni hadviselésről, 1488. I. 178.
— — mint hadvezér Mátyás ellen, 1487., I. 178.
— szász-tescheni hg., pozsonyi helytartósága, 1766—1780., II. 156, 181 ● szász-tescheni hg., béllyei uradalma, 1816—1819., II. 449.
— — és a magyaróvári intézet alapítása, 1818., II. 586.
— Achilles (brandenburgi választó) levelezése és ellentéte Mátyás királlyal. I. 172.
ALBERT-CSATORNA
— leírása, 1812., II. 475.
ALBERT MIHÁLY
— Schesaeus eposzáról. I. 300.
Albertiek édenkertje
— és Magyarország. I. 129.
ALBERTI
— mint Tessedik S. szülőhelye. II. 248.
ALBERUS
— féle pannonhalmi összeírás, 1240., I. 78.
ALBORGETTI, FRANZ
— irata a kereskedelemről, 1790., II. 391.
ALBORNOZ (bíboros)
— életrajzának adatai a pápa magyar zsoldosairól, XIV. sz. I. 122.
ALBRECHT ld. ALBERT
ALBRICH JÁNOS
— egykorú műve az 1718—1719-i brassói pestisről. II. 75.
ALBRICH KÁROLY
— kiadta Keresztury Demeter naplóját. I. 349.
ALBRIZZI, GIROLAMO
— egykorú munkája a török harcokról, 1689., I. 407.
ALBU, N.
— az erdélyi román oktatás történetéről. II. 204.
Album Oltardinum
— mint Erdély történetének forrása, 1526—1629., I. 292.
ALCSUT
—i főhercegi uradalom gazdálkodása, XIX. sz. II. 448.
ALDANA BERNÁT (spanyol zsoldoskapitány)
— mint Castaldo küldöttje Temesvárott, XVI. sz. I. 303 ● és Szeged veszedelme, 1551—1552., I. 290.
ÁLDÁSY ANTAL
— adaléka Mária királynő diplomáciájához. I. 136 ● Adatok Nagy Lajos olaszországi összeköttetéseihez. I. 114 ● Alsáni Bálint bíborosról. I. 117 ● anabaptistákról Magyarországon, XVI—XVII. sz. I. 261, 359 ● címertana. III. 54 ● Dampierre haláláról. I. 334 ● az 1707-i ónodi országgyűlésről. I. 438, 466 ● Fraknói Vilmosról. III. 49 ● indexe a Zichy-okmánytárhoz. I. 16 ● ism. Khevenhüller-Metsch XVIII. sz.-i följegyzéseit. II. 150.
— — Schlitter munkáit VI. Pius bécsi útjáról és viszonyáról II. Józsefhez. II. 270.
— Johanna nápolyi királynő haláláról. I. 122 ● a keresztes hadjáratok történetéről. I. 75 ● közli Rozgonyi István leveleit Franciaországból, XV. sz. I. 114 ● *Magyar címeres emlékek*. I. 114 ● a magyar országgyűlés követségéről V. Lászlóhoz. I. 164 ● Mátyás király és a pápaság viszonyáról. I. 176 ● polgármesterválasztásról Budán, 1705., I. 417 ● Pozsony vármegye jegyzőkönyveiből, XVII. sz. I. 385 ● regestái a vatikáni levéltárból, XIV. sz. I. 19, 113 ● a Széchényi-család levéltáráról. II. 588 ● a tatárjárás ázsiai kútfőiről. I. 89—90 ● Telekessy István egri püspökről. I. 457 ● a XV sz. nyugati elbeszélő forrásairól. I. 109, 146, 188 ● Zsigmond király külföldi vonatkozásairól. I. 139, 140 ● a Zsigmondkori iparról. III. 71 ● Zsilinszky Mihályról. III. 52 ● ról nekrológ. III. 49 ● és Czobor Antal.
— — *A m. n. múzeum címeres levelei*, 1200—1868. II. 31.
— és Thallóczy L.
— — oklevéltára Magyarország és Szerbia összeköttetéseihez, 1198—1526., I. 18, 153.
ALDOBRANDINI, GIANFRANCESCO (pápai hadvezér)
— magyarországi harcai, XVI. sz. I. 317 ● seregében = = G. F. Baviera. I. 306.
ÁLDOR IMRE
— Dózsa Györgyről. I. 208.
ALDUNA
— és a Szörényi bánság. I. 97 ● -i első török-magyar összeütközések. I. 109.
ALEANDER (bécsi nuncius)
— jelentései Erdélyről, XVI. sz. I. 301.
ALEMAN, EBERHARD és Straub Konrád
— Győr és vidékének hadi eseményeiről. II. 555.
ALEXANDER BERNÁT
— a magyar filozófiáról Rodostóban (Kis István). I. 472 ● Shakespeare és Katona József viszonyáról. II. 624.
ALEXANDRA PAVLOVNA (orosz nagyhercegnő)
— bevonulása és ünneplése Pest-Budán, 1800., II. 531 ● és József nádor házassága. II. 531.
ALEXANDRE de Hongrie, ld. Sándor mester.
ALEXANDRIA
— Faludi drámájában, 1749., II. 145.
ALEXANDRIAI SZT. KATALIN, ld. Katalin.
ALEXICH
— a magyar és horvát részvételről az osztrák örökösödési háborúban. II. 103—104.
ALEXICS GYÖRGY és Sztripszky Hiador
— Szegedi Gergely énekeskönyvének román fordításáról, XVI. sz. I. 271.
ALEXIOS (bizánci császár), ld. Komnenos.
ALEXOVICS VAZUL (Bazil, Balázs)
— egyházi beszédei, XVIII. sz. II. 269, 336 ● irata a forradalmi Franciaország ellen, 1795., II. 505 ● a könyvek szabados olvasásáról, 1792., II. 403.
ALFONZ V. (nápolyi és aragóniai király)
— mint magyar trónjelölt 1444 után. I. 164.
ALFÖLD
— felfedezése az irodalomban. II. 423 ● gazdaságföldrajzi viszonyai. II. 43, 474 ● mezőgazdasági viszonyai, XVIII. sz. II. 434, 449 ● növényföldrajzi jellege. II. 45 ● régi vízrajza. I. 80 ● és Szepesség között diákcsere, XVIII. sz. II. 278 ● viszonyai a törökkorban. I. 246—247; a XVII—XVIII. sz. fordulóján. I. 419. ● visszafoglalásának következményei. II. 62 ● -i állattenyésztés elmaradtsága, XVIII—XIX. sz. II. 438 ● -i gabona- és kenyérárak, XVIII. sz. II. 46 ● -i földközösség bomlása, XVIII. sz. II. 45 ● -i iskolák, XVI—XVII. sz. I. 266 ● -i jövevények Kassán, XVII. sz. I. 378 ● -i kertes városok fejlődése. I. 246—247, II. 52 ● -i marhakereskedők ügyében Győr egyezsége, 1647., I. 372 ● -i mezővárosok gazdasági viszonyai, XVIII. sz. II. 51—52, 180, 438 ● -i parasztfelkelés, 1753., II. 106 ● -i paraszti ház- és életviszonyok, XVIII. sz. II. 49 ● -i parasztvárosok II. 481, III. 54. ● -ről útleírások:
— — Bertrandon de la Brocquière, XV. sz. I. 110 ● Clarke, 1802., II. 426—427 ● De Feller, 1765., II. 152 ● Glatz J., II. 420 ● Lagarde, 1811., II. 426 ● Mayr, 1812., II. 427 ● Salaberry, 1791., II. 343 ● Stürmer, 1816., II. 427.
ALFÖLDI ANDRÁS
— az avar leletek meghatározásáról. I. 35 ● az ázsiai pásztortársadalmak világszemléletéről. I. 32 ● diákokról és rómaiakról Erdélyben. I. 35 ● Erdélyről az ókorban. I. 35 ● A gót mozgalom és Dácia feladása. I. 35 ● a kettős királyságról a nomádoknál. I. 32 ● könyvészete Pannóniáról. III. 25 ● Pannónia népeiről és történetéről. I. 35 ● a pannóniai kereszténységről. III. 58 ● a római uralom összeomlásáról Pannóniában. I. 35 ● tanulmányai a dunai provinciákról és a népvándorlásról. I. 35 ● a tarchan méltóságnév eredetéről. I. 32 ● és Nagy Lajos, Tompa Ferenc ● Budapestről az ókorban. I. 35.
ALFRÉD, NAGY (angol király)
— Európa-leírása. I. 28, 35.
ALGÖVER ANDOR

— Comenius és Apáczai Cseri János pedagógiájáról. I. 353.
ALGYŐ-MINDSZENT
—i uradalom viszonyai, XVIII. sz. II. 42.
ALI (basa)
— elfoglalja Drégelyt, 1552., I. 290 ● (budai) históriája Tinóditól. I. 273 ● (budai) és Gallo C. követsége, 1605., I. 320 ● erdélyi hadjárata, 1660., I. 351 ● levele Apafihoz, 1662., I. 429 ● levele a nagyváradi táborból, 1660., I. 355.
ALI (csanádi alajbég)
— telepítései a Körös-Maros vidékén. I. 248.
ALIBUNÁR
—i mocsár lecsapolása, XVIII. sz. II. 178.
ALIDORI, RODERICO
— követjelentései Rudolf császár udvarából, 1605—1607., I. 316.
Allegorica simul et sarchastica expressio
— c. verses krónika a Rákóczi-szabadságharcból. I. 448.
Allergnädigst Privilegirte Anzeigen, 1771—1776., II. 156, 213.
Allergnädigst Privilegirte Realzeitung, 1770—1786., II. 157.
Allerneuster ... deutscher und ung. Briefsteller, 1824., II. 473.
Allgemeine Artikeln für Zünfte, 1826., II. 461.
Allgemeine Deutsche Theater-Zeitung, 1738—1799., II. 408.
Allgemeine Dreyssigst-ordnung, 1784., 1788., II. 255, 256.
Allgemeine Literatur Zeitung
— Berzeviczy Gergelyről, 1804., II. 470.
Allgemeine politische Gesetzsammlung. II. 560.
Allgemeine Zeitung
— tübingai pályázata a magyar nyelvről, 1808., II. 490.
Allocutio ad Hungaros, ad Siculos, 1674., I. 428.
Allocutio supremi comitis ... Zagrabiensis, 1790., (Skerlecz Miklós). II. 359.
ALMÁD
—i konvent. III. 63.
ALMÁDY ISTVÁN
— naplója, 1687—1694., I. 398, 433.
ALMAKERÉK
—i középkori falfestmények. I. 135.
Almanach von Ungarn, 1778 (Korabinsky, J. M.). II. 151.
ALMÁSY IGNÁC
— javaslata a jászkun kerületről és a szepesi városokról, 1791., II. 383.
ALMÁSY PÁL (fiumei kormányzó, aradi főispán)
— emlékirata a magyar tengerpartról, 1784., II. 257 ● emlékirata a magyar kereskedelemről, 1805., II. 472 ● irata a magyar kereskedelemről, 1790 (Topolay Imre néven is). II. 387, 471 ● kéziratai az Országos Széchényi Könyvtárban. II. 387 ● szerepe az 1791-i kereskedelmi bizottságban. II. 385, 387.
ALMÁSSY ISTVÁN (kassai kereskedő)
— élete, 1573—1635., I. 243, 336, 372.
ÁLMOS
— hg. és Kálmán király viszonya. I. 48.
— — fia = II. (Vak) Béla. I. 75.
— vezér történeti szerepe. I. 33—34.
— — Konstantinosnál. I. 27 ● mint abszolút monarcha Izdenczy iratában, 1790., II. 327.
— monda. I. 38.
ÁLMOSD
—i ütközet, 1604., I. 321.
Álom második Józsefről, 1781., II. 262.
Álombul fel serkent Muzsának látási, 1790 (Nagy P.). II. 348.
ALPÁR LUCIÁN
— a zirci apátság függetlenítéséről. II. 116.
ALSÁNI BÁLINT (bíboros)
— szerepe, XIV. sz. I. 117.
ALSÓ LÁSZLÓ
— a nemesi községről; Besenyőtelek szervezetéről. II. 450.
ALSÓ-AUSZTRIA
— büntetőjogi kódexe *(Praxis criminalis)* a magyar Corpus Iurisban. II. 90 ● elfoglalása a franciák által, 1809., II. 553.
— — Mátyás király által. I. 172, 178.
—i kuruc betörések. I. 453, 461 ● -i parasztmozgalmak, XVI. sz. I. 208 ● -i protestánsok Erdélybe telepítése, XVIII. sz. II. 36 ● -i rendi jog és a XVIII. századi jogreformok. II. 194 ● -i robotpátens, 1796., II. 456.
ALSÓ-BORSOD
—i ref. egyházmegye története. I. 254.
ALSÓ-FEHÉR MEGYE
— a Horia-felkelés idején, 1784., II. 286 ● levéltárából regesták. I. 12 ● története. I. 296 ●-i tört. társulat, III. 18.
ALSÓLENDVA
—i ref. tanító: Tőke Ferenc, XVI. sz. I. 274 ● -i udvarbíró utasítása, 1673., I. 377 ● -i uradalmi személyzet járandósága, 1705., I. 420 ● -i uradalmi utasítás, 1719., II. 47 ● -i uradalom gazdálkodása, XVIII. sz. II. 46.
ALSÓ-MECENZÉF
—i hámoros: Gedeon Kelemen, 1791., II. 461 ● -i sörfőzők egyezsége, 1664., I. 378.
ALSÓ-PANNONIA ld. Pannonia
ALSÓ-SIMÉNFALVA
—i unitárius egyházközség története. I. 255.
ALSÓ-SZKÁNOK
—i ev. könyvtár, XIX. sz. II. 408.
ALSÓ-SZLAVÓNIA
— okmánytára. I. 18.
ALSÓSZOPORI NAGY, ld. Nagy Pál.
ALSÓ-SZOVÁTH
—i unitárius egyházközség története. I. 255.
ALSÓ-SZTREGOVA
—i Madách-levéltár. II. 511.
ALSÓ-SZŐLLŐS
— a pestis idején, 1739., II. 97.
ALSÓ-ZEMPLÉN
—i ref. egyházmegye levéltára. I. 253.
ALSTED (Alstedius) JÁNOS HENRIK
— *Encyclopaediája* és Apáczai Csere J. I. 354 ● meghívása Bethlen Gábortól. I. 345 ● tanári működése Gyulafehérvárott. I. 354 ● tanítványa: Apáczai Csere J. I. 353.
ALSZEGHY ZSOLT
— Bornemisza Péterről. III. 86 ● epigon lírikusainkról a XIX. századig. II. 142 ● a felvilágosodásról és a protestantizmusról. II. 200 ● Illei Jánosról. II. 227 ● kiadta Kaziczy Fogsága Naplóját. II. 511, 603 ● A könyv és olvasója. II. 135 ● magyar drámai emlékekről Bessenyeiig. I. 214, 169, 300, II. 143, 226—229.
— — benne Hrotsvitha drámája, 1520., I. 214 ● Illei János játéka. II. 227 ● iskoladrámák, XVIII. sz. II. 143, 226—228 ● Szászi János darabja. II. 229 ● Válaszúti komédia, XVI. sz. I. 300.
— magyar tárgyú latin iskoladrámákról. II. 227 ● a nemzetietlen kor kérdéséről. II. 141 ● a XVII. sz. lírájáról. III. 103 ● egy XVII. sz.-i drámáról. III. 103 ● a XVIII. sz. katolikus egyházi énekeiről. II. 142 ● Tokody Mártonról. II. 93 ● a trencséni magyar jezsuita drámákról. II. 227 ● Verseghy forrásairól. II. 605 ● Virág Benedek költészetéről. II. 610 ● és Szlávik Ferenc csíksomlyói iskoladrámákról. II. 228.
ALTAICH
—i Évkönyvek *(Annales Altahenses)* I. 47 ● -i folytatása a Fuldai Évkönyveknek. I. 29.
ALTANER
— a XIII. századi dominikánus-misszióról. I. 94.
ALTHAN MIHÁLY FRIGYES (váci püspök, † 1735)
— szerepéről irodalom. II. 114 ● tiltakozása a Carolina Resolutio ellen. II. 120.
ALTHAN MIHÁLY KÁROLY (váci püspök: 1735—1756)
— egykorú iratban, 1738., II. 109 ● szerepéről irodalom. II. 114 ● utasításai a cenzoroknak, 1747., II. 134.
ALTHEIM, FRANZ
— a hunokról. III. 58.
ALTMANN, W.
→ kiadta Windecke szövegét. I. 110 ● Zsigmond császár okleveleiről. I. 115.
ALTONA
—i tanár: J. Möller, XIX. sz. II. 464.
ALTORJAI APOR ld. Apor Péter.
ALVINC
—i plébánia története. I. 336 ● -re morva anabaptisták telepítése, 1625., I. 335—336. III. 97.
ALVINCZI PÉTER (kassai ref. lelkész, † 1684)
— adatai, életrajzai. I. 374 III. 96 ● és Balásfi Tamás. I. 361 ● és Bethlen Gábor. I. 335, 338 III. 97—98. ● iratai Kanizsai Pálfi János levelezésében. I. 361 ● és az irénikus irányzat. I. 374 ● és a kassai vértanúk, 1619., I. 338, 374 ● könyvtára. I. 374 ● mint a *Querela* szerzője. I. 338, 360 ● és Pázmány Péter vitája. I. 360.
ALVINCZI PÉTER (erdélyi itélőmester, † 1701)
— bécsi küldetése, 1692., I. 428 ● életrajza. I. 433 ● okmánytára *(Diplomatarium Alvinczianum)*. I. 419, 429—430.
ALVINCZY JÓZSEF BR. (tábornagy)
— adatai, életrajzai. II. 500 ● levelei gr. Teleki Józsefhez. II. 296 ● mint a hadszervezési bizottság elnöke,

1798., II. 530 ● szerepe a francia háborúban. II. 500 ● terve Győr megerősítésére, 1805., II. 539 ● vállalkozása Belgrád ellen, 1787., II. 296.
ALXINGER, J. CHR. (német költő)
— mint állítólagos röpiratszerző, 1792., II. 326.
Ama bátor szívü Szent Judit asszonynak dolgairól, 1749., II. 143.
AMADE (Omode) család
— nádorai, XIII—XIV. sz. I. 100 ● letűnése az Anjouk idején. I. 116.
AMADE ANTAL BR. (költő, † 1737)
— vallásos versei. II. 142.
AMADE ANTAL GR. (főispán)
— beszédei Nyitramegye gyűlésén, 1790., II. 345.
AMADE LÁSZLÓ BR.
— versei, művei; róla irodalom. II. 142—143 III. 89. ● és a *Speculum* c. vers. II. 189.
AMALDI, M. E.
— Erdélyről Marsili Alajos irataiban. I. 406.
AMASAEUS, ROMULUS (bolognai humanista)
— magyar kapcsolatai a XVI. sz. elején. I. 216.
AMBROSIUS, ld. Lám Sebestyén.
AMBRÓSY MIHÁLY
— Árva megye útépítéséről, 1804., II. 474.
AMBROVITS, HANS
— bibliográfiája a pozsonyi sajtóról. II. 156.
AMBRÓZY (Ambrosius) SÁMUEL (ev. lelkész)
— mint a *Novi Annales* szerkesztője, 1793., II. 408.
AMBRUS MÓR
— Ráday Pálról. I. 437, II. 142.
AMERIKA
— és Ausztria kereskedelmi kapcsolatai, 1778—1787 II. 260 ● és Magyarország. II. 423, III. 93, 95 ● példája 1790-es iratban. II. 321 ● -ból Beelen br. kereskedelmi jelentései. II. 260 ● -i függetlenségi harc magyar résztvevője, Kovács Mihály. II. 155 ● -i osztrák-magyar nagykövet: Hengelmüller L. I. 456 ● -i német település, XVIII. sz. II. 32 ● -i pietizmus ellen egykorú irat, 1729., II. 112 ● -i történetírás II. Józsefről. II. 244 ● -i vallási törvény (1786) mintája Hajnóczy Józsefnél. II. 320.
AMES (Amesius), WILLIAM
— angliai puritanizmusa magyarul. I. 390 ● és Apáczai Cseri János. III. 100.
AMLACHER, ALBERT
— a kenyérmezei csatáról. I. 176.
AMSTERDAM
— -ban tanult Tótfalusi Kis Miklós, XVII. sz. I. 428 ● -i kiadásban Bethlen János műve, 1664., I. 348.
AMURÁT, IV. (szultán)
— -hoz Strassburg Pál követsége, XVII. sz. I. 342.
An den Maurer-Meister des Babels, 1790., II. 326.
An die Protestanten in Ungarn, 1791., II. 331.
An Europas ... Friedensfürsten, 1814., II. 565.
An Hungarn, 1790., II. 348.
Analysis libri ad utramque aurem dicti, 1796 (Kenyeres József). II. 520.
Analysis repraesentationis G (ömöriensis), 1796., Tompa László. II. 403, III. 124.
ANDÁSY JÓZSEF LAJOS
— verse I. Ferenchez, 1804., II. 534 ● a nemesi felkelés megajánlásakor, 1805., II. 535 ● a pozsonyi békekötéskor, 1806., II. 535.
ANDERLIČ, V.
— a reformációról Horvátországban. I. 254.
ANDICS ERZSÉBET
— elnöki székfoglalója. mai történetírásunk problémáiról. II. 45 ● munkásosztályról és nemzetről. II. 28, ● a nemzetiségi kérdésről. II. 492 ● az utolsó évtized történetírásáról. III. 47.
ANDORKA KÁLMÁN
— a nemesi felkelésről II. Frigyes ellen, 1744., II. 105.
ANDRÁD SÁMUEL
— anekdotái, 1789—1790., II. 226, 305.
ANDRÁS, I. (király)
— és Béla küzdelme. I. 72 ● decretuma. I. 53 ● és a francia zarándokok, 1054., I. 47 ● korabeli Gesta. I. 43 ● oklevele a tihanyi apátságnak, 1055., I. 55 ● oroszországi tartózkodása. I. 72 ● özvegye (Anasztázia) német földre menekül. I. 47 ● és a pénzrontás. I. 79 ● törvénybe idéző érdekltoga. I. 69.
ANDRÁS, II. (király)
— aranybullái. I. 91, 95 ● birtokadományai. I. 95 ● feleségei. I. 93, 102 ● halicsi vállalkozásai. I. 89, 94 ● keresztes hadjárata, 1217., I. 89, 91, 94—95 ● kiváltságleveleiről XVIII. sz.-i munka. II. 138 ● -kori része az esztergomi vámjegyzéknek. I. 92 ● mint hg., oklevelei. I. 91 ● viszálya Imre herceggel. I. 89 ● és a német lovagrend. I. 94 ● oklevelei. I. 91 ● pénzügyei. I. 95 ● spalatói tartózkodása, 1217., I. 89 ● uralkodása. I. 93—96 ● vetélkedése Imre volt párthíveivel. I. 95.
ANDRÁS, III. (király)
— irodalma, uralkodása. I. 102—103 ● felesége: Ágnes. I. 93 ● korára osztrák források. I. 90 ● törvénye, 1298—99, I. 91.
ANDRÁS HG. (nápolyi; Károly R. fia)
— és Johanna házasságkötése. I. 113, 121 ● megölése. I. 122.
ANDRÁS (erdélyi püspök)
— felségsértése, 1349., I. 117.
ANDRÁSSY-család
— és Gyöngyösi István. III. 107 ● levelezése, 1670—1712., I. 414 ● levéltárainak iratai a Rákóczi-szabadságharcról. I. 452.
ANDRÁSSY GYÖRGY GR.
— följegyzései a XIX. sz. elejéről. II. 400.
ANDRÁSSY GYULA GR.
— Magyarország közjogi önállóságáról, 1526—1715., II. 82 ● Zrínyi Miklósról. I. 381.
ANDRÁSSY ISTVÁN
— kuruckori iratai. I. 452, 470.
ANDRÁSSY JÁNOS BR.
— szerepe a francia háborúkban. II. 500.
ANDRÁSSY JENŐ (tanár)
— — Kazinczy-életrajza. II. 600 ● Kisfaludy Károly-életrajza. II. 621.
ANDRÁSSY JÓZSEF (ezredtulajdonos)
— az osztrák örökösödési háborúban. II. 104 ● ezredének zászlószentelése, 1742., II. 102 ● ezredének kapitánya: Simaházy Károly. II. 102.
ANDRÁSSY KÁROLY GR.
— a magyar vasművekről, 1825., II. 466.
ANDRÁSSY MIKLÓS GR.
— mellett házitanító: Fr. X. De Feller. II. 152.
ANDRÉ, CHRISTIAN CARL
— mint a *Hesperus* szerkesztője, és cikkei, XIX. sz. II. 409, 449.
ANDRÉ, RUDOLF
— a bírkák gondviseléséről, 1824., II. 441 ● megjegyzései Angyalffy Juhtenyésztéséhez, 1818., II. 440.
ANDRÉ
— féle brünni intézet és Zipser A. K. II. 421.
Andreanum (II. András kiváltságlevele a szászoknak), 1224., I. 84, 91.
ANDREAS A S. THERESIA
— gyászbeszéde Zrínyiről. I. 382.
ANDREAS DE GATARIS
— padovai följegyzései, XIV. sz. I. 108, 121.
ANDREAS PANNONIUS
— munkái, XV. sz. I. 180.
ANDREAS, WILLY
— Mária Terézáról. II. 158 ● a velencei követjelentésekről. I. 200.
ANDREESCU, C. és Stoide, C.
— Lupu moldvai fejedelemről. I. 354.
ANDREEV, M. és Angelov, D.
— a bolgár történetről. III. 55.
ANDRÉOSSY (francia tábornok)
— bécsi tartózkodása és magyar kapcsolatai, 1806., II. 540.
ANDRONICUS TRANQUILLUS, ld. Tranquillus.
Anekdoten und Charakterzüge von Kaiser Joseph, 1790., II. 300.
ANFALTERER BR.
— *Trágya jobbítás*, 1816., II. 433.
Anfang und Continuatio des Diarii der ... Kayserl. Armee, 1738., II. 95.
ANGELI, M. v.
— Buda visszafoglalásáról. I. 410 ● az 1683-i háborús évről. I. 408 ● az 1737—1739-i török háborúról. II. 95—96 ● Károly főhg. hadvezéri szerepéről. II. 532 ● az osztrák sereg részvételéről Napoleon oroszországi hadjáratában. II. 566 ● a vasvári békéről. I. 387.
ANGELLINI (Bontempi, Gio. Andrea)
— irata a magyarországi zendülésről, 1672., 1678., I. 388.
ANGELOS IZSÁK (bizánci császár)
— magyar vonatkozású levele. I. 76 ● titkára: Akominatos. I. 50.
ANGELOV, D. és Andreev, M.
— a bolgár történetről. III. 55.
ANGELUS PACIS
— mint Nagy Ferenc álneve. II. 349.

ANGERMAYER KÁROLY, ld. Rimely alatt is
— a *Pressburger Zeitung* történetéről. II. 155, 340, 405.
Anglia és Magyarország igazgatások, 1790 (Gr. Török Lajos). II. 315.
ANGLIA
— agrárválsága, XIX. sz. II. 446 ● és Ausztria. II. 81, 286, 530, 538 ● bécsi követei ld. Adair, Keith, Robinson, Stepney, Sutton, Wraxhall.
— — követségei. I. 420, 440, 467, II. 86, 99, 153, 540.
— és a cognaci liga, 1526., I. 222 ● és Debrecen. I. 346, diplomáciája, XVI. sz. I. 281.
— — XVII—XVIII. sz. I. 440, 450, 468, II. 74, XIX. sz. II. 568.
— és Erdély politikai érintkezése. I. 295, 340, 345, 346, 354, 468, II. 131 ● és Franciaország, XV. sz. I. 139—140.
— — a forr. és napoleoni háborúkban. II. 507, 523—524, 530, 538.
— és Gentz Frigyes. II. 538 ● és Hannover viszonyának magyar visszhangja. II. 315 ● és Hunyadi János. I. 165 ● keleteurópai álláspontja, 1814., II. 470 ● kereskedelme és a kontinentális zárlat. II. 477—478 ● kiválása a spanyol örökösödési háborúból. II. 67 ● krónikája: J. de Wawrin, XV. sz. I. 159 ● lakosságának megoszlása, 1811., II. 481 ● és II. Lajos. I. 222 ● és Oroszország. II. 538 ● és Mátyás király. I. 179 ● példája XVIII. sz.-i röpiratainkban. II. 201, 313, 315, 317, 318, 330, 372, 381, 476, 503 ● és Poroszország, XVIII. sz. II. 183, 301 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 440, 450, 453, 467—468, 471, II. 21 III. 116. ● és Széchenyi István. II. 430 ● és a Thököly-mozgalom. I. 397, 400—401 ● törökországi követei, ld. Barton, Montague, Paget, Roe.
— — követségei. I. 316, 332, 389, 414, 428, II. 22.
— és Zsigmond király. I. 139—140 ● -i magyar áruk, kivitel. I. 124, 128, 416, II. 61 ● -i magyar követ, Klement J. M. I. 450 ● -i magyar lovagok, XV. sz. III. 78 ● -i magyar tanulók ld. Pósaházi János, Tolnai Dali János, Weszprémi István alatt is. I. 268, 327, 345, 390, II. 217, 424, 429 ● -i magyar festő: Bogdani J. III. 109; tanár: Jászberényi P. III. 100; tudós: Uri János. II. 216 ● -i osztrák követ: Gallas. I. 453 ● -i utazási terv, Báthori Zs. I. 311 ● -i utazások. I. 359, 426, 432, II. 152, 237, 429—430, 432, 469, 489 ● -i utazók, ld. Berzeviczy Albert, Berzeviczy Gergely, Bethlen Mihály, Bethlen Miklós, G. Jars, K. Pethe Ferenc, Sándor István, Széchényi Ferenc, Széchenyi István, Szepsi Csombor Márton, Teleki József, Teleki László, Vay Miklós, Wesselényi Miklós.
ANGOL
— cseh kapcsolatok, XVII. sz. I. 339 ● forradalom. I. 349, 354 ● források kérdése Anonymusnál. I. 44 ● — gazdasági szakmunkák magyarul, XVIII—XIX. sz. II. 165, 252, 431, 464 ● gőzgép Magyarországon, 1803., II. 465 ● gyűjtés a nagyenyedi kollégiumnak, 1716., II. 131 ● herceg trónjelölése, 1790., II. 312 ● hercegek Magyarországon. I. 47, 71 III. 66 ● humanista és Janus Pannonius. I. 185 ● irodalom, nyomtatványok magyar vonatkozásai. I. 320, 332, 383, 389, 392, 400, 401, II. 21, 423, 624 ● irodalmi, művelődési hatások. I. 131, 337, II. 131, 136, 220, 423 III. 100 ● jog és Verbőczi. I. 193 ● kereskedelmi társulat, 1699., I. 416 ● királyok, ld. Erzsébet, I. Jakab, II. Károly VII. Henrik ● lelkész: Basire Izsák. I. 349, 354 ● levéltárak, könyvtárak, iratok. I. 20, 56, 132, 233, 396, 450 ● magyar alkotmány párhuzamának kérdése. I. 58, II. 309—310, 315 ● magyar kapcsolatok áttekintő irodalma. I. 179, 431, II. 423, 430 III. 66, 80, 98 ● nyelvtan, Komáromi Csipkés Gy. I. 390 ● puritanizmus és Magyarország. I. 345—346, 390 ● résztvevők Buda visszafoglalásánál, 1686., I. 405 ● szemtanú az 1687-i koronázásról. I. 414 ● szerző verse a koronáról, 1790., II. 348 ● történeti bibliográfia. III. 37, 41 ● utazások Magyarországon. I. 97, 263, 363, 389, 405, 414, II. 22, 153, 423—427 III. 90, 94, 101, 117 ● utazók, ld. Bright, Browne, Chishull, Clarke, Clement, Heber, Hunter, Jackson, Keith, Lithgow, Merin, Moore, Paget, Richards, Sydnam Poyntz, Townson, Wortley (Montague), Wraxhall
Anglus és magyar igazgatásnak egyben vetése, 1790 (Aranka György). II., 315.
ANGOULÊME HG. (francia követ)
— tárgyalásai (1620) és Bethlen Gábor. I. 332—333.
ANGYAL DÁVID
— Az aradi véres országgyűlésről. I. 75 ● az Árpádokról a világpolitikában. I. 57 ● Bánffy Dénesről, Béldi Pálról. I. 432 ● Báthory Gábor uralkodásáról. I. 329 ● *Bercsényi házassága* (Kőszeghy P. eposza). I. 423 ● Berzeviczy Albertről. III. 49 ● Berzsenyi Dánielről. II. 613 ● Bethlen Gáborról. I. 335, 336, 355, III. 98 ● Bethlen Miklósról. I. 426 ● Bojthi Veres Gáspárról I. 330 ● Bosznia követeiről Budán, 1440., I. 162 ● Brankovich György szereplése I. Ulászló uralkodásának kezdetén. I. 163 ● az elfelejtett pozsonyi csatáról, 1442., I. 163 ● emlékezete. III. 49 ● Erdély politikai érintkezéséről Angliával. I. 295, 340, 354, 468 ● az 1440: IV. tc-ről. I. 163 ● Az 1615-iki bécsi török békéről. I. 368 ● Az 1686-i Thököly-féle mozgalmakról. I. 401 ● Az 1800-i nemesi fölkelésről. II. 531 ● fegyelmi vizsgálatról a lőcsei tanárok ellen I. Ferenc korában. II. 583 ● francia iratközlése a Rákóczi-emigráció történetéhez. I. 443, 453 ● francia támadásról Rákóczi emléke ellen. I. 455 ● ism. Buda visszafoglalásának jubileumi irodalmát. I. 410 ● Hudita munkáját Erdély francia kapcsolatairól. I. 327, 432 ● Lefaivre könyvét a török hódításról. I. 236 ● Lefaivre támadását Rákóczi ellen. I. 455.
— — Pribram munkáját a XVII. sz.-i velencei követjelentésekről. I. 385 ● J. Redlich munkáját az osztrák birodalmi problémáról. II. 484 ● Szilágyi S. életrajzát II. Rákóczi Györgyről. I. 352 ● Takáts S. életrajzát Barkóczy Krisztináról. I. 437 ● Thaly K. könyvét Ocskayról. I. 454.
— jelentése a Dohna-család levéltáráról. I. 19 ● kiadta Cserei Mihály Históriáját. I. 427.
— — Kisfaludy Sándor minden munkáit. II. 611 ● Szalárdi krónikáját. I. 348.
— Késmárk és Eperjes vitájáról. I. 401 ● Kisfaludy és Petrarca viszonyáról. II. 612 ● Kisfaludy Sándor Bánkjáról. II. 613 ● kuruc virágénekekről. I. 399 ● I. Lipót kormányzatáról. I. 376 ● magyar politikai perekről a XIX. sz. elején. II. 532 ● Magyarország történetéről II. Mátyástól III. Ferdinád haláláig. I. 325, 335, 366 ● Murád útjáról Várna felé. I. 164 ● Ocskay Lászlóról. I. 456 ● pótlékai a londoni okmánytárhoz. I. 20, 325, 329, 401 ● II. Rákóczi Ferencről. I. 456 ● a Rákóczi-emigrációról Törökországban. I. 443, 453, 455, 472 ● *Szakaszok Magyarország újabb történetéből*. II. 532 ● Szalay Lászlóról. III. 51 ● Széchenyi István ifjúkori naplóiról. II. 401 ● a szegedi békéről. I. 164 ● szerepe Erdély történetének feltárásában. I. 376 ● szerepe a magyar törc. bibliográfiában. III. 10 ● szerk.: *A magyar történet kútfőinek kézikönyve*. I. 4, II. 9.
— — ebben közli: a XVII. sz. szövegeit. I. 364, 402 ● az ónodi trónfosztás szövegét. I. 466.
— Thököly Imréről. I. 399, 401 ● A XVII. sz. történetirodalmáról. I. 323 ● *Történeti tanulmányok*. I. 164 ● történetirodalmunkról a XVIII. sz. elején. II. 15, 136 ● véleménye a pozsonyi perben (1674) használt Vitnyédy levelekről. I. 390. ● visszaemlékezése Károlyi Árpádra, III. 50.
ANGYAL ENDRE
— Esterházy Pálról. I. 415 ● magyar-cseh humanista kapcsolatokról. III. 81 ● újabb reneszánsz kutatásokról. III. 24 ● Vathay Ferencről. III. 94 ● a Zrínyiászról. III. 103.
ANGYAL PÁL
— I. Endre és Szt. László büntetőtörvényeiről. I. 53 ● a köztársaság és királyság összehasonlításáról Brandolinus Lippusnál. I. 169 ● és Degré A.
— — az erdélyi büntetőjogról, XVI—XVII. sz. III. 93.
ANGYAL ZOLTÁN
— a Bocskai-felkelésről. I. 321.
ANGYALFFY MÁTYÁS ANDRÁS
— földművelési és mezőgazdaságtani munkái, 1823—1824., II. 432—433 ● a juhtenyésztésről, 1817., II. 440 ● mint a *Mezei gazdák* szerkesztője. II. 407.
ÁNGYÁN JÁNOS
— önéletrajza, XIX. sz. II. 401, 580 ● *Nevelés és tanításudomány*, 1822., II. 582.
Animadversiones circa Projectum Diplomatis Regii, 1790., II. 350.
Animadversiones in jus publicum, 1786 (Zinner János). II. 292.
Animadversiones in libellum, 1791 (Pray György). III. 123.
Animadversiones in narrationem, 1676., III. 105.
Animadversiones in postulata acatholicorum, 1790., II. 338.
ANJOU
— ház és az Árpádok kapcsolata. I. 93, 100, 103.
— — balkáni törekvései. I. 121 ● belső versengései, ld. Durazzo, Tarento alatt is. I. 121—133, 136 ●

és Lengyelország. I. 120 ● nápolyi udvara. I. 119 ● és az olasz kereskedőházak. I. 129 ● és a Piastok. I. 119 ● a történetirodalomban. I. 116 III. 72 ● és a Wittelsbachok. I. 122.
— Hedvig (lengyel királynő). I. 136 ● Károly (nápolyi). I. 100 ● királyaink, ld. Károly Róbert, I. Lajos, (Kis) Károly ● királysírok Székesfehérváron. I. 134 ● Mária, ld. Mária királynő ● René. I. 185 ● Róbert. I. 116, 119.
Ankündigung von einer Schiffahrts-Kanals-Gesellschaft, 1793., II. 474.
ANKWICZ, H.
— közli Cuspinianus levelezését, naplóját. I. 195.
Anmerkungen über das... neu eingeführte Vectigal, 1754., II. 174.
Anmerkungen über das Projectum Diplomaticarum Conditionum, 1790., II. 350.
Anmerkungen über den Handel der Häfen Triest, Fiume, 1786., II. 257.
ANNA királyné (II. Ulászló f.) ld. Candalei Anna.
ANNA királyné (Antiochiai; III. Béla f.). I. 76.
ANNA (II. Ulászló lánya)
— és I. Ferdinánd eljegyzése. I. 204.
ANNA (angol királynő)
— uralkodása. I. 471.
ANNA (szász hg.-nő)
— mint magyar trónkövetelő, 1458., I. 173.
ANNA Komnéné ld. Komnéné.
Annalen der Berg- und Hüttenkunde, 1803., II. 409.
Annalen der Literatur und Kunst, 1803—1805., II. 409.
Annalen der österreichischen Literatur, 1802., II. 409.
Annales Altahenses, ld. Altaichi Évkönyvek.
Annales Bertiniani (Sithienses), frank évkönyvek. I. 29.
Annales Colonienses Maximi. I. 89.
Annales Cremifanenses ld. Kremsmünsteri Évkönyvek.
Annales Evangelicorum in Hungaria, 1861—1864., I. 252.
Annales Frisiacenses. I. 89.
Annales Fuldenses (Fuldai Évkönyvek). I. 29.
Annales Hildesheimenses (Hildesheimi Évkönyvek), XI. sz. I. 30, 40.
Annales Juvavienses Maximi, salzburgi följegyzések. I. 29.
Annales Mellicenses (Melki Évkönyvek). I. 90, 150.
Annales Otakariani (cseh évkönyvek) magyar vonatkozásai, XIII. sz. I. 90.
Annales Sithienses, ld. *Annales Bertiniani*.
ANNÁSI FERENC
— vitabeszámolója. III. 47.
Anonymi ars notarialis ld. *Ars notarialis*.
Anonymi de obsidione Jadrensi libri II. I. 107.
Anonymi Descriptio Europae Orientalis, XIV. sz. I. 107.
Anonymi Jurisperitis examen opusculi Pestiensis, 1782., II. 272.
Anonymische Schrift ... in ... Siebenbürgen, 1791., II. 376.
ANONYMUS (1868)
— egy okmányról, 1809., II. 546.
ANONYMUS (= Mastiaux)
— irata a magyar alkotmányról, 1812., II. 559.
ANONYMUS (P. mester, II. Béla névtelen jegyzője)
— *Gesta Ungarorum* c. műve és róla irodalom. I. 43—44, 66, III. 61 ● első kiadása, SRH. II. 139 ● földrajzi adatai Tomka—Szászky munkájában, 1750., II. 139 ● mint a honfoglalás kútfője. I. 30 ● a szláv-magyar viszonyról. I. 36 ● szövegének felhasználása a XVIII. sz.-végi román felfogásban. II. 378 ● és a XII. századi műveltség. I. 77 ● vitában Cornides D. tanulmánya, 1802., II. 214.
ANSBERTUS (osztrák pap)
— egykorú munkája Barbarossa keresztes hadjáratáról, XII. sz. I. 51.
ANTAL GÉZA
— az utrechti és leydeni magyar tanulókról. I. 268 ● a magyar protestáns egyház külföldi érintkezéseiről. I. 250 ● és J. C. H. de Pater.
— — bécsi holland követjelentésekről, 1670—1720., I. 401.
ANTAL MIHÁLY
— bírálata Csaplovics Jánosról, 1822., II. 414.
ANTAL P.
— a győri karmelita rendházról. II. 117.
ANTALFFY ENDRE
— Petrőczy Kata Szidóniáról. I. 423, 457.
ANTALFFY GIZELLA
— Lessingről a magyar színpadon. II. 602.
ANTALFFY GYULA
— *A honi utazás históriája*. II. 420, 473.
Anti-Ninive, 1790., II. 326.
ANTIOCHIAI ANNA (II. Béla f.). I. 76.
Antiquarius des Donaustroms, 1785. (Dielhelm, J. H.). II. 237.
ANTLER
— kézlratos munkája a török háborúról. I. 380.
ANTONIUS páter (= Hueber András)
— feljegyzései a Harruckern-családról, XVIII. sz. II. 42.
ANTOS JÁNOS
— feljegyzései. II. 530.
ANTY ILLÉS
— Csapody Lajosról. II. 199.
ANTWERPEN
—be érkezik Belgrád bevételének híre, 1717., II. 71 ● -ben Forgách Ferenc tartózkodása, XVI. sz. I. 226 ● -i hollandisták és a magyar jezsuita adatgyűjtők. I. 251, II. 137 ● -i vállalkozó fiumei cukorfinomítója, 1752., II. 176.
Antwort auf die freimüthigen Bemerkungen über Szekely, 1786., II. 264.
Antwort eines ... Hungarischen Edelmanns, 1741., II. 99.
Anzeige einer neuen Erfindung, 1786. (J. Wagner). II. 257.
ÁNYOS LAJOS
— Budapest oklevéltáráról. III. 41 ● Szilágyi Erzsébet oklevelei. I. 155, 171.
ÁNYOS PÁL
— adatai, élete, költészete, róla irodalom. II. 302 ● helye az egykorú irodalomban. II. 218 ● része a Hazafiúi Magyar Társaság alapításában, 1779., II. 219 ● és Székesfehérvár. II. 610 ● verse Katona József hagyatékában. II. 625.
APÁCZAI CSERE JÁNOS
— adatai, élete, munkái, róla irodalom. I. 353—354 III. 100 ● ellen Basire Izsák fellépése. I. 349, 354 ● tanítványa: gr. Bethlen Miklós. I. 426 ● -ról gr. Bethlen Miklós önéletírása. I. 349.
APÁCZAI TAMÁS
— portai követsége, 1671., I. 393.
APAFI MIHÁLY, I. (erdélyi fejedelem)
— adatai, iratai, kormányzata. I. 425—433, III. 110 ● és Bethlen Farkas. I. 291 ● ellen a bujdosók bizonyságlevele, 1685., I. 429 ● felesége: Bornemisza Anna. I. 425 ● fogarasi kincstára. I. 430 ● gazdasági utasításai. I. 430—431, 433 ● hadi edictuma, 1682., I. 433 ● hadjárata, 1683., I. 433 ● hívei, ld. Hidvégi Nemes János, Inczédi Pál, Rozsnyai Dávid, Zsögödi Mikó János ● kancellárja: Bethlen János. I. 348 ● kiváltsága az örmény kereskedőknek, 1684., I. 431 ● könyvtára. I. 430 ● követei, ld. Gyulafi László, Gyulai István, Sándor Pál, Szekhalmi András, Zsarnóczi ● látogatása Ahmed pasánál Érsekujvár alatt, 1663., I. 425 ● levelezése. I. 348, 429—430 ● naplója. I. 425 ● nyomdásza: Szentyel Mihály. I. 432 ● orvosa: Páriz Pápai Ferenc. I. 432 ● pénz- és hadügyei. I. 355, 430 ● és Redinger Jakab. I. 431 ● és a románok. I. 434 ● szebeni edictuma, 1686., I. 433 ● és Teleki Mihály. I. 429, 432 ● és Thököly Imre. I. 428, 433 ● udvara. I. 425, 428, 430—431 ● udvaráról egykorú gúnyversek.
APAFI MIHÁLY, II.
— adatai, irodalma. I. 430 ● bécsi fogsága. I. 425 III. 110 ● felesége: Bethlen Kata. I. 430, II. 111 ● hívei: Bydeskuthi Boldizsár. I. 425 ● naplója, iratai. I. 425.
APÁTFALVA
— -i kun apátság. I. 63, 85.
APÁTI
—i egyezség parasztok és nemesek közt, 1437., I. 144.
APÁTI FERENC
— éneke a XVI. sz. elejéről I. 215.
APATIN
—-i kincstári telepek Mária Terézia korában. II. 162 ●
— — en ipari növények termesztése. II. 167 ● -en posztógyár alapítása. II. 175.
Apocrises seu recapitulationes de Banderiis, 1785., II. 283.
APODFIA DÉNES
— mint II. András tárnokmestere. I. 95.
Apologia ministrorum evangelicorum, 1668, 1678., I. 394, III. 105, 106.
APOR ISTVÁN BR.
— naplója bécsi útjáról. 1697—1698., I. 427 ● mint erdélyi kincstartó. I. 433 ● szerepe a XVII. sz.-végi Erdélyben. I. 432—433.
APOR PÉTER BR., altorjai
— adatai, élete, levelezése, művei, róla irodalom. I. 427, II. 17 ● iratai mint a Rákóczi-kor kútfői. I. 441 ● *Metamorphosis* c. munkája. I. 427, 441, II. 17 148 ● versei. II. 142.
APOR-kódex, XV. sz. I. 131.
Apostasiae crimen ... antevertendum, 1790., II. 336.

Appendix ad Ephemerides Latinas, 1804., II. 405.
APPENZELLER, J. C.
— kiadta J. H. Mayr útinaplóját, 1820., II. 426.
Applausus laetitiae, 1814., II. 564.
Applausus Serenissimo . . . palatino, 1803. (Nováky József). II. 533.
APPONYI-család
— oklevéltára. I. 14.
APPONYI ANTAL GR.
— kameralista vizsgatételei, 1771., II. 195 ● kir. biztos, és a Ferenc-csatorna, 1792—1801., II. 474.
APPONYI SÁNDOR GR.
— emlékezete. III. 49 ● *Hungarica* c. műve a magyar vonatkozású külföldi nyomtatványokról. I. 9, 229, 444, II. 7, 70—73, 110. III. 10, 21 ● gyűjteménye az Országos Széchényi Könyvtárban. I. 264.
APPONYI-könyvtár Pozsonyban. II. 457.
Approbatae Constitutiones, XVII. sz. I. 293, 352, II. 89.
APRÓ ISTVÁN
— Ambrogio Traversariról. I. 140.
Aprobatirion Inclyti Comitatus Zempliniensis, 1797., II. 521.
APRŐD JÁNOS, ld. Kükülleí János.
APULIA
— krónikája, XIV. sz., ld. Gravinai Domokos. I. 107.
AQUILA JÁNOS
— falképei. I. 135.
AQUILEIA
— és Ausztria között Nagy Lajos közvetít. I. 114 ● -i pátriárka és Nagy Lajos. I. 120.
AQUINCUM
— irodalom. III. 25. ●-i ásatások. III. 58.
AQUITÁNIA
—i Ademár, XI. századi szerző. I. 47.
ARAB
— irodalom története. I. 25 ● (izmaelita) települők Magyarországon. I. 85 ● kereskedők Magyarországon, XI—XII. sz. I. 79 ● kéziratok adatai a törökkorra. I. 232 ● feljegyzések Nándorfehérvár elfoglalásáról, 1521., I. 196 ● tudósítások a kazárokról. I. 33 ● perzsa források és a magyar őstörténet. I. 24—25; III. 56 és a magyar nép neve. I. 33.
ARAD
— megye közgyűlési iratai, országgyűlési utasításai, 1790., II. 346—347.
— — községei és az aradi gimnázium, XVIII. sz. II. 208 ● monográfiája. I. 296 ● régi határai I. 63 ● román iskolái II. József idején. II. 279 ● román lakossága a XVIII. században. II. 38 ● és a román parasztfelkelés, 1784., II. 288 ● története. I. 296, II. 288, 483 ● -i alispán, ld. Forray András ● -i alispánok jegyzéke, III. 70 ● — i birtokosok, ld. Farádi Vörös Ignác, József főhg. nádor ● -i esküdt, jegyző, ld. Peretsényi Nagy László ● -i főispánok, ld. Almásy Pál, Wenckheim József br. ● -i kisjenői uradalom. II. 448.
— város egykorú leírása, 1821., II. 419, 480.
— — középkori hadtörténete. I. 96 ● közgazdasági viszonyai, 1715, 1720., II. 64 ● monográfiája. I. 296 ● története. I. 296, II. 483.
—i főesperesség. I. 63 ● -i főrabbi, ld. A. Choriner ● -i gimnázium nemzetiségi összetétele, XVIII sz. II. 208 ● -i gimnázium története. II. 129 ● -i görög kereskedők, XVIII. sz. II. 60 ● -i káptalan birtokai. I. 63 ● -i közművelődési palota francia könyvei. II. 212 ● -i prépostság története és birtokai. I. 63 ● -i színészet története. II. 628 ● -i tanár, ld. Patonyi Tádé ● -i „véres" országgyűlés. I. 75.
ARADI VIKTOR
— fordítása egy román bányászparaszt verseiről, XIX. sz. II. 488.
ARAGÓNIA
— i BEATRIX, ld. Beatrix királyné ● -i ELEONÓRA, ld. Eleonóra ● -i Hippolit ld. Hippolit hg. ● Jakab ld. Jakab, II. király ● -i János, ld. János hg ● -i Lajos bíboros utazása. 1517—1518., I. 211 ● -i ház uralma Nápolyban. I. 173 ● -i ház és Magyarország, XV. sz. I. 164, 173 ● -i királyné: Árpádházi Jolán. I. 93 ● -i és magyarországi kir. tanácsosok, XIII. sz. I. 102 ● -i okmányok magyar vonatkozásai, XV. sz. I. 113.
ARANKA FERENC
— levelei Aranka Györgyhöz, 1793., II. 506.
ARANKA GYÖRGY (ref. püspök)
— külföldi jegyzetei, XVIII. sz. II. 24.
ARANKA GYÖRGY
— adatai, iratai, róla irodalom. II. 375 ● beadványa, iratai az erdélyi nyelvművelő társaságról, 1791., II. 356 375, 589 ● irata az angol és magyar alkotmányról, 1790.. II. 315 ● és Kazinczy Ferenc. II. 601 ● könyvtára, II. 589 ● levelezése. II. 375, 506, 591 ● nyelvművelő társaságának tudományos szerepe. II. 589 ● és a tanulmányi bizottság, 1791., II. 396 ● tervezete az erdélyi történetírók kiadására, 1791., II. 592.
ARANY DÉNES
— a decsi ref. egyház történetéről. I. 255.
ARANY JÁNOS
— célzása Hoffmann Bábelére. III. 123 ● Gvadányi Józsefről. II. 373 ● költészetének forrásaihoz. II. 608 ● *Naiv eposzunk* (az ősköltészetről). I. 39 ● Orczy Lőrincről. II. 223 ● tanulmánya és jegyzetei a Bánk bán-hoz. II. 623 ● *Zrinyi és Tasso*. I. 379
ARANY LÁSZLÓ
— a magyar politikai költészetről. I. 447, II. 143.
ARANY TAMÁS
— antitrinitárius mozgalma, XVI. sz. I. 262.
ARANY-IDKA
— bányászata, 1813—1815., II. 458 ● egykorú leírása, 1821., II. 419.
ARÁNYI LAJOS GYÖRGY
— Vajdahunyad váráról. I. 162.
ARANYOSRÁKOSI SZÉKELY SÁNDOR
— *Az unitária vallás történetei Erdélyben* I. 251.
ARANYOSSZÉK
— bányászata. II. 459 ● magyar (székely) népe II. 459 ● nemesi lustrája, 1642., I. 324 ● összeírása, II. 32 ● -i Bogáthon az első foglalás szabályozása II. 456 ● -i királybíró, ld. Kocsárdi Gálfi János.
ARATA, A.
— Alberoni bíborosról. I. 472.
ARATOR ld. Szántó István.
ARATÓ ENDRE
— egyetemi tankönyvrészlete. III. 46 ● a nemzetiségi kérdésről, 1790—1848. III. 125 ● és Székely György a csehszlovák történészkonferenciáról III. 55.
ARBE
—i oklevelek. III. 62.
ARBENZ
— kiadta Vadianus levelezését I. 216.
Archiv für Geographie (für Geschichte), 1810—1830., II. 409.
Archiv für Geographie und Statistik, 1801—1803., II. 409.
Archivum Rákóczianum, II. Rákóczi Ferenc levéltára. I. 450 és passim.
ÁRDAY PÁL
— Borsod megye szerepéről a hegyaljai felkelésben, 1697., I. 420 ● Miskolc reformációjáról I. 256 ● Rákóczi Zsigmond megválasztásáról. I. 329 ● Toldalagi Mihályról. I. 330.
ARDELEANU, G. S. és Muresan, C.
— a pápai pénzügyi politikáról Erdélyben, XIV. sz. III. 69.
ARENDT, V.—Zakharov, A.
— Studia levedica, a magyarság IX. sz.-i történetéről. I. 33.
ARENPECK, VEIT
— osztrák krónikája, XV. sz. I. 150, 168.
ARION, D. C.
— a román kenézségekről. I. 124.
ARISTOTELES
—i skolasztika és a neoplatonizmus ellentéte. I. 182.
ÁRKOSSY SÁNDOR
— Franciaországról Erdély magyar hírlapjaiban, 1790—1873., II. 402.
ARMANINI, ld. De Armaninis
ARMBRUSTER SÁNDOR
— a tatai kegyesrendi gimnáziumról. II. 209.
Die Armenier und die reichen Schafmeister, 1820., II. 441.
ARNDT, ERNST MORITZ
— élete és utazásai Magyarországon és másutt, 1798—1799., II. 425.
ARNDT, JOHANN
— pietista irata magyar fordításban. 1741., II. 112.
ARNETH, ALFRED RITTER v.
— Bartenstein J. Chr. szerepéről. II. 85, 206 ● a bécsi egyetemről Mária Terézia idején. II. 210 ● Cobenzl Fülöp gr. emlékiratait közli. II. 235, 353, 506 ● Frigyes Ágost szász választó tudósítása az 1696-i török hadjáratról. I. 408 ● II. József és Katalin cárnő levelezéséről. II. 242, 295 ● II. József és (II.) Lipót levelezéséről. II. 242, 351 ● III. Károly és gr. Wratislaw levelezéséről. II. 67 ● Kaunitz hg. memorandumairól. II. 157. 242 ● Mária Antoinette, II. József és II. Lipót levele-

zéséről. II. 242, 351 ● Mária Teréziáról (több mű). II. 85, 99—100, 157—158, 183, 188 ● Mária Terézia levelezéséről, iratairól. II. 99, 151, 157, 181, 242 ● Savoyai Jenőről. I. 411. II. 73, 74, 85 ● Starhemberg Guidóról. I. 458 ● velencei követjelentésekről (Ausztriából, XVIII. sz.). II. 86, 96, 157, 453, 506 ● és Flammermont, J.
— — Mercy-Argenteau gr. levelezéséről. II. 242.
— és Geoffroy, A.
— — Mária Antoinetteről. II. 157.
ARNHEIM
— Nils Bark bécsi jelentéséről, 1756., II. 157.
ARNOLD (lübecki apát)
— krónikájának magyar vonatkozásai, XII. sz. I. 50.
ARNOLD, R. F.—Wagner, K.
— az 1809-i háború politikai költészetéről. II. 549.
ARNOLD, ST.
— a lengyel feudalizmus kezdetéről. III. 62.
ARON PÉTER (román unitus püspök)
— iskolaszervezése, 1754., II. 204 ● működése, 1751—1764., II. 205 ● utóda, ld. Rednik Atanáziusz
ARON, VASILIE
— szerepe a román irodalomban II. 498.
ÁRPÁD (fejedelem)
— megválasztása és a honfoglalás. I. 34 III. 57. ● szerepeltetése:
— — Csokonai eposzában. II. 609 ● Dugonics Etelkájában. II. 303 ● Pázmándi Horvát Endre eposzában. II. 613 ● Pettényi Gyöngyösi János versezetében. II. 616 ● Terhes Sámuel versezetében. II. 616.
ÁRPÁDHÁZ
— és az Anjouk családi összeköttetései. XIII. sz. I. 93, 100 ● családi története I. 57 ● dinasztikus kapcsolatai. I. 50, 57, 75 ● diplomáciája. I. 57 ● genealógiájáról irodalom. I. 57 ● rokoni kapcsolatai a kievi orosz nagyfejedelmekkel. I. 57 ● történetéről általános irodalom. I. 56—57 ● a világpolitikában. I. 57 ● -i Boldog Margit, ld. Margit ● -i Jolán ld. Jolán.
Árpádkori új okmánytár (Codex diplomaticus Árpadianus continuatus). I. 53.
ÁRPÁS
— története. I. 64.
ARRAS, PAUL
— regestái II. Lajos történetéhez. I. 200.
Ars notarialis formularia, XIV. sz. I. 112.
ÁRTÁND
—i ref. egyház története. I. 255.
ARTNER EDGÁR
— Magyarország és a pápaság viszonyáról, 1526 k. III. 82 ● és Hermann Egyed ● a hittudományi kar történetéről, 1636—1935., II. 210.
ÁRVA MEGYE
— egykorú ismertetése, 1805., II. 416 ● javaslata a kereskedelmi bizottsághoz, 1791., II. 390 ● követe, ld. Abaffy Ferenc ● telepítéséhez oklevelek. I. 11 ● -i alispánok, ld. Guzics János (XVII. sz.) ● Reviczky József (XVIII. sz.) ● -i közbirtokosság levéltára III. 41 ● -i szárm., ld. Benczur József ● -i út- és hídépítés, 1804., II. 474 ● -i vlach telepek kiváltságlevelei, XV—XVI. sz. I. 239.
ÁRVA
— vár ostroma, 1670., III. 106.
ÁRVAI JAKAB
— iskolai évnyitója a nemzeti nyelvről, 1790, II 358.
ÁRVAI MIHÁLY
— munkái a magyarországi irodalomról. II. 137.
ASBÓTH GOTTFRIED JÁNOS (kőszegi ev. lelkész)
— prédikációja, 1783, II. 275.
ASBÓTH JÁNOS (a Georgikon igazgatója)
— leírása a keszthelyi Georgikonról, 1810., II. 586 ● leírása a zirci apátságról, 1803., II. 421 ● utazása Keszthelyről Veszprémbe, 1803., II. 421.
ASBÓTH JÁNOS
— a bosnyák bogumilokról a középkorban. I. 94, 121 ● Bosznia és Hercegovina történetéről. I. 23 ● Jajca elestéről, 1528., I. 288.
ASBÓTH OSZKÁR
— tanulmányai a magyar nyelv szláv elemeiről. I. 37.
ASCOLI
— mint Bonfini születési helye. I. 147.
ASCHBACH, J.
— a bécsi egyetem történetéről. I. 216 ● Zsigmond császár történetéről. I. 136.
ASENIDA (bolgár) dinasztia
— elszakadás Bizánctól. I. 76.
ASPASIA
— c. szépirodalmi lap, 1818., II. 621.
ASPERN
—i csata (1809) egykorú irodalmi visszhangja. II. 549.
— — magyar részvevői. II. 553.
ASPREMONT-család
— és a Rákóczi-levéltár. I. 452. III. 111.
ASPREMONT GOBERT GR.
— és Rákóczi Ferenc. I. 435.
ASPREMONT JÁNOS GR.
— gazdasági levelei, 1782—1784., II. 253.
ASPREMONT-LINDEN GR.
— naplója az 1738-i hadjáratról. II. 94.
ASSING, L.
— kiadta Gentz Frigyes naplóit. II. 486.
ASZALÓ
—i szőlők és Kassa, 1610., I. 370.
ASZALAI MIKLÓS (munkácsi udvarbíró). I. 369 ● instrukciója, 1616., I. 369.
ASZALAI SEBESTYÉN
— históriás éneke János Zsigmondról, 1552., I. 299.
ASZÓD
—i ev. lelkész: Hajnóczy Sámuel. II. 319 ● -i Podmaniczky-birtok leírása, 1785., II. 238 ● -ról Beudant útleírása, 1818., II. 427.
ASZTALOS GYÖRGY
— a nagykárolyi ref. egyházról. I. 256.
ASZTALOS MIKLÓS
— *Az erdélyi tudat kialakulása.* I. 294 ● a gályarab Nikléczi Boldizsár utazásáról. I. 396 ● a magyarság szerepéről Budavár visszafoglalásában. I. 410 ● II. Rákóczi Ferencről. I. 456, 467 ● Szerdahelyi Mihály énekéről. I. 306 ● szerk.: *A történeti Erdély.* I. 294 ● a vallási türelemről Erdélyben. III. 96 ● a wittenbergi egyetem magyar vonatkozásairól. I. 268, II. 133 ● a wittenbergi magyar könyvállományról. I. 264.
ASZTRIK
— mint (első) esztergomi érsek, kérdése. I. 70. III. 66.
ATELKUZU, ld. Etelköz
ATHANASIUS (román püspök)
— halála, 1713., II. 123.
ATHINAI DEÁK SIMON
—ról egykorú szöveg, XVI. sz. I. 225 ● -ról irodalom, I. 279.
ATHOS (hegy)
— és a vlachok, XII. sz. III. 59.
ATTALEIATES, MICHAEL (bizánci szerző)
— *Historia* c. munkája, XI. sz. I. 48.
ATTILA
— alakja a hun nép történetében. I. 35 ● Callimachus iratában. I. 148 ● Izdenczy röpiratában, 1798. II. 524 ● Jéger József versében, 1809., II. 550 ● a Kézai-krónikában. I. 87 ● a mondában. I. 147 ● Oláh Miklós munkájában. I. 224 ● a Thuróczy-krónikában. I. 147.
AUBIN, H.
— a régi német birodalom keleti határairól. I. 71.
Auch noch ein Wort für die Vertragsamkeit der Bewohner Ungarns, 1790., II. 361.
AUER JÁNOS FERDINÁND
— naplója török fogságáról, 1663—1674., I. 382.
AUERBACH, B.
— a francia diplomáciáról, 1648—1680., I. 387.
Die Aufführ so geschehen ist in Ungerlandt, 1514., I. 191.
Aufrichtiger Unterricht von der Plantage des Maulbeer-Baums, 1771., II. 166.
Aufruf an die Völker Österreichs, 1813., II. 562.
AUGSBURG (ld. Ágosta alatt is)
— erődítései a X. században. I. 40 ● és a Thurzók, XVI. sz. I. 210 ● -i Fugger-levéltár magyar vonatkozásai. I. 19, III. 84 ● -i kereskedők magyarországi útjai, XIV. sz. I. 128 ● -i kiadása a Thuróczy-krónikának, 1488., I. 146 ● -iak levelei Kőszeg ostromáról, 1532., I. 289.
AUGUSTINUS Museus, ld. Museus Tarvisinus
AULA REGIA, ld. Königssaal
AUNER MIHÁLY
— az 1784-es erdélyi román parasztfelkelésről. II. 289 ● az erdélyi szászok okleveleiről a XV. sz közepéig. I. 12 ● *Latinus.* I. 83 ● a milkói püspökségről a XIV. században. I. 94 ● Salis szerepének kérdéséről az 1784-es erdélyi román parasztfelkelésben. II. 289. ● történeti könyvészete. III. 23.
AURANA
—i perjelség. III. 63.
AURAI EKKEHARD
— krónikája, XII. sz. I. 48.

Auróra
— c. szépirodalmi almanach, 1822—1831., II. 621—622.
Ausführliche Beschreibung der Krönung Marien Theresiens, 1790.. II. 98.
Ausführliche Beschreibung des Ungarischen Feld-Zugs, 1716, 1717, 1718., II. 71—72.
Ausführliche Relation, Von der Eroberten Vestung Temeswar, 1716., II. 71.
Ausführliche und praktische Belehrung zur Ausmessung der Gründe, 1786., II. 292.
Ausführliche und wahrhafftige Beschreibung, 1671 (Nádasdyék kivégzéséről). I. 388.
AUSPITZ (Pusztapécs)
—i magyar marhavásárok és kiváltságleveleik. I. 244, 378, II. 60.
AUSTERLITZ
— —i csata, 1805., II. 540 ● visszhangja az irodalomban. II. 535.
Austheilung der Tapferkeits-Medaillen, 1811 (Schedius Lajos). II. 551.
Austriaca austeritas, 1671 (Bethlen Miklós) I. 390.
AUSZTRIA
— agrártörténete. II. 193, 456 ● államszerződése I. 281—282, 301, 311, 322, 325, 333, 340, 342, 368, II. 568 ● és Amerika. II. 260 ● és Anglia. I. 162, 286, II. 530, 538 ● és Aquileia, XIV. sz. I. 114 ● és a Babeni bergek., I. 90, 93, 97—98 ● és Bajorország. I. 337 ● belügyei 1815 után. II. 472 ● birodalmi problémái, törekvései I. 201, 283, 286, 454, II. 85, 180, 537—538, 561 ● és Brandenburg. I. 407, 409 ● és Csehország. I. 141, 154, 177, 367—368, II. 85, 172, 180, 281, 593 ● diplomáciája, külpolitikája. I. 286, 302, 385, II. 295—296, 484—485, 506, 538, 568 ● egyházpolitikája. I. 286, 366, 396, II. 66, 115, 118, 125, 146, 187, 204—205, 269. 271, 273, 277—278, 329, 351, 575, 578, 579 ● és Erdély. I. 245, 302, 306, 308, 310—311, 319, 322, 325—326, 331, 333, 340, 342, 355, 368, 390—392, 413, 428, 430, 432—434, II. 115, 177—178, 193, 376 ● erdészete. II. 437 ● európai hatása. II. 593 ● földrajzi, néprajzi, gazdasági ismertetései, 1789—1820., II. 237, 413—415, 431, 442 ● és a francia szellemi élet. XVIII. sz. II. 173, 219, 226. III. 121 ● és a francia forradalom. II. 301, 353, 579 ● és a francia háborúk, XVIII—XIX. sz. II. 484, 500, 506, 519—520, 524—526, 529—531, 536, 538—540, 543—544, 545—546, 549—550, 552—553, 556, 566—567 ● és Franciaország. I. 201, 281, 387, 399—400, 409, 468, II. 67, 183, 296, 353, 381, 529, 530, 535, 553, 562, 564, 567 ● és Galicia. II. 172, 178, 197 ● gazdaságpolitikája. I. 378, 413, 415—416, II. 26, 57, 141, 149, 159. 161, 163, 172—174, 177—178, 259—260, 315—316, 356, 416, 472—473, 477, 536 ● és Magyarország. I. 410—411, 413. 416, II. 26, 149, 153, 159, 166—167. 172—175, 177—178, 184, 190, 226, 256, 259, 315—316, 318, 356, 373, 386—389, 410—411, 461—463, 465, 471—472, 477, 513, III. 81, 107, 109, 120 ● háborúinak története. II. 567 ● hadserege. I. 317, 406, 530, II. 68—69, 104, 185, 530, 532, 543, 571 III. 91 ● hivatalszervezete. I. 283, 363, 367, II. 85, 180, 281, 283—284 ● és Horvátország. II. 84 ● és a huszitizmus. I. 141 ● interregnuma, XIII. sz. I. 98 ● ipara, kereskedelme, közlekedése. I. 128, 182, 206, 244, 373, 378, 395—396. 415, 434, II. 57—59, 61, 161, 172—175, 177—178, 256, 259—261, 373, 391, 395—396, 442, 463—467, 470—473, 477—478, 561 III. 122 ● iskolapolitikája, iskolaügye. II. 128, 133, 207, 277, 351, 395, 581, 584 ● és a jozefinizmus. II. 263, 269, 272, 277, 282, 579 ● és a keleteurópai birodalom kérdése, XVI. sz. I. 201 ● keleti politikája. II. 353, 541, 571 ● külföldi követei. I. 221, 274, 385, 389, 400, 404, 407, 409, 453, II. 270 ● és Lengyelország. I. 172, 177—179, 195, 197, 201, 213, 286, 302, 310, 315, 400, 407—408, 450, 506 ● és a magyar kalandozások. I. 40 ● és Magyarország, IX—XIV. sz. I. 21, 40, 46, 97, 102, 114, 120.
— — XV. sz. I. 148, 153—154, 159, 162, 164—165, 168, 172, 177—178, 194, 201 III. 78 ● XVI. sz. I. 195, 203, 214, 218, 272, 280, 285, 318 III. 91 ● XVII. sz. I. 294, 319, 361, 365, 368, 380, 382, 384, 385, 387—388, 390, 392—396, 398, 399, 402, 408, 410, 423, 432 II. 98 ● a Rákóczi-korban. I. 440, 442—446, 450—451, 453—454, 457, 459—461, 467—468, 470, II. 68 ● XVIII—XIX. sz. II. 15, 26, 28, 68, 76, 79, 81—84, 103, 118, 141, 153, 158—159, 173, 180, 182, 184, 185, 187, 188—190, 192—194, 244—245, 277, 296, 299, 300, 309, 310—316, 318, 320, 325, 328, 343, 347, 351, 354, 381, 386, 391, 395, 399, 451, 470—471, 484—485, 508, 513, 519, 530, 534, 536, 540, 545, 546—547, 550, 552, 556—557, 572, 593. III. 117.
— és Magyarország közjogi viszonyának irodalma., II. 82—84 ● népessége, népszámlálásai. II. 246, 481, 515 ● és az olasz mozgalmak. II. 570 ● és Oroszország. I. 179, 203, II. 96, 184, 197, 231, 295—296, 506, 531, 538, 567, 570 ● pénzügyei. I. 92, 244, 284, 287, 367, 415, 464, II. 86, 173, 181, 473, 532, 536—537, 538, 560—561 ● és Poroszország. II. 60—61, 104, 157, 163, 172, 182—184, 197, 301, 352—353, 404, 506, 538, 567 ● és a protestantizmus. I. 286, II. 36, 122, 277, 314, 456 ● és a római pápaság. I. 409, II. 269—270, 579 ● és a románok. II. 123, 204—205, 311, 379, 496, 498, 571 ● és a spanyol örökösödési háború. I. 454, II. 67 ● és Spanyolország. II. 296 ● statisztikái. II. 235, 411 ● és Szerbia, a szerbek. I. 460, II. 74, 125—126, 206, 360, 541 ● és a tatárjárás. I. 97 ● telepítés politikája. II. 32, 34, 36, 86, 161 ● térképei. I. 275, II. 236 ● és Törökország. I. 176, 220, 233, 260, 286—287, 289, 320, 386, 395—396, 404, 408, 411, II. 59. 74, 94, 97, 197, 260, 279, 294—297, 353, 385. III. 102.
— — háborúi. I. 176, 220, 230, 289, 404, 407—408, 411, II. 72—74, 94—97, 289, 294—297, 353, 386. III. 105.
— története, forrásai. I. 3, 6, 7, 9—10, 22, 46, 51, 90. 93, 96, 149—150, 153—154, 160, 164—166, 168, 171—172, 190, 195, 201, 236, 283, 317, 326, 363, 366, 376, 387—388, 453, II. 29, 95, 99, 102, 158—160, 183, 187, 235, 242—245, 351, 484—486, 500, 561, 570, 593 III. 33—34 ● vallási viszonyai, XVIII. sz. II. 202 ● városai, 1810., II. 481 ● és Velence. I. 408.
AUSZTRIAI, OSZTRÁK
— állandó piac kialakulása. II. 168, 446, 476 ● államadósság. I. 367, 415, II. 530, 532, 560 ● államigazgatás, kormányzat. I. 283, 362—363, 366—367, 374, 408, II. 85, 180, 182, 235, 281, 484—486, III. 33 ● anabaptisták. I. 261, 359 ● avar leletek. I. 35 ● bank- és hitelügy. II. 260, 561 ● bányajog, rendeletek. I. 243, 422. II. 459 ● birodalmi patriotizmus. II. 156, 409, 489, 495, 552 ● bírósági szervezet, jogügyek. I. 285, II. 194, 203 ● cenzúra. II. 134, 211, 262, 403, 404, 559, 590 ● címerköltő: Suchenwirt P. I. 107—108 ● császári cím felvétele, 1804., II. 537—538 ● életrajzi lexikonok. I. 10, II. 486 ● évkönyvirodalom, XII—XIII. sz. I. 46, 90, 96 ● felvilágosodás. II. 219, 263, 267 ● felvilágosult, abszolutizmus. II. 243 ● fiziokrata irány. II. 174 ● források magyar vonatkozásai.
— — IX—XIV. sz. I. 46, 51, 66, 90, 93 ● XV. sz. I. 149—150, 153, 160, 168, 171—172, 190 ● XVI. sz. I. 195—196, 274—276, 300, 314—315 ● XVII. sz. I. 319, 362—363. 375, 384, 387—389, 400, 404, 407, 413—414, 428, 443 ● XVIII—XIX. sz. II. 150, 235, 486.
— gazdasági író: J. Wiegand. II. 163 ● geológiai kutatások. II. 153 ● háborúi Mátyás királynak. I. 172, 178 ● határvásárok, XVI. sz. I. 206 ● határviszályok a Jagello-korban. I. 203 ● ház, ld. Habsburg alatt ● hercegi cím Mátyásnál. I. 146 ● humanista törekvések. I. 216—217 ● jakobinusok. II. 518 ● jobbágyság története, viszonyai. II. 163, 193, 290, 314, 366, 452, 456 III. 120 ● kameralisták. I. 413, 416, II. 57, 166 ● kastélyok. II. 628 ● képzőművészet magyar vonatkozásai. II. 146—147, 232—233 ● kolostorok kéziratai, krónikái. I. 66, 150 ● ● követei, megbizottai más országoknak (ld. Bécs alatt is !)
— — Anglia. I. 420, 450, 467—468, II. 86, 99, 153, 540 ● Bajorország. I. 333, 337 ● Brandenburg. I. 404 ● Franciaország. I. 387, 393, 399—400, 406, 409, 442, 460, II. 153, 183, 533, 556 ● Hollandia. I. 392, 397, 401, 423 ● Magyarország. I. 207, 339 ● Modena. I. 385 ● Oroszország. I. 453, 469, II. 231 ● Poroszország. I. 461, II. 52, 103, 301, 512 ● Spanyolország. I. 278 ● Svédország. I. 389, 392, II. 157 ● Törökország. II. 73, 185 ● Velence. I. 233, 282, 366, 375—376, 385, 387, 404, 410, 453, II. 157.
— közjogi irodalom. II. 58, 82—83, 101, 538 ● központosítás kérdése. II. 12 ● kuruc beütések. I. 461 ● magyar kivitel. I. 239, 244, 378, II. 165—166, 168, 174, 378, 391, 446, 462, 476, 477 ● magyar művészek 1526-ig. I. 135 ● magyar sáncok, 1485—1490., I. 178 ● marhavész rendelkezések. II. 41, 165 ● nemesi akadémiák. II. 134 ● németek. I. 35—36, 216, 382 ● nemzetiségi probléma. II. 12, 493 ● örökösödés kérdése. I. 145, 413, 415, II. 80—81 ● örökösödési (és hétéves) háború. II. 60, 69, 101—105, 148—149, 183—184 ● III. 118 Pálffy-birtokok. II. 449 ● parasztmozgalmak. I. 316, 366 ●

postaviszonyok. I. 367 ● pragmatica sanctio. II. 80, 83 ● protestantizmus, ellenreformáció. I. 366, II. 277 ● protestánsok áttelepítése, XVIII. sz. II. 36, 122 ● publicista, hadbíró: Flämitzer, XVII. sz. I. 413, 428 ● rendek politikája, jogai, ld. Tschernembl alatt is. I. 283, 292, 367—368, II. 180, 194, 246, 351 ● rendi gyűlés, 1614., I. 368 ● rendőrség. II. 351—352, 485—486, 556, 622, ● részvevői a Wesselényi-összeesküvésnek. I. 393—394 ● sajtó. II. 157, 240, 401, 406—407, 409 ● Summa Legum és Verbőczi. I. 193 ● szabadkőművesség. II. 263, 344 ● tartományok viszonyai. I. 283, 285, 367, II. 181, 477 ● történetírás. I. 9—10, 22, 110, 195, 283, 386, 401, 408, II. 80—81, 158, 160, 183, 243, 500, 506, 570, 591 III. 55 ● törvények I. Ferenc idején. II. 485 ● utazások. I. 92, II. 22—23, 153, 237—238, 423—429, 530, 545 ● utazók külföldről, ld. Arndt, Bramsen, Egger, Gassicourt, Hiller, Keyssler, Mednyánszky A., Pinxner, Sartori, Sulzer, Townson, Wolfger, Wortley, Zorn de Bulach.

Auszüge aus Briefen eines Reisenden, 1812., II. 422.

Auszüge aus Herrn ... Schubarts Schriften, 1788., II. 251.

Aut nunc, aut nunequam, 1790., II. 318.

AVAR BIRODALOM, avarok
— és Bizánc viszonya. I. 35 III. 58 ● a bizánci forrásokban. I. 25 ● Déloroszországban. I. 32 III. 57 ● Magyarországon. I. 35, III. 58 ● és a székely kérdés. I. 81 ● -ról Pray Gy. munkája, 1761., II. 213.

AVEDIK LUKÁCS
— szemelvényei Erzsébetváros okmánytárából, 1700—1843., I. 13.

AVENEL, D'
— kiadásában Richelieu levelezése és iratai. I. 343.

AVENTINUS (bajor humanista)
— és a magyar krónikák. I. 42 ● röpiratát felhasználja Magyari István. I. 313.

AVERSA
—i gyilkosság (András hg.). I. 122.

AVEZAC, D'
— útleírás — szövegkiadásai. I. 90.

AVIANÓI MÁRK, ld. Marco d'Aviano

AVIGNON
—ba Nagy Lajos követsége, 1346., I. 122 ● -i pápai kuria tisztviselője: Theodericus de Nieheim I. 111.

Aviso (német hetilap)
— 1609-i számainak facsimile-kiadása. I. 230, 362.

AVRAMOVIĆ TÓDOR (Ticzán)
- szerémségi parasztmozgalma, XIX. sz. II. 487.

AYERBE, MARQUIS DE
— közli D. Guillén de San Clemente levelezését, 1581—1608., I. 316.

ÁZMI AHMED
— porosz követsége, 1791., II. 352.

Azon kir. társaságról, mely egy hajókázható csatornát ásattat, 1792., II. 474.

B.
— Csernel lengyelországi követségéről, 1634., I. 343 ● Bethlen Gábor és István osztozásairól, 1600., I. 334.

B.*
— Mária Terézia haláláról, 1781., II. 195.

B.
— *Schreiben eines Wieners*, 1785., II. 283.

B. B.
— latin verse II. Lipót koronázásakor, 1790., II. 364.

B. K. P. (=Benczur Gyuláné)
— kiad. Bethlen Kata könyvjegyzékét. II. 136 ● a nagytapolcsányi várról, XVII. sz. I. 367.

B. L. (ld. Bodó Lajos alatt is)
— adalékok a Martinovics-pörhöz. II. 517 ● ism. Rózsa I. iratát Martinovicsról. II. 515 ● b. — l. ● Brandenburgi Katalin székfoglalásáról. I. 341.

B**, M. DU
— (francia) levelei a magyarokról, 1742., II. 24.

B. S.
— gondolatai a literaturáról, 1822., II. 621.

B. S.
— a nagyszebeni nyomdáról, 1667—1669., I. 432.

BAÁN ALADÁR
— a magyarok eredetéről. I. 31.

BAÁN KÁLMÁN
— genealógiai könyvészete. III. 26 ● nemességigazolásokról Sáros megyében, XVIII. sz. II. 31.

BABA NOVAC
— mint Vitéz Mihály generálisa. I. 311.

BABARCZY (ezredes)
— székely huszárjai Rastattnál, 1799., II. 530.

BABB JÁNOS, ld. Bob

Babel, 1790 (Hoffmann Lipót Alajos röpirata)
— és kritikái az egykorú irodalomban. II. 314, 325—326, 350, III. 123.

BABENBERG-ház
— kihalása és a cseh—magyar örökösödési vita, XIII. sz. I. 46, 90, 93, 97—98 ● melki kolostorának évkönyvei. I. 90 ● tagjai, ld. (Harcias) Frigyes, Freisingi Ottó ● története és uralma Ausztriában. I. 93, 97.

BABICS ANDRÁS
— Pécs város történetéről írt tanulmányai. I. 418, II. 33, 64 ● az első pécsi német településről a török után. II. 33 ● a pécsvidéki kőszénbányászatról. II. 459—460 ● Radonay Mátyás pécsi püspökről, 1687., I. 423.

BABINGER, FRANZ
— a budai pasákról. I. 248 ● kiad.: H. Dernschwam török útinaplóját. I. 276.
— — : C. J. Hiltebrand követi útleírását. I. 350.
— Murád tolmács verséről. III. 93 ● a német—török politikai kapcsolatok legrégibb iratairól, XVI. sz. I. 279 ● II. Rákóczi György török védleveleiről, 1649., I. 352 ● Taurinus Istvánról. III. 79 ● a török történetírókról. I. 232.

BABOCSA
— körüli török harcok, 1556., I. 275.

BABOCSAY FERENC (kuruc dandárnok)
— jelentése, 1709., I. 470.

BABOCSAY IZSÁK
— följegyzései Tarcal viszontagságairól, 1670—1700., I. 412.

BÁBOLNA
—i egyezség, 1437., I. 144. III. 74.

BÁBOLNA
—i ménes a XIX. sz. elején. II. 439.

BÁBONY
— története és települése. II. 38.

Babuk oder der Volks-Verleumder, 1792. (Piringer Mihály). II. 326.

BACH ENDRE
— Sambucus francia irodalmi kapcsolatairól. I. 227.

BACHFELD
— a tatárokról Lengyelországban, Csehországban. I. 97.

BACHMANN, ADOLF
— Csehországról Podjebrád alatt és az utóbbi törekvéséről a magyar trónra. I. 177 ● Csehország történetéről. I. 22 ● ism. Priebatsch kiadványát Albert Achilles brandenburgi választó leveleiről. I. 172 ● kiadta a német birodalmi gyűlési aktákat III. Frigyes és I. Miksa korából. I. 154.
— — a pragmatica sanctio szövegét. II. 83.
— a magyar koronáról és Podjebrád Györgyről. I. 177 ● okiratközlései az osztrák történethez III. Frigyes és Podjebrád korából. I. 153 ● a pragmatica sanctióról és I. Lipót örökösödési rendjéről. II. 81 ● a wilemowi szerződésről Mátyás és Podjebrád között. I. 177.

BAČKA-PALANKA
— telepítése II. József idején. II. 247.

BÁCHMEGYEY, ld. Bácsmegyey

BACHNER, E.
— a régi német újságokról és híreikről, XVI—XVII. sz. I. 230.

D. BACHÓ LÁSZLÓ
— Gyöngyösről Rákóczi idejében. I. 459 ● Gyöngyösről a török idejében. I. 247.

BACHRACH IMRE
— Rumy Károly Györgyről. II. 429.

BACKMUND, N.
— a középkori premontrei kolostorokról. I. 61.

BÁCS
— megye beadványa a kereskedelmi bizottsághoz, 1791., II. 390.
— — és Bodrog megye határviszálya, XVIII. sz. II. 77 ● egykorú leírása, 1787, 1822., II. 236, 416 ● telepítése II. József idején. II. 247 ● ünnepe II. Lipót koronázásakor, 1790., II. 365 ● -i főispánok. III. 63 ● -i híradás, 1802., II. 474 ● -i kincstári puszták telepítéséről jelentés, 1763., II. 161 ● -i koronauradalmi igazgató, ld. Asbóth János ● -i nemesi felkelés, 1797., II. 530 ● -i nemességhez Károlyi S. levelei. II. 103 ● -i régi könyvtárak, XVIII. sz. II. 212 ● -i selyemtenyésztés múltja. II. 443 ● -i plébános, ld. Chabicsovszky György) ● -i táblai ülnök, ld. Thurszky András ● -i telepítések a XVIII. században. II. 162 ● -i telepítésekről kamarai utasítás, 1763., II. 162.

—i egyházmegyei formulárium a Jagelló-korból. I. 198 ● -i Ferenc-csatorna építése, 1792—1801., II. 474 ● -i országgyűlések, 1518—1520., I. 193, 198, 205, 213, 220 ● -i püspökség (ld. Kalocsa alatt is). I. 62 ● -i termőföldről Rumy cikke, 1817., II. 433.
BÁCS-BODROG
— megye oktatásügyének története, 1721—1848., II. 127.
— — történetirodalma. III. 27.
BÁCS-SZERÉMI
— ref. egyházmegye története. I. 254.
BÁCSÁNYI JÁNOS, ld. Batsányi
BÁCSKA
— lakossága a legrégibb időktől. II. 162 ● -ba jászkunsági reformátusok költözése II. József idején. II. 248 ● -ban görög kereskedők szerepe, XVIII. sz. II. 59 ● -i jakobinusok. II. 518 ● -i németek mezőgazdasága, XVIII. sz. II. 37 ● -i német telepítések a XVIII. században. II. 162, 247 ● -i szerb püspök, ld. Jovanovči Jovan ● -i szerb településekről története, 1526—1711., I. 419 ● -i szerbek és a Rákóczi-szabadságharc. I. 460 ● -i szerbek története a XVI—XVII. században. II. 38 ● -i telepítések II. József idején. II. 247—248 ● -iak és a napoleoni háborúk. II. 554. ●-ról irodalom. III. 27.
BÁCSKAI J. BÉLA
— Baja népesedéséről, XVII—XIX. sz. II. 31.
BÁCSMEGYEI (Báchmegyei) ISTVÁN
— katolikus vitairata, 1733., II. 109 ● meteorológiai cikkei, termésjelentései. II. 40—41.
BÁDEN
—i Bernhard, ld. Bernhard I. ● -i Lajos, ld. Lajos Vilmos bádeni őrgróf ● -i német telepesek Magyarországon. II. 35 ●-i paraszt zendülők áttelepítése a Bánságba. II. 36 ● -i selyemtermelésről irat, 1814., II. 442.
BÁDEN-DURCHLACH
—i őrgróf: Károly Gusztáv, 1686. k. I. 405.
BADICS FERENC
— a Bánk Bán történeti forrásairól. II. 624 ● Csokonai Vitéz Mihályról. II. 607 ● az első magyar irodalomtörténetíróról. II. 596 ● Gvadányiról és Gaal Józsefről. II. 374 ● Gyöngyösi Istvánról (kiadással). I. 359, 399, III. 107 ● Kisfaludy Sándorról. II. 611 ● a kuruc költészetről. I. 447, III. 113 ● *Lojális kuruc vers az 1741-iki országgyűlésről.* II. 99 ● magyar írók ügyvédi vizsgálatairól. II. 624 ● Takách Juditról. II. 614 ● és Beöthy Zsolt.
— — szerk.: *Képes magyar irodalomtörténet.* I. 224, 265, 269, 323, 374, II. 15, 136, 141, 219, 226, 310, 401, 600, 623 ● Széchy Károly.
— kiad. Zrinyi Miklós költői műveit. I. 379.
BADINSZKY L.
— Vak Bottyánról. I. 456.
BADOER, ZUAN (velencei követ)
— jelentése Magyarországról, 1504., I. 200.
BAERENKOPF (Bärnkopf) IGNÁC
— irata a magyar nemességről, 1790., II. 314 ● -nak Csapody Lajos válasza, 1792., II. 502.
BAGOSSY BERTALAN
— szerk.: *Az erdélyi katolicizmus.* I. 253, 310.
BAGYAG
— és vidéke, 1703—1800., II. 50.
BAGYARY SIMON
— Szamosközy Istvánról. I. 228.
BÁGYON
—i unitárius egyház története. I. 255.
BAHIL MÁTYÁS (ev. lelkész)
— egyházi iratai, elfogatása, menekülése, XVIII. sz. II. 112 ● Habsburg-ellenes agitációja. II. 184.
BAHRUSIN, SZ. V.
— szerk.: A Szovjetunió története. I. 22—23.
BAIA-MARE, ld. Nagybánya.
BAICSY JÁNOS
— versei az 1791. országgyűléskor. II. 362.
BAIA DE ARIEȘ (Offenbánya)
—i uradalom, XVIII. sz. II. 171.
BAILLEU, P.
— Károly Ágost hg., Goethe és a magyar korona kérdéséről. II. 301.
BAJA
— népessége a XVII. századtól. II. 31 ● -i járás összeírása, XVI. sz. I. 248 ● -i szárm.: Jelky András. II. 155.
BAJAY Á.
— a miskolci kir. kat. gimnáziumról. II. 130.
BAJAZID, II. (szultán)
— életrajza. I. 164 ● testvére: ld. Dzsem hg. I. 176 ● és a várnai csata. I. 164.
BAJESDI VITÁN, ld. Vitán Sándor.
BAJKÓ MÁTYÁS
— a debreceni felsőoktatásról, XV. sz. III. 122.
BAJMÓC
—i udvarbíró utasítása, 1614., I. 370.
BAJOR
— csapatok a visszafoglaló háborúkban, 1682—1699., I. 411 ● fejedelmi ház történetére XVI. sz.-i iratok. I. 278 ● főhadiszállás naplója, 1686., I. 409 ● hg., ld. Miksa bajor hg.
— — karintiai felkelés és III. Henrik magyarországi hadjáratai. I. 72.
— magyar kapcsolatok a IX. században. I. 29.
— — a XI. században. I. 48 ● Szapolyai János idején. I. 278 ● a Rákóczi-szabadságharcban. I. 468.
— örökösödési háború és Magyarország. II. 182, 195, 197 ● pénznemek a XII. sz. elején. I. 79 ● pénzverés és Szt. István pénzei. I. 79 ● polgári hivatalnokok áttelepítése Csehországra és Magyarország, 1809., II. 545 ● szemtanú a nikápolyi csatáról. I. 109 ● szolgálatban franciák Buda alatt, 1686., I. 410 ● választófejedelmek: ld. Károly Albert; Miksa Emanuel ● -ok megtérése I. 28.
BAJORORSZÁG
— bécsi ágensének levelei Bethlen Gáborról. I. 333 ● és a kalandozások. I. 40 ● és Németalföld kicserélésének terve osztrák részről, 1792., II. 506 ● és az osztrák örökösödési háború. II. 99, 102 ● politikája 1591—1607 között. I. 316, III. 95 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 468 ● -ban Rákóczi követe: Vetési László. I. 450 ● -i francia követek utasításai. I. 453 ● -i Rákóczi-kiáltvány, 1705., I. 468 ● -i harcok az osztrák örökösödési háborúban. II. 102 ● -ról útleírások, 1795., 1809., 1810., II. 424, 426, 545.
BAJTAY ÁNTAL (erdélyi püspök)
— működése, 1760—1772; róla irodalom. II. 201 ● szerepe a piarista tanterv összeállításában, 1753., II. 128.
BAJZA JÓZSEF és Toldy Ferenc
— Kazinczy-kiadásai. II. 422, 601.
BAJZA JÓZSEF
— a kuruc elbeszélő költészetről. I. 447 ● Sufflay Milánról. III. 51 ● szerb költőkről magyarul. II. 619.
BAJZA JÓZSEF IGNÁC
— szerepe a XVIII. sz.-i szlovák irodalomban. II. 230. III. 125.
BAKABÁNYA
— az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● hadiköltségei, 1683—1696., I. 418 ● levéltárának ismertetése. I. 13 ● védelmi szabályzata, 1642., I. 245.
BAKACS ld. Bakócz.
BAKÁCS ISTVÁN JÁNOS
— a családi levéltárakról. III. 44 ● ism. a Habsburg bibliográfiát. III. 34 ● a magyar jobbágyról a XVIII. században. II. 48, 168 ● megjegyzései Bohdaneczky E. tanulmányához Csanád megyéről. II. 50 ● a mezőgazdaság problémáiról a XVIII. században. II. 39, 44, 166 ● mint a *Bibliographia Oeconomica* (BOE) társszerzője. I. 8, II. 7 III. 29 ● a regéc-sárospataki uradalom levéltáráról. II. 46 ● a sómonopóliumról Magyarországon III. Károly korában. II. 61 ● a Szathmáry Király-család levéltáráról. I. 16 ● törekvésekről az állami jövedelmek fokozására 1717 után. II. 86—87 ● Trautsohn hg. regéci uradalmáról, XVIII. sz. II. 46 ● az urbariális bizottságról, 1791., II. 382.
BAKÁCS ISTVÁNNÉ
— jegyzéke iskolai értekezésekről. III. 20.
BAKAL ATHANÁZ
— selyemtermelési beadványa, 1791., II. 390.
BAKFARK BÁLINT
— egyházi zenéje, XVII. sz. I. 423.
BAKÓ I.
— német hadakról Magyarországon, 1520—1570., I. 287.
BAKÓCZ TAMÁS (esztergomi érsek)
— adatai, politikai szerepe, róla irodalom. I. 202 III. 79—80 ●bevonulása Budára, 1514., I. 191 ● környezetéből hírek Janus Vitalisnál. I. 191 ● megbízólevele Várday Ferencnek, 1514., I. 207 ● mint egri püspök gazdálkodása, udvartartása. I. 205 ● és X. Leó bullája, 1514., I. 200.
BAKÓCZ-KÓDEX, ld. Egri püspöki birtok számadáskönyve.
BAKÓCZI KÁROLY
— Kármán Fannijáról. II. 606.

BAKONY
—i erdő leírása, 1803., II. 421 ● -i német telepítések, XVII. sz. II. 34 ● -i pásztorkodás. II. 44 ● vidéki egyházi viszonyok, XVIII. sz. II. 114.
BAKONYBÉL
—i apát mint földesúr a törökkorban. I. 247 ● -i apát: Novák Krizosztom, XVIII. sz. II. 270 ● -i apátok vámpöre, XIV. sz. I. 123 ● -i (bencés) apátság árpádkori oklevelei. I. 55.
— — története. I. 55, 63, 64, 78.
—i hamis alapító oklevél. I. 54 ● -i hamis összeíró oklevél, 1171., I. 55 ● -i összeírás, 1086., I. 55 ● -i regeszták, XV. sz. I. 161, III. 76 ● -i szerzetes: Kovács Márk visszaemlékezései. II. 544.
BAKONYI JÁNOS
— Márkó telepítéséről. II. 34.
BAKONYVÁRI ILDEFONZ
— a pápai rk. gimnázium történetéről. II. 131, 581.
BAKOS JÓZSEF
— bodrogközi bibliográfiája. III. 27 ● Komenský-bibliográfiája. III. 31.
BAKY ISTVÁN
— a csanádi ref. egyház történetéről. I. 255.
BAL JEROMOS
— Lőcse adózásáról a mohácsi vész idején. I. 209 ● és Förster J., Kaufmann A.
— — kiadták Hain Gáspár lőcsei krónikáját. I. 359, 390.
BALÁDHURI
— IX. századi szövege. I. 24.
BALAN, P.
— kiadta VII. Kelemen leveleit. I. 200 ● *Monumenta*, a reformáció emlékei. I. 219 ● *Monumenta*, a XVI. század tört. emlékei. I. 278.
BALAN T.
— a román sajtó kezdeteiről. II. 498.
BALANYI GYÖRGY
— Angyal Dávidról. III. 49 ● Ballagi Aladárról. III. 49 ● Dugonics Andrásról. II. 304, 305 ● a ferences mozgalom meggyökerezéséről. I. 61 ● ism. Gerhoh XI. sz.-i szövegének magyar vonatkozásait. I. 48 ● a magyar piaristák kísérleteiről Horvátországban. II. 116 ● Miskolczy Istvánról. III. 51 ● Nádorfehérvár ostromáról, 1456., I. 165 ● Spinola uniós mozgalmáról. III. 108 ● Szt. Istvánról. I. 68 ● és Bíró I. és mások:
— — a magyar piarista rendtartomány történetéről. II. 116, III. 52.
BALÁS GYÖRGY
— Érsekújvár katonai szerepéről. I. 386.
BALASCEV, ld. Balaszcsev.
BALÁSFI TAMÁS (püspök)
— adatai, vitairatai; róla irodalom. I. 361 ● polémiái, és tollpárbaja Alvinczi Péterrel. I. 338.
BALÁSHÁZY JÁNOS
— a juhtenyésztésről. II. 441 ● *Tanátsolatok* c. munkája, 1820., II. 433, 450.
BALASSA ANTAL
— a két Serédyről. I. 280.
BALASSA BÁLINT (a költő) ld. Balassi.
BALASSA BÁLINT (honti főispán)
— feltételei Balassagyarmat új telepeseinek, 1671., I. 377.
BALASSA BRUNÓ
— a történettanítás múltjáról hazánkban. II. 128.
BALASSA FERENC GR. (horvát bán)
— szerepe az udvar szerb politikájában, 1790., II. 360.
BALASSA JÁNOS
— és Dobó István összeesküvése, 1569—1572., I. 277, 290.
BALASSA JÓZSEF
— Kazinczy Ferencről (kiadással). II. 601, 603 ● a *Mondolatról*. II. 618 ● a prozódiai harcról. II. 224 ● a székelyek nevéről. I. 84.
BALASSA (Balassi) MENYHÉRT
— lefoglalt ingóságai, XVI. sz. I. 241 ● -ről egykorú dráma, 1569., I. 241, 270, 300. III. 93
BALASSA PÁL
— az orosházai ev. egyház történetéről. I. 256.
BALASSA ZSIGMOND
— hűtlenségi pere. III. 97 ● támadásához iratok, 1616., I. 334.
BALASSA-kódex
— kiadása. I. 271.
BALASSAGYARMAT
— veszedelme, 1639., III. 101 ● -i békekötés, 1625., I. 330, 339, 364, 369 ● -i rk. fiúiskola története. II. 128 ● -i új telepesek feltételei, 1671., I. 377.
BALASSI BÁLINT (a költő)
— adatai, élete, költészete; róla irodalom. I. 271, 331, III. 89,90 ● hatása Amade Lászlóra. II. 143 ● nevelője: Bornemisza Péter. I. 263 ● és Rimay János kapcsolata. I. 331. III. 96
BALASSI FERENC
— portai követ és Bethlen Gábor. I. 338.
BALASSI MENYHÉRT, ld. Balassa.
Balassi Menyhért árultatásáról (drámai szatíra), 1569., I. 241, 270, 300.
BALASSOWITZ
— féle protocollum (nógrádi ev. esperesség). I. 365.
BALÁSY DÉNES
— a székelyek alkotmányáról. I. 297.
BALÁSY FERENC (budai főjegyző)
— üdvözlő beszéde a korona hazahozatalakor, 1790., II. 348.
BALÁSSY FERENC
— adalék a Rákóczi-szabadságharchoz. I. 451 ● az egri vár 1687-i feladásáról. I. 411 ● emlékezete. III. 49 ● kiad. az egri egyházmegye XIV. sz.-i pápai tizedszedési regestrumát. I. 113 ● Ludányi Tamás egri püspökről. I. 137 ● Törökszentmiklósról. III. 84 ● Telekesy Istvánról. III. 114 ● vitája Botka Tivadarral a vármegyékről. I. 69 ● a zámi és oháti apátságokról. I. 64.
BALASZCSEV, G.
— a bolgár-magyar háborúról, 895., I. 33.
BALATON
—i halászat múltja. II. 44 ● környék földrajza Bél Mátyásnál. II. 19 ● -ról egykorú leírások, úti jegyzetek:
— — C. D. Bartsch, 1782., II. 235 ● J. E. A., 1807., II. 426 ● V. Bronyevszkij, 1811., II. 426 ● Leibitzer J., 1814., II. 421 ● Beudant, 1818., II. 428.
BALATONFÜRED
—i utazás, 1796., II. 420.
BALATONKENESE
—i ref. egyház története. I. 255.
BALÁZS (püspök)
— és a csanádi egyházmegye újraalapítása, 1243—1254., I. 62.
BALÁZS ANDRÁS
— az erdélyi katolikus autonómiáról. I. 327.
H. BALÁZS ÉVA
— egyetemi tankönyvrészlete. III. 46 ● az egyetem tankönyv-vitáról. III. 46 ● Jobbágylevelek (és vitája), II. 49, III. 83, 117 ● Kolozsmegye kialakulásáról. I. 80 ● a parasztságról II. József alatt. III. 122 ● a váradi püspökség jobbágyainak mozgalmáról, XVIII. sz. II. 50.
BALÁZS JÁNOS
— a goliárdság emlékeiről. III. 78 ● az Ómagyar Mária-siralomról. III. 73 ● Sylvester Jánosról. III. 86.
BALÁZS LÁSZLÓ
— a felekezetek egymáshoz való viszonyáról, 1791—1830., II. 572, 578, 580.
BALÁZSFALVA
— és a Horja-felkelés, 1784., II. 290 ● mint román művelődési központ kialakulása, XVIII. sz. II. 205 ● -i archimandrita: Cotorea Gerontius. II. 124 ● -i román iskola szervezése, 1754., II. 205.
— — diákja volt Budai-Deleanu János. II. 497 ● -i román könyvtár és kéziratai, XVIII. sz. II. 205 ● -i román nyomda és nyomtatványai, 1753—1812., II. 205 ● -i román színjátszás. II. 230 ● -i triász (ld. Klein Sámuel, Major Péter, Sinkai György) szerepe a román fejlődésben. II. 205, 495—497 ● -i udvarbíró, Fábián János, 1670 k. I. 430 ● -i uradalom kimutatása, 1686., I. 430 ● -i zsinatról (1744) följegyzések. II. 123
BALBI JEROMOS
— humanista működése, XVI. sz. I. 217 ● költeménye Mátyás királyról. I. 169 ● követi beszéde a wormsi gyűlésen, 1521., I. 222 ● latin verse a Tripartitumról. I. 192.
BALBUS, HIERONYMUS, ld. Balbi Jeromos.
BALCAR, A.
— I. Ferdinánd török harcairól. I. 289.
BALDACCI ANTAL BR.
— memoranduma Ausztria belügyeiről, 1816., II. 570 ●
— politikai szerepe I. Ferenc bizalmasaként. II. 484.
BALDAUF, A.
— adaléka Ausztria kereskedelmi és vámpolitikájáról II. 259.
BALIA SÁMUEL
— munkája Erdély jogtörténetéről, 1791., II. 375.

BALICS LAJOS
— a katolikus egyház történetéről Magyarországon. I. 60.
BÁLINT (pap, XV. sz.)
— Moldvába menekülése. I. 131 ● moldvai magyar bibliafordítása. I. 133.
BÁLINT GÁBOR
— a honfoglalásról. I. 81 ● a magyarországi török hódoltságról. I. 247.
BÁLINT NAGY I.
— közli Zsámboky János végrendeletét. I. 227.
BÁLINTITT JÓZSEF
— *Egy kis igazítás* (Kemény Jánosról). I. 348.
BALKÁN
— hegység és a vlachok. III. 59 ● -i besenyő betörések, XI. sz. I. 48 ● -i gyökerei a magyarországi szerb kérdésnek. I. 420 ● -i hadszíntéren Rákóczi József, 1737., II. 96 ● -i kereskedelmi utak a törökkorban. I. 248 ● -i hódító törekvések Magyarország részéről, XIII—XIV. sz. I. 100, 121 III. 75 ● -i magyar kalandozások. I. 29 ● -i országokkal Ausztria és Magyarország kereskedelme, XVIII—XIX. sz. II. 59 ● -i török hódítás kezdete, XIV. sz. I. 121 ● -i török uralom, XV. sz. I. 150 ● -i vonatkozású diplomáciai iratok, XIV—XV. sz. I. 113, 171 ● -i vonatkozású kutatások, III. 52.
BALKÁNY
—i Gencsy-levéltár Rákóczi-korabeli iratai. I. 452.
BALL TAMÁS, ld. WAL
BALLA ANTAL (Pest megye mérnöke)
— munkája a dunai kőhíd kérdéséről, 1784., II. 258.
BALLA ANTAL
— munkái II. Rákóczi Ferencről. I. 456.
BALLA GERGELY
— életéről irodalom. II. 51 ● *Nagykőrösi krónikája*, XVIII. sz. I. 14, 246, 439, II. 16, 51, 93.
— — A török időkről. I. 246 ● a Rákóczi szabadságharcról. I. 439 ● az 1735-i parasztmozgalomról, II. 93.
BALLAGI ALADÁR
— *Buda és Pest a világirodalomban.* I. 9, 180, 191, 197, 229—230 III. 21. 27 ● *Elfelejtett írók* (Péteri Takáts József). II. 614 ● *Élő tanítások.* II. 62, 614, III. 114 ● Kecskeméti Péter ötvöskönyvéről. III. 99 ● Kelemen Didákról. II. 108 ● *a magyar kir. testőrség története.* II. 159, 263.
— — benne Bessenyei Györgyről. II. 219, 221 ● Laczkovics Jánosról. II. 517 ● a testőrírókról. II. 223.
— a magyar nyomdászat történetéről, 1472—1877., I. 180, 264 ● nekrológja. III. 49 ● Pestbuda történetéről tanulmányai. I. 417, II. 62, 135, 587 III. 114 ● plágiumvádja Schwicker határőrvidéki munkája ellen. II. 75 ● a Rákóczi-kori nyomtatványokról. III. 112 ● *XII. Károly és a svédek átvonulása Magyarországon.* I. 469, II. 22.
— — benne: élelmiszerárak, 1714., II. 45 ● postaviszonyok. II. 62.
— Wallenstein horvát karabélyosairól. I. 340.
BALLAGI GÉZA
— kéziratos röpiratkatalógusa. II. 266 ● nekrológja. III. 49 ● *A nemzeti államalkotás kora*, 1815—1848., II. 398, 483 ● a Pesti Magyar Társaságról. II. 219 ● a politikai irodalomról, 1825-ig. II. 134, 194, 211, 262, 267, 271, 291, 309, 310, 315, 316, 321, 326, 327, 334, 403, 501, 572.
— — adatai az 1790 körüli röpiratok számáról. II. 309 ● a cenzúráról a XVIII. században. II. 134, 211, 262, 403 ● értékelése, felfogása. II. 310 ● hiányai. II. 501, 572 ● Szatsvay Sándorról. II. 267 ● véleménye Batthyány Alajos gr. iratáról. II. 316 ● véleménye névtelen szerzők személyéről. II. 291, 315, 321, 326—327, 334.
BALLAGI-könyvtár
—ban kéziratos napló a francia háború idejéből. II. 507.
BALLAI JÓZSEF
— Temesvár épületeiről, 1779., II. 180.
BALLAI KÁROLY
— szerk., *A Magyar függetlenségi nyilatkozatok története.* I. 466, II. 311—312.
— — benne: az önodi trónfosztás szövege. I. 466 ● Berzeviczy Gergely szövege, 1790., II. 311—312.
— szerk., *Magyar korcsmák és fogadók*, XIII—XVIII. sz. II. 45 ● szerk., *A magyar vendéglátóipar története.* II. 468.
BALLMANN JÁNOS MIHÁLY
— statisztikai ismertetése Erdélyről, 1801., II. 419.
BALLÓ ISTVÁN
— Apor Péterről (szemelvényekkel). I. 427, II. 17 ● a csiki havasok közös birtoklásáról, XVII. sz. I. 429 ● a külföldi iskolázásról. I. 267 ● a mádéfalvi veszedelemről. II. 185 ● a székelyek történetéről, XV—XVI. sz. I. 171, 293 ● tatár rabságról, 1662—1665., I. 355 ● Teleki Mihályról. I. 432.
BALLUS PÁL
— leírása Pozsonyról és környékéről, 1822., II. 48 ● a pozsonyi szőlőművelésről, 1818. II. 486.
BALMAZUJVÁROS
—ban Fási János Henrik működése, 1801—1807., II. 584.
BALÓ BÁLINT (fogarasi ref. lelkész)
— gyászbeszéde Mária Terézia, 1780., II. 196.
BALÓ MÁTYÁS (kapitány)
— itinériuma, 1686., III. 110.
BALOGH ÁDÁM, BÉRI (brigadéros)
— élete. I. 457.
BALOGH ÁGOST, NEMSICZI
— Beatissima Virgo (1872) c. munkája az egyházi ünnepekről. II. 117.
BALOGH ALBIN
— Esztergom középkori helyrajzáról. I. 99 ● a Koppány-lázadásról. I. 69 ● pénztörténeti tanulmányai. I. 59, III. 70 ● a veszprémvölgyi alapítólevélről. I. 55.
BALOGH ÁNYOS
— Dayka Gáborról. II. 607.
BALOGH ELEMÉR
— Kocsi Csergő Bálintról. I. 391 ● a magyar gályarabokról. III. 106 ● a pozsonyi ref. egyház tört.-ről. I. 256.
BALOGH FERENC (tiszttartó)
— szerepe a tatai majolikaüzemben, XVIII. sz. II. 175.
BALOGH FERENC
— Bocskai Istvánról. III. 96 ● a debreceni kollégium történetéről. I. 266 ● a magyar prot. egyháztörténetről. I. 249, II. 118 ● megjegyzései Kanyaró unitárius tört.-hez. I. 251 ● Méliusz Péterről. I. 262.
BALOG GYÖRGY
— Eger történetéről. III. 92.
BALOGH GYULA
— Berzsenyi-emlékkönyve. II. 613 ● 1809 eseményeiről Vas megyében. II. 554.
BALOGH ILONA
— *Magyar fatornyok.* II. 233. ● nekrológja, III. 49.
BALOGH ISTVÁN (színész)
— Karagyorgye-drámája, XIX. sz. II. 626.
BALOGH ISTVÁN (bölcsész hallg.)
— jegyzetei a pesti egyetemi előadásokról, 1806., II. 583.
BALOGH ISTVÁN
— jegyzéke az egyetemi nyomda kiadványairól. III. 19.
BALOGH ISTVÁN (szerzők)
— Andrád Sámuelről (1907). II. 226 ● velencei követjelentésekről (1929). I. 200 ● Debrecen hadiszolgáltatásairól Rákóczi korában (1935). I. 463 ● Pósalaki Jánosról (1940). I. 419 ● Szalkai Lászlóról (1942). I. 220 ● a hajdúböszörményi határról (1954). III. 117.
BALOGH JENŐ
— Rákóczi Ferencről Győrött. I. 459.
BALOGH JOLÁN
— árpádkori szobrokról. III. 65 ● a budai kir. várról. III. 78 ● az erdélyi renaissanceról. I. 133—134 ● az esztergomi Bakócz-kápolnáról. III. 79 ● Firenze és Magyarország kapcsolatairól. I. 182 ● Kolozsvár műemlékeiről. I. 186 ● a magyar renaissance építészetről, művészetről. I. 185, III. 78 ● Mantegna magyar vonatkozású portréiról. I. 182, 186 ● Márton és György kolozsvári szobrászokról. I. 134 ● Mátyás király arcképeiről. I. 182 ● Mátyás-kori hagyományokról. III. 76 ● Milano és Magyarország kapcsolatairól. I. 182 ● a táblaképekről hozzászólása. III. 79 ● a visegrádi és diósgyőri madonnáról, XV. sz. I. 186.
BALOGH JÓZSEF (teológus)
— — följegyzései a balázsfalvi zsinatról, 1744., II. 123.
BALOGH JÓZSEF
— Gellért püspökről. I. 71 ● István királyról és intelmeiről. I. 52 ● a magyar királyság megalapításáról. I. 70—71.
BALOGH KÁROLY
— a pécsi egyetem könyvtáráról. II. 212.
BALOGH L.
— Pécs gazdasági életéről, XVIII. sz. II. 179.
BALOGH MARGIT
— Oláh Miklós *Hungáriájáról.* I. 224.

BALOGH PÁL
— a székely kérdésről. I. 81.
BALOGH PÉTER, Ócsai, ld. Ócsai Balogh.
BALOGH PÉTER
— katolikus vallási irata, 1823., II. 575.
BALOGH A. SÁNDOR
— a bugyi ref. egyház tört.-ről. I. 255.
BALOGH SZIDÓNIA
— a magyarországi zsidók kamaraszolgaságáról. I. 98.
BALOGHY ISTVÁN
— címjegyzéke az egyetemi nyomda termékeiről, 1777—1787., II. 497.
BALOGHY JÓZSEF
— verses irata a nemzeti nyelv ügyében, 1790., II. 357.
BALUGYÁNSZKY MIHÁLY
— szerepe, XVIII. sz. III. 125.
BALUZE (francia megbízott)
— szerepe, XVII. sz. I. 453.
BALUZIUS, St.
— kiadása III. Ince pápa leveleiről. I. 56.
BALZER, OSVALD
— a lengyel—cseh—magyar alkotmányfejlődés hasonlóságairól. I. 58, III. 63 ● a Piastok genealógiájáról. I. 57.
BÁLYA JÓZSEF
— levele a Horia-felkelés idejéből. II. 285.
BAMBERG
— -i diaconus: Adalbert szövege II. Henrik életéről. I. 47.
BÁN ALADÁR
— Balassi Bálintról. III. 89.
BÁN IMRE
— a magyar kőszénbányászat történetéről. II. 171.
BÁN IMRE
— Apáczai Cseri Jánosról. III. 100 ● ism. Klaniczay Zrínyijét. III. 103 ● Polgári Mihályról. II. 121 ● Szepsi Csombor Mártonról. III. 101. ● Zrínyi-kiadása III. 103.
BÁN JÁNOS
— Sopron újkori egyháztörténetéről. II. 114.
BÁN JÓZSEF
— Rózsahegyről a kuruckorban. I. 459.
BÁNÁT, ld. Temesi Bánság.
„BÁNÁTI"
— cikke az 1791-i vallásügyről. II. 366.
BANCZIK SAMU
— Cserei Mihályról. III. 112.
BÁNDI VAZUL
— a csíksomlyói rk. gimnáziumról. II. 129, 228.
BANDINUS MÁRK (püspök)
— jelentése a moldvai magyarokról, 1646—1647., I. 326.
BANER, J. (svéd hadvezér)
— a harmincéves háborúban. I. 345.
BÁNFALVA
— -i ev. egyház története. I. 255.
BÁNFFY-család, Losonczi
— története, oklevéltára. I. 14.
— — -ban Hunyadi János iratai. I. 161.
BÁNFFY ANDRÁS
— birtokainak elkobzása, 1514., I. 207.
BÁNFFY DÉNES
— élete, szerepe, kivégzése, XVII. sz. I. 432, 344 ● testvére, Bánffy György főispán. I. 340 ● veszedelméről históriás ének. I. 432.
BÁNFFY DÉNESNÉ GR.
— és lánya és az erőszakos katolizálás, XVIII. sz. II. 204.
BÁNFFY GERGELY
— leírása János Zsigmond tisztelgéséről Szolimánnál, 1566., I. 298—299.
BÁNFFY GYÖRGY (Szolnok-dobokai főispán, †1659)
— feljegyzései I. Rákóczi Gy. hadjáratairól, 1644., I. 340.
BÁNFFY GYÖRGY (erdélyi kormányzó)
— Habsburg-párti szerepe a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 441 ● kapcsolata Czegei Vass Gy. naplóíróval. I. 425 ● levele, 1702., I. 433.
BÁNFFY GYÖRGY GR. (erdélyi kormányzó, XVIII. sz.)
— iratai a Horia-felkelésről. II. 287 ● választásáról egykorú iratok, 1791., II. 375—376.
BÁNFFY LÁSZLÓ
— jegyzetei az 1730-i kolozsvári országgyűlésről. II. 17.
BÁNFFY PÉTER
— birtokainak elkobzása, 1514., I. 207.
BÁNFFY-kastély (Bonchida)
— leírásai, irodalma, II. 147, 629.
BÁNFFY-palota (Kolozsvár)
— építése és tervező mestere, XVIII. sz. II. 233.
Bánfi Dénes veszedelméről, históriás ének, XVII. sz. I. 432.
BANFI, FLORIO
— adatai Nicolaus de Mirabilibus életéhez. I. 212 ● *A. T. Cortese* (mint Mátyás magasztalója). I. 169 ● *Báthori István és Domenico Ridolfini*. I. 309 ● Buda és Pest erődítményeiről, 1686., I. 410 ● *Carlo Theti és a magyar várépítészet*. I. 288 ● *Egy magyar diplomata sírja Rómában* (= Kosztolányi Gy., XV. sz.). I. 183 ● Estei Hippolit érsekről. I. 203 ● feldolg. Garzoni beszédét II. Ulászlóról. I. 216.
— — Nagonio panegyrisét II. Ulászlóról. I. 216.
— *Felix Ragusinus* (= Petancius). I. 196 ● Filippo Scolariról. I. 138, 162 ● *Gianfrancesco Aldobrandini magyarországi hadivállalatai*. I. 317 ● Hunyadi János itáliai tartózkodásáról. I. 162 ● ism. Pataki V. cikkét az egri várról. I. 169 ● *Mario Speziacasa*. I. 288 ● *Matteo Andrei da Trau* (= Tragorinus). I. 217 ● olasz katonai építészekről Erdélyben. I. 309 ● olaszországi magyar adatokról. III. 45 ● *P. Antonio de Zara*. I. 173 ● a Zrínyi-család eredetéről. I. 381, 387 ● és Maggiorotti, L. A. ● a budai és pesti erődítményekről. I. 410 ● Győr váráról. I. 288 ● *Pietro Ferabosco*. I. 288 ● a temesvári és lippai erődítményekről. I. 288.
BÁNFI J.
— a zsigmondkori kassai iparról. I. 125.
BÁNFI, PETER
— brassói szász naplója, 1599—1616., I. 306, 332.
BANÍK, A. A.
— tanulmányai Ján Baltazár Maginról. II. 92.
BANJALUKA
— -i ütközet, 1737., II. 96.
BÁNK BÁN
— összeesküvése, XIII. sz. I. 93 ● alakja Horváth J. E. drámájában, 1816., II. 626 ● Katona József drámájában, 1815., (irodalommal). II. 622—625 ● Kisfaludy Sándor feldolgozásában. II. 613 ● a külföldi irodalomban. II. 624 ● Valkai András énekében. III. 88.
Bankó leányáról
— c. históriás ének, XVI. sz. III. 88.
D. BÁNLAKY JÓZSEF
— magyar hadtörténelme. I. 410, 456, II. 103.
BANNER JÁNOS
— Békés megye vízrajzáról, településéről. II. 43 ● békési pásztorokról, népi építkezésekről. II. 44, 49 ● Rákócziról Szegeden. I. 459 ● régészeti bibliográfiái. I. 35, III. 25, 59—60 ● XVIII. sz.-i falusi életről. II. 169.
BÁNÓCZY ISTVÁN
— országgyűlési naplója, 1728., II. 91.
BÁNÓCZI JÓZSEF
— Kisfaludy Károlyról (kiadással). II. 621 ● Révai Miklósról. II. 225, 357, 597 ● szemelvényes Berzsenyi-kiadása. II. 614.
— — Csokonai-kiadása. II. 608 ● Mikes-kiadása. III. 112.
BÁNRÉVY GYÖRGY
— a budai kir. palota újjáépítéséről, XVIII. sz. II. 146 ● hivatalos intézkedésekről a visszafoglalt Budán. I. 417 ● húsz évről Buda fejlődésében, 1714—1733., II. 63.
BÁNSÁG, ld. Temesi Bánság.
BÁNYAI ELEMÉR
— ism. Schmall L. tanulmányát Budapest utcáiról. II. 63 ● a Századok név- és tárgymutatója, 1867—1876., I. 7, II. 9. III. 24.
BÁNYAI KÁROLY
— a Gencsy-család Rákóczi-kori iratairól. I. 452.
BÁNYAI L., ld. Baumgarten.
BÁNYAVÍDÉK
— -i r. k. esperesi kerület plébániáinak története. II. 115.
BARABÁS ÁBEL
— Kazinczy hatásáról nyelvünk fejlődésére. II. 617.
BARABÁS DOMOKOS
— Bethlen G. hadjáratáról! 1620., I. 334 ● székely-udvarhelyi céhszabályokról, 1613., I. 325 ● a tatár rabokról, XVII. sz. I. 355 ● Udvarhely megyei adatai, XVII. sz. I. 325.
BARABÁS JENŐ
— hódmezővásárhelyi népi építkezésről, XVIII. sz. III. 118.
BARABÁS KÁLMÁN
— a trónöröklésről kérdéséről, 1687/88., I. 415.
BARABÁS MIKLÓS
— Megyericsei Jánosról. I. 218.

BARABÁS SAMU
— Babenberg Harcias Frigyesről. I. 97 ● Balassa Zsigmond támadásáról, 1616., I. 334 ● Báthori István hadi rendtartásáról. I. 307 ● Brandenburgi Katalinról. I. 341 ● Buda 1531-i ostromáról. I. 277 ● Eger ostromáról, 1552., I. 290 ● erdélyi káptalani tizedlajstromai, XIV—XV. sz. I. 114 ● Fráter Györgyről. III. 93 ● Homonnai György támadásáról, 1616., I. 334 ● két hamis Frangepán-oklevélről. I. 91 ● Kolozsvár történetéről. I. 325 ● II. Lajos kincseiről. I. 198 ● a nagyenyedi főiskoláról. I. 266, 327 ● nekrológja. III. 49 ● portai feljegyzésekről, XVI. sz. III. 94 ● Rákóczi György lakodalmáról. I. 343 ● regestái Erdély történetéhez, XVI. sz. I. 301 ● régi várak összeírásáról, 1648., I. 351 ● Sepsiszék adózásáról, XVII. sz. I. 430 ● a „Székely krónikáról". I. 292 ● székely oklevéltára, 1219—1776., I. 12, 324 ● Szondi Györgyről. I. 298 ● Teleki-oklevéltára. I. 16 ● Thurzó-iratokról. I. 364—365 ● a Tolvay-család naplójáról. II. 16 ● Zrínyi György birtokairól. I. 238 ● Zrínyi Miklósról (XVI. sz.) iratkiadása. I. 290 ● és Beke Antal.
— — I. Rákóczi Gy. és a porta. I. 342.
— és Thallóczy Lajos.
— — Blagay-oklevéltára. I. 14, 153 ● Frangepán-oklevéltára. I. 15, 153, 199.
BARABÁS TAMÁS
— Egerről, 1552—1952., III. 92.
BARABÁS TIBOR
— *Egy nép nevelői.* II. 319 ● Martinovics életéről. II. 508, 516.
BARABÁSY I.
— Aranyosszék összeírásáról, 1711., II. 32.
BARAC, IOAN
— román irodalmi szerepe. II. 497.
BARACZKA ISTVÁN
— Óbuda közigazgatásáról, 1747—1766., II. 63.
BARANCS
—i magyar kereskedők és az 1127-i bizánci konfliktus. I. 50.
BÁRÁNY ÁGOSTON, DEBRECENI
— emlékezete Torontál megye hajdanáról. I. 13, II. 33. ●-ról életrajz, III. 49.
BÁRÁNY BOLDIZSÁR
— egykorú megjegyzései a Bánk Bánról. II. 623.
BÁRÁNY GYÖRGY, ld. Szeniczei Bárány.
BÁRÁNY GY.
— Rákóczi szívéről. I. 472.
BÁRÁNY JÁNOS, ld. Szeniczei Bárány.
BÁRÁNY PÉTER, DEBRECENI
— Borsod vármegyéről, 1817., II. 417, 478 ● ford. Ewald iratát, 1791., II. 315 ● gondolatai az éhség megakadályozására, II. 443 ● irata a nők bebocsátásáról az országgyűlésre. 1790., II. 372.
BARANYA MEGYE
— beadványa a kereskedelmi bizottsághoz, 1791., II. 390 ● bibliográfiája. III. 27 ● birtokosai a XVIII. századtól. II. 42 ● követi utasításai, 1802., II. 532 ● leírásai: 1783., 1820., 1821., II. 235, 416 ● nemessége elkoboztatja Zillner iratát, 1792., II. 326 ● népessége a XVI. sz. végén. I. 240 ● reformátora: Sztárai Mihály. I. 260 ● -i Albert-csatorna, 1812., II. 475 ● -i béllyei uradalom leírásai, 1816—1819., II. 444, 449 ● -i egyházlátogatás, 1729., II. 114 ● -i elpusztult falvak. II. 35 ● -i ev. egyházmegye szervezése (ld. Szeniczei Bárány György). II. 111 ● -i főispán: ld. Végh Péter ● -i főispánok. III. 63 ● -i hadi rendtartás, 1751., II. 105 ● -i nemesi felkelés (1809) az egykorú irodalomban. II. 549 ● -i német telepítések, XVIII. sz. II. 34—35, 37 ● -i összeírási adatok a XVII. sz. végéről. I. 417 ● -i protestáns egyházi élet, XVIII. sz. II. 203 ● -i selyemtermesztés a XIX. sz. elején. II. 442—443 ● -i selyemtermesztési h. felügyelő, ld. Bödei Bödös Ferenc ● -i szárm., ld. Mitterpacher Lajos ● -i szerbek települései, története, XVII—XVIII. sz. I. 420, II. 39, 126.
BARANYAI BÉLA
— az 1687/88. évi 1—4. tc.-ről. I. 415 ● ism. Bél Mátyás *Tractatus*-át. II. 20 ● kiadásra előkészítette az *Einrichtungswerk*-et. I. 414 ● nekrológja. III. 49 ● az örökös királyság eszméjéről, 1655—1687., I. 386, 395, 415 ● a Rákóczi-kori bibliográfiája. I. 454 III. 25 ● *Tanulmányok a magyar jogalkotmány ... köréből.* I. 386, 395 ● *Vizsgálódások a Quadripartitumról.* I. 285 ● Zsigmond király ún. Sárkányrendjéről. I. 138.
BARANYAI JÓZSEF
— a komáromi magyar színészetről. II. 628 ● a komáromi sajtó történetéről. II. 135.
BARANYAI KÁROLY
— a régi borsodi jogról. I. 286.
BÁRANYAI MÁRIA és KELETI ADOLF
— a nevelésügyi folyóiratokról. III. 31.
BARANYAI ZOLTÁN
— francia szépprózа—fordításainkról, XVIII. sz. II. 141 ● a francia nyelvről és műveltségről Magyarországon. II. 219, 226 ● a lausanne-i egyetem magyar diákjairól. II. 133 ● magyar látogatóról Rousseaunál (gr. Teleki József). II. 154 ● pótlásai Kont könyvészetéhez. III. 21.
BARANYAY TIVADAR
— a szerbekről Baranyában. II. 39.
BARANYAI DECSI (Decius Barovius) JÁNOS
— adatai, Magyar Históriája (1592—1598), versei; róla irodalom. I. 305 ● helye a magyar történetírásban. I. 228.
BÁRÁNYNÉ OBERSCHALL MAGDA
— az iparművészet irányváltozásáról (XVIII. sz.). II. 146 ● nemesről és polgárról a török időkben. I. 241 ● vitája a magyar koronáról. I. 73.
BORÁROS JÁNOS
— munkálata az adóügyi bizottság számára, 1802., II. 382.
BARÁTH BÉLA
— Batthyány Ignác akadémiai terveiről. II. 589.
BARÁTH FERENC
— Kármán József haláláról. II. 606 ● *A millenium és a magyar történelem.* I. 34 ● nekrológja. III. 49.
BARAT, J.
— tanulmánya Bél Mátyásról. II. 20.
BARÁTH TIBOR
— a felvilágosult abszolutizmusról Magyarországon. II. 243 ● a harmincadjövedelmek költségeiről, XVII. sz. I. 367 ● a VII. történész kongresszusról. III. 48 ● a magyar állam adóügyéről, 1605—1648., I. 367 ● a magyar történetirodalom ismertetéséről. I. 9 III. 24 ● vázlata a magyar sajtó történetéről. II. 402.
Barátságos válasz ... a Magyar Dánielnek ... adatott feleletre, 1790., (Szeitz Leó). II. 338.
BARÁTSZER (Sátoraljaújhely)
— községi rendszabályai, 1734., II. 47.
BARBARITS LAJOS
— Nagykanizsa történetéről. II. 50.
BARBARICS RÓBERT
— a Debreceni Grammatikáról. II. 617 ● Péczeli mint meseíró. II. 305.
BARBARO DÁNIEL
— velencei történetének magyar vonatkozásai, 1514., I. 192, 207.
BARBAROSSA FRIGYES (császár)
— bizánci szövetsége Magyarország ellen. I. 49, 76 ● káplánja: Viterbói Gottfried. I. 50 ● keresztes hadjárata és átvonulása Magyarországon, 1189., I. 50—51 ● magyarországi politikája. I. 76, III. 66 ● mint a birodalom újjáalkotója, Freisingi Ottó munkájában. I. 49.
BARBERINI
— könyvtár (Róma) anyagának Bethlen Gábor-vonatkozásai. I. 335.
BARCASÁG
— építészete. I. 186 ● és a német lovagrend, XIII. sz. I. 94 III. 68 ● reformációjáról Honterus munkája, 1543., I. 260 ● történetéről irodalom. II. 18, 65, 480 ● -ba Thököly Imre beütése, 1690., I. 428 ● -i hadi események a XVII. század küszöbén. I. 312 ● -i lelkész: Nössner Simon, XVII. sz. I. 328 ● -i szász betelepülés a középkorban. I. 84 ● -ról ismertető munka. I. 186.
BARCENSIS PROVINCIA, ld. Barcaság. I. 260.
BARCHETTI JÓZSEF
— írata Heves megye termékeiről, 1803., II. 442.
BARCLAY, JOHN
— *Argenis* c. politikai regénye. II. 225 ● és Dugonics András. II. 304.
BARCO tábornok
— mint budai katonai parancsnok, 1790., II. 347.
BARCZA IMRE
— könyvészeti munkái. I. 8, III. 29.
BARCZA JÓZSEF
— a *Metamorphosis Transylvaniae* mondattanáról. II. 17.
BARCZAFALVI SZABÓ DÁVID
— fordítása németből, 1787., II. 305 ● kiadta Miklós Sámuel halotti beszédeit, 1790., II. 273 ● mint a *Magyar Hirmondó* szerkesztője, 1784., II. 239 ● nyelvújítási kísérlete. II. 305, 617.

Barczán Endre
— a makói gimn. irataiból közöl. III. 80.
Bárczay Oszkár
— heraldikai kézikönyve. III. 54 ● kót hadi eseményről, XIII. sz. I. 96, 101 ● nekrológja. III. 49 ● a nikápolyi csatáról. I. 139 ● és Vári Rezső.
— — Bölcs Leó taktikájáról. I. 25.
Bárczi Géza
— a magyar szókincs eredetéről. III. 56—57 ● a tihanyi alapítólevélről. III. 62.
Barcsa János
— Budai Ézsaiásról. II. 594 ● Csokonai-irodalomról, kéziratokról. II. 607 ● a debreceni egyházi életről, XVIII. sz. II. 204 ● a debreceni kollégiumról. II. 129, 266 ● egyházi életről a XVIII. sz.-ban. II. 121 ● Hajdúnánás (és ref. egyháza) tört.-ről. I. 255, II. 52 ● Héczei Dániel följegyzéseiről. II. 343 ● a tiszántúli ref. egyházkerületről. I. 254 ● a tiszántúli reformátusokról a kuruckorban. I. 458 ● a XVII. sz.-i magyar történetirodalomról. I. 323.
Barcsay-család
— levéltára, 1624—1782., I. 14.
Barcsay (Barcsai) Ábrahám (testőríró)
— adatai, művei; róla irodalom. II. 222 ● fellépése Sajnovics és a lapp rokonság ellen. II. 216 ● levelezése. II. 222, 318 III. 121 ● munkái kiadása Révai Miklóstól. II. 225 ● és Orczy Lőrinc. II. 224 ● és Széchényi Ferenc gr. II. 318 ● verses levelei, 1777., II. 221.
Barcsay (Barcsai) Ákos (fejedelem)
— erdélyi uralma, róla irodalom. I. 355 ● harca II. Rákóczi Györggyel. I. 350 ● hívei, ld. Frank Andreas, Lázár György, Keresztury Demeter, Petrityvity-Horváth Kozma ● követsége Köprili nagyvezérnél. I. 350 ● levelezése, 1658—1660., I. 351—352 ● pénz- és hadügyei. I. 430 ● a román papságot fölmenti a tized és a kilenced alól. I. 355 ● röpirata II. Rákóczi György ellen, 1659., I. 349 ● -hez Apáczai Csere beadványa. I. 354.
Barcsay-Amant Zoltán
— a francia hadifoglyokról Magyarországon, 1793., II. 507 ● okmánykiadása a Rákóczi-korból. I. 451.
Bárdos József
— kiadta Kármán Fanniját. II. 606 ● Magyarországról a francia enciklopédiairodalomban, XVIII. sz. II. 22.
Bárdos Remig
— a magyar nyelvtisztító törekvésekről. II. 617.
Bárdossy (Bárdosy) János
— *Animadversiones* c. vitairata, 1792., II. 314 ● megjegyzései Berzeviczy Gergely művére, 1797., II. 470 ● *Stemma historicum* c. munkája, 1807., II. 595 ● *Supplementuma* Wagner szepességi okmánytárához, 1802., ● *Vota* c. irata. 1790., II. 365.
Bárdossy László
— a magyar politikáról a mohácsi vész után. I. 282.
Barics Béla, ld. Barits Adalbert.
Baritiu, Gheorghe
— a kálvinista kátéról. I. 347 ● közleménye az 1. román határérezred történetéről. II. 205 ● *Párti alese* c. munkája Erdély történetéről. II. 29, 123, 186.
Barits Adalbert (pesti egyet. tanár)
— *Dissertatio statistica* c. irata a magyar kormányformáról, 1790., II. 292, 315 ● irata a koronázási ünnepekről, 1790., II. 363 ● könyve a jogi oktatásról, 1792., II. 396—397 ● statisztikai tanulmánya Horvátországról, 1821., II. 411 ● szlavóniai írói lexikona, 1774., I. 10. III. 40.
Bark, Nils (svéd követ)
— jelentése a bécsi udvarról, 1756., II. 157.
Barkóczy Borbála grófnő
— versei, 1743., II. 142.
Barkóczy Ferenc gr. (esztergomi érsek)
— beszédei az 1764-i országgyűlésen. II. 187 ● fényüzéséről latin vers, 1765., II. 189 ● hadi segedelemre hívó levele, 1756., II. 184 ● halotti búcsúztatója, 1765., II. 198 ● javaslata a protestáns iskolák ellen, 1761., II. 207 ● környezetének tagja: Richwaldszky György, a *Vexatio* szerzője. II. 188 ● mint egri püspök, 1745—1761., II. 147, 232 ● mint mecénás. II. 147, 232 ● mint a tanulmányi ügyek vezetője. II. 207 ● tanúsága a „vitam et sanguinem" jelenetről, 1741., II. 100 ● -hez br. Orczy Lőrinc verse, 1761., II. 223.
Barkóczy Krisztina (gr. Károlyi Sándor f.)
— életrajza. I. 437.
Barkóczi László
— Brigetioról. III. 57.
Barla (Szabó) Jenő
— Skaricza Máté életéről. I. 260 ● Szegedi Gergelyről. I. 271.
Barle, J.
— cikke a horvátországi pestisről, 1738—1745., II. 97.
Barletius, Marinus
— munkája Castriota Györgyről, 1505., I. 163.
Barna Ferdinánd
— dolgozatai a magyar ősvallásról. I. 38 ● magyar Galeotto-fordítása. I. 166 ● a magyarok útjáról az Uraltól Lebediába. I. 33 ● a mordvinok vallásáról. I. 38 ● néhány ősműveltségi tárgy nevéről. I. 38.
Barna Imre
— magyar könyvészete, III. 19
Barna József
— ref. egyházi iratkiadása. II. 118.
Barna Mihály
— az ungvári rk. gimnázium történetéről. II. 132.
Báróczi ld. Bárótzi.
Baros Gyula
— Barcsairól, Bárótziról. II. 222 ● Bessenyei Sándorról. II. 223 ● Gvadányi Józsefről. II. 374 ● *Kazinczy és Radvánszky Teréz.* II. 600 ● a Margit-legendáról (közléssel). I. 213 ● a radványi énekeskönyvekről. II. 142.
Baross Károly
— a bánfalvai ev. egyház történetéről. I. 255.
Baross Károly
— Magyarország szőlőtermelésének múltjáról. II. 45.
Baróti Dezső
— Bessenyei Györgyről. III. 121 ● Dayka Gáborról. II. 607 ● Dugonics Andrásról. II. 304 ● *Érzelem és okosság. A magyar próza a felvilágosodás korában.* II. 599 ● és Tarnai A.
— — Batsányi jegyzeteiről. III. 126.
Baróti Lajos
— *Adatok Mercy Klaudius Florimond gr. életéhez.* II. 76 ● adattára Dél-Magyarország XVIII. századi történetéhez. II. 76 ● a bánsági legrégibb német településről. II. 33 ● a bánsági spanyol telepesekről. II. 34 ● élelmiszerárakról a Temesi Bánságban a XVIII. sz. első felében. II. 77 ● Frigyes Ágost szász választó hadjáratairól, XVII. sz. I. 411 ● Perjámos történetéről. II. 33, 162.
Baróti Lajos
— német hatásról Csokonainál. II. 608.
Baróti Szabó Dávid
— adatai, költői művei; róla irodalom. II. 224 ● és Batsányi János. II. 604 ● irata Orczy Lőrinc halálára, 1789., II. 299 ● mint a nemesi-nemzeti mozgalom költője. II. 302, 372 ● működése 1795 után. II. 610 ● része a *Magyar Museum* szerkesztésében. II. 241 ● szerepe a Kassai Magyar Társaság szervezésében. II. 302 ● szerepe a nyelvújításban. II. 617 ● Vanier-fordítása *Paraszti majorság* címen, 1779., 1794., II. 163, 430 ● verse Kassához a nemesi felkelők szemléjekor, 1797., II. 522 ● verse Orczy László főispánhoz, 1790., II. 346 ● verse a szabolcsi beiktató ünnepre, 1791., II. 358 ● verseiről Rájnis bírálata, 1781., II. 224 ● verskötete, 1786., II. 227 ● *Zrínyi Szigetvárról* c. szomorújátéka, 1786., II. 227.
Bárótzi Sándor
— adatai, irodalmi munkássága; róla irodalom. II. 222—223 ● alkimista tevékenysége. II. 263 ● és Barcsai Ábrahám. II. 222 ● feljegyzései a nemesi testőrség életéből, 1760—1800., II. 148, 159 ● és a hazai nemzetiségek. II. 356 ● irata a magyar nyelv védelmében, 1790., II. 356 ● munkáinak kiadása Kazinczytól, 1814., II. 617—618 ● szerepe a nyelvújításban. II. 617 ● verses levelei, 1777., II. 221.
Barozzi, N.
— Marino Sanuto-kiadása. I. 189.
Bars
— megye ellenállási akciója, 1819., II. 571.
— — határozatai a hadisegélyről, 1808., II. 537 ● ismertetése Bél Mátyás művében. II. 19 ● múltjából okiratok, I. 12, 320, 364, III. 41 ● topográfiai ismertetése, 1787., II. 236 ● török sérelmei, 1630., I. 364 ● vámhelyei a XV. században. I. 143, 205 ● verebélyi járásának nemzetiségi viszonyai az újkorban. II. 37 ● -i adminisztrátor:, ld. gr. Keglevich János, 1823., II. 37 ● -i alispán, ld. Lipthay Imre és III. 80 ● -i főispánok: ld. Dóczy András (XVII. sz.), Forgách Miklós (XVII. sz.) ● -i tatárjárás, 1559., I. 290. ● -i valláspolitika a Rákóczi-korban, III. 116.

— -i ref. egyház kurátora, ld. Péli Nagy András ● -i ref. esperesség története. I. 254.
BÁRSEANU, A.
— a brassói román iskola történetéről. II. 132.
BÁRSONY GYÖRGY (r. k. püspök)
— szerepe az ellenreformációban. I. 396 ● *Veritas* c. protestáns-ellenes irata, 1671., I. 389—390.
BARSY GYULA
— Magyarország népességéről a honfoglalás óta. II. 30.
BARTH FERENC ld. Szakál.
BARTH REZSŐ
— Gr. Lázár Jánosról. II. 225.
BARTHA BOLDIZSÁR (debreceni bíró)
— rövid krónikája, XVII. sz. I. 383.
BARTHA DÉNES
— ism. Taksonyi J. tanulmányát Pécs egyházi zenéjéről. II. 147 ● kiadta Pálóczi Horváth Ádám *Ötödfélszáz Éneket* II. 611 ● a magyar énekelt vers forrásairól. II. 625 ● az összehasonlító melódiakutatás újabb magyar irodalmáról. I. 39 ● a XVIII. század magyar dallamairól. II. 233.
BARTA ESZTER
— Gvadányi Rontó Páljáról. II. 373.
BARTHA GYÖRGY
— Szegedről Dugonics András munkáiban. II. 304.
BARTA ISTVÁN
— a bécsi egyetemről és Magyarországról a jezsuitakorban. I. 267 ● egyház és állam viszonyáról a középkor végén. I. 140, 174 ● az 1743. évi moldvai jezsuita misszióról. II. 116 ● kiadta Kossuth Országgyűlési Tudósításait. II. 366, 380, 446 ● középkori közjegyzőségeinkről. I. 112 ● középkorvégi művelődésünk és a külföldi egyetemek kapcsolatáról. I. 132, 215 ● a prágai egyetem és Magyarország kapcsolatairól. I. 133, 267, II. 132.
BARTA ISTVÁN
— Pécs gazdasági életéről a XVIII. században. II. 64, 180.
BARTA JÁNOS
— Bánk és Melinda tragédiájáról. II. 624—625 ● Baróti Szabó Dávidról. II. 224 ● a felvilágosodás és reformkor irodalmáról. III. 53, 121 ● Gvadányi Józsefről. II. 374 ● jegyzetei a *Fogságom Naplójáról*. II. 511.
BARTHA JÁNOS
— a magyar kath. énekköltészetről a XVIII. századig. I. 65, 271 ● szemelvényes Margit-legenda kiadása. I. 213.
N. BARTHA KÁROLY
— a debreceni gubacsapó céhről. II. 56, 460.
BARTHA PÁL (erdődi tiszttartó)
— utasítása, 1729., II. 47.
BARTAKOVICS JÓZSEF
— latin versezete az arany- és ezüstbányászatról, 1748., II. 54.
BARTAL ANTAL
— *A magyarországi latinság szótára*. I. 54. III. 61
BARTAL AURÉL
— Fadd viszonyairól. III. 118.
BARTAL GYÖRGY
— kommentárjai a középkori magyar közjog történetéhez, 1847., I. 58, 91 ● közli Pozsony megye árszabását, 1812., II. 476.
BARTHALOTI, JOHANN NEP.
— *Exercitatio* c. irata a toleranciáról, 1782., II. 271, 273.
BARTALUS ISTVÁN
— ausztriai kéziratokról. III. 44 ● Bakfark Bálint és Esterházy Pál egyházi zeneköltőményeiről. I. 423 ● magyar egyházak szertartásos énekeiről, XVI—XVII. sz. I. 271 ● a magyar palotás zene eredetéről. I. 270, III. 84 ● Tinódi dallamairól. III. 90.
BARTAY EDE és Gusztáv
— *Magyarország primásai*. II. 113.
BARTENSTEIN, EMMANUEL FRH. V.
— mezőgazdasági útijegyzetei Magyarországról. II. 428.
BARTENSTEIN, JOHANN CHRISTOPH FRH. V.
— megjegyzései a vámkérdésről, 1754., II. 174 ● mint az illir Hofdeputation elnöke, 1755—1767., II. 206 ● mint Mária Terézia tanácsadója. II. 86 ● néhány irata Padányi Bíró naplójában. II. 105 ● szerepe III. Károly kormányzatában. II. 85 ● tájékoztatása az illir ügyekről II. Józsefnek. II. 206.
BÁRTFA VÁROS
— ev. prédikátorai és a Confessio Pentapolitana. I. 261 ● leírása (1818) gr. Dessewffy József *Levelei*ben. II. 422 ● levéltára, 1319—1526., I. 13, 209 ● levéltárának magyar levelei, 1535—1565., I. 232 ● levéltárában iratok az 1722—23-i országgyűlésről. II. 77 ● polgárjoga és szokásai. I. 245 ● reformátora, ld. Stöckel Lénárt ● segítségét kéri II. Ulászló, 1514., I. 207 ● számadásai, 1418—1444., I. 126, 156 ● szerepe az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● vászonszövő üzeme, XV. sz. I. 125 ● viszonyai 1660 körül Simplicissimus útleírásában. I. 383 ● -i bizottság jelentése. III. 42 ● -i ev. egyház története. I. 255 ● -i káplán: János, XV. sz. III. 79 ● -i követek, ld. Glatz Jakab (XVII. sz.), Matheides Dániel (XVII. sz.), Miskolczy András (1764), Mokosinyi Antal (1791) ● -i követek naplója az ónodi országgyűlésről, 1707., I. 438 ● -i színügy a XV—XVI. században. I. 213—214, 269 ● -i tanács határozata a luxus ellen, 1715., II. 63 ● -i utazások, ld. gr. Batthyány Vince (1803), Heber (1806). II. 420, 426 ● -i vargák céhszabályai, 1499., I. 209.
BÁRTFAI SZABÓ LÁSZLÓ
— oklevéltára a Csáky-család történetéhez. III. 43 ● a Forgách-család történetéről. I. 15, 457 ● Forgách Ferencről. I. 226, 421 ● gyöngyösi földesurakról. I. 421 ● jegyzéke naplókról, emlékiratokról, 1815—1867., II. 399—400, III. 25 ● Óbuda egyházi intézményeiről a középkorban. I. 63 ● Pest megye okleveles emlékeiről 1599-ig. I. 12 ● Rákóczi és a jezsuiták viszonyáról. I. 466 ● a Széchenyi-család történetéről. I. 16, 159, II. 42, 237.
— — benne Széchényi Ferencről. II. 318.
— Széchényi György leveleiről. I. 414, 451, II. 68 ● Széchenyi István angol levelezéséről. II. 430 ● a Széchényi-könyvtár első katalógusáról. II. 588 ● Viszota Gyuláról. III. 52.
BARTFELD, ld. Bártfa.
BARTHOLD
— Gardizi-kiadása. I. 24.
BARTHOLINUS, RICHARDUS
— leírása a Habsburg-Jagelló királytalálkozóról, 1515., I. 195—196 ● részlete a magyar parasztháborúról, 1514., I. 192.
BARTHOLOMAEIDES JÁNOS LÁSZLÓ
— a wittenbergi magyar hallgatók emlékezetéről, 1817., I. 267, II. 133.
BARTHOLOMAEIDES LÁSZLÓ (előbbi apja)
— Csetnek nevezetességeiről, 1799., II. 419 ● leírása Gömör megyéről, 1806—1808., II. 417 ● a Sajó hajózhatóvá tételéről, 1808., II. 475.
BARTHOS ANDOR
— Kazinczy kiadatlan verseiről. II. 603.
BARTHOS KÁLMÁN
— Erdély pénz- és hadügyeiről, XVI. sz. I. 303.
BARTLING, C. G.
— a dunai keresk. hajózásról, 1768., II. 176.
BARTÓK FERENC (torockói bíró)
— följegyzései, XVIII. sz. II. 18, 149, 235.
BARTÓK GÁBOR
— Szatmárnémeti történetéről. I. 256, 266, III. 114.
BARTÓK GYÖRGY
— szerk.: *Erdélyi Féniks*. II. 398.
BARTON, EDWARD (konstantinápolyi angol követ)
— magyarországi útja, XVI. sz. I. 316.
BARTONIEK EMMA
— az Árpádok trónörökléséről. I. 59 ● bevezetése a Szt. István legendákhoz. I. 51 ● *Corona és regnum*. I. 96, 118 ● ism. Bethlen Kata önéletírását. II. 17 ● a kir. hatalomról, királyválasztásról, királyavatásról. I. 102, 118, III. 44, 63, 77 ● a koronázási eskü fejlődéséről. I. 118, 173 ● *Magyar történeti forráskiadványok*. I. 11, III. 23 ● *Mohács Magyarországa*. I. 189, 197, 222—223 ● Szt. István törvényeinek kéziratáról. I. 52.
BARTOS, F. M.
— a huszitákról. I. 140, III. 73.
BARTOS IMRE
— a hazai latin irodalomról, XVIII. sz. II. 600.
BARTOSS (Bartoschek) DE DRAHONICZ
— forrásszövege a csehországi huszita mozgalmakról. I. 111.
BARTOSSÁGH JÓZSEF
— a juhtenyésztésről, 1823., II. 441.
BARTS GYULA
— Borsos Tamásról. I. 330 ● a szerbek történetéről. III. 62 ● Zalai Kápolnai András és Piskolti Fabricius Mátyás feljegyzéseiről, 1576—1601., I. 314.
BARTSCH KONRÁD DOMOKOS
— jegyzetei a Balatonról, 1782., II. 235 ● kapcsolata Hajnóczy Józseffel. II. 300.

BARTSCH, R.
— a bécsi jakobinusokról. II. 518.
BARTUCZ LAJOS
— az avarokról. III. 58 ● a magyar jakobinusok exhumálásáról. II. 515 ● II. Rákóczi Ferenc hamvairól. I. 472, III. 117.
BARUEL (abbé)
— írata a Horia-felkelésről, 1801., II. 286.
BARVINSZKIJ, B.
— Daniló és IV. Béla találkozásáról, XIII. sz. I. 98
BARVITIUS, J.
— gyűjteménye Rudolf leveleiből. I. 315.
BASARABA (havasalföldi vajda)
— győzelme Károly Róberten. I. 121.
BASARAB MÁTÉ (havasalföldi vajda)
— külföldi kapcsolatai, 1632—1654., I. 344.
BASCAPÈ, G. C.
— adatai Erdély és Itália kapcsolatairól, XVI. sz. I. 307 ● Magyarországról 1584-ben (Possevino alapján). I. 316.
BASCHET, A.
— a XVI. századi velencei diplomáciáról. I. 204.
BASEDOW
— pedagógiájának hatása Magyarországon a XIX. sz. elején. II. 582.
BASEL ld. Bázel.
Basileios élete
— c. X. sz.-i bizánci forrás magyar vonatkozásai. I. 26.
BASILIUS LUPU, VASILE; (moldvai vajda)
— levele Kemény Jánoshoz, 1647., I. 348.
BASIRE (Basirius) ISZÁK
— adatai, levelei; róla irodalom. I. 349 ● gyulafehérvári iskolarendje, 1657., I. 354 ● *Triumviratus* c. munkája Apáczai Csere ellen, 1656., I. 354 ● védirata II. Rákóczi György mellett. I. 349.
BASILOVITS, JOANNICIUS (bazilita kolostorfőnök)
— ruszin kútfőgyűjteménye, 1799—1805., II. 124—125.
BASKIR
— magyar azonosság kérdése. I. 24.
BASSANO, DUC DE, ld. Maret.
BASTA GYÖRGY (császári hadvezér)
— emlékirata Erdélyről, 1602., I. 308 ● főjelentése, 1603., I. 308 ● levelezése és iratai, 1597—1607., I. 308, 320 ● uralma alatti erdélyi pusztulás forrásai és irodalma. I. 292, 305, 306, 308, 312 ● uralma idejéből kincstartói utasítások, 1598., I. 308 ● -höz a lugosi tanács levelei, 1602., I. 308.
BÁSTHY JÓZSEF
— *Magyarok emléke*, 1836., II. 104, 500. III. 40.
BÁTA
—i apátság jobbágyaihoz intő levél, XVII. sz. I. 361.
BÁTASZÉK
— 1721-i törvénye. II. 47.
BATÁVIA
—i utazásai Jelky Andrásnak, XVIII. sz. II. 155.
BATHÓ ISTVÁN
— Kéry Jánosról. I. 382.
BÁTHORI-család
— leszármazása. I. 309 ● nyírbátori temploma. I. 310.
BÁTHORI ANDRÁS
— levelei Nádasdy Tamáshoz, 1549—1559., I. 277.
BÁTHORI ANDRÁS (bíboros és fejedelem)
— címerlevelei. III. 94 ● könyvtára. I. 265 ● római útja. I. 310 ● uralma és halála, 1599., I. 311, III. 94.
BÁTHORI ANNA
— élete. III. 96.
BÁTHORI BOLDIZSÁR
— és Báthori Zsigmond viszálya. I. 304.
BÁTHORI ERZSÉBET (Nádasdy Ferencné)
— és Magyari István. I. 313. ● — ról irodalom. III. 94.
BÁTHORI GÁBOR (fejedelem)
— adatai; életrajzai, irodalma. I. 329 ● athnáméja. I. 328 ● elleni Kendy-féle összeesküvés. I. 328 ● fejedelemségének forrásanyaga. I. 328—329 III. 96 ● és a hajdúk, 1608—1611., I. 329 ● híve, ld. Nössner Simon ● választási feltételei. I. 329 ● viszonya a lengyel koronához. I. 329, 340 ● viszonya a román vajdaságokhoz. I. 329.
BÁTHORI GÁBOR (pesti ref. superintendens, XIX. sz.)
— bírálata Mándi Márton István katekizmusáról. II. 577 ● és Guzmics Izidor bencés apát. II. 574 ● *Lehet-e, van-e egyedül idvezítő Ekklézsia* (1823) c. prédikációja. II. 574, 577 ● püspöki látogatásai, 1816—1819., II. 580 ● a toleranciáról kiadott irata (1822) és visszhangja. II. 574, 577—578.
BÁTHORI ISTVÁN (vajda, nádor)
— élete. III. 82 ● fellépése Corvin János ellen, 1490., I. 201 ● ítéletlevele Verbőczi számfizetéséről, 1526., I. 221 ● letétele és újból hatalomhoz jutása, 1525—1526., I. 221 ● és a székely mozgalom, 1492—1493., I. 206 ● szerepe 1514-ben. I. 192, III. 79.
BÁTHORI ISTVÁN (fejedelem, lengyel király)
— adatai, uralkodásának forrásai és irodalma. I. 304—310, III. 27, 87, 94 ● betegségéről egykorú munka, 1588., I. 305 ● és Beszterce. I. 310 ● diplomáciai kapcsolata Rudolf császárral. I. 315 ● diplomatája: Kakas István. I. 309 ● emlékirata IV. Iván cárhoz. I. 310 ● főiskola-alapítása Kolozsvárott. I. 310 ● hadi rendtartása, 1376—1586., I. 307 ● halála. I. 310 ● és IV. Iván cár viszonya. I. 307, 310 ● kancellárja: Forgách Ferenc. I. 226 ● koának főbb erdélyi szereplői. I. 309 ● lengyel történetírója: J. Lasicki. I. 305 ● lengyelországi magyar hadai. I. 310 ● lengyelországi uralkodása. I. 305, 310 ● levelezése. I. 307 ● magyar humanistái. I. 227, 310 ● mint humanista. I. 310 ● mint történetíró. I. 304 ● és a románok. I. 310 ● statutumai a szászoknak, 1583., I. 297 ● tárgyalásai János Zsigmond nevében II. Miksával, 1563—1565., I. 301 ● tervei Habsburg-ellenes lengyel—magyar államszövetségről. I. 310 ● udvari történésze: Brutus János Mihály. I. 226 ● és a vallásszabadság kérdése Erdélyben. I. 253 ● visszaemlékezései a Szatmár körüli harcokra. I. 304 ● -hoz írt ajánlás Fronius munkájában, 1583., I. 293 ● -hoz Palestrina zeneköltemények. I. 310 ● -ról Czövek István életrajza, 1817., II. 594.
BÁTHORI KRISTÓF (vajda)
— erdélyi szerepe, XVI. sz. I. 309 ● híve: Kocsárdi Gálfi János. I. 304 ● levelei. I. 307.
BÁTHORI MIKLÓS (váci püspök, XV. sz.)
— jellemzése Galeotto Marzio szövegében. I. 184.
BÁTHORI ZSIGMOND (fejedelem)
— életéről, kormányzatáról források és irodalom. I. 304—311 III. 88, 93, 94 ● havasalföldi hadjárata, 1595., I. 306, 308, 311 ● és Kendy Sándor mozgalma, 1594., I. 306 ● és Kocsárdi Gálfi János. I. 304—305 ● és a krimiai tatárok, 1598., I. 308 ● külpolitikája. I. 308, 311 ● lemondása, visszatérése, bukása. I. 308, 311 III. 94 ● levelei. I. 308 ● meszeshegyi veresége, 1601., I. 312 ● oklevelei Jacobinus János formulás könyvében. I. 306 ● és az oppeln-ratibori hercegségek. I. 311, 339 ● tanácsadója: Carillo Alfonz. I. 308 ● titkára: Gyulafi Lestár. I. 305 ● történetírója: Baranyai Decsi. I. 305 ● udvarmestere: Pellérdi Péter. I. 306 ● udvartartása, udvarának jellemzése. I. 306, 311 ● utasítása Szegedi Pálnak. I. 308.
BÁTHORI ZSÓFIA (II. Rákóczi György felesége)
— életrajza, irodalma. I. 352, III. 99, 107 ● jobbágyszolgáltatási szabályzata a szilágysomlyói uradalomnak, 1669., I. 430—431 ● rendtartása és utasításai a munkácsi uradalomnak. I. 431.
BÁTHORI—ÁPOR szemináriuma Kolozsvárott. II. 132.
BATIZI ANDRÁS (XVI. századi reformátor)
— és a szántói iskola. I. 260.
BATIZI JÁNOS (főharmincados)
— -hoz Apafi M. utasításai, 1685., I. 430.
BATIZI LÁSZLÓ
— Vályi Andrásról. II. 358, 583.
BATKA, J.
— Napóleonról Pozsonyban, 1809., II. 557.
BÁTKY ZSIGMOND és Győrffy István, Visky Károly
— a magyarság néprajzáról. II. 49, 146.
BÁTORKESZI
— -i répacukorgyártó üzem, XIX. sz. II. 467.
BATSÁNYI JÁNOS
— adatai, élete, munkái; róla irodalom. II. 603—604 III. 126 ● — arcképe. III. 127 ● és Baróti Szabó Dávid. II. 604 ● és Bitnitz Lajos. II. 604 ● felesége: Baumberg Gabriella. II. 604 ● fellépése Kazinczy nyelvújítása ellen. II. 618 ● és gr. Forgách Miklós. II. 604 ● irodalmi pályájának általános jellemzése. II. 599 ● jegyzetei. III. 104, 125 ● és a Kassai Magyar Társaság. II. 302 ● és Kazinczy Ferenc. II. 504 ● kiadta Ányos Pál munkáit, 1798., II. 302.
— — Bessenyei *Hunyadiját*. II. 221 ● Faludi Ferenc verselt. II. 144.
— és Kis János. II. 604, 619 ● könyvtára. II. 589 ● linzi internáltsága Napoleon bukása után. II. 556 ● mint a nemesi-nemzeti mozgalom írója 1790 körül. II. 304, 382, 604 ● ódája a rendekhez, 1796., II. 520 ● és Orczy Lőrinc. II. 223, 224, 604 ● Párisban. II. 604 ● és Ráday Gedeon. II. 604 ● része a *Magyar Museum* szerkesztésében, 1788., II. 241 ● szerepe a magyar

jakobinus mozgalomban. II. 512, 517 ● szerepe Napóleon kiáltványának fordításában, 1809., II. 555—556 ● verse Mantua visszafoglalásakor, 1799., II. 524 ● verse Orczy Lászlóhoz, 1790., II. 346 ● verses levele Virág Benedekhez. II. 604 ● -hoz Kreskay Imre levele. II. 615.
BATSÁNYI JÁNOSNÉ (Baumberg Gabriella)
— élete, irodalmi működése. II. 604.
BATSCHKI—JAREK
— telepítése, 1787., II. 248.
BATTA GYÖRGY
— a berzétei ref. egyház történetéről. I. 255.
BATTA ISTVÁN
— Vizaknai Bereczk György naplójáról. I. 441.
BATTHYÁNY ÁDÁM GR. (tábornok)
— levelezése az 1683-i török hadjárat idejéből. I. 402.
BATTHYÁNY ÁDÁM GR. (tárnokmester)
— ellen jobbágyok panaszai, XVIII. sz. II. 192.
BATTHYÁNY ÁLAJOS GR.
— adatai, munkái, politikai felfogása; róla irodalom. II. 316 ● *Ad amicam aurem* c. munkája, 1790., II. 316 ● *Ad amicissimam aurem* c. munkája. II. 350 ● *Ad utramque aurem* c. válaszirata Szeitz Leó ellen, 1791., II. 332, 520 ● álláspontja a jobbágykérdésben. II. 450 ● ellen Szeitz Leó támadása, 1791., II. 337 ● névtelen irata az 1806-i háborúról. II. 536 ● válasza Izdenczy József röpiratára, 1791., II. 316, 327 ● vallásügyi országgyűlési beszéde, 1791., II. 366, 368—369.
BATTHYÁNY BOLDIZSÁR
— a francia udvarnál, XVI. sz. I. 241.
BATTHYÁNY FERENC (horvát bán)
— levele I. Ferdinándhoz, 1534., I. 277 ● -hez II. Lajos levelei, 1526., I. 222.
BATTHYÁNY FERENC
— levelei a Thurzókhoz, 1606—1620., I. 364.
BATTHYÁNY IGNÁC GR. (püspök)
— adatai, életrajza. II. 579 ● akadémiai tervezetei. II. 589 ● *Leges ecclesiasticae* c. kiadványa, 1785—1825., I. 16, 45, 52, 60.
— — benne közli a Szt. Istvánnak tulajdonított intelmeket. I. 52 ● és a váradi krónikát. I. 45.
— megalapítja a gyulafehérvári könyvtárat. II. 588 ● Szt. Gellért műveiről, 1790., I. 52 ● -hoz intézett iratok az erdélyi unió ügyében, 1790 körül. II. 377.
BATTHYÁNY JÓZSEF GR. (esztergomi érsek)
— ellen röpirat, 1783., II. 272 ● irata VI. Pius bécsi tárgyalásáról, 1782., II. 270 ● mint az 1790/91. országgyűlés jegyzőkönyvének cenzora. II. 342 ● naplója az 1764-i országgyűlésről. II. 186 ● és Trenk antiklerikális irata, 1790., II. 330 ● válasza II. József egyházpolitikai rendelkezéseire, 1782., II. 265 ● vallásügyi beszéde az országgyűlésen, 1791., ● -hez II. József levele, 1782., II. 266 ● -hez verses irat, 1797., II. 522.
BATTHYÁNY KÁROLY GR.
— levele csapatai viselkedéséről, 1746., II. 102 ● szerepe az osztrák örökösödési háborúban. II. 105.
BATTHYÁNY KRISTÓF GR. (tábornok)
— hadra hívó parancsa, 1664., III. 105 ● levelezése az 1683-i hadjárat idejéből. I. 402.
BATTHYÁNY LAJOS GR.
— ellen jobbágyok panaszai. II. 192 ● fölött halotti beszéd, 1766., II. 195 ● hadi segélyre buzdít a hétéves háború idején. II. 184 ● magyar beszéde az 1764-i országgyűlésen. II. 187 ● mint alkancellár, 1746-ig. II. 87 ● mint nádor, 1751—1765., II. 105.
BATTHYÁNY LAJOS GR. (főispán)
— megünnepli az osztrák császári cím fölvételét, 1804., II. 534.
BATTHYÁNY TÓDOR (= Tivadar) gr.
— politikai verse az 1796-i országgyűlésre. II. 519 ● találmánya: az ár ellen haladó hajó. II. 468, 474 ● tervei a Duna—Száva—Kulpa víziút szabályozására. II. 474.
BATTHYÁNY VINCE GR.
— fölveti a Duna—Tisza csatorna gondolatát. II. 475 ● a gabona- és dohánykivitelről, 1816., II. 476 ● utazásai Magyarországon és a szomszédos országokban, XIX. sz. II. 420—421, 429.
BATTHYÁNY-könyvtár (Gyulafehérvár)
— alapítása. II. 588 ● anyaga a Horia-felkelésről. II. 287 ● XIV—XV. századi kódexei. I. 130 ● kéziratai, III. 44.
BATTHYÁNY-levéltár
— iratai Bethlen Gábor korára, 1613—1627., I. 334, 339.
BATTHYÁNY-uradalom
— ügyésze: Mészáros Ignác. II. 450.
BATTIK GERGELY
— naplója Fülek ostromáról, 1682., I. 397.
BÁTYKA JÁNOS és Párniczky Mihály
— a magyar Corpus Iurisról. I. 232.
BAUCH GUSZTÁV
— adalékai a reformáció és a tudományok történetéhez, XVI. sz. I. 252 ● Henckel Jánosról. I. 218 ● a humanizmus meggyökerezéséről Bécsben. I. 216 ● Silesius Logusról. I. 217 ● Ursinus Velisről. I. 274.
BAUDIER, MICHEL
— munkája a török történetről, 1641., I. 342.
BAUDRILLART, ALFRED (és mások)
— egyháztört. lexikona. III. 30.
BAUER ÁDOLF
— a lovagság társadalmi és politikai szerepéről. I. 119.
BAUER, W.
— I. Ferdinánd uralkodásának kezdetéről. I. 283 ● kiadta I. Ferdinánd családi levelezését. I. 277 ● és Lacroix, R. ● kiadta I. Ferdinánd levelezésének folytatását. II. 278.
BAUER, WILHELM
— a közvéleményről. II. 263.
BAUFFREMONT, PIERRE DE
— feljegyzései magyarországi útjáról, 1737., II. 23, 94.
BAUHOFER GYÖRGY JÁNOS
— az evangélikus egyház történetéről Magyarországon. II. 118—119, 249, II. 120, 580. III. 85.
BAUMBERG GABRIELLA, ld. Batsányi Jánosné
BAUMGART, JAN
— lengyel tört. bibliográfiája. III. 35.
BAUMGARTEN FERENC
— forrástanulmánya Nagy Lajos és Velence viszonyához. I. 107, 120 ● kritikai jegyzetei az Árpád-korról. I. 56, 64, 73.
— — benne a somogyvári apátságról, XI. sz. I. 64 ● III. Béla jövedelmei kimutatásának hiteléről. I. 56.
— a magyar honfoglalás kútfőiről. I. 24 ● a saint-gilleei apátság összeköttetéseiről Magyarországgal. I. 55, 73 ● Szt. László temetkezési helyéről. I. 73.
BAUMGARTEN, H.
— V. Károly történetéről. I. 286 ● Sleidanusról, XVI. sz. I. 229.
BAUMGARTEN (Bányai) L.
— cikkei francia államférfiak erdélyi útjáról a XIX. sz. elején. II. 426.
BAUMGARTEN, M.
— adaléka a magyar—orosz összeköttetés történetéhez, XII. sz. I. 75.
BAUMGARTEN SÁNDOR
— Flachat magyarországi útleírásáról, 1740., II. 24 ● Sully kelet-európai terveiről. III. 101 ● Szelepcsényi francia vitájáról. III. 106.
BAUMGARTENBERG
—i formulás könyv, XIII. sz. I. 101.
BAUMGARTNER A.
— a kerczi apátságról a középkorban. I. 63.
BAUSZ TEODORIK
— Kultsár Istvánról. II. 405.
BAVARIA, ld. Bajorország
BAVIERA, G. F.
— egykorú olasz feljegyzései Báthory Zsigmond udvaráról, 1591—1594., I. 306.
BAVIERA, F.
— Itália és Erdély kapcsolatairól. I. 306.
BAY FERENC
— Napóleonról Magyarországon. II. 544, 546, 557.
BAY MIHÁLY
— naplója Konstantinápolyi követségéről Thököly idején, 1692—1693., I. 398 ● naplója tatár követségéről a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 438.
BAYER ALICE
— Marmontel hatásáról Magyarországon. I. 222.
BAYER FERENC
— Batsányi Jánosról. II. 556, 604.
BAYER JÓZSEF ld. Némedy (Bayer)
BAYER JÓZSEF
— egy Bánk bán-tárgyú német drámáról. II. 624 ● egy magyar Eszter-drámáról. II. 143 ● az első magyar nyelvű színielőadásról, 1784., II. 302 ● Katona Józsefről (kiadással). II. 623—624 ● kiegészítése Kazinczy műveinek jegyzékéhez. II. 601 ● a magyar drámairodalom történetéről. I. 289, II. 141, 145, 226, 626 ● Molière első fordítóiról. II. 228 ● a nemzeti játékszín történetéről. II. 624, 627 ● pálos iskoladrámákról, XVIII. sz. II. 228 ● Shakespeare drámáiról hazánkban. II. 602, 626 ● a soproni magyar színészetről. II. 627.

BAYER MÁRTON
— Baranyáról, 1822., II. 416.
BAYNES
— munkája a bizánci birodalomról. I. 75.
BÁZEL
—i Bonfini-kiadások, XVI. sz. I. 147—148 ● -i egyetem magyar diákjai a XVII—XVIII. században. I. 268, II. 133, III. 102 ● -i egyetemen tanult Hatvani István. II. 133 ● -i röpiratok a Rákóczi-szabadságharcról. I. 445 ● -i tanár: Verenfels Sámuel vallási iratai, 1790., magyarországi irodalmában. II. 333 ● -i természettudós körök, XVIII. sz. II. 154 ● -i útjáról (1760) gr. Teleki József naplója. II. 154 ● -i zsinat forrásai és irodalma. I. 110—111, 115, 140 ● -i zsinat és Albert király. I. 145 ● -i zsinat és Zsigmond. I. 140 ● -i zsinaton a bécsi egyetem képviselője: EBENDORFER TAMÁS ● -i zsinat jegyzője: Aeneas Sylvius. I. 158.
BAZILEVICS, K. V.
— az orosz külpolitikáról, XV. III. 77.
BAZIN
— az 1790/91-i országgyűlésen. II. 483 ● -i bortermés, 1821., II. 436 ● -i ev. imaház megnyitása, 1783., II. 274 ● -i grófok, ld. Szentgyörgyi és bazini ● -i Pálffy-levéltár. I. 15, 238 ● -i plébános, ld. Bencsik József ● -i polgár: Johann Gross. II. 274.
BEATIS, ANTONIO DE,
— leírása Luigi D'Aragona kardinális útjáról, 1517—1518., I. 211.
BEATRIX (II. András 3. felesége). I. 93, 102.
BEATRIX (Mátyás kir. felesége)
— adatai, irodalma. I. 171, 173 ● arcképe. I. 186 ● bécsi udvara. I. 178 ● a délszláv költészetben. III. 76 ● esküvőjéről egykorú leírás. I. 168 ● feiolvasója, ld. Bonfini ● házassága Mátyással. I. 171.
— — az egykorú humanista irodalomban. I. 169.
— hitbére: bányajövedelme. I. 170 ● és Ransanus. I. 51, 166—167 ● (mint özvegy) és II. Ulászló hamis házassága. I. 202 ● unokaöccse: Hyppolit. I. 155 ● útja Pettauból Budára, 1476., I. 167 ● és a zene. I. 182 ● -ról olasz humanista írók. I. 168—169.
BEAUHARNAIS, EUGENE
— francia csapatai Győrnél, 1809., II. 544, 555.
BEAUJEU, CHEVALIER DE
— *Mémoires* c. irata a Thököly-felkelésről, 1698., I. 399.
BEBEK GYÖRGY
— kapitányi kinevezése. 1557., III. 92.
BEBEK IMRE (országbíró)
— ellenőrzi a liptói és turóci okleveleket, 1391., I. 112—113.
BECANUS, MARTIUS (gyóntató)
— és II. Ferdinánd levelezése. I. 366.
BECHER, J. JOACHIM (osztrák kameralista)
— életrajza, munkái, XVII. sz. I. 416, II. 57 ● szerepe az Orientalische Compagnie alapításában. I. 395.
BECHET
— munkája Martinuzziról, 1715., I. 302.
BECHON
— mint II. Rákóczi Ferenc francia titkára. I. 435.
BECK, CHRISTIAN AUGUST
— magyar közjogának (1752) új kiadása, 1790., II. 372.
BECK GERGELY
— a belső-somogyi ref. egyházmegyéről. II. 120.
BECK J.
— kiadta az anabaptisták krónikáit. I. 261, 359.
BECK PÁL (helytartótanácsos)
— szerepe a porosz—magyar kapcsolatokban 1790 körül. II. 301, 352.
BECKENSLOER JÁNOS (érsek)
— szökése (1475) és intrikái Magyarország ellen. I. 178.
BECKER, A.
— Napóleon és Magyarország. II. 556.
BECKER, R.
— morvamezei csatáról. I. 101.
BECKER, S.
— Ausztria pénzeiről, 1524—1838., II. 86.
BECKER, W. G.
— mint a *Taschenbuch für Garten Freunde* szerkesztője. II. 409.
BECKER, W. G. E.
— bányászati útleírása Magyarországról, 1815—1816., II. 427.
BECKERS, JOSEPH HEINRICH GR. V. (nádori főhadsegéd)
— egykorú munkája az 1809—1810-i nemesi felkelés történetéről, és más iratai. II. 543.
BECKMANN, G.
— kiadta Albert német királyságának birodalmi gyűlési iratait. I. 145 ● Zsigmond harcáról az ozmánok ellen. I. 138.
BECKMANN, JOHANN (göttingai tanár)
— hatása Rumy Károly György (tanítványa) munkájára. II. 432 ● mint Berzeviczy Gergely tanára. II. 469.
BECKÓ
—i birtokosok rendtartása, 1634., I. 370.
BECZE ANTAL
— a Siculicidium utójátékáról. II. 186.
BÉCS
— árumegállítójoga. I. 99, 129 ● elfoglalása (Mátyás) és visszavétele, 1485, 1490., I. 146, 168, 178, 194, 201 III. 77 ● elfoglalása a franciák által, 1805, 1809., II. 539, 558, 555 ● felé útvonalaink. I. 284, II. 474 ● a francia háborúk idején. II. 400, 484, 519, 536, 539, 547—548, 552—553, 555—558, 563—564, 567 ● kultúrtörténete. II. 486, 568 ● lázadása III. Frigyes ellen, 1462., I. 149 ● leírása XVII. sz. I. 349 ● és Martinovics Ignác. II. 323, 507 ● és a parasztháború, 1514., I. 191, 194 ● pénzügyei a XVI. sz.-ig. I. 99 ● és Pozsony kapcsolata, kereskedelme. I. 128, II. 63 ● táján magyar harcok, 881., I. 29 ● török ostromai, 1529, 1683., I. 230—231, 281, 289, 402, 406—9, 432, III. 34, 108 ● története, forrásai. II. 213, 486 ● -be visszatérése I. Ferencnek, 1814., II. 563—564 ● -ből a korona hazahozatala, 1790., II. 347 ● -i ágens Trieszt-ből: Romanini. I. 443 ● -i akadémia kiadványai. I. 172, 199, 238, 278 ● -i államtanács. II. 101, 204, 485 ● -i állatorvosi iskola. II. 439 ● -i angol követek, ld. Adair, Murray, Robinson, Saphorin, Stepney, Sutton, Wraxhall alatt is. I. 420, 450, 467—468, II. 86, 99, 153, 540 ● -i bankviszonyok. II. 86, 181, 260, 282 ● -i béke, 1606., I. 320—322, 330, 367—368, II. 272, 329, 337—339, III. 96.
— — 1615., I. 368 ● 1624., I. 330 ● 1809., II. 484, 547—548, 557, 570.
—i benyújtása a Supplex Libellusnak. II. 378 ● -i cenzor: Gustermann A. II. 559 ● -i cenzura. II. 151, 403, 559, 590 ● -i csillagvizsgáló és Hell Miksa. II. 217 ● -i egyetem alapítása, története. I. 133, 216, 218, II. 73, 160, 210—211, 584.
— — magyarországi tanulói, tanárai. I. 130, 132—133, 181—182, 194, 216, 267, II. 21, 132, 159, 226, 412, 440, 546, 555, 564 ● román tanulói (ld. még Budai—Deleanu J., Sinkai Gy. alatt is). II. 496—497.
—i élete, költekezése a magyar arisztokráciának, XVIII. sz. II. 15, 42, 153, 159, 182, 299, 386 ● -i építészek Magyarországon. II. 232, 628—629 ● -i érsekek, ld. Migazzi A. alatt is. II. 201, 270, 273 ● -i feljegyzések, 1521, 1526., I. 197 ● -i felvilágosodás, francia hatás. II. 156, III. 121 ● -i fogságban II. Apafi Mihály. II. 111. III. 110.
— — Bethlen Miklós. I. 426, 440.
—i forrásszövegek magyar vonatkozásai. I. 90, 150 ● -i francia követek, megbízottak, ld. Champagny, Gremonville, Lacuée, Rohan, Sébeville, Vauguyon, Villars alatt is. I. 387, 393, 399—400, 406, 409, 442, 460, II. 153, 183, 533, 556 ● -i haditanács. I. 411, II. 360 ● -i hír Belgrád bevételéről, 1717., II. 71—72 ● -i holland követek, ld. Bruininex, Hop alatt is. I. 392, 397, 401, 423 ● -i horvát kollégium. II. 150 ● -i humanizmus és Magyarország. I. 194, 216—218, 226 ● -i ipar, kereskedelem. I. 97, 129, 244, 373, 416—417, II. 57, 61, 172, 177, 388, 391, 424, 461, 468, 476 III. 76 ● -i irodalmi kultúra, XVIII. sz. II. 219 ● -i jakobinusok. II. 518 ● -i jezsuiták II. 187, 198 ● -i kapucinusok. II. 270 ● -i Képes Krónika. I. 43—45, 72, 80, 87—88, 104—105, 116, 135, 146—147, III. 69 ● -i képzése a román értelmiségnek. II. 205, 496 ● -i kihallgatás Gritti haláláról. I. 275 ● -i királytalálkozó, 1515., I. 195, 204 III. 80 ● -i kódexek. I. 52, 130, 131, 168 ● -i kongresszus, 1814—1815., II. 426—427, 470, 485, 568 ● -i konvenció, 1791., II. 353 ● -i kormányszékek (kancellária, kamara)., I. 284, 376, 416, II. 85—88, 101, 281, 288, III. 120 ● -i könyvtárak, kéziratok. I. 19, 48, 191, 300, 389, 451, II. 187, 216, 300, 451, 520, 536 ● -i könyvtárosok, ld. M. Denis, Kollár, Lambeccius ● -i köre, működése Kollár Ádámnak. II. 156, 187, 189 ● -i köre Széchényi Ferencnek. II. 318, 572. 579 ● -i kör- sáncok a kuruckorban. I. 461 ● -i lakosok Bánságba telepítése. II. 36 ● -i levelei Nenadovic Pálnak. II. 206 ● -i levéltárak és magyar vonatkozásaik. I. 19, 279—280, 289, 294, 392, 395, 408, 411, 415, 454—455, 470, II. 73, 96, 162, 173, 236, 243, 470, 484, 500, 512, 515, 553, 556, 561, 567. III. 44. 120 ● -i magyar követ: Kövendi Székely M. 1514., I. 207 ● -i magyar papok, prédikációk. II.

198—199, 268, 356, 565—566 ● -i magyar (prot.) ágensek, ld. Bessenyei György, Keresztury József, Kiszely Pál, Nagy Sámuel, Nemes György alatt is. II. 156, 195, 203, 219, 314, 461, 503 ● -i magyar sajtó. II. 156, 239—240, 339, 356, 404, 605, 617 ● -i magyar testőrök. II. 159, 219, 221, 263 ● -i magyar történetkutatás, intézet. I. 6, 19, II. 515 III. 50 ● -i makedo-román kolónia. II. 498 ● -i marhakivitel, XVII. sz. I. 378 ● -i merkantilprotokoll, XVIII. sz. II. 172 ● -i mezőgazdasági egyesület. II. 410 ● -i nyomdák, könyvkereskedelem. I. 135, 180, 227, II. 127, 221, 240, 263—264, 325, 410, 499 ● -i orosz követség tagjai, ld. Urbick, Julinac alatt is. I. 453, 469, II. 231 ● -i orvos: Töltényi Sz. II. 620 ● -i pápai nunciusok és jelentések, ld. Aleander, Buonvisi, Garampi, Serra, Severoli alatt is. I. 258, 301, 315, 376, 395, 409, II. 20, 163, 202, 258, 576, 578—579 ● -i parasztküldöttségek. II. 287, 314 ● -i Pázmáneum, ld. Dobner I. és Hevenesi G. alatt is. I. 251, II. 108 ● -i polytechnikai intézet. II. 410, 459 ● -i porosz (brandenburgi) követek, ld. Jacobi, Luchesini, Podewils, Schmettau alatt is. I. 404, 461, II. 52, 103, 301, 512 ● -i prédikációi Kapisztránnak. XV. sz. I. 161 ● -i prot. lelkész, Glatz J. II. 420, 577, 584 ● -i prot. teológiai fakultás. II. 584 ● -i prot. ügyvivők, ágensek. II. 203, 219 ● -i püspök: F. Nausea I. 286 ● -i rendőrség. II. 282, 351—352, 485—486, 518, 556, 558 ● -i sajtó, röpiratok. II. 156, 239—240, 263, 286, 300, 380, 405—406, 449, 546 ● -i svéd követek, ld. N. Bark, B. Oxenstierna, Pufendorf alatt is. I. 389, 392, II. 157 ● -i szerb ágens: Novákovics I. II. 360 ● -i szerb sajtó, nyomda. II. 127, 499 ● -i színjátszás magyar kapcsolatai. II. 229, 561, 562, 622 ● -i tanárok. ld. Adami P., Bisinger, Bredeczky S., Ebendorfer T., Erdélyi Mihály, Genersich J., Hoffmann L. A., Jung J., Justi, Lammbach, Luca, Márton József, Martini, Mitterpacher L., F. Riegl, Sonnenfels, Van Swieten alatt is. I. 110, 159, II. 150, 160—161, 163, 251, 273, 325, 411—412, 416, 439—440, 459, 488, 546, 555, 572, 592—593 ● -i tanulmányi bizottság, XVIII. sz. II. 278, 581 ● -i tanulók Magyarországról, ld. András S., Balla G., Dercsényi J., Fejes J., Görög D., Nagyszombati M., Papp László, J. G. Schreiber, Skerlecz M. alatt is. I. 194, II. 21, 51, 226, 336, 385, 404, 436, 489, 564 ● -i tartózkodása Andréossy tbknak. II. 540.

— — Batsányi Jánosnak. II. 555, 603 ● Bessenyei Györgynek. II. 219—221 ● Csaplovics Jánosnak. II. 414 ● Fessler I. A.-nak. II. 270 ● Micu Klein Sámuelnek. II. 496 ● Sajnovics Jánosnak. II. 216 ● Trenk Frigyesnek. II. 328, 330 ● Wal Tamásnak, III. 79 ● Zsámboky Jánosnak. I. 227.

—i térképek Magyarországról. I. 408 ● -i természettudományi társulat. II. 457 ● -i Theresianum és magyar vonatkozásai. II. 134, 161, 163, 411, 421, 481, 572 ● -i török követek, ld. Ahmed Reszmi alatt is. II. 73, 185 ● -i udvari, társadalmi élet. I. 420, II. 22—23, 150, 153, 157, 400, 486, 568 ● újságírók, ld. Bartsch Konrád, Decsy Sámuel, Görög Demeter, Márton József, Szatovay Sándor ● -i utazások, útleírások. I. 134, 229, 276, 314, 389, 427—428, II. 22—23, 66, 126, 152—153, 235, 265, 343, 384, 401, 414, 424—423, 458 ● -i utazók, ld. Arndt (1798), Beudant (1818), Bongarsius (1585), Bouillé (1788), Bright, Brissac, Browne (1669), Gyulai Lajos (1808), Hunter (1792), Jovius, Keyssler (1730), Kleemann (1768), Lagarde (1814), Mayr (1812), Montesquieu (1728), Moore (1770. k.), Motraye (1714), Pinxner (1693), Risbeck (1780), Salaberry (1790), Scheiger (1823), Townson (1793), Ungnad D. (1572), Wortley (1717), Zipser A. K., Zorn de Bulach alatt ● útja, tárgyalásai

— — Adamovics, Bob püspöknek, 1792., II. 379 ● Apor Istvánnak, 1697., I. 427 ● Berzeviczy Gergelynek, 1788., II. 469 ● Héczei Dánielnek, 1790., II. 343 ● Jócsics Péternek, 1799., II. 180 ● Kamuthy Farkasnak, 1624., I. 339 ● Keresztesi Józsefnek, 1790., II. 343 ● Klein Incének. II. 123 ● Nenadović Pálnak. II. 126 ● Perényi Imrének, 1714., II. 66 ● VI. Piusnak, 1782., II. 265—266, 270 ● Zabanius Jánosnak, 1693., I. 428 ● Zay Imrének, 1799., II. 575 ● Zrínyi Miklósnak, 1664., I. 384, 387.

—i vállalkozók, ld. Henckel L., Passardi J., Weinbrenner J. alatt is. I. 244, 417, II. 391 ● -i vélemények Magyarországról. II. 243, 427, 491 ● -i velencei követek, megbízottak; ld. Contarini, Cornaro, Grimani, Sagredo alatt is. I. 233, 282, 366, 375—376, 385, 387, 404, 410, 453, II. 157 ● -i víziút, hajózás. II. 171, 257, 457.

Bécsi Képes Krónika, 1358., I. 43—45, 72, 80, 87—88, 104—105, 116, 135, 146—147, III. 69.

Bécsi Magyar Merkurius, ld. *Bétsi*

Bécsi Magyar Musa, ld. *Magyar*

BECSKEREK

—i nóta. I. 215 ● -i vár, 1594., I. 311.

BÉCSÚJHELY

— elfoglalása, 1485., I. 146, 178 ● városjoga. I. 193 ● -i fogsága Vay Ádámnak, 1701., I. 423 ● -i olvasmányai Rákóczinak. III. 111.

Bedekovich Ferenc

— javaslata a publico-politikai bizottsághoz, 1791., II. 383.

Bedeus v. Scharberg, Joseph

— Schlözer *Kritische Sammlungen* c. munkájáról. II. 592.

Bedy Vince

— emlékezete. III. 49 ● a felsőőri prépostságról. I. 63 ● a győri káptalanról, székesegyházról, vallási életről. I. 63, II. 113—114 ● a győri várról, XVI—XVII. sz. III. 91.

Bédy-Schwimmer Róza

— a magyar nőmozgalomról 1791-ben. II. 372.

Beeinträchtige Religionsfreyheit . . . in Ungarn seit 1792., (1802). II. 575.

Beelen br.

— amerikai kereskedelmi küldetése, XVIII. sz. II. 260.

Beer Adolf

— az államadósság és államháztartás rendszeréről, XVIII. sz. II. 182 ● Ausztria keleti politikájáról 1774 után. II. 353, 541, 571 ● Ausztria kereskedelmi kapcsolatairól a német államokkal, XVIII. sz. II. 172 ● Ausztria és Oroszország viszonyáról 1804—1805-ben. II. 538 ● Ausztria pénzügyeiről, XIX. sz. II. 560 ● Ausztria pénzügyigazgatásáról, 1749—1816., II. 181, 282, 560 ● az 1811-i finánepátens történetéről. II. 560 ● II. József, II. Lipót és Kaunitz levelezéséről. II. 292, 351 ● Károly főhg. pénzügyi politikájáról. II. 560 ● Kaunitz egy memorandumáról. II. 181 ● kiadta Gr. Bentinck feljegyzéseit Mária Teréziáról. II. 99 ● Lengyelország első felosztásáról, 1772., II. 197 ● II. Lipót, I. Ferenc és Katalin levelezéséről. II. 351 ● az osztrák iparpolitikáról Mária Terézia alatt. II. 172 ● az osztrák kereskedelempolitikáról Mária Terézia és II. József idején. II. 172, 260, 474 ● az osztrák politika történetéről 1801—1802-ben. II. 484 ● pénzügytörténeti tanulmányai. II. 560 ● tanulmányai az osztrák közgazdaság történetéhez Mária Terézia idején. II. 172 ● tíz évről az osztrák politikában, 1801—1810., II. 484 ● a vámpolitika és az egységes vámterület megalkotásáról, XVIII. sz. II. 172 ● és Fiedler, J. v.

— — II. József és gr. Cobenzl Lajos levelezése. II. 242.

Beethoven, Ludwig van

— hangversenye Budán. II. 629.

BÉGA

— csatorna befejezése (1753—1754) és rendezése (1758-tól). II. 77, 178 ● parti Lázár-uradalom és telepítése, XIX. sz. II. 448.

Beheim Mihály (német énekmondó)

— verseinek magyar vonatkozásai, XV. sz. I. 149—150.

Behrnauer, W. F. A.

— I. Ahmed athnáméjáról Báthori Gábornak. I. 329 ● Szulimán 1529-i hadjáratának naplójáról. I. 231.

Beiczy, ld. Betzay

Beidtel, Ignatz

— a feudalizmusról Ausztriában II. Lipót idején. II. 351 ● kutatásai Ausztria vallási viszonyairól. II. 202 ● az osztrák államigazgatás történetéről. I. 283, II. 85, 180, 243, 281, 404, 485 ● az osztrák állapotokról, 1740—1792., II. 277, 293.

Beidtel, K. (Tebeldi néven)

— Ausztria pénzügyeiről, 1847., II. 560.

Beigel István

— adaléka Bonfini életéhez. I. 148 ● Balassa Menyhért ingóságairól. I. 241.

Beispiele von guter Industrie, 1804., II. 448.

Beitrag zur Kenntniss der ungrischen Landwirtschaft, 1819., II. 481.

Beiträge zur Geschichte der Gewerbs-Industrie, 1819., II. 464.

Beiträge zur Geschichte der von . . . Ruyter befreiten . . . Geistlichen. I. 394.

Beiträge . . . zu Trencks Lebensgeschichte, 1793., II. 328.

Bejczi István (ügyvéd)

— szerepe a dunántúli parasztmozgalmakban, 1765—1766., II. 192, III. 120.

Bekanntsmachung der durch Se. Majestät ... dem ... illyrischen Nazionalkongresse ... eröffneten ... Gesinnungen, 1790., II. 361.

BEKE ALBERT
— Csokonai költészetéről, verselméletéről. II. 608, III. 126.

BEKE ANDOR és Gyalog István
— a bonyhádi ev. algimnázium történetéről. II. 583.

BEKE ANTAL
— a Batthyány-könyvtár kéziratairól. III. 44 ● az erdélyi egyházmegyéről a XIV. sz. elején. I. 113 ● Esterházy Miklós nádor leveleiről, 1630—1640., I. 358 ● a gyulafehérvári káptalan levéltáráról. I. 16 ● a kolozsmonostori konvent levéltáráról. I. 199 ● kolozsvári okmányközlése. I. 293 ● Pázmány, Lippay, Esterházy és I. Rákóczi Gy. levelezéséről. I. 342, 360, 388 ● I. Rákóczi Gy. agarairól. I. 343 ● I. Rákóczi Gy. és a porta kapcsolatáról, 1636., I. 342 ● Röthi Orbán jelentéseiről. I. 342 ● Vezér Ali basa leveléről, 1662., I. 429.

BEKE FARKAS
— Sonnenfels-átdolgozása, 1807., II. 161, 430—431.

BEKE IDA
— Erdély társadalmáról, művelődéséről. I. 352.

BEKE MÁRTON
— topográfiai leírása Hont és Nógrád megyékről, 1791., II. 417.

BEKE ÖDÖN
— Kazinczy Molière-fordításáról. II. 602.

BÉKEFI REMIG
— árpádkori közoktatásügyünkről. I. 66 ● a bolognai jogi egyetemről, XIV—XV. sz. I. 132 ● a Balaton környékének egyházai- és várairól. I. 60 ● a cikádori apátság történetéről. I. 63 ● a cisterciek történetéről. I. 61, 66, II. 116 ● a debreceni ref. főiskoláról, XVII—XVIII. sz. I. 266, II. 129 ● emlékezete. III. 49 ● Horváth Mihályról. III. 50 ● ism. Kálmán D. munkáját a gyönki iskoláról. II. 582 ● Szt. István ún. intelmeiről. I. 52 ● a káptalani iskolákról 1540-ig. I. 66, 211 ● a magyarországi káptalanok megalakulásáról. I. 63 ● Mátyás Flóriánról. III. 50 ● a népoktatás történetéről 1540-ig. I. 66, 211, 265 ● Oláh Miklós nagyszombati iskolájáról. I. 267 ● a pásztói apátság történetéről (iratokkal). I. 17, 64, 421, II. 116 III. 70 ● a pécsi egyetemről. I. 132 ● a pilisi apátságról. I. 64 ● a rabszolgaságról Magyarországon az Árpádok alatt. I. 77 ● a sárospataki főiskola törvényeiről, 1621., I. 345 ● a székesegyházi iskolák szervezetéről, XIV. sz. I. 132 ● vallásos életről az Árpád korban. I. 65.

BÉKEI JOLÁN
— Kisfaludy Sándorról. II. 612.

BEKÉNY BENEDEK
— egykorú verse a Tripartitumról. I. 192.

BEKES GÁSPÁR
— élete és szerepe Báthori István korában, XVI. sz. I. 307, 309.

BÉKÉS ISTVÁN
— Az Argenis első fordításáról. II. 225.

BÉKÉS MEGYE
— bibliográfiája. III. 27 ● és Fekete Iván „cár", XVI. sz. I. 280 ● és a br. Harruckern-uradalom, XVIII. sz. II. 34, 42, 50 ● leírásai, 1803—1804., II. 416 ● népessége, 1819., II. 415 ● oklevéltára. I. 12 ● társadalma, 1695—1848., I. 419 ● településföldrajzi adatai, XVIII. sz. II. 43 ● a Thököly-felkelésben. III. 108 ● története, I. 80, 280, III. 18 ● újjátelepítése, XVIII. sz. II. 50 ● viszonyai. 1715—1740., II. 77 ● -i adminisztrátor: gr. Teleki József, 1782., II. 280 ● -i élelmiszerárak, 1817., II. 445 ● -i földesúri telepítések, XVIII. sz. II. 34, 50 ● -i határ XVIII. századi vizrajza. II. 43 ● -i jakobinusok. II. 518 ● -i jobbágyterhek a XVIII. században. II. 167 ● -i követek, ld. Domokos Lőrinc (1791), Lehóczky Dániel (1751) ● -i népi építkezés. II. 49 ● -i parasztfelkelés, 1735., II. 92—94 ● -i pásztorok élete a XVIII. században. II. 44 ● -i puszták állattenyésztése a XVIII. században. II. 94 ● -i ref. egyház lelkészei. I. 257 ● -i ref. lelkész: Sipos József (XIX. sz.). II. 618 ● -i selyemtermesztési felügyelő, ld. Blaskovits József (XVIII. sz.) ● -i törökvilág. III. 85 ● -i történetkutatás, III. 49 ● -i ügyvéd, ld. Désy György (XVIII. sz.) ● -i szellőrezedés a XVIII. században. II. 455

BÉKÉSCSABA
— iparának története. II. 460 ● viszonyai a XVIII. században. II. 51.

BÉKESGYULA, ld. Gyula

BÉKÉSSZENTANDRÁS, ld. Szentandrás

BÉKÉSI (Concilia) EMIL
— adaléka a könyvkereskedelemhez, XVIII. sz. II. 211 ● a Halotti Beszédről. I. 66 ● ism. Szilády tanulmányát Temesvári Pelbártról. I. 181 ● magyar írókról a XV. sz.-ig. I. 42, 104, 130, 146, 179 ● Mária-siralmakról. I. 213 ● a Mondolatról. II. 618 ● nagyszombati céhekről, XVI—XVII. sz. I. 243 ● Rogeriusról. I. 87.

Békesség angyala köszöntésire sümeghi bandériumnak felelettye, 1790 (Pálóczi Horváth Ádám). II. 349.

Békesség-kötés ... Bécsben, 1809., II. 547—548.

BÉKÉSSY KÁROLY
— Kolozsvár közgazdaságáról. II. 483.

BEKKER, I.
— bizánci történeti *Corpusa* (CSHB). I. 26, 27, 151.

BÉL
—i ref. egyház története. I. 255.

BÉL KÁROLY ANDRÁS
— Bonfini-kiadása, 1771., I. 148 ● könyvtárának katalógusa, 1784., I. 213 ● a magyar őshazáról, 1763., I. 86 ● Mária királynőről, 1742., I. 136 ● mint Bél Mátyás munkatársa. II. 138.

BÉL MÁTYÁS
— adatai, művei, szerepe; róla irodalom. II. 19—20 III. 101 ● *Adparatus* c. műve, (= AH) 1735—1745., I. 3, II. 138.
— — benne Cuspinianus diáriuma. I. 195 ● Gregoriancz Pál szövege. I. 286 ● Laski Jeromos írata. I. 275 ● Listhi János commentariolusa. I. 285 ● Oláh Miklós *Hungáriája*. I. 224 ● Siegler Mihály kronológiája. I. 292 ● a váradi regestrum. I. 92 ● Závodszky György szövege. I. 330.
— bevezetése Dolezal szlovák-cseh nyelvtanához, 1746., II. 230 ● cikke a magyar szőlőről és borról, 1720., II. 41, 45 ● előszava Schwandtner: *Scriptores* c. művéhez. II. 139 ● és a Halle-i egyetem. II. 133 ● iskolájának folytatója: Cornides Dániel. II. 214 ● kapcsolata F. E. Brückmannal. II. 22 ● levelei Kermann Dánielhez. II. 112, 117 ● mint a *Nova Posoniensia* szerkesztője. II. 24—25 ● munkái a mezőgazdaságról és a parasztságról. II. 48 ● munkája a protestáns egyház állapotáról, 1743., II. 112 ● munkatársai, ld. Bél Károly András, Deccard Kristóf, Radvánszky László ● *Notitia* c. műve és jelentősége. II. 19, 138—139.
— — adatai Budáról. II. 62 ● adatai Vályi András könyvében, 1796., II. 412 ● a helytartótanácsról. II. 87 ● kivonata Gablmann Miklós művéből. I. 315 ● a nagyszombati csatáról, 1704., I. 461 ● Pest-Budáról 1686 után. I. 417 ● a Rákóczi-szabadságharc eseményeiről. I. 446 ● térképei Mikoviny Sámueltől. II. 21.
— az ősi magyar írásról, 1719., II. 139 ● pedagógiai tevékenysége a pozsonyi líceumban. II. 131 ● és a pietizmus Magyarországon. II. 112, 121 ● tanítványa, ld. Tomka-Szászky János ● és Benczur József ● *Compendiuma* (1753) Magyarország földrajzáról. II. 19, 150.

BÉLA, ld. Szepesbéla

BÉLA, I. (király)
— és I. András küzdelme, XI. sz. I. 72 ● fiai és Salamon király. I. 73.

BÉLA, II. (= Vak Béla király)
— felesége: Ilona szerb hercegnő. I. 76 ● Freisingi Ottó munkájában. I. 49 ● és Németország. I. 75 ● uralkodása. I. 75 ● alakja Verseghy Ferenc írásában. II. 605.

BÉLA, III. (király)
— és Bizánc. I. 76 ● családi viszonyai. I. 76—77 III. 66 ● emlékezetéről gyűjteményes munka. I. 67 ● fogadja Barbarossa Frigyest, 1189., I. 50 ● halicsi hadjáratai. I. 51, 76 ● idejében Magyarország földrajzi adatai. I. 50 ● jövedelmi kimutatásának kérdése. I. 56 ● névtelen jegyzője: ld. Anonymus. I. 43. III. 61 ● oklevelei. I. 55, 91 ● uralkodása, I. 76—77. III. 62.

BÉLA, IV. (király)
— bullája, oklevelei I. 91 ● címere és Bolgárország I. 92 ● és Frigyes osztrák hg. I. 97 ● halicsi harcai I. 89 ● és István ifj. király I. 100 ● itinériuma I. 96 ● jegyzője (tévesen) Anonymus I. 44 ● kancelláriája I. 96 ● és Kunigunda eskűvője I. 90 ● lánya: Boldog Margit I. 88 ● levele IV. Ince hez: 1253, I. 97 ● privilégiuma a zsidóknak, 1255, I. 92 ● és Stájerország I. 97 ● szláv dinasztikus kapcsolatai I. 97 ● tatár követsége, 1246, I. 92 ● telepítései I. 80 ● uralkodása I. 96—98, III. 68—69, 88. ● városfejlesztő politikája I. 92. 98, 100 ● vásárlásai Itáliában I. 100

Belagerung von Raab (1809), 1811., II. 544.

Die Belagerung von Pressburg, 1809., II. 545.

BÉLAKÚT
—i apát, ld. Molnár K. János
BÉLAVÁRY MIKLÓS
— bányabiztosi jegyzőkönyvéből, 1664., I. 376.
BÉLAY JENŐ
— Virág Benedekről. II. 610.
BÉLAY VILMOS
— Máramaros megye társadalmáról. I. 80.
BÉLDI PÁL
— élete, felkelése és halála, XVII. sz. I. 432 III. 110 ● mozgalmának történetéhez adatok, 1676—1679., I. 429 ● mozgalma és Bethlen Miklós. I. 426 ● mozgalma és Paskó Kristóf. I. 425.
BÉLDI-kódex (a Bécsi Képes Krónika családjában). I. 43.
BELÉNYES
— kérelme jobbágyterhei ügyében, 1790., II. 354 ● -i ref. egyház története. I. 255.
BELÉNYESI GERGELY (prédikátor, XVI. sz.)
— és állítólagos azonossága Szegedi Gergellyel. I. 261.
BELÉNYESI MÁRTA
— a földművelésről a XIV. sz.-ban. III. 71 ● a tanyakialakulás kérdéséről. I. 77.
BELGIOJOSO, BARBIANO
— és Bethlen Gábor levele. I. 321.
BELGIUM (ld. Németalföld alatt is)
— osztrák uralom alatt. II. 81 ● története. II. 81, 301 ● történetének bibliográfiája. III. 37 ● -ban Berzeviczy Gergely útja, 1787., II. 469 ● -ban Széchényi Ferenc gr. útja, 1787., II. 237 ● -i forradalmi mozgalom II. József rendszere ellen, és magyarországi visszhangja. II. 296, 298, 301, 304, 351, 469 ● -i jezsuita: F. X. de Feller, XVIII. sz. II. 152 ● -i rendekhez II. Lipót nyilatkozata, 1790., II. 351 ● -i telepek a középkori Magyarországon. I. 83 ● -i zeneszerző: De Verneuil és Berzeviczy G. II. 469 ● -ot Ausztria elveszti a campoformiói békében, 1797., II. 529.
BELGRÁD (ld. Nándorfehérvár alatt is)
— elfoglalása, 1688., I. 407, 411 ● elfoglalása (1717) és hírének visszhangja. II. 71—72, 74 ● elfoglalása (1789) és hazai visszhangja. II. 294—295, 297, 374 ● elfoglalására kísérletek, 1787—1788., II. 296—297 ● elvesztése, 1690., I. 408, 411 ● ostromáról egykorú térkép, 1789., II. 295. — — Farádi Vörös naplója. II. 294.
— védelme és elvesztése, 1738—1739., II. 94, 96 ● -i akadémia kiadványsorozatai. II. 125 ● -i béke, 1739., I. 95—96 ● -i és karlócai szerb érsekségek átmeneti egyesülése, 1731., II. 126 ● -i pátriárka, ld. Petrović Mózes ● -i utazások, ld. Bauffremont (1737), Flachat (1740), Kleemann (1768—1770), Ottendorf (1663), Leslie Walter (1665—1666).
BÉLHÁROMKÚT
—i kun apátság. I. 63, 85.
BELHÁZY JÁNOS
— régi magyar pénzverési súlymértékekről. I. 59.
BELICZAY JÁNOS (högyészi lelkész)
— életrajza. II. 580.
BELICZAY JÓNÁS
— Marsili életéről és munkáiról. I. 406.
BELITZKY JÁNOS
— a csornai premontrei prépostságról. I. 63 ● a magyar gabonakivitel történetéről. I. 79, 244, II. 60, 178, 261, 477 ● nyugat-dunántúli és felvidéki besenyőkről. I. 85 ● a pesti határ életéről, 1663—1756., I. 417, II. 63 ● Sopron megye történetéről. III. 66.
BELJÁK PÁL
— Faludi Ferencről. II. 145.
BELL, ANDREW (angol pedagógus)
— hatása Magyarországon. II. 584.
BELL, KARL
— szerk. a *Deutschtum im Ausland* c. sorozatot. II. 37.
BELLAAGH ÁLADÁR
— Berzsenyi költeményeinek első kiadásáról. II. 614 ● Dugonics-kiadása. II. 303 ● Faludi-kiadása. II. 145 ● a görög egyház hatásáról X. sz. I. 68 ● Káldi Györgykiadása. III. 102 ● Napóleon kiáltványáról a magyarokhoz. II. 556 ● Pázmány-kiadása. I. 360.
BELLAGUET, L.
— kiad. a Saint Denis-i krónikát, 1380—1422., I. 108.
BELLAY, ld. Du Bellay
BÉLLYE
—i uradalom leírása, termelése, 1816—1819., II. 444—449.
BELNAY GYÖRGY ALAJOS
— életrajza. II. 322, 405 ● mint az *Ephemerides statisticae* szerkesztője. II. 405 ● munkája Magyarország történetéről, 1804., II. 592 ● munkája a magyarországi irodalomról, 1799., II. 596 ● *Reflexiones* c. röpirata, 1790., II. 321—322, 350, 502.
BELOHORSZKY FERENC
— Bessenyei Györgyről (kiadással) II. 220—222 ● a Bessenyei-irodalomról. II. 220.
BELOS BÁN
— mint II. Géza gyámja. I. 76.
BELOW, G. v. és Meinecke, Fr.
— *Handbuch* c. tört. kézikönyv-sorozata. III. 38
BELSŐ-AUSZTRIA (ld. Ausztria alatt is)
— és Hans Ungnad szerepe, XVI. sz. I. 286 ● vallási mozgalmai, XVIII. sz. II. 202 ● -i kereskedelempolitikai tervek, XVIII. sz. II. 57 ● -i osztrák sereg szerepe az 1809-i háborúban. II. 553 ● -i protestánsok áttelepítése Erdélybe, XVIII. sz. II. 36 ● -i védelmi vonal, XVI. sz. I. 288.
BELSŐ-SOMOGY
—i ref. egyházmegye története. II. 120, 203.
BELSŐ-SZOLNOK MEGYE
—i cirkáló bírák utasítása, 1690., I. 429.
BÉLTEK
—i uradalom megvétele, 1723., II. 42.
Bemerkungen auf einer Reise von Kopstan, 1816., II. 423.
Bemerkungen auf einer Reise von Pressburg, 1813., II. 428.
Bemerkungen eines Reisenden über Zipsen, 1813., II. 423.
Bemerkungen eines Weltbürgers, 1790., II. 371.
Bemerkungen über den Aufsatz: Magyarisirung der Slaven 1823 (br. Mednyánszky Alajos). II. 492.
Bemerkungen über den Marktpreis des Hermannstädter Platzes, 1797—1806., II. 445.
Bemerkungen über den Szatmarer Komitat, 1821., II. 418.
BEMMANN, RUDOLF
— szász tört. bibliográfiája. III. 36.
BENAGLIA, G.
— kiadta Caprara követi beszámolóját, 1685., I. 400.
BENCIUS, ld. De Benciis
BENCZÉDI GERGELY
— az abrudbánya-verespataki unitárius egyházról. I. 255 ● a kolozsvári és más unitárius collegiumról. II. 129—130 ● a szőkefalvi unitárius egyház történetéről. I. 256.
BENCZÉDI LÁSZLÓ
— a hegyaljai felkelésről, 1697., III. 109 ● a Thököly-felkelésről. III. 107.
BENCZÉDI PÁL
— Geleji Katona Istvánról. I. 346.
BENCZÉDI SZÉKELY ISTVÁN
— krónikája (1559). I. 190, 269.
BENCZUR BÉLA LAJOS és Kachelmann Curt
— Szarvas állattenyésztésének fejlődéséről. II. 44.
BENCZUR (Benzur) JÓZSEF
— *Commentatio* c. irata a Habsburg-örökösödésről, 1771., II. 195 ● egyházpolitikai iratai, 1782, 1784., II. 265, 267 ● irodalmi működése az udvar szolgálatában. II. 213 ● Kollár Ádám bécsi körében. II. 187 ● levelei a Radvánszkyakhoz. II. 195 ● megjegyzései a Beck-féle közjog új kiadásához, 1790., II. 372 ● *Ungaria semper libera* c. irata, 1764., II. 190 ● -nek tévesen tulajdonított irat, 1786., II. 292 ● és Béi Mátyás ● *Compendiuma* (1753) Magyarország földrajzáról. II. 19.
BENCSIK (?)
— mint közgazdasági irat (1792) állítólagos szerzője. II. 391.
BENCSIK JÓZSEF (plébános)
— az emberi kötelességekről, 1818., II. 454.
BENCSIK MIHÁLY (nagyszombati jogtanár)
— büntetőtörvénykönyv javaslata, 1712., II. 90 ● *Novissima diaeta* c. irata (1722) és vitája. II. 79, 92. ● mint jogtudós. III. 118.
BENDA KÁLMÁN
— Bethlen Miklósról. I. 427 ● Bocskai Istvánról, a Bocskai-szabadságharcról I. 309, 311, 321—322, III. 95, 96 ● egy politikai költeményről, 1790., II. 343 ● Erdély politikai kapcsolatairól a román vajdaságokkal XVI—XVII. sz. I. 295 ● Hajnóczy Józsefről. III. 124 ● ism. M. Depner könyvét Erdély Habsburg-ellenes harcairól. I. 326, 338.
— — John Smith életrajzát. III. 94. Markó Árpád könyvét Hadik Andrásról. II. 104 — Kazinczy ismeretlen leveleiről, 1794., II. 511 ● a keleteurópai birodalmi törekvésekről a középkor végén. I. 201 ● a magyar jakobinusok iratairól (kiadással) II. 508—512

● a magyar jakobinusok kátéjáról. II. 508 ● a magyar —török viszonyról, XV. sz. I. 159 ● a nemzeti hivatástudatról. I. 154, 175 ● Martinovics nyílt leveléről. II. 507 ● a Ráday-iratokról (kiadással). III. 113 ● a Ráday—levéltárról. III. 85 ● Révai Miklósról. III. 121 ● segítsége e munkához. III. 6 ● a török-kor német újságirodalmáról. I. 230—231 ● és Kozocsa S.
— — magyar katonalevelekről. III. 53.
BENDEFY LÁSZLÓ
— kiadta a Julianus útjára vonatkozó kútfőket. I. 86.
BENDER
—i követségben Ráday Pál, 1709., I. 437.
BENE ISTVÁN
— Karácson Imréről. III. 50.
BENEDEK (Szent)
— legendája. I. 51.
BENEDEK, VII. (pápa)
— és Piligrim levele. I. 30.
BENEDEK F.
— tatárbetörésről Csíkba, 1661., I. 355.
BENEDEKNÉ GYÖRGY LUJZA
— az empire építészetről Pesten. II. 628.
BENEDIKT, E.
— II. Józsefről. II. 244.
BENICZKY GÁSPÁR
— naplója a Rákóczi-szabadságharc idejéből. I. 437, 450, 470.
BENICZKY MÁRTON (alnádor)
— szerepe, XVII. sz. III. 102.
BENICZKY PÉTER
— élete, költészete, XVII. sz. III. 103.
Benigna instructio . . . pro Magistratualibus urbarialem regulationem exequentibus, 1767 körül. II. 191.
Benigna resolutio regia in negotio religionis, 1790., II. 367.
Benignae normales resolutiones . . . in negotiis . . . civitatum, 1783—1804., II. 482.
Benignae ordinationes regiae in negotio religionis, 1770., II. 199.
Benignum rescriptum . . . devalvato Schedarum valore, 1812., II. 558.
BENIGNI V. HILDENBERG, JOSEPH H.
— írásai az erdélyi határőrvidékről, 1811—1816., II. 411 ● statisztikája a magyar bányászatról, 1811., II. 457.
BENINGER, E.
— a germán korszakról Alsó-Ausztriában. I. 35.
BENINTENDI DE RAVAGNANI (velencei kancellár)
— magyarországi követsége, 1357., I. 107 ● zárai krónikája Nagy Lajos velencei háborújáról. I. 107.
BENISCH ARTÚR
— Sanuto magyar művelődéstörténeti vonatkozásairól. I. 190.
BENKA GYULA
— a szarvasi ev. gimnáziumról. II. 583.
BENKE IMRE
— abauji lelkészekről 1685—1799., I. 257.
BENKÓ IMRE
— Farkas-családról. III. 43 ● közlése a Szodoray-levéltárból, 1606—1742., I. 16 ● nemes családokról Nagykőrösön. II. 51 ● az utolsó nemesi fölkelésről. II. 554.
BENKOVICS (püspök)
— és Nagyvárad újjáépítése 1692 után. I. 419.
BENKŐ DÁNIEL és MÓROCZ I., KORIZMICS L.
— *Mezei gazdaság könyve*, 1855., II. 448.
BENKŐ FERENC
— beszéde a szebeni templom szentelésekor, 1786., II. 274 ● *Magyar mineralógia*, 1786., II. 218 ● mint a *Parnasszusi időtöltés* szerkesztője. II. 406 ● utazása Erdélyben, 1794., II. 420.
BENKŐ FERENC
— életrajzi munkája Benkő Józsefről. II. 151.
BENKŐ JÓZSEF
— adatai, művei; róla irodalom. II. 151 ● az erdélyi történeti kéziratokról. I. 291, II. 215 ● és Hermányi Dienes József iratai. II. 18 ● irata a milkói püspökségről, 1781., I. 94 ● kézirata a mádéfalvi veszedelemről. II. 185 ● kiadta Bethlen Farkas erdélyi históriáját. I. 291 ● *Közép-ajtai dohány* c. irata, 1792., II. 435 ● leírása az 1784-i erdélyi, román parasztfelkelésről. II. 285 ● munkája az erdélyi országgyűlésekről, 1791., I. 433, II. 88, 151 ● ősei. II. 151 ● természettudományi hagyatéka. II. 218 ● *Transsilvania* c. műve (1778). I. 294, II. 29, 88, 151, 160, 185, 214, 594.
BENKŐ KÁROLY
— Csík-Gyergyó-Kászon székekről. I. 296.
BENKŐ LÁSZLÓ
— fordítása Bod Péter munkáiból, 1763., II. 215.
BENKŐ LÁSZLÓ
— pályamunkája a magyar nyelvről, 1789., II. 617.
BENKŐ LORÁND és LŐRINCZE L.
— nyelvjárási bibliográfiája. III. 31.
BENKŐ SÁMUEL
— *Ephemerides* c. orvosi kiadványa, 1780—1793., II. 598 ● munkája Miskolc topográfiájáról, 1782., 1818., II. 235, 480 ● *Tentamen philopatriae* c. államtani munkája, 1787., II. 298.
BENTINCK, WILLIAM GR.
— feljegyzései Mária Teréziáról, 1749—1755., II. 99.
BENZONI VINCE BR.
— javaslata a magyar kereskedelemről, 1791., II. 393.
BENZUR JÓZSEF ld. Benczur
BENYÁK BERNÁT
— élete és munkái. II. 209 ● iskoladrámája, 1770., II. 227 ● javaslatai a magyar oktatásügyről, 1791., II. 396 ● magyar fordításban kiadta II. József rendeletét a tisztviselőkhöz, 1783., II. 281 ● és a magyar oktatásügy. II. 209, 281, 304 ● mint az 1790-es nemzeti mozgalom költője. II. 304 ● mint a pesti piarista gimnázium tanára. II. 209 ● *Ratiocinium* c. egyházi irata, 1784., II. 269.
BENYOVSZKY IMRE
— irata a Tisza szabályozásáról, 1804., II. 475.
BENYOVSZKY KÁROLY
— olasz operatársulatokról Pozsonyban, XVIII. sz. II. 229 ● a pozsonyi magyar színészetről. II. 627.
BENYOVSZKY MÓRIC GR.
— emlékiratai, úti kalandjai; róla irodalom. II. 155 ● kereskedelmi és tengerészeti tervei, 1779—1781., II. 260 ● Wraxhall angol követ iratában. II. 153 ● -ról Gvadányi József. II. 373.
BEÖTHY ÁKOS
— a magyar államiság fejlődéséről. II. 381, 515.
BEÖTHY JÁNOS (bihari alispán)
— beszéde II. József nyelvrendelete ellen. II. 283.
BEÖTHY ÖDÖN
— a magyar jakobinusok rehabilitásáról. II. 513.
BEÖTHY ZSOLT
— *az első magyar politikai szinműről*. I. 300 ● *Fanni védelme*. II. 606 ● Gvadányi Józsefről II. 374 ● Horatius és Kazinczy viszonyáról. II. 603 ● kiadta Katona *Bánk Bánját*. II. 623 ● a kuruc költészetről. I. 447 ● a magyar dráma kezdetéről. I. 269 ● a magyar irodalom történetéről. II. 141 ● Rozsnyai Horologiumáról. I. 426 ● a szépprózai elbeszélésről. I. 212, 299 ● Szekér Joákhimról. II. 595 ● Színműírók és színészek. II. 624 ● a tragikumról. II. 624 ● Zrínyiről és a Zrínyi-ászról. I. 379, III. 104 ● és Badics Ferenc: képes magyar irodalomtörténete. I. 193, 224, 265, 269, 323, 374, II. 15, 136, 141, 219, 226, 310, 401, 600, 623.
BERARIU, P.
— Molnár-Piuariu Jánosról. II. 378.
BERCHEM, E.
— Richenthal-kiadása. I. 111.
BERCHÉNYI LÁSZLÓ GR. ld. Bercsényi
BERCHET, G.
— Sanuto-kiadása és tanulmánya. I. 189.
BERCHTOLD FERENC GR. (prépost)
— cenzurarendelet-gyűjteménye, XVIII. sz. II. 211.
BERCZELI ANZELM KÁROLY
— Janus Pannonius-fordítása. I. 185
BÉRCZY JENŐ
— Batsányi Jánosról. II. 556, 604.
BERCSÉNYI (gr. Székesi)-család
— története, 1460—1835., II. 454, 456, 461, III. 114.
BERCSÉNYI IMRE GR.
— politikai szerepe, XVII. sz. III. 102.
BERCSÉNYI (Berchényi) LÁSZLÓ GR. (francia marsall)
— élete és szerepe a francia huszárság megszervezésében. I. 471.
BERCSÉNYI MIKLÓS GR.
— adatai, irodalma. I. 456, III. 114 ● ellen Vetési László vádja. I. 466 ● felvidéki hadjárata, 1703., I. 461 ● házasságáról Kőszeghy Pál költeménye. I. 423 ● írnoka, ld. Bivolinyi István. I. 439 ● kezdeményezi a Franciaországhoz fordulást. I. 460 ● követsége (1707) és az orosz szövetség. I. 450 ● és a labanc országgyűlés. I. 467 ● Lengyelországba menekülése. I. 461 ● levelesköny ve, levelei, iratai. I. 450 ● memorandumai a francia—lengyel—magyar szövetségről. I. 460—461 ● mint nagybirtokos. I. 463 ● és a selmeci érchányászat. I. 463

● titkára: ld. Kőszeghy Pál ● utasítása Esterházy Dánielhez, 1710., I. 451.
BERDE BÉLA
— Szucság község történetéről. I. 296.
BÉRDE MÁRIA
— Batsányiné Baumberg Gabriella életéről. II. 604.
Berechnungs Tabellen aller Zahlungen, 1812., II. 558.
BERECZ SÁNDOR
— zsinatokról I. Károly korában. I. 118
BERECK (Briccius) GYÖRGY, Vizaknai (kolozsvári orvos)
— naplója, 1693—1715., I. 427, 441.
BERECKI IMRE
— Ecseg társadalomrajzáról. III. 117.
BERECZKY JÓZSEF
— a tasnádi ref. egyház történetéről. I. 256.
BERECZKY SÁNDOR
— magyar protestáns egyháztörténete. I. 249 ● a soproni ev. liceumi magyar társaságról. II. 373.
BEREG
— megye fogadja II. Józsefet, 1772., II. 246.
— — ismertetése, 1822., II. 417 ● keletkezése. III. 67 ● követi utasítása, 1634., I. 365 ● monográfiája. I. 296, 421 ● nemesi felkelőről egykorú irat, 1797., II. 522 ● -i birtokos: Dercsényi János. II. 436 ● -i boszorkányperek, 1722—1736., II. 91 ● főispánok, alispánok. III. 63, 70 ● -i görög katolikus lelkészségek története a XIX. sz. végéig. I. 424, II. 124 ● -i német telepítések, XVIII. sz. II. 34 ● -i parasztmozgalom, 1632., I. 370 ● -i robotkorlátozás, 1789., II. 290 ● -i ruszin nép Rákóczi mellett tüntet, 1788., II. 97. III. 115.
—i egyezmény, 1233., I. 95 ● -i ref. egyházmegye levéltára. I. 252. ●-i románok. III. 71 ● -i vallásügy a Rákóczi-korban. III. 116.
BEREGSZÁSZ
—i plébános: János, XIV. sz. III. 72 ● -i szabócéh kiváltságlevele, 1446., I. 158.
BEREGSZÁSZI NAGY PÁL
— iratai Kazinczy ellen, 1810, 1815., II. 397, 618 ● munkái a magyar nyelvről és keleti nyelvrokonságairól. II. 596—597.
BEREGSZÁSZI (Nagy) PÁL (mérnök)
— építészeti munkája, 1819., II. 468.
BEREGSZÁSZI PÁL (ref. lelkész)
— panaszos éneke, 1696., III. 108.
BEREI FARKAS ANDRÁS (vándorköltő)
— adatai, működése. II. 615—616 ● diétai elnélkcdései, 1811 ● II. 560 ● irata az 1797-i nemesi felkelésről, 1801., II. 525 ● irata Napóleon és Mária Lujza házasságáról, 1811., II. 552 ● irata Párizs megvétele után, 1815., II. 565 ● verse az 1807-i országgyűlés alkalmából. II. 537.
BEREY JÓZSEF
— a gíródtótfalvi ref. egyház történetéről. I. 255.
BEREKERESZTÚR
—i lelkészi szabályok, 1602., I. 325.
BEREND IVÁN
— a magyar gazdaságtörténetírásról. III. 52.
BERENGÁR, I. (király)
— magyar vonatkozásai és irodalma. I. 41.
BERÉNY
—i lelkész: Péter Ferenc. II. 577.
BERÉNYI (GR.)-család. I. 402.
BERÉNYI FERENC BR.
— labanc naplója, 1705—1710., I. 439.
BERÉNYI GYÖRGY BR.
— élete, politikai szerepe, naplója, XVII. sz. I. 358.
BERÉNYI JÁNOS GR.
— önéletrajza és kortörténete I. Ferenc idejéről. II. 400—401.
BERÉNYI LÁSZLÓ
— Kisfaludy Károly drámáiról. II. 622.
BERÉNYI PÁL
— Skerlecz-fordítása. II. 188, 385—387.
BERÉNYI TAMÁS GR. (táblai ülnök)
— gyűjteményes összeállítása a hétszemélyes tábla működéséről, 1724—1747., II. 89.
BERETHALOM
—i zsinat, XVI. sz. III. 85.
BERGEN OP ZOOM
— körül harcok, XVIII. sz. II. 104.
BERGER, A.
— Viktorin hg. elfogatásáról (1469). I. 177.
BERGER, J. M.
— az osztrák császári címről. II. 538.
BERGER, W.
— Husz János és Zsigmond király. I. 141.
BERGERON, P.
— kiadta Rubruk és Plano Carpini útleírását, 1634., I. 90.
— — Tudelai Benjamin útleírását. I. 50.
BERGL, JOHANN
— az egyetemi templom mennyezetfestője, 1776., II. 238.
BERGLEITER, JOHANNES
— munkája az erdélyi szász közjogról, 1803., II. 487.
BERGMANN ÁGOST
— Hölty és Dayka Gábor költészetéről. II. 607.
BERGMANN, J.
— osztrák államférfiakról a XVI—XIX. században, 1844., I. 283.
BERGMANN, W.
— a német lovagrendről Erdélyben. I. 94.
BERGNER, A.
— besztercei bíróválasztásról, 1757., II. 180 ● regestái a besztercei levéltárból, 1203—1516., I. 13.
Berg-Ordnung des Königreichs Ungarn, 1703., I. 422.
Bergordnung der ... Freistadt Ödenburg, 1820., II. 436.
BÉRI BALOGH ÁDÁM (brigadéros)
— a Rákóczi-szabadságharcban. I. 457.
BERIĆ, JOVAN (Berics János)
— mint budai serb lapszerkesztő, 1814., II. 499.
Bericht eines Ungenannten ... von der ungarischen Justizverfassung, 1802., II. 395.
BERISZLÓ PÉTER (püspök, horvát bán)
— életrajza, irodalma. I. 203, 225 ● győzelme és halála Szabadkai énekében, 1515., I. 215 ● velencei követsége, 1504., I. 200.
BERKES ANDRÁS
— mint váci nagyprépost, XVII—XVIII. sz. I. 423.
BERKESZI ISTVÁN
— a Haller-fiúk iskoláztatásáról, XVIII. sz. II 133 ● ism. Horvát István naplóit. II. 400 ● kiadta gr. Hofmannsegg útleírását. II. 425 ● rendi országgyűléseink magyarságáról. II. 88 ● társadalmi életről Temesvárott, 1801., II. 483 ● a temesvári nyomdászatról, sajtóról. II. 212, 240 ● Zrínyi téli hadjáratáról, 1663—64., I. 386.
BERKESZ
—i Vay-levéltár. II. 317, III. 43.
BERKÓ ISTVÁN
— Hadik Andrásról. II. 104 ● magyarokról 1812. és 1813—15. háborúiban. II. 567, III. 125 ● magyarországi csapatok ellátásáról, 1751., II. 69 ● a magyarságról a régi hadseregben. II. 68—69, 184 ● újoncozásról a francia háborúkban, 1792—97., II. 506.
— — és mások: a magyar katona történetéről. III. 53.
BERKOVITS ILONA
— Árpád-kori miniaturákról. III. 65 ● egy Corvin-kódex származásáról. I. 183 ● a Képes Krónikáról. I. 45, 104, III. 69 ● a kódexfestészetről, XIV. sz. I. 135 ● magyar követségről Franciaországban, 1487., I. 179 ● a magyar miniatűr festészetről. III. 65.
BERKOVITS JÓZSEF
— Debrecen szellemi életének francia vonatkozásairól. II. 599.
BERLAM, A.
— Rákóczi Ferencről. I. 456.
BERLÁSZ JENŐ
— az erdélyi úrbérrendezés problémáiról, 1770—1780., II. 49, 169, 193 ● az 1784-i erdélyi parasztfelkelésről. II. 288, 291 ● a magyar gazdaság- és társadalomtörténetírásról. I. 236, III. 29 ● a magyar jobbágykérdés és a bécsi udvar viszonyáról, 1790, k. II. 354, 451 ● a Mária Terézia-kori erdélyi kivándorlásokról. II. 160, 169, 186, 193 ● a mezőgazdaság állapotáról, XVI—XVII. sz. I. 237 ● a német lovagrend bécsi levéltáráról. I. 19 ● a románokról az erdélyi agrártársadalomban. I. 297—298, II. 49, 160 ● a Thurzó-birtokokról, XVII. sz. I. 237, 369.
BERLIN
—be írt levelek formájában irat, 1784., II. 286 ● -be menekül Mátyás király boroszlói bizalmasa. I. 177 ● -ben Berzeviczy Gergely látogatása, 1786., II. 469 ● -i francia követ: Rébénac, 1683., I. 407 ● -i gyűjtemények *Mercurius*-példányai. I. 446.
— — török iratai. I. 234.
— i levéltárak adatai.
— — Brandenburgi Katalin diplomáciájára. I. 341 ● II. Rákóczi Ferenc diplomáciájára. I. 469 ● a francia háborúk korára. II. 484.

—i magyar követ, ld. Klement János Mihály ● -i osztrák követ: Frydag, 1683., I. 407 ● -i portyázása Hadik Andrásnak, 1757., II. 184 ● -i történész-kongresszus, III. 47 ● -i tudós társaság és Perliczy János cikkei, XVIII. sz. II. 140 ● -i udvar és a magyar mozgalom kapcsolata, 1790., II. 352 ● -i udvarhoz II. Rákóczi Ferenc békepontjai, 1711., I. 471 ● -i udvarról Wraxhall angol követ, 1779., II. 153.
BERMANN, J.
— Mária Terézia és II. József. II. 158.
BERN
—ben tanult Fábián István. II. 436 ● -i Bongarsius-gyűjtemény. I. 328 ● -i tanácstag: K. L. Haller katolizálásáról irat, 1821., II. 574.
BERNÁKOVITS JÓZSEF BR.
— politikai versei, 1796., II. 519.
BERNARD PÁL
— r. kat. egyházi iratára protestáns válasz, 1735., II. 112.
BERNÁRDFY JÁNOS
— krimiai követsége, 1598., I. 308.
BERNÁT GYULA
— a magyar jobbágyfelszabadítás kérdéséről, 1790—1848., II. 454.
BERNÁT JÁNOS
— országgyűlési pasquillusa, 1728., II. 91.
BERNÁTH LAJOS
— magyar népmesékről, XVIII. sz. II. 626 ● a Rádaykönyvtárról. II. 589 ● tanulmányai és közlése a protestáns iskoladrámákról. II. 229.
BERNATZIK, E.
— az osztrák alkotmány alaptörvényeiről. II. 80, 537 ● a pragmatica sanctióról. II. 82.
BERNHARD
— bádeni őrgróf, XV. sz. I. 139.
BERNHARD (salzburgi érsek)
— lemondása és Mátyás osztrák háborúi. I. 178.
BERNHARD ANTAL
— az első dunai gőzhajó építője, 1817., II. 468.
BERNHARDI, WILHELM
— a német évkönyvekről III. Konrád és Lothár idején. I. 46.
BERNOLÁK ANDRÁS
— az aranyról és más magyarországi fémekről, 1780., II. 171.
BERNOLÁK ANTAL
— szerepe a szlovák nyelv és irodalom fejlődésében. II. 494.
BERNOLD
— schaffhauseni szerzetes krónikája, XI. sz. I. 48.
BERNOUILLI DÁNIEL
— levelei és rávonatkozó Teleki-iratok. II. 154.
BERNOUILLI JÁNOS
— a Teleki-iratokban. II. 154 ● útinapló-gyűjteménye, 1781—1785., II. 231.
BERNSTEIN, ld. Borostyánkő.
BERNSTORFF GR.
— unokáinak úti kísérője: Keyssler. II. 23.
BEROALDUS (bolognai humanista)
— és magyar tanítványai. I. 215. ● Váradi Péterről. I. 184 ● -ról Pinus Tolosanus életrajza, 1505., I. 216.
BERR, HENRI
— egyetemes története. III. 38.
BERTA GYÖRGY
— forradalom-ellenes irat-fordításai Franciaországról, 1793, 1794., II. 504—505.
BERTALANFFI PÁL (jezsuita)
— vallásos munkái (1754, 1757) és életrajza. II. 128, 198.
BERTANO (pápai nuncius)
— jelentéseinek magyar vonatkozásai, XVI. sz. I. 278.
BERTHA SÁNDOR
— francia életrajza Rákócziről. I. 455 ● nézete Zrínyi haláláról. I. 382.
BERTHIER, J. J.
— XI. Ince pápa leveleiről, 1678—1689., I. 407.
BERTHOLDUS
— folytatása Herimannus Augiensis krónikájához, 1054—1066., I. 47.
BERTÓTHY FERENC
— mint a Rákóczi-szabadságharc tábornoka. I. 457.
BERTÓTHY ILONA
— Dugonics és Barclay viszonyáról. II. 304.
BERTÓTHY-levéltár. I. 14.
BERTRAND, P.
— Talleyrand leveleiről Napóleonhoz, 1800—1809., II. 557.
BERTRANDON DE LA BROCQUIÈRE (burgundi lova
— utazása Magyarországon, XV. sz. I. 110.
Beruhigende Uebersicht, 1809., II. 546.
BERWALDSZKY KÁLMÁN
— iglói polgárok életéről, XVIII. sz. II. 63 ● közlése Szentmiklóssy Godofréd krónikájából. I. 440 ● Rákóczi szepesvári pénzverdéjéről. III. 116 ● a sienai Gallicus-család művészetéről. I. 135 ● szepesi hadi eseményekről a Rákóczi-korban. I. 459.
BERWICK HG. (James Fitz)
— emlékiratai Buda 1686-i ostromáról. I. 405.
BERZE NAGY JÁNOS
— a csodaszarvas mondáról. I. 38.
BERZÉTE
—i ref. egyház története. I. 255.
BERZEVICZY ALADÁR
— kiadta Berzeviczy Gergely külföldi leveleit, 1784—1787., II. 237, 169.
BERZEVICZY ALBERT
— európai útinaplója, 1818—1820., II. 429 ● külföldi gyűjtemények magyar vonatkozásairól. II. 429, III. 44. ● Beatrix királynéról (iratokkal) I. 171, 173, 178, 202 ● emlékezete. III. 49 ● Fraknói Vilmosról. III. 49 ● magyar utazókról Olaszországban. II. 621 ● Mátyás bécsi tartózkodásáról. I. 178 ● Nápoly és Magyarország kapcsolatairól. I. 173, 182.
BERZEVICZY EDMUND
— a tarkőiek hatalmi törekvéseiről, XIV—XVI. sz. I. 117, 155, 241.
BERZEVICZY EGYED
— a Berzeviczy-család levéltáráról (közléssel). I. 14 ● Berzeviczy Mártonról. I. 309 ● az 1744-i insurrectióról. II. 105 ● József nádor szepesi útjáról, 1806., II. 540 ● a szepesi városok visszafoglalásáról, 1769., II. 179 ● a wormsi birodalmi gyűlésről, 1521., I. 222.
BERZEVICZY GERGELY
— adatai, élete, kereskedelmi munkái; róla irodalom. II. 469—471 III. 124 ● beadványa a hadkiegészítési rendszer reformjáról, 1805—1806., II. 536 ● cikkei a szepességi szénről és turfáról. II. 457 ● *De commercio* c. műve (1797) a kereskedelemről, iparról, vámrendszerről. II. 173, 427, 461—462, 470, 532 ● *De conditione* c. műve (1804) a parasztok helyzetéről és az általa támasztott vita. II. 451, 453, 456, 590 ● *De dominio Austriae* c. röpirata (1790) a nemzeti függetlenségről. II. 311—312, 352 ● *De oeconomia* c. közgazdasági munkája, 1819., II. 470 ● evangélikus egyházfelügyelői szerepe és egyházpolitikai munkái. II. 574—576 ● felfogásával ellentétes, merkantil javaslat, 1820., II. 472 ● feljegyzései lengyelországi kereskedelmi tanulmányútjairól, 1796, 1807., II. 429 ● a húsárakról írt megjegyzései, 1816., II. 439 ● iratai és álláspontja a nemzeti nyelv ügyében. II. 452, 490—491 ● jegyzetei Szepes megyéről, 1810., II. 418 ● és Kazinczy Ferenc ellentéte és vitája a jobbágykérdés és a nemzeti nyelv ügyében. II. 451—452 ● kiadatlan munkái, kéziratai. II. 469, 471, 490—491, 508, 569 ● kritikai tanulmánya az 1802-i országgyűlésről. II. 518, 527, 532 ● levelei az 1790-i országgyűlésről. II. 342.
— — külföldi utazásaiból, 1784—1787., II. 237, 469.
— levelezése a jobbágykérdésről Tallián Pállal, 1790., II. 451 ● a magyar alkotmány hibáiról és reformjáról írt tanulmányai. II. 568—569 ● *Majestätsprozess* c. irata a magyar jakobinusok peréről. II. 509, 512—513 ● német fordítója, ld. Rumy Károly György ● országgyűlési naplója, 1790., II. 342 ● az orosz kereskedelmi kapcsolatokról. II. 477 ● önéletrajzi jegyzetei. II. 469, 508 ● politikai emlékirata Napóleonhoz Magyarországról, 1809., II. 546—547 ● részvételének kérdése a magyar jakobinus mozgalomban. II. 509 ● röpirata Galícia és Dalmácia bekebelezésének kérdéséről, 1805., II. 536 ● és Skerlecz Miklós. II. 386 ● szabadkereskedelmi javaslata a bécsi kongresszushoz, 1815., II. 568 ● tanulmánya az Ázsia—Európa-i világkereskedelemről 1808. II. 470 ● tanulmánya az északi kereskedelemről, 1806, 1816., II. 470 ● tanulmánya a polgárság jelentőségéről, 1817., II. 479, 569 ● utazásai külföldön. II. 237, 429, 469 ● útijegyzetei a felvidékről, 1802, 1812., II. 421 ● -nek tévesen tulajdonított cikk, 1821., II. 492.
BERZEVICZY HENRIK
— jezsuita védőirata, 1706., I. 466.
BERZEVICZY MÁRTON (erdélyi kancellár, XVI. sz.)
— adatai, szerepe, irodalma. I. 309.

BERZEVICZY SÁNDOR
— és Pálffy Lipót levélváltása, 1769., II. 179.
BERZEVICZY-levéltár. I. 14, II. 311—312, 318, 342, 469, 490, 509.
BERZSENYI DÁNIEL
— adatai, művei; róla irodalom. II. 613—614 ● fejlődése és a dunántúli nemesi irodalom. II. 610 ● és Kazinczy levelezése. II. 601—602.
BÉSÁN, M.
— román Anonymus-fordítása. I. 43.
Die Beschaffenheiten der ... Freystädte, 1791., II. 371.
Beschreibung der Feyerlichkeiten bey der Krönung, 1790., II. 363.
Beschreibung der königl. hungarischen Krönung, 1790., II. 363.
Beschreibung der ... Krönung ... Leopolds des Zweyten, 1790., II. 363.
Beschreibung der Strafe, so an den dritten Hauptanführer der Wallachischen Misvergnügten ... vollzogen worden, 1785., II. 286.
Beschreibung des Banats, 1789., (C. Gerhard). II. 236.
Beschreibung des ... in Siebenbürgen abgehaltenen Landtag 1781., II. 262.
Beschreibung des ... Schlosses Esterhass, 1784., II. 231, 235.
Beschreibung einer karpatischen Bergreise, 1773—1774. II. 151.
Beschreibung einer Landwirtschaft, 1816., (Chr. C. André) II. 449.
Beschreibung einer Reise von Bistritz, 1819., II. 423.
Beschwerden und ohnmassgeblicher Vorschlag, 1790., (J. S. Liedemann). II. 388.
BESENVAL, BARON DE (danzigi francia követ)
— és II. Rákóczi Ferenc kapcsolatai. I. 452, 471.
BESENYŐK
— betörései a Balkánra, XI. sz. I. 48 ● és a magyar hunmonda. I. 39 ● mint középkori telepesek Magyarországon. I. 85 ● támadása a magyarok ellen, IX. sz. I. 25, 33. III. 57.
BESENYŐTELEK
— története és szervezete 1848 előtt. II. 450.
BESOLT, MELCHIOR
— konstantinápolyi útleírása, 1595., I. 314.
BESS
— a Canterbury-i szövetségről, 1416., I. 140.
BESSENYEI-család
— története, iratai. I. 14, 451, II. 219.
BESSENYEI ANNA
— versei, XVIII. sz. II. 220.
BESSENYEI BOLDIZSÁR
— versei, XVIII. sz. II. 220.
BESSENYEI GYÖRGY
— adatai, élete, művei; róla irodalom. II. 219—222, III. 121 ● akadémiai törekvései. II. 156, 219, 221, 357 ● bátyja, ld. Bessenyei Sándor ● *Debrecennek siralma* c. verse. II. 480 ● drámái. II. 220 ● az eszterházai vigasságokról. II. 153 ● felépése (1772)., mint irodalmi korszakhatár. II. 141, 218 ● és a Hazafiúi Magyar Társaság, 1779., II. 219 ● és a hazai nemzetiségek. II. 356 ● *Holmi* c. irata, 1779., II. 208, 221 ● *Hunyadi László* c. drámája. II. 610 ● kéziratai a sárospataki könyvtárban. I. 427 ● *A magyar nézőről*, 1779., II. 221 ● *Magyarország törvényes állása*. II. 450 ● *Magyarság*, 1778., II. 194—195, 208, 221 ● mint testőr. II. 159 ● munkáinak kiadása Révai Miklóstól. II. 225 ● és a nemesi felvilágosodás programja. II. 218 ● nemzeti kultúrpolitikai röpiratai. II. 221 ● novellája Kazinczy átdolgozásában. II. 601 ● és Obradović Dositej szerepének párhuzama. II. 231 ● testőríró-társai. II. 222—223 ● verseinek kiadása, 1816., II. 618 ● verses munkái. II. 220 ● -höz Orczy Lőrinc verse, 1779., II. 223 ● -ről Kölcsey bírálata. II. 619.
BESSENYEI SÁNDOR (B. György bátyja)
— Milton-fordítása, 1796., II. 223.
BESSENYEI ZSIGMOND (kuruc ezredes)
— jelentései a Rákóczi-szabadságharc idejéből. I. 451.
BESSKÓ GY.
— A honfoglaló magyar nemzet lovairól. I. 38.
BESTERMAN THEODORE
— könyvészeti munkája. III. 39.
BESZÉDES JÓZSEF
— mint a pesti mérnöki intézet volt hallgatója. II. 586.
BESSZARÁBIA
— felé terjeszkedési igények fölvetése, 1787., II. 296 ● és a magyar pénzverő izmaeliták. III. 68.
BESZTERCE (város)
— és Báthori István. I. 310. ● helyzete a kettős királyság idején, XVI. sz. I. 282 ● ipara és céhei. I. 127, 158, 210 ● levéltára. III. 41 ● levéltárából okmányok, 1286—1526., I. 13.
— — regeszták, 1203—1516., I. 13 ● román dokumentumok. I. 13 ● adatok a Horia-felkelésről. II. 285.
— és Moldva kapcsolata, XVI. sz. I. 282 ● a XVIII. század elején. II. 65 ● -i bírói installáció, 1757., II. 180 ● -i káptalan levéltárában erdélyi fejedelmi iratok. I. 293 ● -i kat. gimnázium román tanulói, 1729—1779., II. 132 ● -i kerület felállítása II. József idején. II. 293 ● -i kuruc országgyűlés, 1707., I. 468, III. 116 ● -i országgyűlés és Kemény János fejedelemsége, XVII. sz. I. 356 ● -i örökös grófság kérdése. I. 84 ● -i szász magistrátus és a román jobbágyok viszonya, XVIII. sz. II. 205 ● -i szószedet, XV. sz. I. 131 ● -i utazók 1765—69; 1818., II. 152, 423.
BESZTERCE-NASZÓD (megye)
— levéltára. III. 41.
BESZTERCEBÁNYA
— erődítményei. I. 288 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● földtani ismertetése, 1815., II. 458 ● leírásai, 1817, 1821., II. 480, 486 ● levéltárának ismertetése. I. 13, 41 ● mint pietista központ a XVIII. század elején. II. 121 ● műveltségtörténetének vázlata. I. 126, 157 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 459 ● számadásai, 1386—1396., I. 126 ● múltjáról tanulmányok. II. 63 III. 97 ● -i ágyú és harangöntők. III. 75 ● -i ágyúöntő üzem berendezése, 1703., I. 463 ● -i bányászmozgalmak, 1525., I. 210 III. 81 ● -i erdőigazgatóság régi okiratai. I. 273 ● -i ev. egyház története. I. 255 ● -i ev. gimnázium rektora, ld. Bél Mátyás.
— — története. I. 266, II. 129.
—i ev. gyülekezet gyászünnepe II. József halálakor. II. 300 ● -i ev. lelkészek, ld. Adami János Jakab (1769), Burius János (XVIII. sz.), Lovich Ádám (1813) ● -i Fugger-üzemek, XV—XVI. sz. I. 272—273 III. 84 ● -i gyűlés, 1670., I. 394 ● -i herrengrundi rézbánya ismertetése, 1817, 1821., II. 458 ● -i iskolaigazgató: Zipser András Keresztély, XIX. sz. II. 582 ● -i iskolák tantervei a XVIII. sz. végén. II. 582 ● -i kamarabérleti szerződés, XIV. sz. I. 118 ● -i kat. gimnázium története, 1648-tól. II. 129 ● -i országgyűlés, 1620., I. 339 ● -i orvos, ld. Moller Godofréd ● -i ötvösök a XV—XIX. században. I. 242, II. 146 ● -i réz kivitele Angliába és Hollandiába, XVIII. sz. II. 61 ● -i réz- és nemesfémbányászat egykorú ismertetése, 1725, 1781., II. 53, 255 ● -i rézművesek, XVII. sz. III. 96 ● -i származásnak, ld. Demeter X. Ferenc, Klement János Mihály, St. A. Kochlatsch, Potkoniczky Ádám ● -i szláv társaság. II. 494 ● -i tanuló: Bél Mátyás. II. 112 ● -i tárgyalások, 1623., I. 358 ● -i útleírások, ld. F. E. Brückmann, Fr.—X. de Feller, Sternberg, Zipser A. K. ● -i ünnep a francia békekötéskor, 1806., II. 535 ● -i vasgyár ismertetése, 1726., II. 53 ● -i vízemelőgép. II. 54.
BETHLEN (gr. bethleni)-család
— története. I. 297, 354, 427.
BETHLEN ELEK GR.
— göttingai utazási naplója, 1795—1797., II. 420, 429 ● jegyzetei Bethlen János műveihez. I. 348 ● naplójegyzetei az erdélyi nemesi felkelésről, 1809., II. 543 ● munkái az erdélyi iparról és kereskedelemről, 1818, 1822., II. 462, 472.
BETHLEN FARKAS (erdélyi kancellár, XVII. sz.)
— műve Erdély történetéről. I. 291. III. 92.
— — Basta koráról. I. 305 ● Bocskairól. I. 318 ● Karácsony György parasztmozgalmáról. I. 262—263.
— és Szamosközy szövege. I. 228, 305.
BETHLEN FERENC, KERESDI BR. (főudvarmester)
— politikai szerepe; róla irodalom. I. 344 ● levelezése, 1622—1633., I. 335, 343.
BETHLEN GÁBOR (fejedelem)
— adatai, élete; róla ált. irodalom. I. 335—336, III. 97, 98, 102 ● és Alvinczi Péter. I. 335, 338, 374, III. 97—98 ● athnaméja. I. 333 ● bányaügyi intézkedései. I. 298 ● Bocatiust Gyulafehérvárra hívja. I. 319 ● diplomatái, ld. Borsos Tamás, Hidvégi Mikó Ferenc, Rimay János, Toldalagi Mihály ● elfogott levele Bocskaihoz. I. 321 ● 1. felesége: Károlyi Zsuzsanna. I. 334—335, III. 97 ● 2. felesége (és özvegye): Brandenburgi Katalin. I. 335, 343 ● gazdaságpolitikája és pénz gyei. I. 336, III. 97 ● hajdúnemesítése. I. 326 ● hadjáratai a Habsburgok ellen és a harmincéves háború. I. 326, 338—340 ● kiváltságai Debrecennek. I. 296 ● kora történetének forrásai, irodalma. I. 323, 329—340, 348, 357—358, 361, 364, 368, 376, III. 97 ● kül- politikájának iratai, irodalma. I. 331, 333—334, 338—340, III. 97 ● és a lengyel korona. I.

329, 340 ● levelezése, iratai. I. 330, 333—335, 355, 360 ● megalapítja a gyulafehérvári kollégiumot, 1622., I. 337 ● és a nagyszombati béke, 1615., I. 368 ● és az Oppeln-Ratibori hercegségek. I. 311, 339 ● pártfivelnek felvidéki vezére: Thurzó Imre. I. 338—339, 368 ● és politikai ellenfele: Pázmány Péter. I. 338, 360 ● és a pozsonyi tárgyalások, 1620., I. 332 ● és Révay László. I. 330, 357 ● és a román fejedelemségek. I. 329 ● számadáskönyve, 1615—1627., I. 334 ● Szenczi Molnár Albertet Erdélybe hívja. I. 331 ● támogatja Káldi György bibliafordítását. I. 373 ● taníttatja Krauss Györgyöt. I. 324 ● udvartartása. I. 334, 335 ● utasítása a szőnyi béketárgyalásokban. I. 330 ● és a vallási kérdés Erdélyben. I. 337 ● végrendelete. I. 335, 340 ● visszhangja az egykorú hazai és külföldi irodalomban. I. 230, 331—332 III. 97 ● -ról Bojthi Veres Gáspár irata, 1624., I. 330 ● -ról Redmeczi T. János irata, 1622., I. 331 ● -ról Budai Ézsaiás ábrázolása. II. 594 ● -ról Fessler ábrázolása. II. 593.

BETHLEN GERGELY
—hez Haller János levelei, 1667—1695., I. 430.

BETHLEN IMRE GR.
— II. Rákóczi György koráról, 1829., I. 347.

BETHLEN ISTVÁN
— és Gábor osztozása, 1600., I. 334 ● mint gubernátor (Bethlen G. helyetteseként) 1618—1621., I. 330, 335 ● mint kormányzó, 1629—1630., I. 390, 341 ● naptári bejegyzései. I. 342 ● támadása I. Rákóczi György ellen, 1636., I. 341—342, 344.

BETHLEN ISTVÁN (a fenti fia)
— hűségnyilatkozata I. Rákóczi Györgyhöz. I. 341.

BETHLEN JÁNOS (erdélyi kancellár)
— adatai, iratai; róla irodalom. I. 348 ● Erdély történetéről írt műve. I. 323, 348, 426 ● fia: ld. Bethlen Miklós gr. ● röpirata II. Rákóczi György ellen, 1659., I. 348 ● székelyudvarhelyi kollégiuma, 1670., I. 432.

BETHLEN KATA (II. Apafi Mihály f.)
— élete és hagyatéka. I. 430 ● fohászkodásai. II. 111.

BETHLEN KATA (gr. Teleki Józsefné)
— adatai, élete, iratai. II. 17—18 ● búcsúztatója Bod Pétertől. II. 215 ● költségén adják ki Nádudvari prédikációit, 1741. II. 111. ● könyvtára. II. 136 ● *Védelmező erős pais* (1759) c. irata. II. 112.

BETHLEN MIHÁLY GR.
— külföldi útjának jegyzőkönyve, 1691—1695., I. 432.

BETHLEN MIKLÓS GR. (B. János fia, kancellár)
— adatai, iratai; róla irodalom. I. 426—427, 433, 440—441, III. 110 ● *Austriaca Austeritas* c. irata (1671), Justus de Palma Florentinus álnéven. I. 390 ● *Austriae austeritatis ... confirmatio* c. irata, 1672., I. 390 ● *Epistola ad ministros exules* c. irata, 1677., I. 390 ● kereskedelmi tervei. I. 434 ● levelei. I. 385, 432, 441 ● *Moribunda Transylvania* c. irata, 1688., I. 426 ● neve alatt kiadott francia memoárok. I. 426, 435, III. 110 ● *Olajágat viselő Noé galambja* c. irata (1704) Fredericus Gottfridus Veronensis álnéven. I. 440 ● önéletírása, 1642—1710., I. 426, 436, 440, III. 109, 110.
— — benne Kereszturi Pálról. I. 345 ● II. Rákóczi Györgyről. I. 349 ● Zrínyi Miklós haláláról. I. 382.
— politikai perének forrásai és irodalma. I. 440—441 ● és Prévost abbé. I. 426 ● rabságában írt emlékiratai, imádságai, levelei. I. 441 ● *Sudores et cruces* c. irata, 1708., I. 426 ● tagadja a pozsonyi perben (1674) használt Vitnyédy-levelek valódiságát. I. 390, III. 105 ● -nak tévesen tulajdonított irat, 1672., I. 390.

BETHLEN PÁL GR. (tábornok)
— fia, ld. Bethlen Elek. II. 420.

BETHLEN PÉTER
— külföldi tanulmányútja, 1628., I. 337.

BETHLEN SÁMUEL GR.
— letartóztatása, 1738., II. 97.

BETHLEN-kollégium (főtanoda)
— gyulafehérvári (1622—1662), majd nagyenyedi története. I. 327, 337, II. 131, 229.

BETHLEN-norma
— néven ismert erdélyi adórendszer, 1754., II. 182.

BETHLEN (helység)
— várának leltára, 1690., I. 433 ● -i italmérés szabályozása, 1641., I. 344.

BETHLENI HARI, ld. Hari Péter

BÉTHUNE, MAXIMILIEN DE, ld. Sully

BÉTHUNE GR. (francia diplomata)
— iratai Bethlen Gábor korából. I. 332.

BÉTHUNE, MÁRKI (varsói francia követ)
— erdélyi kapcsolatai a XVII. század végén. I. 429, 432. III. 101.

BETINUS (apost. protonotarius)
— egykorú levele az 1514-i parasztháborúról. I. 191

Betrachtung über den Tod ... Maria Theresia, 1780., II. 195.

Betrachtungen aller hungarischen nicht adeliger Staatsbürger, 1790 (Beinay György Alajos). II. 322.

Betrachtungen und Vorschläge in Betreff ... des ung. ... Handels, 1790., II. 390.

A Bétsi ember szokása, 1784., II. 282.

Bétsi Magyar Bibliotheca, 1793—1795., II. 404.

Bétsi Magyar Merkurius, 1793—1798., II. 404, 617.

BETTS, R. R.
— a cseh huszita-mozgalomról. I. 140 ● Prágai Jeromosról. I. 141 ● a kelet-európai társadalmi fejlődésről a középkor végén. I. 154.

BEU, OCTAVIAN
— a Horia-felkelés bibliográfiája. II. 289 ● a Horia-felkelésről. II. 289.

BEUDANT, FRANCOIS-SULPICE
— utazása Magyarországon 1818-ban. II. 427—428, 457, 586.

Beurtheilung der Fragmente ... Babel, 1790., II. 326.

BEVILAQUA-BORSODY BÉLA
— az egri egyetem csillagvizsgálójáról, 1762—1883., II. 217 ● a magyar serfőzés történetéről. II. 468.

Beweise, dass Joseph II. ein Protestant ist, 1785., II. 267.

BEWES, W. A.
— *Church Briefs* c. kiadványa a nagyenyedi iskolának történt gyűjtéséről. II. 131.

BEYTHE ISTVÁN
— dunántúli ref. püspök, XVI. sz. I. 26.

Beytrag zur Geschichte des ungarischen Dreyssigstwesens, 1802., II. 58, 173, 386, 415, 462.

Beytrag zur Kenntniss der sogenannten Illyrier, 1802., II. 206.

Beyträge zu den Chemischen Annalen, 1785—1794., II. 242.

BÉZ — ENESE

—i ev. egyház története. I. 255.

BEZA, THEODOR (Kálvin munkatársa)
— munkája hazai kivonatban, 1562., I. 262 ● szerepeltetése Basire iratában, 1656., I. 354.

BEZDECHI NICOLAE
— Oláh Miklós családjáról. I. 225.

BEZERÉDJ-CSALÁD
— története. I. 457.

BEZERÉDJ IMRE
— árulása. I. 457 ● *Búcsúzó éneke*, 1708., I. 449.

BEZERÉDJ ISTVÁN
— Rosti Ferenc diétai leveleiről 1764—65., II. 187.

BEZERÉDY ZSIGMOND
— úti naplója, 1665—1691., III. 105.

BEZOLD, FRANZ
— a huszitizmus történetéről. I. 141 ● Zsigmond császár háborúiról a husziták ellen. I. 141 ● a szent ligáról és Rudolf császárról. I. 317.

BEZSÁK MIKLÓS
— a cseh—lengyel—magyar okleveles gyakorlat kapcsolatairól. I. 54.

BEZZEGH GYÖRGY
— és családja a Thököly-korban. III. 108.

BIANCHI FRIGYES BR.
— csapatai Pozsonynál, 1809., II. 555 ● mint egykorú irat (1809) állítólagos szerzője. II. 545.

BIANCHI, VENDRAMINO
— irata a pozsareváci békéről, 1718., II. 72.

BIANU, ION
— Micu-Klein Sámuelről. II. 496.

BIÁS ISTVÁN
— a Horia-felkelésről. II. 285 ● kiadta Apafi Mihály naplóját. I. 415.
— — Teleki Sámuel útinaplóját. II. 154.
— Kisfaludy Sándor leveleiről. II. 612 ● Rákóczi beiktatásáról az erdélyi fejedelemségbe. I. 468 ● a Telekikönyvtár alapításáról. II. 212 ● unitárius egyháztörténeti adatai, 1619—1866., I. 325.

BIBL, VIKTOR
— az alsó-ausztriai rendi alkotmány helyreállításáról II. Lipót alatt. II. 351 ● az alsó-ausztriai robot-provizóriumról (1796) II. 456 ● Ausztria szétbomlásának történetéről (I. Ferenc és öröksége). II. 484, 518, 560—561 ● a bécsi rendőrségről. II. 282, 485 ● I. Ferenc történetéről. II. 484 ● Khlesl leveleiről, 1583—1589., I. 315 ● Metternichről. II. 570 ● II. Miksáról és levelezéséről. I. 278, 286 ● I. Miksa vallási magatartásának kérdése. I. 286 ● Savoyai Jenő hg. II. 85—86.

Bibliotheca Corvina
— c. gyűjteményes munka. I. 183.

Bibliothek für Deuker, 1783—1786., II. 242.
BIRÓ ISTVÁN
— Dugonics Andrásról. II. 304.
BICHIGEAN, V.
— románok és szászok küzdelméről Besztercén, XVIII. sz. II. 205 ● közleményei a román határőrségről. II. 186.
BICZERE
—i apátság. III. 64.
BICZÓ FERENC
— Kazinczy Ferencné, Török Zsófia leveleiről. II. 601.
BICZÓ PÁL
— a bieskei, bodnári, csákvári, ettyeki, kajászószentpéteri, kósdi, lovasberényi, vaáli ref. egyház történetéről. I. 255—257.
BICSE
—i udvarbíró utasítása, 1577., I. 238.
BICSKE
—i plébános: Padányi Biró Márton. II. 110 ● -i ref. egyház története. I. 255.
BIDERMANN, HERMANN IGNAZ
— Ausztria és Horvátország kapcsolatairól, XVI—XVII. sz. II. 84 ● a bécsi városi bankról (1706). II. 86, 181, 282 ● a magyarországi ruszinokról. II. 125 ● Oroszország és a magyarországi ortodoxia kapcsolatairól. II. 124, 127 ● az osztrák összbirodalmi eszméről. I. 283, 454, II. 85, 180, 538 ● a pragmatica sanctio keletkezéséről. II. 80 ● Stájerország politikai válságáról a francia forradalom idején. II. 351 ● a vaskohászatról Magyarországon. II. 466 ● és Hock, C. az osztrák államtanácsról, 1760—1848., II. 181, 301, 485.
BIDNER ÁKOS
— az eperjesi vértörvényszékről, 1687., I. 418.
Bidpai és Lokman
— c. szöveg és fordítója, XVIII. sz. II. 225.
BIELEK LÁSZLÓ
— a magyarok őseiről, 1796., II. 595.
BIELIK LÁSZLÓ
— Magyarország etnográfiai statisztikájáról, 1837., II. 411.
BIELIK MIHÁLY
— a selyemhernyókról, 1799., II. 442.
BIELOWSKI
— szerk.: *Monumenta Poloniae hist.* I. 47, 51, 108.
BIENIK JÁNOS
— a legéndi ref. egyház történetéről. I. 256.
BIERBAUER MIHÁLY ld. Heimeczy
BIERBAUER VIRGIL (ld. Borbiró alatt is)
— egy főúri építészről (Bethlen Miklós). I. 427 ● a magyar építészet történetéről. I. 185, II. 145, 628 ● a magyar klasszicizmusról. II. 628 ● a palatinus stílusról. II. 628 ● Pollack Mihályról. II. 628.
BIERBRUNNER GUSZTÁV
— a bács-szerémi ref. egyház történetéről. I. 254 ● és Sz. Kiss K., Kálmán F. ● *Uj Magyar Athénás* (magyar protestáns írókról). I. 257.
BIERMANN, G.
— *Thökölyana.* I. 401. III. 107.
BIGLIA (pápai nuncius)
— jelentéseinek magyar vonatkozásai, XVI. sz. I. 278.
BIHAR
—i vár és Anonymus. III. 61.
BIHAR MEGYE
— adója 1751-ben. II. 87 ● adólajstroma, XVI. sz. I. 301 ● bányaipara. II. 54 ● 1790-ben. II. 347 ● felirata a cenzúráról, 1793., II. 403 ● feliratában országgyűlést követel, 1789., II. 297 ● főispánjai. III. 63 ● határozata a hadisegély felajánlásáról, 1808., II. 537 ● határozata a magyar nyelvről, 1806., II. 493 ● és a Kinizsi-család. I. 176 ● koronaőrző bandériuma, 1790., II. 349 ● követe, ld. Domokos Lőrinc (1790) ● a kuruc világban. I. 459 ● népességének összetétele a középkor végén. I. 155 ● tiltakozása a jakobinusok elhurcolása ellen. II. 513 ● és az utolsó nemesi felkelés, 1809., II. 554 ● ünnepe II. Lipót koronázásakor, 1790., II. 365 ● vámhelyei a középkor végén. I. 205 ● viszonyai a török pusztítás előtt. I. 80, 296.
— — a török uralom megszűnésekor. I. 419. ● a Rákóczi szabadságharc alatt. III. 115. ● -i alispán, ld. Beöthy János, Beöthy Ödön ● -i birtokos, ld. Bessenyei György ● -i főispán, ld. Ürményi József ● -i főjegyző, ld. Domokos Lőrinc ● -i hadjárat, 1604., I. 321 ● -i levéltáros, ld. Hatvani István ● -i nemes: Toldi Miklós, XIV. sz. I. 131 ● -i nemesi felkelés 1800-ban. II. 531.
— — 1805-ben. II. 539 ● 1809-ben. II. 543, 554.
—i orvos, ld. Hügel Ferenc ● -i parasztmozgalom, 1790., II. 353 ● -i porták összeírása, 1552., II. 595 ● -i románok és a vallási unió. I. 124, II. 124 ● -i selyemtermesztés, 1804., II. 442 ● -i szentjánosi monostor. I. 64 ● -i szikes tavakról tanulmány, 1792., II. 467 ● -i szolgabíró, ld. Tokody János ● -i tisztviselő, ld. Szentjóbi Szabó László. ● -i történelmi közlöny, III. 18.
BIHARDIÓSZEG
—i ref. egyház története. I. 255.
BIHL, M.
— Kapisztrán János két leveléről. I. 161.
BIKESSY, ld. Heinbucher.
BÍLEK, T.
— a csehországi birtokelkobzásokról 1618 után. I. 339.
BILKEI F.
— *Debrecentől Pannonhalmáig.* I. 258.
BILKEI GORZÓ, ld. Gorzó János.
BILLISICS ALAJOS
— prédikációja István királyról, 1789., II. 268.
BILOVESZKY JÓZSEF
— rézpénzről, adózásról a Rákóczi-korban. I. 464.
BINDER JENŐ
— Csokonai Dorottyájáról. II. 609 ● Faludi Téli Éjtszakáiról. II. 145 ● néhány Mátyás király-trufánkról. I. 169—170 ● Pálóczi Horváth Ádám énekgyüjteményéről. II. 611 ● a Zrínyiászról. III. 104.
BINDER, JOHANN
— a nagyszebeni erdészet történetéről. II. 44.
BINDER v. KRIEGLSTEIN, C.
— az 1809-i osztrák-francia háborúról. II. 553.
BIRJUKOVICS, V. V. és mások
— az újkor történetéről. III. 37.
BIRK, ERNST
— Erzsébet királyné és V. László történetéhez. I. 164 ● kiadta Johannes de Segovita szövegét. I. 111 ● oklevélkivonatai III. Frigyes történetéhez, 1452—1467., I. 153.
BIRKÁS GÉZA
— *Bethlen Miklós és Prévost abbé.* I. 426 ● *Francia utazók Magyarországon.* II. 423 ● francia utazókról tanulmányai. I. 108, 314, II. 153, 428.
BIRKENSTOCK JÁNOS MENYHÉRT
— verse a franciák ellen, 1796., II. 520.
BIRÓ B.
— Zrínyi prózai munkáiról. I. 380.
BIRÓ BÉLA
— művészettörténeti bibliográfiája. III. 33.
BIRÓ FERENC
— Erdély történetéről, 1805., II. 594. ● Dalmáciáról IV. Béla alatt. I. 97 ● Forgách Ferencről. III. 82.
BIRÓ IMRE (és mások)
— a magyar piarista rendtartományról. II. 116.
BIRÓ IZABELLA
— Miksa császár Weisskunigjáról. I. 194.
BIRÓ JÓZSEF
— a bonchidai, kolozsvári Bánffy-palotáról. II. 147, 233, 629 ● a kolozsvári Szt. Mihály-templomról. II. 233 ● Nagyvárad művészeti emlékeiről. II. 231, 628—629.
BIRÓ JULIANNA
— Magyarország francia visszhangjáról, XVII. sz. I. 362.
BIRÓ LAJOS, ld. Gelsei Biró.
BIRÓ MÁRTON, ld. Padányi Biró.
BIRÓ MÁTYÁS, ld. Dévai Biró.
BIRÓ SÁMUEL (erdélyi harmincadfelügyelő)
— kimutatása, 1701., I. 433.
BIRÓ SÁMUEL
— folytatás a Hidvégi Mikó históriájához, 1594—1624. I. 328, 330.
BIRÓ SÁNDOR
— a bujdosó Rákócziról. I. 456.
BIRÓ SÁNDOR és Szilágyi I.
— ref. egyháztörténete. I. 250, II. 118, 366.
BIRÓ VENCEL
— Apor Istvánról. I. 427, 432 ● II. Apafi Mihály naplójáról. I. 425 ● a Báthori—Apor szemináriumról. II. 132 ● Báthori I. iskolapolitikájáról. III. 94 ● Batthyány Ignácról. II. 579 ● Béldi Pál felkeléséről. I. 432 ● Bethlen Gáborról. I. 337—338 ● Erdély belügyi fejlődéséről, XVI. sz. I. 295, 302 ● Erdély és a porta viszonyáról. I. 295 ● Erdély történetéről. I. 294—295 ● az erdélyi fejedelmi hatalomról. I. 295 ● Forgách Ferenc történetirásáról. I. 226 ● a katolicizmusról Erdélyben, XVI—XVII. sz. I. 310 ● *A katolikus restau-*

ráció kora. II. 115 ● képei Erdély múltjából. I. 294, II. 24 ● a kolozsmonostori jezsuita iskoláról. I. 337 ●, a kolozsvári jezsuita egyetemről. II. 132.
— — piarista templomról. II. 116.
— Márki Sándorról, III. 50 ● püspökjelölésről Erdélyben. II. 115 ● Szabó Károlyról. III. 51 ● Teleki Ádámról. II. 24 ● Vay Katáról. II. 24 ● és mások.
— — a magyar piarista rendtartományról. II. 116.
Bis dat qui cito dat, 1796 (Horváth Ádám). II. 519.
BISINGER, JOSEPH CONST.
— a külföldi gabonafélékről, 1811., II. 484 ● ausztriai statisztikája, 1807—1808., II. 411.
BISTERFELD JÁNOS HENRIK
— mint gyulafehérvári tanár és I. Rákóczi Gy. diplomatája. I. 345 ● és a sárospataki Rákóczi-könyvtár. I. 352 ● tanítványa: Apáczai Csere János. I. 353 ● utóda Gyulafehérvárott: Básire Izsák. I. 349.
BISCHOFFSHAUSEN, S.
— cikke Rákóczi Ferencről. I. 455.
BISTICCI, VESPASIANO (firenzei könyvkereskedő)
— életrajzi műve kliense iről, XV. sz. I. 183.
BISTRITZ, ld. Beszterce.
BISZTRAY GYULA
— az erdélyi tudományos életről. II. 132 ● a prenumerációról. II. 587.
BITAY ÁRPÁD
— Bolla Mártonról. II. 379 ● a gyulafehérvári gimnáziumról. I. 266 ● a román irodalom történetéről. II. 495 ● a Supplex Libellusról. II. 378—379 ● Virág Benedekről. II. 610.
BITNICZ LAJOS
— és Batsányi János levelezése. II. 604 ● az újságokról, folyóiratokról, 1821., II. 401 ● Vas és Zala szlávjairól. II. 415.
BITTENBINDER MIKLÓS
— adalékai a magyar színmű történetéhez. II. 227 ● Holber Erasmus Montanusáról. II. 228 ● Rozsnyai Horologiumáról. I. 426.
BITTENBINDER MIKLÓS, IFJ.
— az egyház és állam viszonyáról, XIII—XIV. sz. I. 118.
BITTNER BR. (insurgens őrnagy)
— szervezési javaslata, 1806., II. 540.
BITTNER, LUDWIG
— Károlyi Árpádról, III. 50 ● az osztrák államszerződésekről. II. 74, 96, 540, 568 ● ism. Srbik Metternich-könyvét. II. 570.
Bittschrift an ... Leopold den Zweyten, 1790., II. 322.
BITZÓ SÁROLTA
— Kisfaludy Sándorról. II. 613.
BIVOLINYI ISTVÁN
— labanc naplója a Rákóczi-szabadságharc idejéből. I. 439.
BIZÁNC (ld. Konstantinápoly alatt is)
— általános történeti irodalma. I. 75 III. 26 ● és III. Béla. I. 76 ● és a csehek, XV. sz. III. 76 ● ellen besenyő támadás, 1087., I. 48 ● ellen II. István hadjárata, XII. sz. I. 50 ● ellen magyar támadás, 1059., I. 48 ● elfoglalása, 1204., I. 93. III. 68.
— — 1456., III. 76.
— északra terjeszkedése és konfliktusa Magyarországgal, XII. sz. I. 74—76 ● és Hunyadi János. III. 76 ● és István király egyházi kapcsolatai. I. 71 ● kapcsolatai az avarokkal. III. 58 ● és Magyarország kapcsolatai ált. III. 66.
— — a XII. században. I. 74—77 ● a XIII. és XV. században. III. 68.
— és a szlávok a IX. században. I. 28 ● és Szerbia viszonya a XII. században. I. 76 ● és a török birodalom a XIV—XV. században. I. 138 ● védelmet keres a török fenyegetés ellen, XIV. sz. I. 121 ● -i bolgár háború, 894—896., I. 27 ● -i építészeti elemek, XII. sz. III. 65 ● -i eredetéről a magyar koronának vita 1790 körül. II. 594 ● -i források magyar népnevei I. 32.
— — a magyar őstörténetről. I. 25—27 ● a XI. századról. I. 48 ● a XII. századról. I. 49—50 ● a XII. századi keleti kereskedelemről. I. 79 ● a tatárokról. I. 90 ● a XV. századról. I. 150—152, III. 74, 75, 79 ● magyar vonatkozásai Kéri Borgia F. feldolgozásában, 1738., II. 137 ● XVIII. századi kiadása. II. 137 ● gyűjteményes kiadása *(Corpus* = CSHB). I. 3.
—i keresztény és a magyarok a honfoglalás előtt. I. 68 ● -i kereszténység és Magyarország. I. 68 ● -i költemények Mánuel magyarországi hadjáratáról. I. 50 ● -i latin császárság és Magyarország, XIII. sz. I. 94 ● -i szláv legenda- és meseirodalom tárgyai a román irodalomban. II. 229 ● -i magyar dinasztikus (házassági) kapcsolatok. I. 48, 74—75 ● -i magyar kalandozások, X. sz. I. 26 ● -i magyar konfliktus forrásai, XII. sz. I. 50 ● -i magyar szövetség, 895., I. 25.
— — István király idején. I. 47.
—i német szövetség Magyarország ellen, XII. sz. I. 49 III. 66 ●-i orosz kapcsolatok, XII. sz. I. 75 ● -i síremléke és bazilikája Szt. László leányának. I. 74 ● -i történet folyóirata: BZ. I. 6 ● -i udvar és a magyar hercegek, XII. sz. I. 50 ● -i viszályba Henrik osztrák hg. beavatkozása, XII. sz. I. 90.
BIZARUS, PETRUS
— munkája a magyarországi 1564—1568-i török háborúkról. I. 275 ● és A. Ulloa. I. 276.
Bizonyos punctumok
— c. erdélyi úrbérpótló rendelet, 1769., II. 191, 193.
BIZOZERI, SIMPLICIANO
— iratai Magyarországról s a törökök elleni ligáról, 1687., 1690., I. 407.
BJÖRKMANN, W.
— a törökkori Budáról. I. 248.
BLAGAY-család
— okleveltára. I. 14, 113, 116, 153, III. 42.
BLANÁR ÖDÖN
— az ungvári gimnázium történetéről, 1613—1913., II. 132.
BLANC, FRANZ ANTON v.
— osztrák javaslatai a parasztkérdésben, XVIII. sz. II. 193.
BLANDRATA GYÖRGY (János Zsigmond orvosa)
— szerepe az erdélyi unitárizmusban, XVI. sz. I. 304.
BLASIUS (Blaskó)
— XV. századi huszita mozgalma Nagyszombat vidékén. I. 106, 141.
BLASIUS (Blázy) JOHANNES (iglói karnagy)
— kiadványai II. Lipót koronázásakor, 1790., II. 365.
BLASKÓ ld. Blasius.
BLASKOVITS JÓZSEF
— beadványa a kereskedelmi bizottsághoz, 1792., II. 390 ● *Schedium* c. munkája a magyarországi iparról, 1793., II. 442, 464—465.
— — szerzőségének kérdése. II. 464.
— különböző munkái a selyemtenyésztésről, 1793—1820., II. 442.
BLATNICA
— vára és uraí. III. 68.
BLAUMANN, JOHANN EBERHARD
— a kolozsvári Bánffy-palotát építi, 1774—1785., II. 238.
BLAZOVICH JÁKÓ
— *A barokk ember.* II. 27.
BLEYER JAKAB
— az Anjoukori magyar humanizmusról. I. 133 ● Beheim Mihály magyar vonatkozásairól. I. 149 ● Gottschedről Magyarországon. I. 220, 228, 626 ● hazánk és a német filológiai kapcsolatáról, XIX. sz. II. 596 ● hun-krónikáinkról és a hunmondáról. I. 38—39, 87 ● Kotzebuerről és a pesti német színházról. II. 627 ● kötete a magyarországi németségről. II. 37 ● a lechmezei csatáról, 955., I. 40—41 ● német történeti népénekekről. I. 150, 197, 230 ● német újságlapokról. I. 230 ● Schreyvogl dunai utazásáról. I. 414 ● a Stilfrid-népkönyv eredetéről. II. 144 ● Suchenwirt Péter magyar vonatkozásairól. I. 108 ● Temesvári Pelbártról. III. 77.
BLODIG, H.
— az osztrák vám és állami monopólium-rendszerről. II. 172, 259.
BLOTIUS, HUGO
— és Gablman Miklós viszonyához iratok, 1589—1596. I. 315.
BLUMAUER, ALOYS
— észrevételei az osztrák felvilágosodásról és irodalomról, 1782., II. 263 ● travesztált Aeneisének magyar átdolgozása, 1792., II. 374.
BLUMENBACH, W. C. W. — és Keess, St. v.
— munkája az új ipari eljárások ismertetéséről, 1829—30., II. 464.
BLÜCHER (tábornok)
— és Széchenyi István gr. II. 567.
BLÜMMEL, E. K.
— kiadta Carolina Pichler emlékezéseit. II. 486 ● és Gugitz, G. ● a bécsi jakobinus-rémületről, 1791—1793., II. 518.

Bob (Babb) János
— román unitus püspök politikai szerepe, 1791—1792., II. 379.
Bobory Zoltán
— a XVIII. sz. elbeszélő költészetéről. II. 101, 143, 183.
Bobula Ida
— a nő szerepéről a XVIII. sz. magyar társadalmában. II. 372.
Bocatius (Bock) János (kassai főbíró)
— adatai, versei és munkája Bocskai török tárgyalásairól, 1605., I. 319 ● Thuri Pál-kiadása. III. 90.
Boccaccio, Giovanni
— és Magyarország. I. 107 ● novelláinak átdolgozásai és a hazai széphistóriák. I. 269. III. 87.
Bochkor Mihály
— az erdélyi katolikus autonómiáról. II. 115 ● az 1643—44-i erdélyi országgyűlésről. III. 99.
Bock János, ld. Bocatius.
Bocz József
— a berekeresztúri deliberatumról, 1602., I. 325.
Boczek
— morva oklevéltára. I. 97.
Bock Mihály
— Füves Kertecskéje. III. 89
Bocskai István
— életrajzai. I. 321 ● életének és szabadságharcának forrásai, irodalma. I. 318—322, 357, III. 82, 95, 96 ● elfojtja Kendy Sándor mozgalmát. I. 306 ● főkapitánya Kassán: Lippay Balázs. I. 320 ● fővezére: Homonnai Drugeth Bálint. I. 318 ● hajdútelepítése. I. 240, 321—322 ● halálának körülményei és visszhangja. I. 319, 322 ● és a havasalföldi hadjárat, 1595., I. 311 ● és Illésházy István. I. 313, 319 ● levelezése, iratai. I. 319—320 ● és Morvaország. I. 320 ● és a német birodalmi rendek. I. 316 ● és Rimay János. I. 320, 331, III. 96 ● sikereit a nemesség kihasználja a városokkal szemben. I. 371 ● szabadságharca ellen Bécs finanszírozása. I. 244 ● szerepe Báthori Zsigmond idején. I. 309, 311 ● török tárgyalásai. I. 319, 322 ● udvari történetírója: Szamosközy. I. 228 ● végrendelete. I. 320, 322 ● visszhangja az egykorú irodalomban. I. 319 ● -ról Miskolczy Csulyak István gyászbeszéde. I. 341 ● -ról Rákóczi—Rozsnyai ének. I. 426 ● -ról Budai Ézsaiás. II. 594 ● -ról és „lázadásáról" jezsuita szerzők. II. 137, 213 ● -ról és a magyar „vipera-fajzatról" Baldacci Antal nyilatkozata. II. 485.
Bocskor-daloskönyv
— énekei 1739-ig. II. 141.
Bod Károly
— Balassi Bálintról. III. 89.
Bod Péter
— adatai, élete, művei; róla irodalom. II. 215—216, III. 121 ● az erdélyi unitáriusok történetéről, 1776., I. 251, II. 122 ● és Faludi Ferenc. II. 144 ● halotti beszéde Bethlen Kata fölött. II. 17 ● *Az Isten vitézkedő anyaszentegyháza* c. munkája, 1760., II. 122 ● könyvtára. II. 136, 213, 215 ● *Kőszikián épült ház ostroma* címen magyarra dolgozza át Kocsi Csergő Bálint szövegét. I. 391 ● lajstroma Bethlen Kata könyveiről. II. 17, 136 ● levelei Ráday Gedeonhoz. II. 213 ● *Magyar Athenás* c. munkája, 1766., I. 10, 257, II. 215 III. 8, 40 ● magyar ref. egyháztörténelme, 1756—1765., (1890). I. 249, 337, 402, 469, II. 117, 119, III. 121 ● mint történetíró. II. 117 ● mint versíró. II. 142 ● neveltje: gr. Teleki József. II. 154 ● rövid vázlata az erdélyi románok történetéről. II. 123, 204 ● *Smirnai Szent Polikárpus* c. munkája. I. 257, II. 111, 130 ● *Szent Hilárius* c. munkája. II. 226.

Boda Miklós, ld. Poda.
Bódai Ferenc
— Baranya megyéről, 1820., II. 416.
Bodea, C. C.
— Nicoară Mózesről. II. 497.
Bodin Mihály
— Batsányi Jánosról. II. 604.
Bodnár
—i ref. egyház története. I. 255.
Bodnár Béla
— Hódmezővásárhely régi vízrajzáról. II. 43.
Bodnár Gy.
— Bethlen János kancellárról. I. 348.
Bodnár István
— a győri csatáról, 1809., II. 555.
Bodnár István
— Béri Balogh Ádám brigadérosról. I. 457.
Bodnár Remig
— Kárpáthy-Kravjánszky Mórról. III. 50.
Bodnár Virgil
— Simai Kristófról. II. 228.
Bodnár Zsigmond
— a Csokonai-vitáról. II. 607 ● magyar irodalomtörténete. I. 88, II. 141 ● az *Urániá*ról. II. 406, 606. ● a Zrínyiászról. III. 104.
Bodó Lajos (= B. L.)
— adalékai a Martinovics-pörhöz. II. 517 ● ism. Rózsa I. iratát Martinovicsról. II. 515.
Bodóczi Sándor
— Mária Terézia unitárius egyházpolitikájáról. II. 204.
Bodok
—i levéltárról jelentés. III. 41.
Bodola Gyula
— Dobó Istvánról a költészetben. I. 274.
Bodolay Gyula
— királyi serviensekről. XIII. sz. I. 96.
Bodon-család
— iratai. III. 42.
Bodon Ábrahám
— a felsővályi ref. egyházról. I. 255.
Bodonhelyi József
— az angol puritanizmus magyar hatásairól. I. 346.
Bodor Aladár
— Döbrentei Gábor erdélyi szerepléséről. II. 620.
Bodor Antal
— Csepelszigetről Bél Mátyás munkájában. II. 19 ● a délmagyarországi telepítésekről. II. 33 ● helyismereti könyvészete. III. 26, 54.
Bodor István
— a rimaszombati protestáns gimnáziumról. II. 31.
Bodrog megye
— újratelepülése XVIII. század elején. II. 77.
Bodrogi János
— Károlyi Zsuzsánna fejedelemasszonyról. I. 335.
Bodrogkeresztur
—i ref. gyűlés (1734) jegyzőkönyvei. II. 120 ● -i ref. levéltári adatok, 1712—28., II. 118.
Bodrogköz
— irodalma. III. 27.
Boehmius, J. G.
— Zsigmond sárkányrendjéről, 1764., I. 138.
Boethius, Anicius Manlius
— hatása Orczy Lőrincre. II. 224.
Boethius, Joannes (Erdélyi János)
— XIV. századi magyar kánonista és munkái. I. 130.
Boethius
— irata a magyarországi harcokról, 1687., I. 399.
Boga A.
— az erdélyi katolikus iskolázásról. II. 127.
Bogády László
— naplója az 1741-i országgyűlésről. II. 98.
Bogár Ferenc
— a győri egyházmegyéről, 1821., II. 579.
Bogár István
— szerepéről (XIV. sz.) irodalom. I. 117.
Bogárfia Márton
— szerepéről (XIV. sz.) irodalom. I. 117.
Bogát
—on az első foglalás szabályozása. II. 456.
Bogáti Fazekas Miklós
— élete és irodalmi munkássága, XVI. sz. I. 271 III. 88 ● históriás éneke az 1514-i parasztfelkelésről. I. 190.
— — Mátyás királyról. III. 88.
Cs. Bogáts Dénes
— Zágon feldúlásáról, 1690., I. 433.
Bogdan (vajda)
— kivándorlása, 1343., III. 71.
Bogdan, C.
— a bánsági román telepítésekről. II. 38.
Bogdan, Ioan
— Havasalföld kapcsolatairól Brassóval és Magyarországgal, XV—XVI. sz. I. 13, 153.
Bogdan-Duică, Gheorghe
— Barac irodalmi szerepéről. II. 497 ● Budai-Deleanu eposzáról (kiadással). II. 497 ● Klein Ince püspök peréről. II. 123 ● Major Péterről. II. 497 ● Popa Petre nyomdászról, 1737., II. 135 ● a Visarion-féle 1744-i mozgalomról. II. 123 ● és Popa-Lisseanu, G. ● Lázár Györgyről. II. 497.
Bogdani James
— festészete Angliában, XVII. sz. III. 109.

BOGIŠIĆ, V.
— aktakiadása a Zrínyi—Frangepán összeesküvésről. I. 387, 392—393.
BOGISICH MIHÁLY
— magyar egyházi népénekekről, XVIII. sz. II. 142
BOGNÁR TEOFIL
— olasz Mátyás-mondákról, adomákról. I. 170, III. 76.
BOGNER MIHÁLY
— Teleki József verséről. II. 304.
Bogoslovski glasnik (szerb folyóirat). II. 125.
BOGSÁN
—i vashámor a XVIII. században. II. 56, 153.
BOGSCH, J.
— méhészeti könyve. II. 441.
BOGUTH, W.
— Bécs és Alsó-Ausztria elfoglalásáról, 1809., II. 553.
BOGYAY TAMÁS
— a jáki apátsági templomról. I. 67.
BOGYISZLÓ
—i ref. egyház története. I. 255.
BOHATTA, HANS
— bibliográfiája. írói lexikonai. III. 39, 41.
BOHDANECZKY EMIL
— Csanád megye nemzetiségi és gazdasági viszonyairól XVIII. sz. II. 50.
BOHDANECZKY IMRE
— Magyarország pénz- és súlyviszonyairól, XIV. sz. I. 117.
BOHUS REZSŐ
— a szellemi műveltségről az Árpádkorban. I. 65.
BOILEAU
— magyar fordításban, 1789., II. 305.
BOISLISLE
— közölte Bonac följegyzéseit Rákócziról. I. 443.
BOJÁR ANDRÁS
— breznóbányai följegyzései 1695-ig. I. 398.
BOJNIČIĆ, IVAN
— németre ford. Klaić: Bosznia történetét. I. 23.
BOJT LAJOS
— a fejérvári őrkanonokság birtoktörténetéről. II. 46, 168, II. 448, 455.
BOJTHI VERES GÁSPÁR
— kortörténeti műve Bethlen Gáborról, 1624., I. 318, 323, 330.
BOKOR JÁNOS
— kiadta Bessenyei: *A természet világa* c. munkáját. II. 221.
BOLCA, V.
— a nagyváradi román unitus iskoláról, 1784—1934., II. 279—280.
BOLDIZSÁR K.
— Bocskai hadi népéről. I. 321.
BOLDOG MARGIT, ld. Margit.
BOLDOGRÉTI VIG LÁSZLÓ (= Horvát István)
— bírálja Pápay S. irodalomtörténetét, 1808., II. 596 ● Verseghy Ferenc elleni irata, 1806., II. 597.
BOLESZLÁV (Boleszló)
— hg. esztergomi érsek, XIV. sz. I. 117 ● II. cseh hg., X sz. I. 37, 40, 48 ● III. lengyel hg. I. 49, 73.
BOLGÁR EMIL
— az állandó hadsereg és a nemesi felkelés problémáiról, XVIII. sz. II. 68.
BOLGÁRORSZÁG, ld. Bulgária.
BOLLA MÁRTON
— válaszirata a Supplex Libellusra. II. 379 ● verse Bánffy György gubernátorságára, 1791., II. 375—376.
BOLOGA, V.
— az ausztriai aromán-telepekről. II. 498 ● az első román természettudósokról. II. 599 ● Molnár-Piuariu Jánosról. II. 599 ● Roja temesvári román orvosról. II. 599 ● a román orvostudomány kezdeteiről. II. 599.
BOLOGNA
— és a magyar humanizmus. I. 216 ● -i egyetem magyarországi hallgatói. I. 66, 132, 215 ● -i egyetem volt diákjai, ld. Hagymási Bálint, Istvánffy Miklós, Kerchelich Ádám Boldizsár, Skerlecz Miklós, Váradi Péter ● -i egyetem (jogi) statutumai, XIV—XV. sz. I. 132 ● -i humanista: Romulus Amasaeus magyar kapcsolatai, XVI. sz. I. 216 ● -i humanisták Mátyásról. I. 169 ● -i írókról Fantuzzi összeállítása. I. 406 ● -i kézirata a Margit-legendának. I. 88 ● -i levéltár. I. 19 ● -i olasz tanár: Galvano a pécsi egyetemen. I. 132 ● -i magyar gabonakivitel, 1648., I. 378 ● -i Marco da Saliceto, III. András nevelője. I. 102 ● -i Marsili-iratok magyar vonatkozásai. I. 406 ● -i szárm., ld. Marsili Alajos; Zani Lajos gr. I. 350 ● -i tanár volt Galeotto. I. 166.
BOLOGNETTI, ALBERTI (pápai nuncius)
— lengyelországi iratai. I. 07.
BOLTIZSÁR Á.
— a keresztes lovagokról hazánkban. I. 65.
BOLYAI FARKAS
— drámairói működése. II. 622 ● tudós társasági tervezete, 1806., II. 589.
BON, ALVISE (velencei követ)
— jelentése Magyarországról, 1519., I. 200.
BONA SFORZA (lengyel királyné)
— politikai iránya, XVI. sz. I. 302.
BONAC (Bonnac), MARQUIS DE (Louis d'Usson; francia követ)
— svéd- és lengyelországi jelentései a Rákóczi-szabadságharcról. I. 442—443, 460—461 ● törökországi emlékiratai és munkája a konstantinápolyi francia követség történetéről. I. 400, 443.
BONAPARTE, ld. Napóleon.
Bonaparténak élete, 1802., II. 527.
BONBARDI (Bonbardus), MICHAEL
— munkája Magyarország topográfiájáról, 1718., II. 21.
BONCZ Ö.
— adatai az ősi magyar hadfelszerelésről. I. 39.
BONCHIDA
—i Bánffy-kastély. II. 147, 629.
BONFINI, ANTONIO
— adatai, művei; róla irodalom. I. 147—148, 188, 216 III. 88 ● *Rerum Ungaricarum decades* c. történeti műve. I. 147—148, 188.
— — folytatása Brutus János Mihálytól. I. 226 ● folytatása Zsámboky Jánostól. I. 227 ● folytatását tervezte Veranesics. I. 225 ● híradásai a felvidéki huszita-mozgalmakról, XV. sz. I. 106, 141 ● kiadása Zsámboky Jánostól, 1568., I. 52, 188, 221, 227 ● szövegének magyar átdolgozása Heltai Gáspár krónikájában. I. 106, 299 ● szövegét használja Istvánffy. I. 227 ● szövegéből merít Taksonyi János, 1740., II. 144 ● Thuróczy szövegéből merít. I. 106.
BONGARSIUS (Bongars) JAKAB (francia diplomata)
— magyarországi útijegyzetei, 1585., I. 314 ● *Rerum Hungaricarum Scriptores* (= SV) c. gyűjteménye (1600). I. 35.
— — benne Callimachus szövege. I. 148 ● a *Conspiratio Kendiana*. I. 328 ● Galeotto szövege I. 166 ● Petancius szövege. I. 196 ● Thuróczy szövege. I. 146 ● a XVI. századi török háborúk forrásai. I. 275.
BONIFÁC
— VIII. (pápa) és az Anjouk trónkövetelése. I. 103 ● IX. (pápa) magyar vonatkozású bullái, XIV. sz. I. 113.
— — és Nápolyi László hívei. I. 137.
BÓNIS-család
— levéltára. I. 14.
BÓNIS ÉVA
— Intercisáról. III. 57.
BÓNIS GYÖRGY
— a bírósági szervezetről III. Károly korában. II. 89 ● Hajnóczy Józsefről. II. 283, 300, 319, 339, 396, 517, 591, III. 123 ● házassági törvényjavaslatokról, XVIII. sz. II. 90 ● hűbériségről, rendiségről. I. 59 ● ism. Ember Gy. munkáját a helytartótanácsról. II. 87.
— — Málnási Ö. könyvét Csáky bíborosról. II. 114.
— a magyar büntetőtörvény-javaslatról, 1712., II. 90 ● Mátyás törvényhozásáról. I. 174 ● Murarik Antalról. III. 51 ● székely jogról. I. 207, 297 ● a személyes királyságról. I. 69 ● Szt. István törvényeiről. I. 52 ● Verbőczi Hármaskönyvéről. I. 194 ● és Valentiny Á.
— — Jacobinus J. formulás könyvéről, 1602., I. 306.
BÓNIS MIHÁLY (liszkai főbíró)
— döntése a jobbágyörökösödésről, 1715., II. 49.
BÓNISNÉ WALLON EMMA
— Vác művészetéről a XVIII. században. II. 232.
BONKÁLÓ SÁNDOR
— a magyarországi ruszinokról. I. 124, II. 125.
BONN
—i tanár: E. M. Arndt. II. 425.
BONNEVAL, ÁLEXANDRE
— emlékiratainak (1737) a Rákóczi-emigrációra vonatkozó részei. I. 444, III. 112.
BONNDORF
—i német telepesek Magyarországon, XVII—XVIII. sz. II. 35.
BONOMI (nuncius)
—nak Possevino jelentése Magyarország állapotáról, 1584., I. 316.

BONOMI JENŐ
— a budai hegyvidék német telepítéseiről. II. 34—35 ● Pilisvörösvár német telepeseiről. II. 35 ● a székesfehérvári anyakönyvek települési adatairól, 1688—1743., II. 33 ● a szerb—horvát településekről a budai hegyvidéken. II. 39 ● a törökbálinti szerbekről. II. 39.
BONSY PÉTER (velencei majd lengyelországi francia követ)
— jelentései a Zrínyi—Wesselényi-összeesküvésről, XVII. sz. I. 393.
BONTEMPI, ld. Angelini.
Bonum novum pro rusticis, 1790., II. 354.
BONYHÁD
— leírása, 1823., II. 419 ● -i ev. algimnázium története. II. 583.
BOPP Á.
— adatai a párizsi könyvtárból, 1616—1636., I. 334.
BOPPE, A.
— okiratközlése Napóleon szerb kapcsolatairól. II. 557.
BOR KÁLMÁN és mások
— az irodalomtörténet periodizálásáról. II. 141.
BORÁK J.
— a mérgesi ev. egyház történetéről. I. 256.
BORATYŃSKI, I.
— kiadta Caligarius lengyelországi nuncius iratait, XVI. sz. I. 307.
BORBÁND
—i szántóföldek felosztása, XVII. sz. I. 429.
BORBÉLY-család
— zenei kéziratai és Csokonai. II. 608.
BORBÉLY ANDOR
— Buda visszafoglalásának ábrázolásairól. I. 408 ● erdélyi városok képeiről, 1736., II. 21 ● Kőszeg ostromáról, 1532., I. 289 ● magyar várak, városok ábrázolásáról, XVI—XVII. sz. I. 408 ● Zyndt Mátyás hadi térképéről. I. 289 ● és Nagy Júlia.
— — Magyarország katonai felvételéről II. József korában. II. 236.
BORBÉLY FERENC
— mutatója a KM köteteihez. III. 30.
BORBÉLY ISTVÁN
— Bod Péterről. II. 215 ● Dávid Ferencről. III. 93 ● Fráter Györgyről. I. 303 ● Heltai Gáspárról. I. 299 ● Méliusz Juhász Péterről. I. 262 ● az unitárius egyháztörténetről tanulmányai. I. 251, 257, 304.
BORBÉLY LAJOS
— a bécsi protestáns audienciáról, 1741., II. 120.
BORBÉLY M.
— Thaly Kálmán költői munkásságáról. I. 447.
BORBÉLY SÁMUEL
— gúnyversről a Horia-időkből. II. 285 ● és Erdélyi P. *Cantio Gabrielis Bethlen*. I. 331.
BORBIRÓ VIRGIL (ld. Bierbauer alatt is)
— a városépítés történetéről. III. 53.
BORCHGRAVE, ÉMILE
— a magyarországi belga (vallon) telepekről, XI—XIII. sz. I. 83.
BORCSICZKY BÉLA
— Magyarország kereskedelmi útjairól, XIV—XV. sz. I. 128.
BORDAN TAMÁS
— irata (1603) Schirmer küldetéséről a császárhoz. I. 306.
BORECZKY ELEMÉR
— a tárnokmesteri hivatalról. I. 118.
BORIÉ EGYED (államtanácsos)
— felfogása a jobbágykérdésről és az adózásról. II. 192 ● politikai szerepe, XVIII. sz. II. 181 ● számításai az osztrák kereskedelem magyarországi hasznáról. II. 178.
BORICS
— magyarországi trónkövetelése és kalandjai, XII. sz. I. 49, 51, 75, 97.
BORN, IGNAZ v.
— adatai, szerepe, utazásai, XVIII. sz. II. 152—153, 170 ● bányászati írásai, 1782—1790., II. 255 ● kiadta Poda M. előadásait, 1771., II. 170 ● levelei J. Ferberhez, 1770., II. 175 ● mineralógiai tanulmánya, 1791., II. 458 ● természettudományi folyóiratai. II. 157, 242 ● -hoz Hacquet útilevele, 1776., II. 238.
BORNEMISZA-család
— levéltára. I. 14, 293.
BORNEMISSZA ANNA (I. Apafi Mihály f.)
— gazdasági naplói, 1667—1690., I. 425, 430 ● iratai, 1667—1687., I. 425.
BORNEMISZA ISTVÁN
— mint pozsonyi postaprefektus, XVII. sz. I. 367.
BORNEMISZA JÁNOS
— megmenti a budai udvart, 1514., I. 192.
BORNEMISZA JÁNOS
— szerepe a tizenötéves háborúban. I. 317.
BORNEMISZA JÁNOS (erdélyi alkancellár)
— szerepe a pragmatica sanctio elfogadtatásában. II. 84.
BORNEMISZA JÓZSEF IGNÁC BR.
— Szt. Lászlóról szóló egyházi irata, 1720., II. 108.
BORNEMISZA M.
— Rákóczi szülőházáról. I. 460.
BORNEMISZA (Abstemius) PÁL (erdélyi püspök)
— kiadásai (budai prépostként), 1543—1544., I. 277 ● kimutatása az erdélyi jövedelmekről, 1552., I. 301.
BORNEMISZA PÁL
— és Kemény János levelezése az 1644—1645-i hadjárat idejéből. I. 345, 347.
BORNEMISZA (Abstemius) PÉTER (prédikátor)
— adatai, munkái; róla irodalom. I. 263—264. III. 86, 89.
BORNEMISZA TAMÁS
— emlékezése Buda vesztéről, 1541., I. 225, 269, 272, 282.
BORONKAY JÓZSEF
— vallásügyi beszéde az országgyűlésen, 1791., II. 334, 369.
BOROS A.
— zsoltárfordításról a kódexek korában. I. 131, 214.
BOROS FORTUNÁT
— erdélyi ferencrendiekről. II. 117 ● erdélyi törvények katolikus vonatkozásairól. I. 327.
BOROS GÁBOR
— Berzsenyi Dánielről. II. 614.
BOROS GYÖRGY
— Dávid Ferencről. III. 93 ● a szombatosokról. I. 346.
BOROS GYULA
— Katona József emlékéről költészetünkben. II. 625.
BOROSS ISTVÁN
— irata a nemzeti nyelvről, 1820., II. 491.
BOROS I. — Földi Jánosról. II. 598.
BOROȘ IOAN
● cikkei a Horia-felkelésről Krassó megyében. II. 285 ● román egyházközségi adatai a Bánságból, 1720–1788., II. 123 ● román parasztháború félelméről, 1800., II. 488.
BOROSNYAI LUKÁCS SIMON (marosvásárhelyi ref. lelkész)
— halotti beszédei, XVIII. sz. II. 200.
BOROSNYAI NAGY ZSIGMOND
— ref. teológiai munkái, 1735—1736., II. 110.
BOROSTYÁNKŐ
—i ev. imaház felavatásáról irat, 1787., II. 275 ● -i kén- és kőszénbánya, 1821., II. 458.
BOROSZLÓ (Breslau, Wroclaw)
— és Mátyás király. I. 167, 177 ● története. I. 177 ● -i bizalmasai Mátyásnak. I. 177 ● -i csata, 1474., I. 167, 177 ● -i iratok Mátyás korából. I. 172 ● -i orvos: J. Kanold, 1713., II. 41 ● -i püspök: Thurzó János, XVI. sz. I. 217 ● -i szárm.: Beckensloer érsek, XV. sz. I. 175.
BOROTVÁS NAGY SÁNDOR
— Berzeviczy vízút-javaslatáról. II. 471 ● közgazdasági művelődésünk kezdeteiről. II. 55, 209, 384, 430, 585—586.
BOROVSZKY SAMU
— Brutus magyar históriájáról. I. 227 ● Csanád megye történetéről. I. 80, 208 ● egy alajbég telepítéseiről. I. 258 ● egy múlt századi prédikációról. II. 121 ● Etelközről. I. 26 ● hadi articulusokról, 1734., II. 69 ● a honfoglalás történetéről. I. 34 ● ism. Reizner munkáját Szegedről. II. 64, III. 84 ● közli a szécsényi konföderációs okmányt. I. 464 ● mutatója a Turulhoz. I. 7, II. 9 III. 26 ● nekrológja. III. 49 ● Szegedi Baratin Lukácsról. I. 202—203 ● Szendrő váráról. I. 288 ● tiszántúli ref. papokról, 1597—1679., I. 257 ● városi protocollumról. I. 371 ● és Karácsonyi János.
— — Váradi regestrum-kiadása. I. 92.
BORS JÁNOS, CSÍKSZENTKIRÁLYI
— krónikája, 1595—1619., I. 306.
BORS J.
— az állandó hadsereg kérdéséről, 1593—1715., I. 395.
BORS K.
— Kunszentmiklós történetéről. III. 114.
BORSA BÉLA
— Mátyás esküvőjének leírásáról. I. 168.
BORSA GEDEON
— latin—magyar szójegyzékről, 1500., III. 81.

BORSA IVÁN (ld. Janits alatt is)
— a középkori oklevelek regesztázásáról. I. 15.
BORSMONOSTOR
—i apátság története. I. 63, 78.
BORSOD MEGYE
— adózási és árviszonyai a XVI—XVII. században. I. 240. ● bányászati monográfiája. II. 54 ● ismertető leírásai, 1802—17., II. 417, 475, 478 ● közgyűlése, 1790., II. 346 ● levéltára és jogtörténeti adatai. I. 12, 286 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 459 ● szerepe a hegyaljai zendüléskor, 1697., I. 420 ● -i alispán, ld. Szepesy Pál ● -i hadi szabályok, 1742., II. 103 ● -i háziadó a XIX. sz. elején. II. 456 ● -i főispán, ld. Klobusiczky József, gr. Majláth József ● -i főispánok jegyzéke. III. 63. ● -i jegyzőkönyvek a török adóztatásról, 1641., I. 364 ● -i jog a XVI—XVIII. században. I. 286, II. 89—90 ● -i követ, ld. Szepesy Pál. Vay József ● -i megyei törvényszék, XIII. sz. I. 96 ● -i molnárok céhszabályai, 1670., I. 378 ● -i mozgalom IV. László ellen. I. 102 ● -i nemesi felkelés, 1741—1742., II. 103 ● -i orvos, ld. Benkő Sámuel ● -i parasztmozgalom, 1632., I. 370 ● -i számadások, 1697., I. 414 ● -i történetkutatás, III. 18. -i végvár: Szendrő XVI—XVII. sz. I. 288 ● -i viszonyok a XVII. század végén. I. 418—419 ● -i visszhang a türelmi rendeletre, 1782., II. 273.
—i főesperesség. III. 63.
BORSOD-GÖMÖR
—i ref. egyházmegye története. I. 254, II. 120.
BORSODVISZLÓ
—i ref. egyház története. I. 255. III. 86.
BORSOS BÉLA (és mások)
— Budapest műemlékeiről. III. 119.
BORSOS ISTVÁN
— a protestáns gályarabokról. III. 106.
BORSOS SEBESTYÉN
— krónikája, XVI. sz. I. 269, 291 ● folytatója, unokája: Nagy Szabó Ferenc. I. 330, 348.
BORSOS TAMÁS (fenti fia)
— adatai, portai követségi iratai, XVII. sz. I. 330.
BORUS JÓZSEF
— a magyar hadtörténetírásról. III. 53 ● Rákóczi-szabadságharc hadművészetéről. III. 115.
BORY ISTVÁN
— a Ráday-könyvtárról. III. 125.
BORZ GYULA
— Kazinczy Ferencről. II. 601.
BORZA, A.
— Sinkai György természettudományi vonatkozásairól. II. 599.
BORZSÁK ISTVÁN
— Budai Ézsaiásról. III. 119, 125 ● klasszika-filológiai bibliográfiája. III. 32.
BORZSÁK JÓZSEF
— Kazinczy antik vonatkozásairól. II. 602.
BOSSANGE
— Maintenon asszony leveleiről. I. 444.
BOSSÁNYI ÁRPÁD
— pápai kérvénykönyvek magyar vonatkozásairól, XIV. sz. I. 113.
BOSSÁNYI FARKAS
— katolikus egyházi irata, 1723., II. 108.
BOSSÁNYI FERENC (Kazinczy F. nagyapja)
— köznemesi élete. XVIII. sz. II. 42—43.
BOSSUET, J. BÉNIGNE
— és Rákóczi politikai végrendelete. I. 436.
BOSTEL, F.
— ism. Hirschberg Laski-életrajzát. I. 281.
BOSTON
—i prot. lelkész: Thayer, 1790., II. 339.
BOSWELL
— kiadta Nagy Alfréd Európa-leírását. I. 28.
Bósz E.
— az egresi ciszterci apátság történetéről. I. 63.
BOSZNIA
— északi részét elveszti a török, 1718., II. 74 ● felé magyar történeti igények felvetése, 1787., II. 296 ● követei az 1440-i országgyűlésen. I. 162 ● leírása, 1789., II. 236 ● és Magyarország kapcsolatai. I. 17, 55, 75, 121, 136—137 ● okleveles történeti emlékei. I. 17, 114 ● és a török-magyar viszony, XV. sz. I. 154 ● története. I. 23, 55. III. 74 ● -i bánság a középkorban. I. 116, 121 ● -i bogumilok. I. 94, 121, 131 ● -i diakovári egyezség, 1393., I. 137 ● -i diakovári püspökség története. I. 94 ● -i ferences tartomány története. I. 61, 106, 131 ● -i görög-keleti egyház. II. 125 ● -i hadjárat (1464). I. 151—152, 176.
— — Janus Pannonius költeményében. I. 185.
—i hadjárat, 1737—1739., II. 95—96 ● -i határmenti harcok, 1788., II. 296 ● -i király: Dabisa (és Zsigmond). I. 137.
— —: Tvartko, XIV. sz. I. 136.
—i nemesség csatlakozása a törökhöz. I. 288 ● -i népi költészet Mátyás királyról. I. 170 ● -i pataréneusok ellen a ferencesek fellépése, XV. sz. I. 142 ● -i politikája Mátyás királynak. III. 77 ● -i püspök, ld. Beriszló Péter ● -i szárm., ld. J. Damiani ● -i vonatkozású szerb történeti emlékek. I. 18.
BÓTA KÁROLY
— Istvánffy Miklósról. I. 228.
BÓTA LÁSZLÓ
— Balassi istenes énekeiről. III. 89.
BOTÁR IMRE
— Bethlen Miklósról. I. 441 ● Dávid Ferencről. III. 93 ● Forgách Ferenc emlékiratairól. I. 226 ● Szolnok agrártörténetéről. XIX. sz. II. 455.
— — településéről, gazdaságáról, XVIII. sz. II. 51.
BOTH FERENC
— Telegdi Miklósról. I. 264.
BOTH JÁNOS
—ról siratóének, XV. sz. I. 179.
BOTHÁR DÁNIEL
— Lethenyei Istvánról. I. 374.
BOTKA FERENC
— kiadta Vedres iratát a papírpénzről, 1807., II. 537.
BOTKA TIVADAR
— Bakócz Tamásról. I. 202 ● Bars megyei oklevéltára, III. 41 ● Csák Mátéról és kortársairól. I. 116 ● az esztergomi egyházmegye régi területéről. I. 62 ● jogtörténeti tanulmányai a megyékről. I. 286, 395, II. 88 ● Keglevich tbk. sírkövéről. II. 506—507 ● Leszenyi Nagy Ferencről. I. 394 ● Lipthay Imréről. I. 339, 368 ● a magyar millenium kérdéséről. I. 34 ● Mária királyné vallásáról. I. 219 ● nekrológia. III. 49 ● *Országos gyűlölet, országos tisztelet.* I. 369 ● a vármegyék első alakulásáról. I. 69.
BOTOND
— monda és a történetirodalom. I. 41.
BOTPALÁD
—i ref. egyház története. I. 255.
BOTTLÓ BÉLA
— Dlugosz Jánosról. I. 149 ● a regnicolaris levéltárról. III. 44.
BOTTO, J.
— megjegyzése Bél Mátyásról. II. 20.
BOTTYÁN JÁNOS (tábornok)
— harcai Dunaföldvár és Kömlőd vidékén, 1705., I. 462 ● iratai, levelezése. I. 450—451 ● a történetirodalomban. I. 454, 456, 459, III. 114.
BOUCICAUT (marsall)
— tetteiről és a nikápolyi csatáról francia forrás. I. 109.
BOUILLÉ, MARQUIS DE
— emlékiratai bécsi útjáról, 1788., I. 235.
BOULOSUDES ld. Bulcsu.
BOULTING, W.
— Aeneas Sylviusról. I. 159.
BOURRIENNE
— emlékiratai Napóleon koráról. II. 557.
BOURILLY, V.-L.
— tanulmányai Franciaország keleti politikájáról, XVI. sz. I. 222, 281.
BOUTEILLER, PAUL
— Émile Pilliasról. III. 51.
BOYER, A.
— Anna királynő koráról Angliában. I. 471.
BOZÓK
—i apátság alapító levele, 1138., I. 78 ● -i plébános, ld. Lyczei János.
BOZÓKY ISTVÁN
— irata a magyar nyelv érdekében, 1802., II. 488, 583.
BOZÓKY ALAJOS
— a nagyváradi akadémia történetéről, 1788—1888., II. 279.
BOZSIK PÁL
— az egri papnevelés történetéről, XVIII. sz. II. 114.
BÖDEI BÖPÖS FERENC
— irata a selyembogarakról, 1789., II. 253.
BÖHM DEZSŐ
— Amade Lászlóról. II. 143 ● Orczy Lőrincről. II. 224.

BÖHM F.
— Barbarossa alakjáról a külföldi forrásokban. I. 76.
BÖHM LÉNÁRT
— a Bánság történetéről. II. 76 ● Fehértemplom történetéről. II. 33, 186 ● az utolsó temesi pasáról. II. 74.
BÖHM, PAUL
— éneke Mária Lujzához, 1810., II. 552.
BÖHMEN, ld. Csehország.
BÖHRINGER, KARL
— munkája (a juhar-cukorról) magyarul, 1811., II. 467.
BÖLCS LEÓ (bizánci császár)
— és a magyar–bolgár háború, 895., I. 33 ● *Taktika* c. munkája mint forrás. I. 25—26, 39. III. 55.
BÖLCSKEY ÖDÖN
— Kapisztrán Jánosról. I. 165.
BÖLE KORNÉL
— a Domonkos-rend liturgiájáról. I. 130 ● a Margitlegendáról. I. 88 ● a szombathelyi zárdákról. II. 117.
BÖLÖNI M. SÁMUEL
— verses leírása a Horia-felkelésről. II. 285.
BÖLÖNI SÁNDOR
— Komáromi Csipkés György munkáiról. I. 340.
BÖNY
—i ref. egyház története. I. 255.
BÖRÖCZ M.
— ferencesekről a középkori magyar irodalomban I. 131, 181.
BÖSING, ld. Bazin.
BÖSZÖRMÉNYI PÁL
— a tiszavárkonyi ref. egyházról. I. 256.
BÖZÖD
—i ref. egyház története. I. 255.
BÖZÖDI GYÖRGY
— *Székely bánja.* II. 169.
BR. M., ld. Mednyánszky Alajos br.
BRABBÉE, GUSTAV
— *Fratres de Cruce* (a Horia-felkelésről). II. 289 ● Székely László ügyéről és az aranycsinálókról. II. 263.
BRACHELIUS, A.
— kortörténeti műve, 1618—1652., I. 363.
BRACKMANN, A.
— a clunyi mozgalom politikai hatásáról. I. 70 ● a magyar állam megalakulásáról. I. 71 ● III. Ottó és a lengyel és magyar állam megalakulásának kérdéséről. I. 71.
BRADICHICH JAKAB (fiumei kereskedő)
— beadványa az országgyűléshez, 1790., II. 392.
BRAGIN, M.
— Kutuzovról. III. 125.
BRÂNCOVAN, CONSTANTIN III.
— és Ausztria, XVIII. sz. II. 67—68.
BRANCOVICI, ld. Brankovics.
BRANDENBURG
— és Ausztria viszonya a visszafoglaló háború kezdetén, 1685—1686., I. 407—409 ● és a magyar gályarabok, XVII. sz. I. 396 ● és Magyarország. I. 122, 139, 172, 289, 351, 396, 411, 450 ● és Mátyás király. I. 172 ● és Nagy Lajos. I. 122 ● és II. Rákóczi György. I. 351 ● és II. Rákóczi Ferenc. I. 450 ● -i Albert őrgróf és Cuspinianus, 1525., I. 195 ● -i csapatok a zalánkeméni csatában és a török háborúkban, 1691—1697., I. 411 ● —i Frigyes, I. (választófejedelem) és Zsigmond király. I. 139 ● -i Frigyes Vilmos (választófejedelem) és a visszafoglaló török háborúk, XVII. sz. I. 407 ● -i György, Corvin János özvegyének kezével megszerzi a gyulai uradalmat, 1507., I. 205—206.
— — környezetéből hírek 1514-ben. I. 191 ● magyarországi birtokai. I. 205 ● magyarországi szerepe a Jagelló-korban. I. 220.
—i Joachim, II. (választófejedelem) török hadjárata, 1542., I. 289 ● -i Katalin (Bethlen Gábor 2. felesége). I. 335, 341—343, III. 98.
— — életrajza. I. 355.
—i Kázmérhoz II. Lajos levelei a török ügyében, 1522., I. 222 ● -i követ Bécsben, ld. Schmettau (1686). I. 404 ● -i levéltár (München) anyaga az 1514-i parasztháborúról. I. 208 ● -i lovasezredek Buda ostrománál, 1686., I. 405 ● -i magyar követ: Klement János Mihály (a Rákóczi-szabadságharc idején). I. 450 ● -i tisztek Magyarországon, 1664. III. 104 ● -i udvari felcser Buda ostrománál, 1686: Johann Dietz. I. 405.
BRANDENBURG, E.
— Móric szász hercegről és az 1542-i hadjáratról. I. 289 ● Zsigmond király és I. Frigyes brandenburgi választó kapcsolatáról. I. 139.
BRANDI, K. és Goetz, A., Druffel, A.
— aktakiadása a bajor uralkodóház történetéhez, XVI. sz. I. 278.
BRANDOLINUS LIPPUS
— humanista írásai Mátyás királyról. I. 169.
BRANDSCH, G.
— az erdélyi egyházi passiózenéről. I. 271.
BRANDSCH, H.
— az erdélyi szász falusi iskolákról, XVI. sz. I. 267.
BRANDSCH, R.
— III. Frigyes viszonyáról Mátyáshoz, 1440—1453., I. 164.
BRANDSCHEID, J. W.
— harci dala a pesti insurgensekhez, 1800., II. 525 ● verses béke-óhajtása, 1801., II. 526.
BRANDT, O. H.
— Metternich-kiadása. II. 486.
BRANDTNER, P.
— az osztrák protestánsok áttelepítéséről Ikladra és Keresztúrra. II. 36.
BRANKOVICS GYÖRGY (szerb despota)
— birtokai és szerepe Magyarországon. I. 139, 155, 163 ● feltételei Hunyadi J. szabadonbocsátására. I. 165.
BRANKOVICS SZÁVA (metropolita)
— és Barcsay Ákos fejedelemsége, 1658., I. 355.
BRANSEN, M.
— utazási könyvének magyar vonatkozásai, 1818., II. 427.
BRÂNZEU, N.
— a balázsfalvi iskola történetéről. II. 205.
BRASSAI-kódex
— históriás énekei. I. 270.
BRASSAY KÁROLY
— Geleji Katona Istvánról. I. 340.
BRASSICANUS (bécsi humanista)
— levele a Corvina-könyvtárról. I. 218.
BRASSÓ VÁROS
— bibliográfiája. III. 27 ● és Debrecen kereskedelmi kapcsolatai. I. 244 ● erdészetének története. II. 44, 438 ● és Havasalföld összeköttetéseiről iratok. I. 13, 153 ● kereskedelme a XIV—XV. században. I. 129 ● levéltára. I. 13 ● reformációjának története. I. 260 ● számadáskönyvei. I. 293 ● történetének forrásai és irodalma. I. 13, 127, 293, 328—329, II. 18, 65 ● viszonyai a Jagelló-korban. I. 209.
— — Báthori István korában, 1571—1576., I. 310 ● a XVII. században. I. 329, 431.
—i bíró, ld. Weiss Mihály (XVII. sz.) ● -i céhiratok jegyzéke. I. 13, 127, 209, 293 ● -i csata, 1603 (Székely Mózes). I. 312 ● -i egyház reformációjáról Honterus János. I. 260 ● -i ev. gimnázium története. I. 267, II. 129.
— — rektora, ld. L. J. Marienburg (XIX. sz.).
—i ev. lelkészek, ld. Th. Lange; Th. Tartler ● -i görög keleti lelkészek, ld. T. I. Corbea; D. Eustatievici ● -i fekete templom Mátyás-kori címerei. I. 186 ● -i feljegyzések, 1631—1660., I. 350.
— — 1690—1601., I. 428 ● az 1791-i országgyűlésről. II. 377.
—i festők a renaissance idején. I. 187 ● -i fogsága Apor Péternek a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 441 ● -i iparos, ld. Johannes Schiel, XVI. sz. ● -i kántor, ld. Ostermayer Jeromos, XVI. sz ● -i kereskedő: Hagi Sandru pályafutása, XVIII. sz. II. 479 ● -i kőműves céh kiváltságlevele, 1636., I. 344 ● -i követ, ld. J. Tartler, 1791., II. 376 ● -i látogatása II. Józsefnek, 1773., II. 246 ● -i nyomtatványok. III. 20 ● -i orvosok, ld. M. Lange (XVIII. sz.), Hegenitius Trostfried (XVII. sz.) ● -i ötvöscéh könyve, 1516—1667., I. 298 ● -i ötvösség története. I. 209, 298 ● -i polgár, ld. Sutoris Pál (XVII. sz.) ● -i pestis, 1718—1719., II. 75 ● -i posztókereskedés szabályozása, 1651., I. 352 ● -i ref. egyház története. I. 255 ● -i rézművesek kiváltságlevele, 1635., I. 344 ● -i román kereskedelemről okmányok, 1741—1860., II. 178, 483 ● -i román ortodox iskola története. II. 132 ● -i románok a kuruc időkben. I. 460 ● -i szárm., ld. Miller János Ferdinánd (XVIII. sz.), Schmeitzel Márton (XVIII. sz.) ● -i székben vizsgálat, 1761., II. 180 ● -i kereskedelmi telepet engedélyez I. Lipót a Sedgewick-társaságnak, 1699., I. 416 ● -i tanács és I. Rákóczi Gy. levelezése. I. 341 ● -i tanácsosok, ld. Peter Banfi (XVII. sz.) Andreas Hegyes (XVII. sz.), G. M. G. v. Hermann (XVIII. sz.) ● -i tanító, Siegler Mihály. I. 292 ● -i templom építése a

középkorban. I. 134 ● -i román—bolgár okiratok. I. 13 ● -ról G. M. G. v. Hermann kortörténeti műve, 1688—1800., II. 150, 235, 480.
Brastvo
— c. szerb lap. II. 125.
BRÁTIANU, GHEORGHE
— a román nép eredetéről. I. 82.
BRATUTTI
— kiadta Khodzsa Mohammed szövegének olasz fordítását. I. 152.
BRAUBACH, MAX
— Miksa főherceg memoranduma Magyarországról, 1777., II. 157 ● Savoyai Jenő hg.-ről. I. 411, III. 118.
BRAUN RÓBERT
— a Horia-felkelésről. II. 288 ● II. József közgazdasági eszméiről. II. 293.
BRAUN SOMA
— kiadta Szirmay A. szövegét a magyar jakobinusokról. II. 510.
BRAUNER, Á.
— a nikápolyi csatáról. I. 139.
BRAUNSCHWEIG
—i herceg, ld. Lajos Ernő hg. ● -i utazása Rumy Károly Györgynek, 1802., II. 429.
BRÁZAY JÁNOS
— Károlyi Klára két leveléről. II. 108.
BREÁN KÁZMÉR
— Katona Józsefről. II. 624.
BREBIR
—i grófok (mint a Zrínyiek ősei). I. 100, 381.
BRECHTER, FRANZ
— az úrbéri regulációról, 1805., II. 447.
BREDECZKY (Bredetzky) SÁMUEL
— adatai, életrajzai, irodalma. II. 416, 580, 584 ● arcképe. III. 127 ● *Beyträge zur Topographie* (= BZT) c. munkája, 1803—1805., II. 7, 416 ● a Fertő-tóról, 1804., II. 419 ● ism. az egykorú helyismereti irodalmat, 1804., II. 416, 423 ● a Kárpátok lakóiról, 1805., II. 415 ● kiadta Genersich útleírását, 1807., II. 421 ● Korabinskyról. II. 235 ● a magyar juhászról, 1803., II. 440 ● a német településekről, 1812., II. 415 ● *Neue Beiträge* c. munkája, 1807., II. 416 ● *Reisebemerkungen* c. utazási könyve, 1809., II. 421.
— — benne az ev. iskolákról. II. 582 ● a nacionalizmusról. II. 489 ● a soproni polgári iskoláról. II. 585.
— Sopronról, Sopron megyéről írt cikkei, 1803—1821., II. 418, 481 ● *Topographisches Taschenbuch* c. kiadványa, 1802., II. 416.
BREGENZ
— elfoglalása és a magyar huszárok, 1805., II. 539.
BRÉHIER, L.
— Bizánc történetéről. I. 75 III. 26 ● a keresztes háborúk történetéről. I. 75.
BREIT JÓZSEF
— Napóleon 1797. évi hadjáratáról. II. 529.
BRENNBERG
—i bányászat története, 1759—1933., II. 171, 460.
BRENNER ÁNTAL (abbé, franciaországi magyar ágens)
— és Rákóczi Ferenc, 1717—1720., I. 452, 472 ● szerepének kérdése az *Histoire des Révolutions* megírásában I. 435.
BRENNER MÁRTON
— Bonfini-kiadása, 1543., I. 147.
BRENTA
—i csata. I. 41.
BRESCIA
—i szerző, Pusculus. III. 75.
BRESNITZ, MARKUS
— verse I. Ferenchez, 1814., II. 564.
BRESSLAU, HARRY
— az augsburgi csatáról (955). I. 41 ● a német évkönyvekről II. Konrád idejében. I. 46 ● Szt. István okleveleiről. I. 54.
BRETAGNE, PIERRE DE, ld. Choque.
BRETAN JUDIT
— francia nyomtatványokról. III. 21.
BRETEUIL BR.
— följegyzései II. Rákóczi Ferencről. I. 444.
BRETHOLZ, B.
— Cseh- és Morvaország történetéről. I. 22, II. 193 ● Morvaországról II. Boleszló cseh hg. idején. I. 37, 40 ● a morvaországi tatár betörés (hamis) okmányairól. I. 97.
BRETON,
— leírása Horvátországról és Dalmáciáról, 1816. II. 424.
BRETSCHNEIDER, HEINRICH GOTTFRIED v.
— budai évei, könyvtárigazgatása, 1777—1782., II. 212 ● irata az egyetem budai megnyitásakor, 1780., II. 210.
BRETSCHNEIDER KÁROLY
— cáfolata a marhavészt illető nézetekről, 1805., II. 438 ● mezőgazdasági tanulmánya, 1804., II. 432.
Brevis et sincera deductio, 1790 (Nagy Sámuel). II. 333.
Brevis systematis scholarum ... Patakiensium ... conspectus, 1818 (Rozgonyi József). II. 582.
Brevissimum compendium ... Transylvaniae ..., 1710., I. 249.
BREZAN
—i kiáltványa Rákóczi Ferencnek, 1703., I. 461.
BREZINA, id. Laurentius de Brezina.
BREZNAY ADALBERT
— Pázmány Péterről. I. 360.
BREZNAY I.
— Egerről a XVIII. században. II. 56.
BREZNÓBÁNYA
— az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● -i bányászok elfogatása és a bányászmozgalmak, 1514., I. 207 ● -i ev. egyház története. I. 255 ● -i piarista ld. Bojár András (XVII. sz.) ● -i prédikátor, ld. Simonides János (XVII. sz.).
BREZNYIK JÁNOS
— a selmecbányai ev. egyház és liceum történetéről. I. 256, 266, II. 131.
BREZOWA, ld. Laurentius de Brezina.
BIANU, ION
— Micu-Klein Sámuelről. II. 496.
BRICCIUS, ld. Bereck György.
A Brief Narrative of the State of the Protestants in Hungary, 1677., I. 392.
Briefe auf einer Reise ... aus Westphalen ... nach Ungarn, 1789—1790., II. 238.
Briefe aus Siebenbürgen, 1814—1820., II. 423.
Briefe aus Ungarn, 1823., II. 428.
Briefe eines reisenden Franzosen, 1783 (Kaspar Risbeck). II. 153.
BRIÈRE, GASTON és Caron, P.
— francia történeti bibliográfiája. III. 36.
BRIGETIO
— a római korban. III. 57.
BRIGHT, J. F.
— II. Józsefről. II. 243 ● Mária Teréziáról. II. 158.
BRIGHT, RICHARD
— utazásai Magyarországon és Bécsben, 1814—1815., I. 414, II. 427, 465.
BRIGIDO MIHÁLY BR. (szepesi püspök)
— beszéde Franciaország legyőzetésekor, 1814., II. 563 ● a lipcsei csatát ünnepli, 1813., II. 562.
BRISITS FRIGYES
— Czinke Ferenc kinevezéséről. II. 583 ● magyar szemelvényei Temesvári Pelbárt írásaiból. I. 181 ● Rákóczi Ferenc vallomásairól. I. 436.
BRISSAC, DUC DE
— magyarországi útja és kísérőjének úti jegyzetei, 1664., I. 384.
BRISSOT, J. B.
— irata a Horia-felkelésről, 1785., II. 286.
BROCK, L.
— a brandenburgi csapatokról a török háborúban, 1691—1697., I. 411.
BROCQUIÈRE, ld. Bertrandon.
BROCKELMANN
— arab irodalomtörténete. I. 25.
BROD
— fiumei kereskedelmi út kérdése, 1791., II. 392 ● és a Kulpa hajózásának kérdése, 1801., II. 474.
BRODARICS-család
— a XV—XVI. században. I. 197, 280.
BRODARICS ISTVÁN (püspök)
— adatai, irodalma. I. 196—197, 279—280 ● és Heltai Gáspár krónikája. I. 299 ● és Istvánffy Miklós munkája. I. 227 ● leírása a mohácsi csatáról. I. 196—197, 222, 224 ● levelei Nádasdy Tamáshoz. I. 280 ● törökbarát politikai szerepe. I. 279—281 ● -hoz Sárffy Ferenc jelentése II. Lajos haláláról. I. 223.
BRODIE, B. H. és Gairdner, J.
— okmánytára VIII. Henrik korához. I. 279.
BRODSZKY FERENC
— a gordonkáról Magyarországon. II. 233 ● a veszprémi zene történetéről, XIX. sz. II. 147, 629.
BROGLIE, A. DUC DE
— munkái Mária Teréziáról és II. Frigyesről. II. 103, 158.

BROGLIE, DUC DE (Győr francia intendánsa)
— emlékiratai az 1809-i magyarországi háborúról. II. 545.
BROMBERG, J.
— Julianus utazásainak földrajzáról. I. 85.
BRONYEVSZKIJ, VLADIMIR
— utazása Magyarországon, 1810., II. 426.
BRÓSZ KÁROLY
— Miskolc iparáról, XVII—XVIII. sz. I. 422, II.56.
BRÓZIK KÁROLY
— középkori ázsiai utazókról (Rubruk-fordítással). I. 90.
BROWNE, EDWARD
— utazásai Magyarországon és Szerbiában, 1669—1670., (1673). I. 389.
BROWNE, SIR THOMAS (előbbi apja)
— magyar vonatkozásai. I. 389.
BRŐLFFT, PAULUS
— leírása Nagyszeben ostromáról, 1660., I. 350, III. 99.
Bruchstücke aus den Bemerkungen eines Reisenden, 1813. II. 422.
BRUCK
—i konferencia, 1626., I. 339.
BRUCKENTHAL, ld. Brukenthal.
BRUCKNER GYŐZŐ
— az árumegállító jogról. I. 186 ● ev. zsinatokról Magyarországon. II. 370 ● Galeotto művelődéstörténeti adatairól. I. 166 ● Igló képéről, 1770., II. 179 ● ism. Divéky tanulmányát a szepesi városok visszacsatolásáról. II. 179 ● Késmárkról a kuruckorban. I. 401, 470 ● a késmárki céhekről, 1515—1757., I. 242, II. 56 ● a késmárki ev. templomról. I. 255 ● Kray Jakabról. I. 412, 440, 457 ● Magyarország állapotáról Mohács előtt. I. 221 ● oklevélkőzlése szepesi városok levéltáraiból. I. 245 ● Rákóczi elfogatásáról. I. 460 ● a reformációról és ellenreformációról a Szepességen. I. 219, 253, 374, 396 ● Révész Kálmánról. III. 51 ● a soltészség intézményéről. I. 124, III. 67 ● a szepesváraljai zsinatról, 1614., I. 374 ● a Thököly-családról. I. 401 ● Thököly Imre udvaráról. I. 401 ● Thököly Sebestyénről. III. 96 ● Sylvester Jánosról. I. 259.
BRUCKNER JÁNOS
— Bessenyei filozófiájáról. II. 219, III. 121 ● ism. Bónis Hajnóczy-könyvét. III. 123
BRUCKNER, W.
— II. József reformjairól. II. 243.
BRUININX, ld. Hamel Bruininx.
BRUKENTHAL, MICHAEL, FRH. v. (szász comes)
— tiszteletére ünneplő vers, 1790., II. 376.
BRUKENTHAL, SAMUEL FRH. v. (erdélyi gubernátor)
— adatai, irodalma. II. 160 ● és a Horia-felkelés. II. 285, 288 ● javaslata porosz foglyok letelepítésére Erdélyben. II. 162 ● és II. József. II. 246 ● és Mária Terézia. II. 160 ● levelezése. II. 160, 285 ● meghlúsítja az erdélyi úrbérrendezést. II. 193 ● munkája az erdélyi szászokról. II. 160 ● nagyszebeni gyűjteménye, könyvtára. II. 212.
— — Clarke és Lagarde útleírásában, 1802., 181I., II. 425, 426.
BRUNNER EMŐD
— a felvilágosodás elleni katolikus apologetikáról. II. 198.
BRUNNER IGNÁC
— városképe Pécsről, 1763., II. 232.
BRUNNER, L.
— a németországi magyar kalandozásokról. I. 40.
BRUNNER, O.
— Bécs város pénzügyeiről a XVI. századig. I. 99, 129.
BRUNNER, SEBASTIAN
— a felvilágosodás „minisztériumairól" Ausztriában. II. 269 ● II. József, Cobenzl, Kaunitz levelezéséről. II. 242 ● klerikális álláspontja a jozefinizmusról. II. 243 ● teológusokról II. József szolgálatában. II. 269.
BRUNNER, S.
— a bencés- és ciszterci-rend történetéről. I. 64—65 ● a csornai prépostságról. I. 63
BRUNO (kölni püspök)
— életrajza, ld. Ruotger.
BRUNO V. QUERFURT, ld. Querfurti.
BRUNSWICK JÓZSEF GR. (tárnokmester)
— elaborátuma a fundus publicusról, 1802., II. 393.
BRUNSWICK TERÉZ GR.
— naplói és iratai a XIX. század elejéről. II. 400, 584.
BRUNSWYK HG., ld. Lajos Ernő.
BRUSCH, C.
— Cuspinianus-kiadása, 1553., I. 195.
BRUSONI, GIROLAMI
— hírkötete az 1663—1664. évi magyarországi hadjáratról, 1665., I. 384.
BRUTUS JÁNOS MIHÁLY
— adatai, magyar históriája és más írásai; róla irodalom. I. 188, 226—227 ● Callimachus-kiadása. I. 148 ● elveszett részlete Szamosközynél. I. 262 ● szövege az 1514-i parasztháborúról. I. 190 ● utóda Erdélyben: Baranyai Decsi J. I. 305.
BRUYNINX, ld. Hamel Bruinincx.
BRUZ LAJOS
— Benkő József adatairól erdélyi kéziratokat illetően. II. 215.
BRÜCKMANN, FRANZ ERNEST
— bányászati vonatkozású cikke. II. 53 ● útleírása, természettudományi és gazdasági írásai Magyarországról a XVIII. sz. első felében. II. 22—23.
BRÜCKNER, ALEXANDER
— lengyel irodalomtörténete. I. 164 ● a szláv apostolok kérdéséről. I. 28.
BRÜNN
— Esztergom—Buda kereskedelmi útvonal a XIV. században. I. 128 ● -be címzett levelek egy magyarországi utazásról, 1789—1790., II. 238 ● -i intézetben tanított Zipser András Keresztély. II. 421 ● -i iparhivatali igazgató: Procop Lajos útja, 1755., II. 177 ● -i kiadása a Thuróczy-krónikának, 1488., I. 146 ● -i múzeum *Vexatio* példánya (1764). II. 189 ● -i tanár: C. C. André, XIX. sz. II. 409.
BRÜSCHNIG, J. G.
— kiadta Nikolaus Pol boroszlói évkönyveit. I. 167.
BRÜSSZEL
—i magyar okmánytár. I. 20, 110, 153, 199, 233, 325, 333, 338, 342 ● -i tartózkodása Oláh Miklósnak, XVI. sz. I. 224 ● -i történész-kongresszus, III. 48 ● -i útja Berzeviczy Gergelynek, XVIII.. sz. II. 469.
BRÜSZTLE JÓZSEF
— a pécsi egyházmegyéről. II. 35, 114.
BUA (Gyula fia, XI. sz.). I. 72.
BUAT
— Esslingtől Wagramig. II. 553.
BUBERLER, TERENTIUS
— beszédei II. Lipót koronázása alkalmából, 1790., II. 364 ● beszédei a török háború alkalmából, 1788—1789., II. 294.
BUBICS ZSIGMOND
— Belgrád elvesztéséről, 1690., I. 411 ● Buda ostromáról, 1686., I. 404, 410 ● Cornaro Frigyes jelentéseiről. I. 404 ● és Merényi Lajos ● Hg. Esterházy Pálról. I. 382, 415, 457, II. 68.
BUČAR, F.
— a horvát reformációról. I. 254.
BUCCARI
— környéki uradalom utasítása, 1675., I. 377 ● és a magyar gabona- és marhakivitel, XVII. sz. I. 378.
BUCCOW, ADOLF MIKLÓS BR. (tábornok, kormányszéki elnök)
— életéről, szerepéről irodalom. II. 149, 160 ● javaslata porosz foglyok Erdélybe telepítésére. II. 162 ● és a románok. II. 204—205 ● szerepe az erdélyi határőrség megszervezésében. II. 185—186 ● vérbefojtja a székely ellenállást, 1764., II. 185.
BUCELLA
— irata Báthori István betegségéről, 1588., I. 305.
BUCER MÁRTON
— és a magyar reformáció. I. 251.
BUCHHOLTZ-család
— története. I. 439.
BUCHHOLZ, GUSTAV
— mutatója az FDG köteteiben. III. 36.
BUCHHOLTZ (János) GYÖRGY (1643—1725)
— szepességi családi krónikája, 1634—1724., I. 359, 391, 439, II. 16.
BUCHHOLTZ JÁNOS GYÖRGY (1688—1737, a fenti fia, késmárki igazgató)
— ismertetése a zólyomi aranybányászatról, 1726., II. 53 ● meteorológiai megfigyelései és vetésjelentései. II. 25, 40 ● úti jegyzetei a Kárpátokról, 1724., 1726., II. 21.
BUCHHOLTZ JAKAB (előbbi öccse)
— úti jegyzetei a Kárpátok vidékéről, 1787., II. 237.
BUCHHOLZ, ERNST FERDINAND
— kortörténete a francia forradalomtól XVIII. Lajosig. II. 566.

BUCHMANN KÁROLY
— a dél-magyarországi telepítésekről. II. 33.
BUCHOLTZ, F. B.
— I. Ferdinánd uralkodásáról, okmánytárral. I. 277, 283, 301.
BUCKO, VOJTECH
— Oláh Miklósról. I. 225 ● a Visitatio Zathayanáról, 1560 körül. I. 254.
BUCNA (Gyula fia, XI. sz.)
— szerepéről irodalom. I. 72.
BUCHON
— *Choix de chroniques* c. kiadványa, benne:
— — a Boucicaut marsallról szóló szöveg. I. 109 ● Froissart szövege. I. 109 ● Olivier de la Marche emlékirata. I. 194.
BUCQUOY, ld. Buquoy.
BUCZY EMIL
—hez Döbrentei levelei. II. 620.
BUCSAY MIHÁLY
— Belényesi Gergelyről. I. 261 ● a hallei magyar könyvtárról. I. 264 ● Szegedi Gergelyről. I. 261 ● Szemián Mihály útjáról. II. 155.
BUCSÁNSZKY MIHÁLY
— alkalmi politikai versei, iratai, 1790—1809., II. 351, 364, 504, 519, 524—525, 537, 550.
BUD MELITTA
— a Valero-selyemgyár történetéről. II. 260, 465.
BUDA
— és Csehország közti kereskedelmi útvonalak, XIV—XV. sz. I. 128 ● elfoglalása, 1541., I. 112, 225, 231, 272—273, 282 III. 90 ● elmagyarosodása. II. 495 ● felhévízi prépostság. I. 63 ● Ferdinánd kezére jut, 1527., I. 280 ● és a francia háborúk. II. 525, 534—536, 539, 545, 547, 553 ● helyrajza. I. 99, 156, 186, 202 ● kirablása a török által, 1526., I. 197, 223, 231 ● és a korona visszahozatala, 1790., II. 341, 347—349, 398 ● közigazgatási szervezete, 1686—1872., I. 417, II. 63 ● a külföldi sajtóban, XVIII. sz. I. 446, II. 267, 403 ● lakossága, népessége, XV—XIX. sz. I. 125, 173, 190, 417, II. 63, 495. III. 85 ● leírásai, XVI—XIX. sz. I. 156, 185—186, 195, II. 21, 63, 413, 425, 479 III. 85 ● melletti pálos kolostor, XVI. sz. I. 63, 186, 211 ● mint humanista központ. I. 147, 168, 183, 216—218 III. 81 ● mint Mátyás székvársoa. I. 156, 185—186 ● ostromai, 1530—1531., 1542., 1602., 1684., I. 231, 274, 277, 282, 289, 313, 318, 404, 410 III. 91 ● összeírása, 1437., I. 125 ● és a parasztháború, 1514., I. 191—192 ● és Pest aránya. II. 482 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 458—459, 463. III. 114 ● régészeti emlékei. III. 58 ● török uralom alatt. I. 248, 310, 410, II. 225 ● története, viszonyai. I. 125, 134, 282, 417, II. 62—63, 150, 232, 482—483, III. 72, 91 ● visszafoglalása, 1686., I. 400, 404—410, 413, 417, II. 63. III. 108.
— — a külföldi irodalomban. I. 400, 406—407. III. 21, 25. 95 ● —i Ali basa históriája. I. 273 ● -i beszéde Prágai Jeromosnak. I. 141 ● -i bevonulása Bakócznak, 1514., I. 191 ● -i bíró. II. 481 ● -i céhek, ipar. I. 156, 209, II. 55, 232, 260, 390, 460, 465, 468. III. 84 ● -i Corvina-könyvtár. I. 112, 168, 183, 406, III, 78 ● -i cseh kancelláriája, XVI. sz. I. 217. III, 81 ● -i Dunahíd kérdése. II. 261 ● -i egyetem. I. 373—374, II. 164, 195, 209—210, 217, 221, 322, 358, 373—374 ● -i egyetemi könyvtár. II. 212 ● -i egyetemi nyomda. II. 211, 496—498, 565 ● -i egyházi beszédek, XVIII. sz. II. 199 ● -i építészet, művészet, XIV—XIX. sz. I. 67, 134—135, 183, 185—186, 259, 410, 417, II. 146, 231—232, 259—260, 628 ● -i érkezése Beatrix királynénak, 1476., I. 167.
— — Mária királynénak, 1521., I. 218 ● Sándor Lipótnak, 1791., II. 363 ● József nádornak, 1795., II. 528 ● Károly főhg.-nek, 1803., II. 533.
—i ev. egyház története. I. 255 ● -i fejedelmi látogatások. I. 121, 199, 202, II. 563, 565 ● -i ferencesek. I. 180, II. 512 ● -i főjegyzők, ld. Miller J. F., Spóth Gy. alatt is. II. 150, 362 ● -i gyülések, XVI. sz. I. 198, 218 ● -i hangversenyek, XVIII—XIX. sz. II. 629 ● -i házak, háztulajdonosok. I. 125, 155, 173, 183, 217, II. 68. III. 65 ● -i hegyek ásványai, 1820., II. 459 ● -i helytartótanács II. 281 ● -i hírek a külföldi sajtóban, XVIII. sz. I. 446, II. 267, 403 ● -i irodalmi élet, XVIII—XIX. sz. II. 240, 262, 402, 482, 620 ● -i iskolák, XVI—XVIII. sz. I. 218, II. 128, 132, 217, 279, 348, 358, 565 ● -i jezsuiták, XVII—XVIII. sz. I. 412, 459, II. 132 ● -i kamarai hivatal, 1792., II. 319 ● -i kamarai jószágkormányzóság, XVII—XVIII. sz. I. 416 ● -i katonai parancsnokok, ld. Alvinczy, Barco alatt is. II. 347, 539 ● káptalan. I. 16, 63 ● -i keramikus, majolikagyáros: Kuny D. II. 260 ● -i kereskedelem, kereskedők. I. 128, 138, 156, 190, 209, 248, 405, II. 388, 471, 478, III. 71 ● -i kertek, XV—XVI. sz. I. 186, 245 ● -i koronázás, 1385., I. 136 ● -i könyvkereskedelem, kiadók, XV—XIX. sz. I. 215—216, II. 587 ● -i követségek 1541 előtt. I. 137, 140—141, 190, 200, 204, 220, 270, 278.
— — a török alatt. I. 279, 320, 330, 352, 358, 364, 384. III. 98.
—i következető, 1696., I. 417 ● -i krónika. I. 43, 45, 101, 105—106, 116, 146, 147, 149 ● -i látogatások. I. 121, 199, 202, 216—218, 405 ● -i látogatók, ld. Hassenstein B., Marsili A., Palailogos János, Silesius Logus, Ursinus Velius, Vadianus, Zsigmond lengyel hg. ● -i levelei Gentz Frigyesnek, 1809., II. 553 ● -i magistratus, XVIII. sz. II. 62, 348, 388 ● -i magyarok bírája: Verbőczi. I. 282—283.
— — zendülése, 1438., I. 105—106, 144, 158—159. III. 69 —i majorház, XV. sz. I. 155 ● -i német iskola, XVI. sz. I. 218.
— — jogkönyv. I. 125, III. 62 ● utcanevek. II. 63, 482 ● telepesek, lakosok. I. 125, 228, II. 33—35.
—i nemzetiségi ellentétek, XVIII. sz. II. 179 ● -i nyomdászat. I. 180, II. 135 ● -i olaszok. I. 107, 138, 183 190, 192 ● -i országgyülések, XV—XVI. sz. I. 162, 198, 219, 281.
— — 1790—91., 1792., 1807., II. 325, 341—342, 377, 437, 483, 501—502, 506, 537, 540.
—i papnövelde. II. 195 ● -i pasák, ld. Ali, Mehemed, Musza, Oroszlán, Szokoli alatt is. I. 234, 248, 272, 276, 279, 288, 320, 365, III. 85.
— — magyarnyelvű levelezése. I. 234 ● névsora. I. 248.
—i pénzverés, XIV—XVI. sz. I. 117, 135, 220 ● -i polgár: Bornemisza T. I. 225, 269, 272 ● -i polgárok idegen kereskedők ellen, XVI. sz. I. 209.
— — jegyzéke, 1686—1789., I. 417 ● és a kamarai igazgatás, 1694., I. 417.
—i polgárjog. I. 125, 218, 245, II. 62, 179 ● -i polgármesterválasztás, 1705., I. 417 ● -i prépost: Bornemisza Pál, 1543., I. 277 ● -i provizor: Herdegen J., 1687., I. 416 ● -i ref. zsinat, 1791., II. 311, 370—371, III. 123—124 ● -i regeséik. I. 13, 114 ● -i sajtó. II. 25, 240, 402, 499 ● -i szabadkőműves páholy, 1791., II. 345 ● -i számadások, XVI. sz. I. 199 ● -i szerb püspökök, ld. Novaković D., Popović D. alatt is. II. 204, 498 ● -i szerbek, horvátok. II. 39, 204, 498—499 ● -i színházak, színjátszás. II. 627 ● -i szőlőművelés története. I. 248, 417, II. 45 ● -i tanács árulása, 1541., I. 282 ● -i tanárok, ld. Cordatus K., Horváth Mihály, Molnár János, Tertina M. alatt is. I. 220, II. 217, 348, 410 ● -i tankerületi főigazgató: Vörös A., XVIII. sz. II. 279 ● -i tárgyú szépirodalom. I. 129, II. 225, 373 ● -i tartózkodások, ld. Alexandra Pavlovna, Berzeviczy G., Bretschneider H. G., Jelky A., Piso J., Verseghy F., Virág B., Windecke E. alatt is. I. 110, 217, II. 155, 509, 531, 605, 610 ● -i telekkönyv, XVIII. sz. I. 417 ● -i török fogságban Auer J. F. I. 382 ● -i török őrség lázadása, 1590., I. 310 ● -i törökök 1686 után. I. 410 ● -i udvar viszonyai, XV—XVI. sz. I. 110, 137, 140, 147, 168, 189—190, 194, 196, 200, 203—204, 216—217, 220, 310 ● -i utazások, útleírások (ld. Pestbuda alatt is). I. 111, 195, 199, 216—218, 276, 278, 314, 319, 363, 385, 389, 413—414, II. 22—23, 420—421, 423, 425 ● -i utazók, ld. Batthyány Vince, Bocatius, Browne, Busbequius, Chishull, Choque, Flachat, Hofmannsegg, Keresztes Simon, Lambeccius, Lamberg Kristóf, Lubenau, Motraye Neitzschitz, Omichius, Schreyvogl, Tafur, Tollius, Wenner, Wratislaw ● -i vadaskert állapota, 1529., I. 278 ● -i vár ásatásai. III. 78.
— — erődítményei, XV—XVII. sz. I. 288, 410. III. 79, 108 ● házai, lakói. II. 63 ● helyrajza. I. 202, III. 69 ● műemlékei. III. 65, 73, 122.
—i várbörtön, 1735., II. 92 ● -i vári főtemplom. I. 67, III. 82 134 ● -i várkápolna kincsei, XVI. sz. I. 259 ● -i várnagy: Csór T., XIV. sz. I. 117 ● -i várpalota építése, története. I. 134, 185—186, II. 146, 231, III. 65, 72, 78, 119 ● -i zsidók története. I. 223, II. 62, 482 ● -i zsinat végzései, 1279., I. 91.
BUDA J.
— kiadta a Szentsey-daloskönyvet. I. 448.
BUDAFOK
— Bél Mátyás szövegében. II. 19.
BUDAI ANTAL
— Rákóczi pénzeiről. III. 116.

BUDAY ÁRPÁD
— adatai Megyericsei Jánosról. I. 218.
BUDAI ÉZSAIÁS
— adatai, munkássága ; róla irodalom. II. 594, III. 119, 125 ● kiadta bátyja (Ferenc) Polgári lexikonát. II. 594 ● és a klasszika-filológia. III. 119, 125 ● magyar históriája, 1805—1812., II. 590, 594 ● és Sinay Miklós. II. 214 ● szerepe az 1807-i ref. tanrendszer kidolgozásában. II. 581.
BUDAI FERENC
— és Mándi Márton István, 1796., II. 577 ● polgári lexikona, 1804—1805., II. 594 III. 40. ● és Sinay Miklós. II. 214.
BUDAY JÁNOS
— a hunyadi főespereség történetéről. II. 115, III. 64.
BUDAY KÁLMÁN
— Báthori István erdélyi fejedelemségéről. I. 309.
BUDAY KÁROLY
— Fessler Ignác Aurélról. II. 593 ● a XIV. sz.-i művelődésről. I. 133.
BUDAY ZSIGMOND (ugocsai követ)
— jelentése az 1722/23-i országgyűlésről. II. 78.
BUDAI NAGY ANTAL
— parasztfelkelésének (1437) elbeszélő forrásai. I. 106.
— — iratai és irodalma. I. 142—144.
— a történetirodalomban. I. 21.
BUDAI PARMENIUS ISTVÁN
— utazása, XVI. sz. III. 95.
BUDAI-DELEANU JÁNOS
— román nyelvészeti, történeti, szépirodalmi munkássága. II. 497.
BUDAKER, G.
— a besztercei örökös grófságról. I. 84.
BUDAPEST (Pestbuda, ld. Buda és Pest alatt is)
— bibliográfiája. II. 62, III. 27 ● elmagyarosodása. II. 482 ● a francia háborúk idején. II. 534 ● gazdaság-története. a manufaktura korszakában. III. 124 ● grafikus ábrázolásai, látképei. I. 410, III. 27, 85, 124 ● hírlapirodalmának múltja. II. 25, 404 ● ismertetései (környékére is). I. 180, 229—230, II. 179, 479 ● és a jakobinusok emléke. II. 515 ● kialakulása. II. 482 ● közigazgatási szervezete, 1686—1872., II. 63, 417, 482 ● központi szerepének kibontakozása, XVIII. sz. II. 261 ● külföldi nyomtatványokban, XV—XVII. sz. I. 180, 197, 229—230 ● lakossága, népessége. II. 482, 610 ● leírásai. II. 179, 479 ● műemlékei, építészete, művészete. I. 134, 185—186, II. 147, 232, 482, 628, III. 27, 78, 85, 119 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 459 ● régészeti irodalma. III. 25, 58 ● régi erkölcsei. II. 483 ● területén középkori prépostságok. I. 63 ● török emlékei. I. 410 ● a török időkben. I. 248, 409—410 ● története, okleveles emlékei. I. 9, 13, 99, 125, 156, 185, 282, 400, 417, II. 62—63, 179, 232, 482—483 III. 41. ● történetének irodalma. I. 9 III. 27 ● utcái és terei. II. 482 ● a világirodalomban. I. 9, 197 III. 27 ● visszafoglalása, első újévei. I. 409, 417 ● -i angolkisasszonyok. II. 208 ● -i árak, XIX. sz. II. 445 ● -i császári közigazgatás, 1686—1711., I. 417 ● -i Dunahíd kérdése. II. 258, 261 ● -i Egyetemi Könyvtár és anyaga (ld. Pest alatt is). II. 28, 98, 137, 214, 380, 395, 589. III. 100 ● -i fejedelem látogatás, 1814., II. 563, 565, 568 ● -i Fővárosi Könyvtár céhiratai. II. 460 ● -i glosszák, XVI. sz. I. 131 ● -i honoratiorok. II. 482 ● -i ipar, céhek. II. 53, 55, 390, 415, 460, 465 ● -i irodalmi élet. II. 219, 402, 406, 482, 599, 606, 620 ● -i kereskedelmi- és iparkamara. II. 445 ● -i könyvkiadás, kereskedelem. II. 135, 587 ● -i központi városháza. II. 146 ● -i levéltárak, könyvtárak céhiratai. II. 55, 460 ● -i Nemzeti Múzeum alapítása. II. 318 ● -i nyomdászat. II. 135, 404, 587 ● -i operaelőadás. II. 488 ● -i Országos Levéltár. I. 16, 18, 279, 370, 420, II. 76—77, 79, 88, 94, 119, 186, 247, 288—289, 342, 370, 380, 382, 385, 387, 395, 469, 487, 490, 509, 543, 576 ● -i Országos Széchényi Könyvtár. I. 183, 197, II. 20, 65, 77, 79, 91, 98, 105, 135, 180, 186, 264, 287, 298, 319—320, 342—343, 350, 382, 387, 389, 395, 399, 453, 469, 510, 518, 556, 565, 569, 585, 588. III. 104, 111, 121.
— — alapítása, története. II. 588, 595 ● igazgatója : Miller J. F. II. 488 ● őre : Horvát István. II. 595.
—i papnevelő intézet. II. 579 ● -i piarista gimnázium, könyvtár, stb. I. 415, II. 131, 209 ● -i protestáns zsinatok. 1791., II. 311, 370—371, 587, III. 123—124 ● -i Ráday-könyvtár. II. 619, III. 125 ● -i Szemle. I. 6, II. 83 ● -i szerb céhek. II. 55 ● -i templomok. II. 146 ● -i történész-kongresszusok, III. 46—57 ● -i történeti múzeum. III. 78 ● -i tudományegyetem története. I. 373 ● -i utazások (ld. Pest és Buda alatt is). I. 314, II. 23, 55, 146, 152—153, 423—424, 427—428 ● -i zenei élet. II. 146—147 ● -i zsidók története. II. 482.
BUDENZ JÓZSEF
— észrevételei Vámbéry Á. munkájára a magyarok eredetéről. I. 31 ● közli Szolimán naplójának (1529) fordítását. I. 231.
BUDINA SÁMUEL
— szövege Szigetvár elestéről, 1566., I. 275.
BUDINIS
— az olasz művészekről Magyarországon. I. 185.
BUDINSZKY, A.
— a párizsi egyetem és idegen hallgatói a középkorban. I. 67.
BUGARIU, VICENȚIU
— a Bánság egy 1804-i leírásáról. II. 415 ● bánsági könyvészete. III. 105.
BUGYI
—i konvent jegyzőkönyve, 1773., II. 203 ● -i ref. egyház története. I. 255.
BUJÁK
—i Esterházy-birtok jövedelme, 1637., I. 370 ● -i vár feladása, 1665., III. 105.
BUJAK, F.
— Galicia történetéről, 1772—1914., II. 173.
BUJANOVICS KÁROLY
— jelentései a bécsi udvar számára az 1790/91-i országgyűlésről. II. 343.
BUJANOVSZKY SYLVIUS
— modernizálja a rákoskeresztúri uradalmat. II. 448.
BUJDOSÓ GYÖRGY
— halálos ítélete. II. 106.
BUJDOSÓ, VALENTINUS, ld. Thaly Kálmán.
BUKAREST
—i gyógyszerész-provizor, Grotonski. II. 69 ● -i letelepedési kísérletek a piaristák részéről, XVIII. sz. II. 116 ● -i útleírás : Clarke, 1802., II. 425 ● -i útikalauz, 1835., II. 424 ● -i üzletemberek a levanteri kereskedelemben a XIX. század elején. II. 478.
BUKÓCZHEGY
—i monostor. III. 63.
BUKOVECZ, ld. Káts István.
BUKOVINA
— bekebelezése a Habsburg-monarchiába, 1772., II. 197 ● története az osztrák katonai igazgatás alatt. II. 186 ● -i jobbágyviszonyok a XVIII. században. II. 194 ● -i népviselet a XIX. sz. elején. II. 416 ● -i székely beköltözés a XVIII. században. II. 186 ● -i telepítések II. József idején. II. 248 ● -i utazás : Batthyány Vince gr., 1805., II. 420.
BULACH, ld. Zorn.
BULAT, T. G.
— Brukenthal Sámuel levelezéséből, 1778—1787., II. 160.
BULCSU (Boulosudes, Bultzus)
— magyar vezér megkeresztelkedése Konstantinápolyban, X. sz. I. 26, 27.
BULGÁR (bolgár)
— bánság és Nagy Lajos. I. 121 ● bizánci háború, 984—986., I. 27 ● hadjáratok V. István idején. I. 100 ● hun népelemek a bizánci forrásokban. I. 25 ● magyar háború, 894., I. 28, 33.
— — István király alatt, 1004., I. 47.
— magyar kapcsolatok, V—XI. sz. I. 32. III. 56.
— — a XIII—XIV. században. I. 17, 114, 121, III. 70.
— második birodalom alapítása, 1196., I. 76 ● népköltészet és Mátyás király. I. 170 ● török őstörténeti kapcsolatok. I. 32 ● történetírás. III. 55 ● viszonyokról Leon Diakonos szövege, X. sz. I. 27 ● vlach okmányok Brassóban. I. 13 ● (volgai, mohamedán) települők az árpádkori Magyarországon. I. 85 ● vonatkozású adatok az Árpád-kori új okmánytárban. I. 53 ● -ok Magyarország területén, X. sz. I. 28 ● -ok települése Magyarországon, XVIII. sz. II. 34 ● -ok és szlávok. I. 36.
BULGÁRIA
— IV. Béla címerében. I. 92, 97 ● helyzete Bizánc és Magyarország között a XII. sz. végétől. I. 76 ● és Magyarország viszonya. I. 17 ● történetéről összefoglaló irodalom. I. 23, 94, III. 58 ● -ban Hunyadi utolsó hadjárata. I. 165 ● -ból Nagy Lajos 1368-i oklevele. I. 114 ● -i térítési tervek az Anjou-korban. I. 114.
BULJKES
— bácskai község telepítése, 1786., II. 248.

BULLA BÉLA
— a hazai történeti földrajzi irodalomról. I. 81, II. 43.
BULLIALDUS, I.
— Dukas-kiadása. I. 151.
BULLINGER HENRIK
— és Fejértóy János levelezése. I. 251 ● levele Honiterushoz, 1543., I. 260 ● és a magyar reformáció. I. 251.
BULTZUS, ld. Bulcsu.
BUNEA, AUGUSTIN
— Aron Péter és Novákovics Dénes román püspökökről, 1751., 1764., II. 204—205 ● az erdélyi és bánsági határőrezredek történetéről. II. 186 ● az erdélyi románok 1750-i statisztikájáról. II. 204 ● Klein (János) Ince püspökről. II. 123 ● és Pușcariu vitája az 1760/62-i román összeírásról. II. 204.
BUNYITAY VINCE
— adatai a XVI. századról. I. 241 ● Bihar megyei románokról. I. 124, II. 124 ● az egyedi apátságról. I. 63 ● emlékezete. III. 49 ● a hitújítás történetéhez. I. 303—304 ● ismeretlen apátságokról. I. 63 ● Kopasz nádorról. I. 100, 116 ● a mai Nagyvárad megalapításáról. I. 419 ● a nagyváradi káptalanról. I. 17, 45, 64, 73, 130, III. 93.
— — püspökségről. I. 62, 73, 133, 184, 218, 302 ● székesegyházról. I. 67 ● színielőadásokról, XVIII. sz. II. 227.
— Nagyváradról a török foglalás alatt. I. 355 ● Pázmány Péterről. I. 36 ● Regerius gyászénekéről. I. 87 ● a Sennyey-levéltárról. I. 15 ● Telegdi Miklósról. I. 264 ● és Málnási Ödön.
— — a váradi püspökökről. II. 115, 188.
— és Rapaics R., Karácsonyi J.
— — egyháztört. emlékekről a hitújítás korában. I. 252, 258.
BUONACCORSI, FILIPPO, ld. Callimachus.
BUONACCORSO PITTI
— firenzei kereskedő magyarországi útja és önéletrajza. I. 129.
BUONVISI (híboros)
— szerepe Buda visszafoglalása idején és jelentései, 1686., I. 404, 409 ● levele a magyarországi birtokelkobzásokról. I. 395.
BUQUOY (Bucquoy), KARL Bonaventura v. Longueval, Gr. (császári vezér)
— és halála, 1621., I. 339.
BURDACH, K.
— a humanizmusról. I. 133, 184.
BURGENLAND
— helynevei mint a településtörténet forrása. I. 83. könyvészete. III. 27.
BURGER ARTUR
— Bárótzy Sándorról. II. 222.
BURGER, JOHANN
— cukorkészítési szakkönyvének magyar átdolgozása, 1813., II. 468 ● a magyar gabona kérdéséről, 1818., II. 477.
BURGERTH FERENC
— cikke a parasztkérdésről, 1819., II. 452 ● urbariális kézikönyvei. II. 453 ● válasza Pauly osztrák bírálójának. II. 453.
BURGHELE, M.
— a magyarországi makedo—román kolóniákról. II. 498.
BURGIO, GIOVANNI ANTONIO (pápai nuncius)
— jelentései Magyarországról, 1522—1526., I. 200—222.
BURGO, ANDREA DA (budai osztrák követ)
— a XVI. sz. elejéről. I. 221.
BURGUNDIA
—i hajóhad parancsnoka: Wavrin, és a várnai csata. I. 159 ● -i herceg: Jó Fülöp és Bertrandon de la Brocquière útja, XV. sz. I. 110 ● -i hercegség és Mátyás király. I. 178—179 ● -i könyvtár magyar iratai. I. 20, 110, 199 ● -i lovag: Olivier de la Marche, XV. sz. I. 194.
Die Burgvesten und Ritterschlösser, 1819., II. 628.
BURIÁN MIHÁLY
— irata (1806) Blandrata erdélyi szerepéről. I. 304.
BURIAN, PAUL
— budai kölcsönkönyvtári jegyzéke, 1819., II. 587.
BURIUS JÁNOS (korponai ev. lelkész)
— exuláns vitairata, 1676., III. 105 ● *Micae* c. egyháztörténeti munkája. I. 392.
BURIUS JÁNOS (fenti fia, besztercebányai ig. és lelkész)
— mint Bél Mátyás tanítója. II. 112.
BURKA K.
— Marchiai Jakabról. I. 142.
BURY, J. B.
— Konstantinos munkájáról és a magyarok származásáról. I. 26.
BURZA K.
— ism. Krauss munkáját az ulmi hadjáratról. II. 539.
BURZENLAND, ld. Barcaság.
BUSA MARGIT
— Gvadányi munkáiról. III. 124.
BUSBEQUIUS (Busbeque, Busbeck), ANGERIUS GHISLENUS (konstantinápolyi követ)
— magyarországi úti tapasztalatairól, XVI. sz. I. 276 ● és Zrínyi Miklós *Ajiuma*. I. 380 ● *Exclamatio* c. munkája a török ellen. I. 380 ● -hoz királyi utasítások. I. 279.
BUSSOLIN, G.
— az osztrák keleti kereskedelmi társaságról, XVIII. sz. II. 59.
BUSSON, A.
— a morvamezei csatáról. I. 101.
BUSSY, ld. Rabutin.
BUTYKA BOLDIZSÁR
— a hajdúböszörményi gimnázium múltjáról. II. 130.
BUYKEN, THEA és Planitz, H.
— jogtört. bibliográfiája. III. 30.
BUZA LÁSZLÓ
— ism. Csekey I. dolgozatát a magyar Pragmatica Sanctióról. II. 83.
BUZÁS JÁNOS (kecskeméti tanító)
— magyarra átdolgozza De Lakrier iratát, 1782., II. 265.
BÜCHLER SÁNDOR
— zsidó polgárokról II. József korában. II. 261 ● a zsidók történetéről Budapesten. I. 248, II. 62, 492 ● Szerencsés Imréről. I. 220 ● IV. Béla zsidó privilégiumáról. I. 92. ● a keresztes háborúkról. III. 66.
BÜCHNER, ANDREAS
— mint természettudományi lap (= MPM) szerkesztője, XVIII. sz. II. 25, 39—40.
BÜDINGER, MAX
— a XI. századi magyar történetről. I. 44, 72.
BÜDÖSFA
—i prédikátor, ld. Győri Mihály (1809). II. 549.
BÜKY JÓZSEF
— Ausztria papírpénz-kibocsátásáról. II. 181, 532, 560.
BÜRGER
— és Berzeviczy Gergely. II. 469 ● hatása Csokonaira. II. 608 ● nyomán Kazinczy Macbeth-fordítása. II. 602.
BÜRGERMEISTER, ANTON
— megjegyzései Gutsche és André vitájához, 1817., II. 449.
BYDESKUTHI BOLDIZSÁR
— naplója, 1696—1698., I. 425.
BZSENSZKY (Bzenszky) RUDOLF
— erdélyi egyháztörténeti vázlata, 1605—1690., II. 137. III. 119.

C. M.
— német leírása Magyarországról és a török háborúról, 1664., I. 383.
C. S. V.
— irata Marie Antoinette kivégzéséről, 1793., II. 504.
C. T. C.
— ódája az itáliai harcokról, 1799., II. 524.
CADET DE GASSICOURT
— ausztriai útinaplója az 1809-i hadjáratról. II. 545.
CAESAR
— Alexandriában: Faludi Ferenc drámája. II. 145 ● és Mátyás király összehasonlítása olasz szövegben. I. 169.
CAETANO, C. (pápai nuncius)
— követsége Prágában, 1591—1592., I. 315.
CAGGESE, R.
— Anjou Robert és kora történetéről. I. 119.
CALAMUS
— *Bocskai hadi népe*. I. 321.
CALCAGNINI (olasz humanista)
— Magyarországon a Jagelló-korban. I. 217.
CALDIERO
—nál Károly főhg. győzelme, 1805., II. 534, 539.

CALIGARIUS, I. A. (pápai nuncius)
— jelentései Lengyelországról, 1578—1581., I. 307.
CĂLINESCU, G.
— a román irodalom történetéről. II. 495.
CALLIMACHI, SC.
— a Dózsa-háborúról Joviusnál. III. 79.
CALLIMACHUS EXPERIENS (Filippo Buonaccorsi, lengyel kancellár, és humanista, XV. sz.)
— adatai, szerepe, művei; róla irodalom. I. 148—149 ● életrajzi irata Szánoki Gergelyről. I. 148, 184 ● munkája I. Ulászló történetéről. I. 148, 163.
— — szerzőségének kérdése. I. 163 ● téves adatai 1440-ről. I. 162.
— politikai röpirata *Attila* címen. I. 148.
CALPRENÈDE
— regényének fordítása Bárótzitól, 1774., II. 222.
CAMAIANI (pápai nuncius)
— jelentései, XVI. sz. I. 278.
CAMBRAI
—i érsek: Lietbert Magyarországon, XI. sz. I. 47 ● -i liga Velence ellen, 1508., I. 203—204.
CAMBRIDGE
—i tanár: Clarke utazása, 1816., II. 425 ● *Ancient History*. I. 35 ● *Medieval History*. I. 115.
CAMELIS, ld. De Camelis.
CAMERA
— Johanna nápolyi királynőről. I. 122.
CAMERARIUS (Gusztáv Adolf követe)
— iratgyűjteményének magyar vonatkozásai. I. 334.
CAMILLIS, ld. De Camelis.
Campagne de la Grande Armée, 1806., II. 540.
CAMPEGGIO, LORENZO DA (bíboros)
— magyarországi útja, 1524., I. 200.
CAMPO-FORMIO
—i béke (1797) és egykorú visszhangja. II. 506, 522—523, 529.
CAMPORI, C.
— Montecuccoliról. I. 384.
CANDALEI ANNA (Anne de Foix, II. Ulászló felesége)
— házassága és annak humanista visszhangja. I. 202, 217 ● útja Velencén át Magyarországra, 1502., I. 195.
CANDEA, R.
— a katolicizmus a dunai román fejedelemségekben. I. 94.
CANIVEZ, J.
— a ciszterci rendről. I. 61.
CANOVA
— római szobrász és Napóleon, 1803., II. 533.
Cantate
— a béke alkalmából, 1806., II. 535.
CANTERBURY
—i szövetség, 1416., I. 140 ● -i udvar, XV. sz. III. 78.
Cantio de militibus pulchra. III. 88.
Cantio de Transylvania, 1611., I. 328.
Cantio flebilis de periculo Tokajensi, 1697., III. 108.
Cantio Gabrielis Bethlen. I. 331.
Cantio nova de expugnatione Divin, 1666., III. 105.
Cantio optima, 1607., I. 319.
Cantio Petri Bericlo, ld. Szabatkai Mihály.
Cantio Tokai, 1697., III. 108.
Cantus in Zrinyi, 1664., I. 383.
CAPANARIUS
— szövege Szt. Adalbert prágai püspök életéről. I. 30.
CAPESINIS, G.
— Nagyszeben viszonyairól, 1526—1536., I. 282.
CAPISTRANO
—i Szt. János, ld. Kapisztrán.
Capitolazioni della ... Fortezza di Temesvar, 1716., II. 71.
Capitulation der weltberühmten Vestung Belgrad, 1717., II. 72.
CAPLOVIČ, ld. Csaplovics.
CAPRARA ALBERT GR. (császári követ)
— konstantinápolyi úti beszámolója, 1682., I. 400.
CAPUA
— és a magyar kalandozások. I. 41.
CARACCIOLI, marchese
— *Reisen der Vernunft* (1773) c. irata. II. 199.
CARAFA-család
— megbízott életírója, ld. Vicus, Joannes.
CARAFA ANTAL (császári tábornok)
— debreceni zsarolásai, 1686., I. 419 ● eperjesi vértörvényszéke, 1687., I. 412, 418 ● erdélyi beadványa. I. 430 ● esztergomi zsarolásai. I. 412 ● kinzásainak listája. I. 419 ● levelezése Dietrichstein herceggel, 1686—1688., I. 419 ● -nál Gyulai Ferenc követsége, 1685., I. 430.
CARAFA, CARLO (püspök)
— munkái a német—római birodalomról, 1628., 1637., I. 363.
CARAFA, DIOMEDE (nápolyi humanista)
— irata Beatrix királynéhoz. I. 169.
CARAŞ, ld. Krassó.
CARBO, LUDOVICUS
— egykorú dialógusa Mátyás királyról. I. 169.
CARDAILHAC, JOANNES DE
— jelentései XI. Gergelyhez, XIV. sz. I. 114.
CARDAS, GH.
— kiadta Budai-Deleanu eposzát. II. 497.
CARESINIS, RAPHAEL DE
— krónikaszövege. I. 107.
CARILLO ALFONZ (jezsuita)
— Báthori Zsigmond melletti tanácsadói szerepe, iratai, 1591—1618., I. 308, 311 ● és Mária Krisztina, 1598—1602., I. 308.
CARLSON
— Svédország történetéről. I. 354.
CARLSTADT, ld. Károlyváros.
Carmen anonymi seu sermo, 1799., II. 524.
Carmen de ... coronae reditu, 1790., II. 348.
Carmen funebre musae Werschetzensis, 1793., II. 504.
Carmen invicto heroi ... I. Gyulay, 1814., II. 564.
CARNIANUS (kalocsai érsek)
— szerepe, XV. sz. III. 73.
CARO, G.
— I. Henrik adózásáról a magyaroknak, 924—933., I. 40.
CARO, JACOB
— a Canterbury-i szövetségről. I. 140 ● Lengyelország történetéről. I. 22.
Carolina Resolutio. II. 119.
— megerősítése, 1742., II. 120.
CAROLINA
— út elkészülte, 1771., II. 197.
CARON, PIERRE (és mások)
— tört. bibliográfiái. III. 36, 37, 39.
CARONNI
— erdélyi útleírása II. József idejéből. II. 239.
CARRARA-család
— és Vergerio. I. 184.
CARTELLIERI, A.
— a német birodalom külpolitikai helyzetéről, X—XI. sz. I. 71.
CARTOJAN, NICOLAE
— Varlaam metropolita válaszáról a kálvinista katekizmusra. I. 347.
CARVAJAL JÁNOS (bíboros)
— magyarországi követségei, XV. sz. I. 165, 176 ● nevében Oddi püspök szerepe, 1456., I. 160.
CASPAR
— Herman v. Salza és a német lovagrend tört.-ről. I. 94.
CĂSARIS
— irata Savoyai Jenő török győzelmeiről, 1724., II. 73.
CASSI, GELLIO
— Illyriáról francia uralom alatt, 1806—1814., II. 557 ● Napóleonról és Ausztria nemzetiségeiről. II. 557.
CASSOVIA, ld. Kassa.
Cassovia vetus ac nova, 1732., (Tersztyánszky János). II. 137.
CASTALDO GYÖRGY (császári vezér)
— erdélyi szerepe (1551); róla irodalom. I. 289—303 ● és I. Ferdinánd levelezése. I. 301.
Castigatio libelli, jus reipublicae in bona ecclesiasticorum, 1792 (Kenyeres József). II. 337.
CASTRIOTA GYÖRGY
— török elleni harcai, XV. sz. I. 163.
Catalogus librorum prohibitorum, 1765., 1774., II. 211.
Catastrum locorum ... Hungariae, 1784., II. 253.
Cathalogus catholicorum, 1790., II. 367.
Cathalogus eorum, qui repraesentationem ... non subscripserunt, 1791., (Szirmay Antal). II. 367.
Catalogus Sanctorum
— és középkori kódexeink legendái. I. 213.
CATULLUS
— hatása Callimachus verseire. I. 149 ● hatása Csokonaira. II. 608.
Causa invasionis Bohemiae, 1745., II. 102.
Causa religionis ... demonstrata, 1790., II. 338.
CAVANNA, P. N.
— kiadta G. Oddi: *Specchio* c. művét. I. 160.
Causa Fisci ... contra verbi divini ministros
— (a pozsonyi törvényszék jegyzőkönyve), 1673—1674., I. 393—394.

CEDRENUS, GEORGIUS (bizánci szerző)
— szövege és Skylitzes krónikája. I 27.
CEGE
—i névtelen Pancsatantra-fordítása, XVIII. sz. II. 225.
CEGLÉD
— fejlődése 1730-ig. II. 51 ● küzdelmei az egyházi földesúrral. II. 51 ● levelezése a török hatóságokkal. I. 246 ● és Szegedi Kis István reformátor, XVI. sz. I. 260 ● a török korban. I. 247 ● a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 458 ● -i Dózsa György-beszéd, 1514., I. 190—191 ● -i Dózsa-kiáltvány, 1514., I. 207 ● -i katolikus egyház története. II. 51 ● -i plébánosnak címzett Bessenyei-irat, 1777., II. 221 ● -i ref. egyház története, papjai. I. 255, 257 ● -i ref. iskolák története. I. 266.
Celebriorum Hungariae urbium ... topographia, 1702 (Timon Sámuel).
CELLAMARE (Giovenazzo Antal) HG. (párizsi spanyol követ)
— kapcsolata II. Rákóczi Ferenccel. I. 471—472.
CELLARIUS KRISTÓF
— államismereti iskolája. II. 19.
CELTIS KONRÁD (bécsi humanista)
— magyarországi vonatkozásai a XVI. század elején. I. 216—218 ● iskolája és Taurinus. I. 191.
CENK
—i Széchényi-birtok. II. 319.
Censura religionario-politica, 1791 (Vajkovics Imre). II. 368.
Censura Tentaminis, 1790 (Kenyeres József). II. 337. III. 123.
CENTORIO DEGLI HORTENSII, ASCANIO
— egykorú munkája Erdélyről, 1556., I. 300.
CERNÁ, M. I.
— Vajai Pál jegyzeteiről az 1809-i háborúban. II. 555.
ČERNÝ, B.
— a csehszlovák periodizációs vitáról. III. 55.
CERVINUS ILLÉS (dalmát humanista)
— szövege Mátyás haláláról. I. 169.
CERVIO, ld. Tubero Lajos.
CESARINI JULIÁN (bíboros, pápai követ)
— szerepe a szegedi béke megtörésében, XV. sz. I. 163—164.
CÉSY GRÓFJA, ld. Harlay.
CETTO BENEDEK
— és Pray György őstörténeti vitája. II. 213. III. 121.
CHABICSOVSZKY GYÖRGY
— méhészeti szakkönyve, 1800., II. 441.
CHABRIEL, ANGELUS
— egykorú irata Candalei Anna velencei fogadtatásáról, 1502., I. 195.
CHALANDON
— munkája a Komnenos-császárok történetéről. I. 75.
CHALKOKONDYLES (Chalkondyles), LAONIKOS (bizánci szerző)
— munkája (XV. sz.) mint a Hunyadiak korának forrása. I. 150—151, 160 ● szövegével rokon részletek egy XVI. sz.-i görök krónikában. I. 152 ● a XIV. századi török harcokról. I. 109.
CHALOUPECKY, V.
— II. Otakár magyar politikájáról. I. 101 ● Pázmány egyetemével Szlovákiában. II. 210.
CHALUPKA, A.
— a breznóbányai ev. egyház történetéről. I. 255.
CHAMANT, JEAN-JOSEPH
— festészetének emlékei Szlovákiában, XVIII. sz. II. 233.
CHAMILLARD (francia titkár)
— feljegyzései magyarországi tapasztalatairól a Rákóczi-szabadságharc idején, 1704—1705., I. 443.
CHAMPAGNY (duc de Cadore; bécsi francia követ)
— levele Tertina Mihályhoz, 1804., II. 533 ● külügyminiszteri beszédéről magyar irat, 1809., II. 546.
CHAMPIER
humanista könyvészete, III. 8.
CHAMPOLLION
— téves megállapításai a grenoblei tryptichonról. I. 472.
CHAPTAL, J. A. (és mások)
— szőlészeti, borászati, stb. szakkönyveinek magyar átdolgozásai, 1805—1816., II. 436, 468.
CHARLEROI
—nál (1815) talált Napóleon-iratokról kiadvány, 1816., II. 566.
CHARLEVILLE
— telepítése a Bánságban, 1770—1772., II. 162.
CHARMATZ, RICHARD
— Ausztria külpolitikájáról a XIX. században. II. 484 ● útmutatója az osztrák történetirodalomban. I. 9, III. 34.
CHARPENTIER
— a selmeci bányász-értekezleten, 1786., II. 255.
CHARPENTIER, J. FR.
— irata a Kulpa hajózhatóvá tételéről, 1801., II. 474.
CHARRIÈRE, E.
— Franciaország levantei kapcsolatairól és tárgyalásairól. I. 201, 233—234, 281.
CHARTIER, ALAIN
— budai követsége. I. 141.
CHARTUITIUS, ld. Hartvik.
CHASSIN, CHARLES-LOUIS
— emlékezete. III. 49 ● Hunyadi Jánosról. I. 162.
CHATEAUNEUF (konstantinápolyi francia követ)
— és Thököly Imre. I. 400.
CHÁZÁR ANDRÁS
— *Analysis opellae* c. válasza a nyelvkérdésben, 1807., II. 489 ● *Analysis* c. irata az insurrectióról. II. 535 ● *Commentatio* c. irata a halálbüntetésről, 1807., II. 527 ● fogalmazta Gömör feliratát a cenzúra ügyében, 1793., II. 403 ● *Hungaria semper sua* c. irata, 1785., II. 282 ● *A magyar nemzethez*, 1806., II. 489 ● mint egy egyházpolitikai válaszirat valószínű szerzője, 1814., II. 576 ● munkálata a jogügyi bizottság számára, 1802., II. 527 ● pályairata a magyar nyelvről, 1807., II. 489 ● röpirata a rozsnyói gimnáziumról, 1807., II. 583.
CHÉLARD, L.
— XIV. Lajos és II. Rákóczi Ferenc kapcsolatáról. I. 455.
Chemische Annalen, 1784—1803., II. 242, 409.
CHENDI, I.
— a román sajtó kezdeteiről, 1789—1795., II. 498.
CHERNEL-család
— iratai. III. 42.
CHERNEL DÁVID
— verse az 1806-i érdemrend-osztáskor. II. 536.
CHERNEL GYÖRGY
— juhászata 1819-ben. II. 441.
CHERNEL KÁLMÁN
— emlékezete. III. 49 ● Kőszeg város történetéről. I. 289, 458, II. 64 ● a kőszegi felső- és alsóváros történetéről. I. 60.
CHERSON
—nál Cyrill apostol találkozása a magyarokkal. I. 28 ● -nál II. József és Katalin cárnő találkozása, 1787., II. 296.
CHÉRUEL
— Mazarin bíboros leveleiről. I. 343 ● a rajnai ligáról, iratokkal az 1664-i háborúhoz. I. 386.
CHERVEN FLÓRIS
— a nováki és zólyomi iratokról. III. 42.
CHESNE, ld. De Chesne.
CHEVALIER, ULYSSE
— forrás-repertóriuma. III. 38.
CHIABAI, ld. Csabai.
CHIAKOW, GEORGIUS
— epistolája Báthori István betegségéről és haláláról, 1587., I. 305.
CHIARELLI
— egykorú irata Eger elestéről, 1596., I. 318.
La Chiesa Trionfante, 1716., II. 71.
CHILIAN, H.
— Cillei Borbáláról. I. 137, 145.
CHIOLICH JÓZSEF
— zenggi vitairata a magyar tengerpartról, 1790., II. 392.
CHIROVICIU, V.
— az 1599-i erdélyi háborúról. I. 311.
CHISHULL, EDMUND (anglikán pap)
— magyarországi és erdélyi utazása, 1702., I. 414.
CHIRTOACĂ, P.
— Dózsa Györgyről. I. 208.
CHLUMECKY, P.
— morva történeti okmánytára. I. 128 ● Zierotin és kora történetéről. I. 314, 368.
CHMEL, JOSEPH
— adatai Horvátország történetére, 1526—1527., I. 277 ● III. Frigyes és fia: Miksa történetéről. I. 154 ● iratkiadása a Habsburg-ház történetéhez I. Miksa korából. I. 199 ● iratai Mátyás király történetéhez, 1486—1489., I. 172 ● kiadta Grünbeck XVI. sz. osztrák szerző szövegét. I. 150 ● *Monumenta Habsburgica* c. kiadványa. I. 153 ● okiratai Posthumus László, V. Albert hg.

és Zsigmond hg. történetéhez, 1443—1475., I. 153 ● okmányai Albert király történetéhez. I. 115 ● okmányai Ausztria és Stájerország történetéhez, 1245—1300., I. 93 ● az oszták katolikus egyházról II. Lipót alatt. II. 351 ● regestái és iratkiadása III. Frigyes történetéhez. I. 153, 160.
CHMELYNICZKIJ, ld. Chmielnicki.
CHMIELNICKI BOGDÁN
— és az ukrán mozgalmak a XVII. században. I. 354.
CHOBOT FERENC
— *A váci egyházmegye történeti névtára.* I. 62, II. 114.
CHOISY, J. E.
— Genf és Magyarország történeti kapcsolatairól. I. 251.
CHONIATES, ld. Akominatos.
CHOQUE, PIERRE (de Bretagne)
— jelentése Candalei Anna útjáról, 1502., I. 195, 217.
CHORÉBO, VICTOR DE, ld. Sinay Miklós.
CHORÉNYI J.
— illavai okmánytára. I. 13.
CHORINER, ÁRON
— gyászbeszéde XVI. Lajosról, 1793., II. 504.
CHRODEGANG, SZT.
— regulái és a magyarországi káptalanok. I. 63.
Chronica Ungarorum iuncta et nixta cum cronicis Polonorum, ld. magyar-lengyel krónika.
Chronica von An und Abgang aller Welt wesen, 1531., I. 192.
Chronicon Aulae Regiae, ld. königssaali feljegyzések.
Chronicon Dubnicense, ld. Dubnici krónika.
Chronicon Fuchsio-Lupino-Oltardinum, XVII. sz. I. 324.
Chronicon Monacense, ld. Müncheni krónika.
Chronicon Pictum Vindobonense, ld. Bécsi képes krónika.
Chronicon rhytmicum Austriacum. I. 90.
Chronicon Salisburgense
— XV. sz.-i magyar vonatkozásai. I. 150.
Chronik der österreichischen Literatur. I. 409.
CHROUST
— Rudolf uralkodásának végéről és II. Mátyás kezdetéről. I. 365.
CHRUSIUS, CHRISTIAN
— postai útmutatója Magyarországról, 1802., II. 473.
CHVOLSON
— *Izvesztija* c. műve arab-perzsa forrásaink értékeléséről. I. 25.
CICERO
— átdolgozások Kazinczy Ferenctől. II. 602.
CIESZKOWSKI, A.
— iratkiadása I. Ulászló korára. I. 160.
CIKÁDOR
—i apátság története. I. 63.
CILLEI-család
— eredete és oligarcha-szerepe, XIV—XV. sz. I. 108, 137 ● Garai-liga, XV. sz. I. 137 ● és a Hunyadiak konfliktusa. I. 167.
CILLEI BORBÁLA (Zsigmond király 2. felesége)
— házassága; életrajza. I. 137 ● (özvegyként) lengyel tervei, elzáratása. I. 145.
CILLEI ULRIK (V. László nagybátyja)
— és Beheim Mihály. I. 149 ● és Hunyadi János konfliktusa. I. 165 ● és V. László. I. 165 ● megöletése. I. 149, 165 ● özvegyének sorsa. I. 160.
CILLEI-krónika
— magyar vonatkozásai, XV. sz. I. 160.
CIMIOTTI STEINBERG, L. J. RITTER V.
— kézirata Fiume történetéről. II. 197.
CINCIK, J.
— Maulbertsch és Chamant barokk freskóiról. II. 233.
CINCINNATUS
— és Mercy tábornok párhuzamba állítása Griselini munkájában. II. 76.
CIOBANU, V.
— az erdélyi románság statisztikájáról, 1760—1762., II. 38, 204 ● és Dragomir, S.
— — adatai a Supplex Libellus idejéből, 1791—1792., II. 378.
CIOCAN, RODICA
— Báthori István román vonatkozásairól. I. 310.
CIORÁNESCU, ALEXANDRU
— Rares Péter vajda és V. Károly keleti politikájáról. I. 282 ● Vitéz Mihályról és a spanyol politikáról. I. 311.
CIORÁNESCU, H.
— Budai-Deleanu történeti munkáiról. II. 497.
CIPARIU, TIMOTHEUS
— *Archivu pentru filologia si istoria* c. kiadványa. I. 434 ● adatai a román unitus egyház történetéhez. II. 122.
CIREBESZ JÓNÁS ANDRÁS
— leírása a Kárpátok hegyeiről, 1782., II. 235.
Circulare benignae resolutionis ... tolerantiam ... concernens, 1781., II. 271.
CITEAUX
—i nagykáptalan és Magyarország, XIV. sz. III. 70.
CIUHANDU, GHEORGHE
— a görög kereskedőkről Arad vidékén. II. 60 ● tanulmányai az Arad vidéki román népesség történetéről, XVIII. sz. II. 38.
CLAIN, ld. Micu-Klein.
CLAIRAUT
— levelei gr. Teleki Józsefhez. II. 154.
CLAUDIOPOLIS, ld. Kolozsvár.
CLAPHAM
— a középkori Európa mezőgazdaságáról. I. 77.
CLARKE, EDWARD D.
— utazása Magyarországon, 1816., II. 425.
CLAUSEN
— III. Honorius pápáról. I. 93.
CLAUSER MIHÁLY
— Budai Parmenius Istvánról. III. 95 ● Orczy Lőrincről. II. 224 ● Pázmány Péterről. I. 361 ● a Zrinyiász sorsáról. I. 379.
CLAUSERUS, C.
— XVI. századi latin fordítása ● Chalkokondylas szövegéről. I. 151.
CLÉMENCE DE HONGRIE (Károly Róbert nővére)
- és X. Lajos francia király házassága. I. 122.
CLEMENTS, SIMON
— angol útleírása a Dunántúlról, 1715., II. 22.
CLEMENZA Id. Clémence
CLES BERNÁT (bíboros)
— mint kancellár I. Ferdinánd titkos tanácsában. I. 283 ● -hoz Andrea da Burgo levelei Magyarországról. I. 221.
CLISSA
— horvát végvár eleste, 1537., I. 288.
CLOSCA, ld. Kloska.
CLUNY
—i mozgalom és magyarországi hatásának kérdése. I. 70.
Clypeus veritatis, 1677 (Mazari Kristóf). III. 105.
COBENZL FÜLÖP GR. (alkancellár, majd párizsi követ)
— emlékiratai. II. 235, 506 ● levelezése. II. 242, 352—353 ● szerepe az osztrák külpolitikában, 1792—1793., II. 506.
COBENZL LAJOS GR. (pétervári követ, alkancellár)
— emlékiratai. II. 530 ● levelezése. II. 242 ● menesztése, 1805., II. 540 ● az osztrák császári cím felvételéről, 1804., II. 537 ● és az osztrák diplomácia, 1801—1805., II. 538.
COBLENTZ
—i francia emigráció, 1789—1793., II. 353.
COCCEJUS (Koch) JÁNOS (holland hittudós)
— erdélyi követőn. I. 431, III. 110 ● tanítványa: ld. Debreceni Ember Pál.
Codex Austriacus
—ban I. Lipót rendeletei gyűjteménye, 1704., I. 875.
Codex cambio-mercantilis ... per juridicam deputationem (1791) *elaboratus.* II. 394.
Codex Cumanicus. I. 85.
Codex diplomaticus, ld. Fejér György.
Codex diplomaticus Arpadianus continuatus
— (Árpádkori új okmánytár), ld. Wenzel G.
Codex Vindobonensis 751
— és Szt. István törvényei. I. 52.
COGNAC
—i liga és a magyar diplomácia, 1526., I. 222.
COGO
— Brunoro della Scala és Magyarország. I. 139.
COGONARA, CLAUDIUS (olasz kapitány)
— feljegyzése Eger ostromáról, 1596., I. 318.
COHN, A. és Opel, L.
— a harmincéves háború történeti énekeiről. I. 332.
COHN
— Hermann von Salza történetéről. I. 94.
COLA DI RIENZO, ld. Rienzo.
COLBERT
— merkantil gazdaságpolitikája Franciaországban. I. 415, II. 57.
COLIGNY-SAVIGNY GR.
— szerepe (a francia segélyhad parancsnokaként) a szentgotthárdi csatában, és emlékiratai. I. 384.

COLLALTO ANTAL (a bécsi haditanács elnöke)
— levelezése Dietrichstein bíborossal Rudolf idején. I. 315.
Collectanea
— c. országgyűlési iratgyűjtemény, 1790., II. 350.
Collectio Actorum Diaetalium, 1722/23., II. 77.
Collectio benignarum normalium resolutionum, 1785—1786., II. 264.
Collectio instrumentorum publicorum, 1757., II. 183.
Collectio ordinationum Josephi II., 1790., II. 297.
Collectio repraesentationum statuum et ordinum, 1790., II. 297, 245.
COLLIMITIUS, ld. Transtetter György.
COLLIN, HEINRICH JOSEPH v.
— és osztrák köre a XIX. század küszöbén. II. 553.
COLLOREDO FERENC GR. (I. Ferenc nevelője majd bizalmasa)
— kormányzati befolyása. II. 485 ● menesztése, 1805., II. 540.
COLLOREDO JÓZSEF GR. (salzburgi érsek)
— körlevele magyar fordításban, 1782., II. 273.
COLUCCIO SALUTATI, ld. Salutati.
COMAZZI, GIOVANNI BATTISTA
— írata I. József pozsonyi koronázásáról, 1687., I. 418 ● kortörténete I. Lipót uralkodásáról, 1688., I. 375 ● munkája az 1687/88-i országgyűlésről. I. 413.
COMENIUS (Komenský) ÁMOS JÁNOS
— adatai, élete, munkái, tanári szerepe Sárospatakon; róla irodalom. I. 353 III. 31, 99, 100 ● és Apáczai Csere János. I. 353—354 ● tanítványa: ld. Redinger Jakab ● -hoz Schaum levele Erdély bukásáról, 1657., I. 355.
Commentatio brevis de unione protestantium, 1791., II. 371.
Commentatio de promovendo ... commercio, 1790., II. 388.
Commercium litterarium ad rei medicae incrementum, 1731—1745., II. 25.
Comoedia Balassi Menyhárt árultatásáról, 1569., I. 300, III. 93.
COMPACTOR BÁLINT (kassai nyomdász, könyvkötő)
— működése a XVI. században. I. 372.
Compendiolum regnorum Slavoniae ... Transilvaniae Geographicum, 1777., II. 151.
Compendiosa arithmetica practica, 1775., II. 177.
Compilatae Constitutiones. I. 293.
Componimenti delli signori Accademici ... in occasione delle Vittorie, 1717., II. 72.
CONCHA GYŐZŐ
— *Az angolos irány politikai irodalmunkban a múlt (XVIII.) század végén.* II. 310, 315 ● felfogása Mária Terézia uralkodásának értékeléséről. II. 159 ● *Hatvan év tudományos mozgalmai.* II. 310 ● hozzászólása a pragmatica sanctio kérdéséhez, II. 81 ● ism. Polner dolgozatát a pragmatica sanctióról. II. 81 ● a kilencvenes évek reformeszméiről. II. 158, 161, 309, 318—319, 381, 514 ● a *Vexatio dat intellectum* c. röpiratról, 1765., II. 189.
CONCILIA EMIL (ld. Békesi alatt is)
— egyházi írokról. III. 40.
Conclusa ... Deputationis in Contributionali-Commissariaticis, 1802., II. 382.
Conclusum seu Resultatum de statutione Tyronum, 1802., II. 382.
Conditiones, sub quibus pecuniae ... elocabuntur, 1795., II. 449—450.
CONDURATU, G. C.
— Beheim Mihály költeménye Vlad Drakul vajdáról. I. 149.
CONDORCET
— és Batsányi János. III. 126.
The Conduct and Character of Nicholas Serini, 1664., I. 383.
Conferenz zweyer Minister, 1790., II. 312.
Confessio Rakocziana (Habsburg-párti gúnyirat), 1644., I. 341.
Confoederatio rebellium Hungarorum, 1672., I. 393.
CONIGLIONE, M. A.
— a szicíliai Domonkos-rendi tartomány történetéről. I. 167.
CONNERTH JÁNOS
— a székelyek alkotmányának történetéről, 1562—1691., I. 297.
CONNERTH, CH.
— a székelyföldi és királyföldi székek szervezetéről a XV. sz. végéig. I. 81.
CONRAD V. HEYDENDORF, MICHAEL, ld. Heydendorf.
CONRAD, PAUL LUDWIG
— a ruszti bortermésről, 1819., II. 436.
CONSENTIUS, E.
— J. Dietz brandenburgi udvari felcserről. I. 405.
Conspectus regiminis formae regnorum Angliae et Hungariae, 1790 (gr. Török Lajos). II. 315.
Conspiratio Kendiana, 1610., I. 328.
CONSTANTINUS, ld. Konstantinos.
CONSTANTIUS FANENSIS
— verse Mátyás királyról. I. 169.
Constitutio criminalis Theresiana, 1769., I. 194.
Constitutio de Cumanis
— IV. László idejében, XIII. sz. I. 91.
Constitutiones Compilatae ... Transylvaniae, 1654—1669., I. 429.
CONSUL ISTVÁN
— horvátországi prot. prédikátori szerepe, XVI. sz. I. 254.
CONTARINI (Velence bécsi követe)
— Gritti ügyéről, 1534—1536., I. 282.
CONTARINI (Velence bécsi követe)
— jelentései a XVII. század első feléből. I. 366.
CONTARINI, C.
— a török elleni visszafoglaló háború történetéről, 1683—1690., I. 407.
CONTI HG.
— Érsekújvár ostrománál, 1685., I. 410.
Continuatio Corporis Juris ... rerum metallicarum, 1703., I. 422.
Continuatio Vindobonensis
— magyar vonatkozásai, 1266—1302., I. 90.
Continuazione de Ragguagli della ... Battaglia, 1716., II. 71.
A Conventualis Minorita szerzet ... leírása, 1818., II. 116—117.
Conversation du Bouffon du Grand Vizir, 1684., I. 400.
Conversio Bajuvariorum (IX. századi forrás). I. 28, 38.
Copeibuch
— szövegének (Bécs) XV. századi magyar vonatkozásai. I. 150.
Copia eines Particular-Schreibens, 1717., II. 72.
CORBEA, T. I.
— szerepe a XVIII. századi román irodalomban. II. 229—230.
CORDATO, STEPHANUS
— német leírása Magyarországról, 1717., II. 21.
CORDATUS KONRÁD
— mint budai tanár és protestáns vitairata, XVI. sz. I. 220. III. 82.
CORDIER, H.
— tanulmányai a keleti történelem és földrajz köréből. I. 96.
CORDIGNANO
— vára és a magyar kalandozók. I. 41.
CORFUS, ILIE
— Vitéz Mihály lengyel vonatkozásairól. I. 311.
CORMAILLON (francia tiszt)
— jelentése Buda ostromáról, 1686., I. 410.
CORNARO FRIGYES (velencei követ)
— jelentései Buda visszafoglalásának idejéből. I. 404.
CORNEILLE
— szövegének átdolgozása Teleki Ádám szomorújátékában. II. 223.
CORNELI JOHANNES, ld. Kornéli János.
CORNELIUS, F.
— kiadta Monaci Lőrinc krónikáját, 1758., I. 108.
CORNELIUS NEPOS
— átdolgozása Dugonicsnál. II. 304.
CORNIDES DÁNIEL
— adatai, munkái; róla irodalom. II. 214 ● Anonymusról, 1802., I. 44, II. 214 ● könyvtárának jegyzéke, 1792., II. 213 ● az ósmagyar vallásról, 1791., I. 38 ● XI. századi királyaink genealógiájáról, 1778., I. 57.
CORNOVA, I.
— Hassenstein Bohuszlávról. I. 217.
Corona regni Hungariae admirabilis, 1712., II. 66.
ČOROVIĆ, VLADIMIR
— a XVIII. századi szerb költészetről. II. 230.
Corpus Iuris Hungarici
— a CIH kiadásában. I. 3, 192, 197, 232, II. 68, 80, 81, 83 ● keletkezése, forrásai, XVI. sz. I. 232 ● kiadásai a XVIII. században. II. 90 ● történetéhez adalék. I. 192.
Corpus statutorum ... municipalium, ld. Kolozsváry S.—Óváry K.
CORTESE, ALESSANDRO
— humanista költeménye Mátyás királyhoz. I. 169.

CORTI, E. C.
— Rotschild-ház felemelkedéséről, 1770—1830., II. 561.
CORVARIUS, GREGORIUS
— bázeli beszéde Zsigmondhoz. I. 115.
CORVEY
—i apát, Widukind, X. sz. I. 29 ● -i Ruotger, ld. Ruotger.
CORVIN JÁNOS (Mátyás király fia)
— élete, szerepe, félreállítása, XV. sz. I. 173, 201 ● házasságára vonatkozó iratok. I. 171—172 ● özvegyének házassága Brandenburgi Györggyel. I. 205 ● szerződése a Fuggerekkel. I. 210 ● trónutódlásának kérdésére iratok. I. 171 ● utódlása és az 1485-i nádori cikkelyek. I. 174 ● -nak ajánlja munkáját Galeotto. I. 166 ● -ról olasz humanista szerzők. I. 168—169.
CORVIN MÁTYÁS, ld. Mátyás király.
CORVINUS
— antik római családtól a Hunyadiak származtatása. I. 148.
CORWEY, ld. Corvey.
COSMAS (prágai dékán)
— XII. századi cseh krónikája. I. 48, III. 61.
COSTIL, P.
— Dudich Andrásról. I. 269.
COTHMANN ANTAL BR.
— jelentése a bácsvidéki puszták telepítéséről, 1763., II. 161.
COTOREA, ld. Kotore Gerontius.
COTTA
—féle kiadóvállalat pályázata a magyar nyelvről, 1808., II. 490.
COTTA MÁRTON (spanyol mester)
— házat kap Mátyás királytól. I. 183.
COTTINEAU, L. H.
— helytörténeti repertóriuma az apátságokról. I. 63, III. 30.
COUCY, E. DE
— hírei a nikápolyi csatáról Froissart szövegében. I. 109.
COXE
— az ausztriai ház történetéről. II. 86, 99.
COYER (abbé)
— Sobieski János történetéről, 1761., I. 432.
CRĂCIUN, ANDREI
— 150 év Horia halála óta. II. 290.
CRĂCIUN, IOACHIM
— Baba Novac, Vitéz Mihály generálisa. I. 311 ● Erdély országgyűléseiről Vitéz Mihály idején. I. 311—312 ● erdélyi könyvészete. III. 35 ● az 1437-i parasztfelkeléséről. I. 143 ● Pellérdi iratáról. I. 306 ● Szamosközy román vonatkozásairól. I. 228.
CRAIG
— angol fordítása Bauhofer prot. egyháztörténetéről I. 249.
CRAVEN, ELIZABETH
— úti levelei Magyarországról, 1786., II. 238.
CREDENER, F. A.
— erdélyi könyvészete. III. 27.
CREDULUS
— és Balassi Bálint III. 90.
CRELL, D. LORENZ
— természettudományi lapja, 1785—1794., II. 242.
CREMONA
—i püspök: Liutprand, X. sz. I. 29.
CRIŞAN, ld. Krisán.
CRIŠTE, O.
— adaléka a rastatti követgyilkosság kérdéséhez. II. 530 ● Ausztria belépéséről a koalicióba 1813-ban. II. 567 ● II. József török háborújáról. II. 296 ● Károly főhg. történetéről, leveleiről. II. 486, 531 ● osztrák csapatok felvonulásáról Porosz- és Lengyelország ellen, 1789., II. 301 ● és Hoen, M. v., és mások.
— — Ausztria harcairól I. Ferenc korában. II. 553, 567.
CROATIA, ld. Horvátország.
CROISSY (Antoine Fouquet de Marsilly), francia küldött Erdélyben
— és az erdélyi—francia szerződés, 1645., I. 344.
CROMWELL OLIVÉR
— és Erdély. I. 354 ● és II. Rákóczi Gy. levelezése. I. 351.
CRONEBERG, GEORG FRIEDRICH
— irata az indigókészítésről, 1798., II. 466 ● útijegyzetei Peredről, 1804., II. 421.
CROUY-család I. 14.
CRUDY DÁNIEL (pozsonyi ev. lelkész)
— valláspolitikai iratai, 1791., II. 334, III. 123.
CUERS, H.
— Brandenburgi Györgyről. I. 220.
CUCUIU, VIRGIL
— Horia, Kloska és Krisán haláláról. II. 290.
CUHN, E. W.
— kiadta J. J. Rusdorf XVII. századi emlékiratait, 1789., I. 332.
CULICI, ALEXANDRU
— az 1595-i havasalföldi hadjáratról. I. 311 ● a Vitéz-Mihály elleni háborúról, 1600., I. 312.
CULTRU, PROSPER
— Benyovszky Móricról. II. 155.
ĆUPIĆ, NIKOLA
— emlékére alapított szerb évkönyv adatai. II. 125.
CURIPESCHITZ, BENEDICTUS
— leírása I. Ferdinánd törökországi követségének útjáról, 1531., I. 276.
CUSPINIANUS (Spiessheimer) JÁNOS (I. MIKSA humanista diplomatája)
— írásai, beszéde. I. 195, III. 90 ● követsége Magyarországon, 1519., I. 195 ● naplója a magyar politikáról, 1519., I. 220 ● szerepe a bécsi humanisták sorában. I. 216, 218 ● -hoz került Corvinák. I. 218.
CUSIN, F.
— Itália keleti határvidékéről az európai politikában, XIV—XV. sz. I. 165.
CUTOLO, A.
— Durazzói Lászlóról. I. 137.
CUVAJ, A.
— a krajnai szlovén és horvát iskolák történetéről. II. 128.
CYBELEIUS, VALENTINUS, ld. Hagymási Bálint
CYGNAEUS
— adalékai az észak-európai történethez (a Rákóczi-szabadságharchoz). I. 443, 461.
CYPRIAN
— irata (a pápaságról) cseh fordításban, 1745., II. 112.
CYRILL (szláv apostol, IX. sz.)
— legendája, irodalma, magyar vonatkozásai. I. 28. III. 56.
CZAICH Á. GILBERT
— római regestái, XV. sz. I. 171, III. 80 ● II. Ulászló és Beatrix házasságáról. I. 202.
CZAKÓ E.
— Kolozsvári Márton és György művészetéről. I. 134.
CZAKÓ ELEMÉR és IVÁNYI B., GÁRDONYI A.
— A kir. magyar egyetemi nyomda története, 1577—1927., I. 265, II. 135.
CZAKÓ GYULA
— a balatonkenesei ref. egyház történetéről. I. 255 ● Méliusz Juhász Péterről. I. 262.
CZAPÁRY LÁSZLÓ
— Ányos és Virág hazafiságáról. II. 302 ● iskoladrámákról. II. 227 ● Szekér Joachimról. II. 595.
CZARNKOWI JÁNOS
— lengyel krónikája (XIV. sz.) és róla irodalom. I. 108, 120.
CZAUCK SIMON (erdélyi szász szerző)
— *Ephemeris* c. kortörténeti szövege, 1590—1602., I. 306.
CZEBE GYULA
— bizánci szövegek X. sz.-i magyar vonatkozásairól. I. 26 ● görög kereskedők nyugtáiról Bornemisza Anna naplóiban. I. 425 ● a veszprémvölgyi oklevélről. I. 54 ● Zotikos költeményéről. I. 160.
CZECH JÁNOS
— Győr középkori történetéről. III. 69 ● III. Henrik magyar hadjáratáról. I. 72.
CZECZKÓ ANTAL (id. Prónai alatt is)
— Simai Kristófról. II. 228.
CZECZEY LÉNÁRT
— szerepe a török elleni végvári harcokban. I. 235.
CZEGE
—i levéltár. III. 43.
CZEGEI VASS, ld. Vass György és László
CZEGLÉDI ISTVÁN (kassai ref. lelkész)
— adatai, beszéde II. Rákóczi Györgyről, irata az ország romlásáról és hitvitái, 1659—1663., I. 349, 396, 425 ● leírása Apafi látogatásáról Ahmetnél, 1663., I. 425. ● a pozsonyi törvényszék előtt I. 396.
CZEGLÉDY KÁROLY
— a hunok, avarok, besenyők történetéről. III. 57 ● a kazárokról. III. 57 ● keleten maradt magyar töredékekről. I. 33 ● IX. sz.-i történetünkről. I. 33 ● a kunok

eredetéről. III. 67 ● Magna Hungariáról. I. 24 ● a magyar népről Dél-Oroszországban. I. 33 ● népmozgalmakról a steppén. III. 57 ● és Hajdu Péter.
— — a magyar őstörténet kérdéseiről. III. 56.
— és Harmatta J.
— — Ibn Fadlánról. III. 56.
CZEICZEL JÁNOS
— Batsányi jegyzeteiről. II. 604 ● Dayka Gáborról. II. 583, 607 ● Kazinczy Ferencről tanulmányai. II. 279, 600—603, 618, 627 ● országgyűlési költeményről, 1764., II. 189.
CZEKE MARIANNE
— Kazinczy Macbeth-fordításáról. II. 602 ● kiadta Brunswick Teréz naplóit. II. 400.
CZEKELIUS, FRIEDRICH
— erdélyi szászokról a sziléziai háborúkban, XVIII. sz. II. 104.
CZÉKUS LÁSZLÓ
— a tállyai ev. egyház történetéről. I. 256.
CZELDER MÁRTON
— a kecskeméti ref. egyház történetéről. I. 255.
CZELDER ORBÁN (Rákóczi brigadérosa)
— szerepe, halála; róla irodalom. I. 457 ● zászlóinak felszentelése. I. 438—439.
CZEMENTES JÁNOS, Kolozsvári (ötvösmester)
— adatai az arany megmunkálásáról és a pénzverésről, 1530—1586., I. 298.
CZERNIN, HERMANN, GR. (törökországi császári követ)
— első követségének (1616—1618) útinaplója. I. 363 ● második útjának leírása, 1644., I. 363.
CZERNY, A.
— a második parasztfelkelésről Felső-Ausztriában, 1595—1597., f. 316.
CZIFFRA JÁNOS (huszárhadnagy)
— harcai 1813—1815-ben. II. 567.
CZIGLER ÁBEL
— Pyrker János Lászlóról. II. 600.
CZIKÁDOR, ld. Cikádor
CZILLEI, ld. Cillei
CZIMER KÁROLY
— az árpádházi királyok apródjairól. I. 60 ● a brentai hadjáratról, 899—900., I. 41 ● Fekete Iván cárról, XVI. sz. I. 280 ● a hódtavi csatáról, 1282., I. 102 ● Mátyás fekete seregéről. I. 174 ● a szegedi veszedelemről, 1551., I. 290 ● Temesvár megvételéről, 1552., I. 290 ● udvari katonákról, XI—XV. sz. I. 60.
CZINÁR MÓR
— bővítve kiadta Fuxhoffer monasterológiáját. I. 62 ● indexe Fejér *Codex diplomaticus*ához. I. 11 ● nekrológja. III. 49.
CZINDERY PÁL (somogyi alispán)
— ellenzéki beszéde, 1796., II. 529.
CZINKE FERENC (pesti egyet. tanár)
— egyetemi tanári kineveztetése. II. 583 ● gazdasági szakkönyveket fordít, 1812—1813., II. 468 ● írata a magyar nyelv dicséretéről, 1789., II. 299 ● ódája Sándor cárhoz, 1814., II. 564 ● *Uj holmi* c. írata, 1810., II. 617 ● verse a háborús adakozásról, 1796 ● II. 520 ● versei a magyar nemesi felkeléshez, 1800., II. 525.
CZIPLE SÁNDOR
— a máramarosi román püspökség kérdéséről. I. 424, 466, II. 124.
CZIRÁKY ANTAL MÓZES GR.
— *Conspectus* c. magyar közjoga. I. 58 ● *Disquisitio* c. munkája, 1820., II. 559 ● gyászbeszéde II. Lipótról, 1792., II. 358.
CZIRÁKY F.
— a magyar katonai büntető és fegyelmi jogról. I. 462.
CZIRÁKY JÓZSEF GR.
— szerepe az osztrák örökösödési háborúban. II. 102 ● Tóth István eposzában. II. 102, 143.
CZIRJÉK MIHÁLY (testőríró)
— élete, írásai. II. 223.
CZÓBEL ERNŐ
— Berzeviczy G. vámuniós javaslatáról. II. 471 ● Beck Füves Kertecskéjéről. III. 89 ● Heltai Gáspárról. I. 299 ● hozzászólása Ágoston P. könyvéhez. II. 41 ● nekrológja. III. 49.
CZOBOR ALFRÉD (ld. Czuberka alatt is)
— Czelder Orbánról. I. 457 ● Eger váráról, 1710., I. 470 ● az 1631-i parasztfelkelésről. I. 371 ● a kassai színészet történetéről. II. 628 ● országos levéltár tervéről, 1701., I. 18 ● Thököly koráról. III. 108 ● és Áldásy A.
— — a Nemzeti Múzeum címeres leveleiről. II. 31.
CZOBOR BÁLINT
— utasítása majorosának, 1660., I. 377.
CZOBOR BÉLA
— egyházi művészetekről, szerelvényekről. I. 67, 70 ● az esztergomi bazilikáról. I. 67 ● Magyarország középkori várairól. I. 60 ● nekrológja. III. 49 ● és Szalay Imre.
— — *Magyarország Történeti Emlékei*. I. 134.
CZOBOR ERZSÉBET
—hez férje: Thurzó György levelei, 1590—1616., I. 364.
CZOERNIG, KARL
— az osztrák monarchia etnográfiájáról. II. 32, 36.
CZÖVEK ISTVÁN
— Báthori István életéről, 1817., I. 309, II. 594 ● II. József császár életéről, 1816., II. 244 ● méhész-könyve, 1816., II. 442 ● Napóleon-tárgyú fordításai, 1816., II. 566.
CZUBEBKA ALFRÉD (ld. Czobor alatt is)
— kuruckori fegyverekről. I. 462.
CZUCZ ISTVÁN
— verse a bihari nemességhez, 1790., II. 349 ● verse a hevesi bandériumhoz, 1790., II. 349.
CZUCZ LAJOS
— a szávai ref. egyház történetéről. I. 256.
CZUCZINSKY, A.
— iratközlése az 1585-i lengyel országgyűlésről. I. 307.
CZUDAR-család
— felemelkedése a XIV. században. I. 116.
CZVITTINGER DÁVID
— adatai; róla irodalom. II. 138 III. 119 ● *Specimen* c. tudománytörténeti műve. I. 10, II. 138 III. 8,40 ● hatása és követői. II. 137, 216.

Cs. I.
— Martinovicsról. II. 515.
Cs. SZABÓ, ld. Szabó
CSABA
— mondáról irodalom. I. 38—39.
CSABA J.
— a piaristákról Zemplénben, 1727—1940., II. 131.
CSABA JENŐ
— Gr. Batthyány Alajosról. II. 316.
CSABAI I.
— Kemény János fejedelem irodalmi munkásságáról. I. 348.
CSABAI ISTVÁN
— *A vépvári magyarság és kultúrája*. I. 235.
CSABAI (Chlabai) MÁTYÁS
— egykorú költeménye Eger ostromáról, 1552., I. 274.
CSAHIHEN KÁROLY
— *Pest-Buda irodalmi élete*, 1780—1830., II. 620.
CSAJÁGHY KÁROLY
— Klimó György pécsi püspökről. II. 201.
CSÁK ALAJOS
— Kelemen Didákról. II. 109.
CSÁK MÁTÉ
— adatai, irodalma. I. 116 III. 70 ● állítólagos hermája. I. 135 ● nádorsága. I. 100 ● és az oligarchák III. András idején. I. 102 ● szövetségeseinek leverése. I. 116.
CSÁKA KÁROLY
— a középiskolák 1776-i szervezéséről és fejlődéséről. II. 208.
CSÁKBERÉNY
—i ref. egyház története. I. 255.
CSÁKI LÁSZLÓ (erdélyi vajda)
— megőleti a parasztok követelt, 1437., I. 144.
CSÁKI MIKLÓS
— és Garai kiegyezése, 1403., I. 137.
CSÁKI, M. és Teutsch, Fr.
— Brukenthal Sámuelről. II. 160.
CSÁKI, R.
— Honterus német nyelvű iratairól. I. 260.
CSÁKTORNYA
—i utazók: ld. Bronyevszkij (XIX. sz.), Tollius Jakab (XVII. sz.) ● -i Zrinyi-kastély. I. 383.
CSÁKVÁR
—i ref. egyház története. I. 255.
CSÁKY (GR.)-család
— levéltára. I. 14, 347, 452, III. 42, 43.
CSÁKY BENEDEK
— végrendelete, 1490., III. 79.
CSÁKY IMRE GR. (kalocsai érsek, XVIII. sz.)
— beszéde a pragmatica sanctio elfogadásakor, 1723., II. 83 ● életrajza, irodalma. II. 68, 83, 114, 115 ● mint bizottsági elnök, 1722., II. 79 ● -hez Pálffy János levele. I. 457 ● -ről egykorú irat. 1788., II. 109.

Csáky István gr.
— életére adatok, 1570—1605., I. 311, 322 ● felesége: Wesselényi Anna élete, levelezése. I. 341.
Csáky István gr.
— életére adatok, 1603—1662., I. 342 ● levelei Esterházy Miklóshoz, 1631—1645., I. 365 ● levelezése Barcsay Ákossal, 1659—1660., I. 351 ● mint Brandenburgi Katalin bizalmasa. I. 342.
Csáky István gr.
— könyvtára a XVIII. század második felében. II. 212.
Csáky László
— levelei Esterházy Miklóshoz. I. 365.
Csáky Manó gr. (szepesi főispán)
— beszédei, 1790, 1814, 1815., II. 346, 563, 565.
Csallány Dezső
— az avar leletekről. III. 58.
Csallner, Emil
— erdélyi fejedelmek iratairól a besztercei káptalan levéltárában. I. 293 ● erdélyi szász településekről. I. 84.
Csalló köz
— leírása Bél Mátyás művében. II. 19.
— — 1784-ből. II. 238 ● 1821-ből. II. 419 ● Scheiger útleírásában, 1823., II. 428.
— településtörténetének vázlata. I. 81 ● -i juhászok céhszabályai, 1725., II. 44 ● -i halászat története. II. 44 ● mátyusföldi ref. egyházkerület keletkezése. I. 254.
Csalog József
— a honfoglalók hitvilágáról. III. 60.
Csanád
— falu, 1628. I. 336 ● monda. I. 51 ● nemzetség. I. 69. III. 65 ● vezér. III. 65.
Csanád
— megye közállapotai a török uralom után. I. 419, II. 77.
— — nemzetiségi és gazdasági viszonyai, XVIII. sz. II. 50 ● a parasztháborúk idején, 1514., I. 208 ● története. I. 80, 302, II. 50 ● -i főispán: br. Forray András. II. 429 ● -i földesúri telepítések, XVIII. sz. II. 50 ● -i mezőhegyesi ménes, XIX. sz. II. 439.
—i bég telepítési kísérlete. I. 248 ● -i egyházmegye. adattára. I. 16.
— — irodalma. II. 115 ● története. I. 62, 421, II. 115 ● -i plébániák története. I. 421.
—i német települések és nyelvjárásuk. II. 34 ● -i püspökök, ld. Szt. Gellért (XI. sz.), Kéry János (XVII. sz.), Verancsics Faustus (XVI. sz.) ● -i püspöki megye birtokviszonyai. I. 62 ● -i püspökség története. I. 62, 248 ● -i ref. egyház története. I. 255 ● -i székeskáptalan a középkorban. I. 62.
Csanádi Demeter
— históriás éneke János Zsigmondról, 1571., I. 299. III. 88.
Csanády István, ld. Weszprémi
Csanády L.
— Telekessy István egri püspökről. I. 457.
Csanálosi, ld. Ravazdy
Csánky Dénes
— szepeshelyi táblaképfestészetről, XV—XVI. sz. I. 135, 186.
Csánki Dezső
— Ajnárd-fiakról. I. 100 ● *Árpád vezér, Mátyás király.* I. 172 ● Békefi Remigről. III. 49 ● emlékezete. III. 49 ● Fejérpatakyról, Karácsonyiról. III. 49, 50 ● harminchat pecsétes oklevélről, 1511., I. 198 ● Hunyad megyéről s Hunyadiakról. I. 162 ● *Kéza.* I. 87 ● Körös megyéről, XV. sz. I. 154 ● Kuncz ispán budai majorjáról. I. 155 ● a magyar kereskedelemről, XIV. sz. I. 129 ● Magyarország történeti földrajzáról a Hunyadiak korában. I. 80, 123—124, 154 ● magyarországi bencés inventáriumról, 1508., I. 211 ● Mármaros románjairól, XV. sz. I. 124, 154 ● Mátyás királyról. I. 156, 172—173, 186 ● Nagy Gyuláról, III. 52 oklevélközlése a Hunyadi-korból. I. 157 ● Óvári Lipótrol. III. 51 ● Szabács megvételéről. I. 176 ● Szabó Károlyról, Szilágyi Sándorról. III. 52 ● szerk.: *Árpád és az Árpádok.* I. 37, 57 III. 24 ● Teleki Gézáról, Thallóczy Lajosról, Tagányi Károlyról. III. 52 ● és Relković N.
— — Ujbánya levéltáráról, történetéről. I. 14, 245.
Csánky Mária
— a szepesi és sárosi táblaképfestészetről. I. 135, 186.
Csányi János, ld. Tschány
Csányi Károly
— az Árpád-kori építészetről. III. 65 ● a magyar keramika történetéről. III. 124.
Csaplár Benedek
— Horányi Elek tervezetéről, 1779., II. 219 ● körmöcbányai jelentése. III. 42 ● nekrológja. III. 49 ● Révai Miklósról. II. 209, 225, 239, 357 ● Simai Kristófról. II. 228.
Csaplovics János
— *Arany-Idka Bányász-tekintetben*, 1819, 1821., II. 419 ● Bereg megyéről, 1822., II. 417 ● a céhbeli régiségekről, 1823., II. 55 ● etnográfiai munkái, 1817—1837., II. 413—414 ● etnográfiai szövegei Bikkessy ill. Jaschke könyvéhez, 1820, 1822., II. 415—416 ● *Gemälde von Ungern* c. munkája, 1829., II. 413, 434, 446, 464 ● Gömör megyéről, 1812., II. 417 ● a komáromi hajóbiztositásról, 1820., II. 476 ● a magyar dohányról, 1822., II. 435 ● a magyarországi lapokról, 1821., II. 401 ● a magyarországi patikákról, 1822., II. 598 ● a méhtartásról. II. 441 ● Pest városról, 1821., II. 479 ● szerepe szlovák nemzetiségi szempontból. II. 495 ● *Topografisch-Statistisches Archiv* (= TSA) c. gyűjteménye, 1821., II. 10, 416 ● válasza Antal M. bírálatára, 1822., II. 414.
Csapó Antonin
— *Kisfaludy Sándor és Horatius.* II. 612.
Csapó József (debreceni orvos)
— élete (1734—1799) és munkái. II. 217.
Csapó Vilmos
— Győry Péterről. I. 157 ● az insurrectióhoz adaléka, XVIII. sz. II. 105.
Csapodi Csaba
— *Állam és társadalom*, XVIII. sz. II. 27 ● az államtanácsról II. József alatt. II. 259 ● Bars verebélyi járásának etnikumáról. II. 37 ● egyháztörténeti bibliográfiája. III. 30 ● Esterházy Miklós nádorról. I. 359 ● az Esterházyak alsólendvai uradalmáról, XVIII. sz. II. 46 ● az 1784-i vámtarifáról. II. 259 ● *A falu élete*, XVIII. sz. II. 49 ● indexe Gombos *Catalogus*-ához. I. 3, 45 ● ism. Nádor J. Tessedik-könyvét. II. 250 ● *Két világ határán.* II. 210 ● könyvtermelésünk megoszlásáról, XVIII. sz. II. 134 ● *A magyar barokk.* II. 27 ● *Szabadosok (libertini)*, 1514—1848., I. 239, II. 48 ● Szt. Istvánról az irodalomban. II. 134, III. 24 ● XVI. sz.-i szerelmes versről. III. 89 ● válasza Ila B. bírálatára. II. 37 ● a vámhatár megszüntetéséről Erdély felé, 1784., II. 259 ● Zrinyi Miklósról. III. 103.
Csapodiné, ld. Gárdonyi Klára
Csapodi Lajos (jezsuita)
— apologetikus iratai, 1769—1772., II. 199, 268 ● válasza Bärnkopf iratára, 1792., II. 502.
M. Császár Edit
— a hajdúság fejlődéséről. I. 240, 322, II. 322 ● *Az alakító művészet.* II. 627.
Császár Elemér
— Ányos Pálról. II. 302 ● a Bánk Bánról. II. 623 ● Barcsai Ábrahámról. II. 222 ● Batsányi Jánosról. II. 604 ● Bessenyei Györgyről. II. 219—220 ● Csokonairól. II. 608 ● a Cziráky-eposzról. II. 102 ● a deákos iskola költőiről. II. 224 ● Dézsi Lajosról. III. 49 ● Faludi Ferencről. II. 144 ● Kisfaludy Sándorról. II. 589, 611—613 ● a középkori vers ritmusáról. I. 214 ● Kreskay Imréről. II. 615 ● a magyar hunmonda kérdéséről, I. 39 ● a magyar irodalmi kritika történetéről. II. 603. 621 ● a magyar regény történetéről. II. 141, 605, 626 ● Mikes Törökországi Leveleiről. I. 442 ● a német költészet hatásáról a magyarra. II. 141, 220, 602 ● a nyelvújításról, 1815., II. 618 ● Orczy Lőrincről. II. 179, 224 ● pálos drámák szerzőiről. II. 228 ● a pálos-rend feloszlatásáról. II. 270 ● Szenczi Molnár Albertről. I. 331 ● a színikritika fejlődéséről. II. 627 ● Táncz Menyhértről. II. 228 ● tankönyvbírálatról, XIX. sz. II. 583 ● az utolsó nemesi felkelésről az irodalomban. II. 549, 554, 615 ● Verseghy Ferencről. II. 517, 597, 605 ● és Hajas Béla.
— — Batsányi Jánosról. II. 604.
— és Madarász Flóris.
— — Verseghy Ferencről. II. 605.
— és Prónai Antal.
— — piarista iskoladrámákról. II. 228.
Császár Ernő
— a prot. zsoltárköltészetről. I. 270.
Császár Ferenc
— a fiumei kikötőről. II. 61 ● kiadta Rákóczi discursusait. I. 436.
Császár József
— mint lapszerkesztő, 1802— II. 404.
Császár Károly
— Medgyesi Pálról. I. 352.
Császár Károly
— Katona Józsefről. II. 625

CSÁSZÁR MIHÁLY
— feljegyzése a hatvani gyülésről, 1525., I. 196.
CSÁSZÁR MIHÁLY
— Kézai-fordítása. I. 87 ● Mátyás pozsonyi egyetemének. I. 182 ● a magyar művelődésről Bonfini alapján, XV. sz. I. 148 ● Rákóczi Rozsnyón. I. 459 ● a török közoktatásról a hódoltságban. I. 248.
CSÁSZÁR PÉTER
— parasztfelkelése, 1631., I. 239, 370—371. III. 82, 102.
Az császár ellen való conjuratio, 1555., I. 225.
A császárhoz és magyar országi királyhoz szóló levél, 1793 (Martinovics Ignác). II. 507.
CSATÁRY E.
— a hódmezővásárhelyi ref. gimnáziumról. II. 130.
CSATÁRY FERENC, SARKADI
— fordítása XVI. Lajos életéről, 1793., II. 505.
CSÁTHY
—féle debreceni könyvkereskedés története. II. 587.
CSÁTI SZABÓ GYÖRGY
— méhészeti könyve, 1792., II. 441.
CSATKAI ENDRE
— Ehrlinger Jánosról. II. 585 ● Esterházy Pál nádorról. I. 415 ● a Magyar Hírmondóról. III. 122 ● Nádasdy Ferencről. I. 241 ● Petz Dániel krónikájáról. II. 401 ● Sopron megyei céhekről. II. 56 ● Sopron ostromáról, 1705., I. 462 ● soproni cukorgyárról. II. 467.
— — diákverselőkről. III. 104 ● első magyar színielőadásról. II. 628 ● muzsika történetéről. II. 147 ● olvasókabinétekről, nyomdákról. II. 587 ● ötvösökről, XV—XIX. sz. I. 146, 242 ● szappangyártókról. II. 468 ● üveghutáról. II. 467.
— Sopronról ismertetője. III. 54 ● és Dercsényi Dezső.
— — Sopron és környéke műemlékeiről. II. 232, III. 65, 67, 122.
CSAUSÁNSZKY JÁNOS
— urbariális kézikönyve, 1802., II. 453.
CSÁZY E.
— X. Károly Gusztáv politikájáról. I. 355.
CSEBI POGÁNY ÁDÁM
— prot. valláspolitikai iratai, 1790., II. 333, 337—338.
CSÉCSI (Tsétsi) JÁNOS (pataki rektor)
— életére adalékok. II. 131 ● sárospataki krónikája, 1703—1709., I. 439 ● szónoklata a reformáció emlékére, 1717., II. 108, 111.
CSECSOTKA, C.
— Rákóczi Ferencről. I. 455.
CSEH LÁSZLÓ (tolnai alispán)
— irata a vallási unióról, 1823., II. 575.
CSEH L.
— angol—holland diplomáciáról a Rákóczi-szabadságharcban. I. 468.
CSEH (Tseh) MÁRTON
— tovakat orvosló könyve, 1822., II. 439.
CSEH PÉTER, ld. Lévai Cseh
CSEH SZOMBATHY DÁNIEL
— irata Napóleon házasságára, 1810., II. 552
CSEH ● emigráció Fehérhegy után. I. 339 ● felkelés. I. 332, 338—339, 366 ● fordítás a zsolnai jogkönyvről. I. 126 ● források, krónikák magyar vonatkozásai. I. 45, 48, 50, 90, 106, 167, 190, 197 ● humanisták, ld. Dubravius, Hassenstein ● humanizmus magyar vonatkozásai. I. 190, 215, 217. III. 81 ● huszita mozgalmak, harcok. I. 111, 126, 128, 140—142, 165, 173, 221. III. 73. ● kancellária Budán. I. 217 ● királyok, ld. János, II. Otakár, Pfalzi Frigyes, Podjebrád György ● közjog és a Habsburg-birodalom, XVI—XVIII. sz. II. 81 ● lengyel viszony, XIV—XV. sz. I. 119—120, 177, III. 70 ● és magyar jogtörténeti összevetés. I. 58 ● magyar kereskedelem. I. 128 ● magyar kulturális kapcsolatok, XIV—XIX. sz. I. 133, II. 142, 494 ● és magyar okleveles gyakorlat kapcsolatai. I. 54 ● magyar politikai kapcsolatok, ált. III. 46. 54, 74, 76
— — az Árpád-korban. I. 36, 48, 50, 90, 93, 97—98, 101, 116. III. 66 ● a XIV—XV. sz.-ban. I. 119—120, 122, 128, 141—142, 154, 165—167, 172—173, 177 ● a XV—XVI. sz.-ban. I. 190, 201, 216—217, 220, 317 ● Bocskai idején. I. 320, 390 ● 1608 körül. I. 367—368 ● Bethlen G. korában. I. 332—333, 338—339. III. 97, 99.
— magyar református kapcsolatok. I. 251, 262 ● magyar viszony a történetírásban. I. 22, 36 ● monda magyar népkönyvben. 1730., II. 143 ● morva testvérek. I. 262, 353 ● német viszony a középkorban. I. 46, 71 ● országgyűlések iratai, XVI. sz. II. 233, 317 ● és osztrák kancellária, XVIII. sz. II. 85, 281 ● rendek, XVI—XVIII. sz. I. 220, 314, 367—368, 390, II. 180 ● rendi vezér, ld. Zierotin ● szlovák kapcsolatok. I. 141, II. 230, 240, 494 ● telepesek Magyarországon. I. 83 ● történeti bibliográfia. I. 10 III. 25, 35, 76—77, 83 ● történetírás. I. 6. 22, 335, III. 73. 122 ● török viszony. III. 95 ● urak birtokai, XVIII. sz. I. 470 ● utraquisták. I. 470 ● Vencel, ld. Vencel király ● versengés a Babenbergörökségért. I. 90, 93, 97—98 ● vonatkozások a magyar történetirodalomban. I. 22, II. 593 ● tudós Magyarországon, ld. Comenius.
CSEHORSZÁG
— és Ausztria. I. 90, 93, 97—98, 154, 177, 203, 413, II. 57, 61, 81, 172 ● elnyomása Fehérhegy után. I. 339 ● és a francia háború, 1809., II. 545 ● és a harmincéves háború. I. 326 ● és a hétéves háború. II. 184 ● keleti politikája, XIII—XIV. sz. I. 116, 120 ● és a kelet-európai birodalom kérdése, XV—XVI. sz. I. 201 ● kereskedelme, XVIII. sz. II. 57, 61 ● kiterjedése a középkorban. I. 48 ● és Mátyás király. I. 153, 167, 171—178 ● mezőgazdasági története. II. 193 ● mint Magyarország leigázásának mintája, 1688., I. 413 ● és a német középkori terjeszkedés. I. 46, 71 ● Sully terveiben, XVII. sz. III. 101 ● és a tatárjárás. I. 89, 97 ● története. I. 10, 22, 36, 116, 153, 158, 167, 171—172, 201, II. 193, 593 III. 55, 62, 76 ● -ban Kazinczy fogsága, II. 511 ● -ban Rákóczi fiatal évei. I. 460 ● -ból Rákócziné menekülése. I. 469 ● -i bányajog kézikönyve, 1817., II. 459 ● -i bányászat, XV. sz. I. 128 ● -i császári hadak, 1744., II. 105 ● -i ellenreformáció. I. 339 ● -i folyóirat, sajtó. II. 157, 409 ● -i ipar története. I. 413, II. 58, 172, 193, 259 ● -i jobbágyviszonyok. II. 193, 290, 456 ● -i kerületi rendszer, XVIII. sz. II. 180 ● -i mezőgazdasági író, ld. R. André ● -i regeták a magyar történethez. I. 19, 320, 333 ● -i sajtó. II. 157, 409 ● -i svéd csapatok, XVII. sz. I. 345 ● -i szervita rend. I. 373 ● -i utazások. I. 25, II. 23, 152, 425—426, 428—429 ● -i városok, XIII. sz. I. 101 ● -i viszonyok a husziták előtt. III. 60.
CSEKEKÁTA
—i jobbágyok levelei, XVII. sz. III. 83.
CSEKEY ISTVÁN
— az 1741 : 11. tc. történetéről. II. 101 ● a magyar trónöröklési jogról. I. 285, 415, II. 78, 81—82 III. 29 ● a pragmatica sanctióról. II. 83—84 ● Verbőczi alkotmányjogáról. I. 192.
CSEKLÉSZ
—i Esterházy-kastély, XVIII. sz. II. 146, 153 ● -i tizedszedők utasítása, 1636., I. 370.
CSEKME Á.
— a szentgerici ref. egyházról. I. 256.
CSEKONICS JÓZSEF (tábornok)
— modernizálja a zsombolyi uradalmat. II. 448.
CSELŐTEI LAJOS
— Berzsenyi és Horatius metaforáiról. II. 614.
CSEMEGI JÓZSEF
— Budapest műemlékeiről. III. 119 ● az egri székesegyházról. III. 65 ● Kassai István művészetéről. I. 186 ● a középkori építészet módszereiről. III. 65 ● különböző középkori templomaink építészetéről. I. 67, 133—134 ● a nagyváradi Szt. László-szoborról. III. 72 ● az óbudai királyi várról. I. 67 ● tihanyi barlanglakásokról. I. 67.
CSENGER
—i ref. egyház története. I. 255.
CSENGERY ANTAL
— bírálata Ipolyi mitológiájáról. I. 38 ● *Magyar szónokok* (Felsőbüki Nagy Pál). II. 540.
CSENGERY JÁNOS
— Berzsenyi és Horatius viszonyáról. II. 614 ● Vergiliusról a magyar költészetben. II. 224.
CSÉPÁN (Csépány) ISTVÁN (= Gy. Cs. I.)
— könyveinek jegyzéke, 1790—1802., II. 589 ● magyar fordításai Trenk szövegeiről, 1790., II. 328, 330.
CSEPSÁNYI GÁBOR
— verse a campo-formioi békéről, 1798., II. 523.
CSEPELSZIGET
— Bél Mátyás művében. II. 19.
CSEPEL
—i ásatások. III. 60 ● -i plébános: J. U. Schmidt, 1793., II. 504.
CSÉPLŐ PÉTER
— a nagyváradi kat. főgimnázium történetéről. II. 131.
CSEPREG
—i ev. egyház története. I. 255 III. 88 ● -i ev. lelkész, ld. Lethenyei István (XVII. sz.) ● -i hitvita, 1591., I. 264, ● -i iskola: Balásfi Tamás vitairata, 1616.,

I. 361 ● -i mesterség: Pázmány Péter munkája. I. 360 ● -i szabóccéhről adatok, 1672., I. 422.
CSEPREGHY MIHÁLY (somogyi követ)
— iratai az 1764-i országgyűlésről. II. 186.
CSEPREGHY-kódex
— a Bécsi Képes Krónika családjában. I. 43.
CSEPREGHY K.
— az ónodi trónfosztásról. I. 466.
CSEREI ELEK
— mint az *Erdélyi Magyar Hirvivő* szerkesztője, 1790., II. 339.
CSEREY FARKAS
— szerepe az 1817-i erdélyi éhinségkor. II. 444.
CSEREI GYÖRGY
— diáriuma 1766-ig. II. 17, 148.
CSEREY ILONA
— és br. Wesselényi M. vallási küzdelmei. II. 204, 277.
CSEREY LŐRINC
— beszéde az egyetem budai megnyitásakor, 1777., II. 210.
CSEREI MIHÁLY (1668—1756)
— adatai, munkái; róla irodalom. I. 427 III. 112 ● becslése az erdélyi kincstári javakról, 1701., I. 433—434 ● értékelése Károlyi Sándorról. I. 470 ● fia: ld. Cserei György ● följegyzései a zsibói csatáról. I. 467—468 ● *Históriája* (1712-ig). I. 427, 441, II. 16, III. 112 ● iratai, jegyzőkönyvei, naplója. II. 16—17 ● megjegyzései Apor Péter *Metamorphosis*ához. I. 427, II. 17 ● versei. II. 142.
CSERÉP JÓZSEF
— a Zrinyiászról. III. 104.
CSÉRER L.
— az erdélyi parasztságról, XVI. sz. I. 297 ● a székely birtokjogról. I. 297.
CSERESNYÉS SÁNDOR
— A *Párisi Sashoz* c. verse, 1816., II. 566.
CSERGHEŐ FERENC
— javaslata a papírpénz ügyében, 1811., II. 558 ● munkája a dunántúli kir. tábla történetéről, 1724—1824., II. 89 ● tanulmányai gyűjteménye, 1846., II. 558.
CSERGŐ
—i görög katolikus pap: Monorai János, XVIII. sz. II. 290.
CSERGŐ BÁLINT, ld. Kocsi Csergő
CSERHALMI ISTVÁN
— a győri ev. egyház történetéről. I. 255.
CSERHALMY J.
— a debreceni piarista gimnáziumról. II. 129.
CSERHALOM
—i útközet, 1070. III. 66.
CSERI PÉTER
— *A köz-szorgalom* c. irata a nemességhez, 1811., II. 462.
„CSERKUTI"
— Pécs erdészetének múltjáról. II. 44 ● Pécs ügyéről az 1790-i diétán. II. 371.
CSERNA JÁNOS, ld. Udvardi Cserna
CSERNABÁNYA
—i vashámor kezelési utasítása, 1710., I. 431.
CSERNÁK BÉLA
— a nagyváradi ref. egyház történetéről. I. 256.
CSERNÁNSZKY SÁMUEL
— jozefinista valláspolitikai irata, 1790., II. 331, 336.
CSERNÁTONI
— kézdivásárhelyi naplója az Apafi-korból. I. 432.
CSERNÁTONI GYULA
— az erdélyi szász oktatásügyről a reformáció előtt. I. 211 ● a magyar ódaköltés történetéről. II. 603, 614.
CSERNE TIBOR
— Zrínyi katonai munkáiról. III. 103.
CSERNEKHEGY
—i bazilita kolostor, XVIII. sz. II. 124.
CSERNEL GYÖRGY
— mint Erdély lengyelországi követe, 1634., I. 343.
CSERNI IVÁN, ld. Fekete Iván
CSERNOVICS ARZÉN (pátriárka)
— és a bécsi udvar. III. 109.
CSERY J.
— kiadta Schreiber Mihály országgyűlési naplóját, 1606., I. 319 ● Korpona városának ismertetése. I. 322.
CSESZNEK
—i vár alaprajza. III. 91.
CSETE A.
— a Szt. György fejereklyéről. I. 135.
CSETE ISTVÁN (soproni jezsuita)
— Prédikációi, 1754., II. 110.
CSETNEK
— leírása, 1799., II. 419.
CSETRI K.
— Bácska lakosságának fejlődéséről. II. 162.
CSÉTSÉNYI, ld. Svastics Ignác
CSEZMICEI JÁNOS, ld. Janus Pannonius
CSIBA MIHÁLY ISTVÁN
— földrajzi munkái Magyarországról, XVIII. sz. II. 20.
CSICSVAVÁR
—i udvarbírák utasításai, 1636., I. 370.
CSIHA A.
— Ransanusról. I. 167.
CSIK
— megye havasainak közös birtoklása, XVII. sz. I. 429.
— — levéltárának adatai a székely kivándorlásról. II. 186 ● és a székely határőrség kérdése, 1762., II. 185 ● -i utazás, 1813., II. 423.
— szék földje és népe. II. 186.
— — története. I. 296, II. 530.
— és Gyergyó főkapitánya, ld. Hidvégi Mikó Ferenc ● -i székely krónika. I. 30 ● -i tatár betörés, 1661., I. 355 ● -i vashámor szabályzata és utasításai, 1646, 1694., I. 343, 431.
CSIKI ISTVÁN (rk. püspök)
— levele Pázmánynak Bethlen Gáborról, 1620., I. 338.
CSIKSOMLYÓ
—i ferences kolostor Bethlen G. idejében. I. 337 ● -i ferencesek iskoladrámái. II. 228 ● -i nyomtatványok, III. 19 ● -i passiójátékok a XVIII. században. II. 228 ● -i rk. gimnázium története. II. 129, 228.
CSIKSZENTKIRÁLYI BORS JÁNOS
— krónikája, 1595—1519., I. 306.
CSIKY GERGELY
— az angol Bánk Bánról. II. 624.
CSIKY JÁNOS
— népzenei följegyzésekről, XVI. sz. I. 215 ● a régi magyar zenéről. III. 90.
CSIKY K.
— magyar Hármaskönyv-fordítása. I. 192.
CSIKI LÁSZLÓ
— mezőgazdasági szakoktatásunk fejlődéséről. II. 209.
CSIKY M.
— a gyulafehérvári rk. főgimnázium történetéről, 1579—1896., II. 130.
CSILLAGH GYULA
— Buda visszavételéről, 1686., I. 410 ● ism. a bécsi akadémia kiadványait. I. 172, 199 ● Kovachich leveleiről. II. 591.
CSILLAG MÓR
— Balassi Bálintról. III. 89.
CSINCSICS, JOH. NEP. MAX. (tábori káplán)
— zászlószentelő beszéde, 1814., II. 564.
CSINOS A.
— az izmaelitákról Magyarországon. I. 85.
CSIPAK LAJOS
— Horatius hatásáról. II. 605, 614.
CSIPKÉS GYÖRGY, ld. Komáromi Csipkés
CSIZI ISTVÁN (ny. őrnagy)
— irodalmi szerepe; munkája Budáról, 1763., II. 225 ● verses levelezései. II. 615.
CSIZMADIA ANDOR
— Győr történetéről tanulmányai. I. 99, 418, II. 64 ● Hajnóczy Józsefről. III. 123 ● Kolozsvár városjogáról, XV. sz. I. 158 ● a városi jogról, XVIII. sz. II. 64.
CSIZMADIA S.
— a Dózsa-parasztháborúról. I. 208.
CSOBÁN ENDRE
— Debrecen levéltáráról. I. 13.
— — történetéről 1693-ig. II. 30.
CSOBÁNC
— védelme a kurucok által, 1707., I. 469 ● -i tiszttartó utasítása, 1710., I. 420.
CSÓKA K.
— Esztergom helyrajzáról, XIII. sz. I. 99.
CSÓKA J. LAJOS
— Bessenyei Györgyről. II. 220 ● a clunyi hatás kérdéséről, XI. sz. I. 70 ● Erdélyi Lászlóról. III. 49 ● az iskolaügy állami szervezésének kezdeteiről, 1760—1791. II. 207 ● ism. az egyetemi gimnázium tört.-ét. II. 131 ● Kollár Ádámról. II. 188, 208 ● a magyar tud. élet szervezési kísérleteiről, XVIII. sz. II. 213 ● a protestáns gályarabságról. III. 106 ● a Ratio Educationisról. II. 188, 207—208 ● Sopron megye egyházi és tanügyi viszonyairól, XVIII. sz. II. 114, 127.

Csokonai Vitéz Mihály
— adatai, művei; róla irodalom. II. 607—609, III. 121, 126 ● alkalmazkodásának kérdése a reakció idején. II. 599 ● a debreceni kollégiumról. II. 582 ● kör irodalmi ünnepei. II. 608 ● mint csurgói tanár. II. 583 ● mint a *Diétai Magyar Muzsa* szerkesztője, 1796., II. 407 ● temetése és Kazinczy. II. 600 ● verse a komáromi nemes felkelőkhöz, 1797., II. 521 ● verse Rácz Sámuel orvostanárhoz, 1793., II. 358 ● -ról Kölcsey bírálata. II. 619.
Csoma József
— kiadta Losonczi Gyürky István családi följegyzéseit, 1637—1695., I. 412 ● a magyar heraldikáról. III. 70.
Csomor Lajos
— a kolozsmonostori apátság birtokairól. I. 63 ● a sárospataki kollégiumról, 1724., III. 118.
Csomortáni P. Gaudenc
— Martinovics-összeesküvésről. II. 515.
Csondor János
— Gazdaságbeli számadó c. könyve, 1810., II. 448.
Csongrád
— megye főispánjai. III. 63.
— — helytörténete irodalma. III. 28, 54. ● ismertetése leírása, 1817—1822., II. 417 ● politikai mozgalmai 1790-ben. II. 347 ● története. I. 80, 419, II. 50 ● újjászervezése a XVIII. század elején. II. 77
— város bibliográfiája. III. 28.
— — a XVIII. században. II. 50.
—i nagybirtokos, ld. Harruckern br. ● -i nemesi felkelők üdvözlése, 1809., II. 550 ● -i uradalom megvétele Károlyi Sándor által. II. 42.
Csonkás Mihály
— Balassi Bálintról. III. 90 ● Zrínyi Miklósról. III. 103.
Csontos J.
— a Mátyás-kori városokról. I. 156.
Csontosi János
— Abauj megyei jelentése. III. 41 ● adalékai a Corvinákról. I. 174, 183 ● II. András és Gertrud arcképeiről. I. 93 ● ausztriai kéziratokról. III. 44 ● a bécsi udvari könyvtár magyar vonatkozásairól. I. 19, 389 ● beszterce-bányai stb. kéziratokról. III. 41 ● Diomede Carafa szövegéről. I. 169 ● ferencesek latin levelezőjéről, XVI. sz. I. 277 ● hazai könyvmásolókról, XIV—XV. sz. I. 135, 180 ● Lambeccius kéziratáról. I. 589 ● lengyelországi kutatásai. III. 44 ● müncheni kéziratokról. I. 132, III. 44 ● Oláh Miklós könyvtáráról. I. 224, 265 ● a Széchényi-könyvtárról. II. 588.
Csopey L.
— Báthori Istvánról. I. 309.
Csór Tamás
— mint budai várnagy, XIV. sz. I. 117.
Csorba Tibor
— a humanista Báthori Istvánról. I. 310.
Csorna
—i konvent mint hiteles hely. III. 63, 69 ● -i prépostság története. I. 63.
Csősz Mihály Imre
— a nyitrai piaristákról. II. 116, 131.
Csuday Jenő
— a honfoglalásról I. 34. ● Zrínyiekről a magyar történelemben, 1566—1704., I. 381.
Csulyak István, ld. Miskolczi Csulyak
Csukárd
—i plébános: Henrik miniátor. I. 135.
Csukárdi-nemzetség
— szerepe, XIII. sz. III. 69.
Csukási Károly
— Bethlen Gáborról. I. 334 ● Vitéz Mihályról. I. 308.
Csurgó
—i pasquillusok, 1764., II. 190 ● -i Perényi-könyvtár. II. 589 ● -i tanár Csokonai, 1799., II. 583, 609.
Csurka J. és Tassi M.
— a debreceni ref. népiskolákról. I. 266.
Csutak Vilmos
— az 1706—1707-i erdélyi kuruc országgyűlésekről. I. 468, III. 116 ● Háromszék felkeléséről. I. 467 ● székely bibliográfiája. III. 27 ● szerk. a Székely Nemz. Múzeum emlékkönyvét. II. 226, 627 ● az utolsó gyulafehérvári országgyűlésről, 1704., I. 467.
Csuthy Zsigmond
— az 1662-i országgyűlésről. III. 105 ● protestáns egyháztörténete. II. 118—120, 208.
Csuzy Zsigmond
— egyházi iratai, 1723—1729., II. 108.
Csürös Ferenc
— Csokonai kollégiumi pöréről. II. 607 ● a debreceni városi nyomdáról. I. 243, 265, II. 135 ● Gyöngyösi Istvánról. III. 107 ● kiadta a debreceni diáriumot, XVII. sz. I. 398 ● Sinai Miklósról. II. 370.
Csüry Bálint
— Aranka György levelezéséről. II. 375 ● Bod Péter Hiláriusáról. II. 216 ● Faludi idilljeiről. II. 144 ● Kalmár Györgyről. II. 216 ● Teleki Lászlóról. II. 489.
Csütörtökhely
—i Szapolyai-kápolna. I. 186.

D. F. S.
— marhatartási szakkönyv-fordítása, 1809., II. 438.
D—gy.
— Szapolyai udvari kiadásairól. I. 277.
D. N. D.
— irata a gömöri bandériumról, 1790., II. 349.
Dabisa (bosnyák király)
— és Zsigmond diakovári egyessége, 1393., I. 137.
Dąbrowski, Jan
— Czarnkowi Jánosról. I. 108 ● az 1444. évről. III. 76 ● Kázmér hg. vállalkozásáról Mátyás ellen. I. 177 ● Lokietek Ulászlóról. I. 102, 109 ● Nagy Lajos utolsó éveiről. I. 120 ● I. Ulászlóról Magyarországon. I. 163.
Dácia
— mint római provincia. I. 35. III. 58 ● -i román kontinuitás kérdése. I. 82, II. 496—497, 592 ● -i epigráfia kezdetei Megyericsei Jánosnál. I. 218. ● repertóriuma. III. 25
Dad
—i plébános, ld. Kováts József (1815). II. 573.
Dadó (verduni püspök)
—höz Waldrammus és Rhabanus levele, X. sz. I. 29.
Dahlmann, Friedrich Christoph és Waitz, G.
— német történeti bibliográfiája. I. 9, II. 499, III. 10—11, 35.
Dăianu, E.
— a Horia-felkelésről II. József és II. Lipót levelezésében. II. 289 ● kiadta a *Supplex-Libellust*. II. 378 ● a vallásunióról és a Horia-felkelésről. II. 289.
Daichendt, Gottfried
— adatai a XVII. századi erdélyi céhekről. I. 326.
Daicoviciu, Constantin
— Erdélyről az ókorban. I. 35 ● és Macrea, M. ● dáciai könyvészete. III. 25.
Dainero Tamás (ferrarai követ)
— levelei Magyarországról a Jagellók korából. I. 200.
Dajka János, ld. Keserűi Dajka
Dalla Santa, G.
— Callimachusról Lengyelországban. I. 149.
Dallos Miklós (püspök, diplomata)
— naplója és politikai iratai, 1618—1626., I. 331, 333, 358, 364.
Dalmácia
— és a campoformioi béke, 1797., II. 529 ● elvesztése a pozsonyi békében, 1805., II. 540 ● leírása 1786-ból. II. 236.
— — Novotny szövegében, 1800., II. 412 ● Breton szövegében, 1816., II. 424.
— levéltáraiban kutatások. I. 18 ● és Magyarország kapcsolatai a középkorban. I. 73—74. III. 62.
— — IV. Béla idején. I. 97 ● Nagy Lajos alatt. I. 113 ● Mátyás korában. I. 171.
— Magyarországhoz csatolásának gondolata, XVIII—XIX. sz. II. 529, 536 ● okleveles emlékei. I. 17 ● rövid földrajza, 1777., II. 151 ● és a tatárjárás. I. 89 ● története a XIII. században. I. 89.
— — Lucius művében, 1666., I. 28 ● 1797—1815 között. II. 529.
—i háborúk Nagy Lajos idején. I. 107, 120 ● -i Habsburg-vonatkozású iratok, 1526—1530., I. 277 ● -i humanista: Tomaso Negri da Spalato. I. 220 ● -i jogtörténet középkori forrásai. I. 18 ● -i kereskedelem és Magyarország. I. 79, 99, 128 ● -i szláv elemek a középkorban. I. 36 ● -i szárm. ld. Verancsics Antal ● -i útikalauz, 1835., II. 424 ● -i útja Zrinyi Péternek. I. 394 ● -i városok oklevelei és viszonyai a középkorban. I. 74.
— — visszaszerzéséért Nagy Lajos háborúi. I. 107, 120 ● forrásainak magyar vonatkozásai Sanutonál. I. 190 ● -ra Tvartko bosnyák király igénye, XIV. sz. I. 136.
—i vonatkozású Árpád-kori okleveles anyag. I. 53, 56.
Dalmady István
— svédországi követsége, 1648., I. 354.

Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae trium sororum recursus, 1791., II. 360.
DÁLNOKI VERES GERZSON
— verses krónikája a Rákóczi-szabadságharcról. I. 448, 470.
Dalok gyűjteménye, 1826., II. 625.
DÁLYAI PÉTER (püspöki titkár)
— feljegyzése az 1744-i balázsfalvi zsinatról. II. 123.
DAMAD ALI (nagyvezér)
— és II. Rákóczi Ferenc az 1716-i török háború idején. II. 74.
DAMIANI, JOHANNES
— egyházi iratai, XVIII. sz. II. 198—199.
DAMMANG, A.
— a bánsági és bácskai német mezőgazdaságról. II. 37.
DAMPIERRE (császári tiszt)
— cselvetése Bethlen G. és a török ellen, 1604., I. 321 ● halála Pozsonynál, 1620., I. 334.
DÁN (vajda)
— ügyében Zsigmond intézkedése. I. 114.
DANCZI VILLEBALD
— *Litterata Slavica Societas*. II. 494 ● Pázmány hatásáról a szlovák irodalomra. I. 361.
DANCZKAY JÓZSEF
—hez Barcsay Ábrahám levelei, XVIII. sz. II. 222.
DANDOLO ANDRÁS
— velencei krónikája, XIV. sz. I. 107.
— — és Spalatói Tamás. I. 89 ● XII—XIII. századi magyar vonatkozásai. I. 49, 75, 88.
DANGEAU, MARQUIS DE (francia államtanácsos)
— naplója XIV. Lajos udvaráról és II. Rákóczi Ferencről. I. 443.
DÁNIA
— és Barbarossa Frigyes politikája. I. 76, III. 66. ● és Erdély politikai kapcsolatai a XVII. században. I. 333—334, 340 ● királya: IV. Keresztély és Bethlen Gábor. I. 340 ● támadása Svédország ellen II. Rákóczi Gy. lengyel vállalkozásakor. I. 354 ● -i utazási könyv: Krebel, 1783—1785., II. 237.
DÁNIEL (vargyasi) -család
— levéltára. I. 445 ● történetéről irodalom. I. 14, 123, 440.
DÁNIEL EDIT
— Révai Miklós latin költészetéről. II. 225.
DANIEL GÁBOR
— a vargyasi Daniel-családról. I. 440, II. 18.
DANIEL ISTVÁN (vargyasi) br.
— adatai, önéletírása a XVIII. század elejéről; róla irodalom. I. 440, II. 17, 18, 148 ● írata Erdély bajairól, 1744., II. 123.
DANIEL POLIXENA (vargyasi; fenti lánya), ld. br. Wesselényi Istvánné
DANIELIK JÓZSEF és Ferenczy Jakab
— *Magyar írók* c. életrajzi lexikona. I. 10. III. 40.
DANILEVSZKIJ
— kutatásainak felhasználása múltszázadi őstörténeti irodalmunkban. I. 33.
DANILO (halicsi fejedelem)
— és IV. Béla találkozása. I. 98.
Der dankbare Protestant, 1781., II. 272, III. 122.
DANKÓ JÓZSEF
— Sylvester Jánosról. I. 259 ● *Vetus hymnarium* c. egyházi himnuszgyűjteménye. I. 65, 102, 130, 180.
DANKOVSZKY ALAJOS (pozsonyi tanár)
— versei I. Ferenc és Sándor cár pozsonyi látogatására, 1814., II. 564.
DANNINGER JÓZSEF
— Pozsony 1526/27. évi számadáskönyvéről. I. 246.
DANTE
— és Magyarország. I. 107.
DANY, CH.
— a lengyel politikai eszmékről a XVIII. sz. végén. II. 316.
DANZER, F. A.
— Savoyai Jenő hg. háborúiról. I. 455.
DANZIG
—i francia követ (Besenval) és Rákóczi. I. 452, 471 ● -i hadivállalkozása Báthori Istvánnak. I. 305 ● -i utazása Berzeviczy Gergelynek, 1796., II. 429.
DARABANT IGNÁC (nagyváradi román püspök)
— mint a balázsfalvi triász tagja. II. 205 ● szerepe a *Supplex Libellus* körül. II. 378—379.
DÁRDA (Baranya megye)
—i német telepítés, XVIII. sz. II. 35.
DARDANELLÁK
— magyar erődítője: br. Tóth Ferenc. II. 155.
DARELL (spanyol jezsuita)
— munkái és Faludi Ferenc. II. 145.
DARKÓ JENŐ
— Bizánc utolsó történetíróiról. I. 150 ● bizánci—magyar kapcsolatokról, XIII. sz. III. 68 ● Bölcs Leó Taktikájáról. I. 26 ● Dukas Mihály koronaküldéséről. I. 73 ● erdélyi népmozgalmakról a középkorban. I. 34 ● a grenoblei tryptichonról. I. 472 ● a magyarokra vonatkozó bizánci népnevekről. I. 25, 32—33 ● az ősmagyar hadművészetről. I. 39 ● a szabartoi aszfaloikérdésről. I. 26 ● a veszprémvölgyi alapító levélről. I. 54.
DARNAY KÁLMÁN
— Kisfaludy Sándorról. II. 611.
DARNELL, W. N.
— Basirius levelezéséről. I. 349.
DARNYA
—i ref. egyház története. I. 256.
DARÓCZY ZOLTÁN
— győrkönyi insurgensekről, 1798., II. 529 ● Paksy János adománylevéléről, 1521., III. 79 ● Rákóczi pénzeiről. III. 116 ● az utolsó Melith haláláról. III. 114.
DARVAS FERENC (helytartótanácsos)
— röpiratai, 1790., II. 295, 313, 348, 357.
DARVAS ISTVÁN
— Dunahíd-tervekről, XVIII—XIX. sz. II. 261 ● Szuvorov hadairól Magyarországon. II. 531.
DAUDET, E.
— Esterházy Bálint iratairól. II. 353 ● a francia emigrációról. II. 353.
DAUN, BERTHOLD
— Veit Stoss ötvösművészetéről. III. 75.
DAUN LIPÓT GR. (osztrák hadvezér)
— mint a bécsi haditanács elnöke. II. 185 ● visszaveri a porosz hadakat, 1757., II. 184.
DÁVID FERENC (unitárius püspök, XVI. sz.)
— adatai, mozgalma; róla irodalom. I. 304, III. 93 ● és Blandrata György. I. 301 ● ellentéte a kálvinizmussal. I. 262 ● és Heltai Gáspár. I. 299 ● védelmezője: Karádi Pál. I. 300.
DÁVID GYULA
— a nagyharsányi ref. egyház történetéről. I. 256. ● erdélyi ref. egyházközségekről, XVII. sz. I. 327.
DÁVID JÁNOS (nagyenyedi kántor)
— levele a Horia-felkelésről. II. 285.
DÁVID LÁSZLÓ
— *Az elégia mestere* (= Ányos Pál). II. 302.
DAVID, PIERRE
— lengyel tört. forrásokról. III. 35.
DÁVID—CENK
— jobbágyszolgáltatásai, 1608., I. 378.
DAVIDOVIĆ, DIMITRI
— és a szerb sajtó kezdetei. II. 499.
DAVIDSOHN
— a firenzei kereskedelem történetéről. I. 129.
DAVOIS, G.
— francia Napóleon-bibliográfiája. II. 499.
DAVOUT (Davoust), maréchal, prince d'Eckmühl
— levelezésének (1801—1815) magyar vonatkozásai. II. 540 ● és Pálffy Lipót vezérőrnagy kapcsolata, 1805., II. 539.
DAXER GYÖRGY
— a protestáns külföldi iskolalátogatásról. I. 267.
DAXNER, ŠT. M.
— a szlovák kérdésről. II. 493.
DAYKA GÁBOR
— adatai, irodalmi szerepe. II. 599, 607 ● mint magyar tanár Lőcsén. II. 583 ● verseit kiadta Kazinczy. II. 617.
DE ARMANINIS (Mantova követe)
— budai jelentései. I. 137.
De banderiis, 1785., II. 314.
DE BENCIIS ANDRÁS (kalocsai érsek)
— szerepe, XV. sz. III. 73.
DE CAMELIS JÓZSEF (munkácsi püspök)
— naplója, XVII. sz. I. 424.
DE CHESNE
— iratgyűjteménye. I. 76.
De comitiis regni Hungariae, 1791., (Hajnóczy József) II. 320.
De diversis subsidiis publicis, 1792 (Hajnóczy József). II. 321.
DE FELLER, FRANÇOIS-XAVIER
— utazása Magyarországon, XVIII. sz. II. 152.
DE GÉRANDO, A.
— a magyar politikai eszmék történetéről. II. 513.
De Napoleonis ... progressu, 1805., II. 535.

De obsidione Jadrensi, XV. sz. I. 107.
De potestate ... status in bona ecclesiae, 1811 (Lakits György). II. 559.
De prohibito transitu catholicorum, 1806 (Berzeviczy Gergely). II. 575.
De Siculis Transylvaniae, XVI. sz. I. 225.
De statu aulae Vladislai, 1512 (Frangepán Gergely). I. 195.
De usu linguae Hungaricae, 1806., II. 489.
DE VINS BR.
— javaslata a zenggi kikötőről, 1791., II. 392.
DEÁK FARKAS
— Bacsay Ákos levelezéséről. I. 351 ● Báthori Istvánról. I. 305 ● Báthori Zsigmondról. I. 305 ● Béldi Pálról. I. 432 ● Bethlen Gáborról. I. 340 ● Bethlen Miklósról. III. 110 ● Buda ostromairól, 1684, 1686., I. 405, 410 ● *A bujdosók levéltára*. I. 401—402 ● a czegei Wasslevéltárról. III. 43 ● Csáky Istvánról. I. 311, 322, 343, 351 ● a Csáky-levéltárról. I. 14 ● emlékezete. III. 49 ● Forgách Zsuzsannáról. III. 102 ● ism. Révai Miklós életrajzát. II. 225 ● Kemény János leveleiről, életírásáról. I. 324, 347 ● két verses búcsúztatóról, XVIII. sz. II. 142 ● kiadta Keglevich Péter naplóját. I. 357 ● a kolozsvári ötvös-céhről. I. 298, 309—310, III. 96 ● lapispataki jelentése. III. 42 ● *Magyar hölgyek levelei*. I. 199, 232 ● nagyszebeni könyvárusról, XVIII. sz. II. 587 ● Nagyvárad elvesztéséről, 1660., I. 355 ● a nemzetgazdaság történetéről. II. 79 ● Rákóczi Gy. lengyel hadjáratáról. I. 355 ● a széki merénytletről, 1610., I. 329 ● Szobieszki Jánosról. I. 432 ● Thököly Imre leveleiről. I. 397 ● a tokaji céhekről. I. 242 ● török tatár rabságról. I. 355 ● Török Bálintról. I. 279 ● Vay Ádám gyűjteményéről. III. 43 ● Wesselényi Annáról. I. 341 ● Wesselényi Ferencről. I. 394 ● a Wesselényiek őseiről. I. 394 ● és Nagy Gy., Nagy I.
— — hazai oklevéltára. I. 11.
DEÁK FERENC
— a magyar közjogról (Lustkandl ellen). I. 283, II. 81.
F. DEÁK FERENC
— a kuruc költészetről. I. 284.
DEÁK GY.
— Julianusék útjáról. I. 86.
DEÁK JÁNOS
— a középkori kegyúri jogról. I. 60.
DEÁK LAJOS
— Rozsnyai Dávidról. I. 426.
DEÁK SIMON, ld. Athinai Deák
DEÁKI FILEP JÓZSEF (erdélyi ref. püspök)
— halotti beszédei, XVIII. század. II. 111.
DEÁKY GEDEON (ref. lelkész)
— irata VII. Pius pápáról, 1814., II. 576.
DEBRECEN VÁROS
— és Anglia. I. 346 ● beadványa a Carafa-járáskor, 1696., I. 419 ● beadványa a kereskedelmi bizottsághoz, 1791., II. 389 ● és Brassó kereskedelmi összeköttetései. I. 244 ● és Csokonai Vitéz Mihály. II. 609 ● erdélyi török és Habsburg-erők ütközőpontjában, XVII. sz. I. 383 ● erdőgazdálkodása. II. 44 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● és Fazekas Mihály. II. 622 ● feldúlásáról Méliusz Péter, XVI. sz. I. 262 ● feldúlása a császári hadak által, 1675., I. 388 ● „futásai" a kuruckorban. I. 459 ● hadiszolgáltatásai a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 463 ● határának és birtokainak kialakulása. II. 51 ● háztartása, 1662—1692., I. 419 ● intézkedései az 1807-i országos segélyről. II. 541 ● irodalmi élete a XVIII—XIX. sz. fordulóján. II. 623 ● iskolázása, XVI. sz. I. 266 ● és Karácsony György mozgalma, XVI. sz. I. 262 ● és Kazinczy Ferenc. II. 600, 607, III. 126 ● kereskedelme és ipara a XVI—XVII. sz. I. 243—244, 422.
— — XVIII. sz. II. 60, 178.
— közigazgatása, XVI. sz. III. 84 ● krónikása a XVIII. században: Bartha Boldizsár. I. 383 ● küzdelme a görög kereskedőkkel. II. 60 ● levéltárának ismertetése. I. 13, III. 41.
— — földosztási statutumai, XVII. sz. I. 326 ● török oklevelei. I. 247.
— és Méliusz Juhász Péter. I. 262 III. 86 ● mezőgazdaságának története. I. 238 III. 117 ● népessége a XVIII. század elején. II. 30 ● és Sylvester János. I. 259 ● szabad kir. városi rangra emelése, 1693., I. 412, 419 ● számadásai, XVII. sz. I. 378, 419 ● és a szatmári béke. I. 470 ● és a szécsényi országgyűlés, 1707., I. 465 ● szellemi élete és a francia ösztönzések. II. 599 ● támogatja az egri protestánsokat, XVI. sz. I. 262 ● területén birtokos nemesek és jobbágyok, XVI. sz. I. 240 ● és a Thökölyfelkelés. I. 402 ● és Tisza közti csatorna terve, 1727., II. 62 ● természettudománya, XVIII. sz. II. 217 ● története, viszonyai, XVI—XVII. sz. I. 246, 296, 326, 402.
— — a XVII. sz. végén. I. 402, 419 ● a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 458 ● a XVIII. sz.-ban. II. 30, 64, 217.
— verses leírása 1664-ben, Fényes Istvántól. I. 383 ● és vidékének urai a középkorban. I. 123 ● zálogos jobbágyai, XVII. sz. I. 326 ● -ben tanultak, ld. Cseh-Szombathy Dániel (XIX. sz.); Görög Demeter (XVIII. sz.); Keresztesi József (XVIII. sz.); Köleséri Sámuel (XVIII. sz.); Pethe Ferenc (XVIII. sz.); Tessedik Sámuel (XVIII. sz.) ● -i aranymíves-céh szabályai, 1600., I. 242 ● -i bibliafordítás Komáromi Csipkés Györgytől, 1675., I. 390 ● -i bírák, ld. Bartha Boldizsár (XVII. sz.); Dobozi István (XVIII. sz.); Domokos Márton (XVIII. sz.); Komáromi Csipkés György; Simonffy Sámuel (XIX. sz.) ● -i Csáthy-féle könyvkereskedő-cég története, XIX. sz. II. 587 ● -i diákok német nyelvtanulása, XVIII. sz. II. 278 ● -i diákvers a földesurak ellen, 1825., III. 124 ● -i diárium, 1680—1685., I. 398, 412 ● -i egervölgyi hitvallás, 1561., I. 262 ● -i felvilágosodás képviselői, XVIII. sz. II. 598 ● -i ferencesek története. II. 117 ● -i grammatika (1795) és a nyelvújítás. II. 617 ● -i gubacsapó céh. II. 56, 460 ● -i ház- és tanyaföldek osztása a XVII. sz. első felében. II. 51 ● -i hitvita, 1561., I. 262, 300 ● -i homokterület növényzeti viszonyai. II. 45 ● -i iskola válsága, 1570—1571., I. 263 ● -i ispotály története 1529-től. I. 246 ● -i jegyző és tanácsnok: Fényes István, XVII. sz. I. 388 ● -i jegyzőkönyv följegyzései a Rákóczi-szabadságharc idejéből. I. 439 ● -i kálvinista-unitárius konfliktus, XVI. sz. I. 300 ● -i Kereskedő Társulat levéltára, 1712-től. II. 58.
— — múltja. II. 478 ● története. II. 59. III. 88.
— kereskedők és kereskedelmi társulatok. II. 59 ● kereskedők névsora, 1682, 1707., I. 422 ● kereskedőknek ajánlja Méliusz Péter a Debreceni hitvallást. I. 262 ● -i kollégium (ref. főiskola).
— — és Csokonai Vitéz Mihály. II. 582, 609 ● énekkara, 1739—1938., II. 142 ● gimnáziumának története. I. 266, II. 129, 582 ● ismertetése, 1817., II. 582 ● könyvtára. I. 459, ● levéltára. I. 266, III. 41 ● és a magyar irodalom. III. 125 ● matematikai tankönyve, 1743., II. 140 ● partikulái. II. 129—130 ● tanárai és kiválóbb növendékei, 1549—1925., I. 266, II. 129 ● tantervei. II. 582 ● történetének irodalma. I. 266, II. 129 ● törvényei a XVII—XVIII. sz.-ban. I. 266, II. 129 ● viszonyai II. József alatt. II. 278 III. 122 ● -ról Csokonai, Kazinczy. Glatz Jakab leírásai. II. 582.
—i könyvárusi jegyzék, XVIII. sz. II. 212—213 ● -i lakosok, ld. Kováts (Háló) József, Veres Mihály (XVIII. sz.) ● -i látogatása II. Józsefnek. II. 280 ● -i levél II. József büntetőjogi reformjáról, 1792., II. 294 ● -i magistrátus felirata Mária Teréziához. II. 203—204 ● -i magistrátushoz Sincerius Providius epistolája, 1793., II. 371 ● -i nagytemplom építése, 1805—1827., II. 629 ● -i Nemes Kalmár Társaság. II. 478 ● -i népiskolák a XVI—XVII. században. I. 266 ● -i névtelen napló, 1696—1700., I. 412 ● -i nyomda szétdúlása, 1711., II. 135.
— — története, 1561—1911., I. 243, 265.
—i nyomdászlegények sztrájkmozgalma, 1539., I. 243 ● -i országos vásárok története. I. 422, II. 59, 478 ● -i orvosok, ld. Csapó József (XVIII. sz.); Hatvani István (XVIII. sz.); Szentgyörgyi József (XIX. sz.); Weszprémi István (XVIII. sz.) ● -i ötvöscéh szabályai, 1598—1600., I. 242 ● -i piaci árak, 1818., II. 445 ● -i piaristák épületeinek története. II. 116.
— — társházának és gimnáziumának története 1719-től. II. 129.
—i protestáns egyházi élet Mária Terézia és II. József idején. II. 204 ● -i ref. egyház története. I. 255.
— — iskolaügyi nyilatkozata, 1788., II. 278.
—i ref. lelkészek, ld. Diószeghy Sámuel, Földvári József, Kálmáncsehi Sánta Márton, Paksi Szathmári István, Szegedi Gergely, Szikszai György ● -i ref. lelkészek a XVI. századtól. I. 257.
— — szerepe a debreceni grammatika elkészítésében, 1795., II. 617 ● mint híveik politikai vezetői, 1750—1848., II. 580.
—i ref. superintendensek, ld. Méliusz Juhász Péter, Kiskárosi Szilágyi Sámuel ● -i színészet története. II. 628 ● -i szűcsök céhlevele, 1449., I. 158.
— — céhszabályai, XVI. sz. I. 242—243.

—i tanárok, ld. Budai Ézsalás, Ercsei Dániel, Gyulai János, Hatvani István, Komáromi Csipkés György, Maróthi György, Sinay Miklós, Varjas János ● -i tanyarendszer kialakulása. II. 52 ● -i Thaly-szoba. I. 454 ● -i tisztiorvosok. II. 140 ● -i tűzvészek (1797, 1802, 1811) és irodalmi visszhangjuk. II. 480 ● -i vallási és társadalmi mozgalmak János Zsigmond korában. I. 262—263 ● -i városháza a XVI. századtól. I. 246 ● -i visszhangja II. József türelmi rendeletének. II. 272 ● -i utazások. I. 414, II. 22, 420—421, 424, 428 ● -i utazók, ld. Batthyány Vince, Bethlen Elek, Beudant, Chishull, Glatz Jakab, Motraye, Townson ● -i zsinat, 1567., I. 262.

DEBRECENI-család
— szerepe, XIV. sz. I. 116.

DEBRECENI BÁRÁNY, ld. Bárány Ágoston ill. Péter

DEBRECENI EMBER PÁL
— magyar és erdélyi ref. egyháztörténete. I. 249, 346, 391, 393, 465, II. 117—119, 138.

DEBRECZENI FERENC
— ism. Katona József vál. műveit. III. 127.

DEBRECENI ISTVÁN
— a debreceni kollégium történetéről. I. 266, II. 129.

DEBRECENI-kódex
— magyar legendái. I. 213.

DEBRECENI LÁSZLÓ
— aranyfinomító könyve, XVI. sz. III. 84.

Debreceni Szemle. I. 6.

DEBRENTEI TAMÁS (zágrábi püspök)
— római beszéde, 1492., III. 80.

DEBRŐ
—i uradalom története, XVIII. sz. II. 42.

DECCARD JÁNOS KRISTÓF (soproni igazgató, XVIII. sz.)
— és Bél Mátyás. II. 19 ● életrajza. II. 181.

DECEL, AUREL
— Rogerius szövegéről. III. 67.

DECIUS BAROVIUS, ld. Baranyai Decsi

DECKER-HAUFF, HANSMARTIN
— a korai magyar—bizánci kapcsolatokról. I. 75.

Declaratio ex parte nunciorum regni Croatiae, 1790 (Skerlecz Miklós). II. 359—360.

Declaratio . . . Leopoldi II. . . . ad Belgii provincias, 1790., II. 351.

Declaratio sincera, 1790., II. 332, 336—337.

Declaratio statuum catholicorum, 1790 (Abaffy Ferenc). II. 367—368.

A Declaration of the Lordes . . . of Hungariae, 1605., I. 320.

Decreta normalia in materiis juridicis, 1788., II. 294.

DECS
—i ref. egyház története. I. 255.

DÉCSÉNYI GYULA (ld. Schönherr alatt is)
— Mátyás király levelezéséről. I. 170 ● olaszországi kutatásairól. I. 19 ● Thököly és Wesselényi Pál versengéséről. I. 402.

DECSY ANTAL
— elmélkedése a görög stb. kereskedőkről, 1818., II. 478 ● könyve a ruszinokról, 1797., II. 124.

DECSI JÁNOS, ld. Baranyai Decsi

DECSY JÓZSEF
— Belnay György Alajosról. II. 322, 405.

DECSY SÁMUEL
— adatai és *Pannoniai Fénix* (1790) c. írata. II. 356 ● írata a magyar korona történetéről, 1792., II. 594 ● Mandich Antal diakovári püspökről, 1815., II. 242 ● mezőgazdasági jegyzetei, 1802., II. 431 ● mint a *Magyar Kurir* szerkesztője, 1793-tól. II. 404 ● mint a *Mezei gazdaság* szerkesztője, 1801—1802., II. 407 ● és Napóleon 1809-i proklamációja fordításának kérdése. II. 555 ● és a nőmozgalom, 1790., II. 372 ● *Osmanografia* c. munkája, 1788—1789., II. 295 ● *Utazás Filredre,* 1796., II. 420.

DECSY-kódex
— históriás énekei. I. 270.

DEDEK CRESCENS LAJOS
— esztergomi főegyházi okmánytára. I. 16, III. 43 ● Gellért püspök életéről. I. 70 ● jelentése külföldi levéltárakról. II. 189 ● a karthauziakról Magyarországon. I. 61 ● a magyarországi főpapok kinevezéséről 1526-ig. I. 60 ● nekrológja. III. 49 ● vitája István király történetéről. I. 68.

Deditio Albae Regalis, XVI. sz. I. 445.

DEÉR JÓZSEF
— a Descriptio Europae Orientalisről. I. 107 ● a honfoglaló magyarságról. I. 34 ● ism. Fasoli könyvét a kalandozásokról. I. 40 ● a IX. sz.-i magyar történetről. I. 33 ● Konstantinos 38. fejezetéről. III. 56 ● a középkori dalmát municipiumokról. I. 74 ● a magyar—horvát államközösség kezdeteiről. I. 74, II. 359 ● a magyar királyság megalakulásáról. I. 71 ● a magyar nemzeti öntudat kialakulásáról. I. 174 ● *A magyarság a nomád kulturközösségben.* I. 32 ● III. Ottó császárról. I. 71 ● *Pogány magyarság — keresztény magyarság.* I. 7, 69 ● a románság eredetének kérdéséről. I. 82 ● a szentistváni intelmek kérdéséről. I. 52 ● Szkítia leírásáról. I. 43 ● a törzsszövetség és királyság külpolitikájáról. I. 17, 40, 71 ● Zsigmond honvédelmi politikájáról. I. 139.

DEÉSI B.
— a bőnyi ref. egyházról. I. 255.

DEFOE, DANIEL
— memoranduma Magyarországról, 1704., I. 468.

DEGERT, A.
— Noailles törökországi követségéről, XVI. sz. I. 309.

DEGRÉ ALAJOS
— Anjou-kori kártérítésről. III. 70 ● Illés Józsefről. III. 50 ● ism. Bónis tanulmányát III. Károly bírósági szervezetéről. II. 89 ● a jobbágyárvák kifosztásáról. III. 120 ● a Négyeskönyvről. I. 285 ● Őz Pál jakobinus-szerepéről. II. 517 ● a Planum Tabularéról. II. 194 ● a protestánsok köteléki pereiről. II. 277 ● Szegedy Jánosról. II. 138 ● és Angyal P.
— — az erdélyi büntetőjogról, XVI—XVII. sz. III. 93.

DEHÉNY JÓZSEF
— a kalocsai céhekről. II. 56, 460.

Dei confini . . . del Regno d'Ungheria, 1789., II. 295.

DEIDRICH, GEORG
— strassburgi utazása, 1587., III. 94.

DEIDINGER, H. F.
— az augsburgi Fugger-levéltárról. I. 19.

DEKAN, JÁN
— a szlovák történelem kezdeteiről. III. 60.

DÉKÁNI KÁLMÁN
— a Bécsi Képes Krónikáról. I. 104 ● a bécsi kongresszusról, 1515., III. 80 ● Bél Mátyásról. II. 19 ● a Horia-felkelésről. II. 285 ● János minorita-fordítása. I. 105 ● Kazinczy jegyzeteiről. II. 603 ● Küküllei Jánosról (fordítással) I. 105 ● a nemesi felkelésről, 1809., II. 554.

DÉKÁNY ISTVÁN
— a történettudomány módszertanáról. III. 54.

Del re Matthia, XVI. sz. I. 225.

DELAUNEY
— Alain Chartier-tanulmánya. I. 141.

DELAVILLE DE ROULX
— Franciaország és a Közel-Kelet. I. 139.

DÉLBARANYA
—i Dárda község német telepítései. II. 35.

DÉLBIHAR
— falvai és építkezése. II. 49 ● népességi és nemzetiségi viszonyai. I. 296, II. 38.

DELBRÜCK, HANS
— a hadművészet történetéről. I. 40, 101, 139.

DELFINO (bécsi pápai nuncius)
— jelentéseinek magyar vonatkozásai, XVI. sz. I. 278.

DELIBLÁT
—i homokpuszta ismertetése. II. 438.

DÉLIGEORGES, E. L.
— Törökország szerződéseiről. III. 82.

DELIUS KRISTÓF TRAUGOTT
— bányaművelési szakkönyve (1773) és egyéb munkáit II. 170 ● cikke a magyar opálról, 1777., II. 170 ● mint a selmeci akadémia tanára. II. 209.

DELLA TORRE, MARC'ANTONIO
— feljegyzései, 1683., I. 407.

DELLA VALLE DE PADUA, FRANCESCO
— emlékirata Grittiről. I. 275.

DELMÁR E.
— középkori magyar emlékekről Svájcban. I. 102—103.

DÉL-NÉMETORSZÁG
—i hadjárat, 1809., II. 553 ● -i hatás a magyar művészetre, XVIII. sz. II. 233.

DÉL-OROSZORSZÁG
—i vándorlás. I. 24, 32—33.

D'ELVERT, CH.
— a morva rendekről, 1790., II. 351 ● az osztrák pénzügyek történetéről. II. 282.

Dem löblich . . . Linien-Infanterie-Regiment Saint-Julien, 1817., II. 566.

DEMEK GYŐZŐ
— *Adalék a Mondolat-pör keletkezésének történetéhez.* II. 618 ● *Matthisson hatása irodalmunkra.* II. 603, 614.

DEMEL, J.
— Géza és László morva kapcsolatairól, XI. sz. I. 73.

DEMELITSCH, F. v.
— Iratközlése az 1814-i koalició történetéhez. II. 568 ● Metternich külpolitikájáról. II. 541, 557, 570.
DEMELLI MÁTYÁS
— beadványa a kereskedelmi bizottsághoz, 1791., II. 392—393 ● mint a kereskedelmi bizottság tagja. II. 385 ● vitairata Zengg városáról és a tengerpartról, 1790., II. 392.
DEMENY, LUDOVIC
— az 1487-i parasztháborúról. III. 74.
DEMETER (esztergomi érsek)
— szerepe. III. 70.
DEMETER. BÉLA
— magyar és angol huszárokról, 1794., II. 507.
DEMETER JÁNOS
— üdvözli Szatmár megye bandériumát, 1790., II. 349.
DEMETER XAVÉR FERENC
— bányászati szaktanulmánya, 1775., II. 171.
DEMIAN JÁNOS ANDRÁS
— statisztikai munkái a Habsburg-birodalomról és Magyarországról, 1796, 1805, 1820., II. 48, 410—411, 463, 467 ● a szövőiparról Ausztriában, 1803., II. 466.
Demissa Deputationis Commercialis (1791) *Relatio*, 1793., II. 385.
DEMKÓ GYÖRGY
— Árpád-házi Margitról. I. 88.
DEMKÓ KÁLMÁN
— Bocskai István koráról. I. 320—321 ● felső-magyarországi várakról, XVI. sz. I. 237, 279 ● felső-magyarországi városok életéről, hatóságairól, XV—XVII. sz. I. 157, 209, 245 ● Hain Gáspár krónikájáról. I. 390 ● ism. Jurkovich könyvét Besztercebánya múltjáról. II. 63 ● Kassa város szabályzatáról, 1404., I. 126 ● a katonaság elszállásolásáról, 1720., II. 69 ● Késmárk kereskedelmi szabályzatáról, XV. sz. I. 129 ● kiadta a szepesszombati krónikát, XV. sz. I. 45, 105 ● *Limitatiók*, 1688—1706., I. 422 ● Lőcse levéltáráról. I. 14, 157, 245 ● Lőcse történetéről tanulmányai. I. 126, 245, 288, 321 ● a magyar—cseh szövetségről, 1620., I. 339 ● a magyar orvosi rend történetéről. II. 139 ● Magyarország hadi erejéről, XVI. sz. I. 287 ● nekrológja. III. 49 ● pozsonyi országgyűlésekről, 1619, 1637., I. 338, 369 ● Szepes megye városi levéltárairól. I. 14 ● szepesi bibliográfiája. III. 28 ● a szepesi jogról. I. 83, 99.
DEN TEX
— Hop Jakabról. I. 423.
DÉNES (nádor)
— és nemzetsége az oligarchák idején. I. 100.
DÉNES (tárnokmester, XIII. sz.), ld. Apodfia Dénes
DENGEL, J. PH.
— II. József római útjáról, 1769., II. 202 ● kiadta Biglia bécsi nuncius jelentéseit, 1565—1566., I. 278.
DENGI JÁNOS
— Döme Károlyról. II. 615 ● Kisfaludy Sándorról. II. 612.
DENIFLE
— a középkori egytemek történetéről. I. 132.
DENIS, ERNEST
— a cseh függetlenség bukásáról, 1620., I. 339 ● Husz és a huszita háborúk. I. 141.
DENIS, MICHAEL
— buzdító verse a magyar nemességhez, 1796., II. 520.
Denkmal Serinischer Heldenthaten, 1664., I. 383.
DENSUȘIANU, NICOLAE
— a Horia-felkelés történetéről. II. 288, 289 ● iratkiadása a Hurmuzaki-sorozatban. I. 294 ● kiadott fogarasi vonatkozású okleveleket. I. 12.
DENSUȘIANU, OVIDIU
— a modern román irodalomról. II. 495.
DROGILO (Deuil), ODO DE (VII. Lajos francia király káplánja)
— átutazása (1147) és útirajza Magyarországról. I. 49, 79.
DEPNER, MAJA
— Erdély harcáról a Habsburgok ellen. I. 326, 338.
Der Freund der Tugend, 1767—1769., II. 155.
DÉR ISTVÁN
— Pálóczi Horváth Hunniásáról. II. 304.
Der neue Kurier aus Ungarn, 1788—1791., II. 240.
DERCSÉNYI DEZSŐ
— az Árpád-kori művészet problémáiról. III. 65 ● ism. a régészeti bibliográfiát. III. 25 ● Nagy Lajos ikonográfiájáról. I. 119 ● Nagy Lajos koráról. I. 133 ● a pannoniai kontinuitásról. I. 35 ● a somogyvári apátság maradványairól. III. 65 ● szerk.: *Magyarország műemléki topográfiája*. III. 119 ● a váci Maulbertsch-freskókról. II. 233 ● Visegrád műemlékeiről. III. 63. 79 ● és Csatkai Endre és mások.
— — Sopron és környéke műemlékei. II. 232.
— és Gerő László.
— — a sárospataki Rákóczi-várról. III. 98.
DERCSÉNYI JÁNOS
— magyar és hazai borokról, 1796, 1825., II. 436, 477.
DERCSIKA
—i plébános, Kudlik Ignác. II. 521.
DERÉCSKE
—i uradalom hajdúközségeinek viszonyai, XVII. sz. I. 326.
DERECSKEI AMBRUS (váradi ref. lelkész)
— viszontagságai, XVI. sz. III. 94.
DEREGNYŐ
—i Lónyay-levéltár okmányai. I. 15.
DERNSCHWAM (Thurnschwamb) JÁNOS (Fugger-megbízott Magyarországon)
— emlékirata. I. 189, 272—273 ● jelentése az erdélyi sóbányászatról, 1528., I. 243 ● törökországi útinaplója, 1553—1555., I. 276.
DERVARICH KÁLMÁN
— Zrínyi haláláról. I. 382.
DÉRYNÉ SZÉPPATAKI RÓZA
— naplója, XIX. sz. II. 624.
Des aller mechtigsten Ungern wahrhafftige Chronick, 1545., I. 148.
DES NOYERS, PIERRE
— levelei. I. 351.
DÉS VÁROS
— gazdasági utasítása, 1715., II. 47 ● viszonyai a XVIII. század elején. II. 65 ● -i complanatio létrejötte és hatása, XVII. sz. I. 346 ● -i fazekas céh történetéhez adatok. I. 293 ● -i ferencesek gyászünnepe Mária Terézia halálakor. II. 196 ● -i gimnázium mint a kolozsvári kollégium partikulája. II. 129 ● -i középfokú oktatás története. II. 129 ● -i nemesség és polgárság egyezsége, 1613., 1628., I. 336 ● -i ref. egyház története. I. 255 ● -i ref. iskola igazgatói és tanítói, XVII—XVIII sz. I. 328, II. 129 ● -i szerző: Temesváry J. III. 88.
DÉSAKNA
—i sóbányák története. I. 298, II. 54.
DESALLEURS, PIERRE (márki, altábornagy)
— francia követsége II. Rákóczi Ferenchez. I. 443, 468 ● iratait használja Lefaivre dolgozata. I. 455 ● jelentése a zsibói csatáról. I. 468 ● titkára: Chamillard. I. 443 ● tudósításai a liptói kuruc hadjáratról, 1709.. I. 470.
DESCARTES
—ről vita a pesti piarista gimnáziumban, XVIII. sz. II. 209.
Descriptio civitatis Claudiopolis, 1734., II. 21.
Descriptio Europae Orientalis, XIV. sz. I. 107.
DESERICIUS, ld. Desericzky
DESCHAMPS, EUSTACHE
— francia költő Magyarországon, XIV. sz. I. 108.
DESERICZKY (Desericius) INCE JÓZSEF
— élete és történetírói munkássága. II. 138 ● a hazai latin irodalomról, 1743., II. 138 ● a magyarok eredetéről, 1748—1760., I. 86, II. 138 ● őstörténeti tévedéseiről vita. II. 213, III. 120—121 ● a váci püspökség történetéről, 1770., II. 114.
DÉSHÁZI, ld. Tolvay.
DÉSY GYÖRGY
— írata a fundus publicusról, 1791., II. 393.
DÉSI JÓZSEF
— jozefinista egyházpolitikai fordítása, 1784., II. 273.
DÉSI LÁZÁR GYÖRGY
— beszéde Hermányi Dienes József fölött, 1763., II. 18.
DESIDOR JÓZSEF
— felhívása a magyar rendekhez, 1796—1797., II. 521.
DESIGLER
— erdélyi viszonyokról a német betelepedésig. I. 84.
DESPOTOVIĆ, P.
— a szerb iskolázásról Magyar- és Horvátországban, 1690—1740., II. 127.
DESSEWFFY-család
— levéltára. III. 43.
DESSEWFFY ISTVÁN
— Rákóczi Ferencről. I. 455.
DESSEWFFY JÓZSEF GR.
— *Bártfai levelek*, 1818., II. 63, 422 ● a gabonavermekről, 1825., II. 434 ● kiadta Berzeviczy G. tervét az északi kereskedelemről, 1817., II. 470 ● levele Döbrentei Gáborhoz, 1817., II. 470 ● levelezése Kazinczy Ferenccel. II. 422, 601.

DESSEWFFY LÁSZLÓ GR. (kanonok)
— fordítása országgyűlési beszédekről, 1805., II. 534 ● verse a lipcsei csatáról, 1813., II. 562.
DESSEWFFY ZSIGMOND
— szerepe a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 457.
D' ESTER, KARL
— egy német újságról. II. 405.
DESTOUCHES
— hatása Bessenyei György vígjátékaira. II. 220.
DETHIER, PH. A.
— Kritobulos ill. Pusculus-kiadása. I. 152. III. 75.
DETRE (berni)
— alakja a hun-mondában. I. 39.
DETREKŐ
— vára a középkorban. I. 60, 137, 155.
DETTINGEN
—i csata, 1743., II. 104.
DEUIL, ld. Deogilo.
DEUTSCHDÖRFERL, ld. Nagytevel.
Deutsche Zeitung der Industrie, 1796., II. 409.
Deutscher Briefsteller, 1805., II. 473.
DÉVA
— és környéke Castaldo idején. I. 303 ● várában Bethlen Gábor. I. 355 ● vára és uradalma I. Rákóczi Gy. idejében. I. 344 ● várbörtönében Dávid Ferenc halála, 1579., I. 304 ● -i csizmadia és tímár-céh monográfiája. II. 56 ● -i összecsapás a Horia-felkelés idején, 1784., II. 284.
DÉVAY ANDRÁS
— *Nap után forgó virág*, 1764., II. 190.
DÉVAI BIRÓ MÁTYÁS
— élete és munkái. I. 259—260, III. 86.
DÉVAY PÁL BR. (altábornagy)
— szerepe a francia háborúkban. II. 500.
DÉVAVÁNYA
—i ref. egyház története. I. 255.
DEVENTER
—i magyar diákok, XVII. sz. III. 102.
DÉVÉNY
—i halászok céhszabályai, 1679., I. 377.
DÉVÉNYI PÉTER (abaúji követ)
— mint állítólagos naplóíró, 1681., I. 397.
DEVICH ANDOR
— a művelődésről II. Miksa törvényeiben. I. 285.
DEVITS GYÖRGY
— politikai verse, 1796., II. 520.
DEYÁCK, M. JOSEPH
— a magyar dohánytermesztésről, 1822., II. 477.
DEZSÉNYI BÉLA
— az *Erdélyi Magyar Hírvivő*ről. II. 339—340 ● a hazai, ill. dunatáji időszaki sajtó történetéről tanulmányai. I. 446, II. 402 III. 33. ● legrégibb hírlapjainkról. II. 240, 340, 402, 408, III. 33. ● magyar—svájci kapcsolatokról. I. 179, II. 133 ● a *Nova Posoniensi*ről. II. 24, 156 ● Pethe Ferenc első újságjáról. II. 407 ● és Nemes Gy.
— — *A magyar sajtó 250 éve*. II. 402.
DÉZSI LAJOS
— adaléka Vas megyéhez, 1325., III. 70 ● Balassi Bálintról (kiadással). I. 271, 331, III. 90 ● Bod Péterről. II. 613 ● Bogáti Fazekas Miklósról. I. 271, III. 88 ● a cegei névtelenről. II. 225 ● emlékezete. III. 49 ● a gyulafehérvári glosszákról. I. 130 ● ism. a középiskolák történeteit. II. 129 ● jegyzetei a RMKT szövegeihez. I. 270 ● kiadta Csanádi Demeter énekét. I. 299 ● Rozsnyai D. Horologiumát. I. 426 ● Szenczi Molnár naplóját. I. 331 ● Váradi Mihály Bethlen G.-búcsúztatóját. I. 331 ● könyvkötészeti adaléka. II. 185 ● a magyar haláltáncról. II. 616 ● *Magyar író és könyvnyomtató* (Tótfalusi Kis és Páriz Pápai). I. 428, 432 ● magyar történeti tárgyú szépirodalomról. I. 448, II. 101, 141, 143. III. 32 ● Paskó Kristófról. I. 350 ● Rákóczi imádságáról. I. 436 ● Rimay Jánosról. I. 331 ● Széchy Károlyról. III. 51 ● Szenczi Molnár Albertről. I. 331 ● Szilágyi Sándor munkáiról. III. 52 ● Tinódi Sebestyénről. I. 273 ● Wathay Ferencről. I. 314.
DÉZSI MÁRTON (nagyenyedi tanár)
— coccejanizmusa, XVII. sz. III. 110.
DÉZSI MIHÁLY
— az alsó-felsőszováti unitárius egyházról. I. 255.
DEZSŐ LAJOS
— Comeniusról Magyarországon. I. 353.
DEZSŐ LORÁND
— a magyar csillagászat történetéről. II. 218.
DIACONOVICI-LOGA, CONSTANTIN
— román nyelvtana, 1822., II. 497.
DIAKOVÁR
—i bosnyák püspökség története. I. 94 ● -i egyezség 1393., I. 137 ● -i püspök: Mandich Antal, XVIII. sz. II. 342.
Dialogus inter Modestum ... et Prosperum, 1790., II. 350.
Diario della Battaglia ... in Ungheria, 1716., II. 70.
Diario dell'Esercito Cesareo in Ungheria, 1716., II. 70.
Diarium anni 1664
— c. irat Zerinvár bevételéről. I. 383.
Diarium arcis et praesidii, 1703., III. 111.
Diarium comitiorum
— 1790—1791., II. 341—342 ● 1792., II. 502 ● 1796., II. 519.
Diarium complectens historiam belli a. 1809
— (Skultéty Pál). II. 545.
Diarium conventus Onodiensis, 1707., I. 438.
Diariums-Bruchstücke ... zu Oedenburg, 1808—1813 (Karl Riedl). II. 545.
DIELHELM, JOHANN HERMANN
— *Antiquarius des Donaustroms* c. utazási könyve, 1785., II. 237.
DIENES ANDOR
— a Graeven-huszárok emlékiratáról, 1790., II. 350.
DIENES BALÁZS
— okmányközlése, XVII—XVIII. sz. II. 119.
DIENES JÓZSEF, ld. Hermányi Dienes.
DIENES SÁMUEL
— Martini-fordítása, 1792., II. 344.
DIENESMONOSTOR
—i apátság. III. 63.
Diétai Magyar Muza, 1796 (Csokonai Vitéz Mihály). II. 407.
DIETRICHSTEIN ÁDÁM (Rudolf főndvarmestere)
—hez Khlesl bíboros levelei, 1583—1589., I. 315.
DIETRICHSTEIN FERDINÁND HG.
— levelezése Carafa Antallal, 1686—1688., I. 419 ● -hez Rabatta és Dünewald levelei, 1686., I. 410.
DIETRICHSTEIN-levéltár
— Buda ostromára vonatkozó iratai, 1686., I. 410.
DIETZ, HEINRICH
— Magyarország mezőgazdaságáról. II. 454.
DIETZ, JOHANN (brandenburgi udvari felcser)
— önéletrajzának Buda visszafoglalására vonatkozó részletei, 1686., I. 405.
DIETZE, CHRISTIAN JOSEPH
— iratai a nemzeti gazdaságról és Pest városáról, 1822., II. 479.
DILHERR FERENC BR. (ezredes)
— feljegyzései a nagyszombati csatáról. I. 461.
DILTHEY, WILHELM
— a protestantizmus és tolerancia kérdéséről. I. 327.
DIMPEL, RUDOLF
— életrajzi segédkönyve. III. 41.
DINGFELDER EDE
— legrégibb bibliánk nyelvéről. I. 131.
DIODATO
—hoz levelek Buda ostromáról, 1686., I. 405.
DIOMEDE, ld. Carafa.
DIÓSGYŐR
— történeti jelentősége. III. 72 ● -i madonnaszobor, XV. sz. I. 186 ● -i vasművek története, 1765—1910., II. 175, 466.
DIÓSVISZLÓ
—i ref. egyház története. I. 255.
DIÓSZEG
—i görög kereskedők kiváltsága, 1735., II. 59.
DIÓSZEGI ANDRÁS
— a hazai kereskedelmi utakról az Árpád-korban. I. 99.
DIÓSZEGHY ERDŐDY LAJOS
— francia-ellenes versfordítása, 1793., II. 503.
DIÓSZEGI SÁMUEL
— füvészkönyvei, 1807., 1813., II. 598.
DIÓSZEGI VILMOS
— a magyarság eredetéről, ősvallásáról. III. 56, 60.
Diploma Leopoldinum, ld. I. Lipót
Diplomatarium Alvinczyanum, ld Alvinczianum
D'IRSAI, ld. IRSAY
DISCAILLES, E.
— Németalföldről Mária Terézia idején. II. 156.
Disciplinar-Vorschriften, 1781., II. 277.
Discours d'un hongrois, 1781., II. 195.
Discurs, Das ist ... warhafftiger Bericht, 1598., III. 94.
Discursus politicus, 1764—1765., II. 189.
Discussio descriptionis Valachorum, 1812., (Toma Costin). II. 415.

Discussio oratoria, 1792 (Martinovics Ignác). II. 323.
Disputatio Debreceniensis, ld. Válaszúti komédia.
Dissertatio brevis ac sincera ... de gente serbica, 1790 (Novákovics István). II. 360.
Dissertatio politico-publica, 1791 (Hajnóczy József). II. 320.
Dissertatio statistica de Forma Legali Regiminis Hungarici 1790 (Baritz Adalbert). II. 292, 315.
Dissertatio statistica de industria nationali, 1792., II. 391.
Dissertatio statistica de potestate exequente regis Angliae 1790 (gr. Török Lajos). II. 315.
Dissertatio super eo, quod status ... nullam habeant potestatem ... in bonis ecclesiasticorum, 1811., II. 559.
Distinto Ragguaglio, 1716., II. 71.
Distinta Relazione .. dal Campo di Futach, 1717., II. 71.
Distinta Relazione della Battaglia ... di Peter-Varadino, 1716., II. 70.
Distinta Relazione della Gran Vittoria di Belgrado, 1717. II. 70.
A ditső magyar haza arany szabadságinak ... tsillaga, 1791 (Kenessey György). II. 358.
DITTRICH, F.
— Morone nunciusi jelentéseiről, 1539—1540., I. 278.
DIVALD JÓZSEF
— adalékai a szepesi bányászathoz, XVII. sz. I. 372 ● a körmöci pénzverdéről, XVII. sz. I. 336 ● a rozsnyói bányászatról, XVII. sz. I. 372
DIVALD KORNÉL
— Budapest művészetéről a török előtt. I. 134, 185 ● a felsőmagyarországi renaissance építészetről. I. 186 ● a magyar iparművészet történetéről. I. 187, II. 146 ● Magyarország gótikus szárnyas oltárairól. I. 186 ● *Magyarország művészeti emlékei*. I. 185, II. 145 ● régi fayence-okról és fazekasmunkákról. II. 175 ● Szepes megye művészeti emlékeiről. I. 134, 186.
DIVÉKY ADORJÁN
— az aranybulláról. I. 95 ● lengyel-magyar kapcsolatokról tanulmányai. I. 19, 71, 120, 129, 186, 202, 244, 310, II. 61, 179, 197 ● lengyelországi könyv- és levéltárak magyar vonatkozásairól. I. 19 ● a lőcsei kongresszusról, 1494., III. 80 ● a szepesi városok visszacsatolásáról, 1770., II. 179, 197 ● Thurzó György peréről. I. 372 ● Zsigmond lengyel hg. magyarországi útjáról, XVI. sz. I. 199, 202.
DIVINY
— vár bevételéről ének, 1666., III. 105.
DJEM, ld. Dzsem hg.
DLUGOSZ (Longinus) JÁNOS (lengyel diplomata, szerző, XV. sz.)
— adatai, róla irodalom. I. 149 ● műve Lengyelország történetéről. I. 108, 149.
— — a lengyel—magyar perszonálunióról Nagy Lajos alatt. I. 120 ● kritikája a szegedi béke ügyében. I. 163—164 ● felhasználja Palatio levelét a várnai csatáról. I. 159 ● I. Ulászlóról. I. 163 ● mint Callimachus forrása. I. 148.
DOBEL, FR.
— a magyarországi Fugger-vállalatról. I. 210.
DOBJÁN LÁSZLÓ
— repertóriuma iskolai értekezésekről. III. 20.
DOBNER ÁBRAHÁM EGYED
— katolikus egyházi irata, 1717., II. 107.
DOBNER FERDINÁND (soproni polgármester)
— naplója (1707—1724) az 1708-i és 1712—1715-i országgyűlésről. I. 467, II. 65—66.
DOBNER ISTVÁN (jezsuita)
— *Augusta Hungariae spectacula* c. irata, 1728., II. 108.
DOBÓ-család
— és Károli Gáspár, XVI. sz. I. 263.
DOBÓ ISTVÁN
— élete és szerepe Eger védelmében, 1552., I. 288, 290, III. 92 ● a magyar költészetben. I. 274 ● és Balassa János összeesküvési ügye, 1569—1572., I. 277, 290.
DOBÓ KRISZTINA
— és Balassi Bálint. III. 89.
DOBÓCZKY PÁL
— Verseghy Ferencről. II. 605.
DOBOKA MEGYE (ld. Szolnok-Doboka alatt is)
— alispánja: Rettegi György, XVIII. sz. II. 148 ● főispánjai: Bánffy György (XVII. sz.), gr. Teleki Ádám (XVIII. sz.). I. 340, II. 223 ● megtagadja az újoncállítást, 1812., II. 567.
DOBOS ISTVÁN
— Szilády Áronról. III. 52.
DOBOS JÁNOS
— egyháztört. adatai a Rákóczi-korból. I. 465.
DOBOS KÁLMÁN
— az 1809-i nemesi felkelésről. II. 554.
DOBOS (Tofaeus) MIHÁLY (erdélyi ref. püspök)
— fellépése a cartesianusok ellen, 1673., I. 431.
DOBOSI, ALEXANDRU
— Erdély XVIII. sz.-i viszonyairól Daniel István önéletrajza alapján. II. 18 ● a juhadóról. I. 124 ● megjegyzései a XVIII. századi erdélyi kereskedelemről. II. 60 ● a románok ötvened-adójáról. I. 82 ● a sóbányászatról Erdélyben. III. 71.
DOBOSY TIBOR
— Pierre Choque magyarországi útjáról. I. 195.
DOBOZY HAJNALKA
— a magyar királynékról a XV. sz.-ig. I. 58.
DOBOZI ISTVÁN (debreceni bíró)
— levelei a Rákóczi-szabadságharc idejéből. I. 451 ● szerepe a Debreceni Kereskedő Társaság létrehozásában, 1712-től. II. 58.
DOBOZY MIHÁLY
— és hitvese történetének költői feldolgozásai. II. 612.
DOBRESCU, N.
— a román egyház történetéről. I. 334, 434.
DOBROVSKÝ, JOSEF
— cseh irodalomtörténete, 1792., II. 494.
DOBSA FERENC
— kéziratos röpiratmásolata, 1790., II. 318.
DOBSINA
— leírása, 1803., II. 419 ● statisztikája a XVIII. században. II. 31 ● -i bánya- és vasipar története. I. 127, 243, II. 54 ● -i ev. lelkész: M. Gotthard. II. 419.
DOBY ANTAL
— *II. József korából*. II. 290 ● pénztárőri utasításról, 1712., II. 49 ● Ugocsa megye alispánjairól. I. 117.
Documentirte Rhapsodien über den Gang der prot. Kirchenfreyheit, 1797., II. 118, 366.
DÓCZY-család
— és a bányavárosok küzdelme, 1494—1548., I. 207, 210, 245.
DÓCZY ANDRÁS
— barsmegyei főispán, XVII. sz. I. 369.
DÓCZI ISTVÁN (Erdély portai követe)
— konstantinápolyi útja, 1620., I. 330 ● -hoz Bethlen Gábor levele, 1621., I. 333.
DÓCZY JENŐ (és mások)
— magyar gazdasági könyvészete. I. 8, II. 7. III. 29.
DÓCZI PÉTER (jajcai bán)
— a délszláv költészetben. III. 76.
DOGLIONI, GIO. NICOLO
— iratai a magyarországi háborúról, 1595., 1596., III. 95.
A dohánytermesztésnek mestersége, 1772., II. 164.
Dohánytermesztésről való rövid oktatás, 1790., 1822., II. 435.
D'OHSSON, MURADJEA
— a mongolok történetéről. I. 96.
DOHNA-család
— scholabitteni levéltárának magyar vonatkozásai. I. 19.
DOLCI, SEBASTIAN
— a raguzai irodalomról. 1767., I. 188.
DOLEŽAL (Doleschal), PAVOL
— szerepe a szlovák irodalomban, XVIII. sz. II. 230.
DOLFIN, DANIELO (velencei követ)
— jelentései a Rákóczi-szabadságharc idejéből, 1702—1707., I. 453.
DOLHA
—i összecsapás Rákóczi hívei és Károlyi Sándor között, 1703., I. 461.
DOMANOVSZKY GYÖRGY
— *A jobbágyság élete*, 1387—1526., I. 143, 155.
DOMANOVSZKY SÁNDOR
— Anonymusról. I. 43—44 ● az aradi véres országgyűlésről. I. 75 ● az Árpád-kori trónöröklésről. I. 59, III. 63 ● *Attilától Árpádig* (krónikákról). I. 88 ● a Bécsi Képes Krónikáról. I. 45 ● Békefi Remigről. III. 49 ● a Budai és Dubnici Krónikáról. I. 147 ● Csánki Dezsőről. III. 49 ● Duna—fekete-tengeri keresk. hajózásunkról. I. 79, 128, II. 62, 474 ● emlékezete. III. 49 ● francia emisszáriusokról, 1806., II. 540 ● a „Gutsherrschaft" történetéről. I. 237 ● a harmincadvám eredetéről. I. 92, 95, 118 III. 69 ● ism. Bury Konstantinostanulmányát. I. 26.
— — Kaindl kútfőtanulmányait. I. 42 ● Szekfű Magyar Történetét. I. 366, II. 27.
— *József nádor élete*. II. 291, 344, 385, 484, 506, 513, 528, 531, 532, 536, 538—540, 552, 554, 559, 561, 570 ●

József nádor iratai. II. 475, 477, 484, 487, 502, 528, 532, 534, 540, 542—543, 561, 581 ● Károlyi Árpádról. III. 50 ● Kézai krónikájáról. I. 87 ● Konstantinosról. I. 26 ● Madzsar Imréről. III. 50 ● a magyar királykrónika XIV. sz.-i folytatásáról. I. 104 ● *Mázsaszekér.* I. 129 ● a mezőgazdaságról Szt. István korában. I. 77 ● a Mügeln krónikáról. I. 104 ● Nagy Lajos velencei hadjáratáról. I. 120 ● németnyelvű magyar története. I. 21 ● a pozsonyi és más kisebb krónikákról. I. 45 ● a szepesi városok árumegállító jogáról. I. 129, 243 ● szerk.: *Magyar művelődéstörténet.* I. 21, 153, II. 8 ● szerk.: Tanulmányok a m. mezőgazd. tört.-hez. I. 237, II. 46, 168 ● Ürményi József kegyvesztéséről. II. 528.

DOMBI MÁRK
— Rákócziról a költészetben. I. 436.

DOMBY MÁRTON
— Csokonai Vitéz Mihályról. II. 607.

DOMBI SÁMUEL
— irata a tokaji borról, 1758., II. 164.

DOMBOS
—i ref. egyház története. I. 255.

DOMBÓVÁR
— és vidékének elpusztult állapota a XVIII. sz. elején. II. 47 ● -i kasznár utasítása, 1755., II. 168 ● -i uradalom rendtartása, 1729., II. 47.
— — a XVIII. század elején. II. 46—47.

DOMBRÁD
—i ref. egyház története. III. 86.

DOMINICUS DE GRAVINA, ld. Gravinai

DOMJÁN ELEK
— a fancsali templomfoglalásról. II. 203 ● Rákóczi önéletrajzáról, Vallomásairól. I. 436.

DOMJÁN ISTVÁN
— Gyulai István követségéről, 1660., I. 429 ● Kemény János fejedelemről. I. 356 III. 99 ● a székely kérdésről. I. 81 ● Vizaknai Nagy István követségéről, 1686., I. 429.

DOMOKOS BÁLINT
— az árpádkori országbírói hivatalról. I. 58.

DOMOKOS FERENC
— jelentései a Horia-felkelésről. II. 285.

DOMOKOS LAJOS (bihari követ)
— mint egy antiklerikális irat feltehető szerzője, 1790., II. 330.

DOMOKOS LŐRINC (békési, majd bihari főjegyző)
— kiadványa a cselédtartási rendelkezésekről, 1805., II. 453 ● kiadványa a nemesi felkelés szabályzatáról, 1809., II. 542 ● mint az 1791-i kereskedelmi bizottság tagja. II. 385.

DOMOKOS MÁRTON (debreceni főbíró)
— hivatali szerepe. III. 118 ● Osterwald-fordítása. II. 112.

DOMOKOS PÁL PÉTER
— közli gr. Teleki József székely útleírását. II. 420.

DOMONKOS OTTÓ
— a soproni gombkötőkről. III. 102.

DOMONKOS SÁMUEL
— beszéde az abaúji nemesi felkelés feloszlatásakor, 1798., II. 523.

DOMPNIG, HEINZ
— mint Mátyás király boroszlói városkapitánya. I. 177.

DOMSICS MÁTYÁS
— egyházlátogatása Baranyában, 1729., II. 114.

DON
— vidékének viszonyai, VIII—IX. sz. I. 24.

DONÁSZY FERENC
— *A magyar heraldika múltja, jelene és jövő feladatai.* II. 590.

DONATUS
— és Sylvester János. I. 259.

Die Donau-Reise, 1760., II. 152.

DONGÓ GYÁRFÁS, ld. Gyárfás G.

DONITS ANDRÁS
— levelezése Gvadányi Józseffel, 1804., II. 615.

DONNER, GEORG RAFAEL (szobrász)
— művei (XVIII. sz.); róla irodalom. II. 85.

DONNERSMARCK, ld. Henckel.

DORFFINGER, JOSEPH ANDREAS v.
— Pest városi útmutatója, 1827., II. 480.

DORFMEISTER, JOHANN GEORG (szobrász)
— és Grassalkovich-síremléke, 1772., II. 233.

DORFMEISTER, STEFAN (bécsi festő)
— dunántúli működése, XVIII. sz. II. 233.

DORIA DI CIRIÉ (savoyai tiszt)
— Buda ostromáról, 1686., I. 410.

DORMÁNDY GÉZA
— magyarokról a drezdai csatában, 1813., II. 567.

DORNER BÉLA
— az erdélyi szászok mezőgazdaságáról. I. 430, II. 45.

DORNYAY BÉLA
— Beudant balatoni útjáról, 1818., II. 428 ● Kazinczy Ferencről. II. 600 ● Keszthely végvári szerepéről. III. 91 ● Salgótarjánról Rákóczi alatt. I. 459 ● a tatai piaristákról. II. 202.

DOROG
—i német telepítések, XVIII. sz. II. 34.

DOROMBY KAROLA
— Schedius Lajosról. II. 408.

DOROTHEOS (érsek, XVIII. sz.)
—féle görög világkrónika magyar vonatkozásai. I. 152.

DORSCHEL, G.
— Mária Terézia államszemléletéről. II. 158.

DÓSA ELEK
— *Erdélyi jogtudomány.* II. 193.

DOSTÁL KÁROLY
— a Martinovics-összeesküvésről. II. 515.

DOTIS, ld. Tata.

DOVAIS
— Sobieski megválasztásáról. I. 432.

DOWNEY, F.
— Szolimán szultánról. I. 221.

DÓZSA (nádor)
— szerepe a XIV. század elején. I. 116.

DÓZSA GYÖRGY
— ceglédi beszéde. I. 190—191 ● ceglédi kiáltványa. I. 207 ● kivégzése. I. 191, 207 ● parasztháborújának forrásai. I. 190—192, 194—195, 213.
— — irodalma. I. 207—208. III. 80.

DÖBRENTEI GÁBOR
— adatai, irodalmi szerepe; róla irodalom. II. 620 ● Barcsai Ábrahámról. 1814., II. 222 ● és Kazinczy Ferenc. II. 601 ● kiadta Berzsenyi Dániel műveit. II. 613—614 ● kolozsvári irodalmi pályázata és a Bánk Bán. II. 625 ● a magyar írásmódról, 1824., II. 618 ● mint az *Erdélyi Múzeum* szerkesztője, 1815—1818., II. 407 ● mint Gyulay Lajos nevelője. II. 401 ● naplója és levelei a XIX. század elejéről. II. 400 ● *A nyelv csinosságára való ügyelet*, 1821., II. 618 ● *Régi magyar nyelvemlékek.* I. 179, 212 ● Teleki József életéről. II. 429 ● törekvései erdélyi tudományos és irodalmi központ kialakítására. II. 589 ● -hoz Dessewffy József levelei, 1817., II. 470.

DÖBRENTEI-kódex
— és a Müncheni kódex viszonya. I. 131.

DÖLGER, FRANZ
— Magyarországról a bizánci politikában, XII. sz. I. 75 ● a német-bizánci viszonyról. III. 66 ● és Schnelder, A.
— — bizantinológiai könyvészete. III. 26.

DÖLLINGER, J.
— a középkori szekták történetéről. I. 142.

DÖME KÁROLY
— irodalmi működése a XVIII—XIX. sz. fordulóján. II. 615 ● katolikus egyházi irata, 1814., II. 573 ● klerikális röpirata, 1792., II. 502 ● versfordítása Napóleon bukásáról, 1826., II. 566.

DÖMÖLK
—i apátok, ld. Koptik Oddo, Nemes Gáspár (XVIII. sz.) ● -i bencés apátság története. I. 63—64. III. 63.

DÖMÖS
—i apátság alapítólevele, 1138., I. 55 ● -i konfliktus Hunyadi János és a pápa között. I. 164.

DÖMÖTÖR SÁNDOR
— kenesei parasztokról, XVIII. sz. II. 49, 169.

D. DÖMÖTÖR TEKLA
— népies színjátszó hagyományainkról. III. 121 ● a passiójátékról. I. 214.

DÖMÖTÖRI GYÖRGY
— versgyűjteménye Zrínyi halálára, 1664., III. 104.

DÖMSÖD
—i ref. egyház tolerancia-ünnepe, 1782., II. 273.

DÖRY FERENC
— Esterházy Miklósról. I. 371 ● Forster Gyuláról. III. 49 ● a Héderváry-oklevéltárról. III. 48 ● a katonai Mária Terézia-rendről. II. 184 ● Kollányi Ferencről. III. 50 ● Lózs úrbéri szerződéséről, 1685., I. 370 ● Wesselényi Ferencről. I. 377 ● és Kammerer E.
— — Zichy-okmánytára. I. 171.

DRÁBIK (Drabicius) MIKLÓS
— élete, jóslatai, kivégzése XVII. sz. I. 353, III. 100 ● kapcsolata Comeniussal. I. 353 ● -nál Redinger svájci lelkész látogatása. I. 431 ● -sal való összeköttetés vádja Kalinka Joachim ellen. I. 392.

DRĂGANU, NICOLAE
— egy régi (XVII. sz.) iratról. I. 347 ● az erdélyi román irodalom történetéről. II. 495 ● a románok IX—XIV. századi elterjedéséről helynevek alapján. I. 82 ● a XVIII. századi román népies irodalomról. II. 229 ● és Şotropa, Virgil.
— — a naszódi román iskolázásról. II. 205.
DRÁGFI BERTALAN (erdélyi vajda)
— szerepe a XV. sz. végén. I. 203.
DRÁGFFY JÁNOS (temesi ispán)
— magyarnyelvű irásai, 1524., I. 199.
DRÁGHI TAMÁS (személynök)
— és Thuróczy János, XV. sz. I. 146.
DRAGOMIR, SILVIU
— Samovic püspök levelezéséről, 1791., II. 379 ● Bécs és az erdélyi románok viszonyáról, 1791—1792., II. 379 ● az erdélyi román ortodoxia kapcsolatáról Oroszországgal, XVIII. sz. II. 123, 204 ● az erdélyi román egyházról, XVIII. sz. I. 434, II. 122—123, 204 ● és Cioban, V.
— — adatközlése 1791—1792 időszakára. II. 378.
DRAGONER BÉLA
— a belgrádi ütközetről, 1717., II. 74.
DRAGONI GÁSPÁR (prédikátor)
— és a körmendi iskola, XVI. sz. I. 266.
DRAGUIGNAN
—i hadifogsága Kisfaludy Sándornak. II. 611.
DRAHONICZ, ld. Bartoss.
DRAKULICS PÁL
— Konsztantin Mihály krónikájáról, XV. sz. I. 152.
DRASENOVICH MÁRIA
— Zrínyi Miklós könyvjegyzetei. I. 380.
DRASKOVICH GR.-család
— levéltára. I. 14, 227 ● vitája Sárvár mezővárossal. I. 241.
DRASKOVICH GÁSPÁR GR.
— és Zrínyi Miklós egyezséglevele, 1651., I. 380.
DRASKOVICH GYÖRGY (kalocsai érsek)
— szerepe a tridenti zsinaton, 1562., I. 286 ● velencei követeket informál, XVI. sz. I. 315.
DRASKOVICH GYÖRGY (győri püspök)
— és a soproni jezsuita kollégium, 1636., III. 102.
DRASKOVICH JÁNOS BR.
— és a róla elnevezett Draskovich-obszervancia szerepe a hazai szabadkőművességben, XVIII. sz. II. 344.
DRASKOVICH MIKLÓS (országbíró)
— Thökölyhez pártol, 1683., I. 402.
DRAU, ld. Dráva.
DRÁVA
— melléki aranymosás, 1802., 1821., II. 457 ● parti jelenet Imre és András között. I. 89, 93 ● vidéki megyék kir. biztosa: gr. Széchenyi Ferenc. II. 300.
DREBITKA FERENC
— *Egy kis költemény nagy világútja.* II. 144 ● Faludi *Hymnus*ának spanyol eredetéről. II. 144.
DRÉGELY VÁR
— elfoglalása Ali basa által. I. 290 ● katonai szerepe a XVI. században. I. 288, III. 92.
DRÉGELYPALÁNK
—i ref. egyházmegye története. I. 254, 466.
DRESSLER KERESZTÉLY (ev. lelkész)
— latinnyelvű magyar története, 1792., II. 592.
DREVENYÁK FERENC (tanácsos)
— mint a bécsi udvar besúgója I. Ferenc korában. II. 485.
DREVES, G. M.—Blume, Cl.
— *Analecta hymnica* c. gyűjteménye. I. 102.
DREXELIUS, JEREMIÁS
— iratának magyar átdolgozása Dévay Andrástól, 1764., II. 190. III. 120.
DREZDA
—i csata és magyar szereplői, 1813., II. 567 ● -i gyűjtemények török iratal. I. 234 ● -i könyvtár német újságlapjai Bethlen Gábor korából. I. 230 ● -i levéltár magyar vonatkozásai. I. 19, 172, 343 ● -i megegyezés, 1746., II. 105 ● -i udvarról Wraxhall követ följegyzései, 1779., II. 153 ● -i utazásáról (1722) Teleki Ádám emlékezései. II. 24.
Dreyssigst-Ordnung, 1784., II. 256.
DRIAULT, E.
— Napóleon és Európa. II. 500 ● Napóleon keleti politikájáról. II. 557.
DRIESCH, GERARD CORNELIUS
— leírása gr. Virmondt törökországi követségéről, 1722., II. 73.
DRINÁPOLY
— elfoglalása a török által, 1361., I. 121 ● ellen magyar-szerb-román erők felzárkózása, XIV. sz. I. 109.
DRKAL, S.
— a Kaunitz-uradalomról, XVIII. sz. III. 117.
DROSTE, O. (svájci szerző)
— alapján hazai katolikus reflexió a reformáció emlékünnepére, 1820., II. 573.
DROTTBOOM, G.
— a kontinentális zárlat gazdasági hatásáról. II. 478.
DRUFFEL, A.—Brandi, K.—Goetz, A.
— aktakiadása a bajor uralkodóház XVI. századi történetéhez. I. 278
DRUGETH-család
— felemelkedése. I. 116 ● és Homonna reformációja. I. 259 ● ősei, története. I. 117.
DRUGETH BÁLINT, ld. Homonnai Drugeth.
DSÁFER, ld. Dzsáfer.
DSELÁLZÁDE MUSZTAFA (diváni jegyző)
— török munkája az országról és az utakról, mint a XVI. századi magyarországi harcok forrása. I. 197, 231.
DU BELLAY, GUILLEAUME (francia követ)
— német útja, munkája, XVI. sz. I. 281.
DU CANGE
— latin szótára. III. 61.
DU HÉRON (francia tiszt)
— jelentése Buda ostromáról, 1686., I. 410.
DU MAINE HG.
— és Rákóczi Franciaországban. I. 471.
DU MAY, LOUIS
— iratai az 1664-i háborúról. I. 384.
DU RIEN, G. N.
— Warner török leveleiről, XVII. sz. I. 352.
DU VERNAY
— és Thököly, 1683., I. 400.
DUALSZKY JÁNOS
— Révay László naplójáról. I. 330, 357.
DUBAY, D. A.
— körmöci levelekről, XVI. sz. I. 245.
DUBNIC
—i krónika, XV. sz. I. 43, 45, 147.
— — irodalma. I. 147 ● Nagy Lajos itáliai hadjáratairól. I. 122 ● tartalmazza János minorita és Küküllei szövegét. I. 105.
—i levéltárban Bethlen Gábor levelei. I. 333 ● -i plébános, Jan Baltazár Magin. II. 92.
DUBOVITZ ISTVÁN
— földrajzi könyvészete. III. 23.
DUBRAVIUS (Dubravszky) JÁNOS
— budai látogatása, cseh történetének magyar vonatkozásai. I. 190.
DUBSKY, J. N., FRH. V.
— a boszniai háborúról, 1737—1739., II. 95.
DUDA JÁNOS
— Endrődy Jánosról. II. 615.
DUDÁS ANDOR
— szerb paróchiákról, 1780., II. 206.
DUDÁS GYULA
— a bácskai jakobinusokról. II. 518 ● a bácskai oktatásügyről, könyvtárakról, II. 127, 212 ● Hunyadi Jánosról. I. 162 ● II. József tanügyi utasításairól. II. 279 ● kozák telepről Magyarországon. II. 248 ● a magyarországi szerbekről. I. 419, 460, II. 38 ● a napóleoni háborúkról. II. 554 ● a pandurokról, XVIII. sz. II. 104 ● Petur bánról. I. 93, II. 624 ● Rákóczi harcairól a Tisza—Duna közén. I. 460 ● a szabad hajdúkról, XVI—XVII. sz. I. 240 ● Szerémi Györgyről. I. 189 ● a tiszai koronai kerületről. I. 419, II. 75, 101 ● a XVIII. sz.-i történetírásról. II. 136 ● a zentai csatáról, 1697., I. 411.
DUDICH (Dudith) ANDRÁS
— humanista szerepe, francia kapcsolatai, XVI. sz. I. 269.
DUDIK, B.
— II. Ferdinánd levelezéséről. I. 366 ● morva adatokról Svédországban. I. 233 ● olaszországi kutatásairól. I. 19 ● Nagyvárad ostromáról, 1598., I. 318 ● svédekről Cseh- és Morvaországban, 1644—1650., I. 345.
DUDITH ANDRÁS, ld. Dudich.
DUGONICS ANDRÁS
— adatai, munkái; róla irodalom. II. 303—304 ● *Etelka* c. regénye, 1788., II. 303, 341, 354, 595 ● följegyzései. II. 278, 303, 341, 509—510 ● hatása Katona Józsefre. II. 624 ● irodalmi szerepének ált. jellege. II. 218 ● mint nyelvújító. II. 304 ● mint történész. II. 595 ● és a szláv kérdés. II. 499.

DUHR, BERNHARD
— a jezsuiták történetéről. I. 373.
DUIŠIN, V. A.
— a vajdasági szerb nemességről a XVIII. században II. 126.
DUKAI TAKÁCH JUDIT
— irodalmi szerepe; róla irodalom. II. 614.
DUKAI TAKÁCH TERÉZIA
— versei, 1806., II. 614.
DUKAS (bizánci görög szerző, XV. sz.)
— magyar vonatkozásai. I. 109, 151 ● szövege és az *Ekthesis Chronika*. I. 152.
DUKAS MIHÁLY (bizánci császár)
— koronát küld I. Gézának. I. 73 ● korona küldéséről Decsy Sámuel irata, 1790., II. 594 ● tisztviselője: Attaleiates. I. 48.
DUKONY MÁRIA
— *Az Alföld felfedezése*. II. 423.
DULDNER, J.
— Schesaeus beszédéről a berethalmi zsinaton. I. 300.
DULLINGER, J.
— Ausztria keleti kereskedelmi vállalatairól, XVIII. sz. II. 59.
DUNA
— és az 1809-i háború. II. 553 ● leírása, térképei. I. 406, 414, II. 237 ● szabályozására javaslat, 1722., II. 79 ● Száva vízút. II. 474 ● Tisza csatorna. II. 62, 177, 475 ● és a török háború. II. 296 ● -i első gőzhajó, 1817., II. 468 ● -i hajóhadak története. I. 165, 287, II. 75 ● -i híd kérdése. II. 258, 261. III. 122 ● -i kereskedelmi hajózás fejlődése. I. 79, 128, 244, 396, II. 62, 153, 176, 257, 472, 474, 476, 478 III. 71, 122 ● -i kereskedelmi társaság kérdése, 1790 k. II. 389 ● -i Tudós Társaság. I. 217 ● -i utazások, 1687., 1740., I. 414, II. 24.
DUNAALMÁS
—i hegyközség, 1754., II. 47.
DUNAFÖLDVÁR
— bevétele, 1705., I. 461—462.
DUNAJEC
—i kereskedelmi út terve. I. 470.
DUNAKÖMLŐD
— települése. II. 248 ● -i harcok, 1705., I. 461—462.
DUNAPENTELE, ld. Sztálinváros.
DUNASZEKCSŐ
— múltja, egyházi viszonyai. II. 117.
DUNAVECSE
—i ref. egyház. I. 255.
DUNOD, ANTID PÁTER
— erdélyi küldetése az 1680-as években. I. 430, 433.
DUPRÉ—Theseider, E.
— Sienai Szt. Katalin és Nagy Lajos összeköttetéséről. I. 114.
DURAY KÁLMÁN
— a budai, pesti, és váci céhekről. II. 55, 460.
DURAZZO
—i ága az Anjou-háznak és a nápolyi háborúk, XIV. sz. I. 121 ● -i (Kis) Károly magyarországi epizódja, 1385—1386., I. 105, 107—108, 136—137, 146 ● -i (Nápolyi) László magyar trónkövetelése a XIV. sz. végén. I. 137.
DURDIK, JÁN
— a XV. sz. haditechnikájáról. és a huszitákról. III. 73—74.
DURHAM
—i másolat Basire Izsák iratáról, 1653—1659., I. 349.
DUROVIČ, J.
— a szlovák evangélikus irodalomról a toleranciáig. II. 111.
DURST, R.
— Erzsébet királyné (Albert özvegye) kapcsolatairól Ausztriával, 1439—1442., I. 162.
DURY, JOHN (skót lelkész)
— protestáns uniómozgalma és I. Rákóczi György. I. 346.
DUS LÁSZLÓ
— antiklerikális versről, 1790., II. 330 ● Bihar vármegyéről 1790-ben. II. 347.
DUSKÁS FERENC (debreceni bíró)
— élete és kereskedői szerepe a törökkorban. I. 244.
DUSSIEUX, L.
— a magyarok franciaországi kalandozásairól. I. 41. és Soulié, E.
— — kiadta Dangeau naplóját. I. 443.
DUSSIEUX és szerzőtársai
— szőlőművelési és borászati szakkönyvének átdolgozásai, 1805—1814., II. 436.
DUTENS
— francia útikalauza, 1775., II. 231.
DÜCK, J.
— a brassói gimnázium történetéről. I. 267, II. 129.
DÜMERT DEZSŐ
— Kazinczy-levelekről. II. 602.
DÜMMLER, E.
— Berengár történetéről. I. 41 ● a dalmáciai szlávok őstörténetéről. I. 35—36 ● a délkeleti határgrófságokról, 795—907., I. 35 ● a hét gyászmagyar mondájáról. I. 41 ● a keleti frank birodalom történetéről. I. 36, 40 ● Piligrimről és a lorchi érsekségről. I. 30 ● és Köpke.
— — Nagy Ottó császárról. I. 40.
— és Miklosich, F.
— — kiadta a Cyrill és Method-legendát. I. 28.
DVIHALLY ANNA MÁRIA
— a budai szőlőművelésről. I. 417.
DVORÁK, M.
— I. Lipót leveleiről Lobkowitz Wenzelhez, 1657—1674., I. 375, 385, 395.
DVORCSÁK GYULA
— az első magyar színielőadásról. II. 627.
DVORTSÁK GYŐZŐ
— Rákóczi sárosi főispáni beiktatásáról. I. 460.
DVORNIKOVITS MIHÁLY (váci püspök)
— jelentése az egyházi javakról, 1700., I. 423 ● szerepéről irodalom. I. 423.
DZSÁFER (pasa)
— és a mezőkeresztesi csata, 1596., III. 95.
DZSÁFER (pasa)
— temesvári szerepe, 1687—1697., III. 108.
DZSAJHÁNI (mohamedán szerző)
— X. századi forrásszövege. I. 24.
DZSEM HERCEG
— török trónkövetelő és Mátyás király, XV. sz. I. 176.

E.
— a bányákról Bocskai korában, 1606., I. 320.
E. D. G. K. (= Königseck tábornok)
— tervezete az erdélyi szászok megmentéséről és Havasalföld telepítéséről, 1725., II. 36.
EBENDORFER TAMÁS (bécsi tanár)
— diáriuma Zsigmond koráról. I. 110 ● osztrák krónikája és egyéb művei, XV. sz. I. 149, 159, 166. III. 75.
EBENHÖCH FERENC
— a győri főesperesség 1698. és 1748-i egyházlátogatási jegyzőkönyveiről. II. 114.
ÉBER J.
— Erdély szobrászati emlékeiről. I. 186 ● Budapest középkori emlékeiről. I. 186
ÉBER LÁSZLÓ
— almakeréki falfestményekről. I. 135 ● Donner és Troger magyarországi szerepéről. II. 147 ● a szigetvári templom kupolafestményéről. II. 233.
EBERGÉNYI LÁSZLÓ
— és Bivolinyi István. I. 439 ● és Széchenyi György levelezése. I. 414, 451, II. 68.
EBERHARDT B. és Herrmann E.
— a veszprémi papság könyveiről, XIX. sz. II. 588.
EBERMANN, R.
— a törökfélelemről az egykorú német irodalomban. I. 230.
EBESFALVA
—i tiszttartói utasítás, 1630., I. 344.
ÉBLE GÁBOR
— a debrői, parádi uradalomról. II. 42 ● az ecsedi uradalomról, úrbéri perről. II. 42, 50, 168, 455 ● *Egy labanc Dessewffy*. I. 457 ● *Egy magyar nyomda*, XVIII. sz. II. 211 ● *Egy régi pesti palota*. I. 232 ● az 1741-i országgyűlésről, insurrectióról. II. 100, 103 ● a Harruckern és Károlyi-családról. II. 42 ● Károly főhg.-ről Pesten, 1803—1804., II. 588 ● Károlyi Ferencről. I. 437, II. 16, 42, 50, 69, 79, 100 ● Károlyi Sándorról. I. 437, 471, II. 16 ● katonai sérelmeinkről, 1758., II. 184 ● kiadta Juhász Máté Károlyi-búcsúztatóját. II. 16 ● a nagykárolyi palotáról, kápolnáról. II. 117, 232 ● Nyíregyházáról. II. 42, 50 ● és Pettkó B.
— — a Károlyi család birtokainak történetéről. II. 42.
EBREICHSDORF
—i verselő: Hödl Joachim. II. 522—524.
Echo Belgicum
— c. vers II. József ellen. II. 298.
ECKARD, H. v.
— kiadta Gentz Frigyes iratait. II. 486.

ECKARTSHAUSEN
— és Katona József. II. 625.
ECKHARDT SÁNDOR
— I. András francia zarándokairól. I. 47 ● Anonymusról. I. 44 ● Asztrik érsek származásáról. III. 66 ● Attiláról a mondában. I. 147 ● Balassi Bálintról (kiadással). I. 271, III. 89, 90 ● Batthyány Boldizsár francia útjáról. I. 241 ● Bessenyei eszméiről. II. 219 ● Bornemissza Péterről (kiadással). III. 86 ● a Contrat Socialról. II. 344 ● az emberevő magyar meséjéről. I. 38 ● a francia forradalom eszméiről Magyarországon. II. 328, 330, 339, 344, 347, 402, 505, 512, 516—517 ● francia tanulmánykötete. I. 218 ● franciákról Magyarországon a forradalom idején. II. 501 ● Gosztonyi János humanista szerepéről. I. 218 ● jobbágylevelekről. III. 83 ● Konstantinos Manasses szövegéről, XII. sz. I. 50 ● magyar hírekről régi francia újságokban. I. 385 ● magyar humanistákról Párizsban. I. 218—219 ● magyar rózsakeresztesekről. II. 222, 263 ● magyarokról francia egyetemeken. I. 66 ● a pannóniai hun történet keletkezéséről. I. 38, 87 ● Rimay Jánosról (kiadással). III. 96 ● Szegedy Lőrinc leveleiről. III. 86 ● a szendrői hegedős énekről. III. 88 ● szerk.: *Úr és paraszt.* I. 206, 239 ● XVI. századi levelezésekről. I. 232, III. 90 ● Trenk Frigyesről. II. 328 ● Várdai Istvánról és a magyar követségről, 1457., I. 165 ● végvári vitézek gúnyversről. III. 88.
ECKHART FERENC
— a bécsi udvar gazdaságpolitikájáról. II. 60, 159, 166, 173—175, 177—178, 182, 190; jobbágypolitikájáról, XVIII. sz. III. 120 ● a bécsi udvari kamarai levéltárról. I. 19 ● Bocskai és hívei közjogi felfogásáról. I. 321 ● a diplomatikai kritikáról. I. 54 ● az erdélyi agrárreformról. I. 296, II. 38 ● a főbányagrófi hivatal szervezéséről. I. 284 ● a földesúri büntető jogról, XVI—XVII. sz. III. 83 ● a hiteles helyekről. I. 112 ● ism. Csekey tanulmányát a pragmatica sanctióról. II. 83.
— — Szekfű Száműzött Rákócziját. I. 471.
— a jog- és alkotmánytörténet kérdéséről. I. 58 ● a jog- és államtudományi kar történetéről. II. 210 ● Károlyi Árpádról. III. 50 ● kereskedelmünk közvetítőiről, XVIII. sz. II. 59, 178 ● a királyi adózásról 1323-ig. I. 95 ● a közös vámterület történetéről. II. 173, 259 ● magyar alkotmány- és jogtörténete I. 59, II. 85, 87—89 ● a magyar kamarai levéltár szervezéséről, XVIII. sz. II. 187 ● Mária Teréziáról és a parasztkérdésről. II. 191—192 ● néhány árpádkori oklevélről. III. 68 ● megjegyzése az államtanácsról. II. 101 ● a pápai és császári okleveles gyakorlatról. I. 53—54 ● egy politikai házasság tervéről, XIV. sz. I. 122 ● a praecedentia kérdéséről a rendi országgyűlésen. II. 88 ● a püspöki székek betöltéséről a XVIII. sz.-tól. II. 579 ● a szentkorona-eszme történetéről. I. 194 ● Verbőczi-kori formulás könyvről. I. 194 ● vitája a leánynegyedről. III. 63 ● és Szekfű Gy., Takáts S.
— — a budai pasák magyarnyelvű leveleiről. I. 234*
ECKSTEIN, F.
— a nemesi felkelés egészségügyéről, 1809., II. 545.
ECSED
—i láp eresztése, XVIII. sz. II. 167, 178 ● -i ref. lelkész: Laskai János. III. 98 ● -i úrbéri per, 1776-tól. II. 168, 455 ● -i uradalom és a Károlyiak. II. 42, 50 ● -i vár, 1619., III. 97.
ECSEDY ISTVÁN
— a Hortobágy életéről. II. 43.
ECSEG
—i pusztai társadalom, XVIII. sz. III. 117.
ÉCSKA
— leírása, 1817., II. 448.
ÉCSY Ö. ISTVÁN
— a Csokonai-irodalomról. II. 607 ● csurgói paskvillusváltozatokról, XVIII. sz. II. 189—190 ● Pálóczi Horváth Ádámról. II. 611.
EDELÉNYI, ld. Szabó.
EDELING, JOACHIM
— magyarországi utazása, 1580., I. 276.
EDELSHEIM-GYULAI GR.-család
— felsőelefánti kastélyának mennyezetképei, XVIII. sz. II. 146.
EDÉNYI MÁRTON
— Dóme Károlyról. II. 502, 615.
EDER, G.
— I. Ferdinánd reformjavaslatairól a tridenti zsinaton. I. 286.
EDER, KÁROLY JÓZSEF
— az erdélyi szászok történeti jogairól, 1792., II. 377 ● irata a *Supplex Libellus* ellen. II. 238, 378—379 ● ismertetése Erdélyről, 1796., II. 413 ● kiadta a *Scriptores* c. forrásművet, 1797., I. 5, II. 592.
— — benne Schesaeus eposzának elejét. I. 300 ● Somogyi Ambrus szövegét. I. 291.
— *Observationes* c. munkája Erdély történetéről, 1803., I. 144, II. 215, 592.
ÉDES GERGELY
— mint leoninista versszerző. II. 616.
ÉDES ISTVÁN
— verse a nemesi felkelőkhöz, 1809., II. 549.
Edictum militare, 1703., I. 462.
EDMUND IRONSIDE (angolszász király)
— fiainak menekülése Szt. István udvarába. I. 47, 71, III. 66
EDRISI (Idrisi; arab geográfus)
— XII. századi kozmográfiájának magyar vonatkozású adatai. I. 50, III. 61.
EDUA
— IV. László szeretője. I. 102.
EDVI ILLÉS A.
— a magyarországi bányászat és ipar fejlődéséről. II. 54 ● szerk.: *A m. korona országainak gyáripara*, 1898., II. 56 ● a renaissance kovácsolt vasmunkákról. I. 187.
EDVI ILLÉS PÁL
— az 1809-i nemesi felkelőkről. II. 544.
EDVARDUS, SEBASTIAN
— pietista-ellenes irata, 1729., II. 112.
EDWARD, IV. (angol király)
— és Magyarország, XV. sz. I. 179. III. 78.
EGE JÓZSEF
— urbariális kézikönyve, 1821., II. 453.
EGER
— város helyzete a XVII. század végén. I. 419.
— — megállapodása Fenessey püspökkel, 1695., I. 419 ● művészete a XVIII. században. II. 232 ● országgyűlési képviseletének kérdése, 1790., II. 317 ● története a XVIII. században. II. 56.
—ben maradt törökök 1687 után. I. 411.
EGRI
— csillagvizsgáló története 1762-től. II. 217 ● egyház Szt. János könyvének gazdaságtörténeti adatai. I. 237 ● egyházmegye helyrajzi története. I. 62.
— — pápai tizedszedési registruma, XIV. sz. I. 113 ● statutumai, 1767., 1773., II. 199 ● és a munkácsi unitus püspökség függetlenítése, 1771., II. 205 ● szétosztása és a kassai és szatmári püspökség megalapítása, 1804., II. 579.
— érsekség felállítása, 1804., II. 579 ● foglyok, 1603. III. 95 ● főkapitány tizedszedő utasítása, XVI. sz. I. 237 ● gimnázium története. II. 208.
— — igazgatója: ld. Szuhányi X. Ferenc. II. 503.
— honfoglaláskori temető. III. 60 ● joglíceum története 1740-től. II. 132 ● kanonokok, ld. Habardy László, Kovács Mátyás, Nováky József ● káptalan levéltára. III. 43 ● kereskedő: Barchetti József, 1804., II. 417 ● könyvtár alapítása (1793) és történetének irodalma. II. 588 III. 118 ● líceum építése Fellner Jakab által, XVIII. sz. II. 232, 279.
— — kápolnája, freskói. II. 233.
— működése Kracker és Maulbertsch festőművészeknek, XVIII. sz. II. 233 ● papnevelés története a XVIII. században. II. 114 ● papnevelő szeminárium felállítása II. József alatt. II. 270—271 ● papok, ld. Baloghy József, Kassai József ● püspöki instrukciók (1794—95) és a sommás házassági köteléki per. II. 579.
— — palota építése Fellner Jakab által, XVIII. sz. II. 232 ● uradalom megszerzése Estei Hyppolit által. I. 205 ● uradalmi számadáskönyvek a XV. sz. végén és a XVI. sz. elején. I. 202, 205.
— püspökök, ld. Bakócz Tamás, gr. Barkóczy Ferenc, gr. Erdődy Gábor Antal, Estei Hyppolit hg., gr. Esterházy Károly, Frangepán Ferenc, Losy Imre, Ludányi Tamás, Oláh Miklós, Telekessy István, Verancsics Antal ● püspökökről N. Schmitth munkája, 1768., I. 62, II. 114 ● székesegyház jelentősége a XII. sz.-ban. III. 65 ● szervita, ld. Szeitz Leó ● tanár, ld. Pápay Sámuel ● tanulóévei Skerlecz Miklósnak. II. 385 ● templom szobrászati emlékei J. A. Krausstól, XVIII. sz. II. 233 ● útleírás, 1818 (Beudant). II. 427 ● vitézek III. 95; kivívják a ref. vallásgyakorlatot, XVI. sz. I. 262 ● vándorgyűlés, 1952. III. 92 ● vár eleste, 1596., I. 318.

— — élete a XVI. században. I. 288, 318 ● gazdálkodása a XVI. században. I. 237 ● kapitányai, ld. Dobó István, Perényi Miklós, Rákóczi Zsigmond ● megerősítése és az olasz katonai építészek, XVI. sz. I. 288 ● ostroma és sikeres védelme a törökök ellen, 1552., I. 290, III. 92.
— — — az egykorú irodalomban. I. 227, 273 ● török források szerint. I. 231. III. 94.
— — ostroma és feladása a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 457, 470 ● tüzérsége, 1690., I. 411 ● visszafoglalása a törököktől, 1687., I. 411.
EGER (Csehország)
— levéltárának Mátyás király szileziai uralmára vonatkozó iratai. I. 177.
EGER, FERDINAD BR. (államtanácsos)
— és II. József magyarországi intézkedései. II. 281.
EGERVÖLGY
—i hitvallás, XVI. sz. I. 262.
EGGENBERG, RUPRECHT (császári hadvezér)
— jelentése a sziszeki csatáról, 1593., I. 317.
EGGER, A.
— az osztrák népiskola reformjáról Mária Terézia idején. II. 207.
EGGER, C. V. D., FRH. V.
— útleírása Ausztriáról, 1810., II. 426.
EGGERER, A.
— a pálosrend történetéről, 1663., I. 61.
EGRES
—i ciszterci apátság és birtoktörténete. I. 63, 78, III. 63.
EGRESPATAKI ANDRÁS
— verse Bocskai Istvánról. I. 319.
EGRY LÁSZLÓ
— mint Esterházy-jószágfelügyelő, birtokösszeírásai, 1720., II. 47.
Egy a Rhénus vize partján táborozó magyar lovas katonának levele, 1796 (Gvadányi József). II. 373, 519.
Egy bécsi embernek levele..., 1781 (Anton Wittola). II. 273.
Egy evangélikus nemes hazafi... beszélgetései..., 1792., II. 394.
Egy falusi nótáriusnak budai utazása, 1790 (gr. Gvadányi József). II. 373.
Egy gondolat a gazdaságbeli tisztviselőknek neveléséről, 1824., II. 447.
Egy igaz hazafi intése, 1790 (Darvas Ferenc). II. 313.
Egy igaz hazafiunak elmélkedései, 1790., II. 317.
Egy igaz magyar hazafinak ... versei (II. József ellen). II. 298.
Egy jó hazafiától származott intés, 1790 (Darvas Ferenc). II. 313.
Egy katolikus kereszténynek vallástétele, 1791., II. 334.
Egy kérdésnek megvilágítása, 1777., II. 201.
Egy magyar katonának ... feljegyzései, 1792 (Szlávy János). II. 507.
Egy magyar társaság iránt való jámbor szándék, 1790 (Bessenyei György). II. 357.
Egy nagy nevezetű külső országi embernek gondolatai, 1791 körül. II. 331.
Egy nemes biztatás..., 1796., II. 519.
Egy szerény falusi gazda, 1790., II. 434.
EGYED
—i apátság története. I. 63. III. 65.
EGYED ANTAL
— ismertetése a pécsi püspökségről, 1824., II. 579 ● leírása Bonyhádról, 1823., II. 419.
EGYED FERENC
— Göcsej népességéről, XVIII. sz. II. 31.
EGYED FERENC
— a homoródszentpáli unitárius egyház történetéről. I. 255.
Egyenes és üdvösséges beszélgetés, 1790 körül. II. 339.
Egyenes szívű magyar, 1790 (Okolicsányi József). II. 324.
Egyházi értekezések, 1820—1824., II. 407.
EGYIPTOM
— Faludi drámájában, 1749., II. 145 ● -ból Napóleon visszatérése. II. 531 ● -i — szkita — magyar azonosítás mesei, 1802., II. 595.
Das ehemals gedrückte ... Königreich Hungarn, 1688., I. 414.
EHRENBERG
— a Fuggerek történetéről. I. 210.
EHRENFELS, J. M. B.
— juhtenyésztési írásai, 1816—1817., II. 440.
EHRENREICH, GEORG (császári ezredes)
— Bocskai elleni harcairól (1604—1606) följegyzés. I. 319.
EHRENREICH, GR. V. SEBAU (császári biztos)
— levelei Erdélyből, 1703., I. 443.
EHRENREICH, JOHANN LUDWIG, GR. V.
— munkája az osztrák ipari és kereskedelmi törvényekről, 1819—1821., II. 473.
EHRHARD, L.
— Louis de Rohan követségéről a bécsi udvarban. II 197.
EHRLINGER JÁNOS
— és soproni rajziskolája a XIX. század elején. II. 585.
EHRNSPERGER, JOHANN (lőcsei rk. pap)
— beszéde a lipcsei csata alkalmából, 1813., II. 562 ● beszéde Párizs elestekor, 1814., II. 563.
EIERMANN, A.
— Schwendi Lázárról. I. 289.
Eigentliche Beschreibung, wie der Báthori Gábor... gelebt, 1631., I. 328.
Eigentliche und umständliche Beschreibung der ... Vestung Temeswar, 1716., II. 71.
EIMANN, JOHANN (újszíváci jegyző)
— *Der deutsche Kolonist* c. munkája, 1822., II. 247 ● leírása Bács megyéről, 1822., II. 416.
Ein paar Worte über die Trenkische Trauerrede, 1790., II. 300.
Ein Ungar bey dem Tode seiner Königin, 1780., II. 195.
Ein unpartheiisches aber lautes Wort, 1790., II. 324.
Eine Beilage um Pasquill von den Verläumdeten, 1786., II. 264.
Eine Seltenheit, oder der ächte Bürgersinn, 1792., II. 394—395.
Eines freymüthigen ... Ungarns Erörterung, 1791., II. 361.
Eines scharfsinnigen Chymici Gedanken, 1757., II. 170.
Einige der wichtigsten Hungarischen Landtags-Acten, 1790., II. 367.
EIRENE (= Piroska, Szt. László lánya)
— házassága Komnenos Jánossal. I. 74.
EISELE GUSZTÁV
— munkái Gömör és Borsod megyék bányászatáról. II. 54.
EISENSTADT, ld. Kismarton.
EITZING, BR.
— konstantinápolyi követi utazásának (1579) leírása Porsius által. I. 314.
EIZING, ULRIK
— kimutatása a királyi jövedelmekről V. László idejében. I. 164 ● mint Albert végrendeletének hamisítója. I. 145.
EKKEHARD
— leírása kalandozó magyarok Sankt Gallen-i táborozásáról, 926., I. 29.
EKKEHARD, AURAI
— krónikája, XII. sz. I. 48.
Ekthesis Chronika
— c. XVI. századi görög szöveg magyar vonatkozásai. I. 152.
Elaborata excelsae ... Deputationis in Commercialibus ... 1791, ordinatae, 1826., II. 385—387.
Elaboratum sive opinio Deputationis ... (1802) *de fundo publico*. II. 475.
ELDERBACH (Ellerbach) család
— szerepe, XV. sz. III. 73.
Elé vigyázz, 1791., II. 375.
Elegia in solennitatem per comitatum Bacsiensem celebratam, 1790., II. 365.
Elegia, qua poeta Marusianus respondet, 1798., II. 523.
ELEK D.
— János Zsigmondról. III. 93.
ELEK ISTVÁN
— Csokonai versművészetéről. II. 608.
ELEK OSZKÁR
— Bessenyei Györgyről. II. 220 ● Kont Istvánról irodalmunkban. I. 132 ● Napóleonról irodalmunkban. II. 557 ● Sidney magyar vonatkozásairól. III. 90.
ELEK PÉTER
— Szarvas és Szentes vidéki gazdaságföldrajzi kutatásai. II. 43.
ELEK S.
— országgyűlési paskvillusokról, 1802., II. 533.
ELEKES GYÖRGY
— Paracelsusról és magyarországi visszhangjáról. II. 217 ● Weszprémi Istvánról. II. 217.
ELEKES LAJOS
— Budáról mint Mátyás székvárosáról. I. 156 ● Dózsa Györgyről. III. 80 ● Hunyadi Jánosról tanulmányai. III. 75—76 ● ism. Mályusz Zsigmond-kori okmánytárát. III. 70 ● a királyi és főúri udvarról. I. 182 ● a központo-

sítás belső erőforrásairól, XV. sz. III. 74—75 ● a magyar nép szövetségeseiről és ellenségeiről a török ellen. III. 75 ● a magyar román viszonyról, XV. sz. I. 154, 176 ● a magyar történettudomány helyzetéről. III. 47 ● Nagy István moldvai vajda politikájáról. I. 176 ● része az egyetemi tankönyvben. III. 46 ● *A román fejlődés alapvetése*. I. 121.
ELEKES M.
— Rozsnyai Dávidról. I. 426.
ELEMY KLÁRA
— Rudolf király koráról. I. 316.
Elenchus actorum ... deputationis in contributionalibus II. 382.
Elenchus actorum ... deputationis in juridicis. II. 394.
ELENYÁK GYÖRGY (piarista)
— verse I. Ferenc visszatérésekor Bécsbe, 1814., II. 564.
ELEONÓRA (királyné, I. Lipót özvegye)
— megerősíti a szatmári békét, 1711., II. 67.
ELEONÓRA (modenai hercegnő)
— mint Aragóniai Beatrix nővére. I. 173.
ÉLES GÉZA
— Rákóczi pénzéről. III. 116.
Eleutherii Pannonii mirabilia fata, 1790 (Horányi Elek). II. 314, 326.
ELICKER, K.
— Buljkes telepítéséről 1786-ban. II. 248.
ELISABETH, MADAME
— és Marie Antoinette. II. 353.
ELLENBRECHTSKIRCHEN, ld. Wolfger.
ELLEND JÓZSEF
— Barczafalvi Szabó Dávidról. II. 305 ● a sárospataki főiskoláról. II. 582.
Ellenőr
— c. ellenzéki politikai zsebkönyv, 1847., II. 543.
ELLERBACH-család, ld. Elderbach.
ELLERBACH (Nagy Lajos lovagja)
— tettei Suchenwirt Péter verseiben. I. 108.
ELLISSEN, A.
— Pusculus-kiadása. III. 75.
ELLRICH, AUGUST
— könyve a magyarok jellemzéséről, 1819—1825., II. 428.
Elmélkedés a reformáció harmadik századjának megünnepléséről, 1817., II. 573.
ELMER SÁNDOR
— a bécsi hadilevéltárról. III. 44.
Elmés megjegyzések ... Székely gonosz tétevényéről ..., 1786., II. 264.
Elogium de nobili insurrectione Croatico-Slavonica, 1814. II. 564—565.
Első Leopold császár diplomája, 1790., II. 376.
Első Mátyás király levele, 1790 (Baloghy József). II. 357.
ELSTER, L. (és mások)
— államtudományi szótára. II. 194.
ELSZÁSZ
—i franciák Délmagyarországon, XVIII. sz. II. 32—33, 152 ● -i jezsuita: J. Pfegler. III. 104 ● -i Keglevich-sírkő, 1793., II. 507 ● -i utazó: Zorn de Bulach Magyarországon, 1772., II. 153.
ELVERT, ld. D'Elvert.
ELZE, TH.
— Primus Tuber leveleiről. I. 25.
EMBER GYŐZŐ
— az államtanácsról. II. 181, 192 ● *A barokk rendi társadalom*. II. 27 ● Borié tanácsosról. II. 181 ● a commissariatus provincialisról, 1723., II. 87 ● az egységes monarchia gondolatáról. II. 181 ● a Habsburg-uralom szerepéről a magyar történetben. III. 117 ● a helytartói hivatalról, XVI. sz. I. 284 ● a helytartótanácsról tanulmányai. II. 61, 87, 119 ● ism. Kónyi M. dolgozatát az 1722-i bizottságról. II. 79.
— — Schünemannt II. József gazdaságpolitikájáról. II. 172 ● Szabó Dezsőt az úrbérrendezésről. II. 192 ● Walter munkáit az osztrák központi igazgatásról. II. 85, 181 ● H. Wolf könyvét a bánsági iskolákról. II. 127.
— jobbágyvándorlásról, XVIII. sz. II. 47 ● a magyar levéltárakról. III. 43 ● a magyarországi építészeti igazgatóságról. II. 473 ● része az egyetemi tankönyvben. III. 46 ● a szovjet és magyar történettudományról. III. 45 ● az úrbérrendezésről. II. 192 ● az újkori magyar közigazgatásról. I. 284, 367.
EMBER GYULA
— Kisfaludy Sándorról Draguignan-ban. II. 611.
EMBER NÁNDOR
— a magyar oktató meséről, 1786—1807., II. 305.
EMBER ÖDÖN
— a székelyek eredetének irodalmáról. I. 81. III. 27.
EMBER PÁL, ld. Debreceni Ember.
Az emberi polgársägba található valóságos elsőség, 1790., II. 332, 336.
Az Embernek és polgárnak oktató könyvetskéje, 1794., II. 508.
EMERICZY DÁVID
— a felkai ev. egyház történetéről. I. 255.
Emlékeztető oszlop, 1790 (Verseghy Ferenc). II. 357.
Empfindungen am Tage der ... Rückkehr—Feyer ... Franz des Ersten, 1814., II. 564.
Empfindungen der bürgerlichen Scharfschützen — Compagnie ... Pressburg, 1806 (Simon Peter Weber). II. 535.
ENDES-család
— levéltára. I. 14, III. 42.
ENDES MIKLÓS
— Csík-, Gyergyó-, Kászon-székekről. II. 186, 530 ● *Erdély három nemzete és négy vallása*. I. 294, II. 29.
ENDLICHER, STEFAN L.
— forráskiadványa, RMA. I. 4, 42.
— — benne a Dubnici Krónika. I. 147 ● János minorita szövege. I. 105 ● Küküllei János szövege. I. 105 ● a váradi regestrum. I. 92 ● városi kiváltságlevelek. I. 92, 99.
— kiadta Kottaner Ilona emlékiratát. I. 159 ● Szt. István törvényeiről. I. 52.
ENDRE, ld. András.
ENDREY Á.
— szemelvényei a kuruc költészetből. I. 447.
ENDRŐD
— leírása, 1824., II. 419 ● története a gyulai uradalomban. II. 50.
ENDRŐDI FRIGYES
— Basire Izsákról Erdélyben. I. 349.
ENDRŐDY JÁNOS
— költeményei a francia háborúk idejéből, 1798., 1801. II. 615 ● *A magyar játékszín*, 1792—1793 : II. 602 ● *A mái ... erkölcsi megromlottságnak okairól*, 1822., II. 584 ● *Oratiója* a nyilvános iskolákról, 1819., II. 584.
ENDRŐDY SÁNDOR
— Ányos Pálról. II. 302 ● Dugonics Andrásról (kiadással). II. 303—304.
Ének a gazdagrul. I. 213.
Ének a tokaji veszedelemről, 1697., I. 413.
Énekek könyve, 1785 (Ányos, Kreskay, Verseghy). II. 302.
Énekes gyüjtemény, 1799., II. 625.
ENG, P.
— Új- és Ószivác német településéről. II. 248.
ENGEL JÁNOS KERESZTÉLY
— adatai, történetírói szerepe; róla irodalom. II. 592 ● aktaközlése Szapolyai történetéhez. I. 195, 204 ● III. András első uralkodási éveiről. I. 102 ● cikke a felvidék és Bécs összeköttetéséről és a hazai utakról. II. 473 ● Dalmácia, Horvátország és Szlavónia történetéről. II. 197 ● ellen Pázmándi Horvát Endre fellépése, 1823., II. 595 ● felfogásával szemben (a dákóroman kérdésben) Major Péter. II. 497 ● felhasználja Rajlé szerb történetét. II. 498 ● Halics és Lodoméria történetéről, 1792., I. 22, II. 592 ● V. Istvánról és Kun Lászlóról. I. 92, 101 ● kiad. Cornides tanulmányait Anonymusról és az ősmagyar vallásról. I. 38, 44.
— — egy lengyel résztvevő naplóját az 1515-i kongresszusról. I. 196.
— II. Lajos és I. Zsigmond lengyel király tárgyalásairól, 1519—1521., I. 220—221 ● levelezése. II. 584 ● a magyar birodalom történetéről, 1796—1804., I. 20, 234, II. 592.
— — benne Dernschwam naplója. I. 189, 273 ● Ernuszt számadásai. I. 198 ● az erdélyi fejedelmi jövedelmek. I. 301 ● a fiumei események 1779 körül. II. 197.
— második összefoglalása a magyar birodalom történetéről, 1813—1814., I. 20, II. 25, 592 ● *Monumenta Ungrica* (= MU) c. forrásgyüjteménye. I. 4, II. 592.
— — benne: Bojthi Veres Gáspár szövege. I. 330 ● Keserüi Dajka János *Epistoldja*. I. 335 ● Taurinus eposza. I. 191 ● a Thurzó-féle II. Lajos-kori számadások. I. 198.
— összeütközése a bécsi cenzúrával. II. 590 ● Raguza történetéről, 1807., II. 592—593 ● Traianus hadjáratairól, 1794., II. 592 ● Ukrajna történetéről, 1796., II. 592.
ENGEL, L.
— az illuminátusok történetéről. II. 344.

ENGEL—JANOSI, F.
— Németausztria gazdasági és társadalmi viszonyairól, 1815—1848., II. 561.
ENGELBRECHT, MARTIN
— nyomán készült metszetek az osztrák örökösödési háborúról. II. 102.
ENGELMAJER SÁMUEL
— emlékbeszéde gr. Erdődy Antal egri püspökről, 1747., II. 109.
ENGELMANN, W.
— *Bibliotheca geographica* c. munkája a német földrajzi és utazási könyvekről. II. 152. III. 27.
ENGELS FRIGYES
— *Anti-Dühring*. II. 11—12 ● *A család, a magántulajdon és az állam eredete*. II. 11—12 ● *A feudalizmus hanyatlásáról és a burzsoázia felemelkedéséről*. II. 12 ● *A Mark*. II. 11 ● *A német parasztháború*. I. 208, II. 11—12 ● társadalmi fejlődési fokozatai és a magyar őstörténet. I. 32 ● és Marx Károly.
— — *A kommunista kiáltvány*. II. 11 ● *Válogatott levelek*. II. 11 ● *Válogatott művek*, I—II. II. 11—12
ENNS
— völgyi határ, 1254., I. 97.
ENS, CASPAR
— kortörténeti munkája Ausztriáról, 1627., I. 368.
— — Magyarországról, 1604., I. 315.
Der entlarvte Trenk, 1790 (Szeitz Leó). II. 335.
Entretien politique du comte Tekeli, a XVII. sz. végéről. I. 400.
Entwurf über Schuleinrichtung, 1792., II. 371.
ENTZ GÉZA
— Barkóczy Ferencről. II. 232 ● ism. Radocsay könyvét a falképekről. III. 79 ● Klimó Györgyről. II. 233 ● a középkori építészet munkaszervezetéről. III. 65 ● a középkori művészet kutatásáról. III. 53 ● a középkori székely művészetről. I. 134 ● magyar főpapok művészeti szerepéről, XVIII. sz. II. 232 ● Szolnok-Doboka művészeti emlékeiről. I. 134 ● és Valentiny A.
— — mutatója az Erdélyi Muzeumhoz. I. 6, II. 8. III. 20.
ENYEDI A.
— tokaji ref. folyamodásról II. Józsefhez. II. 277.
ENYEDI ISTVÁN (Nagybánya jegyzője)
— egykorú munkája II. Rákóczi Gy. veszedelméről, 1657—1660., I. 347, 349, 355.
ENYEDI PÁL
— másolatában Szamosközy éneke az erdélyi veszedelmekről, 1598—1604., I. 228, 306, 312.
EÖDÖNFFY-család
— az uradalmi udvarbírájának utasitása, 1657., I. 377.
EÖTVÖS KÁROLY LAJOS
— a selyemtenyésztés 100 évéről. II. 443.
EÖTVÖS LAJOS
— a Klement-ügy könyvészetéről. I. 450 ● a pápai nyomda történetéről. I. 264.
EÖTVÖS LAJOS
— az 1817-i inségről. II. 444.
EPERJES VÁROS
— ágyúöntőháza, 1429—1534., I. 126, 157 ● és a belső háború 1526—1528-ban. I. 280 ● ev. prédikátorai és a *Confessio Pentapolitana*, 1549., I. 261 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● hadi történetére adatok, 1711-ig. I. 288 ● ipara és kereskedelme, XVI—XVII. sz. I. 242 ● iskolaügye a középkorban, 1429—1526., I. 126, 157 ● jegyzőkönyve, 1424—1509., I. 126, 157 ● és Késmárk vitája Thököly születési helyéről. I. 401 ● középkori jogélete. I. 99 ● levéltára. I. 13, 209, III. 41 ● magyarsága a középkorban. I. 157 ● puskapormalma, 1429—1534., I. 126, 157 ● tornyainak és kapuinak felszerelése, 1495., I. 157 ● végrendeleti könyve, 1474—1513., I. 157 ● vidéki (sóvári) sótermelés, XIX. sz. II. 457 ● viszonyai a XV—XVI. sz. fordulóján. I. 209.
— — 1660 körül Simplicissimus útleírásában. I. 383.
—i béke, 1633., I. 344, ● -i ev. collegium története 1531-től I. 267, II. 128—129, 246 ● -i ev. lelkések, ld. Bahil Mátyás, Sartorius János ● -i gyászünnep Mária Terézia halálakor, 1780., II. 196 ● -i gyógyszerész: Gertinger J. Sámuel. II. 467 ● -i híradások német folyóiratokban, XVIII. sz. II. 25 ● -i katolikus gimnázium története. III. 118 ● -i kereskedők, ld. Keiffel János (XVII. sz.), Zimmermann (XVII. sz.) ● -i kereskedők német céhszabályai, 1615., I. 372 ● -i kereskedők külföldi árui a XVII. században. I. 373 ● -i kerületi tábla elnöke: Perényi Imre br. II. 66.
— — bírája: Okolicsányi József. II. 324 ● ülnöke: Szirmay Antal. II. 510.
—i látogatása II. Józsefnek. II. 246 ● -i orvos: Raymann Ádám. II. 25, 39 ● -i polgárjog. I. 245 ● -i protestánsüldözésről feljegyzések, 1673., I. 391 ● -i ref. egyházközség fennállása a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 465 ● -i származásúak, ld. A. Fucker; Kellner Samu; J. M. Korabinszky ● -i tanácskozás, 1647—1648., I. 369 ● -i tanárok ld. Rezik János, Sennovitz Mátyás ● -i utazás, 1810: Vl. Bronyevszkij. II. 426 ● -i vértörvényszék (Carafa Antal), 1687., I. 412, 418 ● -i zászlószentelés az 1797-i nemesi felkelés idején. II. 521 ● -i zsinat, 1546., I. 250 ● -ről F. E. Brückmann levelei a XVIII. század első felében. II. 23.
EPERJESSY KÁLMÁN
— bécsi levéltárak magyar vonatkozású térképeiről. I. 408, II. 236 ● Csongrád helytörténeti kérdéseiről. III. 54 ● *Írások a régi Makóról*. II. 51 ● ism. Breznay K. tanulmányát a XVIII. századi Egerről. II. 56.
— — Fördős László munkáját a földmérésről II. József korában. II. 293.
— kiadta Szirbik Miklós leírását Makóról. II. 455.
— — Verancsics két szövegét. I. 226.
Ephemerides
— címen Szentiványi Márton naptárkiadványa a XVII. sz. végén. I. 446.
Ephemerides Academiae Naturae Curiosorum
— XVIII. századi magyar vonatkozásai. II. 39.
Ephemerides Budenses (majd *Politico-Litterariae*), 1790—1790., II. 340—405.
Ephemerides Societatis Meteorologicae Palatinae, 1781—1795., II. 242, 409.
Ephemerides Statisticae, 1804—1808., II. 404—405.
Ephemerides Vindobonenses, 1776., II. 156.
Epistola Flebilis
— c. függelék Szerémi szövegéhez, és szerzőségének kérdése. I. 189.
Epistola jesuitae hungari ex inferno, 1791., II. 331.
Epistola posthumana Josephi II, 1790 (Csernánszky Sámuel). II. 331.
Epistola, quam Sincerius Providius ad E. D.... inviat, 1793., II. 371.
Epitaphium libertatis Hungariae
— c. szöveg II. József ellen. II. 298.
EPRESKUT
—i kálvária mint művészeti emlék, 1746., II. 146.
EPSTEJN, A. D.
— a reneszánsz kultúráról. III. 78.
ERASMUS
— hatása és követői Magyarországon, XVI. sz. I. 218—219 ● és Komjáthy Benedek. I. 259 ● és magyar barátai. I. 209, 225, 269 ● és Mohács. I. 223 ● munkái felhasználása Magyari Istvántól, 1602., I. 313 ● és Oláh Miklós. I. 224—225 ● és az unitáriusok Erdélyben. I. 304.
ERBEN, W.
— megjegyzései Kupelwieser munkájához. I. 289 ● a német lovagrend Magyarországra telepítésének kérdéséről, XVI. sz. I. 289.
ERBER, T.
— Dalmácia történetéről, 1797—1815., II. 529.
ERDBERG-KRCZENCIEWSKI, R. v.
— J. J. Becherről. II. 57.
Erbfeind aufs Haupt geschlagen, 1717., II. 72.
ERCSEI DÁNIEL
— statisztikája Magyarországról, 1814., II. 410.
ERCSI
—i Szapáry-uradalom korszerűsítése a XIX. század küszöbén. II. 448.
ERDEI FERENC
— *Magyar tanyák*. II. 52 ● *Magyar város*. II. 52.
ERDEI L.
— Erdély viszonyáról Lengyelországhoz, XVIII. sz. I. 344.
ERDELJANOVIĆ, J.
— a bunyevácokról. II. 39.
ERDÉLYI ALADÁR
— a hitbizományokról. I. 237.
ERDÉLYI AMÁLIA
— Gyöngyösi nyelvéről. III. 107.
ERDÉLYI ALAJOS
— Barcsay Ákosról. I. 355.
ERDÉLYI GIZELLA
— Intercisáról. III. 57.
ERDÉLYI GYULA
— hevesi insurgensekről, 1809., II. 554 ● Nagy Lajos tüzérségéről. I. 120.

ERDÉLYI GYULA
— Veszprémről a török időkben. III. 85.
ERDÉLYI ISTVÁN
— Hatvani Istvánról. II. 217.
ERDÉLYI (Boethius) JÁNOS
— XIV. sz.-i kánonista munkája. I. 130.
ERDÉLYI JÁNOS
— *Nemzeti iparunk*, 1846., II. 438, 449, 460, 463.
ERDÉLYI JÁNOS
— Apádzai Cseri Jánosról. III. 100 ● Berzsenyi Dánielről. II. 614 ● a bölcsészetről Magyarországon. I. 182, III. 100 ● Katona Józsefről. II. 623 ● *Pályák és pálmák*. II. 614.
ERDÉLYI JÓZSEF, KERESZTURI (váci kanonok)
— valláspolitikai vitairata, 1790., II. 332, 336.
ERDÉLYI KÁROLY
— Berzsenyi és Matthisson viszonyáról. II. 614 ● Bzenszky Rudolfról. III. 119 ● Simai Kristófról. II. 227 ● a kolozsvári rk. gimnáziumról. II. 208.
ERDÉLYI LAJOS
— a székelyek eredetéről. III. 67.
ERDÉLYI LÁSZLÓ
— Anonymus társadalmáról, földrajzáról. I. 44 ● az aradi véres országgyűlésről. I. 75 ● az aranybulla társadalmáról. I. 96 ● a bakonybéli apátság okleveleiről. I. 55 ● bencések szerepéről a földművelésben, XI. sz. I. 78 ● az egyházi földesúrról és szolgáiról. I. 78 ● az első adó kérdéséről. I. 77 ● emlékezete. III. 49 ● a gyulafehérvári glosszákról. I. 130 ● ism. Szekfű Magyar Történetét. II. 27 ● jobbágyok sorsáról, nevéről. I. 79 ● Kézai krónikájáról. I. 87, 89 ● legrégibb bibliánk nyelvéről. I. 131 ● magyar lovagkori egyesületekről. I. 119 ● magyar művelődéstörténete. I. 95 ● Magyarország törvényeiről 1526-ig. I. 91 ● a mohácsi vész nemzedékéről. I. 189 ● Pisky István tihanyi kapitányról, XVI. sz. I. 238 ● a székelyek eredetéről. I. 81 ● Szerémi Györgyről (fordítással). I. 189 ● szerk.: Pannonhalmi Rendtörténet. I. 61, 64.
— — benne: az Árpád-kori egyházi birtokról. I. 78 ● a bakonybéli összeírásról, 1086., I. 55 ● a bencések szerepéről a térítésben. I. 70 ● az első érsekekről. I. 70 ● a pannónhalmi alapítólevél hitelességéről. I. 54 ● XI—XII. századi oklevelek. I. 55.
— a tihanyi apátság okleveleiről. I. 55, 78 ● vitái az Árpád-kori társadalomfejlődésről. I. 57, 77 ● vitája az *Epistola flebilis*ről. I. 189 ● és Sörös P. és mások.
— — a pannonhalmi főapátságról. I. 78 ● a tihanyi apátságról. I. 64, 78.
ERDÉLYI MIHÁLY
— irata a lóbetegségekről, 1813., II. 439.
ERDÉLYI PÁL
— *Adolf levelei* (Kazinczy). II. 602 ● Amade Lászlóról. II. 143 ● Balassi Bálintról. I. 271, III. 89 ● Dayka Gáborról. II. 607 ● énekeskönyvekről, XVI—XVII. sz. I. 270—271 ● Gálszécsi Istvánról. I. 271 ● Gvadányi Józsefről. II. 374 ● a Himfy-dalokról. II. 612 ● a Kultsár-könyvtárról. II. 589 ● a kurucköltészetről. I. 447—448 ● Nagybánkai Mátyásról. III. 88 ● Pálóczi Horváth gyűjtéséről. II. 611 ● a XVI—XVII. sz. tört. énekeiről. I. 270 ● a virágénekekről. I. 271 ● a Virágos kert c. kéziratról. II. 283, 298 ● Zrínyi könyvtáráról. III. 104 ● és Borbély S.
— — a Bethlen G.-énekről. I. 331.
ERDÉLYI VIKTOR
— az erdélyrészi bányászatról. II. 55 ● az 1437-i parasztháborúról. III. 74.
ERDŐD
—i uradalmi utasítás, 1729., II. 47
ERDŐDY-család
— birtoka: sághi hegyközség, 1732., II. 47 ● juhtenyésztése, 1806—1818., II. 440 ● levéltára. I. 452 ● tagjairól országgyűlési pasquillus, 1728., II. 91 ● uradalom (Szlavónia) jobbágymozgalmai, 1755., II. 192.
ERDŐDY GÁBOR ANTAL GR. (egri püspök)
— beszéde III. Károly fogadtatásakor, 1722., II. 78 ● kiadatja az *Opusculum theologicum* (1721) c. munkát. II. 108 ● -ről egykorú irodalom. II. 109, 114.
ERDŐDY GYÖRGY GR. (országbíró)
— a szatmári béke megerősítése ellen, 1711., II. 67.
ERDŐDY JÁNOS GR. (kamaraelnök)
— szerepe a kamara újjászervezésében 1771 után. II. 182.
ERDŐDY JÁNOS GR. (horvát bán)
—hoz röpirata a nyelvkérdésben, 1791., II. 360.
ERDŐDY JÓZSEF GR. (kancellár)
— Gustermann iratának betiltását követeli, 1811., II. 559.
ERDŐDY LAJOS
— levele Párizsból, 1717., I. 471.
ERDŐDY (Diószeghy) LAJOS
— átdolgoz francia-ellenes verset, 1793., II. 503.
ERDŐDY LÁSZLÓ
— levele Párizsból, 1717., I. 471.
ERDŐDY SÁNDOR GR.
— naplója az 1708-i labanc országgyűlésről. I. 439.
ERDŐS KÁROLY
— az angol puritanizmusról. I. 345 ● Bullinger Henrikről. I. 251 ● Valkai Andrásról. III. 88 ● és S. Szabó József.
— — Méliusz Péterről. I. 262.
ERDŐS MÁTYÁS
— Pázmány Kalauzáról. I. 361.
ERDŐSI JÁNOS, ld. Sylvester
ÉRDUJHELYI MENYHÉRT
— Carnianus érsekről. III. 73 ● görögökről Bácskában. II. 59 ● Hunyadi Jánosról. I. 162 ● a kolostorok gazdasági szerepéről a középkorban. I. 78 ● a kalocsai érsekségről. I. 62 ● a karlócai pátriárkátusról. II. 125 ● a közjegyzőség és hiteles helyek történetéről. I. 112 ● a magyar—szerb sertéskereskedés történetéről. II. 59 ● a péterváradi apátságról. I. 64 ● Petur és Bánk Bán összeesküvéséről. I. 93, II. 624 ● a pristaldusokról, I. 59 ● a titeli káptalanról. I. 64 ● Tvrtko bánról. I. 136 ● Újvidék történetéről. II. 64, 483.
ÉRDY JÁNOS
— a Crouy-nemzetség történetéről. I. 14 ● a liptói regestrumról. I. 113 ● nekrológia. III. 49.
ÉRDY-kódex
— magyar nyelvű legendái. I. 213.
ÉRENDRÉD
— népiség- és társadalomtörténete. I. 296, II. 38.
Erfahrungsmässiger Unterricht, 1774., II. 165.
ERFURT
—i természettudományi folyóirat (MPM), XVIII. sz. II. 39—40.
ERHARD, A.
— tanulmányai az erdélyi szász településről és a luxemburgi nyelvrokonságról. I. 84.
Erinnerung an alle biedere Bürger, 1793., II. 503.
ERIZZO (velencei követ, XVII. sz.)
— jelentései. I. 366.
ERIZZO (velencei követ, XVIII. sz.)
— jelentései, 1738., II. 86, 96.
Erklärung der katholischen Stände, 1791 (Abaffy Ferenc) II. 368.
ÉRKÖVY ADOLF
— a telepítésekről. II. 32.
Erlebnisse eines deutschen Landsknechts, 1484—1498., I. 194.
ERLER, G.
— Dietrich v. Nieheim munkáiról. I. 111 ● Nieheim-kiadása. I. 111.
ÉRMELLÉK
—i ref. egyházmegye levéltára. I. 213.
ERNE (bán)
— és flaí. I. 102, III. 69.
Erneuerte Vaterländische Blätter, 1815—1820., II. 409.
ERNST
— a 9. huszárezred történetéről. II. 296.
ERNST, JULIETTE
— filológiai könyvészete. III. 32.
ERNST MIHÁLY
— a dunántúli falfestés középkori emlékeiről. I. 67, 135.
ERNST-múzeum
— Rákóczi-korabeli gyűjteményének jegyzéke. I. 452.
ERNUSZT JÁNOS (kincstartó)
— budai háza. I. 173 ● számadásai, 1494/95., I. 198. ● szerepe Mátyás alatt. I. 173.
ERNUSZT JOHANNA
— Adrianus Wolfardinusról. I. 218.
ERNUSZT ZSIGMOND (kincstartó)
— számadásai Szapolyai korából. I. 279.
ERNYEI ISTVÁN
— Simai Kristófról. II. 228.
ERNYEY JÓZSEF
— az akácfa meghonosításáról. II. 44, 167 ● Benkő József természettudományi hagyatékáról. II. 218 ● Blatnica váráról. III. 63 ● a Csák Máté-hermáról. I. 135 ● gyógyszerészeti könyvészeti adalékai. III. 31 ● ism. Párkányi orvostörténetét. II. 139 ● a körmöc-

bányai pénzverőről. III. 90 ● kritikája a rovásírásról. I. 39 ● Oroszlánkő váráról. I. 60 ● a Pray-kódexről. I. 66 ● sárospataki könyvekről, 1764., II. 212 ● szlovák kuruc dalokról. I. 449 ● természettudománytörténeti cikkei, XVII—XVIII. sz. II. 140, 217—218 ● trencséni pénzverésről, 1621., I. 336 ● a turóci várról. I. 186 ● II. Ulászló megválasztásáról. III. 77 ● és Karsai G.
— — német népi színjátékokról. I. 214.
— és Lux K.
— — Visegrádról. I. 186.
ERŐDI BÉLA
— Mikes Kelemenről. III. 112.
ERŐS ÁGOST (lengyel király)
— és Teleki Ádám, XVIII. sz. II. 24.
ERŐS J.
— a Lipót-féle diplomáról. I. 433.
Az erőszakos térítőknek ... káros vissza élésekről, 1790., II. 333.
Errichtung von 10 Gouvernements im Königreich Ungern 1785., II. 291.
ERSCH, JOHANN S.
— a tört. segédtudományokról. III. 37.
ÉRSEKÚJVÁR
— ágyúi 1685-ben. I. 410 ● alapításai, 1545, 1582., I. 288, III. 95 ● alatt Apafi látogatása Ahmed nagyvezérnél, 1663., I. 425 III. 110 ● eleste, 1663., I. 386, III. 104, 105 ● építészeti rendszere és katonai szerepe. I. 386 ● erdeje, XVIII—XIX. sz. III. 124 ● erődítési költségei, 1639—1644., I. 367 ● a kuruc időkben. III. 114, 117 ● megszerzésére Bécs kísérlete, 1710., I. 470 ● megvétele, 1704., I. 461 ● ostroma, 1621., I. 339.
— — 1685., I. 410.
— rendtartása, 1608., III. 101 ● a török uralom alatt, 1663—1685., I. 418 ● utolsó kuruc parancsnokának utasítása, 1710., I. 470, III. 117 ● -i céhek, XV. sz. III. 81 ● —i hadnagy: Nagy Ferenc török levelezése, 1651—1658., I. 385 ● -i kapitány: Esterházy Pál, Kohary Péter, XVII. sz. I. 364, 365 ● -i plébános: Bernolák Antal, II. 494.
ERTEL BR. (őrnagy)
— beszámolója az 1809-i győri csatáról. II. 544.
ERZSÉBET
— királyné (V. István felesége, Kun —). I. 88, 101 ● királyné (Károly Róbert felesége). I. 119.
— — aacheni zarándoklása, 1357., I. 122 ● itáliai útja, 1343., I. 122 ● kapcsolata Sienai Szt. Katalinnal. I. 114 ● lengyelországi uralkodása. I. 120 ● levelei VI. Kelemen pápához, 1346—1347., I. 114.
— királyné (Nagy Lajos felesége). I. 136. III. 70
— — elfogatása és halála. I. 137.
— királyné (Albert felesége). I. 159, 162—164 ● hercegnő (IV. László nővére). I. 102 ● hercegnő (az utolsó Árpád-házi). I. 102 ● Szent, Árpád-házi. I. 213 ● angol királynő és Ausztria, 1563—1568., I. 286.
— — keleti politikája, 1590—1593., I. 311.
— cárnő szerb telepítései, XVIII. sz. II. 38.
ERZSÉBETVÁROS
— okmánytárából szemelvények, 1700—1843., I. 113.
ESCHENAU
—nál francia—magyar harcok, 1805., II. 539.
ESCHENBURG, JOHANN JOACHIM
— és Kis János. II. 619.
ESCHENLOER PÉTER
— XV. századi munkái Boroszló és Szilézia történetéről, mint Mátyás korának forrásai. I. 167, 177.
ESMARK, JENS
— bányászati útleírása Magyarországról, 1798., II. 425, 457.
ESPRINCHARD, JACQUES (francia humanista)
— írata magyarországi útjáról, 1597., I. 314.
ESSEGHVÁRY-család
—ról okmányok, 1493—1522., I. 199.
ESSLING
—i ütközet, 1809., II. 553.
ESTE
—i fejedelmi udvar és Mátyás király. I. 171 ● -i Hippolit, ld. Hyppolit.
ESTERHÁZA
— leírása, 1824., II. 422 ● -i kastély leírása, XVIII. sz. II. 231, 234. III. 121 ● -i látogatás: Zorn de Bulach, 1772., II. 153 ● -i vigasságok irodalmi visszhangja. II. 153.
ESTERHÁZY-család
— alsólendvai uradalmának gazdálkodása a XVIII. század első felében. II. 46 ● birtokairól XVIII. századi adatok. II. 46 ● birtokairól útleírások, 1793, 1807, 1824., II. 424, 426, 428 ● és Görög Demeter. II. 404 ● irtványföld-visszaváltásai a XVIII. sz. végén Sopron megyében. II. 193 ● kismartoni erdésziskolája, XIX. sz. II. 586 ● levéltára Pápán. I. 14—15.
— — Pozsonyban. I. 381.
— levéltárának török anyaga. I. 364—365 ● naplója. I. 359 ● történetének, oldalágainak leírása. I. 359 ● uradalmának viszonyai a XVII—XVIII. század fordulóján. I. 420—421 ● uradalmi erdészetének leírása, 1825., II. 437 ● uradalmi erdészeti utasítása, 1819., II. 437.
— — erdőtanácsos, ld. Rampichel ● főtiszt, ld. Pethe Ferenc ● ügyész, ld. Pápay Sámuel ● tisztartó, ld. Balogh Ferenc.
—nál Moore látogatása, XVIII. sz. II. 153.
ESTERHÁZY ANTAL GR. (kuruc tábornok)
— levelei feleségéhez. I. 451 ● mint a *Mercurius Veridicus* kezdeményezője. I. 445 ● rendi gyűlést hív Sümegre, 1708., I. 467 ● tábori könyve. I. 451 ● török fogsága, 1698., III. 108 ● unokája, ld. Esterházy Bálint.
ESTERHÁZY BÁLINT GR. (francia tábornok)
— emlékiratai, levelei, politikai szerepe a XVIII. sz. végi francia emigrációban. II. 353.
ESTERHÁZY DÁNIEL kir. biztosi szerepe a szőnyi békekötésnél, 1642., I. 369.
ESTERHÁZY DÁNIEL GR. (altábornagy)
— expedíciós könyve. I. 451 ● -hez Bercsényi Miklós utasítása, 1710., I. 451.
ESTERHÁZY FERENC GR.
— mint a rendi bizottság tagja, 1722., II. 79.
ESTERHÁZY FERENC GR. (kancellár)
— cseklészi kastélyának leírása. II. 146, 153 ● előterjesztése a szempci gazdasági iskolára, 1763., II. 209 ● -hez II. József levele, 1784., II. 246 ● a magyar rendek képviselője a szisztovói békénél, 1701., II. 353.
ESTERHÁZY FERENC és Szalka Mihály
— — elaborátuma az adóügyről, 1802., II. 382.
ESTERHÁZY IMRE GR. (zágrábi püspök)
— felveti a pragmatica sanctiót, 1712., II. 84.
ESTERHÁZY IMRE GR. (érsek)
—hez III. Károly levelei, 1725—1740., II. 91.
ESTERHÁZY IMRE GR. (nyitrai püspök és főispán)
—hoz Mária Terézia levele, 1742., II. 100.
ESTERHÁZY ISTVÁN GR.-hoz apjának, Miklós nádornak levelei, 1639—1641., I. 358.
ESTERHÁZY JÁNOS GR. (győri vicegenerális)
—hoz Montecuccoli levelei, 1663—1664., I. 384.
ESTERHÁZY JÁNOS GR. (szerző)
— András erdélyi püspökről. I. 117 ● Apafi utasításáról. I. 429 ● Dózsa György vaskoronájáról. I. 207 ● kiadványa az Esterházy-családról. I. 15, 359.
ESTERHÁZY JÓZSEF GR. (országbíró)
— adó ellenes fellépése az 1728-i országgyűlésen. II. 91 ● dunántúli birtokainak összeírása, 1720., II. 47 ● életrajza Kolinovics Gábortól. II. 98 ● levele Abaujhoz, 1745., II. 105.
ESTERHÁZY JÓZSEF GR. (Insurgens ezredes)
— javaslata a nemesi felkelés reformjára, 1797., II. 529.
ESTERHÁZY KÁROLY GR. (egri püspök) II. 201, 232
— csillagvizsgálót alapít Egerben, 1762., II. 217 ● és az egri könyvtár megalapítása, 1793., II. 588 ● felterjesztése, 1775., II. 200 ● és II. József, 1782., II. 266 ● és a művészet. II. 232 ● püspöki körlevelei és egyéb írásai. II. 200 ● és a sommás házassági köteléki per. II. 579.
ESTERHÁZY KÁZMÉR GR.
— özvegyének mezőlaki uradalma, XIX. sz. II. 449.
ESTERHÁZY MÁRIA GR.-NŐ
— utasítása az ungvári számtartónak, 1668., I. 377.
ESTERHÁZY MIKLÓS GR. (nádor, † 1645)
— adatai, iratai, levelei, politikai szerepe, róla irodalom. I. 358—359, 369. III. 97—98, 100—102 ● hívei, ld. Berényi György br., Révay László ● honvédelmi politikája. I. 381 ● jövedelmei, 1637., I. 370 ● javaslata Izdenczy András portai követségéről. I. 369 ● kismartoni udvari zenekara. I. 371 ● lemondása. I. 359 ● levelezése. I. 342, 360, 365, 381 ● levelezése Pázmány Péterrel. I. 360.
— — I. Rákóczi Györggyel. I. 342, 360 ● a törökkel. I. 365. III. 97—98.
— és Pázmány Péter konfliktusa. I. 359 ● udvari rendtartása. I. 359, 371 ● utasításai udvarbíráihoz és tisztartóihoz. I. 369—370 ● -hoz Koháry Péter jelentései. I. 369 ● -hoz Lippay érsek megjegyzése a bécsi kormányzatról. I. 365 ● -hoz Tassi Gáspár jelentése, 1627., I. 364 ● -hoz Wallenstein levelei. I. 340.
ESTERHÁZY MIKLÓS HG.
— esterházai kastélya. II. 153, 231 ● franciaországi

útja. II. 231 ● jószágkormányzója; ld. Siess Lajos ● és a nemesi felkelés, 1797., II. 522.
ESTERHÁZY MIKLÓS GR.
— könyvtára, 1766., II. 212 ● mint a tatai piaristák alapítója, 1755., II. 202.
ESTERHÁZY PÁL GR. (ujvári kapitány)
— levelei Esterházy Miklós nádorhoz, 1641—1644., I. 365.
ESTERHÁZY PÁL HG. (Miklós nádor fia, † 1713)
— adatai, élete; róla irodalom. I. 382, 415, II. 68 ● *Dissertatio* c. irata (1672) a „rebellisek" lecsöndesítéséről. I. 395 ● és az erdélyiek kereskedelmi társasága. I. 434 ● fellépése a szatmári béke ellen, 1711., II. 67 ● hadi előterjesztése I. Lipóthoz, 1682., I. 401 ● honvédelmi politikája. I. 381 ● jelentése a véghelyekről, 1674., I. 393 ● katonai intézkedései 1683-ban. I. 402 ● kismartoni udvari zenekara. I. 371 ● levelei, 1682. III. 108 ● *Mars Hungaricus* c. munkája. I. 382 ● mint vallásos éneskszerző. I. 423 ● politikai szerepe a Rákóczi-szabadságharc ellenében. I. 457 ● rendelete az insurgens hadakhoz, 1686., I. 408 ● szerepe az 1681-i országgyűlésen. I. 402.
— — az 1687/88-i országgyűlésen. I. 415.
— utasítása csobánci és keszthelyi tiszttartójához, 1710., I. 420.
— — dunántúli javainak prefektusához, 1678., I. 377 ● kőszegi kulcsárjaihoz, 1688., I. 421.
—hoz Gyöngyösi István hódoló verse, 1684., I. 329 ● -hoz Kéry Ferenc jelentése, 1683., I. 407 ● -hoz Koháry István levelei, 1670—1682., I. 390 ● -ról halotti beszéd, 1713., II. 66.
ESTERHÁZY PÁL HG.
— franciaországi naplója, 1814., II. 563 ● és Metternich. II. 570.
ESTERHÁZY SÁNDOR
— zólyomi urbáriuma, 1668., I. 377.
ESZE TAMÁS
— élete és szerepe a Rákóczi-szabadságharcban. I. 457, III. 114.
ESZE TAMÁS (szerző)
— adatai ref. lelkipásztorokról. I. 257 ● Csokonairól. III. 126 ● a debreceni kollégium könyvtáráról. I. 459 ● a drégelypalánki egyházmegyéről. I. 254, 466 ● Drexelius-átdolgozásokról. III. 120 ● *Éhség, fegyver, döghalál.* II. 97 ● Észe Tamásról. I. 457 III. 115 ● Herczegszőllősi Istvánról. III. 114. ● ism. Borzsák könyvét Budai Ézsaiásról. III. 119; Nagy Kálozi B. könyvét a bácskai reformátusokról. II. 248 ● *Isten darazsai.* II. 97 ● jobbágyszármazású prédikátorokról. II. 121 ● Kabai Márton. I. 430 ● két kuruc búcsúztatóról. III. 108 ● kiadta Rimaszombati Kazai János iratát. I. 465 ● a kuruc költészetről, énekekről, zenéről. I. 448—449, 458, III. 112 ● kuruc vitézek folyamodásairól. III. 113 ● kurucokról Pestbuda alatt. I. 459 ● Missovitz drámairól. III. 112 ● Polgári Gáspár iratáról. III. 115 ● Rákóczi imádságáról. III. 111 ● a Rákóczi-kiállításról. III. 111 ● a Rákóczi-kor pénzveréséről, pénzverőházairól. I. 464 ● a Rákóczi-kor publicisztikájáról. sajtójáról. I. 446, III. 111—112 ● a Rákóczi-kor vallási, egyházi problémáiról. I. 463, 465, 466, III. 116 ● Rákóczi seregéről, hadjáratairól. III. 111, 115 ● a Rákóczi-szabadságharcról általában. III. 111, 113, 116 ● Reviczky Imre iratairól III. 111 ● ruszinokról stb. Rákóczi seregében. III. 114 ● Segítsége a munkához. III. 6 ● simontornyai könyörgésről, 1709., III. 116 ● a száműzött Rákócziról. III. 117 ● a szécsényi országgyűlésről. III. 116 ● Szenczi Molnár Albertről. III. 97 ● a Thököly-felkelésről. III. 107 ● Zoványi Jenőről. III. 52 ● és Benda K. és mások.
— — Ráday-iratkiadása. III. 113.
— és Köpeczi B.
— — Észe Tamásról. III. 114.
— és Várkonyi Á.
— — a Rákóczi-hagyományról. II. 75, 94, 97.
ESZÉK
—i várparancsnok: L. A. Khevenhüller. II. 69.
ESZÉKI ISTVÁN (ref. lelkész)
— szerepéről irodalom. I. 260.
Észrevételek Schwartner ... statisztikájára, 1812 (Toma Costin). II. 415.
ESZTERGÁR LÁSZLÓ
— Barcsay Ábrahámról. II. 318 ● Batsányi Jánosról. III. 104 ● Kisfaludy Károlyról. II. 600 ● magyar írók bécsi leveleiről. II. 216.
ESZTERGOM
— megye bibliográfiája. III. 28.
— — gyűlési határozatai a hadisegélyről, 1808., II. 537 ● egyházi viszonyai a XVIII. században. II. 113 ● ipara a XVIII. században. II. 55—56 ● a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 459 III. 116 ● rendtartása a korona hazahozatalakor, 1790., II. 347 ● története, III. 69 viszonyai, 1648—1714., I. 418, 465, II. 55—56, 64. —i írók, III. 41.
— vár bevétele, 1595., I. 317.
— — eleste, 1543., I. 231, 289 III. 92 ● erődítése és ostromai, 1594, 1706., I. 288, III. 116 ● ostrománál Balassi Bálint halála. I. 271 ● ostromáról Gahlmann Miklós, 1597., I. 315.
— várbeli prépostság története. I. 63 ●
— város Árpádkori helyrajza. I. 99.
— — templomépítészete. I. 67.
— egyházi viszonyai a XVIII. században. II. 113 ● elzálogosítása, 1502., I. 209.
— — az 1790-i országgyűlésen. II. 483.
— kereskedelme és a Nagyszombat—brünni útvonal, XIV. sz. I. 128.
— — kialakulása a középkorban. I. 99 III. 68 ● leírása Wratislaw Venceltől, 1591., I. 314 ● mint Árpádkori főváros. I. 99.
— művészeti emlékei, XVIII. sz. II. 232.
— — nyugati kereskedelmi útvonala, XI—XII. sz. I. 79.
— és a Rákóczi-szabadságharc. I. 459, III. 116.
— — szabad kir. városi rangra emelése, 1715., II. 62. ● vámvitája az esztergomi káptalannal a középkorban. I. 99 ● viszonyai, 1684—1714., I. 418, II. 55—56, 64.
—i aranybulla-másolat. I. 91 ● áthelyezési terve az egyetemnek, 1795., II. 528 ● -i Bakócz-kápolna. III. 79, bazilika. I. 67 ● -i benedictionale. I. 66 ● -i céhszabályok, XV. sz. I. 157, III. 81 ● -i falfestmények. I. 186—187 ● -i főtemplom építése és felszentelése, 1805., II. 629 ● -i fogsága Auer János Ferdinándnak, 1663., I. 382 ● -i főkapitány, ld. Pálffy Miklós (XVI. sz.) ● -i egyház okmánytára. I. 16. III. 43 ● -i egyháztartomány és püspökmegyéi helyrajzi története. I. 62 ● -i érsek fellépése a Rákóczi-párti papok ellen. I. 451.
— — nyilatkozata Gertrud megöletéséről, XIII. sz I. 93.
—i érsekek, ld. Bakócz Tamás (XVI. sz.); gr. Barkóczi Ferenc (XVIII. sz.); gr. Batthyány József (XVIII. sz.); Boleszló hg. (XIV. sz.); gr. Esterházy Imre (XVIII. sz.); Forgách Ferenc (XVII. sz.); Estei Hyppolit (XV. sz.); Károly Ambrus főhg. (XIX. sz.); Lippay György (XVII. sz.); Lodomér (XIII. sz.); Lukács (XII. sz.); Oláh Miklós (XVI. sz.); Pázmány Péter (XVII. sz.); Rudnay Sándor (XIX. sz.); Szalkai László (Jagelló-kor); Széchenyi György (XVII. sz.); Verancsics Antal (XVI. sz.); Vitéz János (XV. sz.) ● -i érsekekről irodalom. I. 62, 70, 102, 113, 240—241, II. 137 ● -i érseki egyházmegye plébániái. I. 62.
— — régi területe. I. 62.
—i érseki familiáris, ld. Ozorai Pipo.
— — Jószágkormányzó: Kondé József (1807). II. 432 ● praediális nemesek, XVI. sz. I. 240—241 ● szék betöltése a XIX. század első felében. II. 579 ● uradalmat Hyppolit kicseréli az egri uradalommal, XVI. sz. I. 205.
—i érsekség jövedelme, XVI. sz. I. 237.
— — pisetum-joga. I. 62 ● számadásai a Jagellókorban. I. 155, 171, 205 ● és a székesfehérvári kiváltságos prépostság. I. 64.
—i hódoltság történetéhez, 1639., I. 364 III. 101 ● -i ínségről feljegyzések a XVII. század végén. I. 412 ● -i ipar, céhek. II. 56, 460. III. 81 ● -i János-lovagok. I. 65 ● -i kanonokok, ld. Galgóczy Ferenc, Garázda Péter, Kollányi Ferenc, Rudnay Sándor, Váradi Péter ● -i káptalan garamszentbenedeki birtoka XVIII. században. II. 168.
— — követei az 1687—88-i országgyűlésen. I. 415 ● levéltárának XIV. századi gazdaságtörténeti adatai. I. 114 ● a mohácsi vész idején. I. 258 ● telepítő akciója, 1315., I. 123 ● vám- és vásárkiváltságainak megerősítése, 1288., I. 92 ● vámvitája a várossal, XIII—XIV. sz. I. 99, 123 ● vásárvám ügye Telegdi Csanád kereskedelmi szerződésében, XIV. sz. I. 128 ● visszaköltözése Esztergomba, 1820., II. 579 ● -i iskola története. II. 130 ● -i vizitáció, 1397., I. 114.
—i királyi palota az Árpád-korban. I. 67 ● -i kronika. III. 61 ● mészároscéh kezdetei a XIII. század végén. I. 99 ● -i mézeskalácsosok céhszabályai, 1713., II. 56

● -i molnárcéh, 1699—1799., II. 56 ● -i papok, ld. Grossinger János, Lyczei János ● -i prépost: Péter (mint Anonymus). I. 44 ● -i prépostság története. I. 63 ● -i szandzsák 1570-i összeírása. I. 247 ● -i szerzetes, mint Szt. István XIII. sz.-i verses históriájának szerzője. I. 102 ● -i táborból harctéri tudósítás, 1594., I. 317 ● -i török tisztek levelezése, 1651—1658., I. 385 ● -i tört. kutatóút. III. 41, 42 ● -i utazások; ld. Kazinczy Ferenc (XIX. sz.); Leslie, Walter (1665); Neitzschitz Kristóf (1634); Wratislaw Vencel (1591) ● -i ünnepség a korona hazahozatalakor, 1790., II. 347 ● -i vámjegyzék, 1288., I. 92 ● vidékének leírása, 1665., I. 389 ● vidéki falvak török adózása, I. 247
— — telepítések, XVI. sz. I. 240, 317—318 ● telepítések, XVIII. sz. II. 34.

ETÉDI SÓS MÁRTON
— versei a XVIII. sz. végén. II. 374.

ETELKÖZ
— mint a magyar nép egyik állomása. I. 26—27, 33—34.

ETTYEK
— ref. egyház története. I. 255.

Études des délégués hongrois, 1955., III. 47.

Etwas für Ungarn von einer Patriotin, 1790., II. 357, 372

Etwas über die Beleuchtung der Trenkischen Lebensbeschreibung, 1788 (Gabelhofer). II. 327.

Etwas von Werbőcz, 1790 körül (Izdenczy József). II. 327.

Etwas zur Geschichte der ungarischen Insurrektions-Verbindlichkeit, 1792., II. 372.

ETZELBURG
— a magyar hunmondában. I. 38.

EUBEL, KONRAD
— a középkori katolikus egyházi hierarchia. I. 62.

EUGEN, ld. Jenő

EUGEN V. SAVOYEN, ld. Savoyai Jenő

EULART, C.
— Villard de Honnecourt és a ciszterciek. I. 67.

Europäische Fama
— c. egykorú lap hírei a Rákóczi-szabadságharcról és emigrációról. I. 446.

Europäischer Staatssekretarius
— hírei a Rákóczi-emigrációról, 1738., II. 97.

EUSTATIEVICI, DIMITRIE
— szerepe a XVIII. századi román irodalomban. II. 229—230.

Eventus bellici, 1805., II. 335.

EVLIA CSELEBI (török utazó)
— írásai; róla irodalom. I. 384 ● leírása Ali pasa erdélyi hadjáratáról, 1660., I. 351.
— — a szentgotthárdi csatáról, 1664., I. 387.
— utazásai, 1660—1664., I. 231, 384.

EWALD, I. L.
— irata a köznép megvilágosodásáról, 1791., II. 315.

Ex historia revolutionis Gallicae, 1802., II. 527.

Examen cathalogi d. catholicorum, 1790., II. 367.

Examen tum Declarationis ... christianae ... tum Tentaminis, 1790., II. 337.

Exercitationes arithmeticae, 1773., II. 176.

Expenditur extractus dissertationis S. Verenfelsii, 1790 (Mollik Tóbiás). II. 337.

Experimentalis instructio, qua ratione species ovium ... 1779., II. 165.

Explanatio urbarialis
— c. szöveg a Festetich-uradalom használatában, XIX. sz. II. 453.

Extractualis series actorum ... deputationis iuridicae. II. 394.

Extractus articulorum ... super religionis negotio, 1790. II. 333.

Extractus brevis et verus, 1675 (Labsánszky János). I. 391.

Extractus ex actis diaetae, 1790., II. 326.

Extractus legum de statu ecclesiastico catholico, 1792., II. 321.

EYBEL, JOSEPH VALENTIN (bécsi tanár)
— egyházpolitikai jozefinista irata, 1782., II. 266 ● ● elleni egykorú irodalom. II. 266—267.

EYEREL, J.
— németre fordítja Benkő Sámuel orvosi munkáját, 1794., II. 598.

Az 1805. esztendőben ... jőlkelő aljföldi nemes magyar sereg (Vedres István). II. 535.

Az 1807. eszt. ország gyülésének irásai. II. 537.

1808-dik Eszt. 2-ik Törvény a Nemesség Felkeléséről. II. 542.

Az 1813-dik esztendő avagy miért van háborúnk. II. 562.

EZÓPUS
— meséi a magyar irodalomban. II. 305.

F.
— irata a tokaji bortermelésről, 1821., II. 477.

F. E.
— Joó Tiborról. III. 50.

F. S.
— kárpáti vándorlásai, 1821., II. 422.

F. S.
— *Az Esküdtek székéről*, 1823., II. 569.

F. v. S.
— cikke a szeszgyártásról, 1806., II. 468.

FAAS, O.
— a dunántúli német parasztságról. II. 37.

FABARIUS
— a merseburgi csatáról (933). I. 40.

FABER ANTAL
— a magyar bányajogról. 1816., II. 459 ● mint az *Ephemerides statisticae* szerkesztője, 1809—1813., II. 405 ● statisztikai munkája, 1822—1823., II. 411.

FABER KERESZTÉLY FARKAS BR. (ezredes)
— *Hadi embernek oktatása*, 1759., II. 183.

FABER MÁRIA
— a külföldi iskolázásról. I. 267.

FÁBIÁN DÁNIEL
— mint erdélyi lapszerkesztő, 1790., II. 339.

FÁBIÁN GÁBOR
— Somogyi Gedeonról. II. 618.

FÁBIÁN ISTVÁN
— az adományról irodalmunkban. II. 226 ● Balassi Bálintról. III. 89 ● vidám szépprózánkról. II. 622.

FÁBIÁN ISTVÁN
— a vadosfai támadásról. II. 121.

FÁBIÁN JÁNOS (balázsfalvi udvarbíró)
— utasítása Apafitól, 1670., I. 430.

FÁBIÁN JÓZSEF (ref. lelkész)
— borászati szakkönyv-fordítása, 1805., II. 436 ● prédikációgyűjteményei. II. 576.

FÁBIÁN JULIANNA
— és Gvadányi József levelezése, 1798. II. 615.

FÁBIÁN MÁRIA
— Dorfmeister Istvánról. II. 233.

FÁBIÁN ZOLTÁN
— a nemesdédi ref. egyház történetéről. I. 256.

FABIUS (álnév)
— beszámolója a pozsonyi zsinatról, 1822., II. 575—576, 579.

FABÓ ANDRÁS (ld. Garády alatt is)
— Beythe Istvánról. I. 264 ● Cvittinger Dávidról. II. 138 ● evang. egyháztörténeti irat- és szövegkiadásai. I. 249, 252, 257, 392, II. 112, 117 ● az 1662-i országgyűlésről. I. 386 ● nekrológja. III. 49 ● szerk.: *Rajzok a m. protestantizmus tört.-ből*. I. 249 ● Türk Dániel naplójáról. I. 273 ● Vitnyédy István leveleiről. I. 385.

FABÓ BERTALAN
— a magyar népdal zenei fejlődéséről. I. 270, II. 626 ● Mária Teréziáról Pozsonyban. II. 156.

FABRE, JEAN
— Poniatowskiról s a lengyel felvilágosodásról. III. 123.

FÁBRI GERGELY (dunántúli ev. superintendens)
— irata az iskolaügyről, 1773., II. 207 ● levele a prot. egyházi életről, 1751., II. 120 ● mint pietista. II. 121 ● és a vadosfai vallási zavargás, 1751., II. 121.

FÁBRI JÁNOS
— emlékirata Szelindek viszontagságairól a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 441.

FABRI, JOHANN ERNST M.
— mint földrajzi lapok szerkesztője, XVIII. sz. II. 242, 409.

FÁBRY MIHÁLY (altábornagy)
— szerepe a francia háborúkban. II. 500.

FABRICZY SÁMUEL
— iratai az 1811—1812-i országgyűlésről. II. 559.

FABRICIUS, ANDREAS
— prédikációja a nagylomnici imaház avatásakor, 1785., II. 275.

FABRICIUS ENDRE
— Sopronról a napóleoni háborúkban. II. 557 ● Tessedik Sámuelről. II. 250.

FABRICIUS MÁTYÁS, PISKOLTI
— jegyzetei, XVI. sz. I. 314.

FABRITIUS KÁROLY
— Brutus János Mihályról. I. 226—227 ● Erdély egyháztörténetéről, XVIII. sz. II. 122 ● Honterus Erdély-térképéről, 1532., III. 85 ● a jezsuitákról Erdélyben, XVIII. sz. II. 116 ● a medgyesi káptalan reformációjáról. III. 85 ● Nagyszeben belső életéről, XVIII. sz. II. 65 ● nekrológja. III. 49 ● oklevelei a

reformáció korából. I. 252 ● okmánytára a kisdi káptalan történetéhez. I. 16, 260 ● Pekry Lőrinc leveléről, 1706., I. 451 ● Pemfflinger Márkról. I. 219, 280 ● a rozsnyói városi könyvről. I. 245 ● Ursinus-kiadása. III. 96.
FADD
— monográfiája, települése. III. 118.
FADDY KRISTÓF
— a vitézségről és a nemzeti csinosodásról, 1824., II. 621.
FAJKMAJER, K.
— a bécsi osztrák kereskedelemről. II. 61.
A fáknak és erdőknek neveléséről, 1770., II. 164.
FALKENSTEIN ALBERT BR. (csanádi püspök)
— egyházlátogatási iratai, 1732—1733., II. 115.
FALKENSTEIN GR.
— mint II. József úti álneve. II. 246.
FALLENBÜCHL FERENC
— az Ágoston-rendiekről Magyarországon. I. 61 ● Otrokocsi Fóris Ferencről. III. 105.
FALLER GUSZTÁV
— a selmecbányai bányászati és erdészeti akadémia történetéről. II. 209 ● a selmecbányai II. József-tárna történetéről. II. 459.
FALLER JENŐ
— a kőszegi posztós iparról. II. 460 ● a magyar bányagépesítés úttörőiről. II. 55 ● Mikoviny Sámuelről. II. 55 ● a selmeci bányászatról. II. 55 ● Sopron szénjogi szerződéseiről. III. 124 ● Veszprém stb. alaprajzáról. III. 91.
Falsitas toti mundo declarata, 1672 (Pósaházi János). I. 389—390.
FALUDI FERENC (1704—1779)
— adatai, irodalmi munkái; róla irodalom. II. 144 III. 104 ● drámái. II. 227 ● és az irodalmi népiesség. II. 145, 609 ● és Kármán József. II. 606 ● könyvtára. II. 136 ● és a magyar énekelt vers. II. 625 ● műveinek kiadása Révai Miklós által. II. 225 ● *Nemes emberének* helye az irodalomban. II. 199—200.
FALUDI J.
— Dudich Andrásról. I. 269.
FALUSSY MIHÁLY
— és Napóleon 1809-i kiáltványa. II. 556.
FAMLER, G.
— Torzsa telepítéséről, 1784., II. 247.
FANCSAL
—i templomfoglalás, 1775., II. 203 ● -i tiszttartó utasításai, 1620., I. 370.
FÁNDLY GYÖRGY
— munkái és szerepe a szlovák öntudat alakításában. II. 494. III. 125.
FANENSIS, CONSTANTIUS
— verse Mátyásról. I. 169.
FANTUZZI, G.
— *Notizie* c. munkája a bolognai írókról, 1781., I. 406.
FÁRA JÓZSEF
— Kisfaludy Sándor ifjúkori költeményeiről. II. 611 ● Zala vármegye levéltáráról. I. 13.
FARÁDI VÖRÖS IGNÁC
— visszaemlékezései, 1778—1822., II. 148, 198, 234, 281, 294, 296, 341, 400.
FARAGÓ BÁLINT
— a mezőturi gimnázium történetéről. I. 266, II. 130.
— — ref. egyház történetéről. I. 256, II. 120—121.
— Skaricza-fordítása. I. 260 ● Szegedi Kis Istvánról. I. 260.
FARAGÓ HENRIK
— Faludi Udvari Emberéről. II. 145.
FARAGÓ L.
— a macsói bánságról. I. 97.
FARAGÓ MIKSA
— *Fekete bankó, vörös bankó*. II. 561.
FARCZÁDY ELEK
— az erdélyi vajdák igazságszolgáltatásáról. I. 118.
FARGES, E.
— kiadta a lengyelországi francia követi utasításokat. I. 453.
FARKAS-család
— története. III. 43.
FARKAS ÁDÁM (lévai vicekapitány)
— feljegyzései, 1678—1684., I. 397.
FARKAS ANDRÁS
— verse a zsidó és magyar nemzetről, 1538., I. 270.
FARKAS ANDRÁS
— statisztikai adalékai Gömör megye iparáról, 1804., II. 464.
FARKAS ANDRÁS, ld. Berei Farkas
FARKAS ANTAL és Nagy Sándor
— szerk.: *Dugonics-album*. II. 304.
FARKAS FERENC
— irata a devalvációs pátensről, 1811., II. 558.
FARKAS GÁSPÁR (pozsonyi követ)
— naplója az 1722-i országgyűlésről. II. 78.
FARKAS GÉZA
— hozzászólása Ágoston P. könyvéhez a világi nagybirtokról. II. 41—42.
FARKAS GYULA
— a Balassi Menyhárt komédiáról. III. 93 ● *Magyar romantika*. II. 599.
FARKAS IMRE
— a juhok istállózásáról, 1820., II. 441.
FARKAS IMRE
— a szombathelyi egyházmegye papságáról. II. 201.
FARKAS JÁNOS, ld. Ködi Farkas
FARKAS JÁNOS (ref. lelkész)
— beszéde Mantua elfoglalására, 1799., II. 524.
FARKAS J.
— a honfoglalásról. I. 34.
FARKAS J. és mások
— a magyarhoni protestáns egyház tört.-ről. II. 108.
FARKAS L.
— a zsoltárköltészetről. I. 270.
FARKAS LÁSZLÓ
— pamuttermelési kísérletekről. II. 435 ● Vedres Istvánról. II. 449, 475.
FARKAS MIHÁLY
— a nagygeresdi és várpalotai ev. egyház történetéről. I. 256—257.
FARKAS PÁL (nógrádi vicekapitány)
— házi följegyzései, 1638—1660.. I. 359.
FARKAS RÓBERT
— Kassa árumegállító jogáról. I. 129 ● a kassai kat. főgimnázium történetéről. II. 130.
FARKAS SÁNDOR
— Csepreg történetéről. I. 418.
FARKAS SERAPHINUS
— a hazai ferences írókról. II. 117, III. 40.
FARKASERDŐ
— története Vas megyében, XVII—XVIII. sz. II. 167.
FARLATI, D.
—horvát egyháztörténeti munkája, 1751., I. 17.
FARNESE-család
— nápolyi levéltárának magyar vonatkozásai. I. 233.
FARNESE SÁNDOR (bíboros)
— és III. Pál pápa levelezése, 1535—1549., I. 278.
FARNOS D.
— a Rákóczi-kor művelődéséről. I. 455.
FÁSI JÁNOS HENRIK
— magyarországi működése, 1801—1807., II. 584.
FASOLI, G.
— a X. századi magyar kalandozásokról. I. 40.
FAULTISCH, AEGIDIUS
— a dunántúli német és más népességről. II. 35.
FAUST
— monda és a Hatvani Istvánhoz fűződő mondák kapcsolata. II. 217.
FÁY ANDRÁS
— irodalmi munkássága. II. 626 ● nézete a *Manch Hermaeon* szerzőjéről. II. 321 ● *Próbatétel a mai nevelés hibáiról*, 1816., II. 583.
FÁY ISTVÁN (murányi várkapitány)
—hoz intézett levelek, 1704—1709., I. 451.
FÁY PÁL
— javaslatai az 1791-i publico-politikai bizottsághoz. II. 383—384.
FAZEKAS MIHÁLY
— adatai, művei; róla irodalom. II. 622—623, III. 121, 127 ● és Gvadányi József. II. 373 ● népies irodalmi irányzata. II. 619 ● és Földi János.
— — szerepe a Diószegi-féle Füvészkönyv elkészítésében, 1807., II. 598.
FAZEKAS MIKLÓS, ld. Bogáti Fazekas
FEBRONIUS (J. N. Hontheim) trieri püspök
— egyházpolitikai irányzata, munkája. II. 202 ● ellen az egyházi hatalmat védi Szeitz Leó, 1790., II. 336 ● irányához csatlakozik Kollár Ádám. II. 187.
FECHNER, H.
— porosz Szilézia gazdaságtörténetéről, 1741—1806., II. 61, 172 ● Poroszország és Ausztria kereskedelmi kapcsolatairól, 1741—1806., II. 61, 172 ● a sziléziai kereskedelem állapotáról 1741 előtt. II. 60.
FEDÁK MIHÁLY (ezredes)
— szerepe a francia háborúkban. II. 529.

FEDER
— tanítványa Göttingában: Berzeviczy Gergely. II. 469.
Fegyver ellen való, 1809., II. 549.
FEGYVERNEKI FERENC (sági prépost)
— szerepéről irodalom. XVI. sz. I. 211, 218.
FEHÉR MEGYE
— felterjeszti Benyák oktatásügyi javaslatát, 1791., II. 396 ● és a katonaügy, XVIII. sz. II. 69 ● koronaőrző nemeseihez versek, 1790., II. 348—349 ● nemesi összeírásai, 1754—1828., II. 31 ● német telepítései. II. 34 ● története. I. 418 ● ünnepe 1790-ben. II. 348 ● -i parasztmozgalom, 1790., II. 353, III. 123.
FEHÉR MEGYE (Erdélyben)
— és a Horia-felkelés. II. 284 ● középkori viszonyai. I. 80 ● -i katonaállítás, 1745., II. 105.
FEHÉR E.
— a művelődésről I. Lipót törvényeiben. I. 376.
FEHÉR GÉZA
— Atelkuzu nevéről, területéről. I. 27, 33 ● avar—bizánci kapcsolatokról. III. 58 ● a bolgár egyház kísérleteiről Magyarországon. I. 68 ● bolgár (—török) és magyar kapcsolatokról. I. 32 ● a IX—X. sz.-i hazai régészeti anyagról. III. 59 ● Magyarország területéről, határairól, X. sz. I. 27, 37 ● megjegyzései a Theophanes Continuatushoz. I. 37 ● a zalavári ásatásokról. I. 27. III. 59.
FEHÉR MÁTYÁS
— a vasvári domonkosrendi kolostorról. I. 64, II. 117. ● Magyarországi Pálról, XIII. sz. I. 65.
FEHÉR SÁMUEL
— a Fanni hagyományairól. II. 606.
FEHÉR ULÁSZLÓ (lengyel trónkövetelő)
— és Nagy Lajos. I. 108.
FEHÉRGYARMAT
—i ref. egyház története. I. 255.
FEHÉRHEGY
—i csata (1620) és irodalma. I. 339. III. 98.
FEHÉRTEMPLOM (= Weisskirchen)
— alapítása (1717) és története. II. 33 ● -i elszászi telepítés, 1770., II. 162 ● -i határőrvidék szervezete. II. 186.
FEHÉRVÁR, ld. Székesfehérvár
FEHÉRVÁRY D.
— a kuruc balladákról. I. 448.
FEHLING, F.
— Rébénac levelezéséről, 1683., I. 407.
FEHRENTHEIL-GRUPPENBERG LÁSZLÓ
— Mercoeur hg. magyarországi szerepéről, 1598—1601.. I. 317.
FRIGIUS, J. CONSTANTINUS
— irata a visszafoglaló háborúkról, 1694., I. 407.
FEIL
— a parasztháborúról. I. 207.
FÉJA GÉZA
— Dózsa Györgyről. I. 208 ● kurucokról. I. 448.
FEJÉR ANDOR
— Horatius hatásáról. II. 610.
FEJÉR GYÖRGY
— beszéde Pest polgáraihoz, 1809., II. 531 ● *Codex diplomaticus* c. okmánytár. I. 11, 53, 55, 73, 76, 78, 86, 91, 92, 111, 113, 142, 144 ● egyházi beszédei és iratai. II. 573—574, 576 ● életrajza. III. 49 ● 1738 hadi eseményeiről. II. 95 ● fordítása a juharfáról, 1811., II. 468 ● francia háborús alkalmi iratai, 1795—96., II. 505, 520—521 ● a győri jezsuita akadémiáról. II. 132 ● Horvátország és Magyarország kapcsolatáról. I. 74 ● Hunyadi Jánosról. I. 160, 162 ● a katolikus egyház kiváltságairól. II. 119, 367, 579 ● a kereszténység hazai kezdeteiről. I. 70 ● keszthelyi diákévei. III. 125 ● külföldi gyűjteményekről, 1820., II. 429 ● mint a *Tud. Gyűjtemény* szerkesztője. II. 407 ● Molnár Jánosról. II. 241 ● a nemességről, 1820., II. 589 ● a nemzeti iskolákról, 1821., II. 584 ● a nemzeti kultúráról, 1817., III. 124 ● nevelésügyi cikkei, 1809, 1820., II. 584 ● a pesti egyetem irodalmi érdemeiről. II. 584 ● a palotai posztó fabrikáról, 1820., II. 466.
FEJÉR RÓZSA
— Rákócziról a francia emlékiratokban. I. 444.
FEJÉR MEGYE, ld. Fehér
Fejérvár-megye örőm ünnepére, 1790 (Virág Benedek), II. 348.
FEJÉRPATAKY-család
— iratai, XVII. sz. I. 365.
FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ
— III. Béla okleveleiről. I. 55 ● Bethlen G. portai vásárlásairól. I. 336 ● diplomáciai adaléka, 1885., III. 69 ● előkészítette a Zsigmond-kori okmánytárat. I. 114. III. 70 ● emlékezete. III. 49 ● Érsekujvár ágyúiról, 1685. I. 410 ● Gáspár festőről, XV. sz. III. 72 ● innsbrucki és münchení kutatásai. III. 44 ● irodalmunkról az Árpád-korban. I. 42 ● jelentése családi levéltárakról. I. 14 ● Kálmán király okleveleiről. I. 55 ● a kassai nagytemplomról, 1604., I. 320 ● kiadta Anonymus szövegét. I. 43.
— — Ricardus jelentését. I. 86.
— a kir. kancelláriáról az Árpád-korban. I. 53 ● a köpcsényi levéltárról, XVII. sz. I. 364 ● kutatásai dalmát levéltárakban. I. 18 ● magyar címeres emlékekről. I. 114 ● magyarországi városok régi számadáskönyveiről. I. 125—126, 156 ● Nagy Imréről. III. 51 ● oklevelekről II. István alatt. I. 55 ● a pannonhalmi alapítólevélről. I. 54 ● pápai adószedőkről Magyarországon, XIII—XIV. sz. I. 123 ● római utazásról, 1494., III. 79 ● szombathelyi kéziratokról. III. 43 ● Tapolczai Bertalan formuláiról, XIV. sz. I. 112 ● társulati elnöki beszéde. III. 10—11 ● II. Ulászló jövedelmeiről. I. 198 ● vatikáni levéltárakról. I. 19 ● vidéki bizottsági jelentései. III. 42, 43.
FEJÉRTÓY JÁNOS
— és Bullinger Henrik levelezése. I. 251.
FEJÉRVÁRY KÁROLY
— országgyűlési naplója. 1764., II. 186.
FEJES GY.
— baranyai hadi rendtartásról, 1751., II. 105.
FEJES ISTVÁN
— a sátoraljaujhelyi ref. egyházról. I. 256.
FEJES JÁNOS (kishonti ev. felügyelő)
— adatai, munkássága; róla irodalom. II. 489 ● irata a nyelvkérdésről, 1807., II. 489.
— — a protestantizmusról Magyarországon, 1817., II. 577 ● a vallásoktatás és az állam kérdéséről, 1809., II. 576.
— a népességről Magyarországon, 1812., II. 415 ● *Oratiója* a magyarországi evangélikusokról, 1808., II. 576 ● szerepe a szlovák irodalomban. II. 489, 494 ● válasza az evangélikus tanítóról, 1804., II. 576 ● vitája Cházár Andrással a halálbüntetésről. II. 527.
FEJTŐ FERENC
— II. Józsefről. II. 244 ● Martinovics Ignácról. II. 516.
FEKED
—i német települések Baranyában. II. 35.
FEKESHÁZY GYÖRGY
— iratai a marhavészről, 1787—1793., II. 251, 438.
FEKETE FERENC
— követjelentése a magyar nyelv ügyéről, 1790., II. 350.
FEKETE GERGELY, ld. Kőhalmi Fekete
FEKETE GYULA
— a nagykikindai ref. egyház történetéről. I. 256.
FEKETE IVÁN (Cserni Iván cár, Csernoevics Nenád)
— délvidéki uralma és leveretése, XVI. sz. I. 280. III. 82 ● történetéhez iratok. I. 277.
FEKETE JÁNOS GR.
— adatai, irodalmi munkássága; róla irodalom. II. 223, 317, 372 ● antiklerikális és francia versei. II. 223 III. 121 ● javaslata a fundus publicusról, 1791., II. 393 ● kézirata a magyarok történetéről. II. 593 ● politikai javaslatai és versei 1790 körül. II. 317 ● verse a campoformioi békéről, 1798., II. 523.
FEKETE LAJOS
— a jász-kunok történetéről. I. 85.
FEKETE LAJOS
— a vármegyei tisztikarról, XVI—XVIII. sz. I. 286.
FEKETE LAJOS
— berlini és drezdai török iratokról. I. 234 ● bevezetése a török diplomatikába. I. 234 ● Budáról, Pestről a török-korban. I. 248, 410, III. 85 ● Budavár ostromáról, 1684., I. 404 ● Debrecen török okleveleiről. I. 246—247 ● Esterházy Miklós török iratairól. III. 97, 98 100 ● egy esztergomi szandzsák összeírásáról, 1570., I. 247 ● Gül Babáról. III. 85 ● Gyöngyös török iratairól. I. 247 ● ism. Mehmed Chalife munkáját, XVII. sz. I. 351, 384.
— — a Rákóczi-emigráció török irodalmát. I. 453.
— párhuzama az isztanbuli és budai török ügyvitel közt. I. 248 ● a Rákóczi—Aspremont-levéltár török iratairól. I. 452 ● a török birtokrendszerről, helynevekről, földrajzi ismeretekről. I. 247 ● török levéltárakról. III. 45 ● a török oklevelek értékéről. I. 234 ● török pénzügyi iratkiadása. III. 82 ● Vác összeírásáról, XVI. sz. I. 247 ● a várnai csata fethnámájáról. 76 ● velencei török iratokról. I. 19, 234 ● a Zichy-család török iratairól. I. 247.

FEKETE LÁSZLÓ, ld. Iványi Fekete
FEKETE MIHÁLY
— a kolozsvári ref. kollégiumról. I. 266, II. 130.
FEKETE NAGY ANTAL
— indexe a Turulhoz. I. 7, II. 9 III. 26 ● ism. Kisbán E. pálosrendi történetét. II. 116 ● Küküllei Jánosról. I. 105 ● Lukcsics Pálról. III. 50 ● a magyar—dalmát kereskedelemről. I. 79, 99, 128 ● a Malonyay-levéltárról. I. 15 ● országos és particularis nemességről. I. 124 ● a Petróczy-család iratairól. I. 15 ● Rákóczi levéltáráról. I. 452 ● a románok megtelepüléséről. I. 82 ● a Rudnyánszky-levéltárról. I. 15 ● a Szepesség kialakulásáról. I. 80 ● a településtört. és egyháztört. kapcsolatáról. I. 63 ● Trencsén vármegyéről. I. 154 ● és Makkai L.
— — román vonatk. iratkiadása. I. 12, 82.
FEKETE PÉTER (szolgabíró)
— felségsértési pere, 1739., II. 97.
FEKETE KÖRÖS
— völgyének magyar települései. I. 296, II. 38.
FEKETE-TENGER
— dunai kereskedelmi hajózásunk múltjából. II. 62, 474 ● felé Brassó kereskedelmi kapcsolatai, XIV—XV. sz. I. 129 ● felé kereskedelmünk a XI—XII. században. I. 79 ● -i kereskedelem kérdése 1790-ben. II. 387, 389 ● -i kereskedelmi vállalkozás, 1783., II. 257.
FEKETEHALOM
—i harcról (1704) kuruc gyászének. I. 449.
FELDMAN, JÓZSEF
— az északi háború Rákóczi-vonatkozásairól. III. 116.
A fel jegyverkezett magyar nemesség, 1800., II. 525.
FÉLEGYHÁZY JÓZSEF
— a katolikus egyháztörténetírásról. III. 30 ● Pázmány Péterről. I. 361 ● Splényi X. Ferencről. II. 201, 270 ● a tatárjárás kútfőiről. I. 97 ● a váci püspökségről, XIII. sz. I. 97 ● Verbőczy Hármaskönyvéről. I. 194.
FÉLEGYHÁZI TAMÁS (ref. lelkész)
— debreceni szerepe, XVI. sz. I. 263.
FELEKI J.
— a foktői ref. egyházról. I. 255, II. 121.
Felelet a Mondolatra, 1815 (Kölcsey Ferenc, Szemere Pál). II. 618.
Felelet azon elmélkedésekre . . ., 1817., II. 577.
FELEY L.
— Mátyás hadseregéről. I. 174.
Feljedezett álorcza, 1794., (Szuhányi X. Ferenc). II. 505.
FELFÖLDI SÁNDOR
— a diósgyőri várról. III. 72.
FELHŐ IBOLYA
— pénzügyigazgatósági levéltárakról. III. 43 ● a városok és kamara viszonyáról, XVII. sz. I. 371.
FÉLIX, V. (pápa)
— és a magyar 1440 : IV. tc. kérdése. I. 163.
FELKA
—i ev. egyház története. I. 255.
A felkelő magyar nemes sereghez, 1809., II. 550.
A Felkelő Nemesek, 1813., II. 562.
FELLER, ld. De Feller
FELLNER JAKAB
— szerepe az egri püspöki palota építésében, XVIII. sz. II. 232.
FELLNER, TH.
— adaléka a központi igazgatás történetéhez. I. 283 ● bírálata Bidermann munkájáról. I. 283 ● a pragmatica sanctióról. II. 81 ● és Kretschmayr, H.
— — műve (és sorozata) az osztrák központi igazgatás történetéről. I. 283, 367, II. 85, 180—181.
FELMER MÁRTON (szebeni ev. lelkész)
— vázlata Erdély történetéről, 1779., II. 215 ● erre Éder Károly megjegyzései, 1803., I. 144.
FELPÉCZ
—i ev. egyház története. I. 255.
Felséges második József . . . országlásának meg mutatása, 1784., (Benyák Márton). II. 281.
Felséges Második Józsefnek . . . tiszteihez adatott intése, 1784., (Benyák Márton). II. 281.
Felséges II. Leopold . . . vallás dolgában tett . . . meg-határozása, 1791., II. 368.
FELSŐ-AUSZTRIA
—i magyar sáncok, 1485—1490., I. 178 ● -i nemesi jog és a XVIII. századi jogreformok. II. 194 ● -i parasztfelkelés, 1595—1597., I. 316 ● -i parasztfelkelés, 1626., I. 366 ● -i protestánsok áttelepítése Erdélybe, XVIII. sz. II. 36. ● -i robot és jobbágyviszonyon. III. 120.
FELSŐBÁNYA
—i arany és ezüstbányák bevételei, 1719—1721., II. 54 ● -i boszorkányperek, 1715—1731., II. 91 ● -i ref. egyház története. I. 255.
FELSŐBÜKI NAGY PÁL (soproni követ)
— felszólalása a jobbágykérdésben, 1807., II. 540 ● politikai szerepéről irodalom. II. 540.
FELSŐELEFÁNT
—i Edelsheim-Gyulai kastély XVIII. századi mennyezetképei. II. 146.
FELSŐEŐRI NAGY, ld. Nagy György
FELSŐLENDVA
—i Nádasdy-birtok dohánytermelése, XVIII. sz. II. 250 ● -i úriszék a XIX. század fordulóján. II. 456.
FELSŐNÁDASD
—i néplázadás, 1817., III. 124.
FELSŐÖR
—i prépostság története. I. 63 ● -i ref. egyház története. I. 255.
—i ref. egyház története. I. 255.
FELSŐÖRS
— i. ref. egyház története I. 255.
FELSŐSZŐLLŐS
— a pestis idején, 1739., II. 97.
FELSŐVÁLY
—i ref. egyház története. I. 255.
FÉLTORONY
—i kastély és belső díszítései, XVIII. sz. II. 146, 233 ● i-utazás, 1816., II. 423.
FELVINCZY GYÖRGY (az első magyar színigazgató)
— drámairói szerepe a XVII—XVIII. sz. fordulóján. I. 423 ● mint kuruckori versek állítólagos szerzője. I. 449. III. 113.
FEMGER DÁNIEL (nagycsüri ev. lelkész)
— gyászbeszéde Mária Teréziáról, 1781., II. 196.
FÉNÉLON, FRANÇOIS
— *Télémaque*-jának magyar átdolgozásai, XVIII. sz. II. 225.
FENESSY (püspök)
— és Eger városának megállapodása, 1695., I. 419.
Fenestra camerae obscurae Rakoczianae, 1706., (Szirmay István) I. 445.
FENSCH, L.
— Fessler életéről és szabadkőművesi szerepéről. II. 593.
FENT ISTVÁN
— a magyar selyemtenyésztés múltjáról. II. 443.
FÉNYES ANDRÁS
— Telegdi Miklósról. I. 264.
FÉNYES ELEK
— kiadta Erdélyi János munkáját a nemzeti iparról, 1846., II. 438, 449, 460 ● statisztikai műve Magyarországról, 1842., II. 411, 463.
FÉNYES ISTVÁN (debreceni városi jegyző)
— verses debreceni krónikái 1664, 1675., I. 383 -388.
FÉNYES LAJOS
— a gutai ev. egyház történetéről. I. 255
FERABOSCO, PIETRO
— szerepe a XVI. századi magyar várépítésben. I. 288.
FERBER, JOHANN JACOB (német geológus)
— bányászati munkái, 1780, 1787., II. 171, 255 ● bányászati utazása Erdélyben, 1774., II. 152, 170 ● -hoz Born Ignác levelei, 1774., II. 175.
FERBER MIHÁLY
— a pozsonyi céhek történetéről, XVI. sz. I. 242.
FERDI (török szerző)
— kortörténeti munkája Szolimán szultánról, XVI. sz. I. 197, 231.
FERDINÁND, I. (király)
— bátyja, ld. V. Károly ● eljegyzése. I. 204 ● fehérvári koronázása. I. 274 ● fellépése a protestánsok ellen Ausztriában. I. 286 ● főlovászmestere, ld. Lamberg Kristóf ● hadai Buda alatt, 1541., I. 282 ● és a helytartótanács. I. 284 ● hivatalszervezete. I. 283 ● híve : Forgách Ferenc. I. 226 ● hívét biztosító oklevele, 1526., I. 280 ● horvát királlyá választása. I. 280 ● kassai vallásügyi vizsgálata, 1553., I. 261 ● kiváltságlevele a kassai polgároknak, 1552., I. 245 ● konstantinápolyi béketárgyalásai, 1527—1547., I. 286.
— — követeinek iratai. I. 225, 279 ● követi levelezése. I. 279, II. 591.
— követei Fekete Iván cárnál. I. 280 ● levele Miksához, 1553., I. 301 ● levelei Katzianerhez ● I. 278 levelezése a brüsszeli okmánytárban. I. 233.
— — Castaldoval. I. 301 ● VII. Kelemen pápával, 1524—1527., I. 278.
— levelezésének gyűjteményes kiadásai. I. 277—278 ● megválasztásának körülményei, 1526., I. 280 ● és a nagyváradi béke, 1538., I. 282 ● pénzügyei. I. 284 ●

postavonala. I. 284 ● reformjavaslata a tridenti zsinaton. I. 286 ● és Szapolyai János küzdelmei. I. 272, 274, 280—281 III. 91 ● találkozása II. Lajossal, 1523., I. 222 ● tanácsosai: Haugen János. I. 146.
— — Hoffmann, Erdélyről. I. 302.
— tanácsosai és a Quadripartitum. I. 285 ● tárgyalásai Izabellával Erdélyről, 1551—1555., I. 302 ● török elleni harcai. I. 275, 286, 289 ● török diplomáciai tárgyalásai. I. 282, 286—287 ● udvari történetírója, ld. Ursinus Velius ● uralkodásának egykorú elbeszélő forrásai. I. 272—277.
— — okmánytára. I. 277.
— viszonya V. Károlyhoz. I. 278, 286 ● -hoz Batthyány Ferenc levele, 1534., I. 277 ● -hoz Verancsics követi jelentései. I. 225 ● -nak ajánlja Tinódi históriás énekeit. I. 273.
FERDINÁND, II. (király)
— ellen Bethlen Gábor háborúi. I. 333—339 ● hitlevele a nikolsburgi béke után, 1622., I. 369 ● hivatalos iratainak gyűjteménye, ld. Lundorp. I. 362 ● hivatalszervezete. I. 367 ● kir. biztosa: Dallos Miklós, 1621, 1623., I. 358 ● leveleinek erdélyi vonatkozásai. I. 342 ● levelezése. I. 366 ● és az osztrák ellenreformáció. I. 366 ● rendelete a trónöröklésről, 1621., I. 367 ● uralkodásáról egykorú kortörténeti munkák. I. 362—363 ● -nak Pozsony meghódol. I. 369 ● -nál XIII. Lajos francia követei, 1620., I. 332.
FERDINÁND, III. (király)
— alapító levele a vallásalapról. I. 373 ● béketörekvései a törökkel. I. 369 ● céhszabályzata a posztónyíróknak, 1650 k. I. 371 ● rendeletei a klérus támogatására, 1647, 1650., I. 373 ● megválasztatja I. Lipótot, 1655., I. 385 ● uralkodásának általános irodalma. I. 366.
— — rajza egykorú kortörténeti művekben. I. 363.
FERDINÁND, IV. (király)
— koronázása, 1647., III. 102.
FERDINÁND (nápolyi király)
— látogatása Pozsonyban, 1790., II. 363 ● udvarában magyar küldöttség, 1792., II. 363.
FERDINÁNDY GÉZA
— az aranybulláról. I. 95 ● hozzászólásai a pragmatica sanctio kérdéséhez. II. 81 ● a magyar nyelvről régi országgyűléseken. II. 88 ● Magyarország és Ausztria közjogi viszonyairól. II. 83 ● a trónöröklésről az Árpádkorban. I. 59.
FERDŐS DÁVID
— kiadta Kováts József verseit, 1817., II. 616.
FERENC, I. (király és osztrák császár)
— adatai, életrajza; uralkodásának általános irodalma. II. 484—486, 516 ● alakja az egykorú irodalomban. II. 400—401, 491, 527, 534—535, 551, 563—565, 576, 594 ● békét köt, 1809., II. 557 ● bizalmas környezete. II. 561, 585 ● engedélyirata a pesti papnöveldének. II. 579 ● erdélyi útja, 1817., II. 444 ● fegyverbe hívja a nemesi fölkelést, 1797., II. 529 ● feleségei. II. 484 ● felhívása hadi segélyre, 1813., II. 562 ● felveszi az osztrák császári címet, 1804., II. 534, 537—538 ● háborúinak összefoglaló ismertetése. II. 553, 567 ● iparpolitikája. II. 259 ● kabineti abszolutizmusa. II. 485 ● koronázása, 1792., II. 506, 594 ● és a közlekedésügy. II. 473 ● látogatása Pestbudán, 1814., II. 563, 565.
— — Pozsonyban, 1806, 1809., II. 535, 551.
— leánya: Mária Lujza és Napóleon házasságának irodalmi visszhangja. II. 551—552 ● leirata, 1802., II. 526 ● levélváltása III. Frigyes Vilmossal, 1805—1807., II. 538 ● manifesztuma, 1806., II. 535.
— — , 1809., II. 546, 548.
— Martinovics iratait betiltja. II. 323 ● a Martinovicsper aktáit saját kabinetjében őrzi. II. 512 ● megnyitja az 1802-i országgyűlést. II. 539 ● meneszti a titkos ügynököket, 1792., II. 325 ● és a monarchikus demokratizmus képviselőinek reményei, 1792., II. 502 ● nyomdapolitikája. II. 587 ● összehívja az 1807-i országgyűlést. II. 537 ● politikai verset jutalmaz, 1796., II. 520 ● rendeleteinek gyűjteménye. II. 485 ● testvérei, ld. Károly, Rainer, János és József (nádor) főhercegek ● udvara. II. 485 ● újoncokat kér, 1812., II. 567 ● utasításai József nádorhoz, 1795—1796., II. 528 ● veje: Napóleon. II. 551, 557 ● viszonya testvéreihez. II. 485 ● visszatérése Bécsbe, 1814., II. 564 ● -hez Károly főhg. előterjesztése a magyar hadrendszer ügyében, 1807., II. 536 ● -hez II. Lipót levelei, 1790., II. 351 ● -hez Sándor Lipót nádor memoranduma. II. 512.
FERENC, I. (francia király)
— keleti politikája, 1515—1547., I. 200, 281 ● megbízottja: Antonio Rincon lengyel- és magyarországi tárgyalásai. I. 222, 231 ● német követe: Guilleaume du Bellay. I. 231 ● szövetsége a törökkel Mohács előtt. I. 222 ● vetélkedése V. Károly császárral. I. 281.
FERENC (Szent)
— legendájának XIV. századi fordítása. I. 131.
FERENC-csatorna
— építése, 1792—1801., II. 474.
FERENCZI ANDRÁS (marosvásárhelyi plébános)
— gyászbeszéde Mária Teréziáról, 1781., II. 196.
FERENCZI, A.
— a brassói vártemplom építéséről. I. 134.
FERENCZY GÉZA
— Zrínyi idilljeiről. I. 379.
FERENCZI IMRE
— iparfejlődésünk akadályairól. II. 473.
FERENCZY ISTVÁN (szobrász)
— élete, művei, XIX. sz. II. 629.
FERENCZY JAKAB és Danielik I.
— írói lexikona. I. 10. III. 40.
FERENCZY JÓZSEF
— Aranka György leveleiről. II. 591 ● az első erdélyi magyar hírlapról. II. 339 ● Katona Józsefről. II. 624 ● a magyar hírlapirodalom történetéről. II. 402 ● a *Magyar Kurir*ról. II. 339.
FERENCZI MIKLÓS
— Wesselényi Istvánról. I. 441.
FERENCZI SÁNDOR
— Kászonszék régészetéről. I. 81.
FERENCZY SÁRI
— Ráday Pál Lelki Hódolásáról. I. 437, II. 142.
FERENCZI ZOLTÁN
— Balassi Bálintról. III. 89 ● a Bánk Bánról. II. 624 ● Bessenyei Sándorról. II. 223 ● a Bocskor-daloskönyvről. II. 141 ● a Cyrus Nyugodalma c. fordításról. II. 225 ● Cserei Mihályról (kiadással). I. 427, II. 142 ● Csokonairól. II. 607 ● az erdélyi magyar játékszín kezdetéről. I. 423 ● Felvinczy Györgyről. I. 423 ● Gvadányi Józsefről. II. 373 ● kiadta Magyari István könyvét. I. 313 ● a kolozsvári nyomdászatról. I. 264, 328, II. 135.
— — színészet történetéről. I. 269, II. 628.
— a kurucvilág énekeiről. I. 447 ● a magyar protestantizmus irodalomtörténeti jelentőségéről. I. 268 ● Rimay Jánosról. I. 331 ● Salamon és Markalf kiadásairól. I. 299 ● Zrinyiről, Áfiumáról (kiadással) I. 379—380, III. 104.
FERMENDZIN, E. P.
— *Acta Bosnae* c. iratgyűjteménye. I. 17, 114, 142.
FERNER FERENC JAKAB
— kereskedelmi vállalata I. Lipót korában. I. 416.
Fernere Nachricht von . . . Temeswar, 1716., II. 71.
FERRARA
—i diplomáciai kapcsolatok Mátyás korában. I. 171 ● -i asztrológus: Antonius Torquatus és Mátyás király. I. 182 ● -i herceg, ld. Hyppolit (Estei) ● -i humanista irodalom. I. 185 ● -i humanisták Mátyás királyról. I. 169 ● -i követ Mátyás és Ulászló találkozásáról. I. 171 ● -i követ: Dainero levelei a Jagelló-kori Magyarországról. I. 200 ● -i magyar tanulók a XVIII. században. II. 132 ● -i orvos: Manardus János II. Ulászló udvarában. I. 217 ● -i Pisonak Janus Vitalis leirása 1514-ről. I. 191 ● -i tartózkodása Janus Pannoniusnak. I. 166, 185.
FERRARI, MARC ANTONIO
— jelentése Fráter György haláláról, 1552., I. 301.
FERRARI (Ferrarius) ZSIGMOND
— a magyarországi domonkos rendi tartomány történetéről, 1637., I. 61.
FERRARIUS, GUIDO (milánói jezsuita)
— az 1716—1718-i török háborúról, 1749., II. 73 ● Mária Terézia háborúiról, 1773., II. 103 ● Savoyai Jenőről, 1747., I. 411, II. 73.
FERRERI, G. ST. (pápai nuncius)
— jelentései Prágából, 1603—1606., I. 315.
FERRIOL, MARQUIS DE (konstantinápolyi francia követ)
— jelentései a Rákóczi-szabadságharcról. I. 443, 460 ● levelezése a francia udvarral és Rákóczival. I. 453 ● és Thököly Imre. I. 400.
FERTÁLY LAJOSNÉ
— Miskolcról az Árpádok korában. I. 99.
FERTŐ TÓ
— leírásai, 1797—1821., II. 418—419 ● -nál szüret, 1819., II. 437.
FERTŐSZENTMIKLÓS
—i uradalom rendezése, 1719., II. 47.
FESSLER IGNÁC AURÉL
— adatai, munkái; róla irodalom. II. 593 ● ellen

Pázmándi Horvát Endre fellépése, 1823., II. 595 ● hatása Kisfaludy Károlyra. II. 622 ● és Katona József. II. 624 ● és Kisfaludy Sándor Hunyadi-drámája. II. 612 ● levelei. II. 593 ● Mátyás királyról írt munkája. I. 172 ● összefoglaló műve Magyarország történetéről. I. 20, 153, 172, 201, 234, II. 25, 290, 398, 593 ● visszaemlékezései. II. 270, 511.

FEST ALADÁR
— az adriai tengerhez vezető utakról. II. 197 ● Dévay Pálról. II. 500 ● esztergomi török tisztek leveleiről. I. 385 ● Fiume középkori kereskedelméről. III. 75.
— — Magyarországhoz csatolásáról. II. 61, 197 ● viszonyairól a napóleoni háborúkban. II. 483.
— ism. Pisani munkáját Dalmáciáról. II. 529.
— — Cinciotti Sternberg kéziratát Fiuméról. II. 197.

FEST ALFRÉD
— az olasz—magyar kapcsolatok kezdeteiről. I. 41 ● Orseoló Péterről. I. 72.

FEST SÁNDOR
— angol hercegekről Szt. István udvarában. I. 71, III. 65, 661 ● angol irodalmi hatásokról hazánkban. II. 237, 423, 429 ● angol utazókról Magyarországon közlései. I. 363, II. 153, 426, III. 80 ● Anonymus angol forrásairól. I. 44 ● az aranybulláról, alkotmány-párhuzamról. I. 95 ● bécsi angol diplomatákról Magyarországon. II. 153 ● Bél Mátyásról. II. 20, III. 117 ● Bethlen Gáborról az angol irodalomban. I. 332 ● az első magyar bibliafordításról. I. 131 ● a Hunyadiak címeréről. I. 162 ● Kis János verseiről. II. 619 ● Magyarországról az angol irodalomban, 1700—1848., II. 428 ● Pope és a magyar költők viszonyáról. II. 220 ● Skóciai Szt. Margitról. I. 69 III. 65 ● a tatárjárásról közlése. I. 92 ● Thökölyről az angol irodalomban. I. 401 ● a Toldi-mondáról. I. 132 ● Verseghy Ferencről. II. 605 ● Wraxhall és Benyovszky kapcsolatáról. II. 153.

FESTER, R.
— I. Bernhard bádeni őrgrófról. I. 139.

FESTETICH (GR.) -család
— birtokai. III. 120 ● és Gottsched. II. 24 ● keszthelyi levéltára, könyvtára. I. 15, 452, II. 589 ● uradalmi jószágigazgató, ld. Csondor János.
— — urbariális szabályzat. II. 453.
— uradalom leírása, 1818., II. 427—428.

FESTETICH ALBERT KÁROLY GR.
— mint a *Pannonia* szerkesztője, 1819—1822., II. 408.

FESTETICH GYÖRGY GR.
— fellépése a magyar nyelv ügyében. 1790., II. 350 ● és a Georgikon alapítása, 1797., II. 585.
— — szerepe a magyar irodalomban. II. 586, 607, 612, 621.
— meghívja tanárnak Pethe Ferencet. II. 432 ● és Nagyváthy János. II. 431 ● plánuma fia neveléséről. II. 584 ● uradalmainak juhtenyésztési utasítása, 1793., II. 439 ● -hoz Csokonai levelei. II. 607.

FESTETICH IMRE GR.
— a juhtenyésztésről, 1819—1820., II. 440—441 ● és a juhtenyésztő-kongresszus, 1818., II. 440.

FESTETICH JÁNOS GR.
— a paraszt és földesúr viszonyáról, 1821., II. 452.

FESTETICH LÁSZLÓ GR.
— mint a Georgikon birtokosa, 1824., II. 586.

FESTETICH LEÓ GR.
— visszaemlékezései a XIX. sz. elejére. II. 400.

FESTETICH PÁL GR.
— beadványa a magyar parasztkérdésről, 1764., II. 190 ● lipcsei tanulmányai, 1741., II. 24.

Festivi honores ... Leopoldo II, 1791., II. 365.

FETTICH NÁNDOR
— az avarkori műiparról. I. 35 ● a honfoglalás-kor művészetéről, archaeológiájáról. I. 37 ● a hun fémművességről, leletekről. III. 58 ● ism. László Gy. tanulmányait. I. 34 ● a levediai magyarságról. I. 33 ● a népvándorlás-kor archaeológiájáról. I. 35.

FETZER, JAKOB F.
— röpirata, 1786., II. 263—264.

FEUERNÉ TÓTH RÓZSA
— Kassai Istvánról. III. 78 ● a Margitszigetről. III. 54.

FEUILLET DE CONCHES
— XIV. Lajosról. II. 353.

Feyerliche Reden bey Eröffnung des ... Landtags, 1805., II. 534.

FEYL, OTHMAR
— magyarországiakról a jénai egyetemen. III. 87, 118.

FIALA E.
— a Hunyadiakról a délszláv mondákban. I. 160.

FICHTEL, JOHANN EHRENREICH V.
— mineralógiai munkái Erdélyről és a Kárpátokról, 1780—1794., II. 171, 458.

FICINUS, MARSILIUS
— magyar vonatkozásai, XV. sz. I. 184.

FICKER, A.
— az erdélyi szász statutumokról. I. 12 ● az utolsó Babenberg-hercegről. I. 97.

FIDALEUS LADONIUS, ld. Valla Forgáts Jácint

FIDRICHOVSZKY JÓZSEF (rk. lelkész)
— a francia papok sorsáról Guyanában, 1804., II. 533.

FIEDLER, JOSEPH
— adalékai a szlavóniai és szerémségi egyházi unióhoz. I. 424 ● adalékai a ruszinok unió jához. I. 423—424, II. 124 ● adatközlése II. Rákóczi Ferenc külföldi összeköttetéseihez. I. 450—451, II. 67 ● I. Miksa és Vaszilij Ivanovics szövetségéről, 1514., I. 203 ● az ónodi országgyűlésről. I. 466 ● velencei követjelentésekről Ausztriát és Németországot ill. I. 233, 366, 376.

FIEDLER, J. — Arneth, A. v.
— II. József és gr. Cobenzl levelezése. II. 242.

FIEDLER K.
— a locsmándi ev. egyház történetéről. I. 256.

FILEP JÓZSEF, ld. Deáki Filep

FILIMON, A.
— adalékai a régi román nyomtatványok bibliográfiájához, 1753—1812., II. 205.

FILIPOI, O.
— egy áruló írásairól. II. 186.

FILLASTRE VILMOS (biboros)
— naplója a konstanci zsinatról, XV. sz. I. 111.

FILÓ LAJOS
— a felekezeti unió kérdéséről, 1822—1827., II. 572.

FILTSCH DÁNIEL (ev. lelkész)
— az erdélyi kőszénről. II. 457 ● a gabonaüszögről. II. 434.

FINÁCZY ERNŐ
— Apáczai Cseri Jánosról. I. 353 ● emlékezete. III. 49. ● a gazdasági szakoktatás kezdeteiről. II. 209 ● ism. az egyetem fizikai gyűjteményét, 1777., II. 217.
— — Thury E. Iskolatörténeti Adattárát. II. 129 ● Udvardy L. munkáját az egri jogiceumról. II. 132.
— a jezsuita iskolai színjátékról. II. 227 ● a II. Józsefkori tanügyről. II. 278 ● a magyarországi közoktatásról, középiskolákról I. 265, II. 127—129, 207, 209; 581 ● a modori bencés gimnáziumról. II. 208 ● pedagógiai irodalmunk hiányairól. II. 127 ● a szempci kollégiumról. II. 209 ● a temesvári gimnáziumról. II. 132 ● tudós társasági tervről, 1770., II. 156 ● az újkori nevelés történetéről. I. 256, II. 127.

FINÁLY HENRIK
— a besztercei szószedetről. I. 131 ● Debreceni László aranyfinomító könyvéről. III. 84 ● emlékezete. III. 49 ● kolozsvári céhiparról. I. 158 ● nekrológja. III. 49.

FINKE, EDMUND
— a 37. gyalogezred történetéről. II. 104, 184, 500.

FINKE, HEINRICH
— aragoniai aktakiadása. I. 113 ● kutatásai, forrásai a konstanci zsinathoz. I. 111, 115.

FINKEI PÁL
— a szatmárnémeti zsinatról. III. 99.

FINKEL, L.
— lengyel történeti bibliográfiája. I. 10, 163. III. 10, 34 ● a lőcsei Jagelló-kongresszusról, 1494., I. 202.

FINN
— ugor nyelvrokonság, őshaza kérdései. I. 30, 31, 38, II. 596, III. 32, 56.

FIÓK KÁROLY
— Árpád családi genealógiájáról. I. 26 ● Konstantinosról tanulmányai. I. 26—27 ● őstörténeti vitája. I. 26, 31.

FIORILLO, J. D.
— Mátyás olasz művészeiről. I. 183.

FIRENZE
— és Magyarország diplomáciai kapcsolatai, XIV. sz. I. 113 ● és Magyarország kulturális kapcsolatai Mátyás korában: I. 182 ● -i humanisták Mátyás királyról. I. 168—169 ● -i kereskedelem és Magyarország, XIV—XVI. sz. I. 129 ● -i kereskedő, ld. Buonaccorso Pitti ● -i kormányzata II. Lipótnak, 1790-ig. II. 351 ● -i könyvkereskedő, Vespasiano Bisticci, XV. sz. I. 183 ● -i levéltár. I. 19 ● -i magyar szabók, XIV. sz. I. 125 ● -i neoplatonizmus és Janus Pannonius. I. 184 ● -i Oratorio degli Scolari. I. 138 ● -i származása és életírói Ozorai Pipónak. I. 138 ● -i tanár: Nicolaus de Mirabilibus, XV. sz. I. 212 ● -i tartózkodása I. Ferencnek, 1784-ig. II. 484 ● -i Villani-krónika. I. 107.

FIRMIN—DIDOT, A.
— Aldus Manutiusról. I. 211.
FIRNHABER, FRIEDRICH
— adalékai Magyarország történetéhez, 1490—1526. I. 199, 201 ● aktái a XVII—XVIII. sz.-i magyar történelemhez. I. 325, 333, 338—339, 366. III. 97 ● az erdélyi Mátyás elleni összeesküvésről. I. 173 ● I. Ferdinánd államszervezetéről. III. 91 ● a haditanácsról. III. 91 ● Hocher kancellár véleményéről a Wesselényi-összeesküvés ügyében. I. 393, 395 ● kiadta Khunitz diáriumát 1683-ból. I. 404 ● okmánykönyvét a Habsburgok jogáról Magyarországon. I. 278 ● Vincenzo Guidoto követségéről Magyarországon, 1523—1525., I. 200 ● és Teutsch, G. D.
— — erdélyi okmánytára. I. 11—12.
FIRTH, C. H.
— hozzászólása Angyal D. tanulmányához Angliáról és Erdélyről. I. 295.
FIRTINGER K.
— nyomdászattörténeti térképe. I. 265.
FIRTOSVÁRALJA
—i unitárius egyház története. I. 255.
FIRU, NICOLAE
— adatai a Horia-felkelésről. II. 290 ● a bihari román ortodoxia és unió küzdelméről, 1700—1750., II. 123.
FISCHA (folyó)
—menti csata, 1146., I. 49.
FISCHEL, ALFRÉD
— a pánszlávizmusról. II. 498 ● tanulmányai az osztrák történetről. II. 57.
FISCHER ANDRÁS (anabaptista prédikátor)
— vértanú halála, 1540., I. 261.
FISCHER DÁNIEL (késmárki orvos)
— orvosi munkái, 1740—1742., II. 97.
FISCHER, E.
— Brassó Fekete-tengeri kereskedelmi kapcsolatairól I. 129 ● az erdélyi szászok eredetéről. I. 84.
FISCHER, E.
— az 1816-i államcsődről. II. 561.
FISCHER, ERNST
— az 1848-i polgári forradalomról Ausztriában. II. 29. 158, 463.
FISCHER, G.
— Beszterce városáról és káptalanáról a XVIII. sz. első évtizedében. II. 65.
FISCHER, JULIUS WILHELM
— utazásai Ausztriában és Magyarországon, 1803., II. 425.
FISCHER KÁROLY ANTAL
— a hun—magyar írásról. I. 39 ● a magyar honfoglalás mondáiról. I. 30.
FISCHER KRISTÓF
— munkája a mezőgazdaságról, 1787—1788., II. 39.
FISCHER, S. NEKLETON
— Törökország külpolitikájáról, XV—XVI. sz. I. 176, 203.
FITZ, JAMES, ld. Berwick hg.
FITZ JÓZSEF
— Hess Andrásról. I. 180 ● *Mátyás király a könyvbarát.* I. 183 ● a Royer könyvnyomdászcsaládról. II. 135 ● a Thuróczi-krónika 1488-i kiadásairól. I. 146 ● és Zolnai Klára.
— — *Mátyás király könyvtárának irodalma.* I. 183.
FIUME
— áruforgalma a XVIII. században. II. 61, 261 ● beadványa az országgyűléshez, 1790., II. 391 ● és Brod közti kereskedelmi út kérdése, 1791., II. 392 ● az első napóleoni háború idejében. II. 483 ● kiváltságlevele, 1725., II. 61 ● kivitele, 1779—1781., II. 260 ● közjogi helyzete. III. 120 ● leírása, 1816., II. 480 ● és a magyar-horvát kérdés. II. 197 ● Magyarországhoz csatolásai 1779., II. 197 ● története a XVIII—XIX. században. II. 61, 197 ● és Zengg vetélkedése, 1790—1791., II. 391—393 ● -i birtokos: Batthyány Tódor gr. II. 474 ● -i cukorfinomító, 1752., II. 176 ● -i helyettes kormányzó: Olando Lajos. II. 392 ● -i katonai parancsnok, Gerliczy J. Félix br. II. 392 ● -i tagja a kereskedelmi bizottságnak, 1791: Paravics Mátyás. II. 385 ● -i kereskedelem kérdése a közpkorban. III. 75 ● 1786-ban. II. 257.
— — Batthyány Vince útleírásában, 1805., II. 420.
—i kereskedelmi társaság alapítása, 1802., II. 472 ● -i kereskedők, ld. Marotti József br.; J. B. Neyss (Nais) ● -i kereskedők javaslatai, 1790—1791., II. 392.
— — törekvése Magyarországhoz kapcsolódásra az 1770-es években. II. 197.
—i kikötő története. II. 178, 197 ● -i kormányzók, ld. Almásy Pál; Szapáry János gr. ● -i kormányzóság és Neyss magyarországi küldetése. 1787., II. 258.
— — kereskedelmi értekezletének jegyzőkönyve. 1791., II. 392 ● -i mérnök, ld. Gnamb Antal ● -i tanácsos, ld. Susanni Márk.
FLACHAT, JEAN-CLAUDE
— útleírása Magyarországról, 1740., II. 23—24.
FLÁMITZER, JOHANN NIKOLAUS
— Magyarország alávetését, Habsburg-abszolutizmust propagáló munkái, 1687—1688., I. 413—415 ● munkája Erdély Habsburg-uralom alá kerüléséről, 1689., I. 428.
FLAMMERMONT, J. és Arneth, A. v.
— Mercy-Argenteau gr. levelezéséről II. Józseffel. II. 242.
FLANDRIA
—i magyar kivitel, XIII. sz. III. 69.
FLAXMAYER JÓZSEF
— *Budapest közigazgatási szervezete és alkalmazottai* 1686—1872., II. 63, 482.
FLEGLER SÁNDOR
— a magyar történetírás történetéről. I. 20, II. 136 III. 48 ● nekrológja. III. 49.
FLEISCHER GYULA
— az egyetemi templom mennyezet festőjéről. II. 233 ● a felsőelefánti és féltoronyi kastélyokról. II. 146, 223.
FLODOARD (francia szerző)
— rheimsi följegyzései, X. sz. I. 29.
FLOREK, P.
— Turócszentmártonról a középkorban. III. 71.
FLORENTINUS VIGORNENSIS (angol szerző)
— XI. századi szövege. I. 47.
FLÓRIÁN KATA
— a kassai német színészetről. II. 628.
FLÓRIÁN LÁSZLÓ és Marót Miklós
— budapesti bibliográfiája. III. 27.
FLUMEN, FLUMINENSIS CIVITAS, ld. Fiume
Flüchtige Bemerkungen auf einer Reise durch Siebenbürgen 1809., II. 422,
FODOR ANDRÁS
— a bágyoni unitárius egyházról. I. 255.
FODOR ÁRPÁD
— Faludi Ferenc családjáról. II. 145.
FODOR FERENC
— Balla Antalról. III. 122 ● a Duna térképeiről, a magyar térképírásról. III. 54 ● -az egyetem mérnöki intézetéről. III. 122 ● a gyepükről. I. 37 ● a Jászságról tanulmányai. I. 240, 247, II. 45, 52, 247 ● II. József összeírásáról. II. 247 ● palócfalu életrajza. I. 238.
FODOR ISTVÁN
— marosvásárhelyi oklevéltára. III. 42, 92.
FODOR HENRIK
— Istvánffy Miklósról. I. 188, 228 ● a kőszegi hősökről, 1532., III. 91 ● Vas megyei parasztmozgalmakról, 1765., III. 120.
FOERK E.
— az Árpád-kori templomtípusokról. I. 67.
FOERSTER, R.
— I. Ulászlóról. I. 163.
FOGARAS
— várának történeti emlékei. I. 293, 430 ● város szabadalomlevele, 1567., I. 303 ● -i fogsága Bethlen Miklósnak, 1676., I. 426 ● -i kincstára Apafi Mihálynak. I. 430 ● -i levéltárak. III. 41 ● -i nemesi lustra, 1637., I. 324 ● -i oklevelek. I. 12 ● -i ref. lelkész: Baló Bálint. II. 196 ● -i román ref. iskola. I. 347 ● -i szerződés, 1675., I. 429, 432 ● -i udvarbíróhoz Bethlen Gábor utasításai. I. 336 ● -i uradalom rendtartása, XVI. sz. I. 293.
— — történeti emlékei. I. 293, 430.
FOGARASI BÉLA
— Apáczai Cseri Jánosról. III. 100 ● a hazai társadalmi tudományokról. III. 100 ● és Illés B.
— — magyar—orosz kapcsolatokról. I. 469.
FOGARASI ISTVÁN (román ref. lelkész)
— kátéja, 1648., I. 347.
FOGARASI PAP JÓZSEF
— mint pesti egyetemi tanár II. József idején. II 279.
FOGARASI SÁMUEL
— naplójegyzetei a Horia-felkelésről. II. 285.
FÓGEL JÓZSEF
— kiadta Bonfini szövegét. I. 428.
— — Cortese versét Mátyásról. I. 169.
— Mátyás könyvtára sorsáról. I. 218 ● II. Ulászló, II. Lajos udvaráról. I. 202, 215, 218, 220 ● velencei diplomatákról Budán, XVI. sz. I. 200.

FÓGEL SÁNDOR
— Celtis Konrád magyar kapcsolatairól. I. 217 ● az idegenszerűségekről. II. 222, 617.
FOGOLYÁN TIVADAR
— az őrmények kereskedelmi szerepéről. II. 60.
FOIX, ANNE DE, ld. Candalei Anna
FOKTŐ
—i ref. egyház története. I. 255, II. 121.
FOLLAJTÁR J.
— Galgóc elestéről, 1663., I. 386 ● Ocskay Gáspárról, 1621., I. 339 ● Ocskay László családjáról. I. 457.
FOLNESICS JÁNOS LAJOS
— észrevételei Pestalozziról, 1817., II. 584.
FOLTIN JÁNOS
— Kracker János Lukácsról. II. 233.
FOLTINYI JÁNOS
— Anonymusról. III. 61 ● Bod Péterről. II. 215 ● szepesvári bizottsági jelentése. III. 42.
FONTAINEBLEAU
—i szerződés, 1528., I. 281 ● -i udvar és a Rákóczi-emigráció. I. 443.
FONTANA
— ostromterve Budavár alatt, 1686., I. 408.
FONTE, BARTOLOMMEO DELLA
— humanista írásai Mátyás korából. I. 169.
FÓNYAD DEZSŐ
— a monori ref. egyház történetéről. I. 256.
FORBÁT, EUGEN
— a pozsonyi kereskedőtestület történetéről. II. 58, 478.
FORBIN-JANSON (francia követ)
— és Sobieski megválasztása. I. 432.
FORGÁCH-család
— levéltára. I. 15, 471 ● története. I. 15, 457, III. 43.
FORGÁCH ÁDÁM GR. (országbíró)
— katonai rendtartása, 1648., I. 367 ● levelei Esterházy nádorhoz, 1642—1645., I. 365 ● mint Érsekujvár kapitánya, 1663., I. 386 ● utasítása galgóczi és gácsi tisztartójának, 1644, 1667., I. 377.
FORGÁCH FERENC (püspök, történetíró)
— adatai, históriája, irodalma. I. 226, 239, 273 III. 82 ● és Possevino. I. 310 ● támogatása Brutusnak. I. 226 ● -ről Istvánffy. I. 227.
FORGÁCH FERENC GR. (bíboros, esztergomi érsek)
— életrajza. I. 368 ● és az ellenreformáció a XVII. sz. elején. I. 373 ● szerepe a nádorválasztásnál, 1608., I. 368.
FORGÁCH JÁNOS GR.
— gácsi posztógyára. II. 175, 465.
FORGÁCH MIKLÓS GR. (barsi főispán)
— és a felső-tiszai parasztfelkelés, 1631—1632., I. 371.
FORGÁCH MIKLÓS GR. (nyitrai főispán)
— beszéde a szegény nemesség felsegélyezéséről, 1791., II. 312 ● és Hajnóczy József. II. 283, 300, 319 ● mint az 1791-i kereskedelmi bizottság elnöke. II. 385 ● mint egy röpirat állítólagos szerzője. II. 298 ● és Nyitra megye ellenállása II. József rendeletének. II. 284 ● nyitrai szerepét üdvözlő versek, 1790., II. 345 ● röpiratai, 1788, 1790., II. 299, 312 ● titkára: Batsányi János. II. 604 ● és Trenk Frigyes állítólagos kapcsolata. II. 330 ● védelmében írt egykorú iratok, 1785 körül. II. 283 ● -hoz Amade Antal üdvözlő beszéde, 1790., II. 345 ● -hoz Hajnóczy József levele, 1785., II. 283, 300.
FORGÁCH PÁL GR. (váradi püspök)
— és a nagyváradi templom építése, 1752., II. 110.
FORGÁCH SIMON
— jegyzetei testvére: Ferenc kortörténeti művéhez. I. 226, 239 ● mint felső-magyarországi főkapitány. I. 288.
FORGÁCH SIMON GR. (Rákóczi tábornoka)
— adatai, életéről irodalom. I. 457. III. 114 ● birtokai. I. 463 ● dedikációja Zrínyi szövegéhez. I. 457 ● és a dunántúli hadjárat. I. 461 ● hadrendje, 1706., III. 115 ● kiadta Zrínyi *Áfiumát*, 1705., I. 379, 436 ● lengyelországi emigrációban. I. 471 ● mint író. I. 457 ● mint Rákóczi állítólagos discursusainak szerzője. I. 436 ● -ről kuruc vers. I. 449.
FORGÁCH ZSIGMOND (felső-magyarországi főkapitány)
— levelei, 1613, 1642—1645., I. 365.
FORGÁCH ZSUZSANNA, Révay Ferencné
— élete, házassági drámája, XVII. sz. III. 102.
FORGÁCS F.
— a gyöngyösi gimnáziumról. II. 130.
FORGÓ GYÖRGY (orvos)
— kenyérpótló növényekről ínség idején, 1817., II. 443.
FORRAY ANDRÁS (aradi alispán)
— elfogatása a Horia-felkelés idején. II. 288.
FORRAY ANDRÁS BR. (csnádi főispán)
— szerepéről irodalom. II. 429.
FORST, H.
— tanulmányai a német birodalmi és felső-rajnai csapatok szerepéről az 1664-i török háborúban. I. 386.
FORST, N.
— Frigyes cseh király török kapcsolatairól, 1620., I. 339.
FORSTALL MÁRK (Zrínyi Miklós titkára)
— munkája a Zrínyi-családról, 1664., I. 381.
FORSTER GYULA BR.
— Berchényi Lászlóról. I. 471 ● emlékezete. III. 49 ● Hunyadi János származásáról. I. 162 ● Rákóczi-emigráció síremlékeiről. I. 472 ● szerk.: *III Béla, emlékezete*. I. 56, 67, 76 ● III. 66. a váradi Szt. László-egyházról I. 67.
FORSTNER GYÖRGY
— a juhok etetéséről, 1817., II. 440.
FORTUNATUS, ld. Szerencsés Imre
FORTUNATUS, MATTHAEUS (humanista)
— irodalmi, filológiai szerepe a Jagelló-korban. I. 218.
FORTUNESCU, C. D.
— Köleséri Sámuel bányászati munkájáról, 1717., II. 53.
FORVAL (francia ügynök)
— Thökölyre vonatkozó jelentései, 1684., I. 402.
FOSTER, W.
— Sanderson levantei utazásairól, 1584—1602., I. 316.
FOSZTÓ ISTVÁN, ld. Uzoni Fosztó
FÓT
—i kastély a XIX. sz. elején. II. 628.
FÓTI JÓZSEF LAJOS
— a Bánk Bán ófrancia meséjéről. II. 625 ● Anonymusról. I. 44.
FOUQUET, ld. Croissy
FOURNAUX, ABBÉ DE
— II. Rákóczi Ferencről, 1714., I. 471.
FOURNIER, A.
— Ausztria háborús céljairól 1809-ben. II. 553 ● Ausztriáról a napóleoni végső harcok kezdetén. II. 568 ● Ausztriáról és Poroszországról a XIX. században. II. 538 ● a bécsi kongresszus titkosrendőrségéről. II. 352, 485, 568 ● a bécsi kongresszus történetének forrásairól. II. 568 ● az európai politikáról 1812-től az első párizsi békéig. II. 567 ● Gentz és Cobenzl; az osztrák diplomácia történetéről, 1801—1805. II. 538 ● Gentz leveleiről Wessenberghez, 1809—1852., II. 553, 568 ● Gerhardt von Swieten cenzori működéséről. II. 160 ● *Historische Studien* c. tanulmányai. II. 99, 172, 178, 243 ● ism. Krones munkáját a francia háborúk idejéről. II. 484 ● II. Józsefről. II. 243 ● II. József titkos szolgálatáról. II. 282 ● a kereskedelemről és közlekedésről Magyarországon és Lengyelországban a XVIII. sz. közepén. II. 61, 177—178 ● egy kereskedelmi küldetésről Olaszországba, 1754., II. 177 ● Mária Terézia kereskedelmi- és iparpolitikájának kezdeteiről. II. 172, 178 ● az osztrák császárság megalapításáról. II. 538 ● a pragmatica sanctio keletkezésének történetéről. II. 80.
FÖGLEIN ANTAL
— a Conscriptio Josephina sorsáról. II. 247 ● Gömör megye levéltáráról. I. 12 ● Sopron megye levéltáráról. III. 42 ● a vármegyei jegyzőkönyvről. I. 12 ● Zólyom és Tolna megye levéltáráról. I. 13 ● Zólyom város iratairól. I. 14 ● zólyomi közigazgatástörténeti iratokról. XVI. sz. I. 286.
FŐKÖVI LAJOS
— a zenéről Mátyás udvarában. I. 182.
A földbirtok jövedelme nevelésére, 1818., II. 446.
FÖLDÉNYI M.
— a szepesiekről a Rákóczi-szabadságharcban. I. 460.
FÖLDES (község)
— története. II. 50.
FÖLDES BÉLA
— adalékai a településhez. II. 32 ● árstatisztikai vizsgálatai. II. 445.
FÖLDES-PAPP KÁROLY
— magyar prédikátorokról a török idején. I. 248.
FÖLDI JÁNOS
— állattani, botanikai munkássága. II. 598 ● nyelvtani pályamunkája, versei. II. 617. III. 126 ● szerepe a Füvészkönyvben. II. 598.
FÖLDVÁRY ANTAL
— a ref. egyház és a török uralom viszonyáról. I. 248, 250.

FÖLDVÁRI JÓZSEF (debreceni ref. lelkész)
— irat a I. Ferenchez, 1814., II. 576.
FÖLDVÁRY LÁSZLÓ
— a duna-melléki ref. egyházkerületről. I. 254, 465, II. 119 ● elpusztult helységekről. I. 418 ● ev. küldöttekről Bécsben, 1774., II. 203 ● pápai chirurgusokról, 1751. II. 140 ● Ráday Pál levelezéséről. II. 118 ● Szegedi Kis Istvánról. I. 260.
FÖLFÖLDY SÁNDOR
— a francia forradalom hatásáról. II. 344.
FÖRDŐS LÁSZLÓ
— II. József földméréséről. II. 293 ● Kecskemét gazdaságföldrajzáról, XVIII. sz. II. 434 ● Mária Terézia urbáriumáról. II. 193.
FÖRSTER JENŐ
— Szepes megyéről a tatárjárás előtt. I. 80 ● szepesi nemesekről, mágnásokról, XVIII. sz. II. 31, 105.
— — nemesi felkelésről, 1809., II. 554 ● városok jegyzőkönyveiről. I. 245.
— a szomolnoki bányákról, 1654., I. 372 ● és mások.
— — kiadták Hain G. lőcsei krónikáját. I. 359, 390.
FÖRSTER R.
— a lőcsei fehér asszonyról. I. 457.
FŐVÉNY LÁSZLÓNÉ és mások
— az irodalomtörténet alapelveiről. II. 141.
Fragment einer ... Beschreibung der Barscher Gespanschaft 1782., II. 236.
Fragmenta Ungaricae historiae, 1741, 1743 (Korneli, Johannes). I. 388, 398.
Fragmente aus dem Tagebuch eines Reisenden durch Siebenbürgen, 1803., II. 422.
Fragmentum disceptationum de religione, 1790., II. 331
FRAKNÓ
— leírása úti jegyzetekben, 1824., II. 422 ● története, urai. III. 73, 84 ● -i bizottság jelentése. III. 41.
FRAKNÓI (Frankl) VILMOS
— adaléka 1514-hez. I. 207 ● Alfonz nápolyi királyról, XV. sz. I. 164 ● András hg. és Johanna ügyéről. I. 113, 121 ● Andreas Pannoniusról. I. 180 ● Anna szász hg.-néről, 1458., I. 173 ● Bakócz Tamásról. I. 202 ● Beckensloer érsekről. I. 175, 178 ● a bécsi békéről. I. 322 ● IV. Béláról. III. 68 ● Bethlen Gáborról. I. 334 ● Brandenburgi Györgyről. I. 220 ● Brutus János Mihályról. I. 226 ● Buonvisi szerepéről, jelentéseiről. I. 404, 409 ● a Cambrai-i liga magyar vonatkozásairól. I. 204 ● Carvajal magyarországi követségeiről, XV. sz. I. 165, 176 ● Cesarini Juliánról. I. 163 ● a Corvina-könyvtárról. I. 183 ● Dévai Bíró Mátyásról. I. 260 ● a dömösi konfliktusról, XV. sz. I. 164 ● egyháznagyokról a magyar középkorban. I. 62 ● emlékezete, élete, történetfelfogása. II. 513, III. 49 ● az eperjesi békéről, 1633., I. 344 ● Erdélyi Jánosról, XIV. sz. I. 130 ● az 1472-i zebsti szövetségről. I. 178 ● az 1485-i nádori cikkelyekről. I. 174 ● Habsburg Albert trónrajutásáról. I. 145 ● a Habsburgok első magyar kapcsolatairól, XIII. sz. I. 93, 101 ● a Habsburgok trónöröklésről, 1687., I. 415 ● Hadnagy Bálintról. I. 211 ● a hazai és külföldi iskolázásról, XV—XVI. sz. I. 267. III. 81 ● Henckel Jánosról. I. 219 ● Hunyadi Jánosról. I. 164 ● a Hunyadiak és Jagellók koráról. I. 153, 161, 172, 201 ● Huszár Gálról. I. 261 ● XI. Ince pápáról. I. 395, 409 ● János király vatikáni kapcsolatairól. I. 281 ● jelentései, közlései a vatikáni iratanyagból. I. 19, 113, 121 ● a „kalandosok" történetéről. I. 221 ● Karai Lászlóról. I. 180 ● kiadta a Budai Krónikát. I. 147 ● közleményei a Révay-levéltárból. I. 15 ● küzdelemről a nemzeti királyságért, 1505., I. 203 ● II. Lajosról és udvaráról. I. 220 ● V. Lászlóról. I. 164 ● Lónyai Albert követségeiről, XVI. sz. I. 200 ● magyar főpapokról a trienti zsinaton. I. 286 ● a magyar kir. kegyúri jogról. I. 16, 60, 115, 162—163, 174, 258, II. 113, 202 ● a magyar királyválasztások történetéről. I. 280, 285, 368 ● a magyar országgyűlésekről, XVI. sz. I. 280, 285 ● a magyarok bevándorlásáról. I. 34 ● a magyarok műveltségéről az első századokban. I. 65, 68 ● Magyarországról a mohácsi vész előtt. I. 221 ● Magyarország összeköttetéseiről a római pápákkal. I. 70, 93—94, 101, 114, 121, 140, 154, 176, 331, 317 ● magyarországiakról a bécsi egyetemen, XIV—XV. sz. I. 133 ● Makrai Benedekről. I. 132 ● Mária nápolyi királynéról. I. 100 ● Martinovicsról és mozgalmáról. II. 309, 331, 512—515 ● Mátyás királyról. I. 170, 172—175, 178, 183 ● Melanchton magyar barátairól. I. 250 ● a mohácsi csatáról egykorú újságlapokban. I. 197 ● a müncheni Brandenburgi-levéltárról. I. 208 ● Nagy Lajos házasságpolitikájáról. I. 123 ● a nádori és országbírói hivatalról. III. 63. ● nyílt válasza Kossuth Lajoshoz. II. 514 ● pápai követekről Magyarországon. I. 163, 165, 176, 221 ● Pázmány Péterről (kiadással). I. 360 ● Possevino váradi látogatásáról, 1583., I. 310 ● pótlásai Szabó Károly RMK-jához, III. 19 ● a Pray-kódexről. I. 66 ● Rákóczi Ferenc vallásos munkáiról. I. 436 ● Révay Ferenc fiairól, XVI. sz. I. 436 ● Szalkai László érsekről. I. 221 ● gr. Széchényi Ferencről. II. 237, 300, 318, 572 ● a szekszárdi apátságról. I. 64 ● Szt. Lászlóról. I. 55, 74, III. 62 ● szerk.: *Magyar Országgyűlési Emlékek*. I. 4, 232, 315 ● Szilágyi Mihályról. I. 173 ● Szilágyi Sándorról. III. 52 ● tanulmányai spanyol levéltárakban. I. 20 ● a tolnai gyűlésről, 1518., III. 82 ● Tomori Pálról. I. 203, 207, 222 ● a trónöröklésről az Árpád-korban. I. 59 ● II. Ulászló megválasztásáról. I. 201 ● Várad felszabadításáról, 1692., I. 411 ● Váradi Péterről. I. 184, 202 ● a várnai csatáról. I. 163—164 ● Vencel királyról, 1301., I. 116 ● Verbőczi Istvánról. I. 193, 210, 279 ● a veszprémi püspökségről oklevéltára. I. 17, 88 ● Vitéz János érsekről. I. 161, 164, 173, 184 ● ifj. Vitéz Jánosról. I. 217 ● Zrínyi Miklósról. I. 381. III. 104 ● és Ábel J.
— — Irodalomtörténeti Emlékei. I. 183.
— és Németh L.
— — Árpádházi Margitról. I. 88.
— és Ráth K.
— — Dallos Miklósról. I. 331, 358.
FRANCIA
— agrárválság, XIX. sz. II. 446 ● ciszterciek Magyarországon. I. 89 ● diplomácia és külpolitika. I. 201, 281, 332, 339, 343, 376, 387, 400, 429, 453, 461, 472. II. 96. 99, 296, 529—530. III. 91 ● életrajz Martinuzziról, 1715, I. 302 ● emigráció, XVIII—XIX. sz. II. 353, 426 ●
— emisszáriusok Magyarországon, 1806 II. 540 ● emlékirat a magyar földművelésről, 1770., II. 163 ● eredetű Drugethek, XIV. sz. I. 116 ● eredetű fordítások irodalmunkban. II. 141, 222—223, 225—226. III. 111 ● felvilágosodás hatása irodalmunkra. II. 219.
— — és a katolikus hitvédelem. II. 198.
— fogságban Kisfaludy S. II. 611, 613 ● forradalom és Ausztria. II. 301, 353, 463, 516, 579.
— — és Batsányi János. II. 304, 603 ● és Berzeviczy Gergely. II. 312, 469, 509 ● és a cenzúra. II. 403—404 ● és az egyházak. II. 329, 331, 337, 366, 502, 527, 572, 577, 579 ● és az egykorú magyar irodalom. II. 304, 310, 312—313, 318, 321—322, 324—325, 327, 329, 331, 337, 356, 366, 501—502, 510, 527—528, 533, 565—566, 613 ● és az egykorú hazai sajtó. II. 339—340, 402—404 ● eszméi Magyarországon. II. 344, 516, 601 ● és Európa. II. 353 ● és Hajnóczy József. II. 319, 339 ● hatása a hazai politikára. II. 297, 301, 304, 310—311, 318, 325—328, 340, 344, 380—381, 502—503, 506, 516, 581, 601 ● és a Horia-felkelés. II. 286, 289 ● és a lengyel nemesi mozgalom. II. 316 ● és a magyarországi polgárság. II. 352, 481 ● és az osztrák iparpolitika II. 463 ● és Stájerország. II. 351 ● és Szatsvay Sándor II. 240, 339 ● és Széchenyi Ferenc. II. 318, 572 ● és Trenk Frigyes. II. 328. ● történeti bibliográfiája. III. 37.
— háborúk (forradalmi és napóleoni).
— — eseményei, forrásai, irodalma. II. 398, 400, 499—501, 506—507, 528—530, 535, 538—540, 544—547, 551—554, 556—558, 564, 567, 579 ● gazdasági, pénzügyi következményei. II. 445, 465, 476, 478, 560 ● hatása az egyházi ügyekre. II. 572, 579 ● magyar katonái. II. 400, 506—507, 530, 567 ● és a nemesi politika. II. 326, 380, 404, 493, 506, 529—530, 545—546, 615 ● és a nyelvkérdés. II. 493 ● visszhangja az egykorú irodalomban. II. 224, 303, 503, 508, 519—526, 528, 531, 533—536, 542, 545—547, 563—567, 572, 576—577, 609—611, 614—615. III. 25, 123, 125.
— Habsburg versengés, XVI. sz. I. 258, 281, 286 ● hadifoglyok Magyarországon, XVIII. sz. II. 501, 507 ● hivatalnokok Magyarországon, 1741., II. 99 ● hősénekek és a Toldi-monda. I. 132 ● humanizmus és Magyarország. I. 217, 227, 269, 314 ● huszárezredek magyar szervezői. I. 471 ● irodalom hatása a magyarra. I. 442, II. 141, 219, 226, 305, 588, 599, 608, 612, 624. III. 112, 127.
— — a románra. II. 495 ● a szerbre. II. 231.
— irodalom, sajtó, források Magyarországról. I. 29, 89, 108—109, 160, 229, 231, 342, 344, 362, 384—385, 389, 399—400, 404—407, 436, 443—445, 450, 453, II. 22, 138 ● iskolák és a magyar okleveles gyakorlat.

I. 54 ● jezsuiták felosztatása. II. 152 ● katonák Magyarországon, 1664., I. 384—386.
— — a Rákóczi-korban. I. 462. III. 115.
— könyvek, iratok Magyarországon. II. 212, 588—589 III. 21 ● központosított monarchia, merkantilizmus. I. 413, 415, II. 15, 26, 57 ● levéltárak. I. 20, 429, 452—453 ● Madagaszkár és Benyovszky. II. 155 ● magyar bibliográfia. I. 9. III. 21 ● magyar dinasztikus kapcsolatok. I. 76—77, 122—123, 217 ● magyar kapcsolatok ált. III. 101; az Árpádkorban. I. 66, 83, 89.
— — Napóleon idején. II. 539—540, 546—547. 555—558.
— megszállás a Dunántúlon, 1809., II. 544—545, 551, 554, 557 ● mezőgazdasági munkák. II. 163, 485 ● protestantizmus magyar vonatkozásai. I. 251, II. 133 ● regény Bánk Bánról. II. 624 ● szerb-horvát bibliográfia. I. 10. III. 35 ● telepesek Magyarországon. I. 83, II. 32, 162 ● tisztek a visszafoglaló török háborúban, XVII. sz. I. 406, 410 ● történeti bibliográfiák. I. 10, III. 36, 37, 41 ● történetírás. I. 7, 10, 109, 229, 386, 435, II. 499—450. III. 48 ● uralom az Adrián (Illyria). II. 478, 556—557 ● utazások Magyarországon. I. 47, 49, 110, 195, 314, 363—364, 384, 399, II. 22—24, 152—153, 343, 423, 425—428 ● utazók, ld. Bauffremont, Beaujeu, Beudant, Bongars, Brissac, de la Brocquière, Choque, De Feller, Deuil, Espprinchard, Flachat, Jars, Lagarde, de Laporte, Le Laboureur, Lietbert, Marmont, Montesquieu, de la Motraye, Salaberry, Villars, Zorn de Bulach ● ügynökök Bethlen G. szolgálatában. I. 333 ● versek, szövegek magyar szerzőktől. I. 436, II. 223, 365 ● vízemelőgép Selmecen. 1668., I. 372.
FRANCIAORSZÁG
— és Anglia. I. 139—140 ● és Ausztria. I. 246, 258, 281, 284, 286, 386—387, 393, 399, 406, 408—409, 442, II. 96, 99, 102, 104—105, 153, 183, 196, 301, 353, 463, 516, 533, 579 III. 121 ● és Bajorország. I. 410, II. 102 ● és Bethlen Miklós. I. 440—441 III. 110 ● és Csehország, XVII. sz. I. 332, 339 ● és Erdély politikai kapcsolatai. I. 303, 325—327, 334, 339, 342—344, 351—352, 429, 432 ● az erdélyi hírlapokban, 1790—1878., II. 402 ● és II. József. II. 246, 301 ● keleti (és török) politikája. I. 139, 141, 201, 222, 233, 281, 290, 294, 303, 309, 314, 327, 389, 400, 402, 409, 453, II. 74, 96, 155, 557. III. 91 ● követei, ügyvivői, ügynökei.
— — Ausztriában (ld. Angoulême, Champagny, Gremonville, Rohan, Sébeville, Vauguyon, Villars alatt is). I. 332, 387, 393, 399, 406, 409, 442, II. 153, 533 ● Berlinben (ld. Rébénac alatt is). I. 407, 409 ● Danzigban (ld. Besenval alatt is). I. 452, 471 ● Erdélyben (ld. Révérend alatt is). I. 429 ● Magyarországon (ld. Alain Chartier, Des Alleurs, Hélien, Rincon alatt is). I. 140—141, 204, 443, 468 ● Törökországban (ld. Bonac, Bongarsius, Chateauneuf, Ferriol, Girardin, Nointel, Villeneuve alatt is), I. 314, 400, 409, 453, 460—461 ● Varsóban (ld. Béthune, Bonac, Bonzy, Terlon alatt is). I. 352. 387, 393, 429, 442, 460—461 ● Velencében (ld. Bonzy, Pellicier alatt is). I. 278, 301, 393.
— követi utasításai. I. 393, 453. II. 183 ● és Lengyelország politikai kapcsolatai. I. 281, 352, 364, 387, 393, 400, 429, 432, 442, 460—461. III. 91, 101 ● és a magyar jakobinusok. II. 507—508, 516 ● és Mátyás király. I. 179 ● és Oroszország. II. 96 ● és a pápaság. I. 140, 278, II. 528, 563, 576 ● és Poroszország. I. 407, 409, II. 103 ● és a Rákóczi-szabadságharc és emigráció. I. 436, 442—445, 450, 452—453, 455—456, 460—463, 466, 468, 471—472, II. 96, 155, 353. III. 112 ● és Rákóczi fiai. I. 472, II. 96—97 ● és Spanyolország. II. 296 ● és Svédország. I. 343, 352 ● és Szapolyai János. I. 281 ● és Szászország. I. 387 ● és Thököly Imre mozgalma. I. 399—400, 402. III. 107 ● és Velence. I. 139, 204, 278, 301, 393 ● és a Wesselényimozgalom s a bújdosók. I. 389, 393, 400 ● és Zrínyi Miklós. I. 384, 387 III. 65 ● és Zsigmond király. I. 139—140 ● -i egyetemek magyar vonatkozásai. I. 44, 54, 66, 132, 141, II. 140. III. 65 ● -i magyar kalandozások. I. 29, 41 ● -i magyar követségek (ld. Absolon Dávid, Vetési László alatt is). I. 122, 165, 179, 183, 429, 450 ● -i magyar tímárok. I. 422.
-i Rákóczi-emlékek, iratok. I. 436 ● -i utazások. I. 227, 241, 269, 426, II. 154, 231, 237, 246, 424—425, 429—430, 469, 556, 563 ● -i utazók, ld. Arndt, Batsányi J., Batthyány Boldizsár, Berzeviczy Albert, Berzeviczy Gergely, Bethlen Miklós, Dudich András, Esterházy Miklós (XVIII. sz.), Esterházy Pál (XIX. sz.), Hunter, II. József, Mednyánszky Alajos, Rákóczi Ferenc, Rákóczi György és József, Széchenyi Ferenc, Széchenyi István, Teleki József, Wesselényi Miklós, Zsámboky János.
Francisceische Curiosa, 1849 (J. Graeffer). II. 489.
FRANCISCI ANDRÁS
— a besztercebányai, libetbányai vasműről, 1726., II. 53, 56 ● a hodrusi ércmosóról, 1726., II. 54.
FRANCISCI, ERASMUS
— irata a császári sereg győzelméről, 1684., I. 400.
FRANCK SEBESTYÉN (német szerző)
— mint Heltai Gáspár dialógusának forrása. I. 299.
FRANCKE, AUG. HERMANN (hallei ev. tanár)
— első magyar tanítványa: Torkos András. II. 121 ● mint Bél Mátyás tanára. II. 19, 112 ● és a *Nova Posoniensia*. II. 25 ● pedagógiájának hatása, 1711., II. 129 ● pietizmusának magyarországi hatása. II. 121.
FRÁNEK D.
— a borsmonostori apátságról. I. 63, 78.
FRANEKER
—i egyetem magyarországi hallgatói, 1623—1790., I. 268, II. 133.
FRANGEPÁN-család
— két hamis oklevele, XIII. sz. I. 91 ● oklevéltára, levelezése. I. 15, 153, 199, III. 43 ● története. I. 116—117, 394. III. 104.
FRANGEPÁN FERENC GR. (egri püspök, kalocsai érsek, † 1543)
— életrajza. I. 280 ● hírei Pellicier követjelentéseiben. I. 301 ● levelezése Nádasdy Tamással. I. 277.
FRANGEPÁN FERENC GR. († 1671)
— elkobzott birtokai. I. 377 ● pere a Wesselényi-összeesküvéskor. I. 392—394 ● kivégzése, annak egykorú visszhangja, 1671., I. 388, 393—394.
FRANGEPÁN GERGELY (veszprémi püspök, kalocsai érsek, † 1522)
— mint egy II. Ulászló udvaráról készült irat állítólagos szerzője. I. 195 ● -nek ajánlja művét Tubero. I. 188.
FRANGEPÁN KATALIN
—ról irodalom. I. 394.
FRANGEPÁN KRISTÓF GR. (horvát bán)
— felmenti Jajcát, 1524., III. 82 ● levele a mohácsi vész idejéből. I. 223. III. 82 ● velencei fogsága, 1514—19. III. 79.
FRANK
— birodalom és a magyar kalandozások. I. 29.
FRANK, ANDREAS (szebeni polgár)
— jegyzetei és országgyűlési beszámolói, 1657—1661 körül. I. 350 ● és Keresztury Demeter jelentései. I. 349.
FRANK, G.
— a bécsi evangélikus teológiai fakultásról. II. 584 ● II. József türelmi rendeletéről. II. 271, 277.
FRANKFORDINUS PANNONIUS, BARTHOLOMAEUS
— mint a budai iskola mestere és humanista. I. 218, III. 81.
FRANKFURT
— lakosságának száma a XV. sz.-ban. I. 125 ● -i bankár beadványa az osztrák gazdaságpolitikáról, XVIII. sz. II. 173 ● -i egyetem magyarországi hallgatói. I. 268.
— — köztük Huszti András. II. 90.
—i utazók, ld. Berzeviczy Gergely (1786), Mátyási József (1792).
FRANKL, PHILIP
— a szegedi béke megszegéséről. I. 164.
FRANKL VILMOS, ld. Fraknói Vilmos.
FRANKLHÄUSER
— a merseburgi csatáról, 933., I. 40.
FRANKLIN, ALFRED
— francia forrásbibliográfiája. III. 36.
FRANKLIN, BENJAMIN
— nyomán hazai irat az elektromosságról, 1778., II. 217.
FRANKOPAN, ld. Frangepán.
FRANTZ, ALEXANDER
— egyházpolitikai vitairata, 1785., II. 266.
Frantzia Szabadság-ja, 1793., II. 504.
FRANZ, A. R.
— bécsi építészek pozsonyi működéséről Mária Terézia korában. II. 232 ● Donner szobrász pozsonyi működéséről. II. 147.
FRANZ, GÜNTHER és Rössler, H.
— német életrajzi lexikona. III. 41.
FRANYÓ REMIG
— felségárulási pere II. József idején. II. 301.

FRÁTER GYÖRGY, ld. Martinuzzi.
FRÁTER I.
— Brassó gazdasági helyzetéről, XV—XVI. sz. I. 209.
FRÁTER LÉNÁRT
— Hunyadi származásáról. I. 162.
FRÄHN
— kiadta Ibn Fadlán szövegét. I. 24.
FREHER, M.
— kiadta Aeneas Sylvius cseh történetét (1602). I. 158
FREIBERG
—i bányafelügyelő: W. G. Becker Magyarországon, 1815., II. 427.
Freyrmaurerrede, 1786., II. 263.
Freymüthige Acusserungen zur Belehrung der Juden, 1790., II. 371.
Freymüthige Berichtigungen der Abhandlung von Berzeviczy, 1817 (Kazinczy Ferenc). II. 451.
Freimüthige Beuertheilung des zurückgelegten Landtages 1791 (Hatvani István). II. 383.
Freimüthige Briefe eines Ungarischen Edelmannes, 1806 (gr. Batthyány Alajos). II. 536.
Freimüthige Gedanken eines Hungarischen Patrioten über die Verbesserung des Defensionssystems, 1808 (József nádor). II. 542.
Freimüthige Bemerkungen auf einer Reise durch Ungarn, 1799 (Glatz Jakab). II. 420.
Die freiwillige Theilnahme der Serben ... an den ... österreichisch—türkischen Kriegen, 1854., I. 411, II. 74, 411.
FREISING
—i püspök, XIII. sz., ld. Ottó III. 61. ● -i püspökhöz levelek Rákóczi kurucainak beütéséről Alsó-Ausztriába. I. 453.
FREMAUT MIKSA (holland mérnök)
— szerepe az alibunári mocsár lecsapolásában, XVIII. sz. II. 178.
FREND, W. és Kubin, H.
— Mária Terézia levelei. II. 157.
FRENDEL ISTVÁN (ny. százados)
— irata a selyemtenyésztésről, 1795., II. 442 ● németre ford. Ungváry röpiratát a nemzeti játékszínről, 1779., II. 229.
FRENSDORFF, F.
— Justi osztrák kameralista szerepéről. II. 161.
FRENYÓ L.
— kiadta Pomarius Sámuel eperjesi följegyzéseit 1673-ból. I. 391.
FRESCHOT, CASIMIR
— egykorú szövege Buda visszafoglalásáról, 1886., I. 405 ● *Mémoires* c. munkája a Rákóczi-szabadságharc idejéből, 1705., I. 444.
Freudiges und öffentliches Dankopfer ...., 1789., II. 295.
Der Freund der Tugend
— c. melléklap a *Pressburger Zeitung*hoz, 1767—1769. II. 155.
FREWER, L. B.
— angol történeti bibliográfiája. III. 37.
FREY JÁKAB
— a móri kapucinusokról. II. 117.
FREYBERGER ANDRÁS (jezsuita)
— egykorú kézirata a román egyházi unióról, 1702. I. 434.
FREYE DE MONTERROJO, JOSEPH
— irata a pétervárади csatáról, 1716., II. 71.
Freymüthige, ld. *Freimüthige*.
FRICK J.
— a középkori magyar himnuszköltészetről. I. 214.
FRIDECZKY, J.
— Pázmány Péterről. I. 361.
FRIDVALSZKY JÁNOS (jezsuita, majd szepesi kanonok)
— ásványtani munkái, 1766—1767., II. 170 ● *Reges* és *Heroes* c. munkái, II. 199 ● szerepe az erdélyi földművelő egyesületben. II. 167.
FRIEDBERG
— Klement J. M. peréről. I. 450.
Der Friede und der Landtag in Ungarn, 1802., II. 527.
FRIEDEL, JOHANN
— irata a románok helyzetéről, 1784., II. 286 ● statisztikai jegyzetei a Habsburg-monarchiáról, 1786., II. 235.
FRIEDENBURG, W.
— kiadta Verallo nunciusi jelentéseit. I. 278.
FRIEDENLIEBER, L. F. (= Szeitz Leó?)
— egyházvédelmi röpirata, 1790., II. 335.
Friedens- und Freundschafts-Traktat, 1814., II. 564.
Friedens-Tractat, 1809., II. 548.
FRIEDJUNG, HEINRICH
— az osztrák császári koronáról. II. 538.
FRIEDLAND
—i gyűjteményben Gallas iratai. I. 453.
FRIEDREICH ENDRE
— a budapesti piarista telekről. II. 131 ● Halápy Konstantinról. II. 116 ● a pesti piarista gimnáziumról. II. 131 ● a podolini piarista kollégiumról, XVII. sz. I. 423 ● Rákóczi podolini vonatkozásairól. I. 459—460 ● Takáts Sándorról. III. 32 ● a Thököly-korról egykorú feljegyzésekben. I. 398 ● a veszprémi Szt. Anna-kápolnáról. II. 146 ● Zrínyi haláláról. I. 382.
FRIEDRICH KÁROLY
— az ev. templomi ének történetéről. II. 142.
FRIESS, G. E.
— az admonti feljegyzések kronológiai adatairól. I. 75 ● ausztriai parasztmozgalmakról, XVI. sz. I. 208.
FRIGYES
— I. (császár), ld. Barbarossa Frigyes ● III. (császár, 1440—1493).
— — és Aeneas Sylvius. I. 158—159 ● és Magyarország V. László idején. I. 164.
— — — — Mátyás idején. I. 175, 177 ● II. Ulászló idején. I. 203.
— — és Mátyás király konfliktusa. I. 148—149, 172, 175, 177—178 ● megbízásából készült Ebendorfer királykrónikája. I. 159 ● mint V. László gyámja. I. 164 ● és Podjebrád György. I. 176 ● politikai kapcsolatai Oroszországgal. I. 179, 203 ● szolgálatában: Beheim Mihály. I. 149 ● történetének forrásai, irodalma. I. 150, 153—154, 158, 160 ● udvaráról számazó leírás Aljért haláláról. I. 111 ● -hez Vitéz János beszéde. I. 161.
— II. (Nagy; porosz király, 1740—1786).
— — és II. József találkozásai. II. 197 ● küzdelmei Szilézia elfoglalásáért és megtartásáért az osztrák örökösödési háborúban. II. 60, 99, 102—104, 157—158.
— — — a hétéves háborúban. II. 157—158, 183—184.
— — és a magyar protestánsok. II. 110, 134 ● és Magyarország. II. 103, 105, 184 ● és Mária Terézia. II. 103 ● politikai iratai, művei. II. 157—158, 183 ● szerepeltetése, felhasználása a hazai röpiratirodalomban. II. 268, 317, 547 ● tiszteket küld a magyar huszárok tanulmányozására, 1743., II. 104 ● és Törökország, 1760., II. 185 ● és Trenk Frigyes. II. 327—328.
— (:Harcias; Babenbergi, osztrák herceg, XIII. sz.:)
— — és IV. Béla a tatárjárás idején és utána. I. 97.
— I. (brandenburgi választó, XV. sz.).
— — és Zsigmond király. I. 139.
— VI., Kohenzollern és Magyarország. III. 73
— (Pfalzi, cseh—téli—király, 1619).
— — és Bethlen Gábor szerződése. I. 339 ● titkára, ld. J. J. Rusdorf ● és Törökország. I. 339.
— (szász választó, XVI. sz.).
— —hoz II. Lajos levele a protestantizmus ellen. I. 219.
— Ágost (szász választó, XVIII. sz.).
— — részvétele a magyarországi török visszafoglaló háborúban 1683 után. I. 408, 411.
— Józsiás (szász-kóburgi hg., császári hadvezér).
— — Franciaország elleni harcairól magyar irat, 1793., II. 503.
— Vilmos (brandenburgi „nagy" választó, 1640—1688).
— — története és szerepe a török visszafoglaló háború megindításában. I. 407, III. 104.
— Vilmos I. (porosz király, 1713—1740).
— — mint trónörökös és magyar trónjelölt a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 469.
— Vilmos II. (porosz király).
— — és Magyarország 1790 körül. II. 301.
— Vilmos III. (porosz király).
— — és I. Ferenc levélváltása, 1805—1807., II. 538 ● látogatása Pestbudán, 1814., II. 565, 568.
FRIML ÁLADÁR
— fordítása a Ratio Educationis szövegéről. II. 207.
FRISCHAUER, P.
— Savoyai Jenőről. I. 411.
FRISS ÁRMIN és Weisz M.
— magyar-zsidó oklevéltára. I. 17.
FRITZMEYER, Werner
— a kereszténységről és Európáról. I. 176.
FRIVALDSZKY, ld. Fridvaldszky.

FRIZ ANDRÁS (spanyol szárm. jezsuita)
— Zrínyiről írt színjátéka (1738) magyar átdolgozásban. II. 227.
FROISSART, JEAN
— francia krónikája, XIV. sz. I. 109.
FRONIUS, MATHIAS (brassói tanácsos)
— munkája az erdélyi szászok jogairól, 1583., I. 293.
FRONIUS, MICHAEL (brassói bíró)
— röpirata az erdélyi szászok jogairól, 1792., II. 377.
FROTOLF
— krónikájának XII. századi folytatása. I. 48.
FRÖDE K.
— középkori kőfaragó jelekről. I. 186.
FRÖLICH DÁVID (késmárki rektor)
— munkái, XVII. sz. III. 101.
FRÖLICH J.
— francia hadseregekről Magyarországon. I. 462.
FRÖHLICH TAMÁS (kassai lelkész)
— XVI. századi szerepe, levelei; róla irodalom. I. 261.
FRÜHWIRTH SÁNDOR
— a zalaistvándi ev. egyház történetéről. I. 257.
FRUILIER, PIERRE
— mint a St. Denis-i francia krónika állítólagos szerzője. I. 108.
FRUSKA GORA
—i szerb levéltári anyag. II. 125.
FRYDAG (berlini osztrák követ)
— szerepe az osztrák-porosz tárgyalásokban, 1683., I. 407, 409.
FUCHS, A.
— Montecuccolihoz írt levelekről, 1659—1664., I. 384.
FUCHS (Fuchsius) MÁRK
— erdélyi szász krónikája, 1586—1618., I. 324.
FUCHS, WILHELM
— jogi könyvészete. III. 29.
FUCKER, ld. Fuker.
FUETER, EDUARD
— ism. Thalloczy munkáját Engel levelezéséről. II, 593 ● az újkori történetírás történetéről. I. 229, III. 38, 48.
FUGGER-ház
— bánya- és kereskedővállalata Magyarországon, XVI. sz. I. 210—211, 243, III. 81, 84 ● erdélyi sóbánya-vállalkozása, 1528—1531., I. 243. ● és V. Károly császárrá választása, 1519., I. 220 ● magyarországi faktora, ld. Dernschwam ● marhakereskedése Magyarországon. I. 244 ● pénzügyi uralma II. Lajos idején. I. 221 ● és a Thurzók közös vállalkozása. I. 210. ● levéltára Augsburgban. III. 84.
FUGGER JAKAB
— életrajza, magyar vonatkozásai. I. 211, III. 81.
FUGGER MÁRK
— lovakról írt munkájának (1578) átdolgozása, 1786., II. 251.
FUHRMANN KAMILLA
Teleki József francia kapcsolatairól. II. 154.
FUKER (Fucker) ANDRÁS (eperjesi kereskedő)
— írata a tokaji szőlőtermelésről, 1749., II. 41.
FUKER FRIGYES JAKAB (orvos)
— leírása a tokaji hegységről, 1790., II. 436 ● *Principia* c. írata az anyanyelvi oktatásról, 1791., II. 358 ● röpirata a toleranciáról, 1782., II. 272.
FULDA
— i Évkönyvek *(Annales Fuldenses)* és IX—X. századi folytatásaik. I. 29.
FULIN, R.
— Sanuto-kiadása. I. 189.
FULLÁR ÉRASMUS
— és Hunyadi levele Nándorfehérvár felmentéséről, I. 165.
Funda Davidis contra Goliath, 1676., I. 391.
Fundata benigni tolerantialis decreti, 1782., II. 272.
Fundatio ecclesiae St. Albani Namucensis, XI. sz. I. 47.
Funiculus triplex dissolutus, 1790 (Nagy Ferenc). II. 338
FUNKE, W.
— nemzetközi bibliográfiája. III. 39.
FURDUI, PETRU (román bányászparaszt)
— versei a XIX. sz. elejéről. II. 488.
FURNICÁ, D. Z.
— okiratközlése Brassó román kereskedelméről, 1741—1850., II. 178, 483.
FUTAK
—i gyűlés Hunyadi halála után. I. 165 ● -i győzelem a török ellen. 1716., II. 74 ● -i táborból egykorú tudósítások, 1716., II. 70—71.
FUTÓ MIHÁLY
— a hódmezővásárhelyi ref. egyház. és iskola történetéről. I. 255, II. 120.
FUTÓ MIHÁLY
— a magyar gyáripar történetéről. II. 55, 175, 260, 384—385, 465.
FUXHOFFER DAMJÁN
— monasterológiája. I. 62.
FÜGEDI ERIK
— avarokról, morva szlávokról. III. 58 ● településről, egyházi szervezetről. I. 63, 80 ● Nyitra megye betelepüléséről. I. 80 ● XIV. sz.-i telepítésekről. III. 71.
FÜLE
—i ref. egyház története. I. 255.
FÜLEK
— ostroma, 1682., I. 397 ● -i alkapitány: Iványi Fekete L., 1668., I. 377 ● -i kapitányok, ld. Koháry István, Wesselényi Ferenc ● -i várőrség panaszai, 1669., III. 106 ● -i zendülés, 1602., I. 318.
FÜLEK HENRIK
— *Hadik berlini portyájáról*, 1757., II. 184.
FÜLEP GÁBOR, ld. Óri Fülep.
FÜLEP IMRE
— Gyöngyösi Istvánról. III. 107.
FÜLÖP, II. (spanyol király)
— diplomáciai levelezése, 1556—1574., I. 278—279.
FÜLÖP, III. (spanyol király)
— németországi követsége, 1581—1608., I. 316 ● és Vitéz Mihály levelezése. I. 311.
FÜLÖP, Jó (burgundi hg.)
— és Bertrandon de la Brocquière. I. 110.
FÜLÖP ÁRPÁD
— csíksomlyói vallásos színjátékokról. II. 228.
FÜLÖP E. ÁRON
— Rimay Jánosról. III. 103.
Fünf und vierzig Fragen von Slavonien, 1814., II. 413.
FÜR ISTVÁN
— iskolai filológiai értekezésekről. III. 32.
FÜRED, ld. Balatonfüred.
FÜREDI JÁNOS
— a szentgyörgyi piaristákról. II. 116.
FÜREDI VIOLA (= Kisfaludy Sándor)
— fellépése a nyelvújítás ellen, 1818., II. 618.
FÜRST ÁLADÁR
— Buda visszafoglalásáról. I. 405 ● Gessner Salamon hatásáról. II. 226, 602.
FÜRSTENFELD
— és a kuruc harcok, 1704—1706., I. 461.
FÜSI JÓZSEF
— Mikes Kelemenről. I. 442.
FÜSSY TAMÁS
— a somogyi Szt. Egyed apátságról. I. 64 ● a zalavári apátságról, konventről. I. 36, 64, 112.
FÜZESGYARMAT
—i ref. egyház története. I. 255.
A füzfák... béültetése, 1780., II. 165.
FÜZY JÁNOS
— a gönci ref. egyházról. I. 255.
FYNES, MORYSON
— utazásai, XVI. sz. III. 94.

G. B.
— verse a béke helyreálltáról, 1811., II. 552.
G. G., ld. Gömöry Gusztáv.
G. H. J.
— a sárospataki kollégiumról, 1818., II. 582.
G. J. GR., ld. Gvadányi József.
G. K. J., ld. Kemény József gr.
G. P.
— verse József nádor nagyváradi látogatásakor. II. 548.
G. T. B. —
— *Widerlegung* c. válaszirata, 1790., II. 314—315, 324
G.—Y, ld. Gömöry Gusztáv.
GAAL-család
— középkori bronzöntő műhelye Szepes megyében. I. 135.
GAAL GYÖRGY
— adatai, irodalmi munkássága. II. 626 ● a nemesi felkelés dalairól, 1809., II. 550 ● német fordítása magyar színjátékokról, 1820., II. 622 ● népmese-gyűjteménye, 1822., II. 626.
GAÁL JENŐ
— Berzeviczy Gergelyről (fordítással). II. 429, 451, 469—471, 491, 509, 536, 569, 576 ● Tessedik Sámuelről. II. 250.

GAAL JÓZSEF
— és Gvadányi József. II. 374.
GAÁL L.
— Liudprand szövegeiről. I. 29 ● és Jurkovich E., Gombos A.
—— —— Liudprand-fordítása. I. 29.
GABELHOFER, JOHANNES JULIUS (pesti egyetemi tanár, könyvtárigazgató, † 1794).
— háborús prédikációja, 1793., II. 505 ● irata Trenk önéletrajzáról, 1788., II. 327 ● lefordítja Belnay röpiratát, 1790., II.322.
GABERDEEN R.
— a rákosi országgyűlésekről. I. 203.
GABLMANN MIKLOS (hadi történetíró, † 1596)
— adatai; munkái a 15 éves török háborúról. I. 314—315.
GÁBOR (egri püspök)
— diplomáciai szerepe Mátyás osztrák hadjárata idején. 1477., I. 178.
GÁBOR (örmény)
— levelei Buda ostromáról, 1686., I. 405.
GÁBOR GYULA
— a középkori magyar könyvírásról. I. 130, 147. 180 ● a somogyi Répás kerületről. II. 75.
GÁBOR GYULA
— a kormányzói méltóságáról. I. 173 ● a megyei intézményről, XIV. sz. I. 118 ● a pesti itélőtábla felállításáról. II.89.
Gabriel princeps
— c. egykorú ének Bethlen Gáborról, 1619., I. 331.
GÁBRIEL ASZTRIK
— Árpád-házi Margitról. I. 88 ● breviárium-típusú kódexekről. I. 211 ● a francia—magyar dinasztikus kapcsolatokról. I. 123 ● Gosztonyi püspökről, párizsi mesteréről. I. 218 ● Magyar diákokról, tanárokról Párizsban. I. 66, 132 ● Magyarországi Jakab mesteréről. I. 66 ● Magyarországi Sándor mesterről. I. 66, 132 ● a premontrei kódexirodalomról. I. 212 ● XIV. sz.-i pontificáléről. III. 72. ● Váradi Balázsról. I. 218. III. 81.
GABRIEL, FRANTIŠEK
— adalékai a kárpátaljai ruszin birtokviszonyokról. I. 46 ● a népesség változásáról Ung megyében, XVIII. sz. II.37 ● az ungvári uradalom történetéről. II. 46.
GABRIELE DE NIZZA, ld. Tüzes Gábor.
GACHARD, L. P.
— a burgundi hercegek történetéről. I. 178—179 ● V. Károly és VI. Hadrián levelezéséről. I. 200.
GÁCS
—i posztógyár története, XVIII—XIX. sz. II. 175. 465 ● -i tiszttartó utasítása, 1667., I. 377.
GACS B. EMILIÁN
— Szoszna Demeter énekeskönyvéről. II. 142.
GÁCSER GYÖRGY
— Gaal György életéről, munkásságáról. II. 626.
GÁCSER IMRE
— a tihanyi összeírásról, 1211., I. 91.
GÁCSOVA (Gács) ALZBETA
— szlovák parasztforradalmakról. III. 84.
GAEDEKE, A.
— Ausztria spanyol örökösödési politikájáról. I. 454.
GAGYHY DÉNES
— a Rákóczi-kor elbeszélő költészetéről. III. 113.
GAGYI JENŐ
— Árva megyei román telepekről, 1474—1576., I. 239 ● Bunyitay Vincéről. III. 49. ● a gyöngyösi tárgyalásokról, 1546., I. 287.
GAGYI SÁNDOR
— *Erdély vallásszabadsága a mohácsi vésztől Báthory Istvánig.* I. 253.
GAILEL, VITUS (Castaldo írnoka)
— feljegyzései, 1551—1553., I. 300.
GAIRDNER, J. és Broide, B. H.
— okmánytára VII. Henrik koráról. I. 279.
GÁJ LAJOS
— és a magyar—horvát nemzetiségi harcok az 1840-es években. I. 74.
GAJÁRI LAJOS
— Balassi Bálintról. III.89.
GAJTKÓ L.
— a XVII. sz. katolikus imádságirodalmáról. I. 374.
GÁL, A.
— a bécsújhelyi Summa Legum és Verbőczi kapcsolatának kérdéséről. I. 193.
GÁL I.
— Szabolcs megyei községek irataíról. I. 12.
GÁL ISTVÁN
— a kalocsai piarista kollégiumról, 1756—1860., II. 208.
GÁL ISTVÁN
— *Magyarország, Anglia és Amerika.* I. 346, II. 131, 423, 429—430 ● Wcsselényi Miklósról (kiadással). II. 430.
GÁL JÓZSA
— Kármán stílusáról. II. 606.
GÁL KELEMEN
— az 1791-i erdélyi országgyűlés közoktatásügyi bizottságáról. II. 377 ● Jakab Elekről III 50. ● a kolozsvári unitárius kollégium történetéről. I. 327. II. 130 ● a torockói iskola rendtartásáról, 1781., II. 279.
GÁL LAJOS
— Geleji Katona Istvánról. I. 316 ● protestáns iskolákról, tanárokról, XVI. sz. I. 265.
GÁL LÁSZLÓ (H. G.:)
— az erdélyi diéták végzéseiről, 1837., I. 292. II. 89.
GÁL LÁSZLÓ
— a XI—XIII. századi magyar egyházi építészetről I. 67.
GÁL M.
— a dési komplanációról. I. 346.
GALAMB SÁNDOR
— a magyar népdal hatásáról műköltészetünkre. II. 611 ● szemelvényei Kisfaludy Károly műveiből. II. 621.
GALAMBÓC
—i török harcok, XV. sz. I. 152.
GALAMBOS FERENC
— a pécsi jezsuitákról, 1687—1728., I. 423. II. 116.
GALAMBOS LÁSZLÓ
— a Váradi Gerestrum személyneveiről. III. 68.
GALAMBOS MIHÁLY (enyedi tanár)
— iratot fordít a toleranciáról, 1782., II. 273.
GÁLDI LÁSZLÓ (ld. Göbl alatt is)
— a balázsfalvi triász történetéről. II. 496 ● a jozefinista iskolareform egy román úttörője: Simeon Magyar szerepéről. II. 280 ● kiadta Ascanio Centorio degli Hortensii munkáját, 1556., I. 300.
—— —— Klein Sámuel szótárát. II. 496.
— a magyar szótárirodalomról. III. 126 ● a nyelvújítás francia forrásairól. III. 127 ● tanulmányai a magyar művelődés hatásáról a románra. II. 496.
GALDI, M.
— Liudprand *Antapodosis* c. művéről. I. 29.
GALEOTO MARZIO (olasz humanista)
— adatai, iratai; róla irodalom. I. 166 ● jellemzése Báthori Miklós püspökről. I. 184 ● Mátyás királyról. I. 166, 170.
GÁLFI, GÁLFFY, ld. Kocsárdi Gálfi.
GALGÓC
— eleste 1663-ban. I. 386 ● hadi felszerelése 1620 körül. I. 339 ● -i dézsmás utasítása, 1606., I. 370 ● -i levéltár-III.41., ● -i plébános, ld. Handerla György ● -i tiszttartó utasítása, 1644., I. 377 ● -i vámos utasítása, 1614, I. 370.
GALGÓCZY FERENC (kanonok)
— emlékbeszéde Batthyány Lajos nádorról, 1766. II. 194.
—— —— Gusztini János nyitrai püspökről, 1777. II. 200 ● Lotharingiai Ferencről, 1765., II. 194.
GALGÓCZI GYÖRGY
— megjegyzései Horvát J. könyvére az árpádkori stílusról.III. 64.
GALGÓCZY KÁROLY
— a honfoglalás-kori mezőgazdaságról. I 37—38 ● mezőgazdasági statisztikája Magyarországról. II. 454 ● monográfiája Nagykőrösről. I. 419, II. 51.
—— —— Pest megyéről I. 419, II. 42, 193, 450, 454, 561.
GALICIA (ld. Halics alatt is)
— Ausztriához csatolása (1772) éa annak külkereskedelmi következményei. II. 127. 178 ● bekebelezésének kérdése Kollár iratában, 1772., II. 213.
—— —— Berzeviczy Gergely iratában, 1805., II. 536.
— földrajzi ismertetése, 1777., II. 151 ● gazdasági fejlődése, 1772—1914., II. 172—173 ● mint külön vámterület, XVIII. sz. II. 172 ● mint magyar—lengyel versengés tárgya, XIV. sz. I. 120 ● és az osztrák kereskedelmi politika, 1772—1790., II. 172 ● számára prágai német lap, 1796., II. 409 ● térképe, 1788., II. 236 ● története. II. 172—173, 592 ● útleírása Brezky Sámueltől, 1809., II. 415, 421, 489 ● -i bányajog kézikönyve, 1790., II. 435 ● -i herceg: Rosztiszláv és IV. Béla. I. 97 ● -i Hypatios-krónika IV. Béla politikájáról.

I. 98 ● -i kárpáti hegyek földtani ismertetése. 1815., II. 458 ● -i magyar borkivitel, 1800—1802., II. 477 ● -i osztrák hadtest Moldva felé nyomulása, 1788., II. 296 ● -i parasztság viszonyai, 1772—1848., II. 193 ● -i telepítések. II. 248, 415 ● -i útügyi igazgató, J. Gross. II. 474 ● -i vámtarifa, 1795., II. 462.
GALLA FERENC
— a clunyi reform hatásáról. I. 70 ● a csiksomlyói ferences kolostorról. I. 337 ● a magyar gályarabokról III. 106 ● Mátyás király és a pápaság viszonyáról. I. 176 ● pápai felhatalmazásokról. I. 19 ● a Pázmáneum alapításáról, 1623., I. 361 ● Pázmány Péter leveleiről. I. 360 ● püspökjelöltek kivizsgálásáról. I. 19, II. 113.
GALLAND, ANTOINE (francia orientalista)
— naplója konstantinápolyi tatózkodásáról, 1672—1673., I. 389.
GALLARATI, JOHANN
— irata a selyemtermesztésről, 1785., II. 252.
GALLAS, JOHANN WENZEL, GR. v. (londoni és hágai osztrák követ)
— diplomáciai iratai a Rákóczi-szabadságharc idejéből. I. 453.
GALLEN LAJOS (kassai könyvkereskedő)
— hagyatéka, 1583., I. 265.
GALLIA, ld. Franciaország.
GALLICUS PÉTER és MIKLÓS
— művészeti tevékenysége Magyarországon. I. 135.
GALLO, CESARE
— követsége a budai basánál, 1605., I. 320.
GALLUS, MARTINUS (udvari káplán)
— lengyel krónikája. I. 49.
GÁLOCSIY ZOLTÁN
— az ötpénzes garasról. I. 336.
GÁLOS MAGDA
— Batsányi Jánosról. II. 604 ● insurrectiós dalokról II. 615 ● Pázmándi Horvát Endréről. II. 613.
GÁLOS REZSŐ
— Amade Antal verseiről. II. 142 ● Amade László életéről, verseiről. II. 143 ● Apáti Ferenc szatirájáról, I. 215 ● Barcsay Ábrahámról. II. 222. ● Bárótzi Sándorról. II. 223 ● Benkő Józsefről (kiadással). II. 151, 185 ● Berzsenyi Dánielről. II. 613—614 ● Bessenyei Györgyről. II. 219, III. 121 ● Cornides Dániel utazásáról, 1785 II. 214 ● Czirjék Mihályról. II. 223 ● Dayka Gáborról. II. 607 ● a deákos költészet kialakulásáról. II. 224 ● Faludi Ferencről (kiadással). II. 144—145 ● ismeretlen testőrírókról. II. 223 ● ism. Bodor A. tanulmányát Döbrenteiről. II. 620.
—— Gerencsérét az iskoladrámáról. II. 226 ● Hajnóczit Szentjóbiról. II. 605 ● Hellenbranth testőrségi névkönyvét. II. 159 ● Horányszky könyvét Batsányiról. II. 604 ● Jancsóét a szabadkőművesség irodalmi szerepéről. II. 302, 345 ● Prónaiét a piarista színjátszásról. II. 228 ● Szádeczkyét a székely határőrségről. II. 185.
— II. József-kori gúnyversekről. II. 298 ● Kármán Józsefről. III.126 ● Kazinczy és a győri csata emlékéről. II. 601 ● kiegészítése a német irodalom hatásáról. II. 141 ● Kis Jánosról. II. 619 ● a Kisfaludy-családról. II. 611 ● Kisfaludy Sándorról (kiadással). II. 542, 611—612 ● legrégibb bibliafordításunkról. I. 131 ● a magyar műdal kialakulásáról. II. 225. 605 ● Mikes Kelemenről I. 442, III. 112 ● Napóleon 1809-i kiáltványáról. II 556 ● Orczy Lőrinc leveleiről. II. 224 ● Pázmándi Horvát Endréről. II. 613 ● Péteri Takáts Józsefről. II. 614 ● Ráday Gedeonról. III. 122 ● Sághy Ferenc leveleiről. II. 612 ● Szemere Pálról. II. 619 ● Szentjóbi Szabó Lászlóról. II. 517, 604—605. III. 126 ● szerk. a Császár-emlékkönyvet. III. 18. ● Verseghy Ferencről. II. 605—606.
GÁLSZÉCS
—i ref. egyház története. I. 255 ● -i ref. egyház ügyében kihallgatások, 1775., II. 203.
GÁSZÉCSI ISTVÁN (reformátor, XVI. sz.)
— működése I. 260, 271. III. 86.
GALVANO (bolognai tanár)
— a pécsi egyetemen, XIV. sz. I. 132.
GAMAUF GOTTLIEB (Teofil)
— feljegyzései Kis Jánosról. II. 401 ● soproni kortörténete a XIX. század elejéről. II. 401, 580.
GADILHON, RENÉ és Smaran, Ch.
— francia történeti bibliográfiája. III. 36.
GÁNÓCZY ANTAL (nagyváradi kanonok)
— egyháztörténeti munkássága. II. 214 ● válasza Praynak László királyról, 1775., I. 73 ● a váradi püspökökről, 1776., I. 62. II. 115.
GANTNER ANTAL
—a soproni színészet történetéről. II. 627.
GANTZER, P.
— Torstenson csehországi hadjáratáról, 1645., I. 345.
GARÁDY (● Fabó András)
— Kőszeg történetéről. I. 289, 390, 458 ● a pozsonyi békéről, 1626., I. 340 ● Türk Dániel naplójáról. I. 273.
GARÁDY SÁNDOR
— a budai (óbudai) káptalan alapításáról. I. 63 ● a budai pálos építkezésekről. I. 186 ● a budai Mátyáskori vadászkastélyról. I. 186 ● a *Schedium* (1793) szerzőjéről. II. 464.
GARAI
— család szerepe a XIV—XV. században. I. 173 ● Cillei liga a XV. sz. elején. I. 137 ● párt megöletí Durazzói Károlyt, 1386., I. 136.
GARAI LÁSZLÓ (nádor)
— elpártolása Mátyástól. I. 175 ● és Szilágyi Mihály I. 173.
GARAI MIKLÓS (nádor)
— megegyezése a lengyelekkel Hedvig utódlásában I. 136 ● szerepe a XIV. század végi pártharcokban. I. 136—137
GARAI MIKLÓS (ifj.)
— kiadatja az 1403-i kegyelemlevelet. I. 137 ● és a Lackfiak bukása. I. 137 ● vezetőszerepe Zsigmond alatt.I. 137.
GARAY MIKLÓS
— mint Báthory Zs. konstantinápolyi ügynöke, 1589., I. 308.
GARAM-MIKOLAI BÁS
— mint országbíró. III.68.
GARAMPI JÓZSEF (bécsi nuncius)
— jegyzéke Kaunitzhoz, 1782., II. 265 ● jelentései az egyházi viszonyokról, 1776., II. 202 ● tiltakozása II. József egyházi rendelkezései ellen, 1781., II. 270 ● úti jegyzetei a magyar mezőgazdaságról, 1761—1762. II. 163.
GARAMSZENTBENEDEK
—i apátság alapító oklevele, 1075., I. 55. 78.
—— története. I. 55, 63, 78.
—i birtoka az esztergomi káptalannak. II. 168 ● erdőgazdaság. II. 438.
GARAS ISTVÁN
— iskoladrámája, 1786., II. 229.
GARAS KLÁRA
— Kracker János Lukácsról. II. 233 ● a magyarországi festészetről, XVII., XVIII. sz. III. 109, 122.
GARAY, ld. Garai.
GARÁZDA PÉTER
— sírverse Megyericsei Jánostól. I. 218.
GÁRDA SAMU
— Horváth Ádám életéről. II. 611.
GARDIZI (perzsa szerző)
— XI. századi szövege. I. 24.
GARDNER, G.
— a ferrarai humanista udvari életről. I. 185.
GÁRDONYI (Grünn) ALBERT
— Buda és Pest történetéről
—— a középkorban. I. 63, 99, 156, 186 ● a törökkorban. I. 248, 282 ● a XVII. sz. végén. I. 417, II. 33 ● a XVIII. sz.-ban. II. 33, 63, 118, 135, 465 468.
— emlékezete. III. 50. ● az 1802-i kivégzésekről. II. 532 ● Fedák Mihály ezredesről. II. 529 ● Felső—Magyarország középkori kereskedelmi útjairól. I. 429 ● a firenzei állam levéltárról. I. 19 ● Gyulai Pálról. I. 309 ● a hírlapírás kezdetéről Pestbudán. II. 25, 240, 402 ● ism. Bártfai Szabó munkáját a Széchenyi-családról. II. 159.
—— Veress E. Basta-kiadását. I. 308 ● Guglia munkáját Mária Teréziáról. II. 158 ● Illés J. tanulmányát a magyar kir. címről. II. 538.
— Karai Lászlóról és Hess Andrásról. II. 180 ● Károly Róbert nagypecsétjéről. I. 112 ● a királyi és királynéi kancelláriáról. I. 112 ● Kisfaludy Sándorról. II. 543 ● könyvkiadásról, nyomdászatról, könyvkereskedelemről tanulmányai. I. 180. II. 24, 134—135. 211, 587 ● könyvtörténeti tanulmányai. II. 588—589, 591 ● középkori városainak erődjellegéről.III. 69, 109. ● a középkori zsoldosintézményről. I. 122 ● a magyar jakobínusok történetéről. II. 319, 514—515 ● a magyar történet tudomány kezdeteiről. II. 20, 139 ● Mátyás olasz orgonamesteréről. I. 182 ● a nagybányai pénzverőről, 1619., I. 336 ● a Péchy-család levéltáráról. I. 15 ● a Pressburger Zeitung megindításáról. II. 156 ● Ráday Pál

pesti jogvitájáról. I. 437, II. 118 ● Széchenyi Ferencről. II. 226 ● a történelmi segédtudományokról. I. 22, II.590 ● a vármegye és város társadalmáról. II. 179 ● városi plébániákról a középkorban. I. 63 ● városokról az 1848 előtti törvényhozásban. II. 481 ● és Csánki D.
— — Budapest okleveles emlékeiről, 1148—1301., I. 13.
— és Iványi B., Czakó E.
— — — az egyetemi nyomda történetéről. I. 265. II. 135.
GÁRDONYI KLÁRA, Csapodiné
— bibliográfiája Szekfű Gyula munkáiról. III. 51.
GÁRDONYI ZSENI
— a magyar szentimentális regényről. II. 606.
GARNYICS, N. F.
— az 1812-i honvédő háborúról. III. 125.
GARZÓ BÉLA
— Virág Benedekről. II. 610.
GARZONI, GIOVANNI (bolognai humanista)
— beszéde II. Ulászlóhoz. I. 216 ● írásai Mátyás királyról. I. 169.
GÁSPÁR (kassai festő)
— művészete, XV. sz. III. 72.
F. GÁSPÁR GABRIELLA
— erdélyi fejedelmek lengyel törekvéseiről. I. 295. 354,
GÁSPÁR JÁNOS (portai követ)
— levelezése, XVII. sz. I. 333.
GÁSPÁR MÁRIA
— a rabszolgaság megszüntetéséről hazánkban. I. 123.
GÁSPÁR P.
— Báthory István és Palestrina kapcsolatáról. I. 310
GÁSPÁR SÁNDOR (szatmári követ)
— levelezése az insurrectió kérdéséről, 1741., II. 103.
GÁSPÁRDY GÉZA
— a honfoglaláskori antropológiáról. III. 60.
GAŠPARIKOVÁ, A.
— a Rákóczi-szabadságharcról és a szlávokról. I. 459—460
GASSNER JÁNOS (jezsuita)
— irata Savoyai Jenőről, 1719., III. 118.
GASSITIUS GYÖRGY
— vitairata, 1677., III. 105.
GASZNER JÁNOS
— javaslata az 1791-i kereskedelmi bizottsághoz. II. 390.
GATARIS, ANDREAS DE
— padovai feljegyzései, XIV. sz. I. 108, 121.
GATELUZZI-család
— Genovában, és Dukas bizánci szerző kapcsolata. XV. sz. I. 151.
GÁTHY ZSOLT
— anyakönyvvezetésről az esztergomi főegyházmegyében. II. 113.
GÁTI ISTVÁN (huszti ref. lelkész)
— gyorsírás-könyve, 1792., II. 374 ● verse a mármarosi éhségről, 1792., II. 253, 374 ● és Vedres István
— — pályázatai a' magyar nyelvről. 1790., II. 356
GÁTY KÁROLY
— irata az erdők kezeléséről, 1820., II. 437.
GAVANESCU, E. I.
— kiadta Monorai János munkáját, XVIII. sz. II. 298 ● Petrovics püspök jelentéséről a Horia-felkelés-kor. II. 285.
GAVLOVIĆ, HUGOLIN
— szerepe a XVIII. századi szlovák irodalomban. II. 280.
GAVRILOVIĆ, M.
— Szerbiára vonatkozó francia jelentésekből Napóleon idejéből. II. 557.
GAY
— a XI. századi pápákról. I. 73.
Gazdaságot tzélozó ujság, 1796., II. 407.
Gazdaságra utasító tudóttás a len vetésről, 1774., II. 164.
A gazdaságos őszi vetésnek módja, 1808. (Jeszenszky Mihály). II. 433.
Gazdasági oktatás (a lóherére), 1805., II. 435.
Gazette (francia félhivatalos hetilap)
— egykorú hírei a Rákóczi-szabadságharcról. I. 445 446.
— — a Thököly-felkelésről. I. 400.
GAZI HUSREVBEG
— szerepe Boszniában, XVI. sz. I. 288.
GEBÉ A.
— Bosznia történetéről, 1102—1527., I. 57.
GEBELIN
— kiadta Montesquieu levelezését. II. 23.
GEBHARDI, LUDWIG ALBRECHT
— Magyarország történetéről. II. 594 ● szerb története s annak fordítása, 1793., II. 498.
GEBLER TÓBIÁS (államtanácsos)
— szerepe a türelmi rendelet körül, 1791., II. 276.
GEBLER, W.
— az osztrák csapatokról Napóleon oroszországi hadjáratában, 1812., II 566.
GÉCZI (Ghyczy)-család
— Erdély történetében. I. 311.
GÉCZI ANDRÁS (lovas kapitány)
— levele Báthory Gábor haláláról, 1613., I. 329.
GÉCZI JÁNOS (erdélyi kormányzó)
— politikai szerepe és iratai, 1585—1589., I. 307, 311.
GÉCZY JULIANNA, ld. Korponay Jánosné.
GECSEI VARRÓ ISTVÁN (vámosatyai prédikátor)
— társadalombíráló levelei, XVIII. sz. II. 97.
Gedanken .... *über die Schafkultur*, 1817., II. 440.
Gedanken eines ungarischen Patrioten, 1790., (Hajnóczy József). II. 320.
Gedanken eines ungarischen Patrioten über die Revolution in Pohlen, 1792., II. 316.
Gedanken über das freye Lesen gefährlicher Bücher, 1771., II. 211.
Gedanken über die Nazionaltracht, 1790 (J. F. Miller). II. 357.
Gedanken zu Inschriften, 1814, II. 565.
GEDDE, J.
— angol méhészkönyvének fordítása, 1759., II. 165.
GEDEON GY.
— a hitújítás terjedésének okairól. I. 219, 258.
GEDEON KELEMEN (alsómecenzéfi hámoros)
— többtermelés miatt megbotoztatása, 1791., II. 461.
Gedrängtes Journale ... bei der Armee ... unter Erzherzog Johann, 1809., II. 553.
Gefahr? Oder nicht? 1809., II. 547.
GEFFROY, A. és Arneth, A. v.
— Marie Antoinette levelezéséről. II. 157.
GÉFIN GYULA
— Batsányi Jánosról. II. 604 ● Faludi Ferencről. II. 145 ● Kisfaludy Sándorról. II. 612 ● a szombathelyi egyházmegye történetéről. I. 64, II. 201, 270.
— — i püspöki könyvtárról. II. 588 ● -i székes-egyházról. II. 232.
GÉFIN MÁRIA (Nagy R.-né)
— a Herzan-könyvtár francia anyagáról. II. 588.
Geheime Geschichte ... der Jacobiner, 1795., II. 518.
Geheime Nachrichten, 1772 (Schmettau). II. 94.
GEIER, FRANZ (müncheni lelkész)
— a Habsburg-monarchia gazdasági és pénzügyi helyzetéről, 1806., II. 536.
GEIRINGER PÁL
— Tubero életéről. I. 188.
GEISSAU, ANTON V.
— kiad egy franciaellenes háborús beszédet, 1796., II. 520.
GEISSLER, A. F.
— anekdotikus kiadványsorozata II. Józsefről. II. 243.
GEIZKOFLER ZAKARIÁS (Rudolf pénzügyeinek intézője)
— szerepe a tizenötéves háború költségeinek fedezésében. I. 317.
GELCHICH, J. és Thallóczy L.
— oklevéltára, Raguza és Magyarország összeköttetéseihez, 1358—1525., I. 18, 153.
GELEJI KATONA ISTVÁN (ref. püspök, † 1649)
— élete, munkái, fellépése a puritánok ellen. I. 346 ● mint egy verses gúnyirat szereplője, 1644., I. 341 ● szerepe román valláspolitikában. I. 347.
GELKO ISTVÁN
— mint az *Éphemerides statisticae* szerkesztője, 1813—1827., II. 405.
GELLÉRI MÓR
— a magyar ipar úttörőiről. II. 468.
GELLÉRT, SZT. (püspök; XI. sz.)
— *Deliberatio* c. munkája. I. 52, 65 ● legendái. I. 51—52, 65, 70, 72. III. 61 ● szerepe a térítésben. I. 70.
GELLERT, Christian (német író, † 1769)
— regényének magyar fordításai, XVIII. sz. II. 226.
GELLÉRT Á.
— az igazságszolgáltatás történetéről, 1526—1606., I. 285.
GELLÉRT JENŐ
— Ányos Pálról. II. 302.
GELOU
— alakjának kérdése Anonymus szövegében. I. 44.

GELSEI BIRÓ LAJOS
— Hódmezővásárhelyről. II. 50.
GELZER, H.
— a magyar protestáns gályarab-lelkészekről. I. 96.
Gemeinnützige Arbeiten der Bienengesellschaft, 1773—1776., II. 157.
Gemeinnützige Blätter, 1811—1844., I. 406.
Geminae conclusiones in materia religionis, 1790., II. 338.
GEMMEL-FLISCHBACH, M., FRH. v.
— albuma a bécsi Teréziánumról. II. 134.
GENCSY-család
— levéltára. I. 452.
GENDRY, J.
— a jozefinizmusról, VI. Pius és II. József viszonyáról. II. 270.
Generales articuli cachales, 1813., II. 461.
GENERSICH JÁNOS KERESZTÉLY (késmárki tanár)
— élete, róla irodalom. II. 488 ● irata a hazaszeretetről, 1793., II. 488 ● Késmárk nevezetességeiről, 1804., II. 480, 500 ● Kray Pál életéről. II. 500 ● mint pedagógus. II. 582 ● a protestáns iskolákról, 1803., II. 582 ● utazása a Kárpátokban. II. 421 ● vázlata Ausztria, Csehország, Magyarország történetéről. II. 593.
GENERSICH SÁMUEL
— Szepes megye topográfiájáról, 1805., II. 418.
GENF
— és Magyarország protestáns kapcsolatai. I. 251 ● mint a kálvinizmus központja. I. 261 ● -i franciához írt útileletek, 1807., II. 426 ● -i hittudós: Pictet magyar vonatkozásai. II. 133 ● -i lelkészegyesület jegyzőkönyvének XVII—XVIII. századi magyar vonatkozásai. I. 393 ● -i magyar diákok. II. 133 ● -i tanulmányútja Belényesi Gergelynek, XVI. sz. I. 261.
— — Fábián Józsefnek. II. 436.
Il genio vagante, 1691., I. 350.
GENOIS, ST.
— Schepper követségeiről, XVI. sz. I. 287
GENOVA
— és Magyarország szövetsége, XIV. sz. I. 107, 120 ● -i bankház birtokszerzése Magyarországon, XVIII. sz. II. 42 ● -i Gateluzzi-család, XV. sz. I. 151.
GENSEL (Genselius), JOHANN ADAM (soproni orvos)
— cikkei a pestisjárványról, 1718—1719., II. 75 ● irata a tea ültetéséről, 1737., II. 40.
GENTHON ISTVÁN
— Budapest múltjáról és művészetéről. II. 232 ● Erdély művészetéről. I. 186 ● Gerevich Tiborról. III. 50 ● magyar művészekről Ausztriában a mohácsi vészig. I. 135, III. 78 ● magyar művészettörténeti bibliográfiája. II. 145, III. 33 ● Magyarország műemlékeiről. II. 145, III. 78 ● Pestbuda törökkori művészeti emlékeiről. I. 248 ● a régi magyar festőművészetről. I. 135, 186. ● vitája a táblaképekről. III. 79.
GENTILE (bíboros)
— magyarországi követségének iratai, XIV. sz. I. 113, 116 ● működésének egykorú kritikája. I. 116.
GENTZ FRIGYES (lovag)
— élete; róla irodalom. II. 486, 538—539 ● és Cobenzl. II. 538 ● és a havaselvi hospodárok. II. 568 ● és Johannes Müller. II. 540 ● levelezése. II. 486, 540, 553, 561, 568 ● Magyarországon, 1809., 1811., II. 553, 561 ● manifesztumai, 1809., 1813., II. 546 ● memoranduma, 1804., II. 538 ● és Metternich. II. 538 ● és Wessenberg. II. 568 ● mint az *Österreichischer Beobachter* munkatársa. II. 406 ● a monarchia súlypontjának Magyarországra helyezéséről, 1806., II. 538, 540 ● naplója, iratai. II. 486 ● politikai szerepe. II. 486, 538—539.
Geographisches Magazin, 1783—1785., II. 242.
Geographisches Reisebuch ... der österr. Monarchie, 1789, II. 237.
GEORGESCU, I.
— a balázsfalvi nyomdáról. II. 205.
GEORGEVIĆ JÁNOS (szerb metropolita)
— választása (1769) és szerepe. II. 206.
GEORGEVIĆ, JOVAN
— a szerb kongresszusokról. II. 125 ● a szerb problémáról 1790 körül. II. 360.
GEORGIOS MONACHOS (Hamartolos)
— IX. századi bizánci krónikája és X. századi folytatása. I. 27.
GEÖCZE ISTVÁN
— Esterházy Miklós iratairól. I. 358, 360 ● hadi vonatkozású adalékai, 1577., 1644., I. 316, 386 ● Salm és Varkocs György leveleiről, 1542—1550., I. 288.
GERASIMOS (metropolita)
— és Rákóczi grenoblei tryptichonja. I. 472.
GERBA, R.
— Szerbia Ausztriával való egyesülésének kérdéséről. II. 541.
GERBEL
— Cuspinianus-kiadása. I. 195.
GERE F. és Katonai M.
— a nagyszalontai gimnázium történetéről. I. 131.
GERÉB GYÖRGY
— Komenskyről. III. 99.
GERÉB, J.
— az erdélyi szászok eredetéről, nyelvjárásáról. I. 83.
GERÉB LÁSZLÓ
— bibliográfiája a hazai parasztlázadásokhoz. I. 8, 190—191, 194—196 ● Fekete János verseiről. III. 121 ● Gvadányiról. II. 374 ● a hazai osztályharcok irodalmáról. III. 29, 81—82 ● Janus Pannonius-fordítása. I. 185 ● kiadta Kazinczy: *Fogságom Naplóját*. II. 511 ● magyar fordítása Szt. István XIII. századi verses históriájából. I. 102 ● a magyar renaissance költőiből szemelvényei. I. 191, 194 ● Rákóczi-szemelvényei. I. 435 ● Taurinus-fordítása. I. 191.
GERÉB PÉTER
— a bolgár népköltési hagyományban. I. 170.
GERECZE PÉTER
— Kazinczy Ferenc bölcseleti eszméiről. II. 600 ● Pálóczi Horváth Ádámról. II. 611.
GERENCS
—i uradalom leírása, 1824., II. 417.
GERENCSÉR ISTVÁN
— az iskoladrámák történetéről. II. 226, 229.
GERENCSÉR ISTVÁN (ifj)
— a filozófus Pázmányról. I. 361 ● a magyar felvilágosodás és a piarista iskolák viszonyáról. II. 128.
GERENDÁS ERNŐ
— a budai és pesti céhek életéről. II. 55, 460 ● a céhek vallási vonatkozásairól. II. 176, 460 ● az esztergomi káptalanról, birtokairól. II. 168, 579 ● Hevenesi Gáborról. II. 137 ● mint a magyarországi gazdasági könyvészet társszerzője. I. 8, II. 7. III. 29.
GÉRESI KÁLMÁN
— Bethlen Gábor orosz és török kapcsolatairól. I. 333, 336 ● a debreceni ref. gimnáziumról. I. 266, II. 129, 582 ● a debreceni színészetről. II. 628 ● emlékezete. III. 50 ● Károlyi-oklevéltára. I. 15, 343, 437, 451 ● másodlata Szydlowiecki naplójáról, XVI. sz. I. 222 ● Mátyás orosz kapcsolatairól. I. 179 ● a Szabács-énekről. I. 179.
GEREVICH LÁSZLÓ
— a budai várról, várpalotáról. III. 78 ● gótikus házakról Budán. III. 65 ● a kassai templom szobrászatáról. I. 186.
GEREVICH TIBOR
— Magyarország románkori emlékeiről. I. 67 ● a magyarországi barokk építészetről. II. 145 ● nekrológja. III. 50 ● a régi magyar művészetről. I. 133, 135.
GERÉZDI RABÁN
— Aldus Manutiusról. I. 216 ● Bologna és a magyar humanizmus kapcsolatairól. I. 216 ● Erasmus magyar, erdélyi vonatkozásairól. I. 259, 304 ● fordítása Szt. István verses históriájából, XIII. sz. I. 182 ● irodalmi nyelvünk kialakulásáról. I. 269 ● ism. Geréb L. Taurinus-fordítását. I. 191.
— — Mezey L. tanulmányát a devotióról. I. 211 ● Szalay Gy.-ét középkori egyetemeinkről I. 82 ● Veress E.-ét itáliai magyar diákokról. I. 182, 215.
— Janus Pannoniusról (kiadással). I. 185, III. 78 ● Komjáthy Benedekről. I. 259 ● Váradi Péterről. I. 184, 216.
GERGELY, VII. (pápa)
— levelei; szerepéről irodalom. I. 73.
GERGELY, IX. (pápa)
— levelezése. I. 56.
— számára Ricardus jelentése Julianus útjáról. I. 86.
GERGELY, XI. (pápa)
— számára jelentések I. 114
GERGELY (érsek)
— szerepe Kun László idején. I. 101.
GERGELY (deák)
— *Sirató Éneke*, XV. sz. I. 179.
GERGELY ENDRE
— ásatásokról a mohácsi csatatéren. I. 223.
GERGELY FERENC
— az 1569-i román ref. zsinatról. I. 253.
GERGELY PÁL
— a Kolozsvári Zeneiskoláról, 1819., II. 629.

GERGELY SAMU
— Bánffy Dénes tragédiájáról. I. 432 ● Bethlen Gábor ról. I. 333 ● Borsos Tamásról. I. 330 ● Brandenburgi Katalinról. I. 341 ● emlékezete. III. 50 ● az 1790-es évekről. II. 377 ● okiratai az erdélyi interregnumhoz, 1629., I. 341 ● I. Rákóczi Gy. francia kapcsolatairól. I. 343 ● II. Rákóczi Györgyről. I. 351 ● Teleki Mihály levelezéséről (kiadás). I. 428—429 ● Thököly francia diplomáciai kapcsolatairól. I. 402, III. 107 ● a visszafoglaló török háborúról. I. 408 ● és Pettkó B.
— — Alvinczi-okmánytára. I. 430.
GERGELYFFI ANDRÁS (erdélyi orvos)
— irata a hasznos növényekről, 1814., II. 435 ● technológiai munkája, 1809., II. 464.
GERHARD, C.
— leírása a Bánságról s a román és szerb tartományokról, 1789., II. 236.
GERHOH (reichersbergi prépost)
— XI. századi munkájának magyar vonatkozásai. I. 48.
GERIG, H.
— Keresztély Ágost hg. győri püspökről. II. 114.
GÉRIN, CH.
— XI. Ince szerepéről Bécs 1683-i ostroma körül. I. 409.
GERLACH, STEFAN (ev. lelkész)
— naplója Ungnad török követségéről. I. 276.
GERLAI GUSZTÁV
— erdészeti bibliográfiája. II. 31. 44.
GERLICZY J. FÉLIX BR.
— beadványa a tengerparti kereskedele mről, 1790., II. 392.
GERMANUS GYULA
— angolokról Magyarországon. I. 97 ● a törökök első aldunai támadásáról. I. 109.
GERNYESZÉG
—i udvar élelmezése, 1718., II. 47.
GERŐ, E.
— Fischer pesti útleírásáról, 1801., II. 425.
GERŐ GYÖRGY (jezsuita tanár)
— irodalmi munkássága, XVIII. sz. II 225—226.
GERŐ J.
— a cseh huszitákról Magyarországon. I. 141.
GERŐ LÁSZLÓ (id.)
— Buda ostromának térképeiről. I. 408.
GERŐ LÁSZLÓ (ifj.)
— a budai vár helyreállításáról. III. 78.
— — várpalota történetéről. III. 78, 119.
— Egerről. III. 92 ● a magyar építészetről. III. 53 ● a magyarországi várépítészetről. III. 63, 79, 91 ● Tata településéről. III. 54 ● és Dercsényi D.
— — a sárospataki Rákóczi-várról. III. 98.
— és Radnóti A.
— — a Balaton tört. emlékeiről. III. 53.
GERSEI PETHŐ, ld. Pethő János.
GERTIANOSCH, ld. Gyertyános.
GERTINGER J. SÁMUEL
— a répacukor gyártásáról, 1804., II. 467.
GERTRUD (meráni; II. András felesége)
— szerepe, megöletése. I. 93, II. 624.
Gesammelte Bemerkungen in Ansehung der Freymourer 1786., II. 263.
Gesammelte kais.-königl. Verordnungen im Toleranzgeschäfte, 1793., II. 277.
Geschichte der Deportierung der kön. baierischen Civilbeamten nach Ungern, 1810., II. 545.
Die Geschichte der Sachsen, 1790., II. 376.
Geschichte des Interregni, 1742 (J. D. v. Olenschlager). II. 81, 99.
Geschichtliche Darstellung der ung. Tabackkultur, 1822 (M. J. Deyáck). II. 477.
GESELLIUS, GEORG (német vándorköltő)
— magyarországi kalandjai, 1788., II. 238.
GESEMAN, GERHARDT
— a XVIII. sz.-i szerb—horvát daloskönyvi feljegyzések ről. II. 230.
GESMEY BORBÁLA
— a magyar sajtó, iratok francia vonatkozásai 1789—1830., III. 123, 125.
GESNER KONRÁD (svájci humanista tudós, † 1565)
— Temesvári Pelbártról. I. 181.
Gespräche im sogen a nnten Reich der Toten, 1735., II. 76
Gespräch zwischen einem ... Fremden und einem .. Ungarn, 1750 (Izdenczy József br.). II. 326—327.
Gespräch zwischen einer ung rischen und deutschen Hose. 1790., II. 357.
Gespräche im Reich der Todten
— c. német lap magyarországi kiadása, XIX. sz. II. 505.
GESSNER SALAMON (svájci író, † 1788)
— fordításai, hatása Magyarországon. II. 226, 602 ● idilljei Kazintzy átdolgozásában. II. 602.
Gesta Romanorum
— történetei Jagelló-kori kódexeinkben. I. 213.
Gesta Ung rorum
— mint XI. századi őskrónikánk. I. 42—43.
GESZTESI GYULA
— Bürger és Berzeviczy kapcsolatáról. II. 469 ● Csokonai Vitéz Mihályról. II. 608 ● a Napóleon-kultuszról, 1814., II. 557 ● a Rózsa-rendről, XVIII. sz. II. 292
GESZTHY FERENC (várkapitány, XVI. sz.)
— életrajza. I. 309.
GESZTHY LÁSZLÓ (deák)
— feddő éneke, 1525., I. 215.
GEUSAU, A.
— Bécs ostromáról Mátyás által. I. 178.
GÉVAY ANTAL
— aktakiadása Magyarország 1526. évi történetéhez. I. 276, 280 ● *A budai pasák*. I. 248 ● a gyarmati és szőnyi békekötésről, 1627., I. 364 ● Hoberdanacz törökországi követségéről, 1528., I. 279 ● okmányai Ausztria, Magyarország és Törökország viszonyához, XVI—XVII. sz. I. 233.
GÉZA
— fejedelem, X. sz. I. 67.
GÉZA I. (király). I. 73 III. 62 ● alapító oklevele a garamszentbenedeki apátságnak. I. 55, 78 ● koronát kap Dukas Mihálytól. I. 73, II. 594.
GÉZA II. (király)
— ellen Mánuel hadjárata. I. 75 ● gyámja: Belos bán. I. 76 ● halicsi hadjáratai, 1148—1152., I. 49, 75 ● névtelen krónikásának kérdése. I. 43—44 ● és VII. Lajos francia király. I. 76 ● és Németország. I. 76. III. 66 ● sógora: Izjaszláv fejedelem. I. 49.
GHELLINCK, J.
— a pásztói apátság legkorábbi említéséről. I. 64.
GHEORGHE STEFAN (moldvai fejedelem)
— és Kemény János (XVII. sz.). I. 348.
GHERGHEL, I.
— a magyar kalandozókról Bizánc előtt. I. 41.
GHIBU, ONISIFOR
— román népi költészetről. II. 229.
GHIMESI FORGÁCH, ld. Forgách.
GHICZY, ld. Géczi.
GIAY KÁROLY
— a sághi hegyközség 1732-i törvényeiről. II. 47 ● a somlyói várról. III. 80.
GIDÓFALVY K.
— a dombori ref. egyház történetéről. I. 255.
GIECH GR.
— és Keyssler utazásai, XVIII. sz. II. 23.
GIERTH, W.
— Zsigmond közvetítéséről Anglia és Franciaország között. I. 139—140.
GIESEBRECHT, WILHELM
— a német császárkor történetéről. I. 76.
— — benne a kalandozásokról. I. 40.
— rekonstruálta az altaichi évkönyvek szövegét. I. 47.
GILLEMOT KATALIN
— a monarchia pénzügyeiről, 1800—1811., II. 60 ● gr. Széchényi Ferenc bécsi köréről. II. 318, 572.
GILSZBERTH, JOHANN (ágfalvai pap)
— beszéde II. Lipót koronázási évfordulóján, 1791., II. 366.
GINDELY ANTAL
— Bethlen Gáborról. I. 355 ● az ellenreformáció történetéről Csehországban. I. 339 ● az első osztrák egyetemes gyűlésről, 1614., I. 368 ● emlékezete. III. 50 ● a Habsburg-örökösödés kérdéséről Magyarországon. I. 285 ● a harmincéves háborúról. I. 326 ● okmány tára Bethlen Gábor történetéhez. I. 333 ● Rudolf királyról és koráról. I. 316.
GINZEL
— a szláv apostolok történetéről. I. 28.
GIOVANNI, DA PRATO
— az Albertiek Édenkertjéről. I. 129.
GIOVANNI DA RAVENNA
— XIV. századi följegyzései. I. 107.
GIOVANNI DA TRAU
— szerepe Magyarországon, XV. sz. I. 185.
GIOVENAZZO, ld. Cellamare.
GIOVIO, ld. Jovius.
GIRARDIN (konstantinápolyi francia követ)
— portai jelentései 1686 körül. I. 409.

GIRÓDTÓTFALU
—i ref. egyház története. I. 255.
GISKRA (Jiskra)
— hívei a Szepességen. I. 141 ● és Hunyadi János. I. 149, 165. III. 76 ● leszerelése Mátyás által. I. 173.
GIUDICI
— kiadta Dolfin velencei követ jelentéseit Németországról, 1702—1707., I. 453.
GIURESCU, CONSTANTIN
— Moldva és a Porta viszonyáról. III. 77.
GIURGIU (Pataki) JÁNOS (román unitus püspök)
— tevékenysége 1713 után. II. 123.
GIUSTINIANI (Zustignan), SEBASTIAN (velencei követ)
— magyarországi jelentései, 1500—1503., I. 200.
GIUSTINIANI (velencei követ)
— jelentéseinek magyar vonatkozásai, XVII. sz. I. 366.
GIZELLA (királyné, I. István f.)
— életéről irodalom. I. 68.
GLASER LAJOS
— az Alföld régi vízrajzáról. I. 80 ● a Dunántúl középkori úthálózatáról. I. 80. III. 75 ● emlékezete. III. 50 ● karlsruhei magyar vonatkozású térképekről. I. 408 ● a levantei kereskedelemről, XI—XII. sz. I. 79 ● Magyarország helyzetéről az európai gazdaságban. II. 61.
Glasnik
— c. szerb folyóirat tört. adatai. II. 125.
GLATZ JAKAB (bártfai követ)
— országgyűlési följegyzései, 1637—38., I. 358.
GLATZ JAKAB (ev. lelkész, † 1831)
— adatai, élete. II. 420 ● pedagógiai hírei Magyarországról, 1800., II. 585 ● a reformáció évfordulójáról, 1818., II. 577 ● szerepe a bécsi prot. fakultáson. II. 584 ● útleírása Magyarországról, 1799., II. 420, 582, 585.
GLAY, M. L.
— Franciaország és Ausztria viszonyáról, XVI. sz. I. 201.
GLOGAU (Szilézia)
—i hadjárata Mátyásnak, 1488., I. 169.
GLOSIUS SÁMUEL (pesti táblabíró)
— franciaellenes verset fordíttat, 1796., II. 520.
GLÓSZ MIKSA
— csíksomlyói kiadványokról. III. 19.
GLOTZ, GUSTAVE
— egyetemes története. III. 38.
GLÖCKELSPERG (Kleglsperg) GR. (császári tábornok)
— szerepe a Rákóczi-szabadságharc idején. III. 111.
GNAMB ANTAL (fiumei mérnök)
— javaslatai a tengerparti kereskedelemről, 1791., II. 392—393 ● jelentései röpiratban, 1790., II. 391.
GNATERETH, MELIANUS, ld. Helmeczy István.
GNAU, H.
— a cenzúráról II. József korában. II. 262—263.
GNESEN
—i érsek: Laski János. I. 220.
GOBELINUS PERSONA
— XV. századi világtörténete a nikápolyi csatáról. I. 109.
GÓBI IMRE
— jegyzéke a magyarországi ev. egyház levéltáráról. I. 252.
GOEBEL, JOHANN és Wachsmann, Georg
— segesvári krónikája, 1514—1663., I. 292, 318, 324.
GOEDEKE, K.
— a német költészet történetéről. II. 486.
GOESS, J.
— I. Ferdinánd leveleiről Katzianerhez. I. 278.
GOETHE, JOHANN WOLFGANG
— és Kármán József. II. 606 ● és Kazinczy Ferenc. II. 602 ● szerepe Károly Ágost magyar trónjelöltsége körül. II. 301.
GOETZ, K.
— a szláv apostolok történetéről. I. 28.
GOETZ, WALTER
— Anjou Róbert nápolyi királyról. I. 116 ● iratkiadása Miksa bajor herceg politikájához, 1618—1651., I. 333 ● és Druffel, A., Brandi, K.
— — XVI. századi aktái a bajor uralkodóház történetéhez. I. 278.
GOEHLERT, V.
— a XVIII. századi osztrák népszámlálások eredményeiről. II. 246.
GOGA, D. I.
— az erdélyi iskoláról Havasalföldön és Moldvában. II. 497.
GOGOLÁK LAJOS
— ism. Banik munkáját J. B. Maginról. II. 92 ● kelet-európai német törekvésekről. III. 66 ● Rákóczi és a művészet kérdéséről. III. 111.
GOLDONI
— drámái és Faludi Ferenc. II. 145.
GOLDBERGER FERENC
— óbudai kékfestő üzeme 1784-től. II. 260.
GOLDBERGER-gyár
— története 1784-től. II. 260.
GOLDZIHER IGNÁC
— Úri Jánosról. II. 216.
GOLESCU, KONSTANTIN
— utazása Magyarországon, 1826., II. 428.
GOLL, J.
— a cseh huszita mozgalmak forrásairól. I. 111 ● Zsigmond és Lengyelország kapcsolatairól. I. 140.
GOLLNER BÁLINT (károlyvárosi kereskedő)
— tervei egy Duna—Fekete-tengeri társulatról, 1790—1792., II. 389.
GOLTZ, THEODOR, FRH. V. DER
— a német mezőgazdaság történetéről. II. 166, 446.
GOLUBOVSZKI, P.
— a besenyőkről és kunokról. I. 85.
GOMBKÖTŐ A.
— Kőszeghy Pálról. I. 423.
GOMBOCZ ENDRE
— Kitaibel Pál soproni útjáról. II. 598 ● a magyar botanika történetéről. II. 140, 598 ● növénytani bibliográfiája, 1578—1900., II. 140. III. 31
GOMBOCZ ZOLTÁN
— Bánk bán francia feldolgozásáról. II. 624 ● bolgár—török jövevényszavainkról. I. 32 ● a magyar hunmondáról. I. 32, 39 ● a magyar őshaza kérdéséről. I. 32.
GOMBOS F. ALBIN
— *Catalogus*-a az Árpád-kori forrásokról. I. 3, 45 ● emlékezete. III. 50 ● az 1437-i parasztháborúról. I. 143—144 ● ism. Schroeter tanulmányát az augsburgi csatáról. I. 41 ● itáliai magyar kalandozásokról. I. 41 ● II. Konrád magyar háborújáról, 1030., I. 71 ● *Középkori krónikások* c. sorozata. I. 4, 29, 49 ● Marchiai Jakabról. I. 142 ● régi magyar énekről (Bethlen G. haláláról). I. 331 ● Szt. Istvánra és korára vonatkozó szövegekről. I. 55. III. 24 ● történetünk első századairól. I. 72.
GOMBOS GYÖRGY
— felségsértési pere, 1739., II. 97.
GOMBOSI O.
— a zenéről Mátyás udvarában. I. 182.
GONDÁN FELICIÁN
— a középkori magyar pálosrendről. I. 61, 180, 212.
GONZAGA MÁRIA LUJZA (IV. Ulászló lengyel király felesége)
— utazása Lengyelországba, 1646., I. 363.
GOOCH, G. P.
— az angol demokratikus eszmékről a XVII. században. I. 346.
GOODRICH, A. T. S.
— Sydnam Poyntz úti kalandjairól, 1624—1636., I. 363.
GOOSS, RODERICH
— Ausztria államszerződéseiről (Erdéllyel). I. 281—282, 301—303, 311, 322, 325, 333, 340, 342, 368 ● az erdélyi szászokról a német politikában. I. 297.
GOPCEVIC, SP.
— Oroszországról és Szerbiáról a XIX. században. II. 541.
GORANI GR.
— nyílt levelei mint Martinovics mintái, 1792., II. 507.
GORIUPP ALICE
— Döbrentei Gábor nyelvújításáról. II. 620 ● az első magyar újság előfizetőiről. II. 239 ● irodalomtörténeti repertáriuma. III. 32 ● a kormányzat sajtópolitikájáról a XVIII. sz. végén. II. 403.
GÓRKA, O.
— II. Bajazid ismeretlen életrajzáról. I. 164.
GÓRÓ LAJOS (főhadnagy)
— éneke az asperni csatáról, 1809., II. 549.
GOROVE LÁSZLÓ
— színdarabja, 1807., II. 627 ● Szolnok vár viszontagságairól, 1821., II. 444.
GÓRSKI, ST.
— *Acta Tomiciana* c. kiadványa. I. 199.
GORTVAY GYÖRGY
— az újabbkori magyar orvosi művelődésről. II. 598.

GORY ZSIGMOND (soproni táblabíró)
— feljegyzései az 1809-i nemesi felkelésről. II. 543.
GORZÓ GELLÉRT
— Bessenyei-kéziratokról. II. 220 ● Ráday Pálról. I. 437, II. 111, 142.
GORZÓ JÁNOS, BILKEI
— Vecsés nagyközség történetéről, 1786—1936., II. 248.
GORZÓ LÁSZLÓ
— adatai a magyar erdészeti irodalomhoz. II. 437.
GORZÓ NÁNDOR
— a Rákóczi-kori Pest megyéről. I. 459.
GOSZTONYI G.
— családi és társadalmi életről III. Károly korában. II. 43.
GOSZTONYI GYULA
— Pécs XVIII. sz.-i építészetéről. II. 232.
GOSZTONYI JÁNOS (püspök)
— és a párizsi humanizmus a XVI. sz. elején. I. 218.
GOSZTONYI JÁNOS (ny. ezredes)
— javaslata a nemesi felkelés átszervezésére, 1806., II. 540.
GOSZTONYI JENŐ
— Duna-Szekcső történetéről. II. 117.
GÓT
— nép vándorlása és Erdély. I. 35.
GOTTESMANN JOLÁN
— művelődéstörténeti adatokról I. Ferdinánd törvényeiben. I. 285.
GOTTFRIED, ld. Viterbói Gottfried.
GOTTHARD, M.
— ismertetése Dobsináról, 1803., II. 419.
GOTTLOB (helység), ld. Kisősz.
GOTTREICH LÁSZLÓ
— a bihari nép harcáról, 1703., III. 115.
GOTTSCHED, JOHANN CHRISTOPH (német író, † 1766)
— és Bessenyei *Ágis*-a, 1772., II. 220 ● és a Festetich-család. II. 24 ● hatása iskoladrámáinkra. II. 227—228 ● műveinek szerepe Magyarországon. II. 626.
GOTTSCHLING, PAUL RUDOLF
— *Kurze Schilderung* c. leírása Erdélyről, 1781., II. 235, 256 ● munkája Erdély kereskedelméről, 1776., II. 176.
GOUILLARD, J.
— Brâncoveanu Constantin viszonyáról Ausztriával 1709—1717 között. II. 67.
GOUTTA, W. G.
— szerk. I. Ferenc törvényeinek kiadását, 1812—1832., II. 485.
GÖBL LÁSZLÓ (ld. Gáldi alatt is)
— a legrégibb román iskoladrámáról. II. 230 ● a magyar és román szótárirodalomról. II. 230, 496.
GÖCSEJ
— népessége a XVIII. században. II. 31 ● -i monda Mátyás királyról. I. 170 ● -i Helikon és költőnői II. II. 614.
GÖDÖLLŐ
— települése. III. 118 ● a visszafoglalástól II. Józsefig. II. 50, 168 ● -i Grassalkovich-uradalom gazdálkodása, 1770—1815., II. 147, 168, 193, 448, 455 ● -i uradalmi mérnök: Benyovszky Imre, 1804. II. 475.
GÖDRI JÁNOS
— lefordítja Lange munkáját a marhavészről, 1791., II. 438.
GÖKBILGIN, T.
— Rákóczira vonatkozó török iratközlése. I. 453.
GÖLLHEIM
—i csatában (1298) magyarok. I. 103.
GÖLLNER, CAROL
— egy 1777-i bánsági vizsgálatról. II. 162 ● a Horia-felkelésről. II. 289 ● Popescu és Salis szerepének kérdéséről a Horia-felkelésben. II. 289 ● a szászsebesi névtelen szerzőről, XV. sz. III. 69.
GÖLLNEROVÁ, A.
— a besztercebányai ev. egyház történetéről. I. 255.
GÖLNIC
—i ev. gyülekezet ünnepsége, 1791., II. 369.
GÖMBÖS ANTAL (táblabíró)
— *A nemzetiségről*, 1819., II. 491.
GÖMÖR MEGYE
— bányászati és kohászati monográfiája. II. 54 ● felirata a cenzúráról, 1793., II. 403. III. 124
— — a vallásügyben, 1791., II. 368.
— iskolázási viszonyai, 1770—1776., II. 207 ● jobbágysága a XVII—XVIII. században. I. 377, II. 48 ● kereskedelmi érdeke a Sajó hajózhatóvá tételében, 1808., II. 475 ● kialakulása, települése. I. 80 III. 67 ● koronaőrző bandériuma, 1790., II. 349 ● leírásai, 1806., 1812., II. 417 ● levéltára. I. 12.
— — benne napló az 1722/23-i országgyűlésről. II. 78.
— múltjából iratok, 1667—1704., I. 414 ● összeköttetése Pozsonnyal és Bécscsel a XIX. sz. küszöbén. II. 473 ● terményei és árucikkei a XIX. sz. elején. II. 464 ● vasüzemei a XIX. sz elején. II. 466 ● -i alispán: Lányi Pál, XVIII. sz. II. 65 ● -i alispánok. III. 70 ● -i főjegyzők, ld. Cházár András, Fejes János ● -i főorvosok, ld. Bácsmegyey István Marikovszky György ● -i molnárok céhszabályai, 1670., I. 378 ● -i szolgabíró, ld. Csebi Pogány Ádám ● -i szárm., ld. Decsy Sámuel ● -i országgyűlési követ, ld. Gyöngyösi István (1681).
— — követek naplója, 1722—23., II. 78.
—i történész-kirándulás. III. 41.
GÖMÖRY GUSZTÁV
— az álmosdi csatáról, 1604., I. 321 ● Ausztria hadierejéről, 1792—1866., II. 500 ● a bányavidéki végvárak költségeiről, 1607., I. 367 ● a bécsi haditanács és a hadvezérek viszonyáról, XVII. sz. I. 411 ● Eger ostromáról, 1552., I. 290 ● Esztergom bevételéről. 1595., I. 317 ● az 1601—1602-i erdélyi harcokról. I, 312 ● 1797 és 1800 nemesi felkeléseiről. II. 529, 531 ● az 1809-i nemesi felkelésről. II. 546, 554 ● hadi szabályokról, XVII. sz. I. 287 ● hajdúkról Lippa alatt, 1644., I. 345 ● Hatvan ostromáról, 1596., I. 317 ● III. Károly seregéről. II. 68 ● kisebb törökkori adalékai. I. 316, III. 92, 95, 101 ● kurucok betüléseiről Ausztriába. I. 443, 461, 469 ● Lamberg följegyzéseiről, 1704., I. 443 ● Mátyás főhg. leveleiről, 1605., I. 320 ● a mezőkeresztesi csatáról 1596. I. 318 ● a pákozdi csatáról, 1593., I. 317 ● Pecsevi életéről. II. 232 ● Pétervárad ostromáról, 1694., I. 411 ● Rabutin naplójáról. I. 443 ● Senper követségéről, 1564., I. 276 ● Sutoris följegyzéseiről I. 406 ● Székesfehérvár ostromairól, 1601—1602., I. 318 ● Szendrő bevételéről, 1604., III. 95 ● Szigetvár ostromáról, 1566., I. 290 ● Szinán pasa leveléről, 1593., I. 316 ● a sziszeki csatáról, 1593., I. 317 ● Thököly ediktumáról, 1688., I. 401 ● a török források hiteléről. I. 232 ● a török elleni végvári szervezetről, XVI. sz. I. 316 ● Veszprém elestéről, 1593., I. 317.
GÖMÖRY J.
— az eperjesi ev. kollégiumról, 1531—1931., I. 267, II. 130 ● és Pogány G.
— — kiadta Rezik szövegét az eperjesi vértörvényszékről. I. 412.
GÖNC
— mezőváros története. I. 238—239, 263 ● -i lelkész, ld. Károli Gáspár ● -i ref. egyház története. I. 255.
GÖNCZI ERZSÉBET
— Verzák javaslatáról a dunai kereskedésre. II. 472.
GÖNCZI F.
— gócseji Mátyás-mondákról. I. 170.
GÖNCZY ISTVÁN
— Csokonay Özvegy Karnyónéjáról. II. 608 ● Kisfaludy Károly Fösvényéről. II. 622 ● Kotzebue és vígjátékíróink viszonyáról. II. 608.
GÖNCZI MAGDOLNA
— az árvaházak kialakulásáról, XVIII. sz. III. 118.
GÖRCSÖNI (Gercseni, Gosárvári) AMBRUS
— *Históriás Éneke* Mátyás királyról, 1577., I. 170, 190, III. 88.
GÖRCSÖNI DÉNES (= Friedrich István)
— Martinovicsról. II. 515.
GÖRGÉNY
—i kastély. III. 98, 110.
GÖRGEY-család
— története, iratai. I. 451, II. 507, III. 43.
GÖRGEY ALBERT
— a Görgey- és Sváby-családról. I. 451 ● Görgey György török fogságáról. II. 297.
GÖRGEY GYÖRGY (kapitány)
— jelentése a török fogásgból, 1789., II. 297.
GÖRGEY ISTVÁN
— a Görgey-család történetéről. II. 507.
GÖRGEY JÁNOS (kapitány)
— eleste 1793-ban. II. 507.
GÖRGŐ
—i ref. egyház története. I. 255.
GÖRÖG
— egyház és műveltség az Árpád-kori Magyarországon. I. 68 ● érdemek védelmében röpirat, 1791., II. 361 ● értelmiség Magyarországon a XVIII. sz. végén. II. 478 ● kereskedők.

— — adózásáról I. Rákóczi György rendelete. I. 344 ● a Bácskában. II. 59 ● és Debrecen küzdelme. I. 422 ● erdélyi szabadalomlevelei, 1643—1678., 1701., I. 344, 434 ● felügyeletének ügye. I. 422 ● a Felvidéken. I. 378 ● Flachat útleirásában, 1740., II. 24 ● Kassán. I. 378, 422 ● a XIX. század eleji levantei forgalomban. II. 478 ● nyugtái Bornemisza Anna naplóiban, 1667—1670., I. 425 ● szerepe a XVIII. században. II. 59—60, 178, 478.
— klasszikusok és Kazinczy levelezése. II. 601 ● költemény a várnai csatáról. I. 160 ● könyvtár Magyarországon, XVIII. sz. II. 478 ● krónikaírás a XVI. században. I. 152 ● lakosok ellen Novákovics röpirata, 1790., II. 360 ● -magyar bibliográfia. III. 22 ● monostor alapítása Veszprémvölgyön, XI. sz. I. 54—55 ● patrológia Migne-féle kiadása. I. 4 ● és szerb kereskedők versenye Pesten. II. 63 ● és szerb kereskedőtársulat Temesvárott. II. 60 ● és szerb viszony kérdése Magyarországon, 1790., II. 361 ● tárgyalások Hunyadival a török elleni védekezésről 1453 előtt. I. 151, III. 76 ● velencei viszony a XV—XVII. században. I. 278.
GÖRÖGORSZÁG
—i török háború hírei, 1717., II. 70.
GÖRÖG DEMETER
— adatai; róla irodalom. II. 339, 404 ● mint a *Hadi és Más Nevezetes Történetek* szerkesztője, 1789-től. II. 240, 339 ● mint a *Magyar Hirmondó* szerkesztője, 1800-ig. II. 339, 404 ● pályázata a magyar nyelvről, 1790., II. 356.
GÖRÖG E.
— a veszprémi egyházmegye történetéről. I. 254. III. 86.
GÖRÖG FERENC
— erdélyi fejedelmek viszonyáról a román fejedelemségekhez, XVII. sz. I. 329, 345, 354.
GÖRÖG IMRE
— a reformkorszak előzményeiről. II. 249—250 ● Zrínyi politikai szerepéről. I. 381.
GÖRÖMBEI PÉTER
— a nagykállói ref. egyház történetéről. I. 256.
GÖRÖMBEY PÉTER
— Rákóczi szerepéről Szabolcs megye életében. I. 459.
GÖRRES-társulat
— kiadványsorozata a nunciusi jelentéekről. I. 233, 278, 315.
GÖTFFY BORBÁLA (özv. Ponori Thewrewk Jánosné)
— irata Götffy László házanépe pusztulásáról a Horia-felkelés idején. II. 284.
GÖTFFY LÁSZLÓ
— házanépének pusztulása a Horia-felkeléskor. II. 284.
GÖTTINGA
—i egyetem magyarországi protestáns hallgatói. II. 133, 584. III. 119.
— — tanárai, ld. Beckmann; Schlözer; Chr. W. F. Walsch ● története, 1737—1937., II. 133.
—i tanulmányúton, ld. Asbóth János; Berzeviczy Gergely; Bethlen Elek gr.; Budai Ézsaiás; Cornides Dániel; Engel János Keresztély; Fejes János; Halmágyi Istvánn; Kis János; Mátyási József; Rumy Károly György; Teleki László gr.
GÖTZ K.
— az 1685. és 1688. évi török harcokról. I. 405, 411.
GÖTZ v. SELLE
— a göttingai egyetemről. II. 133.
GR. D., ld. Dessewffy József gr.
GR. R. J., ld. Török Lajos gr.
GRABER EMMA
— Faludi stílusáról. II. 145.
GRÁC
—i egyetem története és magyarországi hallgatói. I. 267 ● -i haditanács Magyar- és Horvátország szétválasztásáról, XVII. sz. I. 393 ● -i tanár: F. J. Schneller tört. munkái XIX. sz. II. 593 ● -i tanulmányai Pázmány Péternek. I. 361.
GRADECZI Stansith, ld. Horváth Stansits
GRAEFFER, J.
— *Franzisceische Curiosa* (1849) c. kiadványa. II. 486.
GRAEVEN-ezred
— tisztjeinek fellépése a magyar nyelv ügyében, 1790., II. 350.
GRÁF ANDRÁS
— Szt. László leányáról Bizáncban. III. 66 ● a tatárokról a bizánci irodalomban. I. 90.
Des Grafen Tököli Einfall, 1690., I. 428.
GRAFFIUS, JOHANNES (szász ev. lelkész)
— Erdély romlásáról, 1658—1661., I. 350.
GRAFFIUS LUKÁCS (szász ev. püspök)
— összeütközése a pietistákkal a XVIII. sz. első felében. II. 122.
GRAGGER RÓBERT
— bibliográfiája a magyar vonatk. külföldi irodalomról. I. 9 III. 21 ● Illei Jánosról. II. 139 ● irodalomtörténeti forrástanulmányai. II. 227, 373 ● II. József irodalmi véleményéről. II. 263 ● Kazinczy Ferencről. II. 279 ● Moliere magyarországi hatásáról. II. 602 ● Opitz Mártonról Erdélyben. III. 97 ● Poroszország és Weimar magyar kapcsolatairól 1790 körül. II. 301, 352 ● Rotarides Mihályról. II. 139 ● és Jakubovich E.
— — az Ómagyar Mária-siralomról. I. 130.
GRAILICH ANDRÁS (ev. lelkész)
— cikkei Moson megye és Zorndorf ismertetéséről, 1820., II. 417, 419.
GRAN, ld. Esztergom
GRANDAUR
— német Cosmas-fordítása. I. 48.
GRANVELLE (bíboros)
— államiratai. I. 233.
GRAPPER, KASPAR
— nunciusi jelentései, 1537—1576., I. 278.
GRAPPIN
— Lengyelország történetéről. I. 22.
GRASSALKOVICH-család
— története. II. 159 ● műpártoló szerepe, XVIII. sz. II. 147 ● uradalmának gazdálkodása Gödöllőn, 1770—1815., II. 168, 193, 448, 455 ● uradalmi mérnöke: Benyovszky Imre, 1804., II. 475.
GRASSALKOVICH ANTAL (br., majd gr.)
— és a debrő-parádi hitbizomány. II. 42 ● gödöllői és hatvani kastélya. II. 147 ● halála (1771) után a kamara átszervezése. II. 182 ● kamaraelnöksége idején a kincstár hitelműveletei, XVIII. sz. II. 182 ● kamaraelnöksége és a telepítések. II. 35 ● mellett Skerlecz Miklós joggyakorlata. II. 385 ● mint személynök az 1741-i országgyűlésen. II. 100 ● síremléke Máriabesnyőn. II. 233 ● tárgyalásai a nemesi vámmentességről. II. 173.
GRASSALKOVICH ANTAL HG. (a fenti unokája)
— záloghitelbotránya az 1820-as években. II. 450.
GRASSI
— kiadta Montecuccoli munkáit. I. 384.
GRAU, DÁNIEL (festő)
— javaslata a nádorhoz művészeti akadémia ügyében, 1755., II. 233.
GRAUS, František
— a cseh történet periodizálásáról. III. 55 ● tanulmányai a cseh feudalizmusról és a huszitákról. III. 60, 62, 73, 74.
Gravamina cleri ... contra institutiones Josephi, 1781., II. 262.
Gravamina cleri pastoralis hungarici, 1790., II. 334.
GRAVILLE, ld. Malet
GRAVINAI DOMOKOS (olasz krónikás, XIV. sz.)
— szövege Nagy Lajosról. I. 107., 122.
GRÄBNER, F.
— a cseh politikáról II. Ottokár halálától a Premyslidák kihalásáig. I. 116.
GRÄFFER, FRANZ
— *Josephinische Curiosa* c. kiadványa. II. 263 ● *Wiener Dosenstücke* c. kiadványa, 1846., II. 474.
GRÄSER, ANDREAS
— az erdélyi adózásról 1720—1727 között. II. 87.
GRÄSER, DANIEL (szebeni tanácsos)
— röpirata a szász kérdésben, 1790., II. 376.
GRÉGOIRE, H.
— a magyarok ősi lakhelyéről. I. 27.
GREGORIANCZ PÁL (zágrábi püspök)
— *Breviarium rerum Hungaricarum* c. szövege. I. 286 ● szerepe a tridenti zsinaton. I. 286.
GREGORICH IZIDOR
— Nagy Lajos egykorú életrajzairól. I. 105.
GREGORICS GÁBOR
— komáromi céhszabadalmakról, XVII. sz. I. 422.
GREGORIUS CORVARIUS
— beszéde Zsigmondhoz a bázeli zsinaton. I. 115.
GREGOROVIUS, FERDINAND
— Róma város történetéről (a kalandozásokról). I. 41.
GREGUSS ÁGOST
— Gvadányi Józsefről. II. 373 ● Katona Józsefről. II. 624 ● Toldy Ferencről. III. 52.
GREINER (udvari tanácsos)
— és Mária Terézia. II. 158.
GREKOV, B. D.
— a feudalizmus keletkezéséről Oroszországban. III.

62 ● az orosz parasztság történetéről. III. 71.
— a Szovjetunió történetéről. I. 23. III. 34.
— — és Jakubovszkij, A. J. az Aranyhordáról. III. 68.
GREKSA KÁZMÉR
— a Zrinyiászról. III. 104.
GRELLMANN, H. M. G.
— mint a *Statistische Aufklärungen* szerkesztője, 1795—1802., II. 409.
GREMONVILLE (lovag; bécsi francia megbízott)
— iratai, jelentései a magyar ügyekről, XVII. sz. I. 387, 393, 394.
GRENOBLE
—i Rákóczi-tryptichon. I. 472.
GRENTRUP
— a romániai és jugoszláviai németségről. II. 37.
GRESCHNER, ALEXIUS (piarista)
— verse Mária Lujza elutazására Bécsből, 1820., II. 552.
GREXA GYULA
— Carafáról és az eperjesi vértörvényszékről. I. 418 ● a Csaba-mondáról a székely hun-hagyományban. I. 38—39.
Griechisch nicht unirte in Ungarn, 1786 (1792). II. 277.
GRIFFITH
—hez Lagarde útilevelei Magyarországról, 1811., II. 426.
GRIGELY JÓZSEF
— verse Károly főhg. Budára érkezésekor, 1803., II. 533.
GRIGORAS, E.
— tanulmányai Budai-Deleanuról. II. 497.
GRILL, JOSEPH
— ünneplő irata II. Lipót koronázásakor, 1790., II. 364.
GRILLPARZER, F.
— és Katona József. II. 624 ● véleménye Metternichről. II. 570.
GRIMANI FERENC (velencei tiszt)
— jelentései Buda visszafoglalásáról, 1686., I. 409—410.
GRIMM JACOB (német író)
— és Révay Miklós. II. 597.
GRIMM, JOSEF
— az erdélyi úrbériségről. II. 456.
GRIMSCHITZ BR.
— az epreskuti kálváriáról. II. 146.
GRINNELL-MILNE, G.
— Ruyter admirális életéről. I. 396.
GRISELINI, FRANZ
— munkája a temesi bánság történetéről, 1780., II. 76, 151, 162 ● utazásai a temesi bánságban, 1774—1777., II. 76, 151.
Gróf Lázár István . . . viselt dolgai, 1764., II. 183.
GRITTI ALAJOS
— levelei. I. 289, III. 91. ● szerepe Magyarországon és megöletése, XVI. sz. I. 275, 279, 282 III. 91 ● volt embereinek följegyzései. I. 275.
GROBSCHMIED GÁBOR
— *Mohácstól Martinovicsig*. II. 514.
GRODECKI, R. és Zacharowski, St.
— lengyel története. I. 22.
GRODNO
—ban Báthori István halála. I. 310.
GROFSORBAN, C.
— a bánsági románok helyzetéről, XVIII. sz. II. 38.
GROIA, V.
— az 1737-i bihari unióról. II. 124.
GROMO (János Zsigmond testőrkapitánya)
— szerepéről irodalom. I. 304.
GRONDSKI DE GRONDI, SAMUEL
— munkája a kozák—lengyel háború történetéről. I. 354, III. 99.
GRONINGEN
—i egyetemen tanult magyarok. I. 268, II. 133.
GROSBOIS
—i francia kolostorban Rákóczi tartózkodása. I. 471.
GROSS ERNŐ
— Késmárk és Lőcse versengéséről, XVI. sz. I. 243.
GROSS, JULIUS
— a brassói ev. gimnázium történetéről. I. 267, II. 129 ● G. M. G. v. Hermann működéséről. II. 480.
GROSS, JOHANN (bazini ev. tanár)
— protestáns hálairata, 1783., II. 274.
GROSS, JOHANN (galiciai útügyi igazgató)
— beadványai a magyarországi utakról, XIX. sz. II. 474.
GROSS, JULIUS
— brassói nyomtatványokról. III. 20.
GROSS, L.
— a bécsi állami levéltárról. I. 19 ● a német birodalmi és az osztrák kancellária versengéséről, XVIII. sz. II. 86.
GROSS-HOFFINGER, A. J.
— II. József történetéről. II. 243.
Dass Grosse und Nachdenkliche Manifest der Ottomanischen Pforte, 1716., II. 71.
Grosse Wahrheiten und Beweise, 1792 (Zillner, Friedrich). II. 326, III. 123.
GROSSING (Grossinger), FRANZ RUDOLF
— adatai, aulikus és szélhámos szerepe. II. 291—292 ● magyar közjoga, 1786., II. 291.
— — ellen válaszok, vitairatok. II. 292, 299, 315, 336.
— osztrák irányának folytatása Izdenczynél, 1790., II. 327.
GROSSINGER JÁNOS
— verse VI. Pius hamvairól, 1802., II. 528.
GROSSMANN, H.
— az osztrák kereskedelmi politikáról és Galiciáról, 1772—1790., II. 172.
GROSSMANN, K.
— Unrest Jakab krónikáinak szövegéről. I. 168.
GROSSMANN
— a Müller-féle *Reichstagstheatrum*ról. I. 153.
GROSSCHMIED (Zsögöd) BENŐ
— *Werbőczy és az angol jog*. I. 193.
GROSSTURWAL, ld. Törökbálint
GROSSMANN MALVINA
— Bártfa 1418—1444-i számadáskönyveiről. I. 126.
GROT, N. J.
— a szláv—magyar viszonyról, IX—XII. sz. I. 36, 75.
GROTONSKI (Grotovski) JÁNOS Szaniszló
— emlékiratai az 1716—1718-i török háborúról. II. 69.
GROUSSET, R.
— a keresztény Sziriáról és Magyarországról. I. 95 ● a sztyeppe népeiről. I. 32.
GRUBER JÓZSEF
— a soproni luteránusokról, 1524., III. 82.
GRUBER KÁROLY ANTAL
— győzelmi irata, 1814., II. 563 ● működéséről irodalom. II. 600 ● a rónaszéki sóbányászatról, 1804., II. 457 ● verse I. Ferenchez, 1806., II. 535.
GRUBER MÁRIA
— Szapáry Jánosról. II. 257.
GRUJIĆ, RADOSLAV
— a karlócai és ipeki patriarkák viszonyáról, XVIII. sz. II. 125—126 ● a karlócai orosz tanárok munkáiról. II. 127 ● a magyarországi szerb nyomdászatról, XVIII. sz. II. 127 ● a szegedi szerbekről. II. 39 ● a szerb iskolákról, XVIII. sz. II. 127 ● tanulmányai a karlócai székhely kialakulásáról és történetéről. II. 125.
Die Grundverfassungen der Sachsen, 1792 (G. M. G. v. Hermann). II. 377.
GRUNWALD, M.
— Oppenheimer Sámuelről. II. 86.
GRUNZEL, J.
— Ausztria és Magyarország balkáni kereskedelmi kapcsolatairól. II. 59.
GRÜLL, GEORG
— a robotról Felső-Ausztriában. III. 120.
GRÜNBECK, JOSEPH
— kortörténete III. Frigyes és I. Miksa idejéről. I. 150.
GRÜNBERG, KARL
— Fr. A. v. Blanc szerepéről, XVIII. sz. II. 193 ● a jobbágyfelszabadítás történetéről Cseh- és Morvaországban. II. 193, 290, 456 ● tanulmányai az osztrák agrártörténethez. II. 172, 193, 290, 456.
GRÜNEBERG
— munkája Drábik Miklósról (1721). I. 353.
GRÜNHAGEN, C.
— az osztrák örökösödési háború történetéről. II. 103 ● Szilézia történetéről. I. 177 ● a sziléziai történet középkori forrásairól. I. 167.
GRÜNHUT T.
— Debrecenről a Thököly-felkelésben. I. 402.
GRÜNN ALBERT, ld. Gárdonyi
GRÜNWALD BÉLA
— emlékezete. III. 50 ● *A régi Magyarország*, 1711—1825., II. 26, 250, 398 ● *Az uj Magyarország*. II. 398.
GRÜNWALD (Iványi) BÉLA
— Széchenyi magánhitelügyi koncepciójáról. II. 450.
GUALTERIUS MAPES, ld. Mapes
GUAR
—i hegyközség törvényei, 1643., I. 370.
GUARINUS (domonkosrendi, XIV. sz.)
— Margit-legendája. I. 83.
GUARINUS (ferrarai humanista)
— és Janus Pannonius. I. 185.

GUARY-család
— pannonhalmi levéltárának okleveleí. I. 15, 114, 161, 171.
GUASTALLA
—i zsinat és Kálmán király. I. 73.
GUBACS
—i csata, 1514., I. 191.
GUBECZ MÁTÉ
— szlavóniai parasztmozgalma, XVI. sz. I. 239. III. 82, 84.
GUBERNÁTH ANTAL
— buzdító verse az 1796-i országgyűléshez. II. 519 ● forradalom-ellenes fordítása, 1793., II. 504.
GUBICS A.
— Nagy Frigyes török—magyar politikájáról. II. 185.
GUCCIO, GIANNINO
— mint magyar trónkövetelő, XIV. sz. I. 122.
GUÉBRIANT, MADAME DE
— utazása Magyarországon, 1646., I. 363.
GUÉRARD, P.
— Kapisztrán Jánosról. I. 165.
GUETH SÁNDOR
— a felsőőri ref. egyház történetéről. I. 255.
GUEVARAI ANTAL (spanyol püspök)
— munkájának átdolgozása Prágay Andrástól, 1628., I. 337.
GUGITZ, G.
— *Denkwürdigkeiten* c. kiadványa osztrák emlékiratokról. II. 486.
GUGLIA, EUGEN
— Bécs város történetéről. II. 486 ● a bécsi Theresianumról. II. 134 ● Gentz Frigyesről és írásairól. II. 486, 538, 546 ● Mária Teréziáról. II. 99, 158.
GUIDOTO, VINCENZO (velencei követ)
— jelentése Magyarországról, 1525., I. 200.
GUILLAUME
— a franciaországi magyar kalandozásokról. I. 41.
GUILLEAUME DOMOKOS
— az erdélyi románokról, 1817., II. 415 ● erdészeti kérdésekről, 1815., II. 437 ● leírása Erdélyről, 1814—1817., II. 415.
GUILLÉN, DE SAN CLEMENTE, D. (spanyol követ)
— jelentései Rudolf udvarából. I. 316.
GUILLOT, G.
— I. Lipót magyar és török politikájáról. I. 400, 402, 409.
GUINEMENT DE KERALIO, L. F.
— az 1736—38-i török háborúról és a belgrádi békéről, 1780., II. 95.
GULÁCSI ALBERT (Apafi titkára)
— naplója, 1691—1696., III. 110.
GULÁCSI GÁBOR
—hoz Gyöngyösi János levele a Horia-felkelésről. II. 285.
GULAS (GYULA)
— mint X. századi magyar vezér neve. I. 27.
GULYÁS ELEK
— Guzmics és Kazinczy levelezéséről. II. 601.
GULYÁS J.
— a podolini piarista kollégiumról. I. 374.
GULYÁS JÓZSEF
— az alsó-zempléni ref. levéltárról. I. 253 ● Ányos Pál verseiről. II. 302 ● Berzsenyi és Horatius viszonyáról. II. 614 ● Bessenyei Annáról, Boldizsárról. II. 220 ● Bethlen M. kéziratáról. I. 427 ● Csécsi Jánosról. II. 131 ● Csokonai Vitéz Mihályról tanulmányai. II. 608—609 ● a Debreceni Grammatikáról. II. 617 ● egyháztört. vonatkozású énekekről. I. 392 ● Kazinczy Ferencről. II. 601 ● Keresztesi Józsefről. II. 234, 400 ● Lengyel József verseiről. II. 580 ● a Pálffyak históriás énekéről. II. 143 ● Poóts Andrásról. II. 374 ● a sárospataki főiskola történetéről. I. 327, II. 131 ● sárospataki kéziratokról. I. 427, II. 421, 626 ● Szombathi János-fordítása. I. 327, II. 131 ● Teleki József kéziratairól. II. 421 ● tokaji ref. papokról. I. 257 ● vázlatai a gályarabokról. III. 106 ● Zrínyi haláláról. III. 104 ● és Harsányi I.
— — Csokonairól (kiadással). II. 608 ● sárospataki versekről. II. 625—626.
— és Harsányi I., Simonfi J. ● a kuruc költészetről. I. 447.
GULYÁS KÁROLY
— Földi Jánosról. II. 617 ● a marosvásárhelyi Telekikönyvtárról. II. 212.
GULYÁS PÁL
— bibliográfiai kézikönyve. III. 13, 19, 39 ● Bornemissza Péterről. III. 86 ● Kazinczyról és a könyvművészetről. II. 589 ● a könyv sorsáról, könyvtárakról. nyomdákról Magyarországon. I. 66, 130, 180. 211, 265. II. 135 ● könyvkiadásról Magyarországon, XVI—XVIII. sz. I. 265, II. 134 ● magyar írói lexikona. I. 10, III. 40 ● Mantskovit Bálintról. I. 263 ● Mátyás király könyvtáráról. I. 218, III. 78 ● a nyomdák belső életéről, XVI—XVIII. sz. II. 135 ● Péczeli Józsefről. II. 305 ● pesti könyvkötő céhről, 1746., II. 135 ● Sambucus könyvtáráról. III. 82 ● XVIII. sz.-i író könyvtáráról. II. 589.
GUMOWSKI, M.
— a magyar pénzről Lengyelországban, XI. sz. I. 79.
GUMPLOWICZ, M.
— a középkori lengyel történetről. I. 49.
GUNDA BÉLA
— a népi építkezés kutatásáról. III. 118.
GUNDE, H.
— a Bács megyei selyemtenyésztés múltjáról. II. 443.
GUNZ, S. F. C.
— zsebkönyve a pénzekről, mértékekről, 1802., II. 472.
GUNZ
— az 1763-i osztrák kölcsönről. II. 181.
GUOTH KÁLMÁN
— az Intelmek kérdéséről. I. 52 ● a kolozsvári színügyről, XIX. sz. II. 628 ● középkori királylegendáinkról. I. 51 ● nem-magyar népek helyzetéről a középkorban. I. 82 ● Nicolaus de Mirabilibusról. III. 81 ● az okleveles bizonyítás kifejlődéséről. I. 54.
GURA EUGEN
— a petőfalvai ev. egyház tört.-ről. I. 256.
GURK
—i püspök: Lang Máté, XVI. sz. I. 195.
GUSTERMANN ANTAL
— munkája a magyar alkotmány fejlődéséről, 1811. II. 559 ● ennek bírálata Thaisz Andrástól, 1819., II. 491.
GUSZTÁV ADOLF (svéd király)
— és Bethlen Gábor. I. 334, 340 ● iratainak erdélyi vonatkozásai. I. 334 ● követei, ld. Camerarius; Strassburg Pál.
GUSZTINI JÁNOS (nyitrai püspök)
—ről halotti beszéd, 1777., II. 200.
GUTA
—i ev. egyház története. I. 255.
GUTHI ORSZÁGH MIHÁLY (nádor)
— szóbeli közlései a Thuróczy-krónikában, XV. sz. I. 105, 147.
GUTKELED JOACHIM
— mint Kun Erzsébet kegyence kormányoz, XIII. sz. I. 101.
GUTMANN, F. — Elster, L. és mások
— szerk.: *Handwörterbuch der Staats-Wissenschaften* II. 194.
GUTOLF, ld. Heiligenkreuzi
GUTSCHE, F. W. (jószágfelügyelő)
— mezőgazdasági számvitele és cikke, 1816—1817., II. 448—449.
GUTTMANN M. és Harmos S.
— kiadta Péchi Simon imádságos könyvét. I. 337.
GUYANA
—i francia papokról irat, 1804., II. 533.
GUZICS JÁNOS
— naplója (1641—1679) és folytatása fiától. I. 388.
GUZMICS IZIDOR (bakonybéli apát)
— adatai; róla irodalom. II. 574 ● cikke a magyar nyelvről, 1822., II. 491 ● és Horvát István. II. 574 ● iratai a felekezetek uniójáról, 1822—1826., II. 574 ● javaslatának visszhangja. II. 578 ● levelezése Kazinczy Ferenccel. II. 601 ● megjegyzései Báthory, Szikszay, Vámosi Pap protestáns irataira. II. 574 ● Révai Miklós pályájáról. II. 225 ● válasza Mándi Márton katekizmusára, 1817., II. 577.
— — Szikszay iratára, 1824., II. 578.
GÜL BABA
— élete, XVI. sz. III. 85.
GÜNDISCH, G.
— erdélyi szász okmánykiadása. I. 11 ● a Fuggerek erdélyi bányavállalatáról. 1523—1531., I. 243.
GÜNS, ld. Kőszeg
GÜNTHER, H.
— II. Henrikről. III. 65.
GÜRTLER, A.
— Mária Terézia és II. József népszámlálásairól. II. 246.
GÜSSINGI (Kőszegi) -család
— oligarcha szerepe, XIII—XIV. sz. I. 100, 116.

GYADÁNYI JÓZSEF GR.
— adatai, munkái, értékelése, róla irodalom. II. 218, 373—374, 615 III. 124 ● és Csizi István. II. 225 ● Falusi nótáriusa, 1790., II. 343, 354 ● és Fazekas Mihály. II. 623 ● leírása az 1790/91-i országgyűlésről. II. 343, 373 ● a mostan folyó török háborúról, 1790., II. 295 ● Nándorfejérvár megvételéről, 1790., II. 295 ● női írói köre. II. 614—615 ● Peleskei Nótáriusa. 1796., II. 510 ● versei a nemzeti viseletről, 1790., II. 343 ● verses levele az 1796-i országgyűléshez. II. 519.
GY. CS. I., ld. Csepány István
A gyakorlás regulamentuma, 1809., II. 548.
GYALAKUTI, ld. Lázár György
GYALOG ISTVÁN és Beke A.
— a bonyhádi ev. algimnázium történetéről. II. 583.
GYALOGI JÁNOS (jezsuita)
— feljegyzései 1705 erdélyi eseményeiről. I. 442 ● kiadta Csete István prédikációit, 1754., II. 110, III. 118.
GYALÓKAY JENŐ
— Bethlen Gábor hadvezetéséről. I. 338 ● a bihari hadjáratról, 1604., I. 321 ● a bihari nemesi felkelésekről, 1800, 1809., II. 531, 539, 554 ● a boroszlói csatáról, 1474., I. 177 ● Cziffra János hadnagyról. II. 567 ● Dampierre rajtaütéséről, 1604., I. 321 ● Erdély váráról 1736-ban. II. 21 ● Hadik Andrásról. II. 94 ● Mátyás hadvezetéséről. I. 174 ● Mecséry Dánielről. II. 500, 536 ● a mohácsi csatáról. I. 197, 222—223 ● Nagyvárad ostromáról, 1660., I. 355 ● nemesi felkelésekről, 1797—1809., II. 529—540, 554 ● Pilch Jenőről. III. 51 ● Rákóczi Lászlóról. III. 100 ● Sabác váráról, 1788., II. 296 ● a szászfenesi ütközetről, 1660., I. 355 ● a váradi várról. III. 98 ● *Végvár és csatatér*. I. 287 ● Zólyomi Dávidról. III. 98 ● és mások.
— — a magyar hadtörténetről. III. 53.
GYALU
—i csata, 1660., I. 355 ●-i egyezmény, 1541., I. 301—302 ●-i vártartomány urbáriumai, 1599—1737., I. 293, 324, II. 49.
GYALUI FARKAS
— adatai a könyvnyomtatáshoz. I. 265 ● Apáczai Cseri Jánosról. I. 353 ● Bethlen Gábor lakodalmáról. I. 331 ● a Döbrentei-pályázatról. II. 625 ● az erdélyi magyar sajtó kezdeteiről. II. 339 ● kiadta Tótfalusi Kis mentségét. I. 428.
— — Ujfalvy S. emlékiratait. II. 401 ● *A régi jó világból*. I. 431 ● székely színészekről. II. 627 ● Szentjóbi Szabóról. II. 604—605.
GYÁRFÁS ELEMÉR
— Bethlen Miklósról. I. 427, 440 ● az erdélyi románok uniójáról. I. 434 ● a Supplex Libellusról. II. 378.
D(ongó) GYÁRFÁS GÉZA
— az erdélyi menekültekről, 1709., I. 468 ● fordítása Szirmay A. munkájából. I. 413 ● zempléni jakobinusokról. II. 518 ● zempléni nemesi felkelőkről, 1809., II. 554.
GYÁRFÁS ISTVÁN
— Dobó Istvánról. I. 290 ● emlékezete. III. 50 ● a fekete seregről. I. 174 ● a jászkunok, Jászkunság történetéről. I. 85, 274, 421 ● a paraszt vármegyéről. III. 84.
GYÁRFÁS TIHAMÉR
— a brassói festőkről. I. 187 ● Faludi Ferencről. II. 145 ● tanulmányai a brassói ötvösökről. I. 209, 298.
GYÁRFÁS ZSIGMOND
— Bottyán János nemeslevéléről. I. 456 ● Thökölyről Nagyszombatban. I. 402.
GYARMAT, ld. Balassagyarmat
GYARMATHI MIKLÓS (ref. lelkész)
— *Felelet*-e Monoszlai munkájára, 1598., I. 264.
GYARMATHI SÁMUEL
— adatai; róla irodalom. II. 596 ● nyelvészeti munkái, 1794, 1799., II. 596 ● nyelvtani pályairata. II. 617.
Gyászének a holdvilági és feketehalmi harcról. I. 449.
Gyászos versezet, 1793., II. 505.
GYENIS ANDRÁS
— a magyar püspökségek helyzetéről, 1526—1600., I. 258 ● Sámbár Mátyásról. III. 102 ● száz jezsuitáról. I. 257, II. 116, 137, 163.
GYERGYAI ALBERT
— Árgirus királyfia. III. 88.
GYERGYAI ALBERT
— Batsányi Jánosról. III. 126.
GYERGYAY MARGIT
— Géczy Julianáról. III. 114.
GYERGYÓ (szék)
— földje és népe. II. 186 ● nemesi lustrája, 1642., I. 324 ● és a székely határőrség, 1762., II. 185 ● története. I. 296, 330.
GYERGYÓUJFALU
— összeírása, 1711., II. 32.
GYERGYÓI ELEKES JÁNOS (piarista)
— buzdítása a székely ezredekhez, 1809., II. 550.
GYOMA
GYÖMA
—i ref. egyház története. I. 255.
GYOMLAY GYULA
— Bölcs Leó Taktikájáról. I. 25—26 ● kritikája Vári R. Taktika-kiadásáról. I. 25 ● a magyarok régi nevéről Konstantinosnál. I. 26 ● a veszprémvölgyi görög alapítólevélről. I. 54.
GYÓNI MÁTYÁS
— ism. Moravcsik Konstantinos-kiadását. III. 56 ● kalizókról, kazárokról. I. 33 ● a keleti egyházról Magyarországon. I. 68, III. 65 ● magyar—bizánci házassági kapcsolatokról. I. 75 ● magyar szórványemlékekről görög szövegekben. III. 74 ● a magyarságról a bizánci forrásokban. I. 46, III. 79 ● a román etnogenezisről tanulmányai. I. 46, 48, III. 58.
GYÖMREI SÁNDOR
— Budapest gazdaságtörténetéről. III. 24.
GYÖMRŐ
—i ref. egyház története. I. 255 ● -i Teleki-levéltár. I. 437.
GYÖNGYÖS
— földesurai. I. 421 ● levéltárának török iratai. I. 247 ● a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 459 ● rendtartása, 1659., I. 352 ● története. I. 247, 421 ● -i céhes ipar története. II. 56, 460 ● -i ferences kézirat Tar Lőrinc mondájáról. I. 132 ● -i ferences könyvtár Károlyi-naplórészlete. I. 437 ● -i gimnázium története 1634-től ● -i protestáns egyházak története. I. 255 ● -i tárgyalások, 1546., I. 287.
— — 104., I. 468.
—i templomper Bocskai korában. I. 321.
GYÖNGYÖSI GERGELY
— pálos rendtörténete, 1520 körül. I. 61, 211.
GYÖNGYÖSI ISTVÁN (költő, alispán, † 1704)
— adatai, versei; róla irodalom. I. 399. III, 107 ● és Kőszeghy Pál. I. 423 ● mint a Rhédey-féle napló szerzője. I. 397 ● Murányi Vénusa. I. 374. III. 107 ● verseinek Dugonics-féle kiadása. II. 303.
GYÖNGYÖSI ISTVÁN
— a vargyasi unitárius egyház történetéről. I. 257.
GYÖNGYÖSI (Gyöngyössi) JÁNOS (tordai ref. lelkész)
— gyászbeszéde Mária Teréziáról, 1780., II. 196 ● leonin versei, följegyzései. II. 616 ● levelei a Horia-felkelésről. II. 285 ● mint egy verses krónika állítólagos szerzője. II. 285.
GYÖNGYÖSSI JÁNOS, ld. Pettényi Gyöngyössi
GYÖNGYÖSY LÁSZLÓ
— Gyöngyösi Istvánról. III. 107.
GYÖNGYÖSI PÁL (kassai ref. lelkész)
— életrajza. III. 114 ● németországi számüzetése, 1724. II. 119.
GYÖNK
—i ref. gimnázium története, 1806—1900., II. 582.
GYŐR
— megye kereskedelmi beadványa, 1791., II. 390.
— — gazdasági viszonyai a középkorban. I. 78 ● jegyzőkönyve az oktatásügyről. II. 395 ● kezdeményezi 1809 történetének feldolgozását. II. 554 ● középkori főispánjai. III. 63 ● lakosságához francia proklamáció, 1809., II. 547 ● és I. Lipót önkényuralma. I. 402 ● mozgalma a magyar nyelv érdekében. II. 493 ● nemesi felkelései, 1604, 1663, 1801., II. 526, III. 95, 105 ● rendtartása a korona hazahozatalakor, 1790., II. 347 ● sérelmi jegyzőkönyve a török ellen, 1642., I. 364 ● -i birtokos és a nemesi felkelés, 1744., II. 104—105 ● -i hódoltság, XVI—XVII. sz. III. 85 ● -i Kaján viszonyai a török korban. I. 247 ● -i plébánosok, ld. Csécsényi Svastics Ignác, Pázmándi Horvát Endre ● -i Tóköz ismertetése, 1823., II. 417. ● -i viszonyok a Rákóczi-korban. III. 114 ● -hez Esterházy P. levelei, 1682. III. 108.
— vár és város eleste, 1594., I. 318.
— — ev. istentisztelete, 1783., II. 275 ● erődítője: Ferabosco. I. 288 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● francia intendánsa: Broglie hg., 1809., II. 545.
— — — megszállása, 1809., II. 534 ● parancnoka: Narbonne, 1809., II. 557.
— — gazdasági viszonyai a középkorban. I. 78 ● a humanizmus idején. I. 157 ● irodalmi élete, XVIII.

sz. III. 121 ● ismertetése, 1820., II. 480. III. 91.
— — — Róka János munkájában, 1782., II. 235.
— — és a korona hazahozatala, 1790., II. 347 ● közigazgatása a sz. kir. városi rangra emelés előtt. I. 418 ● levéltárának XVII. századi magyar levelei. I. 371 ● megegyezése marhakereskedők ügyében, 1647., I. 372 ● megerősítésének terve, 1805., II. 539 ● műemlékei. II. 146 ● ostromai, 1594, 1809., II. 544, 551, III. 25, 95 ● színészetének története. II. 628 ● török uralom alatt, 1594—1598., I. 318 ● története az Árpád-korban. I. 99 III. 60 ● városi rangra emelése, 1751., II. 64 ● városjoga az Árpád-korban. I. 99 ● vidéki avarok, III. 59 ● viszonyai a XVI—XVII. században. I. 246, 288.
— — — a XVIII. században. II. 64.
— — visszafoglalása, 1598., I. 318 ● zenei élete, 1497—1906., II. 147.
—i adalékok Bánk bán történetéhez. II. 625 ● -i akadémia, ld. tanítóképző ● -i és bécsi hajóútról irat, 1797. II. 457 ● -i csata 1809., II. 554—555.
— — egykorú leírásokban. II. 534, 544, 547 ● idejéből Szegedy Róza levelei. II. 612 ● és Kazinczy Ferenc. II. 601 ● Kossuth Lajos cikkében. II. 543.
—i egyházmegye barokk építkezései. II. 146.
— — irodalma. II. 114 ● Károlyi L. munkájában, 1747., I. 62 ● történetírója: Telekessy István. I. 457.
—i ev. egyház története. I. 255 ● -i ev. esperes: Károlyi István, 1732., II. 121 ● -i ev. lelkészek, ld. Sartorius Szabó János; Torkos András ● -i főesperesség egy áztalátogatási jegyzőkönyvei, II. 114 ● -i freskók Troger Páltól, XVIII. sz. II. 147 ● -i gimnázium története. II. 130, 279, 395, 581 ● -i gubernátor, Lajos Vilmos badeni őrgróf. I. 411 ● -i hadi események monográfiája. II. 555 ● -i hős: Pálffy Miklós, XVI. sz. I. 238, 317 ● -i ipartársulatok története. II. 460 ● -i jelentés Maillardi tábornoktól. 1805., II. 539 ● -i jezsuita akadémia. II. 132 ● -i kanonok, ld. Anfalterer br.; Balásfi Tamás; Herman József; Hohenegger Lőrinc; Kovátsy József; Oláh Miklós ● -i káptalan mint földesúr. II. 64.
— — története. I. 63.
—i karmelita jegyzetek, 1809., II. 534.
— — rendház története. II. 117.
—i kereskedők beadványa, 1791., II. 388.
— — emlékirata az 1802-i országgyűlés bizottságához. II. 471.
—i kerület felállítása II. József idején. II. 293 ●-i kovácscéh szabályai, 1611., I. 371 ● -i látogatása Napóleonnál 1809., II. 557.
— — Rákóczi Ferencnek. I. 459.
—i könyvészetek. III. 28.
—i német színészet története, 1742—1885., II. 628 ● -i nyomda rejtett protestáns kiadványai, XVIII. sz. II. 121 ● -i nyomdász: Streibig. II. 602 ● -i olvasókabinét, 1798., II. 587 ● -i ötvösök a XVI—XIX. században. II. 146 ● -i papnevelő intézet iskoladrámái, 1790—1830., II. 229 ● -i püspökök, ld. Dallos Miklós; Hartvik; Zichy Ferenc gr. ● -i püspökökről Romanus a S. Venatio könyve, 1794., I. 62 ● -i püspöki nyomda felállítása XVIII. sz. II. 135 ● -i püspökség ismertetése, 1821. II. 579. III. 102
— — jövedelme a XIV. században. I. 117 ● megalapítása. I. 62, 70 ● viszonyai 1629-ben. I. 373.
—i ref. egyház története. I. 255 ● -i ref. lelkészek, ld. Szentmiklóssy Timót; Szerencsi Nagy István ● -i sajtó története, 1728—1850., II. 135, 402 ● -i selyemtenyésztési mozgalmak, 1771—1831., II. 167, 443 ● -i székesegyház középkori sírkövei. I. 134.
— — története. I. 63.
—i székeskáptalan levéltára. II. 544.
— — számadáskönyvei, 1497—1550., I. 237—238.
—i Szt. Ignác-templom mennyezetképei. II. 147 ● -i Szt. Kamill-rendi szerzetesek, 1761—1786., II. 202 ● -i szül.: Zipser A. Keresztély. II. 421 ● -i tanárok, ld. Berta György; Faber Antal; Hohenegger Lőrinc; Kis János; Molnár K. János; Németh László; Rájnis József; Révai Miklós; Sartorius Szabó János; Szaller György; Szegedy János; Szeniczei Bárány György; Torkos József ● -i tanítóképző története. II. 132, 208, 581 ● i történelmi és régészeti füzetek (= GyF). I. 6 ● -i utazók, ld. E. Browne (XVII. sz.); Marmont (1809). Neitzschitz Kristóf (1634); Zorn de Bulach (1772) ● -i vámjegyzék, 1255., I. 92 ● -i vicegenerális: Esterházy János, 1663., I. 384.
GYÖRFFI ENDRE
— a keszthelyi kat. gimnázium történetéről. II. 130.
GYÖRFFY GYÖRGY
— Bél Mátyásról. II. 19 ● a besenyőkről. I. 85 ● a Codex Cumanicusról. I. 85 ● ism. Moravcsik könyvét a bizánci kapcsolatokról. III. 66 ● krónikáinkról és az őstörténetről. I. 30, 38, 43, 86—87 ● a kún és román névről. III. 67 ● a kúnok feudalizálásáról. III. 71 ● Kurszánról és váráról. III. 57 ● s. alá rend. Györffy I. munkáit, II. 49 ● a szávaszentdemeteri görög monostorról. III. 58, 62 ● a székelyek eredetéről, társadalmáról. I. 81, III. 71 ● szerepe e munkában, III. 6.
GYÖRFFY ISTVÁN
— alföldi kertes városokról. I. 246 ● Dél-Bihar falvairól, etnikumáról. I. 296, II. 38, 49 ● a Fekete Körösvölgyi magyarság településéről. I. 296, II. 38 ● Hajduböszörmény településéről. II. 52 ● a hajdúk eredetéről. I. 240, 322 ● irodalmi munkássága. III. 50 ● a kunok megtéréséről. I. 85 ● a magyar tanyáról. II. 52 ● Magyarország balkáni terjeszkedéséről. III. 62 ● a matyók mezőgazdaságáról. II. 44 ● a nagykun levéltárakról. I. 14 ● Nagkunság népies építkezéséről. II. 49 ● Nagykunsági Krónikája. I. 246, II. 44 ● összegyűjtött munkái. I. 296, II. 38, 49 ● Szolnok-Doboka nemeseiről, 1600., I. 307—308 ● és Visky K., Bátky Zs. ● a magyarság néprajzáról. II. 48, 146, 433.
GYÖRFFY (Györffi) JÓZSEF (veszprémi ügyvéd)
— Holberg-átdolgozása, 1783., II. 304 ● prot. vallás-politikai irata, 1791., II. 334.
GYÖRFFY JÓZSEF
— a tállyai ref. egyház történetéről. I. 256.
GYÖRFFY MIKLÓS
— az Ómagyar Mária-siralomról. III. 72.
GYÖRFFI PÁL
— az erdélyi minorita rendtartományról, 1738. I. 51.
GYÖRGY A.
— Álmos vezérről. I. 34.
GYÖRGY GUSZTÁV és Oblatek B.
— a nagybányai bányakerületről. II. 54.
GYÖRGY JÓZSEF
— az erdélyi ferencesekről. I. 117.
GYÖRGY LAJOS
— Andrád Sámuelről. II. 226 ● Balassi Bálintról. III. 89. ● Báróczi Sándorról. II. 222 ● az erdélyi könyvtárügyről. II. 588 ● a Genovéva-drámáról. II. 626 ● kiadta Hermányi Dienes J. Demokritusát. II. 18 ● Kónyi Jánosról. II. 226 ● a magyar anekdota történetéről. II. 226 ● a magyar regény fejlődéséről. II. 226, 626 ● a magyar szépprózáról Erdélyben. II. 626 ● Márki-emlékkönyve. III. 116 ● Mátyásról és az erdélyi humanizmusról. III. 78 ● német munkák fordításairól, 1776—1836., II. 226, 626 ● Verseghy Ferencről. II. 605.
GYÖRGYSZIGET
— urbáriuma, 1592., I. 238.
GYÖRY FERENC (tanácsos)
— a magyar ipar elmaradottságáról, XVIII. sz. II. 260.
GYÖRY JÁNOS
— Balassi szövegéről. III. 89 ● *Gesta regum* (Anonymusról). I. 44, 66, 76 ● Magyarországról a francia irodalomban, XVI. sz. I. 231 ● XI. sz.-i krónikáinkról. I. 43.
GYÖRI MIHÁLY
— verse a baranyai insurgensekhez, 1809., II. 549.
GYÖRY PÉTER (tábornok)
— szerepe a Rákóczi-szabadságharcban. I. 457.
GYÖRY TIBOR
— Bethlen Katáról. II. 17—18 ● Csapó Józsefről. II. 217 ● ism. Vámossy pozsonyi orvostörténetét. II. 140 ● a morbus Hungaricusról. II. 139 ● Nagy Lajos betegségéről. I. 119 ● orvosi bibliográfiája. II. 139, III. 31 ● az orvostudományi kar történetéről. II. 210 ● Thököly Imre betegségéről. I. 402.
GYÖRKI ÖDÖN
— Salamon királyról. I. 72.
GYÖRKÖNY
—pi comossessorok, 1798., II. 529.
GYULA (ld. még Gulas). I. 72 ● fiainak megöletése, 1046., I. 72 ● mint méltóságnév. I. 32 ● vezér ellen István király harcai. I. 69.
GYULA (Békésgyula)
— és az 1735-i mozgalom. II. 93 ● földesurai a középkorban. I. 143 ● jobbágyterheinek fokozódása, XVIII. sz. II. 167 ● ostroma, 1566., I. 274, 290.
— — 1705 I. 462.
— város oklevéltára. I. 13, 205.
— — a Thököly-felkelésben. III. 108 ● története. I. 143, 205. II. 51, 93, 455.

— visszafoglalása, 1694., I. 411 ● -i beiktatása Teleki József gr. adminisztrátornak, 1782., II. 280 ● -i gimnázium története. II. 581 ● -i Harruckern-udvar,, XVIII. sz. II. 42 ● -i német telepítés. II. 34 ● -i plébánia története. III. 64 ● -i törökök kapitulációs okmánya, 1694., I. 411 ● -i uradalom viszonyai és számadáskönyve, 1524—1527., I. 205—206 ● -i uradalomban Endrőd története. II. 50. ● -i v,tézekről ének. III. 88.
GYULAFEHÉRVÁR
—i ágyúöntőház, 1630—1648., I. 344 ● -i árszabályzatok, XVII. sz. I. 336, 344 ● -i Batthyány-könyvtár alapítása és irodalma. II. 588.
— — iratai a Horia-felkelésről. II. 287 ● kéziratai, kódexei. I. 130, III. 43.
—i Bethlen Gábor-siremlék. I. 337 ● -i egyház a XVII. sz. végén I. 429 ● -i erődítési igazgató, J. C. v. Weiss, XVIII. sz. II. 21 ●-i glosszák, XIV. sz. I. 130 ● -i hitvita, 1655., I. 354 ● -i humanista központ a Jagelló-korban. I. 218 ● -i Hunyadi-emlékek. I. 186 ● -i kanonokok, ld. Kalmáncsehi Sánta Márton ; Taurinus (Stierőchsl) ● -i káptalan alapítása. I. 70.
— — levéltára. I. 16 ● története. I. 63.
—i kath. gimnázium története. II. 130.
— — jezsuita igazgató, 1716—1772., II. 130.
—i kivégzése Horiának és Kloskának, 1785., II. 286.
—i kódex, XIV. sz. I. 112, 130 ● -i könyvtáros : Bocatius János, XVII. sz. I. 319 ● i látogatása II. Józsefnek, 1773., II. 246 ● -i levéltár. I. 429, 431 ● -i levéltárosok ld. Szalárdi János ; Szamosközy István ● -i lymbusban Esterházy Miklós levelei. I. 358 ● -i Majláth-főgimnázium megalakulása. I. 266 ● -i misekönyv és mestere., I. 135 ● -i (nagyenyedi) Bethlen-főiskola alapítása, 1622., I. 337.
— — története. I. 327, 337, 345, II. 131. III. 100.
—i országgyűlés, 1704., I. 467 ● -i pap, ld. Kerestély Ignác. II. 617 ● -i püspökség alapítása. I. 70 ● -i ref. kollégium 1700 körül. I. 432.
— — elvétele, 1716., II. 122, 130.
—i román nyomda termékei, XVII. sz. I. 347 ● -i székesegyház középkori sírkövei. I. 134 ● -i szerződés. I. 301 ● -i tanárok, ld. J. H. Alsted ; Apáczai Cseri János ; Basire Izsák ; J. H. Bisterfeld ; Kereszturi Pál ; Opitz Márton ● -i tisztartó utasítása, 1634. I. 343 ● -i törvények a székelyekről, 1559., I. 301.
GYULAFFY LÁSZLÓ
— mint veszprémi kapitány, XVI. sz. III. 92.
GYULAFI LÁSZLÓ (főispán)
—hoz Vitéz Mihály levele, 1509., I. 308.
GYULAFI LÁSZLÓ (követ)
— utasítása Apafi Mihálytól. I. 429.
GYULAFI LESTÁR (fejedelmi titkár, követ)
— adatai, munkái ; róla irodalom. I. 305 ● feljegyzései, 1565—1605., I. 305, 318.
— — Szamosközynél. I. 228.
—hoz Báthori Zsigmond levele, 1592., I. 308.
GYULAI GR.-család
— levéltára. II. 149.
GYULAY B.
— a XIV—XV. sz.-i oktatásról. I. 132.
GYULAI FERENC GR. (küküllei főispán)
— beszámolója követségéről Carafához, 1685., I. 430.
GYULAI FERENC GR.
— naplója az itáliai harcokról, 1703—1704., I. 442.
GYULAI FERENC GR. (tábornok)
— emlékiratai, 1714—1787., II. 94, 149, 234, 246, 284.
GYULAY IGNÁC GR. (altábornagy, horvát bán)
— háborúból hazatértének egykorú visszhangja, 1814., II. 563—564.
GYULAI ISTVÁN, VÁRADI
— portai követsége 1668 körül. I. 429.
GYULAI JÁNOS (debreceni tanár)
— *Threnos Ecclesiae* c. munkája, 1586., I. 263.
GYULAY LAJOS GR.
— naplója (1815—1834) és útilevelei (1808). II. 401.
GYULAI PÁL (fejedelmi titkár)
— írása Báthori István orosz háborújáról, 1581., I. 305 ● szerepe Báthori mellett ; életrajza. I. 309.
GYULAI PÁL
— bevezetése Bessenyei *Philosophus*hoz. II. 220 ● emlékbeszéde Kazinczyról. II. 600 ● Katona Józsefről. II. 624 ● kiadta Dayka verseit. II. 607.
— — Gvadányi Nótáriusát. II. 373 ● Kármán Fanntját. II. 606.
— kritikája Fraknói Vilmosról. II. 513.
— — Thaly Kálmánról. I. 454.
— a Pragmatica Sanctióról. II. 84.
GYULAI REZSŐ
— Komárom megye és város történetéről. II. 483 ● törökvilágról Komárom megyében. I. 247.
GYURIKOVITS GYÖRGY
— borkivitelünkről a XVI. században. I. 244 ● emberbarát földesurakról, 1818., II. 443 ● az 1442-i békekötésről. I. 163 ● a Hormayr-Archiv magyar vonatkozású cikkeiről, 1810—1831., II. 409 ● ismertetése Árva megyéről, 1805., II. 416 ● kézirat és könyvgyűjteménye. II. 589 ● kiadta A. Grallich cikkét, 1820., II. 419 ● Kollár Ádám életéről és kéziratáról, 1823., II. 188 ● a mezőlaki uradalomról, 1820., II. 449 ●a Pálffy-uradalomról, 1819—1820., II. 449 ● a pozsonyi nyomdák történetéről. II. 135 ● pozsonyi vonatkozású cikkei, 1821., 1825., II. 481.
GYURITS ANTAL
— Buda visszafoglalásáról. I. 405.
GYURKOVITS XAVÉR FERENC (pesti egyet. tanár)
— állítólagos szerepe a jakobinus-mozgalomban. II. 393 ● javaslata a fundus publicusról, 1791., II. 393.
GYURMÁN ADOLF
— a Bánk baráról. II. 624.
Gyüjtemény ... Tábori Parancsolatok, Tudósítások, 1809. II. 546.
GYÜRKY ÁDÁM
— temetési zászlaja, 1704., III. 112.
GYÜRKY ISTVÁN, ld. Losonczi Gyürky.
B. GYÜRKY M.
— a Báthoryak nyírbátori templomairól. I. 310.

H.
— ünneplő verse Franciaország legyőzőiről, 1814., II. 563.
H. E. S.
— irata Rákóczi Józsefről, 1739., I. 95, 472.
H. G., ld. Gál László.
H. J.
— Bocskai-kori hadi szabályzatról. I. 320.
HAAN LAJOS
— Békés megye történetéről. I. 12, II. 77 ● Békéscsaba történetéről. II. 51 ● Bél Mátyásról. II. 20 ● emlékezete. III. 50 ● Harruckern gyulai udvaráról. II. 42 ● jenai magyar diákokról. I. 268, II. 133 ● magyarországi ev. egyetemes gyűlésekről. II. 120, 203, 370, 580 ● a nagylaki ev. egyház tört.-ről. I. 256 ● selmeci iratokról, III. 42 ● és Zsilinszky M.
— — Békés megyei oklevéltára. I. 12.
HAAS OLGA
— a devalvációról, 1811—1812., II. 561.
HABARDY LÁSZLÓ
— naplója, 1580—1596., III. 94.
HABERLE, CAROLUS CONSTANTIN (pesti botanikus)
— a barnaszénről, 1817., II. 435 ● a magyarországi és erdélyi növényekről, 1830., II. 140.
HABICHT
— a húsdrágulásról, 1819., II. 439.
A háboru okának kinyilatkoztatásai, 1809 , II. 546.
HABSBURG-birodalom, ld. Ausztria.
HABSBURG
— ház cseh—magyar birodalmi törekvései, XV. XVI. sz. I. 175, 179, 201, 203, 216—217, 286.
— — ellen Mátyás küzdelmei. I. 172, 175, 178—179 194 ● első érintkezései Magyarországgal. I. 101 ● és az erdélyi szászok. I. 297 ● és az 1519-i császárválasztás. I. 220 ● fölemelkedése, XIII. sz. I. 46 ● irodalm. III. 34. ● és a Jagellók kapcsolatai, XV—XVI. sz. I. 188, 195—196, 204, 218, 220 ● királynék Magyarországon. I. 218—219 ● lengyel trónigényei. I. 310—311 ● okiratai. I. 153, 199, 233, 277—278, 413, 444, II. 188, 325, 547, III. 80 ● és az osztrák császári cím. II. 537 ● története a XV. sz.-ban. I. 153, 166, 195 ● trónöröklésének ügye. I. 285, 386, 395, 413, 415, II. 68, 78, 80, 82, 99, 195 ● trónrakerülése Magyarországon, 1526., I. 280 III. 91 ● valláspolitikája. I. 286,366 ● versengése Franciaországgal, XVI. sz. I. 222, 258, 281, 461.
— párti források, történetírás. I. 158, 190, 224, 226—227, 236, 274, 282, 318—319, 427, 439, 455, II. 15—16, 136—137, 325, 492, 594, 613.
HABSBURG RUDOLF
— és Magyarország, XIII. sz. I. 90, 93, 101—102 ● Pálóczi Horváth eposzában. II. 610.
HACQUET, BALTHASAR (lembergi egyet. tanár)
— bányászati cikkei, 1790., II. 457 ● leírása a dél-

szlávokról, 1802—1805., II. 424 ● megjegyzései a Kárpátokról, 1789., II. 239 ● utazásai a Felvidéken és Erdélyben, 1788—1795., II. 238, 254, 424 ● úti levelei Born Ignáchoz, 1776., II. 153, 238.
HADAD
—i csata, 1562. III. 93.
HADALY KÁROLY (pesti egyet. tanár)
— vízműtani munkája, 1783., II. 258.
Hadi és Más Nevezetes Történetek, 1789—1791., II. 240, 339, 356, 404, 617.
Hadi reguák, 1707., I. 462.
HADIK ANDRÁS GR. (tábornagy)
— berlini vállalkozása, 1757., II. 184 ● életrajza. II. 101, 184 ● elveszett naplója a hétéves háborúról. II. 182 ● fővezérsége a török háborúban, 1789., II. 294 ● halálának egykorú visszhangja, 1790., II. 345 ● irata az 1738-i török háborúról. II. 94 ● irata az 1789-i török háborúról. II. 294 ● és II. József. II. 287—288, 297 ● memoranduma Erdélyről, 1768., II. 160 ● mint Erdély kormányszéki elnöke, 1764—1768., II. 148—149, 160 ● mint a haditanács elnöke, 1774 után. II. 185 ● mint kir. biztos az 1769-i szerb kongresszuson. II. 206 ● önéletrajzi visszaemlékezései. II. 101, 297 ● *Protocollum* c. feljegyzései. II. 294 ● szabályzata a magyar lovasság számára. II. 184 ● szerepe az 1738-i török háborúban. II. 94.
— — az osztrák örökösödési háborúban. II. 104.
HADIK ANDRÁS GR. (tábornok, a fenti fia)
— reformjavaslata a nemesi felkelésről, 1809., II. 554.
HADIK KÁROLY GR. (altábornagy)
— halálos sebesülése Marengónál, 1800., II. 554.
HADNAGY BÁLINT (pálos szerzetes)
— munkái a Jagelló-korból. I. 211.
HADRIÁN, VI. (pápa)
— és V. Károly császár levelezése, XVI. sz. I. 200.
HADROVICS LÁSZLÓ
— ism. Turković munkáját a határőrvidékről. II. 75 ● a középkori Boszntáról. III. 74 ● a magyarországi szerbek tört. problémáiról. I. 420, II. 498 ● az ómagyar Trója-regény délszláv nyomairól. III. 61, ● prot. horvát nyomtatványokról, XVI. sz. III. 86 ● a szerbek tört.-ről a török uralom alatt. I. 420, II. 125 ● és Wellmann I.
— — XVIII. sz.-i parasztmozgalmakról. II. 94, 106.
HÄBERLE, D.
— a pfalzi német telepesekről, XVIII. sz. II. 35.
HÄCKEL, E.
— Pest háztulajdonosairól, 1687—1718., II. 63.
HAECKEL ISTVÁN
— irata a salétromfőzésről, 1780., II. 256.
HÄNDEL BÉLA
— ism. Fest S. aranybulla-tanulmányát. I. 95.
— — Gáthy Zs.-ét az esztergomi anyakönyvezetésről. II. 113.
HÄNISCH
— a mongolok történetéről. I. 96.
HÄSSLER, J.
— a Magyarországra települt badeni németekről. II. 35.
HAEUFLER, J. v.
— topográfiai adalékai Budáról és Pestről. II. 232.
HAFEMANN, M.
— az árumegállítójogról. I. 99.
HAFFNER MIHÁLY (orvos)
— javaslata pesti kórház felállításáról, 1793., II. 598.
HÁGA
—i magyar követ: Klement János Mihály. I. 469 ● -i osztrák követ: Gallas gr. I. 453. ● -i történészkongreszus, III. 47.
HAGA, CORNELIUS (portai holland követ)
— és Bethlen Gábor. I. 340.
HAGEN, A.
— Windecke-kiadása. I. 110.
HAGEN, H.
— Bongarsius útinaplójáról. I. 314.
HAGER, JOHANN DANIEL
— az erdélyi aranyról, 1797., II. 457.
HAGER, JOSEPH
— a magyarok és lappok rokonságáról, 1793., II. 595.
HAGI SANDRU (brassói kereskedő)
— szerepe, XVIII—XIX. sz. II. 479.
HAGYMÁSI BÁLINT (Valentinus Cybelejus)
— humanista szerepe, munkája, XVI. sz. I. 192, 218.
HAGYMÁSY FERENC
— a papi ref. egyház történetéről. I. 256.
HAHN ADOLF
— Dugonics-kiadása. II. 303 ● Gyarmathi Nyelvmesteréről. II. 596 ● Molière-átdolgozásról. II. 228.
HAHN, S. F.
— kiadta Unrest Jakab krónikáját. I. 168.
HAICZL KÁLMÁN
— a garamszentbenedeki apátság történetéről. I. 63, 78 ● tanulmányai Léva történetéről, XVI—XVII. sz. I. 238.
HAIN GÁSPÁR (ev. rektor, † 1683)
— lőcsei krónikája. I. 189, 273, 359, 390, 398. III. 101.
HAIN, J.
— statisztikája Ausztriáról, 1853., II. 464.
HAINBURG
— ostroma, 1482., I. 178 ● -i posztógyár, 1747., II. 61 ● -i találkozó IV. László és Habsburg Rudolf között. I. 101 ● -i tárgyalások, 1621., I. 339, 358.
HAINZMANN, M. M.
— ódája a magyar nemesi fölkelőkhöz, 1809., II. 550.
HAJAS BÉLA és Császár E.
— Batsányi leveléről Virághoz. II. 604.
HAJDU
— községek viszonyai Nagyszalonta vidékén, XVII. sz. I. 326 ● lázadás 1607—1608-ban. I. 329 ● szabadságlevelek, 1630—1649., I. 342 ● telepítés munkája 1708-ban. I. 451 ● városok rendezésére javaslat, 1791., II. 383.
— — települési rendszere. II. 52.
—k és Báthory Gábor. I. 329 ●-k és Bocskai. I. 321 ● -k 1514-ben. I. 208 ●-k kialakulása és története. I. 240 ● -k és a Rákóczi-szabadságharc. I. 461 ● -ság fejlődése és viszonyai a XVIII. században. II. 52 ●-sági orvos, ld. Földi János.
HAJDU JÁNOS
— az oktatásügy történetéről. II. 580.
HAJDU LAJOS
— a besztercebányai ev. egyház történetéről. I. 255.
HAJDU PÉTER
— finnugor szavainkról. III. 56 ● a magyarság kialakulásáról, őstörténetéről. III. 56.
HAJDUBÖSZÖRMÉNY
— települése. II. 52 ● -i gimnázium története. II. 130 ● -i határhasználat, XVIII. sz. III. 117.
HAJDUDOROG
—i szárm. Görög Demeter. II. 404.
HAJDUHADHÁZ
— története. II. 52.
HAJDUNÁNÁS
— története. II. 52 ● -i ref. egyház története. I. 255.
HAJDUSZOBOSZLÓ
— története. II. 52 ● -i felkelés, 1822., III. 121 ● -i földek, 1726., II. 45.
HAJDUSZOVÁT
— gazdasági földrajza. I. 238, II. 52.
HAJNAL DÁVID
— Kármán Józsefről. II. 606.
HAJNAL ISTVÁN
— IV. Béla kancelláriájáról. I. 96 ● Domanovszky Sándorról. III. 49 ● Görög Demeterről. II. 404 ● Esterházy Miklós nádorról. I. 359 ● az 1642-i meghiúsult országgyűlésről. I. 358, 369 ● Finászy Ernőről. III. 49 ● Hunyadi János okleveleiről. I. 161 ● írástörténeti tanulmányai. I. 54, III. 61, 65 ● ism. Arndt útleírását. II. 425.
— — Ember Gy. munkáját a helytartótanácsról. II. 87.
— Istványi Gézáról. III. 50 ● kiadta Esterházy Pál naplóját, 1814., II. 563 ● Marczali Henrikről. III. 50 ● Metternich és Esterházy viszonyáról. II. 570 ● Zrínyi Miklósról. III. 104.
HAJNAL MÁRTON
— Karnarutić és a Zrínyiász kapcsolatáról. I. 379 ● a Zrínyi—Frangepán-családról az irodalomban. III. 104.
HAJNIK IMRE
— adalékai a középkori kereskedelemhez. I. 129, 157 ● emlékezete. III. 50 ● a Hármaskönyvről. I. 193 ● a királyi könyvekről. I. 112, 198 ● magyar alkotmány- és jogtörténete. I. 58 III. 63 ● a magyar bírósági szervezetről a középkorban. I. 59, 118 ● a nagyszombati gyűlésről, 1621., I. 339, 369 ● a nemesség országgyűlési megjelenéséről. I. 174, 285 ● az örökös főispánságról. I. 174, 286, II. 88 ● Szécsi Máriáról. III. 106 ● a székesfehérvári országgyűlésről, 1387., I. 137 ● a zsidókról a középkori Magyarországon. I. 118.
HAJNÓCZI DÁNIEL (soproni ev. rektor)
— szerepe, XVIII. sz. II. 131.

HAJNÓCZI IVÁN
— Gálszécsi hittani művéről. I. 260 ● Hajnóczy Józsefről. II. 319 ● Katona Józsefről (kiadással). II. 523, 623, 625 ● Kazinczy műveinek jegyzékéről. II. 601 ● a kecskeméti görögségről. II. 60 ● Martinovics arcképéről. II. 516 ● Sylvester Jánosról. I. 259 ● Szentjóbi Szabó Lászlóról. II. 605.
HAJNÓCZY JÓZSEF
— adatai, művei, politikai szerepe; róla irodalom. II. 318—321, III. 9, 50, 123 ● cikkei Franciaországról, 1793., II. 339 ● iratai Öz Pál irományai közt. II. 342 ● ítéletének szövege, 1795., II. 509 ● jellemzése Kazinczytól. II. 511 ● jogtörténeti iránya és munkássága. II. 590—591 ● jozefinista álláspontja II. József idején. II. 283 ● kiadta az 1618-i országgyűlés iratait. I. 365, II. 591 ● lefordítja és terjeszti Martinovics Nyílt levelét, 1793., II. 507 ● levele Forgách Miklóshoz. II. 283, 300 ● megjegyzései a nevelésről, 1792—1793., II. 396. III. 124 ● munkái, politikai iratai, 1790—1792., II. 311, 360, 383—384, 450, 507.
— — eltiltása, 1793., II. 403.
— és gr. Széchenyi Ferenc. II. 318, 572 ● szerepe a jakobinus-mozgalomban. II. 514—517 ● védőügyvédje: Madách Sándor. II. 511 ● -hez Kazinczy levele. II. 511 ● -hez Tessedik levelei. II. 249 ● -nek tévesen tulajdonított munkák. II. 321, 502.
HAJNÓCZY JÓZSEF (kiskéri ev. lelkész)
—nek tévesen tulajdonított irat, 1790., II. 321.
HAJNÓCZI (Zák) RAJMOND JÓZSEF
— Hajnóczy Józsefről. II. 319, 517 ● Lőcse városáról 1786-ban. II. 261 ● a lőcsei levéltárról. I. 14 ● lőcsei tanulókról külföldön a XVI—XVII. században. I. 267 ● a szepesi bányavárosok történetéről. I. 245.
HAJNÓCZY SÁMUEL (aszódi ev. lelkész)
— mint Hajnóczy József apja. II. 319.
HAJNY, J.
— Turóc megyéről XVI—XVIII. században. II. 88.
HAJÓS ANTAL
— a Duna—Tisza-csatorna első szabályozásáról. II. 62.
HAJÓS SÁNDOR
— mezőgazdasági szakkönyve, 1819., II. 432.
Hajózó társaság planuma, 1796., II. 471.
HAL PÁL
— Szigetvárról 1688—1689., I. 411.
Hálá-adó oszlop, 1792., II. 488.
Halál himnusza
— c. XVI. századi szöveg. I. 213.
HALÁPY KONSTANTIN (piarista rendfőnök; † 1752)
— szerepéről irodalom. II. 116.
HALÁS, ld. Kiskunhalas.
HALASI KUN TIBOR
— a magyarság kaukázusi történetéről. I. 32.
HALASY MIKLÓS
— leírása a soproni iskoláról, 1801., II. 585.
HALÁSZ GÁBOR
— Bessenyeiről. II. 221 ● Mária királynéról. I. 220.
HALÁSZ IGNÁC
— Kármán Józsefről. II. 606 ● Kazinczy fordításairól. II. 602 ● Sajnovics hatásáról a költészetre. II. 216.
HALÁSZ LÁSZLÓ
— a lőcsei kath. főgimnázium történetéről. II. 130.
HALÁSZ S.
— szerk.: Közgazdasági Lexikon. I. 8. III. 29.
HALECKI, O.
— a Habsburgok viszonyáról a litván főnemességhez a Jagellók idején. I. 280 ● Joannes Palaiologos római és budai útjáról, 1366., I. 121 ● a várnai csatáról. I. 164.
HALECZKY ANDRÁS
— feliratai a pestbudai fejedelmi látogatáskor, 1814., II. 565 ● mint a *Neuer Kurier* szerkesztője 1797-ig. II. 405.
HALICS (ld. Galicia alatt is)
— mint lengyel—magyar versengés tárgya, XIV. sz. I. 120 ● története. I. 22, II. 592 ● -i érsekséget megalapítja Nagy Lajos. I. 120 ● -i dielem: Danilo és IV. Béla. I. 98 ● -i király: Kálmán, XIII. sz. I. 94 ● -i magyar hadjáratok az Árpád-korban. I. 46, 51, 75—76, 89, 94 ● -i orosz évkönyvek. I. 46, 51, 89.
HALIMBA-CSERES
— temetője, X—XII. sz. III. 60.
HALLARICH, H.
— Ausztria nagyiparának kezdeteiről. II. 57 ● Loscani szerepéről az osztrák iparpolitikában, XVIII. sz. II. 57.
HALLE
—i egyetem magyarországi és erdélyi tanulói. II. 122, 133 ● -i egyetemen tanultak; ld. Bél Mátyás; Benczur József; Jóny János; Szemián Mihály ● -i könyvtár régi magyar könyvei. I. 264 ● -i pietizmus hatása Magyarországon és Erdélyben. II. 121—122 ● -i professzorok, ld. A. Franke; Schmeitzel Márton ● -i Schmeitzel-könyvtár. II. 136 III. 8. ● -i Szláv tanulmányok. III. 119 ● -i tanulmányi rendszer hatása a *Nova Posoniensia*-ra, XVIII. sz. II. 25 ● -i útjáról (1722) Teleki Ádám verse. II. 24.
HALLER GR.-család
— fiai iskoláztatása a XVIII. sz. első felében. II. 133 ● története. III. 110.
HALLER GÁBOR (zarándi főispán)
— iratai (1654—1663) és naplójegyzetei (1630—1644). I. 340 ● megöletése, 1663., III. 98, 110 ● -hoz I. Rákóczi György levele. I. 341.
HALLER ISTVÁN
— és az 1621-i pozsonyi tárgyalás. I. 338.
HALLER JÁNOS BR. (tordai főispán)
— feljegyzései (1685—1687), Hármas Istoriája. I. 427, III. 110 ● levelei Apafihoz és Bethlen Gergelyhez, 1667—1695., I. 430.
HALLER JÁNOS GR.
— és id. Wesselényi Miklós, XVIII. sz. III. 377.
HALLER, J.
— a bázeli zsinat forrásairól és történetéről. I. 115.
HALLER JÓZSEF GR. (helytartótanácsos)
— javaslatai a publico-politikai bizottsághoz, 1791., II. 383—384 ● leváltása, 1795., II. 528.
HALLER LÁSZLÓ GR. († 1719)
— naplója az 1717-i erdélyi országgyűlésről. II. 66.
HALLER LÁSZLÓ GR. (mármarosi főispán)
— Télémaque fordítása, 1755., II. 225.
Haller Károly Lajos Urnak ... levele Párisból, 1821. II. 574.
HALLO, FERDINÁND
— prot. köszönőirata II. Lipóthoz, 1791., II. 369.
HALLWICH, H.
— Wallenstein történetéről. I. 340.
HALM, HANS
— az osztrák—orosz kereskedelemről, XVIII. sz. III. 122.
HALMÁGYI ISTVÁN (háromszéki főispán, † 1785)
— adatai, iratai; róla irodalom. II. 149 ● göttingai útinaplója, 1751—1753., II. 24, 133 ● és a Horia-felkelés. II. 284 ● naplói. II. 148—149, 185.
HALMAY B.
— a mohácsi csatáról. I. 223.
HALMAY I.
— I. Apafi Mihály fejedelemségéről. I. 430.
HALMY JÁNOS
— a gyömrői ref. egyház történetéről. I. 255.
HALMI L.
— a váci piarista gimnázium történetéről. II. 132.
HALMOS FLÓRA
— a nemesi társadalomról Erdélyben a két Rákóczi Gy. korában. I. 326.
HÁLÓ MIKLÓS
— lefordította II. József rendeletét tisztviselőihez, 1784., II. 281.
Halotti beszéd
— c. XIII. századi nyelvemlék. I. 65—66. III. 64.
HALPHEN, LOUIS
— bevezetése a középkori történetbe III. 37 ● és Sagnac, Ph. egyetemes történeti sorozata. I. 201, III. 38.
HALTER JENŐ
— a muraközi reformáció történetéről. I. 254.
HALTRICH, K.
— az erdélyi szász helynevekről. I. 84.
HÁM JÓZSEF
— a nagykárolyi r. k. gimnázium történetéről. II. 131.
HÁM SÁNDOR
— Sajnovics Jánosról. II. 216.
HAMAR GYULA
— Gamauf Teofil feljegyzéseiről. II. 401.
HAMAR ISTVÁN és Pruzsinszky Pál
— a Ráday-könyvtárról. III. 125.
HAMAR LÁSZLÓ
— szerk.: *Csokonai-Emlény*. II. 607.
HAMARTOLOS ld. Georgios Monachos.
HAMBURG
—i vásárszabadalom kihirdetése Magyarországon, 1365., I. 128.
HAMEL BRUININCX GELLÉRT (bécsi holland követ)
— közbelépése a magyar protestánsüldözés ellen, 1675., I. 391—392 ● szerepe a soproni országgyűlés körül, 1681., I. 402.

HAMEL DE BREUIL, JEAN DU
— Sobieski János politikájáról. I. 432.
HAMMER, A.
— a pestisről a Temesi bánságban, 1738—1740., II. 97.
HAMMER-PURGSTALL, J.
— Bécs első, 1529-i ostromáról. I. 289 ● Khlesl bíboros életéről. I. 366 ● az ozmán birodalom történetéről. I. 138, 203, 234, 236, 342, 389, 410.
HAMMERL
— a kuruc beütésekről Alsó-Ausztriába 1703—1706 között. I. 461.
HAMPE, K.
— német nép keletre településéről a középkorban. I. 83.
HAMPEL JÓZSEF
— a Drugethek őseiről. I. 117 ● emlékezete. III. 50 ● a koraközépkor és honfoglalás emlékeiről. I. 35, 37 ● a muhi csatáról. I. 96 ● az ötvösségről, XIV. sz. I. 135 ● Rómer Flórisról, Paur Iványról. III. 51.
HAN, PAUL CONRAD
— munkája Magyarországról, 1686., I. 413.
HANACIUS FERENC (piarista)
— jegyzetei az ellenreformáció idejéből, XVII. sz. I. 398.
HANÁK JÁNOS
— az állattan történetéről. II. 140, 398. III. 31.
HANÁK PÉTER
— a magyar történész kongresszusról. III. 46. ● és Pach Zsigmond P.
— — a csehszlovák tört. konferenciáról. III. 55.
HANAUER LŐRINC
— mint a *Neuer Kurier* szerkesztője, 1797-től. II. 405.
Handbuch des Zauberers v. Ungliickstlial
— c. kézirat 1790 körül. II. 344.
HANDELSMANN, MARCEL
— Kelet-európa történetéről a XV—XVI. század fordulóján. I. 201 ● Napóleonról és Lengyelországról. II. 557.
HANDERLA FERENC (pesti teológiai tanár)
— egyházvédelmi munkája, 1782., II. 268.
HANDERLA GYÖRGY
— *Uj méhész*, 1775., 1794., II. 166, 441.
Handlung-Einverständniss zwischen dem Hofe und der Ottomanischen Pforte, 1789., II. 256.
Handlungsvorschläge, 1790., II. 391.
HANDÓ GYÖRGY (kalocsai érsek)
— életrajza Vespasiano Bisticci művében. I. 183.
Handwörterbuch des ... Auslanddeutschtums. III. 57.
HANER, GEORG (erdélyi szász superintendens, † 1740)
— Erdély egyháztörténetéről, 1694., I. 142.
HANER, GEORG JEREMIAS
— erdélyi és magyarországi írói lexikona, 1774—1898., I. 10, 323, II. 216, III. 40. ● munkája Erdélyről, 1763., II. 216.
HANES, P. V.
— a román irodalmi nyelv kifejlődéséről. II. 497.
HANGEL FLÓRA
— a szekszárdi céhek történetéről. II. 56.
HANIKA, J.
— a német népkeveredésről Körmöcbánya vidékén. II. 37.
HANISCH, E.
— Lengyelország történetéről. I. 22.
HANKISS JÁNOS
— Fráter György francia életírójáról. I. 362.
HANKÓ BÉLA
— a magyar háziállatok történetéről. I. 38. III. 60.
HANKÓ VILMOS
— régi magyar feltalálókról. II. 217.
HANN, FRIEDRICH
— az erdélyi szászok szervezetéről, XVIII. sz. II. 89.
HANNENHEIM, J. V.
— Magyarország és Németország viszonyáról, XII. sz. I. 76.
HANNOVER
— és Anglia viszonya mint Ausztria és Magyarország viszonyának mintája, 1790., II. 315 ● -i ház uralma Angliában. I. 454 ● -i történész, ld. L. A. Gebhardi. II. 594 ● -i utazása Rumy Károly Györgynek, 1802., II. 429.
HANNULIK JÁNOS KRIZOSZTOM
— irodalmi szerepe. II. 600 ● ódája a magyar szabadsághoz, 1790., II. 299 ● verse az insurgensek szemlélekor, 1797., II. 522.
HANUY FERENC
— kiadta Pázmány Péter leveleit. I. 360 ● a lutheránusokról Magyarországon a mohácsi vész előtt. I. 219.
HANSÁG
— mócsár lecsapolása, XIX. sz. II. 448.
HANSKARL ERZSÉBET
— budai és pesti hírekről a *Wiennerisches Diarium*-ban, 1703—1752., I. 446 ● Budapest irodalmi életének kialakulásáról, 1686—1780., II. 219.
HANTHÓ LAJOS
— Wesselényi Ferenc egy levelérői 1664., I. 394.
HANTOS E.
— az aranybulla és Magna Charta párhuzamáról. I. 95.
HANVAY PÉTER
— tudósítása bécsi küldetéséről, 1640., I. 365.
HANZÓ LAJOS
— az erdélyi szász önkormányzatról. I. 84.
HAPPELIUS
— irata a török visszafoglaló háborúkról, 1685—89., I. 407.
HARAJDA, JÁN
— III. Béla halicsi politikájáról. III. 66.
— — és Lelekac, N.
— ruszin bibliográfiája. II. 125. III. 27.
HARASZTI EMIL
— a barokk zenéről. II. 147 ● a kuruc nótáról és zenéről. I. 448 ● a zenéről Mátyás korában. I. 182.
H. HARASZTI ÉVA
— a magyar történész kongresszusról. III. 47 ● a Századok szerk. biz. vitájáról. III. 47.
HARASZTI GYULA
— Kármán Józsefről. II. 606 ● Bod Péter anekdotáiról. II. 215 ● tanulmányai Csokonairól. II. 607.
HARASZTI KÁROLY
— a könyvkiadás történetéről. II. 587 ● a pesti nyomdákról. II. 587.
HARASZY K.
— az ungi ref. egyházmegye történetéről. I. 254.
HARDY, W. és E.
— kiadta Jehan de Wavrin krónikáját. I. 159.
HARI PÉTER, BETHLENI (ref. lelkész)
— erkölcsi énekei, 1789., II. 305.
HÁRICH JÁNOS
— az Esterházyak kismartoni udvari zenekaráról. I. 371 ● veszprémvölgyi apácakolostor birtokainak történetéről, 1526—1773., I. 238, 369, II. 46, 167—168.
HARKA
—i ev. lelkész, Nagy János (1794). II. 467 ● -i iskola és Nagy György II. József idején. II. 279.
HARKÓ GYULA
— a pénz történetéről Magyarországon, 1526—1608., I. 244.
HARLAY, PHILIPPE DE (Césy grófja)
— konstantinápolyi francia követsége, 1619—1640., I. 327.
HARLEM
—i tudós társaság tagja: Benkő József. II. 151.
HARLEY (angol miniszter)
—hez Defoe emlékirata a magyar önállóságról. I. 468.
HARLIKOVITS ISTVÁN
— az ugar hasznáról, 1818., II. 433.
HARMATH KÁROLY
— a pozsonyi ev. egyházközség történetéről. II. 24 ● a pozsonyi ev. líceum kézirat- és könyvtáráról. I. 252. 390, II. 24, III. 44.
HARMATTA JÁNOS
— a hun birodalom felbomlásáról. III. 58 ● Ibn Fadlánról. III. 56 ● ism. László Gy. avar régészetét. III. 59.
— — Párducz M. szarmatakori emlékeit. III. 58.
Harmintz két okok, 1790 (Szirmay Antal). II. 367.
HARMOS GÁBOR
— Budavár visszavételéről. I. 410 ● szerződési jogról az Árpád-korban. III. 63.
HARMOS SÁNDOR
— Balassi Bálintról. III. 89 ● Csokonai lírájáról. II. 608 ● Katona Józsefről. II. 624 ● Zrínyi idilljeiről. I. 379 ● és Guttmann M.
— — kiadta Péchi Simon imádságos könyvét. I. 337.
Három-féle ... forintoknak mutató táblátskája, 1801., II. 472.
HÁROMSZÉK
— felkelése a Rákóczi-szabadságharc elején. I. 467 ● lakosainak hűségeskűje, 1713., II. 31 ● -ben a hármasnyomású rendszer, XVII. sz. I. 430 ● -i főispán, ld. Halmágyi István. II. 149 ● -i főkapitányok, ld. Apor Péter br.; Halmágyi István; Rédey László gr. ● -i látogatása II. Józsefnek. II. 246 ● -i utazás, 1813., II. 423.

HARRACH-család
— levéltárának anyaga a Rákóczi-korra. I. 454.
HARRUCKERN BR.-család
— békésmegyei birtokai, udvara. II. 42 ● és a Károlyi-család. II. 42, III. 117.
HARRUCKERN FERENC BR.
— mint nagybirtokos. II. 42.
HARRUCKERN JÁNOS GYÖRGY BR.
— telepítései Békés megyében. II. 34, 50.
— — Szarvason. II. 50.
HARSÁNYI ANDRÁS
— a beregi ref. egyházmegye levéltáráról. I. 252 ● a Domonkos-rendről Magyarországon. I. 61, 211 ● János Zsigmondról. I. 303 ● Sylvester Jánosról. I. 259.
HARSÁNYI FERENC (ref. lelkész)
— éneke Nagykunság romlásáról, 1698. III. 108.
HARSÁNYI ISTVÁN
— Buda és más városok polgárjogáról. I. 245.
HARSÁNYI ISTVÁN
— Balassi Bálintról. III. 90 ● Barczafalvi Szabó Dávidról. II. 305 ● Bessenyei Györgyről (kiadással) II. 220—221 ● Bod Péterről. II. 215—216 ● Bornemisza Péterről. III. 86 ● Csokonairól. II. 607—609 ● Debreceni Ember Pálról. I. 465 ● a Debreceni Grammatikáról, II. 617 ● egy Rádaynak tulajdonított énekről. I. 437. II. 142 ● a gályarabokról. I. 396 ● Gyöngyösi Istvánról. III. 107 ● Kazinczy Ferencről II. 600—602, 618 ● két diétai versről, 1764., II. 189 ● Kocsi Csergő Bálintról. III. 105 ● a komjáti kánonokról. I. 250 ● a kuruc költészetről. I. 447 ● a magyar időmértékes verselésről. II. 224 ● a *Manch Hermäon* szerzőjéről. II. 319, 321 ● Miskolczi Csulyak Istvánról. I. 341 ● régi magyar színlapokról. II. 220 ● rokokó ízlésről irodalmunkban. II. 144, 599 ● sárospataki iskoladrámákról. II. 229 ● sárospataki dalgyűjteményről. II. 625 ● a sárospataki könyvtárról. I. 264, 352 ● XVIII. sz.-i nyomtatványokról. II. 315 ● Zrínyit éneklő versekről. I. 382.
és Gulyás József.
— — Csokonairól (kiadással). II. 608 ● Károlyi Gáspárról. I. 263 ● sárospataki versekről. II. 625—626.
— és Hodossy Béla.
— — XVIII. sz.-i dalgyűjteményekről. II. 625.
HARSÁNYI LAJOS
— Karácson Imréről. III. 50.
HARSÁNYI M.
— Harruckern békési telepítéseiről. II. 50.
HARSÁNYI PÁL
— a gyomai ref. egyházról. I. 255 ● Réthy Lászlóról. III. 51.
HARSÁNYI SÁMUEL (testőríró)
— meséi, 1794., II. 223.
HÁRSFALVI PÉTER
— Berzeviczy Gergelyről. II. 471 ● történész-vitaülésről. III. 47.
HÁRSING ISTVÁN
— Szeles János haláltánc-énekéről, XVIII. sz. II. 616.
HARTENECK, SACHS V. GR. (Johannes Zabanius)
— beszámolója bécsi küldetéséről, 1692—1693., I. 428 ● és az erdélyi szász pártharcok. I. 433 ● irodalmi szerepe és visszhangja. I. 428.
HARTMANN, L. M.
— világtörténeti munkája. II. 243.
HARTMANN, O.
— Oroszország részvételéről az 1799-i svájci hadjáratban. II. 531.
HARTÓ, ld. Szokolay János.
HARTVIK (Chartuitius, győri püspök)
— Szt. István-legendája a XI. sz.végéről. I. 47, 31, 71, III. 61 ● agenda pontificalisa. I. 66.
HASCHKA LŐRINC LEOPOLD
— átokverse a francia forradalomra, 1793., II. 503.
HAŞDEU, B. P.
— megtalálta Furdui román bányászparaszt verseit, XIX. sz. II. 488.
HASE, B.
— kiadta Leon Diakonos szövegét. I. 27.
HASELBACH, K.
— a XV. századi török veszedelemről Ausztriában. I. 176.
HASSÁK VIDOR
— a kézdivásárhely-kantai r. k. gimnáziumokról II. 130.
HASSEL, GEORG
— osztrák statisztikája, 1807., II. 411.
HASSENSTEIN, BOHUSLAV (cseh humanista)
— budai tartózkodása, 1502—1503., II. 217.
Hasznos Mulatságok, 1817-től. II. 404.
HASSZÁN (aga)
— jelentése a szentgotthárdi csatáról, 1664., I. 386.
HASSZÁN ELKJÁFI (Molla)
— török emlékirata, 1596., III. 95.
HATALA PÉTER
— a magyar kereszteshadról, 1217—1218., I. 94.
HATOS GUSZTÁV
— Hanvay Péter és Pászthoy Máté követségéről, 1640., I. 365.
HÁTSZEG
— vidéke és a türelmi rendelet. II. 277 ● -i városkönyv, 1725—1847., II. 65.
HATTYUFFY DEZSŐ
— Amade László költeményeiről. II. 143.
HATVAN
— eleste, 1543., I. 289 ● ostroma és bevétele, 1595., I. 318 ● a tizenötéves háborúban. I. 317 ● története. II. 50 ● -i Grassalkovich-kastély. II. 147 ● -i gyűlés (1525) és határozatai. I. 196, 219, 221.
HATVANI ISTVÁN (debreceni orvos, † 1786)
— adatai, művei; róla irodalom. II. 216—217 ● bázeli és hollandiai tanulmányútja. II. 133.
HATVANI ISTVÁN (iskolalgazgató, † 1816)
— buzdítása a nemesi felkeléshez, 1809., II. 550 ● irata az országgyűlés eredményeiről, 1791., II. 383 ● vallás politikai röpirata, 1790., II. 332.
HATVANI MIHÁLY, ld. Horváth Mihály.
HATZFELD KÁROLY GR.
— és II. József pénzügyi politikája. II. 282 ● szerepeltetése 1790-es röpiratban. II. 312.
HAUBER, LIPÓT
— II. Rákóczi György przemysli veszedelméről. I. 355.
HAUCK, A.
— a német egyháztörténetről. I. 73 ● a pápai világuralmi törekvésekről. I. 140.
HAUENSTEIN
—i grófság zendülő parasztjainak áttelepítése a Bánságba, XVIII. sz. II. 36.
HAUER, FERDINAND V.
— kézikönyve az osztrák jobbágytörvényekről, 1811., II. 456.
HAUER FERENC
— Katona István emlékezetéről. II. 214.
HAUER, JOSEF RITTER V.
— adalékai az osztrák pénzügyek történetéhez. II. 181, 282, 532, 560.
HAUGEN JÁNOS (I. Ferdinánd tanácsosa)
— kiadta a Thuróczy-krónika német kivonatát, 1534. I. 146.
HAUGWITZ, FRIEDRICH WILHELM
— központi igazgatási reformja Ausztriában, 1749., II. 86, 180.
HAUGWITZ, OTTO GR. V.
— magyarországi és erdélyi kereskedelmi útja és jelentései, 1755., II. 177—178.
HAUMANT, C.
— Kara Gyorgye történetéről. II. 541 ● a szerb nemzeti szabadság kezdeteiről. II. 541.
HAUMANT, E.
— az északi háborúról és az oliviai békéről. I. 354.
HAUPTMANN, L.
— a szlovén politikai viszonyokról a Karoling-korban. I. 36.
Haus und Wirtschafts-Kalender, 1787., II. 250.
HAUSCHKA, M.
— a diakovári egyezségről, 1393., I. 137.
HAUSER, HENRI
— a francia történeti forrásokról. I. 10 ● megjegyzései Ursu könyvére I. Ferenc keleti politikájáról. I. 281
— és Molinier, A.
— — — francia forrásismertetője. III. 37.
HAUSER, K.
— a karintiai magyar kalandozásokról, X. sz. I. 40 ● Karintiáról a Karoling-korban. I. 40.
HAUSZMANN A.
— a budai kir. vár építéstörténetéről. I. 185.
HAVASS DEZSŐ
— ism. Mitis könyvét Nagy Lajosról. I. 120.
K. HAVAS GÉZA
— Gr. Batthyány Alajosról. II. 316.
HAVASS REZSŐ
— földrajzi könyvészete. II. 507, III. 127

HAVASALFÖLD (Havaselve, Muntenia, Transalpina. Valachia)
— és Báthori Gábor. I. 329 ● és Erdély kereskedelmi kapcsolatai. I. 129, 298 ● és Erdély politikai kapcsolatai a Hunyadiak korában. I. 153.
— — a XVI—XVII. században. I. 295, 327, 342, 344—345.
— és az erdélyi iskola. II. 497 ● és az erdélyi pásztorkodás. I. 298, II. 38 ● felé történeti igények fölvetése, 1787., II. 296 ● és a két Rákóczi György. I. 342, 344—345, 354 ● külpolitikája, 1683—1688., I. 432 ● leírása, 1789., II. 236 ● és Magyarország. I. 17, 153 ● német telepítésének terve, 1725., II. 36 ● összeköttetése Brassóval, XV—XVI. sz. I. 153 ● és a Porta 1718-ban. II. 74 ● térképe, 1788., II. 236 ● és Toscana a XVI. száz. végén. I. 308 ● történetéhez iratok. I. 293—294, 325, 429 ● történetéről Sulzer könyve, 1781., II. 237 ● -i osztrák bevonulás, 1737., II. 96 ● -i első vajdák. I. 121 ● -i hadjárat Zsigmond alatt, 1395., I. 138.
— — Báthori Zs. idején, 1595., I. 305—306, 308, 311.
—i hoszpodárokhoz Gentz levelei, XIX. sz. II. 568 ● -i krónikairodalom és a román nemzeti öntudat. II. 124 ● -i szárm.: Hunyadi J. családja. I. 162.
— — Oláh M. családja. I. 224.
—i útleírások, 1789., 1790., 1815., II. 238, 427 ● -i vajdák, ld. Basaraba (XIV. sz.), (XVII. sz.); Vitéz Mihály (XVI—XVII. sz.); Mózes (XV—XVI. sz.). ● -i fejedelmek és bojárok erdélyi birtokai. I. 298 ● -i vajdaság a XIV. században. I. 121 ● -ről Verancsics Antal műve, XVI. sz. I. 225—226.
HAVRÁN DÁNIEL
— Ismeretlen prot. egyházi rendtartás a XVI. századból. I. 252 ● Ribay könyvtáráról. II. 589 ● a zsolnai zsinat előzményeiről. I. 250.
HAWKINS
— a selmeci bányász értekezleten, 1786., II. 255.
HAYDN, JOSEPH
— hangversenye Budán. II. 629.
HAYNEL, I. C. G.
— a török háborúk történetéről, 1783., II. 95.
A haza szeretete. Egy protestáns prédikátzió, 1790 (Hrabowszky György). II. 333—334.
Hazafiak tüköre, 1790 (Szatsvay Sándor). II. 313.
Hazafiui serkentés a Felkelő Seregekhez, 1809., II. 550
Hazafiui szózat a magyar nemességhez, 1809 (Kisfaludy Sándor). II. 549.
HAZAGH MIHÁLY
— Apáczai Cseri enciklopédiájáról. III. 100.
Hazai oklevéltár, 1234—1536., I. 11, 53.
Hazai okmánytár. Codex diplomaticus patrius, 1068—1627., I. 11, 53.
Hazai és Külföldi Tudósítások
— c. lap 1806-tól. II. 404.
HAZAI SAMU
— a Mátyás korabeli hadszervezetről. I. 174 ● a X. századi magyar hadszervezetről. I. 39.
Hazai utazók Erdélyben, (Szeremlei László). II. 420.
Házasok éneke, 1548., 270.
HÁZY ALBERT
— Szegedi Lőrinc társadalomszemléletéről, XVI. sz. III. 86.
HÁZI JENŐ
— adata Liptó megye kialakulásához. I. 80 ● a Balassi Menyhárt-komédiáról. III. 93 ● Derekó várából a középkorban. I. 60, 137, 155 ● Hunyadi megmeneküléséről, 1448., I. 165 ● indexe a Sopron megyei oklevéltárhoz. I. 12 ● Jagelló-kori osztrák határviszályokról. I. 203 ● Sopron középkori egyháztörténetéről. I. 64 ● Sopron város levéltáráról. I. 14.
— — történetéről, sorozata. I. 14, 99, 126, 156, 208, III. 42, 75.
— a soproni szójegyzékről. I. 131 ● a soproni virágénekről. III. 89 ● XVI. sz.-i soproni magyar levelekről. I. 232, 426.
HÁZSÁGYI ISTVÁN
— biztatja Thuróczyt krónikája megírására, XV. sz. I. 146.
HAZSI KRISTÓF
— és az örmény kereskedelmi társulat, XVII. sz. I. 416.
HÁZSLINSZKY REZSŐ
— a Jagellók korának forrásairól. I. 188 ● a király i szék betöltéséről Magyarországon, 1526—1572., I. 285.
Hébe
— c. szépirodalmi almanach, 1822—1826., II. 621.
HEBENSTREIT (főhadnagy)
— és az osztrák jakobinus szervezkedés. II. 518.
HEBER, REGINALD
— utazása a Felvidéken 1806., II. 426.
HECHT, L.
— az elszász-lotharingiai telepesekről Magyarországon II. 162.
HECHT, O.
— Ausztria és Magyarország kereskedelmi kapcsolatairól Törökországgal. II. 59, 260.
HECKE, J. VAN
— kiadta Kapisztrán János iratait. I. 161.
HECKENAST GUSZTÁV
— a beszterecebányai bányászfelkelésről. III. 81 ● a honoráciorok szerepéről, 1780—1848., II. 482 ● a Rákóczi-szabadságharcról. III. 113, 115 ● és mások ●
— — magyar története. III. 46.
HECKSCHER, E. F.
— a merkantilizmusról. II. 57 ● Napóleon kontinentális zárlatáról. II. 478.
HÉCZEI DÁNIEL (ref. lelkész)
— följegyzései bécsi küldetéséről, 1790., II. 343, 366.
HÉCZEI SÁMUEL (siklósi ref. lelkész)
— börtönből írt kérelme, 1726., II. 119.
HÉDERVÁR
— és Rozsnyai Dávid. I. 426 ● -i Mária-szobor, 1769., II. 198 ● -i Viczay-levéltár anyaga. I. 232, 370, II. 49, 100, 292.
HÉDERVÁRY-család
— oklevéltára. I. 15, III. 43. ● származása. I. 100.
HÉDERVÁRI FERENC (Nándorfehérvár kapitánya)
— szőkése (1521) és elítéltetése. I. 221.
HÉDERVÁRI KONT ISTVÁN
—ról irodalom. III. 73.
HÉDERVÁRI LŐRINC (nádor)
— a szatmári mozgalomról, 1437., I. 144.
HÉDERVÁRY-kódex
HEDVIG (Anjou; Jadwiga lengyel királynő)
— koronázása (1384) és uralkodása. I. 136.
Das Heer von Innerösterreich... im Kriege von 1809, 1817 (Hormayr, Josef). II. 553.
HEFELE, K. J. v.
— a zsinatok történetéről. I. 140.
HEFELE MENYHÉRT (bécsi építész)
— működése Magyarországon XVIII. sz. II. 232.
HEGEDÜS GÉZA
— a Vata-lázadásról. I. 72.
HEGEDÜS ISTVÁN
— *Analecta recentiora* c. kiadványa. I. 183 ● Apáczai Cseri Jánosról. I. 354 ● a humanista hagyományokról a XVII. sz.-ban. I. 269 ● Janus Pannoniusról (fordítással). I. 185 ● a legrégibb magyar tárgyú latin költeményről. I. 87 ● Mátyás és a latin költők viszonyáról. I. 182 ● Mátyással foglalkozó humanista szövegekről. I. 169 ● a magyarországi „coelestis lyrá"-ról. I. 130, 180 ● Schesaeus eposzáról (fordítással). I. 274, III. 93 ● Szamosközy költői maradványairól. I. 228 ● és Ábel Jenő.
— — *Analecta nova* c. gyűjteménye. I. 183, 192, 215, 218.
HEGEDÜS JÁNOS
— a kassai tanítóképző történetéről. II. 208.
HEGEDÜS LÁSZLÓ
— a XVII. századi ref. egyházról. I. 327, III. 99.
HEGEDÜS VIKTOR
— hozzászólása S. Sándor cikkéhez. III. 48.
HEGEDÜS ZOLTÁN
— Katona Józsefről. II. 625.
HEGENITIUS, TROSTFRIED (brassói orvos)
— feljegyzései, 1660., I. 350.
HEGYALJA
— bortermelése a XIX. század elején. II. 436 ● -i rendszabály a pestis idejéből, 1740., II. 97 ● -i szőlők ügyében Berzeviczy Gergely beadványa, (1805) II. 470 ● -i szőlőművelés a XVII—XVIII. században. I. 421 ● -i felkelés forrásai és irodalma, 1697., I. 412—413, 420 III. 108, 109 ●-i néprajzi irodalom. III. 27.
HEGYALJAI KISS GÉZA
— Kazinczy Ferencről. II. 600.
HEGYES, ANDREAS (brassói tanácsos)
— *Diarium*, 1613—1617., I. 332 ● folytatása Ostermayer krónikájához, 1562—1570., I. 300 ● kivonata egy szász krónikából, 1603—1612., I. 328.
HEGYI FERENC
— Pálóczi Horváth Ádámról. II. 611.

HEGYI JÓZSEF
— magyar története Gebhardi nyomán, 1803., II. 594.
HEGYI TIBOR
— a debreceni színészet történetéről. II. 628.
HEIDELBERG
—i egyetem magyarországi hallgatói I. 268, II. 133 III. 87 ● -i káté és a magyar prot. autonómia. II. 122.
HEIDENSTEIN, REINOLD (kir. titkár)
— műve Báthori István orosz háborújáról, 1584., I. 305.
HEIDRICH, K.
— Poroszország háborújáról a francia forradalom ellen. II. 506.
HEIGEL, K. TH. v.
— a bajor választó és a Rákóczi-szabadságharc viszonyáról. I. 468 III. 116 ● I. Lipót jellemrajzáról. I. 376 ● Mária Teréziáról. II. 158 ● az osztrák örökösödési háborúról. II. 103.
HEIL, I.
— a dunántúli német telepesekről 1767-ben. II. 162 ● Veszprém és Fejér megye német településeiről. II. 34.
HEILE, G.
— Székesfehérvár visszafoglalásáról, 1601., I. 318.
HEILIG, KONRAD
— Anonymusról. I. 44 ● Németországról és Bizáncról a XII. században. I. 76 ● a Pray-kódexről. I. 66.
HEILIGENKREUZ
—i Gutolf XIII. századi munkája. I. 90.
— — mint a bécsi *Historia annorum* állítólagos szerzője. I. 90.
HEIMB, TH.
— a szentgotthárdi ciszterci apátság történetéről. 1764., I. 64.
HEIMBUCHER, M.
— munkája a szerzetesrendekről. I. 60.
HEIMLER KÁROLY
— Loew (Loevius) Károly Frigyesről. II. 140 ● a Payr-krónikáról. III. 108 ● Sopron műemlékeiről. II. 232.
HEIMPEL, H.
— Zsigmond kancelláriájáról. I. 115 ● Zsigmond kereskedelmi politikájáról. I. 129.
HEINEMANN, L.
— kritikai tanulmánya az Árpád-kori kútfőkről. I. 42, 87.
HEINBUCHER, JOSEPH EDLER V. BIKKESY
— Magyarország lakóinak viseletéről, 1820., II. 415.
HEINLEIN ISTVÁN
— Kisfaludy S. hátrahagyott munkáiról. II. 612.
HEINRICH GUSZTÁV
— Apáczai Cseri pedagógiájáról. I. 353 ● Berzsenyi-kiadása. II. 614 ● Dugonics drámáiról (kiadással). II. 303 ● Hatvani Istvánról. II. 217 ● ism. Gyulai P. munkáját Katona Józsefről. II. 624.
— — Imre L.-ét Hatvani Istvánról. II. 217.
— Juhász Mátéról. II. 228 ● Kármán Fannijáról (kiadással). II. 606 ● Kazinczy Ferencről (kiadással). II. 490, 602 ● Kisfaludy Károlyról (kiadással). II. 621—622 ● Kisfaludy Sándorról (kiadással). II. 612 ● a magyar cisziókról. I. 180 ● a magyar hunmondáról. I. 38. ● Mészáros Ignácról (kiadással). II. 226 ● Temesvári Pelbártról. III. 77 ● a tübingai pályakérdésről. II. 490 ● Valkai Andrásról. III. 88 ● Vitéz Franciscóról. III. 87.
HEINRICH, J. D.
— Huet Albertről. III. 94
HEISCHMANN, E.
— az állandó hadsereg kezdetéről Ausztriában. I. 317.
HEISTER, SIEGBERT (császári tábornagy)
— amnesztialevele a székesfehérvári kurucoknak, 1704., I. 461 ● felvidéki előnyomulása, 1708., I. 469 ● honfiúsítása, 1715., II. 68 ● jelentései a trencséni csatáról, 1708., I. 469 ● koroncói győzelme, 1704., I. 461 ● nagyszombati sikere, 1704., I. 461 ● szerepe Rákóczi hadjáratában. I. 457.
HÉJJ MIKLÓS
— a visegrádi ásatásokról, emlékekről. III. 79.
HÉJJA PÁL
— a tábori orvosokról, egészségügyről, XVIII. sz. II. 140, III. 108.
HEJŐBÁBA
—i ref. egyház története. I. 255.
HEKLER ANTAL
— Ipolyi Arnoldról. III. 50 ● a magyar művészet történetéről. II. 145 ● a magyarországi barokk szobrászatról. II. 146 ● a pannóniai római művészetről. I. 35.
HELBIG, K. G.
— Pufendorf bécsi jelentéseiről. I. 389.
HELFERT, I. A. v.
— az osztrák népiskoláról. II. 207 ● a rastatti követgyilkosság (1799) kérdéséről. II. 530.
HÉLIEN, LOUIS (magyarországi francia követ)
— Velence elleni röpirata a XVI. század elején. I. 204.
HELIUS ARNOLDUS
— jegyzetei a 15 éves háborúról. I. 315.
Helikoni időlöltés, 1819—1820., II. 407.
HELIODOROS
— Aithiopikájának magyar feldolgozásai. II. 303.
HELL (HÖLL) JÓZSEF KÁROLY (bánya-főgépmester)
— élete és szerepe, XVIII. sz. II. 55, 170.
HELL MÁTÉ KORNÉL (bánya-főgépmester)
— élete és szerepe, XVIII. sz. II. 55.
HELL MIKSA (csillagász)
— élete, tudományos működése, XVIII. sz. II. 216—217 ● matematikai munkája, 1773., II. 176 ● és Sajnovics János kapcsolata. II. 217.
HELLEBRANT ÁRPÁD
— adalék a Rákóczi-kor irodalmához. I. 446, ● évi összeállításai a magyar történeti stb. irodalomról. I. 9, 471, III. 11, 23, 32 ● figyelmeztetése a *Nova Posoniensiá*ról. II. 24 ● a franekeri egyetem magyar diákjairól, 1623—1790., I. 268, II. 133 ● ism. Csürös J. tanulmányát a debreceni nyomdáról. II. 135 ● Jászberényi Pálról. III. 100 ● a könyvnyomtatás kezdetéről Magyarországon. I. 265 ● magyar könyvészetei I. 8 III. 10, 18, 23, 29, 32 ● magyar könyvtárjegyzékről a XVIII. században. II. 212 ● Olmützben tanult magyarokról, 1590—1664., I. 268.
HELLEBRANTH JÁNOS
— Szarvas városáról, 1822., II. 50, 419.
HELLEBRONTH JÁNOS (ezredes)
— szerepe a Rákóczi-szabadságharcban. I. 457.
HELLEBRONTH KÁLMÁN
— Sáros megyei nemességigazolásokról, XVIII. sz. II. 31 ● testőrségi névkönyve, 1760—1848., II. 159.
HELLENBACH JÁNOS GOTTFRIED BR. (selmeci főbányagróf)
— működése a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 430, 463 ● és a selmeci bányászmozgalom, 1707., I. 458 ● Zweig János Kristóf naplójában. I. 439.
HELLENTHAL, CARL AUGUST
— jegyzéke mezőgazdasági munkákról, 1813., II. 430.
HELLER, A.
— az osztrák népiskoláról a XVIII. században. II. 128.
HELLER BERNÁT
— a Csanád-mondáról és a Gellért-legendáról. I. 51 ● Zrínyi Miklósról. III. 104.
HELLER, F.
— kiadta Savoyai Jenő levelezését. I. 408.
HELLER
— az 1809-i hadjáratról Dél-Németországban. II. 553.
HELLNER SAMU
— gyászbeszéde a lipcsei diáktársa felett, (1749) II. 133.
HELM
— Mügeln Henrikről. I. 104.
HELMÁR ÁGOST
— Bonfiniról mint történetíróról. I. 148 ● Heltai Gáspár Krónikájáról. 299 ● a magyar zsidó törvényekről az Árpád-korban. I. 53.
HELMECZY ISTVÁN (nagykőrösi ref. lelkész)
— polemikus irata, 1741., II. 112.
HELMECZY (Bierbrauer) MIHÁLY
— irata a nyelvújításról, 1816., II. 614, 618 ● irodalmi fellépése. II. 620.
HELMOLT
— világtörténeti munkája. I. 91.
HELTAI GÁSPÁR
— adatai, művei, róla irodalom. I. 299 III. 88, 90, 93 ● dialógusa a részegségről, 1552., I. 299 ● kiadta Bonfini egy részletét, 1561., I. 148 ● magyar krónikája, 1575., I. 290.
— — a budai zendülésről. I. 106 ● a Mátyás-mondáról. I. 170 ● a XV—XVI. sz. fordulójáról. I. 188 ● a parasztháborúról. I. 190 ● és Pecsevi. I. 232.
— megjegyzése Hunyadi János származásáról. I. 162 ● mint Bonfini magyar átdolgozója. I. 148 ● mint magyar nyelvű történetíró. I. 269 ● meséi. I. 269, 299 ● nyomdájának termékei. I. 299 ● és az unitáriusok. I. 304.
HELTAI H. ISTVÁN
— a temesi bánság első biztosáról. II. 162.

HELVETIUS, CLAUDE A.
—ról gr. Fekete János nyilatkozata. II. 223.
HÉNAP TAMÁS
— Rájnis Józsefről. II. 224.
HENCHE, A.
— a rastatti követgyilkosságról. II. 530.
HENCKEL JÁNOS
— mint Mária királyné udvari papja. I. 218—219 ● szerepe 1526 után. I. 218.
HENCKEL VON DONNERSMARCK, LAZARUS (bécsi nagykereskedő)
— és Magyarország a XVI—XVII. sz. fordulóján. I. 244. III. 97
HENCZE BÉLA
— Kazinczy Ferencről. II. 600, 603.
HENGELMÜLLER LÁSZLÓ BR.
— Rákóczi F. szabadságharcáról. I. 456.
HENKEL
— a selmeci bányászértekezleten, 1786., II. 255.
HENNIG ALAJOS
— a kassai vértanúkról. I. 338.
HENNIN, H. CHR.
— kiadta Tollius Jakab útleírását. I. 383.
HENNING, R.
— Kelet-európa kereskedelmi útvonalairól a VIII—XII. században. I. 79.
HENNYEY VILMOS
— a magyar posta történetéről. I. 284, II. 473.
HENRICH, J. D.
— Huet Albertről. III. 94.
HENRICUS DE YSERNIA (II. Otakár jegyzője)
— formuláskönyvének magyar vonatkozásai, XIII. sz. I. 92.
HENRIK
— I. (német császár). I. 28.
— — és a magyar kalandozások. I. 40.
— II. (német császár, Szt. István sógora). I. 46, III. 65 ●
— III. (német császár). I. 46.
— — hadjáratai Magyarország ellen, XI. sz. I. 47, 72 ● itinerárium. I. 72.
— IV. (német császár) és Magyarország. I. 73 ●
— II. (francia király).
— —hoz Szolimán levele. I. 303.
— IV. (francia király).
— — életéről Pétzeli J., 1786., II. 305 ● diplomatája: Bongarsius. I. 314. ● "nagy tervet,,. III. 101.
— V. (angol király).
— — és Zsigmond. I. 139.
— VII. (angol király) és II. Ulászló. III. 80 ●
— VIII. (angol király).
— — politikájának okmánytára. I. 279 ● -hoz II. Lajos levele. I. 222.
— (latin császár, II. András apósa, XIII. sz.). I. 94 ● (lengyel király, XVI. sz.). I. 310 ● (osztrák hg.) beavatkozása a bizánci—magyar viszályba, XII. sz. I. 90 ●
— (Oroszlán) és Barbarossa Frigyes, XII. sz. I. 76 ● (szász hg.).
— — feljegyzései Buda ostromáról, 1686., I. 405.
— (csukárdi plébános, miniátor). I. 135.
HENSZLMANN IMRE
— Magyarország román és csúcsíves emlékeiről. I. 67, 134 ● nekrológja. III. 50 ● a váradi püspökség műemlékeiről. I. 133—134 ● és Reissenberger L.
— — a nagyszebeni régi templomról. I. 134.
HENTIUS, TRANSYLVANUS MARTINUS
— és Bullinger, 1543., I. 260.
HEPP, N.
— Bačka-Palanka történetéről. II. 247.
HEPPNER ANTAL
— az első pesti magyar előadásról, 1784., II. 302 ● a pozsonyi német színészetről a XVIII. században. II. 627.
HERAKLIDES (Basilicos) JAKAB (moldvai vajda)
— és Erdély. I. 295 ● és Zay Ferenc, 1560—1573., I. 277.
HERBERSTEIN ZSIGMOND BR. (Habsburg-diplomata, XVI. sz.)
— adatai, munkái, róla irodalom. I. 196, 274.
HERBERT, HEINRICH
— Nagyszeben reformációjáról. 256 ● Nagyszeben számadásairól III. Károly idején. II. 65 ● a nagyszebeni ellenreformációról a XVIII. században. II. 122.
HERBEVILLE, LUDWIG GR. (császári hadvezér)
— jelentései, 1705., I. 462, 467 ● útja Erdély felé, 1705., I. 467.
HERBORN
—i német tanárok Erdélyben, XVII. sz. I. 337.
HERCEGOVINA
— és Magyarország a középkorban. I. 55 ● története I. 23.
HERCHENHAHN, J. CH.
— I. József korának politikai történetéről, 1786., I. 447.
HERCEGSZÖLLŐS
—i kánonok. I. 250, 252.
HERCZEG Á.
— Manardus Jánosról és műveiről. I. 217.
HERCZEG BEÁTA
— ismertetője Eger védelméről. III. 92.
HERCZEG E.
— Bethlen Gábor uralkodásáról. I. 336.
HERCZEG M.
— a bortermelés hazai fejlődéséről. I. 238.
HERCZEGH FR.
— Sopron megye történetéről a Hunyadiak korában. I. 155.
HERCZEGH JENŐ
— egy fiumei alapításról, 1802., II. 472.
HERCZEGSZŐLLŐSI ISTVÁN (prédikátor)
— szerepe a Rákóczi-korban. III. 114.
HERCZOG, ld. Herzog
HERDEGEN JÁNOS B. (budai provisor)
— utasítása, 1687., I. 416.
HERDER, JOHANN GOTTFRIED
— idézése egy cikkben a nyelvkérdésről. II. 492 ● szózata a magyar nyelv kihalásáról. II. 355 ● szövege Kazinczy fordításában, 1793., II. 602.
HEREND
—i gyár elődje, a tatai majolikaüzem, XVIII. sz. II. 175 ● -i porcelán története. II. 467.
HEREPEI JÁNOS
— Bethlen Gáborról. I. 337 ● Bethlen Miklósról. I. 427 ● a dési ref. iskoláról, XVII—XVIII. sz. I. 328. II. 129 ● a kolozsvári iskoláról, XVII. sz. I. 354 ● Szalárdi Jánosról. I. 348 ● szatmári papokról, diákokról, XVI—XVII. sz. I. 257.
HEREPEY V. ÁRPÁD
— a désaknai sóbányászat történetéről. II. 54.
HERGENROETHER, J. V.
— regestái X. Leó pápa korából. I. 200.
HERIMANNUS AUGIENSIS (Hermann reichenaui szerzetes)
— XI. századi krónikája. I. 47.
HERMANN, ALFRED
— az erdélyi ellenreformáció történetéről 1591—1603 között. I. 311.
HERMANN ANTAL
— Horváth Ádám énekeinek kéziratairól. II. 611 ● a Szilágyi és Hajmásiról. III. 88.
HERMANN, A.
— a marengoi csatáról. II. 531 ● Mária Terézláról mint törvényhozóról. II. 158.
HERMANN, BENEDIKT FRANZ
— a besztercebányai ezüstolvasztásról, 1781., II. 255 ● útleírása a Habsburg-monarchiáról, 1782., II. 238, 254.
HERMANN DÁNIEL
— latin verse Báthori Istvánról. I. 305.
HERMANN EGYED
— az esztergomi érsekség betöltéséről, XIX. sz. II. 579 ● az 1822-i zsinatról. II. 580 ● ism. Pehm életrajzát Padányiról. II. 110 ● a kolostori reformról, 1814—1817., II. 579 ● Kurbély Györgyről. II. 579 ● Mallyó Józsefről. III. 122. ● Ottendorf útleírásáról, 1663. I. 384 ● a teológiai kar történetéről. II. 210 ● a vallásosságról a barokk korban. II. 117 ● és Eberhardt B.
— — a veszprémi papság könyveiről, XIX. sz. II. 588.
HERMANN, E.
— az 1792-i osztrák—porosz szövetségről és Lengyelország 2. feloszlásáról. II. 353, 506.
HERMANN, F.
— Kapisztrán Jánosról. I. 165.
HERMANN, GEORG MICHAEL GOTTLIEB v. (brassói tanácsos)
— brassói kortörténeti munkája, 1688—1800., I. 431, II. 65, 150, 235, 480 ● cáfoló irata a *Supplex Libellus* ellen. II. 379 ● erdélyi szász politikai iratai, 1792., II. 377.
HERMANN GY.
— Temes megye nemesi felkeléseiről, 1797—1809., II. 554.
HERMANN, JOHANN (lőcsei ev. lelkész)
— hálairata a toleranciáról, 1782., II. 274 ● halotti beszéde Mária Teréziáról, 1780., II. 196.

HERMAN JÓZSEF (győri kanonok)
— egyházi beszédei, iratai, 1760—1769., II. 198.
HERMAN OTTÓ
— a halászatról és pásztoréletről. I. 37, II. 43—44.
HERMANN v. SALZA
— és a német lovagrend a Barcaságban, XIII. sz. I. 94.
HERMANNSTADT, ld. Nagyszeben
HERMÁNYI DIENES JÓZSEF (enyedi ref. lelkész)
— iratai és Benkő József. II. 151 ● munkáiból szemelvények. II. 17 ● Nagyenyedi Demokritusa. II. 226 ● önéletrajza és más munkái. II. 18, III. 117.
HERMOLAUS, ld. Moré György
HERNAGOR
—i ütközet, 1813., II. 567.
HEROLD, BASILIUS JOHANNES
— egykorú munkája I. Ferdinánd török harcairól, 1557., I. 275.
HÉRON, DU (lengyelországi francia követ)
— szerepe a Rákóczi-szabadságharc külpolitikai előkészítésében. I. 460—461.
Heros Sinensis
— c. névtelen iskoladráma. II. 227.
HERPAY GÁBOR
— a debreceni ispotályról. I. 246 ● debreceni regestái. I. 13 ● Földes községről. II. 50 ● a magyar és erdélyi reformációról. I. 258 ● tiszántúli hadikölcsönről, 1794., II. 507 ● és Koncz Á.
— — Debrecen történetéről. I. 419.
HERRE, PAUL
— az egyetemes tört. forrásairól. III. 38 ● mint tört bibliográfia szerk. III. 10 ● Zsigmond királyról és Itáliáról. I. 139.
HERRENGRUND
—i rézbánya Besztercebányán, XIX. sz. II. 458.
HERRMANN, ld. Hermann
HERRNHUT
—i mozgalom Magyarországon és Erdélyben, XVIII. sz. II. 122.
HERRSCHAFT, H.
— a bánsági németekről. II. 34.
HERSFELDENSIS, ld. Lambertus
Die Herstellung der Freyheit, 1790., II. 299.
HERTELENDY GÁBOR (altábornagy)
— jegyzetei a francia háborúk idejéből. II. 400.
HERTELENDY KÁROLY
— a győri csatáról, 1809., II. 555.
HERTZBERG (porosz államférfi)
— szerepe a porosz—magyar kapcsolatokban II. József idején. II. 301 ● tárgyalásai Ausztriával, 1790., II. 353.
HERTZBERG, G. F.
— a bizánci és ozmán birodalom történetéről. I. 138, 154.
HERZAN FERENC GR. (püspök, †1804)
— megalapítja a szombathelyi püspöki könyvtárat. II. 588 ● szerepe II. József idején. II. 270.
HERZFELDER ARMAND DEZSŐ
— Kolozsvári Czementes Jánosról. I. 298.
HERZOG JÓZSEF
— Bethlen Gábor síremlékéről. III. 97 ● emlékezete. III. 50 ● Grassalkovich kamarai hitelműveleteiről. II. 182 ● a hitelfőpénztár megszervezéséről. II. 182 ● a magyar provinciális táblától. II. 293 ● a nádori levéltár iratairól. I. 18 ● Pestbudán maradt törökökről, 1686., I. 410 ● Skóciai Szt. Margit állítólagos magyar származásáról. I. 69 III. 65. ● szepesi kamarai levéltári utasításról, 1622., I. 367 ● a tarcali kincstári szőlőről. I. 463, II. 42.
Hesperus
— c. lap magyar vonatkozásai, XIX. sz. II. 409, 447, 586.
HESS ANDRÁS (nyomdász)
— és a Budai Krónika kiadása, 1473., I. 147.
HESSEN
—i harcok az osztrák örökösödési háborúban. II. 105 ● -i német telepesek a Dunántúlon, XVIII. sz. II. 35.
HETES TIBOR
— a hadtört. levéltárról, III. 44
HÉTFALU
— lakóihoz török felhívás, 1788., II. 296.
HETS J. AURELIÁN
— jezsuita iskolákról Magyarországon, XVIII. sz. II. 128.
HETZEL, S. M.
— a temesvári népiskolázás történetéről. II. 279.
HEVENESI GÁBOR (jezsuita, †1715)
— iratgyűjteménye az Egyetemi Könyvtárban. I. 251, II. 214. ● mint a jezsuita történeti adatgyűjtő iskola kezdeményezője. I. 251, II. 137 ● és Timon Sámuel II. 137.
HEVENYESSINÉ
— szarvkői utasítása, 1669., I. 377.
HEVES
— megye bibliográfiája. III. 28.
— — koronaőrző bandériumai, 1790., II. 348—349 ● panasza a török ellen, 1629., I. 364 ● szabadságharcos hagyományai, 1526—1849. III. 92 ● terményei 1804-ben. II 417 ● története. I. 290, II. 106, 121 III. 109 ● újranyomat egy bécsi kiadványt, 1757., II. 183 ● vallási viszonyai. XVIII. sz. II. 121 ● viszonyai a török hódoltság után. I. 418—419.
—i adat megyei törvényszékekről, XIII. sz. I. 96 ● -i alispán, ld. Dévay András. II. 190 ● -i Hatvan község története. II. 50 ● -i insurgens zászlóalj, 1809., II. 554 ● -i mozgalom IV. László ellen. I. 102 ● nagykunsági ref. egyházmegye levéltára. I. 252.
— — története. I. 254.
HEVESY, ANDRÉ
— Mátyás könyvtáráról és miniátorairól. I. 183.
HEVESI LAJOS
— átdolgozása Jelky történetéről. II. 155.
HEVESI SÁNDOR
— kiadta a Bánk bánt. II. 623.
HEYBERGER, A.
— Comeniusról. I. 353.
HEYD, W.
— a levantei kereskedelem történetéről. I. 79.
HEYDENDORF-család
— levelezése, 1732—1753., II. 18.
HEYDENDORF, MICHAEL CONRAD v. (medgyesi tanácsos)
— emlékiratai a XVIII. századról. II. 18, 149, 169, 185, 193, 235.
HEYEK, E.
— Esztergom ostromáról, 1595., I. 317 ● I. Miksa császárról. I. 202.
HEYRET, M.
— Avianói Márkusról. I. 409.
HÉZSER EMIL
— a tállyai ref. egyház történetéről. I. 256.
P. HIDVÉGI ANDREA
— Anonymus nyelvjárásáról. III. 61.
HIDVÉGI MIKÓ FERENC
— erdélyi történeti műve, 1594—1613., I. 305, 318, 323, 328, 330 ● mint portai követ. I. 333.
HIDVÉGI NEMES JÁNOS, ID.
— erdélyi naplója, 1651—1686., I. 425.
HIERAX
— XVI. századi görög krónikájának magyar vonatkozásai. I. 152.
Hieronimus József urnak . . . pásztori levele, 1782., II. 273.
HIERONYMVS A SAXO, ld. Grossing, F. R.
HIEROTHEOS (bizánci szerzetes)
— X. századi térítő munkája. I. 27.
HIETZINGER, CARL BERNHARD v.
— statisztikája a határőrvidékről, 1817., II. 411.
HILD JÁNOS
— pesti városrendezési terve, XIX. sz. II. 628.
HILDEBRAND, JOHANN LUCAS
— építészi tevékenysége Magyarországon, XVIII. sz. II. 146.
HILDEBRANDT
— gyűjteménye a német tört. népénekekről. I. 230.
HILDENSTAB GY.
— közgazdasági viszonyainkról Rákóczi korában. I. 421—422, 463.
HILDESHEIM
—i évkönyvek, XI. sz. I. 30, 48.
HILDT, I. A.
— mint a *Zeitung für Kaufleute* szerkesztője, 1802., II. 470.
HILF LÁSZLÓ
— a szegedi ipar történetéről. I. 206, II. 56, 460.
HILLE, AUGUST
— felekezeti uniós iratának magyar fordítása, 1822., II. 574.
HILLEBRANDT, FRANZ ANTON
— mint kamarai építész Magyarországon, XVIII. sz. II. 231—232.
HILLER, GOTTLIEB
— útleírása Magyarországról, 1807., II. 426.
HILPISCH, ST.
— a Benedek-rend történetéről. I. 60.
HILTEBRANDT, CONRAD JAKOB
— leírása erdélyi és török követségi útjáról, 1656—1658., I. 350

HIMPFNER BÉLA
— az aradi gimnázium történetéről. II. 129 ● a Gellért-legenda énekes szolgálójáról. I. 51.
HINDERBACH, JOHANNES
— folytatása Aeneas Sylvius művéhez III. Frigyesről. I. 158.
HINRICHS, C.
— Podewils porosz követ jelentéseiről. II. 103.
HINTZE, O.
— az osztrák államtanácsról a XVI—XVII. században. I. 283 ● az osztrák és porosz hivatalnokállamról a XVII—XVIII. században. II. 85.
HIPPSICH *és szerzőtársai*
— Savoyai Jenő háborúiról. I. 455.
HIRNER, ALEX
— Fejes Jánosról. II. 489.
HIRSCH, S.
— a német birodalmi évkönyvekről II. Henrik korában. I. 46.
HIRSCHBERG
— életrajza Laski Jeromosról. I. 281.
HIRTENFELD, J.
— a katonai Mária Terézia-rendről. II. 184, 567.
Histoire d'Emeric Comte de Tekeli, 1693., I. 399.
Histoire de la guerre . . . de 1716., (1788). II. 73.
Histoire de Léopold, 1739., I. 447.
Histoire . . . des guerres du Nord et de Hongrie, 1756., I. 447.
Histoire des négociations . . . à Belgrade (1739), 1788. (Laugier), II. 96.
Histoire des Révolutions de Hongrie, 1739. (II. Rákóczi Ferenc), I. 435, 445, 461.
Histoire des troubles de Hongrie, 1685—1686., I. 389, 399.
Histoire du Prince Ragotzi, 1707. (E. Lenoble), I. 444, 445.
Histoire et historiens, 1876—1926., III. 48.
Historia annorum 1264—1279., I. 90.
Historia arcana belli Turcici, 1776. (Schmettau), II. 94.
Historia . . . Báthori Sigmundnak hadairól 1596., I. 306.
Historia conventus Jauriensis (1809). II. 544.
Historia diplomatica de statu religionis evangelicae, 1710,, I. 249.
Historia domestica S. N. Patakiensis S. J., 1663—1753., I. 413.
Historia Soc. Jesu Budae . . . recuperatae. I. 412.
Historiae Ecclesiasticae, Politicae et Literariae, 1725., I. 342.
Historiae Hungaricae literariae . . . lineamenta, 1745. (Rotarides Mihály), II. 139.
Historisch-politisches Journal, 1792—1793., II. 409.
Historische Anmerkungen eines Kronstädters, 1631—1660. I. 350.
Historischer Krönungskalender für Hungarn, 1791., II. 363.
Hivatal eggy . . . szabad hadi karnak . . . tartására, 1793., II. 503.
HLATKI JÓZSEF (jezsuita)
— *Kritik* c. vitairata a jozefinizmus ellen, 1782., II. 266.
HLATKY JÓZSEF
— a körmöcbányai céhekről, iparról. I. 209, 242 ● a körmöci Szentháromság-emlékről. II. 233 ● Simai körmöci rajziskolájáról. II. 585 ● és Schröder Károly.
— — a körmöci középiskolák történetéről. I. 266, II. 130.
HOBERDANACZ JÁNOS
— portai követségi iratai, XVI. sz. I. 279.
HOCHENEGGER, ld. Hohenegger
HOCHENLEITER, LUKAS (bécsi könyvárus)
— röpirata, 1786., II. 264.
HOCHER, JOHANN PAUL (udvari kancellár)
— abszolutista jogeljátszási elmélete. I. 413. ● állítólagos véleménye a Wesselényi-összeesküvésről. I. 393, 395 ● szerepe I. Lipót elnyomó rendszerében. I. 395.
HOCHHOLZER, MATTHIAS
— beadványa a lőcsei kereskedőtestület nevében, 1791., II. 389.
HOCHMEISTER MÁRTON (szebeni nyomdász)
— nagyszebeni kalendáriuma, 1790., II. 258, 286 ● nyomdájának lapkiadói szerepe, 1788-tól. II. 339—340, 408.
HOCK, C.
— *Anti-Tebeldi* c. irata, 1848., II. 560.
HOCK, C.—Bidermann, H. I.
— az osztrák államtanácsról. II. 181, 281, 301, 352, 485.
HOCKL, N. H.
— a bánsági nemzetiségi viszonyokról. II. 38.
HOCKS, E.
— II. Piusról és a török hatalomról. I. 175.
HOČLVAR, N.
— a reformáció kezdetéről Jugoszlávia területén. I. 254.
HODINKA ANTAL
— adaléka Pécs történetéhez. I. 418 ● Bizánc történetéről, XII. sz. I. 411 ● a bosnyák bogumilokról. I. 94 ● Chmelnickij Bogdánról. I. 354 ● emlékezete. III. 50 ● az ipeki pátriárka és I. Lipót viszonyáról. I. 420 ● ism. Vitković munkáját a csajkásokról. II. 75, 126 ● Kálmán przemysli csatájáról, 1099., I. 73 ● a karlócai békéről. I. 411 ● II. Károly leveleiről. II. 91 ● a kárpátaljai ruszinokról. II. 125 ● a munkácsi gör. kat. püspökségről. I. 17, 124, 424, II. 124 ● az orosz évkönyvek magyar vonatkozásairól. I. 27, 46, 48—49, 51, 89, 168 ● orosz könyvárusokról Magyarországon. II. 127 ● a pécsi rác támadásról, 1704., I. 460 ● ruszinokról a Rákóczi-szabadságharcban. I. 460, II. 97 ● a szerbek középkori történetéről. I. 76 ● Szt. Istvánról szláv forrásokban. I. 47 ● tanulmányai a bosnyák-diakovári püspökségről. I. 94 ● a tokaji görög kereskedő társulatról, XVIII. sz. II. 59—60 ● és Thallóczy Lajos.
— — oklevéltára a horvát véghelyekhez. I. 18, 199 ● részletei a Cyrill és Metód-legendából. I. 28.
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY
— állattenyésztése. II. 438 ● fokozódó jobbágyterhei, XVIII. század. II. 50, 167 ● gazdaságföldrajza II. 43 ● környékének régi vízrajza. II. 43 ● lakossága a XVIII. századtól. II. 50 ● leírása Szőnyi Benjamintól, 1753., II. 50 ● leírása, 1819., II. 419 ● népi építkezése, XVIII. sz. III. 118 ● története, irodalma., II· 106, 455, III. 23 ● -i anyakönyvi feljegyzések, 1765., II. 203 ● -i felkelés, 1753., II. 93, 106 ● -i halászat története. II. 43 ● -i paraszt pénzkölcsöne II. József- nek. II. 254 ● -i paraszság rétegződése a XVIII. században. II. 50 ● -i ref. egyház története. I. 255, II. 120—121 ● -i ref. iskolák története. II. 120, 130 ● -i ref. lelkész, ld. Szőnyi Benjamin ● -i telepítések, XVIII. sz. II. 50 ● -i templomépítés, XVIII. sz. II. 146.
HODOR KÁROLY
— Bihar megye főispánjairól. III. 63 ● Erdély ítélőmestereiről, 1365—1848., I. 117 ● Erdély regestumáról, XVII. sz. I. 328.
HODOSSY BÉLA és Harsányi István
— két pataki dalgyűjteményről, XVIII. sz. II. 625.
HODOSSY LÁSZLÓ
— elégiája Mária Terézia halálára, 1780., II. 196.
HODRUS
—i ércmosógép, 1726., II. 54.
HÓDTAVI
— csata, 1282., I. 102.
HODŽA, M.
— *Der Slowak* (1848) c. irata. II. 494.
HOEN, M. v. és szerzőtársai
— az 1809-i háború történetéről. II. 553.
HOENERBACH, WILHELM
— Idrisiről. III. 61.
HOENIGER, R.
— a kontinentális zárlatról. II. 478.
Hof—Schematismus, 1789., II. 300.
HOFBAUER, CLEMENS MARIA (bécsi szerzetes)
— vallásos köre és Széchenyi Ferenc gr. II. 572, 579.
HOFBAUER LÁSZLÓ
— Döbrentei Gáborról. II. 620 ● az erdélyi akadémiai mozgalmak történetéről. II. 402, 620.
HOFER, JOHANN
— Kapisztrán Jánosról. I. 161, 165.
HOFFER ENDRE
— kiadta Keresztesi József naplóját. II. 234, 341, 400.
HOFFINGER, JOHANN GEORG (bányaorvos)
— a dohányzásról, 1772., 1790., II. 164, 435 ● véleménye és értekezése a nemesérc-feldolgozás egészségügyi hatásáról, 1787., 1790., II. 255, 457.
HOFFMANN, ALFRED
— III. Frigyes kapcsolatairól Magyarországgal. I. 175, 177.
HOFFMANN EDIT
— emlékezete. III. 50 ● középkori könyvkultúránkról. I. 180 ● Mátyás budai címerfestőjéről. I. 183 ● Pozsonyról a középkorban. I. 157 ● régi magyar bibliofilekről. I. 184, 216 ● a Széchényi-könyvtár kéziratairól. I. 135, 180, 183, III. 44. ● Váradi Péter könyvtáráról. I. 216.
HOFFMANN JÁNOS (I. Ferdinánd tanácsosa)
— beszéde Erdély elfoglalása ellen, 1551., I. 302 ● kincstárnoki szerepe. I. 283.

HOFFMANN, LEO
— a bánsági németek történetéről, 1717—1848., II. 33—34 ● egy temesvári nagykereskedőről a XVIII. században. II. 59 ● a temesvári szerb és görög kereskedőtársulat tagjairól. II. 60.
HOFFMANN LIPÓT ALAJOS (pesti egyetemi tanár)
— *Babel és Ninive* c. röpiratai, 1790., II. 314, 325—326, 343, 350, 403 III. 123 ● ellen Szeitz Leó támadása. II. 267 ● irata a szabadkőművesekről, 1796., II. 518 ● mint a *Pester Wochenblatt* szerkesztője. 1785., II. 241 ● üdvözlő irata II. József Pestre érkezésekor, 1788., II. 299 ● a városi polgárságot szervezi, 1790., II. 352.
HOFFMANN, M.
— Gyertyános történetéről. II. 248.
HOFFMANN, V.
— egy osztrák gyapotüzemről, XIX. sz. II. 465 ● a linzi gyapjúgyárról. II. 175 ● O'Donnell pénzügyi rendszeréről. II. 560 ● az osztrák devalvációról, 1810., II. 560.
HOFHAUSER MARGIT
— a kereskedőtestületek mozgalmairól, XVIII—XIX. sz. II. 384, 387, 471.
HOFMANNSEGG GR.
— utazásai Magyarországon, 1793—1794. II. 425, 438.
HOFMEISTER, A.
— az itáliai határgrófságokról a X. században. I. 41.
HOHENEGGER LŐRINC (győri kanonok)
— irata a felekezetek uniójáról, 1822., II. 574 ● irata Wellingtonról, 1815., II. 566 ● lefordítja Török József versét, 1815., II. 565 ● naplója Győr ostromáról, 1809., II. 544 ● válasza Berzeviczynek az evangélikusok helyzetéről, 1825., II. 574, 576.
HOHENHEIM
—i gazd. intézet, XIX. sz. II. 432.
HOHENLINDEN
—i osztrák vereség, 1800., II. 531.
HOHENZOLLERN (ld. Brandenburg és Poroszország alatt is)
— Albert Achilles és Mátyás király. I. 172 ● Frigyes és Magyarország, III. 73 ● ház és Mátyás király. I. 173.
HOLÁK, J.
— a városi jog keletkezéséről Szlovákia területén. I. 126.
HOLBACH, d', PAUL H. D.
— és Bessenyei. III. 121 ● és Martinovics filozófiai munkája. II. 512.
HOLBERG LAJOS (dán író)
— regényének magyar átdolgozása, 1783., II. 304.
HOLDER, G.
— a baranyai németségről. II. 37.
HOLDER—EGGER, O.
— Lambertus-kiadása. I. 47 ● Windecke-kiadása I. 110.
HOLÉCZY MIHÁLY
— ismertetése Komáromról, 1825., II. 480 ● a komáromi földrengésekről, 1824., II. 483 ● a Tolna megyei selyemtenyésztésről, 1830., II. 443.
HOLICS
— leírása, 1821., II. 419 ● -i majolikaüzem alapítása és története. II. 175, 466—467 ● -i majoros utasítása, 1660., I. 377 ● -i uradalom juhtenyésztése, 1812., II. 440.
HOLIK FLÓRIS (ld. Banfi Florio alatt is)
— Istvánffy Miklósról. I. 227—228.
HOLKÓ MÁTYÁS (ev. lelkész)
— munkái. II. 494 ● szerepe a kishonti irodalmi társaság megalapításában, 1808., II. 489, 494.
HOLL BÉLA
— az Officium Rákóczianumról. III. 111.
HOLL IMRE
— a budai várról, várpalotáról. III. 65 ● a visegrádi palota kápolnájáról. III. 72.
HOLLÁN ERNŐ
— Károly főhg. katonai írásairól. II. 486 ● Mária Terézia hadvezéreiről. II. 104.
HOLLANDIA
— diplomáciája és Bethlen Gábor. I. 340 ● interveníója a magyar protestánsok védelmében. I. 396, 402, 423 ● kölcsönt ad Bécsnek, XVIII. sz. II. 61 ● követe a Portán, ld. Haga Cornelius, XVII. sz. I. 340 ● követei Bécsben, ld. Hamel Bruinincx Gellért ; Hop Jakab ● követeinek bécsi jelentései, 1670—1720., I. 401 ● követének küldi iratát Bethlen Miklós, 1704., I. 440 ● közvetítése Rákóczi és a bécsi udvar között, 1705—1706., I. 440, 450, 468 ● közvetítő szerepe a pozsareváci békében, 1718., II. 74 ● szerepe a Földközi-tenger vidékén, XVII. sz. I. 340 ● és Törökország a harmincéves háború korában. I. 340 ● zálogba kapja a magyar réz- és higanytermelést. I. 416 ● -i admirális : Ruyter és a magyar gályarabok. I. 396 ● -i egyetemek magyar diákjai. I. 268, II. 110, 133, 210 ● -i egyetemen tanult magyarok, ld. Bethlen Miklós gr.; Borosnyai Nagy Zsigmond ; Decsy Sámuel ; Haller Gábor ; Hatvani István ; Köleséri Sámuel ; Miskolczy (Szigyártó) János ; Pataki István ; Perliczy János Dániel ; Tolnai Dali János ● -i hittudós : Coccejus János erdélyi követői. I. 431 ● -i kézirata Bod Péter egyháztörténetének. II. 215 ● -i kivitele a magyar réznek és higanynak, XVII—XVIII. sz. I. 416, II. 61 ● -i levéltári adatok a magyar gályarabok ügyéről. I. 396 ● -i szárm.: G. von Swieten udv. orvos. II. 160 ● -i szélmalomról cikk, 1817., II. 467 ● -i tudós és utazó, ld. Tollius Jakab, XVII. sz. ● -i utazása, jegyzetei, naplói.
— — gr. Bethlen Mihálynak, 1691—1695., I. 432 ● gr. Bethlen Miklósnak, 1661—1663., I. 428 ● Hatvani Istvánnak, 1746—1748., II. 133 ● Miskolczy (Szigyártó) Jánosnak, XVIII. sz. II. 24 ● névtelen diáknak, 1815—1817., II. 429 ● gr. Teleki Józsefnek, 1759—1761., II. 154 ● br. Wesselényi Miklósnak, 1821—1822., II. 429.
—i utazási kézikönyv, 1783., II. 237 ● -i vásárlásai Nádasdy Ferencnek, 1665., I. 388.
HOLLÓSY BÉLA
— Faludi Ferencről. II. 144.
HOLMAYER, F. és Weiser, F.
— a katolikus iskolaalapításokról. I. 266.
HOLOTIK, L.
— a szlovák történelem periodizálásáról. III. 54.
HOLTZER, H.
— a magyar textiliparról. II. 466.
HOLUB JÓZSEF
— a Budai Krónika említéséről, 1488., I. 147 ● dunántúli egyházi nagybirtokról a XVI. sz. elején. I. 206 ● egyházi nemesek jogállásáról. I. 124 ● az életkor szerepéről a középkori jogban. III. 63 ● az 1290 : 21. tc. magyarázatáról. I. 91 ● az 1522-i országgyűlésről. I. 221 ● az 1591-i délvidéki harcokról. I. 316 ● a főispán és alispán viszonyáról. I. 118 ● Hodinka Antalról. III. 50 ● Istvánffy munkájáról, családjáról. I. 227 ● ism. Ivić munkáját a bolgár telepekről. II. 34 ● a kir. vármegyék eredetéről. I. 69 ● a leánynegyedről. III. 63 ● Lubenau utazásáról. I. 314 ● magyar alkotmánytörténete. I. 58—59 ● párizsi levéltári kutatásai. I. 20 ● Szekszárdról a török után. I. 418 ● Tagányi Károlyról. III. 52 ● a tolnai reformációról. I. 256 ● a török ellen tervezett 1455-i hadjáratról. I. 165 ● visszaemlékezése Áldásy Antalra, III. 49 ● Zala megye történetéről. I. 96, 118. III. 75.
HOLUBY J.
— a zsolnai ev. egyház történetéről. I. 257.
Holz- und Wald-Ordnung für Ungarn, 1770., 1788., 1795., II. 164, 251, 437.
HOLZKNECHT, G.
— II. József egyházpolitikai reformjairól. II. 269.
HOLZMANN, MICHAEL és Bohatta, Hans
— névtelen és álnevű kiadványokról. III. 41.
HOLZMANN, R.
— III. Sándor pápa és Magyarország viszonyáról. I. 56, 76 ● új Wattenbach-kiadása. I. 28, 46.
HÓMAN BÁLINT
— adaléka a nyomdászat történetéhez. II. 134 ● Csák Máté állítólagos pénzveréséről. III. 70 ● az első adó kérdéséről. I. 77 ● esztergomi oklevélpárról, 1256., III. 68 ● a forráskutatás, történetírás történetéről. I. 11, 20, II. 136 III. 48 ● a II. Géza korabeli névtelenről. II. 43 ● Hevenesi Gáborról. II. 137 ● a honfoglalásról. I. 34 ● Károly Róbert gazdaságpolitikájáról. I. 95, 117 ● a középkori magyar pénztörténetről. I. 25, 56, 59, 79, 92, 117 ● a magyar hunmondáról. I. 32, 39 ● a magyar nép nevéről. I. 28, 32—33 ● a magyar történeti bibliográfiáról. III. 11 ● a magyar történetírás első korszakáról. I. 42 ● a magyar városokról az Árpád-korban. I. 98 ● mint történetíró. III. 50 ● a nápolyi Anjoukról Magyarországon. I. 116 ● a Nibelung-ének történeti elemeiről. I. 39 ● őstörténetünk keleti forrásairól. I. 25 ● pálos breviárlumokról. I. 180, 211 ● pénztörténeti bibliográfiája. III. 26 ● Sörös Pongrácról. III. 51 ● a székelyek eredetéről. I. 81 ● Szt. Istvánról. I. 68 ● a Szt. László-kor Gestáról. I. 42, 87, 89 ● társadalmi osztályokról

XI. sz. I. 77 ● a XIV. századi aranyválságról. I. 122, 127 ● újabb őstörténeti kutatásokról. I. 32 ● a veszprémvölgyi oklevélről. I. 54 ● a zágrábi püspökség alapításáról. I. 74 ● és Szekfű Gyula.
— — Magyar Története, I. 20—21, 57, 115, 123, 153, 161. III. 23.
HOMEROS
— és Zrínyi Miklós. III. 104.
HOMOLYAI REZSŐ
— az adókezelésről Mária Terézia korában. II. 182.
HOMONNA
— és a Drugeth-család. I. 259 ● reformációja. I. 255, 259 ● -i bizottsági jelentés. III. 41.
HOMONNAI-család
— gazdatisztjei ellen vizsgálat, 1627., I. 370.
HOMONNAI BETTI
— Veér Judit életéről. I. 432.
HOMONNAI DRUGETH BÁLINT
— levelei. I. 319 ● naplója. I. 318 ● és Rákóczi Zsigmond versengése, 1607—1608., I. 328 ● utasítása a csicsvavári udvarbírónak, 1636., I. 370.
HOMONNAI DRUGETH GYÖRGY
— gazdatisztjének reverzálisa, 1655., I. 370 ● támadása Bethlen Gábor idejében. I. 334 ● utasítása a juhok tizedeléséről. I. 370.
HOMORÓDKARÁCSONFALVA
—i székely felirat. III. 60.
HOMORÓDKEMÉNYFALVA
—i unitárius egyház története. I. 255. III. 86.
HOMORÓDSZENTPÁL
—i unitárius egyház története. I. 255.
HOMPESCH BR.
— szerepe a magyar—porosz kapcsolatokban 1790 körül. II. 301.
HONNECOURT, VILLARD DE (francia építőmester)
— magyarországi működése, XIII. sz. I. 67.
HONORIUS, III. (pápa)
— iratai és balkáni politikája, XIII. sz. I. 56, 93.
HONT MEGYE (ld. Kishont alatt is)
— birtokosai az Árpád-korban. III. 67 ● ismertetése Bél Mátyás művében. II. 19 ● leírásai, 1791—1824., II. 417 ● török sérelmei, 1630., I. 364 ● -i alispán, ld. Lipthay Imre. I. 368 ● -i ellenállás az 1820-as években. II. 571 ● -i ev. esperesség története. I. 254 ● -i főispánok, ld. Balassa Bálint (XVII. sz.); Batthyány Vince gr. (XIX. sz.) ● -i magánleváltárak középkori oklevelei. I. 12 ● -i peres bajvívások, XIII. sz. I. 118 ● -i szárm.: Csaplovics János; Vályi Klára ● -i táblabírák, ld. Cházár András, Prónay Pál ● -i török hadjárat, 1552., I. 290.
HONTERUS JÁNOS
— compendiuma az erdélyi szászok jogairól, 1544., I. 293 ● reformátori szerepe és iratai. I. 260 ● térképe Erdélyről, 1532., III. 85.
HONTHEIM, J. N. (trieri püspök, ld. Febronius alatt is)
— munkája a római püspök hatalmáról, 1763., II. 202.
HONTI JÁNOS
— Anonymusról. I. 44.
HOÓR-TEMPIS J.
— Zsigmond szerepéről a bázeli zsinaton. I. 140.
HOP JAKAB (bécsi holland követ)
— intervenciója, 1698—1700., I. 423.
HOPPE, J. H. M.
— angol technológiai iratainak átdolgozásai, 1819—1820., II. 464.
HÓRA, ld. Horia
HORÁNSZKY LAJOS
— Batsányi Jánosról. I. 470, II. 546, 556, 604 ● Károlyi Árpád és Thallóczy L. körről. III. 50 ● Napóleonról és Magyarországról. II. 556.
HORÁNYI ELEK
—írói lexikonai, 1770—1812., I. 10, II. 216 III. 9, 40. ● kiadta Bethlen János históriáját, 1789., I. 348.
— — Forgách Ferenc históriáját. I. 226.
— levelei. II. 216 ● a magyar korona történetéről, 1790., II. 348, 594 ● rőpiratai, 1790—1791., II. 262, 298, 313—314, 326, 330 ● szerepe a Hazafiui Magyar Társaság alapításában, 1779., II. 219 ● a Temesi Bánságról, 1782., II. 235 ● és Trenk Frigyes. II. 330 ● tudománytörténeti munkássága. II. 216, 596 ● válasza Hoffmann Lipót iratairа. II. 313—314, 326.
HORATIUS
— és Berzsenyi Dániel. II. 613—614 ● hatása Magyarországon. II. 605, 610 ● és Kazinczy Ferenc. II. 603 ● és Kisfaludy Sándor. II. 612 ● és Vályi Nagy Ferenc. II. 374 ● és Virág Benedek. II. 610.
HORECZKY FERENC
— Gvadányi Józsefről. II. 374.
HORGER ANTAL
— Ráskai Lea nyelvjárásáról. I. 213.
HORHI MIKLÓS
— méhészkönyve, 1645., I. 344.
HORIA (Nicolae Ursu)
— bécsi útjai, 1779—1784., II. 287 ● felkelésének forrásai. II. 149, 235, 284—286.
— — irodalma. II. 286—290.
— kivégeztetése. II. 288, 290.
Horja und Kloska, 1785., II. 286.
HORLER MIKLÓS (és mások)
— Budapest műemlékeiről. III. 78, 119.
HORMAYR, JOSEF FRH. V.
— *Archiv* c. lapjának magyar vonatkozásai. II. 407, 408, 534, 586 ● és az egykorú magyar irodalom. II. 593 ● I. Ferencről és Metternichről. II. 570 ● János főhg. seregéről 1809-ben. II. 553 ● mint az osztrák hazafiság irodalmi propagátora. II. 552 ● mint az *Archiv für Geographie* szerkesztője, 1810—1830., II. 409.
HORN EDE
— II. Rákóczi Ferencről. I. 455.
HORN ÉMILE
— II. Rákóczi Ferencről. I. 455, 472 III. 114 ● Szt. Istvánról. I. 68.
HORNA, R.
— Mária Terézláról és a boszorkányperekről. II. 194.
HORNÉ (tanító)
—hoz jegyzetek 1809-ből. II. 555.
HORNECK, ld. Stájer Ottokár
HORNIG KÁROLY BR.
— kiadta Padányi Biró M. naplóját. II. 105, 110.
HORNIGK, P. W. V.
— kameralista irata. I. 413, 416, II. 57.
HORNYIK JÁNOS
— emlékezete. III. 50 ● Kecskemét város történetéről. I. 13, 246, 419, 449, 458, II. 51, III. 50, ● a szerbekről Rákóczi idején. I. 460.
HORNYIK JÓZSEF
— Katona Józsefről. II. 624.
L'Horoscope de Pologne
— c. rőpirat magyar átdolgozása, 1790. II. 317.
HORPÁCS
—i prépostság. III. 64.
HORPÁCSI ILLÉS
— cselekátai jobbágyokról, XVII. sz. III. 83.
HORTOBÁGYI ÁGOST
— somogyi írói névtára. III. 41.
HORVÁT
— bánok, ld. Batthyány Ferenc, Berisző Péter, Erdődy János, Gyulai Ignác, Lackfi István, Zrínyi Miklós alatt is. I. 136, 203, 277, 381, 386, II. 360 ● bibliográfiák. I. 10. III. 35 ● csapatok a francia háborúkban, XVIII. sz. II. 531, 564—565.
— — a török háborúkban, XVII—XVIII. sz. I. 411, II. 74, 296.
— egyháztörténet. I. 17 ● források, okmánykiadások. I. 17—18, 28, 53, 56, 199, 232, 381, II. 84, 150, 213 ● főurak és az Anjouk. I. 103 ● határvidék keletkezése. I. 288, II. 75—76.
— — és a vallásunió. I. 424.
— irodalom, művelődés. I. 379, II. 128, 498 III. 86, 104, 119 ● kapcsolatai a Zrínyi—Wesselényi mozgalomnak, XVII. sz. I. 394 ● karabélyosok Wallenstein alatt. I. 340 ● kollégium Bécsben. II. 150 ● közjogi elmélet (pacta conventa), XVIII. sz. II. 359—360, 378 ● krónikások naplóírók, ld. Keglevich Péter, Kercselich A. B., Ráttkay György ● magyar—román szövetség terve, XVII. sz. I. 394 ● magyar viszony, 1712., II. 84. III. 66.
— — 1790 k. II. 355, 358—360, 385.
— nemzeti és nyelvkérdés. II. 355, 358—360, 498 ● népköltészet és Hunyadi. I. 160 ● népszokások, népviselet, XIX. sz. II. 414—416, 424 ● pandúrok a XVIII. sz. háborúiban. II. 104, 183 ● szokásjog, XVI—XVIII. sz. II. 49, 169 ● tartománygyűlés, 1712. II. 68, 82 ● telepítések. I. 238, II. 39 ● történeti emlékek. I. 4—5, 17 III. 82 ● történeti repertórium. I. 9 III. 35 ● történetirodalom. I. 9, 120, 239, 381, II. 213, 150 ● véghelyek. XV—XVI. sz. I. 18, 199 ● vonatkozásai Zrínyi Miklósnak. I. 379, 381.
— — Zrínyi Péternek. I. 393—394.
HORVÁTORSZÁG (ld. Szlavónia alatt is)
— és Ausztria. I. 277. 393,, II. 82, 84, 359 ● és Bosznia

I. 136 ● és Ferdinánd. I. 278, 280 ● és Fiume kérdése. II. 197, 393 ● és Istvánffy Miklós. I. 227 ● és Janus Pannonius. I. 184—185 ● leírásai, XVIII—XIX. sz. II. 151, 236, 410—415, 424 ● és Magyarország a középkorban. I. 17, 53, 56, 73—74 III. 66 ● országgyűlési követei. I. 415, II. 355, 359—360 ● és az osztrák vámrendszer, 1773., II. 174 ● postaútjai, 1761., II. 177 ● és a Pragmatica sanctio. II. 84 ● és a reformáció. I. 254, II. 333 ● és a tatárjárás. I. 97 ● térképei, 1788., 1808., II. 236, 413 ● és a 15 éves török háború. I. 317 ● története. I. 23, 74, II. 137 ● és Velence. I. 17 ● és Vitéz János. I. 184 ● -i bányászat. II. 255, 457 ● -i birtokviszonyok. I. 78, II. 42 ● -i boszorkányperek. II. 91 ● -i francia uralom. II. 557 ● -i hajózás, kereskedelem. II. 257 ● -i huszitizmus. I. 141 ● -i iskolák. II. 128 ● -i jobbágyság viszonyai. I. 238—239, II. 49, 169 ● -i krónikások, naplóírók, ld. Keglevich Péter, Kercselich A. B., Pethő Gergely, Ráttkay György ● -i pálos kolostorok. I. 17 ● -i pályája Skerlecz Miklósnak. II. 385 ● -i parasztmozgalmat. III. 84, 103 ● -i pestis, 1738—1745., II. 97 ● -i piaristák. II. 116 ● -i sajtó kezdetei. II. 240 ● -i urbáriumok. I. 238 ● -i utazások, XVIII—XIX. sz. III. 22, 237—238 414, 420, 424 ● -i végvárak, védővonal. I. 288, 316.

HORSETZKY, A. V.
— a XIX. századi hadjáratokról. II. 500.

HORSTENAU, GLAISE V.
— Ausztria harcairól I. Ferenc korában. II. 567.

HORTOBÁGY
—i apátságok. III. 64 ● -i puszta élete. II. 43 ● -i utazása Glatz Jakabnak. II. 420.

HORVÁTH ÁDÁM, ld. Pálóczi Horváth

HORVÁTH ANTAL TIBOR
— a csornai konventről. III. 69 ● a premontrei kolostorokról. I. 61.

HORVÁTH AMBRUS
— Koppi Károlyról. II. 584.

HORVÁTH ANDRÁS, ld. Pázmándi Horváth Endre

HORVÁTH ANDRÁS, ld. Szkhárosi Horváth

HORVÁTH BALÁZS
— Kazinczy kassai szerepléséről. II. 600.

HORVÁTH BÁLINT
— az Árpád-ház nemzetségfájáról. I. 57 ● a tihanyi apátság alapításáról. I. 64.

HORVÁTH BOLDIZSÁR, ld. Petrichevich Horváth

HORVÁTH CYRILL
— a Gellért-legendáról. I. 51 ● a Gyulafehérvári Glosszákról. I. 130 ● huszita nyelvemlékeinkről. I. 131 ● kiadta Apáczai Cseri Logikáját. I. 354.
— — Csokonai munkáit. II. 608 ● Kisfaludy Károly munkáit. II. 621 ● a RMKT I. kötetét. I. 130, 179, 214.
— ródexirodalmunkról tanulmányai. I. 212—213 ● a László-himnuszról. I. 214 ● a Legenda Aureáról. I. 213 ● a Margit-legendáról tanulmányai. I. 88, 213 ● Michael de Ungariáról, XIII. sz. I. 180 ● nemzeti irodalmunkról a reformációig. I. 179, 212 ● Pállya Istvánról. II. 227 ● a régi magyar irodalom történetéről. I. 179, 212, 268, 374, II. 141 ● Szt. László legendáinkról. I. 52, 213 ● Temesvári Pelbártról. I. 181, 213—214.

HORVÁTH DETRE
— Szalárdi Jánosról. I. 348.

HORVÁTH DEZSŐ
— Ányos Pálról. II. 302.

HORVÁTH DÖME
— Bánk bán-kiadása. II. 623.

HORVÁTH ELEK
— Pápay Sámuelről. II. 596.

HORVÁT ENDRE, ld. Pázmándi Horvát

HORVÁTH ENDRE
— magyar—görög bibliográfíája. III. 22 ● Zavirász Györgyről és könyvtáráról. II. 478.

HORVÁTH E.
— a pornói apátság történetéről. I. 64.

HORVÁTH FERENC IFJ.
— a szilágypéri ref. egyházról. I. 256.

HORVÁTH GÁBOR (jezsuita)
— vallási irat-fordítása, 1725., II. 108. III. 118.

HORVÁTH G.
— a honfoglalók természetrajzi ismereteiről. I. 38.

HORVÁTH GYULA
— Pest magyar lakosairól, XVII—XVIII. sz. II. 63.

HORVÁTH HENRIK
— Buda középkori művészetéről. I. 134, 186 ● a budai pénzverdéről. I. 135 ● a kézműipar fejlődéséről. I. 125, 135, 156, 187 ● a renaissance-kori művészetről Magyarországon. I. 185 ● Zsigmond király koráról. I. 133, 136.

HORVÁTH IGNÁC
— Reviczky János Ferenc könyvtáráról, 1742., II. 136.

HORVÁTH IGNÁC ISTVÁN (jogtanár)
— jogi munkája, 1788—1790. II. 294.

HORVÁTH ISTVÁN (jezsuita)
— vadosfai prédikációja, 1753., II. 110.

HORVÁTH ISTVÁN
— adatai, történetírói munkássága. II. 595 ● ajánlása Vályi Nagy írásához. II. 572 ● bírálata Pápay irodalomtörténetéről. II. 596.
— — Schwartner oklevéltanáról. II. 591.
— Boldog Margit életéről. I. 88 ● az 1809-i nemesi felkelésről. II. 544 ● és Guzmics Izidor ● Horvátországról. I. 74 ● kéziratai. III. 50 ● kiadta Kazinczy és Szemere szonettjeit. II. 603, 619 ● Kun László haláláról. I. 102 ● a magyar hadrendszer történetéről. II. 559 ● a magyar nyelv régi maradványairól. I. 212 ● magyar nyelvi pályázatokról, 1821., II. 618 ● Magyarország régi nemzetségeiről. II. 395 ● a Marczibányi jutalomtételről. II. 621 ● mint Kazinczy körének tagja. II. 619 ● Nagy Lajosról és Mátyásról. II. 595 ● naplója. II. 395, 400, 583, 595 ● Orseoló Péter származásáról. I. 72 ● őstörténeti ábrándozásai. II. 505 ● szépirodalmi évkönyve, 1812—1815. II. 621 ● szerepe a nemzeti öntudat fejlesztésében II. 590 ● véleménye Napóleon politikájáról, 1809., II. 557 ● Verbőczi Istvánról. II. 193, 196, 207 ● Verseghy Ferenc elleni irata, 1806., II. 597.

HORVÁTH ISTVÁN
— Gödöllő történetéről. II. 50, 168.

HORVÁTH JÁNOS, LOMNICI
— szerepe a Szepesség reformációjában. I. 219.

HORVÁTH JÁNOS (fehérvári püspök)
— mint egyházi lapszerkesztő, 1820—1824., II. 407 ● Pestalozziról, 1824., II. 584 ● Szt. Istvánról, 1825. II. 575 ● Tóköz viszonyairól, 1823., II. 417.

HORVÁTH JÁNOS
— közjogi tanulmányai. II. 81.

HORVÁTH JÁNOS
— barokk ízlésről irodalmunkban. I. 361, III. 107 ● Dugonics Andrásról. II. 303 *Ének a gazdagrul.* I. 213 ● Gyöngyösi sormetszetéről. III. 107 ● három virágénekről. III. 89 ● Katonáról s a Bánk bánról. II. 625 ● Kazinczy emlékezetéről. II. 600 ● Kisfaludy Károlyról. III. 126 ● Kisfaludy Sándorról. II. 611 ● a középkori magyar vers ritmusáról. I. 214 ● a magyar irodalmi műveltség kezdeteiről. I. 65, 130, 179, 212 ● a magyar irodalmi műveltségről a humanizmus korában. I. 130, 133, 181, 184, 194, 214, 215 ● a magyar irodalmi népiességről. II. 141, 145, 609, 623 ● Sylvester Jánosról. I. 259, III. 86 ● a Szabács Viadaláról. III. 77 ● a szendrői hegedős énekről. III. 88 ● a XVI. sz. irodalomtörténetéről. III. 87.

HORVÁTH JÁNOS (IFJ.)
— az Árpád-kori latin irodalomról. III. 64 ● a ritmikus prózáról. I. 87 ● a tihanyi alapító levélről. III. 62.

HORVÁTH JENŐ
— angol—magyar kapcsolatokról. III. 66, 116 ● az Árpádok diplomáciájáról. I. 57 ● az erdélyi szász városokról. I. 127, 158, 210 ● Mátyás nyugati diplomáciájáról. I. 175 ● Rákóczi diplomáciájáról. I. 468, III. 116 ● Savoyai Jenőről. II. 73 ● Széchenyi első angolútjáról. II. 430 ● tanulmányai. I. 468 ● a történetkutatásról Békés megyében. III. 49.

HORVÁTH JENŐ, RÓNAI
— Báthori István magyar seregéről. I. 310 ● Bocskai szabadságharcáról. I. 321 ● emlékezete. III. 50 ● az 1664-i hadjáratokról. I. 386—387 ● Magyar Hadi Krónikája. I. 22, 60, II. 96, 103, 296, 555 ● Mátyás hadi dolgairól. I. 172—175 ● Nádasdy Ferencről, XVIII. sz. II. 104 ● Nagyvárad visszafoglalásáról, 1692., I. 411 ● nézete a török források hiteléről. I. 232 ● a szileziai hadjáratról, 1757., II. 184 ● a várnai csatáról. I. 163 ● Zrínyi Miklósról (kiadással). I. 379—380, 386.

HORVÁTH JÓZSEF
— a vármegyei ellenállásról, 1823., II. 571.

HORVÁTH JÓZSEF
— a dombrádi ref. egyházról. III. 86.

HORVÁTH JÓZSEF ELEK
— *Bánk bán* c. tragédiája, 1816., II. 626 ● A nemzeti

csinosodásról, 1819., II. 621 ● válasza Pázmándi Horvát Endrének, 1809., II. 550.
HORVÁT KÁROLY
— VIII. Kelemen hadi vállalatairól. I. 317.
HORVÁTH K.
— Mohácsról II. József korában. II. 254.
HORVÁTH K.
— Rákóczi itineráriumáról. I. 459.
HORVÁTH KONSTANTIN
— a bibliafordítás kérdéséről az 1822-i zsinaton. II. 579—580 ● az „Egyházi értekezések" történetéről. II. 407 ● Limoges-i Jánosról. I. 65 ● Szegedy Róza leveleiről. II. 612 ● Verseghy Ferencről. II. 273, 605.
HORVÁTH KOZMA, ld. Petrityevity
HORVÁTH KR.
— a soproni gimnáziumról. II. 131.
HORVÁTH LAJOS
— Sámbár Mátyásról. I. 373.
HORVÁTH MAGDA
— a török veszedelemről a német közvéleményben. I. 230.
HORVÁTH MARGIT
— Klimó pécsi könyvtáralapításáról, 1774., II. 212.
HORVÁTH MIHÁLY (teológiai tanár)
— közgazdasági, statisztikai munkái XIX. sz. II. 410, 430, 473.
HORVÁTH MIHÁLY (részben Hatvani Mihály néven)
— adalékai János király külviszonyaihoz. I. 281 ● az Anjouk alatti kereskedelemről. I. 128 ● a bécsi kamarai levéltár magyar vonatkozásairól. I. 19 ● brüsszeli okmánytára. I. 20, 110, 153, 199, 233, 325, 333, 338, 342 ● Corvin Jánosról. I. 173 ● élete, történetírása. III. 48, 50 ● előszava Fessler átdolgozásához. II. 593 ● az első esztergomi érsekről. I. 70 ● Erdély állapotáról Fráter György halála után. I. 303 ● az 1514-i parasztháborúról. I. 207 ● az 1764-i országgyűlésről. II. 190 ● az 1802-i országgyűlésről. II. 532 ● Fráter György életéről. I. 302 ● *Huszonöt év Magyarország történetéből*. II. 570—571 ● az ipar és kereskedelem történetéről Magyarországon. I. 21, 98, 125, 156, 208, 242—243, 421 ● a kereszténység első századáról Magyarországon. I. 70 ● kismartoni regestái. I. 15, 365 ● *Magyar regesták* . . . 1228—1643., I. 16 ● *Kisebb tört. munkái*. I. 156, 170, 173, 207, 281, 302, II. 44, 55, 190, 464, 477 ● *Magyarország történelme*. I. 20—21, 36, 234, 415, 454, 466, II. 25—26, 67, 79, 82, 91, 93, 97, 100, 103, 105, 120, 158, 183, 190—191, 203, 244, 262, 270, 276, 281, 284, 290—291, 293—295, 343, 380, 398, 483, 500, 506, 513—514, 526, 528, 531—532, 539—540, 552—553, 555, 560—561, 570 ● *Párhuzam* (a honfoglaláskori műveltségről) I. 37 ● Szt. István első egyházi összeköttetéseiről. I. 70 ● a XVI. sz. első feléről. I. 281 ● *Töredékek a bányák történetéből*. I. 170 ● *Történeti zsebkönyv*. I. 303 ● Zrinyi Ilonáról. I. 402, 460.
HORVÁTH ÖDÖN
— Bredeczky Sámuelről. II. 416, 580, 584.
HORVÁTH PÁL (nándorfejérvári vicebán)
— jelentése, 1504., III. 80.
HORVÁTH PÁL
— nemzetgazdasági elvekről, XVIII—XIX. sz. II. 79, 92, 190, 384.
HORVÁTH, PAVEL
— szlovák jobbágylevél-kiadása. III. 84.
HORVÁTH PÉTER
— a jászokról és kunokról, 1801., II. 595.
HORVAT, R.
— a Pécs környéki horvát településről a XVIII. sz. elején. II. 39.
HORVÁTH R.
— Laskai Osváthról. I. 212.
HORVÁTH SÁNDOR (több szerző)
— a Domonkos-rendről. I. 61, 130, 212 ● a dunántúli evang. mozgalmakról, 1680., I. 401 ● Kapisztrán Jánosról. I. 161 ● Károlyi Sándor utasításáról, 1701., I. 421 ● a két Zrínyi leveleiről. I. 290, 381 ● a liptói és turóci registrumról. I. 113 ● a nyitrai piaristákról. II. 131 ● a Perényi-családról. III. 43. ● Pest megye fölméréséről, 1789., II. 293 ● és Thallóczy L.
— — alsó-szlavóniai okmánytára. I. 18 ● Jajca történetéről. I. 153.
HORVÁTH STANSITH GERGELY, GRADECZI
— a csepregi hitvitáról, 1591. I. 264 ● és Lám Sebestyén III. 86.
HORVÁTH STANSITS IMRE (szepesi alispán)
— köszönőirata a türelmi rendeletért. II. 272 ● mint az 1791-i kereskedelmi bizottság tagja. II. 33 .
HORVÁTH TIBOR
— a türjei prépostságról. II. 117.
HORVÁTH TIBOR ANTAL
— a szentkereszti apátságról. III. 64. ● a szombathelyi ötvösségről. II. 146 ● a XVI. sz.-i pénztörténetről. III. 90.
HORVÁTH ZOLTÁN
— a nagyszalontai gimnáziumról. II. 131.
HORVÁTH ZOLTÁN
— a nagykőrösi céhekről. II. 56, 460.
HORVÁTI-család
— lázadása a XIV. sz. végén. I. 136 ● származása. III. 69.
HORVÁTI JÁNOS
— mint Durazzói Károly híve, XIV. sz. I. 136.
HORVATOVICH, MARCUS ANTONIUS
— verse Gyulay Ignáchoz, 1814., II. 564.
HORVAY RÓBERT
— a lőcsei kereskedő társulatról, 1737—1805., II. 58, 478 ● *Német szóra menő debreceni diákok*. II. 278.
HOSIUS (pápai nuncius)
— jelentései, XVI. sz. I. 278.
HOSSZUTÓTHY GYÖRGY
— jelentése erdélyi követségéről, 1627., I. 338.
HOTKÓCZ
—ra Kazinczy utazása, 1811., II. 422.
HOUBEN, H. H.
— a rendőrségről és cenzúráról. II. 404.
HOUDEK, I.
— a liptói jobbágyságról. III. 84 ● a rózsahegy céhekről. II. 56.
HOUTTE, H. VAN
— II. József államainak kereskedelméről. II. 260.
HOWORTH
— a mongolok történetéről. I. 96.
Hozzá-adás . . . az . . . urbariumbéli rendhez, 1770., II. 191.
HÖCHSMANN, JOHANN
— Erdély történetéről a reformáció korában. I. 297.
— — a XVIII. században. II. 29, 123.
— Honterus Jánosról. I. 260 ● a Rákóczi-szabadságharcról Erdélyben. I. 467.
HÖCHSTÄDT
—i csata, 1704., I. 468.
Höchste Welt- und Kriegshäupter, 1718., II. 72.
HÖDL JOACHIM (plébános)
— alkalmi versei, 1793—1798., II. 504, 522—523.
HÖDL, R.
— a Laudon-ezred történetéről. II. 74.
HÖFLER, C.
— Ausztria történetéről, XVII—XVIII. sz. I. 453, II. 67 ● a cseh huszita mozgalom történetíróiról. I. 111, 141 ● Gallas gr. diplomáciai levelezéséről. I. 453 ● iratkiadása Brandenburg, Ausztria és Magyarország viszonyára, XV. sz. I. 172 ● a második bolgár birodalom alapításáról. I. 76 ● a pápai politikáról a XVI. sz. elején. I. 200.
HÖGYES ENDRE
— szerk.: orvoskari emlékkönyv. II. 210.
HÖGYÉSZ
—i lelkész, Beliczay János. II. 580.
HÖKE LAJOS
— Bihar megye végzéséről a nyelv ügyében. II. 493 ● kiadta Czindery Pál beszédét 1796-ból. II. 529 ● Magyarország helyzetéről 1820—1825-ben. II. 571.
HÖLL JÓZSEF és Miksa, ld. Hell
HÖLLRIEGL, J.
— a renaissance-kori kerámiáról. I. 187.
HÖLTY, LUDWIG
— és Dayka Gábor. II. 607.
HÖPFINGER JAKAB
— beadványa a kereskedelmi bizottsághoz, 1791., II. 390.
HÖRK JÓZSEF
— az eperjesi ev. kollégium történetéről. I. 267, II. 129, 246 ● a jozefinizmusról. III. 122 ● a sáros-zempléni ev. esperességről. I. 254, II. 121 ● a tiszakerületi ev. püspökökről. I. 257 ● Vitnyédy Istvánról. I. 387, 394.
HÖRL GYULA
— Bersenyi és Horatius összevetéséről. II. 614.
HRABÁR NÓRA
— Mazeppáról. I. 469.
HRABOWSZKY GYÖRGY (palotai ev. lelkész)
— Deccard Kristóf életéről. II. 131 ● a dunántúli ev. prédikátorokról. I. 257 ● egyházi irata, 1787., II. 276 ● gyászbeszéde XVI. Lajosról, 1793., II. 505 ● prédikációja II. Lipót koronázásakor, 1790., II. 365 ● válasza Magyar Dánielnek, 1790., II. 333—334.

HRADEK
—i réztermelés. II. 459.
HRADSZKY JÓZSEF
— a reformációról a Szepességben. I. 253 ● supplementuma Wagner szepesi okmánytárához. I. 11 ● a szepesi menedékkről a tatárjárás idején. I. 96 ● a szepesi tízlándzsásokról. I. 80.
HRIAGYEL MÁRTON (sajópüspöki plébános)
— verses fordításai, XVIII. sz. II. 225.
HRITZ LAJOS
— Czelder Orbánról. I. 457.
HROTSVITHA (apáca)
— német drámájának fordítása 1520 körül. I. 214.
HRUSSÓ
—i udvarbíró utasítása, 1667., I. 377.
HUBAY ILONA
— az 1609-i *Avisó*ról. I. 362 ● Kazinczyról mint könyvbarátról. II. 589 ● Mátyás nyomtatott törvénykönyvéről. I. 174 ● röplap- és újságlap-bibliográfiája. I. 197, 230, 444, 468, II. 66, 70, 72. III. 21, 94 104.
HUBAY K.
— kiadta Babocsay feljegyzéseit Tarcalról. I. 412.
HUBER, ALFONS
— adalékai Ausztria régi történetéhez. I. 35 ● Ausztria és a porta diplomáciai kapcsolatairól. 1658—1664., I. 386 ● Ausztria pénzügyeiről I. Ferdinánd alatt. I. 284 ● Ausztria történetéről. I. 22, 366, 376 ● Erdély megszerzéséről és Fráter György haláláról. I. 302 ● I. Ferdinánd és Izabella tárgyalásairól. I. 302 ● Gertrud megöletéséről. I. 93 ● kiadta Beidtel munkáját az osztrák központi igazgatásról. I. 283., II. 281, 485 ● a legrégibb magyar alkotmányról. I. 69 ● a magyar–török harcokról 1440—1443 között. I. 163 ● Magyarország hűbéres tartományait ól. I. 121 ● Magyarország viszonyairól IV. László alatt. I. 101
— — III. András alatt. I. 102.
— az osztrák központi igazgatás történetéről. I. 283., II. 85, 180 ● a stájer rímes krónikáról. I. 90 ● Studien c. tanulmányai az Árpád-kori magyar történetről. I. 56, 93 ● Szt. István törvényeiről. I. 32 ● és Dopsch, A.
— — az osztrák birodalom történetéről. II. 85.
HUBERT FERENC
— apologetikus egyházi munkája, 1783., II. 269.
HUBERTH TÁDÉ
— építészeti munkája, 1824., II. 468.
HUBERTUSBURG
—i béke, 1763., II. 103, 183, 185.
HUDECZEK, K.
— az osztrák kereskedelmi politikáról 1815—1848 között. II. 477.
HUDITA, I.
— Erdély és Franciaország diplomáciai kapcsolatairól, 1635—1683., I. 326—327, 344, 429, 432 ● okmánytára e műhöz. I. 325, 343, 351 ● okmánytára a román tartományok történetéhez. I. 294.
HUDRA JÁNOS
— a zempléni piaristákról. II. 116.
HUDUD AL — ÁLAM
— szövegének magyar őstörténeti vonatkozásai. I. 24.
HUEBNER ANDRÁS (= Antonius páter)
— följegyzései a Harruckern-családról, XVIII. sz. II. 42.
HUET ALBERT (szász comes)
— szerepe, XVI. sz. III. 94.
HUFFELMANN, A.
— Clémence de Hongrie francia királynéról. I. 122.
HUGELMANN, K.
— ism. J. Redlich munkáját az osztrák birodalomról. II. 485 ● a magyar korona visszahozataláról, 1790-ben II. 347.
HUGO (itáliai király)
— és a magyar kalandozások. I. 41.
HUGYECZ ANTAL
— a szizeki csatáról. I. 317.
HULSIUS, LEÓ
— munkája Magyarországról, 1595., III. 94.
HUMBERT, JEAN
— XVIII. századi utazókról Magyarországon. II. 343
HUMBOLDT VILMOS
— és Révai Miklós. II. 597.
Humillimi, perpetuique fideles subditi, 1790., II. 354.
HUMMEL, N.
— a dienesmonostori apátságról. III. 63 ● a honfoglalás előtti szláv kereszténységről. I. 37.
HUN
— bolgár birodalom a Pontusnál. I. 32.
— — népek. I. 25. III. 57.
— magyar krónika és szerzője, XIII. sz. I. 30, 43,87 ·
— — monda. I. 32, 39—40, 87.
— származás kérdése a régi irodalomban. I. 30, 31, II. 138, 213, 594—595 ● székely írás. I. 39 ● uralom Magyarország területén. I. 35. III. 58.
HUNFALVY JÁNOS
— Pestbudáról és környékéről. II. 482.
HUNFALVY PÁL
— Bolla Mártonról. II. 379 ● emléke. III. 50 ● a magyarok eredetéről. I. 31 ● Magyarország etnográfiájáról I. 31, 35, 38 ● Oláh Miklósról. I. 224 ● a románok-történetéről. I. 143—144 ● Sinkai krónikájáról. II. 496 ● a székely kérdésről. I. 81 ● válasza Vámbérynek a magyarok eredetéről. I. 31.
Hungaria
— c. vers Bethlen Gáborról, 1621., I. 331.
Hungaria fida Austriae, 1743., II. 102.
Hungaria graviter aegra, 1790., II. 313.
Hungaria liberrima, 1790 körül. II. 318.
Hungariae Regiae Majestitis . . . intimandum, 1675., I. 392.
Hungarisch- und Venetianisches Kriegs-Theatrum, 1717. II. 70.
Hungarische Prädicanten — Unschuld, 1675., I. 391.
Hungarns Aufklärung, 1790 (Hatvani István). II. 332.
Hungarus dis—interessatus, 1790—1791 (Okolicsányi József). II. 324, 362.
Hungarus pro lege, 1790 (Okolicsányi József). II. 324.
HUNKÁR ANTAL
— emlékiratai az 1809-i harcokról. II. 544.
HUNT-PÁZMÁN
— nemzetségbeli Forgách család. I. 15, 457.
HUNTER, WILLIAM
— útleírása Magyarországról. II. 424.
HUNYA S.
— Endrőd történetéről. II. 50.
HUNYAD
— megye bányászata. II. 55, 298.
— — erdőhátvidéki jobbágyszolgálatai. II. 49 ● és a Horia-felkelés. II. 284—286 ● és a Hunyadiak. I. 162 ● leírása, 1780., II. 151 ● levéltárai. I. 12 ● magyar és román népessége. I. 154 ● török kárai, 1788., II. 296 ● történeti földrajza. I. 124 ● viszonyai, XVI. sz. I. 303 ● -i éhinség Basta idején. I. 312 ● -i kalugyer. Sofronie. II. 204 ● -i nemes, Sombori László. II. 552 ● -i székbíró, Bajesdi Vitán Sándor. II. 284 ● -i táblai assessor, Bálya József. II. 285 ● -i tört. kirándulás. III. 41.
— várának zálogba vétele, 1617., I. 334 ● -i főesperesség története. II. 115, III. 64.
HUNYADI-család (XV. sz.)
— és a Cilleiek konfliktusa. I. 165 ● emlékei Gyulafehérvárott. I. 186 ● hollós címere. I. 162 ● a magyar drámairodalomban. II. 613 ● a népköltészetben. I. 160, 169—170 ● nevelője, Szánoki Gergely. I. 184 ● és a Sforzák kapcsolatai. I. 169 ● síremlékei. I. 162 ● származásának kérdése. I. 162.
HUNYADI GR.-család
— uradalmai a XIX. sz. elején. II. 426, 448.
HUNYADY B.
— a hajduvárosok régi közigazgatásáról. II. 52.
HUNYADI FERENC
— irata a nyelvújítás ellen, 1795., II. 617.
HUNYADI ILONA
— a keltákról a Kárpát-medencében. I. 35.
HUNYADI JÁNOS
— élete, pályafutása; róla irodalom. I. 151, 160—165, III. 75, 88 ● felesége, ld. Szilágyi Erzsébet ● és Giskra. I. 149, 165 ● a magyar irodalomban. II. 221, 304, 610—612 ● nándorfehérvári győzelme, 1456., I. 156, 165 ● a néphagyományban, költészetben. I. 160, III. 75 ● és Ozorai Pipo. I. 138, 162 ● és Pannoniai András. I. 130 ● török elleni harcai. I. 150, 152, 160—165 ● és Vitéz János diplomáciája. I. 161, 164.
HUNYADI LÁSZLÓ
— élete és kivégeztetése. I. 165—166 ● a magyar irodalomban. II. 374, 610, 620.
HUNTER, F.
— II. Ferdinánd történetéről. I. 366 ● Wallenstein történetéről. I. 339.
HURMUZAKI, EUDOXIUS
— román történeti kiadványai. I. 12, 294, 308, 325, 342, 352, 453, 472, II. 73, 75, 122.
HUSA, VÁCLAV
a cseh történet korszakairól. I. 22 ● a huszita-probléma irodalmáról. III. 74.

Huščava, A.
— János diák liptói hamisításáról, XIV. sz. I. 113 ● Liptó megye településéről. III. 71 ● egy nagyszombati iratról, 1490., I. 201.
Husz János
— történeti szerepéről irodalom. I. 140—141.
Huszár F.
— az erdélyi fejedelmi hatalomról. I. 295.
Huszár Gál (reformátor)
— adatai, munkássága; róla irodalom. I. 261, III. 86 ● Oláh Miklós ellen írt sorai. I. 269—270
Huszár Imre (szerzők)
— *Egy francia követség keleten.* II. 96 ● *Hazánkra vonatkozó külföldi újsághírek,* XVI—XVII. sz. I. 230 ● a huszárok eredetéről. I. 174 ● a katonai Mária Terézia-rendről. II. 184 ● Kübeck naplóiról. II. 545 ● Mátyás fekete seregéről. I. 174.
Huszár Lajos
— Bethlen Gábor pénzeiről. I. 336 ● a budai pénzverésről II. Lajos korában. I. 220 ● az éremművészetről Erdélyben. I. 298 ● János király dénárairól. III. 90 ● a körmöcbányai éremvésőkről, XV—XVII. sz. I. 242 ● a kuruckor érmészetéről. I. 464 ● Mátyás pénzeiről. I. 173 ● megjegyzései Istvánfi cikkére Szapolyairól. I. 277 ● a munkácsi pénzverőről. I. 336 ● mutatója a Numizm. Közleményekhez. III. 26. ● a segesvári pénzverőről Zsigmond korában. I. 138 ● Szt. István pénzeiről. I. 79 ● a Vár-ásatások éremanyagáról. III. 60, 78.
Huszár László
— Katona József főügyészi dolgozatairól. II. 623.
Huszka József
— *Ornamentikai adatok a magyarok őstörténetéhez.* I. 81 ● a székelyföldi falképekről a XV—XVI. században. I. 135.
Huszt
—i árszabás, 1629., I. 372 ● -i bizottság jelentése., III. 41 ● -i vár egytelkes nemeseinek rendtartása, 1624., I. 336.
— — leltárai, 1667., 1699., 1702., 1704., I. 433, 462 ● utasításai, 1669—1673., I. 433.
—i várbörtönben Kocsárdi Gálfi J. fogsága. I. 304.
Huszti András
— jogi munkája, 1742.; róla irodalom. II. 90.
Huszti Dénes
— IV. Béla itáliai vásárlásairól. I. 100 ● Kazinczy és Berzeviczy vitájáról. II. 451 ● az olasz—magyar kereskedelmi kapcsolatokról a középkorban. I. 129 ● a szabad földbirtok kérdéséről az Árpád-korban I. 78.
Huszti István
— mint Rákóczi orvosa. III. 114.
Huszti István
— jogi munkája, 1745., II. 90.
Huszti József
— Aeneas Sylvius humanista törekvéseiről. I. 159 ● Andreas Pannoniusról. I. 180 ● Anjou Renéről. I. 185 ● bírálata Balogh Jolán Mantegna-cikkéről. I. 182 ● Calcagniniről Magyarországon. I. 217 ● Callimachus Mátyáshoz intézett költeményeiről. I. 149. ● emlékezete. III. 50 ● Francesco Maturanzio magyar vonatkozásairól. I. 184 ● Ivanics Pálról. III. 76 ● Janus Pannoniusról. I. 133, 185 ● magyar királyok vatikáni horoszkópjairól. I. 182 ● Mantegnáról és Janus Pannoniusról. I. 185, III. 78 ● Mátyás humanista udvaráról. I. 182 ● platonista törekvésekről Mátyás udvarában. I. 182 ● Thebaldeus költeményéről Mátyáshoz. I. 169 ● Valagussáról és Janus Pannoniusról. I. 185 ● Vergeriusról. III. 61 ● a Szt. Istvánkori latinságról. III. 78.
Huszti R. Sámuel
— alkalmi versei, 1790., II. 346.
Huttkay L.
— Mikes Kelemenről. I. 442 ● Napóleon régi magyar irodalmáról. II. 557.
Hübner Emil
— a ceglédi r. k. egyház történetéről. II. 51 ● Nagykőrös salétromfőzéséről a török alatt. I. 246.
Hüffer, H.
— Ausztria és Poroszország politikájáról a francia forradalom ellen. II. 353, 506 ● a Campoformio-i békéről. II. 529 ● az 1799—1800-i háborúról. II. 530 ● a rastatti kongresszusról és a 2. koalícióról. II. 530.
Hügel Ferenc
— irata a marhabetegségekről, 1800., II. 438.
Hybl, Fr.
— Rosztiszláv macsói bánságáról, XIII. sz. I. 97.
Hypatios-krónika
— Árpád-kori magyar vonatkozásai. I. 49, 75, 98.
Hyppolit (Estei; ferrarai hg.)
— Ferrarában. I. 185 ● kíséretében Calcagnini, 1517., I. 217 ● mint egri püspök. I. 205 ● mint esztergomi érsek. I. 171 ● szerepe Magyarországon. I. 203 ● uradalmi számadáskönyvei (Hyppolit-kódexek). I. 155, 205.

I.
— Gallas gr. diplomáciai iratairól. I. 453.
I. A. W. (= Willandt vagy Wieland)
— protestáns hálairata, 1781., II. 272. III. 122
I. C. E., ld. Eder József Károly
I. B. v. B.
— beadványa a temesvári kereskedők nevében, 1791. II. 388.
I. J.
— naszádosokról, 1525. III. 79.
I. M. S-R
— irata II. József magyarországi jobbágyreformjáról, 1785., II. 290.
I—R, ld Szilágyi Sándor
I. W.
— késmárki prostestáns köszönő beszéde, 1782., II. 274.
I—Y J-s, ld. Illésy János
Iași, ld. Jassy
Ibarra gr.
— hívására De Feller besztercei útja, XVIII. sz. II. 152.
Ibn Fadlán
— X. századi szövege. I. 24, III. 56.
Ibn Haukal
—X. századi szövege. I. 24.
Ibn Ruszta
— X. századi szövege. I. 24.
Ibrahim pasa
— levele Bethlen Gáborhoz. I. 334.
— — a kassai főkapitányhoz, 1632., I. 364.
Ibráhim—Ibn—Jakub
— X. századi arab kereskedő útleírása. I. 25, III. 56.
Iczkovits Emma (ld. Iványi alatt is)
— az erdélyi Fehér megyéről a középkorban. I. 80.
Idea de Palatino, 1790., II. 324.
Idea principum, 1712., II. 66.
Idea rectificationis portarum, 1802., (Ujházy Sámuel). II. 527.
Idrisi, ld. Edrisi.
Idvességes intés, 1815., II. 573.
Igaz haza-fiúi fel-jegyzések, 1785., II. 290.
Igaz Hazafi (= Szuhányi X. Ferenc)
— *Feljedezett álorcza* c. irata, 1794., II. 505.
Az igaz hazafi, 1792., (Osvald Zsigmond). II. 359, 523.
Igaz katholikus magyar. 1790., II. 333.
Igaz keresztény tolerantia, 1822., II. 574.
Igaz Sámuel
— mint lapszerkesztő, XIX. sz. II. 404, 621.
Igazházy de Szabad (álnév)
— *Antwort* c. röpirata, 1741., II. 99.
Igló
— város képe 1770., körül. II. 179.
— — leírása, 1813., II. 480 ● levéltára. I. 13 ● története. II. 63, 179, 483.
—i ev. egyház ünnepei, 1790., 1791., II. 365, 369 ● -i ev. karnagy, J. Blasius. II. 365 ● -i ev. lelkész, Jónás András. II. 235 ● -i gimnázium könyvtára. I. 440 ● -i krónika a Rákóczi-korból: Szentmiklóssy Godofréd. I. 439—440 ● -i rektor, T. Steller. II. 458 ● -i találkozó Mátyás és Ulászló között, 1486., I. 171.
Ignotus
— *Martinovicsék.* II. 515.
Ihnát András
— Báthori István orosz háborúiról. I. 310.
Ihrer k. k. ... Majestät ... Massregeln, 1778., II. 195.
Iklad
—i német telepítések, XVIII. sz. II. 36.
Ila Bálint
— az árvai közbirtokosság levéltáráról. III. 41 ● a dézsma adminisztrációjáról. I. 370 ● az első magyar ev. főiskola tervéről. I. 374 ● az 1614-i linzi egyetemes gyűlésről. I. 368 ● Gömörmegyéről. I. 80, III. 67 ● Gömör megye iskolázási viszonyairól, XVIII. sz. II. 207 ● a Gömör megyei levéltárakról. I. 12 ● a gömöri jobbágyságról, XVII—XVIII. sz. I. 377, II. 43, 168 ● az írás szerepéről a XVII. századi gazdasági igazgatásban. I. 377 ● megjegyzései Csapodi Cs.

tanulmányához Bars megye nemzetiségi viszonyairól. II. 37 ● az Orsz. Levéltár filmtáráról. III. 44 ● a Szentgyörgyi és Bazini grófok birtokainak kialakulásáról. I. 123, 155 ● a Thurzó-család levéltáráról. I. 364 ● a Thurzó-levéltár protestáns egyháztörténeti iratairól. I. 365, III. 101.
ILEŠIĆ, FRAN
— Rajić történetírói működéséről. II. 498.
ILGEN, TH.
— a régi német történetírókról. I. 158.
ILIA (Illia) ANDRÁS
—nak tévesen tulajdonított egyháztörténeti munka 1730., II. 137.
ILIE, G.
— a bánságt román telepítésekről. II. 38.
ILJINSKIJ, G.
— Biborban született Konstantinról. I. 27.
ILLAVA
— középkori okmánytára. I. 13 ● -i hitvalló, Mascinius Tóbiás, XVII. sz. I. 396 ● -i superintendens: Kalinka Joachim. I. 392.
ILLEI JÁNOS
— adatai, irodalmi működése. II. 227 ● Boethius-fordítása. I. 224 ● jezsuita iskoladrámái, 1767., 1789., II. 226.
ILLÉS BÉLA
— Rákóczi orosz kapcsolatairól. I. 469.
ILLÉS JÓZSEF
— az Anjou-kori társadalomról és adózásról. I. 118 ● az Árpád-kori adózásról. I. 95 ● emléke. III. 50 ● Hajnik Imréről. III. 50.
— — házassági vagyonjogról. I. 59 ● szerződési jogról. I. 59 ● trónöröklésről. I. 59.
— Bevezetése a magyar jogtörténetbe. I. 193, 221 ● a honfoglalás-kori társadalomról. I. 37 ● az istenítéletekről. I. 59 ● a jobbágyság jogi helyzetének kialakulásáról. I. 206 ● a magyar címerről és kir. címről 1804 után. II. 538 ● a Quadripartitumról. I. 285 ● a vármegyék eredetéről. I. 69 ● Verbőczi Hármaskönyvéről. I. 193.
ILLÉSHÁZY GÁSPÁR GR. (trencséni főispán)
— emlékiratai, 1608—1622. I. 341, 358 ● -hoz Bethlen Gábor levelei, 1619—1629., I. 333—334.
ILLÉSHÁZY ISTVÁN GR. (nádor; † 1609)
— adatai, iratai; róla irodalom. I. 313 III. 96 ● beszédei. I. 313, 364 ● és Bocskai István levelezése, 1605—1606. I. 319 ● hűtlenségi pere. I. 227, 313 ● levelezése. I. 319, 364, 368 ● naplójegyzetei, 1592—1603., I. 313 ● utasítása a szepesi kamarához, 1608. I. 367.
ILLÉSHÁZY ISTVÁN GR.
— mint a trencséni nemes felkelés vezére, 1797., I. 522—523.
ILLÉSHÁZY JÁNOS GR.
— országgyűlési jegyzetei, 1790., II. 342.
ILLÉSHÁZY JÓZSEF GR. (trencséni főispán)
— és J. B. Magin szlovák irodalmi köre 1728 körül II. 92.
ILLÉSHÁZY MÁTYÁS
— végrendelete, 1509., I. 199.
ILLÉSHÁZY MIKLÓS GR.
— fellépése a szatmári béke ellen. II. 67 ● kéziratos naplója. II. 66 ● mint kancellár, 1715., II. 87.
ILLÉSHÁZY-könyvtár
— prefektusa: Bucsánszky György. II. 550.
ILLÉSY JÁNOS (= y. s; I—y J—s)
— Balassa Bálintról. I. 271 III. 89 ● a bányavidéki végvárakról, 1609., I. 367 ● a debreceni szűcsökről, 1449., I. 158 ● egri vitézekről. III. 95 ● az erdélyi levéltárakról 1770-ben. II. 194 ● az 1754—55-i nemesi összeírásról. II. 31 ● gr. Forgách Ádám katonai rendtartásáról, 1648., I. 367 ● Görcsöni Ambrusról. III. 88 ● Igló levéltáráról. I. 13 ● az insurgensek egyenruhájáról, 1797., II. 529 ● ism. Kele J. munkáját a Jászkunság megváltásáról. II. 53.
— — Széll F. Bessenyei-kiadását. II. 222.
— a jászkún kerületek visszaállításáról, 1745., II. 52 ● a Jászkunság eladásáról a német lovagrendnek. I. 417 ● Kanizsa 1664-i ostromáról. I. 386 ● a kincstár hegyaljai szőlőgazdálkodásáról, XVII. sz. I. 421 ● kivonata Liptó XVI. sz.-i jegyzőkönyvelből. I. 316 ● gr. Koháry Istvánról. I. 398 ● Komáromi Csipkés György bibliájáról. I. 390 ● Léva ostromáról, feladásáról, 1663., 1665., I. 386, III. 105 ● *Limbus-darabok*. I. 401 ● Loósy Imre egri püspöki beiktatásáról. I. 373 ● *Művelődéstörténeti adatok*. I. 335 ● a Nádor-huszárezredről a hétéves háborúban. II. 184 ● nekrológia. III. 50 ● a nemes testőrség felállításáról 1760-ben. II. 159 ● a német lovagrend meghonosítását célzó törekvésekről. I. 94, 289, III. 68. ● Nógrád meghódolásáról, 1663., I. 386 ● *a Nova Transylvanica* c iratról. I. 344 ● Pálóczi Horváth *Hunniás*áról. II. 304 ● Passardi János selyemtenyésztőről. I. 417 ● Pesti Mizsér Gáborról. I. 259 ● a selyemtenyésztés állapotáról 1771-ben. II. 167 ● Szalkay Antalról. II. 354, 374 ● a szolnoki várról. I. 288—290 ● a tokaji bor védelméről 1737-ben. II. 61 ● a vásárszabadalmak jegyzékéről. I. 244 ● a végvárak XVI—XVII. századi viszonyairól írt közleményei. I. 287, 367 ● Zsámboky Jánosról. I. 227 ● és Pettkó Béla.
— — a királyi könyvekről. III. 84.
ILLGERN A.
— a lőcsei ev. egyház történetéről. I. 256.
ILLYRIA, ld. Horvátország
Illyrischer Kongress, 1791. II. 361.
ILONA (szerb hercegnő)
— mint II. Béla neje. I. 76.
ILOSVAY-család
— története, XIV. sz. I. 124.
ILOSVAI SELYMES PÉTER
— XVI. századi verse Toldiról. I. 131. III. 88,
ILOSVAI-kódex
— és a Szt. Istvánnak tulajdonított Intelmek. I. 52.
ILLYEFALVI L.
— a Lengyelországnak elzálogosított szepesi városokról. I. 157, 209.
ILLYEFALVI V. ALADÁR
— Faludi Ferenc költészetéről. II. 144.
ILLYÉS GÉZA
— a küküllői ref. egyházmegye levéltáráról és papjairól. I. 253, 257.
ILLYÉS ISTVÁN (püspök)
— feljegyzései a Rákóczi-szabadságharc idejéből. I. 438, 462.
ILLYÉS PÁL, ld. Edvi Illyés
ILLYRIA
— mint francia tartomány, XIX. sz. II. 415, 478, 556—557 ● mint politikai követelés, 1790. II. 361.
ILWOF, FR.
— a stájer rendi gyűlésekről a XVIII. században. II. 180 ● a XVIII. századi vízszabályozásokról. II. 178 ● a török betörésekről Stájerországba. I. 176.
IMBROS
— sziget kormányzója: Kristobulos, XV. sz. I. 151.
IMETS FÜLÖP
— a székely mozgalmakról a hazai fejedelmek alatt. I. 297.
IMMICH, M.
— az európai államok történetéről, 1660—1789. I. 376, 409, III. 112 ● XI. Ince pápáról. I. 409.
IMRE
— király és II. András viszálya, XIII. sz. I. 89, 93.
— — oklevelei. I. 91 ● párthívei és az Aranybulla. I. 95.
— Szt. (herceg).
— — élete (XI. sz.); róla irodalom. I. 69.
— Legendája. I. 51 ● kanonok összeállítja a váradi káptalan statutumait, 1374., I. 130.
IMRE A.
— Mikes Kelemenről. I. 442.
IMRE LAJOS
— *A botcsinálta doktor Molièrenél és Kazinczynál*. II. 602 ● a debreceni szűcsök szabályairól, XVI. sz. I. 242—243 ● Heltai Gáspár meséiről. I. 299 ● a magyar Faustról (Hatvani István). II. 217.
IMRE SAMU
— Bárczi G. könyvének vitájáról. III. 62.
IMRE SÁNDOR
— Alvinczi Péter életéről. I. 338, 374 ● Beregszászi Nagy Pál életéről. II. 597 ● Kazinczy iskolai inspektorságáról. II. 279.
— — nyelvújításáról. II. 616.
— középkori irodalmunk stílusáról. I. 212 ● a néphumorról a magyar irodalomban. I. 269, II. 609 ● a nyelvújítás tévedéseiről. II. 616 ● az olasz költészet hatásáról a magyarra. I. 269, 379, II. 144, 612
IMRE SÁNDOR
— Apáczai Csere Jánosról. I. 353 ● Bessenyei pedagógiai vonatkozásairól. II. 220 ● bevezetése Teleki Sámuel útinaplójához. II. 154 ● kiadta Teleki László iratát a gyermeknevelésről. II. 584.
IMREFFY ISTVÁN
— írata Mária Terézia halálára, 1781. II. 195.

IMREH B.
— *Papok, lévíták, mesterek a marosi ref. egyházmegyében*, XVII—XIX. sz. I. 257.
IMRIK JÓZSEF
— a Pragmatica sanctio keletkezéséről. II. 84.
In libellum ... Baronis a Trenck, 1790. II. 335.
INAMA-STERNEGG, K.
— Justi kameralista szerzőről. II. 161.
INÁNCS
—on a hajdúk kibékítése, 1607., I. 329.
INCE
— III. (pápa) feddőlevele II. Andráshoz. I. 93.
— — levelezése. I. 56 ● és a magyar balkáni, terjeszkedés. I. 93—94. III. 67.
— IV. pápához IV. Béla levele. I. 97 ● VII. (pápa) regestái. I. 171 ● XI. (pápa) iratai és szerepe a török visszafoglaló háborúban a XVII. sz. végén. I. 395. 406—407, 409, 411.
INCHOFER MENYHÉRT
— *Annales ecclesiastici* c. magyar egyháztörténete 1644-ből. I. 55, 60.
INCZE GÁBOR
— kiadta *A reformáció és ellenreformáció korának ... íróí* c. sorozatot. I. 252, 331, 346, 374, 388, 397, 463, 465 III. 98 ● a ref. imádságról a XVI—XVII. sz.-ban. I. 250.
INCZE JÓZSEF
— az erdélyi országgyűlési végzésekről s törvényekről. I. 292, II. 89.
INCZE MIKLÓS (és mások)
— a magyar történetről. III. 46.
INCZÉDY MIHÁLY (portai követ)
— naplója, 1692—1693., I. 398.
INCZÉDI PÁL
— naplója (1660—1697), iratai. I. 425, III. 110. —
INCZEFI GÉZA
— a jószág leírásáról, XVIII. sz. III. 117.
INDIA, ld Kelet-India
INNSBRUCK
- levéltári anyag, II. 44
INSTITORIS, ld. Mossótzi
INSULA ARTEMI, ld. Szigetvár
Instructio brevis et vera, XVII. sz. I. 394.
Instructio, mellyhez a földesurak ... magokat alkalmazni tartoznak, 1786., II. 292.
Instructio pro universis comitatuum, 1782., II. 258.
Instruction (... Dreyssigst-Aemter), 1807., II. 462.
Instruction)... Münz- und Einlösungsämter), 1810., II. 558.
Instruction (... Seidenbau), 1789., II. 253.
Instrumentum Pacis ... Pozsarovici ... compositae, 1718., II. 72.
Intelligenzblatt, 1798—1835., II. 405.
INTERCISA (Dunapentele, Sztálinváros)
— a római korban. III. 57.
Intoleranz des katholischen Klerus, 1792. (Molnár János). II. 502.
Intimatum quoad juridicorum ... restitutionem, 1790., II. 394.
Introductio ad politica Hungariae, 1790. (Reviczky József). II. 324.
IONICÂ, ION I.
— Horiáról. II. 290.
IORGA, N.
— erdélyi falvakról és papjaikról. II. 204 ● a francia szellem hatásáról Ausztriában. II. 219 ● Horiáról és Kloskáról. II. 290 ● ism. Hudita könyvét Erdélyről és Franciaországról. I. 327.
— — Rosaccio 1595-i leírását Erdélyről. I. 308. ● a keresztes hadjáratokról és a várnai csatáról. I. 164 ● kiadta a hátszegi városkönyvet. II. 65.
— — Vitéz Mihály iratait. I. 294.
— Mezieres Fülöpről. I. 139 ● az ozmán birodalom történetéről. I. 138, 236, 366, II. 73 ● a Rákóczi-emigrációról Moldvában. I. 472, II. 75 ● Rákóczi Ferencről és a románokról. I. 460 ● román egyháztörténete. I. 253, II. 123 ● román iratkiadása a beszterceci levéltárból. I. 13 ● a román irodalom történetéről. II. 495 ● a román iskolázásról. II. 132 ● a román nép történetéről. I. 23 ● a románok történetéről Erdélyben és Magyarországon. II. 29 ● Velence középkori történetéről. I. 74 ● Vitéz Mihály történetéről. I. 311.
IORGOVICI PÁL
— a román nyelvről, 1799., II. 497.
IPEK
—i szerb pátriárkátus. I. 420, II. 125—126.
IPOLYI ARNOLD
— Besztercebánya műveltségtörténetéről. I. 126, 157 ● emlékezete. III. 50 ● a jezsuitákról. III. 102 ● kiadta Oláh Miklós levelezését. I. 224.
— — Rimay János államiratait. I. 314, 331 ● Veresmarti Mihály munkáit. I. 361.
— a középkori emlékszerű építészetről Magyarországon. I. 67 ● a kunok bélháromkúti apátságáról. I. 63, 85 ● a magyar hadtörténetről. III. 53 ● a magyar ipar történeti fejlődéséről. I. 98, 125 ● magyar mitológiája. I. 38 ● *Magyar okmányérdekességek*. I. 93, 96, 102 ● Mednyánszky Alajosról. II. 492, 562 ● a minisztériumokról hazánkban. I. 213 ● Nyári Krisztina. I. 359 ● Prokesch-Ostenről és Mátyás könyvtáráról. I. 183 ● a Révay-család naplójáról. I. 330 ● Rimay Jánosról. I. 314, 331, 336 ● Salamon és Markalfról. I. 299 ● szerepe a Hazai okmánytár szerkesztésében. I. 11 ● a zsitvatoroki békéről. III. 96.
IPPOLIT mester
— mint besztercei kamaraispán, XIV. sz. I. 118.
IRHÁZI A.
— Nagykőrösről a Rákóczi-korban. I. 459.
IRINYI-család
— levéltára. I. 15.
IRINYI I.
— az Irinyi-család levéltáráról. I. 15.
IRINYI JÓZSEF
— az 1790-91-i vallási törvényről. II. 120, 366.
IRMÉDI-MOLNÁR LÁSZLÓ
— az 1786-i fölmérésről Zala megyében. II. 293.
IRONSIDE, ld. Edmund
IRORSZÁG
—i Szt. Patrik-barlang és Tar Lőrinc mondája. I. 132.
Irrthümer ... der meisten Ungarn, 1790. (Izdenczy József). II. 327.
IRSAY, STEPHEN D'
— az egyetemek történetéről. III. 65.
IRTHELL JÁNOS, id. és ifj.
— nagyszebeni német naplója, XVII—XVIII. sz. I. 428, 441.
ISACHRI (arab szerző)
— adatai a kazárokról. I. 33.
ISBERT, O. A.
— a dunántúli német településekről. II. 34.
ISCZ KÁLMÁN
— Buda és Pest zenei művelődéséről. II. 147.
ISSKRULJEV, K.
— Nenádovic Pál metropolitáról. II. 126.
Istoria e Descrizione ... di Belgrado, 1789., II. 295.
ISTVÁN
— I., Szt. (király) élete, történelmi szerepe. I. 68—72 77, 79.
— — Intelmeinek kérdése. I. 52 ● kanonizációja. III. 65 ● a középkori külföldi forrásokban. I. 46—48 ● legendái. I. 51, 65, 167 ● miniatúrái a Bécsi Képes Krónikában. I. 45, 104 ● okleveleinek kérdése. I. 54 ● pénzei. I. 79 ● törvényei. I. 52, 70, 77—79 III. 61 ● a XVIII—XIX. század irodalmában. II. 107, 139, 198—199, 268, 560, 572 575, 595, 611 III. 24. ● a XVIII. század röpiratiban. II. 267, 334, 338—339, 517 ● verses liturgikus históriája, XIII. sz. I. 65, 102.
— II. (király) háborúi Bizánc, stb. ellen, XII. század. I. 50, 74—75.
— — és az invesztitúra kérdése. I. 73 ● oklevelei. I. 55.
— III. (király) bizánci háborúja, XII. sz. I. 50, 75 ● V. (király) és az Anjou-ház, XIII. sz. I. 100.
— — bolgár hadjáratai. I. 100 ● halála. I. 101 küzdelmei IV. Bélával. I. 98, 100 ● leánya: Mária 100 ● stájer kormányzósága. I. 97.
— (Posthumus; II. András fia). I. 102 ● (Nagy; moldvai vajda, XV. sz.). I. 176, III. 77.
ISTVÁNFFY-család
— származása. I. 227.
ISTVÁNFFY MIKLÓS (alnádor, † 1615)
— adatai, történetírói szerepe; róla irodalom. I. 227—228 ● életrajzi emlékezése Forgách Ferencről s jegyzetei annak kortörténetéhez. I. 226 ● munkája Magyarország történetéről. I. 188, 190, 207, 226—228, 232, 239, 262, 269, 272—273, 280, 313, 317—318, 357, 379 ● és a Zrínyiász. III. 104.
ISTVÁNYI GÉZA
— IV. Béla tatár követségéről. I. 92 ● emlékezete. III. 50 ● a generalis congregatióról. I. 118 ● *A három országrész társadalma*. I. 237 ● János király

pénzverési leveléről. I. 277 ● Károlyi Árpádról. III. 50 ● a megyei írásbeliség első korszakáról. I. 112 ● Szentpétery Imréről. III. 52.
ISZTAKHRI
— X. századi szövege. I. 24.
ISZTAMBUL, ld. Sztambul
ISZTRIA
— és a humanista irodalom, XV. sz. I. 133.
ITÁLIA (ld. olasz alatt is)
— és Erdély. I. 206, 209, 300, 302, 306—307, 336, 350, ● és a francia háborúk, XVIII—XIX. sz. II. 524—525. 528, 531, 539, 545, 553, 611 ● és Janus Pannonius I. 184 ● keleti határvidéke, VIII—X., XV. sz. I. 41, 165 ● és Magyarország kapcsolatai. I. 9, 26, 29, 40—41, 105—107, 112—113, 120, 122, 131—133, 135, 137, 139, 147—148, 162, 166—169, 181, 216, 435, 442, 468 III. 72 ● és a német—római császárság. I. 47 ● és az osztrák örökösödési háború. II. 102 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 435, 442, 468 ● és Sándor Lipót főhg. II. 362 ● és a Sodalitas Danubiana. I. 127 ● -i hadiesemények, 1703—1704., I. 442 ● -i hadjáratai Nagy Lajosnak. I. 105—107, 120, 122 ● -i magyar kalandozások. I. 26, 29, 40—41 ● -i magyar kivitel. I. 378 ● -i magyar történeti kutatások. I. 19 ● -i magyar zsoldosok, XIV. sz. I. 122, 131—132 ● -i marhavészek. II. 41 ● -i sodronyzománc. I. 135 ● -i szerepe Toldi Miklósnak. I. 131—132 ● -i szerzetes: Pannoniai András. I. 180 ● -i tanulmányok, ld. Garázda Péter, Janus Pannonius alatt is. I. 184 ● -i tartózkodása Hunyadinak. I. 162 ● -i utazások, útleírások. I. 92, 122, 331, 435, II. 23, 62, 154, 177, 237—238, 281, 331, 362, 425, 429—430, 621 III. 79, 105 ● -i utazók, ld. Arndt, Berzeviczy A., Bezerédy Zsigmond, Erzsébet özv. királyné, János bártfai káplán, II. József, Kisfaludy K., Kolinovics G. Lebrecht, Montesquieu, Nádasdy F. II. Rákóczi F., Sándor Lipót főhg., Széchenyi I., Szenczi Molnár A., Wolfger alatt ● -i vásárlásai IV. Bélának. I. 100.
Itinéraire des routes, 1775., (Dutens). II. 231.
Itinerarium Inclyti Com. Posoniensis, 1707., I. 438.
Iustitia Caezareorum Armorum, 1737., II. 95.
Iustum ustum seu Apologia, 1765., II. 189.
Iustus combustus seu carmen, 1765., II. 189.
IVÁN
— III. (cár) összeköttetése Mátyás királlyal. I. 179, III. 77 ● IV. (cár) és Báthori István. I. 307, 310.
IVÁN JÁNOS
— II. Lipót firenzei politikájáról. II. 351.
IVÁN I.
— jellemzése Dávid Ferencről. I. 304.
IVANČAN, L.
— az 1755-i szlavón parasztmozgalomról. II. 192.
IVÁNFFY E.
— a titeli prépostságról. I. 64.
IVANICH PÁL (humanista, XV. sz.)
— gyűjtötte Vitéz János leveleit. I. 161 ● mint török szakértő. III. 76.
IVÁNKA
—i uradalom, XVIII. sz. II. 438.
IVÁNKA ENDRE
— a keleti kereszténységről az Árpád-kori Magyarországon. I. 68 ● két XV. századi plébániakönyvtárról. I. 211 ● *Iskolázás és népművelés* (XV. sz.). I. 153 ● tanulmányai Gellért püspökről. I. 52, III. 61.
IVANOV. JORDAN
— kiadta Naum X. századi életét. I. 28.
IVÁNYI BÉLA
— Alvinczy József leveleiről Teleki Józsefhez. II. 296, 500 ● Balassi Bálintról. III. 89 ● a Bánffy-család iratairól, történetéről. I. 14, 171 ● *Bártfa város levéltára*. I. 13, 209 ● Bihar és Bars megye középkori váhelyeiről. I. 143, 205 ● Buda és Pest sorsdöntő éveiről, 1526—1541., I. 282 ● debreceni, keszthelyi levéltári anyagról. III. 41, 42 ● a Domonkos-rend róma levéltáráról. I. 19.
— — szerepéről Magyarországon és Erdélyben. I. 61, 94.
— egy 1457-i békekötésről. I. 165 ● egy 1526., előtti formulás könyvről. I. 198 ● egy főúri könyvtáról a XVI. században. I. 265 ● *Eperjes sz. kir. város levéltára*. I. 13, 209 ● Eperjes középkori viszonyairól írt tanulmányai. I. 99, 126, 157, 209 ● Eperjes szerepéről az 1526—1528-i harcok idején. I. 280 ● a Festetics-család keszthelyi levéltáráról. I. 15 ● a fogarasi nemesi lustráról, 1637., I. 324 ● Gönc mezőváros történetéről. I. 238, 263 ● a győri székeskáptalan számadáskönyveiről, 1497—1550., I. 237—238 ● a gyulafehérvári egyház és levéltár történetéről, XVII. sz. I. 429 ● a Hédervári-oklevéltárról. III. 43 ● Horváth Pál jelentéséről, 1504., III. 80 ● iratközlése Magyarország és Sankt Pölten összeköttetéseihez, 1482—1552., I. 171 ● iskolai felszerelésekről 1790 körül. II. 585 ● a kanizsai familiárisok jegyzékéről, 1503., I. 205 ● a kapuvári uradalom utasításáról, 1633. I. 370 ● Keiffel J. eperjesi kereskedő könyveiről, XVII. sz. I. 372 ● Késmárk város lakóiról, XVI. sz. I. 245 ● két középkori sóbánya-statutumról. I. 127, 210, 303 ● kiadta Bonfini munkáját. I. 148.
— — Pázmány Péter kiadatlan leveleit. I. 360 ● a két Zrínyi Miklós körmendi leveleit. I. 290, 381.
— a Korponay-család levéltáráról. I. 15 ● *Könyvek, könyvnyomdák, könyvtárak*, 1331—1660., I. 265, ● Kőszeg 1532-i ostromáról. I. 289 ● a középkori iparról. III. 81 ● kuruc betörésről Alsó-Ausztriába. I. 453 ● Lőcsére vonatkozó leveleinek, XVI. sz. I. 245 ● Máriássy Andrásról. II. 500 ● a Máriássy-család levéltáráról. I. 15 ● Mossóczy Zakariásról. I. 232 ● a müncheni levéltárak magyar vonatkozásairól. I. 19, 205 ● a Nádasdyak váhelyeiről, 1566., I. 238 ● a nyomdászinasok tanulásáról a XVIII. században. II. 211 ● Odescalchi Artúrról. III. 51 ● országgyűléseink Rákos nevéről. I. 203 ● oklevélközlése a parasztháború történetéhez. I. 207 ● Pázmány kilépéséről a jezsuitáktól. I. 361 ● a pozsonyi tudomány-pártoló körről, 1761., II. 156 ● a protestáns egyháztörténetírásról. III. 85 ● a regisztratúrakönyvekről. I. 161 ● a sóbányakamara középkori szervezetéről. I. 100, 127 ● a szarvaskői uradalom utasításáról, 1669., I. 377 ● Szepes megye nemeseiről a XVI. és XVIII. században. I. 240, II. 31 ● a szepesi városok állapotáról 1773-ban. II. 179 ● Szomolnokhuta bányaleltáráról, 1634., I. 372 ● a Teleki család gyömrői levéltáráról. I. 16, 437 ● Tinódi-idézetről. III. 90 ● a tiszaluci vámról, XV—XVI. sz. I. 155, 205 ● a történelmi segédtudományok oktatásáról 1848 előtt. II. 590 ● a tüzérség történetéről Magyarországon 1711-ig. I. 22, 174, 287 ● Trencsén megye levéltáráról. I. 13 ● a városi polgárjogról s Budáról és Pestről. I. 125, II. 179 ● Vécsey Tamásról. III. 52 ● vitája a leánynegyedről. III. 63 ● és Gárdonyi A., Czakó E.
— — az egyetemi nyomda történetéről 1577—1927. II. 135.
IVÁNYI (Panyák) EDE
— repertoriuma iskolai értekezésekről. III. 20 ● tanulmányai Comeniusról. I. 353.
IVÁNYI EMMA (ld. Iczkovits alatt is)
— földesurakat kiszolgáló parasztokról. II. 48 ● *A Habsburg-állam a parasztság viszonylagos vallásszabadsága ellen*. II. 118, 125 ● Rákóczi politikai levéltáráról. III. 113.
IVÁNYI ISTVÁN
— Bács-Bodrog történetirodalmáról. III. 27 ● a Bács megyei telepítésekről, XVIII. sz. II. 162 ● Bodrog megyéről a XVIII. sz. elején. II. 77 ● br. Cothmann Antal telepítési jelentéséről, 1763., II. 161 ● emlékezete. III. 50 ● katonai vezényszavakról 1797-ben. II. 529 ● Kollonics Lipót szerepéről. I. 416 ● Lugos történetéről. II. 77 ● oklevélközlése Thököly Imre történetéhez. I. 401 ● Szabadka történetéről. I. 419, II. 51, 64, 180, 483 ● a szabadkai gimnázium történetéről. II. 131 ● a temesi bánság történetéről. I. 96, II. 76 ● a tiszai határőrvidékről, 1686—1750., I. 419, II. 75.
IVÁNYI FEKETE LÁSZLÓ
— birtokösszeírása, 1668., I. 377.
IVÁNYI-GRÜNWALD BÉLA
— bevezető tanulmánya Széchenyi *Hitelének* kiadásához. II. 381, 444—445, 450, 477 ● Széchenyi magánhitelügyi koncepciójának előzményeiről. II. 381, 450.
IVIĆ, ALEKSA
— Ausztria viszonyáról az Obrenović-féle szerb felkeléshez, 1815., II. 541 ● a bulgárok magyarországi telepeiről. II. 34 ● az első és második szerb felkelés közti időszakról, 1813—1815., II. 541 ● Janković Mirijevskiről. II. 231 ● levéltári adalékai a szerb és horvát művelődés történetéhez, XVIII—XIX. sz. II. 126—230, 498 ● a magyarországi románok művelődéséről, XVIII—XIX. sz. II. 205, 495 ● magyarországi szerbekről. III. 109.

IZABELLA (királyné)
— házassága Szapolyai Jánossal. I. 282 ● szerepe Erdély XVI. századi történetében. I. 302—303.
IZDENCZY ANDRÁS (portai követ)
— jelentése 1640—1641., I. 369.
IZDENCZY JÓZSEF BR. (államtanácsos)
— *Ad hungaros* c. irata, 1798., II. 524 ● *Animadversiones* és *Unmassgebliche Gedanken* c. iratai, 1802., II. 527 ● és Grossing. II. 292 ● *Kurze Geschichte* c. irata az osztrák—török háborúkról. II. 95 ● és Lakits György. II. 559 ● és a parasztkérdés, 1790., II. 354 ● politikai röpiratai és visszhangjuk 1790 körül. II. 314, 316, 324, 326—327, 355 ● szerepe az államtanácsban. II. 281, 352, 485, 528 ● szerepeltetése 1790—1791-i röpiratokban. II. 312, 314.
IZJASZLÁV (kievi fejedelem)
— kapcsolata II. Gézával, XII. sz. I. 49, 75.
IZMAELITA
— pénzverők és kereskedők Magyarországon a középkorban. I. 79, 85, 95. III. 68
IZMID
—ben Thököly és a bujdosók sírjai. I. 403.
IZSA
—i plébános: Döme Károly. II. 615.
IZSÁK-család
— levéltára. III. 43.
IZSÉPI EDIT
— az 1737—1740-i erdélyi országgyűlésekről. II. 89, 123.

J.— J. J. Becher magyar vonatkozásairól. I. 416.
J. E. A.
— utazása Nyitráról Somogyba, 1807., II. 426.
J. F.
— a halászat történetéről. II. 47 ● a vasmegyei malmokról 1638-ban. I. 422.
J. G. (= Toma Costin)
— észrevételei Schwartner statisztikájára, 1812., II. 415 ● vitairata a románokról, 1812., II. 415.
J. G. S.
— gyászdala Mária Terézia halálára, 1780., II. 196.
J. JÁNOS
— veszprémi és tolnai utazása, 1818., II. 422.
J. K. H.
— ausztriai utikalauza, 1824., II. 424.
J. L.
— irata a szisztovói békéről, 1791., II. 353.
J. S. F.
— utazása Lőcséről Lipócra, 1807., II. 422.
JABLONKAI GÁBOR
— a jezsuita iskoladrámáról. II. 227 ● Taxonyi Jánosról. II. 144.
JABLONSZKY DÁNIEL (porosz udvari lelkész)
— levelezése Páriz Pápai Ferenccel. I. 469.
— — Rákóczi Ferenccel. I. 471.
— szerepe a Rákóczi-szabadságharc külpolitikájában. I. 469.
JACKSON, JOHN
— utazása Magyarországon, 1797., II. 425.
JACOB, E.
— Kapisztrán Jánosról. I. 165.
JACOB, G.
— a budai basákról. I. 248 ● Ibrâhim-Ibn-Jakub-kiadása. I. 25 ● a török korról. I. 236.
JACOB, L. H.
— a robotváltságról Oroszországban (1815). II. 453.
JACOBI (bécsi porosz követ)
— szerepe a porosz—magyar kapcsolatokban 1789 körül. II. 301.
JACOBY, D.
— Van Swietenről. II. 160.
JACOBINUS JÁNOS (erdélyi kancellár)
— formuláskönyve, 1602., I. 306 ● munkája Báthori Zsigmond 1595-i tetteiről, 1596., I. 306.
JACOBUS DE VORAGINE
— és a Legenda aurea. I. 218.
JACQUES DE HONGRIE, ld. Jakab
JADOT (építész)
— tervei a budai várhoz, XVIII. sz. II. 231.
JADVIGA, ld. Hedvig
JAENICHIUS, PETRUS
— értekezése a magyar szőlőről, 1726., II. 41.
JAFFÉ, PH.
— kiadta VII. Gergely leveleit. I. 73 ● a római pápák regestái. I. 56.
JAGELLÓ
— ház birodalmi törekvései. I. 201.
— — és a Habsburgok családi szerződései, 1491., 1515., I. 188, 195, 204, 280 ● lőcsei kongresszusa, 1494., I. 202 III. 80 ● versengése a Hunyadi- és Habsburg-házzal. I. 172, 175, 179, 196, 201, 203, 286 ● viszonya Franciaországgal. III. 91; Oroszországgal. I. 179, 203.
— királyaink, ld. I. és II. Ulászló, II. Lajos.
— — kancelláriai formulái. I. 198.
— könyvtár Krakkóban. I. 199 ● litván fejedelem. XIV. sz. I. 136.
JAGELLÓ KÁZMÉR ld. Kázmér
JÄGERNDORFI PÁL
— mint nyitrai főesperes, XIV. sz. I. 117, 122.
JAGIÓ ÉS THALLÓCZY L., HODINKA A.
— fordítása a Cyrill és Method-legendából. I. 28.
JÄHNE, CHR.
— kiadta Hofmansegg utazásait. II. 425.
Jahrbücher des polytechnischen Instituts, 1819—1839., II. 410.
JAIDHOF (bei (Gföhl)
—i levéltár magyar vonatkozásai. I. 414, 453.
Jaj nékem ... Magyar Hazának, 1741., II. 98.
JAJCA
— bánság, vár és város története. I. 18, 153—154, 176 ● elfoglalása, 1463., I. 150—152, 176 ● eleste, 1528., I. 288 ● felmentése, 1524., III. 82 ● -i bán: Dóczi Péter III. 76. Székely Miklós. I. 199 ● -i bánok fizetése. III. 80.
JAJCZAY JÁNOS
— *Császári követ ... Budán a török alatt.* I. 248 ● egy Buda 1686-i ostromát ábrázoló képről. I. 408.
JÁK
—i apátság temploma. I. 67 ● története. I. 63.
JAKAB
— I. (angol király) Basilikon doronjának fordítása, 1612., I. 337.
— — levele Thurzó nádorhoz. I. 365 ● és Pfalzi Frigyes. I. 339.
— II. (aragoniai király) levelezése, XIV. sz. I. 113 ● (kurlandi hg.) és a Rákócziak. I. 325 ● (Magyarországi). I. 66 ● (praenestei püspök) küldetése Magyarországra, XIII. sz. I. 95 ● (vasvári prépost) levele V. László hazahívásáról. I. 164.
JAKAB B.
— Opitz Mártonról. I. 337.
JAKAB ELEK
— adaléka a telepítés kérdéséhez. II. 162 ● adatai énekeskönyveink bibliográfiájához. I. 270 ● az Akadémia kézirattáráról. III. 44 ● Andrád Sámuelről. II. 226 ● Aranka Györgyről. II. 375 ● Bethlen Katáról (Apafiné). I. 430 ● Blandrata Györgyről. I. 304 ● Bocskai életéről. I. 321 ● Bogáthi Fazekas Miklósról. I. 271 ● Bornemissza Anna iratairól, 1667—1687., I. 425 ● a cenzura történetéről Erdélyben. II. 403—404 ● Csokonairól. II. 607 ● Dávid Ferencről. I. 304 ● egy XVI. századi színműről (Válaszúti komédia). I. 300 ● emlékezete. III. 50 ● *Erdély egyháztörténelméhez.* I. 16, 63 ● Erdély első bibliografusairól. II. 122 ● Erdély véderejének átalakulásáról a XVIII. században. II. 185. ● az erdélyi 1809-i insurrectióról. II. 554 ● az erdélyi hírlapirodalomról. II. 340, 402 ● az erdélyi nyomdászat történetéről. I. 264 ● az erdélyi országgyűlésről II. József korában. II. 262 ● az erdélyi ref. egyház történetéről. I. 429.
— — közoktatási állapotáról a XVIII. században. II. 129.
— a Ghyczyekről Erdély történetében. I. 311 ● Görgény váráról. III. 98 ● ismertetése az Akadémia kézirattáráról. I. 18 ● János Zsigmond életéről. I. 303 ● kiadta az erdélyi határjárási naplót 1741-ből. II. 95.
— — Segesvári Bálint krónikáját. I. 330, 348.
— Kocsárdi Gálfi Jánosról. I. 305 ● a kolozsmonostori zárdáról. I. 63—64, II. 169 ● Kolozsvár történetéről (oklevéltárral). I. 13, 127, 144, 158, 209, 293, 296, 344, II. 64, 180, 279, 483 III. 99 ● *A levéltárakról.* I. 18 ● a magyar—lengyel unitárius érintkezésekről. I. 251 ● Magyarország és Erdély erdőügyi intézkedéseiről. II. 44, 437 ● O'Donnel erdélyi katonai kormányelnökről. II. 160 ● a Pragmatica sanctio történetéről Erdélyben. II. 84 ● a Rákóczi-szabadságharcról Erdélyben. I. 467 ● Sándor Pál naplójáról, 1678—1689.

I. 425 ● Sinkai Györgyről. II. 279, 496 ● Szatsvay Sándorról. II. 339 ● a székely telepekről Magyarországon. I. 81 ● tanulmánya Erdély XVIII. századi jogtörténetéről. II. 160, 185 ● az utolsó Apafiról. I. 430 ff. 110 ● Veresmarti Mihály kéziratáról. I. 361 ● és Szádeczky Lajos.
— — Udvarhely megye történetéről. I. 296, II. 182.
JAKAB ÖDÖN
— Kazinczy klasszicizmusáról. II. 603.
JAKABFALVY ANDRÁS
— *Egyházi politika, különösen Magyarhonban.* I. 250.
JAKABFFY IMRE és Banner János
— régészeti bibliográfiája. III. 2 ! 57, 60.
JAKÁL, ld. Zsarnóczy
JÁKÓ KÁROLY
— a XVIII. századi latin epikáról. II. 441.
JAKÓ ZSIGMOND
— adatai a dézsma adminisztrációjáról. I. 293 ● adatai a torockói jobbágylázadásokhoz. I. 293, II. 254, 289 ● Bihar megyéről a török pusztítás előtt. I. 80, 155, 296 ● az erdélyi írástörténetről. III. 61 ● a gyalui vártartomány urbáriumairól, 1599—1737., I. 293, 324, II. 49 ● a románság megtelepüléséről az újkorban. I. 296 ● a Thorotzkay-család levéltáráról. I. 16 ● az újkori román településekről Erdélyben. I. 296.
JAKOB KÁROLY
— fordítása Trenk verséről. II. 328.
JAKSCH, A.
— II. Béla Zsófia-lányáról. I. 75 ● karintiai okmánytára. I. 93 ● Unrest Jakab életéről. I. 168.
JAKSIĆ, MILUTIN
— az 1749-i szerb kongresszusról. II. 126 ● Jovanović Vince metropolitáról. II. 126 ● megjegyzései Márki S. Péró-tanulmányára. II. 93.
JAKSICH, GREGOR v.
— verse I. Sándor cárhoz, 1801., II. 526.
JAKUBOVICH EMIL
— adalékai nyelvemlékeink sorozatához. I. 131, 180, 215 ● adalékai régi okleveleink és krónikáink íróiról. I. 55, 104 ● I. András érdbillogáról. I. 69 ● Anonymusról írt tanulmányai. I. 44 ● a Bécsi Képes Krónika illuminátoráról. I. 104 ● Boldog Margitról. I. 88 ● Bonfini két kódextöredékéről. I. 148 ● emlékezete. III. 50 ● a Gyulafehérvári Glosszákról. I. 130 ● két magyar glosszás bécsi kódexről. I. 130 ● a legrégibb magyar levélről. I. 180 ● Nagy Lajos oxfordi kódexéről. I. 104 ● ősi éneklenk előadásformájáról. I. 66 ● a pannonhalmi oklevélről. I. 54 ● a tihanyi alapítólevélről. I. 55 ● új magyar nyelvemlékekről. I. 131 ● Vazul nevéről. I. 72 ● és Gragger Róbert.
— — az Ómagyar Mária-sirhalomról. I. 130.
— és Pais Dezső.
— — *Ómagyar olvasókönyv.* I. 54, 66, 180, 130—131, 212.
JAKUBOVSZKIJ, A. J. és Grekov, B. D.
— az Aranyhordáról. III. 68.
JAKUS LAJOS
— Tata váráról, 1586., III. 84.
JALSOVITS A.
— a tihanyi apátság történetéről. I. 465.
JÁMBOR JÁNOS
— beszélgetése a hazaszeretetről, 1809., II. 547.
JAMNIKI PÉTER
— szepesi ötvössége, XIV. sz. III. 72.
JAMRISKA SÁMUEL
— irata a futóhomok megkötéséről, 1810., II. 437.
JANAUSCHEK, L.
— a ciszterci rendről. I. 61.
JANOSÓ BENEDEK
— Bethlen Gábor magyar stílusáról. I. 355 ● az erdélyi románság legrégibb statisztikájáról, 1733., II. 38, 123 ● a hazai görög keleti román metropoliáról. II. 205 ● Mátyás és a román vajdaság kapcsolatáról. I. 176 ● a román nemzetiségi törekvések történetéről. I. 143, 276, 347, 424, II. 38, 122, 169, 186, 193, 288, 377—378, 496.
JANOSÓ ELEMÉR
— Aranka Györgyről. II. 375 ● Döbrentei Gábor leveleiről és tudós társaságáról. II. 620 ● erdélyi jakobinusokról. II. 518 ● az erdélyi magyar színészet hőskoráról. I. 627 ● kiadta Bod Péter önéletírását. II. 216.
— — Aranka György külföldi feljegyzéseit. II. 24.
— magyar katonalevelekről, 1793., II. 506 ● a magyar szabadkőművesség irodalmi szerepéről, XVIII. sz. II. 302, 345, 599.
JANCSÓ LAJOS
— a marosújvári ref. egyház történetéről. I. 256.
JANICSEK ISTVÁN
— keleti krónikák török—magyar adatairól. I. 232 ● kiadta egy arab följegyzéseit Nándorfehérvárról, 1521., I. 196 ● az ősmagyar hadügyről öt keleti kútfő alapján. I. 25 ● Sukrüllah Ibn Sihab magyar vonatkozásairól. I. 25.
JANISS JÁNOS
— Trencsén vármegyéről, 1823. II. 418.
JANISZEWSKY
— Olmütz történetéről. III. 77.
JANITS IVÁN (ld. Borsa alatt is)
— az erdélyi vajdák igazgatásszolgáltatásáról és oklevéladásáról. I. 118, 202 ● jegyzéke Szentpétery munkáiról. III. 52.
JANKÓ JÁNOS
— leírása Pécsről, 1822., II. 481 ● a porcellánkészítésről, 1823., II. 467.
JANKÓ JÁNOS
— Benyovszky Móricról. II. 155 ● a tatárjárásról kínai évkönyvekben. I. 90 ● Torda, Aranyosszék és Torockó magyar népéről. II. 459.
JANKÓ LÁSZLÓ
— győri ötvösökről a XVI—XIX. században. II. 146.
JANKÓ WILHELM v.
— Habsburg Rudolfról és a morvamezei csatáról. I. 101 ● Laudon tábornagyról. II. 184, 297 ● Schwendi Lázárról. I. 288—289.
JANKOVIĆ, J.
— az 1755-i szlavón parasztmozgalomról. II. 192.
JANKOVIČ, VENDEL
— Csaplovics Jánosról. II. 413, 495 ● Selmec történetéről, XVI. sz. III. 84 ● a selmeci hitújításról. I. 256 ● a selmeci jezsuitákról. II. 116.
JANKOVIĆ-MIRIJEVSKI, TEODOR
— emlékirata a szerb iskolákról, 1782., II. 231.
JANKOVICH ANTAL (kir. biztos)
— vizsgálata a Horia-felkelés okairól. II. 288.
JANKOVICH ANTAL (orvos)
— Pest és Buda lakosairól, 1838. II. 482.
JANKOVICH MIKLÓS
— diariuma az 1764-i országgyűlésről. II. 186.
JANKOVICH MIKLÓS
— könyvészeti kísérlete, III. 9 ● a socinianusokról. III. 93 ● Sztáray Mihály szerepéről a Horia-felkelés-kor. II. 285 ● Verbőczi Istvánról. I. 193 ● -hoz Kazinczy levelei, 1809—1825. II. 601.
JANKOWSKI, T.
— Báthori István haláláról. I. 310.
JÁNOKI ZSIGMOND (portai követ)
— iratai, 1680—1721., I. 401.
JÁNOS
— magyar király, ld. Szapolyai János
II., ld. János Zsigmond
II. Komnénos (bizánci császár). I. 75 ●
— V. Palailogos (bizánci császár) Budán 1366. I. 121 ●
— (cseh király) és Károly Róbert kereskedelmi szerződése, 1336., I. 128.
— — keleti politikája. I. 120. III. 70.
— III. (lengyel király), ld. Sobieski János (aragoniai hg., Mátyás sógora, XV. sz.). I. 178 (osztrák főhg.) hadvezéri szerepe 1809-ben II. 544—545, 553—555.
— — naplója, 1810—1815., II. 568 ● és testvére: I. Ferenc. II. 485.
— IX. (pápa) és Theotmár salzburgi érsek. I. 29 ●
— X. (pápa) és a magyarok Itáliában, X. sz. I. 41 ●
— XXIII. (pápa) a szegény nemesek tizedéről, 1415., I. 144 és Zsigmond. III. 73 ● bártfai káplán utazása, 1494., II I. 79 ●
— beregszászi plébános, XIV. sz. III. 72
— diák oklevélhamisításai, XIV. sz. I. 112—113
kanonok cselszövénye, XIV. sz. I. 136 ●
— kőfaragó, Nagy Lajos építőmestere. I. 134 ●
— kükülleí főesperes, ld. Kükülleí ●
— minorita Nagy Lajos-életrajza. I. 105, 147
— opullai hg. mint szepesi prépost, XIV. sz. I. 117
— püspök és Rogerius. I. 87
— váradi püspök beszámolója a huszitaüldözésről, 1436., I. 142.
Az János király fiáról . . . krónika, 1552., (Aszalai Sebestyén I. 299.

JÁNOS ZSIGMOND
— élete, szerepe; róla irodalom. I. 303 III. 88, 93 ● és Forgách Ferenc. I. 226 ● és a lengyel trón. I. 310 ● Lengyelországban, 1551—1556., I. 302 ● megvédése mint a török foglalás ürügye, 1541., I. 282, 302 ● nevében Báthori István tárgyalásai, 1563—1565., I. 301.
— — Fráter György kormányzata. I. 302.
— oklevele a kolozsvári szász—magyar konfliktusról, 1568., I. 300 ● és a székelyek. I. 301 ● születése. I. 282 ● távozása mint az 1552-i török hadjárat ürügye. I. 290 ● testőrkapitánya: Gromo. I. 304 ● tisztelgése Szolimánnál, 1566., I. 299.
JÁNOSHIDA
—i prépostság. III. 64.
JÁNOSI FERENC
— a sárospataki ref. főiskola irodalmi életéről, 1800—1868., II. 580.
JÁNOSSY DÉNES
— adatai a fiumei kikötő történetéhez, 1776—1848, II. 197 ● reformtörekvésekről a peres eljárásban. XVIII. sz. II. 90 ● a szerb vajdaság kérdéséről. I. 420,
JÁNOSI GYULA
— a barokk búcsúhelyek táji vonásairól. II. 117 ● a XVIII. századi barokk hitéletről. II. 116, 202—203.
JÁNOSSY ISTVÁN
— a magyar jobbágyságról Mátyás korában. I. 155.
JANOVICS JENŐ
— a magyar dráma irányairól. II. 626.
JANOVSZKY LÁSZLÓ
— Lipszky Jánosról. II. 413 ● Trencsén szerepéről a Rákóczi-szabadságharcban. I. 459.
JANŠÁK, ŠT.
— Szlovákia gazdasági viszonyairól a feudalizmus idején. I. 236.
JANSEN, M.
— kiadta Gobelinus Persona szövegét. I. 109 ● a német történelem középkori forrásairól. I. 46, 109. III. 36.
JANTSITS TIBOR
— közgazdasági viszonyainkról a XVI. sz. első felében. I. 236.
JANUS PANNONIUS (Csezmicei János)
— élete, költészete; róla irodalom. I. 184—185, III. 77-78 ● életrajza Vespasiano Bisticci szövegében. I. 183 ● és Galeotto. I. 166 ● -ról Megyericsei János sírverse. I. 218.
JANUS VITALIS PANORMITANUS
— egykorú irata a parasztháborúról, 1514., I. 191.
JANZSÓ T.
— Szt. László okleveleiről. I. 55.
JÁRAY MÁRTON
— Bethlen Kata egy leveléről. II. 18.
JARISCH, J.
— az erdélyi szász vadászászlóaljról 1813—1816-ban. II. 568.
JÁRMAY EDIT
— a regéci uradalomról a XVIII. sz. első felében. II. 46.
JÁRMY J.
— II. Rákóczi Gy. szászfenesi csatájáról. I. 355.
JARNÓ JÓZSEF
— Martinovicsról. II. 516.
JAROCHOWSKI, K.
— II. Ágost és a Rákóczi-emigráció viszonyáról. I. 471.
JARÓDY JÓZSEF (helytartótanácsos)
— verse Napoleon és Mária Lujza házassága, 1810. II. 551.
JAROSLAV
—i kutatások a Rákóczi-emigrációról. I. 471.
JARS, GABRIEL
— bányászati utazása Magyarországon, 1757., II. 152, 170.
JARYC, M.
— a tört. folyóírásokról. III. 39.
JASSY (Jasi)
— elfoglalása, 1788. II. 296 ● -i utazás, 1809. II. 422.
JASTROW
— a középkori német városok lakosságáról. I. 125.
JÁSZAY KÁROLY
— a kolozsvári lutheránusokról 1798—1861 között. II. 580.
JÁSZAY PÁL
— Álmos vezérről. I. 34 ● emlékezete. III. 50 ● a gyarmati békéről. I. 339, 369 ● kiadta Bakócz egy iratát 1514-ből. I. 207.
— — Lászlóffy naplóját. III. 98.
— magyar története az aranybullaig. I. 56. III. 50.
— — Mohács után. I. 279.
— a városok országgyűlési szavazati jogáról. I. 371, II. 481.
JÁSZAI REZSŐ
— árszabályzatokat közöl, XVII. sz. I. 422 ● a Bocskai-szabadságharcról. I. 320 ● a francia forradalomról egykorú hírlapjainkban. II. 339.
JÁSZBERÉNY
— népessége II. József korában. II. 247 ● -i igazgató: Horváth Péter. II. 595 ● -i ref. egyház története. I. 255 ● -i zendülés, 1726., II. 52.
JÁSZBERÉNYI PÁL
— mint londoni tanár. III. 100.
JÁSZKUN (ld. Jászság alatt is)
— kerület rendezésére javaslat, 1791., II. 383.
— —ok letelepülése. I. 85 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 459 ● története. I. 247, II. 52, 595.
— -ság birtokviszonyainak fejlődése. II. 53 ●
— — eladása a német lovagrendnek. I. 417, II. 52 ● redemptiója. 1745., II. 52—53 ● urbáriuma, 1587., I. 237 ● viszonyai a XVIII. sz.-ban. II. 52—53 ● -i jövedelme Esterházy Miklósnak. I. 370 ● -i reformátusok Bácskába költözése. II. 248.
JÁSZI VIKTOR
— dolgozatai a Pragmatica sanctióról. II. 81.
JÁSZÓ
— története. III. 71 ● -i apátság. I. 63 ● -i bizottság jelentése. III. 43 ● -i konvent mint hiteles hely. I. 112.
— — levéltára. I. 16 ● polgár: Fedák Mihály. II. 529.
—i templom. II. 233 ● vári formulárium, XV—XVI. sz. I. 198, 224.
— — freskók, XVIII. sz. II. 233. ● prépostok. — III. 64.
JÁSZSÁG
— demográfiája, XVII. sz. I. 240 ● iskolái, XIII—XIX. sz. II. 128 ● mezőgazdasága. II. 45 ● népszámlálása, 1787., II. 247 ● összeírása, 1699—1700., I. 421 ● viszonyai, XVI—XVIII. sz. I. 247, II. 52 ● -i minorita: Juhász Máté. II. 228.
JAURINUM, ld. Győr
JÁVOR EGON
— hét kéziratos pozsonyi missáléról. I. 130.
JÁVORKA ÁDÁM (ezredes)
— szerepe a Rákóczi-szabadságharcban és 1711 után. I. 457, 471. III. 114.
JAZZ, K.
— Posthumus (V.) Lászlóról. I. 164.
JEDLICSKA PÁL
— adatai a török hódoltság történetéhez, 1627., I. 364 ● a gr. Pálffy-család történetéről, iratairól. I. 15, 364, 470 ● gr. Pálffy Miklós (XVI. sz.) életéről, iratairól. I. 238, 316—317 ● a soproni jezsuitákról, 1555—1704., I. 373 ● Szomolány vár uradalmáról. I. 421 ● a vöröskői uradalomról, levéltárról. I. 238, III. 42.
JÉGER JÓZSEF (tanító)
— a magyar történetről, 1810., II. 594 ● versei az 1809-i háborúra. II. 549—550.
JEGERNDORFI, ld. Jägerndorfi
JEKELI, H.
— Graffius püspökről. II. 122 ● a herrnhutiakról Erdélyben. II. 122.
JEKELIUS, E.
— a Barcaságról. I. 84, 186.
JELAVIĆ, V.
— Köprili Ahmed nagyvezírről. I. 387.
JELITAI JÓZSEF
— Bernouilli Dánielről a Teleki iratok tükrében. II. 154.
JELKY ANDRÁS
— kalandos utazásai, XVIII. sz.; róla irodalom. II. 155.
JELLINEK, G.
— Horvát- és Magyarország közjogi viszonyáról. I. 74.
JÉNA
—i egyetem magyarországi és erdélyi hallgatói a XVI. századtól. I. 268, II. 133. III. 87, 118 ● -i egyetemen tanultak, ld. Benczur József; Bredeczky Sámuel; F. E. Brückmann; Genersich János; Jóny János; Kis János; Magda Pál; Mikoviny Sámuel; Molnár János (pesti ev. lelkész); Müller Jakab Aurél; Rumy Károly György; Szemián Mihály ● -i minerológiai társaság magyar vonatkozásai. II. 416, 420 ● -i tanárok, ld. H. G. Scheidemantel; Schmeitzel Márton

JENCOURT, M.
— jelentései, 1664., III. 103.
JENDRASSIK BORBÁLA
— Szepes megye középkori falképeiről. I. 135.
JENEI FERENC
— Dávid Ferenc munkáiról. III. 93 ● az 1790/91-i országgyűlés gúnyverseiről. II. 343, 355 ● Győr irodalmi életéről, XVIII. sz. III. 121 ● Győrről a humanizmus korában. I. 157 ● Kazinczy Sallustius-fordításáról. II. 602 ● Kazinczy útjáról Pannonhalmára. II. 422 ● szerk.: Győr város emlékkönyvét. II. 64 ● a Szigeti Veszedelemről. III. 103.
JENEI KÁROLY
— Fejér megyei parasztkiáltványról, 1790., III. 123.
JENIKÓ
—i élete Rákóczi Ferencnek. I. 472.
JENKINS, R. J. H.
— Konstantinos-fordítása. I. 26.
Jenne's Reisen, 1788., II. 238.
JENNY, RUDOLF C. v.
— ausztriai útikalauza, 1822—1823., II. 424.
JENNY ILONA
— Sopron úrbéri falvairól 1765—1836 között. II. 168, 192, 456.
JENŐ
— IV. (pápa) és Albert király. I. 145.
— — és Ambrogio Traversari. I. 140 ● kinevezi Marchiai Jakabot magyarországi inkvizitornak. I. 142 ● -hoz a titeli káptalan levele Marchiai Jakabról. I. 142.
— (itáliai alkirály) ld. Beauharnais.
JENŐFI ÉVA
— adatai a szegedi németekről és céheikről. II. 56.
Jer magyar sirj velem, 1790., II. 343.
JERNEY JÁNOS
— árpádkori nyelvemlékeinkről. I. 66 ● a hiteles helyekről. I. 112 ● kiadta Ráday Pál benderi követi naplóját. I. 437.
JERŠOVÁ, M.
— a rajeci és korponai levéltárról. I. 13.
JERUZSÁLEM
— és I. István egyházi kapcsolatai. I. 71 ● pusztulásáról Katona J. drámája, 1814., II. 623 ● -i királyság alkotmánya. I. 95. III. 68 ● -i lavra és III. Béla, III. 62.
— — regesztái, XI—XIII. sz. I. 91.
—i Szt. János lovagrend Magyarországon. I. 119. III. 64.
JESZENÁK BR.-család
— levéltára. I. 15, 397.
JESZENSZKY ISTVÁN
— Széchy Máriáról az irodalomban. III. 107.
JESZENSZKY KÁLMÁN
— a balassagyarmati iskola történetéről. II. 128.
JESZENSZKY MIHÁLY
— az őszi vetésről (1808). II. 433—434.
JEVERUS. Jo, WIBURGENSIS, ld. Edzardus
JEZERNICZKY KÁROLY (trencséni követ)
— és a nyelvkérdés 1790-ben. II. 355.
JEZERNICZKY MARGIT
— magyarországi francia nyomtatványokról. III. 21.
A Jézus társaságbeli szerzeteseinek ... ki-üzettetése, 1790. (Laczkovics János). II. 331, III. 123.
JICKELI, F.
— az erdélyi szász kereskedelem történetéről. I. 129, 158, 210, 298, II. 60.
JIMENEZ DE LA ESPADA, M.
— Tafur Péter utazásáról. I. 111.
JIREČEK, CONSTANTIN
— albániai okmánytára. I. 18 ● szerb történelme. I. 23.
JIREČEK, H.
— Cosmas krónikájáról. I. 48 ● Pribina államáról. I. 36.
JIREČEK, J.
— a magyar—cseh kulturális kapcsolatokról, XIV—XV. sz. I. 133.
JISKRA, ld. GISKRA.
JÓ FÜLÖP, ld. Fülöp
A jó magyarhoz, 1790., II. 324.
JOACHIM, II. (brandenburgi választó)
— és az 1542-i török hadjárat. I. 289.
JOANNES, ld. János
Joannis Pantopholii ... commentarius, 1790., (Keresztury József). II. 314.
Jobb egyházi embernek kevés tudománnyal birni, 1787., (Hrabowszky György). II. 276.
JÓCSICS PÉTER
— bécsi audienciája Szabadka ügyében, 1779. II. 180.
JÓCSIK LAJOS
— a nyitravölgyi magyarságról. II. 37.
JOHANNA (Nápolyi)
— és András hg. házassága, XIV. sz. I. 113, 121.
JOHN, FRIEDRICH
— arcképei magyar írókról, XVIII. sz. III. 127.
JOHN, L. (= C. Hock)
— *Anti-Tebeldi* c. irata (1848). II. 560.
JOHN, W.
— Károly főherceg hadvezéri szerepéről. II. 486.
JOHNSDORF, BENEDIKT
— cseh krónikája. I. 167.
JÓKAI MÓR
— a Bánk bánról. II. 623 ● a Martinovics-perről II. 509 ● Ráby Mátyásról. II. 234 ● és Simony óbester legendája. II. 500.
JÓKAI-kódex. I. 131.
JOLÁN (Árpád-házi)
— mint aragoniai királyné. I. 93.
JOLSVA
—i ev. egyház története. I. 255 ● -i ev. lelkész Wallaszky Pál. II. 216 ● -i gyűlés, 1657., I. 385
JÓNÁS JÓZSEF
— a magyarországi ásványokról (1820). II. 459 ● utazása a Felvidéken, 1811., II. 421.
JÓNY JÁNOS
— jogtörténeti munkái, XVIII. sz. II. 139.
JOÓ IMRE és ÁDÁM G.
— a nagykőrösi ref. gimnázium történetéről. II. 131.
JOÓ TIBOR
— a magyar protestáns sajtóról. II. 408 ● Mátyás birodalmáról és politikájáról. I. 172, 175 ● Zrínyi történetszemléletéről. I. 380. ● -ról emlékezés. III. 50.
JOÓDY PÁL
— a mármarosi 1749—1769-i nemességvizsgálatról. II. 31.
JORDAN, G.
— Ragevinről. I. 49.
JORDAN, M.
— Podjebrád uralkodásáról. I. 176.
JORDÁNSZKY ELEK
— fordítása az ún. szentistváni intelmekről, 1808., I. 52.
JORDÁNSZKY-kódex I. 213.
JORI, I.
— Savoyai Jenőről. I. 411.
JÓSA GÁBOR
— tokajit küld Napóleonnak. II. 557.
Józef tsászár imádságos könyve, 1787., II. 298.
Joseph II. ... Anordnungen in Betreff ... des Bergregals, 1781., II. 254.
Joseph II. Anwendung seiner Steuergrundsätze, 1792. II. 292.
Joseph II. der Wiederhersteller des Vaterlandes, 1790. II. 299.
Joseph II. Ein Traum, 1781., II. 262.
Joseph des Zweyten Erinnerung, 1783., II. 280—281.
JOSEPHA CHARLOTTE (az utolsó Rákóczi). I. 472.
Josephinische Curiosa (Gräffer, F.). II. 263.
A josephinismus és az egyházat illető császári rendelvény, 1859., (Lonovics József). II. 269.
Josephus II. in campis Elysiis, 1790., (Horányi Elek), II. 313.
JÓSIKA FARKAS (portai követ)
— jelentése, 1650., I. 352.
JOUBERT, J.
— Rákóczi Ferencről. I. 455.
JOVANOVIĆ, JOVAN (szerb püspök)
— és az 1788-i török háború. II. 297.
JOVANOVIĆ, VIDÁK (szerb metropolita)
— megválasztása, 1744., II. 206.
JOVANOVIĆ VINCE (karlócai pátriárka)
— orosz kapcsolatai. II. 127 ● szerepéről irodalom. II. 126 ● és az uniós törekvések. II. 93.
JOVIUS (Giovio), PAULUS
— adatai, történetírói munkássága, XVI. sz. I. 229 III. 79 ● és Brutus János Mihály. I. 226 ● és Istvánffy Miklós. I. 227 ● és Somogyi Ambrus. I. 291 ● és Verancsics Antal. I. 225.
JOZEFICS (püspök)
— mint Szapolyai követe Velencében. I. 274.
JÓZSA JÁNOS
— tanulmányai a piaristákról Romániában. II. 116.

132 ● a Thököly-mozgalom hatásáról Székelyudvarhelyen. I. 433.
JÓZSEF I. (király, † 1711)
— életéről egykorú munkák. I. 447.
— — kegyelemlevele Károlyi Sándornak. I. 470 ● kormányzata. I. 376, 453, 467 ● pozsonyi koronázása, 1687., I. 413—414 ● leszármazóinak nőági örökösödése, 1723., II. 83 ● matematikusa: Burckhard von Pürckenstein. II. 20 ● veje: Károly Albert.
JÓZSEF, II. (császár, † 1790)
— adózási rendszere. II. 254, 259, 292, 324 ● és Belgium. II. 152, 351, 469 ● és Berzeviczy Gergely. II. 469 ● cenzúrarendelete. II. 212, 239, 262 ● és Cházár András. II. 282 ● egyházpolitikai reformjai. II. 113, 264—265, 268—271, 277, 331, 336, 382, 397, 579, III. 122 ● az egykorú iratokban. II. 196, 254, 259, 262, 265—266, 268, 273—275, 280—282, 292. 297—300. 324, 345 ● az 1790 utáni iratokban. II. 311—313, 315, 321—324, 326—328, 331, 334, 336, 345—346, 348, 374, 376, 502 ● elfogatja id. Wesselényi Miklóst. II. 377 ● ellen nemesi-nemzeti mozgalom kibontakozása. II. 26, 223, 283, 297—302, 311—313, 315, 321, 345—346, 352, 375, 395 ● első intézkedései. II. 262 ● erdélyi intézkedései. II. 235, 301 ● és az erdélyi román parasztfelkelés. II. 285, 287—290 ● és az erdélyi szászok. II. 301, 376 ● és Esterházy Ferenc gr. II. 246 ● és Forgách Miklós gr. II. 283, 298—299, 345 ● gazdaságpolitikája. II. 28, 172, 174, 254, 256, 258—261, 352, 389, 462 ● és Grossing Ferenc. II. 292 ● és Hacquel Baltazár. II. 239 ● és Hadik András. II. 287—288, 297 ● és Hajnóczy József. II. 283, 300 ● és Heydendorf. II. 149, 169 ● és a horvát mozgalom. II. 359, 385 ● iparstatisztikai összeírása. II. 260, 386, 463 ● iskolapolitikája. II. 278—279, 395, 600 ● és Izdenczy József. II. 326—327 ● jogügyi intézkedései. II. 293—294, 394—395 ● és Katalin cárnő II. 242, 295—296 ● kataszteri földmérése Magyarországon. II. 292—293 ● és Kaunitz kancellár II. 184, 301, 345, 351 ● és Kazinczy Ferenc. II. 279, 300, 341, 600 ● és Keresztesi József. II. 234 ● közigazgatási reformjai. II. 280—282 ● levelezése, iratai. II. 157, 181, 242, 246, 259, 265—266, 289—290, 295, 351 ● és Mária Antoinette. II. 242, 351 ● és Mária Terézia. II. 157—158, 181, 242 ● megbízása magyar közjogi munkára. II. 372 ● megvonja Bessenyei fizetését. II. 220 ● és a monarchikus-demokratikus irány. II. 310, 321 ● és a monarchia katonai térképezése. II. 236 ● és Nagy Frigyes. II. 197 ● összeírása, népszámlálása Magyarországon. II. 31, 246—247, 282 ● nevelője: Batthyány Károly hg. II. 105 ● Martinovics iratainban. II. 322—323 ● megjutalmazza Benkő Sámuel iratát. II. 298 ● német nyelvrendelete. II. 283, 303—304, 325—326, 395 ● és Niczky Kristóf gr. II. 281, 303 ● és Pálffy Károly gr. II. 259, 292 ● parasztpolitikája. II. 169, 234, 287—288, 290—291, 351, 354 ● és VI. Pius pápa. II. 265, 270 ● és a protestantizmus. II. 203—204, 234, 271—277, 371, 469, 502 ● rendeletei. II. 242—243, 247, 252, 254, 256, 260, 262—265, 278, 280—281, 290, 292, 297 ● rendeleteinek visszavonása és annak visszhangja. II. 297—299, 301, 345, 347—376 ● és a sajtó. II. 239—240, 262, 267 ● és Skerlecz Miklós. II. 385—386, 463 ● és a szabadkőművesség. II. 263 ● és Szatsvay Sándor. II. 239—240, 267 ● és Széchenyi Ferenc gr. II. 283, 300 ● szerepe a bécsi titkosrendőrség szervezésében. II. 282, 351, 485 ● és Szilágyi Sámuel. II. 203 ● telepítései. II. 247 ● és a török háború. II. 73, 254, 295—297 ● a történetírásban. II. 26, 28—29, 243—245, 513, 515, 593—594, III. 122 ● türelmi rendelete. II. 234, 271—277, 371, 469, 502 ● utazásai Magyarországon. II. 149, 169, 203, 235, 246, 279, 287.
— — külföldön. II. 202, 246, 270, 296 ● a tengermelléken. II. 197.
— és Úrmenyi József. II. 278, 345 ● vizsgálata a bánsági románokról, 1777., II. 162 ● -hez Gottschling könyvének ajánlása, 1781., II. 235.
JÓZSEF (főhg. nádor)
— élete és iratai. II. 344, 484, 487, 528, 538—540, 552, 554—555, 561, 570, 581 ● eszméi a monarchia regenerálására, 1811., II. 561 ● felhívásai, beszédei, 1805., II. 534 ● és a gácsi posztógyár. II. 465 ● gazdálkodása Alcsuton. II. 448 ● a győri csatáról. II. 555 ● házassága. II. 531 ● irata a hadszervezet átalakításáról, 1808., II. 542 ● az iskolázás fejlesztése ellen. II. 395, 581 ● körút ja 1809-ben. II. 546 ● látcgatása Keszthelyen, 1802., II. 586 ● levelei, 1809., II. 553 ● és a magyar gabonakivitel. II. 477 ● manifesztumai, 1809., II. 546, 548 ● megbízása Kisfaludy Sándor munkájára. II. 542 ● mint a nemesi felkelés vezére, 1797., 1800., 1809., II. 521—522, 525, 543 ● mint a pesti Szépítő Bizottmány elnöke. II. 628 ● mint teljhatalmú kormányzó, 1805., II. 539 ● naplói, 1792., 1805., 1809., II. 502, 534, 543, 554 ● és a Pest—szolnoki csatorna. II. 475 ● Pesten, 1803—1804., II. 538 ● pétervári utazásai. II. 531 ● szepességi körútja, 1806., II. 540 ● Veszprém megyében, 1811., II. 560.
JÓZSEF (kazár bég)
— levele. I. 33.
JÓZSEFVÁROS
—i kálvária építése, 1746., II. 146.
JUGOSZLÁVIA
— egysége gondolatának története. II. 498 ● területén a reformáció kezdetei. I. 254 ● -i német települések története. II. 33, 37, 247 ● -i történetirodalom. III. 35, 55, 84, 106, 109, 125.
JUGRIA
— területe, népei. I. 31.
JUHAROS P.
— a jezsuita iskoladrámákról. II. 227.
JUHÁSZ FERENC
— Csokonai-kiadása. III. 126.
JUHÁSZ GÉZA
— Budai Ézsaiásról. II. 594 ● Csokonairól. III. 126.
JUHÁSZ ISTVÁN
— Bethlen Miklós politikai peréről. I. 441 ● a nyugati missziós törekvésekről a románoknál. I. 253 ● a székelyföldi ref. egyházmegyékről. I. 254.
JUHÁSZ ISTVÁN
— a Bezerédj-család történetéről. I. 457.
JUHÁSZ JENŐ
— mutatója a Nyelvtud. Közleményekhez. III. 32.
JUHÁSZ KÁLMÁN
— Balázs csanádi püspökről. I. 62 ● a csanádi egyházmegye, káptalan, püspökök történetéről írt tanulmányai. I. 62, 248, II. 115 ● Dudich Andrásról. I. 269 ● egyházi viszonyokról a Bakonyban, XVIII. sz. II. 114 ● a Gellért-legendáról. I. 51—52 ● két kolozsmonostori püspökapátról, XVI. sz. I. 253 ● műveltségi állapotokról a törökkori Temesközben. I. 248 ● a pápai főesperességről a török uralom után. I. 418 ● Szt. Kálmánról. III. 65 ● a temesi püspökség tervéről, XVIII. sz. II. 115 ● a verseci esperességről 1743-ban. II. 115.
JUHÁSZ LAJOS
— Domanovszky S. munkáiról. III. 49 ● *Megnehezedett jobbágysors*, XVI. sz. I. 239 ● a porta történetéről, 1526—1648., I. 240 ● Sárvár és a Draskovichok viszályáról. I. 241 ● a Vas megyei Farkaserdőről, XVII—XVIII. sz. II. 167.
JUHÁSZ LAJOS
— Thuróczy és Bonfini krónikájának összehasonlításáról. I. 148.
JUHÁSZ LÁSZLÓ
— Janus Pannoniusról. I. 185 ● kiadta Bartolommeo della Fonte szövegeit. I. 169.
— — Bonfinit. I. 148 ● Galeottot. I. 166 ● Oláh Miklóst. I. 224 ● Ransanus beszédét. I. 167 ● Taurinust. I. 191 ● Tragorinust. I. 217.
— szerk.: *Bibliotheca Scriptorum* c. sorozatot. I. 3.
JUHÁSZ MÁTÉ (minorita)
— ájtatos versei, 1761., II. 16, 198, 228 ● búcsúztatója Károlyi Sándorról, 1744., II. 16 ● a házi orvosságokról. II. 217 ● irodalmi szerepe. III. 121.
JUHÁSZ MIKLÓS
— Mária Terézia valláspolitikájáról. II. 260
JUHÁSZ (Méliusz) PÉTER, ld. Méliusz
JUHÁSZ VILMOS
— Desericzky Incéről. II. 138 ● II. Rákóczi Ferencről. I. 456.
JULIANUS (domonkosrendi szerzetes)
— keleti utazásai és beszámolói, XIII. sz. I. 83, 86, 96, II. 138.
JULIER FERENC
— magyar hadvezérekről. I. 317, 457, II. 104.
JULINAC, PAVLE
— szerepe a XVIII. századi szerb irodalomban. II. 231
JULOW VIKTOR
— Fazekas Mihályról. III. 127.
JUNG, JOHANN v.
— a Habsburg-birodalom bányajogáról (1822). II. 459

JUNK, VIKTOR
— mutatója a FRA köteteihez. III. 34.
JUNKER LÁSZLÓ
— a kecskeméti piarista gimnázium történetéről. II. 130.
JUNTKE, FRITZ
— wittenbergi diákokról. III. 87.
Jura quibus evangelicorum . . . religio nititur, 1790. (Szemere Ferenc), II. 333.
JURISICH MIKLÓS (kőszegi várkapitány)
— élete; kőszegi védekezése, 1532., I. 239 ● konstantinápolyi követsége, 1530., I. 276 ● tájékoztatja Joviust a kőszegi harcokról. I. 229.
JURISICH MIKLÓS (a fenti unokaöccse)
— hatalmaskodásai, XVI. sz. I. 241.
JURITSCH
— a Babenbergek történetéről. I. 97.
JURJEVICH JÓZSEF
— bányajogi munkája, 1822., II. 459.
JURKOVICH EMIL
— Besztercebánya történetéről írott tanulmányai. I. 288, 459, II. 63, 129, III. 75. ● a besztercebányai levéltárról. I. 13 ● a budai török lázadásról, 1590., I. 316 ● az esztergomi táborról, 1594., I. 317 ● Fröhlich Tamás leveleiről. I. 261 ● levélközlése Bocskai idejéből. I. 320 ● a libertások történetéről. I. 464 ● magyar Liudprand-fordítása. I. 29 ● pótlásai Bartalhoz. III. 61. Zólyomlipcse vásáról. I. 238.
JURLE
-i konvent. III. 64.
Jus reipublicae in bona ecclesiasticorum, 1791. (Szirmay Antal), II. 332.
JUST, G.
— a német és osztrák alkalmi irodalomról 1809 előtt II. 549.
JUST, L.
— az egyházpolitikai helyzetről Ausztriában 1792 körül. II. 579.
JUSTE, TH.
— az 1790-i belgiumi forradalomról. II. 301 ● Mária királynéról és a reformációról. I. 219.
JUSTI, JOHANN HEINRICH GOTTLOB V. (osztrák kameralista író)
— munkái, 1755—1780., II. 161, 172 ● populacionista felfogása és a bécsi udvar. II. 193.
JUSTINUS
— és Anonymus. III. 61 ● leírása Szkitiáról. I. 29.
JUSTH ANDRÁS
—hoz Bethlen Gábor levele, 1596., I. 334.
JUSTH, ST.
— a bártfai ev. egyház történetéről. I. 255.
JUSTUS DE PALMA FLORANTINUS
— mint Bethlen Miklós álneve. I. 390.
JUSTUS LIPSIUS
— és a magyar szellemi élet. I. 269 ● munkája magyarul, 1641., III. 93.
JUVENAL DES URSINS, JEAN
— francia krónikája. I. 108—109.
JUVIGNY
— budai ostromterve, 1686., I. 408.

K.
— gazdaságtörténeti adalékai, XVII—XVIII. sz. I. 336, 416, II. 59.
K. A.
— az insurgensekről, 1744., II. 105.
K. E.
— a csallóközi juhászokról, 1725., II. 44.
K. G.
— *Adalékok a török—magyarkori beltörténethez*. I. 364.
K. J. (ld. Koncz József alatt is)
— az 1737-i török háborúról. II. 96 ● Kanizsa felszereléséről, 1690., I. 411.
K. L. (ld. Kemény Lajos alatt is)
— bergmesteri utasításról, 1727., II. 47 ● Bethlen Gábor udvaráról. I. 336 ● 1789-i hadi kiáltványról. II. 297 ● a kassai mészároscéhről, 1734., II. 56.
K. M., ld. Kováts Mátyás
K. M.
— Vitéz Jánosról. III. 77.
K. P.
— valláspolitikai iratai, 1790., II. 339.
K. PAPP, ld. Papp Miklós
K. S.
— marhakiviteli szerződésről, 1725., II. 60 ● II. Rákóczi F. gyulafehérvári országgyűléséről. I. 467 ● — I. Rákóczi Gy. juhászatáról. I. 344 ● székesfehérvári árszabásról, 1735., II. 58.
KAÁN KÁROLY
— munkái a magyar Alföldről. II. 43, 474.
K. Z.
— Nagy Gézáról, III. 51.
KABAI JÁNOS
— krónikája a debreceni tűzvészekről, 1821., II. 480.
KABAI MÁRTON
— szerepe a hegyaljai felkelésben, 1697., I. 420.
KABAR
— törzs. I. 26, 29, 33, 81.
KABDEBO, HEINRICH
— Bécs török ostromainak (1529, 1683) irodalmáról. I. 230.
KACHELMANN CURT és Benczur B. L.
— Szarvas állattenyésztéséről. II. 44.
KACHELMANN JÁNOS
— a magyar bányavárosok történetéről. I. 127, 157, 210, 245.
KACSKOVICS BÁLINT
— verse a korona hazatértekor, 1790., II. 348.
KACSKOVICS LAJOS
— ismertetése Zweig naplójáról. I. 439.
KACSÓH PONGRÁC
— a pataki énekes-kódexről. II. 625.
KÁDÁR IMRE
— a krasznai ref. egyházról. I. 256.
KÁDÁR ISTVÁN (hajdúvitéz)
— elestéről (1658) históriás ének. III. 99.
KÁDÁR JÁNOS
— verse Bánffy György gubernátorhoz, 1791., II. 376,
KÁDÁR JOLÁN (ld. Pukánszkyné alatt is)
— a hazai német színészet történetéről. II. 627.
KÁDÁR JÓZSEF
— a dési ref. egyház történetéről. I. 255 ● az 1437-i parasztfelkelésről. I. 143 ● Szamosújvár történetéről, I. 296 ● Szék nagyközség történetéről. I. 296.
KÁDÁR L.
— a nagykanizsai ref. egyház történetéről. I. 256.
KADI OMER
— a boszniai harcokról, 1737., II. 95.
KADLEC, K.
— jog- és alkotmánytörténeti munkái. I. 58, 82.
KADLIK RUDOLF
— a hunyadmegyei vasbányászatról. II. 55.
KAGELMACHER, E.
— Filippo Maria Viscontiról és Zsigmond királyról. I. 139.
KAHLENBERG
—i csata, 1683., I. 408.
KAINDL, R. F.
— adalékai az Árpád-kori magyar történethez. I. 42, 56, 68 ● a bukovinai jobbágyságról. II. 193—194 ● a bukovinai és galíciai német telepítésről. II. 248 ● a hét gyászmagyar mondájáról. I. 41 ● munkái a németek történetéről Magyarországon és a Kárpátok vidékén. I. 83, II. 36 ● *Studien* c. tanulmányai a középkori magyar kútfőkről. I. 42, 44, 51—52, 88—89.
Kaiser Franz und Metternich, 1838. (J. v. Hormayr), II. 570.
Kaiser Josephs Gebetbuch, 1787., II. 298.
KAITAR, JOSEPH
— írata a magyar államrendszerről, 1796., II. 521.
KAJÁR
— falu törökkori viszonyai. I. 247.
KAJÁSZÓ-SZENTPÉTER
—i ref. egyház története. I. 255.
KAJLÓS I.
— szemelvényei Rákóczi Vallomásaiból. I. 436.
KAKAS ISTVÁN
— diplomata szerepe és perzsiai utazása (1602). I. 309, III. 94.
KAKASLOMNIC
—i Berzeviczy-levéltár. I. 14 ● -i birtoka Berzeviczy Gergelynek. II. 469 ● -i ev. lelkész: J. G. Buchholtz. I. 359, 439, II. 16.
KÁL
— és Csanád falvak egyezsége, 1628., I. 336.
KALAMOS J.
— a Szt. Istvánnak tulajdonított intelmekről. I. 52
KALAPÁTSICS GYÖRGY, ld. Szeitz Leó
KALÁSZ ELEK
— a szentgotthárdi apátság birtokviszonyairól. I. 78.
KALATAY FERENC
— levele II. József oroszországi útjáról, 1780., II. 246.

KÁLDI GYÖRGY (jezsuita, † 1634)
— bibliafordítása. I. 263, 373. III. 102.
KÁLDY GYULA
— nekrológja. III. 50 ● a XVI—XVIII. századi magyar történeti énekekről. I. 270, 447.
KALENTIÓ
— horvát krónikája, XVI. sz. I. 28.
KÁLI NAGY LÁZÁR
— emlékiratai az erdélyi magyar színészetről, 1792—1821., II. 627.
KALINKA JOACHIM (illavai superintendens)
— diáriuma a pozsonyi törvényszékről, 1672., I. 392.
KALKUTTA
—i püspök: Heber (1806). II. 426.
KÁLLAY-család
— levéltára. I. 15, III. 43.
KÁLLAY BÉNI
— emlékezete. III. 50 ● a szerb felkelésről, 1807—1810., II. 541.
KÁLLAY FERENC
— a kazárokról. III. 57 ● a pogány magyarok vallásáról. I. 38 ● a szabír névről. I. 26.
KÁLLAY JÁNOS GR.
— mint az 1791-i kereskedelmi bizottság tagja. II. 385.
KÁLLAY K.
— közli Ruyter admirális levelét. I. 394.
KÁLLAY LÁSZLÓ
— a Goldberger-gyár történetéről. II. 260, 466.
KÁLLAY UBUL
— az Aba-nemzetségről. I. 72 ● az Árpád-kori oklevéltan módszeréről. I. 54 ● Kálmán halicsi királyról. I. 94 ● keltezetlen oklevelekről. III. 62 ● IV. Lászlóról. I. 101 ● a székelyek megtelepedéséről. I. 81.
KALLBRUNNER, J.
— a délkelet-európai német településről. II. 33 ● az erdélyi német betelepülésről. II. 36 ● Fugger Jakabról. III. 81 ● a Haugwitz-féle reformról (1749) Ausztriában. II. 180 ● Henckel Lázárról. I. 244, III. 97 ● Mária Teréziáról. II. 99 ● Savoyai Jenőről és a német telepítésről. II. 33 ● a temesi bánság gazdaságtörténetéről. II. 60, 77 ● és Wilhelm, Fr.
— — a délkelet-európai német településekről és forrásaikról. II. 32—33.
— és Winkler, J.
— — az osztrák központi igazgatás történetéről, 1743—1760., II. 85.
KALLIKLES, NIKOLAOS
— bizánci költeménye, XII. sz. I. 50.
KÁLJÓ
— mint végvár. III. 91 ● — i várőrség panasza, 1631., I. 364.
KÁLMÁN
— (király) és Álmos hg. I. 48, 75.
● és Dalmácia. I. 74, 89 ● halála. I. 72 ● és a horvát „pacta conventa" kérdése. I. 74, II. 359, 378 ● horvát rokonsága. I. 74 ● lengyel szövetsége. I. 73 ● oklevelei. I. 54—55 ● és a pápaság. I. 73 ● przemysli csatája. I. 48, 73 ● törvényei, 1096., I. 53, 77, 79 ● uralkodásának forrásai. I. 48—49, 51, 89.
— halicsi király, XIII. sz. I. 94 ●
győri püspök (Károly Róbert fia). I. 117.
KÁLMÁN, SZT.
— mint Alsó-Ausztria védszentje III. 65.
KÁLMÁN DEZSŐ
— a gyönki ref. gimn. történetéről. II. 582.
KÁLMÁN FARKAS és Bierbrunner G., Sz. Kiss K.
— *Uj Magyar Athenás.* I. 257.
KÁLMÁN MIKSA
— a magyar jobbágyság történetéről, 1514—1600., I. 206, 239.
KÁLMÁN SÁMUEL
— Balassi Bálintról. III. 89 ● a magyar fabula történetéről. II. 305.
KÁLMÁN ZOLTÁN
— a jászberényi ref. egyház történetéről. I. 255.
KÁLMÁNCZAI DOMOKOS (fehérvári prépost)
— kódexe, XV. sz. I. 216.
KÁLMÁNCSEHI SÁNTA MÁRTON
— reformátori szerepe, XVI. sz. I. 261. III. 86
KÁLMÁNY LAJOS
— mitológiai nyomokról a nép nyelvében. I. 38.
KALMÁR ANTAL
— Bekrics Gusztáv irásairól. II. 83.
KALMÁR ELEK
— a königsbergi töredékről. I. 130.
KALMÁR G.
— a francia forradalom hatásáról Magyarországon II. 344, 516.
KALMÁR GERGELY
— XVI. századi kereskedelmi följegyzései. I. 244.
KALMÁR GUSZTÁV
— a török uralom hatásáról a Dunántúl népességére. I. 240, II. 30.
KALMÁR GYÖRGY (kecskeméti tanár)
— nyelvészeti munkái, 1770., 1772., II. 216.
KALMÁR JÁNOS
— az avar nyílhegyről. III. 58. ● a hadi röppentyű történetéről. I. 287.
KÁLNAI PÉTER (gályarab lelkész)
— följegyzései, 1676., III. 105.
KÁLNOKI ISTVÁN
— naplója, 1645., I. 340.
KALO JOANNES (bizánci császár)
— politikai törekvései, XII. sz. I. 74.
KALO PETER
— méhészeti irata, 1816., II. 442.
KALOCSA
— története. II. 113 ● -i céhek. II. 56, 460 ● -i egyházmegye története. I. 62—63, II. 114 ● -i érsekek, ld. Batthyány József gr.; Draskovich György; Frangepán Ferenc; Kollonics László gr.; Patachich Ádám; Széchenyi Pál gr.; Váradi Péter ● -i érseki ceremoniárius, ld. Bernákovits József br. ● -i érseki helynök, ld. Takáts Márton ● -i érsekség története. I. 62, II. 113 ● -i kanonok, ld. Vajkovics Imre ● -i káptalan. II. 114 ● -i könyvtár. II. 113 ● -i papnevelés története. II. 114 ● -i piarista, ld. Greschner Alexius ● -i piarista kollégium története. II. 208 ● -i székesegyház. II. 113, 146—147.
KALOTASZEG
—i jobbágyterhek, 1640—1690., I. 326, 431.
KALOUSEK
— és J. Loserth vitája. I. 48.
KALTENBAECK,
— Bécsújhely ostromáról Mátyás által. I. 178 ● Győr ostromáról, 1598., I. 318.
KÁLTI MÁRK
— mint a Bécsi Képes Krónika összeállitója, 1358., I. 44, 104.
KÁLVIN JÁNOS
— hatása Magyarországon. I. 250—251 ● és a magyar reformátorok. I. 251 ● magyar tanítványa, ld. Belényesi Gergely ● és Méliusz. I. 262 ● munkatársa: Beza. I. 262 ● szerepeltetése Basire munkájában. I. 354.
KAMCSATKA
—i fogsága Benyovszky Móricnak. II. 155.
KAMENIC
—en Marchiai Jakab inkvizíciója. I. 142 ● -ről Moldvába menekült huszíták. I. 106, 142.
KAMENIČEK, FR.
— Bocskai cseh—morva kapcsolatairól. I. 320 III. 95. ● a morva országgyűlésekről, 1526—1628., I. 233.
KÄMMEL, O.
— Ausztriáról a Karoling-korban. I. 35.
KAMMERER ERNŐ
— szerk. az Apponyi-oklevéltárat (I. k.). I. 14.
— — a Zichy-okmánytárat (7—11. k.). I. 16, 171.
— és Velics A.
— — *Magyarországi török kincstári defterek.* I. 247.
Der Kampf mit dem Waldschnepf, 1791. (Szeitz Leó), II. 335.
KAMPIS ANTAL
— a középkori faszobrászatról. I. 134, 186 ● Rákóczi arcképeiről. I. 436.
KAMUTHY BALÁZS (erdélyi kincstartó)
— utasítása, 1620., I. 336.
KAMUTHY FARKAS
— bécsi követsége, 1624., I. 339.
KANDRA KABOS
— Bakócz származásáról. I. 202 ● Borsod főispánjairól. III. 63. ● a borsodi főesperességről. III. 63. ● a diósgyőri várról. III. 72. ● Eger viszonyairól, 1697., I. 419 ● az egri káptalani levéltárról. III. 43. ● Erne bánról. III. 69. ● kiadta az egri egyház Szt. János-könyvét. I. 237.
— — a Váradi regestrumot. I. 92.
— a magyar mitológiáról. I. 38 ● a sárvári ispánságról. I. 80 ● a sombolyi főesperességről. III. 64. ● Szabolcs megye kialakulásáról. I. 80 ● Szerencs megye kérdéséről. I. 80 ● szerk.: *Adatok az egri egyházmegye*

történetéhez. I. 16, 205, 237 ● a zombori főesperességr III. 64.
KÁNITZ JOACHIM
— gyapjúgyára és felhívása, XIX. sz. II. 465—466.
KANIZSA, (:ld. Nagykanizsa alatt is:)
— ostroma Zrínyi által, 1664., I. 380, 386 ● visszafoglalása, 1690., I. 411 ● -i események, 1600—1601., I. 318 ● -i törökök rablásai, 1630—1640., I. 364 ● -i utazás: De la Motraye, 1712., II. 22 ● -i vár építője: Ferabosco. I. 288 ● -i végek eseményei, 1629—1634., I. 364 ● -i zsoldos famíliárisok, 1503., I. 205.
KANIZSAI-család
— felemelkedése és szerepe, XIV—XV. sz. I. 116, 137 ● mint Szarvaskő birtokosa. I. 155.
KANIZSAI ISTVÁN (püspök)
— életrajza, XIV. sz. I. 117.
KANIZSAI JÁNOS (esztergomi érsek)
— szerepe Zsigmond idején. I. 137.
KANIZSAY JÁNOS
— mint Sopron megye protektora, 1514., I. 207.
KANIZSAI ORSOLYA (Nádasdy Tamásné)
— gazdasági utasításai, 1564., I. 238.
KANIZSAI PÁLPI (Paulides) JÁNOS (ref. püspök)
— följegyzései, 1600—1634., I. 361 ● iratai, levelei. I. 361, 365, 374 ● püspökké választása. I. 374.
Kann ein Apostolischer König . . ., 1784., II. 267.
KANOLD, JOHANN
— irata a marhavészről, 1713., II. 41.
KANT, IMMANUEL
— hatása Magyarországon. II. 397, 577—578.
KANTA
—i minorita iskoladrámák, XVIII. sz. II. 228.
KANTER, E. W.
— V. László haláláról. I. 166.
KANYARÓ FERENC
— Bethlen Gábor énekéről. I. 331 ● a Brassai-kódex históriás énekeiről. I. 270 ● Erdély első bibliografusairól. II. 122 ● egy Habsburg-párti röpiratról (1655). I. 386 ● János Zsigmond unitarizmusáról. I. 304 ● kiadta Felvinczi György verseit. I. 449.
— — a Siralmas Panaszt mint Zrínyi munkáját. I. 382 ● Zrínyi két levelét. I. 381.
— Kádár István énekéről. III. 99 ● kuruc epigrammról. III. 113 ● *Kuruc virágénekek Thökölyről.* I. 399 ● a legrégibb unitárius énekeskönyvekről. I. 271 ● Mélius munkáiról és prot. vitairatokról. I. 262 ● Montecuccoli és Zrínyi vitájáról. I. 380 ● a Salamon és Markalf kiadásairól. I. 299 ● Ujzerinvár építéséről. I. 381 ● az unitáriusok történetéről. I. 251 ● virágénekekről és a régi népies költészetről. I. 399, II. 625 ● Zrínyiről és a Zrínyiászról. I. 379—380, III. 104.
KAP-HER, H.
— Komnenos Mánuel politikájáról. I. 75.
KAPÁS AURÉL
— Simai Kristófról. II. 228.
KAPI-család
— levéltára. III. 43.
KAPI BÉLA
— bevezetése Berzsenyi munkáihoz. II. 614.
KAPISZTRÁN JÁNOS
— szerepe, iratai. I. 160—161, 165. III. 76.
Kapitoly z uhorských dějin, 1952., III. 46.
KAPLONY-NEMZETSÉG
— története. III. 43.
KAPNIK
—i bányák leírása, 1783., II. 255 ● -i utazás: Jónás József, 1811., II. 421.
KÁPOLNA
—i unió, 1437., I. 144.
KÁPOLNAI ANDRÁS, ZALAI
— jegyzetei, XVI. sz. I. 314.
KÁPOLNAI P(auer) ISTVÁN
— az 1744-i hadjáratról. II. 105 ● a hazai várakról, XVI—XVII. sz. III. 91 ● magyar sáncokról Felső-Ausztriában. I. 178 ● I. Miksa följegyzéseiről, 1490., I. 194 ● a mohácsi hadjáratról. I. 222 ● a morvamezei csatáról. I. 101 ● a muhi csatáról. I. 96 ● ősi magyar fegyverekről. I. 39 ● a pozsonyi csatáról, 907. I. 40.
KAPORNAK
—i apátság története. I. 63.
KAPOSSY JÁNOS
— barokk művészetünk olasz kapcsolatairól. II. 233 ● a besnyői Grassalkovich-síremlékről. II. 233 ● a Grassalkovichokról mint műpártolókról. II. 147 ● kamara építészeiről, XVIII. sz. II. 231 ● a későbarokk építészetről. II. 231 ● kiadta Szmrecsányi Miklós egri tanulmányait. II. 232 ● Krauss jászói alkotásairól. II. 233 ● a magyarországi barokk helyzetéről. II. 145 ● magyarországi ötvösökről a XVIII—XIX. században. II. 146 ● Mária Terézia budai palotájáról. II. 231 ● Maulbertsch-tanulmányai. II. 233 ● egy művészeti akadémia tervéről. II. 233 ● a székesfehérvári mennyezetfestésről. II. 233 ● a szombathelyi székesegyházról. II. 233.
KAPOSVÁR
—i járás topográfiája, 1818., II. 417 ● -i uradalom, 1720., II. 46 ● -i útleírás, 1807., II. 426.
KAPRINAY ISTVÁN (jezsuita történész, † 1786)
— iratkiadása Mátyás koráról. I. 170, II. 138 ● kéziratos anyaggyűjteménye. I. 227, 358, 380, 438, II. 138. III. 100.
KAPRINAY-kódex
— kapcsolata a Bécsi Képes Krónika családjával. I. 43.
KAPRONCA
— szerepe az 1790-i országgyűlésen. II. 483.
KAPROSSY (Tillmann) JÁNOS
— prédikációja Szt. Istvánról, 1815., II. 565.
KAPTOL
—i provizor: Imreffy István, 1781., II. 195.
KAPUVÁR
—i uradalom adatai, 1633, 1686, 1690., I. 370, 420—421.
KAPY JÓZSEF
— irata a magyar tengerpartról. II. 418.
KAPY ZSIGMOND
— gazdasági utasításai, 1620., I. 370.
KARA GYORGYE PETROVIĆ (szerb fejedelem)
— szerepe a török elleni mozgalmakban, XIX. sz. II. 541.
— — irodalmi visszhangja. II. 626.
KARA MUSZTAFA (nagyvezír)
— jellemzése Galland naplójában, 1672., I. 389 ● táborában osztrák követ, 1683., I. 404.
KARACS F.
— kiadta Szirmay András naplóját. I. 438.
KARACSAY FEDOR GR.
— a Bell—Lancaster-féle tanításról, 1819., II. 584.
KARÁCSON BÉLA
— a füleri ref. egyház történetéről. I. 255.
KARÁCSON IMRE
— anyaggyűjtése a török—magyar oklevéltárhoz. I. 234, 401 ● Buda ostromáról, 1602. I. 318 ● egri török emlékiratról, 1596., III. 95 ● emlékezete. III. 50 ● erdélyi fejedelem-jelöltekről, 1661., I. 351 ● az 1663-i török hadjáratról. I. 386 ● a francia—török szövetségről Erdély ügyében 1551 után. I. 290, 303 ● Imre hercegről. I. 69 ● Janus Pannoniusról. I. 185 ● III. Károly török háborújáról. II. 96 ● két török diplomata magyar vonatkozásairól, XVIII. sz. II. 185 353 ● kiadta Evlia Cselebi magyarországi utazásait. I. 231, 351, 384, 387.
— — a Rákóczi-emigráció török okmányait. I. 453 ● török történetírók szövegeit. I. 197, 231, 351.
— kiigazítja De Saussuret Rákóczi konstantinápolyi lakásáról. I. 444 ● László királyról. I. 73 ● a magyarok harcairól az őshazában. I. 33 ● a Mátyás-templom gyertyatartóiról. III. 82 ● a porta rendeletéről Thököly erdélyi beiktatására. I. 433 ● a porta 1788-i magyar terveiről. II. 297 ● Rákóczi ról a török történetírásban. I. 472 ● Rákóczi török számüzetéséről cikkei. I. 472 ● I. Rákóczi György 1636-i harcairól. I. 344 ● Szigetvár ostromának török leírásáról. I. 290 ● a sztambuli mecsetek magyar vonatkozású kéziratairól. I. 234, II. 96 ● a XI—XII. századi hazai zsinatokról. I. 53 ● török követségről Zrínyinél. I. 384 ● a török levéltárak magyar vonatkozásairól. I. 234 ● a török sereg átvonulásáról Magyarországon, 1683., I. 402 ● a török seregről Erdélyben, 1661., I. 355 ● a törökországi magyar ezredekről 1717-ben. II. 75; magyar hadifoglyokról. 1636. III. 101.
KARÁCSON MIHÁLY
— Árpád vezérről. I. 34.
KARÁCSONY GYÖRGY
— parasztmozgalma, 1568—1570., I. 239, 262—263. III. 82, 84.
KARÁCSONY SÁNDOR ZSIGMOND
— a személynevekről, XVI. sz. III. 84.
KARÁCSONYI BÉLA
— Magyarország történetéről. III. 46 ● a parasztháborúról, 1514., III. 80.

KARÁCSONYI JÁNOS
— I. András származásáról. I. 72 ● angol kaposolatokról, XI. sz. III. 66 ● az aradi főesperességről, káptalanról, prépostságról, tanulmányai. I. 63 ● az aradi véres országgyűlésről. I. 75 ● az aranybulláról. I. 95 ● az Árpád-ház genealógiájáról. I. 34, III. 62. ● Békés megye történetéről. I. 80, 280, III. 85, 108 ● Beriszló Péter velencei követségéről, 1504., I. 200 ● Bethlen Gábor őseiről. I. 335 ● Bihar megyéről a kuruckorban. I. 459 ● *Bua és Bucna*. I. 72 ● Csák Máté nádorságáról. I. 100 ● a Csanád-nemzetségről. III. 65 ● a diakovári egyezségről, 1393., I. 137 ● az első érsekekről. I. 70 ● az első Lónyayakról. I. 15. 117 ● az első magyar hadijelentésről, 1437., I. 114. ● az erdélyi székelyek első hadjáratáról, 1210., I. 81 ● I. Ferdinándról. III. 91 ● a ferencrend történetéről Magyarországon. I. 61, 251 ● Gellért püspökről. I. 70, III. 61 ● Géza fejedelem nevéről. I. 67 ● a görög kereszténység magyarországi szerepéről tanulmányai. I. 68 ● Gyula ostromáról, 1566., I. 290 ● Gyula visszafoglalásáról, 1694., I. 411 ● a gyulai plébániáról. III. 64 ● a Halotti Beszédről. I. 66 ● a hamis és keltezetlen oklevelekről 1400-ig. I. 53 ● a Hartvik legendáról. I. 51 ● a havasalföldi vajdák családfájáról. I. 121 ● a hódtavi csatáról. I. 102 ● a honfoglalásról. I. 34, III. 57 ● Hunyadi Jánosról. I. 162 ● ism. Éble tanulmányát a Károlyi-családról. II. 42.
— — a Károlyi-család birtoktörténetét. II. 42.
— István királyról és okleveleiről. I. 54, 68, 70, III. 65 ● az izmaelitákról Magyarországon. I. 85 ● a jajcai bánokról. III. 80 ● Kálmán király horvát rokonságáról. I. 74 ● a kazár népnévről. I. 33 ● Kézai székely híreiről. I. 87 ● a Kőszegiekről, Németújváriakról. I. 100 ● a kunokról. III. 67 ● a Lackfiakról. I. 117, 137 ● László királyról, tanulmányai. I. 73—74 ● a magyar katolikus egyház történetéről. I. 60, 251, II. 113 ● a magyar korona részeiről. I. 73 ● a magyar nemzetségekről a XIV. sz. közepéig. I. 100, 116 ● magyarázata a váradi regestrumhoz. I. 92 ● Magyarország István-kori határairól. I. 69 ● Makrai Benedekről. I. 132, III. 72 ● Mária (Anjou) haláláról. I. 136 ● Maróthy János bánról. I. 138 ● Mátyás király őseiről. I. 173 ● megjegyzése a Koppány-lázadásról. I. 69 ● a megvakított Álmos hg. krónikásáról. I. 73 ● *A mérges vipera*, 1288., I. 102 ● Nagy Lajos anyjának római útjáról. I. 122 ● a nagyváradi káptalanról, 1566., III. 93 ● a névtelen jegyzőről. I. 44 ● oklevélkivonatai a Pongrácz-levéltárból. I. 15 ● a parasztháborúról, 1514., I. 207 ● Péter királyról s az óbudai prépostságról. I. 72 ● Pór Antalról. III. 51 ● a protestantizmus első hirdetőiről. I. 219 ● a pusztaszeri és rahoncai monostorról. III. 64 ● Rákóczi Vallomásairól. I. 436 ● a Sylvester-bulláról és hamisítójáról, tanulmányai. I. 55, III. 62 ● Szatmár város eredetéről. I. 83 ● Székely Miklósról. III. 79 ● a székelyek eredetéről. I. 81 ● Toldiról és a Toldi-mondáról. I. 132 ● véleménye Imre hg. nejéről. I. 69 ● a veszprémvölgyi oklevélről. I. 54 ● a visegrádi görögkeleti szerzetesekről. I. 68 ● a zástyi apátságról. III. 64 ● -ról emlékezés, III. 50 ● és Borovszky S.
— — kiadta a váradi regestrumot. I. 92.
— és Bunyitay V., Rapaics R. ● szerk.: *Egyháztört. emlékek a hitújítás korából*. I. 219, 258.
KARÁDI PÁL (unitárius lelkész)
— mint a Balassi-komédia kiadója, 1569., I. 300.
KARADJA, C. I.
— Beheim verséről. I. 149—150 ● Friedel munkájának (1784) román vonatkozásairól. II. 286 ● a Thuróczy-krónikáról. I. 146.
KARADŽIĆ, VUK ST.
— szerepe a szerb irodalomban. II. 498.
KARAFFA, ld. Caraffa Antal
KARAGYORGYE, ld. Kara Gyorgye
KARAI LÁSZLÓ (prépost)
— és XV. századi nyomdászatunk. I. 180.
KARAJAN, TH. G. v.
— kiadta Beheim Mihály munkáit. I. 149.
— — Cuspinianus diáriumát. I. 195 ● Herberstein önéletrajzát. I. 196, 274 ● Tichtel naplóját. I. 168.
— a magyarok, csehek hírnevéről a középkori forrásokban. I. 46 ● Mária Teréziáról és II. Józsefről. II. 158.
KARÁNSEBES
— története. I. 296, II. 76.
KARANTÁNIA (ld. Karinthia alatt is)
— a Karoling-korban. I. 28, 36.
KÁRÁSZ ISTVÁN (allispán)
— szerepe 1790 mozgalmaiban. II. 347.
KÁRÁSZ LUKÁCS (hadbiztos)
— utazása, 1672., III. 106.
KARCAG
— levéltára. I. 14 ● -i céhek története. II. 460 ● -i pestis, 1739., II. 97.
KARCSU ANTAL
— Vác történetéről. I. 62, II. 483 ● a váci egyházmegyéről. I. 62 ● a váci nyomdászatról. II. 211
KARDEVÁN KÁROLY
— Gvadányi világtörténetéről. II. 373.
KARDOS ALBERT
— Balassi Bálintról. III. 89 ● Csokonai-tanulmányai. II. 607—608. ● Debrecen íróiról. II. 623 ● ism. Finóczy könyvét a magyar középiskolákról. II. 127 ● Kazinczy-tanulmányai. II. 600, 603, 617 ● kiadta Gvadányi Nótáriusát. II. 373 ● Martinovicsról a magyar irodalomban. II. 514 ● Pázmándi Horvát Zirc-eposzáról. II. 613 ● a XVI. sz. hitvitázóiról. III. 86.
KARDOS ÁRPÁD
— a pesti kertésztársulatról. II. 167.
KARDOS EMÍLIA
— a pécsi német sajtóról és színészetről. II. 628.
KARDOS JÁNOS
— szerepe az 1437-i parasztmozgalomban. I. 144.
KARDOSS JÁNOS (káplán)
— buzdító beszéde, 1809., II. 549.
KARDOS M.
— Bethlen Gábor udvaráról. I. 336.
KARDOS SAMU
— kiadta Wesselényi jegyzeteit, leveleit. II. 401, 430.
KARDOS TIBOR
— *Az Albertiek édenkertje*. I. 129 ● Bél Mátyás olasz levelezéséről. II. 20 ● Callimachusról és Mátyás államrezonjáról. I. 149 ● Coluccio Salutati levelezéséről az Anjoukkal. I. 129, 133 ● *Deákműveltség és magyar renaissance*. I. 181 ● az első (huszita) bibliafordításról. I. 131, 142, III. 73 ● Faludi Ferenc könyvtáráról. II. 136 ● Giovanni da Ravenna magyar vonatkozásairól. I. 107 ● hozzászólása a Trója-regényhez. III. 61. ● a humanista filológiáról. I. 181 ● *A humanista irodalom*, 1387—1526., I. 181 ● a huszita mozgalmak és Mátyás szerepéről a nemzeti egyház alakításában. I. 174 ● huszita típusú kantilénákról. III. 81 ● az irodalmi anyanyelvűségről. III. 64 ● ism. Gáldi L. tanulmányát amagyar és román humanizmusról. II. 496.
— — Geréb L. összeállítását a parasztháborúk irodalmáról. I. 190.
— Janus Pannonius bukásáról. I. 185 ● *Középkori kultúra, középkori költészet*. I. 65, 130, 212 ● a magyar humanizmus kezdeteiről, kérdéseiről. I. 133, 181, III. 77, 87.
— — koráról. III. 31.
— magyar szemelvényei a Bécsi Képes Krónikából. I. 104 ● a magyar vígjáték kezdeteiről. III. 87 ● Magyarországról az olasz humanisták írásaiban. I. 181 ● Mátyás kancelláriájáról, udvaráról, mint irodalmi központról. I. 181, III. 78 ● Mátyásról és a humanizmusról. I. 172, 181—182 ● *Néhány adalék a magyarországi humanizmus történetéhez*. I. 149, 166, 181 ● Ransanusról Magyarországon. I. 167 ● a régi magyar színjátszásról. III. 81 ● renaissance királyfiak neveléséről. I. 150 ● a trufa műfajáról. III. 87 ● velencei gazdasági adatai, XVI. sz. III. 81 ● *A virtuális Magyarország*. I. 181 ● Zrínyi Miklósról. I. 380, III. 103 ● (másokkal).
— — az irodalomtörténet periodizációjáról. II. 141.
KARDOSKUT
— i árpádkori temető. III. 67.
KARENOVICS F.
— a szigetvári Zrínyiről költészetünkben. I. 290.
KÁRFFY ÖDÖN
— adaléka az 1601., 1704. évhez. I. 461, III. 95 ● adatai Buda történetéhez, 1540., I. 282 ● adatai a tized történetéhez. I. 237 ● állami alkalmazottak fizetéséről, 1549., I. 284 ● a bányászat történetéhez, 1600—1614., I. 372 ● Bartha Pál utasításáról, 1729., II. 47 ● Bélaváry Miklós jegyzőkönyvéről, 1664., I. 376 ● Bocskai hadi rendtartásáról, 1606., I. 321 ● Buda ostromáról, 1541., I. 282 ● a Csicsery-családi

levéltáráról. I. 14 ● Dampierre haláláról, 1620., I. 334 ● Dobó Istvánról. I. 290, III. 92 ● Eger tűzérségéről, 1690., I. 411 ● egervári gazdasági utasításról, 1629., I. 370 ● az erdélyi földművelő egyesületről, XVIII. sz. II. 167 ● az erdélyi marhakivitelről, 1695., I. 434 ● az északnyugati végvárakról, 1612., I. 367 ● esztergomi céhszabályokról, 1713., II. 56 ● hadbírósági ítéletről, 1708., III. 115 ● Herdegen utasításáról, 1687. I. 416 ● Károlyi S. halászati utasításairól, XVIII. sz. II. 47 ● Kassa városról, XVI. sz. I. 245, 288 ● kisebb közleményei. III. 92, 101 ● nagybányai pénzverőről, céhekről, 1680., 1716., I. 376., II. 56 ● Oláh Miklósról. I. 224 ● Pekry Lajosról, I. 288 ● Perneszy Pál szigetvári vizsgálatáról, 1564. I. 290 ● a pozsonyi koronaőrségről, 1657., I. 385 ● I. Rákóczi Gy. hadjáratáról, tűzérségéről, 1644., I. 345, 395 ● Rákóczi Pál jobbágyszerződéséről. I. 370 ● a sóvári bányáról, 1643—1654., I. 372 ● a száldobágyi üveghutáról, XVIII. sz. II. 56 ● a szécsi gabonatizedről, 1621., I. 370 ● Székesfehérvár kapitulációjáról, 1688., I. 411 ● Sztrecsány váráról, 1640., I. 370 ● Tata váráról, 1577., III. 95 ● Tinódy Sebestyénről. III. 90 ● Tollkötő Albertről, 1562., I. 288 ● a vargyasi Dániel-családról. I. 14 ● és Kováts F.
— — a németlipcsei vargákról, 1471., I. 158.

KARGE, PAUL
— a Habsburgok magyar és orosz politikájáról, 1468—1506., I. 179, 203 ● Mátyás orosz kapcsolatairól. I. 179.

KARINTHIA
— a Karoling-korban. I. 28, 36 ● és Mátyás hódításai. I. 178 ● történeti emlékei. I. 93 ● -i felkelés és III. Henrik. I. 72 ● -i krónikás: Unrest Jakab. I. 168 ● -i magyar kalandozások. I. 40 ● -i protestánsok Erdélyben, XVIII. sz. II. 36, 122.

KARJALAINEN
— a Jugra-népek vallásáról. I. 31.

KARL J. és Méhes Gy.
— a biológia magyar úttörőiről. II. 598.

KARL K. LAJOS
— Buda visszafoglalásának spanyol visszhangjáról. I. 407.

KARL LAJOS
— Conti hg.-ről Érsekújvárnál, 1685., I. 410 ● Magyarországról a lorrainei hagyományban. III. 60 ● Margit királynéról. I. 76 ● a vatikáni legendáriumról. I. 135.

KARLÓCA (Karlovác)
—i béke, 1699., I. 405, 408, 411, 422, II. 59, 74 ● -i esperes: J. Radoslavljević. II. 206 ● -i szerb iskolák. II. 127, 499 ● -i szerb kongresszus. II. 206 ● -i szerb metropoliták, ld. Jovanović Vince, Nenadović Pál, Petrović Mózes, Stratimirović Stefán, Putnik Mózes, Popović Vince ● -i szerb patriarchatus. II. 125—126, 204, 206 ● -i szerb teológiai intézet. II. 126 ● -i szőlőtermelés. II. 436 ● -i török harcok, 1716., II. 70.

KARLOVSZKY ENDRE
— a burgonya meghonosításáról Erdélyben. II. 167 ● Erdély iparáról a XVIII. sz. végén. II. 260 ● Erdély iparosairól és az 1702-i védvámokról. I. 434 ● a magyar iparról 1771—1774-ben. II. 175 ● Magyarország kereskedelmi viszonyairól 1755-ben. II. 177—178 ● a selyemtermelés történetéről Erdélyben. II. 167, 443.

KARLOWITZ, ld. Karlóca

KARLSBURG, ld. Gyulafehérvár

KARLSRUHE
—i gyűjtemények magyar vonatkozású térképei. I. 408 ● -i levéltári adatok a német telepítésről, XVIII. sz. II. 35.

KÁRMÁN JÓZSEF
— adatai, művei, irodalmi szerepe. II. 606 III. 126 ● helye az irodalomban. II. 599 ● mint az *Uránia* szerkesztője. II. 406 ● és a nyelvújítás. II. 617 ● szerb fordításban. II. 619.

KÁRMÁN LAJOS
— a torzsai ref. egyház történetéről. I. 256

KÁRMÁN MÓR
— közoktatásügyi tanulmányai. II. 396.

KARNARUTIĆ
— énekei és a Zrinyiász. I. 379.

KARNER FRIGYES
a kőszegi posztós iparról. II. 56, 460.

KÁROLI, ld. Károlyi

KÁROLY, I. RÓBERT (magyar király)
— felesége s özvegye: Erzsébet. I. 119, 122 ● felépése III. András korában. I. 103, 116 ● kormányzata, politikája. I. 91, 113, 116—117, 119, 121—122 146 III. 71. ● nővére: Clémence de Hongrie. I. 122 ● pecsétei. I. 112 ● pénzügyei, gazdaságpolitikája. I. 113, 117—118, 127—128. III. 70.

KÁROLY, II. KIS, ld. Durazzói Károly

KÁROLY, III. (király, † 1740; mint császár VI. Károly)
— állandó hadserege. II. 68—69 ● bírósági szervezete II. 89 ● és a boszorkányperek. II. 91 ● és a budai kir. palota. II. 146 ● cenzúrarendelete. II. 134 ● egyházpolitikája. II. 76, 114, 119 ● egykorú iratokban. II. 78, 108 ● gazdasági politikája. II. 57—59, 61, 86, 389 ● kormányzata, politikája. II. 67, 76, 86, 99—100, 185, 453 ● koronázása, 1712., II. 66 ● levelezése. II. 67, 91 ● mint spanyol király 1711-ig. II. 67 ● és a nőági örökösödés kérdése. II. 58, 80, 83 ● tanácsadója, ld. J. C. Bartenstein ● török háborúja, 1716—1718., II. 73—75, 96.

KÁROLY, IV. (császár, cseh király)
— kormányzata, XIV. sz. I. 122 ● prágai egyeteme, I. 267.

KÁROLY, V. (császár)
— keleti politikája. I. 282, 286 ● levelezése. I. 199—200, 233, 278, 281 ● megválasztása (1519) és Magyarország. I. 195, 199, 220 ● és öccse: I. Ferdinánd viszonya. I. 278, 286 ● és Szapolyai János. I. 281 ● titkára. III. 79 ● vetélkedése Franciaországgal. I. 222, 281 ● -ról Sleidanus műve. I. 229.

KÁROLY, VI. (császár), ld. III. Károly

KÁROLY, VII. (császár)
— megválasztása és az osztrák örökösödési háború. II. 103.

KÁROLY
— V. (francia király) és Nagy Lajos. I. 122
— — VI. (francia király). I. 108—109
— — VIII. (francia király) és Mátyás. I. 179
— — I. (angol király) és Basire I. I. 349
— — II. (angol király) orvosa: Brown. I. 389
— — XII. (svéd király) Magyarországon. II. 22.
— — megbízottja: A. de la Motraye. II. 22 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 437—438, 463, 469.
— visszhangja az irodalomban. II. 221, 373 ● V. (hg.), ld. Lotharingiai Károly ●
— — (Merész, burgundi hg.) és Mátyás. I. 178.

KÁROLY (főhg.)
— és Berzeviczy Gergely. II. 536 ● az egykorú alkalmi irodalomban. II. 520, 522, 526—527, 532, 533 ● hadvezéri szerepe a francia háborúkban. II. 486, 529, 531—532, 534, 538—539, 553 ● iratai, katonai munkái. II. 484, 486, 531, 536 ● mint hadszervező. II. 532, 536, 540 ● mint a haditanács elnöke, 1801—1805., II. 532, 538 ● mint pénzügyi politikus. II. 560 ● Pest-Budán. II. 533, 538 ● és testvére: Ferenc császár. II. 485.

KÁROLY ÁGOST (szász—weimari hg.)
— mint magyar trónjelölt, 1789., II. 301, 352.

KÁROLY ALBERT (bajor fejedelem)
— és Nagy Frigyes. II. 99 ● és az osztrák örökösödés háború. II. 102.

KÁROLY AMBRUS (főhg., érsek)
— szerepe, XIX. sz. II. 546, 579.

KÁROLY GUSZTÁV, X. (svéd király)
— és II. Rákóczi György. I. 351—352, 354—355.

KÁROLY GUSZTÁV (baden—durlachi őrgróf)
— és a török háború, 1685—1686., I. 405.

KÁROLY GYÖRGY HUGÓ
— Abaúj megye XVI. századi műveltségéről. I. 263 ● a Károli-bibliáról. I. 263 ● a kassai magyar társaságról. II. 302.

KÁROLY JÁNOS
— Fehér megye történetéről. I. 418 ● a Nádasdy-levéltárról. I. 15 ● a székesfehérvári prépostságról. I. 64 ● és Nyírák S.
— — székesfehérvári emlékkönyve. II. 201.

KÁROLYI GR. -család
— birtokainak története, viszonyai. II. 42, 47, 50, 448, 450 III. 117 ● egyházi vonatkozásai, XVIII. sz. II. 117 ● és a Harruckern-család. II. 42 ● jószágigazgatója, ld. Erdélyi János ● kincsei a XVI—XVII. században. I. 241 ● levéltára. I. 470 ● nagykárolyi kastélya. II. 232 ● oklevéltára. I. 15, 144, 238, 343, 437, 451 ● és parasztok küzdelme. II. 168 ● pesti palotája. II. 232.

KÁROLYI ANTAL GR. (táborszernagy, főispán)
— mint főbiztos, 1782., II. 280 ● szatmári beiktatása, 1790., II. 346.

KÁROLYI ÁRPÁD
— Angyal Dávidról. III. 49 ● az Árpádokról. I. 57 ● a Balassa—Dobó összeesküvésről. I. 277, 290 ● Balassi Bálintról. I. 271, III. 89 ● a bécsi béke oklevelének meghamisításáról. I. 322 ● bécsi regestái. III. 44 ● Békés Gáspárról és Báthoriról. I. 307 ● Bernárdfy János követségéről, 1598., I. 308 ● Bethlen Gábor leveleiről. I. 330, 335 ● Bocskairól írt tanulmányai. I. 321—322 III. 96 ● Buda és Pest visszavívásáról, 1686., I. 402, 409, 415 ● az ellenreformációról és Thurzó György nádorságáról. I. 368 ● emlékezete, jellemzése. III. 50 ● Forgách Ferencről. I. 226 ● Fráter György iratairól. I. 301 ● III. Frigyes és Mátyás viszályairól. I. 172 ● a Hédervárykódexről. I. 284 ● Henrik szász hg. naplójáról, 1686., I. 405 ● *A huszonkettedik artikulus.* I. 321 ● Illésházy hűtlenségi peréről és feljegyzéseiről. I. 313 ● jelentésekről Buda alól, 1686., I. 404 ● a korponai országgyűlésről, 1605., I. 322 ● Losonczy Istvánról. I. 290 ● a magyar alkotmány felfüggesztéséről, 1673., I. 395 ● magyar huszárokról a schmalkaldeni háborúban. I. 286 ● Mária és Zsigmond eljegyzéséről. I. 136 ● Mátyás nyugati politikájáról. I. 175 ● Mihály havaselvi vajdáról. I. 308 ● a nagyváradi békéről. I. 277, 282 ● *Néhány történelmi tanulmány.* I. 321 ● nemesi akadémia tervéről, XVIII. sz. II. 134 ● a német birodalom hadivállalatáról, 1542., I. 289 ● Pauler Gyuláról. III. 51 ● Sándor Gáspár leveleiről, 1690., I. 393 ● Szamosközy Istvánról. III. 82 ● szerk.: *Magyar Országgyűlési Emlékek.* I. 4, 232, 315, 317, 319—321 ● Thallóczy Lajosról III. 52 ● Thököly Imréről. I. 401, 408 ● Thököly Sebestyénről. I. 238 ● Török Bálintról. I. 279 ● és Szalay J.
— — kiadta Nádasdy Tamás levelezését. I. 277.
KÁROLYI FERENC GR.
— birtokszerzései, gazdálkodása. II. 42 50, ● életrajza. II. 16, 79, 100 ● levelei. II. 103 ● és a magyar katonai nyelv. II. 69, 184 ● nyomdaalapítása. II. 211.
KÁROLYI (Károli, Radics) GÁSPÁR (gönci lelkész)
— élete, bibliafordítása, irodalma, XVI. sz. I. 263. III. 86.
KÁROLYI GYÖRGY
—nek tévesen tulajdonított följegyzések, XIX. sz. II. 400.
KÁROLYI ISTVÁN (ev. esperes)
— és a győri Gyámolda alapítása, 1732., II. 121.
KÁROLYI JÁNOS
— a trencséni várról. I. 134.
KÁROLYI KLÁRA GR.-NŐ
— levelei, XVIII. sz. II. 108.
KÁROLYI LŐRINC
— a győri egyházmegyéről, 1747., I. 62, II. 114.
KÁROLYI LÁSZLÓ GR.
— a Károlyi-birtokokról. II. 42.
KÁROLYI SÁMUEL
— levelei a Horia-felkelésről. II. 285.
KÁROLYI SÁNDOR GR.
— adatai, iratai, irodalma. I. 437, 451, III. 117 ● birtokszerzései. II. 42 ● bizottsági munkálatai, 1722., II. 61, 79 ● emlékiratai. I. 412., 437, 439, 454, II. 16, 65, 67, 69, 75, 83 ● és az 1717-i tatárjárás. II. 75 ● gazdasági utasításai. I. 421, II. 47, 56 ● és Kelemen Didák. II. 108 ● kereskedelmi tervei. II. 61, 79 ● levelezése. I. 450—451, 461, 467, 470—471, II. 79, 103 ● nevelési elvei. II. 133 ● és a protestánsok. II. 119 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 450—451, 461, 467, 470 ● és a szatmári béke. I. 470 ● telepítései. II. 34, 50, 119 ● unokaöccse: Perényi Imre. II. 66.
KÁROLYI (Boldi) SEBESTYÉN
— reformátori működése, XVI. sz. I. 260.
KÁROLYI ZSUZSÁNNA (Bethlen Gábor f.)
— élete, levelezése. I. 334—335. III. 97.
KÁROLYVÁROS
— és a horvát határőrvidék. I. 288, II. 75 ● és a hajózási társaság, 1801., II. 474 ● és a kereskedelmi bizottság, 1791—1792., II. 389.
KARPAT, J.
— alkotmány- és jogtörténeti tanulmányai. I. 58.
KÁRPÁT
—alja bibliográfiája. II. 125. III, 27.
— — etnikai viszonyai. II. 37 ● gazdaság-társadalmi viszonyai. I. 239, II. 46. — i néphagyomány Mátyásról. III. 76.
—ok ásványtani jelenségei. II. 458—459 ● és a magyar honfoglalás. I. 34 ● -okban hegyi pásztorkodás. I. 82, 370 ● -okban utazók leírásai. II. 151, 235, 237—239, 415, 421—424, 426, 428, 449, 470. ● okról könyvészet. III. 27.
KÁRPÁTHY EMIL
— V. Károly keleti politikájáról. I. 286.
KÁRPÁTHY-KRAVJÁNSZKY MÓR
— Báthory Endréről. III. 94 ● az 1697-i kuruc felkelésről. I. 420 ● Forgách Ferenc érsekről. I. 368 ● Gromo testőrkapitányról. I. 304 ● mint történész. III. 50 ● I. Rákóczi Ferencről. III. 100 ● Rudolf uralkodásáról. I. 315 ● Vácról és Hatvanról a 15 éves háborúban. I. 317 ● a velencei levéltárról. I. 19.
KÁRPÁTI KÁROLY
— a Murányi Vénuszról. III. 107.
KÁRPÁTI SÁNDOR
— jezsuita vígjátékokról. II. 227.
KARSAI GÉZA és Ernyey J.
— a német népi színjátékokról. I. 214.
KARSAY IMRE
— a szilsárkányi ev. egyház történetéről. I. 256.
KARSAY SÁNDOR
— Beliczay Jónás életéről. II. 580.
KARTAUZI NÉVTELEN
— magyar legendái. I. 213.
KARVASY ÁGOSTON
— a budai jogkönyvről. I. 125 ● Győr történetéről. I. 246.
KASER, K.
— az európai abszolutizmus történetéről. II. 243.
KASSA VÁROS
— árumegállító joga. I. 129, 422 ● beadványa a kereskedelmi bizottsághoz, 1791., II 389 ● és Bethlen Gábor. I. 334, 336, 338, 355, II. 98 ● birtokai, szőlői I. 205, 238, 370, 377, 421 ● elfoglalását tervezi Lippay érsek. I. 369 ● előkészítése a Rákóczi-szabadságharcra. III. 114 ● építészete. I. 186 ● az 1790-i országgyűlésen II. 483 ● és a francia háborúk. II. 520, 522, 564 ● fegyverzete, XV—XVII. sz. I. 157, 245, 288, 367 ● és Fröhlich Tamás, XVI. sz. I. 261 ● gazdasági viszonyai, I. 418 III. 92 ● gazdaságpolitikája. I. 245 ● házai, 1696., I. 418 ● és Huszár Gál reformátor, XVI. sz. I. 261 ● jegyzőkönyvei. I. 245, 372 ● kiadja Pirosini kender-szakkönyvét, 1795., II. 466 ● kincstára, XVII. sz. I. 372 ● és Krakkó levelezése, 1394—1496., I. 157 ● küzdelme a szepesi kamarával, XVII. sz. I. 372 ● levéltára. I. 16, 207, 238, 277, 280, 339, III. 41 ● múltjából közlemények. I. 7 ● műemlékei. I. 134, II. 233 ● ostroma, 1706., I. 469 ● polgársága. I. 245 ● és Rákóczi Ferenc. I. 436, 459 ● a Rákóczi-szabadságharcban. I. 439, 463—464, 466, 469—470 III. 116 ● statutumai. I. 245 ● számadásai. I. 209, 245, 336 ● és a Thököly-felkelés. III. 108 ● története. I. 157, II. 63, 137, 233, III. 41 ● tűzsérsége. I. 288, 367 ● vallási viszonyai, XVI—XVII. sz. I. 261, 338, 374, 391 ● -hoz Bocskai, Lippay levelei. I. 320 ● -hoz Ibrahim pasa levele. I. 364 ● -hoz Melanchton levele. I. 251 ● -i borkivitel. I. 244 ● -i akadémia. II. 224, 397, 520, III. 102.
— — könyvtára, 1795., II. 588.
—i birtokos, G. Laszgallner. II. 436 ● -i biztos, Szepesházy Károly. II. 412 ● -i céhek, ipar. I. 125, 157, 209, 242—243, 245, 371—372, 421—422, II. 56, 175—176 III. 72 ● -i cenzúra-utasítás, 1730., II. 134 ● -i Csáky-levéltár. I. 347 ● -i ev. egyház története. I. 255 ● -i ferencesek. II. 203 ● -i főkapitányok. I. 277—278, 309, 364 ● -i görögök. I. 378, 422, II. 203, ● -i harmincad története. I. 284 III. 79 ● -i írók, III. 41 ● -i iskolázás története. I. 267, 396, II. 128, 130, 208, 279, 600, III. 102 ● -i jezsuiták. II. 20, 54, 107—108, 128, 203, 520 ● -i kamara számadásai, XVII. sz. I. 334.
— — és Batsányi János. II. 603.
—i kereskedelem. I. 129, 157, 209, 243—244, 262, 336, 372—373, 378, 421—422, II. 58, 178, 389, 444, 478 ● -i kereskedők, ld. Almássy István, Gallen Lajos, Schimmer János ● -i kerület fölállítása, 1785., II. 293 ● -i könyvkereskedelem. I. 265, II. 135 ● -i kuruc fegyverek, 1685., III. 108 ● -i látogatása II. Józsefnek. II. 203, 246 ● -i Magyar Múzeum. II. 241, 600 ● -i magyar társaság. II. 302 ● -i naplóíró, Schiessler Gáspár. I. 439, II. 16 ● -i nyomdászat. I. 372 ● -i oklevél a szabad költözésről, 1407., I. 143 ● -i olaszok 1670—1730., II. 63 ● -i országgyűlés, 1606., I. 319—320 ● -i orvos, ld. Fuker Frigyes ● -i ötvösség története. I. 135, 242, II. 146 ● -i pénzverőház. I. 336, 464 ● -i pestis, 1710., I. 470 ● -i polgár: Tinódi. III

90 ● -i postavonal, XVII. sz. I. 284 ● -i püspöki könyvtár kéziratai. III. 44 ● -i püspökség alapítása, 1804., II. 579 ● -i Rákóczi kiállítás. III. 111 ● -i reformáció. I. 255, 261 ● -i ref. egyház. I. 255, 263, 365, 374, 414 ● -i ref. lelkészek, ld. Alvinczi Péter, Czeglédi István, Gyöngyösi Pál ● -i rekatolizálás, 1603—1604., I. 320—321 ● -i rendi gyűlés, 1683., I. 401 III. 108 ● -i sajtó története. II. 241, 340, 408, 600 ● -i Szt. Erzsébet templom. I. 186, III. 78—79 ● -i szerepe Kazinczy Ferencnek. II. 241, 279, 340, 600 ● -i színészet története. II. 628 III. 127 ● -i tanárok, ld. Baróti Szabó Dávid, Bartakovics József, Bocatius János, Csabai Mátyás, Csiba Mihály, Dobner István, Kenyeres József, Szepsi Csombor Márton, Szerdahelyi Gábor, Szuhányi Ferenc, Tichy István, Zimmer János ● -i tört. bizottság, kirándulás. III. 41 ● -i útleírások. I. 319, 383, II. 426—427 ● -i vár bevétele, 1682., I. 397, 401 III. 108 ● -i vásárok, 1731., 1790., II. 58, 444 ● -i versíró: Mednyánszky A. a Péró-mozgalomról, 1735., II. 93 ● -i tájon parasztmozgalmak, 1631—1632., I. 371 ● -val Veranesics A. levelezése. I. 226.

KASSAY ADOLF
— Kithonich-fordítása, 1848., II. 90.

KASSAI ISTVÁN
— építőművészete. I. 186. III. 78.

KASSAY ISTVÁN
— és I. Rákóczi György levelezése. I. 341.

KASSAI JÓZSEF
— leírása Szerencsről, 1820., II. 419.

KASSAI LAJOS
— Orczy Lőrincről. II. 223.

KASSEL
—i statisztikus: ld. G. Hassel, 1807.

KASSICS IGNÁC
— rendeletgyűjteménye, 1724—1780., II. 87, 134.

KASSOVITZ, THEODOR BRUNO
— az erdélyi tört. forrásokról. I. 291 ● I. Ferdinándról s a tridenti zsinatról. I. 286.

KASSUBA DOMOKOS
— az egri gimnáziumról és épületéről. II. 208.

KASTNER JENŐ (ld. Koltay alatt is)
— Amade gáláns verseiről. II. 143 ● Csokonairól s az olasz költőkről. II. 608 ● az első magyar operáról. I. 423 ● az erdélyi udvari kultúráról, XVI. sz. I. 297 ● Faludi Ferencről. II. 144 ● a humanizmusról. III. 81 ● a Jókai-kódexről. I. 131 ● a Margitlegendáról. I. 88 ● nápolyi farsangról, 1792., II. 363 ● olasz fordításainkról, XVII—XVIII. sz. II. 141, 145 ● az olaszos irányról költészetünkben, XVIII. sz. II. 144 ● Pázmány gráci éveiről. I. 361.

KASZAB ANDOR
— a losonci verseskönyvről. II. 626.

KASZÁK J.
— a Thuróczy-krónikáról. I. 147.

KASZINECZ I.
— Taraszovics Baziliról és a ruszin unióról. I. 424.

KÁSZON
— és a székely határőrség, 1762., II. 185 ● -szék viszonyai. I. 296, II. 151, 186, 530.
— —i székelyek régészete. I. 81.

KÁSZONI JÁNOS
— Kithonich-fordítása, 1647., II. 90.

KÁSZONYI ANDRÁS
— velencei útleírása, 1796., II. 429.

KÁSZONYI DÁNIEL
— *Egy régibb kor férfiai.* II. 571.

KASZTER, M. L.
— a fekedi német településről. II. 35.

KASZTNER GÉZA
— Faludi nyelvéről. II. 145.

KÁTAI G.
— a karcagi pestisről, 1739., II. 97.

KÁTAI MIHÁLY (Bocskai kancellárja)
— és Bocskai halála. I. 319, 322 ● élete, sírverse. I. 322, III. 95.

KATALIN
— (Nagy Lajos leánya) házassági ügye. I. 122—123
— (cárné) és II. József. II. 242, 295—296, 351.
— — és az osztrák iskolarendszer. II. 277.
— (Alexandriai Szt.) legendája. I. 214.

KÁTEB MOHAMMED ZÁIM
— XVI. századi műve a magyarországi török harcokról. I. 231.

A katholikus clerus sérelmei. II. 202.

Katholischer Fantasten- und Prediger-Almanach, 1782—1785., II. 266—267.

KATÓ ISTVÁN
— antiklerikális szöveggyűjteménye. II. 329 ● tanulmányai a magyar jakobinusokról. II. 310, 508, 512, 517.

KATÓ SÁNDOR
— az idegen katonaságról I. Ferdinánd alatt. I. 287.

KATONA GÉZA
— a csákberényi ref. egyház történetéről. I. 255.

KATONA ILONA
— Zrínyi politikai szerepéről. III. 104.

KATONA IMRE
— csongrádi bibliográfiája. III. 28.

KATONA ISTVÁN, ld. Geleji Katona

KATONA ISTVÁN (a történész)
— egyházvédelmi röpiratai, 1790—1791., II. 335, 337, 368 ● iratai a magyar koronáról, 1790., 1793., II. 594—595 ● istvánnapi prédikációja, 1788., II. 268 ● *Historia critica* c. műve a magyar történetről. I. 20, 142, 144, 153, 161, 165, 170, 172, 201, 221, 320, 338, 366, 394—395, 411, 454, 467, II. 25, 67, 74, 100, 214, 553 ● a kalocsai érsekség történetéről, 1800., I. 62, II. 113 ● leírása a korona esztergomi fogadtatásáról, 1790., II. 347 ● levelei. II. 202 ● a magyar királyok kronológiájáról, 1796., I. 57 ● menesztése és II. József. II. 278 ● történetírói szerepe, irodalma. II. 254 ● és Virág Benedek. II. 594.

KATONA JÓZSEF
— adatai, művei; róla irodalom. II. 623—625, III, 127 ● és Kisfaludy S. Bánk bánja. II. 613 ● nemzeti irányzata. II. 619 ● a nemzeti színészetről, 1821. II. 627.

KATONA LAJOS
— a nagybányai ref. papokról. I. 257.

KATONA LAJOS
— egy olasz Bánk bán-novelláról. II. 624 ● a Hrotsvitha-drámáról. I. 214 ● jelentése a rovásírás kérdéséről. I. 39 ● kódexirodalmi tanulmányai. I. 132, 213—214 ● Laskai Osvátról. I. 212 ● a magyar mitológia irodalmáról. I. 38 ● *Petrarca, Kisfaludy S. és Kazinczy.* II. 612 ● szerk.: *Nyelvemléktár.* I. 180 ● Temesvári Pelbártról. I. 181.

KATONA MIHÁLY és Gere F.
— a nagyszalontai gimnázium történetéről. II. 131.

KATONA MÓR
— a hitbizományokról. II. 41.

KÁTS (Bukovecz) ISTVÁN (váradi plébános)
— felterjesztése a plébánosok ügyében, 1790., II. 334 ● irata a mértékekről, 1804., II. 472.

KATZIANER, HANS
— hadvezetése Szapolyai ellen. I. 280 ● török veresége, 1537., I. 231 ● -hoz I. Ferdinánd levelei. I. 278.

KAUDER, E.
— J. J. Becher gazdaságpolitikai irányáról. II. 57.

KAUFMANN, A.
— Zsigmond megválasztásáról. III. 73.

KAUFMANN A. és Bal J., Förster J.
— kiadta a Iőcsei Hain-krónikát. I. 359, 390.

KAUFMANN DÁVID
— kiadta Schulhof jegyzeteit Buda ostromáról, 1686., I. 405.

KAUFMANN LAJOS
— a görög—római klasszikusokról Kazinczy leveleiben. II. 601.

KAUKÁZUS
— vidékén ősmagyarok. I. 32. III. 57.

KAUNITZ-család
— felvidéki birtokai. III. 117.

KAUNITZ-RITTENBERG, WENZEL, v. hg. (kancellár)
— és az államtanács felállítása, 1760., II. 181 ● egyházpolitikai szerepe. II. 202, 265, 276 ● életrajza. II. 181 ● jellemzése Bouillé emlékiratában. II. 235 ● kultúrpolitikai nézetei, 1792., II. 485 ● külpolitikája. II. 183, 197, 301, 352—353, 506 ● levelezése, iratai. II. 157, 181, 242, 351 ● és II. József. II. 181, 242, 281, 301, 351 ● és Poroszország. II. 183, 352—353, 506 ● szerepe II. József rendeletei visszavonásában. II. 301, 345 ● és a türelmi rendelet. II. 276.

KAUTZ GYULA
— Berzeviczy Gergelyről. II. 471 ● a nemzetgazdasági eszmékről Magyarországon. II. 79, 92, 190—191, 258, 384, 471, 541, 561.

KAZÁR
— birodalom. I. 24—25, 33 III. 57. ● információk Konstantinosnál. I. 26 ● írás. I. 39 ● kettős királyság. I. 32 ● nagyfejedelem és a Turul-monda. I. 38.

KAZAI JÁNOS (rimaszombati ref. lelkész)
— *Noé galambja*, 1708., I. 465.

KAZÁRY KÁROLY
— a vasmegyei nemesi felkelésről 1809-ben II. 554.
KAZINCZY DÁNIEL
— országgyűlési levelei, 1712., II. 66.
KAZINCZY FERENC
— adatai, irodalmi művei, róla irodalom. II. 304—305, 600—603 III. 126 ❍ arcképe. III. 127 ❍ és az árkádiai per, 1806., II. 607 ❍ és Batsányi János. II. 517, 603—604 ❍ és Beregszászi Nagy Pál szembenállása. II. 597 ❍ és Berzeviczy Gergely vitája a jobbágykérdésről. II. 451—452.
— — a nyelvkérdésről. II. 490—491.
— és Berzsenyi Dániel. II. 601, 613 ❍ és Bessenyei György. II. 221, 602 ❍ bírálata Dugonicsról. II. 303.
— — a dunántúli nemesi irodalomról. II. 610 ❍ Gvadányiról. II. 343 ❍ a leoninistákról. II. 616 ❍ Pápay Sámuelről. II. 596 ❍ Poóts Andrásról. II. 374 ❍ Vályi Andrásról. II. 358.
— a debreceni kollégiumról. II. 582 ❍ és a debreceniek. II. 600, 607, III. 126 ❍ fogsága naplója. II. 511—512, 600, 603 ❍ folyóiratalapításai *(Magyar Muzeum, Orpheus)*. II. 224, 241, 340, 600, 603 ❍ és Földi János. II. 617 ❍ Hajnóczy Józsefről. II. 319 ❍ és Horvát István. II. 596 ❍ irodalmi köre. II. 616, 619—621 ❍ irodalmi pályája. II. 304, 372, 599 ❍ irodalomszervező munkája. II. 618 ❍ irodalomtörténeti vázlata, 1814., II. 596 ❍ és a jakobinus-mozgalom. II. 510—512, 517 ❍ jegyzete Török Lajos iratairól. II. 315 ❍ kassai szereplése. II. 302, 600 ❍ kiadta Bárótzi munkáit. II. 222—223.
— — Dayka Gábor verseit. II. 607 ❍ Kis János verseit. II. 619 ❍ Zrínyi munkáit. I. 379.
— és Kisfaludy Sándor vitája. II. 612 ❍ és Kölcsey Ferenc. II. 600—601, 619 ❍ és a könyvművészet. II. 589 ❍ levelezése. II. 303, 305, 422, 446, 502, 511, 517, 555, 571, 574, 588, 601 ❍ Magyarország földrajzáról, 1775., II. 151 ❍ megjegyzései Szirmay jakobinustörténetéhez. II. 510—511, 513 ❍ mint II. József tisztviselője. II. 279, 300 ❍ és a nemzeti színészet. II. 602, 627 ❍ nyelvújítási harca. II. 616—619 ❍ *Pályám emlékezete*. II. 42, 234, 341, 354, 588, 603 ❍ és Pápay Sámuel. II. 490, 596 ❍ és Révai Miklós. II. 597 ❍ és Sipos Pál. II. 598, 601 ❍ Szilágyi Sámuelről. II. 203 ❍ a Szirmay-házról. II. 510 ❍ a Telekikönyvtárról. II. 212 ❍ történetírói kísérletei. II. 590, 593, 603 ❍ tübingai pályaműve, 1808., II. 490, 583 ❍ utazásai Magyarországon és Erdélyben. II. 212, 422, 482, 588 ❍ verse Napóleon házasságára. II. 552 ❍ a *Vexatio* szerzőjéről. II. 189 ❍ és Vitkovics Mihály. II. 603, 619.
KAZINCZY FERENCNÉ (gr. Török Zsófia)
— levelei. II. 601.
KAZINCZY GÁBOR
— Batsányi Jánosról. II. 517 ❍ Carbo-fordítása. I. 169 ❍ emlékbeszéde Szemere Pálról. II. 619 ❍ Galeotto-fordítása. I. 166 ❍ kéziratgyűjteménye. II. 66 ❍ kiadta Apor Péter munkáit. I. 427, 441, II. 17.
— — Dessewffy József iratait. II. 422 ❍ Hidvégi Mikó históriáját. I. 305, 328, 330 ❍ Illésházy I. naplóját. I. 313 ❍ Kazinczy Ferenc verseit. II. 603 ❍ Kazinczy levelezéseit. II. 601.
— a megyaszói boszorkányokról 1731-ben. II. 91.
— és Toldy Ferenc.
— — kiadta Gaal György meséit. II. 626.
— — — Zrínyi munkáit. I. 379.
KÁZMÉR
— (Nagy, lengyel király). I. 119—120 ❍ III. (lengyel király). I. 148, 161 ❍ (lengyel hg.) fellépése Mátyás ellen. I. 177.
KAZY FERENC
— Kohári Istvánról. II. 66 ❍ Magyarország XVII. századi történetéről, 1749., I. 357, 396, 446 II. 137. III. 112 ❍ anagy- szombati egyetemről. II. 132.
KAZY JÁNOS
— Savoyai Jenőről, 1719., II. 73, III. 118.
KECZELI ISTVÁN
— köznemesi gazdálkodása, XVIII—XIX. sz. II. 446.
KECZER-család, LIPÓCZI
— szerepe, XVII. sz. I. 388.
KECZER AMBRUS, LIPÓCZI
— naplója, 1663—1669., I. 383, 388.
KECZER ANDRÁS, LIPÓCZI
— naplója, 1705., I. 438, 464.
KECZER GÁBOR, LIPÓCZI
— mint az eperjesi vértörvényszék áldozata. I. 418.
KECSKEMÉT
— birtokszerzése. II. 51 ❍ és az 1767-i urbárium. II. 193 ❍ gazdasági viszonyai. II. 51, 434 ❍ ipara, céhei. I. 247, II. 56 ❍ és Katona József. II. 623—625 ❍ követküldésének kérdése, 1790., II. 317 ❍ küzdelme Kiskunfélegyházával. II. 50 ❍ levéltára. I. 247 ❍ mezőgazdasági fejlődése. II. 51 ❍ nemes családjai. II. 31 ❍ népessége. II. 247, 481 ❍ a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 458 ❍ települése. II. 434 ❍ a török uralom alatt. I. 246 ❍ története. I. 13, 246, 419, 458, II. 51, 623 ❍ -i élelmiszerárak, 1817., II. 445 ❍ -i görögség története. II. 60 ❍ -i iskolák története. I. 255, II. 130, 271 ❍ -i puszták ismertetése, 1823., II. 623 ❍ -i rác dúlás, 1707., I. 449 ❍ -i ref. egyház története. I. 255 ❍ -i ref. lelkész: Polgár Mihály. II. 370 ❍ -i szárm. br. Simonyi József. II. 500 ❍ -i tanárok, ld. Buzás János, Kalmár György ❍ -i tanyák. II. 52 ❍ -i ügyvéd: Mátyási József. II. 616. ❍ -i ünnepély, Kornyik J. III. 50.
KECSKEMÉTI ANDRÁS
— az abrudbányai ref. egyház történetéről. I. 255.
KECSKEMÉTI GERGELY
— *Ulysses* c. külföldi utazási könyve, 1626., I. 337.
KECSKEMÉTI W. PÉTER
— ötvöskönyve, XVII. sz. III. 99.
KECSKÉS B.
— ism. Ferenczy sajtótörténetét. II. 402.
KEESS, STEPHAN v.
— munkái az ipari termelésről, 1819—1830., II. 464.
KEGLEVICH-család
— iratai. I. 15.
KEGLEVICH ISTVÁN GR. (tábornok)
— sírköve Elszászban, 1793., II. 507.
KEGLEVICH JÁNOS GR.
— mint birsai adminisztrátor, 1823., II. 400.
KEGLEVICH JÁNOSNÉ, ZICHY ADÉL
— naplója, XIX. sz. II. 400.
KEGLEVICH PÉTER
— családi naplója, XVII. sz. I. 357.
Kegyelmes királlyi rendelés a vallás dolgában, 1790., II. 367
KEHL
— bevétele, 1797., II. 522.
Die Kehrseite der ... Finanz-Operationen, 1832., II. 450.
KEIFFEL JÁNOS (eperjesi kereskedő)
— könyvel, XVII. sz. I. 372.
KEITH, SIR ROBERT MURRAY
— iratai és magyarországi utazása, 1774., II. 153.
KEKAUMENOS
— mint a román történelem forrása. III. 59.
KÉKY LAJOS
— a Dunántúlról a Kisfaludyak költészetében. II. 611 ❍ kiadta Fazekas Ludas Matyiját. II. 622 ❍ a magyar színészet kezdeteiről. II. 627.
KELCZ IMRE
— kiadta Mátyás király leveleit. I. 170.
KELE JÓZSEF
— a jászkun redempcióról. II. 53.
KELECSÉNYI A.
— a nagyszombati egyetem szellemiségéről, XVII. sz. I. 374.
KELEMEN
— VI. (pápa) és Nagy Lajos. I. 114 ❍ VII., és a törökkérdés, 1524—1526., I. 200, 278 ❍ VIII., és Erdély, 1592—1600., I. 308.
— — török elleni hadivállalatai. I. 317—318.
— XI., az 1716-i győzelemről. II. 71 ❍ XII., kiközösíti Rákóczi Józsefet. II. 97 ❍ XIII., 1766-i brévéje. II. 198 ❍ XIV., eltörli a jezsuita-rendet, 1773., II. 202.
KELEMEN ATANÁZ
— Keresztély Ágost hg. győri püspökről. II. 114.
KELEMEN BÉLA
— Ányos Pálról. II. 302 ❍ Szemere Pálról. II. 619.
KELEMEN DIDÁK (ferences, † 1744)
— egyházi szerepe, beszédei. II. 108—109, 117 ❍ és Károlyi Sándor. I. 437, II. 16.
KELEMEN F.
— az Árpád-kori városokról. I. 98.
KELEMEN IMRE
— Novák Krizosztom leveleiről. II. 202.
KELEMEN JÁNOS
— Dózsa Györgyről. I. 208.
KELEMEN KAJETÁN
— a jászkun birtokviszonyokról és redempcióról. II. 53.
KELEMEN LAJOS
— Bod Péter leveleiről. II. 215 ❍ gyergyói össze-

írásokról, 1616., 1711., I. 324, II. 32 ● kiadta Daniel István iratát (1744) Erdély bajairól. II. 123.
— — Hermányi Dienes József önéletrajzát. II. 18.
— Kolozsvár ostromáról, 1704., I. 467 ● a szászencsi románokról. I. 298 ● Teleki Mihály haláláról. I. 433 ● a vargyasi Daniel-családról. I. 14, II. 123 ● Vay Ádámról. III. 114.
KELEMEN LÁSZLÓ
— drámaírása. II. 626 ● mint az első magyar szónigazgató. II. 627.
KELEMEN LÁSZLÓ
— a leánynegyedről. III. 63.
KELENFÖLD
—i ciszterciek. I. 123.
KELÉNYI OTTÓ
— a magyar csillagászat történetéről. II. 217—218.
KELÉNYI B. OTTÓ
— Buda és Pest hírlapirodalmáról. II. 25, 240, 402.
— — kereskedőről. III. 71.
— a budai és pesti útleírásokról. II. 423 ● egy magyar humanista Erasmus-glosszáiról. I. 218 ● Marco d'Avianoról. I. 409 ● a pestbudai fejedelmi látogatásról, 1814., II. 563 ● a szentlőrinci pálos kolostorról. I. 211 ● a török Budáról a nyugati közvéleményben. I. 407 ● és Szász Béla.
— — Aquincum irodalmáról. III. 25.
KELER, PAUL
— a magyar szőlőhegyekről, 1727., II. '41.
KELET-EURÓPA
— leírása, XIV. sz. I. 107 ● -i birodalmi törekvések, XV—XVI. sz. I. 175, 201 ● -i egyetemek alapítása, XIV. sz. II. 133 ● -i érdeklődés magyar utazókban. II. 429.
— — a német irodalomban, XVIII. sz. II. 242.
— -i feudális birodalmak helyreállítása, 1815., II. 470, 568 ● -i francia politika, XVI. sz. I. 281 ● -i jelentősége Hunyadi harcainak. I. 161 III. 75 ● -i jog- és alkotmánytörténet párhuzamai. I. 58 ● -i kálvinizmus. I. 250—251 ● -i kereskedelmi útvonalak, VIII—XII. sz. I. 79 ● -i középkori mezőgazdaság. I. 77 ● -i központosítás és a soknemzetiségű államok. II. 12 ● -i külpolitikai viszonyok, XVII. sz. I. 344 ● -i második jobbágysag kérdése. III. 83 ● -i nagybirtoküzem, XVI—XVII. sz. I. 237 ● -i napóleoni politika II. 557 ● -i német kulturális kapcsolatok. III. 119 ● -i német politika, XI. sz. I. 70—71 III. 66 ● -i német politika és az erdélyi szászok. I. 297 ● -i német települések. I. 83, II. 32—33 ● -i országok elmaradtsága, XVI. sz. I. 201 ● -i pápai nuncius jelentések. I. 233 ● -i politikája V. Károlynak. I. 286 ● -i társadalmi fejlődés a középkor végén. I. 154 ● -i tatárjárás. I. 97 ● történet középkori forrásai. I. 45 ● -i történetirodalom. III. 34—35, 48 ● -i városok kialakulása. I. 98 ● -i vízi úthálózat terve Berzeviczynél. II. 471.
KELETI ÁDOLF és Baranyai Mária
— nevelésügyi folyóiratokról. III. 31.
KELETI FRANK
— birodalom története. I. 36.
KELET-INDIA
—i osztrák kereskedelem, XVIII. sz. II. 59 ● -i utazók ld. Jackson; Jelky András.
KELET-PORÓSZORSZÁG
—i német lovagrend. I. 94.
KELETI A.
— kiadta Heltai G. meséit. I. 299.
KELLER IMRE
— Bél Mátyásról. III. 117 ● Faludi Ferencről. II. 145.
KELLOG, CH.
— Hedvig lengyel királynőről. I. 136.
KELTA
— telepek Magyarország területén. I. 35.
KEMAL
— török adatai Kanizsáról, XVII. sz. I. 318.
KEMÁLPASAZÁDE
— török munkája a mohácsi csatáról. I. 197, 231.
KEMATMÜLLER, H.
— a haditanács vizi munkálatairól, XVIII. sz. II. 62 ● Temesvár múltjáról. II. 77.
KEMENES PÁL
— a kazárokról. III. 57.
KEMENESALJA
—i ev. esperesség. II. 365.
KEMENESHŐGYÉSZ
—i ev. egyház története. I. 255.
KEMÉNY-család (fejedelmi)
— okmánytára, 1538—1722., I. 293, 301, 347.
KEMÉNY
— fia Lőrinc (nádor), XIII. sz. I. 100.
KEMÉNY FERENC
— Pestalozziról. II. 584.
KEMÉNY GÁBOR BR.
— Mikó Imréről. III. 51.
KEMÉNY GÁBOR
— fordítása Berzeviczy G. iratáról. II. 311 ● közli az önodi trónfosztás szövegét. I. 466 ● Tessedik tanítási tervezetéről. II. 249 ● és Nádor Jenő.
— — Tessedikről. II. 250.
KEMÉNY G. GÁBOR
— a nemzetiségi kérdés történetéről. II. 493.
KEMÉNY ISTVÁN
— Boccaccióról irodalmunkban. III. 87.
KEMÉNY JÁNOS
— vallomása Martinuzzi haláláról, 1553., I. 301.
KEMÉNY JÁNOS (fejedelem)
— adatai, munkái, iratai. I. 347—348 ● fejedelemsége és bukása, 1660—1662., I. 355—356, III. 99 ● házasságáról Gyöngyösi verse. I. 399 III. 107 ● irata az erdélyi sereg romlásáról. I. 355 ● iratai. I. 347, 351 ● levelezése. I. 345, 347 ● önéletírása, 1607—1655., I. 323, 329, 340, 347 ● pénz- és hadügyei. I. 355, 430 ● tatár rabságban. I. 355 ● veszte és Montecuccoli I. 380.
KEMÉNY JÁNOS BR.
— irata a Habsburg-örökösödésről, 1731., II. 78.
KEMÉNY JÓZSEF GR.
— Apafi Mihályról. III. 110 ● Báthori Istvánról. III. 94 ● Bethlen Gáborról. III. 97, 98 ● *Diplomatikai kutatások*. III. 93, 94 ● a Dózsa-parasztháborúról. I. 195—196 ● emlékezete. III. 50 ● *Erdélyi tudományos igyekezetek*. II. 151, 375 ● az 1494-i erdélyi gyűlésről. III. 80 ● II. József háromszéki utazásáról. II. 246 ● kéziratgyűjteménye. I. 442 ● kiadta: a DFS köteteit. I. 3, 273, 276—277, 291—292, 300, 306, 308, 319, 324, 328, 332, 350, 428, 443 ● kiadta az ETT köteteit. I. 3, 291.
— — (bennük) Bánffi Gergely szövegét. I. 298 ● Báthori I., stb. leveleit. I. 307 ● Cs. Bors János krónikáját. I. 306 ● Borsos Tamás munkáját. I. 330 ● Kocsárdi Gálfi szövegét. I. 304 ● Mindszenthi G. naplóját. I. 272.
— levelei. II. 285, 313 ● Mihály vajdáról. I. 308 ● a mohácsi csatáról. I. 195 ● Perényi Gáborról. I. 217—218 ● Rákóczi bujdosásáról. III. 117 ● regestái, XVI—XVII. sz. III. 94 ● a román kenézségekről. III. 71 ● Szalárdi Jánosról. I. 348 ● Szászsebes leírásáról, 1438., I. 111 ● a székelyekről. III. 43, 67 ● Szőnyi Nagy Istvánról. I. 388 ● *Tört. és irodalmi halászatok*. I. 192, 195—196, 204, 215 ● Verbőczi Istvánról. I. 192.
KEMÉNY LAJOS (ld. K. L. alatt is)
— Abaúj megyéről az Árpád-korban. I. 80.
— — a XVI—XVII. sz.-ban. III. 92.
— az abaúji adózásról, XV. sz. III. 80 ● adalékai Kassa történetéhez. I. 126—129, 157, 186, 205, 209, 243, 245, 255, 265, 267, 280, 284, 336, 371—372, 378, 418, 421—422, 469, II. 56, 58, 63, 233. III. 79, 108 ● adalékai a magyarországi latinság szótárához. III. 61 ● adata egri hadifoglyokról. 1603. III. 95 ● Alvinczy Péterről. I. 374 ● Bocskai Istvánról. I. 320, 322 ● a bártfai nyomdászatról. I. 243 ● *A cenzúra történetéhez*. II. 134 ● Compactor Bálintról. I. 372 ● Czeglédi István.ról. I. 425 ● Császár Péter felkeléséről. I. 379 ● *Egy XVIII. sz.-i könyvraktár*. II. 136 ● az 1514-i parasztháborúról. III. 80 ● az 1607-i mozgalmakról. I. 329 ● az 1644-i hadjáratról. I. 345 ● a felsőmagyarországi hadi mozgalmakról, 1526—1536., I. 280 ● Fröhlich Tamásról. I. 261 ● a hazai iskolázásról, XVI. sz. III. 87 ● Hefele Menyhértről. II. 232 ● Henckel Jánosról. I. 218 ● Huszár Gálról. I. 261 ● Kálmáncsehi Mártonról. III. 86 ● Kaprinay Istvánról. II. 138 ● Károlyi Gáspárról. I. 263, III. 86 ● Kassa régi számadáskönyveiről. I. 126, 157 ● *Két magyar levél*, 1526., 1528., I. 199 ● könyvnyomtatási költségekről, 1816., II. 587 ● II. Lajos haláláról. I. 223 ● a linzi békéről. I. 342 ● Lippay Balázsról. I. 320 ● *A magyar valuta történetéből*. I. 244 ● Mátyás katonaságáról. I. 176 ● mezőgazdaság-történeti adalékai. I. 205, 238, 370, 377 421, II. 46, 49 ● a munkácsi uradalomról. I. 421, II. 46 ● a pisetumról, 1478., III. 76 ● a Rákóczi-szabadságharcról. I. 458, 462, 469, III. 115, 116 ● a sárospataki iskoláról, 1615., I. 337 ● Szapolyai Jánosról.

I. 277 ● Szatmári Györgyről. I. 202 ● Szenczi Molnár Albertről. I. 331 ● a szepesi bányászatról. III. 81 ● Szepsi Csombor Mártonról. I. 359 ● Szirmay Antalról. II. 400 ● Tinódiról. I. 273, III. 90 ● Veranesics kassai levelezéséről. I. 226 ● Wesselényi Ferencről. I. 394 ● Zsigmond budai építkezéseiről. I. 134.
KEMÉNY KATALIN
— az erdélyi emlékirókról. II. 15.
KEMÉNY ZSIGMOND BR.
— Erdély közleteiről, 1791—1848., II. 487 ● a két Wesselényiről. II. 377, 487 ● kiadta Szalárdi krónikáját. I. 348.
KEMÉNYFY K. DÁNIEL
— Forgách Simonról. III. 114.
KEMPELEN BÉLA
— a délvidéki német telepítésről. II. 162 ● nemes családokról. III. 84.
KEMPELEN FARKAS
— egykorú útleírásban. II. 153 ● élete, találmányai. III. 120 ● mint temesi biztos. II. 162.
KEMPELEN GYŐZŐ
— a törökkori Jászságról. I. 247.
KENDE JÁNOS
— *Horatius és Virág*. II. 610.
KENDE ZSIGMOND
— Zrínyi könyvtáráról. I. 380.
KENDEFI-család
— a XIV—XV. sz.-ban. I. 117.
KENDEFFI ELEK GR.
— protestáns hitvédelmi irata, 1759., II. 200.
KENDY ISTVÁN
— összeesküvése, 1610., I. 228, 328—329. III. 88.
KENDY SÁNDOR
— mozgalma Báthory Zs. ellen. I. 306, 311.
KENDI-LÓNA
—i ref. lelkész: Tordai S., 1767., II. 200.
KENESE
—i falusi élet. II. 49 ● -i jobbágyok, XVIII. sz. II. 169.
KENESSEY BÉLA
— szerk.: Károlyi-Emlékkönyv. I. 263.
KENESSEY GYÖRGY
— irata a nemzeti nyelvről, 1791., II. 358.
KÉNOS
—i unitárius egyház tört. I. 255.
KÉNOSI TŐSÉR JÁNOS (unit. lelkész)
— könyv- és nyomdatörténeti kéziratai, XVIII. sz. II. 122 ● az unitárius egyház történetéről. I. 251, II. 122.
KENYERES IMRE
— szemelvényei Bethlen Miklós önéletrajzából. I. 426 ● a XVIII. sz.-i irodalomtörténetírásról. II. 136.
KENYERES JÓZSEF (volt jezsuita)
— egyházi röpiratai, 1790., 1792., II. 337, III. 123 ● vitairata gr. Batthyány Alajos ellen, 1796., II. 332, 520.
KENYÉRMEZŐ
—i csata, 1471., I. 148, 176. III. 77, 88
KÉPESSY ÁRPÁD
— a magyar vasútügy történetéről. II. 473.
KEPP FRIGYES G.
— a XI. sz.-i magyar—német viszonyról. I. 71.
KEPP MÁRIA
— Rumy göttingai tartózkodásáról. II. 447.
KERALIO, id. Guinement
KERCHNAWE, H.
— a határőrvidékekről. II. 75 ● és mások:
— — Ausztria háborúiról. II. 553 ● Schwarzenberg Károlyról. II. 567.
KERCZ
—i apátság a középkorban. I. 63. III. 64.
KERCZA
—i ref. egyház története. I. 255.
KERCSELICH BOLDIZSÁR ÁDÁM
— adatai, emlékiratai. II. 150 ● kapcsolata Skerleczékkel. II. 385 ● mint forrásgyűjtő. II. 213 ● a Tripartitumról, 1765., II. 188.
KERCSELICS MÁTYÁS
— mezőgazdasági munkája, 1782., II. 250.
KERCHÉNYI-család
— szerepe, XV^{r}. sz. I. 241.
KERECSÉNYI DEZSŐ
— Apáczai Csere Jánosról. I. 354 ● Bornemisza Péterről. I. 264 ● elvi kérdésekről a régi irodalomban. I. 268 ● *Fejedelmek órája*. I. 337 ● Katona Józsefről. II. 625 ● a magyar humanizmusról, irodalomról, XV—XVI. sz. I. 179, 268, III. 81 ● a magyar irodalomról Mátyás korában. I. 179 ● Oláh Miklósról. I. 225.
KERECSÉNYI LÁSZLÓ
— levelei, 1553—1562., I. 277.
KEREKES Á.
— a Zrínyiászról. III. 104.
KEREKES FERENC
— és Fazekas Mihály. III. 127.
KEREKES GYÖRGY
— Almássy Istvánról. I. 243, 336, 372 ● Bethlen Gáborról. I. 336, 355 ● Kalmár Gergelyről. I. 244 ● Kassa gazdasági viszonyairól, XV—XVI. sz. I. 157, 243—244.
— — gazdasági viszonyairól. XVII. sz. I. 243, 336, 372, 378, 418, 422, II. 63, ● gazdasági viszonyairól, XVIII. sz. II. 58, 389, 478.
— Kassa ostromáról, 1706., I. 469 ● a lengyel—magyar borkereskedelemről. I. 372 ● lőcsei adóskönyvről, 1640., I. 372 ● a Rákóczi-szabadságharcról. I. 463, III. 114.
KEREKES M.
— Berzeviczy Gergelyről. II. 471.
KEREKES SÁMUEL
— mint lapszerkesztő, XVIII. sz. II. 184, 240, 339, 404 ● pályázata a magyar nyelvről, 1790., II. 356.
KEREKES ZSIGMOND BR. (tábornok)
— a hétéves háborúban. II. 184.
KEREKESHÁZY JÓZSEF
— Gvadányi családjáról. II. 374 ● Kerekes Zsigmondról. II. 184.
KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD
— Báthori István nádorról. III. 82 ● Istvánffy Miklósról. I. 227 ● Kottaner Ilonáról. III. 75 ● magyar életrajzgyűjteménye. III. 40.
KERÉKGYÁRTÓ BÉLA
— a királyi udvarról, XIV. sz. I. 119 ● a magyar hadügyről, 1308—1387., I. 118—119.
KERÉKGYÁRTÓ ELEK
— Majláth Józsefről. II. 346.
KERÉKGYÁRTÓ ELEMÉR
— Bethlen Katáról. II. 136 ● Komáromi Csipkés Györgyről. I. 390 ● Szenczi Molnár Albertről. I. 331.
KERÉNYI ANDRÁS
— egy bizánci pénzleletről, XII. sz. III. 66.
KERÉNYI GYÖRGY
— egy Csokonai-vers dallamairól. II. 608.
KERÉNYI KÁROLY
— U. Tóth L. görög szövegéről. II. 620.
KERESD
—i kiadása Bethlen Farkas művének. I. 291.
KERESDI BETHLEN, ld. Bethlen
KERESKÉNY
—i bizottság jelentése. III. 41.
KERESKÉNYI ÁDÁM
— Metastasio-fordításai, 1767., II. 227.
KERESTÉLY IGNÁC
— nyelvtani pályamunkája. II. 617.
KERESTÉLY OLGA
— Amade Lászlóról. II. 143.
Keresztény philosophiában költt beszéd, 1792., II. 503.
KERESZTÉLY, IV. (dán király)
— és Bethlen Gábor. I. 334, 340.
KERESZTÉLY ÁGOST HG.
— mint győri püspök. II. 114.
A keresztény vallásban magát oktatatni vágyódó . . ., 1790.. (Laczkovics János). II. 331.
KERESZTÉNYSZIGET
—i országgyűlés, 1690., I. 397.
KERESZTES K.
— a Rákócziak származásáról. I. 343 ● a Rozgonyiakról. I. 117.
KERESZTES SIMON (kanonok)
— budai útinaplója, 1508. I. 199.
KERESZTESI JÓZSEF (ref. lelkész)
— bécsi küldetése, 1790., II. 343 ● beszédei, 1784., II. 274 ● külföldi tanulmányútja. II. 154 ● naplója. II. 234, 274, 277, 313, 328—329, 341, 354, 366, 370, 400, 580.
KERESZTESY SÁNDOR
— Miskolc színészetéről. II. 628.
KERESZTUR
—i telepítések. II. 36.
KERESZTURI DEMETER
— naplója, iratai, XVII. sz. I. 349—350.

KERESZTURY DEZSŐ
— és a Rákóczi-kiállítás. III. 111 ● és Tarnai A. — — Batsányiról és Baróti Szabóról. II. 604 ● kiadta Batsányi költeményeit. II. 604. III. 126.
KERESZTURY JÓZSEF (udvari ágens)
— gyűjteményei II. József rendelkezéseiről, 1788., II. 242—243, 290 ● irata II. Józsefről, 1781., II. 262. — — II. Lipótról, 1790., II. 314, 360 ● a nemesi felkelésről, 1790., II. 314, 371.
— mint bécsi lapszerkesztő, 1776., II. 156 ● verse Mária Terézia halálára, 1780., II. 195., ● -nak tévesen tulajdonított irat, 1791., II. 313.
KERESZTURI JÓZSEF ALAJOS
— a váradi püspökség történetéről, 1806., I. 64, II. 115 ● verses üdvözlete, 1814., II. 565.
KERESZTURI PÁL (tanár, † 1655)
— és Bethlen Miklós. I. 349, 426 ● művei. I. 345 ● *Talio* c. vitairata. I. 344.
KERESZTURI ERDÉLYI, ld. Erdélyi József
KERESZTY GÉZA (VIKTOR)
— repertóriuma a MSI köteteihez. III. 30.
KERESZTY ISTVÁN
— sajtótörténeti munkái. II. 402. III. 33.
KÉRÉSZY ZOLTÁN
— a hűbériségről a magyar jogfejlődésben. I. 58 ● a kamarai pénzügyigazgatás történetéről. I. 284, II. 88 ● a magyar országgyűlések fejlődéséről. I. 59 ● a megyék politikai szerepéről. II. 88 ● rendi országgyűléseink tanácskozási módjáról. I. 285, 368, II. 88.
KEREZSY J.
— Bakócz Tamásról. I. 202, 205.
KÉRY FERENC GR.
— jelentései, 1683., I. 407.
KÉRI FERENC BORGIA (jezsuita)
— bizánci története, 1738., II. 137 ● mint egyházi szerző. II. 109.
KÉRY JÁNOS BR. (püspök, † 1685)
— élete, munkái. I. 382.
KERKÓC
—i plébános: Balogh Ágost. II. 117.
KERMAN (Kermann, Krman, Krmann) DÁNIEL (ev. szuperintendens)
— és Bél Mátyás. II. 20, 112 ● beszéde Czelder zászlószentelésekor, 1707., I. 438—439 ● élete, pőre, művei. I. 439, II. 119 ● fellépése a pietisták ellen. I. 466, II. 121 ● mint egyháztörténész. I. 249 ● oroszországi követsége, 1708—1709. I. 438, 469.
KERMELICS KÁROLY
— mint állítólagos röpiratszerző, 1809., II. 546 ● mint Napoleon kiáltványának állítólagos fordítója. II. 556.
KERN, FRITZ
— a középkori ellenállási jogról. I. 96.
KERN, THEODOR
— Mária Teréziáról. I. 158 ● történeti tanulmányai. II. 158 ● a trónöröklésről Magyarországon. II. 82.
KERNER, ROBERT JOSEPH
— kelet-európai bibliográfiája. III. 35.
KERNUCH K. ADOLF
— a bánsági ev. egyházmegyéről. I. 254.
KERPELY ANTAL
— a vas történetéről. II. 56.
KÉRPUSZTA
—i ásatáson. III. 67.
KERSCHBAUMER, A.
— Khlesl bíborosról. I. 316, 367.
KERTAY FERENC
— a magyar bőripar történetéről. II. 466.
KERTBENY KÁROLY
— könyvészeti munkái. I. 8—9, 229. III. 21.
KERTÉSZ ÁRPÁD
— a nyomtatott betű történetéről. II. 135.
KERTÉSZ JÁNOS
— bibliográfiája Báthori Istvánról. I. 309, III. 24 ● — Habsburg-bibliográfiája. III. 34 ● különböző helyi bibliográfiái. II. 63, III. 27, 28, 34.
Kerti veteményekről, 1733., II. 39.
KERVALL, L.
— Kapisztrán Jánosról. I. 165.
KERVYN DE LETTENHOVE
— Froissart-kiadása. I. 109.
KESERŰI DAJKA JÁNOS (ref. püspök)
— *Epistolája* Bethlen Gáborról. I. 335, 337 ● *Öreg Gradual*, 1636., I. 346.
KÉSMÁRK
— az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● és a huszita harcok. I. 141 ● kereskedelme. I. 129, II. 58 ● küzdelme Lőcsével, XV—XVI. sz. I. 129, 243 ● levéltára I. 207 III. 68 ● nevezetességeiről Genersich munkája, 1804., II. 480 ● ostroma, 1709., I. 470 ● és a Thökölyek. I. 238, 401, 412 ● története. I. 440, II. 500 ● viszonyai. XVII. sz. I. 418 ● -i béke. I. 140 ● -i bizottság jelentése. III. 41 ● -i Buchholtz-krónika. I. 439 ● -i céhek. I. 242, 371, 422, II. 56, 58 ● -i diákok, ld. Berzeviczy Gergely, Bredeczky Sámuel, Fejes János, Glatz Jakab. ● -i ev. egyház ünnepei, 1782., 1791., II. 274, 369 ● -i ev. lelkészek, ld. Genersich János, Lám A. Sebestyén, Mauksch Tamás. ● -i ev. liceum könyvtára. I. 439 ● -i ev. liceum története. I. 267, II. 130 ● -i ev. templom története. I. 255 ● -i lövészegylet. I. 245 ● -i nevelőintézet, XIX. sz. II. 585 ● -i névtelen nemes naplója, XVII. sz. I. 398, 412 ● -i orvos: Fischer Dániel. II. 97 ● -i szárm. ld. Kray Jakab, Kray Pál, Perliczy János, Schwartner Márton, Toperczer Sebestyén. ● -i tanárok, ld. Asbóth János, Benczur József, Buchholtz János György, Genersich János, Potkoniczky Ádám. ● -i uradalom. I. 401, 412 ● -i útleírások. I. 383, II. 23 ● -i ügyvéd: Spener Pál. II. 472 ● -i vértanuk. I. 440, 457 ● -i vetés- és időjárásjelentések, XVII. sz. II. 25, 40.
KESSEL, E.
— az 1761-i orosz—osztrák haditervről. II. 184.
KESZEI MIKLÓS
— szerepe, XIV. sz. I. 117. III, 70.
KESZI
—i uradalom leírása, 1807., II. 426.
KESZI HAJDU LAJOS
— a kisujszállási ref. egyház történetéről. I. 255 ● Simai Mező Istvánról. II. 615.
KESZŐ
— urbáriuma, 1592., I. 238.
KESZTHELY
— és Fejér György. III. 125 ● mint végvár. III. 91 ● -i ferences templom. I. 133 ● -i Festetich-könyvtár. II. 589 ● -i Festetich-levéltár. I. 15, 452 III. 42 ● -i Festetich-uradalom. III. 120 ● -i Georgikon alapítása. II. 431, 447.
— — diákja, ld. Malotsay Ferenc ● igazgatói, ld. Asbóth János, Nagyváthy János ● ismertetései. II. 586 ● kiadványai, 1816—1819. II. 408 ● magtára, 1816., II. 434 ● működése. II. 585—586 ● tanárai, ld. Angyalffy Mátyás András, J. Liebbald, Pethe Ferenc, Rajnis József. ● útleírásai. II. 420, 427.
—i gimnázium története. II. 130 ● -i Helikon. II. 612, 621 ● -i jószágkormányzó, ld. Nagyváthy János. II. 431 ● -i látogatása II. Józsefnek. II. 246 ● -i levéltár. III. 41 ● -i nyomda. II. 587 ● -i rendtartás, 1661., I. 378 ● -i uradalmi instrukciók, XIX. sz. II. 448 ● -i utasítás, 1710., I. 420 ● -i utazások. II. 419, 421, 427.
KESZTHELYI LÁSZLÓ
— alkalmi verse, 1806., II. 536.
Két magyar hazafi, 1790., (Batsányi J., Baróti Szabó D.). II. 346.
Két miniszterekhez ... gondolatai, 1790., II. 312.
Két nagy hazafinak emlékezete, 1790., (Horváth Ádám). II. 362.
Két szegénylegény ... beszélgetése. I. 448.
KETRZYNSKY, W.
— Lengyelország X. sz.-i határairól. I. 37 ● a német lovagrendről. I. 94.
KÉTSZERY L.
— a szegedi piaristákról. II. 116.
KETTELER, J. J.
— Istvánffy-átdolgozása, 1724., I. 357.
KÉTY
—i tisztartó utasítása, 1620., I. 370.
KEVE
— megye megszűnésének kérdése. I. 138.
KEYNES, G.
— Sir Thomas Browne iratairól. I. 389.
KEYSSLER, JOHANN GEORG
— magyarországi utazása, XVIII. sz. I. 375, II. 23, 53.
KÉZA
— helység, Dunántúl. I. 87.
KÉZAI SIMON
— krónikája. I. 39, 43—44, 87—88, 101—102, 147 ● -ról irodalom. I. 87—88.
KÉZDIVÁSÁRHELY
— megadóztatja a nemeseket, XVIII. sz. II. 65 ● melletti kantai gimnázium. II. 130, 228 ● -i tanító: Csernátoni. I. 432.

Kéziratos források az Orsz. Széchényi Könyvtárban. II. 382, 399.
KÉZY MÓZES
— verse Napóleonhoz, 1810., II. 551.
KHALIF (defterdár)
— szolnoki adólajstroma, XVI. sz. I. 247.
KHEVENHILLER, FRANZ CHRISTOPH
— kortörténeti munkái II. Ferdinánd koráról. I. 362.
KHEVENHÜLLER-FRANKENBURG, LUDWIG ANDREAS, GR. V.
— szerepe az osztrák örökösödési háborúban. II. 104 ● utasítása az állandó hadsereg számára, 1746., II. 69.
KHEVENHÜLLER-METSCH, JOHANN JOSEPH, FÜRST V. (főudvarmester)
— naplója, 1742—1776., II. 15, 99, 150, 157, 181, 202, 246.
KHEVENHÜLLER-METSCH, R. GR. V.
— kiadta a fenti naplót. II. 150.
KHLESL MENYHÉRT (bíboros)
— élete, politikai szerepe. I. 316, 366—368 ● emlékirata Bethlen Gábor ellen, 1615., I. 335 ● levelei, 1583—1589., I. 315.
KHODZSA MOHAMMED (= Szeád-eddin)
— XVI. századi török munkája. I. 152.
KHUNITZ (osztrák residens)
— naplója, 1683., I. 404.
KICSEDI ALBERT (bán)
— oligarcha-szerepe. I. 100.
KIENAST, A.
— a hubertusburgi békéről. II. 103 ● Nagy Frigyesről és Magyarországról. II. 184.
KIESENWETTER, J.
— Albertről mint német királyról. I. 145.
KIESSELBACH
— a kontinentális zárlatról. II. 478.
KIESZKOWSKI, J.
— Szydlowiecki kancellárról. I. 222.
KIEV
— és a magyarok vándorlása. I. 33—34 ● -i akadémia és Karlóca, XVII. sz. II. 127 ● -i évkönyvek. III. 67 ● -i kereskedelem és Magyarország. I. 34, 79, 97 ● -i nagyfejedelmek. I. 57.
KIEWNING, H.
— Paleotto nunciusi jelentéseiről, XVII. sz. I. 366.
KIFENBERGER
— XV. századi verse. III. 69.
KILIANOVA
—i utazás, 1768. II. 152.
KÍNA
— említése antiklerikális röpiratban, 1790., II. 331 III. 123 ● -i évkönyvek a tatárjárásról. I. 90.
KINDERMANN
— adalékai az akácfáról, 1804., II. 437.
KINIZSI-család
— szerepe, XV. sz. I. 176.
KINIZSI PÁL
— szerepe, XV. sz. I. 176.
KINK, R.
— a bécsi egyetem történetéről. I. 216, II. 160, 210.
KINNAMOS, IOANNES (bizánci császári titkár)
— munkája, XII. sz. I. 49 ● és Mügeln Henrik. I. 50.
KIRÁLY ALBERT (erdélyi generális)
— élete. III. 94.
KIRÁLY GYÖRGY
— Balassi Bálintról. III. 90 ● Boccaccio-novellákról, XVI. sz. III. 87 ● ism. Pukánszkyné színészettörténetét. II. 627.
— — Schuy G. Batsányi-könyvét. II. 556.
— a kuruc balladák hitelességéről. I. 448 ● Mikes Kelemenről. III. 112 ● a trójai háború témájáról irodalmunkban. II. 303, III. 61 ● Zrínyi Miklósról. I. 380.
KIRÁLY I.
— Apáczai Csere Jánosról. I. 353.
KIRÁLY ILONA
— a Toldi-mondáról. I. 132.
KIRÁLY JÁNOS
— István király törvényeiről. III. 61 ● Pozsony középkori jogáról. I. 126, 156.
— — vámjogáról. I. 128.
KIRÁLY PÁL
— az 1514-i parasztháborúról. I. 208.
KIRÁLY PÁL
— Székely Lászlóról. II. 149.
KIRÁLYDARÓC
—i ref. egyház története. I. 255.
KIRÁLYFÖLD
— és az 1437-i parasztfelkelés. I. 144 ● -i székelyek. I. 81.
KIRCHEISEN, FRIEDRICH M.
— bibliográfiája Napóleon koráról. II. 499, III. 39 ● Gentz Frigyesről. II. 486.
KIRCHHOFF, A.
— az ágostai és a riadei csatáról. I. 40.
KIRCHTHALER
— a 2. gy. ezred történetéről. II. 296.
KIRILOVIĆ, DIMITRIJE
— a vajdasági szerb iskolatörténeti adatai. II. 127—128, 231.
KIRNER A. BERTALAN
— Fischer Andrásról. I. 261.
KISS ALBERT
— Szerepe a Rákóczi-szabadságharc kezdetén. III. 115.
KIS ANDRÁS
— jelentései a Horia-felkelésről. II. 285.
KISS ÁRON
— Geleji Katona Istvánról. I. 346 ● Károlyi Gáspárról. I. 263 ● a szatmári ref egyházmegyéről. III. 118 ● a XVI. sz.-i ref. zsinatokról. I. 252, 262.
KISS ÁRON (fenti fia)
— adalékai a közoktatásügy történetéhez. II. 595 ● Ángyán Jánosról. II. 401 ● Bod Péter leveleiről. II. 213, 215 ● Bornemisza Péterről. I. 264 ● Losonczi Istvánról. II. 209 ● a népiskolai tanítás történetéről. I. 265 ● a nevelés történetéről. I. 265 ● Révai Miklósról. II. 225 ● Tóth Lászlóról. II. 620.
KIS BÁLINT (ref. lelkész)
— a szentesi vasekéről, 1817. II. 433.
KIS BÁLINT
— a Barcsay-levéltárról. I. 14 ● Cserei M. családi emlékiratáról. I. 427 ● az erdélyi szászságról. II. 29.
Z. KISS BÉLA, ld. Zilahi Kiss
KIS BERTALAN (ev. püspök)
— egyházlátogatási jegyzőkönyve, XVII. sz. I. 365.
KISS ERNŐ
— pápai ref. főiskoláról. I. 266, II. 131.
KISS ERNŐ
— Dávid Ferencről. I. 304 ● erdélyi ínségről. I. 427, II. 17 ● Heltai Gáspárról. I. 299.
KIS FERENC
— a székelyudvarhelyi ref. kollégiumról. I. 432, II. 132.
H. KISS GÉZA
— gr. Bethlen Katáról. II. 18.
KISS IGNÁC
— Faludi Ferencről. II. 145 ● Káldi György nyelvéről. I. 373 ● Pázmány nyelvéről. , 360.
KIS IMRE
— hitvitái Sámbárral. I. 373.
KIS ISTVÁN, ld. Szegedi Kis
KISS ISTVÁN
— egykorú irata a posztógyártásról, XVII. sz. I. 431.
KIS ISTVÁN
— rodostói filozófiai munkája, XVIII. sz. I. 472.
KISS ISTVÁN
— Simontornyáról. II. 42.
KISS ISTVÁN, N.
— a parasztságról a XVI. sz.-i honvédelemben. III. 91.
KISS ISTVÁN, R(ugonfalvi)
— adalékai a Rákóczi-kor irodalomtörténetéhez. I. 448—449 ● II. András birtokadományairól. I. 95 ● III. András törvényéről. I. 91 ● az Árpád-kori trónöröklésről. I. 59 ● Bethlen Gáborról. I. 335 ● az egyházi rendről Bethlen G. idejében. I. 337 ● az egységes nemesi rend kialakulásáról. I. 124 ● Eimann Bácsmegye-leírásáról. II. 416 ● az erdélyi fejedelmek nemzeti politikájáról. I. 326 ● a fekete emberekről történelmünkben. I. 262 ● a helytartótanácsról I. Ferdinánd alatt. I. 232, 284 ● ism. Kretschmayr közigazgatástörténetét. II. 85 ● II. Józsefről és Szilágyi Sámuelről. II. 203 ● Konstantinosról. I. 27 ● Küküllei Jánosról. I. 105 ● Szt. László kanonizációs jegyzőkönyvéről. III. 66 ● Mária Terézia koronázásáról. II. 104 ● a marosvásárhelyi országgyűlésről, 1707., I. 468 ● Nagy Lajosról és az ősiségről. I. 124 ● Radvánszky György házasságáról. II. 119 ● Radvánszky László följegyzéseiről. II. 16 ● II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelemségéről. I. 467 ● a székely nemzetről. II. 169 ● Teleki Mihály napiójáról. I. 440 ● az utolsó nemesi felkelésről. II. 543—544, 546, 549, 554, 615 ● Verbőczi közjogáról. I. 193.

KIS JÁNOS (ev. superintendens, író)
— adatai, munkái; róla irodalom. II. 619 ● és Batsányi János. II. 604 ● és Beliczay Jónás. II. 580 ● és Berzsenyi Dániel. II. 613 ● búcsúztatója Ócsai Baloghról. II. 311 ● emlékezései. II. 401, 577, 580, 582, 584 ● Gamauf Teofil feljegyzéseiben. II. 401 ● győzelmi beszéde, 1814., II. 563 ● és Kazinczy Ferenc. II. 601—602, 619 ● költeményei. II. 604, 619 ● a magyar nyelvről, 1806., II. 488 ● német levelezője, 1805., II. 473 ● az olvasó publikumról, 1818., II. 583, 588 ● soproni nyelvművelő köre, 1790., II. 373 ● szerk.: *Helikoni időtöltés*, 1819—1820., II. 621 ● a vallástalanságról, 1815., II. 577.
KIS JÓZSEF (orvos)
— leírása a Fertő-tóról, 1797., II. 418 ● irata a magyar nyelvről, 1807., II. 490.
H. KISS KÁLMÁN
— Báthori Zsófiáról. III. 99 ● a szatmári csizmadia-céhről. I. 378 ● a szatmári protestánsokról, 1673., III. 106 ● a szatmári ref. egyházmegyéről. I. 254, II. 121.
— — benne: botpaládi, csengeri, fehérgyarmati ref. egyházról. I. 255 ● a mándi, nagyszekeresi, porcsalmai, szamosközi ref. egyházról. I. 256.
— a vetési ref. egyházról. I. 257.
KIS KÁROLY (király), ld. Durazzói
KISS KÁROLY
— a francia háborúk magyar katonáiról. II. 500 ● a 37. magyar gyalogezredről. II. 104 ● Hunyadi utolsó hadjáratáról. I. 165 ● a nikápolyi csatáról. III. 73.
KISS KÁROLY, Sz(entkuti)
— a barsi ref. esperességről. I. 254 ● és Kálmán F., Bierbrunner S.
— — *Új Magyar Athenás*. I. 257. III. 40.
KISS K. E.
— a jobbágyság kialakulásáról. I. 79.
KISS KOLOS JENŐ
— a margitszigeti prépostságról. III. 64.
KISS LAJOS
— Nándorfehérvár vesztéről. I. 221 ● nemzeti függetlenségünk védelmezéséről III. Henrik ellen. I. 72 ● a rigómezei hadjáratról, 1448., I. 165.
KISS LAJOS, MARJALAKI
— a miskolci mészáros-céhről. II. 56, 460 ● miskolci népszám:á ásokról. II. 261.
KISS LÁSZLÓ
— Buda szabómestereinek történetéről. II. 460.
KIS LÁZÁR
— hadiszállítói szerepe, XVIII. sz. II. 178.
KISS MIHÁLY (kanonok)
— buzdító verse, 1796., II. 519.
KISS MIHÁLY
— az ákosi unit. egyház történetéről. I. 255.
KIS MIKLÓS, ld. Tótfalusi Kis
KISS MIKLÓS
— Erzsébet cárnő szerb telepítéseiről. II. 38.
KIS PÁL
— Széchenyi Ferencről, 1821. II. 318 ● új tanítási módról, 1819., II. 584.
KISS PÁL
— Marosvásárhely történetéről. I. 296, II. 65.
KISS SÁMUEL, Nagyapáthi
— literaturánk akadályairól, 1825., II. 621 ● Somogy megyéről, 1822., II. 418 ● Sopron megyéről, 1823., II. 418.
KIS SÁNDOR
— Berzsenyiről. II. 614.
KISS SÁNDOR
— Fazekas Mihályról. III. 127.
KISS T.
— Bethlen Katáról. II. 18.
KISÁZSIA
—i kereskedők és Ausztria, XIX. sz. II. 478 ● -i utazó: Dernschwam, XVI. sz. I. 276.
KISBÁN EMIL
— ism. Balanyi tanulmányát a horvátországi piaristák-ról. II. 116 ● a kamalduliak eltöréséről. II. 270 ● a pálos rendről. I. 61, II. 116, 270 ● Sajnovics Jánosról. II. 216 ● Virág Benedekről. II. 610.
KISBECSKEREK
—i német telepítés. II. 33.
KISD
—i káptalan okmánytára. I. 16.
— — és a reformáció. I. 260.
KISDI BENEDEK (egri püspök)
— alapítványa, 1657. III. 102.
KISFALUDY-család
— története. II. 611.
KISFALUDY KÁROLY
— adatai, művei; róla irodalom. II. 621—622 III. 127 ● és Gaal György. II. 626 ● irodalmi irányzata. II. 618 ● és Katona József. II. 624—625 ● és Kazinczy Ferenc. II. 601 ● és a nemzeti színészet. II. 627 ● és Pyrker. II. 600 ● szerk.: *Auróra*. II. 621.
KISFALUDI LIPTHAY, ld. Lipthay
KISFALUDY SÁNDOR
— adatai, munkái; róla irodalom. II. 542—543, 611—613 ● hazafiúi szózata, 1809., II. 543, 549 ● és Katona József. II. 624 ● és Kazinczy Ferenc. II. 618 ● és Kisfaludy Károly. II. 621 ● könyvtára, 1795., II. 589 ● mint a nemesség költője. II. 610 ● és Péteri Takáts. II. 614 ● és az utolsó nemesi felkelés, 1809., II. 542—543.
KISFALUDY ZSIGMOND
— helyreigazítása a pálosokról. II. 270 ● Kanizsai Pálfi Jánosról. I. 361 ● Tüzes Gáborról. I. 409.
KISHONT
— bányászata. II. 54 ● leírásai, 1821., 1824., II. 417 ● -i ev. felügyelő, ld. Fejes János. ● -i ev. könyvtár kiadványai, 1809—1830., II. 408 ● -i szlovák irodalmi kör alapítása, 1808., II. 489, 494.
KISJENŐ
—i uradalom, XIX. sz. II. 448.
KISKÉR
—i ev. lelkész: Hajnóczy J. II. 321.
KISKUNFÉLEGYHÁZA
— határának története. II. 50 ● környékének népessége, XII. sz. III. 67.
KISKUNHALAS
— levelezése a törökkel. I. 246 ● oklevéltára. I. 13 ● összeírása, 1699., I. 419 ● története. I. 13, 419, II. 51, 128 ● -i pestis, 1739., II. 97 ● -i ref. egyház története. I. 255 ● -i ref. lelkész; ld. Tormási János. ● -i tanyák kialakulása. II. 52.
KISKUNSÁG
— népi állattartása. II. 44.
KISMARJAI-KONRÁD E.
— Harruckern Jánosról. II. 50.
KISMARTON
— és az Esterházyak. I. 358, 371, 402, II. 284, 586 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● ismertetései, 1816., 1821., II. 480 ● -i bizottság jelentése. III. 42 ● -i erdészioskola, 1806., II. 586 ● -i ev. egyház története. I. 255 ● -i insurgens-szemle, 1797., II. 522 ● -i krónika a Horia-felkelésről. II. 284 ● -i látogatása Nelsonnak. II. 523 ● -i levéltár. I. 15, 358, 365, 402, III. 41, 42 ● -i regesták. I. 15, 365 ● -i uradalom erdészete, 1825., II. 437.
— — jószágkormányzója: Siess L. II. 284 ● tisztje: Burgerth F. II. 452 ● viszonyai. III. 84.
—i urbariális kézikönyv, 1812., II. 453 ● -i útleírás, 1824., II. 422 ● -i viszonyok, 1683—1699., I. 418.
KISÓSZ (Gottlob)
— telepítése, XVIII. sz. II. 162.
KISPÁL LÁSZLÓ
— Erdély fejedelmi korszakáról. I. 294.
KISPÁL SÁNDOR
— Ujfalmi Krisztináról. III. 126.
KISPALUGYA
—i bizottság jelentése. III. 41.
KISPARTI JÁNOS
— a piarista oktatásról. II. 128 ● a váci Thereziánumról. II. 208.
KISPEREG
—i ref. egyház története. I. 255.
KISSOMLYÓ
—i ev. egyház története. I. 255.
KISSZÁNTÓI PETHE, ld. Pethe
KISSZEBEN
— és a Confessio Pentapolitana, 1549., I. 261.
KISTAPOLCSÁNY
—i utasítás, 1667., I. 377.
KISÚJSZÁLLÁS
— levéltára. I. 14 ● -i gimnázium története. III. 118 ● -i ref. egyház története. I. 255.
KISVÁRDA
—i urbárium, 1512. I. 205.
KISZELY, K.
— Csaplovics Jánosról. II. 413.
KISZEL(Y) PÁL (kancelláriai ágens)
— irata a céhekről, 1811., II. 461 ● hadtudományi irata, 1800., II. 525.

KISZLINGSTEIN SÁNDOR
— könyvészete. I. 8. III. 19.
KITAIBEL PÁL
— botanikai utazásai. III. 126 ● a juharfáról, 1812., II. 168 ● a magyarországi növényekről. II. 598 ● soproni útja. II. 598.
KITHONICH JÁNOS
— jogi munkái. II. 90, 194, III. 102.
KITTEL, E.
— Metternichről. II. 570.
KIWERÓWA-HORKA
—i orosz—lengyel béke. I. 310.
Klagen der Unterthanen, 1790., II. 324.
KLAIĆ, V.
— II. Andrásról. I. 93 ● Bosznia történetéről. I. 23, 57 ● a horvát hajóhadról, XIV. sz. I. 120 ● a horvát Pragmatica sanctióról. II. 84 ● Horvátország régi történetéről. I. 74 ● Kresimir Péter királyról. I. 74 ● a szlavóniai parasztmozgalomról, XVI. sz. I. 239 ● Szlavóniáról, X—XIII. sz.-ban. I. 74.
KLANICZA (Klanitius) MÁRTON (ev. lelkész)
— ev. egyháztörténete. I. 249 ● a XVI. sz.-i toleranciáról Magyarországon, 1783., I. 249.
KLANICZAY TIBOR
— Hermányi Dienes Józsefről. III. 117 ● kiadta Takáts S. tanulmányait. I. 235. III. 91 ● a Kodály-emlékkönyvről. III. 87 ● a Rákóczi-szabadságharc legszebb énekéről. III. 113 ● a régi magyar irodalom kutatásáról. III. 53, 87 ● romániai, csehszlovákiai kutatásairól. III. 113 ● Zrínyi Miklósról. I. 380, III. 103, 120.
KLANITIUS, ld. Klanicza
KLAPKA JÓZSEF
— temesvári kölcsönkönyvtára, 1816., II. 587.
KLAPSIA, JOHANN
— Besztercebányáról, 1821., II. 480.
KLAUS FERENC XAVÉR (tábori lelkész)
— beszéde a jakobinusok kivégzésekor, 1795., II. 509.
KLAUSENBURG, ld. Kolozsvár
KLEEMANN, ERNST NIKOLAUS
— a magyar hajózásról, 1783., II. 257 ● utazásai 1768—1770., II. 152.
KLEGLSPERG, ld. Glöckelsperg
KLEIN ERNŐ
— Fessler-átdolgozása. I. 20, II. 597.
KLEIN GÁSPÁR
— az állami prot. egyetem eszméjéről. II. 211 ● az államtanácsról és a protestánsok külföldi utazásáról. II. 210 ● a borsodi levéltárról. I. 12 ● a miskolci múzeumi levéltárról. III. 42.
KLEIN, HEINRICH
— pozsonyi kantátája, 1802., II. 527.
KLEIN (János) INCE (román püspök)
— szerepe; róla irodalom, XVIII. sz. II. 123.
KLEIN JÁNOS SÁMUEL (bártfai ev. lelkész)
— ev. lelkészek életéről, 1789., I. 257, 361, III. 40 ● Stöckel Lénártról. I. 261.
KLEIN, K. K.
— Honterusról. I. 260.
KLEIN KELEMEN (ev. lelkész)
— naplója, feljegyzései, XVII. sz. I. 361, 391
KLEIN MIHÁLY (fenti fia)
— folytatta apja feljegyzéseit. I. 391.
KLEIN (Micu) SÁMUEL
— adatai, munkái, szerepe a román nemzeti fejlődésben. II. 495—496 ● és a Horia-felkelés. II. 289 ● és a *Supplex Libellus*. II. 378—379.
KLEIN-BETSCHKEREK, ld. Kisbecskerek
KLEINER, K.
— az angol—cseh kapcsolatokról. I. 339.
KLEIST, HEINRICH V.
— és Kisfaludy Sándor. II. 613.
KLEKNER TIBOR és Nagy J. Gy.
— a két Althann püspökről. II. 114.
KLEMENT JÁNOS MIHÁLY
— mint a Rákóczi-szabadságharc diplomatája. I. 450, 469 III. 116 ● működése az emigrációban. I. 450, II. 67 ● pere, kivégzése. I. 450.
KLEMM ANTAL
— Baróti Szabó Dávidról. II. 224.
KLEMPA KÁROLY
— az első keszthelyi nyomdáról. II. 587 ● Fejér Györgyről. III. 125 ● Festetich Györgyről. II. 586 ● Gottschedről és a Festetichekről. II. 24 ● II. József keszthelyi látogatásáról. II. 246 ● a keszthelyi Festetich-könyvtárról. II. 589.
KLESEL, ld. Khlesl
KLESCH KRISTÓF (ev. lelkész)
irata a szepesi városok ellenreformációjáról, 1679., I. 391.
KLESTINSZKY LÁSZLÓ
— a kassai magyar színészetről. III. 127.
KLETHI, E.
— az elszásziak betelepítéséről. II. 33.
KLEYLE, JOACHIM V.
— Károly főhg. hadi reformjairól, 1801., II. 532.
KLIK, JOSEF
— cseh törI. bibliográfiája. III. 35
KLIMA, H.
— Bécs és a román unió viszonyáról. II. 204 ● Brukenthal Sámuelről. II. 160.
KLIMES P.
— *Bécs és a magyar humanizmus*. I. 182, 216.
Klimius Miklósnak ... utazása, 1783., II. 304.
KLIMÓ GYÖRGY (pécsi püspök)
— élete. II. 201 ● könyvtáralapítása, 1774. II. 212 ● kulturális tevékenysége. II. 232—233 ● protestáns konfliktusa. II. 203.
KLIMÓ PÁL
— Gyöngyös prot. egyháztörténetéről. I. 255.
KLIMSTEIN (Kőhalmi) JÓZSEF
— Pázmány Péterről. I. 360.
KLING, G.
— a nikápolyi csatáról. I. 139.
KLINKOWSTRÖM, A. V.
— Ausztria szerepéről a napóleoni harcokban. II. 587.
KLOBUSICZKY GR.-család
— levéltára. I. 15.
KLOBUSITZKY ANDRÁS
— követi jelentései Erdélybe, 1655., I. 386 ● a pataki kincstárról, 1642., I. 343.
KLOBUSITZKY Ferenc
— szerepe a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 464.
KLOBUSITZKY JÓZSEF (főispán)
— buzdító levele Borsodhoz, 1813., II. 562—563 ● újoncozási beszéde, 1821., II. 571.
KLODZINSKY, A.
— Lokietek Ulászlóról. I. 119.
KLOPP, ONNO
— I. Lipót és Avianói Márk levelezéséről. I. 401 ● a Rákóczi-szabadságharcról. I. 454—455 ● a török visszafoglaló háborúról. I. 408 ● vádjai Thököly ellen I. 401.
KLOPSTOCK, FRIEDRICH GOTTLIEB
— és Kazinczy Ferenc. II. 602.
KLOSKA (Cloşca, Ion)
— szerepe a román parasztfelkelésben. II. 285, 288, 290.
KLOSTERNEUBURG
—i évkönyvek, XIII. sz. I. 90 ● -i kéziratok, XV. sz. I. 172.
KLUCH JÁNOS
— adaléka 1514-hez. I. 191.
— — a mohácsi vészhez. I. 197.
— Krmann Dániel orosz útjáról. I. 438 ● magyarországi uradalmak összeírásáról, 1588., I. 237 ● nyelvemlék-kiadása (1474). I. 180 ● Rákóczi Ferenc leveleiről. I. 451 ● Székely Jakab birtokairól. I. 205.
KLUCKHOLM, A.
— német *Reichstagsakten*-kiadása. I. 199.
KLUCZYCKI, F.
— kiadta Sobieski iratait (1683). I. 407, 429.
KMETHY B.
— a XVI. sz.-i ötvösökről. I. 242.
KMETY I.
— Károlyi Sándorról. I. 437, II. 16.
KMOSKÓ ÁGOSTON (borsodi főjegyző)
— beszéde Majláth főispánhoz, 1790. II. 346.
KMOSKÓ MIHÁLY
— Gardiziról. I. 24 ● Isachriról. I. 33.
KMOSKÓ SÁNDOR
— eposza a Martinovics-perről. II. 511.
KNAPP, G. J.
— a jobbágyfelszabadításról Ausztriában. II. 193.
KNAUZ NÁNDOR
az aranybulláról; II. András szabadságleveleiről. I. 91 ● átdolgozta Lányi egyháztörténetét. I. 60, 251, 396, II. 113 ● Balbi Jeromosról. I. 217, 220 ● Buda ostromáról, 1686., I. 417 ● *A budai káptalan regestái*. I. 16 ● Drégely váráról. I. 288 ● emlékezete. III. 50. ● esztergomi érsekekről, XIII. sz. I. 62, 102 ● az esztergomi és zágrábi krónikáról. III. 61. ● *Esztergomi főegyháznak okmánytára*. I. 16, III. 43. ● az esztergomi János-lovagokról. I. 65 ● az 1397-i

végzésekről. I. 115 ● féle krónika. I. 45 ● a garamszentbenedeki apátságról. I. 55, 63 ● időmutatója Fejér Codexéhez. I. 11 ● Illyés István följegyzéseiről. I. 438 ● a kerezi apátságról. III. 64 ● *Kortan.* I. 54 ● Mátyás és III. Frigyes viszonyáról. I. 175 ● *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis.* I. 16, 55, 78, 92, 95, III. 43 ● a nápolyi Margit-legendáról. I. 88 ● nekrológja. III. 50 ● *Okmánykalászatok*, XIV. sz. III. 69. ● az országos tanácsról, 1445—1452., I. 164 ● a parasztháborúról, 1514., I. 207 ● a pozsonyi káptalan kéziratairól. I. 180 ● a pozsonyi káptalan és a Szentgyörgyi grófok viszályáról. I. 205 ● a pozsonyi krónikáról. III. 61 ● a pozsonyi prépostságról. I. 64 ● Sámoth jövedelméről, 1512—1514., I. 205 ● a sangalleni kalandról. I. 40 ● Tinódi-kiadása. III. 90.

KNIEZSA ISTVÁN
— a dunántúli szlávok nyelvéről. III. 59 ● emlékezése Jalluborich Emilről, III. 50 ● Erdélyről és a honfoglalásról. I. 34 ● Kelet-Magyarország helyneveiről (vitával). I. 36, 82 ● a lengyel-szlovák költőzködő pásztorkodásról. I. 239 ● a magyar helyesírás történetéről. I. 66, III. 64 ● a magyar—szlovák nyelvhatárról. I. 82, II. 37 ● Magyarország népeiről a XI. sz.-ban. I. 36, 82 ● megjegyzései IIa B. könyvéhez Gömörmegyéről. I. 80 ● a megtelepedett magyarság népi alkatáról. I. 37 ● a párhuzamos helynévadásról. I. 81 ● a nyugat-magyarországi besenyőkről. I. 85 ● a szláv apostolokról. I. 28 ● szláv jövevényszavainkról. III. 59. ● a zobori oklevelekről, 1111., 1113., I. 55, III. 62.

KNIEWALD KÁROLY
— esztergomi benedictionaléről. I. 66 ● Hartvik agenda pontificalisáról. I. 66 ● A Pray-kódexről. I. 66 ● Szt. István verses históriájáról, XIII. sz. I. 102.

KNOFF, R.
— Cesarini Juliánról. I. 163 ● Zrínyi Péterék kivégzéséről. I. 393.

KNOLL ISTVÁN
● a társadalmi tagozódásról az Anjou-korban. I. 124.

KOBLER, G.
— Fiume történetéről. II. 197.

KÓBURG
—i kódex följegyzése, XV. sz. I. 194.

KOCAB FRIGYES
— a XVI. sz.-i gazdasági életről. I. 236.

KOCH I.
— az erdélyi szász iskolákról. I. 328.

KOCH JÁNOS, ld. Coccejus

KOCH, M.
— III. Ferdinándról. I. 366 ● II. Miksáról. I. 278.

KOCH SÁNDOR
— a magyar ásványtan történetéről. III. 126.

KOCHLATSCH, STEPHANUS ANTONIUS
— értekezése a bányászbetegségekről, 1721., II. 53.

KOCSÁRDI GÁLFI JÁNOS
— önéletírása rabságában, 1593., I. 304 ● -hoz levél I. 307.

KOCSI CSERGŐ BÁLINT
— adatai, iratai; róla irodalom. I. 391 III. 105 ● irata a gályarabokról. II. 215 III. 105 ● feljegyzései Lepsény szenvedéseiről. I. 412, 418.

KOCSI CSERGŐ ISTVÁN (fenti fia)
— kézirata, XVII. sz. I. 391.

KOCSIS LÉNÁRD
— Gyöngyösi Istvánról. III. 107.

KOCSIS VINCE
— Orczy Lőrincről. II. 224, 604.

KODÁLY ZOLTÁN
— magyar táncokról, 1729., III. 119.

KODSA (alajbég)
— szájhagyománya Mohácsról. I. 197.

KOEPFCHEN, J. GEORG
— könyvkereskedői katalógusa, 1776., II. 213.

KOGUTOWICZ LAJOS
— a magyar térképészetről. II. 21.

KOHÁNYI MENYHÉRT
— Gvadányiról. II. 373.

KOHÁRY ISTVÁN GR. (költő, országbíró)
— adatai, iratai; róla irodalom. I. 398, III. 114 ● — búcsúztatója, 1732., II. 66 ● és Kelemen Diák. II. 108 ● mint országbíró. II. 68 ● mint rendi bizottsági tag. II. 79 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 457—458.

KOHÁRY PÉTER
— jelentései, 1628., I. 364 ● levelei Thurzó nádorhoz, 1611—1616., I. 364.

KOHLBACH
— völgyének leírása, 1802., II. 421.

KOHLMANN D.
— Rákóczi Ferencről a magyar költészetben. I. 436.

KOHLSCHÜTTER
— Velencéről a X. sz. végén. I. 71.

KOHN SÁMUEL
— a budai zsinatról, 1279., I. 91 ● héber forrásokról a magyar történethez. I. 17, 33, 50, 79 ● a szombatosok történetéről. I. 252, 337, 346 ● a zsidók történetéről Magyarországon. I. 98.

KOLBERG J.
— Báthori Andrásról. I. 310.

KOLBIELSKY, KAREL FRIEDRICH GLAVE
— levelezése, XIX. sz. II. 492.

KOLINOVICS GÁBOR († 1770).
— adatai, tört. munkái. II. 15, 98, 148 ● Esterházy Józsefről. II. 91 ● az 1741-i országgyűléséről. II. 98, 100 ● a hétéves háborúról. II. 182 ● iratgyűjteménye az 1764-i országgyűlésről. II. 189 ● itáliai útleírása. II. 154 ● a magyar történetről 1701—1720 közt. I. 446, II. 69 ● önéletrajza. II. 98 ● a Rákóczi-szabadságharcról. I. 446, 454, II. 69.

KOLIN
—i csata, 1757., II. 184.

KOLLÁNYI FERENC
— az alsópapság végrendelkezési jogáról. I. 373 ● emlékezete. III. 50 ● az esztergomi érsekség pizetumjogáról. I. 62 ● esztergomi kanonokokról. I. 62, 184, II. 113 ● esztergomi káptalani vizitációról, 1397., I. 114 ● a ferencesek életéről, XVI. sz. I. 211, 258 ● főpapok könyveiről, XVI—XVII. sz. I. 265 ● Knauz Nándorról. III. 50 ● a magánkegyúri jogról a középkorban. I. 60 ● Mérey Mihályról. I. 457 ● Oláh Miklósról. I. 218, 224 ● az Országos Széchényi Könyvtárról. II. 588 ● regestái olasz levéltárakból. I. 19, 233 ● a veszprémi püspök királynékoronázási jogáról. I. 62.

KOLLÁR ÁDÁM FERENC
— adatai, munkái; róla irodalom. II. 187—188 ● *Analecta* c. munkája Bécsről, 1761., I. 158, II. 187 ● aulikus jogtörténeti iránya. II. 213, 314, 319 ● bécsi aufklärista köre. II. 156, 213, 336 ● és a febronianizmus. II. 202 ● iratai a kegyúri jogról. I. 60, II. 187—188, 202, 324, 336.
— — a magyar közjogról. II. 213, 314.
— iratgyűjteménye. II. 91 ● és Kercselich Baltazár. II. 150, 188 ● kiadta Oláh M.: *Hungaria*ját. I. 224.
— — Ursinus szövegét. I. 175, 274.
— könyvtáros. II. 213 ● mint történész és tudományszervező. II. 213, 591 ● és a protestánsok. II. 203 ● és a Ratio Educationis. II. 188, 208.

KOLLÁR JÁNOS (ev. lelkész)
— cikke a magyarosításról, 1821., II. 492 ● szlovák irodalmi szerepe. II. 495.

KOLLÁR SÁMUEL
— leírása Kishontról, 1821., 1824., II. 417.
— — Rimaszombatról, 1823., II. 419.

KOLLARITS JOAKIM (pálos)
— vallásos intelmei, 1766., II. 199.

KOLLENICZ ANDRÁS (pálos)
— egyházi iratai, XVIII. sz. II. 107.

KOLLER FERENC BR.
— és a szerb kérdés, XVIII. sz. II. 206.

KOLLER GUSZTÁV
— a soproni céhekről. I. 242, III. 84.

KOLLER IGNÁC (püspök)
— életrajza, 1776., II. 200.

KOLLER JÓZSEF (nagyprépost)
— és Fejér György. II. 572 ● irata a magyar koronáról, 1800., II. 594 ● a pécsi püspökség történetéről. I. 45, 62, 142, II. 114.

KOLLONICH SIEGFRIED
— mint dunántúli főkapitány, XVII. sz. III. 101.

KOLLONICS LÁSZLÓ GR. (kalocsai érsek)
— vallásügyi szereplése, 1790., II. 367, 369.

KOLLONICS LIPÓT GR. (esztergomi érsek)
— *Einrichtungswerk* c. emlékirata, 1688., I. 414, 416 ● ellenreformációs szerepe. I. 396. III. 109 ● és Hevenesi adatgyűjtése. I. 251 ● és a pozsonyi törvényszékek. I. 396 ● és Rákóczi Ferenc. I. 435, 460 ● részesedése a Jászkunság eladásában. II. 52 ● -hoz Dvornikovits jelentése, 1700., I. 423.

KOLLOWRAT FERENC GR.
— kormányzati szerepe I. Ferenc alatt. II. 485.
KOLLOWRAT VINCE GR. (táborszernagy)
— beszéde érdemrend-osztáskor, 1816., II. 566.
KOLMÁR JÓZSEF (ref. lelkész)
— iratai és visszhangjuk, 1813—1815., II. 562, 573, 576.
KOLONICH, ld. Kollonich
KOLOSY L.
— Mészáros János brigadérosról. II. 184, 500.
KOLOZS MEGYE
— és az 1437-i parasztifelkelés. I. 144 ● -i gyűlés az urbárium ellen, 1819., II. 456 ● és a Horia-felkelés. II. 286, 290 ● kialakulása. I. 80 ● nemesi lustrája 1634., I. 324 ● -i főispán: Wesselényi István. I. 441 ● -i levéltárak. II. 290 ● -i Szucság község. I. 296.
KOLOZSMONOSTOR
—i bencés apátság. I. 63—64 ● -i egyezség, 1437., I. 106 ● -i jezsuiták, XVII. sz. I. 337 ● -i konvent levéltára. I. 16, 199 ● -i oklevelek az apáti és bábolnai egyezségről, 1437., I. 144 ● -i püspökapátok, XVI. sz. I. 253 ● -i ref. egyház története. I. 256 ● -i zárda uradalma, XVIII. sz. II. 169.
KOLOZSVÁR
— és az Erdélyi Magyar Hírvivő, 1790., II. 339 ● folyamodása, 1663., III. 110 ● joga, XV. sz. I. 158 ● kuruc ostroma, 1704., I. 449, 467 ● legrégibb statutuma, 1513., I. 209 ● leírása, 1734., II. 21 ● levéltára. I. 293 ● ostroma, 1438., I. 144 ● román kapcsolatai. I. 298 ● számadása, 1496., I. 209 ● települése. I. 296 ● története és oklevéltára. I. 13, 127, 158, 209, 293, 296, 325, 344, II. 64, 180, 279, 483 III. 88, 99 ● -i árszabály, 1813., II. 476 ● -i Bánffy-palota. II. 233 ● -i céhek. I. 158, 209, 298, 309, 310, 325, II. 176 III. 96 ● -i csata, 1438., I. 106 ● -i egyetem (jezsuita főiskola) I. 266, 302, 310, II. 132, 208, 279 ● -i egyházi javak vizsgálata, 1672., I. 432 ● -i felolvasása Bocskai végrendeletének. I. 322 ● -i főbíró; Linczegh (Lintzing) János naplója. III. 99 ● -i harcok 1660 körül. I. 350 ● -i irodalmi pályázat, 1815., II. 623, 625 ● -i iskolázás. I. 266, 307, 310, 327, 354, II. 111, 129—130, 132, 208, 278, 279, 582 ● -i kalendárium vásárjegyzéke, 1707., I. 431 ● -i Katona József-kéziratok. II. 625 ● -i kereskedelem. I. 298, II. 476, 483 ● -i könyvkötés. II. 135 ● -i könyvtár. II. 588 ● -i könyvtáros: Frivaldszky János, 1775., II. 199 ● -i luteránus mozgalmak, 1798—1861., II. 580 ● -i magyar polgárok összeírása, 1453., I. 158 ● -i megyegyűlés, 1819., II. 456 ● -i műemlékek. I. 186., II. 233 ● -i naplóírók, ld. Segesvári Bálint, Szakál Ferenc, Vizaknai Bereck György ● -i nemzetiségi (szász—magyar) problémák. I. 158, 209, 300, 308 ● -i nyomdászat története. I. 264, 299, 328, II. 135, III. 110 ● -i országgyűlések. I. 329, II. 17, 149, 286, 375 ● -i orvosi intézet története. II. 378 ● -i orvosok, ld. Gyarmathi Sámuel, Vizaknai Bereck György, Zoltán József ● -i ötvöscéh. I. 158, 209, 298, 309—310, II. 176, III. 82, 99 ● -i ötvöslegények sztrájkja, 1573., I. 309—310 ● -i pénzverőház. I. 464 ● -i pestis, 1738., II. 97 ● -i piarista templom alapítása. II. 116 ● -i prédikátorok, ld. Heltai Gáspár, Kálmáncsehi Sánta Márton, Tordai Sámuel, Verestói György ● -i ref. egyház története. I. 255, 325 ● -i ref. kollégium. I. 266, 327, II. 111, 129, 130, 278, 582 ● -i Szt. Mihály-templom. II. 233 ● -i színészet története. I. 269, II. 623, 628 ● -i tanárok, ld. Apáczai Csere János, Biró Ferenc, Huszti András, Szathmári Pap Mihály, Szatmárnémeti Sámuel, Vinczy György ● -i unitárius kollégium története. I. 266, 327, II. 130 ● -i unitárius templom elvétele, 1716., II. 17 ● -i Zeneiskola alapítása, 1819., II. 629.
Kolozsvár a kuruc ostrom alatt (1704, Vinczy György). I. 449.
KOLOSVÁRY BÁLINT
— Huszti Andrásról. II. 90.
KOLOZSVÁRI CZEMENTES JÁNOS
— aranyolvasztó könyve, XVI. sz. I. 298.
KOLOZSVÁRY GÁBOR
— a tiszai halászatról. II. 43—44.
KOLOSVÁRY ISTVÁN
— halotti beszéde Ócsai Baloghról, 1819., II. 311.
KOLOZSVÁRI MÁRTON és GYÖRGY
— szobrászok, XIV. sz. I. 134, 135. III. 72.
KOLOZSVÁRI MIKLÓS (fentiek apja)
— mint művész. I. 135.
KOLOSVÁRY ÖDÖN
— az árvízvédelem fejlődéséről. II. 178, 474.
KOLOSVÁRY SÁNDOR és Óvári K.
— törvényhatósági jogszabálygyűjteménye *(Corpus)*. I. 11, 232, 240, 286, 293, 325, 365, 371, II. 62 ● Verbőczi-fordítása. I. 192.
KOLTAI VIRGIL
— Ányos Pálról. II. 302 ● Győr színészetéről. II. 628.
KOLTAY-KASTNER JENŐ (ld. Kastner alatt is)
— Batsányi-ismertetése. III. 126 ● Bornemisza Péterről. III. 86 ● Cola di Rienzoról. I. 133 ● a nápolyi Anjoukról és a Margit-legendáról. I. 88 III. 64 ● Rimay Balassi-előszaváról. III. 96 ● Tótfalusi Kis Miklósról. III. 110.
KOLUMBÁN JÁNOS
— históriája Vida Györgyről, 1759., II. 225.
KOMÁNA
—i uradalom. I. 326.
KOMÁRIK ISTVÁN
— az Árpád-kori parasztságról. I. 79.
KOMÁROM
— megye és a korona hazahozatala, 1700., II. 347.
— — könyvészete. III. 28 ● középkori oklevelei. I. 12 ● levéltára. III. 42 ● nemesi felkelései, 1797., 1809., II. 521, 523, 530, 554 ● nemzetiségi viszonyai. I. 240 ● népessége. II. 30, 247 ● a török-korban. I. 247 ● története. II. 483 III. 89 ● visszaállítása, 1790., II. 345 ● -i alispán: Szluha Ferenc. II. 78 ● -i bencés apátságok. I. 61 ● -i bábolnai ménes. II. 439 ● -i beszéd, 1814., II. 564 ● -i boszorkányüldözés. II. 91 ● -i folyóirat: *Laura*, 1824., II. 621 ● -i főispán: Nádasdy Mihály gr. II. 523. ● -i vallásügyi utasítás a Rákóczi-korban. III. 116.
— város az 1790-i országgyűlésen. II. 483.
— — és Huszár Gál, XVI. sz. I. 261.
— és a korona ellopása, 1440., I. 159.
— — és a korona hazahozatala, 1790., II. 347, 365 ● leírása, 1825., II. 480.
— és a *Mindenes Gyűjtemény*, 1789—1792., II. 241.
— — népessége. II. 247 ● törekvése a városi rangra, I. 418, III. 102 ● városi rangra emelése, 1751., II. 64 ● várépítője: P. Ferabosco. I. 288 ● viszonyai, XVIII—XIX. sz. II. 64, 179, 483.
—i árszabályok, 1696., I. 418 ● -i bíró, ld. Szapata Ferenc ● -i céhek, XV—XVII. sz. I. 422, III. 81 ● -i ev. lelkész, ld. Perlaki Dániel ● -i földindulások. II. 483 ● -i hajózási biztosítás, 1820., II. 476 ● -i harmincadosok. III. 84 ● -i iskolák története. II. 130, III. 87 ● -i könyvtáralapítás, 1827., II. 589 ● -i látogatása Csokonainak. II. 609 ● -i magyar színészet története. II. 628 ● -i naszádosok, 1525., III. 79 ● -i nemes—polgár viszály, 1610., III. 102 ● -i püspökség és Pannonhalma. II. 270 ● -i ref. egyház története. I. 254, 256 ● -i ref. lelkészek, ld. Farkas János, Kolmár József, Pétzeli József ● -i sajtó története. II. 135 ● -i szerb egyházközség. II. 126 ● -i szerbek élete. II. 39 ● -i Társaság alakulása, 1789., II. 302 ● -i utazások. I. 389, II. 426 ● -i vámpör, XIV. sz. I. 123 ● -i vitézek, XVI. sz. I. 287 ● -i vizahalászat, XVI. sz. I. 239.
KOMÁROMY ANDRÁS
— az Aba-nemzetségről. I. 72 ● adatai az 1610. évhez. I. 329 ● Balassa Zsigmond peréről. III. 97 ● a bányavidéki véghelyekről. I. 367 ● Báthori Annáról. III. 96 ● Báthori Andrásról. I. 272 ● Báthori Gáborról. I. 329 ● Báthori Zsigmondról. I. 311 ● Beniczky Péterről. III. 103 ● Bereg megyéről és II. Józsefről. II. 246 ● Berényi Györgyről és naplójáról. I. 358, 385 ● Bethlen Gáborról. I. 334, 335, 338 ● Bocskai Istvánról. I. 320 ● a Bónis-leveltárról. I. 14 ● *A Dózsa-lázadás történetéhez*. I. 207 ● emlékezete. III. 50 ● az erdélyi királyi könyvekről, XVII. sz. I. 344 ● Érsekújvár erődítéséről, 1639., I. 367 ● főurak összeírásáról, 1764., II. 191 ● a füleki zendülésről, 1602., I. 318 ● a hajdúk történetéről, mozgalmairól. I. 321, 329, 342, 461 ● a kállói végvárról. III. 91 ● a kanizsai törökök rablásairól, 1630., I. 364 ● Kerecsényi László leveleiről. I. 277 ● kiadta a boszorkányperek oklevéltárát. II. 91.
— — egy zempléni követ jelentését, 1662., I. 335 ● gúnyverset Apafiról. I. 428 ● Rákóczi rendeletét a fegyvert fogó parasztokról, 1703., I. 461.
— Kohány Péter leveleiről, XVII. sz. I. 364 ● Kolonich Siegfriedről. III. 101 ● *Levéltári kutatások*, 1216—1717., I. 11, II. 75 ● Listi Lászlóról. III. 103 ● Magyar Bálintról. III. 92 ● a mezőkeresztesi csatáról, 1596., I. 318 ● a Mikesek notapőréről, 1638., I. 342 ● a munkácsi Rákóczi-kincsekről. III. 115 ● a mura-

nyi erdőkről, 1776., II. 167 ● Nádasdy Ferencről. I. 388 ● Nagy András hajdúgenerálisról. I. 329 ● a Nagy-Idai család iratairól. III. 43 ● nagyszőlősi birtokosokról, 1665., I. 378 ● nagyváradi szabócéhről, 1614., I. 326 ● a nyitrai árulásról, 1621., I. 339 ● országgyűlési adalékai, 1604—1722., II. 78 ● Péchy Márton leveleiről. I. 277 ● a Perényi-család iratairól. III. 43 ● Perényi Imre naplójáról, 1714., II. 66 ● Perényi Miklósról. I. 457 ● Pethő János leveleiről. I. 277 ● Rákóczi Zsigmondról. I. 328 ● Révay Kata Szidóniáról. I. 395 ● Rimay Jánosról. I. 331 ● Sempte és Galgóc fölszereléséről. I. 339 ● a szentjánosi monostorról. I. 64 ● Thelekessy Imréről. I. 288 ● Thelekessy Mihályról. I. 241 ● Thököly erdélyi vállalkozásáról. I. 403, 433 ● ugocsai levéltári adatai. I. 413, 452, 461, III. 42 ● Ujhelyi Pál követutasításáról, 1665., I. 385 ● Verbőczi'ről és fiáról. I. 193, 283.

KOMÁROMY BÉLA
— Gaal György leveleiről. II. 626.

KOMÁROMI ISTVÁN
— Abaúj megye határozatairól, 1804 k. II. 454.

KOMÁROMI JÁNOS (Thököly titkára)
— törökországi diáriuma. I. 398, 403.

KOMÁROMY JÁNOS PÉTER (soproni orvos)
— irata a soproni borról, 1715., II. 40.

KOMÁROMY LAJOS
— a neológiáról és ortológiáról. II. 617.

KOMÁROMY MIKLÓS
— Gyula városáról, 1834., II. 93.

KOMÁROMI CSIPKÉS GYÖRGY (debreceni tanár, † 1678)
— bibliafordítása. I. 390, II. 118, 134 ● iratai, munkái. I. 390.

KOMÁROMI CSIPKÉS GYÖRGY (debreceni főbíró)
— szerepe a szatmári béke körül. I. 470.

KOMATAR, F.
— Katzianer harcairól Szapolyai ellen. I. 280.

KOMENSKY, ld. Comenius

KOMERS
— Savoyai Jenő háborúiról. I. 455.

KOMJÁT
—i kánonok. I. 250 ● -i zsinat, 1617., I. 361.

KOMJÁTHY BENEDEK
— Szt. Pál-fordítása (1533); róla irodalom. I. 259.

KOMJÁTHY GÁBOR
— az ungvári ref. egyház történetéről. I. 256.

KOMJÁTHY MIKLÓS (ld. Kring alatt is)
— a középkori államfogalomról. I. 69 ● Tatáról az Árpád-korban. I. 78.

KOMLÓS ALADÁR
— Csokonai Poetacenzúrájáról. II. 608 ● a kuruc balladákról. I. 448 ● urak elleni versről, XIX. sz. III. 124.

KOMLÓSSY E.
— Ureche és Simion moldvai krónikájáról. I. 275.

KOMLÓSSY FERENC
— Bosznia és Magyarország viszonyáról a középkorban. I. 57.

KOMNÉNÉ, ANNA (bizánci hercegnő)
— Alexias c. munkája. I. 48, III. 59.

KOMNENOS-család
— császári politikája Bizáncban. I. 46, 74—75. III. 66.

KOMNENOS
— Alexios (császár). I. 48 ● II. János (császár). I. 74—75 ● Mánuel (császár). I. 49—50, 74—76.
— — Magyarország elleni fellépései, XII. sz. I. 49, 50, 75.

KOMONYI LÁSZLÓNÉ
— hajdúszoboszlói mozgalmakról, XIX. sz. III. 124.

KOMOR ILONA
— Opitz Mártonról. III. 97.

KOMORÓCZY GYÖRGY
— a borkivitelről észak felé. I. 244, II. 61, 178, 261, 477 ● Debrecen történetéről. III. 84 ● Fejér vármegye katonaügyéről, XVIII. sz. II. 69 ● a kereskedelemről és iparról a XI. században. I. 79 ● Nádasdy Tamás gazdálkodásáról. I. 237—238.

KOMOROWO, JOHANNES DE
— lengyel ferences krónikája, XV. sz. I. 149.

KONARSKI (lengyel püspök)
— szerepe a speyeri szerződésnél, 1570., I. 302.

KONCZ ÁKOS
— Debrecen régi büntető jogáról. I. 246 ● egri egyházi írókról. III. 40 ● és Zoltai Lajos.
— — Debrecen sz. kir. várossá emeléséről, 1693., I. 419.

KONCZ JÓZSEF
— Apafi hadi dolgairól. I. 433 ● Basirius Izsákról. I. 349 ● Beszterce-Naszód levéltáráról. III. 41 ● a bujdosók történetéről 1669 után. I. 393, 402 ● a bözödi ref. egyházról. I. 255 ● Erdély kapcsolatairól Béccsel, 1686., I. 430 ● az erdélyi árakról, 1744., II. 58 ● az erdélyi hadakról, 1681., I. 433 ● az erdélyi nemes felkelésről, 1744., II. 105 ● 1667 történetéről. I. 393 ● Felső-Fehér megyei katonaállításról, 1745., II. 105 ● a felső-magyarországi mozgalmakról, 1670., I. 393 ● Fogarasi Pap Józsefről. II. 279 ● fordítása Benkő Hunyad megyéjéről. II. 151 ● Franciákról, lengyelekről Erdélyben, 1677., I. 432 ● Gernyeszeg élelmezéséről, 1718., II. 47 ● Görgény váráról. III. 110 ● a gyulafehérvári főiskoláról. I. 327 ● a hódoltságról, 1674 után. I. 429 ● katonatartás áráról, 1680., I. 433 ● kiad. Apafi edictumait. I. 433.
— — Bánffy László jegyzeteit. II. 17 ● Bethlen G. néhány iratát. I. 335 ● Bethlen M. utasítását. I. 426 ● a bujdosók levelezését, 1670., I. 393 ● élésmesterek reverzálását, 1683., I. 433 ● Geleji Katona Könyvtárlajstromát. I. 346 ● a huszti vár leltárát, 1699., I. 433 ● Kemény János iratait. I. 348 ● Kővár edictumát, 1665., I. 432—433 ● I. Rákóczi Gy. iratait. I. 340—341, 343—344 ● II. Rákóczi Gy. iratait. I. 341, 351 ● Szalárdi J. leveleit. I. 348 ● a szebeni constitutiót, 1686., I. 433 ● a Teleki levéltár XVII. sz.-i iratait. I. 429 ● Vitnyédy leveleit. I. 393 ● a komániai uradalomról. I. 326.
— Maros-Illye váráról. I. 296 ● a marosvásárhelyi kollégiumról. I. 327—328, II. 130 ● a marosvásárhelyi nyomdáról. II. 587 ● a mohai birtokosokról, 1678., I. 429 ● Nagyvárad elestéről, 1660., I. 355 ● I. Rákóczi Ferencről. I. 393 ● Rozsnyai Dávidról. I. 426 ● Székelyhíd váráról, 1665., I. 432 ● Tofeus Mihályról. I. 431 ● wittenbergi diákjaink verseiről, XVI. sz. I. 267, 305 ● Zrínyiről, 1564., I. 290 ● Zrínyi haláláról, 1664., I. 382. III. 104.

KONDÉ JÓZSEF
— gazdaságbéli jegyzései, 1807., II. 432.

KONDOR JÓZSEF
— Csokonairól. II. 609.

KONDOR SÁMUEL
— *Tzéh mester* c. verse, 1818., II. 460.

KONKOLY THEGE-család
— oklevelei. III. 43.

KONOPCZYNSKI, WL.
— a lengyel—török viszonyról, 1683—1792., I. 408.

KONRÁD
— I. császár, X. sz. I. 40 ● II. császár, XI. sz. I. 46—48, 71 ● III. császár, XII. sz. I. 46, 49 ● ld. Mazóviai Konrád ● salzburgi érsek, XI. sz. I. 49.

KONSTANTINÁPOLY (ld. Sztambul alatt is)
— eleste (1453). I. 151—152, III. 75-76.
— — Kisfaludy K. drámájában. II. 622.
— és a kalandozások, X. sz. I. 41 ● és Rákóczi hamvai. I. 472 ● -ban magyar vezérek, X. sz. I. 26—27 ● -ban magyarországi kereskedők, XII. sz. I. 50 ● -ban Rákóczi József. II. 96 ● -i erdélyi ház. I. 295 ● -i foglyok (ld. Auer János Ferd., Wathay Ferenc) iratai. I. 314, 382 ● -i Habsburg-béketárgyalások, XVI. sz. I. 279, 282, 286—287 ● -i követek, küldöttek (ld. Törökország alatt is).
— — Magyarországról, Erdélyből; ld. Garay Miklós, Laski Jeromos, Werbőczi István (XVI. sz.); Apáczai Tamás, Dóczy István, Hidvégi Nemes János, Jánoky Zsigmond, Jósika Farkas, Paskó Kristóf, Rozsnyai Dávid, Sándor Pál, Szek halmi András Toldalagi Mihály (XVII. sz.) alatt is. I. 275—276, 308, 330, 332, 340, 352, 393, 401, 425—426, 429. III. 110 ● a Habsburg-udvarból. I. 225, 276, 279, 287, 314, 315. 363, 364, 385, 453, II. 427 ld. Busbequius, Jurisich M., Krekwitz, Lamberg J., Lustrier, Malvezzi, Schepper, Teuffenbach, Ungnad, Verancsics A., Wyss, Zay F. (XVI. sz.); Caprara A., Czernin H., Nigroni A., Reninger S. (XVII. sz.); Thalman (XVIII. sz.); Stürmer L. br. (XIX. sz.) ● Angliából. I. 316, 332, 414, II. 22., ld. Barton (XVI. sz.); Sir Thomas Roe (XVII. sz.); Montague, Paget (XVIII. sz.) ● Franciaországból. I. 281, 327, 400, 443, 453, 460 ld. La Forest, Marillac (XVI. sz.); Châteauneuf, Harley, Nointel (XVII. sz.); Ferriol (XVII/XVIII. sz.); Bonac (XVIII. sz.) ● Svédországból, ld. Hiltebrandt (XVII. sz.). I. 350.
—i magyar emlékek. III. 117 ● -i magyar hírek

Liudprandnál. I. 29 ● -i magyar kutatások. I. 401, 472, III. 44, 92 ● -i pátriárka: Bakócz T. I. 202 ● -i tárgyalásai Bethlen Gábornak. I. 332, 340 ● -i török háborús párt, 1716., II. 74 ● -i utazások (ld. a következőknél is); I. 276, 314, 389, 414, II. 22, 152, 424—429 ld. Dernschwam, Rubigallus (XVI. sz.); Galland (XVII. sz.); Kleemann, La Motraye, Mayr (XVIII. sz.); Batthyány Vince, Stürmer L. (XIX. sz.) ● -i útikalauzok, XIX. sz. II. 424.

KONSTANTIN MIHÁLY
— török krónikája, XV. sz. I. 152.

KONSTANTINOS PORPHYROGENNETOS (bizánci császár)
— munkájának magyar vonatkozásai. I. 26—27, 32—33, III. 56 ● szerepeltetése Faludinál. II. 145.

KONSTANZ
—i Bernold, krónikás. I. 48 ● -i kereskedő levele Hunyadi László haláláról. I. 166 ● -i zsinat forrásai I. 111, 115.
— — irodalma. I. 139—140 ● oklevele a kegyúri jogról. I. 140 ● résztvevői. I. 110—111, 132, 138.

KONT IGNÁC
— Batsányiról Párizsban. II. 556 ● a francia irodalom hatásáról Magyarországon. II. 141, 219 ● francia—magyar bibliográfiája. I. 9, 229 III. 21 ● ism. Cultru Benyovszky-könyvét. II. 155 ● magyar—francia versírókról. II. 223 ● nekrológja. III. 50 ● Rákóczi F. utolsó éveiről. I. 472.
— — utolsó francia memorandumáról. I. 452.
— Rákóczi Józsefről s a francia diplomáciáról. I. 472, II. 96 ● Zorn de Bulach eszterházai látogatásáról II. 153.

KONT ISTVÁN (XV. sz.)
— a magyar irodalomban. I. 132 ● történeti szerepe. III. 73.

KONTIL JÁNOS
— irata Magyarország fáról, 1780., II. 165.

KONTOR JÁNOS (ev. lelkész)
— a méhekről, 1806., II. 441.

KONTSEK MIKLÓS
— levelei az 1728. országgyűlésről. II. 91.

KÓNYA I.
— Pósaházi Jánosról. I. 390.

KÓNYI JÁNOS
— irodalmi szerepe, XVIII. sz. II. 226, 305 ● protestáns hálairat-fordítása, 1782., I. 272 ● Tessedik-fordítása, 1786., II. 249.

KÓNYI MÁRIA
— az 1715—22-i bizottsági javaslatokról. II. 79 ● a váradi jobbágyokról. II. 49.

KOPASZ (nádor)
— szerepe, XIII—XIV. sz. I. 100, 116.

KOPP, K. A.
— Vergeriusról. I. 133.

KOPP T.
— Erdély művelődéséről a két Rákóczi Gy. idején. I. 344, 352.

KOPPÁNY
— lázadása I. István ellen. I. 69.

KOPPI KÁROLY (egyet. tanár)
— Gondski-kiadása. III. 99 ● irata a királyválasztás jogáról, 1790., II. 314 ● levelezése. II. 262, 511 ● működése, üldöztetése. II. 584.

KOPTIK ODDO (dömölki apát)
— egyházi irata, 1744., II. 109.

KORABINSZKY JÁNOS MÁTYÁS
— almanachja, 1778., II. 151 ● leírása Pozsonyról. II. 179 ● lexikona, 1786., II. 19, 175, 261, 230, 412 ● mint lapszerkesztő. II. 155.

KORAY, ENVER
— török bibliográfiája. III. 26.

KORBULY GYÖRGY
— Bright magyarországi utazásáról. II. 427 ● a magyar szülészet kifejlődéséről. II. 217 ● a XVIII. századi egészségügyről. II. 139, 217, 597.

KORDA DEZSŐ
— Mátyás király pajzsáról. III. 77.

KORFU
—i harcok, 1716., II. 70, 74.

KORIATOVICS TÓDOR HG.
— kolostoralapítása. I. 124, II. 125.

KORIZMICS LÁSZLÓ, BENKŐ D., MÓROCZ I.
— *Mezei gazdaság könyve*, 1855., II. 448.

KORNÉLI (Corneli) JÁNOS
— a XVII. sz. magyar történetéről, 1741., I. 383, 398, II. 137.

KORNIS BOLDIZSÁR
— merénylete Báthori G. ellen, 1610., I. 329.

KORNIS BORBÁLA
— szombatos pőre. I. 346.

KORNIS GÁSPÁR BR.
— följegyzései, 1678—1683., I. 427.

KORNIS GYULA
— a magyar bölcseleti műnyelvről. II. 209 ● a magyar művelődésről, 1777—1848., II. 207, 278, 355, 395, 581 ● a régi magyar nőmozgalomról. II. 372.

KOROBKOV, N. M.
— a hétéves háborúról. II. 183 ● Szuvorov tábornagyról. II. 531.

KÓROCZ, ld. Szepsi Kórocz

KÓRÓGYI-család
— őse. III. 69.

KOROLJUK, V.
— a lengyel történet periodizációjáról. III. 55.

KOROMPAY BERTALAN
— a finnugor kutatásokról. III. 56 ● Szilágyi és Hajmásiról. III. 88.

KOROMPAY GYÖRGY
— a magyar falu településéről. III. 118.

KORONCÓ
—i csata, 1704., I. 449, 461 ● -i honfoglaláskori lelet. I. 37.

KOROTHNAY KATINKA
— és családja, XVI. sz. III. 82.

KORPONA VÁROS
— és az 1790/91-i országgyűlés. II. 483 ● levéltára. I. 13, 246, III. 41, 42 ● története. I. 322 ● várkapitányai, XVI. sz. I. 288 ● -i bizottság jelentése. III. 42 ● -i követ, 1601: Schreiber Mihály. I. 319 ● -i lelkész: Lani György. I. 391 ● -i országgyűlés, 1605. I. 320, 322.

KORPONAY-család
— levéltára. I. 15.

KORPONAY JÁNOS
— Abaúj megyéről. I. 12.

KORPONAY JÁNOSNÉ, GÉCZY JULIANNA
— a „lőcsei fehér asszony". II. 68, III. 114.

KORTUM, ERNEST
— irata a beszterczebányai ércemelőgépről, 1727., II. 54.

KORZAN-NEMZETSÉG (ld. Kurszán)
— az oligarcha-családok közt. I. 100.

Kós KÁROLY
— Erdélyről. I. 294.

KÓSA JÁNOS
— I. Miksa politikájáról. I. 203. ● angol—magyar kapcsolatokról. III. 98 ● Buda és Pest történetéről. II. 482, 495 ● a budapesti selyemiparról. II. 465 ● Czinke Ferencről. II. 583 ● hírlaptörténeti tanulmányai. II. 240, 241, 405 ● I. Rákóczi Gy. francia szövetségéről. I. 344 ● II. Rákóczi Györgyről. I. 352 ● rendiségről és osztálytársadalomról. II. 27 ● a *Schedium* szerzőjéről. II. 464 ● egy XVIII. sz.-i gazdasági munkáról. II. 468 ● Török Lajos iratairól. II. 315 ● a vármegyék magyar nyelvhasználatáról. II. 493.

KOSÁRY DOMOKOS
— Báthori Istvánról. I. 309 ● Berzeviczy Gergelyről. II. 471 ● Bethlen Gáborról. I. 355 ● a dunai népek történészeinek együttműködéséről. III. 48 ● 1848 társadalmi feltételeiről. II. 446 ● a Fiatal Magyarországról nyugati szemmel. II. 423 ● franciákról Magyarországon, 1664., I. 384, 387 ● Hajnóczy Józsefről. III. 123 ● ism. Ujfalvy S. emlékiratait. II. 401 ● Kossuth Lajosról. II. 444, 561, 571 ● a nacionalizmusról a dunai népeknél. I. 36, II. 493 ● Nagyváthy Jánosról. II. 431 ● az összehasonlító történet kérdéseiről. II. 493 ● a *Pesti Hírlap* nacionalizmusáról. II. 493 ● Pillias Emilről. III. 51 ● Szatsvay Sándorról. II. 339 ● Szekfű Gyuláról, III. 51 ● Tessedik Sámuelről. II. 250 ● történeti bibliográfiája. III. 22. ● a zürichi történészkongresszusról. III. 48.

KOSÁRY ISTVÁN
— Thökölyről a francia irodalomban. I. 400.

KÓSD
—i ref. egyház története. I. 256.

KÓSSA GYULA (ld. Magyary-Kóssa alatt is)
— a lófestésről. I. 38 ● Zsámboky Jánosról. I. 227.

KOSSÁNYI BÉLA
— izmaelitákról; kunokról. I. 85.

KOSSOVICH KÁROLY
— az iparról és kereskedelemről Magyarországon. I. 156.

KOSSUTÁNY ld. Kosutány

KOSSUTH LAJOS
— családja és a devalváció. II. 561 ● értekezése az inségről. II. 444 ● a győri csatáról. II. 543, 555 ● a hazai közlekedésről. II. 473 ● és a horvát nacionalizmus. I. 74 ● a magyar jakobinusokról. II. 514 ● *Országgyűlési Tudósításai.* II. 366, 380, 446, 455 ● és a Pragmatica sanctio. II. 83—84 ● *Törvényhatósági Tudósításai.* II. 450 ● a városi „oligarchiáról". II. 482 ● a zempléni ellenállásról, 1828., II. 571.
KOSSUTH LÁSZLÓ
— és a devalváció, 1811., II. 561.
Kosten . . . des Zypser Bergbaues, 1802., II. 254.
KOSTIĆ, MITA
— bécsi szerb nyomtatványokról. II. 127 ● a francia művelődés hatásáról a szerbekre. II. 231 ● gr. Koller Ferencről. II. 206 ● az oroszországi szerb telepekről. II. 38 ● a szerbek 1737-i felkeléséről. II. 38 ● a szerb papság számáról. II. 206.
KOSTOMAROV, N.
— Chmielnicki Bogdánról. I. 354.
KOSTRENIČIĆ
— a délszláv protestáns irodalomról. I. 254.
KOSUTÁNY IGNÁC
— a kányaföldi Kerechényiekről. I. 241.
KOSZMINSZKIJ, J. A.
— a középkor történetéről. III. 37 ● a lengyel történész-konferenciáról. III. 55.
KOSZÓ JÁNOS
— Faludi Ferencről. II. 145 ● Fessler életéről, művelről. II. 593.
KOSZTA ISTVÁN
— a magyarrégeni ref. egyházról. I. 256.
KOSZTERSZITZ GÉZA
— a feddő költészetről. I. 447.
KOSZTKA ISTVÁN
— Sóvár történetéről. II. 54.
KOSZTOLÁNYI GYÖRGY
— mint követ Nürnbergben, 1461., I. 183 ● sírja Rómában. I. 183.
KOSZTOLÁNYI LÁSZLÓ
—hoz levél az 1764-i diétáról. II. 187.
KOSZTOLÁNYI ZOLTÁN
— Vitkovics Mihályról. II. 619.
KOTLÁN SÁNDOR
— az állatorvosképzés történetéről. II. 279.
KOTORE (Cotorea) GERONTIUS (archimandrita)
— és a román nemzeti öntudat ébredése. II. 124.
KOTROMANICS ISTVÁN (bosnyák bán)
— szerepe Nagy Lajos idején. I. 107, 121.
KOTTANER JÁNOSNÉ, Wolfram (Huendler) Ilona
— emlékirata a korona ellopásáról, 1440., I. 159, 162. III. 75.
— — a budai zendülésről, 1438., I. 106, 144.
KOTVAN, I.
— Fándly Györgyről. II. 494.
KOTZEBUE, AUG. FRIEDR. FERD. V. (német színíró)
— és Csokonai. II. 608 ● és Kisfaludy Károly. II. 622 ● és Kovacsóczy Mihály. II. 620 ● és a pesti német színház, 1812., II. 627 ● és vígjátékíróink. II. 608.
KOVACHICH JÓZSEF MIKLÓS
— adatai, történeti munkái. II. 591 ● és a cári udvar. II. 568 ● kiadta III. András törvényeit. I. 91 ● az 1386-i végzéseket. I. 137 ● *Monumenta veteris legislationis.* I. 144 ● nekrológja. III. 50 ● *Notitiae.* I. 137 ● *Sylloge decretorum.* I. 5, 91, II. 9.
KOVACHICH MÁRTON GYÖRGY
— adatai, tudományos munkássága. II. 587, 590—591 ● egyházpolitikai irata, 1788., II. 268 ● egyháztörténeti kiadványa. II. 591 ● ellen klerikális támadás. II. 268 ● és Fessler I. A. II. 593 ● formulariumkiadása, 1799., I. 11, 112, 156, 170—171, 198, 277 ● és Hajnóczy József. II. 591 ● iratgyűjteményei. I. 402, II. 77, 211, 361 ● a jozefinista iskolapolitikáról. II. 278 ● kiad. Kolinovics munkáját. II. 98, 100. — — Szirmay munkáját. II. 418 ● a tárnoki jogot. I. 11, II. 591.
— a koronázások történetéről. I. 11, 285, II. 590 ● másolata Esterházy Pál iratairól. I. 415 ● mint a Merkur von Ungarn szerkesztője. II. 241, 268 III. 122. ● *Sammlung* c. kiadványa, 1805., I. 5, II. 591.
— — benne a hatvani gyűlés leírása, 1525., I. 196 ● 1593-i diétai napló. I. 314 ● Herberstein önéletrajza. I. 196, 274 ● soproni napló, 1704., I. 440.
— Schaffrath fizikai szertáráról, 1786., II. 217 ● *Scriptores* c. kiadványa. I. 5, II. 9, 590.
— — benne naplók jegyzéke. I. 228, 323, 357, 435. II. 15, 65, 77, 89, 91, 94, 98, 101, 105, 120, 186, 342, 502, 591 ● Ehrenreich naplója, 1604., I. 319 ● Hosszutóthy jelentése, 1627., I. 333 ● Istvánffy irata. I. 226, 227 ● Mátyás erdélyi hadi rendszere. I. 170 ● Nigroni jelentése, 1612., I. 364 ● Pázmány követjelentése. I. 360 ● Soproni napló, 1608., I. 357 ● Szirmay András följegyzése, 1682., I. 397 ● Tarnóczy követjelentése, 1549., I. 279 ● Thurzó Imre utinaplója. III. 102 Verancsics iratai. I. 225 ● Zsámboky iratai. I. 227.
— tudományszervezési törekvései, 1791 k. II. 589—590 III. 9. ● *Vestigia* c. munkája (1790) és supplementumai. I. 5, 114, 115, 143—144, 162, 198, II. 590 ● vitairata a bandériumokról, 1818., II. 559.
KOVÁCS ALAJOS
— a magyar—szlovák nyelvhatárról. II. 37 ● Magyarország népességéről. II. 30.
KOVÁCS ALBERT
— protestáns egyházjogtana. II. 580.
KOVÁTS ANTAL (káplán)
— háborús beszéde, 1797., II. 521.
KOVÁTS ANTAL
— Katona Józsefről. II. 613, 624.
KOVÁCS BÉLA
— a szepsi ref. egyházról. I. 256.
KOVÁCS BÉLA
— Zalaegerszeg történetéről. III. 54.
KOVÁCS BERNARDIN
— iskolai drámái, XVIII. sz. II. 228.
KOVÁCS DÉNES
— Gvadányiról. II. 373—374.
KOVÁCS DEZSŐ
— kiadta Pállya: Pazarlayját. II. 227 ● és Szabó Sámuel.
— — Mátyás-emlékkönyve. III. 77.
KOVÁCS ENDRE
— a huszita kérdés irodalmáról. III. 73 ● segítsége a jelen munkához. II. 5 ● a magyar—cseh tört. kapcsolatokról. III. 54, 74, 76, 97, 99
KOVÁCS FERENC (veszprémi mérnök)
— Boileau-fordítása, 1789., II. 305.
KOVÁTS FERENC
— a dunai hajózásról, vámokról, XIV. sz. I. 128 ● az egyházról s városgazdaságról. I. 244 ● Köln és Pozsony kapcsolatairól. I. 128 ● a középkori pénzverésről. I. 173, III. 70 ● a magyar aranytermelésről. I. 127, 210 ● a magyar pénzforgalomról, XIV. sz. I. 117, III. 70 ● magyar-zsidó oklevéltára. I. 17, 126, 156 ● egy Mátyás-kori válságról. I. 156 ● Nyugat-Magyarország áruforgalmáról, XV. sz. I. 128, 156 ● pénztörténeti adaléka, XVI. sz. I. 244 ● Pozsony gazdasági viszonyairól.
— — a középkorban. I. 126, 128, 156, 209 ● a XVI. sz.-ban. I. 246 ● a XVIII. sz.-ban. II. 63.
— a pozsonyi zsidók történetéről. I. 126, 208—209 ● a vajnori hegyközségről, XV. sz. I. 143, 155 ● városi adózásról a középkorban. I. 126 ● és Kárffy Ö.
— — a németlipcsei vargákról, 1471., I. 157—158.
KOVÁCS GÁBOR
— Magyari Istvánról. I. 313 ● a miskolci ref. gimnáziumról. II. 130.
KOVÁCS GYÁRFÁS
— a bányavidéki r. k. plébániákról. II. 115.
KOVÁTS GYULA
— Hajnik Imréről. III. 50.
KOVÁCS GYULA
— Makó és Nagykőrös építészetéről. II. 629.
KOVÁCS GY. és Juhász V.
— Rákóczi Ferencről. I. 456.
KOVÁCS IGNÁC
— a győri püspökségről. I. 62, 70.
KOVÁCS IMRE
— a homoródkeményfalvai unit. egyházról. I. 255, III. 86.
KOVÁCS ISTVÁN, MIHÁLYI
— Trenk önéletrajzáról, 1789., II. 327.
KOVÁCS ISTVÁN, NAGYAJTAI
— a cserhalmi ütközetről. III. 66 ● emlékezete. III. 50 ● mint az ETT kiadója. I. 3, 291 ● a székelykeresztúri unitáriusokról. I. 256.
KOVÁCS ISTVÁN
— a szatmári ref. iskolákról. I. 260.
KOVÁCS ISTVÁN
— Szalárdi Jánosról. III. 99.

KOVÁCS ISTVÁN
— a szentmártonkátai ref. egyházról. I. 256.
KOVÁCS (M.) JÁNOS
— folytatta Pethő krónikáját. II. 16, 98, 136 ● leforditotta Khevenhüller hadi utasításait, 1746., II. 69.
KOVÁCS JÁNOS (Imre)
— forditása II. József rendeletéről. II. 281 ● irata a magyar evangélikusokról, 1783., II. 275.
KOVÁCS JÁNOS
— irata XVI. Lajos haláláról, 1793., II. 505.
KOVÁCS JÁNOS
— Kazinczyról. II. 601, 619.
KOVÁTS (Hálő) JÓZSEF (ref. lelkész)
— versei II. Józsefhez, 1782., II. 272.
KOVÁTS JÓZSEF (kanonok)
— kiad. Péter Ferenc iratát, 1820., II. 577 ● válasza Kolmár Józsefnek, 1815., II. 573, 577.
KOVÁTS JÓZSEF († 1809)
— versei. II. 616.
KOVÁCS JÓZSEF
— Jajca felmentéséről, 1524., III. 82.
KOVÁCS KATALIN
— Stepney angol követről. I. 468.
KOVÁCS KATALIN
— Csongrádról a XVIII. sz.-ban. II. 50.
KOVÁCS LAJOS
— Baróti Szabó Dávidról. II. 224.
KOVÁCS LAJOS
— Buda pénzügyeiről a Rákóczi-szabadságharcban. I. 463 ● Buda viszonyairól a kamarai adminisztráció alatt. I. 417 ● budai nemzetiségi ellentétekről, XVIII. sz. II. 179.
KOVÁCS LAJOS JÁNOS
— Brutus magyar történetéről. I. 227.
KOVÁTS LÁSZLÓ
— adaléka 1603-hoz. I. 316 ● Bethlen G. miskolci rendeletéről. I. 334 ● könyvnyomdáinkról a XIX. sz. elején. II. 587.
KOVÁCS LÁSZLÓ
— Györffy István munkásságáról. III. 50.
KOVÁCS MÁRK JÁNOS (bencés)
— mint gazdasági iró. I. 431 ● önéletirása (1809). II. 544.
KOVÁCS MÁTÉ
— Fazekas Mihályról. II. 623
KOVÁTS MÁTYÁS (kanonok)
— iratai a vallási unióról és toleranciáról, 1823—24., II. 575.
KOVÁTS, MELETIE (unitus püspök)
— szerepe, XVIII. sz. II. 124.
KOVÁTS MIHÁLY (ezredes)
— szerepe az amerikai függetlenségi harcban. II. 155.
KOVÁCH NÁNDOR
— mutatója az Árpád-kori új okmánytárhoz. I. 53.
KOVÁCH PÁL
— a váci káptalanról. II. 115.
KOVÁTS SÁMUEL
— irata az iskolákról, 1823., II. 584.
KOVÁCS SÁNDOR
— az állam és protestantizmus viszonyáról, XVIII. sz. II. 119 ● Bocskairól. I. 321 ● kiadta Petróczy I. leveleit, XVII. sz. I. 414 ● Lorántfy Zsuzsannáról. I. 352 ● *Magyar prot. tört. emlékek.* I. 414 ● a magyar reformátorról. III. 86 ● a Nádasdyakról s a reformációról. I. 259 ● a prot. egyháztörténet korszakairól. I. 249 ● Rákóczi Ferencről költészetünkben. I. 436 ● I. Rákóczi Györgyről. I. 346 ● a soproni magyar társaságról. II. 373 ● szerk.: *Prot. Esték.* II. 20 ● és Pokoly J., Zsilinszky M.
— — magyar prot. egyháztörténete. II. 118.
V. KOVÁCS SÁNDOR
— ism. Janus Pannonius vál. verseit. III. 78.
KOVÁCS S. JÁNOS
— a Vas megyei könyvnyomtatásról. II. 587.
KOVÁTS TAMÁS
— kézirata a székely határőrségről, 1762., II. 185.
KOVÁCS TERÉZ
— Katona Józsefről. II. 624.
KOVÁCS VIDOR
— a magyar államnyelvről. II. 355.
KOVÁCH ZSIGMOND, HAMVAI
— kassai írókról. III. 41.
KOVÁCSIK SIMON
— a hazai ásványokról, 1780., II. 171.
KOVACSÓCZY ÁDÁM
— cikke a külföldiek véleményéről, 1823., II. 492.
KOVACSÓCZY FARKAS (erdélyi kancellár)
— adatai, iratai, művei. I. 304 ● gazdasági utasitása, 1588., I. 307 ● -hoz Chiakow epistolája. I. 305.
KOVACSÓCZY MIHÁLY
— cikke a parasztháborúról. I. 207 ● irodalmi munkássága, XIX. sz. II. 620 ● szerk.: *Aspasia*, 1824., II. 621.
KOVALCSIK JÓZSEF
— ism. a hegyaljai felkelésről. III. 109.
KOVÁSZNAI SÁNDOR
— verses búcsúztatói, 1782., III. 120.
L. KOVRIG ILONA
— avarkori leletekről. III. 59.
KOWACOCIUS, ld. Kovacsóczy Farkas
KOWARIK, M.
— a pozsonyi ev. egyházról. I. 256.
KOWNACKI
— kiad. a magyar—lengyel krónikát. I. 47.
KOZAČINSKIJ, EMANUEL (karlócai orosz tanár)
— irodalmi munkái, XVIII. sz. II. 127.
KOZÁK
— kapcsolatai II. Rákóczi Györgynek. I. 351, 354 ● lengyel háború XVII. sz. I. 354. III. 99.
KOZÁKY ISTVÁN
— a középkori haláltáncról. I. 213.
KOVALEVSZKIJ, D. P.
— Ibn Fadlanról. III. 56.
KOZICS LÁSZLÓ
— II. András keresztes hadjáratáról. I. 94 ● Győr váráról, 1594—98., I. 318 ● Nagy Lajos nápolyi hadjáratáról. I. 122 ● a szilléziai hadjáratról, 1757., II. 184.
KOZMA ANTAL
— a Télémaque feldolgozásáról, XVIII. sz. II. 225.
KOZMA DIMÉN
— a firtosváraljai unit. egyházról. I. 255.
KOZMA E.
— a misztikáról és Boldog Margitról. I. 88.
KOZMA FERENC (jezsuita)
— szinjátéka, 1754., II. 227.
KOZMA FERENC
— Döbrentei levelezéséről. II. 620
KOZMA GERGELY (unit. lelkész)
— levelezése Döbrenteivel. II. 620.
KOZMA MAGDOLNA
— a magyar történeti vigjátékról. II. 622.
KOZMÁS
—i plébános: Lakatos István, 1690., I. 428.
B. KOMUTZA LIVIA
— az első magyar újságírókról. II. 402 ● a veszprémi összeírásról, 1696., I. 418.
KOZOCSA SÁNDOR
— Amade László leveleiről. II. 143 ● Angyal Dávid munkáiról. III. 49 ● Batsányi könyvtáráról. II. 589 ● bibliográfiai munkái. III. 19, 32, 39 ● a Borbély-család zenei kéziratairól. II. 608 ● egy históriás énekről (Bocskai). I. 319 ● Kisfaludy S. könyvtáráról. II. 612 ● magyar katonalevelekről. III. 53 ● magyar könyvészete. I. 8 ● Orczy L. leveleiről. II. 224 ● a Péró-felkelés énekéről. II. 93.
KÖBLÖS ZOLTÁN
— családtörténeti könyvészete. III. 26 ● erdélyi halotti beszédekről, XVIII. sz. II. 110—111 ● Temesvári Pelbártról. III. 77 ● és Lukinich Imre.
— — Bethlen Kata könyveiről. II. 136.
KÖCSKI SÁNDOR
— szerepe, XIV. sz. I. 117.
KÖDI FARKAS JÁNOS
— éneke Kádár Istvánról, XVII. sz. III. 99.
KÖFFINGER, JOHANN PAUL (orvos)
— alkalmi versei, 1809., 1814., II. 550, 565.
KŐHALMI BÉLA
— könytártani tanulmányai. III. 12.
KŐHALMI (Klimstein) JÓZSEF
— Pázmányról. I. 360.
KŐHALMI FEKETE GERGELY
— irata a jó gazdáról, 1798., II. 431.
KŐHALOM
—ban ev. lelkész: J. D. Hager. II. 457.
KÖHL, W.
— a délvidéki német nyelvszigetekről. II. 33.
KÖHLER, G.
— a morvamezei csatáról. I. 101 ● a nikápolyi csatáról. I. 139 ● a várnai csatáról. I. 163.
KÖHLER, K.
— XIV. Lajos keleti politikájáról. I. 409.

KÖHLER, W.
— vallástörténeti munkája. II. 202.
KÖKÉNYESD
—i hajdúk az osztrák háborúkban, XVIII. sz. II. 104.
KÖKÉNYESDI, ld. Vetési László
KÖLBER
— budai kocsigyára, XIX. sz. II. 468.
KÖLCSEY-család
— oklevelei. I. 15.
KÖLCSEY FERENC
— adatai, irodalmi munkássága. II. 619 ● Berzsenyiről. II. 614 ● Csokonairól. II. 607 ● és Kazinczy II. 600—601 ● mint a *Feleletr* társszerzője, 1815., II. 618 ● és a nyelvújítási harc. II. 619 ● -ról Révai J. tanulmánya. II. 452, 599.
KÖLESÉRI SÁMUEL (ref. lelkész, † 1683)
— egyházi beszédei. I. 422, 427 ● naplójegyzetei. I. 427 ● szerepe a felvilágosodás előtörténetében. III. 100
KÖLESÉRI SÁMUEL (fenti fia, orvos, bányafelügyelő)
— az erdélyi aranybányászatról, 1717., II. 53 ● a járványokról. II. 40, 75 ● mezőgazdasági vonatkozású cikkei. II. 40 ● új erdélyi országútról, 1718., II. 62.
KÖLESY VINCE KÁROLY és Melzer J.
— *Nemzeti Plutarkus* c. lexikona. I. 10, 443, II. 596, III. 40, 112.
KÖLLN GYULA
— Dayka Gáborról. II. 607.
KÖLN
— és Magyarország kereskedelmi kapcsolatai, XIV—XV. sz. I. 128 ● -i évkönyvek. I. 89 ● -i püspök: Brunó élete. I. 28 ● -i röpiratok a Rákóczi-szabadságharcról. I. 444.
KŐMIVES (Nándor) KOLOS
— egy Bánk bán-darabról. II. 626 ● Nyéki Vörös Mátyásról. III. 103.
KÖMLEI JÁNOS (ref. lelkész)
— szülésgben segítő könyve, 1790., II. 430.
KÖMLŐD
—i harcok, 1705., I. 461—462.
KÖNIG GYÖRGY
— Szirmay Antalról. I. 466, II. 400, 510, 625.
KÖNIG K.
— a ferencesekről Szécsényben. I. 61, II. 117.
Die königl. . . . Kriegs-Progressen, 1743., II. 102.
KÖNIGSSAAL (Aula Regia)
—i krónikás feljegyzések. I. 106, 116.
KÖNIGSACKER JÓZSEF GR. (piarista)
— könyvelési munkája, 1789., II. 258.
KÖNIGSBERG
—i ev. tanár, J. Starck. II. 573 ● -i gyógyszerész. R. Lubenau, XVI. sz. I. 314 ● -i szójegyzék. I. 130—131, ● -i töredék, XIV. sz. I. 130. III. 72.
KÖNIGSBERG, ld. Besztercebánya
KÖNIGSBODEN, ld. Királyföld
KÖNIGSECK (tábornok; E. D. G. K.)
— terve németek telepítéséről Erdélybe, 1725., II. 36.
KÖNIGSEGG (alkancellár)
— magyarellenes szerepe, XVII. sz. I. 395.
KÖNIGSFELDEN
—i kolostor és Ágnes királyné. I. 102.
KÖNIGSWALD
—nál Simonyi óbester bravúrja. II. 501.
KÖNYÖKI A.
— posztónyírók céhszabályairól, 1650., I. 371.
KÖNYÖKI JÓZSEF
— a középkori várakról. III. 63.
KÖNYÖKI LAJOS
— Pozsony tűzrendtartásáról, 1729., II. 63 ● posztósok céhszabályairól, 1650., I. 371.
A könyvek szabados olvasásáról, 1792.; ld. Alexovics Vazul. II. 403.
KÖNYVES TÓTH MIHÁLY
— a debreceni ref. egyházról. I. 255.
KÖPCSÉNY
—i Batthyány-levéltár iratai. I. 334, 339, 364 ● i-várúr: Listi L. gr. III. 103.
KÖPECZI BÉLA
— Bethlen Miklós francia emlékiratáról. III. 110 ● a Rákóczi-kor politikai irodalmáról. III. 112 ● és Esze Tamás.
— — Esze Tamásról. III. 114.
— és Várkonyi Ágnes.
— — II. Rákóczi Ferencről. III. 114.
KÖPKE
— az ágostai csatáról. I. 40 ● Widukindról. I. 29.
KÖPRILI AHMED (nagyvezér)
— magyar s erdélyi hadjárata. I. 350, 355, 389 ● a szerb irodalomban. I. 387 ● találkozása Apafival, 1663., I. 425.
KÖRMEND
— és a francia háború, 1809., II. 553 ● -i Balassi-emlékek. III. 89 ● -i iskola és Dragoni Gáspár. I. 266 ● -i levéltár iratai. I. 290, 381 III. 42, 73 ● -i zsinat, 1613., I. 361.
KÖRMÖCBÁNYA
— aranytermelése, XVII. sz. I. 422 ● bányászata. I. 157, 422, II. 53, 153, 458 ● és Bethlen Gábor. I. 355 ● birtokának keletkezése, XV. sz. I. 138 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● és a huszita harcok. I. 141 ● levéltára. I. 13 ● számadásai, XV. sz. I. 126, 156 ● -i békekötés, 1452., I. 165 ● -i bíró: Székely István, 1791., II. 390 ● -i bizottság jelentése. III. 42 ● -i céhek, ipar, XV—XVII. sz. I. 209, 242 ● -i érmek, XVI—XVII. sz. I. 242 III. 90 ● -i kamara és grófjai, XIV—XV. sz. I. 127 ● -i középiskolák története. I. 266, II. 130 ● -i levelek, XVI. sz. I. 245 ● -i malom, XV. sz. I. 157 ● -i német nyelvsziget. II. 37 ● -i pénzverde a XVII. sz.-ban. I. 336. III. 90.
— — a Rákóczi-szabadságharcban. I. 464 III. 116 ● -i pestis, 1710., I. 470 ● -i rajziskola, 1790-től. II. 585 ● -i r. k. egyházközség. I. 64 ● -i Szentháromságemlék. II. 233 ● -i tanító: Beke Márton, 1791., II. 417 ● -i útleírások, ld. Becker, Born. F. E. Brückmann, R. M. Keith. II. 23, 153, 427 ● -i vízemelőgép, XVII. sz. I. 372.
KÖRNER, M.
— kiadványa a német tört. népénekekről. I. 230.
KÖRÖMY ÁRPÁD
— a XIV—XV. sz.-i iparról. I. 125, 208.
KÖRÖS
— folyó mellett szerb telepek. I. 248 ● megye (Horvátország) gazdasági beadványa, 1791., II. 390.
— — (Erdély) és a Horia-felkelés. II. 285 ● népessége, XV. sz. I. 154.
— város az 1790-i diétán. II. 483 ● vidéki (horvát) parasztmozgalom, 1755., II. 192.
KŐRÖSI FRAXINUS, ld. Fraxinus
KŐRÖSSY GYÖRGY (Rákóczi-kincstartója)
— számadásai, jegyzetei. I. 438.
KÖRÖSSY GY. és Lukinich I.
— a dési iskolázásról. II. 129.
KŐRÖSY JÓZSEF
— Budapest népességéről. II. 482 ● a szlovák népesedésről. II. 37.
KŐRÖSSY KÁLMÁN
— Bocskai Istvánról. III. 96.
KŐRÖSY LÁSZLÓ
— Berzsenyi Dánielről. II. 613 ● kiadta Salamon és Markalf történetét. I. 299
KŐRÖSY SÁNDOR
— Zrínyi Miklósról. I. 380.
KÖRÖSKÉNYI ISTVÁN
— jegyzetei Horvátországról, 1802., II. 420.
KÖRÖSPATAKI JÁNOS
— éneke Lupuj vajdáról, 1653., III. 99.
KÖRTVÉLYESSY L.
— Hódmezővásárhely gazdaságföldrajzáról. II. 43.
KÖSTLER, G.
— a lechmezei csatáról. I. 40.
KŐSZEG
— az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● fejlődése, népessége, XVIII. sz. II. 64, 247 ● leírása, 1772., II. 153 ● ostroma, 1532., I. 229, 281, 289 III. 91 ● a Rákóczi-szabadságharcban. I. 458 ● története, XVI. sz. I. 289, 458 ● vidékén feudális hatalmaskodás, XVI. sz. I. 241 ● -en császáriak erőszakoskodása, 1599., I. 318 ● -en tanult Skerlecz M. II. 385 ● -i ev. egyház története. I. 256.
— — és a tolerancia, 1783., II. 275.
—i ev. lelkész: Asbóth J. G. II. 275 ● -i kártyagyár, XVIII. sz. II. 467 ● -i posztós ipar. II. 56, 460 ● -i r. k. gimnázium története. II. 130 ● -i templomfoglalás, 1671., I. 390 ● -i uradalmi utasítás, XVII. sz. I. 421 ● -i ünnep, 1804., II. 534 ● -i vár az Árpád-korban. I. 60.
KŐSZEGI-család (ld. Güssingi)
— oligarcha szerepe. I. 100.
KŐSZEGHY ELEMÉR
— a magyarországi ötvösjegyekről. I. 135, II. 146.
KŐSZEGI IMRE és Pap János
— Kempelen Farkasról. III. 120.

KŐSZEGHY PÁL (Bercsényi titkára)
— epikus trilógiája, XVII. sz. I. 423, 448.
KŐSZEGHY SÁNDOR
— ● Kapy Zs. gazdasági utasításairól, 1620., I. 370 ● keszthelyi rendtartásról, 1661., I. 378 ● Magyarország külföldi áruforgalmáról, XVIII. sz. II. 60 ● Magyarország és Erdély összeírásáról, 1720., II. 30 ● Mátyás király egy leveléről. I. 174 ● egy méhészeti tanácsadóról, XVII. sz. I. 344 ● Montecuccoli és Zrínyi vitájáról. I. 380 ● a püspöki jövedelmekről, XVIII. sz. II. 271 ● székesfehérvári árszabásról, 1735., II. 58 ● Zsigmond banderiális szabályzatáról. I. 114 ● az új Bodrogmegyéről. II. 77.
Köteles volt-e a Magyar Nemesség, 1818. (Kovachich Márton Gy.). II. 559.
KŐVÁR
— hadi ediktuma, 1665., I. 432—433 ● jövedelme, 1566., I. 303 ● -i főkapitány: ifj. Teleki Mihály. III. 110 ● -i udvarbíró utasítása, 1604., I. 308 ● vidéki lovastiszt: Dálnoki Veres Gerzson. I. 448.
KŐVÁRY LÁSZLÓ
— Bethlen Miklós emlékiratáról. III. 110 ● Dávid Ferencről. III. 93 ● emlékezete. III. 50 ● Erdély nevezetesebb családjairól. I. 299 ● Erdély történetéről. I. 294, II. 29 ● erdélyi szokásokról, viseletekről. I. 297, 326 ● nekrológja. III. 50 ● nemzetközi helyzetünkről a középkorban. I. 56 ● Pécsi Simonról. I. 346 ● a szombatosokról. I. 329 ● Ujfalvy Krisztináról. II. 615 ● az unitárius szellem képviselőiről. I. 251 ● az unitáriusok történetéről. II. 122.
KÖVENDI SZÉKELY MIKLÓS
— bécsi követsége, 1514., I. 207 ● jajcai bánsága. I. 199.
KÖVESKUTI J.
— a königsbergi töredékről. I. 130.
KÖVESSY KÁLMÁN
— a Hunyadiakról. I. 162.
KÖZÉPAJTA
—i ref. lelkész: Benkő József. II. 151, 435.
KÖZÉP-EURÓPA
—i humanizmus. I. 217 ● -i pápai nunciusi jelentések. I. 233.
KÖZÉP-SZOLNOK MEGYE
— főispáni helytartója: id. br. Wesselényi Miklós. II. 377 ● főispánja: br. Wesselényi István. I. 441 ● népessége, 1819., II. 415.
KÖZI-HORVÁTH JÓZSEF
— Alexovics Vazulról. II. 336 ● Bessenyei Györgyről. II. 220.
Közönséges Czéhbéli Czikkelyek, 1813., II. 461.
Közönséges harminczadi rendtartás, 1788., II. 256.
Közönséges polgári törvénykönyv, 1789., II. 294.
Közönséges Törvény, 1787., 1788., II. 294.
KR. L., ld. Kropf Lajos
KRACK, O.
— II. József leveleiről. II. 157 ● Mária Terézia leveleiről. II. 157, 242.
KRACKER, JOHANN LUKAS
— magyarországi festményei, XVIII. sz. II. 233.
KRAELITZ-GREIFENHORST, FR. v.
— Ibrahim bécsi követségéről, 1719., II. 73.
KRAFT, JOHANNA
— Wallis pénzügyi reformjáról. II. 560.
KRAJCSOVICS SOMA
— a Zrinyiász vallási eszméiről. I. 380.
KRAJNA
—i népköltészet és Mátyás király. I. 170.
KRAJNER IMRE
— az Árpád-kori magyar alkotmányról. I. 58.
KRAJNYÁK GÁBOR
— a veszprémvölgyi donatióról. I. 54.
KRAKKÓ
— és Bécs kapcsolata, XIII. sz. I. 97 ● és Kassa kapcsolata, XIV—XVI. sz. I. 126, 157, 244 ● parancsnoka: Bethlen János, 1657., I. 348 ● és a Thurzó vállalat. I. 210 ● és Thurzó György. I. 372 ● -i akadémia Dlugosz-kiadása. I. 149 ● -i árak, XVII—XVIII. sz. I. 372, II. 61 ● -i diákok; ld. Benczédi Székely István, Nagyszombati Márton, Temesvári Pelbárt ● -i egyetem alapítása, 1364., I. 133 ● -i egyetem magyar tanulói, XIV—XVI. sz. I. 133, 182, 216, 267 ● -i egyetem története. I. 216 ● -i Jagelló-könyvtár. I. 199 III. 44 ● -i kanonok, ld. Dlugosz János ● -i kereskedelem. I. 97, 126, 157, 244, 372, II. 61 ● -i magyar iparosok, XIV. sz. I. 124—125 ● -i platonisták, XV. sz. III. 78 ● -i püspök: Vince, XIII. sz. I. 51; Báthori Endre. III. 94 ● -i utazás, X. sz. I. 25.
— —, 1802., II. 420.
—i tanár, ld. Adámi Pál
— ban erdélyiek, svédek, 1657. III. 100.
KRAKÓI VINCE, ld. Vince
KRAKOWITZER JÓZSEF (jezsuita tanár, mérnök)
— a malmokról, 1790., II. 467.
KRÁL, JIŘI
— bibliográfiája Kárpátaljáról. II. 125. III. 27
KRALIK, R. v.
— az osztrák koronákról. II. 538 ● és Schlitter, H.
— — Bécs kultúrtörténetéről. II. 486.
KRALOVANSZKY ANDRÁS (tanár)
KRAMER JÁNOS GYÖRGY
— orvosi munkája, 1739., II. 44, 139—140.
KRAMM HEINRICH
— folyóiratbibliográfiája. III. 39.
KRANZMAYER, EBERHARD
— Stájer Ottokárról. III. 68.
KRASSÓ (-SZÖRÉNY) MEGYE
— és a Horia-felkelés. II. 285 ● megszűnése. I. 138 ● népessége Mohács előtt. I. 154 ● román iskolái, XVIII. sz. II. 279 ● története és oklevéltára. I. 12 ● újjászervezése, XVIII. sz. II. 197.
KRASSÓ JOLÁN
— gr. Fekete János magyar munkáiról. II. 223, 317.
KRASZNA
—i ref. egyház. I. 256 ● megye népessége, 1819., II. 415.
— —i orvos, ld. Gergelyffi A.
KRASZNAHORKA
—i Andrássyak. I. 414.
KRATTER (pamfletíró)
— vádjai Martinovics ellen. II. 514.
KRATUCSEK ANTAL (r. k. pap)
— hívei a magyar jakobinusokról. II. 510.
KRAUSS, A.
— az ulmi hadjáratról. II. 539.
KRAUSS FRIGYES
— Mátyás királyról a bolgár népköltészetben. I. 170.
KRAUSS GYÖRGY (segesvári jegyző)
— erdélyi krónikája, 1608—1655., I. 324, 350 ● *Tractatus* c. munkája, 1599—1606., I. 306, 319, 324.
KRAUSS, JOHANN (bécsi építész)
— tervei a Deák-téri templomhoz. II. 629.
KRAUSS, JOHANN ANTON
— szobrászati alkotásai, XVIII. sz. II. 233.
KRAUSS MÁRTON (szepesi ev. lelkész)
— naplója, 1695—1722., I. 440, II. 16.
KRAUS MIHÁLY (podolini piarista)
— írata a lengyel piaristákról, XVII. sz. I. 398.
KRAUS, V.
— az angol diplomáciáról 1527-ben. I. 281 ● Ausztriáról I. Ferdinánd alatt. I. 283.
KRAUSHAAR, K.
— a bánsági német telepekről. II. 33.
KRAUSKE, O.
— a brandenburgi választóról és a magyar protestánsokról. I. 396.
KRAUT GYŐZŐ
— Csokonairól. II. 608.
KRAUTER, J.
— a linzi gyűlésről, 1614., I. 368.
KRAVJÁNSZKY, ld. Kárpáthy-Kravjánszky
KRAY JAKAB († 1709)
— naplói. I. 412 ● szerepe Rákóczi szolgálatában. I. 457, II. 500.
KRAY JAKAB (fenti fia; késmárki tanácsos)
— munkája Késmárk történetéről. I. 440.
KRAY MIKSA
— Kray Pál életéről. II. 500.
KRAY PÁL BR. (tábornagy)
— levelei a Horia-felkelésről. II. 288 ● szerepe a francia háborúban. II. 500, 529, 531 ● szerepének irodalmi visszhangja. II. 525—526, 533.
KRCSMÁRIK JÁNOS és Szekfű Gy., Thallóczy L.
— török—magyar oklevéltára. I. 234, 401.
KREBEL, GOTTFRIED FRIEDRICH
— európai utazási könyve, 1783., II. 237.
KRECKWITZ FRIGYES (császári követ)
— utazása Konstantinápolyba, 1591., I. 314.
KREIL, JOSEPH
— útleírása, 1818., II. 427.
KREITH BÉLA
— a Rákóczi-korról. I. 455.

KREJCSI FERENC
— a buda—prágai országútról, XV. sz. I. 128, 156 ● Batthyány Ferenc leveléről, 1534., I. 277.
KREMMER DEZSŐ
— Apáczai Cseri Jánosról. I. 353—354 ● a pestbudai kézművesekről. III. 84 ● Pestbudát ábrázoló metszetekről. III. 85.
KREMNITZ, ld. Körmöcbánya
KREMSER KÁROLY
— soproni szappangyára. II. 468.
KREMSMÜNSTER
—i apát, E. Schreyvogl, 1687., I. 413 ● -i évkönyvek, XIII—XIV. sz. I. 90 ● -i nemesi akadémia XVIII. sz. II. 134.
KRENNER MIKLÓS
— II. Rákóczi Ferencről. III. 114.
KREŠEVLJAKOVIĆ, H.
— Gazi Husrevbeg-ről. I. 288.
KRESIMIR IV. PÉTER
— horvát király, XI. sz. I. 74.
KRESKAY IMRE (volt pálos szerzetes)
— énekei. II. 302 ● versei, költői levelezései. II. 505, 521, 535 ● róla irodalom. II. 615.
KRESZNERICS FERENC (tanár, pap)
— levelezése. II. 512.
KRESTIANSZKY JÓB (álnév)
— *Kurtze Nachricht* c. prot. vitairata, 1683., I. 391.
KRÉTA
— kormányzója: Monaci Lőrinc. I. 108.
KRETSCHMAYR, H.
— Gritti Alajosról. I. 282 ● Mária Teréziáról. II. 158 ● Szapolyai koráról. I. 277 ● kiad. Andronicus Tranquillus iratát. I. 275.
— — Schepper naplóját. I. 276.
— Velence történetéről. I. 71, 74, 120, 176, 204, 281 ● és Fellner, Th. ● az osztrák központi igazgatás történetéről. I. 283, 367, II. 180, 181.
KRIEBEL JÁNOS
— Orseolo Péterről. I. 72.
KRIEBEL JÓZSEF
— jegyzetei II. József eperjesi látogatásáról. II. 246.
KRIEGER, WILLIBALD
— *Religio vindicata*, 1720., II. 73.
Der Kriegsbote
— c. lap, 1788—1791., II. 240, 340.
Das Kriegsjahr 1683., 1883., I. 408.
Kriegskarte, 1788., II. 294.
Kriegslied, 1809.; ld. Toperczer János. II. 550.
KRIM
—i magyar követség, 1598., I. 308 ● -i tatár fogságban erdélyiek, 1657 után. I. 347, 355.
KRING MIKLÓS (ld. Komjáthy alatt is)
— bírálata Fodor F. gyepűföldrajzáról. I. 37 ● középkori jobbágyságunk szabad költözéséről. I. 155 ● a kunok és jászok társadalmáról. I. 85 ● a magyar államhatárról. I. 69 ● a magyar gazdasági életről a középkorban. I. 77, 123 ● a magyar gazdaság- és társadalomtörténetírásról. I. 236, III. 29 ● Muraközről. II. 254 ● Ödenburgról a német történetírásban. I. 83 ● a tatai csapómesterekről. II. 56.
KRISÁN (Crisan Gheorghe)
— szerepe a román parasztfelkelésben, 1784—85., II. 285, 288, 290.
KRISCHAN, A.
— Mária Terézia telepítési pátenséről. II. 161.
KRISTÓF GYÖRGY
— II. Apafi M. könyörgéseiről. I. 425 ● Barcsai Ábrahámról. II. 222, 224 ● Bethlen G. gyászverseiről. III. 97 Bethlen G. külföldi visszhangjáról. I. 332 ● Bethlen G. leveleiről. I. 355 ● a Bethlen-irodalomról. I. 331 ● bevezetése Kazinczy Erdélyi leveleihez II. 422 ● Döbrentei G. leveleiről. II. 620.
— — szerkesztői szerepéről. II. 407.
— az Erdélyi Múzeumról. II. 407 ● Fekete János gr. költői leveléről. II. 223 ● Károlyi Gáspárról. I. 263 ● Kazinczy erdélyi vonatkozásairól. II. 422, 600 ● Orczy Lőrincről. II. 224.
KRISZT
—féle ház Pesten. II. 232.
KRISZTICS SÁNDOR
— könyvészete. III. 20.
KRISZTINAVÁROS (Buda)
— története. II. 62.
KRITOBULOS, HERMODOROS MICHAEL
— életrajza II. Mohammedről, XV. sz. I. 151—152.
KRITSKE, JOSEPH (lőcsei bíró)
— győzelmi beszéde, 1814., II. 563.
KRIZSKO (Križko) PÁL
— Bethlen Gáborról Körmöczön. I. 355 ● az 1563-i koronázásról. I. 285 ● Körmöcbánya birtokának keletkezéséről. I. 138 ● a körmöcbányai r. k. egyházközségről, 1317—1520., I. 64 ● a körmöci régi kamaráról és grófjairól. I. 127 ● egy magyar versecskéről, 1505., I. 215 ● Neczpáli Lászlóról. III 73 ● a pestisről Körmöcön, 1710., I. 470 ● Vilhelmovits körmöci kereskedőről, XV. sz. I. 157.
KRMAN DÁNIEL, ld. Kerman
Kroatischer Korrespondent
— c. lap, 1789., II. 240.
KROFTA, KAMIL
— a cseh és magyar alkotmányról. I. 58 ● a cseh—magyar történeti viszonyról. I. 22, 36, 317 ● a cseh-szlovák történelemről. I. 22 ● a huszitákról. III. 73 ● a parasztság történetéről Cseh- és Morvaországban. II. 193.
KROHN, J.
— a finnugorok vallásáról. I. 38.
KROISBACH, ld. Rákos
KROMP ISTVÁN
— mint a *Presspurské Nowiny* szerkesztője, 1786., II. 240.
KROMP, S. S.
— verse II. Lipót koronázására, 1790., II. 364.
KRONE, R.
— Schwendi Lázárról. I. 289.
KRONES, FRANZ
— Ausztria, Csehország, Magyarország történetéről, 1437—1526., I. 154, 201 ● Ausztria összefoglaló történetéről. I. 9, 22, 146, 150, 168, 366, 454, II. 158, 181, 243, 313, 499, III. 34. ● Ausztria történetéről a francia háborúk idején. II. 484, 553, 560—561, 568 ● Baldacci emlékiratáról, 1816. II. 570 ● Bercsényi Miklósról. I. 456 ● Brandenburgi Katalinról. I. 343 ● a Cilleikrónikáról. I. 160 ● cseh zsoldosokról a Felvidéken, XV. sz. I. 165 ● a devalvációról. II. 560—561 ● felsőmagyarországi parasztfelkelésekről. I. 207, 371 ● a gráci egyetem történetéről. I. 267 ● János főhg. naplójából, 1810—15., II. 568 ● a Jezsuiták szerepéről Magyarországon, XVII. sz. I. 373, 376, 396 ● Károly Róbert küzdelmeiről az oligarchákkal. I. 116 ● Kassa bírósági jegyzőkönyvéről, XVI. sz. I. 245 ● Kassa középkori történetéről. I. 126, 157 ● a Keleti Alpok német településéről. I. 71 ● Keresztesi József naplójáról. II. 341 ● II. Konrád támadásáról. I. 71 ● — Magyarország történetéről
— — a XVII. sz. 2. felében. I. 396 ● Rákóczi F. korában. I. 418, 454, II. 67 ● Mária Terézia és II. József idején. II. 158, 190, 203, 283, 341.
— a Rákóczi-irodalomról. I. 454 ● a Rákóczi-szabadságharcról. I. 418, 454, II. 67 ● Simbschen tb.-nagyról. II. 541 ● stájer oklevéltára. I. 93 ● Stájerország történetéről. I. 98 ● a Tattenbach-perről. I. 393—394 ● Unrest Jakab iratairól. I. 168 ● Vitnyédi leveleiről. I. 385 ● Zierotin naplójáról. I. 314.
KRONSTADT, ld. Brassó
KRONTHAL, B. és Werdt, H.
— Mátyás-kori boroszlói iratokról. I. 172.
KROPATSCHEK, J.
— osztrák rendelet- és törvénygyűjteménye, XVIII—XIX. sz. II. 242, 283, 351, 485.
KROPF LAJOS
— az ágostai csatáról, 955., I. 41 ● Aldana szegedi verziójáról, 1551., I. 290 ● angol hercegekről Szt. István udvarában. I. 71 ● az angol Thökölistákról. I. 401 ● Anna királynéról (II. Ulászló). I. 202 ● Árpád-házi Jolánról. I. 93 ● az aversai gyilkosságról. I. 122 ● Bánk bánról az angol irodalomban. II. 624 ● Basirius iratairól. I. 349 ● Báthori Zs. angol utazási tervéről. I. 311 ● Bethlen G. lovasságáról. III. 98 ● Buda ostroma (1686) angol résztvevőiről. I. 405 ● Budai Parmenius Istvánról. III. 95 ● Castaldóról Erdélyben. I. 303 ● Chishull utazásáról, 1702., I. 414 ● Clements utazásáról, 1715., II. 22 ●, Defoe emlékiratáról. I. 468 ● Eger elestéről, 1596. I. 318 ● az erdélyi szászok eredetéről. I. 84 ● az 1523-i török portyázásról. I. 222 ● az 1532-i török portyázásról. I. 289 ● Fullár Erasmusról. I. 165 ● a gályarabokról. I. 392 ● Hamburg magyar kereskedelmi kapcsolatairól, XIV. sz. I. 128 ● Hoffmann beszédéről Erdély ügyében, XVI. sz. I. 302 ● Hunyadi László haláláról. I. 166 ● ism. a Benyovszky-irodalmat. II. 155.

— — Eulart írását Villard de Honnecourtról. I. 67 ● Luther művei kiadását. I. 219 ● Pompiliu könyvét a francia hatásról Romániában. II. 495 ● Priebatsch brandenburgi iratközlését. I. 172 ● a német Reichstagsakten-t. I. 199 ● Schäfer írását az ágostai csatáról. I. 41 ● Veress E. könyvét Erdélyről. I. 302.
— Jehan de Wavrin krónikájáról. I. 159 ● Kálmán győri püspökről. I. 117 ● Lala Mohammedről. III. 96 ● Lehel kürtjéről. III. 60. ● Lippa ostromáról, 1551., I. 303 ● londoni Zrínyi-sírversről. I. 382 ● magyar árukról, iparosokról külföldön. XIII—XV. sz. I. 124, 125, 128, III. 69 ● magyar szervezésű francia huszárezredekről. I. 471 ● magyar címárokról Franciaországban, XVII. sz. I. 422 ● Malvezzi elfogatásáról. III. 93 ● Margit királynéról. I. 76 ● marhakivitelről Ausztriába, 1493., III. 81 ● Mária királyné arcképéről, 1520., III. 82 ● Maximilianus Transylvanusról. III. 79 ● Nagyvárad bevételéről, 1692., I. 411 ● a nikápolyi csatáról. I. 139 ● Pálffy Miklós születési helyéről. I. 317 ● pápai adószedők számadásairól, XIII—XIV. sz. I. 113 ● Rákóczi Ferencről Anglia partjainál. I. 471 ● Rátholdi (Tar) Lőrinc zarándoklásáról, 1411., I. 132 ● a régi magyar szekérvárról, XVI. sz. III. 92 ● a régi magyar zenéről. III. 90 ● régi utazókról (Tafur). I. 111 ● Ricaut munkájáról. I. 389 ● Smith kapitányról. III. 93 ● II. Sylvester pápáról. I. 70 ● Szt. István pénzeiről. I. 79 ● a szentgotthárdi csatáról. I. 384 ● temesvári incidensről, 1551., I. 303 ● Terdsüman Murádról. III. 93 ● Uzbég tatár kán követségéről. I. 120 ● a Wesselényi-összeesküvésről. I. 389, III. 106 ● Wolfger püspök úti számadásairól. I. 92.

KROPFFEN, JOHAN FRANZ LEOPOLD
— bányászati munkája, 1710., II. 53.

KRŠNJAVI, ISO
— Spalatói Tamásról. I. 89.

KRUDY DÁNIEL, ld. Crudy

KRUDY FERENC
— összeállítása Bárótzy feljegyzéseiből. II. 148.

KRUMBACHER, K.
— a bizánci irodalomról. III. 26.

KRUPECZ ISTVÁN
— Masnicius Tóbiásról. I. 396 ● a zsolnai zsinatról. I. 250.

KRUSCHÉ E.
— gr. Teleki Józsefről. II. 278.

KRUSE, FR. V.
— levelei a rastatti kongresszusról, 1799., II. 530.

KRUŽIĆ, PETAR
— mint Clissa kapitánya, XVI. sz. I. 288.

KRÜNER, F.
— Bethlen Gáborról. I. 335 ● Rusdorfról. I. 332.

KUBÁSS MARGIT
— Pálóczi Horváth Ádámról. II. 611.

KUBIN, H.
— Mária Terézia leveleiről. II. 157.

KUBINYI ÁGOSTON
— Engel J. K. levelezéséről. II. 593.

KUBINYI FERENC
— Anonymusról. I. 44 ● Árpád-kori oklevéltára. I. 53 ● a budai országgyűlésről, 1530., I. 281 ● eskümintáról Bocskai idején. III. 95 ● Esterházy S. urbáriumáról, 1668., I. 377 ● Hont megyei oklevélközlése. I. 12, 118 ● a Kubinyi-családlevéltáráról. III. 43 ● Liptó megyéről a XIX. sz. elején. II. 465 ● monostorok történetéről. III. 64 ● nekrológja. III. 50 ● orosz fejedelmekről a IX. sz. végén. I. 34 ● régi magyarok személyneveiről. I. 10 ● Zách Felicián vejéről. I. 119.

KUBINYI MIKLÓS
— Bethlen G. egy leveléről. I. 334 ● János deákról. III. 69. ● Közleményei a Thurzó-levéltárról. III. 43 ● Thurzó György életéről, leveleiről. I. 364 ● Thurzó Imréről. I. 339, 368.

KUBINYI SÁNDOR
— jogi könyvészete, 1798., III. 29.

KUCZMANN F., Acsay F., Németh A.
— a győri gimnázium történetéről. II. 130.

KUCZOGI MARCELL
— a soproni bencés gimnáziumról. III. 118.

KUDLIK IGNÁC (plébános)
— beszéde az insurgensekhez, 1797., II. 521.

KUDORA JÁNOS
— a katolikus egyházi beszéd történetéről. II. 107.

KUFSTEIN
—i foglyok, ld. Batsányi János; Maret; Szentjóbi Szabó László; id. br. Wesselényi Miklós.

KUGLER
— Aacheni Albertről. I. 73.

KUIK IGNÁC JÓZSEF
— Napóleon bukásáról, 1815., II. 566.

KUJÁNI GÁBOR
— Brodarics Istvánról. I. 197, 280.

KUKULJEVIĆ-SAKCINSKI, IVÁN
— a bolgár—magyar háborúról, 895., I. 33 ● horvát bibliográfiája. I. 10 III. 35 ● a horvátok harcáról a tatárokkal. I. 97 ● horvát regestái, XIII. sz. I. 56 ● Istvánffyről. I. 227 ● *Iura regni Croatiae*. II. 84 ● -féle Arkiv. I. 393, II. 84.

KULA
— német telepítése, XVIII. sz. II. 248.

KULAKOVSKIJ, PLATON
— a karlócai szerb—orosz iskolázásról. II. 127.

KULCSÁR ADORJÁN
— olvasóközönségünkről 1800 táján. II. 587.

KULTSÁR ISTVÁN
— fordítása Gebhardi magyar történetéről. II. 594 ● kiadta Mikes K. leveleit. I. 442.
— — a Székely krónikát. I. 292.
— könyvtára. II. 589 ● a magyar nyelv ünnepéről, 1818., II. 618 ● mint lapszerkesztő. II. 404 ● a népdalok gyűjtéséről. II. 626 ● pályázata a magyar nyelvről, 1809., II. 488, 492 ● Pest városról. II. 492 ● verse Laudonról, 1790., II. 295, 374 ● -ról irodalom. II. 405.

KULCSÁR ZSUZSA
— ism. Pasuto könyvét Nyevszkijről. III. 68.

KULINI NAGY, ld. Nagy Benő

KULISCHER, JOSEPH
— gazdaságtörténete. II. 446.

KULPA
— hajózásának kérdése, XVIII/XIX. sz. II. 392, 474.

KUMLIK EMIL
— a *Pressburger Zeitung*ról. II. 156.

KUMOROVITZ L. Bernát
— a Kálmán-kori cartuláról. III. 61 ● a kir. kápolnaispán oklevéladásáról. I. 112 ● a leleszi konvent levéltáráról. I. 16.
— — oklevéladásáról. I. 112.
— a leleszi prépostságról. I. 64 ● a magyar szfragisztika múltjáról. II. 590, III. 54 ● a magyar zászló múltjáról. III. 53. ● Mátyás kir. pecsétjeiről. III. 76 ● a speciális praesentia pecséthasználatáról, XV. sz. I. 112 ● veszprémi regesztái. III. 71.

KUMP JÓZSEF
— a hajóépítés történetéről. II. 468.

KUN (ld. jászkun, Kis- és Nagykunság alatt is)
— betörések, XI. sz. I. 48 ● puszták II. 51. III. 83 ● törvények, 1279., I. 91 ● -ok betelepedése, XIII. sz. I. 85, 96.
— — és a tatárjárás. I. 97 ● -ok katonai ereje, XIII. sz. I. 101 ● -ok a lajtamenti csatában, 1246. I. 98 ● -ok megtérése. I. 85 ● -ok a morvamezei csatában, 1278 I. 101 ● -ok származása, története. I. 85, II. 595 III. 67 ● országi dominikánus misszió. I. 94 ● -ság viszonyai, XVIII. sz. II. 52 ● -ságiak áttelepedése, XVIII. sz. II. 248.

KUN ERZSÉBET, ld. Erzsébet

KUN LÁSZLÓ, ld. IV. László

KUN PÁL
— adatai a törökkorhoz. I. 246.

KUN RÓBERT
— a Horia-felkelésről. II. 285, ● néplázadásról Felsőnádasdon, 1817., III. 124.

KUNCZ (ispán)
— majorháza Budán, XV. sz. I. 155.

KUNCZ ALADÁR
— Thökölyről a francia irodalomban. I. 400 ● Tolnay Ferencről. III. 52.

KUNCZER GYULA
— Hormayről. II. 593.

KUNDMANN, JOH. CHRISTIAN
— természettudományi kiadványa, 1737., II. 40.

KUNHEGYES
— levéltára. I. 14.

KUNICS FERENC (jezsuita)
— iskoladrámája, 1753., II. 227.

KUNIGUNDA
— és IV. Béla esküvője. I. 90.

KUNISCH, J. G.
— Eschenloer Péterről. I. 167.
KUNITS MIHÁLY
— ismertető műve Magyarországról, 1824., II. 412, 464.
KUNMADARAS
— levéltára. I. 14.
KUNNERT, H.
— burgenlandi könyvészete. III. 27.
— kuruc beütesekről Stájerországba. I. 453.
KUNSZENTMIKLÓS
— története. III. 114.
KUNTZE, E.
— lengyel nunciusi jelentésekről, XVI. sz. I. 307.
KUNY DOMOKOS
— kerámiai üzeme Budán. II. 260 ● és a kereskedelmi bizottság, 1791., II. 390.
KUPECZKY JÁNOS
— festészete, XVII—XVIII. sz. I. 423, III. 109.
KUPELWIESER, LEOPOLD
— a magyar—török harcokról Mohácsig. I. 138, 154, 221 ● Ausztria török harcairól, XVI. sz. I. 289.
KUPKE, G.
— kiadott nunciusi jelentéseket. I. 278.
KUR GÉZA
— cseh—magyar ref. kapcsolatokról. I. 251 ● a komáromi ref. egyházmegyéről. I. 254.
KURBÉLY GYÖRGY
— veszprémi püspöksége, XIX. sz. II. 579.
KURLAND
—i hg. Jakab és Erdély. I. 327.
KURSZÁN
— magyar fejedelem, IX. sz. III. 57
KURTZ S.
— a Dubnici krónikáról. I. 147.
Kurtze Geschichte der Kriege, 1788
ld. Izdenczy József. II. 95.
Kurtzer und wahrhaftiger Bericht, 1683., I. 392.
KURUCZ J.
— a győri ipartestületről. II. 460.
KURZ, ANTON
— *Magazin* c. kiadványa Erdély történetéhez. I. 106, 144.
Kurze Anleitung zu dem Flachsbau, 1767., II. 164.
Kurze Geschichte der Rebellion, 1735., II. 286.
Kurze hist. Lebensgeschichte der Könige, 1806., II. 481.
Kurze Lebensbeschreibung des Hung. Herrn. Gr. v. Tökely, 1683., I. 399.
Kurze Lebensgeschichte Marien Antoniens, 1793., II. 504.
Kurze unpartheiische Vertheidigung, 1790., II. 315—316.
Kurzgefasste Abhandlung . . . der serbischen Nation, 1791., II. 360.
Kurzgefasste Beschreibung des Karpathischen Gebirges, 1772., II. 151.
Kurzgefasste Entlarvung, 1794., II. 326, 505.
KUSCH LŐRINC (brassói tanácsos)
— naplója, XVII. sz. III. 99.
KUSZÁK JÓZSEF
— Ráth Mátyásról. II. 239.
KUTHY FERENC
— Nagyváthy Jánosról. II. 431.
KUTJEVO
—i német telepítés, XVIII. sz. II. 248.
KUTSCHERA, R.
— Erdély gubernátorairól. II. 88.
KUTUZOV, MIHAIL ILLARIONOVICS
— élete, hadvezéri szerepe. III. 115.
KUÚN GÉZA GR.
— emlékezete. III. 50 ● az 1820-i Budapestről. II. 483 ● Gardiziról. I. 24 ● kiadta Gyulay L. naplóját. II. 401.
— — keleti kútfőinket. I. 25.
— a magyarok keleti kapcsolatairól. I. 25 ● marosnémeti levéltára. I. 15 ● Mátyás keleti politikájáról. I. 175 ● a székelyekről. I. 81 ● a szláv—magyar kérdésről. III. 59.
KUZELYA, Z.
— Mátyásról a szláv néphagyományban. I. 170.
KÜBECK, KARL FRIEDRICH. FRH. V.
— naplói, XIX. sz. II. 545.
KÜBECK, MAX, FRH. V. (fia)
— kiadta apja naplóit. II. 545.
KÜFFER BÉLA
— kiadta II. Béla jövedelmi kimutatását. I. 56 ● Mátyás nádori törvényszékéről. III. 77 ● a vándor bíráskodásról. I. 174.
KÜHÁR FLÓRIS
— adaléka a hitszónoklásról. II. 202 ● a bencésekről, 1791-ben. II. 270 ● Nemes Gáspár apátról. II. 202 ● a Pray-kódexről. I. 66.
KÜHN, H.
— a kutjevói német településről. II. 248.
KÜKÜLLEI (Tótselymosi Apród) JÁNOS
— krónikája Nagy Lajosról. I. 105, 147.
KÜKÜLLŐ
— megye főispánjai, ld. Apor Péter, Bethlen János ● -i ref. egyházmegye levéltára. I. 253 ● -i ref. lelkészek. I. 257.
KÜMMEL
— III. Henrik támadásairól. I. 72.
KÜNISCH MÁTYÁS
— feljegyzései 1514-ről. I. 191.
KÜNTZEL, G.
— Kaunitz hg.-ről. II. 183, 281, 301, 352 ● és Volz, B.
— — a hétéves háború előzményeiről. II. 183.
KÜRCZ ANTAL
— a pálosrend történetéről. I. 61.
KÜRSCHÁK PIROSKA
— Pozsony kultúréletéről, XVIII. sz. II. 156.
KÜRSELMER
— Szilézia Mátyás idején. I. 177.
KÜRTHY-család
— levéltára. III. 43.
KÜSTERMANN, O.
— a merseburgi csatáról, 933. I. 40.
KVACSALA (Kvačala) JÁNOS
—Alstedről. I. 345 ● angol—magyar kapcsolatokról, XVII. sz. I. 345, 431 ● Bisterfeldről I. 345 ● a chiliazmusról, XVII. sz. I. 353 ● a coccejanizmusról I. 431 ● Comenius-tanulmányai és kiadásai. I. 353, III. 99 ● Drábik Miklósról. I. 353 ● Jablonszky Dánielről. I. 469 ● Kalinka Joachimről. I. 392 ● a magyar filozófiáról, XVII. sz. I. 353 ● Rákóczi porosz kapcsolatairól. I. 469, 471 ● a reformációról Szlovákiában. I. 254.
KVATERNIK JENŐ
— a horvát—magyar viszonyról. II. 84.
KWIATKOWSKI, E. v.
— Mária Teréziáról. II. 194.
KWIATKOWSKI, S.
— Callimachus-kiadása. I. 148 ● I. Ulászlóról. I. 163.
KYBAL, V. és Novotný, V.
— Husz Jánosról. I. 140.
KYRILLOS, ld. Cyrill

L. J. ld. Lévay József alatt is)
— Bethlen Farkasról. I. 291.
L. R.
— *Fundata* c. irata, 1782., II. 272.
LTS., ld. Litschauer Lajos
LA FOREST
— konstantinápolyi követsége, XVI. sz. I. 281.
LA LANDE, P. A.
— III. Károlyról, 1743., II. 67.
LA ROCHEFOUCAULD, FRANÇOIS
— maximái Kazinczy fordításában. II. 602.
LABACH BERTOLD SÁNDOR
— a pannonhalmi főapátságról és apátságairól. I. 64.
LÁBÁN ANTAL
— bécsi titkos jelentésekről II. 486, 622, 624 ● hazafias dalokról. II. 571 ● Szt. Erzsébet legendákról I. 213
LÁBAS FERENC
— verse az insurgensekhez, 1809., II. 549.
LABOS JÁNOS
— munkája a dohányról, 1789., II. 250.
LABOUREUR, ld. Le Laboureur
LABSÁNSZKY JÁNOS (Szelepcsényi titkára)
— irata a pozsonyi törvényszékről, 1675., I. 391 ● és a Thököly-felkelés. III. 108.
LABUDA, G.
— Ibrahim Ibn Jakubról. III. 56.
LACKA, ld. Laczka
LACKFI
— család politikai szerepe, XIV. sz. I. 107, 117, 137 ● István horvát bán. I. 136.
LACKNER KRISTÓF
— és a Bocskai-szabadságharc. I. 321 ● mint soproni polgármester, XVII. sz. I. 246.
LACUÉE (francia ezredes)
— jelentései, 1802., II. 556.

LACROIX, R. és Bauer, W.
— 1. Ferdinánd levelezéséről. I. 278.
Lacrymae Hungaricae, 1665., I. 382.
LACSNY MIKLÓS (jószágigazgató)
— kezdi a répacukor gyártását. II. 467 ● uradalmi működése. II. 449.
LACY MÓRIC GR. (tábornagy)
mint hadvezér, 1788., II. 206.
LACZA IMRE, ld. Mártonfalvai
LÁCZAI (Szabó) JÓZSEF (ref. lelkész)
— beszéde a lipcsei csata alkalmából, 1813., II. 562 ● bírálata egy útleírásról, 1805., II. 423 ● iskoladrámája. II. 229.
LACZKA JÁNOS
— Bessenyei-életrajza. II. 219.
LACZKÓ MÁTÉ, ld. Sepsi Laczkó
LACZKOVICS JÁNOS
— antiklerikális iratai, 1790., 1792., II. 331, III. 123 ● átdolgozta Martinovics *Oratio*ját. II. 322—323.
— — Trenk Macedóniai vitézét. II. 328.
— fellépése a magyar nyelvért. II. 350 ● fordítása a jakobinus-kátéról, 1794., II. 508.
— — Martinovics *Nyílt Levelé*ről, 1793., II. 507.
— halála. II. 510 ● irata a magyar történetről, 1792. III. 123 ● ítéletének szövege. II. 509 ● politika iratai. II. 507 ● szerepe a jakobinus-mozgalomban. II. 514, 517.
LADÁNYI ANDOR
— a történeti programvitákról. III. 46.
LADÁNYI GEDEON
— alkotmányos intézményekről. I. 95 ● alkotmánytörténete. I. 58 ● Buda török kézre jutásáról. III. 91 ● észrevételei Krajner alkotmánytörténetéhez. I. 58.
LADOMÉR (érsek)
— szerepe IV. László idején. I. 101.
LADOMERIA, ld. Lodomeria
LADOMERSZKY P.
— Kassa gazdaságpolitikájáról a török korban. I. 245
LADVOCAT
— történeti szótára. II. 373.
LAGARDE, AUGUSTE BR.
— utazása, 1811., II. 426.
LAIBACH
—i tanár: B. Hacquet. II. 238.
LAJOS, I., NAGY (magyar király, XIV. sz.)
— anyja, ld. Erzsébet. ● balkáni vonatkozásai. I. 94, 121, 129 ● diplomáciai iratanyaga. I. 113—114 ● egykorú életíróI, ld. János minorita; Küküllei János. ● életrajza. I. 115, 119, III. 70 ● építőmestere: János. I. 134 ● a forrásokban. I. 104, 105, 107, 108, 147 ● hadjáratai. I. 108, 119—122, III. 70 ● halála. I. 108, 119 ● és a halicsi érsekség. I. 120 ● ikonográfiája. I. 119 ● itáliai politikája. I. 106, 121—122 ● kereskedelmi politikája. I. 128—129 ● levelei VI. Kelemenhez. I. 113—114 ● lovagja: Stibor. I. 137 ● mint lengyel király. I. 108, 120 ● nevelője, Neszmélyi Miklós. I. 117 ● nyugati politikája. I. 119, 122 ● és a művészet, humanizmus. I. 133—134 ● okleveleinek regisztrálása. I. 112, III. 69—70 ● oxfordi kódexe. I. 104 ● és a pécsi egyetem. I. 132 ● és a sóvágó munkások. I. 127 ● és Suchenwirt Péter. I. 108 ● török harcai. I. 109, 121 ● velencei háborúi. I. 107, 120, 128—129 ● -ról Horváth István. II. 595.
LAJOS, II. (magyar király, XVI. sz.)
— a bécsi királytalálkozón, 1515., I. 105 ● és a császári trón. I. 220 ● decretumai. I. 198 ● diplomáciai kísérletei a török ellen. I. 200, 222 ● és az erdélyi sóbányászat, 1521., I. 210 ● halála. I. 189, 223 ● házassága. I. 220 ● és Herberstein Zsigmond. I. 196 ● humanista udvara. I. 215 ● kancelláriája. I. 198 ● kancellárja, ld. Brodarics. ● káplánja, ld. Szerémi György. ● levelei, okleveleI. I. 222, III. 79 ● neje, ld. Mária. ● nevelői, ld. Balbi Jeromos; Brandenburgi György. ● pénzszerzési kísérletei. I. 189 ● a protestánsok ellen. I. 219 ● sógora, ld. I. Ferdinánd. ● számadásai, kincsei. I. 198 ● találkozója I. Ferdinánddal. I. 222 ● udvara. I. 220—221 ● vitézi tornájának leírása. I. 218 ● és I. Zsigmond lengyel király. I. 220—221.
LAJOS
— XII. (francia király) és II. Géza. I. 76 ●
— IX. (francia király) és Rubruk. I. 90 ●
— X. (francia király) és Clémence. I. 122 ●
— XII. (francia király) és a cambrai liga, 1508., I. 203 ●
— XIII. (francia király) követei, 1620., I. 332 ●
— XIV. (francia király).
— — és Bonac márki. I. 442 ● és az 1683-i hadjárat. I. 409 ● felolvasója: Breteuil br. I. 444 ● és Ferriol követ. I. 453 ● és XI. Incze pápa. I. 409 ● és Rákóczi Ferenc. I. 442—444, 453, 455, 460—461, 468 ● és a román tartományok. I. 472 ● segítsége a török ellen, 1664., I. 386 ● és a spanyol trónörökösödés. I. 376, 393 ● udvara. I. 442—444 ● és Villars márki. I. 442 ● és Zrinyi Péter. I. 387.
— XV. (francia király).
— — és II. Frigyes. II. 103 ● és a hétéves háború. II. 183 ● követsége keleten. II. 96 ● udvaráról Teleki József. II. 154.
— XVI. (francia király). II. 353.
— — kivégzésének irodalmi visszhangja. II. 504—505.
— XVIII. (francia király). II. 566.
— — tábornoka, ld. Lagarde.
—, gyermek (német császár). I. 40 ●
— (bajor hg.) és Szapolyai. I. 278 ●
— Brunswyk hg.), XVIII. sz. II. 96 ●
— Fülöp (francia király), XIX. sz. II. 545 ●
— Vilmos (badeni őrgróf).
— — hadjáratai a török ellen, 1686., I. 405, 411 ● iratai, térképei. I. 408.
LAJOS D.
— Rákóczi erdélyi törvényéről, 1707., I. 468.
LAJTA
— mint határfolyam. I. 71 ● menti csata, 1246. I. 97—98.
LAJTHA LÁSZLÓ
— ism. Isoz K. írását Bpest zenéjéről. II. 147 ● és Varju E.
— — Zsigmond-kori Erzsébet-himnuszról. I. 130.
LAKATOS DÉNES
— Virág Benedekről. II. 610.
LAKATOS D.
— a topuskói ciszterci apátságról. I. 64, 78.
LAKATOS ISTVÁN (kozmási plébános)
— följegyzései, XVII. sz. I. 428.
LAKATOS L. LAJOS
— a magyar őshírlapokról. II. 241, 402.
LAKATOS VINCE
— szerk.: *Keszthelyi Helikon*. II. 607, 612.
LAKI JAKABFIA JÁNOS
— mint erdélyi püspök, XV. sz. III. 73.
LAKITS FERENC
— a millenium kérdéséről. I. 34.
LAKITS GYÖRGY ZSIGMOND (egyházjogász)
— az egyházi javakról, 1811., II. 559 ● mint a tanulmányi bizottság tagja, 1791., II. 395 ● Szuvorov-életrajza, 1799., II. 524 ● a trónörökléséről. II. 559 ● és Úrményi József.
— — magyar közjoga, 1791., II. 372.
LAKNER KRISTÓF, ld. Lackner
LAKNER S.
— az erdélyi fejedelmek választásáról. I. 295.
LAKÓ GYÖRGY
— finnugor és őstörténeti kutatásokról. III. 56.
LAKOS BÉLA
— Heltai Gáspárról. I. 299.
LAKOS L.
— Nagyvárad történetéről. I. 296. III. 114.
LAKOS SÁNDOR
— Tessedik Sámuelről. II. 250.
LAKY (Év. János) DEMETER
— a csornai, stb. premontrei prépostságokról. III. 63, 64.
LAKY MÁTYÁS
— a Zsigmond-kori művelődésről. I. 133.
LALANGUE, ld. La Langue
LALA MOHAMMED (nagyvezér)
— és Bocskai, 1605., I. 319 ● halála. III. 96.
LÁM (Ambrosius) SEBESTYÉN
— hitvitája. III. 86.
LÁM FRIGYES
— a Bánk bánról. II. 625 ● a győri német színészetről. II. 628 ● Kisfaludy Sándorról. II. 612.
LÁM KÁROLY
— az erdélyi országgyűlés szervezetéről. I. 295, II. 88—89, 487.
LAMANSKY, VLADIMIR
— a szláv apostolokról. I. 28 ● Velence történetéről. I. 204, 207, 278.

LAMBACH ELEK (piarista tanár)
— lefordította Barits iratát a koronázásról 1790., II. 363 ● a papi rend tiszteletéről, 1810., II. 572.
LAMBACHER, PH.
— az osztrák interregnumról. XIII. sz. I. 98.
LAMBECCIUS, PETRUS (császári könyvtáros)
— följegyzései budai útjáról, 1666., I. 389 ● kéziratgyűjteménye. II. 187.
LAMBERG, E.
— kiadta Lamberg, K. A. iratait. I. 404.
— — Curipeschitz útleírását, XVI. sz. I. 276.
LAMBERG, J.
— konstantinápolyi követsége, XVI. sz. I. 276.
LAMBERG, KARL ADAM, GR. V.
— levelei Buda alól, 1684., 1686., I. 404, 409.
LAMBERG KRISTÓF (főlovászmester)
— jelentése Budáról, 1529., I. 278.
LAMBERT (ispán)
— mint I. Béla veje. I. 72.
LAMBERTUS HERSFELDENSIS
— évkönyvei, XI. sz. I. 47.
LAMBERTY
— diplomáciai kortörténete, 1724., I. 446.
LAMBIN, P. P.
— orosz tört. bibliográfiája. III. 34.
LAMINGER FARKAS VILMOS
— követsége, XVIII. sz. I. 338.
LAMMBACH, ld. Lambach
LAMORMAIN(I), WILHELM (csász. gyóntató)
— és II. Ferdinánd. I. 366 ● és Pázmány Péter. I. 360.
LAMOŠ, TEODOR
— bibliográfiája szlovákiai levéltárakról. III. 35.
LAMPE, A. FR.
— kiadta Debreceni Ember P. ref. egyháztörténetét, 1728., I. 249, 346, 391, 393, 465, II. 117—119, 138.
LAMPEL JÓZSEF
— az ennsvölgyi határról, 1254., I. 97 ● a lajtamenti csatáról, 1246., I. 97. ● a locsmándi várispánságról. III. 67.
LAMPÉRTH GÉZA
— Bessenyei Györgyről. II. 219 ● Kisfaludy Sándorról. II. 543 ● a magyar levélírás kezdeteiről. I. 199 ● a pápai főiskoláról. III. 87 ● Pekry Lőrinc leveleiről. I. 451, 467.
LAMPROS, SP. P.
— kiadta az Ekthesis Chronikát. I. 152.
LANCASTER, JOHN
— angol pedagógiai rendszere. II. 584.
LANCELIN
— klerikális irata magyarul, 1797., II. 523.
LANCZ KÁLMÁN
— Dvornikovits püspökről. I. 423.
LÁNCZY GYULA
— az Árpád-kori Magyarországról. I. 56 ● ism. Fiedler könyvét a Rákóczi-szabadságharcról. I. 450 ● Kapisztrán Jánosról. III. 76 ● kor- és jellemrajzai. III. 91 ● nekrológja. III. 50 ● nemzetközi történelmi kongresszusokról. III. 47 ● a Rákóczi-szabadságharc jelentőségéről. I. 457 ● a Sylvester-bullárról. III. 62 ● Széchenyi Pál érsekről. I. 423, 457 ● vitája Thalyval. I. 457.
LANDAU, H.
— Ausztria kereskedelméről. II. 61.
LANDAU, M.
— III. Károlyról a spanyol trónon. II. 67.
LANDERER-család
— betelepedése, nyomdája. II. 135, 155, 211.
LANDERER JÁNOS MIHÁLY
— mint a *Pressburger Zeitung* szerkesztője. II. 155, 340, 405.
LANDERER JÁNOS SEBESTYÉN
— budai nyomdája. II. 135.
LANDERER MIHÁLY
— jakobinus pöre, 1795., II. 518.
LANDGRAF ÁDÁM
— az utak javításáról, 1775., II. 177.
LÁNDOR BÉLA
— Marx jegyzeteiről. I. 23.
Landorfejérvár elvesztésének oka, 1521., I. 225.
LANDSBERG, E.
— a német jogtudomány történetéről. II. 160.
LANDSHUT
—i plébános: Veit Arenpeck, XV. sz. I. 150.
Landwirtschaftliche Blätter, 1820., II. 408.
Landwirtschaftliche Hefte, 1825., II. 408.
Landwirtschaftliche Zeitung, XIX. sz. II. 410, 447.
LANDWEHR, M. és Pribram, A. F.
— I. Lipót leveleiről. I. 385.
LÁNG ÁDÁM JÁNOS (színész)
— Genovéva-drámája, 1824., II. 626.
LÁNG DEZSŐ
— a kazárok zsidóságáról. III. 57.
LANG, G.
— középkorvégi nemzetiségi ellentétekről Kolozsváron. I. 158, 209.
LANG, KARL HEINRICH V.
— emlékezései, XVIII. sz. II. 301.
LANG MÁTÉ (gurki püspök)
— utazásának leírása, 1515., I. 195.
LANGE EMIL
— Hadik Károlyról. II. 531.
LANGE JÁNOS
— a méhészetről, 1773., II. 165.
LANGE MÁRTON (orvos)
— az erdélyi marhavészről, 1790., II. 438.
LANGE TÓDOR (ev. lelkész)
— a méhészetről Erdélyben, 1773., II. 165.
LANGER
— Szerbiáról Ausztria uralma alatt, 1719—39., II. 96.
LANGLOIS, CHARLES V.
— felfedezte Lodomér levelét. I. 102 ● francia forrásbibliográfiája. III. 36, 37.
LANGMANTEL, V.
— Schiltberger-kiadása. I. 109.
LANI GYÖRGY (ev. lelkész)
— protestáns vitairatai, 1675., I. 391. III. 105
LANNOY, GUILLEBERT DE
— szerepe, XV. sz. I. 140.
Lantos vers, 1790.; ld. Rájnis József. II. 299.
LANZ, K.
— V. Károly levelezéséről. I. 199, 278.
LÁNZSÉR
—i tiszttartó utasítása, 1615., I. 369.
LÁNYI E.
— a kassai vértanúkról. I. 338.
LÁNYI JÓZSEF (udv. tanácsos)
— Habsburg-párti irata, 1790., III. 123.
LÁNYI KÁROLY
— magyar r. k. egyháztörténete. I. 60, 251, 396, II. 113, 262.
LÁNYI PÁL (alispán)
— naplója, 1712., II. 65.
LÁNYI-kódex
— szövege, 1519., I. 211.
LAONIKOS, ld. Chalkokondyles
LAPEDATU, A. I.
— brassói okiratokról. I. 13 ● Kemény Jánosról. I. 348 ● a román történetirodalomról. II. 495—496.
LAPISPATAK
—i bizottság jelentése. III. 42.
LAPPFÖLD
—i útja Sajnovicsnak. II. 216 ● -iek és magyarok II. 595.
LAPORTE, JOSEPH DE
— útilevelei Magyarországról, 1765., II. 152.
Lárma!, 1809., II. 549.
Larva pseudo-catholico detracta, 1791., II. 368.
LASERRE, D.
— Mátyás svájci kapcsolatairól. I. 179.
LASICKI (lasitius) JÁNOS
— irata Báthori gdanski hadjáratáról, 1578., I. 305.
LASKAI (Matkó) JÁNOS
— Justus Lipsius-fordítása, 1641., III. 98.
LASKAI (Laskó) OSVÁT (ferences)
— munkái, XV—XVI. sz. I. 154, 181, 212
LASKI JÁNOS (érsek)
— lengyel követ Budán. I. 220.
LASKI JEROMOS
— konstantinápolyi követsége, XVI. sz. I. 275, 281.
LASKÓ
— reformációjának története. I. 256.
LASSAY, MARQUIS DE
— levelei 1685. harcairól. I. 404.
LASTRYE, CH. PH.
— a pamuttermesztésről, 1810., II. 435.
LASZGALLNER, GOTTLIEB
— a tokaji szőlőkről, 1824., II. 436.
LÁSZLÓ
— I., Szent (magyar király, XI. sz.).
— — bajor kapcsolatai. I. 48 ● egyházi iratban, 1720., II. 108 ● és IV. Henrik. I. 48 ● és Horvátország. I. 74 ● kori források. I. 42—43, 87, 89, 149

● korára források. I. 49, 149 ● lánya: Piroska. I. 74 ● legendája. I. 52, 135, 213 ● és a lengyelek. I. 73 ● a magyar irodalomban. I. 130, 214 ● és a montecassinói apát. I. 55, 74 ● nagyváradi szobra. I. 134 III. 72 ● oklevelei. I. 55, III. 62, ● pannonhalmi összeírása. I. 55, 78 ● törvényei. I. 53, 77, 79 ● uralkodása. I. 73. III. 66. ● váradi bazilikája. I. 67 ● -ról ének. I. 214.
— III. (magyar király, XII. sz.).
— — és Komnenos Mánuel. I. 76.
— IV., Kun (magyar király, XIII. sz.).
— — adatai, irodalma. I. 101—102 ● és a grenoblei tryptichon. I. 472 ● és Habsburg Rudolf. I. 90, 101 ● és a kun kérdés. I. 91, 102 III. 69 ● megöletése. I. 102 ● oklevelei. I. 92, 93 ● és a pápa konfliktusa. I. 101—102 ● udvari papja, ld. Kézai Simon. ● -ról Dugonics drámája. II. 303.
— V., Posthumus (magyar király, XV. sz.).
— — és Beheim Mihály. I. 149 ● és Cillei Ulrik. I. 165 ● dajkája: Kottaner I. I. 159 ● gyermekkora. I. 162, 164 ● halála. I. 166 ● idején decretumok. I. 164 ● megkoronázása, 1440., I. 162 ● levelei. I. 161 ● neveltetési szabályai. I. 159 ● történetéhez iratok. I. 153 ● és Vitéz János. I. 161 ● -hoz követség. I. 164 ● -ról Aeneas Sylvius. I. 158, 159.
—(erdélyi vajda). I. 100—101, 116

LÁSZLÓ GYULA
— Erdély településéről a XI. sz.-ig. I. 34 ● a honfoglaló magyarság életéről. I. 34, 37 ● a honfoglalók művészetéről Erdélyben. I. 37 ● a koronázási jogarról. I. 70 ● a koroncói leletről. I. 37 ● Lehel kürtjéről. III. 60 a magyar őstörténet régészetéről. III. 57 ● a népvándorláskori kereszténységről. I. 35.
— — lovasnépek vallásáról. I. 32.
— a székelyekről. I. 81 ● a Szt. György-szobor lószerszámjáról. I. 134. ● társ.-tört. tanulmánya az avarokról. III. 59.

LÁSZLÓ JÁNOS
— a sárospataki tanárokról. I. 257.

LÁSZLÓ JÓZSEF
— a nyugati pénznemekről Magyarországon, XIII. sz. I. 95.

K. LÁSZLÓ JÓZSEF
— kiadta Báróczy följegyzéseit. II. 148 ● a magyarországi főparancsnokságról, 1740., II. 103.

LÁSZLÓ ZSIGMOND
— a kuruc balladákról. I. 448.

LÁSZLÓFFY PÁL (mosoni nemes)
— követi naplója, 1642., III. 98.

LASZOWSKI, E.
— horvát okmánytára a XVI. sz.-ra. I. 277 ● turmezei okmánytára. I. 17 ● Verőce birtokosairól, 1766., II. 42 ● zágrábi okmánytára. I. 17.

LASZTÓKAY LÁSZLÓ
— Alvinczi Péter haláláról. I. 374 ● Eperjes hadi történetéről. I. 288 ● Eperjes iparáról, kereskedelméről. I. 242 ● Eperjes levéltáráról. I. 13, 371 ● erdélyi fejedelemasszonyok leveleiről. I. 334.

LATZKOVITS L.
— Albericus magyar adatairól. I. 89.

Laudes et vituperia, 1751., II. 105.

LAUDON, GIDEON ERNST, FRH. V. (tábornagy)
— életrajza. II. 184, 297 ● szerepe az osztrák—porosz háborúkban. II. 104, 184.
— — a török háborúban, 1788—1790., II. 295, 297, 374.

LAUGIER (abbé)
— az 1739-i belgrádi békéről, 1788., II. 94, 95.

Laura
— c. lap, 1824., II. 621.

LAURENT, M—H.
— ism. Kardos T. Ransanus-tanulmányát. I. 167.

LAURENT, V.
— Angelos Izsákról. I. 76 ● Sphrantzes nevéről. III. 74 ● Szerbiáról Bizánc és Magyarország között. I. 76.

LAURENTIUS DE BREZINA
— szövege mint cseh tört. forrás, XV. sz. I. 111.

LAURENTIUS DE MONACIS, ld. Monaci

LAURENTZI V.
— a pogány felkelésekről, XI. sz. I. 71.

LAURIER, DE
— írása VI. Piusról, 1782., II. 265.

LAUSANNE
—i egyetem magyar diákjai. II. 133.

LAUSCHMANN GYULA
— Kreskay Imréről. II. 615 ● Virág B.-ról és Ányosról. II. 302, 610.

LAUSITZ
— története, XV. sz. I. 177 ● -i szárm. Boratius J. I. 319.

LAUTERBACH, JOHANN V.
— a török háborúról, 1595., III. 94.

LAVAJANA, MARC-ANTONIO
— verse a török legyőzésről, 1716., II. 71.

LAVATER, JOHANN (zürichi tanár, XVII. sz.)
— és a magyar gályarabok. I. 394. III. 105.

LAVISSE, E.
— francia történelme. III. 36.

LAVROV, P.
— kiadta Cyrill és Method legendáit. I. 28.
— — Naum életrajzát. I. 28.

LAYER KÁROLY
— a herendi porcelán történetéről. II. 469.

LÁZÁR GR.-család
— története. III. 120.

LÁZÁR ÁGOSTON (ezredes)
— uradalma, XIX. sz. II. 448.

LÁZÁR BÉLA
— Bessenyei munkáiról. II. 220 ● a jezsuita drámákról. II. 227 ● kiadta Bessenyei Ágisát. II. 220 ● Simai Kristófról. II. 228 ● Szekér Joachimról. III. 125 ● Zoltán Józsefről. II. 225.

LÁZÁR BÉLA
— a Kolozsvári-testvérek szobrairól. I. 134 ● Mányoki Ádámról. I. 436 III. 114 ● Miklós mesterről. I. 135.

LÁZÁR GYÖRGY († 1660)
— mint Barcsay híve. I. 355.

LÁZÁR GYÖRGY, GYALAKUTI
— naplója a Rákóczi-korból. I. 441.

LÁZÁR GYÖRGY, DÉSI (ref. püspök)
— búcsúztatója Hermányi Dienes J. fölött, 1763., II. 18.

LÁZÁR GYÖRGY (ort. lelkész)
— román iskolája, XIX. sz. II. 497.

LÁZÁR GYÖRGY
— Apáczai Cseri Jánosról. III. 100.

LÁZÁR ISTVÁN GR.
— hadi kalandjai (1764) versben. II. 183.

LÁZÁR JÁNOS GR. (erdélyi korm.-széki elnök)
— élete, irodalmi művei, XVIII. sz. II. 225 ● politikai szerepe. II. 160, III. 120.

LÁZÁR MIKLÓS GR.
— a Bercsényi-családról. III. 114 ● Erdély főispánjairól. I. 297, 432, III. 92 ● két Sombory-oklevélről. III. 69 ● Kolozs megye lustrájáról, 1634., I. 324 ● a Lázár-család történetéről. III. 120 ● a maros-széki bírákról, hadnagyokról, 1491—1515., I. 207, III. 80 ● nekrológja. III. 50 ● Petrichevich Horváth B. naplójáról. II. 149 ● székely ispánokról 1526-ig. I. 207, III. 80 ● székely nemek s ágak birtoklásáról, XVI. sz. I. 301.

LÁZÁR VILMOS
— Nagyváthy Jánosról. III. 124.

LĂZĂRESCU, E. C.
— a német lovagrendről a Barcaságban. I. 94.

LÁZÁREVICS (szerb fejedelem)
— utódlása. I. 139.

LAZIOZIUS GYULA
— Báthori István lengyel történetírójáról. I. 305.

LAZIUS, WOLFGANG
— munkái, térképei Magyarországról, XVI. sz. I. 275.

LE GLAY
— francia—osztrák kapcsolatokról, XVI. sz. I. 281.

LE LABOUREUR, JEAN
— utazása Magyarországon, 1647., I. 363—364, 374.

LE MAIRE (francia kuruc brigadéros)
— emlékirata, följegyzései, 1706., III. 115.

Le Mercure françois
— magyar vonatkozású hírei, XVII. sz. I. 362.

LE ROY DE LOZEMBRUNE
— leírása a cseklészi kastélyról, 1778., II. 153.

LEA, H. CH.
— a középkori inkvizícióról. I. 142.

LEBEGYEV, V. J.
— Nagy orosz hadvezérekről. III. 125 ● a Szovjetunió történetéről. I. 23.

LÉBÉNYSZENTMIKLÓS
—i pap: Svastics I. II. 594.

LEBON, A.
— a bajorországi francia követek utasításairól. I. 453.

PRECHT
— útikönyve, 1790., II. 238.
LEBRECHT, MICHAEL (ev. tanár, lelkész)
— erdélyi földrajza, 1789., 1804., II. 236, 413 ● történetpolitikai iratai, 1791—1792., II. 377.
LECH
— mezei csata, ld. Ágosta.
LECHER, TH.
— a cseh—szlovák viszonyról 1848 előtt. II. 494.
LECHLER, G. V.
— Husz Jánosról. I. 141.
LECHNER J.
— a lengyel és felvidéki renaissance építészetről. I. 186
LECHNIZ
—i remeték. II. 270.
LECLERC, J.
— irata Thökölyről, 1693., I. 399.
LEDERER EMMA
— az Árpád-kor történetéről. III. 46 ● Bártfa vászonszövő üzeméről, XV. sz. I. 125 ● III. Béla jövedelmeiről. I. 56 ● Domanovszky Sándorról. III. 49 ● az egyház szerepéről az Árpád-korban. I. 78 ● iparosokról az Árpád-korban. I. 99 ● iparról és kereskedelemről a XVIII. században. II. 55, 58, 175, 178, 465 ● a középkori pénzüzletekről. I. 95, 129, 138, 156 ● magyar társadalomtörténete. I. 21, 48 ● a polgári történetírásról s annak bírálatáról. III. 48 ● régi magyar űrmértékekről. I. 237, II. 167 ● a tatárjárásról Magyarországon. III. 68.
LEDERER, K. v.
— az osztrák nemzeti bankról. II. 561.
LEDERER, M.
— H. J. Collinról. II. 553.
LEDNICZE
—i uradalmi rendtartás, XVII. sz. I. 377.
LEEB, FRANZ
— irata a lótenyésztésről, 1790., II. 439.
LEFAIVRE, A.
— a Rákóczi-szabadságharcról. I. 455 ● a török hódításról Magyarországon. I. 236.
LEFÈVRE, L. R.
— Sully-kiadása. III. 101.
LEFFLER BÉLA
— német népénekek magyar vonatkozásairól. I. 332 ● a nyírbátori templomról. I. 186.
LEGA, F.
— nunciusi jelentései. I. 315.
LEGÉND
—i ev. egyház története. I. 256.
Legenda aurea, ld. Jacobus de Voragine
LÉGER, LOUIS
— a Nestor-krónikáról. I. 27.
LEGRAND, E.
— kiadta Zotikos versét. I. 160.
LEGRELLE, A.
— a francia külpolitikáról a spanyol örökösödés ügyében. I. 468.
LEHEL (ld. Lél alatt is)
— kürtje. III. 60.
Lehet-e, van-e egyedül idvezítő Ekklézsia? 1822., II. 574
LEHMANN (Lehenmann), CH.
— egyháztört. kiadványa, 1710., I. 249, II. 138.
LEHMANN, GOTTFRIED (kapitány)
— szerepe Rákóczi menekülésében. I. 460.
LEHMANN VON DETERSHAGEN, H. L.
— a magyarországi protestánsokról, 1789., II. 118, 276.
LEHMANN, JOHANN
— utazása, ld. Seipp Kristóf.
LEHMANN, M.
— a hétéves háború eredetéről. II. 138.
LEHNER, T.
— XVII. sz.-i utazásokról. I. 414.
LEHOTZKY ANDRÁS (Sándor)
— jogi könyvészete, 1803., II. 291, III. 29.
LEHOCZKY DÁNIEL (békési követ)
— országgyűlési naplója, 1751., II. 105.
LEHOCZKY TIVADAR
— adókivetési utasításról, XVII. sz. I. 415 ● Bereg megye történetéről. I. 296, 421 III. 67 ● Bereg megyei boszorkányperekről. II. 91.
— — főispánokról. III. 63 ● görög szert. lelkészségekről. I. 424, II. 124 ● követutasításról, 1634., követutasításról, 1634., I. 365 ● németekről. II. 34 ● nép Rákóczi-tüntetéséről, 1738., II. 97.
— Hunyadi kiváltságáról a beregszászi szabóknak. I. 158 ● a Kolonich-alapítványról. I. 424 ● Koriatovics Tódorról. I. 124 ● a középkori istenítéletekről. I. 118 ● a leleszi levéltárról. III. 48 ● Munkács történetéről. I. 296, 458 ● a munkács pénzverdéről. I. 464 ● nekrológia. III. 50 ● német telepítésekről Beregben. II. 34 ● országgyűlési gúnyiratról, 1764., III. 120 ● ősmagyar felszerelésről. I. 39 ● Páli szőlőhegyről, 1625., I. 336 ● I. Rákóczi Gy. egyezkedéséről, 1631., I. 343 ● román kenézekről, vajdákról. I. 342 ● rózsahegyi bizottsági jelentése. III. 42 ● Spankau parancsáról, 1672., III. 106 ● szatmári szűcsökről, 1564., I. 242 ● szenvedéseinkről a XVII. sz.-ban. I. 395 ● székelyekről a francia háborúban. II. 530 ● a szerednyei várról. III. 109 ● Thököly Imre uradalmairól. I. 401, 421 ● XIV. századi történetíróról. III. 72 ● a zimonyi uradalomról. II. 46 ● Zrínyi Ilonáról. III. 107.
LEHR VILMOS (ld. Tolnai alatt is)
— Kisfaludyról és Kleistről. II. 613 ● a leoninusról. II. 616 ● a Zrínyiász forrásairól. III. 104.
LEHRLEITER, ADOLF
— János cseh királyról, XIV. sz. III. 70.
LEIBITZER ISRAEL (ev. lelkész)
— szepesi krónikája, XVII. sz. III. 101.
LEIBITZER JÁNOS (lőcsei kertész, † 1817)
— balatoni utazása, 1814., II. 421 ● a cukorrépáról, 1804., II. 435.
LEIBITZER JÁNOS (gazdatiszt)
— borternelési cikkei, 1817—1818., II. 435, 444 ● Gutsche számviteléről. II. 448.
LEIBITZER JOAKIM (lőcsei rektor, † 1646)
— szepesi krónikája, XVII. sz. III. 101.
LEIBNITZ, GOTTFRIED WILHELM v.
— és a pesti piaristák, XVIII. sz. II. 128, 209.
LEIPZIG, ld. Lipcse
LEISCHING, E.
— a bécsi kongresszus kultúrtörténetéről. II. 568.
LEISS, G. J.
— Bécs 1529-i ostromáról. I. 289.
LEITNER FERENC
— Bredeczky Sámuelről. II. 416.
LÉKAI LAJOS
— a magyar történetírásról, 1790—1830., II. 590, III. 48.
LÉL (Lehel) vezér
— mondája. I. 38.
LELAND, WALDO G.
— a történettudomány nemzetközi szervezetéről. III. 48.
LELEKAC, N.
— kárpátaljai bibliográfiája. II. 125 III. 27 ● a munkácsi teológiai iskoláról, XVIII. sz. II. 124.
LELESZ
—i bizottsági jelentés. III. 43 ● -i konvent levéltára. I. 16.
— — oklevéladása. I. 112.
—i prépostság. I. 63, 64.
LELKES N. J.
— a kurucvilág történetéről. I. 455.
LEMBE, J. F.
— mint bányászati lap szerkesztője, XVIII. sz. II. 242.
LEMBERG
—i lelkész, ld. Bredetzky S. ● -i tanárok, ld. Fessler I. A.; B. Hacquet; Martinovics Ignác. ● -i tisztviselők, ld. Budai-Deleanu J.; E. Kortum. ● -i utazás, 1818., II. 423.
LEMMI, FR.
— Dalmáciáról a XVIII. sz. végén. II. 529.
LEMOVICENSIS, ld. Limogesi János
LÉNÁRT (erdélyi alvajda)
— levele Dózsa Györgyről. I. 207.
LÉNÁRT JÓZSEF
— Báthori Zsigmondról. I. 310—311 ● Nemes János követségéről, 1667., I. 429 ● Rozsnyai Dávidról. I. 426 ● Sobieski leveléről Bécs alól, 1683., I. 407 ● szebeni ágyukról, 1684., III. 110.
LENCZ GÉZA
— a Bocskai-szabadságharcról. I. 321 III. 96 ● a kassai templomfoglalásról. I. 321.
LENDVA
—i kurucok, 1706., III. 114.
LENGHEL, ALEXANDRU
— a kolozsvári járványról, 1738., II. 97.
LENGYEL
— alkotmány, jogfejlődés. I. 58, 95, II. 316 III. 63 ● csapatok Rákóczi oldalán. I. 463 ● cseh—magyar királytalálkozó, XIV. sz. I. 420 ● források magyar vonatko-

zásai. I. 45, 47, 49, 51, 104, 106, 108, 148—149, 152, 160—161, 163—164, 171, 177, 195—196, 199, 231. 295, 305, 307, 309—310, 342—343, 400, 407, 456, II. 69, III. 100 453 ● hg. Budán: Zsigmond. I. 199 ● királyok (ld. Erős Ágost, Báthori István, Boleszló, Sobieski János, I. Ulászló, I. és III. Zsigmond alatt is). I. 73 163, 195—196, 207, 220—221, 307, 309—310, 334, 407, 432, II. 24 III. 94 ● királyné titkára: des Noyers. I. 351 ● királynő: Hedvig. I. 136 ● kollegium, Rómában, XVI. sz. I. 310 ● kozák háború, XVII. sz. I. 354 III. 90 ● költöző pásztorkodás. I. 239 ● krónikások, történetírás (ld. Callimachus, Czarnkow, Dlugosz, Krakói Vince, Martinus Gallus alatt is). I. 45, 49, 51, 107—108, 146, 148—149, 278 ● magyar kereskedelmi kapcsolatok. I. 79, 129, 209—210, 244, 344, 372, 378, 457, II. 61, 178, 470, 477 ● magyar krónika. I. 47, 149 ● magyar—osztrák találkozó, 1515., I. 195—196 ● magyar kulturális kapcsolatok. I. 47, 54, 186, 202, 309, 311 III. 90 ● magyar perszonáluniό, XIV. sz. I. 108, 119—120, 136 ● magyar postaközlekedés. I. 457 ● magyar szövetségek. I. 73, 120, 222, 281, 310, 460—461 ● nemes nevében röpirat, 1683., I. 400 ● nemesi politika és viszhangja, XVIII. sz. II. 189, 316—317. III. 123 ● okleveles gyakorlat. I. 54 ● országgyülés, 1537., I. 282 ● ötvösök. III. 75. protestantizmus. I. 251, 255, II. 370—371 ● püspök: Konarsky. I. 302 ● renaissance és Magyarország. I. 186, 202 ● származású szereplők, ld. Grotonski, Laski Jeromos, Opuli László Stíbor vajda, Szánoki Gergely alatt is. I. 117, 137, 184, 275, II. 69 ● szolgálatban Simaházy T. II. 102 ● sztaroszta: Lubomirszky. II. 63 ● tanulók Bolognában. I. 215 ● történet magyar forrásai. I. 14, 113, 171, 333—334, 347.
— — török forrásai. I. 234.
— történeti bibliográfiák. I. 10, III. 35.
— — folyóirat. I. 6.
— történetírás. I. 45, 49, 106—107, 146, 149, 163—164, 201, 310, 429, III. 55, 83 ● trónkövetelő: Albert hg., 1490., I. 201 ● tudományos akadémia. I. 309 ● unitáriusok Erdélyben. I. 251 ● vonatkozású lőcsei iratok. I. 14, 245. ● vonatkozásai Balassi Bálintnak. III. 90.
LENGYELORSZÁG
— és Ausztria (Habsburgok). I. 172, 177—179, 195—197, 201, 213, 286, 310, 315, 407—408, 450, II. 172, 301, 353 ● és Barbarossa Frigyes. I. 76 ● és Báthori István. I. 305, 307, 309—310 ● és Berzeviczy Gergely. II. 429, 470 ● és Csehország. I. 119—120, 141, 177 ● és Erdély. I. 251, 295, 302, 305, 307, 309—310, 329, 333—334, 338, 340, 342—344, 347, 349, 351—352, 354—355, 400, 429, 432 ● felosztásai, 1772—1795., II. 172, 178, 197, 213, 301, 317, 506 ● és Franciaország. I. 222, 281, 400, 432, 442, 460—461, II. 557 III. 101 ● gazdaságtörténete. I. 236, III. 83 ● határai, X. sz. I. 37 ● és a huszitizmus. I. 141 ● ipara. I. 344 ● és a kelet-európai birodalom kérdése. I. 201 ● kereskedelme, közlekedése, XVIII. sz. II. 61, 177, 372 ● követei, jelentéseik; ld. Laski János, Stadnicki alatt is. I. 220, 278, 472 ● leírásai. III. 61 ● és a litvánok, XIV. sz. I. 120 ● és Magyarország kapcsolatai; ált. és irodalom: III. 44, 46,
— — a IX—XIV. században. I. 22, 45, 47, 51, 54, 57—58, 71—73, 75, 79, 97, 102, 104, 106, 108, 113, 119—120, 136. III. 56 ● a XV. században. I. 113, 129, 137, 140, 145, 148—149, 154, 160—161, 163—164, 171—172, 177, 179, 199, 201 ● a XVI—VXII. században. I. 195, 199, 201, 203—204, 207, 220—222, 231, 244, 251, 280—281, 302, 310, 313, 393, 398, 400—402, 407—408 ● a Rákóczi-szabadságharc és emigráció idején. I. 352, 398, 436—437, 442, 453, 456—457, 460—461, 463, 469, 471—472, II. 65.
— és Mátyás király. I. 171—172, 177, 179 ● és Moldva I. 121 III. 77 ● és Napoleon. II. 557 ● és a német lovagrend. I. 71, 76, 83, 94, 119 ● és a német—római császárság. I. 71, 76. ● és Oroszország. I. 305, 307, 310, 354, II. 353, 506 ● és II. Rákóczi György. I. 347—349, 351—352, 354—355 III. 100 ● és a római pápaság. I. 207, 307 ● és Spanyolország. I. 316 ● és Svédország. I. 352 ● és a szepesi városok. I. 126, 157, 209, 245, 255, II. 63, 179 ● és a tatárok. I. 89, 97, 102, 120 ● és a Thököly-felkelés. I. 398, 400—402 ● és Törökország. I. 152, 222, 234, 281, 307, 310, 407—408, 472 ● története. I. 22, 201, 310, III. 62 ● és Velence. I. 315, 408 ● és Vitéz Mihály. I. 311.
—i jobbágyviszonyok. II. 426, III. 83 ● -i követek megbizottak.
— — erdélyiek, magyarok, ld. Absolon D., Csernel Gy., Jánoky Zs., Nápolyi P., Ráday P. alatt is. I. 338, 343, 401, 429, 437 ● franciák; ld. Béthune, Bonac, Bonsy, Du Héron, Rincon alatt is. I. 222, 393, 400, 429, 442, 453, 460—461 ● pápai nunciusok. I. 307 ● velenceiek. I. 315.
—i levéltárak, könyvtárak. I. 19 ● -i magyar pénzek, XI. sz. I. 79 ● -i marhavész, 1713., II. 41 ● -i magyar emigránsok Rákóczival; ld. Lányi P., Szatmári Király Á. I. 442, II. 65 ● -i magyar menekülés; ld. Illésházy I., Ludányi T., II. Rákóczi F., Szapolyai J. alatt is. I. 72, 137, 280, 313, 460 ● -i magyar szereplők, ld. Berzeviczy Márton, Bethlen János alatt is. I. 304—310, 348 ● -i működése Brutus Jánosnak. I. 226 ● -i német települések. I. 83 ● -i piaristák. I. 393 ● -i tartózkodása János Zsigmondnak. I. 302 ● -i térítések. I. 30 ● -i Thurzó-vállalat. I. 210 ● -i utazások, útleírások. I. 349, 363—364, II. 152, 155, 237, 421, 426, 429, 470 ● -i Wesselényi- birokok. III. 106. ● utazók, ld. Benyovszky M., Berzeviczy G., Lagarde, Laporte, Le Laboureur, Rédey László, Zipser A.
LENGYEL ALFRÉD
— Győr megyéről I. Lipót alatt. I. 402 ● győri magyar levelekről, XVII. sz. I. 371 ● a jobbágyviszonyokról, 1711—1848., II. 48.
LENGYEL DÉNES
— Csokonairól. II. 609, III. 126.
LENGYEL IMRE
— Fási J. H. magyarországi működéséről. II. 584.
LENGYEL JÁNOS
— Zrínyi egy leveléről, 1663., I. 381.
LENGYEL JÁNOS
— Almásy Pálról. II. 387 ● ism. Beer könyvét az osztrák kereskedelempolitikáról. II. 172, 260.
LENGYEL JÓZSEF (ref. lelkész, † 1821)
— irodalmi szerepe. II. 580.
LENGYEL MIKLÓS
— Batsányi Jánosról. II. 604.
LENHARDT, JOSEPH (orvos)
— irata a vallásügyi törvényről, 1791., II. 370
LENK V. TREUENFELD, IGNAZ
— erdélyi lexikona, 1839., II. 413.
LENIN, VLADIMIR ILJICS
— az agrárkérdésről. II. 11, 245 ● az államról és forradalomról. II. 11, 12 ● a belső piacról. II. 11 ● a felvilágosult abszolutizmus „reformjairól". II. 245 ● a kapitalizmus fejlődéséről Oroszországban. II. 11 ● a központosításról. II. 12 ● *Marx, Engels, marxizmus*. II. 11 ● a napoleoni francia háborúkról. II. 499 ● a nemzetek önrendelkezési jogáról. II. 12 ● a paraszti osztályharc sikerének feltételeiről. II. 11 ● a parasztság és polgári osztály viszonyáról a feudalizmus megdöntésekor. II. 11 ● a polgári fejlődés és nemzeti mozgalmak összefüggéséről. II. 12 ● a tőke behatolásáról a mezőgazdaságba. II. 11 ● válogatott művei. II. 11—12, 499.
LENNER, JULIUS FERDINAND
— a jászói prépostságról. I. 63.
LENOBLE, EUSTACHE
— Rákóczi-életrajza, 1707., I. 445.
LENTI
— vár udvarbírájának utasítása, 1673., I. 377.
LENTULUS CLAUDIUS (költött név)
— 1683-i röpiratban. I. 400.
LENZ, ANTON
— útikalauza, 1809., II. 424.
LENZ, M.
— Zsigmond királyról. I. 139.
LEÓ, VI. (császár), ld. Bölcs Leó
LEÓ, X. (pápa)
— és a keleti kérdés. I. 200 ● és a parasztháború, 1514., I. 200, 207, III. 79 ● regestái, története. I. 200.
LEON DIAKONOS
— bizánci szövege, X. sz. I. 27.
LEON, GOTTLIEB
— versfordítása, 1797., II. 520.
LÉONARD, E.
— Nagy Lajosról. I. 122.
LEONHARD, CARL CAESAR
— mineralógiai sorozata, 1817., II. 409.
LEONHARD, JOSEPH DANIEL
— munkája Erdélyről, 1818., II. 413.
LEONIDI DE BONO, PAUE
— vízemelőgépe, XVII. sz. I. 372.

II. Leopold kedves királyunk, 1790., II. 365.
Leopoldina Explanatio. II. 119.
Leopoldus II. ad hungaros, 1790., II. 364.
Leopoldus II. in campo Rákos, 1790.; ld. Keresztury József. II. 360.
LEPANTO
—i csata, 1571., III. 92.
LÉPES GYÖRGY (erdélyi püspök)
— és az 1437-i parasztháború. I. 144.
LÉPES V.
— az 1440-i királyválasztásról. I. 162.
LEOPOLD ANTAL
— esztergomi falfestményekről. I. 186—187 ● Szt. István ikonográfiájáról. I. 68.
LEPSÉNY
— szenvedései a XVII. sz. végén. I. 412, 418.
LEPSZY, L.
— a Thurzók lengyel vállalatáról. I. 210.
LESBOS
— török kézre jut, 1462., I. 151.
LESENYI FERENC
— az erdészeti szakművelődésről. II. 586 ● a magyar erdőgazdaság történetéről. II. 44, 167, 438.
LESCHKIRCH (Újegyház)
—i szász szék szervezete, XVIIII. sz. II. 89.
LESKA (Lesko) ISTVÁN (ev. lelkész)
— mint szlovák lapszerkesztő, 1783., II. 240.
LESKÓ JÓZSEF
— az egri egyházmegyéről., I. 16, 465 ● Szaicz (Szeitz) Leóról. II. 316, 337.
LESKOVAC, MLADEN
— Vitkovics Mihályról. II. 619—620.
LESLIE, WALTER GR.
— törökországi követi útja, XVII. sz. I. 389, 395
LEŚNODORSKI, BOGUSLAW
— a lengyel történettudományról. III. 55.
LESSING
— és Kazinczy. II. 602.
LESZEK CZARNY
— lengyel mozgalma, XIII. sz. I. 102.
LESZENYI NAGY, ld. Nagy Ferenc
LESZIH ANDOR
— Rákóczi miskolczi pénzverőjéről. III. 115 ● Szepesy Pál feljegyzéseiről. I. 438, II. 65.
LETAVA
—i várnagyhoz Thurzó-levelek, XVII. sz. I. 365.
LETHENYEI ISTVÁN (csepregi ev. lelkész)
— hitvitái, XVII. sz. I. 374.
LETENYEI JÁNOS (r. k. plébános)
— Brodarics-fordítása, 1795., I. 197.
LÉTMÁNYI NÁNDOR
— a Hunyadiakról. I. 162.
Letopis Matice Srpske
— tört. adatai. II. 125.
Lettre de M. S. L.... sur... la Hongrie, 1683., I. 400.
Lettre d'un ministre de Pologne, 1710., I. 445.
LEUNCLAVIUS (Lewenklaw), JOHANNES
— török vonatkozású munkái, XVI. sz. I. 229, 314.
LEUTSCHAU, ld. Lőcse
LÉVA
— kapitulációja, 1663., I. 386, III. 105 ● története. I. 238 ● -i uradalom, XVIII. sz. II. 47.
— — igazgatója, ld. Lipthay Imre.
—i vicekapitány, Farkas Á. I. 397.
LÉVAI CSEH PÉTER
— oligarcha szerepe Zsigmond korában. I. 138.
LEVAL, ANDRÉ
— könyvészete a francia forradalom és Napóleon irodalmi visszhangjáról. II. 501, 518, 557, 562 III. 25 ● könyvészeti adaléka, III. 21. ● közölt egykorú francia verset Rákócziról. I. 471.
LEVANTE
—i francia politika, XVI. sz. I. 233, 281 ● -i kereskedelem.
— — a középkorban. I. 79, 120, 128, 129 ● a XVII. sz. végén. I. 434 ● a XIX. sz. elején. II. 471, 478.
—i utazás, XVI—XVII. sz. I. 316 ● -ról Thallóczy L. I. 79.
LÉVAY JÓZSEF
— Rákóczi egyházügyi utasításairól. III. 116.
LÉVAY LAJOS
— a sárkeresztúri ref. egyházról. I. 256.
LEVEDIA
— szerepe a magyar őstörténetben. I. 27, 33, 34.
LEVENTE (magyar vezér)
— Konstantinos szövegében. I. 27.
LEVINSON, A.
— ism. Ebendorfer XV. sz.-i kéziratát. I. 159 ● XVII. sz.-i nunciusi jelentésekről. I. 351, 376.
LEVY, HERMANN
— az angol mezőgazdasági válságról, XIX. sz. II. 446.
LEWENKLAW, ld. Leunclavius
LEWICKI, TADEUSZ
— Idrisi földrajzáról, XII. sz. III. 61 ● Zsigmond lengyel politikájáról. I. 140.
Lexicon locorum, 1773., II. 37, 162.
LEYDEN
—ben Komáromi Csipkés-biblia nyomása. II. 118, 134 ● -i diákok, ld. Apáczai Csere János; Bod Péter. ● -i egyetem magyar tanulói. I. 268, 353, II. 133, 215.
LEYNER, JOSEPH
— Pest városáról, 1803., II. 479.
LEZAY, ANDRÉ
— jelentései Magyarországról, XIX. sz. II. 556.
LHOTSKY, ALPHONS
— Ebendorfer Tamásról. III. 75 ● az osztrák történetkutatásról. III. 55.
LIBER M.
— Klimó püspökről. II. 212, 232.
LIBERCSEY FERENC
— országgyűlési naplója, 1659., III. 103.
LIBETBÁNYA
— ismertetése, 1725., II. 53 ● leírása, 1821., II. 480 ● levéltára. III. 41 ● a XVIII—XIX. sz. fordulóján. II. 480, 483 ● -i vasolvasztó, 1726., II. 56.
LIBLICE
—i történész-konferencia. III. 55.
Licetne episcopis ..., 1790., II. 332.
LICHNER PÁL
— *Annales Evangelicorum.* I. 362, 390 ● Bethlen G. leveleiről. I. 334 ● Lippay György leveleiről. I. 365 ● kiadta Burius János szövegét. I. 392.
— — Liebergott J. naplóját. I. 390 ● Pogner János feljegyzéseit. I. 362 ● és Michnay András.
— — kiadta a budai jogkönyvet. I. 125. III. 62.
LICHTENSTEIN, HEINRICH V.
— konstantinápolyi útja, 1584., I. 314.
LICHTENSTERN, JOSEPH MAX, BR.
— Ausztria földrajzáról, statisztikájáról, 1816—1820., II. 411, 414 ● a kereskedelemről és hajózásról. II. 471, 474 ● mint az Archiv für Geographie kiadója. II. 409 ● az osztrák mezőgazdaságról. II. 431.
LIEBBALD GYULA (a Georgikon tanára)
— a Georgikon tantervéről, 1824., II. 586.
LIEBENAU, H.
— Ágnes királynéról. I. 93, 102.
LIEBENSTEIN BR.
— és az osztrák alkimisták, XVIII. sz. II. 263.
LIEBERGOTT JÁNOS (pozsonyi polgár)
— naplója, XVII. sz. I. 390.
LIECHENSTEIN, JOH. A., FÜRST V.
— magyarországi küldetése, 1709., I. 470.
LIECHTENSTERN, ld. Lichtenstern
LIEDEMANN JÁNOS SÁMUEL (pesti polgár)
— beadványa a pesti kereskedők nevében, 1790., II. 388 ● és a bécsi udvar. II. 352 ● gácsi részvénytársasági terve, 1799., II. 465 ● írata a kereskedelemről, 1790., II. 390 ● a segédek kötelességeiről, 1808., II. 482.
LIEDEMANN MÁRTON (lőcsei tanár)
— a nyilvános oktatásról, 1823., II. 585.
LIESZKOVSZKY JÓZSEF
— Nádasdy és társai kivégzéséről, 1671., I. 394.
LIETBERT (cambrai-i érsek)
— és zarándokai Magyarországon, XI. sz. I. 47.
The Life of Leopold, 1706., I. 375.
LIGETI LAJOS
— a kazár és magyar íráról. I. 39 ● a magyar őshazáról. I. 31 ● a magyarság keleti kapcsolatairól. I. 32 ● szerk.: *A magyarság őstörténete.* I. 24, 31, 32, 33.
LIGNE HG.
— Badeni Lajos hadjáratairól. I. 411 ● kiadta Rabutin emlékiratait. I. 443.
LIGVÁND
—i bizottság jelentése. III. 42 ● -i Niczky-levéltár. I. 16.
LIHACSOV, D. SZ.
— az orosz krónikairodalomról. I. 28, 46.
LIKAVA
— vár ostroma (1670), romjai. III. 106.

LILEK, E.
— a Zrínyi—Wesselényi összeesküvésről. I. 394.
LILIEN JÓZSEF BR.
— ercsii gazdálkodása, cikkei, XIX. sz. II. 448.
LILIENCRON, R.
— német tört. népénekekről. I. 230.
LILL, KAREL, EDLER v. LILIENBACH
— a kősóról a Kárpátokban, 1825., II. 459.
LIMOGES
—i János zirci apát, XIII. sz. I. 65.
LIMP JÓZSEF
— fordítása Weinbrenner külkereskedelmi könyvéről, 1782., II. 256.
LINBERGER ISTVÁN
— a hat sz. k. városi ev. espereségről. I. 254.
LINCZEGH JÁNOS (kolozsvári bíró)
— naplójegyzetei, XVII. sz. III. 99.
LINDENBERGER JÁNOS
— a csókakői harcról, 1662., III. 105.
LINDNER GUSZTÁV
— Kolozsvár 1513-i statutumáról. I. 209 ● a kolozsvári levéltár iratairól. I. 293.
LINDNER, TH.
— a XIII—XIV. sz.-i német történelemről. I. 101, 136.
LINHARTOVÁ, M.
— prágai nunciusi jelentésekről. I. 316.
LINK, E. MURR
— az ausztriai parasztságról, XVII. sz. III. 120.
LINNÉ
— és XIX. sz. eleji természettudományunk. II. 598.,
LINZ
—ben Batsányi. II. 144, 556, 604, 618 ● -i béke, 1647. I. 342, 345, 369, 374.
— — XVIII. sz.-i iratokban. II. 272, 329, 337, 338.
—i gyapjúgyár. II. 175 ● -i jezsuita rektor; M. Bonbardi. II. 21 ● -i osztrák országgyűlés, 1614., I. 292, 368 ● -i szárm.: Harruckern-család. II. 42.
LINZBAUER FERENC XAVÉR
— codexe a magyar egészségügy történetéről. II. 44 139.
LIPCSE
—i csata, 1813., II. 562, 567 ● -i diákok, ld. Festetich Pál, Pulszky János György. ● -i kereskedelmi kapcsolatok. II. 178 ● -i könyvkötő Kolozsváron. II. 135.
LIPÓCZI KECZER, ld. Keczer
LIPÓCZY GYÖRGY
— kiadta Bárány B. Bánk bán-bírálatát. II. 623.
LIPÓT
— I. (király).
— — borkiviteli engedélye. I. 416 ● dicsőítése jezsuita iratokban. II. 137 ● eladja a Jászkunságot, 1702., II. 52 ● ellen bujdosók küzdelmei, 1676., I. 397 ● féle diploma, 1691., I. 426, 430, 433, II. 376 ● főcenzora, ld. Szentiványi Márton. ● gyarmatosító törekvései. II. 57 ● és a hadsereg kérdése. II. 68 ● hitelezője: S. Oppenheimer. II. 86 ● kereskedelmi politikája. I. 415—416 III. 109 ● kiváltsága az auspitzi marhavásároknak. I. 378 ● a Sedgewick-társulatnak, 1699., I. 416 ● a szerbeknek. I. 420 ● kormányzata, jellemzése. I. 376, 395, 399, 400, 453 ● leszármazóinak örökösödése. II. 81, 83 ● levelei. I. 375, 385, 395, 409 ● és Lobkowitz hg. I. 375, 395 ● és a magyarországi posta. I. 416 ● megerősít halász-céhszabályokat, 1679., I. 377 ● megválasztása, 1655., I. 385 ● megnemesíti Zabaniust. I. 428 ● nyilatkozata Magyarország ellen, 1672., I. 395 ● oklevele a réz, higany elzálogosításáról. I. 416 ● pátense a visszafoglalt területekről, 1690., I. 416 ● pénzügyei. I. 376 ● és Poroszország. I. 409 ● protestánsüldözése. I. 376, 392 ● rendelete a mezővárosokról. I. 421 ● rendtartása az átvonuló katonaságnak. 1682. III. 108 ● és a román egyházi unió. I. 434 ● és a török kérdés. I. 409 ● történetének egykorú irodalma. I. 374, 375, 447, II. 137 ● törvényei. I. 376 ● udvara. I. 376, 389 ● utasítása a pozsonyi pénzverőnek, 1674., I. 376 ● vallás-politikája. I. 376, 392, 396 ● zsarnokságának bírálata, 1790., II. 316 ● -hoz Abele véleménye a Nádasdy-összeesküvésről. I. 393 ● -hoz Esterházy Pál hadi előterjesztése, 1682., I. 401 ● -hoz Frigyes Ágost hg. jelentése, 1696., I. 408 ● -ról Sèbeville följegyzései. I. 399—400.
— II. (király, 1790—1792).
— — az egykorú iratokban. II. 312, 314, 315, 321, 323, 324, 325, 327, 328, 362—366, 369—370, 502 ● értékelése a liberális történetírásban. II. 352, 513, 515 ● és a francia forradalom. II. 353 ● halála, 1792., II. 353, 358 ● és a Horia-felkelés. II. 289 ● iskolapolitikája. II. 351, 396 ● és II. József. II. 157, 242, 289, 351 ● és Kaunitz hg. II. 351 ● kormányzata Ausztriában. II. 351 ● koronázása, 1790., II. 343, 362—366, 594 ● levelezése. II. 157, 242, 289, 351, 353 ● és Liedemann J. S. II. 388 ● megbízása Izdenczy röpiratára. II. 327 ● nyilatkozata Belgiumhoz. II. 351 ● és a parasztkérdés. II. 354 ● politikai nézetei. II. 351 ● és Poroszország. II. 352 ● protestáns szemmel, 1792., II. 502 ● és a titkosrendőrség II. 351, 354, 485 ● toscánai uralkodása. II. 242, 351, 365—366 ● és Trenk Frigyes. II. 328 ● vallásügyi leirata. II. 368—370 ● visszaállítja a latin nyelvet. II. 355 ● és Zinzendorf gr. II. 150.
— IV. (osztrák őrgróf), XI. sz. I. 49.
LIPÓTVÁR
— története, 1665—1722., I. 414, II. 49.
LIPÓTZY S.
— Kecskemét történetéről. II. 51.
LIPPA
— erődítménye, XVI. sz. I. 288 ● és hajdúk, 1644., I. 345 ● ostroma és megvétele, 1551., I. 300, 303 ● története. I. 296, II. 76 III. 95 ● -i jelentés, 1604., III. 95 ● -i oklevél, 1426., I. 114 ● -i utazás, 1514., I. 191 ● -i vitézek adománylevele, 1617., I. 334.
LIPPAY BALÁZS
— levele Kassához, 1604., I. 320.
LIPPAY GYÖRGY (esztergomi érsek, † 1666)
— levelezése. I. 342, 351, 358, 360, 365 ● megjegyzése a bécsi kormányzatról. I. 365 ● öccse, ld. Lippay János ● és a tokaji tanácskozás, 1646., I. 369 ● törekvései a linzi béke ellen. I. 369 ● -nak ajánlott munka. I. 377.
LIPPAY JÁNOS (fenti öccse)
— gazdasági munkái. I. 377, II. 39.
LIPPAY Z.
— Ágoston P. nagybirtok-könyvéről. II. 41.
LIPPERT, G.
— az osztrák kereskedelmi hajózásról. II. 61.
LIPPERT, W.
— Mária Terézia levelezéséről. II. 157.
LIPPÓCZI MIKLÓS (Thököly lelkésze)
— prédikációja Kassa megvételekor, 1682., I. 397.
LIPSZKY JÁNOS
— térképe és helységjegyzéke Magyarországról, 1806—1808., II. 413.
LIPTÁK JÁNOS
— Erdély portai adójáról. I. 295 ● a késmárki ev. liceumról. II. 130, 267 ● a szepesi vászoniparról. II. 56 ● a Szepesség betelepüléséről. I. 83.
LIPTÁK PÁL
— Nógrád, Kiskunfélegyháza középkori embertanáról. III. 67 ● és mások.
— — a kérpusztai ásatásokról. III. 67.
LIPTHAY-család
— oklevelei, nemzedékrendje. I. 15.
LIPTHAY IMRE (alispán, †1633)
— és Bethlen Gábor. I. 339 ● török követsége, 1619., I. 364, 368.
LIPTÓ
— megye és Balassi Bálint. III. 89.
— — gazdasági javaslata, 1791., II. 390 ● ismertetése, 1792., II. 417 ● jegyzőkönyve, XVI. sz. I. 316 ● kialakulása. I. 80 ● leírásai a XVIII. sz. elején. II. 19, 23 ● nemes családjai. III. 73 ● összeköttetése Pozsonnyal, 1802., II. 473 ● viszonyai, XIX. sz. II. 465 ● -i család: Szentmiklósi Pongrácz. II. 16 ● -i jobbágyság. III. 84 ● -i parasztmozgalmak, XVIII. sz. II. 290. ● telepítése. III. 71.
—i kuruc hadjárat, 1709., I. 470 ● -i levéltári anyag. III. 42 ● -i registrum, 1391., I. 112—113 III. 69 ● -i réztermelés, 1821., II. 459 ● -i vándorgyűlés. III. 42.
LIPTÓÚJVÁR
— története. III. 73.
LISCHERONG GÁSPÁR
— Pray Györgyről. II. 214.
LISKE, X.
— a bécsi kongresszusról, 1515., I. 204 ● V. Károly megválasztásáról. I. 220 ● a lengyel diplomáciáról Mohács után. I. 280.
LISOLA, FR. v.
— követjelentései, XVII. sz. I. 385.

LISTI (Listhi) JÁNOS (püspök, kancellár)
— irata II. Miksa koronázásáról, 1563., I. 285.
LISTI (Listius) LÁSZLÓ GR.
— adatai, versei, XVII. sz. III. 103, 107.
LISSZABON
— alapításáról Horvát István. II. 595.
LISZKA-OLASZI
— döntése a jobbágy-örökösödésről, 1715., II. 49.
LISZKAY JÓZSEF
— a bugyi konvent jegyzőkönyvéről, 1773., I. 203 ● a győri ref. egyház történetéről. I. 255 ● közlései a prot. üldözésről. III. 106 ● a pápai ref. egyház levéltáráról. I. 252, II. 118 ● Rákóczi egyházügyi vonatkozásairól. III. 116.
Literae Johannis regis, 1529., I. 281.
Literärischer Anzeiger für Ungarn, 1798—99., II. 405.
LITHGOW (skót utazó)
— magyarországi útja, 1616., I. 363.
Lithographon . . . Európa fejedelmeinek érkezésére, 1814., II. 565.
LITSCHAUER, G. FRANZ
— burgenlandi könyvészete. III. 27.
LITSCHAUER LAJOS
— Bihar megye bányászatáról. II. 54.
LITTKE A.
— Budapestről a török-korban. I. 248.
Littorale Hungaricum, 1790.; ld. Chiolich J., Demelli M. II. 392.
LITVÁN
— fejedelem: Jagelló, XIV. sz. I. 136 ● főnemesség és a Habsburgok, XVI. sz. I. 286 ● hadiárat Nagy Lajos idején. I. 120 ● katonák Trencsénben, 1683., I. 402 ● lengyel viszony, XIV. sz. I. 120, 136 ● pietizmusról irat, 1729., II. 112 ● történet, XV. sz. I. 177.
LIUDPRAND (cremonai püspök)
— munkái, X. sz. I. 29.
LIVIUS
— kódexek, XV. sz. I. 184 ● mint Istvánffy mellékneve. I. 227 ● mintája Bonfininél. I. 147.
LJUBIĆ, S.
— horvát történelme. I. 74 ● kiadta a délszláv—velencei kapcsolatok iratait. I. 17, 113. III. 73.
— — a velencei követjelentéseket. I. 200.
— a velencei kalandozásokról. I. 41.
LOBKOWITZ, WENZEL E. HG.
— és I. Lipót. I. 375, 385, 395 ● magyarországi politikája. I. 389—390, 395
Lobpreisung . . . zur Kriegszeit 1809., II. 550.
LOBRY, F. X.
— Rákóczi hamvairól. I. 472.
LOCKE
— pedagógiája Magyarországon. II. 207, 584.
LOCKHARD, G.
— irata a francia politikáról, 1713., I. 400.
LOCSMÁND
—i ev. egyház története. I. 256 ● -i uradalom, 1731. II. 47 ● -i várospánság kérdése. III. 67.
LODAJIČ (helység)
— a Kulpa mentén. II. 474.
LODI, VINCENTIUS
— irata III. Károly koronázásáról. II. 66.
LODOMÉR, ld. Ladomér (esztergomi érsek)
— levele, 1288., I. 93, 102.
LODOMÉRIA (Wladimir)
— bekebelezésének kérdése, 1805., II. 536 ● mint lengyel—magyar versengés tárgya, XII—XIV. sz. I. 76, 120 ● története. I. 22, II. 592 ● -i földtani jegyzetek. II. 458 ● -i orosz évkönyvek. I. 51, 89.
LOEBLE, ALFRED H.
— a XVI. sz. végi hadszervezetről. I. 317 ● a 15 éves háborúról. I. 317.
LOEBL, WILHELM H.
— a fejedelmi jogról, XVI. sz. I. 366 ● a központi igazgatásról, XVI. sz. I. 316.
LOEHR, A. O. v.
— a XVIII. sz.-i osztrák pénzügyekről. II. 181.
LOEHR, M.
— a stájer rímes krónikáról. I. 90.
LOENERTZ, K.
— Sphranzesről. III. 74.
LOESCHE, G.
— az osztrák protestantizmusról. I. 286, II. 122, 277.
LOESCHE GY.
— Oláh Miklósról. I. 261.
LOEW (Loevius) KÁROLY FRIGYES
— mint természettudós, XVIII. sz. II. 140.
LOGUS, SILESIUS (Georg v. Logau)
— magyar humanista vonatkozásai. I. 217.
LOJDA JÓZSEF
— Sennyey Pongrác iratairól. III. 94.
LOKIETEK ULÁSZLÓ (lengyel király)
— lánya: Erzsébet. I. 119 ● és Magyarország. I. 102, 119.
LOBARD, M.
— a muzulmán arany szerepéről, VI—X. sz. I. 38.
LOMBARDIA
— elvesztése, 1797., II. 529 ● -i útleírás, 1815., II. 427.
LOMNIC
—i ev. lelkész. ld. Buchholtz György
LOMNICI HORVÁTH JÁNOS
— szerepe a szepességi reformációban. I. 219.
LONDON
—ba levél Comeniushoz, 1657., I. 355 ● -i British Museum kéziratai. I. 232, 405, 471, II. 23 ● -i folyóirat, XVIII. sz. II. 157 ● -i gazdasági tárgyalások, XVII. sz. I. 416 ● -i hír Belgrád bevételéről, 1717., II. 71 ● -i könyv- és levéltárakból magyar okmánytár. I. 20, 199, 233, 325, 329, 333, 401, 405, 450, II. 23 ● -i levéltárak és a Rákóczi-szabadságharc. I. 450, 453 ● -i magyar követ, Klement J. M. I. 469 ● -i osztrák követ, ld. Gallas gr. ● -i sírvers Zrínyiről. I. 382 ● -i tanár: Jászberényi Pál. III. 100 ● -i történész-kongresszus. III. 47 ● -i udvar, XVII. sz. I. 420.
LONDORP, ld. Lundorp
LONGINUS, ld. Dlugosz
LONGUEVAL, ld. Buquoy
LONGUEVAL (kapitány)
— elárulja Rákóczi levelét. I. 460.
LONOVICS JÓZSEF
— a jozefinizmusról. II. 269.
LÓNYAY-család
— középkori szerepe. I. 15, 117 III. 98 ● oklevelei. I. 15.
LÓNYAI ALBERT
— velencei követségei, XVI. sz. I. 200.
LÓNYAY ALBERT
— a Lónyay-családról. III. 98.
LÓNYAI ANDRÁS (kállói várkapitány)
— jelentése, 1608., I. 329.
LÓNYAY ANNA
— és Kemény János, XVII. sz. I. 348.
LÓNYAY GÁBOR
— mint zempléni kir. biztos, 1824., II. 571.
LÓNYAY ZSIGMOND
— és Esterházy Miklós. I. 358, 365 ● és a nagyszombati tárgyalások, 1644., I. 345. III. 98.
LOÓSZ ISTVÁN
— Iványi Istvánról. III. 50 ● a kuruc költészetről. I. 447 ● Salamon és Markalfról. I. 299.
LOÓSY, ld. Lósy
LOPAŠIĆ, R.
— határőrvidéki aktakiadása. I. 238 ● horvát urbárium-kiadása. I. 393, II. 75.
LORÁND LAJOS
— a székely jobbágyságról, XVI. sz. I. 303.
LORÁNTFFY MIHÁLY
— prédikátora: Sepsi Laczkó M. I. 318.
LORÁNTFFY ZSUZSANNA (I. Rákóczi Gy. f.)
— élete, szerepe. I. 343, 352 III. 99 ● fogarasi román iskolája. I. 347 ● *Moses* c. irata, 1641., I. 344 ● sáros pataki örököse. I. 345 ● udvari lelkésze: Medgyesi P. I. 349.
LORCH
—i érsekség és Piligrim hamisításai. I. 30.
LOREDAN, FRANCESCO (velencei követ)
— jelentései. I. 453.
LORENZ, O.
— államférfiakról a XIX. sz.-ban. II. 570 ● genealógiai kézikönyve. I. 58 ● Goethe politikai szerepéről. II. 301 ● a német történelemről, XIII—XIV. sz, I. 98 ● a német tört. középkori forrásairól. I. 46-109, 146 III. 36 ● II. Otakárról. I. 98, 101.
LORENZ, R.
— az 1683-i török hadjáratról. I. 408 ● a francia háborúkról, 1792—97., II. 506.
LORENZO DE MONACI, ld. Monaci
LORIS, P.
— a temesvári nyomdászatról. II. 135.
LORRAINE, ld. Lotharingia

LOSCANI, OTTO LUDWIG v.
— kereskedelmi szerepe, XVIII. sz. II. 57.
LOSERTH, J.
— az anabaptistákról. I. 261, II. 122 ● Csehország középkori határairól. I. 48 ● a huszita tanok terjedéséről. I. 141 ● a königssaali feljegyzésekről. I. 106 ● a kremsmünsteri forrásokról. I. 90 ● az osztrák ellenreformációról. I. 366 ● Stájerországról az osztrák birodalomban. I. 286 ● Windecke Eberhardról. I. 110.
LÓSI, ld. Lósy
LOSONC
—i prot. egyházak tört. I. 256, 466 ● -i ref. lelkészek, ld. Lukáts Miklós, Miskolczy Szigyártó János, Polgári Gáspár ● -i tanárok, ld. Czövek István, Szászi János ● -i tímárok, 1823., II. 461 ● -i verseskönyv. II. 626.
LOSONCZI-család
— gyulai uradalma, XV. sz. I. 143.
LOSONCZY ANNA
— és Balassi Bálint. III. 89.
LOSONCZI BÁNFFY, ld. Bánffy
LOSONCZI GYÜRKY ISTVÁN
— följegyzései, XVII. sz. I. 412.
LOSONCZI ISTVÁN
— levelei. I. 290 ● mint Temesvár védője. I. 273, 290.
LOSONCZI ISTVÁN (ref. lelkész, gimn. igazg.)
— énekei, 1754., II. 112 ● Hármas kis tükör, 1773., II. 209.
LOSONCZY LAJOS
— Kézai latinságáról. I. 87.
LOSONCZI ZOLTÁN
— Bél Mátyásról. II. 20.
LOSTEINER LÉNÁRD
— kézirata az erdélyi ferencesekről. II. 185.
LÓSY IMRE (érsek)
— mint egri püspök, 1634., I. 373.
LÓSY-SCHMIDT ÉDE
— Hatvani Istvánról. II. 133, 217 ● a mérnöki rendtartásról, XVIII. sz. II. 279.
LOTHAR (császár)
— uralkodásának évkönyvei. I. 46.
LOTHARINGIA
— és a magyar kalandozások. III. 60 ● -i herceg: Mercoeur Magyarországon, 1598., I. 317 ● -i telepesek Magyarországon. II. 33, 162.
LOTHARINGIAI FERENC HG.
— francia hivatalnokai. II. 99 ● holicsi majolikagyára. II. 175 ● a török háborúban. II. 95—96.
LOTHARINGIAI KÁROLY HG.
— török elleni hadvezetése, 1683—1686., I. 404—405, 408, 409.
LOTHARINGIAI KÁROLY HG.
— szléziai harcai, 1757., II. 184.
LOTICHIUS, J. P.
— német kortörténete, 1646., I. 363.
LOTZ, FRIEDRICH
— a délvidéki német telepekről. II. 35, 162, 247 ● Temesvár történetéről. II. 77.
LOUDON, ld. Laudon
Londons Ehrendenkmal, 1790., ld. Tolnay F. II. 295.
LOUISENSTRASSE, ld. Lujza út
LOUVOIS (francia hadügyminiszter)
— története, XVII. sz. I. 386, 402.
LOVARINI, C.
— Marsili Alajosról. I. 406.
LOVAS ELEMÉR
— a Margit-legendáról. I. 88.
LOVAS REZSŐ
— a szász kérdésről Báthori G. és Bethlen G. idején. I. 329, 336.
LOVAS REZSŐ
— Fazekas Mihályról. II. 623.
LOVASBERÉNY
—i ref. egyház története. I. 256.
LOVÁSZ IMRE
— kiadta Fazekas M. verseit. II. 622.
LOVCSÁNYI GYULA
— a középkori lengyel—magyar kapcsolatokról. I. 22, 57, 71, 73, 94, 97, 120, 154, 203.
LOVICH ÁDÁM (ev. lelkész)
— és a besztercebányai szláv társaság. II. 494 ● prédikációja a lipcsei csatáról, 1813., II. 562 ● tanulmányi tervezete, 1804., II. 583.
LOZEMBRUNE, ld. Le Roy
LÓZS
—i úrbéri szerződés, 1635., I. 370.
LŐCSE
— adózása, XVI. sz. I. 209 ● és a Boeskai-szabadságharc. I. 321 ● erődítményei, XVI. sz. I. 288 ● 1786-ban. II. 261 ● és az 1790. diéta. II. 483 ● hadifelszerelése, 1691., III. 109 ● és a huszita harcok, I. 141 ● és Késmárk versengése. I. 129, 243 ● leírása, 1813., II. 423 ● levéltára, iratanyaga. I. 14, 157, 245, 452 III. 82 ● ostroma, 1710., I. 452 ● a Rákóczi-szabadságharcban. I. 439—440, 452. 457, II. 68 ● és Szilézia kapcsolatai. III. 109 ● és a türelmi rendelet. II. 274 ● viszonyai, XIV—XV. sz. I. 126 ● -i aljegyző, ld. Osterlam J. A. ● -i bírók, ld. Hain G.; Kritske J.; Sperfogel K.; Türk D. ● -i bizottsági jelentés. III. 42 ● -i diétai követek jelentései. I. 338 ● -i ev. egyház története. I. 256, II. 196, 274 ● -i fehér asszony. I. 457, II. 68 ● -i főiskoláról Thurzó Gy. terve. I. 374 ● -i ipar. I. 242, II. 175 ● -i iskolák. I. 374, 390, II. 130, 582, 583, 585 ● -i Jagelló-kongreszszus, 1494., I. 202, III. 80 ● -i kereskedők. I. 372, 373, 422, II. 58, 389, 478 ● -i krónikák. I. 189, 273, 359, 390—391 III. 101. ● -i krónikások, ld. Hain Gáspár, Sperfogel Konrád ● -i lelkészek, ld. Hermann János, Ribini János, Sylvester János.
— — és a Confessio Pentapolitana, 1549., I. 261.
—i működése Dayka Gábornak, II. 583, 607 ● -i nyomda veszedelme, 1717., II. 135 ● -i polgár mint szepesszombati krónikás. I. 105 ● -i polgári élet. I. 126, 245 ● -i r. k. pap, ld. Ehrnsperger J. ● -iszárm., ld. Engel J. K., Henckel J., Leibitzer J. ● -i tanárok, ld. Asbóth János; Bárdossy János; C. T. C.; Dayka Gábor; Hain Gáspár; Liedemann Márton; Magda Pál; Türk Dániel ● -i tanárok ellen fegyelmi. II. 583 ● -i tanulók külföldön. I. 267 ● -i utazások, XIX. sz. II. 422—423 ● -i ünnepek, 1790., 1813—1814., II. 365, 562—563, 565 ● -i városi hatóság. I. 245.
LŐCSEY M.
— Báthori Zsófiáról. I. 352 ● Zrínyi halálról. I. 382.
LŐRINC (nádor)
— és utódai, XIII—XIV. sz. I. 100.
LŐRINCZ BÉLA
— ism. az Erdészeti Oklevéltárat. II. 44.
LŐRINCZ GYULA
— a keresztes hadjáratokról. I. 73.
LŐRINCZ PÉTER
— a kuruckorról. I. 456.
LŐRINCZE LAJOS és Benkő Loránd
— nyelvjárási bibliográfiája. III. 31.
LŐRINCZY ÉVA
— a Königsbergi Töredékről. III. 73.
LÖVŐ
— története. II. 50.
LÖWEN
—i Mária-siralom. I. 130.
LÖWENTHAL, J.
— Trieszt történetéről. II. 61.
LÖWINGER, J. L.
— győzelmi éneke, 1814., II. 564.
LÖWY MÓR
— a temesvári zsidókról. II. 77.
LUBENAU, REINHOLD
— utazásai Magyarországon, XVI. sz. I. 314.
LUBLÓ
—i vár. III. 73.
LUBOMIRSZKY TIVADAR (sztaroszta)
— és a szepesi városok, XVIII. sz. II. 63.
LUBY KÁROLY (alispán)
— akadémiai tervezete, 1791., II. 396.
LUBY, ŠT.
— a liptói registrumról. I. 113.
LUCA DEL PECCHIO (budai kereskedő)
— és Ozorai Pipo. I. 138.
LUCA, IGNAZ DE,
— Magyarország és Ausztria földrajzáról, 1791., II. 412—413.
LUCANUS
— fordítás Bessenyeinél. II. 221.
Lucerna Caesaris, 1664., I. 380.
LUCHESINI, CAESAR (porosz követ)
— jelentései a jakobinus-perről, 1794—95., II. 512.
LUCIUS (Lutius), JOHANNES
— Dalmáciáról írt műve, 1666., I. 28, 89, 107, II. 359.
LUCHAIRE, A.
— III. Ince pápáról. I. 93.

LUCKWALDT, F.
— Auszriáról az 1813-i háborúban. II. 567 ● ism. Hüffer írását 1799-ről. II. 530 ● és Hüffer, H.
— — — a campoformiói békéről. II. 529.
LUCZ
— -i hajdúk szabadságlevele, XVII. sz. I. 342.
LUDAIĆ, M.
— a pestbudai szerb céhekről. II. 55.
LUDAN-nemzetség
— szerepe, XIII—XIV. sz. I. 100.
LUDÁNYI TAMÁS (püspök)
— és Durazzói László. I. 137.
LUDEWIG
— államismereti iskolája. II. 19.
LUDWIG, H.
— Mügeln krónikájáról. I. 105.
LUGI V.
— Cillei Ulrikról. I. 165.
LUGOS
— története. I. 296, II. 76, 77 ● -i tanács és Basta, 1602., I. 308 ● -i utazás, 1770., II. 153.
LUGOSI DÖME
— Dugonics Andrásról. II. 304, 595 ● Kelemen Lászlóról. II. 627 ● a piarista drámákról. II. 228 ● a szegedi színészetről. II. 628.
LUGOSSY JÓZSEF
— ipartörténeti adaléka. I. 372 III. 97 ● nekrológja. III. 50. ● a szécsényi országgyűlésről. I. 438 ● és Szabó K., Szilágyi S.
— — szerk. TÉ. I. 5, II. 9.
LUIGI D'ARAGONA, ld. Aragonia
LUJZA ÚT, 1821., II. 474.
LUKÁCS (érsek, XII. sz.)
— levelei. I. 56, 76 ● politikai szerepe. I. 56, 76 ● -ról Mapes emlékezése. I. 50.
LUKÁCS B.
— Budai Nagy Antalról. I. 143.
LUKÁCS I.
— a kemeneshőgyészi ev. egyházról. I. 255.
LUKÁTS ISTVÁN
— a prédikátorokról, 1818., II. 580.
LUKÁCS J.
— Kónyi Jánosról. II. 226.
LUKÁCS JÓZSEF
— magyar katonai hírlapokról. III. 33.
LUKÁCS KÁROLY
— a balatoni halászatról. II. 44 ● Bél Mátyásról. II. 19—20.
LUKÁCS LAJOS (és mások)
— a magyar történetről. III. 46.
LUKÁCS LÁSZLÓ
— az erdélyi bányászatról. II. 54.
LUKÁTS MIKLÓS
— versei, 1800., II. 616.
LUKÁCS ÖDÖN
— Nyíregyháza történetéről. I. 321, 419, II. 50.
LUKÁCS SIMON, ld. Borosnyai Lukács
LUKÁCS ZSÓFIA
— a szerződéses jobbágyokról. II. 48.
LUKÁCSI KRISTÓF
— az erdélyi örményekről. I. 297. II. 124 ● a magyar őstörténet örmény adatairól. I. 33.
LUKÁCSY IMRE
— a dióss- és borsodviszlói, dunavecsei ref. egyházról. I. 255 ● Lasko reformációjáról. I. 256.
LUKÁCSY SÁNDOR
— Rákócziról a magyar irodalomban. III. 111.
LUKARIS CYRIL (pátriárka)
— és a kálvinizmus, XVII. sz. I. 347.
LUKAS
— élete c. bizánci munka. I. 26.
LUKOSICS JÓZSEF
— emlékezete. III. 50 ● középkori imatársulatokról. I. 211 ● Uski János püspökről. I. 140 ● a veszprémi egyházmegyéről, káptalanról, püspökségről. I. 17, 62, 64, II. 114. III. 30.
LUKOSICS PÁL
— a bolognai és firenzei levéltárról. I. 19 ● Drágffy János leveleiről, 1524., I. 199 ● emlékezete. III. 50. ● az esztergomi főkáptalanról. I. 205, 258 ● Janus egy leveléről. I. 185 ● Julianus barátról. I. 86 ● magyar katonákról Itáliában, XIV. sz. I. 122 ● Méliusz Péterről. I. 262 ● Schwartner Mártonról. II. 410, 591 ● Szt. László legendájáról. I. 52 ● szerk. a Zichy-okmánytár XII. k.-ét. I. 16, 205 ● XV. sz.-i pápák okleveleiről. I. 115, 142 ● XVI. sz.-i levelekről. I. 218 ● a vásárhelyi apácákról. I. 238 ● a veszprémi káptalani és püspöki levéltárakról. I. 17 ● a zsélyi Zichy-levéltárról. I. 16 ● és Pfeiffer J.
— — a veszprémi püspöki várról. I. 418, II. 114.
LUKICS DEMETER
— a szerbekről s az egyházi unióról. I. 424.
LUKINICH IMRE
— akadémiai kéziratokról. III. 44 ● Apafi temetéséről. I. 430 ● Apponyi Sándorról. III. 49 ● Balassi Bálintról. III. 89 ● Barabás Samuról. III. 49 ● Báthori Istvánról. I. 309 III. 24 ● Belgrád bevételéről, 1717., II. 74 ● Bethlen és Huszt váráról. I. 433 ● a Bethlen-család történetéről. I. 297, 354, 427 ● Bethlen-fiúk külföldi utazásáról. I. 337 ● Bethlen Elek naplójáról, 1809., II. 543 ● Bethlen Ferencről. I. 291, 335, 343—344 ● Bethlen Gáborról. I. 333, 338 ● Bethlen István támadásáról, 1636., I. 342, 344 ● Bethlen Miklósról. I. 441 ● Bezerédj árulásáról. I. 457 ● a bibliográfiairás kezdeteiről. II. 136, 138, 215—216 III. 8 ● Cserei Mihályról. I. 434 ● Dés közéletéről, XVIII. sz. II. 65 ● egy históriás énekről. III. 88 ● Erdély területi változásairól. I. 295 ● az erdélyi fejedelmi címről. I. 303 ● az erdélyi hódoltság végvárairól. I. 433 ● erdélyi kereskedő társaság tervéről, 1703., I. 434 ● az Erdélyi Történetkedvelők tört.-ről. II. 592 ● erdélyiekről tatár fogságban. I. 355 ● felsőmagyarországi céhekről. I. 371, 422 ● forráskiadványainkról jegyzéke. I. 11 ● Gergely Sámuelről. III. 50. ● Gombos F. Albinról. III. 50. ● a hadadi ütközetről, 1562., III. 93 ● Haller Jánosról. I. 430 ● a Horia-felkelésről. II. 285, 287 ● ism. Miskolczy I. Bajtay-életrajzát. II. 201.
— — Pálóczi E. írását Tóth Ferencről. II., 155.
— Kazinczy Ferencről. II. 601 ● késmárki céhekről, XVI. sz. I. 242 ● Késmárk vagyonáról, 1687., I. 418 ● kiadta Auer J. F. naplóját. I. 382.
— — Humkár A. emlékiratait. II. 544 ● a Podmaniczky-okmánytárat. I. 15.
— Komáromy Andrásról. III. 50 ● könyvtárakról a XIX. században. II. 588 ● Kővár jövedelméről, 1566., I. 303 ● a kuruc balladákról. I. 448 ● a külföldi iskolázásról. I. 267 ● a liptói vándorgyűlésről. III. 42 ● a magyar tört. bibliográfiáról. III. 11—12, 23 ● a Magyar Tört. Társulatról. III. 49 ● Marczali Henrikről. III. 50 ● Márki Sándorról. III. 50 ● Morvay Győzőről. III. 50 ● németlipcsei jelentése. III. 42 ● Pálffy Jánosról. I. 470 ● Rákóczi Ferenc peréről. I. 450, 460 ● I. Rákóczi Gy. lengyel dolgairól. I. 344 ● a Rákóczi-kérdésről a XVIII. sz.-ban. II. 94, 96—97 ● a Rákócziakról és Jakab kurlandi hg.-ről. I. 327 ● Rákócziné életéből. I. 469 ● Rédey László haláláról. I. 349 ● Rozsnyai Dávidról. I. 426 ● Somogyi Ambrusról. I. 291 ● II. Sylvester pápáról. I. 70 ● Szádeczky Lajosról. III. 51 ● a szatmári békéről. I. 451, 470, II. 67 ● Szeles Jánosról. II. 616 ● Szentkláray Jenőről. III. 52 ● szerk. a Mátyás-Emlékkönyvet. I. 172.
— — a Mohácsi Emlékkönyvet. I. 222 ● a Nagyenyedi Albumot. I. 337 ● a Rákóczi-Emlékkönyvet. I. 456.
— színműirodalmi adaléka, XVIII. sz. II. 228 ● Temesvári Jánosról. III. 88 ● Tordai Jánosról. I. 309 ● Tschernembl Erdély-történetéről. I. 292, 368 ● a Tud. Akadémia iratgyűjteményéről. I. 18.
— — tört. tud. szerepéről. I. 11.
— az utolsó Rákócziakról. I. 472, II. 97 ● a várháborúkról, XVI. sz. I. 290 ● végvárak költségeiről, XVII. sz. III. 101 ● Wesselényi Ferencről. III. 101 ● a Zrínyi-családról. III. 104 ● Zrínyi születési évéről. I. 381 ● és Köblös Z.
— — Bethlen Kata könyveiről. II. 136.
— és Kőrössy Gy.
— — a dési középfokú oktatásról. II. 129.
LUNDORP (Londorp), MICHAEL CASPAR
— kortörténeti gyűjteményei, 1619—1627., I. 362.
LUNÉVILLE
—i béke, 1801., II. 531.
LUPAŞ, IOAN
— Adamovici bécsi útjáról, 1792., II. 379 ● Barcsayról és Brancoviciről. I. 355 ● cikkgyűjteménye az erdélyi románokról. I. 82, 143, 203, 280, 302, 303, 312, 433, II. 289 ● Drágfi Bertalanról. I. 203 ● Erdély különválásáról, XVI. sz. I. 302 ● az erdélyi ort. egyházról s a vallásunióról. II. 122, 378 ● az erdélyi román parasztfelkelésről, 1784., II. 289 ● az erdélyi román sajtóról. II. 498 ● erdélyi történeti okmány-

tára. I. 308, 325, 429 ● az erdélyi vajdaságról, XII—XIII. sz. I. 82 ● az 1437-i parsztfelkelésről. I. 143 ● a Habsburg-uralom kezdetéről Erdélyben. I. 433 ● Humyadi Jánosról. I. 162 ● II. Józsefről s a román iskolákról. II. 279 ● két vizsgálatról román mozgalmak miatt, XVIII. sz. II. 123 ● László erdélyi vajdáról. I. 100—101 ● Majláth Istvánról. I. 280 ● Major Péterről. II. 497 ● Molnár Piuariu Jánosról. II. 378 ● Oláh Miklósról. I. 224—225 ● a reformációról s a román egyházról. I. 253 ● Stibor vajdáról. I. 137 ● a XVIII. sz.-végi román törekvésekről. II. 378 ● Tschernembl erdélyi történetéről. III. 102 ● Vitéz Mihályról. I. 312.
LUPAŞ, M.
— Brancovici metropolitáról. I. 355.
LUPEANU, A.
— a balázsfalvi könyvtárról. II. 205 ● és Melin, A. — — az erdélyi román sajtó kezdeteiről. II. 498.
LUPINUS, CHRISTIANUS (szász ev. lelkész, † 1612)
— krónikája. I. 324.
LUPKOVICS GYÖRGY
— a rendi országgyűlésekről, 1608—1848., II. 88.
LUPŞA, ŞT.
— román egyháztörténeti munkái. I. 253, II. 124, 204.
LUPU (moldvai vajda)
— és Erdély, XVII. sz. I. 354. III. 99.
LUPU, N.
— a Supplex Libellusról. II. 379.
LUSCHIN, A. v.
— a Habsburg-birodalomról. II. 80, 85, 180, III. 34 ● Herberstein Zsigmondról. I. 274.
LUSTKANDL, WENZEL
— és Deák F. vitája. I. 283 ● a jozefinizmusról. II. 243 ● az osztrák közjogról. II. 81.
LUSTRIER
— levelei Konstantinápolyból. I. 315.
Luxus in ... Mariae Ludovicae nuptias, 1810., II. 552.
LUTFI (pasa)
— török tört. szövege, XVI. sz. I. 197, 231.
LUTHER MÁRTON
— és Cordatus. I. 220 ● és Dévai Bíró M. I. 260 ● és ev. egyházi ének. II. 142 ● katolikus iratban, 1817., II. 573 ● és Magyarország. I. 219, 250 ● és Mária királyné. I. 219 ● és Scheurl Kristóf. II. 337.
LUTIUS, JOH., ld. Lucius
LUTSCH, JOHANNES (szebeni királybíró)
— diáriuma, XVII. sz. I. 350.
LUTTOR FERENC
— Mária Terézia haláláról. II. 269.
LUTZ, A.
— a belgrádi csatáról, 1717., II. 74 ● a német telepítésekről. II. 33.
LUX GY.
— Dobsináról. II. 31.
LUX KÁLMÁN
— a budai várpalotáról. I. 186, ● ism. Dercsényi Visegrád-könyvét. III. 79 ● és Ernyei J. — — Visegrádról. I. 186.
LUXEMBURG
— és az erdélyi szászok. I. 84.
LUXEMBURG-család
—i Zsigmond, ld. Zsigmond ● mint cseh és német dinasztia. I. 101, 128.
LUYNES HG.
— emlékiratai Rákócziról. I. 444.
LUZSÉNSZKY SÁMUEL
— uradalmi utasítása, 1667., I. 377.
LÜBECK
—i apát: Arnold. I. 50.
LÜBECK JÁNOS KÁROLY (orvos, † 1814)
— borkezelési könyve. II. 436—437 ● gazdasági lexikona, 1812., II. 431 ● az indigóról 1804., II. 466 ● az ipari növényekről. II. 435 ● a mezőgazdaságról. II. 431 ● mint lapszerkesztő. II. 408 ● a természettudományi irodalomról, 1802., II. 598 ● a visnyói paláról. II. 457.
LÜKŐ BÉLA
— a görgői ref. egyházról. I. 255.
LÜNIG, JO. CHRIST.
— *Literae procerum*, 1712., I. 393, 446.
LÜTTICH
—i politikai mozgalmak, 1790., II. 301.
LÜTTICH, R.
— a magyar kalandozásokról. I. 40.
LÜTZOW
— a huszita háborúkról. I. 141.
LYCZEI JÁNOS (plébános)
— *Iter oeconomicum* c. munkája, 1707., I. 420, II. 39.
LYKA KÁROLY
— a XIX. századi magyar művészetről. II. 628—629.
LYON
—i kereskedő: J.-C. Flachat. II. 23.
LYSIMACHUS, STANISLAUS (költött név)
— 1683-i röpiratban. I. 400.

M.
— üdvözlő irata, 1814., II. 565.
M. (Br.), ld. Mednyánszky Alajos
M. H.
— vitairata, 1783., II. 275.
M. H., ld. Marczali Henrik
M. M.
— irata, 1782., II. 272.
M. S.
— cikke az akácról, 1804., II. 437.
M—Y
— végbeliek tartásáról, 1635., III. 101.
MAASBURG, M. F. v.
— a bécsi bíráskodásról. II. 194.
MAASS, FERDINAND
— a jozefinizmusról. II. 202, III. 120.
MACARTNEY, C. A.
— Árpád-kori kútfőtanulmányai. I. 43, III. 60 ● Dlugoszról. I. 149 ● a IX. sz.-i magyarokról. I. 25, 33 ● a Pascua Romanorumról. I. 44.
MACCARI
— Giannino di Guccioról. I. 122.
MACCHIAVELLI
— és Zrínyi művei. I. 380.
MACEDÓNIAI LÁSZLÓ (püspök)
— nürnbergi követsége, 1522., I. 222.
MACEK, JOSEF
— a budapesti történészkongresszusról. III. 46 ● a csehszlovák történettudományról. III. 55, 73, 77 ● a huszita mozgalmakról. III. 73 ● II. Józsefről. III. 122.
MACHALICZKY
— a nápolyi forradalomról, 1821., II. 571.
MACK (tábornok)
— és az 1805-i hadjárat. II. 538—539.
MACREA, MIHAIL és DAICOVICIU, C.
— dáciai könyvészete. III. 25.
MACUREK, JOSEF
— budapesti bohemicákról. III. 55 ● a huszitákról. I. 142 ● a kelet-európai történetírásról. III. 35 ● lengyel történelme. I. 22 ● magyar történelme. I. 22 ● történetírásunk cseh vonatkozásairól. I. 22.
MACSINJAIN MIKLÓS (püspök)
— magyarországi követsége. I. 184.
MACSÓ
—i bánok, ld. Lévai Cseh Péter, Maróthy János alatt is. I. 97, 137—138, III. 68 ● -i bánság. I. 97.
MÁD
—i jobbágyok, utasítások. I. 370 ● -i szőlőtermelés, 1749., II. 41.
MADÁCH-család
— levéltára. II. 511.
MADÁCH GÁSPÁR
— versei, XVII. sz. III. 103.
MADÁCH SÁNDOR (ügyvéd)
— iratai a jakobinus-perről. II. 511.
MADÁCSY L.
— Mikes Kelemenről. I. 442.
MADAGASZKÁR
— és Benyovszky. II. 155.
MADÁR M.
— a felpéczi ev. egyházról. I. 255.
MADARÁSZ FLÓRIS
— Verseghy Ferencről. II. 605.
MADARÁSZ JÓZSEF (pápai r. k. lelkész)
— följegyzései, 1809., II. 545.
MADARI ISTVÁN
— kereskedelmi számtana, 1783., II. 258.
MÁDÉFALVA
—i székely veszedelem, 1764., II. 148, 185. III. 120.
MADRID
—i császári követ, F. E. Pötting. I. 385.
MADZSAR IMRE
— a budai jezsuita akadémiáról. II. 132 ● az elemi oktatásról fővárosunkban. I. 417, II. 128 ● emlékezete. III. 50 ● Ernuszt Jánosról. I. 173 ● Forgách Ferencről. I. 226 ● a Gellért- és Imre-legendákról.

I. 51 ● a II. Géza-kori névtelenről. I. 43 ● a hun krónika szerzőjéről. I. 87 ● huszárokról Zimonynál, 1788., II. 296 ● ism. Koszó J. Fessler-könyvét. II. 593.
— — Révész I. munkáját Bod Péterről. II. 215.
— a Kaplony-nemzetségről. III. 43 ● kiadta Farádi Vörös I. emlékezéseit. II. 234, 341, 400 ● Mügeln Henrikről. I. 105 ● szemelvényei a Képes Krónikából. I. 104 ● Szt. István törvényeiről. I. 52 ● a Vetési-családról és Kaplony-nemzetségről. III. 43 ● a „Vitam et sanguinem"-ről. II. 100 ● Vörös Antalról. II. 279 ● Závodszky Leventéről. III. 52.

MÁRZ, J.
— II. József telepítési politikájáról. II. 247.

MAGARAŠEVIĆ, G. (tanár)
— mint szerb lapszerkesztő, 1825., II. 499.

MAGARAŠEVIĆ, G.
— Nenadović metropolitáról. II. 126 ● a szerb iskolázásról. II. 127.

MAGASHÁZY ANTAL
— a jakobinusokról. III. 125.

MAGASY ANTAL
— XIX. sz. eleji kéziratokról. II. 298.

Magazin der Kunst und Litteratur. II. 409.

Magazin für die Bergbaukunde. II. 242, 409.

Magazin für die Geographie. II. 409.

Magazin für Geschichte . . . der öst. Monarchie. II. 409.

MAGDA PÁL
— cikke a nyelvújításról, 1825., II. 618 ● statisztika munkája, 1819., II. 410, 446, 476.

MAGDEBURG
—i érsekség és a szlávok, X. sz. I. 68 ● -i fogságban Trenk Fr. II. 328 ● -i utazás, Berzeviczy G. II. 469 ● -i és zsolnai jogkönyv, XIV. sz. I. 126.

MAGDICS ISTVÁN
— ráckevei okmánytára. I. 14, II. 55.

MAGGIOROTTI, L. A.
— olasz katonai építészekről. I. 288 ● és Banfi, Fl.
— — Buda és Pest erődítményeiről. I. 410 ● Győr váráról. I. 288 ● Pietro Feraboscóról. I. 288 ● Temesvárról, Lippáról. I. 288.

MAGHI JÁNOS
— formulárium, XV. sz. I. 171.

MAGIN, JÁN BALTAZÁR
— *Murices* c. vitairata, 1728., II. 79, 92.

MAGNA HUNGARIA
— mint a magyar őshaza neve. I. 24.

Mágnes, 1823., II. 577.

MAGNUSSOHN, ERNST
— juhtenyésztési cikke, 1820., II. 440.

A magyar anyáknak, 1790., II. 372.

MAGYAR BALÁZS, ld. Szalkai

MAGYAR BÁLINT
— a magyar színészetről. II. 627.

MAGYAR BÁLINT (kapitány)
— élete, XVI. sz. III. 92.

MAGYAR DÁNIEL (● Szeitz Leo)
— klerikális rőpirata, 1790., II. 333—334, 338—339

Magyar és Erdély-ország, 1791., (Szeitz Leó) II. 412.

Magyar grammatika, 1795., II. 617.

MAGYAR GY.
— Mátyás királyról. I. 172.

A magyar hazának anyai szózattya, 1790. (Verseghy F.), II. 317—318.

Magyar Hírmondó
— adatai, irodalma. II. 239, 339, 404. III. 122. ● egykorú hírei. II. 213, 444, 474 ● szerk.: Révai Miklós. II. 224.

A magyar jakobinusok emlékezete, 1919., II. 319, 515.

A magyar keresztyénséghez, 1791., II. 334.

A magyar korona országainak gyáripara, 1898., II. 175, 465.

Magyar költészet Bocskaytól Rákócziig. III. 103, 107, 112.

Magyar Könyv-ház, ld. Molnár K. János. II. 199, 224, 241, 309, 340, 406.

Magyar Kurir, 1786—1834., II. 239, 339, 404, 405 ● a nemzeti nyelvről. II. 356 ● és a *Magyar Hírmondó*. II. 404 ● pályatétele. II. 489 ● és a *Staatsanzeigen*. II. 340 ● szerk.: Decsy Sámuel. II. 356, 555 ● történetéhez. II. 556.

Magyar? Légy igaz . . ., 1807. (Kiss József), II. 490.

Magyar—lengyel krónika. I. 42, 47.

Magyar literaturát illető levél, 1796., II. 617.

Magyar Merkurius. II. 239.

Magyar Musa (Bécsi). II. 241, 305, 605.

Magyar Museum, 1788—1792., II. 241, 340, 600, 603 ● alapítása. II. 302. ● és Baróti Szabó I. 224. ● és Bessenyei. II. 221 ● és Verseghy. II. 605.

A Magyar Nyelvmívelő Társaság . . . első darabja, 1796. II. 589.

A magyar nyelvnek . . . szükséges voltát tárgyaló . . . elmélkedések, 1790. (Gáti I.—Vedres I.), II. 356.

A magyar nyelvről, 1806., II. 489.

Magyar ország gyülésének jegyző könyve, 1812., II. 559.

Magyar Országgyülési Emlékek. I. 4, 232.

Magyar ország gyülésének jegyzőkönyve, 1808., II. 541—542.

A magyar ország-gyülési végzéseknek egyik darabja, 1790., II. 326.

A Magyar Országi Hadakozás, 1817., II. 559.

Magyar öröm, 1782., II. 272.

MAGYAR ŠIMEON
— és a jozefinista iskolaügy. II. 280.

A Magyar Történész Kongresszus, 1953., III. 46.

A magyar történeteknek . . . rajzolattya, 1792. (Laczkovics János), III. 123.

Magyar Történeti Bibliográfia. II. 399.

Magyar Törvénytár, ld. *Corpus Iuris*

Magyar Ujság, 1796., II. 407.

Magyar világ, 1790. (Darvas Ferenc) II. 295, 348.

MAGYARBÓLY
—i ev. egyház története. I. 256.

MAGYARCSANÁD
— népessége, XVIII. sz. II. 247.

MAGYAREGREGY
— összeírása, 1658., I. 326.

MAGYARGENCS
—i ev. egyház története. I. 255.

MAGYARI ISTVÁN (ev. lelkész)
— a romiás okairól, 1602., I. 263, 313, 360.

MAGYARY JÁNOS (piarista)
— verse az insurgensekhez, 1809., II. 550.

MAGYARY KÁROLY
— Borsos Tamásról. I. 330 ● Kemény Jánosról. I. 347 ● regestái Alsó-Fehérből. I. 12.

MAGYARY SZULPIC
— Esztergomról, XIII. sz. III. 69 ● Rév-Komárom történetéről. I. 418, II. 64.

MAGYARY-KÓSSA GYULA (ld. Kóssa alatt is)
— állatorvosi könyvészete. II. 140 III. 31. ● az 1710-i pestisről. I. 470 ● magyar orvosi emlékekről. II. 97, 133 ● olasz egyetemek magyar tanulóiról. II. 132 ● Weszprémi Istvánról. II. 217.

MAGYARIGEN
— és Bod Péter. II. 215.

Magyarisirung der Slaven, 1821. (Kollár János), II. 492.

A Magyarország gyülésiben . . . tartatott beszéd, 1791. (Laczkovics János, Martinoviczs Ignác), II. 322—323.

A magyarországi méhtartás, 1782., 1795., (Veszelszki Antal.) II. 252, 441.

MAGYARORSZÁGI MIHÁLY († 1444)
— prédikációi. I. 180.

MAGYARORSZÁGI PÁL (XVIII. sz.)
— munkája. I. 65.

A magyarországi reformátorok . . . kátéja, 1794., II. 508)

A magyarországi szent koronának . . . le-hozatásáról, 1790., II. 348.

MAGYAROSI ISTVÁN
— a zilahi ref. egyházról. I. 257.

MAGYARÓVÁR
— fölszerelése, 1621., I. 367 ● reformációja. I. 261 ● -i gazdasági tanintézet, 1818., II. 408, 447, 586 ● -i gimnázium története. II. 130 ● -i harmincad, 1621., I. 372 ● -i uradalom, XIX. sz. II. 441, 448.
— — jószágigazgatója: Wittmann A. II. 408, 441 ● ügyésze: Torkos Kristóf. II. 342.
—i utazás, 1824., II. 422.

MAGYARRÉGEN
—i ref. egyház története. I. 256.

MAHMUD (pasa)
— portyázásai, 1458., I. 150.

MÄHREN, ld. Morvaország

MAI
— *Spicilegium* c. munkája. I. 183.

A mai vitéz magyarokról, 1793., II. 504.

MAILÁTH, ld. Majláth

MAILLARD, SEBASTIAN
— a cementekről, 1810., II. 468 ● a hajózható csatornákról, 1817., II. 475.

MAILLARD (tábornok)
— jelentése, 1805., II. 539.

MAIN, A.
— Zsigmond császárról. I. 136.

MAINE, ld. Du Maine

MAINTENON, madame
— levelei. I. 443—444.
MAINZ
— és a magyarországi kereskedelem. I. 71, 128 ● -i érsek, gr. Schönborn L. F. II. 34 ● -i kereskedő: Windecke-család. I. 110 ● tanácsosok, ld. Reiffenberg; K. Risbeck.
MAIOR, P., ld. Major
MAIRE, F. F. (mérnök)
— az osztrák kereskedésről, 1786., II. 257.
MAIZNER JÁNOS
— a kolozsvári orvosi intézetről. II. 378 ● orvosi könyvészete. III. 31.
MAJER FIDÉL
— kiadta Forgách Ferenc történetét. I. 226.
Der Majestätsprozess, 1795. (Berzeviczy Gergely), II. 509.
MAJLÁD (Majlád, Mailath) ISTVÁN
— erdélyi mozgalma, XVI. sz. I. 280—282. III. 91.
MAJLÁTH BÉLA
— adalékai a RMK-hoz. III. 19 ● Budapest történetének irodalmáról. I. 9, 229 III. 27 ● Debrentei Tamásról, 1492., III. 80 ● Gallo Caesar követségéről, 1605., I. 320 ● hadtörténeti emlékekről. III. 58 ● hajdúk békítéséről Inánchon, 1607., I. 329 ● a kalandosokról. I. 221 ● kalauza a tört. kiállításról. I. 406 ● a kassai gyűlésről, 1683., I. 401, III. 108 ● kassai jelentése. III. 41 ● a kir. könyvekről. I. 112 ● Liptó megye családjairól. III. 73 ● a Liptó megyei levéltári anyagról. III. 42 ● Liptóújvárról. III. 73 ● Majlád Istvánról. I. 280, III. 91 ● nekrológja. III. 50 ● a Soós-család iratairól. I. 15—16 ● svédországi követségről, 1705., I. 469 ● Szentmiklósi Pongrácról. I. 165 ● a szőnyi békéről, 1642., I. 364, 369 ● Telegdi M. katekizmusáról, 1562., I. 264 ● a történelmi kiállításról. I. 410 ● Zrínyi könyvtáráról. I. 380.
— — vőttaui ereklyéiről. I. 380.
MAJLÁTH GYÖRGY (jogügyigazgató, majd személynök)
— jelentése, 1806., II. 540 ● mint alsó táblai elnök, 1811., II. 562.
MAJLÁTH ISTVÁN, ld. Majlád
MAJLÁTH JÁNOS GR.
— az osztrák birodalom történetéről. I. 376, II. 539.
MAJLÁT JOLÁN
— Nagykőrösről. I. 235, 247 ● a török hódításról. I. 235 ● és Márkus István ● Nagykőrösről, XVIII. sz. I. 419, II. 51.
MAJLÁTH JÓZSEF GR. (alkancellár)
— büntetőjogi javaslatai, 1791., II. 383—384 ● főispáni beiktatása, 1790., II. 346 ● mint fiumei kormányzó. II. 197.
MÁJNA
—i frank (német) telepesek, XVIII. sz. II. 35.
MAJOR ERVIN
— ism. Pálóczi Horváth énekeit. III. 126 ● Kisfaludy Sándorról. II. 612 ● Verseghy Ferencről. II. 605.
MAJOR GÁBOR (mérnök)
— számvetési könyve, 1788., II. 258.
MAJOR GERGELY (unitus püspök)
— szerepe, iratai. II. 205.
MAJOR JENŐ
— Sopron nevéről, topográfiájáról. III. 68.
MAJOR KÁROLY
— az ezópi mesefrásról. II. 305.
MAJOR L. K.
— a béli ref. egyházról. I. 255.
MAJOR PÁL
— irodalomtört. kisérlete. III. 8
MAJOR (Maior) PÉTER
— adatai, iratai; róla irodalom. II. 497 ● gazdasági iratot fordít. II. 468 ● és a román nemzeti fejlődés. II. 495.
MAJOROS BÉLA
— Fazekas Mihályról. II. 623.
MAJTÉNY
—i fegyverletétel. I. 470.
MAJTHÉNYI BR.-család
— levéltára. I. 15.
MAKAI Á.
— Townson felvidéki utazásáról. II. 425.
MAKAY DEZSŐ
— a Csanád-nemzetségről. III. 65.
MAKAY SÁNDOR
— a reformáció történetéről. I. 258.
MAKKAI DOMOKOS
— Bethlen G. lippai adományleveléről. I. 334 ● Pápai Páriz Ferencről. III. 110.
MAKKAI ERNŐ
— Bethlen Gáborról. I. 336.
MAKKAI ERNŐ
— Pósaházi Jánosról. I. 354, 390 ● Sípos Pálról. II. 598, 601.
MAKKAI LÁSZLÓ
— Csallóköz településéről. I. 81 ● a Császár Péter-mozgalomról. III. 102 ● Dávid Ferencről. III. 93 ● az egyetemi tankönyv vitájáról. III. 46 ● Erdély történetéről. I. 35, 295, II. 29 ● Észak-Erdély nemzetiségi viszonyairól. I. 296 ● honfoglaló nemzetségekről Erdélyben. I. 34 ● ism. Klaniczay Zrínyi-kiadását. III. 103 ● Kosáry bibliográfiáját. III. 22. ● Kemény Jánosról. I. 355 ● kiadta Redmeczi T. János iratát. I. 331 ● Kolozsvár középkori társadalmáról. I. 127 ● a milkói püspökségről. I. 94 ● a magyar puritánusokról. III. 98 ● Nógrád megyéről. III. 67 ● I. Rákóczi Gy. birtokairól. III. 83, 93.
— — tűzségéről. III. 98.
— segitsége e munkához. II. 5. ● Szolnok-Doboka magyarságáról. I. 296—297 ● Tolnai Dali Jánosról. III. 98 ● és Fekete Nagy A.
— — román vonatk. iratkiadása. I. 82 ● a románokról a középkori oklevelekben. I. 82.
— és Cs. Szabó L.
— — szerk.: *Erdély öröksége*. I. 291, 323, II. 17.
MAKKAI SÁNDOR
— a prot. egyháztörténetírásról. III. 85.
MAKARIOS (metropolita)
— betoldásai Sphranes szövegében. III. 74.
MAKÓ
— építészete. II. 629 ● leirásai. II. 51, 455 ● története. I. 14, II. 51 ● -i gimnázium iratgyűjteménye. III. 80 ● -i ref. egyház, II. 51 ● -i ref. lelkészek, ld. Szikszay Benjámin, Szikszay György. II. 578, 580 ● -i zselléresedés, XIX. sz. II. 455.
MAKÓ PÁL (jezsuita, egyet. tanár)
— egyetemi beszéde, 1777., II. 210 ● szerepe a Ratio Educationis körül. II. 208 ● és a tanulmányi bizottság, 1791., II. 395.
MAKOLDI S.
— Bojthi Veres Gáspárról. I. 330.
MAKRAI BENEDEK (magister)
— egyetemi szerepe, XIV—XV. sz. I. 132. III. 72.
MAKSAY FERENC
— az erdélyi szászok településéről. I. 84 ● Érendréd népességéről. I. 296, II. 38 ● ism. a helyismereti könyvészetet. III. 26 ● a néprajz és településtörténet kapcsolatáról. III. 52 ● a Rákóczi-szabadságharc levéltáráról. III. 113 ● Szatmár megyéről a középkorban. I. 80 ● szerepe a Ráday-iratkiadásban. III. 113.
MALAGOLA, C.
— velencei adatokról a Rákóczi-korhoz. III. 113.
MALASPINA, GERMANICO
— nunciusi jelentései. I. 315.
MALAXOS, MANUEL
— görög krónika-átdolgozása, XVI. sz. I. 152.
MALBEZ, CHEVALIER DE
— az 1743-i hadjáratról. II. 104.
MALCHER, F. X.
— Albert szász—teschení hg.-ről. II. 181.
MALCLÉS, L. N.
— bibliográfiai kézikönyvei. III. 13, 15, 39.
Der . . . malcontente Fürst Ragoczy, 1704. (Zwanzig). I. 444.
MALECZYNSKA, EWA
— huszita-kori nemzetiségi jelszavakról. III. 74.
MALET DE GRAVILLE, L.
— életrajzának magyar vonatkozásai. I. 179.
MALICS D.
— a csornai prépostságról. I. 63.
MALLER SÁNDOR
— Ossianról Magyarországon. II. 599 ● és Masterman, N.
— — Szepsi Csomborról. I. 359.
MÁLLY FERENC
— Benyák Bernátról. II. 227 ● Petrarcáról és Kisfaludyról. II. 612.
MALLYÓ JÓZSEF (alesperes)
— élete, naplója, XVIII. sz. III. 122.
MÁLNÁSI E.
— Nagy Lajos lengyel uralkodásáról. I. 120.
MÁLNÁSI ÖDÖN
— Csáky Imre bíborosról. II. 68, 114 ● Hajdúszoboszló történetéről. II. 52 ● Hellebronth Jánosról. I. 457 ● a Pálffy-levéltárról. I. 15, 238 ● Pálffy János nádorról. I. 457, 470, II. 68 ● és Bunyitay V.
— — a váradi püspökökről. II. 115, 188.

MALONYAY BR.-család
— levéltára. I. 15.
MALOTSAY FERENC
— mint marcali tisztartó. II. 449.
MÁLTÁS GY.
— az Anjou-kori hitbérről. III. 70.
MALUZSINA
—i réz. II. 459.
MALUSEV, V. I.
— Báthori István orosz háborúiról. III. 94.
MALVEZZI RÓBERT GR.
— budai jelentései, 1686., I. 408.
MALVEZZI JÁNOS
— elfogatása, 1551., III. 93 ● konstantinápolyi követsége, 1547., I. 287
MÁLYUSZ ELEMÉR
— Boldog Margitról. I. 88 ● a devotio modernáról. I. 211 ● az Eckhart-vitáról. I. 58 ● az egyházi tizedről. III. 71 ● az etnikai viszonyokról Mohács előtt. I. 155, 240 ● az 1498 : 41. tc.-ről. I. 206 ● a főkegyúri jogról. I. 140 ● a helytörténeti kutatásról. II. 37 ● ism. Fraknói Martinovics-könyvét. II. 515—516.
— — Horváth Ö. Bredeczky-életrajzát. II. 416, 580 ● Isbert könyvét a német telepesekről. II. 34.
— a jakobinus-mozgalomról. I. 512, 516 ● a jezsuiták-ról, XVIII. sz. II. 203 ● a karizmatikus királyságról. I. 69 ● Kaunitzról. II. 485 ● a konstanzi zsinatról. I. 140 ● a köznemesség kialakulásáról. I. 96 ● II. Lajos leveleiről, 1526., I. 222 ● a magyar államról a középkor végén. I. 173 ● a magyar társadalomról a Hunyadi-korban. I. 154, 206 ● a magyarországi polgárságról a XVIII. sz. végén. II. 261, 322, 352, 354, 388, 481 ● Mátyás királyról. I. 172 ● megjegyzései az iskolatörténetekről. II. 129 ● a mezővárosi fejlődésről. III. 71 ● a Nádasdy-levéltár iratairól. I. 232 ● nemzetiségi politikáról a középkorban. I. 82 ● a népiségtörténetről. II. 37 ● az operátumok értékeléséről. II. 381 ● pálos oklevelekről. I. 17 ● a pálos-rendről a középkor végén. I. 61, 211 ● a parasztháború okairól. I. 206 ● a polgárság történetéről Magyarországon. II. 62, 179, 481 ● a Rákóczi-kor társadalmáról. I. 458, 465 ● a reformkor nemzedékéről. II. 381 ● a renaissance és barokk kérdéséről. II. 27 ● Sándor Lipót nádor iratairól. II. 344, 345, 352, 360, 362, 366, 370, 381, 484, 506, 509, 512, 516 ● szerk.: *Erdély és népei*. I. 81 ● Thuróczy Jánosról. I. 147 ● Toldiról s a Toldi-mondáról. I. 132 ● Turóc megye kialakulásáról. I. 80 ● társadalmi viszonyokról, 1387—1526., I. 143, 154, 206 ● a türelmi rendeletről. II. 118—119, 201, 203, 271—272, 276, 278 ● városi életről a középkorban. I. 156 ● Wertheimer Edéről. III. 52 ● Zsigmond-kori oklevéltára. III. 70.
MANARDUS JÁNOS (humanista orvos)
— levelei, XVI. sz. I. 217.
MANASSES, KONSTANTINOS
— beszéde Mánuel hadjáratairól, XII. sz. I. 50.
Manch Hermaeon, ld. *Politisch-kirchliches*
MANCIULEA, ŞT.
— a balázsfalvi könyvtárról. II. 205.
MÁND
—i ref. egyház története. I. 256.
MANDELLÓ GYULA
— közgazdasági lexikona. I. 8. III 29.
MÁNDI MÁRTON, ld. Márton István
MÁNDI SZABÓ, ld. Szabó Miklós
MANDICH ANTAL (püspök)
— országgyűlési naplói, 1790—1792., II. 342, 502.
MANDL BERNÁT
— a magyar zsidók tanügyeiről, XVIII. sz. II. 278 ● magyar—zsidó oklevéltára. I. 17.
MANDL, B.
— az utolsó Przemyslidákról. I. 101.
MANGOLD LAJOS
— bibliográfiája a kalandozásokról. I. 40.
— — az Árpád-korról. I. 57, III. 24 ● a Hunyadiak koráról. I. 161, 175. III. 30. ● a magyar hadtörténetéről. III. 30.
— ism. az évi történetirodalmat. I. 9. 10, III. ● 22, 23.
— — Krones munkáját Ausztriáról. II. 484.
— magyar eredetű francia huszárságról. I. 471 ● magyar történelme. I. 9 III. 22 ● nekrológja. III. 50.
Manifeste des Mécontents, 1705., I. 445.
Manifeste du prince Rákóczy, 1708., I. 445.
Manifesztum, 1809., II. 546.
MANITIUS
— az ágostai csatáról, 955., I. 40.
Der Mann ohne Vorurtheil, 1766., II. 157.
MANNAGETTA JÁNOS GYÖRGY (lovag, tanácsos)
— szerepe a Pragmatica sanctio körül, 1723., II. 82—83.
MANOWSKI, B.
— a tatárjárás kisebb forrásairól. I. 89.
MANSFELD, ERNEST DE (hadvezér)
— és Bethlen Gábor. I. 339 ● hadában Sydnam-Poyntz. I. 363.
MANSFELD, KÁROLY HG.
— szerepe a 15 éves háborúban. I. 315.
MANSI
— a pannonhalmi oklevélről. I. 54 ● II. Pius beszédeiről. I. 159.
MANTEGNA
— és Janus Pannonius. I. 185. III. 78.
MANTEUFFEL, T.
— a lengyel feudalizmusról. III. 62.
MANTOVA (Mantua)
— a francia háborúkban, 1797., 1799., II. 524—525, 529 ● -i kongresszus, 1459., I. 175—176 ● -i követség Budán, 1395., I. 137 ● -i levéltár. I. 19, 171, 203.
MANTSKOVIT BÁLINT
— és a vizsolyi biblia nyomtatása. I. 263.
Manuale der Kriegs-Artikeln, 1742., II. 101.
MÁNUEL (bizánci császár), ld. Komnenos
MANUTIUS, ALDUS (velencei humanista)
— magyar kapcsolatai. I. 216.
MÁNYOKI ÁDÁM
— festészete, élete. I. 423, 436, III. 114.
MANZADOR PIUS (erdélyi püspök)
— élete, iratai, XVIII. sz. II. 201.
MAPES, (Gualterius) WALTER (angol szerző, XII. sz.)
— Lukács érsekről. I. 50, 66, 76.
Már kétségbe esett magyar hazánknak, 1764., II. 190.
MARBOT (francia tábornok)
— emlékiratai. II. 539.
MARCAL
—i uradalom leírása, 1822., II. 449.
MARCALI MIKLÓS
— kiegyezése Garaival, 1403., I. 137.
MARCELLUS
— mint a Margit-legenda szerzője. I. 88.
MARCHE, OLIVIER DE LA (burgundi lovag)
— emlékirata Miksa hadjáratáról, 1490., I. 194.
MARCHER, F. A.
— megjegyzései a bányákról, 1811., II. 466.
MARCHESI, C.
— Bartolommeo della Fonte-ről. I. 169.
MARCHIAI JAKAB (ferences vikárius)
— inkvizíciója Magyarországon, XV. sz. I. 106, 142, 160.
MARCHFELD, ld. Morvamező
MARCKS, E. és Thüller, A. v.
— a politika mestereiről. II. 570.
MARCO D'AVIANO
— szerepe a visszafoglaló háborúban. I. 409. III. 108.
MARCO DA SALICETO
— mint III. András nevelője. I. 102.
MARCZALI HENRIK(= M. H.)
— az ágostai csatáról. III. 60 ● alkotmánytervekről, 1790., II. 320 ● Anonymusról. I. 44 ● Árpád-kori külföldi emlékekről. I. 50, 53, 87 ● Árpád-kori kútfőinkről. I. 42 az Árpádokról és Dalmáciáról. I. 74 III. 62 ● Berzevíczy Gergelyről. II. 311, 547 ● Bezerédy Zsigmondról. III. 105 ● a Botond-mondáról. I. 41 ● Dalmácia magyar kapcsolatairól. III. 62 ● emlékezete. III. 50 ● Erdély történetéről. I. 294 ● az erdélyi szászokról. II. 301 ● az 1790/91-i országgyűlésről. II. 311—313, 317—318, 320, 343—344, 347, 349, 351—354, 362, 372, 380, 451, 469 ● Gvadányi Józsefről. II. 374 ● a francia forradalom hatásáról. II. 344 ● hadi élelmezésről, 1788., II. 296 ● a Horia-felkelésről. II. 288 ● Horváth Mihályról. III. 50 ● ism. Bernatzik cikkét a Pragmatica sanctióról. II. 82.
— — Finászy munkáját a XVIII. századi közoktatásról. II. 127, 207 ● Kont bibliográfiáját. III. 21 ● Ranke munkáját a szerbekről. II. 541 ● Zieglauer könyvét a szászokról. II. 301, 377.
— II. József terjeszkedési terveiről. II. 295 ● közleményei a párizsi könyvtárból. I. 160 ● külföldi levéltárakról. III. 44 ● a londoni történészkongresszusról. III. 47 ● magyar alkotmánytörténete. I. 58 ● a magyar nép eredetéről. III. 57 ● Magyarország adórendszeréről, 1780., II. 293 ● Magyarország történetéről. I. 20.

— — az Árpád-korban. I. 56—57. III. 62 ● a XVIII. században. II. 26, 67, 82, 91—92, 100, 385 398, 483 ● a XIX. században. II. 398, 483, 553, 556.
— Magyarországról II. József korában. II. 26, 32, 36, 42, 44, 47—48, 86—88, 113, 159, 169, 182, 189, 191, 244—247, 253—254, 257—262, 270—271, 276, 281, 283—284, 288, 290, 292—293, 295, 301 ● magyarországi birtokviszonyokról, XVIII. sz. I. 417, II. 41 ● Mária Teréziáról. II. 26, 99, 159 ● a Mária Terézia-rendről. II. 184 ● marosvásárhelyi jelentése. III. 42 ● Martinovicsékről. II. 514 ● a Mátyás-kori alkotmányról. I. 174 ● Nándorfehérvár visszafoglalásáról, 1717., II. 74 ● az osztrák örökösödési háborúról. III. 118 ● Pálffy Miklós memorandumáról, 1758., II. 157 porosz—magyar kapcsolatokról, 1789., II. 301 ● a Pragmatica sanctióról. II. 84 ● Rákóczi viszonyáról a néphez. I. 458 ● a Rákóczi-kor gazdasági viszonyairól. I. 464 ● regesztái külföldi levéltárakból. I. 19, 341, 380, 385, 401, 429, 469, III. 113 ● Salamon Ferencről. III 51. ● Széchenyi Ferenc utazásairól. II. 237 ● Széchenyi Istvánról. II. 430 ● a székelyek eredetéről. III. 67. ● szerk.: MTKK. I. 4, II. 9, 83, 272 ● a tatárjárásról. I. 87, 89 ● XVIII. sz.-i történetirodalmunkról. II. 136 ● Zách Felicián ról. I. 119 ● Zichy Károlyról, 1809., II. 560 ● a zsidókról II. József korában. II. 261.

MÁRCZFALVA
—i prépostság, monostor. I. 64, III. 64.

MARCZIBÁNYI ISTVÁN
— pályadíjának első kiosztása, 1817., II. 597, 618, 621.

MARCZINKÓ FERENC
— Bertrandon de la Brocquiére-ről. I. 110 ● középkori francia utazókról. I. 47, 49, 110, 195.

MARENGÓ
—i csata. II. 525. 531.

MÁRER ERZSÉBET és Tettamanti Béla
— mutatója a *Magyar Pedagógiá*hoz. III. 31.

MARET (Duc de Bassano)
— és Batsányi. II. 556 ● irodája, 1809., II. 546.

MARETICH (vezérőrnagy)
— a győri csatáról. II. 544.

MARGALITS EDE
— délszláv népballadákról. I. 160 ● horvát tört. repertóriuma. I. 9, 33, 36, 41, 72, 74, 93—94, 103, 203, 227, 239 III. 35 ● Karnarutićról és a Zrinyiászról. I. 379 ● Kercselich Á. Boldizsárról. II. 150 ● Pethő Gergelyről. III. 100 ● szerb tört. repertóriuma. I. 9 II. 125, 206, 360, 487 ● Zrínyi Miklósról. I. 381, III. 104 ● Zrínyi Péterről. I. 394.

MARGIT
— királyné (III. Béla f.). I. 76—77 ● görög császárné (III. Béla l.) I. 93 III. 66 ● Boldog (IV. Béla leánya). I. 88
— — legendája. I. 52, 65, 88, II. 213. III. 64 67

MARGIT, SKÓCIAI SZT.
— magyar kapcsolatának kérdése. III. 65.

MARGITSZIGET (Nyulak szigete)
— műemlékei. III. 54 ● -i domonkosrendi apácák. XV. sz. I. 180 ● -i premontrei prépostság. III. 64 ● -i zárda, XIII. sz. I. 88.

MARGITAY ISTVÁN
— közölte a türelmi rendeletet, 1782., II. 271—272.

MARGÓCSY JÓZSEF
— a losonci ev. egyházról. I. 256, 466.

MARGONYA
—i bizottsági jelentés. III. 43.

MÁRIA
— (nápolyi királyné, V. István lánya, XIII. sz.) I. 100 ● Anjou (magyar királyné, XIV. sz.).
— — diplomáciája. I. 136 ● elfogatása. I. 137 ● francia házassági tervei. I. 108, 123, 136 ● kereskedelmi politikája. I. 128 ● mint Nagy Lajos utóda. I. 136 ● és Monaci Lőrinc. I. 108 ● és Zsigmond. I. 136 ● Szentjóbi Szabó iratában, 1792., II .604.
— Habsburg (királyné, II. Lajos f., XVI. sz.).
— — adatai, élete. I. 220, 280 ● arcképe, III. 82 ● és Andrea da Burgo. I. 221 ● és Henckel János. I. 218—219 ● és a humanizmus. I. 218 ● és a királyválasztás, 1526., I. 280 ● menekülése, 1526., I. 279 ● a német irodalomban. I. 221 ● Németalföldön. I. 233 ● és Oláh Miklós. I. 224 ● szerepe Mohács után. I. 233, 280 ● és a vallási kérdés. I. 219.

MÁRIA ANTÓNIA (szász főhgnő, XVIII. sz.)
— és Mária Terézia levelezése. II. 157.

MÁRIA ANTÓNIA (Marie Antoinette, XVI. Lajos f.)
— kivégzése, 1793., II. 503—505 ● levelezése. II. 157, 242, 351, 353.

MÁRIA KAZIMIRA (lengyel királyné)
— és Sobieski, 1683., I. 407.

MÁRIA KRISZTINA (hgnő, XVI—XVII. sz.)
— és Carillo Alfonz. I. 308 ● kérvénye, 1618., I. 308 ● mint Báthori Zsigmond felesége. I. 311.

MÁRIA KRISZTINA (főhgnő, XVIII. sz.)
— házassága. II. 181 ● levelezése. II. 242, 351, 353.

MÁRIA LUJZA (főhgnő, Napóleon felesége)
— házassága, 1810., II. 551—552, 558, 603 ● levelezése. II. 539 ● Magyarországon, 1805., II. 539.

MÁRIA TERÉZIA (királynő, † 1780)
— adórendszere. II. 182 ● adóztatási törekvései. II, 190—191, 324 ● ált. irodalma, értékelése. II. 26, 28—29, 99—100, 158—159, 594, 613 III. 119 ● beolvasztó politikája. II. 244 ● és Bessenyei. II. 221 ● és a boszorkányperek. II. 194 ● és Brukenthal Sámuel. II. 160 ● budai palotája. II. 231 ● és a cenzúra. II. 134, 211 ● engedélye a *Magyar Hírmondó*ra. II. 239 ● és az építészet. II. 231 ● erdőrendtartása, 1769., II. 167 ● és Fiume. II. 391 ● főudvarmestere; ld. Khevenhüller ● gazdaságpolitikája. I. 172—174, 178, 259 ● és Greiner tanácsos. II. 158 ● és Grossing II. 292 ● hadiszabályai. II. 69, 101—102 ● halála. II. 194—196, 269 ● és a hétéves háború. II. 100, 183—184 ● jogszolgáltatása. II. 194 ● és II. József. II. 157—158, 242, 244, 259 ● és a katolikus egyház. II. 110, 114, 201—202, 258 ● és a kegyúri jog. II. 258 ● és Kollár Ádám. II. 187 ● koronázása, 1741., II. 98.
— — Prágában, 1743., II. 104.
— központi igazgatása. II. 85—86, 180—182 ● levelei. II. 157 ● malomrendtartása. II. 176 ● és Mária Antónia. II. 157 ● nemesi akadémiái. II. 134 ● és a nyomdászinasok tanulása. II. 211 ● oktatásügyi politikája. II. 114, 188, 207, 209—210 ● és az osztrák örökösödési háború. II. 100 ● összeírása. II. 260 és Padányi Bíró Márton. II. 110 ● és a, parasztkérdés. II. 191—192 ● Pozsonyban. II. 98, 100, 156, 190—191 ● és a protestánsok. II. 120, 202—204. ● rendelete a kézművesekről, 1774., II. 179 ● és a szerbek. II. 126 ● telepítései. II. 32, 60, 161—162 ● XVIII. sz. végi politikai iratokban. II. 298—299, 312, 324 ● és Trenk Frigyes. II. 328 ● urbáriuma. II. 191—193, 453 ● vallási felfogása. II. 202 ● vámrendszere. II. 28, 173—174, 256, 259 ● végrendelete. II. 157 ● és a Zinzendorfok. II. 150 ● és a zsidók. II. 62 ● -hoz közlekedési beadvány, 1755., II. 177.

MÁRIA TERÉZIA-rend
— alapítása és tagjai. II. 184, 529, 539, 567.

Mária-himnuszok. I. 214.

Mária-siralmak. I. 130, 213.

MÁRIABESNYŐ
—i Grassalkovich-síremlék. II. 233.

MÁRIAFI ISTVÁN (= Szeitz Leó)
— *Igaz magyar* c. irata, 1785—1789., II. 267.

MÁRIAVÖLGY
—i kegyhely, XVII—XVIII. sz. II. 107, 109, 117.

MÁRIÁSSY-család
— levéltára. I. 15.

MÁRIÁSSY ANDRÁS († 1608)
— népies irata. III. 93.

MÁRIÁSSY ANDRÁS BR. (táborszernagy)
— és a francia háborúk. II. 500.

MÁRIÁSSY JÓZSEF
— kiadta Berzeviczy munkáját a parasztokról, 1809., II. 451—452.

MARIENBURG
— i egyház és Nagy Lajos. III. 69.

MARIENBURG, LUCAS JOSEPH (ev. lelkész)
— a brassói csatáról, 1603., I. 312 ● Erdély földrajzáról, 1813., II. 413.

MARIENESCU, A. M.
— Major Péterről. II. 497.

MARIKOVSZKY GYÖRGY (gömöri orvos)
— Gömör termékeiről. II. 464 ● rozsnyói mézkereskedelemről. II. 442.

MARIKOVSZKY MÁRTON (szerémi orvos)
— munkája a Szerémségről, 1767., II. 150.

MARILLAC
— konstantinápolyi követsége, XVI. sz. I. 281.

MARINESCU, C.
— Heraklides Basilikos Jakabról. I. 295.

MARINO, ld. Sanuto

MARINO, GIOVANBATTISTA (olasz költő)
— és Zrínyi Miklós. I. 380.
Mariophili poetae Historia, 1733., (Rost Tamás) II. 109. III. 118.
MARIOSA JAKAB
— irata Patachich érsekhez, 1776., II. 200.
MARJALAKI KISS, ld. Kiss L.
MÁRK FERENC
— Bocskai Istvánról. III. 96.
MÁRK L.
— a kir. tanácsról 1526 után. I. 284.
MARKALF
— története, XVI. sz. I. 299.
MARKGRAF, H.
— Boroszló történetéről. I. 172, 177 ● kiadta Eschenloer szövegét. I. 167 ● Podjebrád Györgyről. I. 172, 177.
MÁRKI HUGÓ
— Schwartner Mártonról. II. 410.
MÁRKI SÁNDOR
— Aba Sámuelről. I. 72 ● adatai 1790-ről. II. 344, 346 ● Apafi naplójáról. I. 415 ● Arad középkori hadtörténetéről. I. 96 ● Arad megyéről, városról. I. 296, II. 288, 483 ● az aradi véres országgyűlésről. I. 75 ● Árpádról. I. 34 ● Bihar megye főispánjairól. I. 58, III. 63 ● Bocskai Istvánról. I. 321 ● Cromwell erdélyi kapcsolatairól. I. 354 ● Des Alleurs követségéről Rákóczihoz. I. 443, 468 ● Dózsáról és a parasztháborúról. I. 191, 207—208 ● Du Maine hg.-ről. I. 471 ● *Az ellenreformáció történetéhez*, 1677., I. 396 ● emlékezete. III. 50 ● erdélyi menekültekről a Rákóczi-korban. I. 468 ● Esterházy Miklósról. I. 359 ● Finály Henrikről. III. 49 ● a francia forradalom hatásáról. II. 344 ● a gyöngyösi tárgyalásokról, 1704., I. 468 ● Haan Lajosról. III. 50 ● a Horia-felkelésről. II. 288 ● Horváth Mihályról. III. 50 ● ism. Hofmannsegg útleírását. II. 425.
— — Broglie, Mária Terézia-könyvét. II. 103 ● Ferenczi Z. munkáját Kolozsvár színészetéről. II. 628 ● Hengelmüller Rákóczi-könyvét. I. 456 ● Juhász K. írását a verseci esperességről. II. 115 ● Modjer J. G. leveleit. II. 478 ● Teutsch Fr. könyvét a szászokról. II. 487.
— Kemény Jánosról. I. 348, ● kiadta Gyulai Ferenc naplóját. I. 442 ● a kolozsvári egyetemről. I. 266, II. 132 ● a koronaőrzők naplójáról, 1790., II 341 ● Kőváry Lászlóról. III. 50 ● a középkor kezdetéről. III. 57 ● Kresznerics Ferenc levelezéséről. II. 512 ● a liptói kurucokról, 1709., I. 470 ● a magyar államnyelvről, XVI—XVII. sz. I. 464 ● magyar életrajzai. III. 40 ● a magyar jakobinusokról. II. 515 ● a magyar középkorról. I. 57 ● Magyarországról az I. keresztes had idején. I. 73 ● Mária királynéról. I. 136 ● Marlborough hg.-ről. I. 468 ● Martinovics ügyéről. II. 512, 515, III. 125 ● Mátyás királyról. I. 182, III. 77.
— — orosz kapcsolatairól. I. 179.
— Maximilianus Transylvanusról. III. 79 ● Mazepáról. I. 469 ● Monaci Lőrincről. I. 108 ● Nagy Iványról. III. 51 ● Nagyszombati Mártonról. I. 194 ● az orosz—magyar érintkezésekről ált. III. 77.
— — az első századokban. I. 34 ● Mátyás és a Jagellók alatt. I. 179, 203 ● az erdélyi fejedelmek idején. I. 327 ● a Rákóczi-korban. I. 469 ● 1812-ben. II. 567.
— Ortvay Tivadarról. III. 51 ● Perecsenyi Nagy Lászlóról. II. 615 ● a Péró-felkelésről. I. 93 ● Pór Antalról. III. 51 ● Rákóczi Ferencről. I. 441, 455—456, 459, 461, 463, 468—469, 471—472, III. 111, 114.
— — adriai terveiről. I. 468 ● első életrajzáról. I. 445 ● legendájáról. I. 456 ● és Nagy Péter kapcsolatáról. I. 456 ● politikai végrendeletéről. I. 436.
— régi magyar utazókról. I. 86 ● Sarkad történetéről. I. 296 ● a sarkadi hajdúkról. I. 240, 470 ● Széchenyi Pálról. I. 457 ● a szentjóbi apátságról. III. 64 ● szerk.: *Mátyás király*. I. 148, 170, 172—176, 179, 182 ● Taurinus-szemelvényei. I. 191 ● Thaly Kálmánról. I. 454, III. 52 ● Thököly Imréről. III. 107. ● a tizenötéves háborúról. I. 317 ● *Várparancs*, 1658., I. 351 ● Wesselényi Ferencről. III. 106 ● Zaránd megyéről. I. 296.
MÁRKÓ
— német telepítése. II. 34.
MARKÓ ÁRPÁD
— angolokról Buda visszafoglalásánál, 1686., I. 410 ● Bercsényi Miklósról. I. 461, III. 114 ● Bornstedt ezredes küldetéséről, 1743., II. 104 ● Bottyán Jánosról. I. 462 ● az erdélyi kuruc hadjáratról. I. 467 ● francia katonákról Rákóczi alatt. I. 462 ● Hadik Andrásról. II. 94, 101, 104, 160, 184, 294.
— — berlini vállalkozásáról. II. 184.
— Heister és Pálffy J. szerepéről. I. 457 ● Herbeville útjáról Erdélybe, 1705., I. 467 ● *Insurrectio és állandó hadsereg*. II. 69 ● kiadta Des Alleurs tudósításait. I. 470.
— — a gyulai kapitulációs iratot. I. 411 ● Rákóczi utasítását, 1705., I. 462 ● Rátz György naplóját. II. 182 ● Zrínyi leveleit, munkáit. I. 379, 381.
— a koroncói csatáról. I. 461 ● a kőkényesdi hajdúkról, XVIII. sz. II. 104 ● Le Maire emlékiratáról. III 115 ● a liptói kuruc hadjáratról. I. 470 ● magyar huszárokról francia szolgálatban. I. 471 ● Magyarország politikai helyzetéről, 1711—1740., II. 67 ● a nagyszombati csatáról. I. 461 ● a kőkényesdi kor katonájáról. II. 500 ● a nemes testőrség két évéről. II. 611 ● nemzetiségekről Rákóczi seregében. I. 459 ● Pillias Emilről. III. 51 ● Rákóczi életéről. I. 456.
— — hadvezéri szerepéről. I. 456, 462, 468 ● kiáltványáról, 1705., I. 468 ● nemes testőrségéről. I. 462—463 ● rozsnyói vonatkozásairól. I. 459 ● versírásáról. I. 436.
— a Rákóczi-család utolsó tagjairól. I. 472 ● a Rákóczi-szabadságharc kezdetéről. I. 461.
— — és a spanyol örökösödési háború kapcsolatáról. I. 468 ● svéd vonatkozásairól. I. 463.
— a romhányi csatáról. I. 470 ● a szomolányi győzelemről. I. 461 ● a trencséni csatáról. I. 469 ● Trencsénről Rákóczi idején. I. 459 ● zaporogi kozákokról Magyarországon. II. 248 ● Zrínyi Miklós életéről. I. 381.
— — francia vonatkozásairól. I. 387 ● iratairól. I. 379—381.
— és Pilch Jenő
— — a magyar katonáról. III. 53.
— és Tóth Gyula.
— — a Rákóczi-szabadságharc katonai szabályzatairól. III. 115.
MARKÓ ILONA
— II. Józsefről s az erdélyi szászokról. II. 301, 376.
MARKOS ALBERT
— Kolozsvár 1734-i leírásáról. II. 21.
MARKOS JÁNOS
— Kultsár Istvánról. II. 405.
MARKOVITS ARNOLD
— az Árpád-ház családi kapcsolatairól. I. 57.
GR. MARKOVICS MIKLÓSNÉ
— és Kármán József levelezése. II. 606.
MARKOVIĆ, P.
— Szerbia és Magyarország viszonyáról. I. 121.
MARKOVIĆ, S.
— a szerbek beköltözéséről. II. 38.
MARKTSCHELK, ld. Nagyselyk
MÁRKUS BARÁT, ld. Marco d' Aviano
MÁRKUS DEZSŐ
— a pragmatica sanctióról. II. 81 ● szerk., *Corpus Iuris Hung.* I. 3, II. 7.
MÁRKUS GÁBOR
— bibliográfiája a neveléstört. irodalomról. III. 31.
MÁRKUS ISTVÁN
— kertekről, tanyákról Nagykőrösön. II. 52 ● és Majláth J.
— — Nagykőrösről, XVIII. sz. I. 419, II. 51.
MÁRKUS JÓZSEF (insurgens ezredes)
— üdvözlése, 1810., II. 501.
MÁRKUSFALVA
— i bizottsági jelentés. III. 42.
MARKUSOVSZKY SÁMUEL
— Bél Mátyásról. II. 20, 24 ● a pozsonyi ev. liceumról. I. 266, II. 20, 24, 112, 131, 582 ● és Schmidt K.
— — a pozsonyi ev. egyházról. I. 256, II. 121.
MARLBOROUGH HG.
— és a Rákóczi-szabadságharc. I. 468.
MARLIANI JÁNOS (milánói humanista)
— és Mátyás király. I. 169.
MÁRMAROS MEGYE
— adólajstroma, 1564., I. 240 ● ismertetései, 1812., 1821., II. 417 ● és II. József. II. 246 ● leírása, 1783., II. 235 ● nemességvizsgálata, XVIII. sz. II. 31 ● és Rákóczi Ferenc. I. 451 ● története. I. 12, 80, 154, 243 III. 70—71 ● -i árszabás, 1629., I. 372 ● -i bányászok III. 70. mozgalmai. I. 127, 210 ● -i diplo-

mák, XIV—XV. sz. I. 12 III. 70. ● -i éhínség, XVIII. sz. II. 253, 374 ● - főispánok, ld. gr. Haller László, gr. Rédey László ● -i harmincad bérbeadása, 1675., I. 430 ● -i nemesi felkelések, 1744., 1797., II. 105, 522 ● -i Rákóczi-uradalom, 1704., I. 463 ● -i ref. lelkész, ld. Gáti István ● -i román püspökség kérdése. I. 424, 466, II. 124 ● -i románok, XV. sz. I. 124.
— — és a parasztháború. I. 207.
—i sóbányák. I. 210, 243, II. 54 III. 71 ● -i utazások, 1805., 1809., II. 425—426.
MÁRMAROSSZIGET
— árszabása, 1629., I. 372 III. 97 ● statutuma, 1569., III. 84 ● -i piarista gimnázium. II. 130 ● -i ref. egyház I. 256 ● -i sóvágók, XVI. sz. I. 243.
MARMONT, MARÉCHAL DE, DUC DE RAGUSE
— a levantei kereskedelemről. II. 478 ● utazása Magyarországon. II. 428.
MARMONTEL
— a magyar irodalomban. II. 221—222, 225—226, 602 ● a szerb irodalomban. II. 231.
MARMORSTEIN, A.
— a kazárokról. I. 33.
MARNAVICS, ld. Tomkó János
MAROS
—i katonai határőrvidék. II. 38 ● -i ref. egyházmegye. I. 257 ● -i szerb telepítések. I. 248.
MAROS-ILLYE
— vára és uradalma. I. 296.
MAROSNÉMETI
—i Kuun-levéltár. I. 15.
MAROSSZÉK
—i adatok a Horia-felkelésről. II. 285 ● -i főkapitány, Kornis Gáspár. I. 427 ● -i hadnagyok, XVI. sz. III. 80 ● -i jobbágyok Rákóczi oldalán. I. 467 ● -i románok, XVI. sz. I. 294 ● -i székely nemek és ágak, XVI. sz. I. 301.
MAROS-TORDA MEGYE
— nemes családjai. I. 297 ● népoktatása. II. 585.
MAROSUJVÁR
—i ref. egyház története. I. 256 ● -i sóbányák. I. 431 II. 458 ● -i császári látogatás, 1817., II. 458.
MAROSVÁSÁRHELY
— és a Horia-felkelés. II. 285, 287 ● ismertetése, 1812., II. 481 ● népoktatása. II. 585 ● oklevéltára. III. 41, 92 ● tatár megrohanása, 1658., I. 348 ● története. I. 296, II. 65, 75 ● -i bírák, ld. Borsos Sebestyén, Borsos Tamás, Nagy Szabó Ferenc ● -i bizottság jelentése. III. 42 ● -i céhek szokásai, XVII. sz. III. 96 ● -i országgyűlés, 1571., I. 303.
— — Bocskai alatt. I. 319 ● 1707., I. 468.
—i plébános, ld. Ferenczi András ● -i ref. iskoladrámák. II. 229 ● -i ref. kollégium. II. 130.
— — nyomdája. II. 587.
—i ref. lelkészek, ld. Borosnyai Lukács Simon, Nádudvari Péter ● -i Teleki-könyvtár. I. 319, II. 212. 287, 426 ● -i Teleki-levéltár. I. 428—429 ● -i utazás 1811., 1817., II. 212. 426.
MARÓT MIKLÓS és FLÓRIÁN LÁSZLÓ
— Budapest-bibliográfiája. III. 27.
MARÓTI (Maróthy)-család
— gyulai uradalma, XV. sz. I. 143.
MARÓTHI GYÖRGY (debreceni tanár)
— énekkara, zeneelmélete. II. 142 ● matematikai munkája. II. 140.
MARÓTHY JÁNOS
— mint macsói bán, XV. sz. I. 138.
MARÓTHY R.
— a Frangepán—Nádasdy-levelezésről, XVI. sz. I. 277.
MAROTTI JÓZSEF BR. (fiumei kereskedő)
— kiviteli vállalkozása. II. 260.
MAROUZEAU, J.
— filológiai könyvészete. III. 32.
MARQUARDT, PHILIPP ALEXANDER
— a bánsági ércbányászatról. II. 54, 459.
MARQUART, J.
— a kelet-európai és ázsiai népekről, IX—X. sz. I. 32, 85.
MARSILI (Marsigli) ALAJOS GR.
— adatai, művei; róla irodalom. I. 405—406 ● *Danubius* c. műve, 1726., I. 406, II. 20.
MARTELL KÁROLY
— magyarországi törekvései. I. 103.
MARTEUS, F.
— Oroszország szerződéseiről. II. 568.
MARTEUS, V.
— VII. Gergelyről. I. 73.
MARTIAN, I.
— iratközlése a XVII. sz.-i Erdélyről. I. 325 ● Kemény Jánosról. I. 348 ● a naszódi románokról, XVIII. sz. II. 38.
MARTIN, A.
— francia bibliográfiája III. 36.
MARTIN, F. M.
— Bernhard érsekről és Mátyás királyról. I. 178.
MARTIN, TH.
— technológiai szakkönyv-átdolgozása, 1819., II. 464.
MARTINELLI, ANTON ERHARD
— terve a pesti invalidus-házról. II. 146.
MARTINI, CARL
— bányászati utazása, 1823., II. 428, 457.
MARTINI, KARL ANTON (bécsi egyet. tanár)
— egyházpolitikája. II. 351 ● műveinek hatása. II. 161, 344 ● oktatásügyi szerepe. II. 160, 207—208, 351 ● és Sonnenfels. II. 161.
MARTINO, ERNESTO DE (és mások)
— olasz történeti bibliográfiája. III. 57.
MARTINOVICS IGNÁC
— adatai. II. 322 ● bírálata a nemesi mozgalomról, 1790., II. 347 ● Dugonics följegyzéseiben. II. 510 ● és Fessler I. A. II. 511 ● filozófiai munkája, 1788., II. 512, III. 123, 125 ● Fraknói írásaiban. II. 513—514 ● és Gyurkovits Ferenc. II. 393 ● iratai, 1790—1792., II. 311, 322—323, 347, 507 ● ítélete. II. 509 ● és a káték. II. 508 ● kivégzése, 1795., II. 509 ● letartóztatása. II. 507 ● levelei. II. 512 ● Mályusz felfogásában. II. 381, 516 ● Nyílt levele Ferenchez, 1793., II. 507—508 ● és az osztrák jakobinusok. II. 517 ● pere. I. 507—513, 528.
— — és Berzeviczy Gergely. II. 469, 509.
— pesti útja, 1794., II. 507 ● Szirmay ill. Kazinczy szerint. II. 511 ● a történetirodalomban. II. 513—517 ● az udvar titkos szolgálatában. II. 507, 515 ● vallomásai. II. 512.
MARTINSBERG, ld. Pannonhalma
MARTINUZZI (Utyesenić; Fráter) GYÖRGY
— adatai, politikai szerepe. I. 280, 301—303 III. 93 ● és Erdély átadása. I. 302 ● és Heltai Gáspár. I. 299 ● jellemzése Verancsicstól. I. 225 ● kiadatja a váradi regestrumot. I. 92 ● és Lengyelország. I. 302 ● levelezése. I. 301 ● megöletése. I. 226, 300—301, 303 ● és a nagyváradi béke. I. 282 ● és Patócsy Ferenc. I. 279 ● Tinódinál. I. 273 ● -ról Kazinczy II. 593.
MARTIUS
— a Galeotto-családról. I. 166.
MÁRTON ÉS GYÖRGY
— kolozsvári szobrászok művei, XIV. sz. I. 134.
MÁRTON (bíró)
— szamoskőzi felkelése, XV. sz. I. 105—106.
MÁRTON BÉLA
— a Nyírség mezőgazdaságáról. II. 45.
MÁRTON GÁBOR (ref. lelkész)
— a méhtartásról, 1816., II. 442.
MÁRTON ISTVÁN (orvos)
— és a jakobinus-mozgalom. II. 517.
MÁRTON ISTVÁN, MÁNDI (pápai ref. tanár)
— élete, munkái, XVIII—XIX. sz. II. 577, 582 ● tanítványa: Vámosi Pap. II. 578.
MÁRTON JÓZSEF (bécsi egyet. tanár, szerk.)
— Csokonairól. II. 608 ● és Glatz Jakab irata, 1818., II. 577 ● Görög Demeterről. II. 389, 404 ● a juhimlőről. II. 440 ● kiadta Csokonai verseit. II. 607—608 ● mint lapszerkesztő. II. 404, 408 ● és Napóleon kiáltványa, 1809., II. 555—556 ● és az udvar manifesztuma, 1809., II. 546.
MÁRTON JÓZSEF
— a magyar enciklopédistákról. II. 218.
MARTON SÁNDOR
— a gályarabokról. III. 106.
MARTONFALVAI (Lacza) IMRE
— följegyzései, XVI. sz. I. 269, 272.
MÁRTONFI (Mártonffy) GYÖRGY (erdélyi püspök)
— bárósítása. II. 115.
MÁRTONFI JÓZSEF (erdélyi püspök)
— mint Sínkai cenzora. II. 496.
MARUSÁK PÁL
— Gyöngyösi Istvánról. III. 107.
MARUSIANUS (álnév)
— verse a nemesi felkelésről, 1798., II. 523.
MARX KÁROLY
— jegyzetei a magyar történelemről. I. 23 ● II. Józsefről. II. 245 ● és a magyar forradalom. II. 399.

476 ● és a magyar történelem. III. 45 ● *A tőke.* II. 11 ● és Engels Frigyes.
— — kommunista kiáltványa. II. 11 ● válogatott levelei. II. 11 ● válogatott művei. II. 11—12.
MASNICIUS (Masznyik) TÓBIÁS (ev. lelkész)
— fogsága, menekülése, 1674., — I. 396.
Második János . . . török császárhoz menetele, 1566. (Bánffi Gergely). I. 298—299.
Második Josefnek . . . tisztviselőjihez . . . emlékeztetése 1784. (Háló M., Kovács J.). II. 281.
A második József az Elisium mezején, 1790. (Szirmay Antal). II. 313.
Második Leopold . . . Belgyiom erántt, 1790., II. 351.
MASOLINO (olasz festő)
— művei Magyarországon, XV. sz. I. 135. III. 72.
MASSA, SIMON
— erdélyi szász krónikája, XVII. sz. I. 324.
MASSARO, FRANCESCO
— jelentése Magyarországról, 1523., I. 200.
MASSENA
— és a caldieroi csata, 1805., II. 539.
MASSLOWSKI
— a hétéves háborúról. II. 183.
MASTERMAN, N.
— Zrínyi Miklósról. I. 381 ● és Maller S.
— — Szepsi Csombor Mártonról. I. 359.
MASTIAUX
— irata az alkotmányról, 1812., II. 559.
MASZNYIK TÓBIÁS, ld. Masnicius
MASZUDI
— X. századi szövege. I. 24.
MATATOVSZKY BÉLA
— soproni emlékkönyve. III. 42.
MÁTÉ JÁNOSNÉ, ld. Ujfalvy Krisztina
MÁTÉ KÁROLY
— az első hazai hírlapról. I. 446 ● irodalomtörténetírásunk kialakulásáról. II. 138 ● a magyar önéletírás kezdeteiről. II. 15.
MÁTÉ LAJOS
— Szemere Pálról. II. 619.
MÁTÉ SÁNDOR
— ism. az orvosi kar emlékkönyvét. II. 210.
MATEIU, I.
— az erdélyi román iskolázásról. II. 132 ● az ortodox metropolitáról. II. 204.
MATEJÓC
—i ev. imaház, 1785., II. 275.
Materialien zur Reformation des . . . Klerus, 1790., II. 334.
MÁTÉSZALKA
—i ref. egyház története. I. 256.
MATHEIDES DÁNIEL
— diétai naplója, 1637., I. 358.
MATHIS, J.
— I. Miksa keleti politikájáról. I. 203.
MATIJÓW, J.
— a lengyel—magyar versengésről Halicsért. I. 76, 120.
MATLEKOVITS SÁNDOR
— a diéták nemzetgazdasági szerepéről. II. 79.
MATOLAI JÁNOS, ZOLNAI
— a tokaji bortermelésről, XVIII. sz. II. 41.
MATOLCSY MIKLÓS
— a magyarországi gyógyszerészeti munkákról. II. 140. III. 31,
MATOUSEK
— a tizenötéves háborúról. I. 317.
MÁTRAY ERNŐ
— Körösparaki J. énekéről. III. 99.
MÁTRAY GÁBOR
— a magyar iskolai nyelvről a XVIII. sz.-ban. II. 208 ● XVI. sz.-i énekek dallamairól. III. 90.
MÁTRAY LAJOS
— Fazekas Ludas Matyijáról. II. 623.
MÁTRAI LÁSZLÓ
— akadémiai jelentései. III. 47 ● a felvilágosodásról. III. 121, 125 ● a filozófia haladó hagyományairól. III. 121, 125.
MATSKÁSSY ANTÓNIA
— Halmágyi naplóiról. II. 149.
MATTHAEUS MERIAN, ld. MERIAN
MATTHEW PARIS
— krónikája a tatárjárásról. I. 92.
MATTHISSON
— hatása irodalmunkra. II. 603, 614.
MATUCSINAI-család
— szerepe, XIII—XIV. sz. I. 100.
MATUNÁK MIHÁLY
— Balassagyarmat veszedelméről, 1639., III. 101 ● a bányavárosokról, 1527., I. 245 ● Bars megyei tatárjárásról, 1559., I. 290 ● Buda elestéről, 1541., I. 282 ● Drégely és Palánk szerepéről. I. 288 ● Érsekujvár alapításairól, 1545., 1582., I. 288, III. 95.
— — török idejéről, XVII. sz. I. 418 ● szerepéről a Rákóczi-szabadságharcban. III. 114.
— a honti hadjáratról, 1552., I. 290 ● Korpona levéltáráról. I. 246.
— — várkapitányairól. I. 288
— Körmöc levéltáráról. I. 13.
— — püspöki malmáról, XV. sz. I. 157.
— a palásti csatáról, 1552., I. 290 ● Szigetvár elestéről. I. 290 ● török—magyar jegyzékváltásról, 1571., III. 92.
— — harcokról, XVI. sz. III. 92.
— végvárakról. I. 222, III. 92, 105 ● Veszprém ostromáról, 1566., I. 290.
MATURANZIO, FRANCESCO
— magyar kapcsolatai. I. 184.
MATUSCHKA
— az 1716-i török háborúról. II. 73.
MÁTYÁS, I., HUNYADI (király)
— és Aeneas Sylvius. I. 159 ● arcképei. I. 182, 186 ● és Beatrix esküvője. I. 168, 171 ● és Bécs városa. I. 168, 178 ● és Bonfini. I. 147—148 ● boszniai hadjárata. I. 151—152 ● és Burgundia. I. 178—179 ● és Callimachus. I. 148—149 ● és Csehország. I. 157, 172, 176—177 ● diplomatái. I. 183 ● egyetemalapítása. I. 182 ● egyházpolitikája. I. 174 ● egykorú forrásokban. I. 147—152, 166, 168—169, 181, 185 ● fia, ld. Corvin János. ● és III. Frigyes. I. 149, 172 ● és Galeotto. I. 166 ● hadszervezete. I. 174, II. 524 ● halála. I. 169, 194, 214 ● hódításainak veszte, 1490., I. 201 ● és a humanizmus. I. 168—169, 181—183, 215. III. 78 ● és Hunyadi János. I. 162 ● és Janus Pannonius. I. 184—185 ● későbbi iratokban, XVI. sz. I. 196, 214—215, 225.
— — 1790—1819., II. 323, 357, 365, 491, 524, 546.
— kormányzata. I. 173—174, 201. III. 77 ● könyvtára. I. 166, 168, 183, 218, 389, 406 ● külpolitikája. I. 170, 174—179 ● levelei, iratai. I. 170—171, 178, II. 138 ● a magyar költészetben. III. 76 ● megöletéséről rémmesék. I. 189. ● megválasztása. I. 173 III. 77 ● és Moldva. I. 152, 168 ● és a német császári trón. I. 178. ● a népköltészetben, mondákban. I. 169—170, III 76 ● és az olasz humanisták. I. 168—169 ● orosz kapcsolatai. I. 179 ● osztrák hadjáratai. I. 149, 168, 172, 178 ● és a pápaság. I. 159, 170, 176 ● pecsétjei. III. 76 ● pénzügyei. I. 173 ○ és Ransanus. I. 167 ● és a román vajdaságok. I. 176 ● és Svájc. I. 179 ● származása. I. 173 ● Szentjóbi Szabó írásában. II. 604—605 ● a szépirodalomban. II. 221, 611, 622, ● és Szilágyi Mihály. I. 173 ● és Szilézia. I. 167 177—178 ● születésének ideje. I. 173 ● török harcai I. 150, 152, 175—176 ● a történetirodalomban. I. 172—173, II. 593, 595 ● törvényei. I. 155, 170, 174 ● udvara. I. 148, 168—169, 173, 182—183 ● és Ulászló találkozása, 1486., I. 171 ● és Váradi Péter. I. 184 ● és a városépítés. I. 156, 186 ● visegrádi palotája. III. 79 ● és Vitéz János. I. 182, 184 ● Zrínyi munkájában. I. 379, 386.
MÁTYÁS, II. (király)
— kormányzata, XVII. sz. I. 362—363, 365—368 ● koronázása, 1608., I. 365 ● és Mária Krisztina. I. 308 ● mint főhg., szerepe. I. 318, 320, 322, 367 ● és Rimay János. I. 331 ● törvényei. I. 368.
MÁTYÁS ANTAL
— Berzeviczy Gergelyről. III. 124 ● Skerleczről s a közgazdasági eszmékről. III. 124.
MÁTYÁS FLÓRIÁN (= Mathias Florianus)
—Anonymusról. I. 44 ● Asztrik érsekről. I. 70 ● emlékezete. III. 51 ● *Fontes domestici* (HHFD) c. forráskiadványa. I. 4, 42, 44, 52, 88, 104—105, 147, 167 ● Gertrud haláláról. I. 93, II. 624 ● I. Géza okleveléről, 1075., III. 62 ● Gizella királynéról. I. 68 ● egy honfoglalás előtti hadjáratról. I. 33 ● István király kanonizációjáról. III. 65 ● jelentése vidéki kutatásairól. III. 41. 42. ● Kézairól. I. 87 ● kronológiai adatai, XI—XII. sz. III. 66 ● László királyról. III. 66 ● *Magyar történeti problémák.* I. 51 70, 72 ● a magyarok első hadjáratairól. I. 40 ● Péter királyról. I. 72 ● pogány szokásokról őseinknél. I. 38 ● Rogeriusról. I. 38, 87 ● Zách Felicián merényletéről. I. 131.

ÁTYÁS-templom
— középkori építéstörténete. I. 134.
MÁTYÁSI JÓZSEF (ügyvéd)
— frankfurti utazása, 1792., II. 429, 584 ● versei II. 616.
MÁTYUS (Mátthyus) PÉTER
— mint lapszerkesztő, 1784., II. 239.
MAUDE, F. M.
— az ulmi hadjáratról, 1805., II. 539.
F. MAUKS E.
— Ung megye múltjáról. I. 123.
MAUKSCH TAMÁS (ev. lelkész)
— a magyar mezőgazdaságról, 1804., II. 432.
MAULBERTSCH, ANTON FRANZ
— festészete, XVIII. sz. II. 233.
MAURER, FRIEDRICH CHRISTIAN
— Erdély népeiről. I. 84.
MAURER, J.
— Kollonics Lipótról. I. 416.
MAURER MIHÁLY, ld. Teveli
MAURIKIOS
—féle hadászati munka, VI. sz. I. 25.
Mausoleum . . . regum . . . Ungariae, 1664., I. 388.
MAUTERN
— elzálogosítása, 1481., I. 172.
MAUVILLON, ELEAZAR
— Savoyai Jenőről. II. 73.
MAVROCORDAT, KONSTANTIN (román fejedelem)
— magyar vonatkozásai. II. 69—70, 116, 137.
MAVROGHENI, MIKLÓS havasalföldi fejedelem
— levele Hétfaluhoz, 1788., II. 296.
MAX EMMANUEL, ld. Miksa
MAXIMILIAN, ld. Miksa
MAXIMILIANUS TRANSYLVANUS (diplomata és humanista)
— utazásai, 1523., III. 79.
MAY ISTVÁN
— Fekete János kéziratairól. II. 223.
MAY, LOUIS, ld. Du May
MAYER, A.
— a bécsi nyomdászat történetéről. I. 180, II. 135.
MAYER BÉLA
— pápai bankárokról Magyarországon. I. 129.
MAYER ERZSÉBET
— Mátyás olasz humanistáiról. I. 169.
MAYER, F. M.
— az osztrák kereskedelem történetéről. I. 415, II. 61
MAYER GY.
— Giskra szerepéről. I. 165.
MAYER, J. G.
— a tridenti zsinatról. I. 286.
MAYER, THEODOR
— Ausztria külkereskedelméről a középkorban. I. 128 ● a bécsi árumegállító jogról. I. 128 ● az 1741 : 11. tc.-ről. II. 101 ● ism. Heggelmüller Rákóczi-könyvét I. 456.
— — Winkler könyvét a Habsburg-monarchiáról. II. 82.
— Magyarország közigazgatásáról a török után. I. 414, 416 ● St. Pöltenről Mátyás kezében. I. 172 ● az udvari és magyar kamara viszonyáról. I. 284, 367, II. 87—88, 101.
MAYERHOFFER ANDRÁS
— építészete Pesten, XVIII. sz. II. 146, 232.
MAYERHOFFER, E. v.
— Ausztriáról a napóleoni háborúkban. II. 539, 553.
MAYR, J. H.
— utazása, 1812., II. 426—427.
MAYR, J. K.
— Bécsről Napóleon idején. II. 553 ● az osztrák kancelláriáról. II. 486.
MAYR-DEISINGER, K.
— XVII. sz.-i röpiratokról. I. 332.
MAZADE, CH.
— Davout marsallról. II. 540 ● Metternichről. II. 570.
MAZARI (Mazarius) KRISTÓF (ev. lelkész)
— vitairata, 1676., III. 105.
MAZARIN (bíboros)
— és Erdély. I. 343.
MAZEPPA
— és a Rákóczi-szabadságharc. I. 469.
MAZÓVIAI KONRÁD
— és a német lovagrend, XIII. sz. I. 94.
MAZUCH EDE
— Dayka Gáborról. II. 607.
MAZZA ANTAL
— jelentése Buda vesztéről, 1541., I. 282.
MAZZOCATO (Mazzogato), AUGUSTIN
— selyemtenyésztési iratai, 1787., 1791., II. 252, 390.
MRACKEN, J. B.
— I. Lipótról. I. 375.
MECENZÉF, ld. Alsó-Mecenzéf
MECSÉRY DÁNIEL BR. (altábornagy)
— és a francia háborúk. II. 500, 539.
MEDGYES
— ostroma, 1534., I. 275.
— — 1704., I. 441—442.
—i káptalan iratai. I. 16. III. 85 ● -i követek naplója, 1790., II. 377 ● -i lelkész, ld. Schesaeus Keresztély. ● -i országgyűlés, 1588., I. 311.
— — 1706., I. 468, III. 116.
—i tanácsos, ld. M. Conrad v. Heydendorf. ● -i tanár, ld. J. M. Ballmann.
MEDGYESI MIKLÓS
— illuminátor, XIV. sz. I. 104.
MEDGYESI PÁL (ref. lelkész)
— munkái, szerepe a puritánus mozgalomban, XVII. sz. I. 346, 349, 352—353.
MEDIASCH, ld. Medgyes
MEDNYÁNSZKY ALAJOS BR.
— bírálata Jenny utikalauzáról. II. 424 ● a húsárakról, 1818., II. 439 ● írata a magyar nyelvről, 1822., II. 491—492 ● ism. a TGY cikkeit. II. 407 ● a jobbágykérdésről. II. 452 ● a juhtenyésztésről. II. 440 ● a kamatról, 1817., II. 450 ● megjegyzései Kollár cikkére, 1823., II. 492 ● mezőgazdasági utazásai, 1813., II. 429 ● Nyitra megyéről. II. 417 ● országgyűlési iratai, 1811., II. 562 ● Pázmány római követségéről. II. 360 ● a robotváltságról. II. 453 ● a selyemtenyésztésről. II. 443 ● Thurzó Imre naplójáról, 1618., III. 100 ● új posztógyárról, 1812., II. 466 ● Zólyom megyéről. II. 418.
MEDNYÁNSZKY ANTAL BR.
— versei a Péró-felkelés ellen, 1735., II. 93.
MEDNYÁNSZKY DÉNES BR.
— boszorkány-tárgyalásról, 1745., II. 91 ● függeléke a Fugger-okmánytárhoz. I. 210 ● Nádasdy és Wesselényi leveleiről, XVII. sz. I. 394, III. 101 ● a nagyeőri levéltárból. III. 42 ● I. Rákóczi Gy. leveleiről. I. 341 ● régi magyar kertészetről, XVII. sz. I. 370.
MEDNYÁNSZKY JÁNOS BR.
— beszúgó jelentései, 1795—1806., II. 528, 540.
MEDNYÁNSZKY JÓNÁS
— jelentései, levelezése, XVII. sz. I. 341, 351, 354, 386.
Megbővített mágnes, 1823., (Ágoston János). II. 574.
MEGERLE v. MÜHLFELD, J. G.
— Ausztria nevezetességeiről, 1825., II. 486.
Meg-hamisitatott mértéke . . ., 1790. (Erdélyi, Kereszturi József). II. 336.
A megigért új magyarság, 1795., II. 617.
Megjegyzésre méltó siralmas állapotja, 1784., II. 284—285.
MEGYASZAI GYULA JÁNOS (ref. lelkész)
— prédikációja, 1786., II. 274.
MEGYASZÓ
—i boszorkányok, 1731., II. 91 ● -i ref. egyház története. I. 256 ● -i ref. templom díszítményei. II. 146, III. 119.
MEGYERICSEI (Mezerzius) JÁNOS
— humanista szerepe. I. 218.
MEGGYES, ld. Medgyes
MEGGYES FALU
— és Sopron pőre, 1595., I. 238.
MÉHES GY. és Karl J.
— a biológia magyar úttörőiről. II. 598.
MÉHESI JÓZSEF
— része a *Supplex Libellus*ban. II. 378.
Méhész könyv, 1763. (Szigeti Gyula). II. 165.
MEHLAN, A.
— törökkori kereskedelmi utakról a Balkánon. I. 248.
MEHEMED, ld. Mohammed
MEHEMED (beglerbég, 1550).
— (budai pasa, XVII. sz.). I. 301, 365.
MEHMED CHALIFE
— *Tárich* c. munkája, 1665., I. 351, 384.
MEILLER, A.
— Babenberg-regestái. I. 93.
MEITZEN
— az erdélyi szászokról. I. 84.
MELANCHTON
— előszava Honterushoz. I. 260 ● levele Kassához, 1559., I. 251 ● és Magyarország. I. 250.
MELAS, MICHAEL FRH. v. (császári tbk.)
— hadvezetése Itáliában, 1800., II. 531.

MELCHISEDEC
— a román ortodoxiáról és a protestantizmusról. I. 347.
MELCZER-család
— levéltára. I. 15.
MELCZER ISTVÁN
— a Melczer-család levéltáráról. I. 15 ● Széchy Máriáról. III. 106.
MELCZER JAKAB, ld. Melzer
MELEGDI JÁNOS
— a legrégibb csízióról. I. 180 ● a várnai csatáról. I. 164.
MELHÁRD GYULA
— Somogy megye gazdaságtörténetéről. II. 169, 444—445.
— — megyéről a rendi országgyűléseken. II. 88, 346, 529.
MELICH JÁNOS
— Dévai Bíró Mátyásról. I. 266 ● Erdősi Jánosról. I. 259 ● Henckel Jánosról. I. 218 ● a honfoglaláskori Magyarországról. I. 36 ● ism. a MHK. szláv forrásait. I. 28 ● a két legrégibb magyar nyomtatványról. I. 259 ● a königsbergi szójegyzékről. I. 130—131 ● a magyar szótárirodalomról. I. 131 ● a müncheni és bécsi kódexről. I. 131 ● Révai Miklósról. II. 597 ● a schlägli szójegyzékről. III. 72 ● a székely írásról. I. 39 ● szláv jövevényszavainkról. I. 36 ● XIV. sz.-i misekönyvről. I. 130 ● az Ungarnévről. I. 33 ● a veszprémvölgyi oklevélről. I. 54—55 ● vend könyvészete, III. 22 ● Zalavárról. I. 36.
MELIN, A. és Lupeanu, B.
— az erdélyi román sajtóról. II. 498.
MELINDA
— és Bánk bán. I. 93, II. 624.
MELITH PÁL BR.
— szerepe a Rákóczi-szabadságharcban. III. 114.
MELIUS (Méliusz) JUHÁSZ PÉTER (debreceni ref. püspök)
— adatai, szerepe, művei. I. 261—263. III. 86 ● és Dávid Ferenc. I. 304 ● és Károli Gáspár. I. 263 ● a Válaszúti komédiában. I. 300.
MELK
—i évkönyvek, Annales Mellicenses. I. 90, 150.
MELL, A.
— a parasztságról Stájerországban. II. 193.
MELLER SIMON
— Ferenczy Istvánról. II. 629.
MELLINI, DOMENICO
— Ozorai Pipóról. I. 138.
MELLY JÓZSEF
— az egészségügy történetéről. II. 597.
MELOTAI, ld. Milotai
MELTZER, F.
— János cseh királyról. I. 120.
MELTZL Oszkár
— az erdélyi nemesség feliratáról, 1787., II. 297 ●
— az erdélyi szász iparról, XIV—XV. sz. I. 127, 158 ● kiadta Hermann brassói kortörténetét. I. 431, II. 65, 480.
MELZER (Melczer) JAKAB
— híres cipszerekről. II. 469, 500 ● Szepes megyéről. II. 418 ● a szepesi szászokról, 1806., II. 415 III. 40. ● és Kölesy V.
— — *Nemzeti Plutarkus* c. lexikona. I. 10, 439, II. 596. III. 40.
Mémoires de la cour de Vienne, 1705. (C. Freschot). I. 444.
Mémoires secrets, 1737—1739. (Schmettau). II. 94.
Memoria rerum
— c. XVI. sz.-i szöveggyűjtemény. I. 189—190, 225, 272.
MENCSIK (Menčik) FERDINÁND
— a császári titkos tanács magyar ügyeiről, 1701—1705., I. 451 ● a császári udvari hivatalokról. I. 283 ● kiadott egy Mátyás-epitaphiumot. I. 169.
— — két költeményt Zrínyiről. I. 382—383.
— kiadta Krmann oroszországi utazását. I. 438 ● Krmann Dánielről. I. 439, II. 119 ● mosoni nemesi felkelésről, 1432., III. 73.
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, K.
— Gentz Frigyesről. II. 568.
MENDÖL TIBOR
— az alföldi városokról. II. 52 ● az emberföldrajzról. II. 43 ● Glaser Lajosról. III. 50 ● Szarvasról. II. 48 ● a településföldrajzról. I. 81, II. 42 ● a településekről.
— — a honfoglalás után. I. 34 ● az Árpád-korban. I. 77 ● a XVIII. században. II. 32, 43.
Menschenfreundliche Entschuldigung, 1786., II. 264.
MENSI, F. V.
— az osztrák pénzügyekről és államadósságról. II. 86, 181.
MENZEL, A.
— II. Józsefről. II. 243 ● Martini államtanáról. II. 160.
MENNYEY G.
— a hitelpénztárról, XVIII. sz. II. 182.
MERAN
—i Gertrud, ld. Gertrud.
MERCATI, G.
— Miklós modrusi püspökről. I. 184.
MERCZ PÁL
— kiadta Zrínyi öt levelét. I. 381.
MERCOEUR (lotharingiai hg.)
— magyarországi szereplése, 1598—1601., I. 317.
MERCY, CLAUDIUS FLORIMOND GR.
— adatai; róla irodalom, II. 76 ● bánsági telepítései. II. 33 ● rokona: br. Falkenstein. II. 115 ● szerepe a Temesi Bánságban. II. 56, 59, 61, 76.
MERCYFALVA (Mercydorf)
— birtokosai, 1774., II. 162 ● telepítése. II. 33, 162.
MERCY-ARGENTEAU GR.
— levelezése, XVIII. sz. II. 157, 242.
Mercure, ld. *Le Mercure*
Mercure de France
— hírei a Rákóczi-szabadságharcról. I. 445—446.
Mercurius
— c. budai újság, 1730— II. 25, 93, 95.
Mercurius Veridicus
— és az első hazai újság kérdése. I. 445—446. III. 112.
MÉREI GYULA
— Bécs iparpolitikájáról Magyarországon, 1790—1815., II. 462 ● az 1784-i iparstatisztikáról. II. 260 ● a magyar céhrendszerről 1848 előtt. II. 460 ● a magyar iparfejlődésről, 1790—1848., II. 385, 460, 462, 465, 477 III. 124. ● a magyar mezőgazdaságról, 1790—1848., II. 434, 438, 446, 448, 455 ● a magyar történetről. III. 46.
MÉRY MIHÁLY (apát)
— fogsága a Rákóczi-szabadságharckor. I. 457.
MÉRY SÁNDOR
— versfordítása, 1796., II. 520.
MERÉNYI FERENC
— Domsics Mátyásról. II. 114.
MERÉNYI LAJOS
— adatai az 1644-i hadjárathoz. I. 345 ● az alsólendvai uradalomról. II. 47 ● az Andrássy-ezredről, 1742., II. 102 ● Bars, Heves, stb. török sérelmeiről, 1629—1630., I. 364 ● Báthori Zsigmond lovasságáról. I. 311 ● Bécs ostromáról, 1683., I. 407, III. 108 ● a Bocskai-szabadságharcról. I. 320 ● Buda helyrajzáról, XV. sz. I. 156 ● a dombóvári uradalomról, XVIII. sz. II. 46—47, 168 ● Esterházy Miklós gazdasági iratairól. I. 369—370.
— — levelezéséről. I. 358—359, 365.
— Esterházy Pál gazdasági iratairól. I. 377, 420—421.
— — levelezéséről. I. 365, 398.
— az esztergomi hódoltságról. I. 247, 364 III. 101 ● a fertőszentmiklósi uradalomról, 1719., II. 47 ● a füleki várról, 1669., III. 106 ● a hadi törvénykezésről, XVII. sz. III. 106 ● a Homonnay-uradalomról, XVII. sz. I. 370 ● a Horia-felkelésről. II. 284 ● Ibrahim pasa leveléről, 1632., I. 364 ● Kálló és Szatmár őrségéről, 1631., I. 364 ● a kaposvári uradalomról, 1720., II. 46 ● Kassa tüzérségéről, 1640., I. 367 ● Király Albertről, XVI. sz. III. 94 ● Kohary István leveleiről. I. 398 ● Lendváról a kuruckorban. III. 114 ● a lévai uradalomról, 1719., II. 47 ● Mária Terézia hadi cikkeiről. II. 101—102 ● Nyáry Krisztina ékszereiről. I. 371 ● Oláh Miklós végrendeletéről. I. 224 ● Pest helytörténetéről, 1530., III. 84 ● a semptei várról, XVII. sz. I. 367, 370 ● a szempczi s cseklészi tizedszedőkről, 1636., I. 370 ● a török békeszegésekről, XVII. sz. I. 364 ● Ung megye árszabásáról, 1666., I. 378 ● a váci hódoltságról. I. 364 ● a véghelyek viszonyairól, XVI—XVII. sz. I. 316, 364, III. 105, 106 ● Wesselényi Ferenc leveleiről. I. 365 ● a zalai hódoltságról. I. 364, ● és Bubics Zs.
— — hg. Esterházy Pálról. I. 382, 415, 457, II. 68.
MERÉNYI OSZKÁR
— Berzsenyi Dánielről. II. 613 ● Fáy Andrásról. II. 626.
MERÉSZ KÁROLY (burgundi hg.)
— lovagja: Olivier de la Marche. I. 194 ● és Mátyás király. I. 178—179.

MÉRGES
—i ev. egyház története. I. 256.
MÉRI ISTVÁN
— a turkevei ásatásokról. III. 83—84.
MERIAN, MATTHAEUS
— *Theatrum Europaeum* c. sorozata. I. 362, 375.
MERIN, JOHN BAPTIST (orvos)
— útleírása, 1615., I. 363.
MERITZAY ANTAL (kanonok)
— cikke a felvilágosodásról, 1824., II. 569.
Merkantilische Bemerkungen, 1804., II. 471.
Merkantilische Industrie, 1812., II. 473.
MERKER ILONA
— a *Grosse Wahrheiten* c. röpiratról. III. 123.
Merkur von Ungarn, 1786., II. 241, 268.
Merkwaardige Historische Beschryving, 1745., II. 102.
Merkwürdige Geschichte des Fürsten Fr. Rákóczi, 1795., I 447.
Merkwürdige Geschichte des ... Tököly, 1793., I. 399.
MERSEBURG
—i csata, 933., I. 40 ● -i püspök: Thietmar. I. 47.
MERSITS M.
— a pozsonyi csizmadiákról, 1602., I. 242.
MÉRY ETELKA (József)
— Pázmándi Horváth Endréről. II. 613.
MERZ, ALOYSIUS
— egyházi röpirata, 1782., II. 266.
Mesečna Sočinenja
— c. szerb lap, 1814., II. 499.
MESIC, M.
— Beriszló Péterről. I. 203 ● Zvoinimir horvát királyról. I. 72.
MESKÓ-család
— iratai. I. 15.
MESKÓ JÓZSEF BR. (tábornok)
— az 1809-i hadjáratban. I. 544, 554.
MESKÓ MÁRTON
— a Meskó-családról. I. 15.
MESTERHÁZY J.
— Buda visszafoglalásáról. I. 410.
MESTERHÁZY SÁNDOR
— a nemespátrói ev. egyházról. I. 256.
MÉSZÁROS ANDRÁS (mezőtúri jegyző)
— diáriuma, 1753., II. 106.
MÉSZÁROS FERENC
— a r. k. gimnáziumok történetéről. II. 128.
MÉSZÁROS GYULA
— a győrvári török énekről. XVII. sz. III. 95.
MÉSZÁROS IGNÁC
— Kártigámja, 1772., II. 226 ● magyar szekretáriusa, 1793., II. 450.
MÉSZÁROS JÁNOS BR. (altábornagy)
— a XVIII. sz. háborúban. II. 184, 500, 523.
MESZESHEGY
—i vereség, 1601., I. 312.
MESZLEN
—i kánonok. I. 250.
MESZLÉNYI ANTAL
— Báthori Zsigmondról. I. 352 ● Boldog Margitról. I. 88 ● az egri érsekségről. II. 579 ● a jezsuitákról. I. 251, 466 ● a jozefinizmus koráról. II. 202, 269—270, 366, 488, 578 ● Kazinczy fogságáról. II. 600 ● a Rákóczi-szabadságharcról. I. 466 ● Severoli nunciusról. II. 579 ● Szelepcsényi érsekről. III. 106, 107 ● a szerzetesrendek visszaállításáról. II. 579 ● a Thökölyfelkelésről. I. 398.
MESZLÉNYI BENEDEK (alispán)
— élete, XVII. sz. I. 371.
MÉSZÖLY GEDEON
— a Döbrentei-kódexről. I. 131 ● legrégibb bibliafordításáról. I. 131, 213 ● a Margit-legendáról. I. 88 ● Mátyási Józsefről. II. 616 ● Pálóczi Horváth Ádámról. II. 611 ● *Szótörténet, munkatörténet*. III. 61 ● Teleki Józsefről. II. 154 ● Tinódi Sebestyénről. I. 273.
METASTASIO
— és a magyar irodalom. II. 144, 227.
METEŞ, ŞT.
—Erdély és Havasalföld kereskedelméről. I. 129, 298 ● erdélyi pásztorokról. I. 298 ● az erdélyi román nép életéről, XVI—XVIII. sz. I. 293, 297, II. 49 ● az erdélyi román ort. egyházról. I. 253 ● havasalföldiek erdélyi kapcsolatairól. I. 298 ● a Horia-felkelésről. II. 289 ● román monostorokról. I. 253.
METHOD (szláv apostol)
— legendája. I. 28. III. 56.
METTERNICH KELEMEN HG.
— és Esterházy. II. 570 ● és Gentz. II. 538 ● és Gustermann. II. 559 ● iratai; róla irodalom. II. 484, 486, 568, 570 ● és a konferenciaminisztérium II. 485 ● külpolitikája. II. 541, 558 ● sajtópolitikája II. 406 ● és a szerb kérdés. II. 541.
METTERNICH-WINNEBURG, R.
— Ausztriáról a napoleoni háborúban. II. 587.
METZNER KÁROLY
— a Dunántúl népességéről, XVIII. sz. II. 30 ● Kiskunfélegyháza határáról. II. 50 ● a törökdúlás békeéveiről. I. 368.
MEUSEL, ALFRED
— Münzer Tamásról. III. 80.
MEUSEL
— német könyvészete. II. 95.
MEYER
— Ekkehard-kiadása. I. 29.
MEYER, A. O.
— nunciusi jelentéseket közölt. I. 315.
MEYERN, MARTIN
— *Ortelius* c. hírkötetei, XVII. sz. II. 324, 362.
MEYNDT, JOHANN GEORG
— a német—magyar viszonyról, XI. sz. I. 71.
MEYNERT, H. v.
— I. Ferencről. II. 484 ● a hadügy fejlődéséről. II. 68 ● II. Józsefről. II. 243.
Mezei gazdák barátja, 1824., II. 407.
A Mezei Gazdaságot tárgyazó jegyzések, 1801., II. 407.
A mezei munkások, 1792., II. 454.
MEZEY LÁSZLÓ
— a devotio modernáról. I. 211 ● irodalmi anyanyelvűségünk kezdeteiről. III. 64 ● ism. Horváth J. könyvét az árpádkori stílusról. III. 64. 67. Kardos T.-ét a humanizmusról. III. 77 ● Szt. István verses históriájáról. I. 102 ● egy középkori drámai emlékről. III. 64.
MEZEY MIKSA
— a szentgotthárdi csatáról. III. 105.
MEZERAY, F. E. DU
— Chalkokondyles-fordítása. I. 151.
MEZERZIUS, ld. Megyericsei
MEZID (bég)
— erdélyi betörése, XV. sz. I. 150, 163.
MEZIÈRES, PHILIPPE DE
— és a török elleni hadjáratok, XIV. sz. I. 139.
MEZNERICS IVÁN
— a megyei igazságszolgáltatásról, XVI—XIX. sz. I. 286, II. 88—89.
MEZŐ ISTVÁN, ld. Simai Mező
MEZŐBERÉNY
—i gimnázium története. II. 583.
MEZŐCSÁVÁS
—i pap: Kőröspataki J. III. 99.
MEZŐHEGYES
—i ménes 1785., II. 253, 439, 448.
MEZŐKERESZTES
—i csata, 1596., I. 152, 314—315, 318. III. 95
MEZŐKÖVESD
— könyvészete. III. 28.
—i orvos: Kalo Péter. II. 442.
MEZŐLAK
—i gradalom, 1820., II. 449.
MEZŐÖRS
—i ref. egyház története. I. 256.
MEZŐSI KÁROLY
— Bihar megyéről a XVII. sz. végén. I. 419 ● a fegyverjog megváltásáról. I. 416.
MEZŐTÚR
— és a 1753-i mozgalmak. II. 106 ● levéltára. II. 106 ● -i céhek. II. 176, 460 ● -i jegyző, ld. Mészáros András. ● -i ref. egyház története. I. 256, II. 120—121, ● -i ref. gimnázium. I. 266, II. 130 ● -i ref. lelkész ld. Polgári Mihály.
MEZSOV, V. J.
— orosz tört. bibliográfiája. III. 34.
Mi a király? 1811., II. 559.
Mi a pápa? 1782. (Eybel). II. 266.
MIAVA
—i ev. superintendens, ld. Krmann.
MIAVECZ LÁSZLÓ
— a posta történetéről. I. 284, 367.
MICHAEL DE UNGARIA
— prédikációi, XV. sz. I. 180.
MICHAEL, W.
— a pragmatica sanctióról. II. 81.

MICHAELIS, FR.
— a kőszegi ev. egyházról. I. 256.
MICHAILOWSKI—DANILEVSKIJ, A. J.
— az orosz—francia háborúról. II. 531.
MICHALEK MANÓ
— az egri érseki könyvtárról. II. 588.
MICHANOVICH ANTAL
— kereskedelmi terve, 1825., II. 472.
MICHAUD
— Ansbertus-kiadása. I. 51.
MICHNAY ENDRE
— kiadta a budai jogkönyvet. I. 125. III. 62
MICU-KLEIN, ld. Klein (János) Ince és Sámuel
MIEROW, CH. CHR.
— Rahevinről. III. 61.
Miért nem szerették József Császár? 1787., II. 298.
MIGAZZI ANTAL KRISTÓF GR.
— mint bécsi érsek, váci püspök. II. 201, 208, 232, 270.
MIGNE, J. P.
— *Patrologia graeca* c. kiadványa. I. 4, 26, 27, 49, 56, 151.
MIGNET, F. M.
— I. Ferenc és V. Károly vetélkedéséről. I. 281 ● a francia diplomáciáról a spanyol örökösödés ügyében. I. 376, 393, 453.
MIHAILCESCO, I.
— Lukaris Cyrillről. I. 347.
MIHALIK JÓZSEF
— Kassa ötvösségéről. I. 135, 242, II. 146 ● a kassai Rákóczi-kiállításról. I. 436 ● kassai régi sírkövekről, I. 134 ● egy kassai rézöntőről, XVII. sz. I. 422 ● kassai számadáskönyvről, 1556., I. 245 ● a kassai Szt. Erzsébet templomról. I. 186 ● Kecskeméti Péterről. III. 99 ● a pozsonyi ötvösségről. I. 242.
H. MIHALIK SÁNDOR
— a besztercebányai, stb. ötvösökről. I. 242, II. 146.
MIHALIK SÁNDOR
— bevezetése Ruzicska könyvéhez. I. 135 ● a kassai Rákóczi-ereklyékről. I. 436 ● a sodronyzománcról. I. 135, 187 ● Szentpéteri József ötvösmesterről. III. 127.
MIHALOVICS BÉLA
— a Georgikon érmeiről. II. 586.
MIHALOVICS ÉDE
— a katolikus prédikáció történetéről. I. 181, 213, 251, 360, II. 107.
MIHALOVITS JÁNOS
— bányászattörténeti tanulmányai. I. 100, II. 55, 170, 209, 459.
MIHÁLTZ ISTVÁN
— Vanier-fordítása, 1779., II. 163.
MIHÁLY (Vitéz, román vajda)
— és Báthori Zsigmond. I. 306 ● erdélyi szereplése, 1599—1601., I. 305—306, 308, 311 ● iratai. I. 294, 308, III. 94 ● külpolitikája. I. 311 ● megöletése. I. 342.
MIHÁLY C.
— Aba Sámuelről. I. 72.
MIHÁLYFI ÁKOS
— a papnevelés történetéről. I. 66, II. 113, 271.
MIHÁLYI ERNŐ
— Dorfmeister freskóiról. II. 238 ● a falu egyházművészetéről. II. 146 ● Keresztély Ázost hg. püspökről. II. 114 ● Kollonics politikájáról. III. 109.
MIHÁLYI JÁNOS
— mármarosi oklevelekről. I. 12, III. 42, 70.
MIHÁLYI KOVÁCS, ld. Kovács István
MIHELICS KÁROLY
— a mármarosszigeti gimnáziumról. II. 180.
MIHELYES JÁNOS
— naplója, XVIII. sz. II. 212, 235, 294.
MIHÓCZI REZSŐ
— Zrínyi és Montecuccoli vitájáról. I. 380.
MIKA SÁNDOR
— Anonymus-fordítása. I. 43 ● Brassó történetéről. I. 329, 341 ● az erdélyi házról Konstantinápolyban. I. 295 ● Hermann brassói munkájáról. II. 480 ● nekrológja. III. 50 ● I. Rákóczi Gy. leveleiről. I. 341 ● szerk.: MTKK. I. 4, 301, II. 9 ● tört. olvasókönyve. I. 151 ● történetirodalmunkról 1892-ben. III. 23 ● Weiss Mihályról. I. 328.
MIKAN, ANTON
— irata a cukorgyártásról, 1812., II. 468.
MIKE SÁNDOR
— iratai, levelezése. II. 285, 287.
MIKECS LÁSZLÓ
— a moldvai katolikusok összeírásáról. 1646., I. 326.
MIKES-család
— nótapöre, 1638., I. 342.
B. MIKES KATALIN
— a zalavári temetőről. III. 59.
MIKES KELEMEN
— törökországi levelei. I. 442, 472, II. 15, 17, 96, 143, 622. III. 112.
MIKESY SÁNDOR
— a Váradi Regestrumról. III. 68.
MIKHÁZ
—i ferences misztérium, XVIII. sz. II. 228.
MIKLAU, J.
— Rákóczi Ferencről. I. 455.
MIKLÓS
— V. (pápa) és Hunyadi J. I. 164—165, III. 76 ● győri püspök, XIV. sz. III. 70 ● mester, XIV. sz. I. 135 ● modrusi püspök. I. 184.
MIKLÓS FERENC
— kiadta Mikes leveleit. I. 442, III. 112.
MIKLÓS ÖDÖN
— Arany Tamásról. I. 262 ● Bethlen Gáborról. I. 340 ● a gályarab lelkészekről. I. 394 ● a hercegszőllősi kánonokról. I. 250 ● a holland politika magyar vonatkozásairól, XVII. sz. I. 340, 396, 42[illegible] ● Hop Jakabról. I. 423 ● magyar diákokról holland egyetemeken. I. 268, II. 133 ● a protestáns egyházi alkotmányról. I. 250 ● a reformációról. III. 86 ● a szatmárvidéki szuperintendenciáról. I. 254 ● és Szabó I.
— — a ref. egyházi levéltárakról. I. 252. III. 85.
MIKLÓS SÁMUEL (ref. lelkész)
— beszédei, XVIII. sz. II. 293.
MIKLÓSFI JÁNOS, ld. Horvát István
MIKLOSICH, F.
— a Cyrill- és Method-legendáról. I. 28 ● a Nestor-krónikáról. I. 27 ● a magyar nyelv szláv elemeiről. I. 36—37 ● szerb okmánykiadása. I. 18 ● és Müller, I.
— — görög okmánygyűjteménye. I. 289.
MIKLÓSY ZOLTÁN
— II. Andrásról. I. 95 ● a hiteles helyekről. I. 66 ● Nagy Lajos tüzérségéről. I. 120.
— — tengerészetéről. I. 120.
MIKLÓSVÁR
— főhadnagya: Kálnoki Miklós. I. 340.
MIKÓ FERENC, ld. Hidvégi Mikó
MIKÓ IMRE GR.
— Benkő Józsefről. II. 151 ● Bod Péterről. II. 215 ● emlékezete. III. 51 ● Erdély külön-válásáról. I. 282, 302 ● az erdélyi történetírásról. I. 294 ● szerk. ETA. I. 3, 291—292, 306, 309, 319, 330, 340, 348—349.
MIKÓ IMRE
— a magyar államnyelv kérdéséről, 1790—1825., II. 355.
MIKÓ JÁNOS, ld. Zsögödi Mikó
MIKOLA ISTVÁN (ref. tanító)
— verse az insurgensekhez, 1800., II. 525.
MIKOLA ISTVÁN (jurátus)
— politikai pere, kivégzése, 1802., II. 532.
MIKOS J.
— a fehérvári 1193-i oklevélről. I. 55.
MIKOVINY SÁMUEL
— és Bél Mátyás. II. 19 ● és a selmeci bányászat. II. 55 ● térképei. II. 19, 21.
MIKOWICS, ANDREAS
— irata a prot. iskolákról, 1783., II. 275.
MIKSA
— I. (császár).
— — a bécsi találkozón, 1515., I. 195 ● és a cambrai-i liga. I. 203 ● hadjárata Magyarország ellen, 1490., I. 194, 201 ● keleti politikája. I. 200, 203 ● levelei. III. 80 ● magyarországi törekvései. I. 175, 179, 195, 199, 201, 203—204 ● orosz kapcsolatai. I. 179, 203 ● története, irodalma. I. 150, 154, 195, 199, 202 ● -hoz Wolfardinus irata. I. 218.
— II. (király).
— — bányatörvénye, 1573., I. 243, II. 170, 459 ● és Báthori István. I. 301 ● hadvezére: Schwendi L. I. 288—289 ● konstantinápolyi követségei. I. 279, II. 591 ● koronázása. I. 285 ● levelezése, iratai, forrásai. I. 227, 233, 276, 278—279, 289, 301 ● nevelője: Ursinus Velius.

I. 274 ● török háborúi. I. 275, 200 ● törvényei. I. 285 ● udv. historikusa: Zsámboky J. I. 227 ● és a vallásügy. I. 286.
— (bajor hg.).
— — és Bethlen Gábor. I. 333.
— főhg. jelentése, 1596., I. 318.
— főhg. memoranduma, 1777., II. 157.
— főhg. mint insurgens vezér, 1809., II. 543.
MIKSA EMÁNUEL (bajor választó)
— és Rákóczi Ferenc. I. 468.
MIKULIK JÓZSEF
— adalékai az 1644-i hadjárathoz. I. 345.
— — a közoktatáshoz, XVII. sz. III. 87, 102
— a dobsinai bánya- és vasiparról. I. 127, 243, II. 54 ● a gömöri ev. esperességről. I. 254—255 ● a kisvárosi életről, 1526—1715., I. 244, II. 63 ● nekrológja. III. 51 ● Rozsnyó erdőgazdaságáról. II. 437.
— — magyarosodásáról, XVII. sz. I. 245 ● számadásáról, 1703., I. 418 ● viszontagságairól, XVI. sz. I. 245.
— a végvári életről, 1573., III. 92.
MILÁNÓ
— és Magyarország, XV. sz. I. 171—172, 182 ● mint Habsburg birtok, XVIII. sz. II. 67 ● és Zsigmond király. I. 139 ● -ban Pollack M. építész. II. 628 ● -i érsek: Hyppolit, 1497., I. 205 ● -i humanista: Marliani. I. 169 ● -i jezsuita: Ferrarius, 1749., II. 73 ● -i kormányszék, 1794., II. 164 ● -i szárm. J. Gallarati, 1785., II. 252.
MILECZ, ld. Miletz
MILES HUNGARUS
— mint Vay Ádám álneve. I. 445.
MILES, MATTHIAS (szebeni tanácsos)
— Erdély történetéről, 1670., III. 99 ● naplója, 1682., I. 428 ● Schesaeus-másolata. I. 300 ● és Szamosközy. I. 228.
MILESZ BÉLA
— Hatvani Istvánról. II. 216 ● Kazinczy naplójáról. II. 511.
MILETIĆ, I.
— brassói vlach—bolgár iratkiadása. I. 13.
MILETZ JÁNOS
— Bethlen István támadásáról, 1636., I. 341 ● a délvidéki spanyol telepekről. II. 34 ● Gizella királynéról, I. 68 ● Károlyi Zsuzsánna leveleiről. I. 334 ● Katona Józsefről. II. 623—624 ● Péchi Simonról. I. 337.
MILIUTIN, D. A.
— az orosz—francia háborúról. II. 531.
MILJUKOV, P.
— a 895-i magyar—bolgár háborúról. I. 33.
MILKÓ
—i püspökség. I. 94.
MILLEKER BÓDOG (Felix)
— a Bánság városairól. II. 64, 180 ● a bánsági határőrvidékről. II. 186, 207 ● a bánsági német telepesekről. II. 33, 127 ● a bánsági spanyolokról. II. 34 ● az első török beütésekről, XV. sz. I. 138 ● a selyemtenyésztésről Dél-Magyarországon. II. 167, 443 ● Versec történetéről. II. 33, 77, 97, 296.
MILLER, I.
— a lengyel történet periodizálásáról. III. 55.
MILLER JAKAB FERDINÁND
— András és Béla küzdelméről. I. 72 ● III. András örökösödéséről. I. 102 ● Bél Mátyás kéziratairól. II. 20 ● a bihari selyemtermelésről. II. 442—443 ● a Corvina-könyvtár pusztulásáról. I. 218 ● függeléke az éremtani katalógushoz, 1810., I. 59 ● irata a nemzeti nyelvről, 1806., II. 488.
— — viseletről, 1790., II. 357.
— kéziratos anyaga 1790-re. II. 342 ● kiadta Ferdinánd és Miksa portai leveleit. I. 279, II. 591.
— — Pázmány Péter leveleit. I. 360, II. 591 ● Pray iratközlését Bethlen G.-ról. I. 333 ● Széchenyi György és Pál levelezését. I. 451, II. 591. III. 108.
— mint a *Schedium* állítólagos szerzője. II. 464 ● mint a Széchényi Könyvtár igazgatója. II. 588 ● történetkutatói szerepe. II. 591—592.
MILLER JÁNOS E. Ferdinánd
— Buda történetéről, 1760., II. 62, 150, 179.
MILLER, W.
— Dukas és Phrantzes munkáiról. I. 151.
MILLES, JEREMIAH
— magyarországi utazása, 1736., III. 117.
MILLEY JÁNOS (jezsuita)
— jelentései Erdélyről, XVII. sz. I. 351.
MILODANOVITS SIMON
— magyar katonákról a francia háborúkban. II. 500.
MILLOT
— egyetemes története magyarul. II. 373, 605.
MILTON
— fordítások, XVIII. sz. II. 223—224.
Mindenes Gyűjtemény, 1789—1792., II. 241, 302, 305, 340, 605.
MINDSZENT—ALGYŐ
—i uradalom. II. 42.
MINDSZENTHI GÁBOR
— naplója Szapolyairól. I. 269, 272, 279, 282.
MINDSZENTY, ld. Pehm J.
MINDSZENTHY SÁMUEL
— históriai szótár-átdolgozása. II. 373.
MINEA, I.
— a bolgár—magyar érintkezésről, XIV. sz. I. 121 ● Buccow proklamációjáról, 1761., II. 186 ● egy erdélyi kenézségről. I. 124 ● Moldva és Erdély kapcsolatairól. I. 302 ● az ötvenedről. I. 124 ● Vitéz Mihályról. I. 311 ● Zsigmond keleti, román politikájáról. I. 138.
Minek a pap ..., 1791., II. 332.
MINORSKY
— Hudud al-Ālam-ról. I. 24, 33.
MIRABEAU
— és a francia politika. II. 529.
MIRABILI(bus), ld. Nicolaus
MIRANDOLA, PAOLO DA
— alaprajza Egerről, 1560., I. 288.
MIRCSE (havasalföldi vajda)
— és Magyarország, XIV. sz. I. 138.
MIRCSE JÁNOS
— egy baseli tanulóról, 1633., III. 102 ● Kapisztrán Jánosról. I. 165 ● közlése a parasztháborúról. I. 191 ● Mátyás királyról. I. 176 ● nekrológja. III. 51 ● Velence és Magyarország kapcsolatairól. I. 74, 120 ● iratgyűjtése Bethlen G. diplomáciájáról. I. 333, 338.
MIRISZLÓ
—i csata, 1600., I. 312. III. 94.
MIRWINSKI, I.
— Sobieski bécsi hadjáratáról. I. 408—409.
Miscellanea physico-medica, XVIII. sz. II. 9, 39—40.
MISCHLER, E.
— szerk. osztrák *Staatswörterbuch*. II. 86.
MISES, L. v.
— a galiciai parasztságról. II. 193 ● az osztrák iparról. II. 259.
MIŠÍK, MIKULÁŠ
— a huszitákról Szlovákiában. I. 141, III. 74.
MISKE-család
— iratai. III. 43.
MISKOLC
— ipara. I. 422, II. 56, 460 ● jegyzőkönyve, XVII. sz. I. 378 ● oklevéltára. I. 14 ● a Rákóczi-szabadságharcban. I. 437—438, 466. III. 115—116 ● számadáskönyvei, XVII. sz. I. 418 ● a XIX. sz. elején. II. 480 ● topográfiája, Benkő S. II. 235, 480 ● története. I. 14, 99, II. 483 III. 18 ● -hoz Bethlen G. rendelete. I. 334 ● -i ev. egyház története. I. 256 ● -i gazd. utasítás, 1686., I. 421 ● -i kath. gimnázium. II. 130 ● -i megyegyűlés, 1813., II. 562 ● -i mészáros céh. II. 56, 460 ● -i múzeumi levéltár. III. 42 ● -i népszámlálások, XVIII. sz. II. 261 ● -i ref. egyház története. I. 256 ● -i ref. lelkészek, ld. Miklós Sámuel, Szalai Sámuel. ● -i ref. gimnázium. II. 130 ● -i senatusi ülés, 1706., I. 466 ● -i szárm., ld. Dayka Gábor, Nagyváthy János ● -i színészet története. II. 628 ● -i tanulók, ld. Donits András, Glatz Jakab ● -i terményárak, 1818., II. 445 ● -i ügyvéd, ld. Décsy Antal.
MISKOLCZI CSULYAK ISTVÁN (ref. esperes)
— élete, iratai, XVII. sz. I. 341.
MISKOLCZY ANDRÁS (bártfai követ)
— országgyűlési követ, 1764., II. 186.
MISKOLCZY GYULA
— a bécsi áll. levéltárról. I. 19 ● a bécsi gazdaságpolitikáról. II. 462 ● Buda visszafoglalásáról. I. 410 ● Chalkokondylesről. I. 151 ● a horvát kérdésről. II. 359, 498 ● Humyadi török hadjáratairól. I. 163 ● ism. Domanovszky *József nádor*-át. II. 484 ● a kamarilláról a reformkorban. II. 465 ● a kunokról. I. 85 ● a magyar művelődéstörténetről, 1790—1848., II. 398 ● az Országos Levéltárról. I. 18.
MISKOLCZY ISTVÁN
— András hg. nápolyi tragédiájáról. I. 122 ● Anjou

Károlyról. I. 100 ● az Anjou királyok nápolyi vonatkozásairól. I. 118. 122 ● Bajtay Antalról. II. 201 ● emlékezete. III. 51 ● II. Józsefről. II. 262 ● Károly Róbertről. I. 119 ● a középkori kereskedelemről. I. 129 ● magyar—olasz kapcsolatokról, XIV. sz. I. 115 ● Magyarországról az Anjouk korában. I. 115 ● Mohács előzményeiről. III. 82 ● a nápolyi hadjáratokról. I. 122 ● Nápolyi Lászlóról. I. 137 ● a pestisről, 1343., I. 133 ● a piarista tanügyről. II. 128, 131 ● a privigyei kollégiumról. II. 131.
MISKOLCZY SIMON J.
— a nógrádi levéltár hamisítványairól. I. 12.
MISKOLCZY (Szigyártó) JÁNOS (ref. lelkész)
— búcsúztatója Ráday Pálról. II. 111 ● naplója, 1714—1716., II. 24.
MISKULIN A.
— a Villani-krónikáról. I. 107.
MISSOVITZ MIHÁLY (rozsnyói ev. rektor)
— Rákóczi-kori drámái. III. 112.
MISZLAI ANDRÁS
— Siralmas éneke, 1704., I. 449.
MISZTÓTFALUSI, ld. Tótfalusi
MITIS, OSKAR V.
— I. Ferdinánd eljegyzéséről. I. 204 ● Jurisich Miklósról. I. 289 ● a labanc országgyűlésről. I. 467 ● Liechtenstein hg. küldetéséről, 1709., I. 470.
MITIS, SYLVIO
— Dalmáciáról Nagy Lajos alatt. I. 120.
MITIS, TH.
— Hassenstein Bohuslávról. I. 217.
MITROFANOV, PAUL V.
— II. Józsefről. II. 243, 263.
MITROVICS GYULA
— Apáczai Csere Jánosról. I. 354 ● Kazinczy esztétikai elveiről. II. 603 ● Poóts Andrásról. II. 374.
Mitsoda vallású volt szt. István király? 1790. (Szeitz Leó). II. 339.
MITTERPACHER LAJOS (egyet. tanár)
— élete, szerepe. II. 163 ● horvátországi utazása. II. 237 ● mezőgazdasági szakmunkái. II. 163, 164, 249, 250, 434, 435, 436, 441, 442, 468 ● tanári működése. II. 163, 166, 209, 431 ● tanítványa, ld. Nagyváthy János ● útleírásban, 1815., II. 427.
Mivel tartozik a császár, 1811., II. 559.
MIXICH LAJOS
— Földi Jánosról. II. 598 ● kiadta Földi verseit. II. 617.
MIZSÉR, ld. Pesti Mizsér
MÓCS SZANISZLÓ
— kéziratos iskoladrámákról. II. 228.
MOCSÁRY-család
— levéltára. III. 43.
MOCSÁRY ANTAL
— Nógrád megyéről, 1826., II. 417, 466.
MOCSÁRY ISTVÁN
— a Mocsáry-levéltárból. III. 43.
MOCSÁRY LAJOS
— *A régi magyar nemes*. II. 26.
MÓD ÁLADÁR
— bírálata Pach Zsigmond Pál cikkéről. I. 417, II. 28, 42 ● Marx és a magyar történelem. III. 45 ● 400 év függetlenségi küzdelméről. I. 21, 235, 378, II. 28, 245.
MODELSKI, TH. E.
— Törökország felosztása kérdéséről, 1771., II. 197.
MODENA
—i hg. küldöttje Bécsben, 1659., I. 385 ● -i Hyppolit-kódexek. I. 155, 205 ● -i levéltár. I. 19, 203 ● -i magyar gabonakivitel, XVII. sz. I. 171, 378.
MODERN, ld. Modor
MODJER JÁNOS GOTTFRIED
— levelei, 1791—1810., II. 478.
MÓDLY DEZSŐ
— kiadta Fazekas Ludas Matyiját. II. 622.
MODOR VÁROS
— az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● leírásai, 1719., 1819., II. 21, 481 ● -i bencés gimnázium. II. 208 ● -i bortermelés, 1821., II. 436 ● -i ev. egyház története. I. 256 ● -i ev. gimnázium. II. 130 ● -i ev. lelkészek ld. Torkos Mihály, Wölfel Sámuel.
MODRIGAN, I.
— Sinkai Györgyről. II. 279.
MODRUS
—i püspök: Macsinjain M. I. 184.
Modus fundum publicum constituendi, 1791. (Désy György). II. 393.
Modus reparandi Hungariae, 1655. (Pálfalvay János). I. 386.
MOENICH KÁROLY és Vukovich Sándor
— írói névtára. III. 40.
MOESCH LUKÁCS (piarista)
— évkönyvei Thököly idejéről. I. 398.
MOGA, I.
— Erdély kereskedelméről, XVIII. sz. II. 178 ● erdélyi románokról a középkorban. I. 82—83 ● a pozsareváci szerződés előzményeiről. II. 59 ● a román egyházi könyvekről. II. 205.
MOGYOROSSY JÁNOS
— Gyula történetéről. II. 93 ● szemelvényei Szerémiből. I. 188—189.
MOHA
—i birtokosok szabályai, 1678., I. 429.
MOHÁCS
— II. József korában. II. 254 ● a magyar költészetben. III. 82, 103 ● visszafoglalása, XVII. sz. I. 406 ● -i csata forrásai. I. 182, 188, 195—197, 227. III. 79.
— — irodalma. I. 8, 222—223, 279. III. 80 ● későbbi iratokban. II. 314, 374, 613.
—i emlékkönyv. I. 8.
MOHAI JÁNOS (ref. lelkész)
— halotti verse Hermányi Dienes J.-ről. II. 18.
MOHAMMED
— II. (szultán) életére források. I. 151—152.
— — fia: Dzsem hg. I. 176.
— III. (szultán) hadjárata, 1596., I. 316.
— — és Khodzsa Mohammed. I. 152.
MOHL ADOLF
— Győr ostromairól, 1594—1598., I. 318, III. 25 ● Győr megyei papokról. II. 114 ● kismartoni török világról, XVII. sz. I. 418 ● Lövő történetéről. II. 50 ● Nádasdy Ferencről. I. 388 ● Szarvkő urairól. I. 155, 238.
MOHL JÓZSEF és Laszgallner G.
— munkája Tokajról, 1828., II. 436.
MOHORITZ TÓBIÁS (piarista)
— egyházi beszéde, 1768., II. 199.
MOISIL, C.
— besztercei iratokról. I. 13.
MOISIL, I.
— erdélyi románokról a Regátban. II. 497.
MOKCSAY-család
— levéltára. III. 43.
MOKOS GYULA
— a dunántúli ev. egyházról, 1598., I. 252, 264 ● a felföldi kánonokról. I. 250 ● a hercegszőllősi kánonokról. I. 252 ● a jénai egyetem magyar tanulóiról. I. 268, II. 133 ● Szinnyei lexikonához adalékai. III. 41 ● Tatai János naplójáról. I. 412.
MOKOSINYI ANTAL (bártfai követ)
— mint a keresk. bizottság tagja, 1791., II. 385.
MOKRY BENJÁMIN (pápai tanár)
— az európai manufacturákról, 1818., II. 464.
MOLDEN, E.
— az osztrák—orosz viszonyról, XIX. sz. II. 570.
MOLDOVÁN GERGELY
— a székely írásjegyekről. I. 39.
MOLDOVAN, S.
— a Horia-felkelésről. II. 289.
MOLDOVÁNYI JÓZSEF
— Tolna megyéről, 1824., II. 418.
MOLDVA
— és Erdély kapcsolatai. I. 129, 153, 275, 295, 302, 329, 334, 342, 244—345, 348 ● és az erdélyi pásztorkodás. II. 38 ● külpolitikája. XVII. sz. I. 432 ● leírása, 1789., II. 236 ● és Lengyelország, XIV—XV. sz. I. 121, III. 77 ● és Magyarország. I. 17, 121, 176 ● és Napóleon. II. 557 ● és az osztrák—török háború, 1788., II. 296 ● és a porta. III. 77 ● és a Rákóczi-emigráció. I. 472, II. 75 ● története. I. 293—294, 308, 325, 429 ● Verancsics munkájában. I. 225—226 ● -i állatbehozatal. I. 244, II. 477 ● -i domonkosrendiek, XIII. sz. I. 61, 94 ● -i erdélyi iskola. II. 497 ● -i hadjárat, 1475., I. 152, 168 ● -i jezsuita misszió, 1743., II. 116 ● -i krónika, Ureche—Simion. I. 275 ● -i krónikairodalom. II. 124 ● -i magyar husziták, XV. sz. I. 106, 131, 133, 142.
— — bibliafordítása. I. 131.
—i magyar katolikusok, 1646., I. 326 ● -i Saul serdar. II. 214 ● -i sóbányászat, 1790., II. 457 ● -i utazások. II. 238, 420 ● -i vajdák, ld. Basilius, Heraclides Jakab, (Nagy) István, Lupu, Radul, Rares Péter ● -i zsinat, 1642., I. 347.

MOLECZ BÉLA
— a nyelvújításról. II. 617.
MOLIÈRE
— hatása Bessenyeire. II. 220 ● magyar fordításai. II. 227, 228, 602, 620.
Molimen Sisyphum, 1672. (Komáromi Csipkés György). I. 390.
MOLIN, ALOISE (velencei követ)
— jelentései Magyarországról, 1661., I. 376, 385.
MOLINIER, A.
— a francia tört. forrásokról. I. 10, 108. III. 37.
MOLITORISZ KÁROLY
— a lechmezei csatáról. I. 41.
MOLL, CARL ERENBERT, FRH. V.
— bányászati szaklapja. II. 409.
MOLL JEROMOS
— mint lapszerkesztő, XVIII. sz. II. 240, 340, 405.
MOLLA, ld. Hasszán
MOLLAY KÁROLY
— legrégibb német jövevényszavainkról. III. 68 ● az Ödenburg-névről. I. 83 ● Sopron megyéről. III. 67, 83,
MOLLER GODOFRÉD
— bányaorvosi értekezése, 1730., II. 54.
MOLLER KÁROLY OTTÓ
— orvosi munkája, 1740., II. 140.
MOLLIK TÓBIÁS (bencés tanár)
— valláspolitikai iratai, 1790., II. 331, 333, 336—337 ● a felekezeti unióról, 1821., II. 574.
MOLNÁR ÁGNES
— a debreceni felvilágosodásról. II. 217, 598.
MOLNÁR ALADÁR
— a közoktatás történetéről. II. 127.
MOLNÁR ALBERT, ld. Szenczi Molnár
MOLNÁR ANTAL
— örményekről Buda visszafoglalásánál. I. 405.
MOLNÁR ANTAL
— Csokonairól. II. 608.
MOLNÁR BALÁZS
— Bocskairól. I. 320.
MOLNÁR BORBÁLA
— élete, verses levelezései. II. 615.
MOLNÁR ERIK
— bevezetése Tagányi munkájához. I. 77, II. 45 ● a feudalizmus kialakulásáról. III. 62 ● a magyar őstörténetről. III. 56 ● a magyar társadalomról az Árpád-korig. I. 21, 32, 36, 37, 40, 57, 68, 77, 81.
— — Mohácsig. I. 21, 123, 124, 129, 143, 154, 204, 208 ● a magyar történetírásról. II. 28, III. 45, 47 ● tanulmánya Rákosi Mátyás és a történetírásról. II. 28 ● Sztálin nyelvtudományi cikkeiről. III. 45.
MOLNÁR ERNŐ
— a nagyjenő—tüskevári kolostorról. II. 116.
MOLNÁR ERZSÉBET
— Buda visszavételéről az olasz költészetben. I. 407.
MOLNÁR ÉVA
— a boszorkányperekről, XVII—XVIII. sz. I. 241, II. 91.
MOLNÁR FERENC (ügyvéd)
— *Patvarista novitius*, 1762., II. 194.
MOLNÁR FERENC (ügyvéd, † 1855)
— a futó homokról, 1822., II. 437 ● a rétekről, 1824., II. 438 ● a tagosításról, 1821., II. 433.
MOLNÁR IMRE
— a cenzúráról 1600-ig. I. 219, 265 ● az első protestáns-ellenes rendeletről. I. 220 ● a *Manch Hermäon* szerzőjéről. II. 319 ● Rozsnyai Dávidról. I. 426.
MOLNÁR I.
— az orosházai ev. egyházról. I. 256.
MOLNÁR (K.) JÁNOS (bélakúti apát)
— adatai, munkái. II. 199 ● hitvédelmi irata, 1776., II. 199, 268 ● *Magyar Könyház* c. kiadványa. II, 241, 309, 313, 340, 406, 586 ● mint állítólagos röpiratszerző. II. 334 ● mint természettudós. II. 217—218 ● *A régi jeles épületekről*, 1760., II. 199, 224.
MOLNÁR JÁNOS (pesti ev. lelkész)
— beszéde Belgrád bevételéről, 1789., II. 295 ● háborús beszéde, 1799. II. 524 ● imája II. Józsefért, 1790., II. 299 ● egyházpolitikai iratai. II. 333—334, 366, 502 ● II. Lipótról, 1791., II. 351, 366 ● *Manch Hermäon* c. irata, 1790., II. 277, 321, 327.
MOLNÁR JÁNOS
— a brassói ref. egyházról. I. 255.
MOLNÁR JÁNOS
— a bihardiószegi ref. egyházról. I. 255.
MOLNÁR JÁNOS
— Batsányi leveleiről. II. 604 ● Garas István drámájáról. II. 229.
MOLNÁR JÓZSEF
— Görög Demeterről, II. 404.
MOLNÁR JÓZSEF
— Rákóczi fejedelmi udvaráról. I. 458.
MOLNÁR JÓZSEF
— néprajzi adalékai. III. 120.
MOLNÁR JÓZSEF JENŐ
— Freisingi Ottóról. I. 49.
MOLNÁR KÁLMÁN
— a magyar alkotmányfejlődésről. I. 58.
MOLNÁR KÁROLY
— Chassin magyar vonatkozásairól. III. 49.
MOLNÁR MAGDOLNA, TATAI
— a jászok és kunok történetéről. II. 52.
MOLNÁR MIKLÓS
— Katona Józsefről. III. 127.
MOLNÁR (D.) SZULPIC
— szerepe a Pannonhalmi Rendtörténetben. I. 64 ● Zermegh Jánosról. I. 272.
MOLNÁR ZOLTÁN
— a magyar renaissance-kutatásról. I. 181.
MOLNÁR—PIUARIU JÁNOS
— irodalmi tevékenysége. II. 497 ● Mária Teréziáról, 1781., II. 196 ● méhészeti irata, 1785., II. 252 ● orvosi működése. II. 599 ● román politikai szerepe. II. 378.
MOLNOS LIPÓT (ld. Müller alatt is)
— Rákócziról az egykorú francia irodalomban. I. 436, 443—444.
MOLINKI-SZIGETEN
— en utazás, XVI. sz. III. 79
MONEMBASIA
—i érsek, Dorotheos. I. 152.
MOMMSEN
— a középkori német külpolitikáról. I. 72.
MONACI LŐRINC (velencei szerző)
— szövege Durazzói Károlyról. I. 105, 108, 136—137, 146.
MONACHOS, ld. Georgios Monachos
Monatliche Correspondenz, 1800., II. 409.
Monatliche Früchte, 1784., II. 241.
MONAY FERENC
— magyar s erdélyi ferences írókról. III. 41.
Mondolat, 1813. (Somogyi Gedeon, Szentgyörgyi József). II. 618.
MONDSÉE
—i glossza, XIV. sz. I. 130 ● -i töredék, 1466., I. 180.
Moniteur
— francia hírei, 1790—1792., II. 340, 507.
MONOD, G.
— francia tört. bibliográfiája. I. 10. III. 10, 36.
MONOK
—i útleírás, XVIII. sz. II. 152.
MONOR
—i ref. egyház története. I. 256.
MONORAI JÁNOS (unitus pap)
— a Horia-felkelésről. II. 289.
MONORI E.
— Heidelberg magyar kapcsolatairól. III. 87.
MONOSZLAI ANDRÁS (püspök)
— szerepe, irodalma, XVI. sz. I. 264.
MONS SACER PANNONIAE, ld. Pannonhalma
MONT ST. JEAN
—i győzelem, Wellington. II. 566.
MONTAGUE, ld. Wortley
MONTECASSINO
— és Szt. István kapcsolata. I. 71 ● -i apát és Szt. László. I. 55, 74.
MONTECUCCOLI RAYMUND GR.
— hadjáratai Magyarországon, 1661—1664., I. 355, 386—387 ● iratai, levelei, munkái. I. 351, 380, 384, 387, 395 ● és Zrínyi polémiája. I. 380, 384 ● párti följegyzés, 1664., I. 383.
MONTESQUIEU
— magyarországi visszhangja. II. 199, 313, 315 ● utazásai. II. 23.
Monthly Review
— magyar hírei, 1687., I. 414.
MONTI, G. M.
— Nagy Lajosról. I. 122 ● a nápolyi Anjoukról. I. 116.
MONTPELLIER
—i püspök: G. Pellicier, XVI. sz. I. 301.

Monumenta comitialia r. Hungariae, ld. Magyar Országgyűlési emlékek.
Monumenta comitialia r. Transylvaniae, ld. Erdélyi Országgyűlési Emlékek.
MOÓR ELEMÉR
— a gyepükről. I. 37 ● a helynévkutatásról. I. 83. ● Julianus útjáról. I. 86 ● az erdélyi szlávokról. I. 82 ● a magyar hunmondáról. I. 38 ● a magyar népnév eredetéről. III. 57 ● a magyar nyelvtörténet őstörténeti vonatkozásairól. III. 56 ● a német—magyar nyelvhatárról. I. 83 ● Nyugat-Magyarországról a középkorban. I. 81 ● őstörténeti tanulmányai. I. 31 ● a székelyek eredetéről. I. 81 ● a Toldi-mondáról. I. 132 ● az udvari műveltség kezdeteiről. I. 133 ● vitája a helynevekről. I. 36, 82.
MOORE
— utazása, XVIII. sz. II. 153.
MOOYER, E. F.
— oklevélközlése, XIV. sz. III. 69.
MÓR
—i kapucinusok. II. 117.
MÓRA MIHÁLY
— az egri püspöki instrukciókról. II. 579 ● Esterházy Károlyról. II. 579.
MORARIU, L.
— a román irodalomról. II. 229.
MORASCHER, O.
— Rabutin kényszerkölcsönéről. I. 467.
MORAVCSIK GYULA
— Árpád vezértársáról. I. 27 ● Bizánc és a magyarság kapcsolatairól. III. 66, 76 ● a bizánci kereszténység magyar kapcsolatairól. I. 68 ● a bizantinológia feladatairól. III. 66 ● Bölcs Leó Taktikájáról. III. 56 *Byzantino-turcica*. I. 25 ● a Cyrill-legendáról. I. 28 ● a csodaszarvas-mondáról. I. 38 ● Hierax forrásairól. I. 26 ● Huszti Józsefről. III. 50 ● ism. Darkó Chalkokondyles-kiadását. I. 151.
— — Dvornik könyvét a szlávokról. I. 28 ● Macartney őstörténeti könyvét. I. 25.
— Konstantinos-kiadása. I. 26 ● fordítása Konstantinos Manassesből. I. 50 ● Leventéről, Álmosról. I. 27 ● a magyar—bizánci kapcsolatokról. I. 68, 73, 74, 75, 76 ● a magyar korona görög feliratairól. I. 73 ● a magyar tört. bizánci forrásairól. I. 25, 46, 109, 150, 152 III. 26 ● Muagerisz királyról. I. 32 ● Mystikosról. I. 26 ● Naumról. I. 28 ● az onogurokról. I. 32 Phrantzesről. III. 74 ● Pusculusról. III. 75 ● Szt. László lányáról. I. 74—75 ● a Szibinyáni-mondáról. I. 160 ● szövegkritikája Konstantinoshoz. I. 26 ● turkológiai könyvészete. III. 26.
MORAVEK ENDRE
— klasszika—filológiai könyvészete. III. 32.
MORAVIA, ld. Morvaország
MORAWSKI, C.
— a krakkói egyetem történetéről. I. 216.
MORDTMANN, A. D.
— Konstantinápoly elfoglalásáról. III. 76 ● Ungnad török követségéről, XVI. sz. I. 287.
MORDTMANN, J. H.
— Buda elfoglalásáról, 1526., I. 223
MORÉ (Hermolaus) GYÖRGY
— egyházi iratai, XVIII. sz. II. 268, 356—357.
MOREA
— és a török háború, 1716., I. 472, II. 74 ● velencei kézen, 1685., II. 74.
MOREAU, JEAN VICTOR
— rajnai előnyomulása, 1800., II. 531.
MOREAU, PIERRE
— a francia történetírásról. III. 48.
MORELLI, J.
— velencei forráskiadványa, 1726., I. 107.
MÓRIC (szász hg.)
— az 1542-i hadjáratban. I. 289 ● levelezése. I. 278.
MÓRICZ GYULA
— Bethlen Miklósról. III. 110 ● a német—magyar viszonyról, XI. sz. I. 71.
MÓRICZ ZSIGMOND
— Csokonairól. II. 608 ● a Ludas Matyiról. II. 623.
MÓRICHIDA
—i prépostság története. I. 64.
MORIN, G.
— liturgikus kéziratokról, XI—XII. sz. I. 66.
MÓROCZ ISTVÁN és Korizmics L.
— *Mezei gazdaság könyve*. II. 448.
MORONE, GIOVANNI
— nunciusi jelentései, XVI. sz. I. 278.
MORPURGO, A.
— a Rákóczi-szabadságharcról. I. 443.
MORRIS, L. C.
— Mária Teréziáról. II. 158.
MORUS TAMÁS
— magyarországi visszhangja, 1790., II. 269.
MORVAMEZŐ (Dürnkrut)
—i csata, 1278., I. 90, 101.
MORVAORSZÁG
— és a Bocskai-szabadságharc. I. 320 ● és a magyarok, IX—X. sz. I. 29, 36, 40 III. 60 ● és a magyar külkereskedelem. I. 128, 244, 373, 378 ● és a német birodalom, X. sz. I. 37 ● oklevéltára. I. 128 ● svéd vonatkozásai. I. 233, 345 ● és Szapolyai János. I. 276 ● Szvatopluk idején. I. 36 ● és a tatárjárás. I. 97 ● térképe, 1788., II. 236 ● története. I. 128 ● -i anabaptisták Magyarországon. I. 261, 335, 359, II. 122, 175 ● -i gazdasági lap, 1796., II. 409 ● -i jobbágyság története. II. 193, 456 ● -i kuruc beütések, 1705., I. 462 ● -i magyar kalandozások. I. 40 ● -i menekülők Fehérhegy után. I. 339 ● -i országgyűlések iratai. I. 233, 276 ● -i rendek, XVII—XVIII. sz. I. 368, II. 351 ● -i szárm., ld. J. L. Kracker, H. Novotny, Taurinus István ● -i utazások, XVIII—XIX. sz. II. 425, 428, 545.
MORVAY FERENC
— a baranyai ref. egyházi életről, XVIII. sz. II. 203.
MORVAY GYŐZŐ
— emlékezete. III. 51 ● gr. Fekete Jánosról. II. 223, 317 ● a nagybányai oktatásról. II. 130.
MORVAI ISTVÁN
— Pethő Gergelyről. I. 357.
MOSABURG
— szerepe. I. 36. III. 59.
MOSER, JOHANN JACOB
— a belgrádi békéről, 1739., II. 95, 96 ● I. József uralkodásáról, 1738., I. 447 ● az osztrák örökösödésről, 1738., II. 78.
MOSER
— Grünbeck-fordítása. I. 150.
MOSER, R.
— Ausztriáról a Babenbergek után. I. 98.
Moses és a próféták, 1641. (Lorántffy Zsuzsanna). I. 344.
MOSON MEGYE
— az Árpád-korban. III. 67 ● árszabása, 1813., II. 476 ● ismertetése, 1820., II. 417 ● középkori főispánjai. III. 63 ● leírása Bél Mátyásról. II. 19 ● és a magyar nyelv. II. 493 ● rendtartása, 1790., II. 347 ● -i gabonaárak, 1688—1890., I. 420, II. 45, 166 ● -i nemesi felkelés, 1432., 1604., I. 114, III. 73, 95 ● -i parasztmozgalom, 1802., II. 487 ● -i szárm., ld. I. A. Fessler, E. N. Kleemann ● -i útkönyv, XI. sz. I. 73. ● -i viszonyok a Rákóczi-korban. III. 114.
MOSSÓTZI (Institoris) MIHÁLY (ev. lelkész)
— beszéde Mária Teréziáról, 1780., II. 196 ● jegyzete Bél Mátyásról. II. 24.
MOSSÓCZI ZAKARIÁS (püspök)
— törvénygyűjteménye, 1584., I. 232.
A mostan folyó ország gyűlésének ... leírása, 1791. (Gvadányi József). II. 343.
A mostan ... uralkodó ... második Leopold meg-koronáztatása, 1790., II. 363.
A mostani financz-munkálatok fonákja, 1833., II. 450.
MOSZKVA
—i követ: Herberstein Zs., XVI. sz. I. 196 ● -i marhavész, 1710., II. 41 ● -i nagyfejedelemség és Magyarország, XV. sz. I. 179 ● -i utazás, 1602., 1811., II. 426, III. 94.
MOTH, FR.
— Celtis Konrádról. I. 217.
Motiva quaestionis diaetalis, 1790., II. 350.
MOTOGNA, V.
— Erdély kapcsolatairól Havasalfölddel, XVII. sz. I. 327.
— — Moldvával, XVI. sz. I. 295.
— Radu Serbánról. I. 329.
MOTRAYE, AUBRY DE LA
— és Thököly. I. 400 ● útleírása, 1727., I. 400, II. 22.
MOUTON, LÉO
— a párizsi erdélyi házról. I. 471.
MOYS II. (nádor)
— szerepe, családja, XIII—XIV. sz. I. 100.
MOZART
— és Magyarország. II. 629.
MÓZES (havaselvi vajda)
— életrajza, XVI. sz. I. 282.

MÓZES ANDRÁS
— a román reformációról. I. 347 ● a várkudu-i ref. egyházról. I. 257.
MÖGELIN
— ben A. Thaer, 1817., II. 433.
MÖCKESCH, FRIEDRICH
— a szebeni káptalan reformációjáról. I. 261.
MÖCKESCH, VICTOR
— Br. Melas tábornokról. II. 531.
MÖLLER, JOHANN
— ipartechnikai könyve, 1818., II. 464.
MRÁZ VERA
— Bethlen G. gazdaságpolitikájáról. III. 97.
MUAGERISZ
— mint király. I. 32.
MUCHOV
— Stájerország történetéről. I. 98.
MUESSERT KRISTÓF (jezsuita)
— iratai a magyar főpapokról, 1737—38., II. 109.
MUFFAT, K. A.
— Szapolyai bajor kapcsolatairól. I. 278.
MUHI
— csata, 1241., I. 96—97.
MUHIJ-UD-DÍN GEMÁLI
— szövege a török—magyar harcokról, XIV. sz. I. 109.
MUHORAY A.
— a Horváti-családról, XIV. sz. I. 136.
MUHR, ld. Mura
MUK, J.
— Kolonicsról és Rákócziról. I. 460.
MUNDY, PETER
— magyarországi utazása, 1620., I. 363.
MUNKÁCS
— környéki baziliták. II. 124 ● levéltára. I. 14 ● monográfiája. I. 296 ● a Rákóczi-szabadságharcban. I. 458, 464 ● rendtartása, XVII. sz. I. 431 ● története. I. 458 ● -i céhrendszer. II. 56, 460 ● -i fegyverek, 1704., I. 462 ● -i kerület felállítása. II. 293 ● -i leltárak, XVII. sz. III. 108 ● -i Páli szőlőhegy, 1625., I. 336 ● -i pénzverő. I. 336, 464 ● -i püspökök, ld. De Camells József, Taraszovics Bazil ● -i rabságban Koháry István. I. 398 ● -i Rákóczi-ingóságok, 1688., I. 460 III. 115 ● -i Rákóczi-uradalmak. I. 421 ● -i ruszin teológiai iskola, XVIII. sz. II. 124 ● -i Thökölyhívek és Eperjes. I. 418 ● -i tiszttartói utasítás, 1613., I. 369 ● -i udvarbíró, ld. Aszalay M. ● -i udvarbírói utasítások, 1570., 1616., I. 238, 369 ● -i unitus püspökség története. I. 17, 124, 424, II. 124—125, 205 ● -i uradalom. I. 155, 343, 369, 421, 431, II. 34, 46 ● -i vár története. III. 63. ● -i várban Zrínyi Ilona III. 107.
MUNKÁCSI BERNÁT
— a magyar fémnevekről. I. 38 ● a magyar őshaza kérdéséről. I. 31 ● a „magyar" névről. I. 33 ● a vérszerződésről. I. 33 ● a vogulok vallásáról. I. 38.
MUNKÁS (Miavecz) LÁSZLÓ
— magyar postatörténeti tanulmányai. I. 284, 367, 377, 401—402, 462 ● a szabókról Csepregen, 1672., I. 422.
MUNTENIA, ld. Havasalföld
MUNYAI LAJOS ANTAL
— a szepesi városok ev. egyháztörténetéről. I. 253.
MURA (folyó)
— kereskedelmi hajózásának kérdése, 1803., I. 474 ● melléki hadjárat, 1664., I. 387.
MURÁD
— II. (szultán, XV. sz.). I. 151, 164 ● III. (szultán, XVI. sz.). I. 152 ● Terdsüman (tolmács, XVI. sz.). III. 93.
MURAKÖZ
—i mozgalmak, 1785., II. 254 ● -i reformáció. I. 254 ● -i Zrínyi-javak, 1694., I. 421.
MURÁNY
— ostroma, 1644., I. 371.
— — Kisfaludy K. drámájában. II. 622.
— és a Széchyek. I. 394 ● -i rablólovagok, XVI. sz. I. 273 ● -i udvarbíró utasítása, 1662., I. 377 ● -i várkapitány: Fáy István. I. 451.
MURÁNYI RÓBERT
— iskoladráma-dallamokról. III. 121.
MURĂRAȘU, D.
— a román irodalom történetéről. II. 495.
MURÁRIK ÁNTAL
— emlékezete. III. 51 ● az ősiségről. I. 124 ● a szabad rendelkezésről Szt. István törvényeiben. I. 52, 78.
MURATORI
— olasz tört. forrásközlései. I. 41, 49, 106—108.
MUREȘAN, C. és Ardeleanu, G. S.
— a pápai pénzügyi politikáról Erdélyben, XIV. sz. III. 69.
MURESANU SZABIN
— Berzsenyiről. II. 614.
MUREȘIANU, AUREL A.
— Brassóról a kuruckorban. I. 460 ● a brassói románokról, XVIII. sz. II. 65 ● az 1751-i erdélyi diétáról. II. 49 ● Hagi Șandruról. II. 479.
Murices nobilissimae, 1728. (J. B. Magin). II. 92.
MURKO, M.
— a délszláv reformációról. I. 254.
Musa Erbreichdorfensis, 1797., ld. Hödl Joachim. II. 522.
MUSAY GERGELY (ev. superintendens)
— egyházlátogatási jegyzőkönyve, XVII. sz. I. 365.
MUSEUS TARVISINUS, AUGUSTINUS
— Gritti haláláról. I. 275 ● Medgyes ostromáról, 1534., I. 275.
MUŠKATIROVITS JÁNOS (ügyvéd)
— a húshiányról, 1804., II. 439 ● a szerb kérdésről 1790., II. 361.
MUȘLEA, C. C.
— egy brassószéki vizsgálatról, 1761., II. 180.
MUȘLEA, I.
— az erdélyi román könyvtárakról. II. 205.
MUSZA (budai pasa)
— levelei, XVII. sz. I. 365.
MUSZKA MIKLÓS (jezsuita)
— búcsúztatója Pálffy Jánosról, 1751., II. 105 ● teológiai munkái. II. 198.
MUSZTAFA, ld. Szokoli
MUZSNAI LÁSZLÓ
— a nagyenyedi ref. egyházról. I. 256.
MÜGELN HENRIK
— német krónikája, XIV. sz. I. 43, 45, 50, 104—105.
MÜHLBACH, ld. Szászsebes
MÜHLFELD, ld. Megerle
MÜLLER, C.
— Kritobulos-kiadása. I. 152.
MÜLLER, C. TH.
— az erdélyi német művészetről. I. 186.
MÜLLER E.
— a csanádi németekről. II. 34.
MÜLLER, F.
— Délkelet-Európa térképe, 1788., II. 236.
MÜLLER, FRIEDRICH
— az erdélyi kórházakról. I. 296 ● szász ev. istentiszteletről, 1554., I. 260 ● Szt. Istvánról s az erdélyi püspökségről. I. 70 ● Wal Tamásról. III. 79.
MÜLLER FRIGYES
— a Gellért-legendáról. I. 51.
MÜLLER, GEORG ED.
— az Andreanumról. I. 91 ● Erdélyről a török korban. I. 295 ● az erdélyi szász településről. I. 84, 297 ● az erdélyi szászok szervezetéről. I. 84, 297, II. 89 ● az erdélyi törvényhozásról, 1690—1703., I. 433 ● a románok helyzetéről a szászföldön. I. 82—83, 298, II. 49 ● és Zimmermann, F., Werner, C.
— — szász okmánytára. I. 11.
MÜLLER GYULA
— a bécsi irodalmi kultúráról, XVIII. sz. II. 219.
MÜLLER IGNÁC
— térképe Magyarországról, 1769., II. 151.
MÜLLER JAKAB ÁUREL
— erdélyi szász röpirata, 1790., II. 376 ● a szebeni iskolázásról. II. 208, 278.
MÜLLER, JOHANNES
— és Batsányi János. II. 604 ● és Gentz levelezése. II. 540.
MÜLLER, J. és Miklosich, F.
— görög okmánykiadása. I. 289.
MÜLLER, J.
— a 15 éves háború pénzügyeiről. I. 317.
MÜLLER, JOSEPH
— bányászati cikkei, XVIII. sz. II. 255.
MÜLLER, K.
— II. Józsefről. II. 277.
MÜLLER LIPÓT (ld. Molnos alatt is)
— Kisfaludy Sándorról. II. 611.
MÜLLER, M.
— kiadta Scharsius följegyzéseit. I. 442.
MÜLLER, P.
— a felvilágosult abszolutizmusról. II. 243.

MÜLLER, W.
— Sonnenfelsről. II. 161.
MÜLLER-GUTTENBRUNN, A.
— a magyarországi németekről. II. 36.
MÜLLNER, ÁDOLF
— színdarabjai magyarul. II. 620.
MÜLLNER MÁTYÁS
— a soproni ev. iskoláról. I. 266, II. 131.
MÜNCHÉN
— bevétele, 1742., II. 104 ● levéltárainak anyaga. I. 19, 191, 205, 208 III. 44 ● -i kódexek, XV. sz. I. 131, 132 ● -i krónika. I. 43, 45 ● -i lelkész, Fr. Geier, 1806., II. 536 ● -i népiségkutató intézet. II. 36—37.
MÜNNICH ÁDOLF
— a felső-magyarországi bányapolgárságról. I. 210, 245.
MÜNNICH SÁNDOR
— Igló történetéről. II. 63, 179, 483.
MÜNZ, MOISES
— győzelmi beszéde, 1814., II. 564.
MÜNZER TAMÁS
— és a német parasztháború. III. 80, 93.
MÜTEFERRIKA, IBRAHIM (Rákóczi tolmácsa)
— szerepe a török könyvnyomtatásban. I. 472.
MYCJUK, Á.
— Kárpátalja gazdaságtörténetéről. I. 239.
MYGNERT, HERMANN
— a magyar hadszervezetről. I. 60.
MYSTIKOS, NIKOLAOS (pátriárka)
— levelei, X. sz. I. 26.

N. B. A. M.
— a juhok ctetéséről, 1818., II. 441.
N. KISS, ld. Kiss
Nachricht von dem Kupferbergwerke zu Szamobor, 1783., II. 255.
Nachricht von der Bekehrung des H. J. Thayer, 1790., II. 339.
Nachtrag zu den allgemeinen Dreyssigstpatent, 1784., II. 256.
Nachtrag . . . zum kath. Fantasten- u. Prediger-Almanach, 1783., II. 267.
NÁDASDY-család
— birtokai, XVI. sz. I. 238 ● levéltára. I. 15, 232, II. 104.
NÁDASDY FERENC GR. (XVI. sz., Tamás fia)
— hatalmaskodásai. I. 241 ● és Magyari István. I. 313 ● udvartartása. I. 241 ● vallási álláspontja. I. 264. ● -né, ld. Báthory Erzsébet.
NÁDASDY FERENC GR.
— iratai, szerepe a Wesselényi-összeesküvésben. I. 381, 387—388, 392—394 ● fia: László. II. 115 ● és Gablmann Miklós. I. 314—315 ● gazdasági utasításai. I. 370, 377, 388 ● kivégeztetése, 1671., I. 388, 393—394 ● könyvei, irodalmi szerepe. I. 388 ● levelei. III. 101 ● *Oratio* c. irata, 1668., I. 387 ● és a Rádayemlékirat kérdése. I. 382, 388 ● és II. Rákóczi Gy. I. 354 ● utazása Itáliában. III. 105 ● veje: Draskovich Miklós I. 402.
NÁDASDY FERENC GR. (tábornagy)
— a hétéves háborúban. II. 183—184, ● az osztrák örökösödési háborúban. II. 104. III. 118.
NÁDASDY LÁSZLÓ GR. (csanádi püspök)
— szerepe, XVIII. sz. II. 115.
NÁDASDY MIHÁLY GR. (főispán)
— gazdasága, 1789., II. 250 ● és a nemesi felkelés, 1797., II. 523.
NÁDASDY PÁL GR.
— uradalmi utasítása, 1629., I. 370.
NÁDASDY TAMÁS (nádor)
— alkudozása Ferdinánddal, 1526., I. 280 ● és Brodarics István. I. 280 ● dunántúli hadjárata, 1565., I. 290 ● erdélyi követsége, 1540., I. 282 ● felesége: Kanizsai Orsolya. I. 238 ● gazdálkodása. I. 237 ● levelezése. I. 259, 277, 280 ● mint nádor. I. 285 ● és a protestantizmus. I. 259 ● és Sylvester János. I. 259 ● udvara és Taby Bernát. I. 241, III. 84.
NÁDASDLADÁNY
—i levéltár. I. 15.
NÁDASI JÁNOS (jezsuita)
— vallásos iratai, XVIII. sz. II. 109.
NÁDASKAI ANDRÁS (ref. lelkész)
— *Frídrik Elisiumban*, 1788., II. 267.
NÁDFALU
— aranybányászata, XVIII. sz. II. 149.
NÁDOR GYÖRGY
— bírálata Koch könyvéről. III. 126.
NÁDOR JENŐ
— Tessedik Sámuelről. II. 46, 50, 249—250.
NÁDOR-kódex
— Passiója, XVI. sz. I. 213.
NÁDUDVARI PÉTER (ref. lelkész)
— prédikációi, XVIII. sz. II. 111.
NÁDUDVARI SÁMUEL (ref. lelkész)
— halotti beszédei, XVIII. sz. II. 111.
NAGHIU, I. E.
— katalógusa a balázsfalvi kéziratokról. II. 205.
NAGONIO, GIOVANNI MICHELE
— irata II. Ulászlóhoz. I. 216.
NAGY ALADÁR
— a pristaldusokról. III. 63.
NAGY ALFRÉD, ld. Alfréd (király)
NAGY ANDRÁS (hajdúvezér)
— szerepe, halála, 1612., I. 329.
NAGY ANDRÁS, ld. Péli Nagy
NAGY BARNA
— a pozsonyi plasztikáról, XVIII. sz. II. 147.
NAGY BENEDEK (ev. tanító)
— hitvitája Pázmánnyal. III. 86.
NAGY BÉNI
— a jobbágyviszonyokról, XIV—XV. sz. I. 123, 143, 206 ● a ferencesekről. II. 270, 579 ● Eger megállapodásáról Fenessyvel, 1695., I. 419.
NAGY BENŐ, Kulini
— Csokonai-albuma. II. 607 ● életrajzai magyar nőkről. III. 40.
NAGY EDITH
— az Esterházyakról és Zrínyiről. I. 381.
NAGY ELEMÉR
— Faludi Ferencről. II. 144.
NAGY EMESE
— az Árpád-kori kőfaragásról. III. 65 ● Zsigmond budai palotájáról. III. 72.
NAGY ERNŐ
— az ausztriai császári címről. II. 538.
NAGY ERNŐ
— Verbőczről a felvilágosodás irodalmában. I. 194, II. 344.
NAGY ERZSÉBET
— ism. parasztságtört. tanulmányokat. III. 117.
NAGY FERENC (érsekújvári hadnagy)
— török levelezése, 1651., I. 385.
NAGY FERENC, LESZENYEI
— és a Wesselényi-összeesküvés. I. 393—394.
NAGY FERENC (kanonok)
— irata a budai egyetemről, 1780., II. 210 ● irata a protestánsok ellen, 1790., II. 338 ● politikai versei, 1796., II. 520 ● verse a somogyi bandériumhoz, 1790., II. 349.
NAGY FERENC (városi jegyző)
— Hódmezővásárhelyről, 1819., II. 50, 419.
NAGY FERENC (pataki tanár), ld. Vályi Nagy
NAGY FRIGYES, ld. II. Frigyes
NAGY GÁBOR, ÓTRÓKÓCSI
— diákirodalomról, XVIII. sz. III. 125.
NAGY GÉZA
— az Álmos-mondáról. I. 38 ● az Árpád-genealógiáról. I. 34 ● Árpád-kori személyneveinkről. I. 100 ● az Árpád-kori trónöröklésről. III. 63 ● a Géza-névről. I. 67 ● Hampel Józsefről. III. 50 ● a honfoglalásról (ism.) III. 57 ● a magyar király címéről, XI. sz. III. 62 ● a magyar névről. I. 33 ● nekrológja. III. 51 ● a nőrablás emlékeiről. I. 38 ● a régi magyar fegyverzetről. I. 39, 60, 119 ● a székely írásról. I. 39 ● a székelyek eredetéről. I. 81 ● Szt. István családjáról. I. 68.
NAGY GÉZA
— Simonyi óbesterről. II. 501.
NAGY GÉZA
— Báthori Istvánról. I. 307 ● egyháztörténeti adattára. III. 85 ● Geleji Katona Istvánról. I. 346 ● kálvinista jellemképei. I. 257 ● külföldi diákleveleiről. III. 110 ● a ref. egyház történetéről. I. 327, II. 122, III. 96 ● az újabb Bethlen-irodalomról. I. 335.
NAGY GYÖRGY (ev. lelkész)
— és a harkai iskola. II. 279 ● a soproni nádcukorüzemről, 1794., II. 467. III. 124
NAGY GYÖRGY
— marosvásárhelyi iskoladrámái, XVIII. sz. II. 229.
NAGY GYÖRGY, FELSŐEŐRI (százados)
— följegyzései, 1809., II. 543.
NAGY GYULA

— Basirius könyvtáráról. I. 349 ● Batthyány Ferenc leveleiről, XVII. sz. I. 365 ● emlékezete. III. 51. ● a kamarai tizedszedésről, XVI. sz. I. 316 ● kiadta Czegei Vass Gy. és L. naplóját. I. 425, II. 17.
— — Lipóczi Keczer A. naplóját. I. 383, 388. ● a Sztáray-oklevéltárat. I. 16.
— a königsbergi töredékről. I. 130 ● a középkori közjegyzőkről. I. 112 ● a Lónyay-levéltár XIV—XV. sz.-i okleveleiről. I. 15 ● a Mokcsay-levéltárról. III. 43. ● a nagymihályi levéltárról, XVI. sz. I. 277 ● a pozsonyi országgyűlésről, 1619., I. 369 ● a Somosy-család iratairól. III. 43 ● Telegdi Miklós könyvtáráról. I. 264—265 ● a zempléni adókivetésről, 1600., I. 316 ● és Nagy I.
— — Anjou-kori okmánytára. I. 113.
— és Nagy I., Deák F.
— — Zala megyei oklevéltára. I. 13.
— és Nagy I., Véghelyi D.
— — hazai oklevéltára. I. 11.

NAGY GYULA
— Rábaszovát vidékéről, XVIII. sz. II. 50.

NAGY IGNÁC
— kiadta Katona Bánk bánját. II. 623.

NAGY IMRE
— kézirata a székelyekről, 1761., II. 181.

NAGY IMRE
— leírása Vácról, 1818., II. 419.

NAGY IMRE
— az almádi konventről. III. 63 ● Anjou-kori okmánytára. I. 113 ● a beregi, bodrogi főispánokról. III. 63 ● a Dunántúli Történetkedvelőkről. III. 49 ● emlékezete. III. 51 ● a Görgey-család okleveleiről. III. 43 ● két okiratról. III. 68 ● a Kisfaludyak származásáról. II. 611 ● különböző vidéki levéltárakról. III. 41, 42, 43. ● a Lajtáról mint határról. I. 71 ● Martorfalvai feljegyzéseiről. III. 42 ● Nádasdy F. utasításairól. I. 388 ● Nagy Lajos bulgáriai okleveléről. I. 114 ● Petneházy-oklevelekről. III. 43 ● Sopron megyei oklevéltára. I. 12 ● Sopron történetéről. I. 99, III. 69 ● Thury Györgyről. III. 92 ● és mások.
— — hazai oklevéltára. I. 11 ● hazai okmánytára. I. 11 ● Zala megyei oklevéltára. I. 13, 92 ● Zichy-okmánytára. I. 16.

NAGY IRÉN
— a kamarai birtokok értékesítéséről. II. 561.

NAGY ISTVÁN (moldvai vajda)
— és Mátyás király. I. 176. III. 77

NAGY ISTVÁN, ld. Szerencsi Nagy

NAGY ISTVÁN, ld. Szőnyi Nagy

NAGY ISTVÁN, ld. Vizaknai Nagy

NAGY ISTVÁN (alnádor)
— a rendi bizottságban, 1722., II. 79.

NAGY ISTVÁN
— evangélikus irata, 1783., II. 275.

NAGY ISTVÁN
— Kazinczyról. II. 600.

NAGY ISTVÁN
— Czeglédi Istvánról. I. 396.

NAGY IVÁN
— III. András trónraléptéről. I. 102 ● Andrássyak levelezéséről, XVII—XVIII. sz. I. 414 ● árszabásokról, 1627., 1705., I. 336, 464 ● Barcsay Ábrahámról. III. 121 ● Beniczky Mártonról. III. 102 ● Bezzegh Györgyről. III. 108 ● Bihar megye főispánjairól. III. 63 ● Drégely váráról. III. 92 ● emlékezete. III. 51 ● Fáy Istvánról. I. 451 ● Gömör megyéről, XVII. sz. I. 414 ● Gritti Alajosról. III. 91 ● Gyöngyösi Istvánról. III. 107 ● Hont megye Árpád-kori birtokosairól. III. 67 ● Istvánffy fordításairól. I. 227 ● II. Józsefről s Katalin cárnőről. II. 295 ● Juhász Mátéról. III. 121 ● a kassai tanácsról, 1707., I. 466 ● kiadta a Grittiről írt emlékiratokat. I. 275, 282.
— — Komáromy János diáriumát. I. 398 ● Rédei László írásait. I. 349 ● Thököly naplóit. I. 397.
— a Kohányakról. III. 114 ● a Konkoly Thege iratokról. III. 43 ● egy köznemesi birtokról, XVII. sz. I. 377 ● a külföldi iskolázásról. III. 87 ● Lipótvár történetéről. I. 414. II. 49 ● a Lipthay-család okleveleiről. I. 15 ● Lipthay Imre követségéről, 1619., I. 364 ● Magyarország családairól. III. 84 ● megnyitó beszéde. III. 51 ● a murányi Vénusról. III. 106 ● Nándorfehérvár ostromáról, 1456., III. 76 ● a neczpáli levéltárról. III. 42 ● nekrológja. III. 51 ● Nógrád iratairól, XVII. sz. I. 385 ● Nógrád megye történetéről 1544-ig. III. 67 ● római regestái. I. 19 ● svédországi magyar adatai. I. 20, 223 ● Thököly Imréről. I. 399 ● velence kéziratokról. III. 44, 76 ● Wesselényi Ferencről. III. 106 ● egy zempléni követutasításról, 1617., I. 365 ● Zerinvár bevételéről, 1664., I. 383 ● a zsélyi iratokról. III. 42 ● és mások.
— — Brutus-kiadása. I. 226 ● Mátyás-kori diplomáciai emlékei. I. 171 ● Zichy-okmánytára. I. 16.

NAGY J. GYŐZŐ és Klekner T.
— a két Althann püspökről. II. 114.

NAGY JÁNOS (szanyi plébános)
— a méhekről, 1786., II. 252 ● a szombathelyi insurgensekhez, 1797., II. 522 ● versei, vitái, 1790—1792., II. 374.

NAGY JÁNOS
— Székely Mózesről. I. 312 ● a székelyek eredetéről. I. 81.

NAGY JÁNOS.
— a felsőlendvai úriszékről. II. 456.

NAGY JÁNOS, SARKADI
— Ráday Pál költészetéről. II. 142.

NAGY JÓZSEF (szombathelyi kanonok)
— beszéde Mantua visszafoglalásakor, 1799., II. 524.

NAGY JÓZSEF (tábori pap)
— István királyról, 1799., II. 572.

NAGY (Levél) JÓZSEF (ref. lelkész)
— vallási irata, 1805., II. 576.

NAGY JÓZSEF
— a reformáció kezdeteiről. III. 82.

NAGY JULIA
— Érsekújvár térképéről, 1621., I. 339 ● és Borbély A. ● Magyarország XVII. sz.-i katonai felvételéről. II. 236.

NAGY KÁLOZI BALÁZS
— jászkunságiakról Bácskában, XVIII. sz. II. 248.

NAGY KÁROLY (császár)
— leveri az avarokat, VIII. sz. I. 35.

NAGY KÁZMÉR, ld. Kázmér

NAGY KONSTANTIN
— a katolikus zsinatokról. II. 580.

NAGY LAJOS, ld. I. Lajos király

NAGY LAJOS
— ismertetése Magyarországról, 1828., II. 412.

NAGY LAJOS és Simén D.
— a nagyváradi disputációról. I. 304.

NAGY LAJOS
— a jászkun viszonyokról. II. 53.

NAGY LAJOS
— a felsőbányai ref. egyházról. I. 255.

NAGY LAJOS
— a városiasodásról 1787 óta. II. 481.

NAGY LAJOS
— Budapestről az ókorban. I. 35 ● *Pannonia sacra.* III. 58 ● a pesti római erődről. III. 58.

NAGY LÁSZLÓ, ld. Peretsényi Nagy

NAGY LÁSZLÓ
— magyar fegyverekről, XVII. sz. I. 367.

NAGY LÁSZLÓ
— Gyöngyösi Istvánról. III. 107.

NAGY LÁSZLÓ
— a Bocskai-szabadságharcról. III. 96 ● ism. Benda Bocskai-könyvét. III. 96.

NAGY LÁZÁR, KÁLI
— színész-emlékiratai. II. 627.

NAGY MARGIT
— Katona Józsefről. II. 625.

NAGY MÁRTON
— a birkatartásról, 1818., II. 440.

NAGY MIHÁLY
— az 1794—95-i ínségről. II. 443 ● mint fordító. II. 315.

NAGY MIHÁLY, SARKADI
— Szatmárnémeti történetéről. III. 114.

NAGY MIHÁLY
— Nógrád megyéről Rákóczi korában. I. 459.

NAGY MIKLÓS
— az első gazdacímtárról. II. 253 ● Sayous Edéről. III. 51 ● Takáts Sándorról. III. 52.

A. NAGY MIKLÓS
— Berzeviczy Gergelyről. II. 576.

E. NAGY OLIVÉR
— a győri ev. egyházról. I. 255.

NAGY OTTÓ, ld. Ottó császár

NAGY PÁL, ld. Beregszászi Nagy

NAGY PÁL
— verse a hevesi bandériumhoz, 1790., II. 348.

NAGY PÁL, ALSÓSZOPORI (ev. lelkész)
— a nemzeti csinosodásról, 1823., II. 621.

NAGY PÁL, ld. Felsőbüki Nagy
NAGY PÁL (váradi tanár)
— magyar története, 1817., II. 592 ● Simonyi óbesterről. II. 501.
NAGY PÉTER, ld. Péter (cár)
NAGY RÓZSA
— a magyar viseletről, XVIII. sz. II. 354.
NAGY SÁMUEL (bécsi ref. ágens)
— levelei. II. 203 ● protestáns röpirata, 1790., II. 333, 338.
NAGY SÁMUEL
— a Hunniás forrásairól. II. 304.
NAGY SÁNDOR
— monda Gvadányinál. II. 373.
NAGY SÁNDOR és Farkas A.
— Dugonics-albuma. II. 304.
K. NAGY SÁNDOR
— a jobbágyság történetéről. I. 79, 206, 239, II. 48 ● a váradi színészetről. II. 628.
NAGY SÁNDOR
— adaléka a XVI—XVII. sz.-i költészetről. III. 88 ● Gyöngyösi István. III. 107 ● hadügyeinkről a XIV. sz.-ban. III. 70 ● Horvát István kéziratairól. III. 50 ● az iskoladrámákról. I. 214, II. 227, III. 121 ● Sztárai Mihályról. I. 260.
NAGY SÁNDOR
— a debreceni kollégiumról. I. 266, II. 129, 142.
— — levéltáráról. III. 41.
— Hajdúhadház történetéről. II. 52 ● Huszár Gálról. III. 86.
NAGY TIBOR
— az avarokról. III. 57 ● a pannóniai kereszténységről. I. 35 ● és Oroszlán Zeltán.
— — megjegyzései az Intercisa-könyvről. III. 57.
NAGY TIBOR
— Berzeviczy Gergelyről. II. 471.
NAGY V.
— a győri ev. egyházról. I. 255.
NAGY ZSIGMOND, ld. Borosnyai Nagy
NAGY ZSIGMOND
— a dohánytermesztésről, 1821., II. 435.
NAGY-BÁNKAI MÁTYÁS
— versei. XVI. sz. III. 88.
NAGY SZABÓ FERENC (marosvásárhelyi bíró)
— memoriáléja, XVII. sz. I. 291, 323, 330, 340, 348.
NAGY SZEDER ISTVÁN
— Kiskunhalasról. I. 419, II. 51, 97, 128.
NAGYÁG
—i nemesfémbányászat. II. 153, 170, 255, 457.
NAGYAJTAI KOVÁCS, ld. Kovács István
NAGYAPÁTHI, ld. Kiss Sámuel
NAGYBÁKAY ANTAL (ld. Rickl alatt is)
— a debreceni Kereskedő Társulatról. II. 59, 478 ● Simonffy Sámuelről. II. 478.
NAGYBÁNYA
— az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● gazdasági beadványa, 1791., II. 389 ● ipara, céhei. I. 127, 209, 242, 303, II. 56 ● ismertetései, 1797., 1821., II. 457—458 ● topográfiája, 1797., II. 481 ● története. I. 127 ● -i bányabiztos: Bélaváry M. I. 376 ● -i bányakerület monográfiája. II. 54, 459 ● -i bányászat, XVII. sz. I. 376 ● -i bizottság jelentése. III. 42 ● -i jegyző: Enyedi István. I. 349 ● -i középoktatás története. II. 130 ● -i pénzverőház, XVII. sz. I. 336, 376.
— — a Rákóczi-szabadságharcban. I. 464 ● XVIII. sz. II. 54.
—i ref. egyház. I. 256, 257 ● -i ref. egyházmegye. I. 254 ● -i ref. főiskola. I. 266, II. 130—131 ● -i szekeresek, XVII. sz. I. 431 ● -i tanár: Szentjóbi Szabó. II. 604 ● -i utazások, ld. Born Ignác, Jónás József. II. 153, 421.
NAGYBECSKEREK
. és a Béga-csatorna. II. 77, 178 ● népessége. II. 34.
NAGYBÉREK
— a XVIII. században. II. 43.
NAGYCENK
—i Széchényi-kastély. III. 121.
NAGYCSÜR
—i ev. lelkész, D. Femger. II. 196.
NAGYENYED
—i diákélet, XVIII—XIX. sz. II. 18, 582 ● -i kántor: Dávid J. II. 285 ● -i pénzverde, XVI. sz. I. 309 ● -i ref. egyház tört. I. 256 ● -i ref. kollégium. I. 266, 327, 337, 431, 432, 467, II. 131, 582 ● -i ref. lelkészek, ld. Borosnyai Nagy Zs., Hermányi Dienes J. ● -i tanárok, ld. Benkő Ferenc, Dézsi Márton, Galambos Mihály, Páriz Pápai Ferenc, Szabó Sámuel, Vásárhelyi Tőke István ● -i tanulók, ld. Benkő József, Benkő László, Bod Péter, Husztí András, Szerencsi Sámuel, gr. Teleki Domokos, Ujfalvy Sándor ● -i tanulók magyar társasága, 1792., II. 375 ● -i utazás, 1702., I. 414.
NAGYEŐR
—i levéltár. III. 42.
NAGYFALUSY LAJOS
— a kapornaki apátságról. I. 63 ● Takáts Mártonról. II. 579.
NAGYGÉRESD
—i ev. egyház. I. 256.
NAGYHARSÁNY
—i ref. egyház. I. 256.
NAGYHONT
—i ev. esperesség. I. 254.
NAGY-IDAI család
— iratai. III. 43.
NAGYJENŐ
—i pálos kolostor. II. 116.
NAGYKÁLLÓ
—i ref. egyház. I. 256 ● -i utazás, 1813., II. 422.
NAGYKANIZSA, ld. Kanizsa alatt is
— mint földesúri mezőváros. II. 50 ● -i ref. egyház. I. 256.
NAGYKÁROLY
—i gazdasági utasítások, XVIII. sz. II. 47 ● -i gimnázium története. II. 131 ● -i kápolna, XVIII. sz. II. 117 ● -i Károlyi-palota. II. 232 ● -i Károlyi birtokok, 1807., II. 448 ● -i ref. egyház. I. 256.
NAGYKIKINDA
—i ref. egyház. I. 256.
NAGYKŐRÖS
— építészete, XVIII—XIX. sz. II. 629 ● gazdasági viszonyai, XVI—XVII. sz. I. 235, 246—247, II. 51 ● monográfiája. I. 419, II. 51 ● és a nemesi felkelés, 1809., II. 554 ● oklevéltára. I. 14 ● a Rákóczi-szabadságharcban. I. 439, 459 ● és a török hatóságok. I. 246 ● -i bíró, ld. Balla Gergely ● -i céhek. II. 56, 460 ● -i gimnázium. II. 131 ● -i igazgató: Losontzi I. II. 209 ● -i kertek, tanyák. II. 52 ● -i krónika. I. 14, 246, 388, 439, II. 16, 51, 93 ● -i nemes családok. II. 51 ● -i ref. lelkész, Helmeczy I. II. 112 ● -i szárm. Úri J. II. 216. ● -i szerzők, III. 41.
NAGYKUNSÁG
— gazdasági élete, XVIII. sz. II. 44 ● népi építkezése. II. 49, 59 ● romlásáról ének, XVII. sz. III. 108 ● -i krónika. I. 246 ● -i szárm. Mészáros János. II. 184, 500 ● -i tanyák. II. 52.
NAGYLAK
—i ev. egyház. I. 256 ● -i ütközet, 1514., I. 191.
NAGYLOMNIC
—i ev. imaház, 1785., II. 275 ● -i ev. lelkészek, ld. A. Fabricius, J. G. Schmitz.
NAGYMAJTÉNYI J.
— Szögyén helységről. I. 421.
NAGYMIHÁLY
—i levéltár. I. 277.
NAGYŐSZ (Triebswetter)
— telepítése, XVIII. sz. II. 162.
NAGYSÁROS
—on Rákóczi elfogatása. I. 460.
NAGYSÁRRÉT
—i juhászat. II. 441.
NAGYSELYK
— a Rákóczi-szabadságharcban. I. 441—442 ● -i ev. lelkész, ld. T. Scharsius.
NAGYSZALONTA
— története. I. 326, II. 444 ● -i éhínség, 1794., II. 444 ● -i földközösség, 1726., II. 45 ● -i gimnázium. II. 131.
NAGYSZEBEN (Hermannstadt)
— és Báthori Gábor. I. 328—329 ● építéstörténete. III. 92 ● erdészete. II. 44 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● ismertetése, 1787., II. 236 ● kereskedelme, ipara. I. 129, 209, 434, II. 480 ● leírása, 1790., II. 480 ● levéltára. I. 14, 158, III. 42 ● és Oláh Miklós. I. 225 ● ostroma, 1660., I. 349—350 III. 99. ● polgármesterei. II. 481 ● a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 441, 467 ● reformációja. I. 256, 261 ● számadásai. I. 127, 158 ● története. II. 65 ● viszonyai, XVI. sz. I. 282.
— — XVII. sz. I. 306, 312 ● XVIII. sz. II. 180.
—i ágyúk, 1684., III. 110 ● -i állomáshelyen gr. Gyulai F. tbk, XVIII. sz. II. 149 ● -i árak, 1797—

1806., II. 445 ● -i beszéd Mária Teréziáról, 1780., II. 196 ● -i Brukenthal-könyvtár. II. 212, 426 ● -i céhek. I. 158, 209—210, 293 ● -i ediktum, 1686., I. 433 ● -i ellenreformáció, XVIII. sz. II. 122 ● -i építőmester: J. E. Blaumann. II. 233 ● -i görög kereskedőtársulat. I. 434 ● -i gyűlés, 1494., III. 80 ● -i insurrectionalis constitutio, 1686., I. 433 ● -i iskolák. II. 208, 583 ● -i ispotály, XV. sz. I. 158 ● -i káptalan története. I. 64 III. 64 ● -i kiadásban Bethlen J. műve. I. 348 ● -i királybirák, ld. A. Huet, J. Lutsch, Sachs v. Harteneck ● -i könyvárus, XVIII. sz. II. 587 ● -i követi napló, 1790., II. 377 ● -i követség Prágában, 1602., I. 306 ● -i középkori építészet. I. 134, 186 ● -i lelkészek, id. Benkő Ferenc, Fiitsch Dániel, Wal T. ● -i levél a Horia-felkelésről. II. 285 ● -i naptár, 1790., II. 258 ● -i nyomdák. I. 432, II. 240, 340 ● -i nyomdász, ld. M. Hochmeister ● -i országgyülések, 1717., 1730., II. 66, 123 ● -i orvos, ld. J. M. Welsch ● -i pénzverde. I. 298 ● -i polgárok, ld. A. Frank, J. Irthell ● -i prépostság. I. 84 ● -i ref. templom, 1787., II. 274 ● -i sajtó. II. 156, 240, 339, 340, 406, 408 ● -i szárm. ld. P. R. Gottschling, Georg Krauss ● -i tanácsos: D. Gräser. II. 376 ● -i tanárok, id. C. J. Eder, M. Lebrecht, J. A. Müller, D. G. Neugeboren ● -i templom. I. 134 ● -i unitus gyűlés, 1748., II. 123 ● -i utazások. I. 306, 428, II. 284, 425—427 ● -i véka II. 167.

NAGYSZÉCSÉNY
—i ev. egyház. I. 256.

NAGYSZEKERES
—i ref. egyház. I. 256.

NAGYSZÉKSÓS
—i hun sírlelet. III. 58.

NAGYSZŐLLŐS
—i birtokosok, 1665., I. 378 ● -i csata, 1662., I. 355 ● -i főispán, ld. Teleki József gr. ● -i harmincados, ld. Reviczky Imre ● -i közgyűlések, 1782., 1790., II. 280, 346.

NAGYSZOMBAT
— az 1790-i országgyűlésen. II. 371, 483 ● és a luszita harcok. I. 106, 141 ● követe, ld. Bencsik Mihály ● leírása, XVII. sz. I. 349.
— — 1821., II. 419, 481.
— polgárjoga. I. 245 ● számadásai. I. 126, 156 ● és Thököly Imre. I. 402. III. 108 ● és II. Ulászló fogadtatása. I. 201 ● -i akadémia, 1777., II. 279 ● -i béke, 1615., I. 368 ● -i céhek. I. 209, 242—243, 377 422 ● -i csata. I. 461 ● -i előadásban Faludi *Caesarja*, 1749., II. 145 ● -i egyetem története. I. 373—374, II. 132, 134, 209—210 ● -i iskola, Oláh Miklós. I. 267 ● -i jogi kar írói. II. 90, 210 ● -i káplán, ld. J. N. Csincsics ● -i káptalan. II. 40, 109 ● -i kereskedelem. I. 128, 243, II. 388 ● -i matematikusok. II. 140 ● nyomda és kiadványai. I. 374, 423, II. 135, 211 III. 20 ● -i országgyűlés, 1621., I. 339, 369 ● -i orvos, ld. Bácsmegyey István ● -i ötvösmesterek. I. 242, II. 146 ● -i polgár esküvőjéről ének, XVI. sz. I. 270 ● -i prot. egyházak. I. 256 ● -i szlovák nyelvjárás. II. 494 ● -i szőlőművelés, 1673., I. 377 ● -i tanárok, ld. Bencsik Mihály, Csapodi Lajos, Csiba Mihály István, Demeter X. Ferenc, Gyurkovits X. Ferenc, Kéri Ferenc, Molnár K. János, Muszka Miklós, Otrokócsi Fóris Ferenc, Szegedy János, Szentiványi Márton, Zachar András ● -i tanuló: Kolinovics Gábor. II. 98 ● -i tárgyalások, 1615., I. 330.
— —, 1644—1645., I. 345 ● 1705—1706., I. 468.
—i templomépítészet. I. 134 ● -i utazások. II. 28, 152 ● -i ünnep, 1790., II. 365.

NAGYSZOMBATI (Thyrnavensis) MÁRTON
— feddő éneke, 1523., I. 194.

NAGYTAPOLCSÁNY
—i urbárium, XVII. sz. I. 370 ● -i vár leltára. I. 367

NAGYTEVEL
—i német település. II. 34.

NAGYVÁRAD
— bibliográfiája. III. 28. ● eleste, pusztulása, 1660., I. 134, 355, 380, III. 100 ● kirablása a török által, 1474., I. 147 ● és Kollár Ádám. II. 188 ● művészeti emlékei. II. 231, 628 ● olasz erődítője, D. Ridolfini. I. 309 ● országgyűlési képviseletének kérdése, 1790., II. 317 ● ostroma, 1598., I. 318 ● a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 464 ● török uralom alatt, XVII. sz. I. 248, 355, 382 ● története. I. 296, III. 114 ● újjáépítése. I. 419 ● vallási problémái, XVI. sz. I. 303, 310—311 ● vidéki hódoltság adóztatása. I. 411, 429 ● visszafoglalása, 1692., I. 411 ● -i akadémia, 1788., II. 279 ● -i béke 1538., I. 277, 282, 302 ● -i főrabbi: J. Simon. II. 564 ● -i gimnázium. II. 131 ● -i (hegyfoki) prépostság. III. 64. ● -i hitviták, 1544, 1569., I. 260, 262, 304 ● -i iskoladrámák. II. 227 ● -i kanonok: Janus Pannonius, Szónoki Gergely. I. 184 ● -i káptalan. I. 17, 64, 130, 210, 303, III. 93
— — regestruma, XIII. sz. I. 92.
—i kereskedők, XVI. sz. I. 262 ● -i kerület felállítása, 1785., II. 293 ● -i kincstári uradalom jobbágyai, 1718., II. 49 ● -i krónika. I. 45 ● -i nemesi felkelés, 1809., II. 549, 554 ● -i nyomdászat. I. 265, 328, II. 135, 587.
— — és a Todorescu-töredék. I. 271.
—i ostromzár, 1703—1710., III. 114. ● -i plébános: Thezarovich G. II. 573 ● -i plébánosok kívánságai, 1790., II. 334 ● -i püspökök, ld. Bársony György, Forgách Pál gr., János (XV. sz.), Patachich Ádám, Vitéz János ● -i püspökökről irodalom. I. 62, II. 188 ● -i püspöki palota. XVIII. sz. II. 231 ● -i püspökség jobbágyai, XVIII. sz. II. 50.
— — története. I. 47, 62, 64, 73, 133—134, 218, 302, II. 115.
—i ref. egyház, kollégium. I. 256, II. 274 ● -i regestrum, ld. Váradi ● -i (olaszi) ref. lelkészek, ld. Derecskei Ambrus, Keresztesi József, Lengyel József, Szaklányi Zsigmond ● -i regestrum, XIII. sz. I. 92 ● -i román püspöki könyvtár. II. 379 ● -i román püspökök, ld. V. Darabant, M. Drágosi, Meletie Kováts.
— — püspökség. II. 124, 205 ● unitus iskola, XVIII. sz. II. 280.
—i selyemszövés, XVIII. sz. II. 465 ● -i szabók, XVII. sz. I. 326 ● -i színészet története. II. 628 ● -i Szt. László-egyház. I. 67 ● -i Szt. László-szobor. I. 134 III. 72 ● -i Szt. László-herma. I. 135 ● -i szerző Dubnici krónikája. I. 147 ● -i tanárok, ld. Faber Antal, Hatvani István, Miller J. F., Nagy Pál, Révai Miklós, Tertina Mihály ● -i tanulók, ld. Czucz István, Görög Demeter ● -i tanulók verse Mária Teréziáról, 1780., II. 195 ● -i templomépítészet. I. 67, 133—134, II. 110 ● -i törökök sarcolásai, 1664., I. 383 ● -i utazások, 1583., 1754., 1809., I. 310, II. 188, 549 ● -i (velencei) plébános: Káts I. II. 384 ● -i vonatkozások Kölcséry S. jegyzeteiben, XVII. sz. I. 427.

NAGYVÁTHY JÁNOS
— adatai, mezőgazdasági munkái. II. 163, 431—432, 447—448 III. 124 ● politikai, antiklerikális röpiratai. II. 317 332.

NAGYVÁTHY KÁLMÁN
— Nagyváthy Jánosról. II. 431.

NAGYVISNYÓ
— viszonyai, XVI—XVII. sz. I. 238 ● -i palabánya, XIX. sz. II. 457.

NÁIMA
— török krónikája, XVII. sz. I. 351.

NAIS (= Neyss), JOHANNES BAPTISTA
— kereskedelmi iratai, javaslatai. II. 258, 391, 472.

NALÁCZI JÓZSEF BR.
— irodalmi munkái. II. 223 ● a szőlőművelésről, 1814., II. 436.

NALDIUS, NALDUS (humanista)
— verse Mátyás könyvtáráról. I. 168.

NAMÉNYI ISTVÁN
— Homonnai Drugeth B. naplójáról. I. 318.

NAMÉNYI LAJOS
— a nagyváradi iskoladrámákról. II. 227.
— — nyomdászatról. I. 265, 328, II. 135, 587 ● színészetről. II. 628.

NAMER ANTAL
— megjegyzései a selyemtenyésztésről, 1814., II. 442.

NÁNÁSI ISTVÁN (ref. lelkész)
— beszéde Mária Terézia halálakor. II. 196

NÁNDORFEHÉRVÁR (ld. Belgrád alatt is)
— alól Zsigmond levele, 1427., I. 114 ● ostroma, 1439—1440., I. 150—151 ● felmentése, 1456., I. 152. III. 76 ● elvesztése, 1521., I. 196, 197, 221, 225. III. 82 ● visszavétele, 1717., II. 74 ● megvétele, 1789., II. 295, 373, ● Kisfaludy K. drámájában. II. 622 ● -i győzelem, 1456., I. 150, 151, 160, 165 ● -i magyar foglyok, 1636. III. 101 ● -i szerdár és Rákóczi, 1708., I. 440 ● -i vicebán: Horváth Pál. III. 80.

NANI, BATTISTA (velencei követ)
— jelentései, XVII. sz. I. 385.

NAPÓLEON, I. BONAPARTE
— bibliográfiája. II. 499. III. 39 ● bukása. II. 478, 556, 565—567 ● délszláv politikája. II. 541 ● az egy-

korú hazai irodalomban. II. 400, 501, 533, 542, 546, 551—552, 557—558, 565—566, 603 III. 25 ● ellenfelei, ld. Fr. Grentz, J. Hormayr, A. Lagarde ● elleni német mozgalom. II. 425 ● fiáról hazai irat. II. 615 ● a francia történetirodalomban. II. 499—500 ● gazdaságpolitikája. II. 467, 477—478 ● gyógyszerésze: Cadet de Gassicourt. II. 545 ● háborúi. II. 428, 483, 529, 531, 538, 539, 544—546, 552—557, 567—568. III. 125 ● hadvezére: Marmont Győrnél. II. 428 ● kelet-európai politikája. II. 555—558 ● kiáltványa a magyarokhoz, 1809., II. 546, 555, 603 ● kontinentális zárlata. II. 467, 477 ● koronázása. II. 533, 537 ● Magyarországon, 1809., II. 544, 546, 557 ● és Mária Lujza házassága. II. 551—552, 558, 603 ● és Oroszország. II. 557, 566—567 III. 125 ● politikája és Magyarország. II. 400, 540, 542, 555—558 ● sajtópolitikája. II. 406 ● -hoz Berzeviczy G. emlékirata, 1809., II. 312, 546.

NÁPOLY
— a francia háborúban, 1798., II. 530 ● követe: Ransanus, 1488., I. 166 ● és Magyarország kapcsolatai.
— — a XIV. században. I. 113, 116, 118, 122 ● a XV. században. I. 166, 169, 171—174, 182.
— mint Habsburg-birtok, XVIII. sz. II. 67 ● -i Anjouk és Magyarország. I. 88, 100, 116, 119, 136—137 ● -i felkelés, 1821., II. 570—571 ● -i gályarabságban magyarok, XVII. sz. I. 396. III. 105, 106 ● -i háborúk, Nagy Lajos. I. 121—122 ● -i humanisták Mátyásról. I. 169 ● -i király, ld. Durazzói Károly ● -i királyné, ld. Johanna ● -i királyné, Mária, XIII. sz. I. 100 ● -i levéltár. I. 19, 233 ● -i magyar kalandozás. I. 41 ● -i magyar műemlékek. III. 70 ● -i magyar történeti kutatások. I. 19 III. 69 ● -i Margit-legenda. I. 88 ● -i udvarban magyar küldöttség, 1792., II. 363

NÁPOLYI ALFONZ, ld. Alfonz

NÁPOLYI ENDRE, ld. András

NÁPOLYI JOHANNA, ld. Johanna

NÁPOLYI LÁSZLÓ, ld. Durazzói

NÁPOLYI PÉTER
— lengyel követsége, XVII. sz. I. 338.

Naponként való jegyzései . . ., 1790/91., 1792., 1796., 1802., 1805. (országgyűlési naplók), II. 341—342, 501, 519, 526, 534.

NAPRÁGY
—i ref. egyház története. I. 256.

NARBONNE (francia tábornok)
— Magyarországon, 1809., II. 547, 557.

NARCISSUS
— gyászdala, 1781., II. 195.

NASSAU
—i küldött, Kruse, 1799., II. 530.

NASTASE, GH. I.
— a moldvai magyarokról. I. 326.

NASZÁLYI (Szász) JÁNOS (ref. lelkész)
— egyházi irata, 1818., II. 577.

NASZÓD
— kerületben II. József. II. 246 ● -i román iskolázás II. 205 ● -i románság. II. 38.

NÁTAFALUSSY KORNÉL
— a jászói stb. prépostságról. I. 63, III. 64 ● a leleszi levéltárról. III. 43 ● a nagyvárad—hegyfoki prépostságról. III. 64 ● nekrológja. III. 51 ● a rozsnyói iskolázásról. III. 118.

NAUM
— életrajza, X. sz. I. 28.

NECK, RUDOLF
— a török—osztrák viszonyról, XVII. sz. III. 102.

NECZPÁL
—i ev. lelkész: P. Doležal. II. 230.
—i levéltár. III. 42.

NECZPÁLI LÁSZLÓ
— szerepe, XV. sz. III. 73.

NEDECZKY-család
— története, iratai. I. 15, 451.

NEDECZKY GÁSPÁR
— a Nedeczky-családról. I. 15, 451.

NEDECZKY LÁSZLÓ (jezsuita)
— egyházi irata, 1739., II. 109.

NEDECZKY SÁNDOR
— oroszországi követsége, 1706., I. 451.

NEFF
— Lajos Vilmos bádeni hg.-ről. I. 411.

NEFFZER KONRÁD
— javaslata a Vág hajózásáról, 1713., II. 62.

NEGOVETICH ARTUR
— a Bécsi Képes Krónikáról. I. 104.

NEGRI DA SPALATO, TOMASO
— mint II. Lajos diplomatája. I. 120.

NEGRONI, ANDREA (ld. Nigroni alatt is)
— és a török—osztrák viszony, XVII. sz. III. 102.

NEGRU, I.
— II. József bánsági útjáról, 1773., II. 246.

NÉGYESY LÁSZLÓ
— Baróti Szabó Dávidról. II. 224 ● Berzsenyi iskolázásáról. II. 613 ● Festetich Györgyről. II. 607, 612, 621 ● Gvadányi- és Fazekasról. II. 373, 623 ● Katona Bánk bánjáról. II. 624 ● Kazinczy pályájáról. II. 600 ● kiadta Amade L. verseit. II. 143.
— — Csokonai Dorottyáját. II. 609 ● Faludi verseit. II. 144 ● Ráday P. munkáit. I. 437, II. 142 ● Zrínyi munkáit. I. 379.
— Kisfaludy Károlyról. II. 621 ● a königsbergi töredékről. I. 130 ● a magyar népköltészet eredetéről. I. 39 ● a mértékes verselésről. II. 224 ● nyelvemlékekről. I. 130 ● a XVII. sz. vallásos irodalmáról. I. 374 ● a XVIII. sz. szépirodalmáról. II. 141 ● Verseghy Ferencről. III. 126.

NEICHEL FERENC (felérvári tanár)
— verse Párizs elfoglalásakor, 1814., II. 563.

NEIPPERG, WILHELM REINH., GR. v. (tábornok)
— békekötése, bebörtönzése, 1739., II. 96 ● és a temesvári kereskedelem. II. 59 ● védelmében irat, 1790., II. 96.

NEIPPERG, L. v.
— védőirata Neipperg tbk.-ról, 1790., II. 96.

NEITZSCHITZ KRISTÓF
— magyarországi utazása, 1634., I. 363.

NEJEDLY, ZDENEK
— II. Ulászló cseh királlyá választásáról. III. 77.

NEKCSEI DEMETER (tárnokmester)
— pénzügyi reformjai, XIV. sz. I. 117—118.

NEKCSEI SÁNDOR
— szerepe, XIV. sz. I. 117.

NEKESCH DÁNIEL
— feljegyzései, XVII. sz. I. 350.

NELSON (admirális)
— abukiri győzelme. II. 523—524 ● látogatása Magyarországon. II. 523.

Nem magyar, a ki nem örvend, 1792., II. 358.

NÉMAY K.
— a pápai ref. egyházról, 1752., II. 121.

NEMANIDA-család
— magyar kapcsolatai, XII. sz. I. 75—76.

NÉMEDY (Bayer) JÓZSEF
— Buda ostromáról. I. 408.

Némelly hazafiui . . . szavak, 1822., II. 569.

NEMÉNYI IMRE
— Apáczai Csere Jánosról. I. 353—354.

NEMES ELEK
— Báthori Endre megöletéséről. III. 94 ● a bécsi békéről, 1606., I. 322.

SZ. NEMES ÉVA MARGIT
— Batsányiról. II. 556, 604.

NEMES GÁSPÁR (dömölki apát)
— teológiai munkái, XVIII. sz. II. 202.

NEMES GYÖRGY (bécsi ágens)
— verse a császári sereghez, 1793., II. 503.

NEMES GYÖRGY és Dezsényi B.
— a magyar sajtóról. II. 402.

NEMES JÁNOS, HIDVÉGI
— politikai szerepe, naplója. I. 425 ● portai követjelentése, 1667., I. 429.

NEMES LÁBAS FERENC, ld. Lábas

A nemes magyar nemzethez . . . beszéd, 1790. (Rácz Sámuel), II. 358.

NEMESDÉD
—i ref. egyház története. I. 256.

NEMESKÉRI JÁNOS
— a koraárpádkori magyarság embertanáról. III. 59, 60 ● és mások.
— — a kérpusztai ásatásokról. III. 67.

NEMESPÁTRÓ
—i ev. egyház története. I. 256.

A nemesség táborkodásáról, 1790. (Vay Miklós br.), II. 372

NEMESKÜRTY ISTVÁN
— Bornemisza Péterről (kiadással). III. 86.

NÉMET
— alkalmi irodalom a francia forradalom ellen. II. 503—505 ● államismereti iskola, XVIII. sz. II. 139 ● bányászok Magyarországon. I. 100, II. 171 ● családnevek Gyulán. II. 34 ● diák magyar szójegyzete, XV. sz. I. 131 ● egyetemek és magyarországi hallga-

tóik; ld. Berzeviczy G., Czwittinger D., Decsy S.; Kis János, Miskolczy Sz. János, Perliczy J. D., Szemián M., Tessedik S. alatt is. I. 268, 428, II. 24, 110, 133, 140, 155, 210, 237, 248, 250, 356, 580, 584 III. 101, 119 ● életrajzi lexikon. I. 10, III. 41. ● filológia és Magyarország, XIX. sz. II. 596 ● fordítások a magyar irodalomban. I. 268, II. 142, 223, 225—226, 305, 503—505, 573, 587, 594, 602, 605 ● források, krónikák és magyar vonatkozásaik. I. 4—5, 9, 19, 28, 46—47, 49—50, 82, 104, 109—111, 149—150, 153, 159, 191—192, 194—197, 223, 229—231, 278, 289, 306, 318, 332, 362, 382—384, 388, 390, 399—400, 404—407, 436, 446, 449 ● gazdasági író: A. Landgraf. II. 177 ● hadak Magyarországon. I. 278, 287, 289, 383, 386, 388, 395, 404—407, III. 110 111. ● hadszervezet a középkorban. I. 40, 72 ● humanizmus és Magyarország. I. 215—217, 337 ● irodalom, költészet és hatása. I. 192, 299, 362, II. 132, 138, 141, 143—145, 192, 220, 223, 225—227, 234, 268, 299, 303, 305, 573, 587, 602, 605, 608, 619, 622—624, 626 *III.* 89, 107 ● iskolák Magyarországon. I. 218, II. 265 ● jog Magyarországon. I. 83, 126, III. 71 ● jogtudomány története, irodalma. II. 160—161, III. 30 ● kalandorok Magyarországon, XVII. sz. I. 367 ● középkori egyháztörténet. I. 140 ● közvélemény és Mohács. I. 197, 223 ● „kultúrlejtő" elmélet. I. 98—99, 121, II. 36—37, 493 ● küldöttek a rastatti kongresszuson, 1797., II. 530 ● lovagrend Erdélyben. I. 84, 94. III. 68.
— — és a Jászkunság. I. 417, II. 51—52 ● és Lengyelország. I. 119 ● levéltára. I. 19 ● megtelepítésére javaslat, XVI. sz. I. 289 ● és Zsigmond király. I. 139.
— magyar nyelvhatár története. I. 83 ● magyar viszonyok a XV. sz.-ig. I. 47, 49—50, 71—72, 76, 109—111, 122, 136, 139—140, 178. III. 66.
— — a XVI—XVIII. sz.-ban. I. 190, 222, 278, 286—287, 289, 308, 362, 382, 384, 386—388, 395, 446, II. 138, 301, 326, 328, 341, 355, 369, 616. III. 97.
— mezőgazdaság története és irodalma. II. 32, 166, 432, 446 ● művészet Erdélyben és Magyarországon. I. 134, 186, II. 233 ● nacionalizmus kezdetei. II. 237, 284, 423, 495 ● nyelv kérdése, XVIII. sz. II. 278, 282—284, 299, 321, 341, 353, 355 ● nyelvtan Bél Mátyástól. II. 20 ● nyelvű irodalom Magyarországon. I. 214, 390, II. 111, 141, 156, 600 III. 21 ● orientalista: Hager, 1793., II. 595 ● osztrák viszony, XVIII. sz. II. 86, 172, 506 ● ötvösség. III. 75 ● parasztháború, parasztmozgalmak. I. 204, 208, 280, III. 80 ● pedagógia és Magyarország, XIX. sz. II. 582 ● pietizmus magyar kapcsolatai. II. 19, 121 ● protestantizmus. I. 219, 253, 264, 339, II. 34, 162 ● római birodalmi gyűlések, XV—XVI. sz. I. 115, 199, 220, 222, 278.
— — birodalmi rendek. I. 316 ● birodalom határgrófságai, IX. sz. I. 35 ● birodalom története, problémái. I. 154, 286, 289, 365—366, III. 66 ● császári cím megszüntetése, 1806., II. 537 ● császári trónra Mátyás törekvése. I. 176—178 ● császárok és Magyarország, XI—XII. sz. I. 47. 71—72. III. 66 ● császárság és Bizánc. I. 76. III. 66.
— romantika hatása Magyarországon. I. 234, II. 572 ● sajtó Magyarországon és Erdélyben, XVIII—XIX. sz. I. 8, II. 156, 240, 402, 408, 495 ● spanyol viszony. I. 278—279 ● színészet Magyarországon. I. 213, II. 238, 302, 627 ● színműírás hatása. II. 626 ● tanárok Erdélyben, XVII. sz. I. 337, 345, *III.* 97.
— — Pesten, XVIII. sz. II. 241, 278, 299.
— telepesek a XIV. sz.-ig. I. 80, 83—84, 98—100, 123. III, 71.
— — a XVIII. sz.-ban. II. 32—36, 120—121, 127, 161—162, 171, 247—248, 415, 596.
— török viszony. I. 195, 222, 229, 279, 289—290 ● történeti bibliográfiák. I. 9, III. 30, 35, 36.
— — folyóiratok. I. 6—7, II. 8. III. 36 ● népénekek magyar vonatkozásai. I. 150, 197, 229—231, 332, 382. III. 104.
— történetirodalom. I. 71, 74, 82—83, 98—99, 101, 120, 134, 141, 176, 297, 386, 408, II. 32—34, 36—37, 74, 247, 353, 506, 570. III. 48, 80, 91, 119 ● újságlapok, sajtó, folyóiratok magyar vonatkozásai. I. 191—192, 196—197, 229—231, 362, 382—383, 399—400, 436, II. 25, 39—40, 138 ● utazók Magyarországon. I. 49, 276, 314, 362—363, 383—384, II. 20, 152—154, 171, 237—238, 423—428, 612 ● utcanevek Budán. II. 63, 482 ● városi polgárság Magyarországon. I. 106, 126, 144, 213, 218—219, II. 34, 56, 63, 77, 179, 328, 482, 495 ● városok magyar kereskedelmi kapcsolatai. I. 128, 244, 378, II. 60 ● városok népessége a középkorban. I. 125 ● -ek története Ausztriában. I. 36.
NÉMETORSZÁG
— és a francia (napóleoni) háborúk. II. 531, 549, 553 ● és a keleteurópai németek. II. 36 ● és a kontinentális zárlat. II. 478 ● középkori egyháztörténete. I. 140 ● története, viszonyai. I. 98, 101, 136, 139—140, 145, 154, 289, 365—366, II. 353, 570 ● -i földrajzi, utazási irodalom, XVIII—XIX. sz. II. 152 ● -i magyar kalandozások. I. 33, 40, 362 ● -i nunciusi jelentések. I. 233, 278, 315, 366 ● -i szerviták. I. 373 ● -i tartózkodások, ld. Bahil M., Bél Károly A., Fessler I. A., Glatz J., P. R. Gottschling, J. H. G. Justi, Polgári Mihály, Szenczi Molnár A. alatt is. I. 331, II. 121, 161, 176, 213, 420, 593, ● -i utazások, útleírások. I. 331, 423—424, 426, 432, II. 23—24, 152—154, 237—238, 423—425, 429, 432, 469, III. 94 ● -i utazók, ld. Berzeviczy Albert, Berzeviczy Gergely, gr. Bethlen Mihály, gr. Bethlen Miklós, G. Jars, Miskolczy Sz. János, Montesquieu, Nicolai, Pethe F., K. Risbeck, Szenczi Molnár A., gr. Széchényi F., gr. Teleki József, J. P. Willebrandt alatt ● -i velencei követjelentések. I. 233, 366, 376, 453.
A német hivség, 1806. (Br. Vay László), II. 536.
NÉMETH AMBRUS
— a franciákról Győrött, 1809., II. 544 ● a győri akadémiáról. II. 132, 581 ● a győri nemességről, káptalanról. II. 64 ● a jezsuita tanárképzőkről. II. 128 ● kiadta Saygho B. jegyzeteit. II. 78, III. 118 ● a modori benés gimnáziumról. II. 208 ● Novák Krizosztom leveleiről. II. 202 ● a pannonhalmi főapátok főrendiségéről. II. 88 ● a selyemtenyésztésről Győrött. II. 167, 443 ● a székesfehérvári prépostságról. I. 64 ● a Szt. Kamill-szerzetesekről, XVIII. sz. II. 202 ● és Acsay F., Kuczmann F.
— — a győri gimnáziumról. II. 130.
— és Erdélyi L. és mások. II. 130.
— — a pannonhalmi főapátságról. I. 64.
NÉMETH BÉLA
— Németbuly történetéről. II. 35 ● a pécsi dominikánus-házról. II. 117 ● Szigetvár történetéről. III. 92.
NÉMETH ENDRE
— a régészeti irodalomról, könyvészetről. III. 25.
NÉMETH GYULA
— Balassa B. török vonatkozásairól. I. 271, III. 89 ● a besenyőkről. I. 85 ● a Dentümogyer, stb. nevekről. I. 27, 33 ● a honfoglaló magyarságról. I. 31 ● hunokról, bolgárokról. I. 32 ● a keleti keresztyénység magyar vonatkozásairól. I. 68 ● kritikája a MHK-ról. I. 24 ● Kun László nyögéreiről. III. 69 ● a kunokról. I. 85 ● a magyar rovásírásról. I. 39 ● a nagyszentmiklósi leletről. I. 39 ● a szabír—magyar dolgokról. I. 27, 32 ● a székely írásról. III. 60 ● a székelyek eredetéről. I. 81 ● szerk., *Attila és hunjai*. I. 35, 87, 147 ● Thury Józsefről. III. 52. ● a törökség őskoráról. I. 32.
NÉMETH GYULA KÁLMÁN
— az 1437-i parasztháborúról. I. 143.
NÉMETH I.
— a középkori vallon—magyar érintkezésekről. I. 83.
NÉMETH JÁNOS (jogügyigazgató)
— szerepe a jakobinus-perben. II. 510, 528.
NÉMETH JÁNOS (plébános)
— a magyar nyomdákról, 1818., II. 135.
NÉMETH LÁSZLÓ (győri igazgató)
— fordítása Teleki D. útleírásáról, 1805., II. 420 ● a hazai mezőgazdaságról, 1804., II. 432 ● a keszthelyi Georgikonról. II. 586.
NÉMETH LÁSZLÓ
— a Regnum Marianumról. II. 107.
NÉMETH MIHÁLY (plébános)
— a juhtenyésztésről. II. 439 ● a lovak orvoslásáról, 1796., II. 439 ● a vallási türelemről, 1793., II. 572.
NÉMETH PÉTER
— Magyarországról Szt. László korában. I. 73.
NÉMETH SÁMUEL
— Hajnóczi Dánielről. II. 131 ● Ribini Jánosról. II. 105, 131 ● Serpilius Jánosról. I. 402 ● soproni tanulókról külföldön. III. 118 ● Torkos Józsefről. III. 120 ● Wietoris Jonathánról. II. 582.
NÉMETH VILMOS
— a komáromi jezsuita gimnáziumról. II. 130.
NÉMETH ZOLTÁN
— Kis Jánosról. II. 619.
NÉMETALFÖLD (ld. Belgium alatt is)
— és Ausztria, 1792., II. 506 ● Habsburg kézen, 1714., II. 67 ● Mária Terézia alatt. II. 158 ● -i har-

cok, 1746., II. 102, 104 ● -i helytartó: Mária királyné, XVI. sz. I. 233, 280.
— — Mária Krisztina, XVIII. sz. II. 351.
—i kiadású Rákóczi-életrajz, 1707., I. 445 ● -i politikai mozgalmak, 1790., II. 301 ● -i szerepben Lajos Ernő hg., XVIII. sz. II. 96 ● -i útja Oláh Miklósnak, I. 224 ● -i ügyekben Trauttmannsdorf leveiezése, 1789., II. 242.
NÉMETBOLY
— története. II. 35.
NÉMETI GYÖRGY
— kódexmásolása, 1466., I. 131.
NÉMETHY IMRE
— az Árpád-kori közigazgatásról. III. 63.
NÉMETHY KÁROLY
— Nádasdy pásztor-utasításáról, 1649., I. 370.
NÉMETHY LAJOS
— Budán maradt törökökről. I. 410 ● a budafelhévízi prépostságról. I. 63 ● Budapest-bibliográfiája. II. 62. ● Budavár régi helyrajzáról. I. 156, 202.
— — visszafoglalásáról, 1686., I. 410, III. 108.
— egyházi építkezésről Pesten, XVIII. sz. II. 146 ● Esztergom elvesztéről, 1543., III. 92 ● az Esztergom megyei plébániákról. I. 62, II. 113 ● a felsővízivárosi Anna-templomról. II. 146 ● a festés történetéről Budapesten. II. 147 ● Gül Babáról. III. 85 ● jezsuitákról Pesten. III. 116 ● a Krisztinavárosról. II. 62, 482 ● a márczfalvi prépostságról. I. 64 ● nyomdászokról Pestbudán. II. 135 ● a pesti főtemplomról. II. 113 ● Piso Jakabról. I. 217 ● Rabutinról Pestbudán, 1707., III. 114 ● Rákócziról és a kamalduliakról. III. 116 ● Szirmay Endre önéletrajzáról. I. 438 ● török mecsetekről Budán. I. 248 ● Tüzes Gáborról. I. 409 ● Zsigmondról s a német lovagrendről. I. 139 ● és Fraknói V.
— — Árpádházi Margitról. II. 88.
NÉMETHY PÁL (ev. lelkész)
— Berzeviczy Gergelyről. II. 469.
NÉMETI, ld. Szatmárnémeti
NÉMETKÉR
— telepítése, XVIII. sz. II. 248.
NÉMETLIPCSE
—i bizottság jelentése. III. 42 ● -i vargák szabályai, 1471., I. 157.
NÉMETUJHELY
— -en II. Lajos és Ferdinánd találkozása, 1523., I. 222.
NÉMETUJVÁR
— protocolluma, 1612—1710., I. 371 ● -i glosszák, XV. sz. I. 131.
NÉMETUJVÁRI-család
— szerepe, XIII—XIV. sz. I. 100, 116.
NÉMETUJVÁRI IVÁN
— mint oligarcha. I. 100, 116.
A Nemzeti Culturáról, 1817. (Fejér György), II. 491, III. 124.
Nemzeti Gazda
— cikkei, 1814—1818., II. 407, 430, 432, 446, 453, 586.
A Nemzeti Iskolák, 1821. (Fejér György), II. 584.
A Nemzetiségről (Schedius Lajos). II. 491.
Nemzetünknek . . . felszabadulásért . . . manifestum, 1704., I. 441.
NENADOVIĆ PÁL (szerb metropolita)
— és a bécsi udvar, XVIII. sz. II. 126, 206.
Neo-asserti juris . . . disquisitio, 1792., II. 332.
Neovidensis
— c. melléklap, 1804—1816., II. 405.
NESKI (török szerző, XVI. sz.)
— a XIV—XV. sz.-i magyar harcokról. I. 109, 152.
NESSELRODE (főhadbiztos)
— jelentései Magyarországról, XVIII. sz. II. 91—92.
NESTOR
— féle orosz őskrónika. I. 27—28, 49.
NESZMÉLYI MIKLÓS
— mint Nagy Lajos nevelője. I. 117.
NETOLICZKA, OSKAR
— Honterus Jánosról. I. 260.
Neu aus seinem Stein-Hauffen . . . aufwachsendes Ofen, 1733., II. 21.
NEU (ezredes)
— mint a II. József-féle fölmérés vezetője. II. 293.
Neu und richtige Post-Strassen-Schema, 1761., II. 177.
NEUBART J.
— kolozsvári kalendáriuma, 1707., I. 431.
NEUDAU
—i kuruc beütés, 1707., I. 453.
Neue Bergordnung, 1760., 1805., II. 176, 459.
Neue Kriegs-Lieder, 1813., II. 563.
Der neue Kurier (Neuer Kurier)
— c. lap, 1788—1799., II. 340, 405.
Neue und kurze Beschreibung des Königreichs Ungarn. 1664., II. 457.
Neuer Kanal von Wien nach Raab, 1796., I. 383.
Neuer Kurier (Der neue Kurier)
— c. lap, 1788—1799., II. 340, 405.
Neueste Grund-Acte . . . der Teutschen, 1802., II. 487.
Neueste statist. Darstellung Siebenbürgens, 1812. (J. L. Stotz), II. 411.
NEUGEBOREN DÁNIEL GYÖRGY (szebeni rektor)
— az erdélyi szász irodalomról, 1790., II. 340 ● javaslata az iskolákról, 1796., II. 583 ● szerepe a politikai irodalomban, 1790., II. 376.
NEUGEBOREN HENRIK
— Neugeboren D. Gy. életéről. II. 376.
NEUHAUSER, J.
— I. Miksa magyar vonatkozásairól. I. 203.
NEUHOLD JÁNOS JAKAB (soproni orvos)
— kiadta Matolai szövegét a borról, 1744., II. 41.
NEUHOL, JOHANN NEP.
— írata a cukorkészítésről, 1812., II. 468.
NEUMANN, C.
— Bizánc történetéről. I. 46, 75.
NEUMANN, H.
— török okmánykőzlése. I. 234 ● a török szerződésekről. II. 59.
NEUMANN JENŐ
— Szarvas történetéről. II. 50.
NEUMANN, K. F.
— Schiltberger-kiadása. I. 109.
NEUMANN, L.
— Ausztria szerződéseiről. II. 568.
NEUSOHL, ld. Besztercebánya
NEUSTADT, L.
— Brandenburgi Györgyről. I. 220 ● Magyarország bukásáról, XVI. sz. I. 221 ● II. Ulászlóról. I. 204.
NEUWIED
— i német lap, XIX. sz. II. 405.
NEVIZZANO
— humanista könyvészete. III. 8.
NEWALD, JOH.
— Bécs ostromáról. I. 408 ● Salm Miklósról. I. 280, 288.
NEWTON
— fizikája Magyarországon. II. 128, 217.
NEYSS (= Nais), JOHANN BAPTIST
— kereskedelmi iratai. II. 391, 472 ● útijelentése Magyarországról. II. 258.
NIBELUNG
— ének és monda. I. 39, 87.
NICHOLSON, W.
— kiadta Benyovszky emlékiratait, 1790., II. 155.
NICKILAY BALÁZS
— hagyatéka, XVI. sz. I. 241.
NICOARĂ, MOISE
— és a bánsági románok, XVIII. sz. II. 497.
NICOLAESCU, EM. GR.
— Mózes havasalföldi vajdáról. I. 282.
NICOLAESCU, ST.
— Havasalföld és Moldva erdélyi kapcsolatairól. I. 153. ● Vitéz Mihályról. I. 308.
NICOLAI, FRIEDRICH
— utazásai, 1781., II. 238.
NICOLAUS DE MIRABILIBUS (Mirabili)
— egyházi munkái, XV. sz. I. 212. III. 81.
NICOLICH (fiumei kereskedő)
— javaslata, 1791., II. 393.
NICOLSON, H.
— a bécsi kongresszusról. II. 568.
NICORA JÁNOS
— Vitkovics Mihályról. II. 619.
NICZKY-család
— levéltára. I. 16.
NICZKY KRISTÓF GR.
— alakja Dugonics Etelkájában. II. 303 ● egykorú jellemzése. II. 234 ● és II. József. II. 281 ● kéziratos munkái. II. 281 ● és a Temesi Bánság. II. 195, 197.
NIDER, JOHANNES (dominikánus)
— XV. sz.-i szövege. I. 131.
NIEDERHAUSER EMIL
— a bolgár történetírásról. III. 55. ● ism. Kovács E. könyvét a cseh—magyar kapcsolatokról. III. 54. ● segítsége e munkához. II. 5.

NIEDERMANN IMRE
— a bosnyák politikáról, XIV. sz. I. 136.
NIEHEIM (Nyem), THEODERICUS DE
— munkáinak magyar vonatkozásai, XV. sz. I. 111.
NIEMEYER, AUGUST HERMANN
— pedagógiájának hatása, XIX. sz. II. 582.
NIGRINI SÁMUEL (ev. lelkész)
— irata a keresztény unióról, 1707., III. 116.
NIGRONI ANDRÁS (ld. Negroni alatt is)
— konstantinápolyi jelentése, 1612., I. 364.
NIKÁPOLY
—i csata, 1396., I. 108—110, 137, 139. III. 73.
NIKETAS CHONIATES, ld. Akominatos
NIKL BÉLA
— a magyar folyamhajózásról. II. 474.
NIKLAY PÉTER
— Gárdonyi Albertről. III. 50 ● névtelen röpiratokról. III. 41.
NIKLÉCZI BOLDIZSÁR (gályarab-lelkész)
— utazásai, XVII. sz. I. 396.
NIKOLSBURG
—i béke, 1622., I. 338—339, 369, II. 338. ● -i névtelen históriás éneke. III. 88.
NILLES, N.
— unitus egyháztörténeti iratkiadása. I. 17, 423, 434, II. 122—124.
NIKOLIĆ, VL.
— Jovan Rajićról. II. 206.
Ninive, 1790. (Hoffmann Lipót Alajos). II. 314, 325—326, 350, 357.
NIREŞ, ld. Szászn yíres
NIS
— vidéki hadjárat, 1737., II. 23.
NISBET, R.
— Nándorfehérvár ostromáról, 1456., I. 165.
NISTOR, I.
— a moldvai kereskedelemről. I. 129.
Nitriensis episcopatus, 1790., II. 336.
NOAILLES, FRANÇOIS DE
— törökországi követsége, XVI. sz. I. 309.
NOAILLES, MARÉCHAL DE
— és az 1743-i hadjárat. II. 104.
Nobilis Hungarus ad Hungaros, 1809., II. 546.
Noch ein Wort eines ungarischen Edelmannes, 1818., II. 452.
Noch ein Wort über das ungarische Littorale, 1822., II. 472.
Noch etwas zum Nachdenken, 1790., II. 324.
NOGALL KÁROLY
— Pázmándi Horvát-emlékkönyve. II. 613.
NÓGRÁD
— megye ismertetése, 1826., II. 466.
— — haladó hagyományai. III. 54. ● koronaőrző bandériuma, 1790., II. 348 ● leírása, Bél Mátyás. II. 19 ● levelezése, XVII. sz. I. 385 ● levéltára. I. 12 ● a Rákóczi-szabadságharcban. I. 459 ● termése, 1574., I. 238 ● topográfiája, 1791., II. 417 ● török sérelmei, 1630., I. 364 ● története 1544-ig. III. 67, 108 ● -i adatok, 1686., I. 410 ● -i ev. esperesség. I. 365 ● -i főorvos: Perliczy J. D. II. 140 ● -i főszolgabíró: Ócsai Balogh P. II. 311 ● -i főügyész: Madách S. II. 511 ● -i közgyűlési beszéd, 1789., II. 311 ● -i nemesek, ld. Szentmiklóssy Alajos; Wesselényi-család.
— vár kapitánya: Farkas Pál. I. 359.
— — meghódolása, 1663., I. 386.
NÓGRÁDI LÁSZLÓ
— a magyarnyelvű történetírásról. III. 48. ● Zrínyi-szemelvényei. I. 379.
NOINTEL, MARQUIS DE
— konstantinápolyi követsége, XVII. sz. I. 400.
NOLHAC, P.
— Aldus Manutius levelezéséről. I. 216.
Nonnihil de educatione, 1792., II. 396—397
NORDBERG
— XII. Károlyról. I. 469.
NORDEN, W.
— Bizánc és a pápaság viszonyáról. I. 93.
Norma ... contra dolosos debitores, 1772., II. 177.
Norma discendi, 1820., II. 582.
Norma ... in casibus ... creditorum, 1772., II. 177.
Norma manipulationis, 1785., II. 294.
Norma Regia pro scholis, 1781., II. 278.
NORODOUNGHIAN, G.
— Törökország szerződéseiről, 1739., I. 96.
NORVÉGIA
—i utazás, XVIII. sz. II. 152.
NOSINICH-WIENER
— II. Józsefről. II. 296.
NOSZKAY ÖDÖN
— Oláh Miklósról. I. 224.
NOSZLOPY SÁNDOR (ügyvéd)
— antiklerikális irata, 1786., II. 267.
NOSZLOPY TIVADAR
— Berzsenyi Dánielről. II. 613 ● Nádasdyról, Zrínyiről. I. 381.
NOSZLOPY ZSIGMOND
— jogügyi irata, 1790., II. 394 ● *Omnis mutatio* c. irata, 1790., II. 292, 294, 299.
Noten zum Texte Freimüthige Bemerkungen, 1786., II. 264.
Noticia Summaria da gloriosa Vitoria, 1717., II. 72.
Notizen über den Zustand der Gewerbs-Industrie, 1824., II. 464.
Notizie delle funcioni, 1716., II. 71.
Nothankers freimüthige Betrachtungen, 1784. (Seybold Dávid Kristóf). II. 276.
NOTTEBOHM, W.
— a szentgotthárdi csatáról. I. 386.
NOTTER ANTAL
— Verbőczi ről. I. 194.
NOVA
—i templom falképei. II. 232.
Nova Transylvanica, 1642. (Széchenyi György). I. 344.
Nova Acta physico-medica
— magyar vonatkozású cikkei, XVIII. sz. II. 157, 242.
Nova Posoniensia
— c. lap, XVIII. sz. II. 24—25, 77, 156.
NOVÁK BÉLA
— Méliusz Péterről. I. 262.
NOVÁK ISTVÁN
— búcsúztatója Károlyi Sándorról, 1747., II. 16.
NOVÁK J.
— a kolozsvári ötvöscéhről. I. 209, 298.
NOVÁK JÓZSEF
— a várjobbágyságról. I. 96.
NOVAK, J. F.
— Schwarzenberg hg. leveleiről. II. 567.
NOVÁK
—i bizottság jelentése. III. 42.
NOVÁK KRIZOSZTOM (főapát)
— feljegyzései, 1782., II. 270 ● levelezése. II. 202.
NOVÁK LAJOS
— az egresi apátságról. III. 63.
NOVÁK LAJOS
— Károlyi Gáspárról. I. 263.
NOVÁK LÁSZLÓ
— a nyomdászat történetéről. II. 587.
NOVÁK PÉTER (budai kirurgus)
— németellenessége, 1768., II. 179.
NOVÁK R.
— Brandenburgi Katalinról. I. 335.
NOVAKOVICS DÉNES (gör. kel. püspök)
— szerepe, XVIII. sz. II. 204.
NOVAKOVICS ISTVÁN (udvari ágens)
— irata a szerb kérdésről, 1790., II. 360 ● mint lapkiadó. II. 499.
NOVAKOVIĆ, ST.
— Szerbia történetéről. II. 541.
NOVÁKY JÓZSEF (kanonok)
— irata József nádorhoz, 1803., II. 533.
Novi Ecclesiastico-scholastici Annales, 1793—1795., II. 408, 582.
NOVI SIVAC, ld. Újszivác
NOVI VRBAS, ld. Újverbász
NOVOTNY, E.
— az osztrák protestánsok áttelepítéséről. II. 36.
NOVOTNY, HONORATUS
— *Sciagraphia* c. munkája, 1798., II. 412.
NOVOTNÝ, V.
— Csehország történetéről, XIV—XV. sz. I. 140 ● V. László haláláról. I. 166 ● és Kybal, V.
— — Husz Jánosról. I. 140.
Novum Regulamentum Militare, 1751., II. 105.
NOWAK, F.
— Báthori lengyel külpolitikájáról. I. 310.
NOYER, MADAME DE
— följegyzései Rákócziról. I. 444.
NOYERS, ld. Des Noyers
NÖSSNER SIMON (ev. lelkész)
— barcasági feljegyzései, XVI—XVII. sz. I. 328.
NUGENT, LAVAL GR. (tábornok)
— és a győri vereség, 1809., II. 555.
Nullitas animadversionum, 1791., II. 334.

Nullitas discriminis in articulo fidei, 1791., II. 371.
NUSSBACHER, KÁROLY
— brassói céhirat-jegyzéke. I. 13.
NÜRNBERG
— levéltárai. I. 209 ● és a magyar kereskedelem. I. 128, 244 ● panasza II. Ulászlóhoz, 1501., I. 209 ● -i birodalmi gyűlések, 1461., 1466., 1522., I. 149, 183, 222 ● -i hetilap magyar vonatkozásai, XVIII. sz. II. 157 ● -i kereskedők Magyarországon, XIV. sz. I. 128 ● -i krónikák, XV. sz. I. 110 ● -i rézmetsző: M. Zyndt. I. 289.
NYHOFF, D.
— Brunswyk hg.-ről. II. 96.
NYAKAS SAROLTA
— az első pécsi nyomdáról. II. 212.
NYÁRÁD
—i ref. egyház. III. 86.
NYÁRY ALBERT BR.
— Beatrixről (II. András f.). I. 93, 102 ● bolognai magyar tanulókról, XIII. sz. I. 66 ● Buda elestéről, 1541., I. 282 ● emlékezete. III. 51 ● a kér-kereskényi iratokról. III. 41 ● Martinuzzi haláláról. I. 301 ● a modenai levéltárról. I. 19, 171 ● a modenai számadáskönyvekről. I. 155, 205 ● olasz levél- és könyvtárakról. III. 45 ● Posthumus Istvánról. I. 102 ● a turini levéltárról. I. 19 ● és Nagy Iván.
— — Mátyás-kori iratkiadása. I. 171.
NYÁRI KRISZTINA (Esterházy Miklósné)
— ékszerei. I. 371 ● életrajza, levelezése. I. 359.
NYÁRY PÁL
— a pécsi ref. egyházról. I. 256.
NYÁRY P.
— a krakkói magyar tanulókról. I. 133, 182, 216.
NYÁRI SÁNDOR
— Kupeczky Jánosról. I. 423.
NYECSKINA, M. V.
— a Szovjetunió történetéről. III. 34.
NYÉKI VÖRÖS MÁTYÁS
— irodalmi szerepe, XVII. sz. III. 103 ● jegyzetei Mátyás királyról. III. 76.
NYEM, ld. Nieheim
NYERS LAJOS
— a kecskeméti, veszprémi piarista gimnáziumról. II. 130, 132 ● a nádori bíráskodásról. I. 112 ● a piarista levéltárügyről. I. 16.
NYEVSZKIJ, ALEXANDER
— szerepe az orosz történelemben, XIII. sz. III. 68.
NYIKITYIN, SZ. A.
— a bolgár nép kialakulásáról. III. 58.
NYIKOLSZKIJ, V. K.
— nagy orosz hadvezérekről. III. 125.
NYIKOS LÁSZLÓ
— a vászonfehérítésről, 1821., II. 466.
NYIKOS L.
— Erasmus magyar vonatkozásairól. I. 218.
Nyilatkoztatások, 1805., I. 535.
NYIRÁK SÁNDOR és Károly J.
— székesfehérvári emlékkönyve. II. 201.
NYÍRBAKTA
—i erdőrendtartás, 1669., I. 377.
NYÍRBÁTOR
—i ferences klastrom. II. 108 ● -i paraszt vereség, 1632., I. 370 ● -i templomok. I. 196, 310.
NYÍRÉGYHÁZA
— és a Bocskai-telepítés. I. 321 ● ipara. II. 42, 176, 460 ● jobbágyterhei. II. 167 ● pusztulása, XVII. sz. I. 419 ● tanyái. II. 52 ● története. I. 321, 419, II. 50 ● újratelepítése, XVIII. sz. II. 42, 50, 52.
NYIREŐ ISTVÁN
— Kakas István utazásáról. III. 94.
NYIRY D.
— Miskolc számadáskönyveiről. I. 418.
NYIRI SÁNDOR
— a nagybirtok vallásügyeiről, XVIII. sz. II. 117.
NYIRKÁLLÓI TAMÁS
— állítólagos formulárium, XV. sz. I. 171.
NYÍRSÉG
— mezőgazdasága. II. 45 ● növényföldrajza. II. 45, 598 ● -i parasztfelkelés, 1631., I. 371.
NYITRA
— megye ellenáll II. Józsefnek. II. 283—284, 345.
— — ellenállása, 1819., II. 571 ● felirata, 1790., II. 345 ● koronaőrző bandériuma, 1790., II. 349 ● leírásai, XVIII—XIX. sz. II. 19, 417 ● nemességigazolása, 1754., II. 31 ● német telepesei, XIII., XVIII. sz. I. 80, II. 248 ● települése. I. 80 ● vámhelyei, XV. sz. III. 75 ● -i birtokos, Gvadányi József gr. II. 373 ● -i főesperes, Jegerndorfi Pál. I. 117, 122 ● -i főispán, ld. Forgách Miklós gr. ● -i Holics juhtenyésztése. II. 440.
— — — majolikaüzeme. II. 175.
— — -i iskola, XVIII. sz. II. 131 ● -i káptalan. I. 64 ● -i kerület, 1785., II. 293 ● -i követ felépése, 1790., II. 345 ● -i követ: Berényi György br., XVII. sz. I. 358 ● -i közgyűlések, 1790., 1808., II. 345, 537 ● -i morva anabaptisták. I. 359 ● -i piaristák. II. 116, 131 ● -i szlovák társaság, 1792., II. 494 ● -i utazás, 1807., II. 426 ● -i zendülés, 1744., II. 104.
— város leírása, 1804., II. 481 ● várának feladása, 1621., I. 339 ● vidék és Pribina. I. 36. III. 60.
— — és a szláv apostolok. I. 28 ● -i magyarok, XVIII. sz. II. 37.
—i egyházmegye irodalmi élete a XVIII. századig. II. 138.
— — könyvtára. I. 264, III. 44.
—i hamis oklevél. I. 54 ● -i püspökök, ld. Esterházy Imre, Gusztini János ● -i püspökség. II. 115, 336.
NYITRAKÖVESD
—i kántor: Ujvári Tamás. I. 449.
NYULAK SZIGETE (Margitsziget)
— és Boldog Margit, XIII. sz. I. 88.
NYUSTYA
—i Kubinyi-levéltár. III. 43.

OBÁL BÉLA
— egyház és városok középkori viszonyáról. I. 219 ● I. Lipót valláspolitikájáról. I. 376, 396 ● Rákóczi Ferencről. I. 455 ● a visegrádi kongresszusról. III. 70.
OBERDING JÓZSEF
— a bánsági telepítésekről. II. 33.
OBERHUMMER, E. és Wiesner, F. R.
— kiadta Lazius térképeit. I. 275.
OBERHUMMER, H.
— a bécsi rendőrségről. II. 486.
OBERLEITNER, K.
— Ausztria pénzügyeiről, államadósságáról. I. 287, 367, II. 181. III. 91
OBERSCHALL MAGDA, ld. Bárányné.
OBERT, FR.
— a német lovagrendről Erdélyben. I. 94.
OBERUC, J.
— Bél Mátyásról. II. 20.
OBETKÓ DEZSŐ
— a tatár betörésről, 1717., II. 75.
OBLATEK BÉLA és György G.
— a nagybányai bányakerületről. II. 54.
OBRADOVIĆ, DOSITEJ
— szerepe a szerb irodalomban, XVIII. sz. II. 231, 499.
OBRENOVICS MILOS
— szerb felkelése, 1815., II. 541.
Observationes circa . . . Hungariam, 1791., II. 389.
Observationes in jus publicum, 1792. (Olgyay Gáspár), II. 372.
Observationes super legis religionariae paragrapho, 1791., II. 369.
ÓBUDA
— egyházi intézményei a középkorban. I. 63 ● közigazgatása, XVIII. sz. II. 63 ● a XIX. sz. elején. II. 482 ● lakossága. III. 85 ●
—i bizánci pénzlelet. III. 66 ● -i hírek a bécsi sajtóban, XVIII. sz. I. 446 ● -i káptalan alapítása. I. 63 ● -i kékfestő üzem: Goldberger F. II. 260 ● -i királyi vár helye. I. 67 ● -i mészáros céh kezdetei. I. 99 ● -i országgyűlés, 1290., I. 91 ● -i prépostság. I. 72 ● -i római fürdők. II. 591 ● -i selyemgyár. II. 424 ● -i szabómesterek. II. 460 ● -i zsidó hitközség, 1789., 1814., II. 295, 564.
OCCHJEVJA, PH.
— a boszniai rendtartományról. 1765., I. 17.
OCHRIDA
—i bolgár érsekség. III. 59.
ÓCSAI BALOGH PÉTER
— adatai, politikai szerepe. II. 311, 347 ● alkotmányterve, 1790., II. 311, 347 ● és a budai ref. zsinat, 1791., II. 370 ● hivatala II. József alatt. II. 276 ● javaslatai, 1791., II. 383—384 ● konfliktusa a szlovák társasággal. II. 494 ● és Skerlecz M. közös röpirata. II. 313.
OCSKAY GÁSPÁR
— mint pozsonyi főkapitány, 1621., I. 339.

OCSKAY GUSZTÁV
— Ocskay brigadérosról. I. 456.
OCSKAY LÁSZLÓ (brigadéros)
— szerepe a Rákóczi-szabadságharcban. I. 454, 456, 457.
OCSOVSZKY ÁDÁM
— naplója bécsi küldetéséről, 1749., II. 120.
ODDI, FRANCESCO (püspök)
— szerepe az 1456-i harcokban. I. 160.
ODDI, GIACOMO
— XV. sz.-i műve a ferencesekről. I. 160.
Ode in diem 21. Jan. 1793., II. 504.
Ode Leopoldo II. dicata, 1790. (Pesti Adolf), II. 365.
ODENTHAL, J.
— az osztrák—török háborúról, 1716., II. 74.
ODERA, ld. Frankfurt.
ODESCALCHI ARTUR HG. (= Szerémi)
— Bars megyei iratkőzlése. I. 12, 320, 364 ● a Draskovich, Majthényi, Szerdahelyi-levéltárból közöl. I. 14—16, 227 ● emlékezete. III. 51 ● az 1432-i insurrectióról. III. 73. ● a fekete seregről. III. 77. ● a Forgách-családról. III. 43. ● Istvánffy Miklósról. I. 227 ● katonatartásról, XVI. sz. III. 95. ● Soós Mihályról, 1764., II. 187 ● Thurzó Györgyről. III. 101. ● Thurzó Szaniszlóról. III. 102. ● Trakostyán váráról. III. 91. ● Zrínyi Miklósról. I. 380, III. 104.
ODESCALCHI LIVIUS HG.
— követe: Torkos Kristóf, 1790., II. 342.
ODESSZA
— -i búza versenye, XVIII—XIX. sz. II. 476.
ODILO (St. Gilles-i apát)
— följegyzése, XI. sz. I. 55.
ODLOŽILÍK, O.
— a cseh és morva emigrációról, XVII. sz. I. 339 ● Csehország történetéről. I. 22 ● Zierotin Károlyról. I. 368.
ODO DE DEUIL, ld. Deogilo
O'DONNELL, JOSEPH GR.
— mint pénzügyminiszter, XIX. sz. II. 560.
O'DONNELL, KARL GR.
— mint erdélyi gubernátor, XVIII. sz. II. 149, 160.
OECHSLE, FR.
— kiadta Sobieski leveleit. I. 407.
OEDENBURG, ld. Sopron
OEFFNER JÓZSEF
— a juhok oltásáról, 1803., II. 440.
Oekonomisch-praktische Anleitung zum Flachsbau, 1790., II. 164.
Oekonomische Neuigkeiten
— c. lap magyar vonatkozásai, XIX. sz. II. 409—410, 444, 447.
OERTEL, JOHANN KARL (ügyvéd)
— verse Mária Terézia halálára, 1780., II. 196.
OERTZEN, A.
— Mária Teréziáról. II. 158.
OESTERLEY, H.
— forrásbibliográfiája. III. 38.
Oesterreichischer Beobachter
— c. lap, 1810— II. 406.
Oesterreicher! Ungarn! Böhmen! 1809., II. 547.
OFEN, ld. Buda
OFENHEIMER IZRAEL (pesti kereskedő)
— javaslata, 1791., II. 390.
Officium Rákóczianum. III. 111
Ofner und Pester Zeitung
— c. lap, 1800— II. 405—406.
Ofner und Pester Kundschaftsblatt
— c. lap, 1788., II. 240.
Ofner Zeitung
— c. lap, 1798., II. 405.
OGG, D.
— a XVII. sz-i Európáról. I. 327.
OHAT
—i apátság. I. 64. III. 64.
OHNSORGE, W.
— Barbarossa Frigyesről. I. 76 ● a bizánci—német kapcsolatokról. I. 76.
OHSSON, D', MURADJEA
— a mongolok történetéről. I. 96.
OKOLICSÁNYI J.
— a nógrádi esperesség protocollumáról. I. 365.
OKOLICSÁNYI JÓZSEF
— rőpiratai, 1790—1791., II. 324, 362.
OKOLICSÁNYI KRISTÓF
— pártütése, kivégeztetése, 1707., I. 458., 460, 466.
OKOLICSÁNYI LÁSZLÓ
— kismartoni jelentése. III. 42.
OKOLICSÁNYI PÁL (turóci ügyvéd)
— mint követ, 1687., I. 415 ● protestáns egyháztörténete. I. 249 ● szerepe 1714-ben. II. 118.
Oktatás Magyarország romlott állapota segedelméről, XVII. sz. I. 382.
OLÁH BALÁZS
— és a nándorfehérváriak, 1521. III. 82.
OLÁH BÉLA
— Baróti Szabó Dávidról. II. 224.
OLÁH GÁBOR
— Csokonairól. II. 608.
OLÁH GYÖRGY
— Békés megyéről, XVIII. sz. II. 77.
OLÁH IMRE
— Tuberóról. I. 188.
OLÁH MIKLÓS (esztergomi érsek)
— adatai, művei, irodalma. I. 224—226, II. 213 ● alakja egykorú drámában, 1566., I. 300 ● ellen Huszár Gál sorai. I. 270 ● ellenreformátori szerepe. I. 219, 261 ● és Erasmus. I. 218 ● és Forgách Ferenc. I. 226 ● és Istvánffy Miklós. I. 227 ● jegyzetei egy formuláriumon. I. 198 ● könyvtára. I. 265 ● nagyszombati iskolája. I. 267 ● összeírása a praediális nemesekről. I. 241.
OLASZ (ld. Itália alatt is)
— ágyúk Nagy Lajos seregében. I. 120 ● dominikánusok hatása Magyarországon. II. 198—199, 268—269 ● egyetemek magyarországi diákjai, kapcsolatai. I. 66, 132—133, 182, 184, 215, 268, 584, II. 132 ● források, iratok magyar vonatkozásai.
— — a XIV—XV. században. I. 19, 106—107, 112—114, 122, 159, 163, 165—167, 171, 178. ● a XVI—XVIII. században. I. 188, 191, 192, 203, 206, 275, 300, 306—307, 318, 335—336, 350, 404—407, II. 66. III. 93.
— Frangepánok levelei. III. 43. ● hadiépítészek Magyarországon. I. 287—288, 309, 410 ● humanisták magyar vonatkozásai. I. 147—148, 166—169, 181, 216—217, 227 ● humanisták Magyarországon: Bonfini, Galeotto. I. 147—148, 166 ● irodalom, költészet és Magyarország. I. 269, II. 141, 143—145, 164, 227, 379, 608, 611—612 III. 87, 90 ● kereskedelem, kereskedők. I. 79, 100, 129, 137, 209, 336, II. 177, 392—393 ● közvéleményben Magyarország, XVII. sz. I. 362, 407 ● lakosok Kassán, 1670—1730., II. 63 ● levéltárak magyar vonatkozásai. I. 19, 163, 336, III. 45 ● magyar kapcsolatok bibliográfiája I. 9 III. 21 ● magyar művelődési, művészeti kapcsolatok. I. 112,. 132—133, 135, 182—183, 185, 410, II. 164, 233, III. 45, 72 ● megbízottak Hyppolit uradalmában, XV. sz. I. 155 ● mondák Mátyás királyról. I. 170 III. 76 ● operatársulat Pozsonyban. II. 229 ● proklamáció a magyarokhoz, 1821., II. 571 ● szerző és főtiszt: Marsili A. I. 405 ● tanárok Pécsett, XIV. sz. I. 132 ● telepítések. II. 32, 34 ● történeti bibliográfia. III. 37 ● tudós és Bél Mátyás. II. 20 ● utazók, látogatók Magyarországról. I. 171, 203, 350, 405, II. 239, 423 ● városok és Levante, XI—XII. sz. I. 79.
OLASZORSZÁG, id. Itália
OLASZ ERNŐ, IFJ.
— a kardoskúti temetőről. III. 67.
OLASZ JÓZSEF
— Szánoki Gergelyről. I. 184.
OLASZLISZKA
— -i jobbágyok örökösödése, 1715., II. 49
OLAY FERENC
— Napóleon győri látogatásáról, 1809., II. 544 ● Sayous Edéről. III. 51.
OLCHVÁRY ÖDÖN
— Bethlen G. hadviseléséről. I. 338 ● a Horia-felkelésről. II. 288 ● a muhi csatáról. I. 96.
OLENSCHLAGER, J. D. V.
— a III. Károly utáni interregnumról, 1742., II. 81, 99.
OLGYAY GÁSPÁR (ügyvéd)
— közjogi vitairat, 1792., II. 372.
OLIVA
—i béke. I. 354.
Oliva pacis, 1798. (Hödl Joachim), II. 523.
OLIVER, P.
— Benyovszky-kladása. II. 155.
OLIVI, L.
— modenai követjelentésekről, XVII. sz. I. 385.
OLMÜTZ, Olomouc
— története (Mátyás). III. 77. ● -i béke, 1479.

I. 177 ● -i érsek: T. Trautmansdorf. II. 273 ● -i levéltár. I. 172. III. 77 ● -i magyar tanulók. I. 268 ● -i püspök: Thurzó Szaniszló. I. 217 ● -i tanár: J. Rohrer. II. 426 ● -i tárgyalások, 1526., I. 280.
OLMÜTZI ÁGOSTON (cseh humanista)
— szerepe Budán, XVI. sz. I. 217.
OLT FOLYÓ
— mellett szörényi bánság. I. 97 ● mint török határ, 1718., II. 74.
OLTARD JÁNOS
— erdélyi szász krónikája, XVII. sz. I. 292, 324.
OLTVÁNYI PÁL
— a csanádi püspökség birtokairól. I. 62, II. 115.
OMER, ld. Kádi
OMICHIUS, FR.
— kiadta Ungnad útinaplóját, 1582., I. 276.
Omnis felicitas Hungariae, 1738. (Kéri Ferenc), II. 109.
Omnis mutatio ... periculosa, 1789. (Noszlopy Zsigmond), II. 299.
OMODE, ld. Amadé
OMPUD (nádor)
— szerepe. I. 95.
ÓNOD
— i országgyűlés, 1707., I. 438, 449, 450, 460, 462, 464, 466. III. 116.
ONOGUR
— birodalom és bukása, VII. sz. I. 32, 33. III. 57.
ONCKEN, A.
— a nemzetgazdaságtan történetéről. II. 57.
ONCKEN, W.
— az 1813-i háborúról. II. 567.
OPEL, L.
— a harmincéves háború énekirodalmáról. I. 332.
Opera nuova della ... Vittoria, 1717., II. 72.
Operata ... Deputationis in objecto urbarii, 1791., 1826., II. 382.
Opinio de qualiter ad effectum deducendo articulo XXI. 1791. (Gyurkovits X. Ferenc), II. 393.
Opinio circa reformationem r. Hungariae, 1764., II. 190.
Opinio ex parte ... Evangelicorum, 1800., II. 575.
OPITZ (Opitius) MÁRTON (német humanista)
— mint gyulafehérvári tanár, XVII. sz. I. 337. III. 97.
OPOČENSKÁ, M.
— szlovákiai vonatkozású oklevelekből. I. 11.
OPPEL JENŐ
— Ceglédről 1730-ig. I. 247, 458, II. 51.
OPPELN
— i hercegség és Erdély. I. 311, 339 ● -i János hg. (szepesi prépost, XIX. sz.) I. 117 ● -i László hg. (nádor, XIV. sz.) I. 117, 122, 136. III. 70.
OPPENHEIMER SÁMUEL
— mint I. Lipót hitelezője. II. 86.
OPPIZ JÁNOS
— hainburgi posztóüzeme, 1747., II. 61.
Opusculum theologicum, 1721., II. 107—108, 119.
OPULIA, ld. Oppeln
Opus deputationis in publico-politicis, 1791, 1826. II. 383.
ÓRÁS ANDRÁS
— ugocsai parasztmozgalma, 1690., II. 431.
Oratio ad proceres, 1790. (Martinovics Ignác), II. 322.
Oratio boni civis, 1791. (Batthyány Alajos gr.), II. 368—369.
Oratio pro Leopoldo II. 1792. (Martinovics Ignác), II. 323
ORBÁN
— II. (pápa) és Magyarország, XII. sz. I. 73—74.
— V. (pápa) és a pécsi egyetem, XIV. sz. I. 132.
— VI. (pápa) és Nieheim, XV. sz. I. 111.
ORBÁN BALÁZS
— Marosvásárhelyről. II. 75 ● a székelyek eredetéről. I. 81 ● a Székelyföldről. II. 169 ● Tövis történetéről. III. 92.
D. ORBÁN GYULA
— a mádéfalvi veszedelemről. II. 185.
ORBÁN J.
— Zsámboky Jánosról. I. 227.
ORCZY-család
— története. II. 223.
ORCZY LÁSZLÓ BR. (abaúji főispán)
— beszéde, irodalmi visszhangja, 1790., II. 346, 348.
ORCZY LŐRINC BR. (tábornok, költő)
— és Barcsai Ábrahám. I. 222 ● és Batsányi János. II. 603, 604 ● főispáni beszéde, 1782., II. 280 ● haláláról Baróti Szabó. II. 99 ● irodalmi szerepe, munkái. II. 208, 216, 218, 221, 223—225, 253, 303 III. 121 ● a magyar nyelvről. II. 208 ● és a Tiszaszabályozás. II. 179.
Ordnung der Krönung, 1790., II. 363.
Ordnung zum Einzug der hungar Krone, 1790., II. 348.
Ordo criminalis ... Transylvaniae, 1786., II. 294.
Ordo judiciarius, 1786., II. 294.
ORDÓDY LAJOS
— a selyemtermelés fejlődéséről. II. 167, 443.
OREL G.
— Thököly diplomáciájáról. I. 402.
ORFELIN ZAKARIÁS
— szerb irodalmi szerepe, XVIII. sz. II. 230.
ORIENT GYULA
— erdélyi alkimistákról. III. 97.
Origo et progressus, 1792. (Szuhányi X. Ferenc), II. 503.
ORIO, LORENZO (velencei követ)
— jelentése Magyarországról, 1523.. I. 200.
OROILI, EMILIO
— Marco da Saliceto-ról. I. 102.
ORLANDO JÓZSEF
— hitelügyi beadványa, 1791., II. 392.
ORLANDO LAJOS
— mint fiumei h. kormányzó, 1791., II. 392.
ORLAY BR.-család
— levéltára, története. I. 15, 402, III. 114.
ORLAY MIKLÓS BR.
— szerepe Thökölyy mellett. I. 402.
ORLÉANS
—i Lajos magyar házasságának terve, XIV. sz. I. 108, 122—123, 136.
ORLOFF, H. (Verus)
— Károly Ágost hg. magyar trónjelöltségéről. II. 301.
ORMOS ZSIGMOND
— az Árpád-kori művelődésről. I. 65 ● Kupeczky Jánosról. III. 109.
OROSZ
— cár Pestbudán, 1814., II. 563, 565, 568 ● cári udvar és a francia emigráció. II. 353 ● cárok, ld. III. Iván, (Rettegett) Iván, Katalin cárnő, I. (Nagy) Péter, I. Sándor ● dekabrista társadalompolitikai álláspont. II. 426 ● évkönyvek, krónikák, források magyar vonatkozásai. I. 27—28, 45—46, 48—49, 73, 75, 80, 89, 168, 333, 453, 456, III. 56, 67 ● fejedelmek, IX. sz. I. 34 ● hadak átvonulása Magyarországon, 1799., 1810., II. 426, 531.
— — itáliai harcai. II. 524—526.
— házassága József nádornak. II. 531 ● iskolázás a karlócai szerbeknél, XVIII. sz. II. 127 ● könyvek és a bécsi cenzura, XVIII. sz. II. 231 ● levéltárak. I. 333 ● — magyar kapcsolatok.
— — az Árpád-kor végéig. I. 27, 45—46, 49, 57, 72, 73, 75, 79, 89, 97, III. 66 ● Mátyás korában. I. 168, 179, III. 77 ● a Jagellók idején. I. 208 ● az erdélyi fejedelmek alatt. I. 310, 327 ● a kuruc korszakban. I. 450—451, 453, 456, 469 ● a XVIII—XIX. sz.-ban. II. 124, 426, 470, 477, 531, 567. III. 125.
— nagyfejedelmek. I. 57 ● nagyhercegnő Pestbudán, 1800., II. 531 ● ószláv nyelv a szerb irodalomban, XVIII. sz. II. 230—231 ● parasztság története. III. 71 ● politikáról Martinovics, 1792., II. 508 ● — román kapcsolatok, XVIII—XIX. sz, II. 204, 230, 571 ● — szerb kapcsolatok, XVIII—XIX. sz. II. 38, 126—127, 231, 541 ● tiszt mint szerb író, XVIII. sz. II. 231 ● török háborúk, 1736., 1787., II. 95, 294—296 ● történetirodalom. I. 27—28, 75, 354, II. 183, 243, 498 III. 34., 37 ● utazó Magyarországon, 1810., II. 426.
OROSZORSZÁG (ld. Szovjetunió alatt is)
— és Anglia. II. 538 ● és Ausztria. I. 179, 203, II. 96, 184, 294, 296, 508, 531, 538, 566, 570. III. 122 ● és Bizánc, XII. sz. I. 75 ● és Erdély, XVII. sz. I. 310, 327 ● és Franciaország. II. 296, 426, 524—526, 530—531, 538, 557, 566—568 III. 125 ● Herberstein munkájában, XVI. sz. I. 196 ● és a Horia-felkelés. II. 288 ● keleti politikája. I. 376 ● kereskedelme. I. 33, 79, II. 256, 470, 477 ● központosításának kérdése. II. 12 ● külpolitikája, XV. sz. III. 77 ● és Lengyelország. I. 179, 203, 305, 310, II. 506, III. 94 ● és a magyarországi ortodoxia II. 123—124, 127 ● nemzetközi szerződései. II. 256, 568 ● és Poroszország. II. 184, 506 ● részvétele a hétéves háborúban. II. 184 ● és Svédország. I. 438 ● és a tatárok. III. 68 ● és Törökország. I. 376, II. 95, 197, 256, 296 ● története. I. 22—23 III. 34, 62 ● az egykorú magyar irodalomban, 1799—1814., II. 524, 526, 531, 565 ● -i francia követek, utasításaik. I. 450, 453 ● -i Habsburg-követség, XVI. sz. I. 196 ● -i hadjárata Napóleon-

nak, 1812., II. 566—568 III. 125 ● -i jobbágyviszonyok. II. 424, 453 ● -i kapitalizmus fejlődése. II. 11 ● -i magyar borkivitel. II. 477 ● -i magyar követek, ld. Bercsényi Miklós, Nedeczky Sándor, Vetési László ● -i magyar követségek. I. 333, 450—451 ● -i magyar östörténet. I. 24, 30—33 ● -i morva szekta, XVIII. sz. II. 122 ● -i német település, XVIII. sz. II. 32 ● -i robotváltság kérdése. II. 453 ● -i szerb telepedés, XVIII. sz. II. 38 ● -i szerepe Benyovszky-nak. II. 155.
— — Trenk Frigyesnek. II. 328.
—i tartózkodások: Árpád-házi hercegek, XI. sz. I. 72.
— — Balugyánszky M. III. 125 ● Fessler I. A. II. 593 ● Zékány J. III. 117.
— i utazások (ld. II. József, József nádor, Kerman Dániel alatt is). I. 438, II. 237, 246, 531.
OROSZ FERENC (pálos szerzetes)
— egyházi irata, 1748., II. 110 ● Kükülllei-fordítása, 1731., I. 105.
OROSZ PÁL (kuruc tábornok)
— és a szegénylegény-mozgalom. I. 448.
OROSZLÁN (budai basa)
— szerepe, XVI. sz. I. 288.
OROSZLÁN ZOLTÁN
— ism. Pigler A. munkáját a győri freskókról. II. 147 ● és Nagy Tibor.
— — az Intercisa-könyvről. III. 57.
OROSZLÁNKŐ
— vára a középkorban. I. 60.
Orpheus
— c. lap, 1790., II. 444, 600.
ORSEOLO
— Péter, ld. Péter (magyar király). ● II. Péter (velencei doge). I. 71.
ORSINI (pápai követ)
— Magyarországon, 1526., I. 200.
ORSOVA
— bevétele, 1717., II. 72.
ORSSICH ÁDÁM GR.
— emlékiratai, XVIII. sz. II. 359.
ORSZÁGH LÁSZLÓ
— James Bogdani (Bogdányi Jakab)-ról. III. 109.
ORSZÁGH MIHÁLY, GUTHI (nádor)
— szóbeli közlései Thuróczynál. I. 105, 147.
ORSZÁGH SÁNDOR
— a budai színházakról. II. 627.
Ortelius Continuatus
— magyar vonatkozásai, XVII. sz. I. 362, 384.
ORTELIUS, HIERONYMUS
— a magyarországi háborúról, 1603., III. 95.
Ortelius Redivivus
— magyar vonatkozásai, XVII. sz. I. 324.
ORTHMAYER, ld. Ortvay
Ortus et progressus ... religionum, 1730., II. 137.
Ortus et progressus ... Universitatis Tyrnavensis, 1725., I. 373. (Tolvai Imre).
ORTUTAY GYULA
— a ruszinokról a Rákóczi-szabadságharcban. I. 460 ● Tessedik Sámuelről. II. 250.
ORTVAY (Orthmayer) TIVADAR
— Ajtony és Csanád nemzetségek birtokviszonyairól. I. 69 ● Bél Mátyás kéziratáról. II. 19 ● a beszterce-bányai levéltárról. I. 13 ● emlékezete. III. 51 ● Falkenstein egyházlátogatásáról, 1732., II. 115 ● a határőrvidékről. II. 75 ● II. Lajosról. I. 219 ● Magyarország egyházi földrajzáról, XIV. sz. I. 63 ● Magyarország régi vízrajzáról. I. 80 ● Mária királynéről, XVI. sz. I. 219, 220, 280 ● a mohácsi csatáról. I. 222 ● nekrológia. III. 51 ● a pécsi egyházmegyéről. I. 70 ● Pesty Frigyesről, III. 51. Pozsony történetéről. I. 99, 126, 208, II. 63 ● a pozsonyi akadémia száz évéről. II. 279 ● a pozsonyi káptalanról. I. 64 ● Temes megyei oklevélkiadása. I. 13 ● Zichy iratokról. III. 43. ● és Szentkláray J.
— — Csanád egyházmegyei adattára. I. 16, II. 115.
Orvosi és gazdasági tudósítások, 1803., II. 407.
OSL-nemzetség
— szerepe, XIII—XIV. sz. I. 100, 116.
OSLAY FERENC
— a horvát jobbágyságról. I. 239.
OSLO
—i történész-kongresszus, III. 48.
OSSIAN
— és a magyar irodalom. II. 599, 602.
OSTENDE
—i kereskedelmi társaság. II. 58, 81.
OSTERLAM, JOHANN ANDREAS
— beszéde Mária Teréziáról, 1780., II. 195.
OSTERLAMM, JOHANN KARL
— Toperczer Sámuelről. III. 125.
OSTERMAYER JEROMOS (brassói kántor)
— följegyzései, XVI. sz. I. 260, 273, 292, 300.
OSTERN
— telepítése, XVIII. sz. II. 162.
OSTERWALD, JEAN-FRÉDÉRIC (svájci teológus)
— munkájának fordítása, 1745., II. 112.
OSTOICH JÁNOS GR.
— verse XVI. Lajos halálára. II. 504.
OSTOJIĆ, TIHAMÉR
— Davidovič Dimitriről. II. 499 ● Obradović Dositejről. II. 231 ● Orfelin Zakariásról. II. 230—231. ● a XVIII. sz.-i szerb irodalomról. II. 230.
OSTROGORSKY, G.
— Bizánc történetéről. I. 35, 75 ● és Rohden, P. R.
— — életrajz-gyűjteménye. I. 172.
OSTROSICS MÁTYÁS
— levelezése, XVIII. sz. I. 395.
OSVALD ZSIGMOND (ügyvéd)
— a magyar tanításról, 1817., II. 583 ● politikai röpirata, 1792., II. 359, 503.
OSVÁTH GYULA
— a megyei autonómiáról. I. 286, II. 88.
OSVÁTH ISTVÁN
— a darnyai ref. egyházról. I. 256.
OSZETZKY DÉNES
— a hazai polgárságról. II. 481.
ÓSZIVÁC
— német települése, 1786., II. 248.
OSZMÁN, ld. török
OSZTERN, ld. Ostern
OSZTERN RÓZSA
— zsidó újságírókról. II. 402.
OSZTJÁK
— dallamok. I. 39.
OSZTRÁK, ld. Ausztria
OSZTROPATAK
—i bizottság jelentése. III. 42.
OSZVALD ARISZTID
— Fegyverneki Ferencről. I. 211, 258 ● Hunyadi ifjúságáról. I. 162 ● premontrei urbáriumokról. I. 123 ● a premontreiek múltjáról. I. 61.
OTAKÁR, II. (cseh király)
— jegyzője: Henricus de Ysernia. I. 92 ● és Magyarország. I. 90, 97, 98, 101 ● megszerzi Ausztriát. I. 98 ● utáni cseh politika. I. 116.
OȚETEA ANDREI
— a román második jobbágyságról, 1746—1821., III. 120.
ÓTORDA
— -i ref. lelkész, Abats M. II. 18.
OTROKÓCSI FÓRIS FERENC
— egyháztörténete II. 137 ● irata a protestánsüldözésről. III. 105.
OTTENDORF HENRIK
— követi utazása, 1663., I. 384.
OTTENFELD, R. és Teuber, O.
— az osztrák hadseregről. II. 69.
OTTLYK GYÖRGY (Rákóczi udvarmestere)
— feljegyzése a zsibói csatáról, 1705., I. 468 ● önéletrajza. I. 437.
OTTÓ
— (Bajor-; magyar király, XIV. sz.) I. 113 ● I. (Nagy —; császár, X. sz.) I. 29, 40 ● III. (császár) I. 47, 70—71 ● (freisingi püspök, XII. sz.) I. 49, 80 ● (morva határgróf, XI. sz.) I. 73.
OTTÓ JÓZSEF
— Mátyás diplomáciájáról. I. 174.
OTTOKÁR, ld. Otakár
OTWOCK
—i történész-konferencia. III. 55.
ÓVÁRI (Owari) JÁNOS (ref. lelkész)
— úti emlékkönyve, XVII. sz. III. 109.
ÓVÁRI KELEMEN és Kolozsvári S.
— Hármaskönyv-fordítása. I. 192 ● a törvényhatóságok jogszabályairól. I. 11, 232, 240, 293, 325, 365, 371, II. 62.
ÓVÁRY LIPÓT
— az Akadémia oklevélmásolatairól. I. 18, 19, 199 ● állapotainkról Mohács előtt. I. 221 ● az Árpádok és Anjouk összeköttetéseiről. I. 93 ● Bethlen Gábor diplomáciájáról. I. 333, 338, 340 ● emlékezete. III. 51. ● Jeszenák-levéltárról. I. 15 ● a magyar An-

jouk eredetéről. III. 69 ● magyar-bolgár kapcsolatokról. III. 70 ● Mátyás ausztriai hadjáratáról, 1477., I. 178 ● Mátyás haderejéről, 1479., I. 178 ● modenai és mantuai kutatásokról. I. 19, 171, 203 ● Nagy Lajos francia szövetségéről. I. 122 ● a nápolyi Anjou-korszak kútfőiről. III. 70 ● Nápolyi Johannáról. I. 122 ● nápolyi levéltárakról. I. 19, 233 ● nápolyi magyar műemlékekről. III. 70 ● Nyáry Albertről. III. 51 ● olaszországi kutatásokról. I. 336 ● III. Pál pápa levelezéséről. I. 278 ● II. Ulászló és Beatrix házasságáról. I. 202 ● Zsigmond olasz vonatkozásairól. I. 137
OVIDIUS
— és Gyöngyösi István III. 107.
OWÁRI JÁNOS, ld. Óvári J.
OXENSTIERNA, AXEL (svéd kancellár)
— iratai, XVII. sz. I. 384
OXENSTIERNA, BENEDEK (svéd követ)
— és a magyar protestánsok, 1675., I. 392.
OXFORD
—i Nagy Lajos-kódex I. 104 ● -i tanulók ld. E. Browne, Sinai Miklós
OZMÁN, ld. török
OZMÁN, II. (szultán)
— és Pfalzi Frigyes. I. 339.
OZORA
—i uradalom urbáriuma, 1702., I. 421.
OZORAI BORBÁLA
— és Filippo Scolari házassága. I. 138.
OZORAI IMRE (reformátor)
— munkássága, XVI. sz. I. 260.
OZORAI JÓZSEF
— esztergomi praediális nemesekről. I. 240—241.
OZORAI PIPO (Filippo Scolari)
— és Hunyadi János. I. 138, 162 ● kereskedelmi szerepe. I. 129 ● magyarországi pályája. I. 114, 138 ● és Masolino. I. 135 ● udvara. I. 135, 162.

Ő.
— XVII. sz. végi gazdasági adatokról. I. 416, 434.
Ő Felségének . . . manifestuma, 1813., II. 562.
Ő pápai szentsége . . . eleibe való írás, 1782., II. 265.
ÖDENBURG (= Sopron)
— nevének kérdése. I. 83.
Ökonomisch-physikalisch-statistische Bemerkungen, 1787., (Tessedik Sámuel), II. 249
ÖRALJABOLDOGFALVA
—i ref. egyház története. I. 256.
ÖRDÖG MÁTYÁS
— veszedelméről Tinódi. I. 273.
ŐRI FÜLEP GÁBOR (pataki tanár)
— a lengyel disszidens kánonokról. II. 370—371 ● a nemzeti büszkeségről, 1792., II. 359 ● a tokaji borról, 1799., II. 436.
ÖRMÉNY
— egyház Erdélyben. II. 124 ● őstörténeti adatok. I. 33 ● telepedések. I. 123, 296, II. 77 ● -ek Buda visszafoglalásánál, 1686., I. 405 ● -ek kereskedelmi szerepe, XVII—XVIII. sz. I. 431, 434, II. 60 ● -ek története Erdélyben. I. 297, II. 124.
Öröm-ünnepi versek, 1813., II. 563.
Örvendező dal, 1790., II. 345.
ÖRVÉNYI B.
— Bartha Boldizsár krónikájáról. I. 383.
Österreich nach den Frieden von Wien, 1809., II. 557—558.
ÖSTÖR JÓZSEF
— Keglevich Jánosné naplójáról. II. 400.
Ösvze szedése . . . ékes beszédeknek, 1791., II. 364.
ÖTVES ANDRÁS
— pénzverési engedélye, 1708., I. 329.
ÖTVÖS ÁGOSTON
— Báthori István leveleiről. I. 307 ● Brandenburgi Katalinról. III. 98 ● Geleji Katona Istvánról. I. 346 ● kisebb levélközlései. I. 307—308 ● Mátyás király végnapjairól. III. 77 ● Pázmány leveleiről. I. 360, III. 101 ● rejtelmes (rejtjeles) levelekről. I. 342, III. 101 ● Strassburg Pál követségéről. I. 342 ● Tholdalagi Mihály naplójáról. III. 96.
ÖTVÖS L.
— az 1637-i országgyűlésről. I. 369.
ŐZ PÁL
— antiklerikális irata. II. 517 ● ítélete, kivégzése, 1795., II. 509 ● naplói. II. 342, 370, 502 ● szerepe a jakobinus mozgalomban. II. 517 ● -nak tévesen tulajdonított vers. II. 343.

P. A.
— forradalom elleni beszéde, 1793., II. 504.
P. MESTER, ld. Anonymus.
P. N. A., ld. Péli Nagy András
P. R., ld. Baumgarten Ferenc
P. SZATHMÁRY ld. Szathmáry K.
P. W. v., ld. Hornigh
P. Z. (kapucinus)
— forradalom elleni beszéde, 1793., II. 504.
P. ZSIGMOND, ld. Pach Zsigmond
PAÁL SÁNDOR
— a székelyekről. I. 81.
PAAR-család
— postaszabadalma. I. 416.
PAAR PÉTER
— mint pozsonyi postamester. I. 284.
PAASONEN, H.
— a finn-ugor őshazáról. I. 31.
— — ősvallásról. I. 38.
Der Pabst, 1782., II. 266.
PĂCĂȚIAN, T. V.
— a Bánság visszacsatolásáról. II. 198 ● román tört. tanulmányai. II. 123, 277, 378.
PACE GR.
— kiadta Barvitius levélgyűjteményét, 1771., I. 315.
PACH ZSIGMOND PÁL
— a csehszlovák történészkonferenciáról. III. 55 ● az eredeti tőkefelhalmozásról. I. 417, II. 28, 42, 46, 48, 68, 93, 106, 166, 168, 174, 178, 182, 192, 291, 399, 455, 463, 477, 561, III. 52, 83 ● a majorsági gazdálkodásról. III. 83 ● Rákóczi emlékiratairól. III. 110 ● a Rákóczi-szabadságharcról. III. 113, 114 ● a szovjet történettudományról. III. 45 ● a tőkés termelés feltételeiről. II. 48, 445, 455.
PACHER DONÁT
— a dömölki apátságról. I. 63 ● a kőszegi gimnáziumról. II. 130 ● a sankt-lambrechti apátsági levéltárról. I. 19.
PACHTLER G. M.
— a jezsuita tanrendszerről. II. 128.
PÂCLIȘANU Z.
— a balázsfalvi iskoláról. II. 205 ● Klein püspökről. II. 123 ● Major Péterről. II. 497 ● az ötvenedről, 1461., I. 155 ● Pataki Jánosról. II. 123 ● a román irodalomról. II. 496 ● a román politikai harcokról, 1790. II. 378 ● Sinkai Györgyről. II. 496 ● a Supplex Libellusról. II. 378 ● az unitus püspöki teológusokról. II. 204.
PÁCSÉR
—i kun áttelepülés, XVIII. sz. II. 248.
PADÁNYI BÍRÓ MÁRTON (püspök)
— adatai, szerepe, XVIII. sz. II. 110 ● egyház beszédei, iratai. II. 98—99, 101, 105, 110, 120 ● naplója. II. 15, 105, 110, 114, 165 ● protestáns jobbágyüldözése II. 34, 124.
PADAVIN (velencei ügynök)
— jelentései Bethlen Gáborról. I. 340.
PADERBORN
—i író, Gebelinus Persona. I. 109.
PADOS JÁNOS
— Széchenyi Pál érsekről. I. 423, 457.
PADOVA (Pádua)
— és Nagy Lajos. I. 121 ● -i Carrara-család, XV. sz. I. 184 ● -i egyetem magyar tanulói. I. 132, 182, 215, 268, II. 132 ● -i feljegyzések, XIV. sz. I. 108, 121 ● -i magyar tanulók, ld. Baranyai Decsi J., Brodarics I., Brutus J. M., Forgách F., Istvánffy M., Makrai B., Szamosközy I., Verancsics A. ● -i szerző számvető táblái, XVIII. sz. II. 58, 176.
PADOVER, S.
— II. Józsefről. II. 244 ● Kaunitz keleti politikájáról. II. 197.
PÁDUA, ld. Padova
PADUA, FRANCESCO della Valle de
— feljegyzései. I. 275.
PÁDUAI JULIUS CAESAR
— számvető táblái, XVIII. sz. II. 58, 176.
PAETOW, L. J.
— középkori történetirodalmi kalauza. III. 39.
PAGÈS, G.
— a harmincéves háborúról. I. 326 ● XIV. Lajos porosz kapcsolatairól. I. 409.
PAGET (törökországi angol követ)
— átutazása, 1702., I. 414.
PAGET, JOHN
— könyve Magyarországról, 1839., II. 131.

PAIKOSS ENDRE
— az abaújszántói ref. templomperről, XVIII. sz. I. 255, ● az abaújszepsi ref. egyházról. III. 86 ● Bethlen Gáborról. I. 334 ● a kassai ref. egyházról I. 255.
PAINTNER MIHÁLY
— írata Győr ostromáról, 1809., II. 544 ● Pray György életéről, 1805., II. 214 ● és Révai Miklós. III. 121.
PAIS DEZSŐ
—Anonymusról (fordítással). I. 43III.61 ● Balassi Bálintról. III. 89 ● a castellum szláv—magyar folytatásairól. III. 69 ● *Dentumoger*. III. 57 ● francia-magyar kapcsolatokról. I. 83 ● a gyula és kündüh-névről. I. 32 ● Janus Pannoniusról. I. 185 ● régi személyneveinkről. I. 38 ● regölésről, joculatorokról. III. 64, 65 ● a Szendrői hegedős-énekről. III. 88 ● szórványnyelvemlékről. I. 66 ● a tihanyi alapítólevélről. I. 55 ● a Turulról mint totem-madárról. III. 57 ● a veszprémvölgyi alapítólevélről. I. 55, III. 62 ● Zrínyi Miklósról. I. 381 ● és Jakubovich E.
— — ómagyar olvasókönyve. I. 54, 131, 180, 212.
PAIS KÁROLY
— Kisfaludy Sándorról. II. 611.
PAIS LÁSZLÓ
— a Zala régi vízrajzáról. II. 43
PAJDUSSÁK M.
— IV. László okleveleiről. I. 93 ● szepesi érctöntvényekről. I. 135.
PAJEWSKI, J.
— lengyel—magyar kapcsolatokról, XVI. sz. I. 220, 302.
PAJOR GÁSPÁR
— levelei. II. 606 ● mint az *Uránia* szerkesztője. II. 406, 606.
PÁKAY ZSOLT
— Veszprém megyéről a török idején. I. 247.
PÁKOZD
—i csata, 1593., I. 317.
PAKSI ISTVÁN, Szatmári (ref. lelkész)
— éneke a protestánsüldözésről, 1751., II. 112.
PAKSY JÁNOS
— adománylevele, 1521., III. 79.
PAKSI MIHÁLY, SZATMÁRI († 1744)
— halotti beszédei. II. 111.
PAKSI MIHÁLY, IFJ. SZATMÁRI, (pataki tanár)
— egyházi írata Rousseau ellen, 1770., II. 201
PAKUCS BÉLA
— a közlekedésügyről I. Ferenc korában. II. 473.
PÁL
— I. (orosz cár) és a francia háború, 1799., II. 531 ●
— II. (pápa) és Callimachus. I. 148.
— — magyar vonatkozásai. I. 171, 184.
— III. (pápa) levelezése, XVI. sz. I. 278 ●
— V. (pápa) és Verancsics Faustus. I. 320.
PÁL MÁTYÁS
— a pozsonyi zsinatról, 1822., II. 579.
PALACKÝ, FRANTIŠEK
— a cseh költészet kezdeteiről. II. 495 ● Csehország történetéről. I. 22, 36.
— — a XV. sz.-ban. I. 140, 153, 171, 176.
— a huszita háborúkról. I. 125, 140, III. 73 ● V. László haláláról. I. 166 ● a régi cseh történetírásról I. 45, 48, 111, 158 ● a tatárjárásról. I. 97 ● a XV. sz.-i zsinatokról. I. 115.
PALÁGYI MENYHÉRT
— Katona Bánk bánjáról. II. 624.
PALAILOGOS-HÁZ
— udvara, XV. sz. I. 151.
PALAILOGOS, V. JOANNES (császár)
— római s budai útja, 1366., I. 121.
PALÁNK, ld. Drégely
PALÁST
—i csata, 1552., I. 290.
PALÁSTHY-család
— története. I. 15, 241.
PALÁSTHY MÁRTON
— levelei, XVIII. sz. II. 262.
PALÁSTHY PÁL
— a Palásthy-családról. I. 15, 241.
PALATIO ANDRÁS
— jelentése a várnai csatáról. I. 159.
PALCSÓ ISTVÁN
— a késmárki liceumról. I. 267, II. 130.
PALDUS, J.
— Galicia, Bukovina bekebelezéséről, 1772., II. 197.
PALDUS JÓZSEF
— katonai térképekről II. József idején. II. 236.
PALEOTTO (nuncius)
— jelentései, XVII. sz. I. 366.
PALERMO
— és Ransanus. I. 167.
PALESTRINA
— zeneköltemény e a Báthoriakhoz. I. 310.
PÁLFALVAY JÁNOS (püspök)
— politikai irata, szerepe, 1655., I. 382, 386.
PÁLFFY HG. és GR.-család
— birtokán parasztzendülés, XIX. sz. II. 448 ● levéltára, iratai. I. 15, 238, 364 ● története. I. 470 ● -ról históriás ének, XVIII. sz. II. 143.
PÁLFFY FERDINÁND HG.
— és Gentz levelezése, 1811., II. 561.
PÁLFFY JÁNOS GR. (nádor)
— életrajza. I. 457, II. 68 ● ellen politikai vers, 1741. II. 99 ● fegyverbe hívó levele, 1744., II. 104 ● főparancsnoki megbízása, 1741., II. 103 ● és Nagy Frigyes, 1742., II. 103 ● halála, búcsúztatója, 1751., II. 105 ● irattára. I. 470 ● megválasztása, 1741., II. 100 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 457, 470 ● titkára: Pulay János. I. 429 ● és a török háborúk, 1716., 1737., II. 70, 74, 96.
PÁLFFY JÓZSEF GR.
— uradalmai, gazdálkodása, 1820., II. 449.
PÁLFFY KÁROLY GR. (kancellár)
— az egyetem megnyitásán, 1780., II. 210 ● egykorú jellemzése. II. 344 ● -hoz II. József levele, 1785., II. 289, 292, 293.
PÁLFFY LIPÓT GR.
— levelezése, 1769., II. 179.
PÁLFFY LIPÓT GR. (tábornok)
— és Davoust marsall, 1805., II. 539.
PÁLFFY MIKLÓS (esztergomi főkapitány, XVI. sz.)
— élete, birtokai. I. 238, 317 ● levelezése. I. 316, 318.
PÁLFFY MIKLÓS GR. (nádor)
— megválasztása. II. 68 ● és Szluha F. levelezése, 1722., II. 82.
PÁLFFY MIKLÓS GR. (főkancellár)
— írata Magyarország kormányzásáról, 1758., II. 157.
PÁLFFY MIKLÓS GR. (tábornok)
— eleste, 1800., II. 525.
PÁLFFY RUDOLF GR.
— nevelője: H. Novotny. II. 412.
PÁLFFY TAMÁS
— mint palotai kapitány, XVI. sz. III. 92.
PÁLFI (Paulides), ld. Kanizsai Pálfi
PÁLFI LŐRINC
— *Erdélyi méhecske*, 1762., 1785., II. 165, 252.
PÁLFI MÁRTON
— Dávid Ferencről. III. 93.
PÁLFY ILONA, H.
— Baranya megye birtokosairól. II. 42 ● a kamarai igazgatásról. I. 416 ● a nők szerepéről a magyar függetlenség ügyében. III. 41. ● a tatárokról, XIII. sz. I. 96 ● a történeti statisztikáról. II. 30 ● Zrínyi Ilonáról. III. 107, 115.
PÁLI
— szőlőhegy szabályzata, 1625., I. 336.
PÁLINKÁS GÉZA
— szombathelyi kéziratokról. III. 44.
PÁLINKÁS LÁSZLÓ
— Esztergom műemlékeiről. II. 232.
PALISZNAI-család
— szerepe, XIV. sz. I. 136.
PALKOVIČ GYÖRGY (pozsonyi tanár)
— szlovák irodalmi szerepe. II. 494.
PALL, F.
— a várnai csatáról. I. 164.
Pallas sagata, 1719., II. 73.
PALLAVICINI GR.-család
— birtokrendezése, 1804., II. 42.
PALLMANN PÉTER
— a piaristákról II. József alatt. II. 270.
PALLÓS ALBERT
— Maros-Torda népoktatásáról. II. 585.
PALLÓS F.
— a német nyelvoktatásról II. József idején. II. 278.
PÁLLYA ISTVÁN (piarista rendfőnök)
— iskoladrámái, XVIII. sz. II. 227.
PALMA KÁROLY FERENC (jezsuita)
— történetírói munkássága, XVIII. sz. II. 213, 594, III. 120.
PÁLMAY JÓZSEF
— Maros-Torda, Udvarhely nemes családjairól. I. 297.

PÁLMAI KÁLMÁN
— Balassi Bálintról. III. 89.
PÁLÓCZ
—i bizottság jelentése. III. 42.
PALÓCZI EDGÁR
— Napóleonról Magyarországon. II. 557 ● orosz seregről Magyarországon, 1799. II. 531 ● Tóth Ferencről II. 155.
LÓCZI HORVÁTH-család
— naplója, XVII—XVIII. sz. I. 412.
PÁLÓCZI HORVÁTH ÁDÁM
— élete, irodalmi szerepe. II. 304, 610, 611 III 126 ● iratai, 1790—1791., II. 362, 369, 372 ● és II. József rendszere II. 304 ● népdalgyűjteménye. II. 625 ● női irodalmi köre. II. 614 ● női irodalmi köre. II. 614 ● őstörténeti irata, 1817., II. 595 ● verses iratai, 1790., 1796., II. 349, 519.
PÁLÓCY LÁSZLÓ
— irodalmi kísérletei, 1806., II. 620—621.
PALOCSAY BR.-család
— levéltára. I. 15, 452.
PALOCSAY GYÖRGY BR. (kuruc tábornok)
— verses gazdasági műve, 1701., I. 420.
PÁLOS EDE
— Révai Miklósról. II. 225.
PALOTA (ld. Várpalota alatt is)
— védői, XVI. sz. III. 91, 92.
PALOTHAI ZSIGMOND (kapitány)
— Vitézeknek ... tüköre, 1747., II. 102.
PALOTÁS MIKLÓS
— a Wesselényiek lengyel birtokairól. III. 106.
PALTRAM VATZE (bécsi tanácsos)
— mint krónikaszerző, XIII. sz. I. 90.
PALUGYAY IMRE
— horvát—magyar viszonyról. I. 74 ● leírása Magyarországról. I. 417 ● a megyerendszerről. II. 88 ● Verbőczi-életrajza. I. 193.
PALUMBINI JÓNÁS SÁMUEL (ev. lelkész)
— prédikációja, 1783., II. 275.
PAMLÉNYI ERVIN
— Horváth Mihályról. III. 48, 50 ● és Unger Mátyás.
— — a magyar történetről. III. 46.
PANAITESCU, P. P.
— Micu-Klein püspökről. II. 123 ● Mircse vajdáról. I. 138—139 ● Vitéz Mihályról. I. 308, 311.
PANAJOTTI (portai tolmács)
— szerepe a Wesselényi-mozgalomban, XVII. sz. I. 389.
PÁNCZÉL DÁNIEL
— mint lapszerkesztő. II. 404, 407.
PÁNCZÉL PÁL, ld. Pántzél
PANCSOVA
—i spanyol telepítés. II. 34.
PANDUROVIČ, VLADISLAV
— a baranyai szerbekről. I. 420, II. 39, 126.
Panis vitae et intellectus, 1721., II. 108.
PANKL MÁTYÁS (pozsonyi tanár)
— gazdasági munkája. II. 431.
PANKOTA
—i apát, Szuhányi X. F. II. 503 ● -i főesperesség III. 64.
PANKRÁTOVA, A. M.
— a magyar történész kongresszusról. III. 46 ● a Szovjetunió történetéről. I. 23.
PANNONHALMA
—i alapító oklevél. I. 54 ● -i bencések, ld. Guzmics Izidor, Kovács Márk, Szoszna Demeter. ● -i Benedek-rend története. I. 17, 61, II. 46, 116, 581 ● -i birtokösszeírások, XI—XIII. sz. I. 55, 78 ● -i főapátok, ld. Novák Krizosztom, Saygho Benedek. ● -i főapátok főrendisége. II. 88.
— — komáromi püspöksége. II. 270.
—i főapátság története. I. 64, 78 ● -i Guary-levéltár. I. 15, 114, 161, 171 ● -i hegymesteri utasítás, 1712., II. 47 ● -i iskola története. II. 201—202 ● -i konvent, hiteles hely. I. 112 ● -i könyvtár. II. 116 ● -i levéltár. I. 16—17 III. 44 ● -i síremlékek .I. 134 ● -i utazás, Kazinczy. II. 422.
PANNONIA
— állapota a honfoglalás előtt. I. 28, 35 ● a Karolingkorban. I. 36 ● mint római provincia. I. 34, 35, III. 25 ● és a német császárok jogigénye, XI. sz. I. 71 ● -i hun történet. I. 87 ● -i kereszténység. I. 35 ● -i római művészet. I. 35 ● -i szláv, stb. népelemek. I. 36. 82. ● -i városok. III. 58.
Pannonia
— c. lapok, 1809., 1819., II. 408.
Pannoniae luctus, 1799., II. 217.
Pannoniae piae ... sacrum, 1797., II. 523.
PANNONIAI (Pannonius) ANDRÁS
— munkái, XV. sz. I. 180.
PANNONIUS, JANUS, ld. Janus
Panoplia catholica, 1733., II. 109.
PANTELIĆ, DUSAN
— Jovan Jovanović püspökről. II. 297 ● kísérletről Belgrád elfoglalására, 1788., II. 297.
PANTOKRATOR
— kolostor Bizáncban. I. 74—75.
PÁNTZÉL PÁL
— a magyar nyelvről, 1806., II. 488.
PANYÁK EDE, ld. Iványi
PAP
—i ref. egyház. I. 256.
PAPP ARTUR
— a mátészalkai ref. egyházról. I. 256.
PAP DÉNES
— kiadta Radvánszky J. naplóját. I. 412.
PAP FERENC
— Kis Jánosról, Batsányiról. II. 619.
PAPP GUSZTÁV
— Kálmáncsehi Sánta Mártonról. I. 261.
PAPP GYÖRGY
— a keleti kereszténységről. I. 68 ● a munkácsi püspökségről. I. 424.
PAPP IMRE
— a királynői hatalomról az Árpád-korban. III. 63.
PAPP IMRE
— az alföldi városokról. III. 54.
PAP ISTVÁN, ld. Szatmárnémeti Pap
PAP ISTVÁN, ld. Vámosi Pap
PAP JÁNOS
— a magyar mitológiáról. I. 38 ● a piaristákról Szegeden. II. 116.
PAP JÁNOS
— Kempelen Farkasról. III. 120.
PAP J.
— II. Rákóczi Ferencről. I. 455.
PAP JÓZSEF, ld. Fogarasi Pap
PAP KÁROLY
— ferrarai magyar tanulókról. II. 132 ● Kádár István énekéről. III. 99 ● Méliusz Juhász Péterről. I. 262 ● a Zrínyiászról. III. 104.
PAPP LÁSZLÓ
— elégiája I. Ferenchez, 1814., II. 564.
PAPP LÁSZLÓ
— a hiteles helyekről. I. 286 ● Takáts Sándorról. III. 52.
PAPP LÁSZLÓ
— a kecskeméti, halasi tanyákról. II. 52.
PAP LÁSZLÓ (és mások)
— Ráday-kiadása. III. 113.
PAPP MÁRTA
— Báthori I. humanistáiról. I. 227, 310.
K. PAPP MIKLÓS
— Bethlen Miklós leveleiről. I. 441 ● Caraffa vértörvényszékéről. I. 418 ● egy felségsértési perről, 1738., II. 97 ● egy úti naplóról, 1815., II. 429 ● az 1735-i zendülésről. II. 93, 106 ● kiad. Bethlen Kata önéletírását. II. 17 ● Kultsár Istvánról. II. 405 ● a kuruc világról (Károlyi S. levelei) I. I. 437.
PAPP ZOLTÁN
— Fessler Ignác Aurélről. II. 593.
PAP ZSIGMOND, ld. Szathmári Pap
PÁPA
— egyetemes leírása. I. 257 ● földesura: Török Bálint. I. 238 ● francia megszállás alatt, 1809., II. 545 ● ismertetése, 1820., II. 449 ● a kurucvilágban. I. 459 ● -i chirurgusok, 1751., II. 140 ● -i Esterházy-levéltár. I. 14—15 ● -i ev. egyház története. I. 256 ● -i főesperesség, 1698., I. 418 ● -i kath. gimnázium. II. 131, 581 ● -i kórházak. II. 545 ● -i lelkész: Kocsi Csergő B. I. 391 ● -i molnárcéh, 1774., II. 176 ● -i nyomda története. I. 264 ● -i orvos: Zsoldos János. II. 545 ● -i plébániatemplom képei. II. 232—233 ● -i plébános: Madarász József. II. 545 ● -i ref. egyház története. I. 254, 256, II. 118.
— — levéltára. I. 252, II. 118.
—i ref. főiskola története. I. 266, II. 131, 582—583, III. 87 ● -i tanár, Mándi Márton István. II. 577 ● -i templomelvétel, 1752., II. 121 ● -i ügyvéd, Pápay Sámuel. II. 490 ● -i vallási konfliktus, 1718., II. 118 ● -i vallon lázadás, 1600., III. 95 ● -i végház, 1657. III. 105 ● -i vizsgálat 1647., III. 106.

PAPAHAGI, P.
. a makedo—román irodalomról. II. 498.
PÁPAY GÁSPÁR
— naplója tatár követségéről, 1705., I. 439.
PÁPAI JÁNOS
— követségi naplója, 1708., I. 440.
PÁPAY JÓZSEF MIKLÓS
— alkalmi versei, 1791., 1802., 1806., II. 362, 364, 527, 535 ● elégiája a szárazságról, 1797., II. 443.
PÁPAY J.
— a gyulafehérvári glosszákról. I. 130.
PÁPAY SÁMUEL
— adatai, irodalomtörténete. II. 401, 596 ● a magyar nyelvről, 1807., II. 490.
PÁPAI PÁRIZ, ld. Páriz
PÁPAI RUSZEK JÓZSEF
— verse a veszprémi insurgensekhez, 1810., II. 551.
PAPÁNEK GYÖRGY (plébános)
— leírása Baranyáról, 1783., II. 235 ● szláv története, 1793., II. 494.
PAPÉE, FR.
— Jagelló Kázmérről. I. 177 ● Lengyelország- s Litvániáról. I. 177, 201.
PAPIU ILLARIAN, ALEXANDRU
— Sinkai Györgyről. II. 496.
PARÁD
—i uradalom, XVIII. sz. II. 42.
PARASPONDYLOS, ld. Zotikos
Parasztok decretuma, 1790., II. 354.
PARAVICS MÁTYÁS
— és a kereskedelmi bizottság, 1791., II. 385.
PÁRDÁNYI MIKLÓS
— bírósági levéltárakról. III. 43.
PÁRDUCZ MIHÁLY
— a szarmatakor emlékeiről. III. 58.
PÁRIS
— és a Rákóczi-emigráció. II. 471—472. történeti bibliográfiája a forradalom alatt. III. 37 ● -ba levél a tatárjárásról. I. 91—92 ● -ban Batsányi János. II. 555—556, 604 ● -ban Lukács érsek és Mapes találkozása. I. 50 ● -ban magyar arisztokraták 1815 után. II. 426 ● -ban magyar humanisták. I. 218, 269 III. 81 ● -ban magyar iparosok. I. 124 III. 72 ● -ban Mátyás pajzsa. III. 77 ● -ban Trenk kivégzése, 1794., II. 328 ● -i béke, 1814., II. 564, 567 ● -i bevonulás, visszhangja, 1814., 1815., II. 563—565 ● -i egyetem a középkorban. I. 66—67, 132.
— — magyar diákjai, tanárai. I. 66—67, 132.
—i király-kivégzés irodalmi visszhangja. II. 404—405 ● -i levél egyházi iratban, 1821., II. 574 ● -i levéltárak. I. 20, 102, 409, 452, 460—461, II. 484 III. 103 ● -i nemzetgyűlés. II. 325 ● -i nemzeti könyvtár. I. 56, 89, 160, 195, 318, 334, 435, 443, 464, III. 44, 72 ● -i osztrák követ: Kaunitz. II. 183 ● -i parlament és Szelepcsényi, 1682., III. 106 ● -i Rákóczi ágens: Brenner abbé. I. 472 ● -i rendi parlament, XVI. sz. I. 229 ● -i spanyol követ: Cellamare. I. 471 ● -i tanár: J. Vercellensis. I. 88.
— — Fr. S. Beudant. II. 427.
—i tanulók, ld. Anonymus, Lukács érsek, Walter Mapes, Makrai Benedek, Tubero Lajos ● -i történeti kongresszus, 1900., I. 382 ● -i utazók, ld. Belényesi Gergely, Berzeviczy Gergely, Gosztonyi János, Várdai Balázs ● -i útja Zsigmond királynak. I. 114.
PARIS, MATTHEW
— krónikája. I. 92.
PÁRIS S.
— Bethlen Miklósról. I. 426.
PARISTRION
—i „államalakulatok". III. 59.
PÁRIZ PÁPAI FERENC (orvos, tanár)
— egyháztörténeti műve. I. 248—249, 333 III. 85 ● élete. I. 432 III. 110 ● latin szótára. II. 215 ● levelezése. I. 469 ● Tótfalusi Kis Miklósról. II. 215.
PÁRKÁNYI DEZSŐ
— XVII. sz.-i orvosokról. II. 139.
PÁRMA
—i levéltári regeszták. I. 19, 233.
PARMENIUS, ld. Budai
PARMENTIER (és mások)
— borászati szakkönyve, 1805—1814., II. 436.
PARMIGIANO, TADDEO UGOLETTO
— mint Mátyás könyvtárosa. I. 183.
Parnasszusi időtöltés
— c. lap, 1793—1799., II. 406.
PÁRNICZKY MIHÁLY
— a ius regiumról. I. 59 ● és Bátyka J. ● a Corpus Jurisról. I. 232.
PARTHENIUS PHILANDER, ld. Schaffrath L.
PÂRVAN, VASILE
— *Getica, Dacia.* I. 35.
PASCU, ȘTEFAN
— Erdély történetéről. I. 295, II. 29 III. 72 ● a románok küzdelmeiről. II. 378.
PASKÓ KRISTÓF (portai követ)
— emlékirata, XVII. sz. I. 425 ● históriás éneke Erdély pusztulásáról. I. 350.
PASQUALE, BIONDI
— az 1686-i harcokról. I. 407.
PASQUALIGO, PIER (velencei követ)
— és Magyarország, 1504—1508., I. 200, 204.
Pasquillus contra Michaelem Teleki. I. 428.
PASSARDI JÁNOS
— szerepe a selyemtenyésztésben. I. 417.
PASSAROWITZ, ld. Pozsarevác
PASSAU
—i magyar marhakivitel. I. 244 ● -i püspök: Piligrim. I. 30, 68.
— — Wolfger, XIII. sz. I. 92.
—i történetírás. I. 30.
Passio deflendae fortis Pannoniae, 1728., II. 91.
Passio Libertatis Hungariae, 1764., II. 189.
PASTEINER GYULA
— a Mátyás-kori építészetről. I. 185.
PASTOR, L.
— Antonio de Beatis szövegéről. I. 211 ● a pápák történetéről. I. 154, 258, 317 ● vatikáni regestái. I. 171.
PASTRNEK, FR.
— a Cyrill és Method legendáról. I. 28 ● szláv filológiai bibliográfiája. III. 32.
PASUTO, V. T.
— Nyevszkij-ről. III. 68 ● Sahmatovról. III. 56.
PASZLAVSZKY SÁNDOR
— Amade Antalról. II. 142 ● Klobusitzky beszédéről, 1824., II. 571 ● Szemere Albert verséről, 1808., II. 542 ● Szirmay Antalról. II. 400.
PÁSZTÓ
—i apátság története. I. 17, 64, 65, 78. 365, 421, II. 116. III. 70.
PÁSZTHÓY MÁTÉ
— bécsi küldetése, 1640., I. 365.
PÁSZTHOR DÁNIEL
— közlése Kaziczy naplójából. II. 511.
PÁSZTOR E. E.
— Nyíregyháza kézműiparáról. II. 176, 460.
PÁSZTOR LAJOS
— a désaknai sóbányákról. I. 298, II. 54.
PÁSZTOR LAJOS
— a Jagelló-kori vallásos életről. I. 211 ● Károlyi Sándor naplójáról. I. 437 ● a máriavölgyi kegyhelyről. II. 117 ● Temesvári Pelbárt- és Laskai Osvát-ról. I. 181, 212.
PÁSZTOR M.
— Pestbudáról a török után. I. 417, 458, II. 63.
PÁSZTORY ENDRE
— Csokonairól. II. 608.
PÁSZTORY MENYHÉRT
— a pénz kérdéséről, 1819., II. 449.
PÁSZTHORY SÁNDOR
— és az 1791-i nyelvtörvény. II. 355 ● és Széchenyi Ferenc. II. 318.
PATACHICH ÁDÁM BR.
— mint kalocsai érsek. II. 200.
PATACHICH BOLDIZSÁR BR.
— naplói, XVII—XVIII. sz. I. 415, II. 84.
PATACHICH JÓZSEF
— Pest város polgárairól. II. 62, 179, 479.
PATAGÓNIA
— példája Martinovics iratában. II. 323.
PATHAY ISTVÁN (ref. püspök)
— iratai, levelezése, XVII. sz. I. 361, 365.
PATHAI JÁNOS (ref. püspök)
— szerepe, XVIII. sz. II. 120.
PATAY JÓZSEF
— Pázmány történelmi felfogásáról. I. 360—361 ● a piaristákról Erdélyben. II. 116.
PATAY PÁL
— a protestáns uniós törekvésekről. II. 370, 374.
PATAY SÁMUEL (birtokos)
— báji templomépítése, 1784., II. 274.

PATAKY DÉNES
— a magyar rézmetszésről. III. 109.
PATAKY DEZSŐ
— a türelmi rendeletről. II. 277.
PATAKI FERENC (jezsuita)
— Erdély egyháztörténetéről, 1730., II. 137.
PATAKI ISTVÁN (radnóti lelkész)
— naplója, 1672—1705., I. 428.
PATAKI (Giurgiu) JÁNOS
— mint román unitus püspök, XVIII. sz. II. 123.
PATAKI J.
— a magyar—román viszonyról, XIV. sz. I. 121.
PATAKI JENŐ
— Bethlen Katáról. II. 18.
PATAKI JÓZSEF
— a magyar színészetről. II. 626.
PATAKI JÓZSEF
— a Sárközről. II. 31, 43.
PATAKY LÁSZLÓ
— Ostervaldról Magyarországon. II. 112.
PATAKI SÁMUEL
— az erdélyi borbély-céhekről, 1823., II. 598.
PATAKI VIDOR
— a budai vár középkori helyrajzáról. III. 78 ● az egri várról. I. 288, 318 ● a kelenföldi cisztercitákról. I. 123 ● a XVI. sz.-i várépítésről. I. 288.
PATAKI FÜSÜS JÁNOS
— *Királyoknak tüköre*, 1626., I. 337.
PATEK ERZSÉBET
— Budapest régészeti irodalmáról. III. 25.
PATEK FERENC
— az Árpádok és Anjouk összeköttetéseiről. I. 100 ● emlékezete. III. 51 ● a templáriusokról, János lovagokról. I. 65. III. 64.
PATER, J. C. H., és Antal G.
— bécsi holland követjelentésekről. I. 401.
PATERA, A.
— Comenius levelezéséről. I. 353.
PATIKAI LUKÁTS (álnév)
— az állatbetegségekről, 1792., II. 488.
PATÓCSY FERENC
— mint Martinuzzi ellenfele. I. 279.
PATONAY JÓZSEF
— Somogyi Jánosról. II. 579.
PATONYI TÁDÉ
— irata Napóleonról, 1804., II. 533.
PATRIK, SZT.
— barlang, Írország. I. 132.
PATRIOPHILUS, ld. Kacskovics Bálint
Der Patriot aus Grundsätzen, 1797., II. 511, 522.
Patriotische Bemerkungen, 1774., II. 177.
Patriotische Gesänge, 1809., II. 549.
Patriotische Phantasien eines Slaven. II. 415.
Der patriotische Rathgeber, 1807., II. 408.
Patriotische Vorstellung, 1788. (Forgách Miklós gr.). II. 29.
Patriotische Worte, 1809., II. 547.
Patriotisches Wochenblatt, 1804., II. 408.
Der Patriotismus der Ungarn, 1805., II. 535.
PATRUBÁNY LUKÁCS
— a magyar névről. I. 33.
PATZKOVSZKY ALBERT
— az eperjesi sóbányászatról. II. 417.
PÁTY
—i juhtenyésztési kongresszus, 1818., II. 440.
PAUER ISTVÁN, ld. Kápolnai Pauer
PAUER JÁNOS
— a székesfehérvári püspökségről. II. 201.
PAUER JÁNOS
— a selmeci akadémiáról. II. 209.
PAUER JÁNOS MIHÁLY
— könyvkereskedői jegyzéke, 1795., II. 587.
PAUL, J.
— Gusztáv Adolfról. I. 340.
PAUL VENCEL JÁNOS
— a juhtenyésztésről, 1771., II. 165.
PAULER GYULA
— Anonymusról. I. 44 ● III. Béláról. III. 66 ● a besztercebányai gyűlésről, 1670., I. 394 ● a bújdosók támadásáról, 1672., I. 395 ● a Csáky-levéltárról. III. 42 ● Drabik Miklósról. III. 100 ● az első hittérítőkről. I. 68 ● emlékezete. III. 51 ● Frangepán Ferencről. I. 394 ● II. Géza háborúiról. I. 75 ● a görög kereszténységről Magyarországon. I. 68 ● Gyöngyösi Istvánról. I. 399, III. 107 ● hadi viszonyainkról, XI—XIII. sz. I. 60 ● a Hartvik-legendáról. I. 51 ● H orvátország elfoglalásáról. I. 74 ● ● ism. J. L. Pić munkáját a magyar—román vitáról. I. 44.
— — Szilágyi F. írását a Horia-felkelésről. II. 287.
— V. István bolgár hadjáratáról. I. 100 ● jelentése szlavnicai okmányokról. III. 42 ● a 955-i kalandozásról. I. 41 ● kritikája Thaly felfogásáról. I. 454 ● lőcsei iratokról. III. 42 ● *A magyar honfoglalás kútfői*. I. 4, 24, 33 ● a magyar országos levéltárról. I. 18 ● a magyar történetről Istvánig. I. 33, 37, 40, 67.
— — az Árpád-korban. I. 56, 57, 81, 91, 102.
— a magyarok megtelepedéséről. I. 34 ● Magyarországról 1661-ben. I. 376 ● Martinovics Ignácról. II. 514 ● megyei levéltárakról. I. 12 ● a milleniumról. I. 34 ● Nándorfehérvárról, 1521., III. 82 ● a Ráday-emlékiratról. I. 382, 388 ● a sajómezei csatáról. I. 96 ● a székely kérdésről. I. 81 ● Szt. István alkotmányáról. I. 69.
— — kanonizációjáról. III. 65 ● pénzeiről. I. 79.
— az utolsó Zrínyiekről. III. 104 ● a vármegyékről. I. 69 ● Wesselényi Ferencről. III. 106 ● a Wesselényi-összeesküvésről. I. 387, 390, 394, 399, III. 106 ● Zrínyi Miklósról. I. 380, III. 104 ● Zrínyi Péterről. I. 394.
PAULER TIVADAR
— Bencsik Mihályról. III. 118 ● a budapesti tudományegyetem történetéről. I. 373, II. 209 ● a hazai jogtudomány történetéről. II. 90, 210 ● jogi enciklopédiája. II. 90, III. 118 ● a nagyszombati egyetem jogi íróiról. II. 90, 210 ● Szegedy Jánosról. II. 90 ● Szentiványi Mártonról. I. 457 ● Szlemenics Pálról. II. 569.
PAULIDES, ld. Kanizsai Pálfi
PAULINUS (álnév)
— *Toleranz-Sachen*, 1782., II. 272.
PAULINY MIHÁLY
— az 1812-i hadjáratban. II. 567.
PAULINYI OSZKÁR
— az augsburgi Fugger-levéltárról. I. 19 ● a helytartótanács levéltáráról. III. 44 ● *Ipar, kereskedelem*, 1387—1526., I. 124, 156 ● ism. Eckhart F. munkáját a bécsi gazdaságpolitikáról. II. 173.
— — Mályusz munkáját Sándor Lipótról. II. 516 ● Sas A. írásait a munkácsi uradalomról. II. 46.
— a Széchényi Könyvtár kéziratjegyzékét. II. 399, III. 44 ● Kassa rekatolizálásáról. I. 320, 321 ● a körmöci éremvésőkről. III. 90 ● a középkori magyar réztermelésről. I. 127 ● a magyar aranytermelésről, XV—XVI. sz. I. 210, 243, 301 ● a sóregále kialakulásáról. I. 95, 100.
PAULO, PAULUS DE, (zárai patricius)
— följegyzései, XIV. sz. I. 108.
PAULOVÁ, MILADA
— a bizánci—cseh kapcsolatokról, XV. sz. III. 76.
PAULOVITS ISTVÁN
— a római limesről. I. 35.
PAULY KÁROLY
— urbariális kézikönyve. II. 192, 447, 453.
PAUR IVÁN
— emlékezete. III. 51 ● horvát—magyar kapcsolatokról. III. 66 ● Kapisztrán Jánosról. III. 76 ● kiadta Hans Tschány (Csányi) krónikáját. I. 390.
— — H. G. Ritter krónikáját. I. 440.
— Mátyás egy oklevelét. III. 76 ● a Niczky-levéltárról. I. 16 ● a protestáns ügyről, 1655., I. 386 ● a soproni kereskedőkről Thököly idején. III. 108 ● a soproni szőlőkről, 1705., I. 462 ● (és mások).
— — hazai okmánytára. I. 11.
PÁVEL ÁGOSTON
— a Hunyadiakról a délszláv költészetben. I. 160, 170.
PAVEL, C.
— a balázsfalvi triászról. II. 205.
PÁVIA
—i magyar kalandozás. I. 41.
PAVLESCO, E.
— Erdélyről a harmincéves háborúban. I. 344.
PAVLOVIĆ, DRAGOLJUB
— a pozsarevaci békéről. II. 74 ● a XVIII. sz.-i Szerbiáról. II. 74, 297.
PAVLUSKOVA, M. A.
— az Árpád-kori parasztságról. III. 66—67.
PAWINSKY, A.
— I. Zsigmond lengyel királyról. I. 202.
PAYER, HUGO
— kárpáti bibliográfiája. III. 27.

PAYNE, PETER
— moldvai útja, XV. sz. I. 131.
PAYR GYÖRGY és MIHÁLY
— soproni krónikája, XVII. sz. III. 108.
PAYR SÁNDOR
— Bocskai hadairól Sopronban. I. 321 ● Consul Istvánról. I. 254 ● Cordatus Konrádról. I. 220 ● a csepregi ev. egyházról. I. 255 ● Dévai Biró Mátyásról. I. 260 ● Draskovich Györgyről. III. 102 ● a dunántúli ev. egyházkerületről. I. 254, 373 III. 88 ● a dunántúli protestantizmusról. I. 365, 393, II. 111 ● egyháztörténelmi emlékei. I. 252, 393, 401 ● emlékezete. III. 51 ● Erdősi Sylvester Jánosról. I. 259 ● Fábri Gergelyről. II. 121 ● Gablman Miklósról. I. 315 ● Hajnóczy Sámuelről, Józsefről. II. 319 ● a kőszegi ev. egyházról. I. 256 ● Lakner Kristófról. I. 246, 321 ● Lutherről s az egyházi énekről. II. 142 ● magyar pietistákról. II. 20, 121 ● a magyar prot. gályarabokról. III. 106 ● Magyari Istvánról. I. 313 ● Mária királynéról. I. 219 ● Nádasdy Tamásról. I. 259 ● Nagy Györgyről. II. 279 ● a pápai ev. egyházról. I. 256 ● Pázmány és Lamormain tanácskozásáról. I. 360 ● a reformáció ünnepeiről. II. 580 ● a soproni ev. egyházról. I. 256 ● Szeniczei Bárány Györgyről. II. 111 ● Török Istvánról. I. 457 ● a vadosfai ev. egyházról. I. 257. II. 121 ● Vitnyédy Istvánról. I. 387, 393 ● Zrínyi Miklósról. I. 259, 381, III. 104.
PÁZMÁN ALAJOS
— Telekessy Istvánról. I. 457.
PÁZMÁNDI HORVÁT ENDRE (plébános, író)
— élete, munkái. II. 550, 573, 575, 595, 613, 618, 620.
PÁZMÁNY PÉTER
— adatai, munkái; róla irodalom. I. 259, 338, 359—361, 373 ● és Alvinczi Péter. I. 338, 374 ● és Balásfi Tamás. I. 361 ● és Bethlen Gábor. I. 338 ● egyetemalapítása, 1635., I. 373—374, II. 210 ● ellenreformátori szerepe. I. 368, 373 ● és Esterházy Miklós. I. 358—359 ● és a feudális földesúri jog. I. 373 ● és a Habsburg-örökösödés. I. 367 ● és Istvánffy Miklós. I. 227 ● Katona I. röpiratában, 1790., II. 335 ● levelei. I. 360, II. 591 III. 101. ● a nagybirtokosok szerepéről a reformációban. I. 259 ● és a papok végrendeikezése. I. 373 ● és Possevino. I. 310 ● és I. Rákóczi György. I. 342, 344, 358 ● III. 101 számüzetése, 1619., I. 338 ● udvari kapcsolatai. I. 363 ● utóda: Lippay György. I. 369 ● és Veresmarti Mihály. I. 361.
PEARS, E.
— Konstantinápoly elfoglalásáról. III. 76.
PECCHINOLI, ÁNGELO
— magyarországi követsége, XV. sz. I. 176.
PECCHIO, LUCA DEL
— budai üzlete, XV. sz. I. 138.
PÉCEL
—i birtokos: Szemere Pál. II. 619 ● -i Rádaykönyvtár. II. 589.
PÉCH ANTAL
— az alsó-magyarországi bányaművelésről. I. 127, 157, 243, 372 ● a selmeci bányászat fejlődéséről. II. 54 ● a selmeci bányavállalatokról. I. 127, 157, 243, 372.
PÉCHY-család
— levéltára. I. 15, III. 43.
PÉCHY ÁDÁM
— naplója, 1707., I. 438.
PÉCHY FERENC (plébános)
— énekei, XVI. sz. I. 271.
PÉCHY IMRE (alispán)
— irata a magyar nyelvről, 1806., II. 489 ● mint ref. főgondnok. II. 580.
PÉCHY IMRE
— Jászberényi Pálról. III. 100 ● Orczy Lőrincről. III. 121 ● Úri Jánosról. III. 121.
PÉCHY MÁRTON
— levelei Nádasdy Tamáshoz, XVI. sz. I. 277.
PÉCHY PÁL
— javaslata a közalapról, 1802., II. 475.
PÉCHY (Péchi) SIMON (kancellár)
— élete, szerepe, iratai. I. 337, 346 ● levelezése. I. 334, 337, 339.
PECZ, C. v.
— a Landesverleger—Compagnie-ról. III. 109.
PECZ VILMOS
— az Árpád-genealógiáról. I. 34 ● Hierax verséről. I. 152 ● a magyarok ősi nevéről. I. 26 ● megjegyzései a Konstantinos-kiadáshoz. I. 26 ● Zotikos költeményéről. I. 160.
PÉCZELI, ld. Pétzeli
PÉCZELY JÓZSEF, IFJ.
— Budai Ézsaiásról. II. 594 ● Gubecz Mátéról. III. 84.
PÉCS
— és az egyházi földesúr. II. 64, 179 ● egyházzenéje, XVIII. sz. II. 147 ● eleste, 1543., I. 231, 289 ● építészete, XVIII. sz. II. 232 ● erdészete. II. 44 ● gazdasági viszonyai, XVIII. sz. II. 64, 180 ● kamarai igazgatása, 1686., I. 418 ● leírása, 1822., II. 481 ● és Privina tartománya. I. 36 ● a római korban. I. 34 ● sz. kir. városi rangra emelése. I. 418, II. 64, 179 ● a török uralom alatt. I. 248 ● ügye az 1790-i diétán. II. 371 ● vidéki horvát telepesek, 1715., II. 39 ● viszonyai a török után. I. 418 ● -i dominikánus ház. II. 117 ● -i egyetem, 1367., I. 132 ● -i egyházmegye. I. 70, II. 114 ● -i Forgách-kézirat. I. 226 ● -i formulárium. I. 198 ● -i főispáni beiktatás, 1782., II. 280 ● -i iskola, 1540., III. 87 ● -i jezsuiták, I. 423, II. 116 ● -i kanonok: Szalágyi I. II. 214 ● -i káptalan története. I. 64 III. 70 ● -i kereskedők beadványa, 1791., II. 388 ● -i kerület felállítása. II. 293. 300.
— — biztosa: Széchenyi F. gr. II. 283, 300, 319 ● titkára: Hajnóczy J. II. 319.
—i nagyprépost: Koller József. II. 573 ● -i német telepesek, XVIII. sz. II. 33 ● -i nyomda, nyomtatványok, 1773., II. 212, III. 20 ● -i püspöki könyvtár. I. 198, II. 212 ● -i püspökök, ld. Balásfi Tamás, Janus Pannonius, Klimó György, Radanay Mátyás, Telegdi Miklós ● -i püspökség alapitólevele. I. 54.
— — ismertetése, 1824., II. 579 ● és a protestánsok. II. 119, 203 ● története. I. 62.
—i rác támadás, 1704., I. 460 ● -i ref. egyház tört. I. 256 ● -i szárm., ld. Bernhard A., Kreskay I., Pecsevi Ibrahim ● -i szénbányászat. I. 459—460 ● -i színészet és sajtó. II. 628 ● -i templomépítés. I. 67 ● -i utazások. II. 22, 23, 153.
PECSEVI IBRAHIM
— török története. I. 197, 232.
PÉCSI ANNA
— az erdélyi kancelláriáról, XVI. sz. I. 295, 303.
PÉCSI JENŐ
— Kisfaludy Károlyról. II. 622.
PÉCSI OTTMÁR
— Szemere Pálról. II. 619.
PÉCSI ÖDÖN
— Molnár Jánosról. II. 199, 406.
PÉCSI SIMON, ld. Péchi
PÉCSKA
—i határőrtiszt: Péró. II. 92.
PÉCSVÁRAD
—i apátság. I. 64, 143 ● -i hamis alapitólevél. I. 54.
PEHM (Mindszenty) JÓZSEF
— Padányi Biró Mártonról. II. 110.
PEISCH A.
— Monoszlói Andrásról. I. 264.
PEISNER IGNÁC
— Budapestről, XVIII. sz. II. 62 ● Széchenyi Istvánról. II. 567.
PEKAŘ, J.
— a fehérhegyi vereségről. I. 339 ● a huszitákról. I. 140 ● II. Otakárról. I. 90 ● Žižkáról. I. 141.
PERÁR KÁROLY
— Jamniki Péter ötvösről. III. 72 ● II. Lajos leveleiről. I. 222 ● I. Miksa leveleiről. III. 80 ● szepesi krónika-kiadása. I. 390.
PERRY LAJOS
— élete, szerepe, XVI. sz. I. 288.
PERRY LŐRINC GR.
— életrajza. I. 457 III. 114 ● felesége, ld. Petróczy Kata Szidónia ● levelei. I. 451, 467 ● levéltára. I. 452 ● szerepe Erdélyben. I. 467 ● veje, ld. Daniel István.
PERTÁRI JOACHIM
— szerepe, XIII. sz. I. 101.
PELBÁRT, ld. Temesvári
PELCHRZIMOW (cseh táborita)
— krónikája, XV. sz. I. 111.
PELCZ BÉLA, ld. Pelz
PELCZ JÁNOS
— Géza koráról, 1769., I. 67.
PELCZER, H.
— Barbarossa Frigyesről. I. 76.
PELEGRINI ALBERT
— a rastatti gyilkosságról. II. 530.

PELEI TAMÁS (humanista)
— glosszái Erasmushoz. I. 218.
Peleskei nótárius, 1790. (Gvadányi József). II. 373.
PELESZ, J.
— a ruszin unióról. I. 424, II. 124.
PÉLI NAGY ANDRÁS
— egyházi iratai, 1814—1824., II. 576—577.
PÉLICIER, P.
— VIII. Károly leveleiről. I. 179.
PELLE ERZSÉBET
— Csokonairól. II. 608.
PELLÉRDI PÉTER (udvarmester)
— Báthori Zs. hadjáratáról, 1596., I. 306.
PELLICIER, GUILLEAUME DE
— diplomáciai szerepe, XVI. sz. I. 278, 281, 301.
PELZ BÉLA
— hadifoglyokról, XVIII. sz. II. 185 ● a hainburgi béketárgyalásokról, 1621., I. 339 ● mutatója a Századokhoz. I. 7, II. 9. III. 23
— — a Tört. Tárhoz. I. 7, II. 10. III. 23
— a rokkantügyről, XVIII. sz. II. 185.
PELZER, HERMANN
— Barbarossa Frigyes politikájáról. III. 66.
PEMFFLINGER MÁRK (szász gróf)
— szerepe, XVI. sz. I. 219, 280.
PÉNTEK IRMA
— a történeti vígjátékról. II. 622.
PÉNZES BALDUIN
— Guzmics Izidorról. II. 574.
PENYIGEY M. DÉNES
— Debrecen régi erdőgazdálkodásáról. II. 44 ● ism. Csapodi Cs. írását az Esterházy-uradalomról. II. 46.
Peramica responsio, 1790., II. 338.
PERDÁCZ EUTHYM
— Labsánszky Jánosról. III. 108.
PERECSÉNYI, ld. Peretsényi
PERED
— leírása, 1804., II. 421.
PERELLIO (modenai ügyvivő)
— jelentése: Bécsből, XVII. sz. I. 385.
PERÉNYI-család
— iratai. III. 43 ● könyvtára. II. 589 ● és a reformáció, XVI. sz. I. 259.
PERÉNYI GÁBOR (ugocsai főispán)
— szerepe, XVI. sz. I. 218.
PERÉNYI IMRE (nádor)
— és a parasztháború, 1514., I. 207 ● tiszaluci birtoka. I. 205.
PERÉNYI IMRE BR.
— utazási naplója, 1714., II. 66.
PERÉNYI JÁNOS BR.
— és az abaúji insurgensek, 1798., II. 523.
PERÉNYI JÓZSEF
— Aranka Györgyről s az erdélyi nyelvművelőkről. II. 375, 601 ● Bolyai Farkas akadémiai tervezetéről. II. 589 ● Dugonics Andrásról. II. 303 ● első irodalomtörténészeinkről. II. 138, 215 ● Endrődy Jánosról. II. 615 ● kiadta Benyák B. iskoladrámáját. II. 227 ● egy Veszprém-leírásról. II. 142.
PERÉNYI JÓZSEF
— francia hatásról a magyar okleveles gyakorlatban. I. 53 ● ism. Hajnal I. egyetem-történetét. III. 65 ● a ruszinok történetéről. III. 125 ● segítsége e munkában. II. 5. III. 6.
PERÉNYI MIKLÓS
— mint Eger parancsnoka. I. 457, 470.
PERÉNYI ZSIGMOND BR.
— ellenzéki szerepe, 1807., II. 540.
PEREPATITS ISTVÁN
— az I. Ferdinánd-kori művelődésről. III. 84 ● ism. Vörös I. munkáját a mezőtúri céhekről. II. 460.
PERESZLÉNYI ZOLTÁN
— Balassi Bálintról. III. 89.
PERETSÉNYI NAGY LÁSZLÓ
— alkalmi versei, följegyzései, XIX. sz. II. 564, 615 ● a cselédekről, 1820., II. 454 ● *Galliás* c. eposza, 1816., II. 566, 615 ● ismertetése Aradról. II. 419, 480 ● a katonai vezényszavakról, 1809., II. 548.
PERFECKIJ, EUG. J.
— Dlugosz Jánosról. I. 149 ● a ruszin egyházról, művelődésről. II. 124, 205 ● ruszin Mátyás-mondákról. III. 76.
PERGEN GR. (rendőrminiszter)
— az ipar és munkásság ellen. II. 463.
PERGER JÁNOS
— bevezetése a diplomatikába, 1821., II. 591.
PERHÁT (pasa)
— veszedelme. I. 225.
PERINET, JOACHIM
— verse az insurgensekhez, 1809., II. 550.
PERJÁMOS
— települése, története. II. 33, 162.
PERJÉS GÉZA
— Balassi Bálintról. III. 89 ● Esztergom ostromairól, 1706., III. 116 ● hozzászólása Borus J. Hadtört. cikkéhez. III. 53.
PERLAKI DÁNIEL (ev. lelkész)
— II. Lipót koronázásáról, 1790., II. 365 ● a vall törvényről, 1791., II. 370. III. 123.
PERLBACH, M.
— a német lovagrendről Erdélyben. I. 94.
PERLICZY JÁNOS DÁNIEL
— orvosi munkái, XVIII. sz. II. 140.
PERNECZKY JENŐ
— a zentai csatáról, 1697., III. 108.
PERNESZY PÁL
— szigetvári felülvizsgálata, 1564., I. 290.
PERNICE, A.
— a havasalföldi háború toszkánai vonatkozásairól, 1595., I. 308.
PÉRÓ, SZEGEDINAC
— és mozgalma, 1735., II. 92—94, II. 126.
Péró veszedelme
— c. vers. II. 92—93.
PEROJEVIĆ, M.
— Kružić Petárról. I. 288.
PERRET, P. M.
— a francia—velencei kapcsolatokról. I. 139, III. 73. ● Malet de Graville-ról. I. 179.
PERSIÁN KÁLMÁN
— Barcsay Ákosról. I. 355 ● Kemény Jánosról. I. 356.
PERTZIAN, JOHANN (lőcsei kereskedő)
— beadványa, 1791., II. 389.
PERUGIA
—i magyar tanulók. II. 132.
PERZSA
— források és őstörténetünk. I. 24 ● kereskedelmi társulat, 1699., I. 416 ● és magyar nyelv párhuzama, 1794., II. 596.
PERZSIA
—i követsége Mátyásnak. I. 176 ● -i utazó: Kakas István. I. 309, III. 94.
PEST
— megye árszabása, 1812., II. 454.
— — birtokviszonyai, XVIII. sz. II. 42, 193, 203, 448, 450 ● cselédrendtartása, 1804., II. 454 ● feliratai, 1787., 1811., II. 294, 555, 561 ● és a francia háborúk. II. 525, 536—537, 555 ● és a jakobinus mozgalom. II. 513 ● kataszteri fölmérése, 1789., II. 293 ● és a korona visszahozatala, 1790., II. 347—348 ● közgyűlései, 1787—1808., II. 298, 345, 525, 537 ● leírása (Bél). II. 19 ● monográfiája (Galgóczy). I. 419, II. 42, 193, 450, 454 ● nemeseinek vagyona, 1805., II. 450 ● és a nemesi felkelések, 1800—1809., II. 450, 525, 536—537, 555 ● népessége, XVIII. sz. II. 167 ● okleveles emlékei. I. 12 ● és Ráby Mátyás. II. 234 ● a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 459 ● rendtartása, 1790., II. 347 ● és a török háború, 1787., II. 294 ● a török hódítás után. I. 419 ● -i főispánok, ld. Sándor Lipót főhg., Ürményi J. alatt is. II. 345, 362 ● -i jegyző: Étédi Sós Márton, 1792., II. 374 ● -i kereskedelem, ipar. II. 390 ● -i követ: Darvas Ferenc, 1790., II. 313 ● -i községek panaszai, 1696., I. 419 ● -i levéltár. II. 77 ● -i mérnök: Balla Antal. II. 258 ● -i plébános: Sztrakos Albert. II. 109 ● -i szárm. Tessedik S. II. 248 ● -i táblabíró: Szentmiklósi Pongrátz B. II. 298 ● -i uradalom. II. 448 ● -i zselléresedés, XVIII—XIX. sz. II. 455.
— város (ld. Budapest alatt is!).
— — adózása, XVIII. sz. II. 64 ● és a bécsi udvar, 1790., II. 532 ● címjegyzékei, XIX. sz. II. 480, 627 ● egészségügye. II. 598, 620 ● elmagyarosodása. II. 495 ● erődítése 1541 előtt. I. 288 ● erődítményei, 1686., I. 410 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● és a francia háborúk. II. 525, 537—538, 551, 626 ● gazdasági fejlődése, XVIII—XIX. sz. II. 179, 478, 482 ● grafikus ábrázolásai, XVII—XVIII. sz. I. 410 ● helyrajza, 1530., III. 84 ● insurgensei, 1800—1809.,

II. 525, 551 ● és a jakobinus-per. II. 510 ● és a kontinentális zárlat. II. 478 ● a külföldi sajtóban, irodalomban. I. 9, 180, 197, 229—230, 446 ● lakossága, népessége. II. 63, 179, 261, 482 III. 85 ● leírásai, XVI—XIX. sz. I. 195, II. 179, 425, 427—428, 479 ● ostroma, 1602., I. 318 ● polgáralnak jegyzéke, 1686—1834., II. 62, 479 ● polgárjoga. I. 125, 245, II. 62, 179, 482 ● és Ráday Pál. I. 437, II. 118 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 446, 458—459. III. 114, 116 ● tanácsa. I. 437, II. 118, 179, 479, 598 ● a tatárjárás előtt. II. 99 ● a török uralom idején. I. 248 ● történeti fejlődése, viszonyai. I. 99, 125, 248, 282, 288, 318, 400, 409—410, 417, II. 62, 63, 232, 261, 400, 478—479, 482—483 ● újratelepítése a török után. I. 417 ● világirodalomban. I. 9, 197 III. 21 ● visszafoglalása, 1686., I. 400, 409—410.
—i állatorvosi iskola. II. 439 ● -i céhek. II. 55, 135, 167, 460, 461, 482 ● -i céhlegények mozgalma, 1836., II. 460 ● -i császári közigazgatás, 1687—1711., I. 417 ● -i dunacsatorna terve. II. 62, 475 ● -i dunahíd terve. II. 258, 261 ● -i egyetem és működése. II. 163—164, 209, 214, 217, 224, 258, 268, 278—279, 292, 299, 304, 314—315, 325—326, 357—358, 363, 393, 395, 400, 410, 412, 426, 427, 439, 458—461, 468, 479, 499, 503, 505, 565, 583—584, 586, 591, 595.
— — hallgatói, ld. Balogh István, Horvát István alatt is. II. 400, 583.
—i egyetemi könyvtárosok, ld. Cornides, Gabelhofer, Schwartner alatt is. II. 214, 410, 505 ● -i egyetemi nyomda. II. 468 ● -i élelmiszer- és gabonaárak, XVIII—XIX. sz. II. 45, 445 ● -i élet a XIX. sz. elején. II. 400, 426, 482, 483, 626 ● -i építészet, művészet. II. 113, 146—147, 232, 370—371, 628 ● -i érdemrendosztás, 1816., II. 566 ● -i ev. lelkészek, ld. Kollár János, Molnár János ● -i ev. templom. II. 370—371 ● -i ev. zsinat, gyűlések. II. 203, 272, 369—371, 469 III. 124 ● -i fejedelmi látogatások. II. 299, 538, 563, 565, 568 ● -i ferencesek, ld. Laskai Osvát, Vásárhelyi A. ● -i festőmesterek névsora. II. 147 ● -i főtemplom története. II. 113 ● -i hadi segély, 1808., II. 537 ● -i határ élete, 1663—1756., I. 417, II. 63 ● -i Hazafiúi Magyar Társaság. II. 219 ● -i *Hírlap* cikkei. II. 444, 543, 553 ● -i hitszónok, ld. Alexovics Vazul ● -i honoráciorok. II. 482 ● -i invalidus-ház. II. 146 ● -i ipar, gyárosok. II. 179, 260, 390, 460, 465, 478 III. 84 ● -i irodalmi élet, XVIII—XIX. sz. II. 240—241, 262, 372—373, 400, 402, 406, 482, 599. 606, 620 ● -i iskolák. II. 128, 131, 209, 584 ● -i jakobinus-per. II. 510 ● -i joghallgatók, jurátusok, ld. Berzeviczy Gergely, Katona József, Kossuth Lajos, Skerlecz Miklós ● -i káplán, ld. Tóth J. ● -i Károlyi-palota. II. 232 ● -i kereskedelem. II. 179, 269, 388, 390, 425, 427, 461, 471—472, 477—478, 482, 532 III. 71 ● -i kereskedők, ld. M. J. Deyack, J. S. Liedemann, Ofenheimer I., J. M. Pauer, Strohmajer alatt is. II. 388, 477 ● -i kereskedőtestület. II. 388, 461, 471, 478, 482, 532 ● -i kertészet. II. 167 ● -i kerület felállítása. II. 239 ● -i kir. ítélőtábla felállítása, 1723., II. 89 ● -i kórház, 1793., 1817., II. 598 ● -i könyvkiadás, kereskedelem. II. 135, 213, 219, 345, 587 ● -i könyvkötők. II. 135 ● -i Kriszt-ház építése. II. 232 ● -i látogatása II. Józsefnek, 1788., II. 299.
— — Károly főhg.-nek 1803., II. 538.
—i magisztrátus. I. 437, II. 479, 482, 627 ● -i Magyar Társaság. II. 358, 613 ● -i mérnöki iskola. II. 475. 586 ● -i Nemzeti Múzeum alapítása, története. II. 566, 588 ● -i németek. II. 33, 627 ● -i nyelvművelő kör, 1792., II. 372—373 ● -i nyomdák. II. 135, 587 ● -i nyomdász: Trattner J. T. II. 587 ● -i orvosok, ld. Haffner M., Töltényi Sz. alatt is. II. 598, 620 ● -i ötvösmester: Szentpéteri József. II. 461, III. 127 ● -i pálosok. II. 116, 269, 336 ● -i papnövelde, kispapok. II. 335, 579, 613 ● -i piaristák. II. 128, 131, 209, 228, 395.
— — levéltára. II. 395.
—i polgárság és az udvar, 1790., II. 352 ● -i postahivatal, 1808., II. 478 ● -i prot. főiskola terve, 1796., II. 580 ● -i prot. gyűlés, 1782., II. 272 ● -i ref. superintendens: Báthory G. II. 577 ● -i románok. II. 326 ● -i szerbek. II. 55 ● -i sajtó. II. 25, 239—241, 340, 402, 404, 620 ● -i színészet. II. 227, 302, 566, 613, 621, 627 ● -i tanácsos: Muskatirovits J. II. 439 ● -i tanácsosok jegyzéke. II. 179, 479 ● -i tanárok, ld. Barits A., Czinke F., Dugonics A., Fogarasi Pap J., Gyurkovits X. F., C. C. Haberle, Hadaly K., Handerla F., Hoffmann L. A., Jurjevich J., Horvát István, Keresztúri József Alajos, Kitaibel P., Koppi K., Mitterpacher L., Poor I., Rácz Sámuel, Rausch F., Révai Miklós, Schwartner M., Szerdahelyi Gy., Tolnay Sándor, Vályi A., Zsivics M. alatt ● -i templomok. II. 146 ● -i triász (Kazinczy hívei). II. 619 ● -i utazók, ld. Arndt, Bauffremont, Bethlen E., Beudant, Born, Bronyevszkij, Choque, Clarke, Feller, Fischer, Hoffmansegg, Kazinczy F., Keyssler, Lubenau, Martinovics I., Scheiger, Sestini, Sternberg, Stürmer, Townson, Zorn de Bulach ● -i útleírások. I. 195, 276, II. 23, 152—153, 420, 422—428, 461, 507, 606 ● -i útmutatók. II. 480, 627 ● -i ügyvédek, ld. Helmeczy M., Kármán J., Katona József, Muskatirovits J., Vitkovics J. ● -i Valero-gyár. II. 260, 465 ● -i vallástigyi bizottság, 1712., 1721., II. 108, 118 ● -i vásárok. II. 153, 423—424, 426, 445, 461, 476 ● -i vonatkozású külföldi nyomtatványok. I. 180, 229—230 ● -i zenei élet, XVIII—XIX. sz. II. 147 ● -i zsinagóga, 1814., II. 564.
PESTBUDA, ld. Budapest alatt.
PESTALOZZI
— hatása Magyarországon. II. 584—585.
PESTI ADOLF (piarista)
— ódája II. Lipóthoz, 1791., II. 365.
PESTY FRIGYES
— Bakócz Tamásról. III. 80 ● a bánsági spanyol telepesekről. II. 34 ● baranyai főispánokról. III. 63. ● Brankovics Györgyről. I. 139, 155 ● eltünt vármegyékről. I. 74, 80 ● emlékezete. III. 51 ● Fiume közjogi helyzetéről. III. 120 ● Horvátország kialakulásáról. III. 66 ● ism. Böhm monográfiáját Fehértemplomról. II. 186.
— — Schwickerét a Bánságról. II. 76 ● Vaníček munkáját a határőrvidékről. II. 75.
— a Kállay-levéltárról. III. 43 ● Krassó megye történetéről. I. 12 ● *Levéltári hulladékok*. I. 452, III. 70 ● lőcsei jelentése. III. 42 ● a macsói bánokról. III. 68 ● Magyarország régi vízhálózatáról. III. 67 ● megyei, stb. tisztségviselőkről. III. 80 ● műveltségi állapotokról Temesvárott, XVIII. sz. II. 34, 64, 77 ● nekrológja. III. 51 ● őstörténeti szokásokról. I. 38 ● a perdöntő bajvívásokról. I. 59 ● sárosi levéltárakról. III. 42 ● Szörény megyéről és bánságról. I. 12, 97 ● a temesi bánságról, nevéről. II. 76 ● a templáriusokról. I. 65 ● a várospánságokról. I. 80, 98 ● Vitéz Jánosról. III. 78 ● zólyomi. levéltárakról. III. 42 ● Zsigmond fogságáról. III 72.
PESTI (Mizsér) GÁBOR
—irodalmi szerepe, XVI. sz. I. 259, 269, III. 87.
PETANCIUS (Ragusinus) FELIX
— a török elleni útvonalakról, XVI. sz. I. 196.
PETELEI ISTVÁN
— marosvásárhelyi céhekről. III. 96.
PÉTER
— Orseolo (magyar király). I. 72 ● II. Orseolo, ld. Orseolo ● I. (Nagy-, orosz cár). I. 437, 453, 456, 469, II. 230, 491, III. 116, 117 ● II. (orosz cár). III. 117 ● esztergomi prépost. I. 44 ● moldvai vajda, ld. Rares ● „pápa" (= Méliusz) egykorú komédiában. I. 300.
PÉTER ANDRÁS
— a magyar művészet történetéről. I. 185, II. 145, 628.
PÉTER FERENC (ref. lelkész)
— egyházi irata, 1820., II. 577.
PÉTER LÁSZLÓ
— csongrádi bibliográfiája. III. 28.
PÉTER MIHÁLY
— a gálszécsi ref. egyházról. I. 255, II. 203 ● Gálszécsi Istvánról. I. 260, 271 ● Lónyai Zsigmondról I. 345 ● a nemesi felkelésről, 1805., II. 539.
PÉTER MÓZES
— a Rikán-belőli kommunitásról. I. 254.
PÉTERFFY-család
— palotája Pesten. II. 232.
PÉTERFFY BÉLA
— a Hunyadiakról a magyar drámákban. II. 613.
PÉTERFFY JENŐ
— Bánk bán-kiadása. II. 623.
PÉTERFFY KÁROLY BR.
— a hazai zsinatokról. I. 16, 60, II. 137 ● a román történelemről. II. 137.
PÉTERFFY L.
— XII. Károlyról. I. 469 ● Rákóczi lengyel trónjelöltségéről. I. 469.
PÉTERI TAKÁTS JÓZSEF
— irodalmi szerepe. II. 614.

PETERKA
— cseh jogtörténete. I. 58.
PÉTERVÁR
—i tanár: B. F. Hermann. II. 238 ● -i udvar béketárgyalásai, 1805., II. 535 ● -i utazások: József nádor. II. 531, 533.
— —: 1788., 1790., II. 238.
PÉTERVÁRAD
— leírása, 1820., II. 419 ● ostroma, 1694., I. 411 ● -i apátság. I. 64 ● -i ciszterciták Kelenföldön. I. 123 ● -i gyógyszerész: F. Schams. II. 458 ● -i győzelem, 1716., II. 70, 71, 74 ● -i kőszénbányák, 1814., II. 458 ● -i parancsnok: Br. Simbschen. II. 541.
PETHE FERENC, KISSZÁNTÓI
— adatai, gazdasági munkássága. II. 432 ● ekéjítása, 1818., II. 433 ● gazdasági lapjai. II. 407, 430, 432, 586 ● külföldi tanulmányai. II. 447 ● a méhekről. II. 442 ● *Pallérozott mezei gazdaság*, 1805., II. 432, 437 ● vitája Angyalffyval. II. 440.
PETHŐ FERENC, ld. Pető
PETHŐ GERGELY, GERSEI
— életrajza. I. 357, III. 100 ● magyar krónikája, XVII. sz. I. 190, 318, 329, 357.
— — folytatásai. II. 15—16, 98.
PETHŐ JÁNOS, GERSEI
— levelei Nádasdy Tamáshoz, XVI. sz. I. 277.
PETHŐ JENŐ
— Gerő György jezsuitáról. II. 226.
PETHŐ SÁNDOR
— az utolsó nemesi fölkelésről. II. 554 ● Zrínyi és Macchiavelli viszonyáról. I. 380.
PETITOT
— Sully — kiadása. III. 101
PETKI JÁNOS (erdélyi kancellár)
— levelezése, 1607., I. 329.
PETKÓ BÉLA, ld. Pettkó
PETKÓ ZSIGMOND
— kuruc dalai, XVII. sz. I. 399.
PETNEHÁZY-család
— oklevelei. III. 43.
PETŐ FERENC
— parasztmozgalma, 1753., II. 106.
PETŐFALVA
—i ev. egyház története. I. 256.
PETŐFI SÁNDOR
— Gvadányiról. II. 373 ● irodalmi népiessége. II. 609, 623 ● és a népdal. II. 611.
PETRÁK MIHÁLY
— Acsády Ádámról. III. 118.
PETRÁN JÓZSEF
— népfelkelésről 1809-ben. II. 554.
PETRARCA
— állítólagos beszéde. I. 107 ● és Kisfaludy Sándor. II. 612.
PETRASSEVICH GÉZA
— Martinovicsról. II. 515.
PETRE (pópa)
— mint nyomdász, XVIII. sz. II. 135.
PETRESCU-SAVA, G. M.
— Horia idejéről. II. 290.
PETRI MÓR
— Szilágy megyéről. I. 296, 352.
PETRICH ANDRÁS
— élete, XIX. sz. II. 612.
PETRICHEVICH-család
— iratai. I. 15.
PETRICHEVICH GYÖRGY
— a Mária Terézia-rendről. II. 184 ● az osztrák—magyar viszonyról. II. 82.
PETRICHEVICH-HORVÁTH BOLDIZSÁR
— erdélyi naplója, XVIII. sz. II. 18, 149, 246.
PETRICHEVICH-HORVÁTH E.
— a Petrichevich-család iratairól. I. 15.
PETRIK GÉZA
— bibliográfiája. I. 8, 446, II. 190, 267, 315, 334, 384, 385, 386, 464. III. 10, 19, 21, 23
PETRIK LAJOS
— a magyar agyagiparról. II. 175.
PETRITYVITY-HORVÁTH KOZMA
— önéletírása, XVII. sz. I. 349.
PETRÓ JÓZSEF
— jelentése az osztropataki bizottságról. III. 42 ● Pázmány teológiájáról. I. 361.
PETRÓCZY-család
— levéltára. I. 15.
PETRÓCZI KATA, ld. Petrőczi
PETROF ELEK
— az orosz évkönyvekből, III. 67
PETROPOLIS, ld. Pétervár
PETROV, A. R.
— Bél Mátyásról. II. 20 ● Koriatovics Tódorról. I. 124 ● a magyarországi ortodoxia orosz—szerb kapcsolatairól. II. 124, 127 ● Mária Terézia urbáriumáról. II. 191, 206 ● a ruszin történetről. I. 11, 124, II. 124 ● szlovák—magyar demográfiai tanulmányai. II. 37.
PETROVAY-család
— története. I. 124.
PETROVAY GYÖRGY
— az Ilosvay- és Petrovay-családról. I. 124 ● a Kisfaludyakról. II. 611 ● mármarosi oklevelei. III. 70 ● a mármarosi, beregi románokról. I. 124, III. 70 ● az Orczy-családról. II. 223.
PETROVIĆ, KOSTA
— a karlócai gimnáziumról. II. 499.
— — szőlőtermelésről. II. 436.
PETROVIĆ MÓZES (pátriárka)
— szerepe, XVIII. sz. II. 126.
PETROVICH, NICOLAS S.
— francia—délszláv könyvészete. I. 10, III. 35.
PETROVICI, PETRU (püspök)
— jelentése Horia idejéből. II. 285.
PETROVICS ELEK
— a modern festészetről. II. 628 ● XIX. sz.-i művészetünkről. II. 628.
PETROVICS FRIGYES
— jegyzéke Rákóczi-vonatkozású francia iratokról. I. 450—451.
PETROVICS JÓZSEF
— magyar közjoga, 1790., II. 372.
PETROVSZKY SÁNDOR
— és Faludi levelezése. II. 199.
PETRŐCZY-család
— birtokperei, XVI. sz. I. 241.
PETRŐCZY ISTVÁN
— levelezése, XVII. sz. I. 414.
PETRŐCZY KATA SZIDÓNIA
— élete, irodalmi munkái. I. 423, 448, 457.
PETRUCH A.
— Kálmánról s az invesztitúráról. I. 73 ● a trencséni jezsuitákról. II. 116.
PETRY, LUDWIG
— lőcsei kereskedőkről, 1700., III. 109
PETTAU
— története. I. 98 ● -i utazás, 1476., I. 167.
PETTENEGG, G. GR. v.
— a Zinzendorf grófokról. II. 150, 235, 485.
PETTÉNYI GYÖNGYÖSSI JÁNOS
— verse Árpádról, 1824., II. 616.
PETTKÓ BÉLA
— Belgrád, Sabác feladásáról, XVI. sz. I. 221 ● a besztercei vocabulariumról. III. 72 ● Bethlen Gáborról. I. 335, 339 ● a Bodon, Chernel, Kürthy, Miske-család iratairól. III. 42, 43 ● erdélyi fejedelemasszonyok leveleiről. III. 97 ● Esterházy Miklósról. I. 358 ● az 1655-i országgyűlésről. I. 386 ● az 1657-i jolsvai gyűlésről. I. 385 ● hegyközségi szabályokról, XVII. sz. I. 370 ● ism. Katona M. könyvét a hitbizományról. II. 41 ● Kapisztrán Jánosról. I. 161 ● Kassa történetéhez adalékai. I. 245, 339, 372 ● a kassai székesegyház kincseiről, XVI. sz. III. 79 ● Kemény Jánosról. I. 348 ● a Kendy-féle összeesküvésről, 1610., I. 228, 328 ● IV. László adománylevéléről. I. 93 ● Owári János emlékkönyvéről, XVII. sz. III. 109 ● a pécsi iskoláról, 1540., III. 87 ● II. Rákóczi Györgyről. I. 345 ● Szabolcs megye középkori okleveleiről. I. 12 ● Szamosközy szövegmaradványairól. I. 228 ● Szapolyai uralkodásáról. I. 277 ● tiszántúli birtokosokról, 1563., III. 92 ● és Éble Gábor.
— — a Károlyi-birtokokról. II. 42.
— és Gergely S.
— — Alvinczi-okmánytára. I. 430.
— és Illésy János.
— — a királyi könyvekről. III. 84.
PETUR (bán)
— és Bánk bán, XIII. sz. I. 93, II. 624.
PETURVÁRADJA. II. 624.
PETZ BERTALAN
— konstantinápolyi követsége, 1587., I. 314.
PETZ DÁNIEL
— krónikája, 1778—1839., II. 401.

PETZ GEDEON
— Bessenyei Györgyről. II. 220 ● a magyar hunmondáról. I. 38 ● magyar és német hegedősökről. III. 89.
PETZ LAJOS
— Győr zenetörténetéről. II. 147.
PÉTZELI JÓZSEF (ref. lelkész)
— adatai, irodalmi munkássága. II. 304—305, 372 ● iratai, alkalmi versei, 1790—1791., II. 300, 345, 347, 357, 362, 365, 594 ● II. Józsefről. II. 244, 300, 304—305 ● Komáromi Társasága. II. 302 ● könyveinek jegyzéke. II. 589 ● levelezése Gvadányival. II. 374 ● a magyar koronáról. II. 347, 365, 594 ● mint a *Mindenes Gyűjtemény* szerkesztője. II. 241, 340.
PETZHOLDT, JULIUS
— bibliográfiai kézikönyve. III. 39.
PEZ, H.
— osztrák forráskiadásai. I. 150, 159.
PFAHLER KÁROLY
— úrbérjogi kézikönyve, 1820., II. 192, 447, 453.
PFALZ, A.
— a morvamezei csatáról. I. 101.
PFALZ
—i Frigyes, ld. Frigyes cseh király ● -i követ: Rusdorf, XVII. sz. I. 332 ● -i Mária Henrietta (Rákóczi Zs.-né). I. 352 ● -i német telepesek, XVIII. sz. II. 35.
PFEFFERMANN, H.
— pápák együttműködéséről a törökkel. I. 176.
PFEIFFER ANTAL
— Janus Pannoniusról. III. 78 ● a temesvári piarista gimnáziumról. II. 132 ● a trencséni piarista gimnáziumról. II. 208 ● Vitéz Jánosról. III. 78.
PFEIFFER JÁNOS
— Esterházy Károly püspökről. II. 201 ● a veszprémi egyházmegyéről, káptalanról. II. 114 ● és Lukcsics J.
— — — a veszprémi püspöki várról. I. 418, II. 114.
PFEIFFER MIKLÓS
— a magyar dominikánusokról. I. 61, 94.
PFEIFER-HOCHWALDEN, R.
— a szlavóniai mezőgazdaságról. II. 45, 456.
PFLEGER, JOHANN (jezsuita)
— följegyzése Érsekujvár vesztéről, 1663., III. 104.
PFLUGK-HARTUNG, J.
— kiad. a pápák iratait I. 56.
PFLÜGER, M.
— Metternich, Gentz politikájáról. II. 539.
PFRENZINGER, A.
— majnai német telepesekről, XVIII. sz. II. 35.
PHILIPP, ALEXANDER
— a temesi bányászatról. II. 54.
PHILIPP, CARL (kapitány)
— irata Napóleon házasságára, 1810., II. 551.
PHILIPPI, FRIEDRICH
— Brassó történetéről. I. 431, ● a német lovagokról a Barcaságban. III. 68.
PHILIPPIDE, A.
— a románok eredetéről. I. 35.
PHILIPSON, ld. Sleidanus
Philosophical Transactions
— magyar vonatkozásai, XVIII. sz. II. 157.
Philosophische Bemerkungen, 1792. (Tichy István). II. 397.
PHRANTZES, GEORGIOS (ld. Sphrantzes alatt is)
— bizánci krónikája, XV. sz. I. 15, 152, III. 74.
Physikalische Arbeiten, 1783—1788., II. 242.
Pia desideria, 1790., II. 312.
PIAST-HÁZ
— genealógiája. I. 57 ● rokonsága az Anjoukkal. I. 119.
PIĆ, J.
— román—magyar vitakérdésekről. I. 44.
PICHL, FR. X.
— kiadta I. Ferenc törvényeit. II. 48
PICHLER, ALOIS H.
— a *Pressburger Zeitung*ról. II. 155—156.
PICHLER, CAROLINE
— emlékiratai. II. 486 ● irodalmi szalonja. II. 552.
PICKEL FERENC
— Katona Józsefről. II. 624 ● a magyar ódaköltészetről. II. 614.
PICOT, ÉMILE
— a magyarországi szerbekről. II. 125.
PICTET, BÉNÉDICT (genfi teológus)
— magyar diákjai. I. 251, II. 133.
PIEMONT
—i mozgalmak Ausztria ellen, 1821., II. 570.
PIEPER, A.
— pápai nunciusokról, XVI. sz. I. 278.
PIERLING
— Báthori István és Possevino politikai kapcsolatairól. I. 307.
PIGLER ANDOR
— a barokk művészetéről. II. 145 ● Donner, G. R. művészetről. II. 147 ● a győri Szt. Ignác templomról. II. 147 ● a pápai plébániatemplomról. II. 232—233. ● a XVIII. sz.-i festészetről. III. 122.
PILAT, J. A. v.
— és Gentz Frigyes. II. 568 ● mint osztrák lapszerkesztő. II. 406.
PILCH JENŐ
— adalékai a napóleoni háborúk magyar szereplőiről. II. 500, 567 ● emlékezete. III. 51 ● az 1809-i hadjáratról. II. 553 ● II. József török háborújáról. II. 296 ● a magyar hadtörténetről. III. 53 ● mutatója a HK-hoz. III. 30.
PILCZ (Pilcius) GÁSPÁR (ref. lelkész)
— egyházi küzdelmei, XVI. sz. I. 263.
PILGER, FRIEDRICH
— a marhatartásról, 1809., II. 438.
PILIGRIM (passaui püspök)
— levele a magyar térítésről, 974., I. 30 ● oklevélhamisítása. I. 68.
PILIS
—i apátság története. I. 64, 65, 78 ● -i feljegyzések, XIII. sz. I. 89.
PILISVÖRÖSVÁR
— német telepesei, XVIII. sz. II. 35.
PILLER MÁTYÁS (tanár)
— horvátországi utazása, 1782., II. 237.
PILLERSDORF, F. v.
— Ausztria pénzügyeiről. II. 560.
PILLIAS, ÉMILE
— emlékezete. III. 51 ● a francia politikáról a Rákóczi-szabadságharcban. I. 460—461, 468 ● tanulmányai Rákóczi Ferencről. I. 452, 456, 460—461, 471, 472.
— — — az utolsó Rákócziakról. I. 472, II. 96, 97 ● XIV. Lajos magyarországi politikájáról. I. 460—461, 468.
PINDOR, J.
— a horvát ev. egyházról. I. 254.
PINKA FERENC
— a kassai főkapitányokról, 1746., I. 288.
PINTÉR JENŐ
— a históriás énekekről. I. 270 ● magyar irodalomtörténetei. I. 65, 66, 179, 212, 268, 446, II. 93, 141, 143, 218, 310. III. 32.
PINTÉR KÁLMÁN
— Katona Józsefről. II. 624 ● Szt. Lászlóról a magyar költészetben. I. 214.
PINUS TOLOSANUS
— Beroaldus-életrajza, 1505., I. 216.
PINXNER, ANDREAS
— útleírása, 1694., I. 428.
PINZGER FERENC
— Hell Miksáról. II. 217 ● Mitterpacher Lajosról. II. 163.
PIPO SPANO, ld. Ozorai Pipo
PIRCHEGGER, H.
— Karantániáról a Karoling-korban. I. 36 ● Pettau történetéről. I. 98.
PIRENNE, HENRI
— belga történeti bibliográfiája. III. 10, 37 ● Belgium történetéről. II. 301.
PIRHALLA MÁRTON
— a szepesi prépostságról. I. 64.
PIRI (pasa)
— váradi adószedése, XVII. sz. I. 429.
PIRINGER MIHÁLY
— iratai a bandériumokról. II. 558 ● -nak tulajdonított röpirat, 1792., II. 326.
PIRNÁT ANTAL
— Dávid Ferencről. III. 93 ● Forgách Ferencről. III. 82.
PIROS ISTVÁN
— a juhtenyésztésről, 1825., II. 441.
PIROSINI, FRANZ XAVER
— a kender- és lenfinomításról, 1795., II. 466.
PIROSKA (Szt. László lánya)
— mint bizánci császárné. I. 74—75.
PISANI, P.
— Dalmáciáról, 1797—1815., II. 529.

PISCATOR LAJOS FÜLÖP
— tanítványa: Apáczai Csere J. I. 353.
PISCATOR XAVÉR FERENC
— elégiája Mária Lujzához, 1810., II. 551.
PISCINA, JOHANNES DE
— munkája Barbarossa Frigyesről, XII. sz. I. 50.
PISKOLTI FABRICIUS MÁTYÁS (prédikátor)
— jegyzetei, XVI. sz. I. 314.
PISKY ISTVÁN (tihanyi kapitány)
— számadáskönyve, XVI. sz. I. 238.
PISO JAKAB (humanista)
— szerepe, XVI. sz. I. 217.
PISO, JOANNES BAPTISTA
— és Janus Vitalis, 1514., I. 191.
PISZAREVICS SÁNDOR
— a Zrínyiászról. III. 104.
PISZKEI OLIVÉR
— Zichy F. győri püspökségéről, XVIII. sz. II. 114, 146.
PITKÓ JÁNOS
— a szepesváraljai iparról. I. 242.
PITROFF PÁL
— a győri sajtóról. II. 135, 402 ● Kölcsey Feleletéről. II. 619 ● Tinódi Sebestyénről. I. 273.
PIUARIU, ld. Molnár János
PIUKOVICS GÁBOR
— Vitkovics Mihályról. II. 619.
PIUS
— II. (pápa), ld. Aeneas Sylvius ●
VI. (pápa) és II. József. II. 265, 270.
— — egykorú iratokban. II. 265, 505, 524, 528.
— VII. (pápa) exiliuma. II. 533, 563, 565, 576.
PIVÁNYI JENŐ
— magyar—amerikai kapcsolatokról. III. 95.
PLACHY ANDRÁS (ev. lelkész)
— II. Józsefről, 1791., II. 371 ● Mária Teréziáról, 1780., II. 196 ● a prot. zsinatról, 1791., III. 128.
Planctus destructionis r. Hungariae per Tartaros. I. 87.
Planctus cleri, 1308., I. 116.
PLANITZ, HANS
— jogtörténeti bibliográfiája. III. 30.
PLANO CARPINI (Plan de Carpin) JÁNOS
— utazása Tatárföldön, XIII. sz. I. 90.
Planum erigendae eruditae societatis, 1790. (Réval Miklós) II. 357.
Planum tabulare
— c. gyűjtemény, 1768., 1800., II. 194.
PLATZHOFF, W.
— XIV. Lajos politikájáról, 1683., I. 409.
PLAUTUS
— hatása Dugonicsra, 1770., II. 303.
PLECHSCHMIDT, GEORG
— kereskedelmi beadványa, 1791., II. 390.
PLEHANOV
— a marxista történetfelfogásról, III. 15.
PLEIDELL AMBRUS
— egyházi s világi immunitásról. I. 78 ● emlékezete. III. 51 ● a fundus publicusról. II. 79, 92, 261, 393, 475 ● ism. Belitzky J. könyvét a gabonakivitelről. II. 60.
— — Bernát Gy.-ét a jobbágyfelszabadításról. II. 454 ● Hárich J.-ét a veszprémvölgyi birtokokról. II. 46 ● Hilf L.-ét a szegedi iparról. II. 56 ● Schilling R.-ét Dunakömlődről. II. 248 ● Szirbik leírását Makóról. II. 51 ● Vonház I. munkáját a szatmári németekről. II. 34.
— a kincstár apatini telepeiről. II. 162, 167, 175 ● a merkantilizmusról. II. 473 ● nyugati külkereskedelmünkről a középkorban. I. 79, 99, 128 ● várostörténetünk kezdeteiről. I. 34, 99. III. 58.
PLEMICH GYÖRGY
— mint a horvát nemesség vezére, 1712., II. 84.
PLESSING JÓZSEF
— gazdasági kalendáriuma, 1796., II. 431.
PLIVERIČ, JOSEF
— a magyar—horvát közjogi viszonyról. I. 74.
PLOSKÁL-TEMPIS RUDOLF
— a kegyúri jogról. II. 113.
PLUMB, DE LA
— mint Nagyváthy János álneve. II. 317.
PLUTARCHOS
— és Dugonics András. II. 304.
POCOCK, R.
— magyarországi utazása, 1736., III. 117.
POCZA I.
— Gvadányi Józsefről. II. 373.
PODA (Boda) MIKLÓS (selmeci tanár)
— bányászati munkái, XVIII. sz. II. 170.
PÓDA E.
— a soproni r. k. egyházközségről. I. 64.
PODEA, I. I.
— Erzsébet angol királynő keleti politikájáról. I. 311.
PODERONE
—i harcok, 1809., II. 553.
PODEWILS, O. C. GR. V. (porosz követ)
— jelentései Bécsből, XVIII. sz. II. 103.
PODHRADCZKY JÓZSEF
— Anonymusról. I. 44 ● az aranybulláról. I. 91 ● Bakócz Tamásról. III. 80 ● Barkóczy érsekről, 1764., II. 187 ● Bethlen Gáborról. I. 338 ● Bocskai Istvánról. III. 96 ● Dózsa Györgyről. I. 207 ● Esterházy Miklósról. I. 359 ● Géza fejedelemről. III. 65 ● Habardy László naplójáról. III. 94 ● Káldi Györgyről. I. 373 ● két magyar krónikáról. I. 272 ● két magyar levélről, 1744., II. 104 ● kiad. a Budai Krónikát. I. 147.
— — Cuspinianus beszédét. III. 90 ● a Hartvik-legendát. III. 61 ● Illésházy Istvánról. III. 96.
— Kőszeg ostromáról, 1532., III. 91 ● a lutheránusok elleni törvényhozásról, 1525., I. 219—220 ● Mária Terézia segélykéréséről, 1741., II. 100 ● Martinuzzi-adatokról. I. 301 ● Miskolc jegyzőkönyvéből, XVII. sz. I. 378 ● Nagyvárad vesztéről, 1660., III. 100 ● nekrológja. III. 51 ● okmánykiadása Székesfehérvárról. I. 157 ● Orseolo Péterről. I. 72 ● Pázmány Péterről. I. 360 ● Széchenyi Györgyről. I. 415 ● Szt. Lászlóról. I. 73 ● Verancsics Antalról. I. 226 ● Závodszky György naplójáról. I. 313 ● Zsigmond király életéről. III. 72 ● a zsitvatoroki békéről. III. 96.
PODHRADSZKY GY.
— Árpád-kori magyar—ukrán kapcsolatokról. I. 57.
PODJEBRÁD GYÖRGY (cseh király)
— és Magyarország. I. 166, 177 ● uralkodása. I. 153, 167, 171—172, 176—177. III. 77
PODMANICZKY-család
— aszódi birtoka. II. 238 ● oklevéltára. I. 15 ● rákoskeresztúri uradalma. II. 448.
PODMANICZKY JÁNOS BR.
— élete, gazdálkodása, XIX. sz. II. 449.
PODMANICZKY JÓZSEF BR. (helytartótanácsos)
— hivatalhoz jutása. II. 276 ● és Hofmannsegg. II. 425 ● jellemzése, 1790., II. 344 ● és a kereskedelmi bizottság. II. 385 ● munkálata a vámkérdésről, 1791., II. 173, 259, II. 386—387 ● és a tanulmányi bizottság. II. 395.
PODMANICZKY SÁNDOR BR.
— a selyemtermesztésről, 1787., II. 252.
PODOLIN
—i piarista kollégium, rendház. I. 374, 423.
— — házfőnök: Kraus Mihály. I. 398.
—i piaristák és a Rákóczi-szabadságharc. I. 459 ● -i történeti emlékek. III. 114.
POGÁNY ÁDÁM, ld. Csebi Pogány
POGÁNY ALBERT
— Kazinczy nyelvújításáról. II. 617.
POGÁNY G. és Gömöry J.
— kiadta Rezik J. írását az eperjesi törvényszékről, 1687., I. 412.
POGÁNY JÓZSEF
— Martinovicsról. II. 515.
POGGIO JAKAB (firenzei polgár)
— Pipo-életrajza. I. 138.
POGLAYEN, JOANNES ANTONIUS
— kereskedelmi javaslata, 1791., II. 393.
POGNER JÁNOS (pozsonyi polgár)
— feljegyzései az ev. templomépítésről, XVII—XVIII. sz. I. 362. III. 101.
POGORELOV, V.
— Cyrill és Method apostolokról. I. 28.
POHLER, J.
— hadtörténeti repertoriuma. I. 454. III. 30 ● a törökök háborúról, 1663/64., III. 105.
PÓKA-PIVNY A.
— Kováts Mihályról. II. 155.
POKOLY JÓZSEF
— Bocskai Istvánról. I. 322 ● Cordatus Konrádról. III. 82 ● az erdélyi fejedelmek viszonyáról a protestantizmushoz. I. 327 ● az erdélyi ref. egyház történetéről. I. 253, 327, II. 122, 130 ● az erdélyi rekatolizálásról. I. 434 ● Károlyi Sebestyénről. I. 260 ● a magyar reformáció pártfogóiról. III. 86 ● a

prot. egyházak vagyonjogi viszonyairól. II. 121, 366 ● a prot. házassági jogról. II. 121 ● a protestantizmus hatásáról állami életünkre. I. 250 ● és mások.
— — magyar protestáns egyháztörténete. II. 118.
POL, NIKOLAUS
— boroszlói évkönyvei. I. 167.
POLÁNY ISTVÁN
— Nyugat-Magyarország etnikumáról. I. 83, II. 36.
— — oktatásügyéről. II. 127.
POLÁNYI, ld. STRICKER
PÓLAY VILMOS
— Blumauer travesztált Aeneiséről. II. 374.
POLEN, ld. Lengyelország
POLGÁR MIHÁLY
— a budai ref. zsinatról, 1791., II. 370 ● a kecskeméti ref. egyházról. I. 255.
POLGÁR V.
— Magyarország olasz visszhangjáról, XVII. sz. I. 362.
A polgári barátimhoz, 1790., II. 327.
POLGÁRI GÁSPÁR (ref. lelkész)
— irata a káromkodás ellen, 1706., I. 463, III. 115.
POLGÁRI MIHÁLY (ref. lelkész)
— elfogatása, 1753., II. 106, 121 ● magyar történelme. II. 121.
POLIŠENSKÝ, J. V.
— a török kérdésről és Cschországról. III. 95.
Politiai s erköltsi vallás-tétel, 1784., II. 282.
Politicum edictum, 1774., 1804., II. 166.
Politisch-kirchliches Manch Hermacon, 1790. (Molnár János), II. 319, 321, 327, 502.
Politisches Edict, 1774., 1804., II. 176.
POLKOWSKI, E.
— Báthori Istvánról. I. 307.
POLLACK MIHÁLY
— építészete. II. 628—629.
POLLACSEK LAURA, STRICKERNÉ
— III. Károly gazdaságpolitikájáról. II. 58 ● John Smith kapitányról. III. 94.
POLLÁK JÓZSEF
— Katona Józsefről. II. 624.
POLNER ÖDÖN
— Ausztria és Magyarország közjogi viszonyáról. II. 81 ● a magyar koronáról. I. 73 ● a Pragmatica sanctióról. II. 81 ● Rákóczi közjogi szempontjairól. I. 464.
POLONIUS (álnév)
— Martinovicsról. II. 515.
POLTAVA
—i csata. I. 469.
PÓLYA JAKAB
— gazdasági viszonyainkról, XVIII. sz. II. 45 ● a magyar birtokjog fejlődéséről. I. 78 ● a pesti kereskedelmi testületről. II. 461, 478.
POMARIUS SÁMUEL (eperjesi igazgató)
— irata az eperjesi collegium elnyomatásáról, 1673., I. 391.
POMO VON WEYERSTHALL, LORENZ V.
— mezőgazdasági munkái, 1772., II. 163.
POMPÉRY AURÉL
— a két Rákóczi Gy. és a jezsuiták viszonyáról. I. 327 ● a prot. egyháztörténetről. III. 85.
POMPILIU, ÉLIADE
— a francia hatásról a román művelődésre. II. 495.
POMPONIUS
— féle akadémia és II. Pál. I. 148.
PONGRÁCZ-család, SZENTMIKLÓSI
— emlékkönyve, XIX. sz. II. 494 ● levéltára. I. 15.
PONGRÁCZ A.
— szépirodalmi folyóiratainkról. II. 402.
PONGRÁCZ ALAJOS
— Vespasiano Bisticciről. I. 183.
PONGRÁCZ BOLDIZSÁR
— Pest megyei beszéde, 1787., II. 298.
PONGRÁTZ ISTVÁN
— emlékezése Győr francia ostromára, 1828., II. 551.
PONGRÁCZ LAJOS
— adata Napóleon visszhangjáról. II. 557.
PONGRÁCZ MÁRTON, SZENTMIKLÓSI
— családi följegyzései, XVIII. sz. II. 16.
PONGRÁCZ SÁNDOR
— a magyarok eredetéről. I. 31.
PONIATOWSKI, SZANISZLÓ ÁGOST
— szerepe a lengyel tört.-ben, XVIII. sz. III. 123.
PONORI THEWREWK ÁRPÁD
— Faludi Ferencről. II. 144 ● Tóth László görög verseiről. II. 620.
PONORI THEWREWK EMIL
— az egyetem történetéről. I. 378.
PONORI THEWREWK JÁNOSNÉ, özv., Id. Göttfy Borbála
PONORI THEWREWK JÓZSEF
— feljegyzései. II. 583 ● Forray Andrásról. II. 429 ● Wathay Ferencről. I. 314.
PONORI THEWREWK MIKLÓS
— II. József oroszországi útjáról. II. 246.
PONTELLY ISTVÁN KÁROLY
— a dél-magyarországi tört. társulatról. III. 49.
PONTUS
—i hun bolgár birodalom. I. 32.
PONYICZKY ZOLTÁN
— Szarvas telepítéséről. II. 43, 50.
POOR IMRE (pálos tanár)
— apologetikai munkája, 1783., II. 269.
POÓTS ANDRÁS
— versei, XVIII. sz. II. 374.
POP, D.
— Pintea Viteazulról. I. 460.
POP, C.
— Horia ultimátumáról. II. 285.
POP, NICOLAE M.
— a Bánság népességéről, XVIII. sz. II. 162, 248.
POP, VASILIE
— román orvosi munkája. II. 599.
POPA, O.
— Rednik és Major püspökökről. II. 205.
POPA, TRAIAN
— a marosszéki románokról. I. 294, II. 285 ● Sinkai Györgyről. II. 496.
POPA-LISSEANU, G.
— Dáciáról. I. 35 ● Lázár Györgyről. II. 497.
POPE
— és Bessenyei György. II. 220 ● és Csokonai. II. 609.
POPESCU, B.
— a görögkeleti egyházról. I. 252.
POPESCU, MIHAIL
— állitólagos szerepe a Horia-felkelésben. II. 289.
POPESCU, M.
— a török veszélyről, XVI. sz. I. 222.
POPESCU, M.
— a Horia-felkelésről. II. 285 ● Mavrogheni leveléről, 1788., II. 296—297.
POPOV, A.
— szláv krónikakiadása. I. 27.
POPOV, D.
— Leon Diakonos-fordítása. I. 27.
POPOVIĆ, DIONYSIUS
— budai szerb püspöksége. II. 498.
POPOVIĆ, D. J.
— a cincárokról. II. 39, 60 ● a vajdasági szerbekről. II. 38, 39, 126.
POPOVIĆ, M.
— a karlócai békéről. I. 411.
POPOVIC VINCE (metropolita)
— szerepe, XVIII. sz. II. 125.
POPOVICI, D.
— a román irodalomról a felvilágosodás korában. II. 495.
POPOVICI, G.
— az erdélyi román unióról. I. 434.
POPOVICI, V.
— Vitéz Mihályról. I. 311.
POPOVICI-BARCIANU, D.
— Vasilie Aronról. II. 497—498.
POPOVITS GYÖRGY (g. kel. lelkész)
— beszéde, 1814., II. 563.
POPOVITS I.
— a kereszténység kezdeteiről a magyarok között. I. 68.
POPRÁD
— folyó leírása, 1782., II. 235.
— — mint kereskedelmi út. II. 470.
—i ev. egyház. I. 256.
POPRUŽENKO, M.
— Cyrill—Method könyvészete. III. 56.
PÓR ANTAL
— az aacheni magyar kápolnáról. III. 72 ● az Amadé nádorokról. I. 100 ● az Anjouk lengyel trónigényéről. I. 120.
— — uralkodásáról. I. 115 ● és Wittelsbachok kapcsolatáról. I. 122.
— Bánk bánról és Melindáról. I. 93, II. 624 ● Bogár Istvánról. I. 117 ● Boleszló hg.-ről. I. 117 ● bolognai, padovai magyar tanulókról. I. 132 ● Csák Mátéról. I. 116 ● Csór Tamásról. I. 117 ● Czarnkowi Jánosról. I. 108 ● délszláv kérdésekről. I. 100, 116;

● Demeter érsekről. III. 70 ● emlékezete. III. 51 ● erdélyi vajdák sorozatáról. I. 117 ● Erzsébet királynéról (Károly R. f.). I. 120, 122 ● Erzsébet királynéról (Nagy Lajos f.). I. 136, 137 ● Esztergom elzálogosításáról, 1502., I. 209 ● esztergomi (káptalani) gazdasági adatokról, XIV. sz. I. 99, 114, 123 ● az esztergomi prépostságról. I. 63 ● Gentile bíborosról. I. 113, 116 ● Habsburg Ágnesről. I. 102 ● Hunyadi Jánosról. I. 162 ● Ipolyi Arnoldról. III. 50 ● ism Erler könyvét Nieheimről. I. 111.
— — a stájer rímes krónikát. I. 90.
— István királyról. I. 68 ● *István úr árvája*. I. 122 ● János opuliai hg.-ről. I. 117 ● Jegerndorfi Pálról. I. 117, 122 ● a jezsuitákról Magyarországon. III. 102 ● Kálmán, Kanizsai István püspökökről. I. 117 ● Keszei Miklósról. I. 117, III. 70 ● Kis Károlyról. I. 137 ● kisebb gazdaságtört. adalékai. I. 123 ● Kőcski Sándorról. I. 117 ● a Kőszegiekről. I. 100 ● Küküllei Jánosról. I. 105 ● a külkereskedelem fellendüléséről, XIV. sz. I. 128 ● László erdélyi vajdáról. I. 100, 116 ● a Lipóczi Keczerekről. I. 388 ● magyar iparosokról külföldön. I. 124, 125, 422 ● magyar—lengyel érintkezésekről. I. 120 ● magyar—rutén érintkezésekről. III. 70 ● Mátyás királyról. I. 159 ● Miklós győri püspökről. III. 70 ● Nagy Kázmér lengyel királyról. I. 119 ● Nagy Lajos életéről. I. 115, 119.
— — építőmesteréről. I. 134 ● külföldi politikai kapcsolatairól. I. 120, 122.
— a nagyszombati csizmadiákról. I. 422 ● *A négy Miklós*. I. 117, 122 ● Nekcsei Demeterről. I. 117 ● a Németújváriakról. I. 100, 116 ● Neszmélyi Miklósról. I. 117 ● Opuliai László nádorról. I. 117, 122, III. 70 ● az Osl-nemzetségről. I. 100, 116 ● párizsi magyar festőről, XV. sz. III. 72 ● a pécsi káptalanról, XIV. sz. III. 70 ● Piastok és Anjouk kapcsolatáról. I. 119 ● egy pozsonyi perről, XIV. sz. I. 126 ● Rózsahegy kezdetéről, 1318., I. 123 ● XIV. sz.-i bevándorlókról. III. 71 ● XIV. sz.-i tárnokmesterekről. I. 117 ● Tóth Lőrincről, XIV. sz. I. 117 ● történeti jelenetek rekonstruálásáról. I. 116, 119 ● Volfer nemzetségéről. I. 100 ● Zách Feliciánról. I. 119.

PORCSALMA
—i ref. egyház. I. 256.

POREČ
—i német telepítés, XVIII. sz. II. 248.

PORNÓ
—i apátság története. I. 64.

POROSZKAY GYÖRGY
—irata a csépléséről, 1821., II. 434.

POROSZLAY FRIGYES, TÓTI
— Gyurikovits György könyvtáráról, 1836., II. 589.

POROSZORSZÁG
— és Anglia. II. 183, 301 ● és Ausztria, XVII. sz I. 409.
— —, XVIII. sz. II. 103, 183, 197, 296, 301. ● háborúi, XVIII. sz. II. 60, 103—105, 157, 172, 180—184, 223 ● konfliktusa és megegyezése, 1790., II. 301, 352—353 ● szövetsége Napóleon ellen. II. 567 ● viszonya a XIX. sz.-ban. II. 538, 586.
— és Franciaország, XVII—XVIII. sz. I. 409, II. 103, 353, 506 ● és Gentz Frigyes. II. 538 ● hadszervezetének mintája, XVIII. sz. II. 185 ● hivatalszervezete, XVIII. sz. II. 85 ● királya Pestbudán, 1814., II. 563, 565, 568 ● királyai, ld. II. Frigyes, I., II. és III. Frigyes Vilmos ● követeinek bécsi jelentései. I. 461, II. 103, 300, 512 ● követei, ld. Jakobi, Luchesini, Podewils ● lengyel politikája, XVIII. sz. II. 197, 301, 506 ● és a magyar nemesi mozgalom, 1790 k., II. 301, 311, 318, 325, 344, 352—353 ● és a magyar protestánsok. II. 110, 119 ● és Magyarország a XVIII. sz. háborúban. II. 103, 184 ● és a Rákóczi-szabadságharc, emigráció. I. 450, 461, 469, 471 ● és Szilézia. II. 60, 172 ● történelme. II. 570 ● történetkutatása. I. 278, 315, 366, II. 183, 570 ● és Trenk Frigyes. II. 327 ● választófejedelme és a török háború, XVII. sz. I. 409 ● -i agrárválság, XIX. sz. II. 446 ● -i ezredes magyar küldetése, 1743., II. 104 ● -i fogsága Lázár Istvánnak. II. 183 ● -i főtiszt: Wied a török háborúban, 1739., II. 96 ● -i hadifoglyok Erdélyben. II. 162, 185 ● -i kereskedelem. II. 161, 172, 470 ● -i levéltár. I. 461, II. 183 ● -i magyar követ: ld. Kiement J. M. ● -i „nagy választó", ld. Frigyes Vilmos ● -i osztrák követ, Schmettau. I. 404 ● -i parasztság viszonyai. II. 193 ● -i protestáns unió. II. 577 ● -i török követség, 1791., II. 353 ● -i utazások, XVIII—XIX. sz. II. 237, 426, 469 ● -i utazók Magyarországon, 1818., II. 427 ● -i utazók, ld. Berzeviczy G., Egger.

PORSCHE R.
— Harteneckről. I. 428.

PORSIUS HENRIK
— utazása Magyarországon, 1579., I. 314.

PORSNYEV, B. F.
— a feudális társadalomról. I. 204 ● (és mások).
— — az újkor történetéről. III. 37.

PORST KÁLMÁN
— az erdélyi fejedelemség megszűnéséről. I. 433.

Portraits des Hongrois, 1760., II. 183.

PORTUGÁLIA
—i utazási könyv, 1783., II. 237.

PORUBSZKY JÓZSEF
— kiadta az 1722-i katolikus fölterjesztést. II. 118.

PORZSOLT KÁLMÁN
—írói álnevekről. III. 41.

PÓSAHÁZI JÁNOS (pataki tanár)
— élete, működése. I. 354, 390 ● *Falsitas* c. iratai, 1672., I. 389—390.

PÓSALAKI JÁNOS (debreceni jegyző)
— emlékirata a Carafa-járásról. I. 419.

POSEWITZ, THEODOR
— kiadta Simplicissimus utazását 1683-ból. I. 383.

PÓSFAI JÁNOS (ref. lelkész)
— fordítása a futóhomokról, 1809., II. 437.

POSGHAY ZSIGMOND
— jelentése budai követségéről, 1549., I. 279.

POSILGE, JOHANN
— porosz krónikája, XV. sz. I. 110.

POSSEVINO, ANTONIO (jezsuita)
— és Báthori I. orosz háborúja. I. 307, 310 ● leírása Erdélyről, Magyarországról, 1584., I. 307, 316 ● szerepe Magyarországon. I. 310.

Post nubila Phoebus, 1790. (Darvas Ferenc), II. 313, 357.

POSTA BÉLA
— a Kolozsvári-testvérekről. I. 134.

POSTHUMUS ISTVÁN, ld. István

POSTHUMUS LÁSZLÓ, ld. V. László

POSZVÉK SÁNDOR
— a dunántúli ev. „gyámoldáról". II. 121.

POTKONITZKY ÁDÁM (ev. tanár)
— az ércekről, 1775., II. 171 ● irata Grossing ellen, 1790., II. 292.

POTTENDORF
—i gazdasági utasítás, 1669., I. 377 ● -i inventárium. I. 388 ● -i utazás, 1824., II. 428.

POTTHAST, A.
— a középkori forrásokról. I. 9. III. 38 ● pápai regestái. I. 56.

POTUŽEK
— kiadta Hassenstein B. leveleit. I. 217.

POUPÉ, EDMOND
— Kisfaludy Sándorról. II. 611.

Poveszty vremennih let. I. 27, III. 56.

POWER, EILEEN
— középkori agrártörténete. I. 77.

POYNTZ, SYDNAM
— magyarországi kalandjai, 1626., I. 363.

POZDER K.
— a 6. határőrezred történetéről. II. 500.

POZSAREVÁC
—i béke, 1718., II. 39, 72—74, 95—96 ● -i kereskedelmi szerződés, 1718., I. 422, II. 59, 74, 260.

POZSEGA
— megye beadványa, 1791., II. 390.
— — német telepesei. II. 248.
— város az 1790-i diétán. II. 483.
— — javaslata, 1791., II. 389.
—i útleírás, 1783., II. 237.

POZSONY
— megye bibliográfiája. II. 63. III. 28.
— — jegyzőkönyve. I. 385 ● koronaőrzése, 1790., II. 347, 349 ● követei, 1707., 1722., I. 438, II. 78 ● közgyűlései, 1687., 1692., 1790., 1804., 1812., I. 414, II. 346, 476, 534 ● leírása Bél M. művében. II. 19 ● levéltára. II. 78 ● népessége, 1821., II. 415 ● -i főispán: Pálffy M., XVI. sz. I. 238 ● -i háborús beszéd, 1796., II. 520 ● -i hadiesemények, 1663., I. 382 ● -i mezőgazdaság, XIX. sz. II. 421, 444, 449 ● -i Modor város. II. 481 ● -i orvos: Lübeck J. K. II. 408 ● -i parasztmozgalom. II. 488 ● -i szárm., ld. Kolinovics Gábor,

Mészáros Ignác ● -i szőlőművelés. I. 155, II. 436.
— város adója, XVIII. sz. II. 64.
— — behódolása II. Ferdinándnak. I. 369 ● és Bethlen G. I. 388 ● bibliográfiája. II. 63 III. 28 ● elfoglalása, 1619., I. 338 ● első protestánsai. I. 256 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● és a francia háborúk, XVIII—XIX. sz. II. 520, 525, 534, 537, 545, 547, 550—551, 555, 557, 564, 567 ● és a huszita háborúk. I. 141 ● kulturális élete, XVIII. sz. II. 156 ● leírásai, XVIII—XIX. sz. I. 150, 167 481 ● meghódítása, 1621., I. 339 ● népessége, 1821., II. 481 ● ostroma, 1620., I. 334 ● polgárjoga. I. 156, 245 ● számadása, XIV—XVI. sz. I. 125, 126, 156, 246 ● története, viszonyai. I. 99, 126, 156, 208—209, II. 63, 481 ● -i akadémiai II. 279, 321, 411—412 ● -i anabaptisták krónikája. I. 359 ● -i árak, XIX. sz. II. 445, 476 ● i-békék, 1491, 1626., 1805., I. 201—202, 340, II. 534—535, 540 ● -i céhek. I. 242 ● -i cenzúra, XVIII. sz. II. 134, 211, 384 ● -i csata, 1442., I. 163 ● -i egyetem, XV. sz. I. 182 ● -i építészet, művészet. I. 134, 156, II. 146—147, 231—232 ● -i ev. egyház tört. I. 252, 256, II. 24, 121, 196, 274, 369 ● -i ev. lelkészek, ld. Bél Mátyás, Crudy Dániel, Mossótzi Institoris Mihály, Ráth Mátyás, Ribinyi János.
—i ev. liceum. I. 252, 266, 390, II. 19—20, 24, 112, 131, 240, 275, 319, 494, 582 III. 44. ● -i ev. templom építése, elvétele. I. 368, III. 101, 106 ● -i évkönyvek, 997—1203., I. 45 ● -i fegyverszünet, 1619., I. 338 ● -i főkapitány: Ocskay G. I. 339 ● -i fővesztése Korponay Juliannának, 1715., II. 68 ● -i hajózás, XIX. sz. II. 474, 476 ● -i harmincadkönyv, XV. sz. I. 128, 156 ● -i helytartó: Albert hg. II. 181 ● -i helytartótanács Budára helyezése. II. 281 ● -i ispotály, XV. sz. I. 110 ● -i kamara, XVI. sz. I. 284, 369 ● -i kanonokok, ld. Bajza J. I., Damiani J., Galgóczy Ferenc, Tompa László, Veresmarti Mihály ● -i káptalan. I. 64, 180, 199, 205 ● -i kereskedők, kereskedelem. I. 128, II. 58, 178, 471, 478 ● -i kertről Lippay munkája. II. 39 ● -i kéziratos missálék. I. 130 ● -i királylátogatások (Zsigmond, III. Károly, Mária Terézia, I. Ferenc, I. Sándor cár). I. 125—126, II. 78, 98, 156, 551, 564 ● -i koronaőrség, 1657., I. 385 ● -i koronázások, 1687., 1741., 1790., I. 411, II. 98—99, 343, 363—364 ● -i könyvfestés, XIV. sz. I. 135 ● -i könyvtárak. I. 252, II. 24, 457 ● -i levéltárak, kéziratgyűjtemények. I. 14, 180, 252, 381, 390, 397 ● -i megválasztása I. Ferdinándnak. I. 280 ● -i méhészeti cikk, 1818., II. 441 ● -i mérő értéke. II. 167 ● -i nádori concursus, 1736., 1744., II. 94, 104 ● -i naplók, ld. Auer János F., Liebergott J., Pogner J. alatt is. I. 362, 382, 390, 438, II. 78 ● -i nemzeti zsinat, 1822., II. 575, 579 ● -i nyomdászat. II. 135, 211, 364, 535, 551, 609 ● -i nyomdászok, ld. Belnay György, Landerer, Royer, Weber Simon P. ● -i országgyűlések, XVI. sz. I. 285, 314—315.
— — XVII. sz. I. 332, 338, 358, 365, 368—369, 382, 385—386, 413—414 ● XVIII. sz. I. 467, II. 65—68, 77—78, 82—83, 91—92, 98—101, 186—191, 341—342 ● XIX. sz. II. 526—527, 532—534, 539, 541—542, 559—562.
—i orvosok, egészségügy, XVIII. sz. II. 140 ● -i ötvösség, XVI—XVII. sz. I. 242 ● -i papnevelő intézeti. II. 269—271 ● -i pénzértékek, XV. sz. I. 156 ● -i. pénzverőház, 1660., I. 376 ● -i pietizmus, XVIII. sz. II. 112, 121 ● -i polgár pénzügyi beadványa, 1806., II. 536 ● -i polgári és rajziskola. II. 585 ● -i polgár. mesterek, ld. Namer A., Windisch K. G. ● -i posta, közlekedés. I. 284, 367, II. 473—474 ● -i prépostság, I. 64, II. 211 ● -i ref. egyház. I. 256 ● -i r. k. gimnázium. II. 131 ● -i sajtó. II. 24, 155—156, 239—241, 305, 404, 413, 494 ● -i származ., ld. Ehrenreich v. Fichtel, Gyurikovits György, Szenczi Molnár Albert ● -i színészet. II. 191, 229, 238, 627 ● találkozó IV. Béla és Daniló között. I. 98 ● -i tanárok, tanítók, rektorok, ld. Bél Mátyás, Belnay György A., Bucsánszky György, Dankovszky Alajos, Dőme Károly, Faber Antal, Faludi Ferenc, Gubernáth Antal, Klein H., Horváth Mihály, Kromp S., Palković György, Pankl Mátyás, Raiter J., Schauff J. N., Stretschko Gy., Szaller György, Szklenár György ● -i tanulók, ld. Balla Gergely, Decsy Sámuel, Fejes János, Glatz Jakab, Hajnóczy József, Tessedik Sámuel ● -i tárgyalások, 1515., 1620., I. 195, 204, 332 ● -i tört. kirándulás. III. 42. ● -i törvény, 1404., I. 115 ● -i törvényszék, 1673—1674., I. 349, 391—393, 396, III. 106 ● tudós társulati kísérletek, XVIII. sz II. 156 ● -i útleírások, XVI—XIX. sz. I. 276, 314, II. 23, 152—154, 423, 425—428 ● -i választási feltételek (Albert). I. 144—145 ● -i vár felszerelése, 1691. III. 109 ● -i vám, XIV—XV. sz. I. 128 ● -i zavargások, 1412., I. 110 ● -i zsidókönyvtöredék. I. 209.
Pozsonyi Krónika. I. 43, 45. III. 61.
Pozsonyi Magyar Muzsa. II. 239.
PÖLNITZ, GÖTZ FRH. v.
— a Fuggerekről. III. 81, 84.
PÖSING, ld. Bazin
PÖSTYÉN
—i fürdőről Gvadányi. II. 373.
PÖTTING, F. E. GR. (madridi követ)
— és I. Lipót levelei. I. 385.
PRABNER, J. G. (= Pray György?)
— irata a *Merkur* ellen, 1786., II. 241, 268, III. 122.
Practica Arithmetica, 1775., II. 176.
Praecipuarum ... ordinationum ... collectio, 1830—1841. II. 487.
Präliminarien, 1790. (Molnár János), II. 333, 366.
PRÁGA
— és Buda közti útvonal, XV. sz. I. 128, 156 ● ellen porosz támadás, 1757., II. 184 ● és V. László. I. 166 ● melletti königssaali kolostor. I. 106 ● az osztrák örökösödési háborúban. II. 102, 104 ● és Rudolf király. I. 315 ● -i egyetem alapítása, 1348., I. 133.
— — és Magyarország. I. 133, 141, 267, II. 132 ● története. I. 133, II. 210.
—i fogsága Bocatiusnak. I. 319 ● -i folyóiratok, XVIII—XIX. sz. II. 157, 409, 444 ● -i Gallas-iratok I. 453 ● -i Jeromos, XV. sz. I. 141 ● -i kanonok, ld. Vince ● -i kereskedők Magyarországon, XIV. sz. I. 128 ● -i koronázás, 1743., II. 104 ● -i krónikás, ld. Cosmas ● -i küldetésben Schirmer A., 1602., I. 306 ● -i levéltár. I. 317 ● -i levéltári regeszták. I. 19, 320, 333 ● -i nunciusok, XVI. sz. I. 315 ● -i püspök, ld. Adalbert ● -i Szt. György szobor. I. 134 ● -i szerződés Erdéllyel, XVI. sz. I. 308, 311 ● -i tanárok, ld. S. F. Gunz, A. Mikner. II. 468, 472 ● -i tanuló, Makrai Benedek. I. 132 ● -i tárgyalásokban Bocskai szerepe. I. 311 ● -i természettudományi kutatások, XVIII. sz. II. 153 ● -i török követség, 1620., I. 339.
PRAGA, G.
— II. András egy okleveléről. I. 91 ● Giovanni da Trau-ról. I. 185 ● Tomaso Negri da Spalato-ról. I. 220.
PRÁGAI ANDRÁS (ref. lelkész)
— *Fejedelmeknek órája*, 1628., I. 337. ● munkássága. III. 97.
PRÁGAI JEROMOS
— élete, szereplése, XV. sz. I. 141.
Pragmatikalverordnung, 1804., II. 537
PRAHÁCS MARGIT
— a zenei művelődésről, 1790—, II. 629.
Praktische Anleitung, 1816., II. 435.
PRATO, GIOVANNI DA
— az Albertiek édenkertjéről, XIV. sz. I. 129.
PRATOBEVERA, C. J.
— ausztriai törvény- és jogszabálygyűjteményei. II. 485.
Praxis criminalis
— mint jogi kútfő, XVII—XVIII. sz. II. 90, 194.
PRAY GYÖRGY
— adatai, történetírói munkássága. II. 213—214, 592, 594 ● *Annales* c. magyar története. I. 20, 153, 172, 201, 223, 234, 280, 338, II. 213 ● *Annales veteres* c. őstörténete, 1761., I. 86, II. 213 ● az auranai (vránai) perjelségről. III. 63 ● ellen Pázmándi Horvát E., 1823., II. 595 ● *Epistolae procerum* c. levélgyűjteménye, 1806., I. 11, 200, 207, 222, 232, 301, 451, II. 214 ● irata (Prabner néven), 1786., II. 241, 268, III. 122 ● irata (Szolga G. néven), 1783., II. 237 ● iratkiadása Bethlen Gáborról. I. 333, 339 ● és II. József. II. 296 ● levelei. II. 202, 214 ● a magyar érsekek, püspökök sorozatáról. I. 62 ● Magyarország kapcsolatairól a szerb, román tartományokkal. I. 17, II. 296 ● a pecsétekről, 1805., II. 214 ● Salamon királyról. I. 72 ● Szt. Erzsébetről (a Margit-legendával). I. 213, II. 213 ● Szt. Lászlóról; s vitája Gánóczyval. I. 73 ● szerepe a vallás-politikai röpiratirodalomban, 1790—1791., II. 334, 338, III. 123 ● vitairatai. III. 120.
PRAY-KÓDEX, XIII. sz. I. 65—66.
PRÁZSMÁR
—i ev. lelkész, Th. Tartler. II. 18.
Preces ac piae functiones ... judaeorum, 1790., II. 364.
PRECHTL, JOHANN JOSEPH
— szerk. a bécsi technikai int. évkönyveit, 1819—II. 410.

Précis de l'Origine . . . de la Rebellion, 1785., II. 286.
PRÉCLIN, É. és Tapié, V.-L.
— a XVII. sz. történetéről. I. 326.
PRECUP, E.
— Tomici méhészeti könyvéről. II. 442.
PREEFLING (Brölfft) PÁL (szebeni polgár)
— irata Szeben ostromáról, 1660., I. 350., III. 99.
PREIDT GYÖRGY (ev. lelkész)
— följegyzése II. József brassói látogatásáról, 1773., II. 246.
Preiss und Dank für die Siege, 1793., II. 503.
PRÉM JÓZSEF
— Faludi Ferencről. II. 145, 606 ● Kármán Józsefről. II. 606 ● Kisfaludy Károlyról. II. 622 ● Mátyás királyról a népköltészetben. I. 170 ● Széchy Máriáról. III. 106 ● Szilágyi Erzsébetről. III. 77 ● Ujfalvi Krisztináról. III. 126.
PŘEMYSL-DINASZTIA
— Csehországban. I. 101, 116. III. 62.
PREPELITZAY SÁMUEL (ügyvéd)
— a magyar játékszínről, 1822., II. 627.
PRESBYTER DIOCLEAS
— krónikája. I. 28.
PRESSBURG, ld. Pozsony
Pressburger Zeitung
— c. lap, 1771—1929., II. 155—156, 166, 187, 240, 340, 405, 444.
Pressburgerisches Wochenblatt
— c. lap, 1771—1773., II. 156.
Pressporske Nowiny
— c. lap, 1783., II. 240.
PREVENDAR, JOANNES
— alkalmi verse, 1814., II. 563.
PRÉVOST (abbé)
— és Bethlen Miklós. I. 426.
PREYER JÁNOS N.
— a bánsági zsidókról. II. 77, III. 118 ● monográfiája Temesvárról. II. 64, 77, 180, 483.
PRIBINA
— pannonszláv állama. I. 36. III. 59.
PRIBRAM, A. F.
— Ausztria és Brandenburg viszonyáról, 1685., I. 409 ● kiadta Ebendorfer krónikáját. I. 159.
— — Frydag levelezését. I. 407 ● I. Lipót leveleit. I. 385 ● Lisola jelentéseit. I. 385 ● velencei követek jelentéseit. I. 385.
PRIBRAM, KARL
— az osztrák iparpolitika történetéről. II. 57, 172, 259, 463.
PRIEBATSCH, F.
— kiadta Albert Achilles brandenburgi választó iratait. I. 172, 178.
PRIESTER, EVA
— Ausztria történetéről. I. 22, II. 29, 158, 245, 291, 463.
PRIKKEL, ld. Réthei Prikkel
PRILESZKY JÁNOS (jezsuita)
— versezete a dohányról, 1744., II. 40.
PRILESZKY KÁROLY (alnádor)
— bizottsági javaslatai, 1791., II. 383.
PRILESZKY PÁL
— mezőrendészeti munkája, 1735., II. 41 ● országgyűlési naplója, 1723., II. 78.
Prima quinque saecula, 1745., II. 109.
PRIMISSER, A.
— Suchenwirt-kiadása. I. 107—108.
Principia adornando systemati . . . rei litterariae deservitura 1791. (Fucker Frigyes Jakab), II. 358.
PRINZ GYULA
— a magyar tájrajzról, térképírásról. II. 21.
PRIORATO, G. GUALDO
— kortörténete III. Ferdinándról. I. 363.
— — I. Lipótról. I. 375.
Privatus Veridicus, ld. Csebi Pogány Ádám
PRIVIGYE
—i piarista: Moesch Lukács. I. 398 ● -i piarista kollégium. II. 131 ● -i plébános: Lyczei János. II. 39.
PRIVINA, ld. Pribina
Próbákból szedett oktatás, 1779., II. 165.
PROBSTNER, ANDREAS
— mineralógiai felhívása, 1803., II. 458.
PROBSZT, GÜNTHER V.
— a bányavárosokról a török elleni védelemben. III. 91.
Processus summarius, 1790. (Zsolnay Dávid), II. 338.
PROCHASKA, A.
— az 1537-i lengyel országgyűlésről. I. 282 ● a várnai csatáról. I. 159, 164.
PROCOP LAJOS
— kereskedelmi útja, 1755., II. 177, 178.
Procurator Simon és Winkler, 1791., II. 394.
PRODAN, DAVID
— az erdélyi bányászparasztokról. II. 171 ● a Horia-felkelésről. II. 285—286, 290 ● a román migrációról. II. 38 ● a Supplex Libellusról. II. 378.
PRODROMOS, THEODOROS
— bizánci költeménye, XII. sz. I. 50.
PROHÁSZKA JÁNOS
— Verseghy Ferencről. II. 605.
Projectum Articuli de Systemate . . . Nationalis Educationis, 1793., II. 396.
Projectum de theologia, 1791., II. 337.
PROKESCH-OSTEN, GR. A.
— és a Corvina-könyvtár. I. 183 ● Gentz leveleiről, II. 568.
PROMONTOR (ld. Nagyvárad-hegyfok alatt is)
—i prépostság. I. 63.
PRÓNAI ÁNTAL (ld. Czeczkó alatt is)
— Dugonics Andrásról. II. 595 ● kiadta Dugonics munkáit. II. 303 ● Mikes Kelemenről. III. 112 ● a piarista iskoladrámákról. II. 226, 228.
— — iskolákról. II. 128.
— a Zrinyiászról. III. 104.
PRÓNAY DEZSŐ és Stromp I.
— ev. egyháztörténeti emlékei. I. 252, 267—268, 401. II. 120, 203, 207.
PRÓNAY GÁBOR
— ev. egyházi szerepe, XVIII. sz. II. 120.
PRÓNAY GÁBOR BR.
— és a tanulmányi bizottság, 1791., II. 395—396.
PRÓNAI LAJOS
— Gyöngyösi Istvánról. III. 107.
PRÓNAY LÁSZLÓ BR.
— és a publico-politikai bizottság, 1791., II. 383.
PRÓNAY PÁL
— szőlészeti könyve, 1780., 1786., II. 164, 250.
PRÓNAY SÁNDOR BR.
— javaslata a magyar nyelvről. II. 583.
PROPPER N. JÁNOS
— a XVII. sz.-i erkölcsökről. I. 371.
Propugnaculum Reipublicae Christianae, 1724., II. 78.
PROSZT JÁNOS
— a selmeci akadémiai kémiai kutatásokról. II. 586.
A protestáns vallás . . . egyesithetése, 1791., II. 371.
Protocollum Actorum Diaetae, 1728—1729., II. 91.
Protocollum commissionis Syrmiensis, 1807., II. 487.
Protocollum Historiae Domus S. J. (Temesvár). II. 76.
Protocollum regnicolaris deputationis iuridicae, 1791—1795., II. 394.
Protocollum subdeputationis, 1829., II. 477
PRUZSINSZKY JÁNOS
— mutatója az EPhK-hoz. III. 32.
PRUZSINSZKY PÁL
— Bod Péterről. II. 215 ● a Carolina Resolutióról II. 119 ● az 1730-i konferenciáról. II. 119 ● a kisújszállási gimnáziumról. III. 118 ● a parasztság helyzetéről a török után. II. 48 ● Ráday Pálról. I. 437, II. 142 ● és Hamar István
— — a Ráday-könyvtárról. III. 125.
PRÜM
—i apát, Regino, X. sz. I. 29.
PRZEMYSL
—i harcok, 1099., I. 48, 73 ● -i veszedelme II. Rákóczi Györgynek. I. 355.
PRZEMYSLIDÁK, ld. Přemysl
PRZEDZIECZKI, A.
— Dlugosz-kiadása. I. 149 ● Hedvig és Jagelló koráról. I. 136.
Psalmi Davidici, 1764., II. 189.
PTASNIK, J.
— a Thurzók lengyelországi vállalatáról. I. 210.
PUCZ ANTAL (plébános)
— egyházi irata, 1797., II. 523 ● a nemzeti nyelvről, 1824., II. 492.
PUDMÉRIC
—i csata, 1705., I. 462.
PUFENDORF ÉZSAIÁS (svéd követ)
— bécsi följegyzései, XVII. sz. I. 389, 395.
PUFENDORF, SAMUEL
— Károly Gusztáv svéd királyról. I. 351.
PUKÁNSZKY BÉLA
— az erdélyi szászokról. I. 84, 253 ● a hazai német öntudatról. II. 495 ● Herder intelméről. II. 355 ● Lessing és Kazinczy viszonyáról. II. 602 ● a magyar-

országi német irodalomról. I. 214, 230, 390, II. 111, 133, 141, 156, 402, 600. III. 32.
— — polgárságról. II. 495.
— Mohács német visszhangjáról. I. 223 ● a „patrióta" irányról. II. 495 ● a protestáns exuláns irodalomról. I. 391 ● Rákócziról a német irodalomban. I. 436, 446.
PUKÁNSZKYNÉ KÁDÁR JOLÁN
— Csokonairól. III. 126 ● színészetünk történetéről. II. 627.
PUKAY GYÖRGY
— a Károlyi-család birtokairól, 1807., II. 448.
PUKY ANDOR
— a Kinizsi-családról. I. 176 ● László erdélyi vajdáról. I. 116 ● Torna vármegyéről, XIII. sz. III. 67.
PULAY JÁNOS
— emlékirata a szatmári békéről. I. 439, 470.
PULSZKY ÁGOST
— Pázmány Péterről. I. 360.
PULSZKY FERENC
— a magyar jakobinusokról. II. 514 ● ősi fegyverekről. I. 39, III. 60 ● Vespasiano Bisticciről. I. 183.
PULSZKY JÁNOS GYÖRGY
— fölött gyászbeszéd, 1749., II. 133.
PULSZKY KÁROLY
— irata a selyemművelésről, 1783., II. 252.
PULSZKY KÁROLY
— a magyar történeti ötvöskiállításról. I. 135.
PURKHART, NORBERT
— Mármarosról, 1805., II. 425.
PUŞCARIU, ION
— az erdélyi román egyházról. II. 205 ● az 1760-i összeírásról. II. 204.
PUŞCARIU, SEXTIL
— Sinkai Györgyről. II. 496.
PUSCH, G. G.
— bányászati utazása, 1823., II. 428, 457.
PUSCH ÖDÖN
— a tatai diákéletről, XVIII. sz. II. 132.
PUSCULUS, UBERTINUS
— szövege Konstantinápoly vesztéről, 1453., III. 75.
PUSKÁS LAJOS
— a középkori falfestésről. I. 67.
PUSZTAPÉCS (Auspitz)
—i marhavásárok. I. 378, II. 60.
PUSZTASZER
—i monostor. III. 64.
PUTEO, ANTONIO
— prágai követsége, XVI. sz. I. 315.
PUTNIK MÓZES
— folyamodása a g. kel. klérusról, 1790., II. 360.
PÜRCKENSTEIN, BURCKHARD VON
— munkája a magyarországi várakról, 1713., 1731., II. 20.
PÜSPÖKI PÉTER
— mint az erdélyi reformátusok követe, 1704., I. 467.
PYRKER JÁNOS LÁSZLÓ (érsek)
— irodalmi szerepe. II. 600.

Quarante-quatrième lettre d'un Suisse, 1708., I. 445.
Quatour epistolae, 1782., II. 265.
Quaestio de commercio, 1790., II. 391.
QUEDLINBURG
—i követség, 973., I. 67 ● -i orvos: J. Lenhardt. II. 370.
Querela Hungariae, 1619., I. 338.
Querelae excusationes, 1605., I. 320. III. 95
QUERFURTI BRUNÓ
— Adalbert-életrajza. I. 30.
Quid est justitia, 1790. (Noszlopy Zsigmond), II. 394.
QUILLUS, H.
— Hedvig királynőről. I. 136.
QUINQUEECCLESIAE, ld. Pécs

R., ld. Szilágyi Sándor
R. E.
— iratai a pénzügyi levéltárból, XVII. sz. I. 367.
R. M.
— Szatmár megyéről, 1663., III. 105.
R. R.
— Rákóczi leveleiről Mármaroshoz. I. 451 ● a szatmári szabókról, 1525., I. 209.
RAAB, ld. Győr

RABACHER JÁNOS ANDRÁS (ev. lelkész)
— pietista szerepe, XVIII. sz. II. 121.
RÁBA
—köz gazdaságföldrajza. II. 43 ● melléki hadjárat, 1663., I. 387.
RÁBASZOVÁT
— a XVIII. században. II. 50.
RABATTA (tábornok)
— levelei Buda aláli, 1686., I. 410.
RÁBCAKAPI
—i ev. egyház. I. 256.
RABENSTEIN, GOTTHARD
— verse az insurgensekhez, 1800., II. 525.
RABUTIN DE BUSSY (császári vezér)
— és Apor Péter. I. 441 ● és Bethlen Miklós. I. 440, 441 ● és Cserei Mihály. I. 441 ● emlékiratai. I. 443 ● kivégezteti Sachs v. Hartenecket. I. 433 ● szerepe a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 438, 441, 453, 467 469, III. 114.
RÁBY MÁTYÁS
— emlékiratai, 1797., II. 234, 510.
Raccolta esatissima, 1717., II. 72.
RACHELLI, A.
— Villani-kiadása. I. 107.
RACHFAHL, F.
— az osztrák közigazgatásról. II. 85 ● Szíléziáról és Mátyásról. I. 177.
RÁCKEVE
—i okmánytár. I. 14, II. 55.
RAČKI, FR.
— a bosnyák bogumilokról. I. 94 ● Fiuméről, Horvátországról. II. 197 ● horvát okmánytára. I. 17, 74 ● kiadta Spalatói Tamás szövegét. I. 89 ● a Zrínyi—Frangepán összeesküvés iratait. I. 392 ● Pribina dunántúli államáról. I. 36.
RACOCE, TEODOR
— és a román sajtó. II. 498.
A rácok veszedelmiről, 1704., I. 449.
RÁCZ ANDRÁS
— irata a vallási unióról, 1822., II. 574.
RÁCZ BÉLA
— a ref. igehirdetésről. II. 110.
RÁCZ E.
— a ritmikus prózáról oklevelekben. I. 54.
RÁCZ IMRE
— Pekry Lőrincről. I. 457, 467.
RÁCZ ISTVÁN
— verse a horvát insurgensekhez, 1814., II. 564.
RÁCZ ISTVÁN
— Mánuelről bizánci költeményekben. I. 50.
RÁCZ JÓZSEF
— a magyar nyelvről, 1823., II. 492.
RÁCZ KÁLMÁN
— Károlyi G. és Káldi bibliafordításáról. I. 263.
RÁCZ KÁROLY
— a magyarhoni reformációról. I. 250 ● Méliusz Péterről. III. 86 ● a nápolyi gályarabokról. III. 106 ● a pozsonyi törvényszék áldozatairól. 1674., I. 396 ● Szegedi Kis Istvánról. III. 86 ● a zarándi egyházmegyéről. I. 254 ● a zástyi apátságról. III. 64.
RÁCZ LAJOS
— Apáczai Cseri Jánosról. III. 100 ● Comeniusról. I. 353—354 ● a filozófia oktatásáról Sárospatakon. I. 353 ● francia hatásról a magyar protestantizmusban. I. 251, II. 133 ● irodalmunk nemzetietlen koráról. II. 141 ● Kazinczy Ferencről. II. 603 ● Montesquieu magyarországi útjáról. II. 23 ● Rousseauról és Magyarországról. II. 154, 219 ● Teleki Józsefről. II. 154 ● a vallási türelemről. I. 465, III. 96.
RÁCZ MÁRIA
— a Göcseji Helikonról. II. 614.
RÁCZ M.
— Villani- és Gravinai-szemelvényei. I. 107.
RÁCZ SÁMUEL (orvostanár)
— a nemzeti nyelvről, 1790., II. 358 ● orvosi oktatása, 1776., II. 217 ● a salétromfőzésről. II. 256.
RÁCZ ZSUZSANNA
— a búzainségről, 1816., II. 443.
RÁD
—i ref. templom elvétele. II. 119.
RADANAY MÁTYÁS (pécsi püspök)
— kinevezése, 1687., I. 423.
RÁDAY-család
— könyvtárának anyaga. I. 465, II. 20, 220, 610.
— — ismertetése. II. 589, III. 125.

RÁDAY — levéltár III. 97.
RÁDAY GEDEON GR., id.
— irodalmi szerepe, élete. II. 305, III. 122 ● könyvtára. III. 119 ● levelezése. II. 213, 303, 604. III. 126.
RÁDAY GEDEON GR.
— eladja könyvtárát. II. 589.
RÁDAY LÁSZLÓ GR.
— kiadta az ún. Ráday-emlékiratot. I. 382.
RÁDAY PÁL (Rákóczi kancellárja)
— adatai, élete, munkái. I. 437 III. 114 ● búcsúztatása. II. 111, III. 118 ● és Bél Mátyás. II. 20 ● iratai. III. 113 ● irodalmi szerepe. I. 437, II. 111, 142 ● könyvtára. III. 119 ● külföldi követségei. I. 437 ● levelezése. II. 20, 118 ● és Mányoki Ádám. III. 114 ● másolata az ún. Ráday-emlékiratról. I. 382, 388, 437 ● mint állítólagos röpiratszerző. I. 445 ● naplója. I. 437, 450 ● és a pestvárosi tanács. II. 118 ● Rákóczi kiáltványát fogalmazza. I. 461 ● a rendi bizottságban, 1722., II. 79 ● szerepe protestáns ügyekben. II. 118—120.
RADČENKO, K.
— Obradović Dositejről. II. 231.
RADEMACHER, O.
— IV. Henrikről. I. 73 ● középkori krónikáinkról. I. 42, 44 ● Merseburgról. I. 40.
RADETZKY, JOHANN JOSEPH GR. (tábornagy)
— iratai. II. 568.
RADICS GÁSPÁR, ld. Károlyi
RADICS GYÖRGY
— Bács megye településéről, XVIII. sz. II. 247 ● a Hunyadiakról a szerb népköltészetben. I. 160.
RADICS, P.
— a Habsburg-királynékról Magyarországon. I. 219 ● III. Károly gazdaságpolitikájáról. II. 57.
RADISICS ELEMÉR
— a Bercsényi-ezredről. I. 471 ● kiadta Szmrecsány munkáját. II. 232.
RADISITS MIHÁLY (kapitány)
— vitézkedése, 1815., II. 567.
RADLER
— verse mint forrás, XV. sz. III. 69.
RADLINGER JÁNOS (papnövendék)
— alkalmi iratai, 1790., II. 335, 348, 362.
RADNA
—i búcsújáróhely. II. 303.
RADNÓT
—i ref. lelkész: Pataki I. I. 428 ● -i ref. zsinat, 1673. I. 431.
RADNÓTFÁJA
—i Tholdalaghy-levéltár. I. 16, III. 43.
RADNÓTI ALADÁR
— Buda régészeti emlékeiről. III. 58 ● a pannóniai városokról. III. 58 ● Sopron régészeti emlékeiről. III. 58 ● és Gerő L.
— — a Balaton tört. emlékeiről. III. 53.
RADÓ ANTAL
— kiadta Faludi 3 elbeszélését. II. 145.
— — Kármán Fanniját. II. 606.
— a magyar műfordításról. II. 602.
RADÓ I.
— az 1812-i soproni bortermésről. II. 436.
RADÓ POLIKÁRP
— a hazai liturgikus kéziratokról. I. 66 ● liturgia történeti bibliográfiája. III. 30.
RADOCSAY DÉNES
— a középkori falképekről, táblaképekről. III. 65, 79.
RADOJČIĆ, NIKOLA
— a bánsági szerb kereskedőkről, 1752., II. 60 ● Orfelin Zakariásról. II. 230 ● Rajič szerb történetéről. II. 498 ● Stratimirović metropolitáról. II. 499.
RADONAY, ld. Radanay
RADONIĆ, JOVAN
— Péró mozgalmáról. II. 93 ● a szerb sajtó kezdeteiről. II. 499 ● a szerbekről Magyarországon. II. 126, III. 109.
RADOS JENŐ
— magyar kastélyokról. II. 145, 628 ● magyar oltárokról. II. 146 ● és Zádor Anna.
— — a klasszicizmus építészetéről. II. 628.
RADOSLAVLJEVIĆ, JEFTIMIE
— levelezése, XVIII. sz. II. 206.
RADU, I.
— Drágosi Mózesről. II. 205 ● a nagyváradi unitus könyvtárról. II. 379 ● Sinkai Györgyről. II. 496.
RADU (moldvai fejedelem)
— és Bethlen Gábor. I. 334.
RADULPHUS
— leírása Lietbert útutazásáról, 1054., I. 47.
RADVÁNSZKY-család
— levéltára. I. 15, 452 ● tagjainak verses levelei, XVIII. sz. II. 142.
RADVÁNSZKY BÉLA BR.
— Balassi Bálintról. I. 331, III. 89, 96 ● Bethlen Gábor udvartartásáról. I. 334, 336 ● Bod Péter könyvtáráról. II. 213, 215 ● a bodoki levéltárról. III. 41 ● Deák Farkasról. III. 49 ● emlékezete. III. 51 ● erdélyi országgyűlési végzésekről. I. 292 ● Hédervári-oklevéltára. I. 15 ● közlése a hédervári levéltárból. I. 232 ● Madách Gáspár verseiről. III. 103 ● egy nevezetes okiratról, 1488., I. 183 ● Radvánszky Jánosról és verseiről. I. 423 ● a radványi levéltárról. III. 42 ● Rimay Jánosról. I. 331, III. 96 ● Thurzó Szaniszló lakomáiról. I. 371, III. 102 ● a XVI—XVII. sz.-i életről, szokásokról, berendezésről. I. 241 ● a Zokoly-családról. III. 73.
RADVÁNSZKY GYÖRGY
— eperjesi kivégeztetése, 1687., I. 412 ● fia, ld. Radvánszky János.
RADVÁNSZKY GYÖRGY
— házassági ügye, XVIII. sz. II. 119.
RADVÁNSZKY JÁNOS (Rákóczi tanácsosa)
— naplójegyzetei, iratai. I. 412, 423, 467 ● szerelmes versei. I. 423.
RADVÁNSZKY JÁNOS (zólyomi alispán)
— levelezése, XVIII. sz. II. 195.
RADVÁNSZKY LÁSZLÓ
— és Bél Mátyás. II. 139 ● és Benczur József. II. 195 ● a Radvánszky-család történetéről, 1738., II. 16.
RADVÁNSZKY TERÉZ
— és Kazinczy Ferenc. II. 600.
RADVÁNSZKY-KÓDEX. I. 448.
RADVÁNY
— leírása, 1821., II. 419 ● -i énekeskönyvek, XVIII. sz. II. 142 ● -i levéltár. III. 42.
RAFFEL D.
— Bethlen Gábor hadjáratairól. I. 338.
RAGÁLYI ÁBRAHÁM
— levelei Wesselényihez, 1807., II. 540.
RAGÁLYI ISTVÁN
— borsodi beszéde, 1790., II. 346.
RAGÁLYI TAMÁS
— szerk.: *Segítő*, 1806., II. 621.
RAGER, F.
— a bécsi kereskedelmi bankról. II. 260.
RAGEVIN, ld. Rahevin
Ragguaglio delle dimostrazioni, 1717., II. 71.
Die Ragotzische Kriegs-Flamme, 1704. (Carl Scharschmidt), I. 444.
RAGUSE, DUC DE, ld. Marmont
RAGUSINUS, ld. Petancius
RAGUZA
— és Magyarország kapcsolatainak okmánytára. I. 18, 153 ● története. II. 592, 593 ● történetének okmányai. I. 17, 18 ● és Tubero Lajos. I. 188 ● -i herceg: Marmont marsall. II. 478 ● -i humanista Mátyásról. I. 169 ● -i irodalom. I. 188 ● -i olasz ágyúk, XIV. sz. I. 120 ● -i tartózkodása Zsigmondnak, 1396., I. 139.
RAHEVIN (Ragevin)
— gestája Barbarossa Frigyesről, XII. sz. I. 49. III. 61.
RAHONCA
—i monostor. III. 64.
RAICHLE, WALTER
— a magyar sajtóról. II. 402.
RAICS, ld. Rajić
RAIMANN, ld. Raymann
RAIN, PIERRE
— a francia diplomáciáról, XVIII—XIX. sz. II. 529.
RAINER (főhg.)
— iratai, 1808—1809., II. 545, 552, 553 ● és Ferenc király. II. 485.
RAINISS GYULA
— a cisztercickről a Rákóczi-korban. I. 466 ● a zirci apátságról. I. 65.
RAISZ KÁROLY (szepesi főmérnök)
— irata az útépítésről, 1825., II. 474.
RAITER, JOHANN (ev. tanító)
— horvátországi utazása, 1803., II. 420.
RAJEC
—i levéltár. I. 13.
RAJIĆ, JOVAN (archimandrita)
— élete, XVIII. sz. II. 206 ● szerb történetírói mun-

kássága. II. 498 ● szerepe az egyházi irodalomban, II. 230.
RAJKA
—i ev. imaház, 1784., II. 275.
RAJKA GÉZA
— a kolozsvári szabócéhről. I. 158, 209, 298.
RAJKA LÁSZLÓ
— a magyar Heliodoros-feldolgozásokról. II. 303.
RAJKOVIĆ, G.
— a Novákovics-féle szerb lapról. II. 499 ● a szerb kongresszusról, 1769., II. 206.
RAJNA
— vidéki magyar zarándokok. I. 211.
— — utazás: Teleki J. II. 154.
—i csapatok Magyarországon, 1664., I. 386 ● -i frank és erdélyi falvak hasonlóságai. I. 84 ● -i hadjárat, 1797., II. 529 ● -i harcokban Hadik A., 1741., II. 104 ● -i Liga és Magyarország, 1664., I. 386 ● -i visszavonulás, 1800., II. 531.
RAJNER GYULA
— znióváraljai jelentése. III. 42.
RÁJNIS JÓZSEF
— élete, irodalmi munkássága. II. 224 ● és Faludi Ferenc. II. 144 ● verses irata, 1790., II. 299.
RAKENDORF, ld. Rajka
RÁKÓCZI-család
— birtokai. I. 421, 460, II. 41, 42 ● könyvtára Sárospatakon. I. 352 ● leszármazása. I. 343 ● levéltára. I. 333, 341, 450, 452, 471 III. 111, 115 ● regéci üveghutája. I. 422 ● sárospataki város. III. 98 ● története. I. 328 III. 98 ● utolsó tagjai. I. 472.
RÁKÓCZI ERZSÉBET
— mint költő. III. 114.
RÁKÓCZI FERENC, I.
— mozgalma, 1670., I. 393, III. 100 ● uradalmi rendtartása. I. 377.
RÁKÓCZI FERENC, II. (fejedelem)
— arcképei. I. 436 ● birtokainak állapota. I. 421, 422, 463.
— — elkobzása, sorsa. I. 460, II. 41—42 ● és Borsod megye. I. 459 ● családja. I. 443, 460, 469, 472 ● diplomáciai kapcsolatai. I. 442, 444, 450—453, 460, 468—469, 471—472, II. 74—75 ● életrajzai. I. 455—456 III. 113, 114 ● elfogatása, menekülése. I. 460 ● ellen Vetési rágalmai. I. 466 ● emigráns híveinek szerepe. I. 442, 471—472, II. 15, 67, 70, 75, 96—97, 155 ● emlékiratai. I. 412, 435—436, 459, 461—462, 465—466, III. 110, 111 ● és Erdély. I. 451, 467—468 ● ereklyéi. I. 436 III. 111 ● felesége. I. 443, 469 III. 115 ● felségárulási pere. I. 450 ● fiai: György, József. I. 472 ● főtisztjei: hadvezérek, ld. Bercsényi Miklós, Károlyi Sándor, Pekry Lőrinc; tábornokok, ld. Bertóthy Ferenc, Bottyán János, Esterházy Antal, Esterházy Dániel, Forgách Simon, Orosz Pál; brigadérosok, ezredesek: Béri Balogh Ádám, Bezerédj Imre, Czelder Orbán, Esze Tamás, Hellebronth János, Jávorka Ádám, Teleki Mihály, Török István ● főudvarmestere: Ottlyk György. I. 437 ● a franciaföljegyzésekben, irodalomban. I. 302, 443—444, 471 III. 112, 115 ● és Franciaország. I. 442—444, 450—452, 460, 462, 468, 471 ● gazdasági és pénzügyi politikája. I. 463—464 III. 115—116 ● hadszervezése. I. 462—463 III. 115 ● hadtudományi munkája. III. 111, 115 ● és a hajdúvárosok. I. 461 ● halála, sírja, emlékei. I. 442, 472 ● hívei (mások közt), ld. De Saussure Cézár, Vargyasi Dániel István, Lányi Pál, Lipóczi Keczer András, Mérey Mihály, Szaniszló Zsigmond, Szepessy Pál, Telekessy István, Czegei Vass György, Vay Ádám ● híveinek száműzetése. II. 66, 68 ● ifjúsága. I. 435—436, 460 ● iparfejlesztő törekvései. I. 463, II. 79—80 ● itinerárluma, tartózkodási helyei. I. 459 ● janzenizmusa. I. 436 ● és a jászkunok. I. 459 ● a jezsuitákat száműzi. I. 466, II. 116 ● kamarása: Mikes Kelemen. I. 442, II. 143 III. 112 ● kancellárja: Ráday Pál. I. 382, 437 ● és Károlyi Sándor. I. 437, 450, 470 ● és Kassa. I. 459 ● kincstartója: Kőrössy György. I. 438 ● a költészetben, irodalomban. I. 436 III. 111—112 ● követei, diplomatái, ld. Bay Mihály, Brenner abbé, Klement János Mihály, Kökényesdi Vetési László, Krman Dániel, Nedeczky Sándor, Pápay Gáspár, Pápai János, Ráday Pál, Teleki Mihály gr. ● és Lengyelország. I. 436, 461, 471—472, II. 65 III. 116 ● levelezése. I. 450—453, 460—461, 465, 470—471 ● levéltára. I. 450, 452, 471 ● manifesztumai, rendeletei. I. 445, 461, 462—468, 470 III. 116 ● mint műbíráló. I. 423 III. 111 ● művei. I. 435—436, 450, II. 15, 17, III. 111 ● és Nagy Péter szövetsége. I. 453, 469 ● nemes testőrsége. I. 462—463 ● és a nemzetiségek. I. 455, 459 III. 114 ● a néphagyományban. II. 93—94, 96—97 ● és Oroszország. I. 438, 451, 453, 469 III. 116 ● és a parasztkérdés. I. 451, 458, 461, 467—468 ● és Svédország. I. 463, 469 ● politikai testamentuma. I. 436 ● szabadságharca. I. 420, 435—472, II. 16, 21 III. 109, 111, 113—117 ● a száműzetésben. I. 435—436, 442—444, 453, 471—472. III. 117 ● tábori posta szolgálata. I. 462 ● tanácsosai, ld. Illyés István, Radványszky János, Szirmay András, Török István ● tervei az 1717-i török háborúban. I. 471—472 ● titkárai, ld. Bechon. Beniczky Gáspár, Szatmári Király Ádám ● és Thököly Imre. I. 397 ● törökországi emigrációja. I. 435, 444, 452—453, 471—472, II. 74—75 III. 117 ● udvari hadnagya, ld. Perényi Imre br. ● udvartartása. I. 458 ● ún. discursusai (Forgách S.) I. 436 ● utóélete a XVIII—XIX. sz. irodalmában. II. 21, 93—94, 96—97, 137, 213, 217, 316, 327, 374, 571, 592—594 ● valláspolitikája. I. 465—466 III. 116 ● vallomásai. I. 435, 460 ● végrendeletei. I. 472.
Rákóczi (Ferenc) *felkelésének rövid krónikája*, 1703., I. 448.
II. Rákóczi Ferenc és . . . kortársainak . . . leveleik (P. Szathmáry Károly). I. 451.
Rákóczi Ferenc . . . Szécsénybe . . . kiszállása, 1705., I. 438.
Rákóczi (Ferenc)*-tár*. I. 449—45.
Rákóczianum, ld. *Archivum*
RÁKÓCZY GÉZA
— Ungvárnémeti Tóth Lászlóról. II. 620.
RÁKÓCZI GYÖRGY, I. (erdélyi fejedelem)
— birtokai. I. 343 ● diplomáciai kapcsolatai. I. 342—345 ● edictumai. I. 341—342, 344 ● és Esterházy Miklós. I. 342, 358, 360 ● felesége, özvegye, ld. Lorántffy Zsuzsánna ● gazdaságpolitikája. I. 343—344 III. 98 ● és Geleji Katona István. I. 341, 346—347 ● hadjáratai. I. 344—345, 358, 369, III. 98 ● és a jezsuiták. I. 327 ● és Kemény János. I. 348 ● kormányzata. I. 340—347 ● és Lengyelország. I. 343, 344 ● levelezése, iratai. I. 341—342, 346, 360 ● levéltárnoka, ld. Szalárdi János ● és Lippay érsek. I. 360, 369 ● naplója. I. 340 ● és Pázmány Péter. I. 342, 360 III 101 ● és a puritanizmus. I. 345—346 ● és a románok. I. 342, 344—345, 347 ● szabályzata Nagyszalontának. I. 326 ● szerepe a harmincéves háborúban. I. 326 ● tanácsosai, ld. Hidvégi Mikó Ferenc, Toldalagi Mihály ● tiszttartója, ld. Nagy Szabó Ferenc ● tüzérsége. III. 98 ● udvara. I. 340—341, 343—344 III. 98 ● -höz Stoughton ajánlása, 1640., I. 346 ● -nek tévesen tulajdonított szöveg. I. 463 ● -ről Medgyesi Pál jellemzése. I. 349.
— — Szalárdi krónikája. I. 348 ● verses gúnyirat, 1644., I. 341.
RÁKÓCZI GYÖRGY, II. (erdélyi fejedelem)
— és Basirius Izsák. I. 349 ● és Bethlen Farkas. I. 291 ● búcsúztatója, 1660., I. 349 ● bukása, halála. I. 355—356 III. 99 ● és Comenius. I. 353 ● diplomáciája, külpolitikája. I. 351—352, 354—355 ● és Drábik Miklós. I. 353 ● életrajzai. I. 352 ● felesége, özvegye, ld. Báthory Zsófia ● hadi edictuma, 1658., I. 351 ● hadvezére, ld. Kemény János ● és a jezsuiták. I. 327 ● és Kádár István. III. 99 ● és Károly Gusztáv svéd király. I. 352, 355 ● kormányzatának forrásai, irodalma. I. 324, 347—356 III. 99 ● a kortársak vitairataiban. I. 347—350 ● követei, ld. Dalmady István, Jósika Farkas, Klobusiczky András, Mednyánszky Jónás ● lengyel hadjárata. I. 347—348, 351—352, 354—355 III. 100 ● levelezései, iratai. I. 351—352, 381 ● mint földesúr. I. 352 ● mint kormányzó, 1644., I. 345 ● és Nádasdy Ferenc. I. 354 ● nevelője: Kereszturi Pál. I. 349 ● és a parasztok. I. 350 ● törvényei. I. 325 ● udvari főtisztje: Rédey László. I. 349 ● ukrán kapcsolatai. I. 351, 354 ● és Zrínyi Miklós. I. 380, 381 ● -höz apja intelmei, 1637., I. 341.
RÁKÓCZI GYÖRGY (II. Ferenc fia)
— szerepe. I. 472, II. 97.
RÁKÓCZI JÓZSEF (II. Ferenc fia)
— szerepe az emigrációban. I. 472, II. 95—97.
RÁKÓCZI JULIA (II. Ferenc nővére)
— ifjúkori ingóságai. I. 460 ● házassága. I. 452.
RÁKÓCZI LAJOS
— jelentése, 1604., III. 95.
RÁKÓCZI LÁSZLÓ (sárosi főispán)
— harcai a török ellen, XVII. sz. I. 382, III. 100.
RÁKÓCZI PÁL
— szerződése jobbágyokkal, XVII. sz. I. 370.

RÁKÓCZI ZSIGMOND (erdélyi fejedelem)
— adománylevele Szamosközynek. I. 228 ● elleni birtokper ügye. III. 96 ● felett gyászbeszéd. I. 341 ● és Homonnai Bálint. I. 328 ● kormányzati iratai. I. 328—329 ● szikszói győzelme, 1588., I. 313.
RÁKÓCZI ZSIGMOND (II. György öccse)
— élete, házassága, könyvtára. I. 352—353 III. 99 ● és Kemény János. I. 347 ● levelezése. I. 351 ● neveltetése. I. 349.
RAKODCZAY PÁL
— Dugonicsról. II. 304, 624 ● Katona Józsefről. II. 624.
RÁKOS
— helység (= Kroisbach). II. 534, 574 ● mezei gyűlések, 1505—1526., I. 192, 198, 203, 204 ● mező 1790-i röpiratban. II. 314 ● mezőn Bocskai török tárgyalásai, 1605., I. 319 ● mint országgyűléseink neve. I. 203.
RÁKOSI GYÖRGY
— erdélyi ref. egyházközségekről, XVII. sz. I. 325 ● a gályarabokról. III. 86 ● a nyárád-szentannai ref. egyházról. III. 106.
RÁKOSI JENŐ
— kiadta a Bánk bánt. II. 623.
RÁKOSI MÁTYÁS
— munkái. II. 28 ● és a történettudomány. II. 28.
RÁKOSKERESZTUR
—i futóhomok kérdése, 1810., II. 437 ● -i jegyző, ld. Jamriska Sámuel ● -i uradalom, XIX. sz. II. 448.
RÁKOSPALOTA
—i posztógyár, XIX. sz. II. 465, 466.
RAKOVSZKY ANDRÁS (kapitány)
— jegyzetei az oroszországi visszavonulásról, 1812., II. 567.
RAKOVSZKY ELEK (tanácsos)
— adóügyi munkálata, 1802., II. 382.
RAKOVSZKY ISTVÁN
— adaléka a magyar ágyúkról. III. 75 ● Drégely váráról. III. 92 ● kiadta Esterházy Pál jelentését. I. 393.
— — Guzics J. naplóját. I. 388.
— a sághi prépostságról. III. 64 ● a pozsonyi városházáról. I. 156.
RAKOVSZKY MENYHÉRT
— kivégzése Önodon, 1707., I. 460.
RAMBAUD, A.
— kiadta az oroszországi francia követutasításokat. I. 453.
RAMPACHER PÁL
— Bethlen G. tallérjáról. I. 336 ● Rákóczi emlékérmeiről. I. 464.
RAMPELT, JOHANN
— Báthori Istvánról. I. 309.
RAMPICHEL
— az Esterházy-erdészetről, 1819., II. 437.
RANKE, LEOPOID V.
— Ausztriáról és Poroszországról, XVIII. sz. II. 183 ● a hétéves háború okairól. II. 183 ● a német hatalmakról. II. 353 ● Szerbiáról és Törökországról. II. 341 ● a velenceiekről Moreában. II. 74 ● Wallensteinről. I. 339.
RANOSTATLY
— a dunántúli kerületi táblából, 1825., II. 89.
RANSANUS (Ranzano), PETRUS
— magyar története, XV. sz. I. 51, 88, 166—167 ● Mátyás udvarában. I. 169 ● szövegének kiadása, 1558., I. 188.
RAPAICS RAJMUND és mások
— egyháztörténeti emlékei a hitújítás korából. I. 258.
RAPAICS RAJMUND
— az Alföld növényzetéről. II. 44—45 ● a Bécsi Képes Krónikáról. I. 104 ● a biológia történetéről. II. 140, 598 ● a kenyér történetéről. II. 45 ● a magyar gyümölcsről. II. 45 ● a magyar kertekről, virágokról. I. 119, 186, II. 45 ● Molnár Jánosról. II. 218 ● a Nyírség növényföldrajzáról. II. 45, 598 ● a természettudományról a nagyszombati egyetemen. II. 210.
RAPANT, DANIEL
— Bernolák Antalról. II. 494 ● ism. Jankovič munkáját Csaplovicsról. II. 413 ● munkái a magyarosításról. II. 284, 355 ● Pribináról. III. 59.
RAPHAEL DE CARESINIS
— folytatása a Dandolo-krónikához. I. 107.
RARES PÉTER (moldvai vajda)
— politikája, XVI. sz. I. 282.
RASID (török szerző)
— kortörténete. I. 386, 472.
RÁSKAY GÁSPÁR (főispán)
— históriája Vitéz Franciscóról. III. 87.
RÁSKAI LEA
— jegyzete a parasztháborúról. I. 190 ● magyar Margit-legendája. I. 88, 213.
RÁSONYI-NAGY LÁSZLÓ
— a román államkezdetekről. I. 121 ● a tulajdonnevekről Anonymusnál. I. 44 ● turkológiai könyvészete. III. 26.
RASS KÁROLY
— Gyöngyössi Jánosról. II. 616.
RASSOVSZKY
— a kunokról. I. 85.
RASTATT
—i béketárgyalások, 1714., I. 442, II. 67 ● -i kongreszszus, 1797., II. 530 ● -i követgyilkosság, 1799., I. 530.
RÁTH GYÖRGY
— Aragoniai Jánosról. I. 178 ● Bullinger magyar vonatkozásairól. I. 251 ● a felső-magyarországi kryptokálvinistákról. I. 263 ● Gradeczi Horváth Gergelyről. III. 86 ● két kassai plébánosról (Fröhlich T., Huszár Gál). I. 261 ● Pilcz Gáspárról. I. 263. ● pótlásai a RMK-hoz, III. 19.
RÁTH KÁROLY
— Batthyány Károly hadra hívásáról, 1664., III. 105 ● Bethlen G. táborszállásairól. I. 338 ● Bocskai Istvánról. I. 322 ● céhszabály-közlése. I. 242 ● a Dunántúli Történetkedvelőkről. III. 49 ● emlékezete. III. 51 ● Esterházy Miklósról. I. 358 ● Esterházy Pálról. III. 108 ● fordítása Rákóczi emlékiratairól. I. 435, 459 ● Győr megye főispánjairól. III. 63.
— — fölkeléséről, 1663., III. 105 ● török sérelmeiről. I. 364 ● -i hódoltságról. III. 85.
— Győr város történetéről, XIII. sz. III. 69 ● Keszthely végvárról. III. 91 ● V. László leveleiről. I. 161. ● a magyar királyok tartózkodási helyeiről. I. 57, 60 ● Moson megye középkori történetéről. III. 63 ● Nagy Ferencről. I. 393 ● Pázmány Péterről. I. 360 ● Rákóczi itineráriumáról. I. 459 ● Sebesi Ferenc követségeiről. I. 352, III. 99 ● a soproni kapitányságról. I. 246, Széchenyi Györgyről. I. 414 ● Wesselényi Ferencről. I. 394 ● Zrínyi Miklósról. I. 380 ● Zrínyi Péter és társai elleni vallatásról. I. 393 ● és Frankl V.
— — kiadta Dallos Miklós naplóját. I. 331, 358.
— és Nagy I. és mások.
— — hazai okmánytára. I. 11.
— és Römer Fl.
— — Árpád-kori okmányközlése. III. 68.
RÁTH (Rát) MÁTYÁS (ev. lelkész)
— beszéde II. Lipót koronázásakor, 1790., II. 364 ● a magyar nyelvről, 1787., II. 298 ● mint a *Magyar Hirmondó* szerkesztője. II. 239.
RÁTHOLDI LŐRINC, ld. Tar
RATIBOR
—i krónika, XV. sz. I. 167.
Ratio Educationis, 1777., II. 207, 278.
Ratio Educationis, 1806., II. 581.
Ratio Educationis, 1826., II. 396.
Ratio Institutionis, 1806., II. 582.
Ratio proponendarum . . . legum, 1790. (Hajnóczy József), II. 320.
Ratio Status jesuitici, 1791., II. 331.
Ratiocinatio, 1723., II. 79, 83.
Rationes et motiva, 1778., II. 179.
RAȚIU, I.
— a balázsfalvi könyvtárról. II. 205.
RÁTKAY GYÖRGY (zágrábi kanonok)
— a horvát bánok történetéről, 1652., I. 381, III. 100.
RATKÓ
—i ev. főesperes: Schmal András. II. 117.
RATKOŠ, PETER
— a bányászmozgalmakról, 1525—1526., III. 81 ● a besztercebányai rézművességről, XVII. sz. III. 96 ● a huszitákról Szlovákiában. III. 74.
RATTKY GYÖRGY
— mint dunántúli vicegenerális, 1631., III. 101.
RÁTZ GYÖRGY (gránátos tiszt)
— naplójegyzetei, XVIII. sz. II. 182.
RATZENHOFER
— Savoyai Jenő háborúiról. I. 455.
RAUBER, NIKLAS FRH. V.
— sinaiai harcai, 1788., II. 296.
RAUCH DÁNIEL (szlavóniai főharmincados)
— jelentése, 1655., I. 378.

RAUCH, J.
— Habsburg Rudolf történetének forrásairól. I. 90.
RAUCHMÜLLER, FRANZ
— az Adriához vezető útvonalakról, 1831., II. 474.
RAUDNITZ, J.
— az osztrák papírpénzről. II. 181, 282, 532, 560.
RAUMER, A. v.
— Lang lovag emlékiratairól. II. 301.
RAUMER, F.
— történeti zsebkönyve, 1869., II. 158.
RAUSCH FERENC
— matematika-könyve, 1788., II. 258.
RAUSCH G.
— az ausztriai császári címről. II. 538.
RAUSCHER, RUDOLF
— a zsolnai német jogkönyvről. I. 126.
RAUTENSTRAUCH, JOHANN
— Mária Teréziáról, 1780., II. 196 ● röpiratai, vitái, 1782—1790., II. 264—266, 331 ● a török háborúról, 1788., II. 294.
RAUWENHOFF és Szalay K.
— kiadta Bod P. egyháztörténetét. I. 249, II. 117, 215.
RAVA
—i unit. egyház története. I. 256.
RAVASZ BORISKA
— az állam és protestantizmus viszonyáról, 1760—1780., II. 203.
RAVASZ JÁNOS
— a sárospataki uradalomról, XVIII. sz. II. 46.
RAVASZ LÁSZLÓ
— az erdélyi felfogásról. I. 294.
RAVAZDY ANDRÁS, CSANÁLOSI
— méhészeti könyve, 1791., II. 441.
RAVENNA, GIOVANNI DA
— följegyzései, XIV. sz. I. 107.
RAVENNA
— egyházi kapcsolatai Magyarországgal, XI. sz. I. 71 ● -i hamis oklevél. I. 54.
RAYMANN (Raiman, Reimann) JÁNOS ÁDÁM (orvos)
— gazdasági, természettudományi cikkei, XVIII. sz. II. 25, 39—40.
RAYMUNDUS
— bécsújhelyi jogkönyve. I. 193.
RAYNALDUS
— egyháztörténeti műve, 1747., I. 54, 165.
RÁZOMPUSZTA
—i ásatások. III. 84.
RÁZUS J.
— a gyöngyösi céhekről. II. 56, 460.
RÁZSÓ GYULA
— ism. Wittman Bethlen-könyvét. III. 97.
Realenzyklopädie für prot. Theologie. II. 277.
Realis securitatis indicatio, 1791., II. 318.
RÉBÉNAC (berlini francia követ)
— és a visszafoglaló török háborúk. I. 407, 409.
REBHANN, A.
— Mátyás hadügyi reformjáról. I. 174.
RÉCAMIER, MME
— szalonjában magyar arisztokraták. II. 426.
Recensio opusculi . . . Declaratio, 1790., II. 336.
Recensionen über Ungarns Banderien, 1816. (Piringer Mihály), II. 558.
RECHBERGER
— Savoyai Jenő háborúiról. I. 455.
Das Recht des Eigenthums, 1791. (Johann Tartler), II. 376.
RECHTEREN (holland követ)
— és a Rákóczi-szabadságharc. I. 450.
Rechts-Spruch und End-Urtheil, 1736., II. 92.
Recrudescunt vulnera, 1704. (Ráday Pál, ill. Rákóczi Ferenc), I. 437, 445, 461.
RÉCSEY VIKTOR ALFONZ
— esztergomi céhszabályokról, 1473., I. 157 ● ism. Traut munkáját Buda 1542-i ostromáról. I. 289 ● Jurisich Miklósról. I. 289 ● kassai kódexekről. III. 44 ● a konstantinápolyi Rákóczi-templomról. III. 117 ● középkori magyar főpapokról. I. 62 ● II. Lajos egy adománylevéléről, 1520., III. 79 ● Mátyás leveles könyvéről. I. 170 ● mezőgazdaságunkról külföldi szemmel, XVIII. sz. II. 163 ● Nicolaus de Hungaria kéziratáról. III. 44 ● Oláh Miklósról. I. 224 — pannonhalmi ● kéziratokról. III. 44 ● a pannonhalmi levéltárról. I. 16—17 ● pannonhalmi utasításról hegymestereknek, 1712., II. 47 ● Révai Miklós leveleiről. III. 121 ● Szt. László lánya síremlékéről. I. 74 ● a szentgyörgyi és guari hegyközségről, 1643., I. 370 ● Thökölyről Nagyszombatban. I. 402 ● Thurzó Györgyről. III. 101 ● a tihanyi alapító oklevélről. I. 55 ● egy XV—XVI. sz.-i formuláréról. I. 198, 224 ● Vas megyei írókról. III. 40 ● a zalavári apátokról. I. 64.
Rede an die . . . Zipser Stände, 1813. (Ehrnsperger, Johann), II. 562.
Rede auf die Krönung, 1790., II. 364.
Rede vor Eröffnung der illyrischen Nazionalversammlung, 1790. (Sečujač), II. 361.
RÉDEI, ld. Rédey
REDERN, ld. Rödern
RÉDEY (Rhédey) FERENC (bihari főispán)
— és Bethlen Gábor. I. 334.
RÉDEY (Rhédey) FERENC (fejedelem)
— fejedelemsége. I. 349, 355 ● megbízottja: Sebesi Ferenc. I. 352 ● és II. Rákóczi György. I. 351.
RÉDEI KORNÉL
— Győngyösi Istvánról. III. 107.
RÉDEY (Rhédey) LÁSZLÓ GR.
— naplója, iratai. I. 349.
RÉDEY M.
— a magyar keramikáról. II. 175
REDINGER JAKAB (svájci lelkész)
— magyarországi útja, XVII. sz. I. 431.
REDLICH, JOSEF
— a jobbágykérdésről Ausztriában. II. 193 ● az osztrák birodalmi problémáról. II. 180, 484, 538, 560
REDLICH, O.
— Ausztria történetéről. I. 22, 376, 410., II. 67 ● Habsburg Rudolfról. I. 101 ● Heiligenkreuzi Gutolfról. I. 90. ● kiadta Pufendorf följegyzéseit. I. 389 ● az osztrák annalisztikáról, XIII. sz. I. 46, 90 ● osztrák életrajzi lexikona. II. 486 ● Savoyai Jenőről. I. 411 ● a Wesselényi-összeesküvésről. I. 393.
REDMECZI T. JÁNOS (ref. lelkész)
— munkája Bethlen Gáborról, 1622., I. 331.
REDNIK ATANÁZ (román püspök)
— szerepe, XVIII. sz. II. 205.
RÉDVAY ISTVÁN
— az 1736—1739-i török háborúról. II. 96 ● II. József török háborújáról. II. 296—297.
REFIK, AHMED
— adatai a Rákóczi-emigrációról. I. 453.
Reflexiones ad disquisitiones, 1792., II. 502.
Reflexiones circa introductionem Scholarum, II. 396.
Reflexiones cunctorum Hungariae civium, 1790. (Belnay György Alajos), II. 321.
Reflexiones episcopi, 1776. (Esterházy Károly gr.), II. 200.
Reflexiones super Declaratione sincera, 1790. (Mollik Tóbiás). II. 336.
Reflexiones super introducendo linguae Ungaricae, 1806., II. 488.
Reflexiones super sermone . . . Nitriensis . . . comitis, 1791., II. 312.
Refutatio juris publici . . . a Fr. R. Grossing editi, 1790. (Zinner János), II. 292.
Refutatio rationum et motivorum, 1790., II. 371.
RÉGÉC
—i uradalom gazdálkodása, XVIII. sz. II. 46.
— — levéltára. II. 46 ● üveghutája, 1698., I. 422.
REGENSBURG
— kereskedelmi kapcsolatai Magyarországgal. I. 79, 99. 128 ● -ba címzett röpirat, 1785., II. 283 ● -i bajor pénzverők Magyarországon, XI. sz. I. 79 ● -i birodalmi gyülés, 1532., I. 289 ● -i évkönyv-folytatás, ld. Annales Fuldenses.
Regensburger Nachrichten
— a Rákóczi-emigrációról, 1738., II. 97.
REGINO (prümi apát)
— krónikája. I. 29.
Reglement für die Bürger-Miliz, 1809., II. 548.
Regulae juris antiqui
— c. gyűjtemény a Corpus Jurisban. II. 90.
Regulamentum, 1706., I. 462.
Regulamentum militare, 1751., II. 69.
Regulamentum universale, 1707. I. 462.
REGULI ERNŐ
— Szeged bibliográfiájáról. III. 28.
REGULY ANTAL
— Hell Miksáról. II. 217.
RÉH (Révhelyi) ELEMÉR
— tanulmányai a pesti építészetről. II. 146, 232.
REICHARD
— utazási kézikönyve, 1806., II. 423.
REICHENAU
—i Hermann krónikája, XI. sz. I. 47.

REICHENBACH
—i osztrák-porosz megegyezés, 1790., II. 352—353.
REICHENBERGER, R.
— pápai követjelentésekről. I. 315.
REICHERSBERG
—i prépost: Gerhoh. I. 48.
REIF PÁL
— közölt Bél Mátyás leveleiből. II. 20, 112.
REIFFENBERG (kanonok)
— és Zrinyi Péter francia kapcsolatai. I. 387.
REIFFENSTUEL, IGNATIUS
— írata a belgrádi csatáról, 1717., II. 72.
REIMANN, E.
— a bajor örökösödési háborúról. II. 197.
REIMANN JAKAB FRIGYES
— német irodalomtörténete, 1708., II. 138.
REIMANN JÁNOS, ld. Raymann
REINÖHL, R. és Riehl, A.
— II. József egyházpolitikai reformjairól. II. 269.
REINER JÁNOS
— a gyulafehérvári levéltárból. I. 431 ● a katonai Mária Terézia-rendről. II. 184.
REINHARDT MENYHÉRT
— osztrák röpiratai, 1784., II. 282.
REINITZ, M.
— az osztrák államadósságról. II. 86.
Reisebemerkungen in Háromszék, 1813., II. 423.
Reisen von Pressburg, 1793., II. 425.
REISER, G.
— a XVIII. sz.-i német településekről. II. 33, 35, 162.
REISSENBERGER, KARL FRIEDRICH
— az erdélyi szászok eredetkérdéséről. I. 84 ● Mária Krisztináról (Báthori Zs. f.). I. 311.
REISSENBERGER, LUDWIG
— a nagyszebeni gótikus építészetről. I. 186.
REISZIG EDE
— egy gyilkossági perről, XVI. sz. III. 84. ● az Elderbach-családról. III. 73 ● a János-lovagokról írt tanulmányai. I. 65, 97, 119, 137, 203, III. 64, 76 ● a Kanizsai-családról. I. 137 ● a Pálffyakról. I. 470 ● az Ujlakiakról. III. 64. ● Vas megye középkori tisztikaráról. I. 117.
REITER LÁSZLÓ
— budapesti katalógusa. III. 27.
REITZENSTEIN, A.
— az erdélyi német művészetről. I. 186.
REIZNER JÁNOS
— a Császár-féle parasztfelkelésről. I. 371 ● a gabonaárakról, XVIII. sz. II. 45, 445 ● Makó történetéről. I. 14, II. 51 ● a mindszentalgyői uradalomról. II. 42 ● a Palocsay-levéltárról. I. 15 ● a pápai Esterházy-levéltárról. I. 14—15, III. 43. ● Rákóczi pénzeiről. III. 115 ● Sáros megye levéltáráról. I. 12 ● Szeged történetéről munkái. I. 33, 64, 180, 206, II. 51, 483, III. 84 ● szendrői adaléka, 1633., III. 101.
REIZNER T. (és mások)
— a pannonhalmi rend történetéről. I. 64.
Relacam da gloriosa Victoria, 1716., II. 71.
Relatio ... Archiducis Caroli, 1807., II. 536.
Relatio de morte Adalberti, XV. sz. I. 111.
Relatio et opinio deputationis, 1722., II. 92.
Relation
— c. német újság, 1609., I. 230.
Relation über die Schlacht bey Caldiero, 1805., II. 534.
Relation ... der Belagerung Belgrads, 1717., II. 72.
Relation über die Schlacht bei Deutsch-Wagram, 1809., II. 547.
Relatione, Relazione
— c. jelentések, 1716., II. 70—71.
Relazione ... della ... Ambasciatta Ottomana, 1719., II. 73.
Relationes Litterariae, 1804., II. 405.
RELKOVIČ DÁVORKA
— egy népballadáról, 1760., II. 626 ● a Gellért legendáról. III. 61 ● Újbánya magisztrátusáról. I. 127, 245.
RELKOVIČ NÉDA
● Bakabánya levéltáráról. I. 13 ● az alsó-magyarországi bányavárosokról. III. 75 ●
— — védelmi adatairól, XVII. sz. I. 245, 418.
— a budai jogkönyvről. I. 125 ● a gráci egyetem magyar tanulóiról. I. 267 ● a hét bányaváros jegyzőkönyvéről, XVI—XVII. sz. I. 245.
— — leveléről, 1595., III. 95 ● sérelmeiről, 1696., I. 418.
— katonai rendtartásról, 1682., III. 108 ● Újbánya életéről 1664 után. I. 378 ● újbányai portyázókról, 1604., III. 95 ● és Csánki D.
— — Újbánya levéltáráról. I. 14, 245.
RENÉNYI VIKTOR
— Brennberg bánya történetéről. II. 171.
Rend-tartás ... Koronánk ... haza jövetelekor, 1790., II. 347.
RENDEK JÁNOS JÓZSEF (jogtanár)
— jogi munkái, XVIII. sz. II. 90.
RENÉ, ld. Anjou René
RENINGER SIMON (portai követ)
— jelentései, XVII. sz. I. 352, 385.
RENNER, V.
— az 1683-i bécsi hadjáratról. I. 407—408 ● Starhemberg gr. leveleiről. I. 408.
RENNERT, G.
— az első német újságokról. I. 230.
RENSING, E.
— Herberstein Zsigmondról. I. 196, 274.
RÉNYI DEZSŐ
— Kisfaludy Sándorról. II. 612.
RÉPÁS
—i kerület története. II. 75.
RÉPÁSSY MIKLÓS
— a tiszai halászatról. II. 43.
REPICZKY JÁNOS
— a mohácsi csatáról. I. 197 ● a zentai csatár ó 1697., I. 411 ● és Szilágyi S.
— — Nagykőrös török leveleiről. I. 246.
REPP, FR.
— késmárki regestái, XIII. sz. III. 68.
Repraesentatio comitatus Gömöriensis, 1791., II. 368.
Repraesentatio comitatus Saarosiensis, 1791., II. 368.
Repraesentatio ... Valachicae Nationis, 1791., II. 378.
Repraesentationes comitatus Scepusiensis, 1791., II. 371.
RÉPSZELI LÁSZLÓ (jezsuita)
— jogi munkája, 1742., II. 90.
Res literaria Hungariae, 1735. (Árvai Mihály), II. 137.
RESCHAUER, H.
— az osztrák kereskedőcéhekről. II. 172.
RESCHNER MÁRTON
— az Andreanumról. I. 91 ● a szebeni káptalanról. III. 64.
Rescriptum declaratorium Illyricae Nationis, 1779., II. 206.
RESICA
—i vasöntőde, 1770., II. 175.
RÉSŐ ENSEL SÁNDOR
— a vizahalászatról, XVI. sz. I. 239.
Responsio ad calumnias Hungarorum, 1662. (Montecuccoli) I. 380.
Responsum civitatis Fluminensis, 1790., II. 392.
Responsum latinum, 1790. (Szeitz Leó), II. 335.
RESZMI, AHMED (bécsi török követ)
— Magyarországról, 1757., II. 185.
RÉTHEI PRIKKEL MARIAN
— Csuzy Zsigmond szavairól. II. 108 ● a Praykódexről. I. 66 ● régi énekmondókról. III. 65.
RÉTHY LÁSZLÓ
— Anonymus román vonatkozásairól. I. 44 ● *Corpusa* Magyarország pénzeiről. I. 59 III. 68 ● emlékezete. III. 51 ● magyar—orosz kapcsolatokról. III. 77 ● a magyarok eredetéről. I. 31 ● a székelyekről. I. 39, 81.
RÉTI LÁSZLÓ
— Czóbel Ernőről. III. 49.
RÉTHY PÁL
— a pestisről a XVIII. sz. elején. II. 97.
RETSCHIR, WILHELM
— útleírása, XVIII. sz. II. 24.
RETTEG
—i nemesség rendtartása, 1652., I. 352.
RETTEGI GYÖRGY (alispán)
— emlékiratai, XVIII. sz. II. 18, 94, 97, 101, 148—149, 182, 187—188, 204.
RETZER
— Balbi-kiadása. I. 217.
REUMONT, A.
— Toscana történetéről. II. 351 ● egy velencei követségről, XVI. sz. I. 200 ● Vespasiano Bisticcióról. I. 183.
REUSNER, NICOLAUS
— gyűjteményes kötetei a török háborúkról, utazásokról. I. 5, 227, 229, 275—276, 315.
REUTER, C.
— baranyai bibliográfiája. III. 27.
RÉV-KOMÁROM, ld. Komárom.
RÉVAY (br.)-család
— levéltára. I. 15 ● naplója, XVI—XVII. sz. I. 330.
RÉVAY ANTAL BR. (tábornok)
— a francia háborúkban. II. 500.

RÉVAY ERZSÉBET
— levelezése, XVII. sz. I. 414.
RÉVAI FERENC (alnádor)
— fiainak iskolázása, XVI. sz. I. 267.
RÉVAY FERENC
— jelentése a végvárakról, 1588., I. 316.
RÉVAY FERENCNÉ, ld. Forgách Zsuzsanna
RÉVAI JÓZSEF
— *Marxizmus, népiesség, magyarság* c. munkája, benne: — — Berzeviczy Gergelyről. II. 452, 469 ● az 1790-es évek irányairól. II. 310 ● a feudalizmus válságáról. II. 399 ● a gyarmati vámrendszerről. II. 259 ● a Habsburg-abszolutizmusról. II. 28 ● II. Józsefről. II. 245 ● Kazinczyról. II. 600 ● a kereskedelmi tőkéről. II. 476 ● Kölcsey Ferencről. II. 399, 599, 600, 616 ● Marxról és a magyar forradalomról. II. 310, 399 ● a nemzeti irodalomról. II. 599 ● a nyelvújításról. II. 616 ● Tessedikről s a népiesekről. II. 249.
RÉVAI JUDIT
— uradalmi utasítása, 1633., I. 370.
RÉVAY KATA SZIDÓNIA
— élete, levelei, XVII. sz. I. 395.
RÉVAY LÁSZLÓ BR.
— konstantinápolyi útja, 1620., I. 330 ● levelei Esterházyhoz, 1644., I. 365 ● naplója. I. 330, 357.
RÉVAI MIKLÓS
— adatai, élete, irodalmi munkássága. II. 209, 224—225, 239, 304, 372, 597 III. 121 ● akadémiai törekvése i. I. 221, 357, 396, 589—590 ● alkalmi iratai, 1780—1790., II. 195, 280, 348 ● Baresai- és Orczy-kiadása. II. 222, 223 ● Faludi-kiadásai. II. 144—145 ● mezőgazdasági tankönyve, 1780, 1792., II. 164, 430 ● mint lapszerkesztő. II. 239 ● mint pesti tanár. II. 583 ● nyelvészeti munkássága és vitái. II. 595, 597, 605.
RÉVAY PÉTER (koronaőr)
— és Bethlen Gábor. I. 338 ● munkája a magyar koronáról. I. 280, 319, 357.
RÉVAI SÁNDOR
— Káldi Györgyről. I. 373.
RÉVAY VILMOS
— XVII. sz.-i pénzüzletről. I. 378.
RÉVÉREND (abbé, francia ágens)
— emlékiratai. I. 426 ● erdélyi szereplése, XVII. sz. I. 429.
RÉVÉSZ FERENC
— Gritti Alajosról. I. 282 ● Németújvári Ivánról. I. 100, 116.
RÉVÉSZ FERENC
— Csokonai Vitéz Mihályról. II. 608.
RÉVÉSZ IMRE (id., †1881)
— a baseli, jénai magyar tanulókról. I. 268, II. 133 ● a debreceni egyh. levéltárról. III. 85 ● Dévai Bíró Mátyásról. I. 260 ● az egyháztört. irodalomról. III. 85 ● az erdődi zsinatról, 1555., III. 85 ● Erdősi Jánosról. I. 259 ● Huszár Gálról. I. 261 ● kiadta az 1791-i zsinat jegyzőkönyvét. II. 370.
— — Debrecen két krónikáját. I. 388, 439 ● Paksi Szathmári István munkáját. II. 112.
— a magyar prot. iskolák autonómiájáról. I. 265, II. 207, 278, 379, 581 ● a magyar puritánusokról. III. 99 ● Méliusz Péterről. I. 262 ● munkáinak jegyzéke. III. 51 ● a prot. egyházalkotmányról. I. 250 ● a prot. levéltárakról. III. 85 ● a Rákóczi-kor vallásügyéről. III. 116 ● a Rákóczi-Rozsnyai énekről. I. 426 ● a reformáció kezdetéről. III. 86 ● Simontornyai Gergelyről. III. 86 ● Sinai Miklósról. I. 258, II. 214, 370 ● a szatmárnémeti zsinatról. III. 99 ● a tiszántúli ref. zsinattartásról. II. 370 ● wittenbergi magyar tanulókról. I. 267 ● zürichi kéziratokról. III. 45. ● -ről emlékezés. III. 51.
RÉVÉSZ IMRE (ifj.)
— Bod Péterről. I. 249, 337, II. 117, 215 ● Bucer Mártonról. I. 251 ● Debrecen vallásügyéről, XVI. sz. I. 262—263 ● Dévai Bíró Mátyásról. I. 260 ● egy 1705-i röpiratról. III. 112 ● Félegyházi Tamásról. I. 263 ● a földesúri jogról az ellenreformációban. I. 373 ● ism. Rácz B. munkáját a ref. igehirdetésről. II. 110.
— — Szent-Iványi B.-ét a pietizmusról. II. 121.
— Kazinczy debreceni vonatkozásairól. III. 126 ● kéziratos bibliográfiája. III. 6, 30 ● Lorántfy Zsuzsánnáról. I. 347 ● a magyar kálvinizmus eredetéről. I. 250, 268 ● Méliusz Péterről. I. 262 ● Ozorai Imréről. I. 260 ● összefoglaló prot. egyháztörténeti munkái. I. 250, 255, 257—258, 266, II. 218 III. 30 ● Mohácsról s a reformációról. I. 223 ● a prot. egyháztörténetírásról. I. 250, III. 85 ● a protestantizmus és vallásszabadság kérdéséről. I. 253, 321, 327, 337, III. 96 ● a reformációról a románok közt. I. 253 ● a ref. egyházalkotmányról. I. 250 ● a régi imádságokról. II. 111 ● Révész Imréről (id.). III. 51 ● a szatmárnémeti zsinatról. I. 346 ● tanulmánykötete. III. 96.
RÉVÉSZ JÁNOS
— a nagybányai ev. egyházról. I. 256.
RÉVÉSZ KÁLMÁN
— az abaúji kánokokról. I. 250 ● Alvinczi Péterről. I. 338, 374 ● Battik G. és Váradi M. naplóiról, XVII. sz. I. 391, 397 ● Bethlen G.-kori pasquillusról. I. 331 ● Beythe Istvánról. I. 264 ● Bocskai Istvánról. III. 96 ● Bod Péterről. III. 121 ● Budai Ferencről. II. 594 ● a budai zsinatról, 1791., III. 123 ● Debreceni Ember Pálról. I. 249, II. 117 ● a debreceni ötvöscéhről. I. 242 ● Dévai Biró Mátyásról. III. 86 ● emlékezete. III. 51 ● Gálszécsi Istvánról. III. 86 ● Gyöngyösi Pálról. II. 119, III. 114 ● ism. Békefi R. munkáját a debreceni főiskoláról. II. 129.
— — Karácsonyi J.-ét az első protestánsokról. I. 219.
— a kassai ref. egyházról. I. 255, 263, 365, 374, 414 ● a kassai ref. iskoláról. I. 267, 396, III. 102 ● Kassáról Bethlen G. hadjáratakor. I. 338 ● Kocsi Csergő Bálintról. I. 391 ● a lengyel disszidens kánonokról. II. 370 ● Méliusz Péterről. III. 86 ● a pestbudai prot. zsinatról, 1791., II. 370 pótlásai a középkori latinság szótárához. III. 61 ● a prot. gályarabokról. I. 392 ● II. Rákóczi György haláláról. I. 355 ● a reformáció hatásáról. III. 86 ● regestái a kassai ref. egyház levéltárából. I. 252 ● Révész Imréről (id). III. 51, 86 ● Sopron megyei jelentése. III. 42 ● Szegedi Kis Istvánról. III. 86.
RÉVÉSZ KÁROLY
— Verseghy Ferencről. II. 597.
RÉVÉSZ MIHÁLY
— Bethlen G. irodalmáról. III. 97 ● a protestáns unióról. I. 346.
RÉVÉSZ MÁRIA
— Beroaldus magyar kapcsolatairól. I. 215—216 ● Cybeleius-kiadása. I. 192, 218 ● Romulus Amasaeusról. I. 216.
RÉVÉSZ S.
— a Bez-enesei ev. egyházról. I. 255.
RÉVFY LÁSZLÓ
— Rákócziról s a jászkunokról. I. 459.
RÉVHELYI ELEMÉR (ld. Réh alatt is)
— a tatai majolikáról. II. 467.
REVICZKY-család
— okmánytára. I. 15.
REVICZKY IMRE (ugocsai főjegyző)
— forrásgyűjteménye a Rákóczi-korból. III. 111.
REVICZKY KÁROLY IMRE GR.
—hoz levél, 1780., II. 246.
REVICZKY JÁNOS FERENC
— könyvtára, 1742., II. 135.
REVICZKY JÓZSEF (árvai alispán)
— mint a kereskedelmi bizottság tagja, 1791., II. 385, 389.
REVICZKY JÓZSEF (pesti egyet. tanár)
— politikai iratai, 1790, 1802., II. 324—325.
REVICZKY SÁNDOR
— a Reviczky-család iratairól. I. 15.
REX S.
— a katolikus egyházról a XVI. sz.-ban I. 258.
REYCHMAN, JÁN
— ismertetése e munkáról. III. 22.
REXA DEZSŐ
— a Bánk Bánról. II. 624 ● Báthori Erzsébetről. III. 94 ● Bocatius Jánosról. I. 319 ● az 1764-i országgyűlésről. II. 189 ● az 1809-i nemesi felkelésről. II. 554 ● Gyurikovits Györgyről. II. 415 ● Kazinczy Ferencről. II. 422, 600, 603 ● a *Laura* c. folyóiratról. II. 621 ● a Perényi-könyvtárról. II. 589 ● a *Tatárok* előadásáról, 1820., II. 622.
RÉZ HENRIK
— a hazai német sajtóról. I. 8, II. 25, 402, III. 33. ● ism. Lotz könyvét Újverbászról. II. 248 ● könyvészete a hazai németekről. III. 29.
RÉZ LÁSZLÓ
— a Drugethekről s Homonna reformációjáról. I. 255, 259 ● a rozsnyói ref. egyházról. I. 256.
REZEK
— az 1519-i császárválasztásról. I. 220.
REZEK ROMÁN

— régi Napóleon-irodalmunkról. II. 557.
REZIK JÁNOS (eperjesi tanár)
— az eperjesi vésztörvényszékről, 1687., I. 412, 418.
RHABANUS
— levele, XI. sz. I. 29.
RHÉ GYULA
— veszprémi avar emlékekről. I. 35.
RHEIMS
—i dékán: Fillastre bíboros. I. 111 ● -i érsek: J. Juvenal des Ursins. I. 108—109 ● -i feljegyzések, Flodoard. I. 29.
RHÉDEY, ld. Rédey
RHODY ALAJOS
— bártfai okmánykiadása. I. 13.
RIADE, ld. Merseburg
RIBAY GYÖRGY (ev. lelkész)
— cseh-szlovák irodalmi működése. II. 494 ● könyvtára. II. 589.
RIBIER
— francia iratkiadása. I. 201, 233.
RIBINI (Ribinyi) JÁNOS (soproni ev. rektor)
— adatai, élete. II. 131 ● ev. egyháztörténete, 1787., I. 249, 320, 465, II. 117—120 ● gyászbeszéde Mária Teréziáról. II. 146 ● oratiója a magyar nyelvről, 1751., II. 24, 105.
RIBINI JÁNOS (György) Dániel (fenti fia)
— följegyzései külföldi útjáról, 1787, II. 237.
RICARDUS
— jelentése Julianus útjáról, XIII. sz. I. 86.
RICAUT, PAUL (szmirnai konzul)
— kortörténete Törökországról, 1680, 1682., I. 384, 389, 428.
RICHARD, J.
— a középkori missziókról. I. 94.
RICHARDS JAKAB (angol mérnök-tiszt)
— naplója Buda ostromáról, 1686., I. 405.
RICHELIEU
— diplomáciai iratai. I. 343.
RICHENTHAL ULRIK
— följegyzései a konstanzi zsinatról. I. 111.
RICHTER EDE
— Balassi Bálintról. III. 89 ● a kuruc időkről Selmecen. I. 157.
RICHTER, H. M.
— a hétéves háború alkalmi irodalmáról. II. 183.
RICHTER, J.
— eipeldaui levelei és a magyar irodalom. II. 373, 626.
RICHTER, M. I.
— a céhek életéről. II. 460.
RICHTER, M. S.
— az angolkisasszonyok iskolájáról. II. 208.
RICHWALDSZKY GYÖRGY (egri prépost)
— *Vexatio* c. röpirata, 1764., II. 188—189.
RICKL ANTAL (ld. Nagybákay alatt is)
— debreceni kereskedőkről. II. 59, 478.
RICOTTI, E.
— a Corvina-könyvtárról. I. 406.
RICSÁNY, ld. Ritschan
RIDOLFINI, DOMENICO
— szerepe Nagyvárad erődítésében, XVI. sz. I. 309.
RIEDEL ANDRÁS BR.
— szerepe az osztrák jakobinus mozgalomban. II. 518.
RIEDL FRIGYES
— Kazinczy Ferencről. II. 602 ● kritikája a kuruc balladákról. I. 447—448 ● a magyar hunmondáról. I. 38—39 ● a magyar irodalom fő irányairól. I. 179 ● Rákócziról a képzőművészetben. I. 436 ● Shakespeare magyar hatásáról. II. 626 ● Verseghy nyelvészetéről. II. 597.
RIEDL, KARL
— soproni naplója, 1809., II. 545.
RIEGER, B.
— a kerületi rendszerről Csehországban, XVIII. sz. II. 180.
RIEHL, A.
— II. József egyházpolitikájáról. II. 269.
RIEN, ld. Du Rien
RIENZO (Rienzi), COLA DI
— és a magyar humanizmus. I. 133.
RIEPL, FRANZ (bécsi tanár)
— a felvidéki vasércről, 1822., II. 459.
RIGÓMEZŐ
—i csata, 1389., I. 152 ● -i hadjárat, 1448., I. 152, 160, 165.
RIMAMURÁNY
—i vasmű kialakulása. II. 466.
RIMASZOMBAT
— árszabálya, 1706., I. 464 ● ismertetése, 1823., II. 419 ● -i céhek, ipar. I. 242 ● -i főesperes, Török József. II. 520 ● -i gimnázium. II. 131 ● -i megyegyűlések II. József alatt. II. 282—283.
—i ref. lelkész-Otrokócsi. III. 105.
RIMASZOMBATI KAZAI, ld. Kazai
RIMAY JÁNOS
— adatai, munkássága, XVII. sz. I. 331, III. 96, 102, 103 ● és Balassi Bálint. I. 331 III. 89, 96 ● diplomáciai szerepe, államiratai. I. 314, 320, 331, 333, 336, 358, 364.
RIMEG ÖDÖN
— Petrőczy Kata Szidóniáról. I. 457.
RIMELY (Angermayer) KÁROLY
— a pozsonyi káptalanról. I. 64.
Rimes Krónika
— és a magyar krónikák. I. 43.
RINCK, E. G.
— iratai I. Lipótról, I. Józsefről, 1708, 1712., I. 375, 447.
RINCON, ANTONIO (francia ügynök)
— kelet-európai tárgyalásai, XVI. sz. I. 222, 281.
RINIERI, J.
— VIII. Kelemen török politikájáról. I. 318.
RINTELEN
— Montecuccoli török hadjáratairól. I. 386.
RINTELEN, M.
— a bécsi *Merkantilprotokoll*ról. II. 172.
RISBECK, KASPAR
— útleírása Magyarországról, 1780., II. 153—154.
RISZMER ÖDÖN
— Kis Jánosról. II. 619.
RITSCHAN (császári tábornok)
— alakja kuruc versben. I. 449.
RITTER JÁNOS GYÖRGY (soproni polgár)
— kuruckori krónikája, 1704., I. 440.
RITTER, K.
— II. József egyházi reformjairól. II. 269.
RITTER, M.
— a német rendek unijójáról, 1598—1608., I. 316, 365 III. 95 ● Rudolf császárról. I. 315.
RIZNER, L'.
— szlovák bibliográfiája. II. 494.
RIZZI, H.
— az osztrák iparról a merkantilizmus idején. II. 57, 172.
ROA MÁRTON (spanyol jezsuita)
— szövegeinek magyar átdolgozása, 1718., II. 144.
RÓBERT, ld. Anjou Róbert
RÓBERT KÁROLY, ld. Károly
ROBERT, ANDRÉ
— az osztrák nemzeti eszméről. II. 552.
ROBINET
— és a magyar felvilágosodás. III. 121.
ROBINET DE CLÉRY, A.
— Gentz Frigyesről. II. 538.
ROBINSON (angol követ)
— bécsi jelentései, XVIII. sz. II. 86, 99.
ROCHEFOUCAULD, ld. La Rochefoucauld
ROCKHILL, W.
— Rubruquis utazásáról. I. 90.
RODICZKY JENŐ
— állattenyésztésünk történetéről. II. 44 ● első mezőgazdasági folyóirataink. II. 401 ● a fásítás történetéről. II. 437 ● a halászat történetéről. III. 117 ● a juhtenyésztésről. II. 441 ● a méhészet múltjáról. II. 44 ● mezőgazdaságunk fejlődéséről, XVIII—XIX. sz. II. 44 ● mosoni gabonaárakról, 1688—, I. 420, II. 45, 166.
RODOSTÓ
— és a Rákóczi-emigráció. I. 442, 472, II. 96, 143. III. 114
ROE, SIR THOMAS (angol követ)
— konstantinápolyi jelentései, XVII. sz. I. 332.
ROEDEL, B.
— az ágostai csatáról. I. 40.
ROESLER, R.
— *Romänische Studien*. I. 35, 40, 44.
ROESLER, R.
— a nagyszebeni céhekről. I. 158, 209—210.
ROFOIN
— szerepe, XIV. sz. I. 116.
ROGALLEN, FRIEDRICH
— pietista iratai magyarul, 1736., II. 111.
ROGERIUS (mester)
— Siralmas Éneke, XIII. sz. I. 86—87, 89, 96, 146—147, III. 67.

ROGGENDORF-család
— hatalmi helyzete, XVI. sz. I. 283.
ROGGENDORF, WILHELM
— budai hadjárata, 1541., I. 274.
ROHAN, PRINCE LOUIS DE (követ)
— Bécsben és Magyarországon, XVIII. sz. II. 153, 197.
ROHDE THEODOR
— az osztrák papírpénzről. II. 181, 560 ● Rákóczi pénzveréséről. III. 115.
ROHDEN, P. R. és Ostrogorsky, G.
— a világtört. alakjairól. I. 172.
ROHEIM GÉZA
— a turul-mondáról. I. 38.
ROHONYI GÁBOR
— a magyar katonai szabályzatokról. III. 115 ● Zrínyi hadjáratáról, 1664., III. 103, 105.
ROHONYI GYULA
— a honfoglalásról. I. 34. III. 57.
ROHR, I.
— a jóslásról a XV. sz.-ban. I. 182.
ROHRER, JOSEPH
— az ausztriai parasztságról. II. 456 ● etnográfiai leírásai. II. 415 ● mármarosi utazása, 1809., II. 426.
ROHRINGER SÁNDOR
— a Duna—Tisza csatornáról. II. 475.
ROJA, G. C. (temesvári orvos)
— szerepéről irodalom. II. 599.
RÓKA JÁNOS (váci kanonok)
— Győr városáról, 1782., II. 235 ● a győri akadémiáról, 1776., II. 208 ● ismertetése Vácról. II. 151 ● István király kezéről, 1769., II. 199 ● Koller Ignácról II. 200 ● a veszprémi püspökökről. I. 62, II. 114.
ROLLER, MIHAIL
— Románia történetéről és problémáiról. I. 23, 143, II. 29, 290, III. 55.
RÓMA
— és a magyar kalandozások. I. 41 ● város története. I. 41 ● -i Fugger-pénzügyletek. I. 211 ● -i jog. I. 193, II. 90 ● -i képes legendárium. I. 135 ● -i klasszikus irodalom. I. 185, II. 495, 601—602 ● -i kontinuitás kérdése. I. 82, 99 III. 58. ● -i levéltárak, könyvtárak, okmánytárak. I. 4, 17, 19, 88, 113, 171, 217, 233, 301, 317, 335, 368, II. 113, 578 ● -i magyar collegium. I. 268, 310, II. 132.
— — iparosok, XIV. sz. I. 125 ● kánonista, XIV. sz. I. 130 ● követségek. I. 122, 160, 166, 196, 220, 360—361 ● művészek, XIX. sz. II. 629 ● síremlék, XV. sz. I. 183 ● zarándokház. I. 70.
—i Napóleon-szobor. II. 533 ● -i osztrák követ: Herzan. II. 270 ● -i pápai adószedők. I. 113, 123, 159 III. 69 ● -i pápai bankárok. I. 129 ● -i pápai bullák, XV. sz. I. 171 ● -i pápai felhatalmazások. I. 19 ● -i pápai kérvénykönyvek, XIV. sz. I. 113, 211 ● -i pápai nunciusok jelentései, iratai. I. 163, 184, 200, 221—222, 233, 278, 301, 307—308, 311, 315, 316, 351, 366, 376, 404, 409, II. 20, 163, 578 ● -i pápák oklevelei, iratai. I. 56, 115 ● -i pápaság és Albert király. I. 145.
— — és az Anjouk. I. 103, 113—114, 121—122. ● balkáni politikája. I. 93—94, 121 ● és Báthori István. I. 307, 310 ● és IV. Béla. I. 97 ● és a bécsi udvar. I. 409, II. 269, 331, 579 ● és Bizánc. I. 93 ● és a Cambrai-i liga. I. 203 ● és a cognaci liga. I. 222 ● és a francia (napóleoni) háborúk. II. 528, 563, 576, 579 ● és Fráter György halála. I. 301 ● és a Habsburg—francia ellentét. I. 258 ● és Hunyadi János. I. 154, 164—165 ● és a kegyuri jog. I. 258 ● és a középkori missziók. I. 94 ● és Kun László. I. 102—102 ● és V. László. I. 161 ● magyar zsoldosai, XIV. sz. I. 122 ● és Magyarország, XI. sz. I. 70—71, II. 594
— — — XVI—XVII. sz. I. 221—222, 236, 281, 373. III. 82.
— — és Mátyás király. I. 150, 158, 170, 171, 175—176 ● és a paraszthábború, 1514., I. 207 ● és a Pázmáneum, 1623., I. 361 ● és a pécsi egyetem, XIV. sz. I. 132 ● és Podjebrád György. I. 176 ● és Rákóczi F. szabadságharca. I. 444, 451, 457 ● és Rákóczi József. I. 472, II. 97 ● és Szapolyai János. I. 281 ● és a szlávok. I. 28, 36, 307 ● és a tatárjárás. I. 92, 97 ● és a török hatalom viszonya I. 175—176, 200, 222, 315, 317, 409, II. 71, 335 ● története. I. 154, 317 ● és Zsigmond király. I. 137, 140.
—i porosz intézet kiadványai. I. 139, 233, 278, 315, 366 ● -i származtatása a Hunyadi-családnak. I. 148 ● -i szerepe Callimachusnak. I. 148 ● -i szöveg a parasztháborúról, 1514., I. 191 ● -i tanulók, tanulmányok. I. 268, II. 132, 199, 205, 496 ● -i tartózkodások: Desericzky I. II. 138.
— — Faludi F. II. 144 ● II. József. II. 202, 270 ● Klein Ince. II. 123.
— -i történész-kongresszusok. III. 47, 55 ● -i történetíró: Jovius. I. 229 ● -i uralom és emlékei Magyarországon. I. 34, 228, II. 591 III. 58. ● -i utak: Báthori András. I. 310.
— — Erzsébet kir.-né, XIV. sz. I. 122 ● János káplán, 1494., III. 79 ● Nádasdy Ferenc. I. 388 ● Palailogos császár, XIV. sz. I. 121 ● Pázmány P. I. 360, 361 ● Zsigmond kir. I. 139—140.
ROMÁN
— bojárok és Kolozsvár. I. 298 ● fejedelemségek, vajdaságok, ld. Románia ● határőrség szervezése, XVIII. sz. II. 185—186, 205 ● irodalom, művelődés. I. 271, 327, II. 204—205, 229—230, 495—498, 609, 610 ● iskolázás. I. 347, II. 132, 205, 279 ● kenézek intézménye. I. 124, 298, 342 ● kereskedelem. I. 243, II. 65, 178, 478—479 ● lakosok erdélyi városokban. II. 65, 178 ● magyar bibliográfia. I. 9. ● III. 22 magyar szövetség terve, XVII. sz. I. 394 ● mezőgazdaság. II. 45 ● nemesség Mármarosban. I. 207, II. 31 ● nemzeti kérdés, politikai törekvések. II. 29, 123—124, 160, 277, 278, 378—379, 495—498. III. 125 ● nép eredete. I. 35, 81—83 ● nyomdák, nyomtatványok. I. 347, II. 205 ● — orosz kapcsolatok, XVIII. sz. II. 123 ● ortodox és unitus egyház Erdélyben. I. 245, 334, 347, 355, 423—424, 434, II. 122—123, 204—205, 277, 289 ● ortodoxia és a református törekvések. I. 253, 271, 347, 434 ● papság helyzete, nevelése. I. 355, II. 132, 205, 289 ● parasztfelkelés Erdélyben, 1784., II. 284—290 ● parasztmozgalmak, 1762, 1774, 1800, 1819., II. 186, 193, 488 ● parasztság fejlődése, viszonyai. I. 82, 155, 293, 297—298, 326, II. 49, 169, 186, 193, 238, 427, 488, III. 120.
— — és a parasztháborúk, 1437, 1514., I. 142—143, 207—208.
— sajtó kezdetei. II. 240, 498 ● származás: Oláh Miklós. I. 224 ● származásról vita (Hunyadi) I. 162 ● település, etnikai viszonyok. I. 35, 37, 81—83, 154, 296, II. 38, 128, 162, 415 III. 71 ● természettudományi, gazdasági irodalom, XVIII—XIX. sz. II. 252, 599 ● történet bizánci forrásai. III. 59 ● történetirodalom, forráskiadványok. I. 7, 12—13, 23, 35, 143, 168, 208, 294, 308, 311—312, 325, 453, 472, II. 29, 38, 65, 73, 123, 137, 178, 204—205, 288—290, 378, III. 55 ● utazó: Golescu, 1825., II. 428 ● -ok és Báthori István. I. 310 ● -ok erdélyi útleírásokban. II. 238—239 ● -ok az etnográfiai irodalomban, XIX. sz. II. 415 ● -ok forrásainkban. I. 44, 228, 428 ● -ok jogviszonyai a szászföldön. I. 82, 298, II. 49 ● -ok katolizálására kisérlet, XIV—XV. sz. I. 124 ● -ok és a Rákóczi-szabadságharc. I. 453, 460. III. 46, 114 ● -ok statisztikája Erdélyben, XVIII. sz. II. 38, 123 ● -ok története Erdélyben I. 162, 280, 302—303, II. 123. III. 35,
ROMÁNIA (ld. Havasalföld, Moldva alatt is)
— és Brassó kapcsolatai. I. 13 ● és Erdély, XVI—XVII. sz. I. 295, 302, 310, 329, 342, 344, 351, 354—355.
— — Vitéz Mihály alatt. I. 208, 311—312.
— és Magyarország, XIV—XVI. sz. I. 109, 121, 138, 154, 168, 171, 176, 282. III. 77 ● és Napóleon. II. 557 ● német telepei. II. 37 ● nemzetközi helyzete, XIX. sz. II. 571 ● politikája, XVI—XVII. sz. I. 294, 432 ● és a Rákóczi-emigráció. I. 472 ● és a szörényi bánság területe. I. 121 ● és a XIII. sz.-i kun misszió. I. 94 ● és a török háború, 1716—1718., II. 73—74 ● és a török hódítás kérdése, XIV—XV. sz. I. 109, 149, 154, 171, 176 ● történelme. I. 23, II. 29 III. 55. ● -i francia kultúrhatás. II. 495 ● i- kereskedelem. I. 243, II. 465 ● -i könyvtárakban kutatások. III. 46, 120. -i utazások. II. 237—238, 426, 429.
ROMÁN E.
— a borsod-gömöri egyházmegyéről. I. 254.
ROMANECZ MIHÁLY
— memoárirodalmunkról. II. 15 ● a Szibinyáni-románcokról. I. 160.
ROMANINI, G. B. (trieszti ügynök)
— levelei a Rákóczi-korból. I. 443.
ROMANSKI, ST.
— Cyrill—Method-könyvészete. III. 56.
ROMANUS A S. VENATIO
— győri püspökről. I. 62, II. 114, 544.

ROMEUF, L. DE
— a francia agrárválságról, XIX. sz. II. 446.
RÓMER FLÓRIS FERENC
— a budai vár helyszíneléséről. I. 202 ● emlékezete. III. 51 ● Kálmáncsai Domokos kódexéről. I. 216 ● komáromi árszabásról, 1696., I. 418 ● a mórichidai prépostságról. I. 64 ● Ráth Károlyról. III. 51 ● régi falképekről. I. 135 ● Sopron megyei urbáriumokról, XVI. sz. I. 238 ● a tatárjárás előtti várakról. I. 60 ● a tihanyi vár regestrumáról. III. 95 ● a váradi bazilikáról. I. 67. ●oklevélközlése. III. 68.
ROMHÁNY
—i csata, 1710., I. 470.
ROMHÁNYI ISTVÁN
— a pesti színészetről. II. 627.
ROMHÁNYI JÁNOS
— Kárász Lukács útjáról, 1672., III. 106 ● nyitrai nemességigazolásról, 1754., II. 31.
ROMHÁNYI KÁROLY
— a magyar könyvkötésről, XVIII—XIX. sz. II. 135.
RÓNA ÉVA
— az angol irodalom magyar vonatkozásairól, XV—XVII. sz. I. 389, III. 76 101 ● a korai angol újságok magyar vonatkozásairól. I. 332 ● Sydney magyarországi útjáról. III. 90.
RÓNAI HORVÁTH, ld. Horváth Jenő
RÓNASZÉK
—i sóbányászat. II. 457 ● -i sóhivatali tiszt, ld. Gruber K. A.
RÓNAY E.
— Kemény Jánosról. I. 356.
RÓNAY GY.
— Pázmány Péterről. I. 361.
RONCAGLIA, C.
— életrajza I. Lipótról, 1718., I. 375.
RONCSIK J.
— debreceni kereskedőkről, 1565., I. 243—244.
RORARIO JEROMOS (nuncius)
— követsége Szapolyainál, 1539., I. 278.
ROSACCIO, G.
— Erdély földrajzáról, 1595., I. 308.
ROSCHER, W.
— az osztrák közgazdasági törekvésekről, XVII. sz. II. 57.
ROSE, J. H.
— Napóleon bukásáról. II. 567.
ROSENÁU, ld. Rozsnyó
ROSENAUER KÁROLY
— a besztercebányai ev. gimnáziumról és egyházról. I. 255, 266, II. 129.
ROSENAUER MIHÁLY
— I. István-kori forrásainkról. I. 51.
ROSENBACHER FERENC (ld. Rózsapataky alatt is)
— beszéde II. Lipót koronázásakor. II. 365 ● verse Pozsony bandériumához, 1790., II. 349.
ROSENFELD
— a bánsági olaszokról. II. 34.
ROSENMANN, H. R.
— az erdélyi német művészetről. I. 186.
ROSENMANN ISTVÁN (udvari ágens)
— fordítása Napóleonról. II. 535 ● magyar közjoga, 1791., II. 372.
ROSENTHAL, E.
— I. Ferdinánd hivatalszervezetéről. I. 283.
ROSETTI, R.
— Vitéz Mihályról. I. 312.
ROSKA MÁRTON
— az erdélyi archaeológiai anyagról. I. 35, 37.
ROSKOVÁNYI ÁGOSTON
— a katolikus egyházról. II. 276—277.
ROSNAK, M.
— Kőszeg ostromáról, 1532., I. 289.
ROSNER, A. M.
— a szervita-rendről, 1677., I. 373.
ROSOS PÁL (püspöki titkár)
— államtani munkája, 1777., II. 161.
ROST TAMÁS
— egyházi irata, 1733., III. 112, 118.
ROSTA FERENC
— Kis Jánosról. II. 619.
ROSTA LIVIA
— gr. Fekete Jánosról. II. 223.
ROSTI FERENC
— diétai levelei, 1764., II. 187.
ROSTY JÁNOS (megyei jegyző)
— verse a nemesi felkelőkhöz, 1809., II. 550.
ROSTY ZSIGMOND
— az 1742-i hadjáratról. II. 104 ● a tatárjárásról. I. 96.
ROSTISLAV (galiciai hg.)
— és IV. Béla. I. 97.
ROTARIDES MIHÁLY
— irodalomtörténete, 1745., II. 139. III. 8 ● kéziratai. I. 365.
ROTENSTEIN
— utazási könyve, 1784., II. 238.
RÓTH A.
— a török hódításról. I. 289.
ROTH, A.
— Erdély nagyfejedelemségre emeléséről. II. 160 ● Tudor Vladimirescuról. II. 571.
ROTH, JOHANN PETER
— békedala, 1801., II. 526.
ROTH, JOHANN JOSEPH
— erdélyi szász írói lexikona, 1816., I. 10. III. 40.
ROTH, JOHANN
— a szebeni nehéz időkről, 1600., I. 312.
ROTH, P.
— a német újságlapokról, XV—XVI. sz. I. 230.
ROTH, V.
— az erdélyi német művészetről. I. 134, 135, 186.
ROTHAL (udvari biztos)
— és a magyar kereskedelem, 1669., I. 378.
ROTSCHILD-család
— felemelkedése. II. 561.
ROUSSEAU
— ellen hitvédelmi iratok, 1770, 1776., II. 199, 201 ● hatása a magyar irodalomra. II. 219 ● társadalmi szerződése és a nemesi mozgalom, 1790., II. 310, 311, 323, 344, 375.
— — és a horvát mozgalom. II. 359.
— és Teleki József gr. II. 154 ● és a vallási kérdés. II. 331.
ROUSSEAU, L.
— a francia—török kapcsolatokról, XVIII. sz. II. 74.
ROUSSEL (Bethlen G. követe)
— oroszországi küldetése. I. 333.
ROUSSEL DE COURCY, R.
— a rastatti kongresszusról. I. 442.
ROUSSET, C.
— Louvois történetéről. I. 386, 402.
ROYER-család
— és a hazai nyomdászat. II. 135.
ROŽANSKI
— Aldana hadjáratáról. I. 303.
ROZGONY
—i csata. I. 116 ● -i urbárium, 1636., I. 369.
ROZGONYI-család
— szerepe, XIV. sz. I. 117.
ROZGOKYI ISTVÁN
— levele Zsigmond kir. párizsi útjáról. I. 114.
ROZGONYI JÓZSEF
— irata a pataki tanrendszerről, 1818., II. 582.
ROZIER (és mások)
— borászati szakkönyve magyarul, 1805—, II. 436.
ROZVÁNY GYÖRGY
— Nagyszalonta történetéről. I. 326, II. 444.
RÓZSA DEZSŐ
— Nelsonról Magyarországon. II. 523.
RÓZSA GÉZA
— Bessenyeiről. II. 220.
RÓZSA GYÖRGY
— Friedrich John képeiről. III. 127.
RÓZSA IGNÁC
— Martinovicsról. II. 515.
RÓZSAHEGY
— kialakulása, XIV. sz. I. 123 ● a kuruckorban. I. 459 ● -i bányászat, XVIII. sz. II. 55 ● -i bizottság jelentése. III. 42 ● -i céhek élete. II. 56 ● -i ev. zsinat, 1707., I. 466, II. 12 ● -i fürészmalom, 1713., II. 62.
RÓZSAPATAKY FERENC (ld. Rosenbacher alatt is)
— versei a koronaőrző nemesekhez, 1790., II. 348.
ROZSNYAI DÁVID (író, követi tolmács)
— adatai, írásai, irodalma. I. 426 III. 95 ● kéziratos másolatai. I. 298—299, 425.
ROZSNYÓ
— a Rákóczi-korban. I. 459, 466 ● -i bányászat, XVII. sz. I. 372 ● -i céhek élete, XVII—XVIII. sz. II. 56, 260 ● -i ev. imaház, 1786., II. 275 ● -i ev.

rektor, ld. Missovitz Mihály ● -i gimnázium. II. 131, 583, III. 118 ● -i mézkereskedelem. II. 442 ● -i ref. egyház tört. I. 256 ● -i számadások. I. 245, 418 ● -i szárm., ld. Lenhardt J., Magda Pál.
RÖDER
— útleírása, 1795., II. 424.
RÖDER, PH.
— Lajos Vilmos bádeni őrgr. török hadjáratairól. I. 404—405, 411.
RÖDERN MENYHÉRT (cs. tábornagy)
— tudósítása Várad ostromáról, 1598., I. 318.
RÖHRICHT, R.
— a jeruzsálemi királyságról. III. 68 ● a keresztes hadjáratokról, II. Andrásról. I. 73, 89, 91, 94.
RÖHRING, H. W.
— a bánsági német evangélikusokról. II. 34.
RÖSCHEN
— az 1745-i hadjáratról. II. 105.
RÖSLER KRISTÓF
— mint lapszerkesztő. II. 406 ● a Ráday-könyvtárról, 1805., II. 589.
RÖSLER, R. ld. Roesler
RÖSLERNÉ SCHICKMAYER JOZEFA
— mint lapkiadó, 1810., II. 406.
RÖSS BERTALAN
— Avianói Márkról. I. 409.
RÖSSLER, HELLMUTH és Franz, G.
— német életrajzi lexikona. III. 41.
RÖSSLER M.
— domonkosrendi legendákról. I. 213.
RÖTHE
— Mügeln Henrikről. I. 104.
RÖTHI ORBÁN
— jelentései, 1636., I. 342.
Rövid Példa, Miképpen ... tumultust kezdők ... exequáltattak, 1736., II. 92.
Rövid summája az viselt dolgoknak, 1809., II. 546.
RUBER JÓZSEF
— Verbőczi Istvánról. I. 193.
RUBIGALLUS (Rubigally) PÁL
— konstantinápolyi útleírása, 1544., I. 276.
RUBINYI MÓZES
— Csokonairól. II. 608 ● Döbrentei akadémiai tervéről. II. 620 ● az erdélyi nyelvművelőkről. II. 375 ● a *Mondolat*ról. II. 618 ● Révai Miklósról. II. 597 ● Sylvester Jánosról. I. 259.
RUBRUQUIS (Rubruck) VILMOS
— tatárországi utazása, XIII. sz. I. 90.
RUBY JÓZSEF
— az eperjesi gimnáziumról. III. 118.
RUDINA
—i apát: Horváth János. II. 407.
RUDNAY-család
— birtokperei, XVI. sz. I. 241.
RUDNAY BÉLA
— a parasztvármegyéről, XVI—XVII. sz. I. 239 ● az Ujfalussyak, Rudnayak pereiről. I. 241.
RUDNAY GYULA
— Rákóczi érmészetéről. I. 464 ● Warou Dánielről. III. 115.
RUDNAY SÁNDOR (esztergomi érsek)
— irata I. Ferenchez, 1814., II. 564 ● zsinati szereplése, 1822., II. 575, 579.
RUDNYÁNSZKY BR.-család
— levéltára. I. 15.
RUDNYÁNSZKY JÓZSEF
— diétai naplója, 1764., II. 186.
RUDOLF V. HABSBURG, ld. Habsburg
RUDOLF, I. (király; mint császár: II. R.)
— adatai, kormányzatának iratai, irodalma. I. 315—317 ● és Básta. I. 308 ● és a bécsi béke. I. 322 ● és Erdély. I. 311, 315, 316 III. 94, 95 ● és Istvánffy Miklós. I. 227 ● lemondatása, 1608., I. 367 ● levelezése. I. 233 ● és a német birodalmi politika. I. 365 ● valláspolitikájának visszhangja, 1790. II. 338.
RUDOLPH, FRIEDRICH
— egy Kárpát-vidéki uradalomról, 1817., II. 449.
RUEBER JÁNOS (kassai főkapitány)
— jelentései Báthori Istvánról. I. 309.
RUFFINI, M.
— a latin iskoláról a román irodalomban. II. 495.
RUFFINY SÁMUEL
— méhészeti munkája, 1805., II. 441.
RUGONFALVI, ld. Kiss István
RUHMANN JENŐ
— Rotarides Mihályról. II. 139.
RUISZ GYULA
— agrártörténeti cikkei. II. 439 ● mezőhegyesi bibliográfiája. III. 28 ● a mezőhegyesi ménesről. II. 253 ● Tessedik Sámuelről. II. 249.
RULAND, F.
— a szatmári német bányászokról. II. 171.
RUMJANCOV
— féle pályatétel a robotváltságról. II. 453.
RUMY KÁROLY GYÖRGY
— Benkő historiográfiai kéziratáról. II. 215 ● és Berzeviczy Gergely. II. 470 ● gazdasági kézikönyve, agrárcikkei. II. 410, 432, 433, 435, 440, 443, 444, 453, 458, 464, 468 ● helyismereti cikkei. II. 414, 416—418 ● és Kazinczy Ferenc. II. 422 ● és a keszthelyi Georgikon. II. 454, 586 ● a magyarországi újságokról. II. 401 ● mint a magyar irodalom ismertetője. II. 495 ● *Monumenta* c. forráskiadványa, 1815., I. 4, 301, 307, 322, 347, 351, 392, 398, 412, 463, 464, II. 8, 592 ● a *Mondolat*-vitáról. II. 618 ● németországi tanulmányai, utazásai. II. 429, 447, 584 ● a Nemzeti Múzeumról. II. 588 ● nemzetiségi álláspontja. II. 495 ● a török okozta károkról, 1788., II. 296 ● Vedres Istvánról. II. 448, 449.
RUOTGER
— életrajza Bruno püspökről. I. 29.
RUPP JAKAB
— Magyarország helyrajzi történetéről. I. 62 ● a magyarországi pénzekről. I. 59 ● Pestbuda helyrajzi történetéről. I. 99, III. 69.
RUPP KORNÉL
— Faludi-kiadása. II. 145 ● Gyöngyösi Istvánról III. 107 ● Komjáthy Benedekről. I. 259 ● Máriahimnuszokról. I. 214 ● Ozorai Imréről. I. 260 ● a Ráday-könyvtárról. II. 589 ● Telegdi Miklósról. I. 264 ● a XVI. sz. vallási irodalmáról. I. 270.
RUPPRECHT ANTAL
— bányászati tanulmányai. II. 255, 458.
RUPPRECHT, THEOPHIL (Gottlieb)
— könyvtárának katalógusa, 1784., II. 213.
RUPPRICH, H.
— Celtis Konrádról. I. 217.
RUSDORF, J. J.
— politikai emlékirata, XVII. sz. I. 332.
RUSSO, F.
— tudománytörténeti bibliográfiája. III. 31.
RUSU, S.
— Vasilie Pop orvosi munkájáról. II. 599.
RUSZEK, ld. Pápai Ruszek
RUSZIN
— bibliográfia. II. 125 III. 27 ● egyházi viszonyok tört. I. 423—424, 466, II. 124, 205—206 ● etnikai viszonyok. II. 37 ● hegyi pásztorkodás, XVII. sz. I. 370 ● mezőgazdasági viszonyok. II. 46 ● művelődés, XVII—XVIII. sz. II. 124 ● nép és a Rákóczi-szabadságharc. I. 460, II. 97, III. 114.
— — a XIV. században. I. 124. III. 70.
— népmondák Mátyásról. I. 170 ● társadalmi-gazdasági viszonyok, XVIII. sz. II. 124—125 ● tört. forrásanyaga. I. 11 ● urbárium-kiadás, 1767., II. 191, 206. ● -ok tört, XIX. sz. III. 125.
RUSZT
● az 1790-i diétán. II. 483 ● -i bortermelés, 1819. II. 436 ● -i ev. egyház. I. 256.
RUSSWORM, HERMANN CHRISTOPH, GR. v.
— konfliktusa a hajdúkkal, 1602., I. 318 ● szerepe a 15 éves háborúban. I. 317.
RUTTKAY GÁBOR
— írásai Napóleonról. II. 566 ● regényes munkája Murány ostromáról. I. 371.
RUTKOWSKI, JAN
— a kelet-európai mezőgazdaságról. I. 77.
— — jobbágyságról, XVI—XVII. sz. I. 237.
— lengyel gazdaságtörténete. I. 236, III. 35.
RUVARAC, D.
— Jovanović Vincéről. II. 126 ● Nenadović Páliról II. 206 ● Péróról. II. 126 ● Rajić Jovanról II. 230 ● szerb folyóirata. II. 125 ● a szerb kongresszusokról, XVIII. sz. II. 125, 126, 206, 360 ● a szerémkarlócai egyházmegyéről. II. 206.
RUVIGNY
— és Bethlen Miklós. I. 385 ● és Turenne. I. 385.
RUYTER, MICHIEL (admirális)
— és a magyar gályarabok. I. 394, 396.
RUZICSKA I.
— a magyar porcellánról. I. 135.
RUZOMBERK, ld. Rózsahegy

RUZSÁS LAJOS
— az egri vár gazdálkodásáról, XVI. sz. I. 237 ● ism. Szántó I. Eger-tanulmányát. III. 118.
RUZSONYI BÉLA
— Dugonics Etelkájáról. II. 203.
RÜDIGER, H.
— a bácskai svábokról. II. 37.
RÜHL, F.
— Anonymus forrásairól. I. 44.
RÜTHNING, G.
— a német hadászatról, X—XIII. sz. I. 40.
RYKACZEWSKI, E.
— lengyel nuncius jelentésekről. I. 294.
RYS, G.
— Csák Mátéról. I. 116.

S. C.
— a szegedi polgárőrségről, 1806., II. 540.
S. D. M.
— cikke Hoffmann L. ellen, 1792., II. 326.
S. I. B.
— buzdítása az insurgensekhez, 1809., II. 550.
S. J.
— Zrinyi Miklósról. III. 104.
S. L. (Stanislaus Lysimachus)
— irata a magyar ügyekről, 1683., I. 400.
S. P. W., ld. Weber, Simon Peter
S. V.
— a Thököly-mozgalmakról. I. 401.
SAAR
— és Aba Sámuel. I. 72.
SAARPFALZ
— -i németek a Bánságban. II. 33.
SABÁC (ld. Szabács alatt is)
— elfoglalása, 1476., I. 176.
— — 1788., II. 296.
— elvesztése, 1521., I. 221.
SABAUDIA, ld. Savoya
SABBADINI, R.
SABBADINI, R.
— Giovanni da Ravennáról. I. 107.
SABIN, BELU
— az 1514-i parasztháborúról. III. 80.
SACHER-MASOCH, L. v.
— a mohácsi vészről. I. 221.
SACHS v. HARTENECK, ld. Harteneck
SACILE
— körüli harcok, 1809., II. 553.
SAD-UD-DIN, ld. Szeáddeddin
SADLER FÜLÖP (svéd követ)
— erdélyi útja, 1626., I. 334.
SAFAŘIK PÁL JÓZSEF
— Cyrill s Method-kiadása. I. 28 ● mint újvidéki igazgató. II. 499 ● szlovák irodalmi szerepe. II. 494—495.
SÁG (Vas megye)
—i hegyközség, 1782., II. 47.
SÁG (Ipolyság)
—i prépost: Fegyverneki Ferenc. I. 211, 258 ● -i prépostság. III. 64.
SAGETHAL, ld. Szakadát
SÁGHELYI LAJOS
— a magyar üvegesiparról. II. 56, 175, 467.
SÁGHY FERENC (nyomdafelügyelő)
— és Kisfaludy Sándor. II. 612 ● levelei. II. 512.
SÁGI ISTVÁN
— a magyar szótárakról. II. 617, III. 31.
SÁGMÜLLER, I. G.
— a felvilágosodás természetjogáról. II. 202.
SAGNAC, Ph.
— egyetemes története. III. 38.
SAGREDO, GIOVANNI (velencei követ)
— bécsi jelentései, XVII. sz. I. 382, 384, 387.
SAHM, W.
— Lubenau utazásairól. I. 314.
SAHMATOV, A. A.
— Nestor-kiadása. I. 27 ● az orosz őskrónikáról. I. 28, 46. III. 56.
SÁHÓ JÁNOS
— a protestáns iskolákról, XVII—XVIII. sz. II. 129.
SAILER, L.
— bécsi polgárokról, XIV. sz. I. 129.
SAINT-DENIS
—i francia krónikás. I. 108.
SAINT-GILLES
—i apátság és Magyarország. I. 73.
SAINT-JUST
— vádbeszédének fordítása. II. 517.
SAINT-SIMON, LOUIS DUC DE
— emlékiratai Rákócziról. I. 435, 443.
SAJDENSWARZ, JOHANN ALOYSIUS
— a Georgikon magtáráról, 1816., II. 434.
SAJNOVICS JÁNOS
— és Hell Miksa. II. 217 ● a magyar—lapp nyelvrokonságról. II. 216, 595—596.
SAJÓ
— hajózásának kérdése, 1808., II. 475.
SAJÓ GÉZA
— Tótfalusi Kis Miklósról. III. 110.
SAJÓ SÁNDOR
— Katona Józsefről. II. 624.
SAJÓLÁD
—i pálos kolostor. I. 64 ● -i perjel, ld. Fráter György.
SAJÓMEZŐ
—i csata, ld. Muhi
SAJÓPÜSPÖK
—i plébános, ld. Hriagyel Márton
SALABERRY GR.
— utazása Magyarországon, 1790., II. 343, 363.
SALACZ GÁBOR
— a cassa parochorumról. I. 373, II. 113 ● kiadta a tässi Margit-legendát. I. 88 ● Tessedik Sámuelről. II. 249 ● a vallásalap kezdeteiről. I. 373.
SALAGIUS (Szalágyi) ISTVÁN (pécsi kanonok)
— a pannoniai kereszténységről. II. 214.
SALAMANCA
—i egyetem. I. 111.
SALAMON (király)
— irodalma, XI. sz. I. 48, 72.
SALAMON (mester)
— római küldetése, 1242., I. 92.
SALAMON FERENC
— Báthori Gáborról. I. 329 ● Bethlen G. udvaráról. I. 336 ● Budapest történetéről. I. 99, 125, 144, 156, 185 ● Csokonai Dorottyájáról. II. 609 ● az első Zrínyiekről. I. 100, 116, 288, 381 ● emlékezete. III. 51 ● az 1737-i hadjáratról. II. 23 ● az 1741-i diétáról. II. 100 ● a hadtörténelemről. III. 53 ● a honfoglalásról, milleniumról. I. 34 ● irodalmi tanulmányai. II. 609 ● ism. Mygnert munkáját a magyar hadszervezetről. I. 60 ● Kecskemét történetéről. I. 246 ● két magyar diplomatáról, XVII. sz. I. 330, 364, 369 ● kisebb tört. dolgozatai. I. 286, 336, 358, 380, 381, 397, II. 100 ● kritikája Sacher-Masochról. I. 221 ● a magyar hadi történetről, X. sz. I. 39 ● a magyar kir. szék betöltéséről. I. 173, II. 78, 81, 82 ● Magyarországról a török hódítás korában. I. 154, 234, 369 ● a megyék kérdéséről. I. 286 ● Mosaburmról. I. 36 ● Pestről a kuruc-korban. I. 459 ● a Pragmatica sanctióról. II. 84 ● a reformáció történetéről. I. 259 ● rendi országgyűléseinkről. I. 358 ● Thököly naplójáról. I. 397 ● velencei követjelentésekről. I. 233 ● Zrínyi Miklósról. I. 380—382, III. 104 ● és Szalay L.
— — iratgyűjteménye Esterházy Miklósról I. 359.
— és Szilágyi S.
— — törökkori forráskiadásai. I. 377.
SALAMON JÓZSEF
— az erdélyi ref. egyházról. I. 253, II. 122.
SALAMON JÓZSEF VAZUL (piarista)
— buzdító iratai, 1809., II. 550—551.
Salamon és Markalf históriája, 1577., I. 299.
SALÁNKI JÓZSEF
— az iskoladrámáról. II. 229.
SALGÓTARJÁN
— földesurai Rákóczi alatt. I. 459 ● -i vasmű kialakulása. II. 466.
SALICETO, MARCO DA
— mint III. András nevelője. I. 102.
SALIGNAC
— jelentése Bocskai haláláról. III. 95.
SALIS
— állítólagos szerepe a Horia-felkelésben. II. 289.
SALLAK ANDRÁS (inspektor)
— uradalmi utasítása, XVII. sz. I. 426.
SALLAY GÉZA
— Döbrentei Gáborról. II. 620.
SALLUSTIUS
— hazai átdolgozásai. I. 305, II. 602.

SALM-ECK, JULIUS GR. V.
— és Bornemisza Péter. I. 263.
SALM MIKLÓS GR. (császári vezér)
— panasza seregéről, 1490., I. 201—202 ● és Szapolyai harcai. I. 280, 288 ● és Varkocs György levelei I. 288.
SALMON, PIERRE
— mint krónikaszerző. I. 108.
SALUTATI, COLUCCIO
— levelezése az Anjoukkal. I. 133.
Salutatio ex deputatione . . . com. Nitriensis, 1790., II. 345.
SALUZZÓI LAJOS ŐRGRÓF
— és II. László. I. 195.
SALVANDY, N.
— kiadta Sobieski leveleit. I. 407.
SALZ, A.
— a cseh ipar történetéről. II. 58, 172, 259.
SALZA, ld. Hermann v.
SALZBAUER JÁNOS
— a kolozsvári piaristákról és gimnáziumukról. II. 208.
SALZER, E. és Wittichen, F. C.
— kiadta Gentz levelezését. II. 486.
SALZBURG
—i építész: Mayerhoffer A. II. 146, 232 ● -i érsekek: ld. Theotmar; Konrád (XI. sz.); gr. Colloredo József (XVIII. sz.) ● -i érsekség és Mátyás király. I. 178 ● -i följegyzések. ld. *Annales Iuvavienses* ● -i krónika, ld. *Chronicon Salisburgense* ● -i protestánsok átköltözése. II. 36 ● -i útleírás, 1816. II. 427.
SAMARAN, CHARLES és Gandilhon, R.
— francia történeti bibliográfiája. III. 36.
SAMARJAI JÁNOS (ref. püspök)
— és az irénikus irányzat, XVII. sz. I. 374.
SÁMBÁR MÁTYÁS (jezsuita)
— élete, vitái, iratai, XVII. sz. I. 373. III. 102
SÁMBOKRÉTY MIHÁLY
— diáriuma, 1683., I. 398.
SÁMBOKY, SAMBUCUS, ld. Zsámboky János
SAMBUCUS-kódex, XV. sz. I. 43.
Sammlung der Hof-Berichte, 1797., II. 522.
Sammlung der . . . Gesetze, 1767—1804., II. 265.
Sammlung von Natur- und Medizin . . . Geschichten — c. lap, 1718—1730., II. 9, 25, 39—41.
SÁMOTH
— jövedelme, 1514., I. 205.
SAMU JÁNOS
— Czeglédi Istvánról. I. 390 ● XVII. sz.-i hitvitákról III. 102.
SÁMUEL ALADÁR
— Bod Péterről. II. 215 ● a Horia-felkelésről. II. 284 ● a ref. lelkészről a XVII. sz.-ban. I. 327.
SANDERMANN, G. A. C.
— Metternichről. II. 570.
SANDERSON, JOHN
— levantei utazásai, XVI. sz. I. 316.
SÁNDOR
— I. (cár) magyar irodalmi visszhangja. II. 526, 564—565, 568 ● III. (pápa) és Magyarország, XII. sz. I. 56, 76 ● VI. (pápa) regestái, XV. sz. III. 80 ● VIII. (pápa) és a török kérdés, XVII. sz. I. 409 ● (mester) a párizsi egyetemen, 1300., I. 132.
SÁNDOR-család
— levéltára. I. 15, 452.
SÁNDOR GÁSPÁR (br.)
— követi naplója, levelei, XVII. sz. I. 398.
SÁNDOR IMRE
— az Endes- és Sándor-család levéltáráról. I. 14, 15, 452, III. 43 ● az erdélyi insurgensekről, 1809., II. 554 ● Rákóczi házasságáról. III. 115 ● udvarhelyszéki lustráról, 1604., I. 308.
SÁNDOR ISTVÁN
— Gellert-fordítása, 1778., II. 226 ● Jelky Andrásról. II. 155 ● külföldi útilevelei. II. 406, 429 ● Magyar Könyvesháza, 1803., II. 406 III. 9 ● a nemességről és kereskedésről. II. 476 ● *Sokféle* c. lapja. II. 93, 309, 340, 406.
SÁNDOR ISTVÁN
— főurakról a felvilágosodás irodalmában. II. 219.
SÁNDOR ISTVÁN
— néprajzi bibliografiája. III. 28.
SÁNDOR LIPÓT (főhg. nádor)
— Budára érkezése. II. 362—363 ● és Gyurkovits Ferenc. II. 393 ● és Hofmansegg. II. 425 ● iratai II. 344, 352, 360, 366, 370, 381, 484, 506, 508, 528 ● és József főhg. II. 528 ● és a magyar jakobinusok. II. 508, 512, 528 ● nádorrá választása, 1790., II. 324, 362 ● és a vallásügy. II. 366, 370.
SÁNDOR PÁL (portai követ)
— naplója, XVII. sz. I. 425.
S. SÁNDOR PÁL
— az agrárkérdésről 48 előtt. II. 455 ● a jobbágykérdésről az 1832/36-i diétán. II. 48, 455 ● a paraszttörténete irodalmáról, III. 48 ● és Berend Iván.
— — az új gazdaságtörténetről. III. 52.
SÁNDOR VILMOS
— ism. Mérei ipartörténetét. III. 124.
SÁNDORFFI JÓZSEF (orvos)
— mint lapszerkesztő, 1800., II. 404.
SANDRART DE GILLES (= Vanel)
— irata a Thököly-mozgalomról. I. 399.
SANKT GALLEN
— -i levéltár Vadianus-iratai. I. 216 ● -i magyar kalandozás. I 29, 40 ● -i Margit-legenda. I. 88.
SANKT LAMBRECHT
— apátság levéltára. I. 19.
SANKT PÖLTEN
— és Magyarország, XV. sz. I. 171—172.
SANN, HANS
— a szentgotthárdi csatáról. III. 105.
SANOCENSIS, SANOCKI, ld. Szánoki
SÁNTAY M.
— Zrínyi és Marino viszonyáról. I. 380.
SANUTO (Sanudo), MARINO
— velencei kortört. emlékiratai, XVI. sz. I. 189—190, 191—192, 200, 220, 222, 274
SAPHORIN (angol követ)
— bécsi jelentései, XVIII. sz. II. 86.
SÁRAY SÁMUEL
— Trenk-fordítása, 1790., II. 328.
SÁRFFY FERENC (győri kapitány)
— jelentése II. Lajos haláláról. I. 223.
SARKAD
— és a Rákóczi-szabadságharc. I. 470 ● története. I. 296 ● -i hajdúk. I. 240, 470.
SARKADI CSATÁRY FERENC
— XVI. Lajos életéről, 1793., II. 505.
SARKADY ISTVÁN
— a pécsi püspöki könyvtárról. II. 212.
SARKADI NAGY JÁNOS
— Ráday költészetéről. II. 142.
SARKADI NAGY MIHÁLY
— Szatmárnémeti történetéről. I. 256, III. 114.
SÁRKÁNY OSZKÁR
— cseh—magyar kulturális kapcsolatokról. II. 494 ● ism. Banik munkáját Maginról. II. 92.
SARKEL
— a kazár birodalomban III. 57.
SÁRKERESZTUR
— -i ref. egyházról. I. 256.
SÁRKÖZ
— gazdasági, népességi viszonyai. II. 31, 43 ● - levéltári anyag. III. 42.
SÁRKÖZI IMRE
— régi vízimérnökeinkről. II. 586.
SÁRKÖZY IRÉN
— a Hajdúság gazdasági életéről. II. 52.
SÁRKÖZY LAJOS
— a katolikus klérus fegyelméről. II. 113.
SÁRKÖZY PÁL
— nagyszombati matematikusokról. II. 140.
SÁRKÖZY ZOLTÁN
— a Rákóczi-kori Győr s Moson megyéről. III. 114.
SÁROS
— megye gazdasági javaslata, 1791., II. 390.
— — követe: Sennyei B., 1620., III. 100 ● levéltára, okmánytára. I. 12, II. 214, III. 42 ● és Pozsony közti útvonal, 1802., II. 473 ● vallásügyi fölirata, 1791., II. 368 ● viszonyai II. József korában. II. 277 ● -ban a tarkőiek hatalmi törekvései, XIV—XVI. sz. I. 117, 155 ● -i főispáni beiktatása Rákóczinak. I. 460 III. 100 ● -i főjegyző: Tahy Antal. II. 521 ● -i nemesi felkelők, 1797., II. 521 ● -i nemességigazolások, XVIII. sz. II 31 ● -i parasztmozgalom, 1632., I. 370 ● -i szárm., ld. Bredeczky Sámuel ● -i táblabíró: Szinyei Merse József. II. 257 ● -i táblaképfestészet, XIV—XV. sz. I. 135, 186.
—i történelmi kirándulás. III. 42 ● zempléni ev. esperesség tört. I. 254, II. 121.
SÁROSI BELLA
— Balassi Bálintról. III. 89.

SÁROSPATAK
— hadi felszerelése, XVII. sz. I. 344 ● irodalmi élete, XIX. sz. II. 580 ● és a hegyaljai zendülés, 1697., I. 413, 420 ● és Lorántffy Zsuzsánna. I. 352 ● reformációja. I. 256 ● történetének vázlata. II. 582 ● -i céhlevelek, XVII. sz. I. 372 ● -i énekgyűjtemény. II. 625 ● -i gúnyirat Kazinczy ellen. II. 618 ● iskoladrámák. II. 229 ● -i jezsuiták. I. 413 ● -i jogász könyvei. II. 212 ● -i kincstár, 1642., I. 343 ● -i kőbányászok, 1740., II. 46 ● -i könyvtár kéziratai. II. 421, 427, 608, 625—626.
— — ősnyomtatványai. I. 264.
—i krónika. I. 319 III. 95 ● -i országgyűlés és a jobbágyok, 1708., I. 451 ● -i Rákóczi-könyvtár. I. 352 ● -i ref. egyház története. I. 256 ● -i ref kollégium története, viszonyai. I. 266, 327, 337, 345, 353, 396, II. 131, 278, 580, 582, III. 98, 118 ● -i ref. lelkész, ld. Láczai Szabó József, Medgyesi Pál, Tolnai István ● -i ref. lelkészek a XVI. században. I. 257 ● -i tanár, ld. Beregszászi Nagy Pál, Comenius, Kézy Mózes, Őri Fülep Gábor, Pósaházi János, Sipos Pál, Szatmári Paksi Mihály (id. és ifj.), Szilágyi Benjamin István, Tolnai Dali János, Tóth Pápai Mihály, Tsétsi János Vályi Nagy Ferenc ● -i tanárok élete. I. 257 ● -i tanító, ld. Láczai József ● -i tanulók, ld. Balogh Péter, Csokonai Vitéz Mihály, Decsy Sámuel, Gyöngyösi István és László, Nagyváthy János, Tsétsi János ● -i uradalom, XVII—XVIII. sz. I. 343, II. 46 ● -i vár. III. 98 ● -i várnagy: Kőrössy György. I. 438.
SÁRSZENTLŐRINC
. -i ev. lelkész, Szeniczei Bárány György. II. 111.
SARTORI, FRANZ
— tudós-lexikona. II. 469 ● utazási és ismertető munkái a monarchiáról, XIX. sz. II. 414, 423.
SARTORIUS (Szabó) JÁNOS (ev. lelkész)
— egyházi iratai, 1730, 1741., II. 112, 142 ● fölött gyászbeszéd. II. 200.
SÁRVÁR
— vitája a Draskovichokkal, XVI—XVII. sz. I. 241 ● -i ev. prédikátor, ld. Magyari István ● -i tanító, ld. Sylvester János ● -i uradalom, XVII. sz. I. 237, 369, 377 ● -i várispánság. I. 80.
SÁRVÁRY ELEK
— életrajzai magyar nőkről. III. 40.
SÁRVÁRY PÁL
— Csokonai Vitéz Mihályról. II. 607.
SAS ANDOR
— Kis Lázárról, XVIII. sz. II. 178 ● a munkácsi levéltárról. I. 14.
— — uradalomról, XVIII. sz. II. 46.
SASHEGYI OSZKÁR
— abszolutizmus-kori levéltárakról. III. 43 ● a cenzúra-viszonyokról, XVIII. sz. II. 211, 403 ● I. Ferenc nyomdapolitikájáról. II. 587 ● ism. a jelen munka II. kötetét, III. 22.
SASINEK, F. V.
— Erzsébet királyné leveléről, 1383., III. 70. István királyról. I. 68 ● regestái a pápai levéltárból. I. 19, 320, 333 ● Zalavárról. III. 59 ● Zólyom számadásairól, XV. sz. I. 126—127, 157.
SASKI
— az 1809-i háborúról. II. 553.
SASS KÁROLY
— az érmelléki ref. egyházmegyéről. I. 253.
ŠASSIN
—i uradalmi juhászat, 1819., II. 441.
SASVÁRI ÁRMIN
— Napóleon kiáltványáról a magyarokhoz. II. 556.
ŠÁTEK, J.
— a pozsonyi templomelvételről, 1672., III. 106.
SÁTORALJAÚJHELY
—i Barátszer szabályai, 1734., II. 47 ● -i levéltáros: Kazinczy Ferenc. II. 600 ● -i ref. egyház tört. I. 256.
SAUER, A.
— Bécs és Róma viszonyáról, 1683., I. 409.
SAUER, PH.
— Flodoard szövegéről. I. 29.
SAUL (moldvai serdar)
— és Pray György. II. 214.
SÄULENFELD, FRANZ V.
— versfordítása, 1796., II. 520.
SAULNIER, E. — és Martin, A.
— francia történeti bibliográfiája. III. 36.
SAURIN-ROSENBERG
— prot. egyházi munkája, 1767., II. 200.
SAUSSURE, CESAR DE
— törökországi iratai Rákócziról. I. 444.
SAUTAI, M.
— az osztrák örökösödési háborúról. II. 103.
SAVARIA, ld. Szombathely
SAVICKI
— István király törvényeiről. I. 52.
SAVNIK
—i kolostor. III. 64.
SAVOYA
—i tisztek Buda alatt, 1686., I. 410.
SAVOYAI JENŐ HG.
— élete, hadvezéri szerepe. I. 411, 455, II. 73—74. halála, 1736., II. 96 III. 118 ● honfiusítása, 1715. II. 68 ● iratai, levelezése. I. 408 ● és a német telepítés. II. 33 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 442, 455 ● és a titkos tanács. II. 85 ● a török háborúban, XVII. sz. I. 411.
— — 1716—1717., II. 70—74.
— és a vallásügyi konferencia, 1730., II. 119 ● és Vetési László. I. 450.
SAX, C.
— a török hatalom hanyatlásáról. I. 376, 409, II. 541, 571.
SAX MIHÁLY
— közgazdaságtana. 1808., II. 431.
SAY GÉZA
— a barokk Székesfehérvárról. II. 232.
SAY, JEAN BAPTISTE
— és Berzeviczy G. közgadaságtana. II. 471.
SAYGHÓ BENEDEK (pannonhalmi főapát)
— naplójegyzetei, 1722—1723., II. 78, III. 118.
SAYOUS, EDOUARD
— Buda visszafoglalásáról, 1686., I. 409 ● emlékezete. III. 51 ● francia—erdélyi kapcsolatokról, XVII. sz. I. 326 ● a magyar gályarabokról. I. 396 ● magyar östörténetről. III. 57 ● a magyar tört. forrásairól. I. 20 ● Magyarország történetéről. I. 20, II. 309, 556 ● a tatárjárásról. I. 96.
SCARBANTIA, ld. Sopron
SCALA, BRUNO DELLA
— és a magyarok, 1411., I. 139.
SCHACK BÉLA és Vincze Fr.
— a kereskedelmi oktatásról. II. 478.
SCHÄFER, D.
— az ágostai csatáról. I. 41.
SCHÄFER LÁSZLÓ
— a görök kereskedők szerepéről, XVIII. sz. II. 59, 478.
SCHÄSSBURG, ld. Segesvár
SCHAFFHAUSEN
—i szerzetes: Bernold. I. 48.
SCHAFFRATH LIPÓT BR. (piarista tanár)
— alkalmi iratai, 1799—1804., II. 524, 533 ● a villamosságról, 1778., II. 217.
SCHALK, K.
— Ausztria történetéről, XV. sz. I. 164.
SCHALL, FRANZ
— a pesti postáról, 1803., II. 473.
SCHAMS FERENC
— leírása Pestbudáról, 1821., 1824., II. 447, 479, 482 ● a magyarországi bortermelésről. II. 419, 436 ● a pétervárad bányászatról. II. 458.
SCHARDIUS, SIMON
— kortörténeti munkái, XVI. sz. I. 276.
SCHARLER, FR. S.
— mutatója az AÖG kötetelhez. III. 33.
SCHARSCHMIDT, CARL
— irata a Rákóczi-szabadságharcról, 1704., I. 444.
SCHARSIUS TAMÁS (ev. lelkész)
— feljegyzései az erdélyi kuruc mozgalmakról. I. 441—442.
SCHASER, JOHANN GEORG
— Brukenthal Sámuelről. II. 160, 288 ● Huet Albertről. III. 94 ● a nagyszebeni káptalanról. I. 64 ● a szászok jogairól, 1822., II. 487.
SCHATZBERG, JOHANN
— számítási könyve, 1785., II. 258.
SCHAUFF, JOHANN NEPOMUK
— irata II. Lipót koronázásáról. II. 362.
Schauplatz Serinischer . . . Helden Thaten, 1664., I. 383.
SCHEDEL FERENC (ld. Toldy alatt is)
— Csokonai-kiadása. II. 607—608 ● Kazinczy-kiadása. II. 601.
SCHEDIUS LAJOS (pesti egyet. tanár)
— az insurgensek kitüntetéséről, 1811., II. 551 ● a kir. jövedelmekről, 1523., I. 198 ● mint lapszer-

kesztő. II. 405, 408 ● a nemzetiségről, 1817., II. 491 ● a pestalozzizmusról. II. 584 ● természettudományi akadémiai terve, 1802., II. 509 ● Tubero Lajosról. I. 188 ● és Lovich Ádám.
— — tanulmányi tervezete, 1804., II. 583.
Schedium de presenti statu fabricarum, 1793. (Blaskovits József). II. 464.
SCHEEL, H.
— Stadnicki portai követségéről. I. 472.
SCHEFFER, CH.
— kiadta Bertrandon de la Brocquière utazását. I. 110.
— — Bonnac követi iratait. I. 400, 442—443 ● Galland naplóját. I. 389.
— a konstantinápolyi francia követekről. I. 443.
SCHEFFER-BOICHORST
— Albericusról. I. 89 ● IV. Lászlóról. I. 101.
SCHEFFLER J.
— VIII. Sándor viszonyáról Bécshez. I. 409.
SCHEIBER SÁNDOR
— a „Bábel" visszhangjáról. III. 123 ● Csokonairól. II. 607.
SCHEIBLE, L.
— XVI—XVII. sz.-i német röplapokról. I. 230, 332.
SCHEIDEMANTEL, H. G. (jénai tanár)
— a lengyel disszidens kánonokról. II. 370—371.
SCHEIGER, JOS. E. ADALBERT
— magyarországi utazásai, 1823—1824., II. 428.
SCHEINIGG, J.
— szlovén Mátyás-mondákról. I. 170.
SCHEITZ, FELIX AUGUST
— juhtenyésztési irata, 1808., II. 440.
SCHELLENBERG (cseh kancellár)
— és a magyar humanizmus, XVI. sz. I. 217.
SCHELS, J. R.
— az 1738-i török háborúról. II. 95 ● Savoyai Jenő hadjáratáról, 1716., II. 74 ● a várnai csatáról. I. 163.
SCHELTZ
— Lausitz történetéről. I. 177.
Schema . . . der . . . hungarisch-adelichen Insurrection, 1797., II. 521—522.
Schematismus ad . . regni comitia . . . convocatorum, 1802., 1805., 1807., 1808., II. 526, 534, 537, 542.
Schematismus indigitans hospitia, 1796., II. 519.
SCHEMNITZ, ld. Selmecbánya
SCHEMPP, S.
— az 1664-i hadjáratról. I. 386.
SCHENK, JOHANN MICHAEL
— a Horia-felkelésről. II. 284.
SCHEPPER, CORNELIUS DUPLICIUS
— követi utazásai, XVI. sz. I. 276, 287.
SCHERER FERENC
— Békés megye társadalmáról, XVIII. sz. I. 419, II. 50, 455 ● Gyula történetéről. I. 143, 205, II. 51, 455 ● a gyulai német nevekről. II. 34 ● Komnenos Mánuelről. I. 75.
SCHERER L.
— a losonci ref. egyházról. I. 256.
SCHERHAUFER, A. F.
— a szatmári németekről. II. 34.
SCHERMANN EGYED
— az állami cenzúráról. I. 265, II. 134, 211 ● a prot. cenzúráról. II. 134.
SCHERSCHIK, L. J.
— Nagonio-kiadása. I. 216.
SCHESAEUS KERESZTÉLY (medgyesi ev. lelkész)
— eposza (1571) és iratai. I. 274, 300, 303 III. 93 ● Stöckeléletrajza. I. 261.
SCHEURL, CHRISTOPH (Luther tanártársa)
— egyházi beszéde, 1511., II. 337.
SCHICKFUSS, JACOB
— sziléziai krónikája. I. 167.
SCHICKMAYER JAKAB
— mint lapszerkesztő, 1787—., II. 405—406.
SCHICKMAYER JOZEFA, RÖSLERNÉ
— mint lapszerkesztő, 1810—., II. 406.
SCHIEL GUSZTÁV
— Preidt G. jegyzeteiről. II. 246 ● Schiel János emlékiratairól. II. 480.
SCHIEL JÁNOS (brassói csizmadia)
— emlékiratai, 1750—1830., II. 150, 235, 480.
SCHIER, B.
— kelet-európai német telepformákról. I. 83.
SCHIER XYSTUS PÁL
— az ágostonrendről, 1778., I. 61.
SCHIERENDORF, CHRISTIAN JULIUS V.
— és az osztrák kameralisztika. II. 57.
SCHIESSLER GÁSPÁR (kassai polgár)
— naplója a XVIII. sz. elejéről. I. 439, II. 16.
SCHIFF, A.
— Zsigmond itáliai politikájáról. I. 139.
SCHIFF PÉTER
— a krassói nemesi felkelésről, 1809., II. 554.
SCHIHULSZKY JÓZSEF (adószámvevő)
— méhészeti munkája, 1817., II. 442.
SCHIKOVSZKY KÁROLY
— a pozsonyi harcokról, 1809., II. 555.
SCHILDBACH, JOHANN GOTTLIEB
— irata az 1816-i érdemjel-osztásra. II. 566.
SCHILLER BÓDOG
— a Hármaskönyv jogforrásairól. I. 193 ● a Pragmatica sanctióról. II. 81—82 ● az örökös főrendiség eredetéről. I. 118, 164, 284.
SCHILLER, FRIEDRICH
— és Berzsenyi Dániel. II. 614.
SCHILLER ISTVÁN
— Bogáti Fazekas Miklósról. III. 88.
SCHILLER, WILHELM
— Báthori Gáborról. III. 96 ● II. József erdélyi útjáról, II. 246.
SCHILLING LAJOS
— a morvamezei csatáról. I. 101 ● Szabó Károlyról. III. 51.
SCHILLING ROGER
— Dunakömlőd településéről. II. 248 ● Nyitra német telepeiről. II. 248.
SCHILSON, JOHANN FRH. V.
— soproni biztosi beszédei, 1782., II. 261—262.
SCHILTBERGER, HANS
— emlékjegyzetei a nikápolyi csatáról. I. 109.
SCHIMMER JÁNOS (kassai kereskedő)
— üzleti könyve, XVII. sz. I. 378.
SCHIMSKA, E.
— Mária Terézia telepítéseiről. II. 162.
SCHINDLER, CARL RITTER V.
— földtani munkája, 1815., II. 438.
SCHIOPUL, I.
— Anonymusról. I. 44 ● a német lovagrendről Erdélyben. I. 94 ● a tatárjárásról. I. 97.
SCHIPA, M.
— Martell Károlyról. I. 103.
SCHIREK, C.
— a hollcsi majolikagyárról. II. 175, 467.
SCHIRMER ANTAL
— prágai küldetése, 1602., I. 306.
SCHITTENSAM, ld. Töltényi
SCHLÄGL
—i magyar szójegyzék, XV. sz. I. 131. III. 72
SCHLECHA, ld. Šlechta
SCHLEGEL, FRIEDRICH
— mint osztrák lapszerkesztő, 1810., II. 406.
SCHLEICH F.
— ferencesekről Debrecenben. II. 117 ● a győri tanítóképzőről. II. 208, 581 ● Győr megye mozgalmáról a magyar nyelvért. II. 493.
SCHLEICHER P.
— Oláh Miklósról. II. 225.
SCHLESIEN, ld. Szilézia
SCHLESIER, GUSZTÁV
— Gentz levelezéséről. II. 540.
SCHLICK GÁSPÁR (kancellár)
— és Albert kir. végrendelete. I. 145.
SCHLICK LIPÓT GR.
— csongrádi uradalma, 1722., II. 42.
SCHLIK, A.
— a szakadáti névkönyvről. II. 62.
SCHLITTER, HANS
— Beelen br. jelentéseiről. II. 260 ● Cobenzl és Spielmann levelezéséről. II. 242, 352 ● II. József és Trauttmannsdorf levelezéséről. II. 242 ● Mária Krisztina leveleiről. II. 351 ● Mária Terézia végrendeletéről. II. 157 ● az osztrák—amerikai kapcsolatokról, XVIII. sz. II. 260 ● VI. Pius és II. József viszonyáról. II. 270 ● és Kralik, R.
— — Bécs kultúrtörténetéről. II. 486.
SCHLÖGL JÁNOS
— tatai majolikaüzeme, XVIII. sz. II. 175.
SCHLÖZER, AUGUST LUDWIG (göttingai professzor)
— és Berzeviczy Gergely. II. 451, 469 ● az erdélyi szászokról. I. 11, II. 592 ● és Gyarmathi. II. 596 ● *Staatsanzeigen* c. lapjának magyar vonatkozásai. II. 241—242, 270—272, 301, 309, 340—341, 366, 376, 403, 409, 451, 502 ● és a szlávok. II. 238, 424 ● tanít-

ványai, ld. Berzeviczy Gergely, Engel János K., Fejes János.
SCHLUMBERGER, G.
— Konstantinápoly elvesztéről, 1453., III. 76.
SCHMAL ANDRÁS (ev. lelkész)
— ev. egyháztörténeti munkái, XVIII. sz. I. 249, 257, II. 117.
SCHMALKALDEN
—i háborúban magyarok, XVI. sz. I. 286.
SCHMALL LAJOS
— Pestbuda történetéről. II. 63, 482.
SCHMAUCK MIHÁLY
— kiegészítése a szepesi okmánytárhoz. I. 11.,
SCHMEITZEL MÁRTON (hallei professzor)
— az erdélyi szász ev. egyházról. 1722., I. 253 ● jegyzetei Erdélyről. I. 443 ● könyvtárának jegyzéke. II. 136 III. 8. ● tudományos szerepe. II. 133, 139.
SCHMERTOSCH
— a magyar gályarabokról. I. 396.
SCHMETTAU (porosz követ)
— jelentései Buda ostromáról, 1686., I. 404.
SCHMETTAU, FR. W. GRAF V.
— 1738-i háborús szerepe, emlékirata. II. 94—96.
SCHMID, K.
— az ágostai csatáról, 955., I. 41.
SCHMIDEGG TAMÁS BR.
— győzelmi irata, 1814., II. 563.
SCHMIDFELD JÁNOS BR.
— megnyitója a szerb kongresszushoz, 1790., II. 361.
SCHMIDL, ADOLF
— magyarországi útikalauza, 1835., II. 424, 448.
SCHMIDT ELEK
— a hazai vízszabályozásról. II. 178, 474.
SCHMIDT, F.
— osztrák bányatörvény-gyűjteménye. I. 243, II. 54, 170, 459.
SCHMIDT, FR.
— Rubruquis utazásáról. I. 90.
SCHMIDT HENRIK
— a dunai német településformáról. II. 35 ● a hazai német dialektusokról. II. 37.
SCHMIDT, JOHANN UBALDUS
— forradalom-ellenes irata, 1793., II. 504.
SCHMIDT JÁNOS
— tolnai, baranyai németekről. II. 35.
SCHMIDT. J.
— Batschki-Jarek telepítéséről. II. 248.
SCHMIDT J.
— Bárány Györgyről. II. 111.
SCHMIDT KÁROLY és Markusovszky S.
— a pozsonyi ev. egyházról. I. 256, II. 121.
SCHMIDT LÁSZLÓ
— a mármarosi bányászatról. II. 54.
SCHMIDT VILMOS
— mint pozsonyi lapszerkesztő, 1810—, II. 405.
SCHMIDT, WILHELM
— Báthori G. és Bethle G. lengyel vonatkozásairól. I. 329, 340 ● Hadik Andrásról Erdélyben. II. 160 ● az olmützi levéltárról. I. 172, III. 77 ● II. Rákóczi Gy. lengyel hadjáratáról. III. 100 ● a szebeni magisztrátusról, 1717—1720., II. 65.
SCHMIT, RITTER V. TAVERA, C.
— osztrák tört. bibliográfiája. III. 33.
SCHMITTH MIKLÓS (jezsuita)
— egyháztörténeti munkái, XVIII. sz. I. 62, II. 113—114, 138.
SCHMITZ, JOHANN GEORG (ev. lelkész)
— a lelkész és hívek viszonyáról, 1804., II. 576.
SCHMITZ, PH.
— a bencés rend történetéről. I. 60.
SCHMITZ-KALLENBERG, L.
— a középkori német forrásokról. I. 46, 109. III. 36.
SCHMÖLNITZ, ld. Szomolnok
SCHNEE
— hallei mezőgazdasági lapja, XIX. sz. II. 410.
SCHNEIDER, ALFONS és Dölger, Fr.
— bizánci könyvészete. III. 26.
SCHNEIDER, E.
— Würtembergről az 1805-i békében. II. 540.
SCHNEIDER, FEDOR
— iratközlése a tatárjárásról. III. 67 ● a középkori német politikáról. I. 72 ● Salamon mester útjáról. 1242., I. 92.
SCHNEIDER MIKLÓS
— Fejér, Vas, Trencsén nemesi összeírásairól, XVIII. sz. II. 31 ● közli Heister fehérvári amnesztia levelét I. 461.
SCHNEIDER, M.
— ism. Robinet de Cléry könyvét Gentzről. II. 538.
SCHNEIDT, ANDREAS
— verse Úrményiről, 1790., II. 346.
SCHNELLER, FRANZ JULIUS
— Ausztria európai szerepéről, 1828., II. 352, 593 ● a magyar történelemről, 1819., II. 593.
SCHNELLER ISTVÁN
— Comeniusról és Apáczairól. I. 354 ● a nemzeti egyetemről. II. 584.
SCHOBER, K.
— Mátyás hódításáról Alsóausztriában. I. 172, 178.
SCHOCHOW, L.
— Albert kir. egyházi vonatkozásairól. I. 145.
SCHOEN ARNOLD
— pestbudai építőművészeti tanulmányai. II. 146. 628—629.
SCHOENVISNER, ld. Schönvisner
SCHOLABITTEN
—i Dohna-levéltár. I. 19.
SCHOLZ, BENJAMIN
— a szőlőből cukorkészítésről, 1810., II. 467.
SCHOLTZ E.
— az ágfalvai ev. egyházról. I. 255.
SCHOLCZ FRIGYES
— a szepesi szászok bevándorlásáról. I. 88.
SCHOLTZ, JOHANN (ev. lelkész)
— matejóci prédikációja, 1787., II. 275.
SCHOMBERG GYÖRGY
— irata egy hamuzsír-vállalatról, 1809., II. 467.
SCHOSULAN, JOHANNES MICHAEL (orvos)
— irata a magyar borról, 1769., II. 164.
SCHOTTENLOHER, KARL
— német tört. bibliográfiája. III. 36 ● a német újságlapokról. I. 230 ● Ziegler Jakabról. I. 217.
SCHÖNACH
— Heiligenkreuz-i Gutolfról. I. 90.
SCHÖNBAUER VINCE
— a hazai ércekről, 1806., II. 458.
SCHÖNBERG (pápai követ)
— magyarországi küldetése, 1518., I. 200.
SCHÖNBORN GR.-család
— uradalmai, XVIII—XIX. sz. II. 34, 46, 413.
SCHÖNBORN LOTHÁR FERENC GR. (mainzi érsek)
— munkácsi telepítései. II. 34.
SCHÖNBORN, TH.
— az osztrák gazdaságpolitikáról, XVII—XVIII. sz. I. 415, II. 58.
SCHÖNBRUNN
—i Napóleon-kiáltvány, 1809., II. 555.
SCHÖNE, W.
— facsimiléi a XVII. sz.-i német újságokról. I. 230.
SCHÖNEBAUM, H.
— a bizánci szöveges magyar adatairól. I. 25 ● Comeniusról Sárospatakon. I. 353 ● a Hunyadiak koráról. I. 153 ● a középkori Erdélyről. III. 63 ● a középkori magyar egyetemekről. I. 132, 182.
SCHÖNER FERENC
— Kőszeghy Pálról. I. 423 ● Rákócziról. I. 456, III. 114.
SCHÖNFELD, JOHANN FRIEDRICH V.
— gazdasági röpirata, 1802., II. 462.
SCHÖNHERR GYULA (Décsényi Gyula)
— a bécsi kamarai levéltár magyar vonatkozásairól. III. 44 ● Corvin Jánosról. I. 173. 201 ● emlékezete. I. 127, III. 51 ● egy kolozsvári folyamodásról, 1663., III. 110 ● a középkori iskolázásról. I. 182 ● Magyarországról 1301-ben. I. 103 ● Magyarország XIV—XV. sz.-i történetéről. I. 136 ● Mátyás leveleiről. I. 170 ● Nádasdy Ferenc végrendeletéről. I. 388 ● Nagybánya múltjáról. I. 127 ● nagybányai jelentése. III. 42 ● Nápolyi Lászlóról. I. 137 ● olaszországi kutatásairól. I. 19 ● a római tört. kongresszusról. III. 47 ● a schlägli szójegyzékről. III. 72 ● a Széchek hagyatéki peréről, XV. sz. I. 171 ● Szentyel nyomdászról, XVII. sz. I. 432 ● Thököly és Wesselényi Pál versengéséről. I. 402 ● Zsigmond királyról. I. 140, III. 73.
SCHÖNHOLZ, FRIEDRICH V.
— az egyházról a jozefinista államban. II. 202.
SCHÖNWISNER ISTVÁN
— archeológiai munkái. II. 591 ● magyar pénztörténete és katalógusa, 1801., 1807., I. 59, II. 591 ● Mitterpacher-életrajza. II. 163.

SCHÖNVITZKY BERTALAN
— a pozsonyi gimnáziumról. II. 131.
— — levéltárról. I. 14.
— a Sylvester-bulláról. I. 55.
SCHRAM
— koronázási dala, 1790., II. 364.
SCHRAMM, PERCY
— III. Ottóról. I. 70.
SCHRAUF KÁROLY
— a bécsi ill. krakkói egyetem magyar tanulóiról. I. 181, 216, 267 ● kisebb közlései. III. 68, 79 ● Mátyás királyról. III. 76.
SCHRÄMBL, F. A.
— Erdély-térképe, 1790., II. 413.
Schreiben eines österreichischen Pfarrers (Wittola, Anton). II. 272.
Schreiben eines Wieners, 1783., II. 271, 273.
Schreiben eines Wieners, 1785. (B.). II. 283.
SCHREIBER GY.
— Szt. István német kultuszáról. I. 68.
SCHREIBER, JOHANN GEORG
— leírása Modor városról, 1719., II. 108.
SCHREIBER MIHÁLY (korponai követ)
— országgyűlési naplója, 1606., I. 319.
SCHRETER K.
— a szepesolaszi ev. egyházról. I. 256.
SCHREYVOGL, EHRENBERT (kremsmünsteri apát)
— budai utazása, 1687., I. 413—414.
SCHRODER, GEORG
— leírása a fenti útról, 1687., I. 413—414.
SCHROETER, O.
— az ágostai csatáról, 955., I. 41.
SCHROTT
— az ágostai csatáról, 955., I. 40.
SCHRÖDER BÉLA
— magyar jakobinusokról. II. 515.
SCHRÖDER KÁROLY és Hlatky J.
— a körmöci iskolákról. I. 266, II. 130.
SCHRÖDER, WILHELM v. (kameralista szerző)
— élete, munkái, XVII. sz. I. 416, II. 57.
SCHRÖDL JÓZSEF
— Pozsony elaó protestánsairól. I. 256 ● Pozsony közgyűlési jegyzőkönyveiről, XVII. sz. I. 414 ● a pozsonyi ev. egyházról. I. 256 ● a protestantizmus hatásáról a nemzeti szellemre. I. 250 ● Rotarides Mihályról. I. 365 ● Skultéty naplójáról, 1809., II. 545.
SCHUBART
— állattenyésztési irata, 1788., II. 251.
SCHUBER MÁTYÁS
— Matthisson hatásáról Berzsenyire. II. 614.
SCHULEK A.
— a budai pénzverésről, XIV. sz. I. 117.
SCHULEK TIBOR
— Bornemisza Péterről. I. 264.
SCHULENBURG, JOH. MATTHIAS GR. v.
— harcai Korfunál, 1716., II. 74.
SCHULER-LIBLOY, FRIEDRICH
— erdélyi jogtörténete. II. 84, 88, 487.
SCHULHOF IZSÁK (kereskedő)
— elbeszélése Buda ostromáról, 1686., I. 405.
SCHULLER E.
— a jobbágyságról a XV. sz.-ig. I. 143.
SCHULLER, FRIEDRICH
— erdélyi regestái, XVI. sz. I. 277 ● az erdélyi szász mezőgazdaságról. II. 45.
— — népesség számáról. I. 297.
— a II. József utáni visszahatásról. II. 377, 487.
SCHULLER, GUSTAV
— az erdélyi szász parasztságról. II. 45 ● Nagyszebenről. II. 180.
SCHULLER, HERMANN
— Deidrich utazásáról. III. 94 ● Schesaeus beszédeiről. I. 300.
SCHULLER, JOHANN KARL
— a bécsi áll. levéltárról. III. 44 ● Brukenthal Sámuelről. II. 160 ● Erdélyről a XVI. sz.-ban. III. 91 ● az erdélyi szászok eredetéről. I. 84 ● erdélyi történeti adatai. I. 11 ● Fráter György haláláról. I. 302 ● Gritti Alajosról. III. 91 ● Nagyszeben reformációjáról. III. 85 ● Szapolyai külpolitikájáról. III. 91 ● a tatárjárásról. III. 68.
SCHULLER, RICHARD
— a szász ev. lelkészek tört. szerepéről. I. 253.
SCHULLERUS, ADOLF
— Kálmáncsehi Sánta Mártonról. I. 261 ● a lutheranizmusról Erdélyben. I. 253 ● Stancaroról. I. 262.
SCHULTE, ALOYS
— a Fuggerekről Rómában. I. 210—211 ● a középkori kereskedelemről. I. 165—166.
SCHULTE
— a zalánkeméni csatáról. I. 411.
SCHULTZ
— I. Lipót porosz kapcsolatairól. I. 409.
SCHULTZE, A.
— II. Lipót viszonyáról a francia forradalomhoz. II. 353.
SCHULZ I.
— női viseletről a kuruc-korban. III. 109.
Schulwesen in Ungarn, 1789., II. 278.
SCHUSTER, FRIEDRICH
— a német—magyar viszonyról, XI. sz. I. 71.
SCHUSTER, FRITZ
— a német lovagrend kiűzéséről. I. 94.
SCHUSTER, JOHANN (egyet. tanár)
— Pest város történetéről, 1815., II. 232, 479.
SCHUSTLER E.
— a magyar családi életről, XVI. sz. I. 241.
SCHUY GILBERT
— Batsányi és Napóleon proklamációja kérdéséről. II. 556.
SCHÜNEMANN, KONRÁD
— Anonymusról. III. 61 ● emlékezete. III. 51 ● a kelet-európai városokról. I. 99 ● II. József gazdaságpolitikájától. II. 172, 258 ● a középkori birtokviszonyokról. III. 71 ● a középkori német keleti politikáról. I. 72 ● a középkori német áttelepülésről. I. 83 ● a magyar rendek telepítési politikájáról, XVIII. sz. II. 32, 79 ● a magyarok középkori segédnépeiről. I. 82 ● a magyarországi németekről a XII. sz.-ig. I. 83 ● a Mária Terézia-kori telepítésekről. II. 32, 35, 36, 60, 161 ● temesvári áttelepítésről, XVIII. sz. II. 36.
SCHÜRER, OSCAR és Wiese, E.
— a szepesi német művészetről. I. 186.
SCHÜTT, ld. Csallóköz
SCHÜTZ BÉLA, ld. Szepes
SCHWARZ GYULA
— a kir. tanácsosok felelősségéről. I. 102.
SCHWAB, E.
— Kálmán és a pápa viszonyáról. I. 73.
SCHWÁB MÁRIA
— az alföldi városok bíráskodásáról, XVI—XVII. sz. I. 247.
SCHWÄBISCHE TÜRKEI
— mint német települési terület. II. 35, 37.
SCHWAMMEL
— a tatárjárásról. I. 97.
SCHWANDTNER, JOHANN GEORG
— és Bél Mátyás. II. 139 ● könyvtára. II. 213 ● *Scriptores* c. forráskiadványa, 1746., I. 5, 105, 108, 146, 148, 161, 166, 188, 196, 275, 319, 357, II. 9, 66, 139.
SCHWARCZ
— a szegedi békéről, 1444., I. 163.
SCHWARCZ GYULA, ld. Schvarz
SCHWARTNER MÁRTON
— életrajza, irodalma. I. 410 ● statisztikai munkái, 1798., 1809., II. 410, 415, 446, 460, 463, 476, 481, 595.
SCHWARTNER RÓBERT
— a késmárki lövészegyletről. I. 245.
SCHWARTZ ELEMÉR
— Bél Mátyásról. II. 20 ● nyugat-magyarországi német helynevekről. I. 83 ● Révai Miklósról. II. 597.
SCHWARTZ, G.
— Ransanusról. I. 167.
SCHWARTZ IZIDOR
— J. Ulászlóról. I. 160, 164
SCHWARTZ, R.
— a soproni jezsuitákról. I. 373, II. 116.
SCHWARZ, GEORG
— verse Sándor cárhoz, 1801., II. 526.
SCHWARZ, GOTTFRIED
— Aba Sámuelről. I. 72, II. 139 ● a magyar kereszténység kezdeteiről, 1739., I. 55, II. 139 ● a Sylvester-bulláról. II. 139.
SCHWARZ, J.
— a savoyai lovagi akadémiáról. II. 134.
SCHWARZ, W. E.
— Grapper nunciusi jelentéseiről. I. 278 ● II. Miksa levelezéséről. I. 278.
SCHWARZENBERG, ADOLF FR. v.
— visszafoglalja Győr várát, 1598., I. 318.
SCHWARZENBERG, KARL FÜRST VON (tábornagy)
— a napóleoni háborúkban. II. 567.

SCHWARZWALD
—i zendülők áttelepítése, XVIII. sz. II. 36.
SCHWEGLER HENRIK (tolmács)
— jegyzetei Várad visszafoglalásáról, 1692., I. 411.
SCHWEICKHART. ld. Schweighard
SCHWEIDNITZ
— bevétele, 1757., II. 183.
SCHWEIGGER SALAMON
— konstantinápolyi utazása, 1577., I. 314.
SCHWEIGHARD
— terve az északi kereskedelemről. II. 470.
SCHWEIGHERD
— osztrák hadvezérekről. II. 76.
SCHWEIGHOFFER, KL.
— a zirci apátságról. I. 64.
SCHWEISTHAL
— az erdélyi szászok luxemburgi vonatkozásairól. I. 84.
SCHWEIZER, J.
— a prágai nunciusi jelentésekről, XVI. sz. I. 315.
SCHWENDI LÁZÁR
— hadvezéri szerepe, XVI. sz. I. 288—289.
SCHWERTFEGER, J.
— Zsigmond római királyságáról. III. 73.
SCHWERTZ, JOHANN NEP.
— a mezőgazdasági utazásokról, 1815., II. 432.
SCHWICKER BRUNÓ
— a Cilleiek viszonyáról Magyarországhoz. I. 165.
SCHWICKER, J. H.
— az ausztriai császári címről. II. 538 ● a bajor örökösödési háborúról. II. 197 ● a határőrvidékről. I. 424, II. 75 ● ism. Fraknói Martinovics-tanulmányát. II. 514 ● a karlócai szerb érsekségről. II. 126 ● a magyarországi szerbek történetéről. II. 125, 206, 360—361, 419 ● Martinuzziról s a reformációról. I. 302 ● a temesi bánság történetéről. II. 76.
SCOLARI, FILIPPO, ld. Ozorai Pipo
SCOPOLI, JOANNES ANTONIUS (selmeci tanár)
— mineralógiai munkái, XVIII. sz. II. 170.
SCYTHIA
— leírása Bonfininál. I. 148.
— — Justiniusnál. I. 29.
SEBENICO
— Kálmán uralma alatt. I. 74.
SEBES GYULA
— az 1621-i hadjáratról. III. 98.
SEBESHELY
—i uradalom, 1575., I. 310.
SEBESHELYI GÁBOR (Gyurmán Adolf)
— Bánk bánról. II. 623—624.
SEBESI FERENC
— követi iratai, XVII. sz. I. 352, III. 99.
SEBESTÉNY JÁNOS
— szerepe az 1735-i felkelésben. II. 92.
SEBESTYÉN BÉLA
— magyar királyok tartózkodási helyeiről. I. 58 ● Török Bálintról. I. 238.
SEBESTYÉN E.
— Haydn, Beethoven, Mozart magyar vonatkozásairól. II. 629 ● József nádorról, 1800., II. 531 ● pestbudai operákról. II. 627.
SEBESTYÉN GÁBOR
— cikke a magyar nyelvről, 1822., II. 491 ● Orseolo Péterről. I. 72.
SEBESTYÉN GYULA
— Anonymusról, Adorjánról. I. 44 ● az Árpádok történetéről. I. 56 ● Csokonairól. II. 608 ● a gyászmagyarokról, I. 41 ● a Halotti Beszédről, III. 64 ● a honfoglalás mondáiról. I. 30 ● Ipolyi mitológiájáról. I. 38 ● a középkori énekmondókról, regősökről. I. 39, 66, III. 65 ● a magyar hunmondáról. I. 38 ● a magyar őstörténetről. I. 31 ● a Pray-kódexről. I. 66 ● a rovásírásról. I. 39 ● Széchenyi Ferencről. II. 588 ● a székelyekről. I. 81 ● a váci énekgyűjteményről. II. 625.
SEBESTYÉN GYULA
— Zrínyiről Szigetvárt. I. 290.
SEBESTYÉN JÁNOS (1735), ld. Sebestény
SEBESTYÉN JÁNOS
— Gvadányi-kiadása. II. 373.
SEBESTYÉN JÓZSA
— Gyulafi Lestárról. I. 305.
SEBESTYÉN JÓZSEF
— Báthory A. címerleveleiről. III. 94 ● az 1664-i hadjáratról. I. 387, III. 105 ● a komáromi nemesi felkelésről, 1797., II. 530 ● Magyaróvár felszereléséről, 1621., I. 367 ● Nádasdy Ferenc tábornagyról, XVIII. sz. III. 118 ● Rattky Györgyről. III. 101 ● Wesselényi Ferencről. I. 394.
CS. SEBESTYÉN KÁROLY
— a honfoglalók földműveléséről, lakásáról. I. 38 ● a magyar nyílról. I. 39 ● mutatója a Néprajzi Értesítőhöz. III. 28 ● a nomád pásztorkodásról. I. 32 ● a szegedi várról. I. 60.
SÉBEVILLE, MARQUIS DE (bécsi francia megbízott)
— jelentései, XVII. sz. I. 399—400, 402.
SEBŐK LÁSZLÓ, ETHEI
— Gyöngyös történetéről. I. 247.
SEČANSKI, Z.
— a vajdasági szerbekről. II. 38.
SECKENDORF, FRIEDRICH HEINRICH GR. v. (tábornok)
— hadi balsikerei, pöre, 1737—1739., II. 94, 96.
SECKENDORF, TH. FRH. v.
— Seckendorf, F. H. életéről, 1792., II. 96.
SEČUJAĆ (tábornok)
— beszéde a szerb kongresszuskor, 1790., II. 361.
SECULA, SEPTIMIU S.
— a románokról a parasztháborúban, 1514., I. 208.
SEDEAN, A.
— Major Péterről. II. 497.
SEDGEWICK ZAKARIÁS
— kereskedelmi szerepe, XVII. sz. I. 416.
SEDLÁK, J.
— Husz Jánosról. I. 140.
SEDLNITZKY JÓZSEF GR.
— rendőri módszerei, 1817., II. 570.
SEEAU, JOHANN FRIEDRICH GR. v.
— szerepe az erdélyi diétán, 1702., I. 433.
SEELIGER EMIL
— a 32. gyalogezred történetéről. II. 296.
SEEMÜLLER, J.
— a bakonyi németekről. II. 34.
SEENGER ERVIN
— egy pestbudai látképről, 1815., III. 124.
SEFCSIK FERENC
— a franciákról Győrben, 1809., II. 557.
SEGEDINAC, ld. Peró
SEGESSER, A.
— Mátyás svájci kapcsolatairól. I. 179.
SEGESVÁR
— számadása, 1502., I. 210 ● -i harcok, 1660 k. I. 350 ● -i ispotály, XV. sz. I. 158 ● -i jegyző ld. G. Krauss ● -i krónika. I. 324 III. 96 ● -i pénzverő, XV. sz. I. 138.
SEGESVÁRI BÁLINT
— följegyzései, XVII. sz. I. 322—323, 330, 348.
SEGESVÁRY LAJOS
— deventeri magyar tanulókról. III. 102 ● utrechti magyar tanulókról. I. 268, II. 133.
SEGESVÁRY VIKTOR
— Horváth Ádám leveleiről. III. 126 ● a Rádaykönyvtárról. III. 119, 125.
SEGNIA, ld. Zengg
SEGOVITA, JOHANNES DE
— a bázeli zsinatról. I. 111.
SEHABEDDIN (beglerbég)
— erdélyi betörése. I. 150.
SEHY FERENC (színész)
— és a magyar jakobinusok. II. 517—518.
SEIBT, A.
— a königssaali följegyzésekről. I. 106.
SEIPP, CHISTOPH LUDWIG (ld. Lehmann alatt is)
— magyarországi utazása, 1785., 1793., II. 238, 425.
SEITL KORNÉL
— a budai várról. III. 65.
SEIVERT, GUSTAV
— Erdélyről a XVIII. sz.-ban. II. 36 ● az erdélyi szászokról. I. 12. III. 40 ● a nagyszebeni pénzverő tört.-hez. I. 298. III. 92.
SEIVERT, JOHANN
— erdélyi írói lexikona. I. 10.
SÉLLYE
—i céhek, 1626., I. 371.
SELMECBÁNYA
— az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● ipara. I. 126, 157, 245 ● kereskedelme. I. 245 ● a kuruc időkben. I. 439, 459, 463, 468 ● levéltára. I. 157. III. 41 ● reformációja. I. 256 ● számadásai, XIV. sz. I. 125 ● városjoga. I. 99 ● viszonyai, XVI. sz. I. 245, III. 84 ● -i bányaorvos, ld. Hoffinger János György ● -i bányászat története. I. 100, 127, II. 53—54, 171.
— — és Bercsényi Miklós. I. 463 ● és Hell Máté és József. II. 55 ● és Mikoviny Sámuel. II. 55.

—i bányászati és erdészeti akadémia tört. II. 209, 457, 586.
— — tanárai, ld. Delius C. T., Poda N., Rupprecht A., Scopoli J. A. ● tankönyvei. II. 170, 255.
—i bányászértekezlet, 1786., II. 255 ● -i bányászmozgalmuk 1707 k. I. 439, 458 ● -i bányatiszt: Szent-Péteri Imre. II. 437 ● -i bányavállalatok története. I. 157, 243 ● -i bizottság jelentése. III. 42 ● -i ev. egyház tört. I. 256 ● -i ev. igazgató: Severini J. II. 214 ● -i ev. liceum tört. I. 266, II. 131.
— — tantervei, 1793—., II. 582.
—i ev. ünnepély, 1791., II. 369 ● -i geológiai kutatás és Born I. II. 153 ● -i jezsuiták. II. 116 ● -i II. József-tárna. II. 459 ● -i kamaragróf, Hellenbach János. I. 463 ● -i kamaragrófok jegyzéke. II. 54 ● -i krónikás: Zweig János Kristóf. I. 439 ● -i plébánia könyvtár, 1501., I. 211 ● -i szárm., ld. Czwittinger Dávid, Hell Miksa, Jónás József ● -i tárgyalások, 1704., I. 468 ● -i utazások, XVIII—XIX. sz. II. 23, 153, 426—428 ● -i utazók, ld. Becker, Beundant, Born, Brückmann F. E., Murray Keith R. Sternberg.
SELNECCERUS (Schelnekker) MIKLÓS (lipcsei superintendens) — magyar vonatkozásai, XVI. sz. III. 86.
A selyemeresztésnek módja, 1754., II. 166.
SEMIAN, ld. Szemián
SEMKOWICZ, W.
— árvai oklevelei. I. 11.
SEMPTE
—i céhszabályok, 1646., I. 371 ● -i utasítások, XVII. sz. I. 370 ● -i vár felszerelése, XVII. sz. I. 339, 367.
Sendschreiben vom Batscher Comitat, 1802., II. 474.
SENECA
— első hazai kiadása. I. 218.
SENI VALÉR
— az anabaptistákról. I. 261.
SENKVIC
—i nemes: Kolinovics G. II. 98.
SENNOVITZ ADOLF
— a pestbudai könyvkereskedelemről. II. 587.
SENTE
—i majorság, XVII. sz. I. 421.
SENNOVITZ MÁTYÁS
— a hazai iparról, 1804., II. 464 ● mineralógiai felhívása, 1803., II. 464.
Sententiae . . . contra criminis lesae majestatis . . . reos latae 1795., II. 508.
SENNYEY BR.-család
— levéltára. I. 15.
SENNYEI BÁLINT (sárosi követ)
— országgyűlési naplója, 1630., III. 100.
SENNYEY ISTVÁN és SÁNDOR
— iskoláztatása, XVII. sz. I. 267.

SENNYEY PONGRÁC (kancellár)
— iratai, 1571—1613., III. 94.
SEPRŐDI JÁNOS
— a népdal zenei fejlődéséről. I. 215 ● a XVIII. sz.-i vallásos életről. II. 121.
SEPSI LACZKÓ MÁTÉ (ref. lelkész)
— krónikája, 1521—1624., I. 292, 318, 324, 328—329.
SEPSISZÉK
— adózása, XVII. sz. I. 430.
Sera Trenkii poenitudo, 1790., II. 335.
SERAPHIN, FRIEDRICH WILHELM
— a Heydendorf-család leveleiről. II. 18 ● jegyzéke brassói céhiratokról. I. 13, 127, 209.
SERÉDI GÁSPÁR és GYÖRGY
— politikai szerepe, XVI. sz. I. 280.
SEREGÉLY EMMA
— könyvészete. I. 9. III. 24.
SERÉNYI GR-család
— levéltára. I. 15.
SERESS L.
— a parasztháborúról. I. 208.
SERFŐZŐ JÓZSEF
— Szentiványi Mártonról. I. 457.
SERINI, ld. Zrínyi Miklós
SERIONNE, J. Z.
— agrár-memoranduma, 1770., II. 163.
SERKE
—i ref. egyház tört. I. 256.
Sermones in . . . congregatione com. Scepusiensis, 1809., II. 546.
SERPILIUS JÁNOS (soproni bíró)
— szerepe, XVII. sz. I. 402.
SERRA, G. (bécsi nuncius)
— jelentései, XVII. sz. I. 345.
SERRES, JEAN DE
— kortörténeti munkája. I. 226.
SERRES, MARCEL M. DE
— ausztriai utazása, 1814., II. 427.
SERTORIUS SECUNDUS (álnév)
— Martinovicsról. II. 516.
SERVET MIHÁLY
— és a XVI. sz. vallási küzdelmei. I. 263.
SESTINI, DOMENICO
— magyarországi utazása, 1815., II. 427.
SETÄLÄ
— a finnugor őstörténetről. I. 31.
SEUPER
— követségi útinaplója, 1564., I. 276.
SEUSE HENRIK ARMAND
— és kódexirodalmunk. I. 213.
SEVERINI JÁNOS (selmeci ev. igazgató)
— történeti munkái, XVIII. sz. II. 214.
SEVEROLI (bécsi nuncius)
— egyházpolitikája, XIX. sz. II. 579.
SEXTIUS JÁNOS
— vitairata, 1676., III. 105.
SEYBOLD DÁVID KRISTÓF
— irata az ev. iskolákról, 1784., II. 276.
SEYBOLT, HANS
— leírása Mátyás esküvőjéről. I. 168.
SFORZA-család
— és a Hunyadiak. I. 169.
SFORZA, BONA (lengyel királyné)
— politikai iránya, XVI. sz. I. 302.
SFORZA MIKLÓS
—hoz Betinus levele, 1514., I. 191.
SHAKESPEARE
— és a magyar irodalom. II. 602, 613, 620, 624, 626.
SHARPA, E.
— Socinusról. I. 304.
A Short Memorial, 1676., I. 392.
SIBOLTI DEMETER (prot. püspök)
— élete, munkái, XVI. sz. III. 86.
SICKINGEN, FRANZ V.
— jelentései a romhányi csatáról. I. 470.
SIDNEY, SIR PHILIP
— magyarországi utazása, 1573., III. 90.
SIEBENBÜRGEN, ld. Erdély
Der Siebenbürger Bote, 1792—1862., II. 340, 406.
Siebenbürger Zeitung, 1784—1787., II. 240, 377.
Siebenbürgische Annalen, 1795., II. 150.
Siebenbürgische Quartalschrift, 1790—., II. 340, 408.
Siebenbürgische Provinzialblätter, 1805—1825., II. 408.
Der Siebenbürgische Sammler, 1792., II. 408.
Siebenbürgisches Intelligenzblatt, 1792—1805., II. 406.
Die Siebenbürger Sachsen, 1790. (Müller Jakab Aurél). II. 376.
Die siebenbürgisch-sächsischen Schulordnungen. II. 278.
Der siegende Bucinctor, 1802., II. 474.
Sieges-Nachricht, 1814., II. 563.
SIEGESCU JÓZSEF
— Csokonairól. II. 609.
SIEGHART, R.
— a magyar—osztrák vámkérdésről. II. 173, 178, 259, 462, 477.
SIEGLER MIHÁLY (ev. lelkész)
— kortörténete, XVI. sz. I. 292, 303.
SIEMIENSKI, J.
— a lengyel állami levéltárakról. I. 19.
SIENA
—i Gallicus-család művészete. I. 135 ● -i Kapisztrán-adatok. III. 76 ● -i napló Buda ostromáról, 1686., I. 405 ● -i Szt. Katalin magyar kapcsolatai. I. 114.
SIENIAWSKI ÁDÁMNÉ HG.-NŐ
— és Rákóczi levelezése. I. 461, III. 115.
SIESS LAJOS
— följegyzései a Horia-felkelésről. II. 284.
SIGERUS, ÉMIL
— az erdélyi német folyóiratokról. II. 156, 402 ● a régi Nagyszebenről. III. 92.
SIGRAY FERENC (pozsonyi követ)
— országgyűlési naplója, 1722., II. 78.
SIGRAY JAKAB GR.
— szerepe a jakobinus-mozgalomban. II. 509, 517.
SIK SÁNDOR
— Faludi Ferencről. II. 144 ● himnusz-könyve. I. 102 ● Pázmány Péterről. I. 360 ● Zrínyi Miklósról. I. 381.

SIKLÓS
— eleste, 1543., I. 231, 289 ● leírása, 1824., II. 419 ● -i ref. lelkész: Héczei S. II. 119.
SIKLÓS ANDRÁS
— ism. a tört. bibliográfiát. III. 22.
SIKLÓSSY LÁSZLÓ
— Batthyány Tódorról. II. 474 ● Kuny Domokosról. II. 260 ● magyar lovagokról Angliában. III. 78 ● a régi Pestbudáról. II. 467 ● a stomfai majolikagyárról. II. 467 ● Verancsics Antalról. I. 226.
SIKORA, L.
— erdélyiekről Krakkóban, 1657., III. 100.
SIKURA J.
— a túróci nemességvizsgálatról, 1755., II. 31.
SILBERSCHMIDT
— az osztrák bankról. II. 260.
SILBERSCHMIDT, M.
— a keleti kérdésről, XIV. sz. I. 139.
SILLINGARDI, G.
— olasz proklamációról a magyarokhoz, 1821., II. 571.
SIMA L.
— Szentes történetéről. II. 51.
SIMAHÁZY KÁROLY ISTVÁN (kapitány)
— verses életrajza, XVIII. sz. II. 102, 143.
SIMAI KRISTÓF (piarista)
— adatai, iskoladrámái, XVIII. sz. II. 227—228, 627 ● a körmöci rajziskolában. II. 585.
SIMAI MEZŐ ISTVÁN
— irodalmi szerepe. II. 615.
SIMAI ÖDÖN
— Barczafalvi életéről. II. 305 ● Csuzy Zsigmondról. II. 108 ● Dugonics Andrásról. II. 304 ● Gyöngyösi Istvánról. III. 107 ● Kazinczy, Kisfaludy nyelvújításáról. II. 617, 621 ● Kónyi Jánosról. II. 226 ● Mohácsról költészetünkben. III. 82 ● a nyelvmívelő társaságokról. II. 375 ● a szigeti veszedelem első feldolgozásáról. I. 274 ● Töltényi Szaniszlóról. II. 620 ● Verseghy nyelvújításáról. II. 597.
SIMÁKOVITS L.
— Erdély művelődéséről, XVII. sz. I. 336.
SIMANCAS
—i levéltár. I. 20, 233.
SIMBSCHEN, J. FRH. v. (tábornagy)
— és a szerb kérdés, XIX. sz. II. 541.
SIMCHOWITSCH, J. N.
— kazárokra vonatkozó arab tudósításokról. I. 33.
SIMÉN DOMOKOS
— unitárius nyomdákról. I. 264 ● és Nagy L.
— — a nagyváradi disputációról, 1569., I. 304.
SIMEONIBUS, FR. és Ant. de
— a Rákóczi-szabadságharcról, 1713., I. 447.
SIMIGIANUS, ld. Somogyi
SIMION DASCĂL
— moldvai krónikája. I. 168, 275.
SIMION, ŞTEFAN
— román egyházi szerepe, XVII. sz. I. 347.
SIMKÓ GYULA
— Nyíregyháza településéről. II. 52.
SIMOGA GYÖRGY (ügyvéd)
— alkalmi verse, 1814., II. 565.
SIMON JÁNOS
— Rákóciról és Borsod megyéről. I. 459 ● Szepessy Pál naplójáról. I. 438, II. 65.
SIMON JÓZSEF (váradi rabbi)
— ünnepi beszéde, 1814., II. 564.
SIMON LÁSZLÓ
— a zsidók kérdéséről, 1790—1848., II. 495.
SIMONFFY A.
— Rákóczi tolmácsáról. I. 472.
SIMONFI J.
— a kuruc költészetről. I. 447 ● Rozsnyai-kiadása. I. 426.
SIMONFFY SÁMUEL (debreceni főbíró)
— élete, szerepe. II. 478.
SIMONIDES JÁNOS (ev. lelkész)
— egykorú irata a gályarabokról. I. 392.
SIMONIUS, JOHANNES
— országgyűlési tudósításai, XVII. sz. I. 350.
SIMONTORNYAI GERGELY
— reformátori szerepe. III. 86.
SIMONYI DEZSŐ
— a szlávok földvárairól. I. 37.
SIMONYI ERNŐ
— londoni okmánytára. I. 20, 199, 222, 233, 325, 333, 405 ● az 1487-i franciaországi követségről. I. 179 ● Rákóczi-kori angol iratközlése. I. 450.
SIMONYI JÓZSEF BR. (az „óbester")
— szerepe a francia háborúban. II. 500—501.
SIMONYI ZSIGMOND
— kiadta Révai nyelvtanát. II. 597 ● mutatója a Nyelvtud. Közl.-ekhez. III. 31 ● a nyelvújításról. II. 617.
SIMONTORNYA
— a Rákóczi-szabadságharcban. III. 116 ● története. II. 42.
SIMOVIČ, L.
— Szakolca iratairól, XVI—XVII. sz. I. 245—246.
SIMPLICISSIMUS
— felvidéki útleírása, XVII. sz. I. 383.
SINA-család
— kereskedelmi szerepe, XIX. sz. II. 478.
SINAIA
—i kolostornál harcok, 1788., II. 296.
SINAY MIKLÓS (ref. superintendens)
— és a Budai-testvérek. II. 214, 594 ● egyháztört. munkája. I. 258 ● egyházügyi küzdelmei. II. 370 ● iratkiadása az 1606-i békéről, 1790., I. 320 ● mint történész. II. 214.
SINCERIUS PROVIDIUS (álnév)
— epistolája Debrecenhez, 1793., II. 371.
SINKA ISTVÁN
— az Árpád-kori Esztergomról. I. 99.
SINKAI GYÖRGY
— adatai, krónikája, irodalma. II. 497, 498 ● és Major Péter. II. 497 ● a román népiskolák élén, 1782., II. 279 ● és a *Supplex Libellus*. II. 378—379 ● szerepe a román nemzeti irodalomban. II. 495 ● természettudományi munkái. II. 599.
SINKOVICS ISTVÁN
— egyetemi tankönyvrészlete. III. 46 ● erdélyi kamarajövedelmekről, XVIII. sz. I. 434 ● Esterházy Pálról. I. 434 ● esztergomi német telepesekről. II. 34 ● a jubiláris Szt. István-irodalomról. I. 68 ● a nagybirtok életéről, XV. sz. I. 143 ● a parasztságról a XVI. sz.-ig. I. 206 ● a XIV—XV. sz.-i mezőgazdaságról. I. 123, 155 ● végvárak mögötti művelségről. I. 241 ● végvári harcokról. III. 91 ● és Felhő Ibolya.
— — a pénzügyigazgatósági levéltárakról. III. 43.
SINZENDORF (császári követ)
— átutazása Magyarországon, 1577. I. 314.
SINZENDORF LAJOS GR. (kamaraelnök)
— tolnai birtokai. II. 76 ● vállalkozásai, XVII. sz. I. 376, 395.
SIÓFOK
—i üdvözlése a somogyi bandériumnak, 1790., II. 349.
SIPOS DEZSŐ
— a sebészet fejlődéséről. III. 126.
V. SIPOS IMRE
— a belényesi ref. egyházról. I. 255.
SIPOS JÓZSEF
— nyelvújítási irata, 1816., II. 618.
SIPOS PÁL (ref. lelkész, matematikus)
— és Döbrentei. II. 620 ● és Kazinczy. II. 601 ● tudományos munkássága. II. 598.
Siralmas ének a szömörei harcrul, (Miszlai András). I. 449.
Siralmas panasz
— c. irat (1655 k.) és szerzősége. I. 382, 386.
Sirató ének (Gergely diák). I. 179.
SÍRBU, I.
— Máté vajda külpolitikájáról, XVII. sz. I. 344.
SIRMIENSIS, ld. Szerémi György
ŠIŠIĆ, F.
— I. Ferdinánd megválasztásáról. I. 280 ● horvát forrásokról. I. 17 ● horvát országgyűlési iratai. I. 17, 232, 277 ● horvát történelme. I. 74, II. 359 ● a jugoszláv egység eszméjéről. II. 498 ● Zára elfoglalásáról, 1204., I. 93.
SITTE, A.
— Nádasdy Ferencről. I. 388 ● pottendorfi inventáriumról. I. 388.
SIXTUS, IV. (pápa)
— bullái és Magyarország, XV. sz. I. 171.
SKANDERBÉG, ld. Castriota György
SKANDINÁVIA
—i prot. államok és a gályarabok. I. 396.
SKARICZA MÁTÉ (ref. lelkész)
— élete, munkái. I. 260. III. 93.
SKERLECZ MIKLÓS BR.
— adatai, munkái, irodalma. II. 260, 385—386, 461, 463, 471 III. 124 ● az 1764-i országgyűlésen. II. 188 ● főispáni beszédei, 1782., 1790., II. 280, 359 ● és

a nyelvkérdés, 1790., II. 359 ● az osztrák gazdaságpolitika ellen. II. 173, 259, 386, 461—462 ● politikai röpirata, 1790., II. 312—313 ● szerepe az 1791-i keresk. bizottságban. I. 385, 387, 389.
— — II. József alatt. II. 293.
SKERLECZ PÉTER
— levelezése, XVIII. sz. II. 385.
SKERLIĆ, JOVAN
— Muškatirović Jánosról. II. 361 ● a XVIII. sz.-i szerb irodalomról. II. 126, 230.
SKÓCIA
—i kereskedők és Bethlen G. I. 336 ● -i pap: Dury J. és I. Rákóczi Gy. I. 346 ● -i Szt. Margit magyar vonatkozásai. I. 69 III. 65 ● -i utazása Széchenyi Ferencnek, 1787., II. 237 ● -i utazó: Lithgow Magyarországon. I. 363.
SKOLKA ANDRÁS (ev. lelkész)
— Békés megye földrajzáról. II. 416 ● a mezőhegyesi ménesről, 1802., II. 439.
SKULTÉTY PÁL
— pozsonyi diáriuma, 1809., II. 545.
SKUTIL, JOSEF
— csehszlovák régészeti bibliográfiája. III. 25.
SKYLITZES, IOANNES
— bizánci krónikája, XI. sz. I. 27, 48.
SLANGEN, N.
— IV. Keresztély dán királyról. I. 340.
SLANKEMEN, ld. Zalánkemén
Slaveno Srbske Vjedomosti
— c. szerb lap, 1792—1793., II. 499.
SLATARSKI (Zlatarszki), V. N.
— bolgár története. I. 23, 94.
ŠLECHTA, JAN
— humanista szerepe, XV—XVI. sz. I. 217.
SLEIDANUS (Philipson), JOHANNES
—kortörténeti munkái, XVI. sz. I. 226, 229, 363.
SLIJPČEVIĆ, D.
— Stefan Stratimirovičról. I. 498—499.
SLIWINSKI, A.
— Báthori Istvánról. I. 310.
SLOKAR, J.
— az osztrák iparról I. Ferenc idején. II. 259, 463.
SLUCKENAU
—i káplán: A. Hille, 1822., II. 574.
SMÁTÁNA D.
— I. László megválasztásáról. I. 162.
SMIČIKLAS, TADEUS
— emlékezete. III. 51 ● horvát okmánytára. I. 18, 56. III. 43.
— — nemzeti eszméről. II. 359 ● történelemről. II. 197, 557.
— kiad. II. András okleveleit. I. 91.
— — Kercselich A. B. följegyzéseit. II. 150.
SMIDT J. G.
— a nagyhonti ev. espereségről. I. 254.
ŠMILAUER
— Szlovákia középkori etnikai viszonyairól. I. 82.
SMITH, ADAM
— közgazdasági elvei Magyarországon. II. 237, 391, 430.
SMITH, BRADFORD
— Smith kapitányról. III. 93.
SMITH, JOHN („kapitány")
— állítólagos erdélyi szerepe, 1601., III. 93, 94.
SMITH, L.
— P. P. Vergerioról. I. 133.
SMOLENICE
—i történész-konferencia. III. 55.
SMOLKA SZANISZLÓ
— Fekete Iványról. I. 280 ● I. Ferdinánd törekvéseiről Magyarország birtokáért. I. 280.
SNISCHEK GÁSPÁR
— mint lapszerkesztő, 1820—. II. 405.
SOBIESKI JÁNOS (lengyel király)
— és Bécs fölmentése. I. 402, 407—409 ● és Erdély. I. 429, 432 ● katonái Trencsénben. I. 402 ● és Teleki Mihály. III. 110 ● és Thököly Imre. I. 400 ● Zrínyi Miklósról. I. 387.
SOBÓ JENŐ
— Selmec társadalmáról, XVI. sz. I. 245.
SOCINUS FAUSTUS
— és a magyar unitáriusok. I. 263, 304. III. 93.
Sodalitatum Marianarum . . . summa utilitas, 1744., II. 109.
SÓFALVI ELEK (Alexius)
— az erdélyi bányajogról. I. 54.
SOFRONIE (kalugyer)
— parasztmozgalma, 1760 k. II. 204.
SOHLER GESPANSCHAFT, ld. Zólyom megye
SOHORCA, J.
— a naszódi határőriskoláról. II. 205.
SOITER (Soiterus), MELCHIOR
— munkája a török háborúról, 1538., I. 275.
Sok nemes erdélyországi urak . . keserves gyásza, 1784., II. 285.
Sokféle
— c. folyóirat, 1791—1801., II. 309, 340, 406.
SOKHEGYI BÉLA
— I. Rákóczi Gy. hajdú-szabadságleveléről. I. 342.
SOKOLOWSKI
— lengyel forráskiadása. I. 334.
Sola salvifica, 1791. (Crudy Dániel). II. 334, III. 128.
SOLCZ, ld. Scholcz
Solemnitas . . . nobilis agminis Posoniensis, 1810., II. 551.
Solemnitas inaugurationis Caroli VI., 1712., II. 66.
Solemnia . . . bibliothecae Kis-Hontanae, 1809—1830., II. 408, 489.
Solennia instaurationis academiae . . . Jaurensis, 1776. (Róka János). II. 208.
Soll und kann die ung. Sprache zur einzigen Geschäftssprache . . gemacht werden? 1810., II. 490.
SOLLENGHI KÁROLY
— selyemtenyésztési könyve, XVIII. sz. II. 166, 442.
SOLT ANDOR
— Mátyásról a szépirodalomban. I. 170.
SOLT ANDOR
— Katona József kiadása. III. 127 ● a magyar drámáról, XIX. sz. II. 626.
SOLTAN, L.
— német tört. népénekekről. I. 230.
SOLTÉSZ ÁRPÁD
— Sándor Gáspár leveleiből. I. 398.
SOLTÉSZ GYULA
— az 1494/5-i kir. számadásokról. I. 202.
SOLTÉSZ JÁNOS
— sárospataki tanárokról. I. 257.
SOLTÉSZ JÁNOS
— a nagybányai ref. egyházmegyéről. I. 254.
SOLTÉSZ NAGY JÁNOS
— a miskolci ref. egyházról. I. 256.
Solum et unicum Religionis Protestantis . . . Medium 1790 k. II. 334.
SOLYMOSSY SÁNDOR
— az énekes rendekről. I. 39 ● a Lehel-mondáról. I. 38 ● Mohácsról a néphagyományban. III. 82 ● népmeséinkről. I. 38, II. 626 ● a Toldi-mondáról. I. 132.
SÓLYOM FEKETE FERENC
— Hunyad megye levéltárairól. I. 12.
— — románjairól. I. 154.
— a Hunyadiak rokonságáról. I. 162 ● a román kenézekről. I. 124 ● Szilágyi Sándorról. III. 52.
SÓLYOM JENŐ
— Lutherről és Magyarországról. I. 219, 250.
SOMBOLY
—i főesperesség. III. 64.
SOMBORY-család
— levéltára. III. 69.
SOMBORI LÁSZLÓ (erdélyi kincstartó)
— adománylevele, XVI. sz. I. 307.
SOMBORI LÁSZLÓ
— verse Napóleon házasságára, 1810., II. 552.
SOMEŞAN, L.
— az erdélyi románok mezőgazdaságáról. II. 45.
SOMIGLI, P. THEODOR
— Marchiai Jakabról. I. 142.
SOMLÓ BÓDOG, ld. Schiller
SOMLYÓ
—i ev. egyház tört. I. 256 ● -i vár leltára, 1498., III. 80.
SOMLYÓVÁSÁRHELY
—i apácák története. I. 238 ● -i urbárium, XVI. sz. I. 205, 238.
SOMMER, ERNST
— Münzer Tamásról. III. 80.
SOMMER, L.
— az osztrák kameralistákról. I. 416, II. 57.
SOMMEREIN, ld. Somorja
SOMOGY MEGYE
— Bél Mátyás művében. II. 19 ● és Csokonai. II. 609 ● gazdaságtörténeti adatai. II. 169, 444—445 ● gazdasági beadványa, 1791., II. 390 ● koronaőrző nemesei, 1790., II. 349 ● követei, ld. Boronkay

Mihály, Csepreghy Mihály ● leírási, XIX. sz. II. 417—418 ● országgyűlési utasításai, 1790., II. 346 ● a rendi országgyűléseken. II. 88, 529 ● története. III. 54 ● -i adminisztrátor; gr. Teleki László. II. 489 ● -i alispán, ld. Czindery László ● -i céhek. II. 56, 460 ● -i főispán, ld. gr. Széchenyi Ferenc ● -i Hunyadi-birtok, XIX. sz. II. 448 ● -i katonai elszállásolás, XVIII. sz. II. 69 ● -i Nagyberek. II. 43 ● -i napszámbérek, XVIII. sz. II. 168 ● -i német telepesek, XVIII. sz. II. 35 ● -i prédikátor: Szegedi Kis I. I. 260 ● -i puszták. II. 426 ● -i ref. lelkész: Kováts J. II. 616 ● -i Répás-kerület. II. 75 ● -i természjelentés, 1818., II. 444 ● -i útleírás, 1807., II. 426 ● -i prépost: Nagy Ferenc. II. 338 ● -i Szt. Egyed apátság. I. 64. ● -i szerzők, III. 41

SOMOGYVÁR
—i apátság. I. 64, 73 ● -i királyjegyzék, krónika. I. 89 ● -i oklevél, 1091., I. 55 ● -i Szt. Egyed-apátság. III. 65.

SOMOGYI AMBRUS
— története, 1490—1606., I. 291, 304, 318.

SOMOGYI ANTAL
— hamis régi énekei. I. 39.

SOMOGYI BÉLA
— Kotzebue hatásáról Kisfaludyra. II. 622.

SOMOGYI FERENC
— kancelláriai szerepe, XVII. sz. III. 109.

SOMOGYI FERENC
— az ősiségről. I. 124 ● társadalompolitikai törvényhozásról a XVI. sz.-ig. I. 194.

SOMOGYI GEDEON
— a magyar verselésről, 1819., II. 618 ● *Mondolat* c. irata, 1813., II. 618.

SOMOGYI JÁNOS, Medgyesi (államtanácsos)
— politikai szerepe, XIX. sz. II. 485, 579.

SOMOGYI JÓZSEF
— Trenk Frigyesről. II. 328.

SOMOGYI PÉTER (ev. lelkész)
— naplója fogságáról, 1557., I. 261.

SOMOGYI ZSIGMOND
— Magyarország főispánjairól. II. 88.

SOMORJA
—i ev. lelkész, J. S. Palumbini. II. 275.

SOMOSD
—i ref. lelkész, Dési József. II. 278.

SOMOSY-család
— levéltára. III. 43.

SOMSSICH LÁZÁR (tanácsos)
— háborús verse, 1801., II. 526 ● és a kereskedelmi bizottság, 1791., II. 385 ● zalai követjelentése, 1791. II. 342—343.

SONNENBERG, JULIUS V.
— protestáns irata, 1782., II. 272.

SONNENFELS, JOSEPH (bécsi egyet. tanár)
— államtani iránya, munkái, XVIII. sz. II. 161, 193. 195, 430, 488 ● és Fejes János. II. 489 ● és a közoktatás. II. 207, 277 ● és az osztrák hetilapok. II. 157,

SONLEITHNER ISTVÁN
— I. Rákóczi Gy. román kapcsolatairól. I. 345.

SÓÓ REZSŐ
— a magyar pusztáról. II. 43 ● a növényekről a XVIII—XIX. sz. grafikájában. II. 598.

SOÓS-család
— levéltára. I. 15—16.

SOÓS ADORJÁN
— a karcagi céhekről. II. 460.

SOÓS BÉLA
— Méliusz Péterről. I. 262.

SOÓS ELEMÉR
— Eger váráról. III. 92 ● Esztergom ostromairól. I. 288 ● a morvamezei csatáról. I. 101 ● a várak fejlődéséről. III. 63 ● a munkácsi várról. III. 68 ● a tokaji várról. III. 114 ● Sóvár történetéről. III. 63.

SOÓS JÓZSEF
— Istvánffy latinságáról. I. 227.

SOÓS IMRE
— Heves megye újranépesítéséről. III. 109 ● a soproni birtokrendezésekről. II. 193, 447 ● és Szántó Imre.
— — Eger védelméről, 1552., III. 92.

SOÓS MIHÁLY
— levele, 1764., II. 187.

SOPIANAE, ld. Pécs

SOPRON
— megye egyházi s tanügyi viszonyai. I. 64, 423, II. 114, 127.
— — gazdasági javaslata, 1791., II. 390 ● a Hunyadiak korában. I. 155 ● jobbágyviszonyai, XVI—XVII. sz. I. 238, 370 ● követe: Felsőbüki Nagy P. II. 540 ● leírásai, XIX. sz. II. 418, 422 ● levéltára, okmánytára. I. 12, III. 42 ● és a parasztháború, 1514., I. 207 ● termése, 1818., II. 444 ● története, földrajza. I. 80, 155, III. 67, 83 ● -i alispán jelölése, XVII. sz. I. 388 ● -i bizottság jelentése. III. 42 ● -i céhek, XVIII. sz. II. 56 ● -i egyházi beszéd, 1760., II. 198 ● -i ev. egyházkerület. I. 254 ● -i főorvos: Gensel J. Á. II. 75 ● -i jobbágylevelek, XVIII. sz. III. 120 ● -i úrbéri birtokrendezések. II. 193, 447 ● -i utazás, 1812., II. 422.
— város és Bethlen Gábor. I. 334.
— — bibliográfiája. II. 64 III. 28 ● és Bocskai hadai. I. 321 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● és az ellenreformáció. I. 390 ● fejlődése, viszonyai, XVIII—XIX. sz. II. 63—64, 261, 483 ● és Hajnóczy József. II. 319 ● házai, háztulajdonosai, XVIII—XX. sz. II. 63, 179, 483 ● környéke, XIII. sz. III. 67 ● követei, ld. Dobner Ferdinánd, Serpilius János ● követeinek országgyűlési naplói; 1593., 1715., I. 319, II. 65 ● lakosságának viszonyai, XVIII. sz. II. 247, 261 III. 117 ● leírásai, XIX. sz. II. 418, 481 ● levéltára, okmánytára. I. 14, 16, 232, 246, III. 42, 75 ● és Meggyes falu pere, XVI. sz. I. 238 ● művészete, építészete, emlékei. I. 134, II. 232—233, III. 54, 58, 61, 69, 127 ● és a napóleoni háborúk. II. 557 ● Ödenburg-neve. I. 83, III. 68 ● polgárjoga. I. 245 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 440, 449, 462 ● és Révai Miklós. II. 225 ● és Rotarides Mihály. II. 139 ● számadásai, XIV—XV. sz. I. 126, 156 ● szántóföldei, 1379., III. 71 ● szénjogi szerződései. III. 124 ● története, okmánytára. I. 14, 126, 156, 208 III. 68 ● viszonya úrbéri falvaihoz, XVIII—XIX. sz. II. 168, 192, 456 ● -i jegyző: Dobner Ábrahám. II. 107 ● -i bencés gimnázium. III. 118 ● -i beszéd, Széchenyi F., 1797., II. 521 ● -i bizottság jelentése. III. 42 ● -i céhek, XV—XIX. sz. I. 242, 422, II. 460, III. 81, 84, 102 ● -i diákverselők, XVII. sz. III. 104 ● -i ellenállás a tatárjáráskor. III. 68 ● -i első luteránusok. III. 82 ● -i ev. egyház. I. 256, II. 401 ● -i ev. lelkészek, ld. Gamauf Teofil, Kis János.
—i ev. liceum tört. I. 266, II. 131, 319, 582, III. 118 ● -i ev. liceumi magyar társ., 1792., II. 373 ● -i ev. polgári iskola. II. 585 ● -i ev. ünnep, 1782., II. 274 ● -i főesperes: Rogerius. III. 67 ● -i francia megszállás, 1809., II. 545 ● -i ipar tört. II. 175, 467 ● -i János-lovagok. I. 65 ● -i jezsuiták, XVII—XVIII. sz. I. 373, II. 110, 116 ● -i kereskedők, XVII—XVIII. sz. I. 422, II. 388, III. 102, 108 ● -i kir. biztos: Schilson, XVIII. sz. II. 261—262 ● -i krónikák, följegyzések. I. 319, 357, 390, 440, 467, II. 401, 580, 582 ● -i krónikások, feljegyzők, ld. Dobner F., Gamauf T., Kis János, Petz Dániel (és fia), Riedl K., Ritter J. Gy., Tschány J., Vock T. ● -i lövészegylet ünnepe, 1791., II. 366 ● -i nyomdák. II. 587 ● -i olvasókabinétek. II. 587 ● -i országgyűlések: 1608., 1634., 1681., I. 357—358, 390, 397, 402 III. 108 ● -i orvosok, ld. Gensel J. A., Komáromy J. P. ● -i ötvösök, XV—XIX. sz. I. 242, II. 146 ● -i piaci árak, 1818., II. 445 ● -i polgármester: Lakner Kristóf. I. 246. Székeles Péter. III. 75 ● -i rajziskola, XIX. sz. II. 585 ● -i r. k. egyházközség tört. I. 64 ● -i r. k. gimnázium. II. 131 ● -i röpirat, 1791., II. 353 ● -i sajtó. II. 156 ● -i szemle, III. 17 ● -i szénbányászat. II. 171 ● -i színészet. II. 627—628 ● -i szójegyzék. I. 131 ● -i szőlők, bortermelés. I. 462, II. 40, 436 ● -i tanárok, rektorok, ld. Bredeczky Sámuel, Czinke Ferenc, Deccard János, Magda Pál, Ribini János, Wietoris Jonathán. ● -i templomépítészet. I. 134 ● -i tört. kirándulás. III. 42 ● -i utazások. II. 23, 153, 424, 545, 598 ● -i utazók, ld. Broglie hg., J.-C. Flachat, Kitaibel Pál, Townson, Zorn de Bulach ● -i ügyvéd: Vitnyédy I., XVII. sz. I. 385 ● -i virágének. III. 89 ● -i zene története. II. 147.

SOPRONHORPÁCS
-i Széchenyi-kastély. III. 121.

SORANZO (velencei követ)
— jelentései, XVII. sz. I. 366.

SORANZO, G.
— IV. Béla itáliai vásárlásairól. I. 99—100 ● a tatárjárásról. I. 97.

SORANZO, LAZARO
— irata a török háborúról, 1598., I. 315.
SORBONNE
— magyar tanára: Sándor mester. I. 66.
SOREL, ALBERT
— Európa és a francia forradalom viszonyáról. II. 353, 499—500 ● kiadta a bécsi francia követek utasításait. I. 393, II. 183.
SÓS JÁNOS (budai várnagy)
— értesítése Hunyadi meneküléséről, 1448., I. 165.
SÓS MÁRTON, ETÉDI
— versei, XVIII. sz. II. 374.
SOTERIUS GYÖRGY
— bio-bibliográfiai kísérlete. III. 8.
SOTROPA, V.
— besztercei román diákokról, XVIII. sz. II. 132 ● a Horia-felkelésről. II. 285 ● kuruc-kori román adatai. I. 460 ● a naszódi határőrvidékről. II. 186, 205, 246 ● román egyháztört. adalékai. II. 204.
SOULIÉ, E.
— közli Dangeau naplóját. I. 443.
SOURCHES, MARQUIS DE
— emlékiratai Rákócziról. I. 444.
SÓVÁR
— története, 1223—1537., III. 63 ● -i sóbányászat, XVIII—XIX. sz. I. 372, II. 23, 53—54, 457.
SŐREGI JÁNOS
— a debreceni Thaly-szobáról. I. 454 ● szerk. a Déri múzeum emlékkönyvét. I. 419 ● Zoltai Lajosról. III. 52.
SŐRÉS JÁNOS
— a szentmihályi ref. egyházról. I. 256.
SÖRÖS PONGRÁC
— Athinai Deák Simonról. I. 279 ● a bakonybéli apátságról. I. 63, 78 ● bakonybéli regestái. I. 161, III. 76 ● Brodarics Istvánról. I. 197 ● De Benziis Andrásról. III. 73 ● egy faluról (Kajár) a török időkben. I. 247 ● elenyészett bencés apátságokról. I. 61 ● emlékezete. III. 51 ● az 1306-i papiros oklevélről. I. 112 ● az 1437-i felkelésről. I. 143 ● Forgách Ferencről, XVI. sz. I. 226, III. 82 ● Forgách Ferenc bíborosról. I. 368 ● Forgách Simonról. I. 288 ● Frangepán Ferencről. I. 280 ● Franyó Remig peréről. II. 301 ● gazdasági adatai a hédervári levéltárból. I. 370, II. 49 ● Gosztonyi Jánosról. I. 218 ● a hódoltsági terület adózásáról, XVII. sz. I. 247, 364 ● iratkiadásai a Guary-levéltárból. I. 15, 114, 161, 171 ● a komáromi vámperről, XIV. sz. I. 123 ● Komárom megyei bencés apátságokról. I. 61 ● Kovács Márkus gazdaságtanáról. II. 431 ● Lévai Cseh Péterről. I. 138 ● a magyarországi liturgiáról. I. 65 ● Makrai Benedekről. I. 132 ● Meszlény Benedekről. I. 371 ● Nickilaky Balázsról. I. 241 ● Oláh Miklósról. I. 224 ● az országgyűlés Rákos nevéről. I. 203 ● a pannonhalmi főapát püspökségéről. II. 270 ● a pannonhalmi iskoláról. II. 201—202 ● és a Pannonhalmi Rendtörténet. I. 64 ● a pápai molnárcéhről, XVIII. sz. II. 176 ● a pécsváradi apátságról. I. 64 ● Pellérdi Péter leveléről, 1595., I. 306 ● VI. Pius bécsi útjáról. II. 270 ● Pray György leveleiről. II. 214 ● Statileo Jánosról. III. 91 ● Szapolyai Jánosról. I. 277 ● a székesfehérvári őrkanonokságról. I. 64 ● Telegdi Jánosról. I. 175 ● a tihanyi apátságról. I. 64 ● Uriás apát leveleiről, XIII. sz. I. 92 ● Verancsics Antalról. I. 226 ● Zermegh Jánosról. I. 272.
SŐTÉR ISTVÁN
— magyar—francia kapcsolatokról. III. 101.
SŐTÉR KÁLMÁN
— a méhekről. II. 442.
SÖVÉNYHÁZA
—i juhtenyésztés, 1804., II. 439 ● -i plébános, ld. Német Mihály.
SÖVÉNYHÁZI MÁRTA (apáca)
— Katalin-legendája, XVI. sz. I. 214.
SPAHN, M.
— a rastatti követgyilkosságról, 1799., II. 530.
SPALATO
— jogainak megerősítése, XII. sz. I. 55 ● története, XIII. sz. I. 89, 91 ● -i humanista, ld. Negri.
SPALATÓI TAMÁS, ld. Tamás
SPANGÁR ANDRÁS
— folytatása Pethő krónikájához. I. 52, II. 16, 136. ● irodalomtört. kísérlete. III. 8.
SPANKAU, PARIS (tábornok)
— nyílt parancsa, 1672., III. 106.
SPÁNYIK GLYCÉR
— tört. munkái, XIX. sz. II. 592.
SPANYOL
— elem a Pragmatica sanctióban. II. 80 ● hadvezérek Magyarországon (Aldana, Castaldo), XVI. sz. I. 303 ● jezsuita: Darell és Faludi. II. 145 ● király: III. Fülöp. I. 311 ● költészet hatása. II. 144 ● követ: Cellamare hg. és Rákóczi. I. 471 ● követek jelentései Ausztriából, XVI. sz. I. 279, 316 ● miniszter: Alberoni és Rákóczi. I. 472 ● nevelése I. Ferdinándnak. I. 283 ● örökösödés problémája, XVII—XVIII. sz. I. 376, 393, 453—454, 468, II. 67 ● püspök: Guevarai Antal. I. 337 ● telepesek a Bánságban, XVIII. II. 32, 34.
SPANYOLORSZÁG
— és Ausztria szövetségi terve, 1788 k. II. 296 ● trónján III. Károly, 1703., II. 67 ● és Vitéz Mihály. I. 311 ● -i inkvizíció, klerikalizmus visszhangja, 1790 k. II. 321, 331 ● -i levéltárak. I. 20, 233 ● -i mór uralom a hazai irodalomban. II. 225 ● -i pápai követ, XVI. sz. I. 278 ● -i utazási könyv, XVIII. sz. II. 237 ● -i visszhangja Buda visszavételének, 1686., I. 407.
SPARR, OTTÓ W. FRH. V.
— a szentgotthárdi csatában, 1664., III. 104—105.
SPÁRTA
— kormányzója: G. Phrantzes, XV. sz. I. 151.
SPASOJE, VASILJEV
— szerb egyházközségekről, XIX. sz. II. 498.
SPECH LAJOS
— leírása Tokajról, 1823., II. 419.
Speculum moderni cleri, 1764., II. 189.
Speculum moderni temporis, 1764. (Amade László?), II. 189.
Speculum non fallax, 1764., II. 189.
SPÉCZ ANTAL
— Mitterpacher-fordítása. II. 442.
SPERFOGEL KONRÁD
— lőcsei naplója, XVI. sz. I. 189, 273.
SPEYER
—i szerződés, 1570., I. 302.
SPEZIACASA, MARIO
— szerepe a várépítésben, XVI. sz. I. 288.
SPHRANTZES (ld. Phrantzes alatt is)
— bizánci története. III. 74.
Spiegel für die Kritiker des . . . Friedens, 1791., II. 353.
SPIEGEL MÁRIA
— II. József korából. II. 245.
SPIELENBERG, ld. Spilenberg
SPIELMANN, ANTON BR.
— XVIII. sz.-végi politikai szerepe. II. 242, 318, 352, 506.
SPIELMANN FERENC
— kereskedelmi javaslata, 1791., II. 389.
SPIESS, F.
— diplomáciatörténete, 1791., I. 220.
SPIESS, O.
— Teleki J. bázeli följegyzéseiről. II. 154.
SPIESSHEIMER, ld. Cuspinianus
SPILENBERG (Spielenberg) PÁL (ügyvéd)
— adózási irata, 1790., II. 254, 292, 298 ● mint lapszerkesztő. II. 340 ● vállalkozása, 1809., II. 467.
SPILKA LŐRINC
— Jászó történetéről. III. 71.
ŠPINKA, M.
— Husz Jánosról. I. 140.
SPINOLA, CHISTOPH ROYAS V. (ferences)
— vallási uniós mozgalma, XVII. sz. III. 108, 115.
SPIRA GYÖRGY
— egy jobbágyzendülésről. II. 455 ● a feudalizmus válságáról. II. 455 ● a magyar történetről. II. 29, III. 46 ● szerk. tanulmányok a XVIII. sz.-i parasztságról. II. 45, 48, 75, 87, 93, 97, 106, 118, 125, 288.
Spiritus Propheticus, 1765., II. 189.
ŠPIRKO, J.
— huszitákról a Szepességben. I. 141.
SPISSICH JÁNOS (zalai alispán)
— és a kereskedelmi bizottság, 1791., II. 385 ● követjelentése, 1791., II. 342—343 ● levelezésének pusztulása, 1794., II. 511.
SPITZER, F.
— Sonnenfels gazdasági elveiről. II. 161.
SPITZNER, J. E.
— méhészeti könyve, 1806., II. 441.
SPLÉNYI X. FERENC BR. (váci püspök)
— szerepe, XVIII. sz. II. 201, 270.
SPLÉNYI JÁNOS BR.
— főispáni beiktatása, 1791., II. 358 ● országgyűlési beszéde, 1790., II. 350.

SPOHR, LUDWIG
— a magyar nacionalizmusról. II. 493.
SPOLARICH
— Zrínyi-kiadása. I. 379.
SPONER PÁL
— irata a külkereskedelemről, 1803., II. 472.
SPÓTH GYÖRGY (budai jegyző)
— üdvözlése a nádorhoz, 1791., II. 362—363.
SPRANGER
— lélektani kategóriái. I. 304.
SPRINGER, ANTON
— Ausztria történetéről. II. 100, 484, 553, 557, 560, 570.
SPRINGER, JOHANN
— osztrák statisztikája, 1840., II. 411.
SRBIK, HEINRICH V.
— Ausztria külkereskedelméről. I. 415, II. 61. III. 109 ● az ausztriai császári címről. II. 538 ● ism. Bibl könyvét I. Ferencről. II. 484.
— — M. Reinitzét az államadósságról. II. 86.
— Metternichről. II. 486, 558, 568, 670 ● W. v. Schröderről. I. 416, II. 57.
Srbske Novine
— c. szerb lap, 1813—1822., II. 499.
SREČKOVIĆ
— a XII. sz.-i szerb—magyar viszonyról. I. 76.
SRKULJ
— ism. Klaić tanulm.-át a horvát Pragmatica sanctióról. II. 84.
Srpski Letopis
— c. szerb lap, 1825., II. 125, 499.
SRPSKI-MILETIĆ
— települése, XVIII. sz. II. 248.
Srpski Sion
— c. szerb folyóirat. II. 125.
SRS., ld. Sörös Pongrác
Staats-Anzeigen
— c. lap, 1782—1793., II. 241, 271—272, 340, 366, 376, 403, 409, 502.
TADION, JOH. PHIL. GR.
— és a devalváció. II. 561 ● memoranduma, menesztése, 1809., II. 553, 558.
STADNICKI (portai lengyel követ)
— és a Rákóczi-emigráció. I. 472.
STADTMÜLLER, GEORG
— a kereszténységről Délkelet-Európában. III. 65.
STAHREMBERG, ERNST RÜDIGER GR.
— szerepe Bécs védelmében, 1683., I. 408.
STAHREMBERG, GUIDO GR.
— és a Rákóczi-szabadságharc. I. 458.
STAHREMBERG, GUNDAKER
— pénzügyi szerepe, XVIII. sz. II. 86.
STÁJERORSZÁG
— elfoglalása Mátyás alatt. I. 178 ● és az osztrák birodalmi törekvések. I. 286 ● politikai mozgalmai a XVIII. sz. végén. II. 351 ● rendi gyűlései, XVIII. sz. II. 180 ● térképe, 1788., II. 236 ● története, okmányai. I. 93, 98 ● és a zsitvatoroki béke. I. 322 ● -i admonti feljegyzések. I. 75 ● -i birtokos: Székely J. XVI. sz. I. 205 ● -i Cillei-család. I. 137 ● -i hajdú betörés, 1605., I. 321 ● -i iparfejlesztés, XVII. sz. I. 413 ● -i kuruc beütések. I. 453, 469 ● -i magyar kormányzóság, XIII. sz. I. 97 ● -i parasztság viszonyai, XVIII. sz. II. 193 ● -i protestánsok Erdélybe költözése. II. 36, 122 ● -i Sankt Lambrecht-apátság iratai. I. 19 ● -i Tattenbach-féle összeesküvés, XVII. sz. I. 394 ● -i török betörések. I. 176, 321 ● -i Treun-család, XIII. sz. I. 98 ● -i utazás, 1803., II. 425.
STÁJER OTTOKÁR
— rímes krónikája, XIII. sz. I. 90, 168, III. 68.
STAJIĆ, VASA
— Šafarikról. II. 499 ● Újvidék gazdasági viszonyairól. II. 60, 64.
— — szerb családjairól. II. 126.
— a vajdasági kereskedőkről. II. 479.
STAMM, ALFRED
— Bethlen G. első hadjáratáról. I. 338.
STANCARUS (Stancaro) FERENC
— antitrinitárius szerepe, XVI. sz. I. 262.
STANETTI, DIONYSIUS
— szobrászati munkássága, XVIII. sz. II. 233.
STANGLICZA, FR.
— a bánsági német telepítésekről. II. 33.
STĂNILOAE, D.
— a türelmi rendelet visszhangjáról. II. 277.
Stanislai Lysimachi Epistola, 1683., I. 400.
STANISLAV, J.
— Pribináról. III. 59 ● szlovák helységnevekről. I. 82.
STANISŁAW, P.
— lengyel krónika-kiadása. I. 47.
STANKOWITS, C.
— a pesti vásárról, 1812., II. 476.
STANSITH, ld. Horváth Stansith
STANOJEVIĆ, S.
— Ozorai Pipóról. I. 138.
STAPFER, L.
— a neudaui kuruc betörésről. I. 453.
STARK ANDOR
— Istvánffy Miklósról. I. 227.
STARCK, JOHANN (königsbergi tanár)
— munkája magyarul, 1819., II. 573.
STARI SIVAČ, ld. Ószívác
STATILEO JÁNOS (püspök)
— velencei követsége, 1540., I. 301 ● és Verancsics Antal. I. 225. ● -ra vonatkozó adatokk. III. 91.
Statistische Aufklärungen, 1795—1802., II. 409.
Status catholicae et evangelicae religionum, 1790., II. 333.
Status regni Hungariae, 1792. (Martinovics Ignác), II. 323.
Statuta diocesis Agriensis, 1767—1773., II. 199.
Statuta ... Diocesis Transylvaniae, 1822., II. 575.
Statuten-Plan der ... Schiffahrtsgesellschaft, 1801., II. 474.
Statuum et Ordinum regni ... interventio, 1790. (Kollonics László gr.), II. 367.
STAUD GÉZA
— színészeti bibliográfiája. II. 627. III. 33.
STAUDINGER
— a 2. bajor gyalogezredről, XVII. sz. I. 411.
STAUFFENBERG, JOHANN V.
— jelentése a szentgotthárdi csatáról, 1664., I. 383.
STAUFFER, ALBRECHT
— Russworm hadvezetéséről. I. 317.
STAVELOT
—i apátság és a szászok. I. 84.
STECKELE, W.
— a régi Thüringiáról. I. 40.
STEEGER, JOHANN
— a magyar szőlőművelésről. II. 436 ● Nagyszombatról, 1821., II. 419, 481 ● a városok jogairól, 1834. II. 481.
STEFANCSIK BENEDEK KONRÁD
— az 1764-i országgyűlésről. II. 190.
STEFANI, F.
— Cordignano váráról. I. 41 ● Sanuto-kiadása. I. 189.
STEFANIE JÓZSEF
— Kisfaludy Károlyról. II. 622.
STEFANOVIĆ VENDOVIĆ, GAVRILO
— szerb egyházi kéziratai, XVIII. sz. II. 26.
STEFANOVIĆ-VILOVSKY, TH. V.
— Belgrádról, XVIII. sz. II. 74, 297.
STEIER LAJOS
— a szlovák kérdésről. II. 493.
STEIERMARK, ld. Stájerország
STEILNER, KARL
— az erdélyi szász telepekről. I. 84.
STEIN GYÖRGY
— mint Mátyás boroszlói bizalmasa, XV. sz. I. 177.
STEIN, HENRI
— bibliográfiai munkái. III. 36, 39.
STEINACKER, HAROLD
— bírálata Kaindl kútfőtanulmányairól. I. 42 ● a magyar alkotmánytört. irodalomról. I. 58 ● a nemzetiségi problémáról a Habsburg-birodalomban. II. 493.
STEINBERGER, A.
— Habsburg Rudolfról. I. 101.
STEINDORFF, E.
— a német évkönyvekről III. Henrik idején. I. 446.
STEINEN, W.
— Busbequius-kiadása. I. 276.
STEINER Z.
— az Árpád-kori országgyűlésekről. I. 59.
STEINHAUSEN, W.
— Burgenland helyneveiről. I. 83.
STEINHERZ, S.
— Küküllei Jánosról. I. 105 ● Nagy Lajos királyról. I. 121—122 ● nunciusi jelentésekről, XVI. sz. I. 278.
STEINHOFER KÁROLY
— a kassai könyvkereskedelemről. II. 135.
STEINHUBER, A.
— a római Collegium Germano-Hungaricumról. II. 132.
STEINSCH, IRMA
— dunántúli német telepítésekről. II. 35.

STEINVILLE (császári tábornok)
— birtokadománya. I. 457.
STEINWENTER, A.
— stájer—magyar vonatkozásokról, XVII. sz. I. 321—322.
STELCZER, JOHANN KARL
— a nagyszombati prot. egyházközségről. I. 256.
STELIK FERENC
— közli Moson árszabását, 1812., II. 476.
STELLA, JOHANNES MARTINUS
— irata a török hódításról, 1544., I. 275.
STELLER, TOBIAS
— munkája a szepesi kőzetekről, 1814., II. 458.
STENGL MARIANNE
— Győr műemlékeiről. II. 146.
STENNER, FRIEDRICH WILHELM
— brassói céhiratokról. I. 13.
STEPNEY (bécsi angol követ)
— szerepe a Rákóczi-szabadságharc idején. I. 450, 467, 468.
STEPHANIE ADOLF
— Szigetvár építészetéről, ostromáról. I. 290.
STEPHANUS UNGARUS
— szerepe, XIII. sz. I. 102.
STERNBERG, JOACHIM GR. V.
— magyarországi utazása, 1808., II. 426, 457.
STESSEL JÓZSEF
— Fraknó múltjáról. III. 73 ● kismartoni iratközlése. I. 15. III. 42 ● Locsmánd váráról. III. 67 ● a márczi prépostságról. III. 64 ● a Németújváriakról. I. 100 ● régi vízrajzi adatai. III. 67 ● Sopron megye múltjáról. I. 80, III. 67 ● a szarvkői uradalomról. III. 71 ● a szécsényi alkudozásokról, 1628., I. 364 ● Zalavárról, Pribináról. I. 36.
STETTIN
—i ev. lelkész: C. J. Hiltebrand. I. 350.
STIASSNY, P.
— az 1811-i osztrák államcsődről. II. 560.
STIBOR (vajda)
— az irodalomban. II. 622.
STICKER, GEORG
— magyarországi járványokról. II. 97.
STIERÖCHSEL, ld. Taurinus
STIEVE, F.
— a bajor politikáról, XVI. sz. I. 316, III. 95 ● a felső-ausztriai parasztfelkelésről, 1626., I. 366 ● Rudolf császárról. I. 316.
Stiftrid csehorszàgi királyról, 1730., II. 143.
STITZING, R.
— a német jogtudományról. II. 160—161.
STOCK, N.
— Avianói Márkról. I. 409.
STOCKHAUSEN, JOHANN GEORG (hadmérnök)
— és a Béga-csatorna, XVIII. sz. II. 178.
STOCKHOLM
—i levéltár magyar vonatkozásai. I. 340.
STOEGMAN
— Andrea da Burgo leveleiről. I. 221.
STOEWER
— Albert szász hg. harcairól Mátyással. I. 178.
STOICANESCU, C.
— a Horia-felkelésről. II. 290.
STOIDE, C.
— Lupu vajdáról. I. 354.
STOJANOVIĆ, LJUB.
— Vuk Karadžićról. II. 498.
STOLCZ
— a hiteles helyekről. I. 112.
STOLL BÉLA
— Balassi Bálintról. III. 89 ● Heltai Gáspárról. III. 93 ● Felvinczi Györgyről. III. 113 ● a Szendrői hegedős énekről. III. 88.
STOLPA JÓZSEF
— a kir. főkegyúri jogról. I. 140.
STOLTE ISTVÁN
— a paraszthábORúról. I. 208.
STOLTZ, JOHANN
— selyemtenyésztési könyve, 1786., II. 252.
STOMFA
—i edénygyár. II. 467.
STOSS, VEIT (Stwosz, Vyt)
— ötvösművészete, XV. sz. III. 75.
STOTZ, JOHANN LEOPOLD
— leírása Erdélyről, Magyarországról, 1812., 1824., II. 411, 412.
STOUGHTON, JOHANNES (angol lelkész)
— és Tolnai Dali János, 1640., I. 346.
STOWASSER, O. H.
— Albert végrendeletéről. I. 145 ● a jaidhofi levéltárról. I. 414, 453.
STÖCKEL LÉNÁRT (bártfai reformátor)
— iskoladrámái. I. 269 ● munkássága, irodalma. I. 261.
STRADA FERENC
— Izdenczy Józsefről. II. 281, 327, 352, 485, 527.
STRAKOSCH-GRASSMANN, G.
— a németekről Ausztriában. I. 36 ● az osztrák iskolaügyről. II. 207, 581 ● a tatárjárásról. I. 89, 97.
STRÁNER V.
— a prot. tanszabadságról. I. 265, II. 128.
STRASSBURG
— követe: Sleidanus, XVI. sz. I. 229 ● -i pap: J. Twinger, XV. sz. I. 110 ● -i szárm. F. J. Schneller. II. 593 ● -i utazók: Belényesi G., Deidrich G. I. 261, III. 94.
STRASSBURG PÁL (svéd követ)
— erdélyi s török küldetése, XVII. sz. I. 334, 342—343, 355.
Strassburger Relation
— c. hetilap, XVII. sz. I. 362.
STRASSER, J.
— Laudon tábornagyról. II. 297.
STRASSMAYER, E.
— osztrák tört. bibliográfiája. III. 34.
STRASSOLDO, KARL (tábornok)
— feldúlja Debrecent, 1675., I. 388.
STRATIMIROVIĆ, STEFAN
— mint karlócai metropolita. II. 498—499.
STRAUB KONRÁD
— a győri hadi eseményekről. II. 555
STRAUSZ ANTAL
— a veszprémi nagyprépostokról. II. 114.
STREHLKE, E.
— III. Henrik hadjáratairól. I. 72 ● porosz forrás kiadása. I. 110.
STREIBIG (győri nyomdász)
— és Kaziczy. II. 602.
STRETSCHKO JÁNOS GYÖRGY
— mint pozsonyi ev. rektor. II. 275.
STREUEL, JOHANN
— gyászirata Mária Teréziáról. II. 196.
STRICKERNÉ POLLACSEK (Polányi) LAURA
— III. Károly gazdaságpolitikájáról. II. 58 ● Smith kapitányról. III. 94.
STRIEDER, J.
— Dernschwam erdélyi jelentéséről. I. 243 ● Fugger Jakabról. I. 211 ● az osztrák politikáról. II. 183.
STRIEGEL V. STRIEGELSHEIM, W. W.
— irata Trenk ellen, 1791., II. 335.
STRIGONIUM, ld. Esztergom
STRITT, W.
— német bevándorlókról, XVII—XVIII. sz. II. 35.
STROBL V. RAVELSBERG, F.
— Metternichről. II. 570.
STROBL-ALBEG, E.
— az osztrák főudvarmesteri hivatalról. II. 86.
STROHMAJER (pesti könyvárus)
— megyei iratkiadása, 1790., II. 345.
STROMP LÁSZLÓ
— Comenius pataki beköszöntőjéről. I. 353 ● Melanchton magyar vonatkozásairól. I. 250 ● Somogyi Péterről. I. 261 ● és Prónay D.
— — ev. egyháztört. emlékei. I. 252, 267—268, II. 120, 203, 207.
— és Zsinka F.
— — — prot. egyháztört. adattára. I. 4.
STROZZA, TITUS VESPASIANUS
— és Janus Pannonius. I. 185.
STUART-HÁZ
— története. I. 454.
STUDINKA, ld. Sztudinka
STUHLMANN PATRIK
— Rákóczi vallomásairól. I. 436.
STURMINGER, WALTER
— bibliográfiája Bécs ostromairól. III. 34.
STUTTERHEIM BR.
— az austerlitzi csatáról. II. 535.
STUTTGART
—i kódexben II. András képe. I. 93 ● -i népiségkutató intézet. II. 36—37.
STRUVE
— discursusa a Habsburg-örökösödésről, 1733., II. 78.

STÜLZ, J.
— Tschernembl szerepéről. I. 368.
STÜRMER, LUDWIG FRH. v.
— magyarországi utazása, 1816., II. 427.
STÜTZ, ANDREAS
— a nagyági nemesfémbányászatról. II. 457.
STYFFE, C. G.
— Gusztáv Adolf, Oxenstierna iratairól. I. 334.
SUBICH-család
— és a Zrínyiek rokonsága. I. 100, 381.
SUBICH PÁL
— szerepe, XIII. sz. I. 100.
SUBOTIĆ, K.
— a szerb egyházi autonómiáról. I. 419—420.
Succincta deductio jurium evangelicorum, 1790. (Csebi Pogány Ádám), II. 333.
SUCHENWIRT PÉTER
— magyar vonatkozású versei, XIV. sz. I. 107—108.
SUCIU, C.
— a Horia-felkelésről. II. 290.
SUFFLAY EMIL (és mások)
— albániai okmánytára. I. 18.
SUFFLAY MILÁN
— az arbei oklevelekről. III. 62 ● emlékezete. III. 51 ● horvát—bizánci kapcsolatokról. III. 66 ● az idéző pecsétről. III. 63 ● az ifjabb királyról a szlávoknál. I. 71 ● ism. Ivić könyvét az Obrenović-felkelésről. II. 541 ● a legrégibb horvát—magyar kapcsolatokról. I. 74.
SUGÁG
—i uradalom, 1575., I. 310.
SUGÁR FÁBIUSZ
— a hazai orvostudomány tört.-ről. II. 139.
SUHAY IMRE
— magyarokról az 1812-i hadjáratban. II. 567.
SUKRÜLLAH IBN SHAB
— magyar őstört. vonatkozásai. I. 25.
SULÁN BÉLA
— rozsnyói céhekről. II. 56, 260.
SULICĂ N.
— a román iskolákról, XVIII. sz. II. 132.
SULICA SZILÁRD
— Fessler leveleiről. II. 593 ● Jovius magyar vonatkozásairól. I. 229 ● a magyar művelődés román hatásairól. II. 496.
SULLA, LUCIUS PANNONIUS (álnév)
— epistolája, 1781., II. 257.
SULLY, DUC DE (Maximilien de Béthune)
— kelet-európai tervei, XVII. sz. III. 101.
SULPICIUS-család
— mint a Zrínyiek (képzelt) ősei. I. 381.
SULZER, F. J.
— Dácia történetéről. II. 237—238, 496—497 ● erdélyi s magyarországi utazása, 1782., II. 237.
SULZER, KARL
— kereskedelmi levelezője, 1785., II. 258.
SULYOK KÁROLY
— Ányos Pálról. II. 302.
Summaria manuductio, 1790., II. 394.
Summarischer Extract . . . aus der Berg-Ordnung, 1694., I. 422.
SUNTHEIM LÁSZLÓ
— leírása a Duna völgyéről, 1500., I. 194—195.
SUPALA FERENC
— bizottsági jelentése. III. 42 ● nekrológja. III. 51.
SUPAN, A. G.
— Cillei Ulrikról. I. 165.
SUPPINI ANTAL
— devalvációs tabellái, 1811., II. 558.
Supplementales rationes et motiva. II. 371.
Supplex Libellus, quo evangelici . . . gratias egerunt, 1791., II. 369.
Supplex Libellus Valachorum, 1791., II. 123—124, 238, 378.
Supra agnő, 1505., I. 215.
SURÁNY
—i erdők, 1776., II. 167 ● -i uradalom, 1730., II. 42.
SURÁNYI JÁNOS
— a főkegyúri jogról az Árpád-korban. I. 60.
SURD
—i ev. egyház tört. I. 256.
SURIAN, ANTONIO (velencei követ)
— jelentései Magyarországról, XVI. sz. I. 192, 200.
SUSANNI MÁRK (fiumei tanácsos)
— kereskedelmi javaslata, 1791., II. 392.
ŠUSTA, J.
— a cseh agrártörténetről. II. 193 ● az utolsó Přemyslidákról. I. 101.
SUSZTER OSZKÁR
— Batsányi Jánosról. II. 604.
SUTORIS JÁNOS
— naplója, XVII. sz. I. 406.
SUTORIS PÁL
— brassói krónikája, XVII. sz. I. 328.
SUTTON (bécsi angol követ)
— iratai, XVII. sz. I. 420.
SÜMEG
—i freskók, XVIII. sz. II. 233 ● -i rendi gyűlés, 1708., I. 467.
SÜMEGER COMITAT, ld. Somogy megye
SÜMEGHY DEZSŐ
— Sopron megyei oklevelekről. I. 12.
SVÁBY-család
— története. I. 451.
SVÁBY FRIGYES
— Csáky Benedekről. III. 79 ● Jakab angol király leveléről. I. 365 ● a Lengyelországnak elzálogosított szepesi városokról. I. 126, II. 63, 179, 483 ● II. Rákóczi Gy. temetéséről. I. 355 ● Szepes megyéről. III. 42 ● a Szepesség társadalmi viszonyairól. II. 168, 455.
SVÁJC
— és Magyarország. II. 133 ● és Mátyás király. I. 179 ● -i egyetemek és Magyarország. I. 268, II. 133, 210 ● -i hadműveletek, 1799., II. 530—531 ● -i kalandozások. I. 29, 40 ● -i középkori magyar emlékek. I. 102—103 ● -i krónikás: Bernold, XI. sz. I. 48 ● -i lelkész: Redinger J., XVII. sz. I. 431 ● -i reformáció Erdélyben. I. 261 ● -i reformátor: Bullinger. I. 260 ● -i röpirat a Rákóczi-szabadságharcról. I. 445 ● -i szerzők, ld. O. Droste, K. L. Haller, J. F. Osterwald, K. Risbeck, J. G. Zimmermann ● -i tankönyv hatása, 1773., II. 209 ● -i tanulmányai Hatvani Istvánnak. II. 216 ● -i történész: Flegler Sándor. II. 136 ● -i utazások. I. 331, II. 23, 154, 237, 238, 429 ● -i utazók, ld. Berzeviczy Albert, Keyssler, br. Mednyánszky Alajos, F. Nicolai, Szenczi Molnár Albert, gr. Teleki József.
SVASTICS IGNÁC, CSÉTSÉNYI
— történeti munkái. II. 594.
SVÉDA PÁL
— Bethlen Farkasról. I. 291.
SVÉDORSZÁG
— csapatai átvonulnak Magyarországon, XVIII. sz. I. 460, II. 22, 45.
— — Csehországban, XVII. sz. I. 345, 369.
— és Erdély kapcsolatai, XVII. sz. I. 326, 327, 343.
— — Bethlen G. idejében. I. 334, 340 ● I. Rákóczi Gy. idejében. I. 342—345 ● II. Rákóczi Gy. idejében. I. 351—352, 354. III. 100.
— és az északi háború, XVII. sz. I. 352, 354 ● francia kapcsolatai, XVII. sz. I. 343, 352 ● királya: Károly Gusztáv. I. 351.
— — XII. Károly. I. 437 II. 373 ● és Ráday Pál. I. 437.
— követei Bécsben, ld. Nils Bark, B. Oxenstierna, E. Pufendorf.
— — Erdélyben, ld. C. J. Hiltebrandt, F. Sadler, P. Strassburg.
— követségei. I. 334, 342—343, 350, 355, 389, 392, 395, II. 157 ● megbízottja: A. de la Motraye. I. 400 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 437, 463, 469 ● története. I. 354 ● -i francia követ: Bonac. I. 442, 460 ● -i magyar követ: Dalmady István. I. 354 ● -i levéltárak. I. 334, 343 ● -i magyar követségek. I. 343, 354, 469 ● -i magyar tört. adatok. I. 20, 233 ● -i történetírás. I. 326 ● -i utazások, XVII—XVIII. sz. I. 432, II. 152, 237.
SVJATOSLAV
— hadjárata, 969., I. 27.
SWIETECZKY, B.
— a felvidéki kuruc hadjáratokról. I. 459.
SWIETEN, ld. Van Swieten
SWOBODA KÁROLY
— mezőgazdasági cikke, 1817., II. 449.
SYBEL, H. V.
— Ausztria francia háborúiról, XVIII—XIX. sz. II. 506.
SYDNAM POYNTZ
— magyarországi kalandjai, 1626., I. 363.
SYLVESTER, II. (pápa)
— állítólagos bullája. I. 55, II. 139, III. 62 ● és Magyarország. I. 70, II. 595.

SYLVESTER (Erdősi) JÁNOS
— élete, munkássága, XVI. sz. I. 259, II. 617. III. 86.
SYMEON
—féle bizánci szöveg. I. 27.
SYMMACHUS
—i hamisítványok. I. 52.
Synode der Protestanten in Ungarn, 1791., II. 370.
SYRMIEN, ld. Szerémség
Systema rei scholasticae, 1804. (Schedius Lajos, Lovich Ádám), II. 583.

SZ. GY.
— az Erdődy-huszárokról, 1788., II. 296.
SZ. I.
— politikai verse, 1796., II. 520.
SZ. I.
— Géresi Kálmánról, III. 50.
SZ. K.
— az ártándi ref. egyházról. I. 255.
SZ. P. S., ld. Szemere Pál
SZ. SZ. A., ld. Szirmay Antal
SZABÁCS
— elfoglalása, 1476., I. 176.
Szabács viadala
— c. ének. I. 179. III. 77.
SZABAD ENDRE
— a gyulai gimnáziumról. II. 581.
SZABAD GYÖRGY
— ism. Degré cikkét a jobbágyárvákról. III. 120.
SZABADKA
— története. I. 419, II. 64, 180, 483 ● viszonya földesurához. II. 51 ● -i gimnázium. II. 131—132 ● -i polgár: Szarity J. II. 390.
SZABADOS M. RAJMUNDA és Vágó L.
— Savaria-könyvészete. III. 25.
SZABADY BÉLA
— Bedy Vincéről. III. 49 ● győri iskoladrámákról. II. 229 ● Pázmándi Horvát Endréről. II. 613 ● Telekessy Istvánról. I. 457.
SZABATKAI MIHÁLY
— éneke, 1515., I. 215.
SZABÍR
— magyar vonatkozások. I. 24—27, 32.
SZABÓ ADORJÁN
— Kassáról, XVII. sz. III. 108.
— — II. József korában. II. 203.
— Rákócziról és kassai vonatkozásairól. I. 458—460.
SZABÓ ALADÁR, IFJ.
— Szikszai Györgyről. II. 580.
SZABÓ ANDRÁS (c. püspök)
— és a tanulmányi bizottság, 1791., II. 395.
SZABÓ ANDRÁS
— Benkő Józsefről. II. 151.
SZABÓ DÁNIEL
— iskoladrámákról. II. 228.
SZABÓ DÁVID, ld. Barczafalvi
SZABÓ DÁVID, ld. Baróti Szabó
SZABÓ DÉNES
— a dömösi alapítólevélről. I. 55 ● a tihanyi összeírásról. III. 68.
E. SZABÓ DÉNES
— Komárom megye népességéről. I. 240, II. 30.
SZABÓ DEZSŐ
— Albert megválasztásáról. I. 145 ● az állandó hadsereg becikkelyezéséről. II. 68 ● a királyi könyvekről. III. 79 ● a magyar országgyülésekről a Jagellók alatt. I. 203, 211 ● a nádori cikkelyekről, 1485., I. 174 ● a nemzeti királyság ügyéről, 1505—1526., I. 203, 211 ● oklevélközlése, XIII. sz. III. 68 ● az országgyülés „Rákos" nevéről. I. 203 ● a pozsonybékéről, 1491., I. 202 ● az úrbérrendezés ügyéről II. 190—192.
SZABÓ ELEK
— Besenyőtelekről. II. 450.
SZABÓ ERNŐ
— a történeti vígjátékról. II. 622.
SZABÓ ERVIN
— az 1848-as forradalomról. II. 399 ● a magyar tört. bibliográfiáról. III. 11.
SZABÓ FERENC
—i Kármán *Fanni*járól. II. 606.
SZABÓ FERENC
— Zsigmond törvényeiről. I. 143.
SZABÓ GÉZA
— a református ortodoxiáról. I. 345 ● a wittenbergi coetusról. I. 268.
SZABÓ GUSZTÁV
—ja természettudományok fejlődéséről, XVIII—XIX. sz. II. 140, 598.
SZABÓ GYÖRGY, CSÁTI
— méhészeti könyve, 1792., II. 441.
SZABÓ GYÖRGY
— a falusi kovácsról, XV—XVI. sz. III. 81.
SZABÓ GYÖRGY P.
— ferencrendiekről a magyar történetben. I. 61.
SZABÓ GYULA
— Bethlen G. házasságáról. I. 335 ● drezdai levéltári adatai. I. 19, 343 ● kolozsvári iratközlése. I. 293.
SZABÓ GYULA
— Somogy megye történetéről. III. 54.
SZABÓ IGNÁC
— Balásfi Tamásról. I. 361.
SZABÓ IMRE
— a burzsoá államfelfogásról. III. 123.
SZABÓ ISTVÁN
— Napóleon házasságára, 1810., II. 552.
SZABÓ ISTVÁN
— Anonymusról. III. 61.
SZABÓ ISTVÁN
— Debrecen történetéről. I. 419 ● a debreceni keresk. társ. levéltáráról. II. 58 ● a debreceni tanyarendszerről. II. 52 ● ellenreformációról a végvárakban. I. 396 ● Esterházy Antal leveleiről. I. 451 ● etnikai viszonyok tört. alakulásáról. I. 240, II. 31, 36 ● az 1351-i törvényekről. I. 124, III. 71 ● a hajdúkról 1514-ben. I. 208 ● hanyatló jobbágyságról, XV. sz. I. 123, 206 ● ism. Berlász dolgozatát a jobbágykérdésről, 1790 k. II. 451.
— — Komoróczyét a Nádasdy birtokról. I. 237 ● Rickl A.-éit a debreceni kereskedőkről. II. 59.
— a jobbágy nemesítéséről. I. 239, II. 48 ● a magyar parasztság történetéről. I. 206, 239, II. 48, 455 ● a magyarság életrajzáról. I. 21, 240, II. 31—32, 47, 247 ● a magyar nép törökkori pusztulásáról. I. 240 ● a parasztháborúról. I. 143, 208 ● tanulmányai a parasztság történetéből. I. 123, 143, 206, 208, 237, 239, II. 46, 48, 168, 447, 455 ● Ugocsa megyéről. I. 80, II. 37 ● úr és paraszt viszonyáról, XVI—XVII. sz. I. 239 ● uradalmi gazdálkodásról, XVI—XVII. sz. I. 237 ● visszaemlékezése Pleidell Ambrusra, III. 51 ● és Miklós Ő.
— — a ref. levéltárakról. I. 252, III. 85.
SZABÓ JÁNOS, ld. Sartorius Szabó
SZABÓ JÁNOS, ld. Váradi Szabó
SZABÓ JÓZSEF
— Illyés Istvánról. I. 438.
SZABÓ JÓZSEF
— a Landerer-családról. II. 155 ● a pozsonyi könyvnyomdákról. II. 135.
SZABÓ JÓZSEF
— az abrudbányai bányakerületről. II. 171, 459.
SZABÓ JÓZSEF
— Fazekas Mihályról. II. 623.
S. SZABÓ JÓZSEF
— a ceglédi ref. egyházról, iskoláról. I. 255, 257, 266 ● a debreceni iskolázásról, tanárokról. I. 266, II. 129.
— — papokról. I. 257.
— Erdély egyházi viszonyairól, XIX. sz. II. 580 ● Fischer Andrásról. I. 261 ● Kálvin magyar vonatkozásairól. I. 251 ● a kálvinizmus elterjedéséről. I. 251 ● Karácsony Györgyről. I. 265 ● Károlyi Gáspárról. I. 263 ● Loesche-fordítása. I. 251 ● Meliusz Péterről. I. 262 ● a naprágyi ref. egyházról. I. 256 ● a Perényiekről a reformációban. I. 259 ● a reformáció szervezkedéséről. III. 86 ● a ref. iskolákról a török alatt. I. 265 ● tanulmányutakról, XVI. sz. I. 267 ● Wallaszky Pálról. II. 216 ● Zwingli magyar vonatkozásairól. I. 251.
SZABÓ KÁLMÁN
— alföldi művelődési emlékekről. I. 135 ● a kecskeméti tanyákról. II. 52.
SZABÓ KÁROLY
— adata Dózsa életéhez. I. 207 ● III. András fogságáról. I. 102 ● Anonymusról. I. 44 ● Apáczai Csere Jánosról. I. 354 ● Árpádról. I. 34 ● Aszalai Sebestyénről. I. 299 ● Balassi Bálintról. III. 89 ● Baranyai Decsiről. I. 305 ● Básta zsarolásairól. I. 308 ● Báthori Gáborról. I. 329 ● Báthori I. vajdáról, 1493., I. 206 ● Bethlen G. házáról. I. 335.

— — leveleiről. I. 333—334.
— Bihar adólajstromáról, XVI. sz. I. 301 ● Bocskai levelezéséről. I. 319, 320 ● a bolgár harcról, 895., I. 33 ● egri összeírásról, 1562., III. 92 ● emlékezete. III. 51 ● az erdélyi múzeum okleveleiről. I. 12 ● az 1290-i országgyűlésről. I. 91 ● forrásszöveg-fordításai. I. 4, 30, 42—43, 51, 87, 89 ● a gyulafehérvári iskoláról. I. 337 ● Haller Gábor naplójáról. I. 340 ● Haller János feljegyzéseiről. I. 427 ● a hét magyar nemzetségről. I. 26 ● a honfoglalásról. III. 57 ● Huszár Gálról. I. 261 ● Kamuthy Farkasról, 1624., I. 339 ● a Kendefiekről, XIV—XV. sz. I. 117 ● a királyi regősökről. III. 65 ● *Később történeti munkái.* I. 26, 39, 44, 74, 299 ● Kolozsvár számadásáról, 1496., I. 209 ● kolozsvári magyarok összeírásáról, 1453., I. 158 ● Komáromy Jánosról. I. 398 ● Kritobulos-kiadása. I. 152 ● Kun Lászlóról. I. 101 ● egy lőcsei levélről, 1542., III. 82 ● a magyar vezérek koráról. I. 37, 40 ● Mihály vajdáról. I. 308 ● naplógyűjteménye, XVI—XVIII. sz. I. 305 ● az ősmagyar hadszervezetről. I. 25, 39 ● Péterről és Aba Sámuelről. I. 72 ● Piroskáról (Szt. László leánya). I. 74 ● Régi Magyar Könyvtára. I. 8, 264, 444 III. 10, 18—19 ● a régi székelységről. I. 297 ● svájci követről Mátyásnál. I. 179 ● Szalárdi Jánosról. I. 348 ● székely oklevéltára. I. 12, 30, 207, 293, 324, 429 ● Szilágyi Ferencről. III. 52 ● Szinyér váráról. III. 93 ● tanulmányai a székelyekről. I. 39, 81 ● a Tholdalaghy-iratokról. I. 16, III. 43 ● Thököly Imréről. I. 403 ● a XVI. sz.-i nyomdászatról. I. 264, 299 ● Toldy Ferencről. III. 52 ● tudósok leveleiről, XVI. sz. I. 304 ● Ugocsa, stb. adózásáról, 1564., I. 264 ● Verbőczi száműzetéséről. I. 221 ● vidéki levéltári jelentései. III. 41, 43 ● Vizaknáról, XVI. sz. III. 93 ● vörösvári regestái. III. 68 ● és Mikó I.
— — erdélyi tört. adatai. I. 3, 291.
— és Szilágyi S.
— — kiadta a nagykőrösi krónikát. I. 246, 439, II. 16, 51, 93 ● tört. szövegközlései (TE). I. 5, 246, 398, 412, 439, 441, II. 9, 16—17, 51, 98.

Szabó Károly
— a ceglédi ref. iskolákról. I. 266.

Szabó Lajos
— Hadik berlini vállalkozásáról. II. 184.

Szabó László, ld. Szentjóbi Szabó

Szabó László, ld. Bártfai Szabó

Szabó László
— Kecskemét iparos céheiről. I. 247, II. 56.

Szabó László
— a sajóládi pálosokról. I. 64 ● Spányik Glicérről. II. 592.

Cs. Szabó László és Makkai L.
— erdélyi szöveggyűjteménye. I. 291, 323.

Szabó Mária G.
— Rákócziról az irodalomban. I. 436.

Szabó Márton
— mint lapszerkesztő, 1788., II. 239.

Szabó Márton
— XIV. Lajos magyar vonatkozásairól. I. 468.

Szabó M.
— II. Rákóczi Gy. fejedelemségéről. I. 352.

Szabó Mihály, ld. Tolnai Szabó

Szabó Mihály
— a szentgyörgyi piarista kollégiumról. I. 423.

Szabó Mihály
— Buda visszafoglalásának olasz vonatkozásairól. I. 406 ● Kisfaludyról és Petrarcáról. II. 612.

Szabó Miklós, Mándi
— a királydaróci rev. egyházról. I. 255.

Szabó Miklós
— a kispapok irodalmi szerepéről, XIX. sz. II. 614.

Szabó Pál (ref. lelkész)
— feljegyzése Abrudbánya pusztulásáról, 1784., II. 284.

Szabó Pál Zoltán
— a török Pécsről. I. 248.

Szabó Richárd
— Kazinczy-albuma. II. 600.

Szabó Sámuel (ref. lelkész)
— szebeni beszéde, 1786., II. 274.

Szabó Sámuel
— Apáczai Cseréről. III. 100 ● Mátyás királyról. III. 77.

Szabó Sándor
— első hazai gazdasági lapja, 1787., II. 241.

Szabó S. Zsigmond
— a reformációról. XVI. 86.

Szabó T. Attila
— Bátony településéről. II. 38 ● a Bornemisza-levéltárról. I. 14, 293 ● a dési fazekasokról. I. 293 ● egy Csokonai-versről. II. 608 ● énekes és verses kéziratokról. I. 448, II. 229, 626 ● Gyulay Lajos útjáról, 1808., II. 401 ● a kalotaszegi jobbágyadózásról, XVII. sz. I. 326, 431 ● Kolozsvár településéről. I. 296, II. 64—65 ● Szásznyíres településéről. II. 38 ● az újabbkori román településről. II. 38 ● a Wesselényi-levéltárról. I. 16 ● Zilah összeírásáról. I. 326.

Szabó Zoltán
— Ribay Györgyről. II. 494.

Szabolcs megye
— cselédtartási határozata, 1804., II. 453 ● és a jakobinusok. II. 513 ● kialakulása. I. 80 ● követe: Vay István, 1791., II. 396 ● lefegyverzi a parasztokat, 1632., I. 371 ● levéltára. I. 12, 452 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 452, 459 III. 116 ● -i alispánok. III. 70 ● -i birtokos: Bessenyei György. II. 219 ● -i főispánok: Splényi, Sztáray Mihály. II. 295, 358 ● -i jobbágyvándorlás, XVIII. sz. II. 47 ● -i parasztmozgalom, 1790., II. 353 ● -i utasítás magyar vezényszóról, 1797., II. 529 ● -i utazás, 1813., II. 422.

Szabolcs Ferenc
— a nemzeti játékszín eszméjéről. II. 627.

Szabolcsy Antal
— a közlekedés történetéről. II. 61, 473.

Szabolcsi Bence
— a középkori énekmondókról. I. 66, 131 ● magyar zenetörténeti kézikönyvei. II. 147, III. 93 ● Maróti Györgyről. II. 142 ● népvándorláskori zenei elemekről. I. 39 ● osztják, vogul dallamokról. I. 39 ● őstörténetről és népzenéről. III. 56, 60 ● Pálóczi Horváth énekgyűjteséről. II. 611 ● Tinódi dallamairól. III. 90 ● a XVI. sz. históriás énekeiről. I. 270 ● a XVII. sz. világi dallamairól. I. 271 ● a XVIII. sz. kollégiumi zenéjéről. II. 142.

Szacsvay, ld. Szatsvay

Szádeczky Béla
— Apafi udvartartásáról. I. 430 ● Erdély önállóságának végéről, XVII. sz. I. 433 ● kispalugyai jelentése. III. 42 ● kolozsi lustráról, 1634., I. 324 ● a tatárjárásról. I. 97.

Szádeczky (Kardos) Lajos
— adata a lengyel hadjárathoz, 1657., I. 355 ● Apafi udvartartásáról. I. 425, 430 ● az Apafiak sírboltjáról. I. 430 ● Báthori Istvánról. I. 305, 309—310, III. 94 ● Báthori Zsigmondnéről. I. 308, 311 ● Békés Gáspárról. I. 309 ● Berzeviczy Albert utazásairól, XIX. sz. II. 429 ● Bethlen Gáborról. I. 333, 336—337, 355 ● Bethlen Katáról. I. 430, II. 17 ● Budavár 1684-i ostromáról. I. 404 ● Cserei Mihályról. I. 427, II. 16—17 ● a csiki székely krónikáról. I. 30 ● Deák Farkasról. III. 49 ● Eger ostromáról. I. 290 ● emlékezete. III. 51 ● erdélyi pestis-rendeletről, 1710., I. 470 ● az erdélyi szász iparról. I. 127 ● az 1644-i hadjáratról. I. 345 ● az 1670-es évek mozgalmairól. III. 106 ● az 1717-i nagyszebeni országgyűlésről. II. 66 ● az 1788-i török háborúról. II. 296 ● a fogarasi levéltárakról. III. 41 ● a fogarasi várról, uradalomról. I. 293, 336, 377, 430 ● a Forgách-levéltárról. I. 15 ● a földesúr—jobbágy viszonyról, 1435., I. 143 ● francia háborúk híreiről, 1799—1815., II. 557 ● gúnyversről, 1790., II. 349 ● a Habsburgok lengyel trónigényéről, XVI. sz. I. 310 ● a Haller-családról. III. 110 ● Haller Gáborról. III. 98 ● háromszéki hűségeskürl, 1713., II. 31 ● ipar és céhek történetéről. I. 22, 125, 156, 208, 242, II. 55, 176, 460 ● Izabellárol Lengyelországban, 1551., I. 302 ● II. József erdélyi útjáról. II. 246 ● Kakas Istvánról. I. 309 ● Kátay Mihályról. III. 95 ● a Kendy-mozgalom históriás énekéről, 1610., I. 228, 328 ● kiad. Apor Péter iratait. I. 333.
— — Bethlen G. leveleit Illésházyhoz. I. 333 ● Bethlen Kata iratait. II. 17 ● Bethlen Miklós iratait. I. 426, 441 ● Bornemisza A. naplóit. I. 425, 430 ● Cserei M. iratait. I. 427 ● Gyalakuti Lázár Gy. naplóját. I. 441 ● Halmágyi István naplóját. II. 149, 185, 284.
— konstantinápolyi jelentéséről, 1650., I. 352 ● Kovacsóczy Farkasról. I. 304 ● kurucok emlékeiről Törökországban. I. 403, 472 ● Kuun Gézáról. III. 50 ● lengyel—magyar kapcsolatokról. I. 120 ● lengyelországi levéltárakról. III. 44 ● levélkiadásai, XVI. sz. I. 232, 290, 308 ● Likava váráról. III. 106 ● a máfalvi veszedelemről. II. 185 ● a magyar történész

kongresszusról, 1885., III. 47 ● Mihály vajdáról. I. 311, III. 94 ● a miriszlói ütközetről, 1600., I. 312 ● Nagybánya régi iparáról. I. 127, 209, 242, 303, II. 56 ● Oláh Miklósról. I. 224 ● Pálffy Miklósról. I. 316 ● Péchy-levéltárról. III. 43 ● Pekry Lőrincről. I. 452 ● Podolin emlékeiről. III. 114 ● postatörténeti tanulmányai. I. 326, 401, 416, 462, III. 96 ● Rákóczi hamvairól. III. 117 ● a Rákóczi-szabadságharcról. I. 467 ● II. Rákóczi Gy. leveléről, 1650., I. 351 ● Rákóczi Zsigmondról. III. 99 ● Salamon Ferencről. III. 51 ● Sobieski és Teleki levelezéséről. III. 110 ● Szabó Károlyról. III. 51 ● a székely határőrségről. II. 185 ● székely oklevéltára. I. 12, 293, 429, II. 29, 169 ● a székelyek történetéről. I. 297, II. 29, 182 ● Szeles Jánosról. II. 185 ● Szerémi Györgyről. I. 189 III. 79 ● Szigetvár első ostromáról, 1556., I. 290 ● Szilágyi Sándorról. III. 52 ● a Teleki-levéltárról. I. 429 ● Thököly Imréről. I. 401, 403, 433 ● Tinódi nemesi leveléről. I. 273 ● tordai végzésekről, 1342., III. 69 ● vidéki bizottsági jelentései. III. 41, 42, 43 ● Vitnyédy leveleiről. I. 393 ● Zakrewski munkáiról. III. 94 ● a zempléni mozgalomról, 1824., II. 571 ● és Jakab Elek.

— — Udvarhely megyéről. I. 296, II. 182.

— és Koncz J.

— — a komániai uradalomról. I. 326.

SZAICZ LEÓ, ld. Szeitz

SZAKADÁT

—i névkönyv, XVIII. sz. II. 162.

SZAKÁL (Barth) FERENC

— kolozsvári naplója. I. 441, II. 17.

SZAKÁLL ZS.

— Magyarország nyugati határáról, 1254., I. 97—98.

SZAKLÁNYI ZSIGMOND (ref. lelkész)

— koronázási prédikációja, 1790., II. 365.

SZAKOLCA

— az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● kereskedelmi javaslata, 1791., II. 389 ● XVI—XVII. sz.-i könyvei. I. 245—246.

SZALACS

—i ref. lelkészek, ld. Keresztesi József, Lengyel József.

SZALÁDI ANTAL

— hírlap-statisztikája, 1780—1880., II. 402. III. 33.

SZALÁGYI (Salagius) ISTVÁN

— munkája a pannóniai őskereszténységről, 1777., II. 214.

SZALÁRDI JÁNOS

— adatai, irodalma. I. 348. III. 99. ● siralmas krónikája, XVII. sz. I. 323, 329, 340, 347—349, 355, 370.

SZALAY ÁGOSTON

— levélkiadása, XVI. sz. I. 199, 232, III. 82. ● nekrológja. III. 51.

SZALAY ANTAL

— Siklósról, 1824., II. 419.

SZALAY B.

— Thököly havasi útjáról, 1690., I. 433.

SZALAY GÁBOR

— Szalay Lászlóról. III. 51.

SZALAY GÁBOR BR.

— katonaéletről a napóleoni időkben. II. 500.

SZALAY GYÖRGY

— a középkori hazai egyetemekről. I. 182.

SZALAY GYULA

— Virág Benedekről. II. 610.

SZALAY GYULA

— az egyetemi kath. gimnáziumról. II. 131.

SZALAY IMRE

— egyházi emlékekről, XIV. sz. I. 134.

SZALAY JÁNOS

— szombathelyi domonkosrendiekről. II. 117.

SZALAY JÓZSEF

— Bocskai Istvánról. III. 96 ● emlékezete. III. 51 ● az 1683-i hadjáratról. I. 408 ● az 1739-i pestisről. II. 97 ● IV. Ferdinándról. III. 102 ● ism. Broglie könyvét Mária Teréziáról II. 103 ● Nápolyi Lászlóról. I. 137 ● Rákóczi Ferencről. I. 455 ● soproni jelentése. III. 42 ● városainkról a XIII. sz.-ban. I. 98 ● és Károlyi Á.

— — kiad. Nádasdy T. levelezését. I. 277.

SZALAY KÁROLY

— Bod Péterről. III. 121 ● Comeniusról. III. 99 ● és Rauwenhoff.

— — kiadta Bod egyháztörténetét. I. 249, II. 117, 215.

SZALAY LÁSZLÓ

— *Adalékok* c. tanulmánykötete a XVI. sz.-ról. I. 193, 225, 234, 247, 276, 279, 281, 302, 309 ● emlékezete III. 51 ● felfogása a török korszakról. I. 235 ● Fiumeről az országgyűlésen. II. 197 ● és Flegler Sándor II. 136 ● iratkiadása Erdély és a porta viszonyára XVI. sz. I. 307.

— — Báthori Zs. korára. III. 94.

— kiad. Amadé László verseit. II. 143.

— — Bethlen M. emlékiratait. I. 349, 426, 440 ● Károlyi S. önéletírását. I. 437, II. 16 ● Kemény J. önéletírását. I. 347 ● Pulay János munkáját. 439, 470 ● Verancsics munkáit. I. 189, 196, 225—226, 272.

— Klement János Mihályról. I. 450, 469 ● *Magyar Tört. Emlékek* c. sorozata. I. 4, 347, 349, 426, 437, 439—440, 470, II. 9, 16 ● Magyarország történetéről. I. 20, 36, 201, 207, 234, 414—415, 454, 466 ● a magyarországi szerb telepekről. I. 419, II. 38, 360 ● a Pragmatica sanctióról. II. 82 ● publicisztikai dolgozatai. II. 309 ● Rákóczi bujdosásáról. I. 471 ● II. Rákóczi Gy. lengyel hadjáratáról. III. 100 ● a tatárjárásról. I. 96 ● törökkori statisztikai adatai. I. 247 ● és Salamon Ferenc.

— — iratközlése Esterházy Miklósról. I. 359.

SZALAY SÁMUEL (ref. superintendens)

— beszéde, 1784., II. 274.

SZÁLDOBÁGY

— -i üveghuta. II. 56.

SZALKA MIHÁLY

— írata az adóügyről, 1802., II. 382.

SZALKAY ALFONZ

— a deákos iskoláról. II. 224.

SZALKAY ANTAL

— irodalmi szerepe. II. 374 ● mint az udvar ügynöke, 1790., II. 354.

SZALKAI BALÁZS (ferences tartományfőnök)

— krónikája, XV. sz. I. 106, 142.

SZALKAI LÁSZLÓ (esztergomi érsek)

— életrajza. I. 220 ● költeményei. I. 218 ● és a luteranizmus, 1526., I. 220 ● és az utraquisták. I. 221.

SZALKAY ZOLTÁN

— Nógrád megye haladó hagyományairól. III. 54.

SZALLER GYÖRGY (pozsonyi tanár)

— elmozdítása. II. 581 ● magyar földrajza, 1796., II. 412 ● röpirata, 1790., II. 322.

SZÁLLÓ MIHÁLY (őrmester)

— a francia háborúban, 1793., II. 507.

SZALÓK-NEMZETSÉG

— középkori szerepe. III. 70.

SZALÓKY ELEK

— a surdi ev. egyházról. I. 256.

SZALÓKY MÁRIA

— Kármán levelezéséről. II. 606.

Számadásokat illető utasítás, 1809., II. 548.

SZÁMADÓ JÁNOS

— régi magyar kertekről. II. 45.

SZÁMEK GYÖRGY

— a délvidéki pestisről, 1739., II. 97.

SZAMOS

— szabályozása, XVIII. sz. II. 178 ● vidéki felkelés, XV. sz. I. 105.

SZAMOSDOB

—i ref. egyház. I. 256.

SZAMOSFALVA

—i ref. egyház. I. 256.

SZAMOSKÖZY (Zamosius) ISTVÁN

— történeti művei, irodalma, XVII. sz. I. 228, 239, 262, 201—292, 305—306, 312, 318, 328. III. 82.

SZAMOSÚJVÁR (vár, város)

— monográfiája. I. 296, II. 65 ● története. I. 296 ● -i részgyűlés, 1657., I. 355 ● -i uradalom. I. 296.

SZAMOTA ISTVÁN

— a fogarasi uradalomról. I. 293 ● Kanizsai Orsolya gazdálkodásáról. I. 238 ● magyar oklevélszótára. I. 66 III. 61 ● nekrológja. III. 51 ● Rákóczi F. szőlőművelése. I. 421 ● régi magyar utazókról. I. 359 ● régi utazásokról Magyarországon. I. 49—51, 109, 110, 167, 195, 314, 343—344, 363, 383, 389, 414, 428, II. 22, 152, 423, 425 ● a schlägli magyar szójegyzékről, XV. sz. I. 131 ● szláv kútfők magyar vonatkozásairól. III. 56 ● a tihanyi alapítólevélről. I. 55.

SZANA TAMÁS

— Csokonairól. II. 607 ● irodalmi vázlatai. II. 607 ● a két Kisfaludyról. II. 611 ● művészetünk száz évéről, XIX. sz. II. 628.

SZANISZLÓ ZSIGMOND

— naplója, 1682—1711., I. 427, 440.

SZÁNOKI GERGELY
— életrajza, XV. sz. I. 148.
SZÁNTÓ
—i iskola, XVI. sz. I. 260 ● -i jobbágyok, XVII. sz. I. 421.
SZÁNTÓ GYÖRGY
— és Mikes levelei. II. 143.
SZÁNTÓ IMRE
— Eger felszabadulási peréről, XVIII. sz. III. 118 ● Eger védelméről. III. 92 ● a Festetich-uradalomról. III. 120 ● a majorsági gazdálkodásról, XVIII. sz. II. 48, 168.
SZÁNTÓ (Arator) ISTVÁN (jezsuita)
— munkássága, XVI. sz. I. 251,
SZÁNTÓ S.
— az aranybulláról. I. 95.
SZANY
—i plébános: Nagy János. II. 252, 374.
SZANYI JÁNOS (ugocsai követ)
— országgyűlési jelentése, 1723., II. 78.
SZAPÁRY-család
— uradalma, XVIII. sz. II. 448.
SZAPÁRY JÁNOS GR.
— felvidéki útja, 1806., II. 540 ● gazdasági munkája, 1784., II. 257, 393 ● és a kereskedelmi bizottság, 1791., II. 385.
SZAPATA FERENC
— komáromi bírósága, XVII. sz. III. 102.
SZAPOLYAI (Zápolya) JÁNOS
— és Athinai Deák Simon. I. 225, 279 ● belső háborúi. I. 272, 274, 279—282 ● birtokai, vagyona. I. 186, 199, 279 ● az egykorú irodalomban. I. 195, 225, 227, 270, 273, 279, 292, 299, 300 ● és Fekete Iván cár. I. 280 ● fia, ld. János Zsigmond ● és Fráter György. I. 302 ● és Gritti Alajos. I. 282 ● házassága Izabellával. I. 282 ● iratai. I. 276—277 ● káplánja: Szerémi György. I. 189, 272 ● kincstartója: Ernuszt Zsigmond. I. 279 ● kormányzata, jellemzései. I. 272, 279—281 III. 90 ● követei, ld Jozefics, Laski Jeromos, Statileo János ● külföldi kapcsolatai. I. 222, 278, 280—281, 301 III. 91 ● és Mindszenthi Gábor. I. 272 ● és a mohácsi csata. I. 222 ● és Morvaország. I. 276 ● és a pártharcok Mohács előtt. I. 192, 204, 222 ● és Rorario nuncius. I. 278 ● török politikája. I. 225, 279—281 ● végrendelete, halála. I. 225, 273, 276, 282 ● és Zermegh János. I. 272, 282.
SZAPPANOS K.
— a kecskeméti ref. egyházról. I. 255.
SZARANIEWICZ, ISIDOR
— a Hypatios-krónikáról. I. 49.
SZARDINIA
— mint Habsburg-birtok. II. 67.
SZARITY, JACOB (szabadkai polgár)
— kereskedelmi beadványa, 1791., II. 390.
SZARKA GYULA
— a váci domonkos konventről. I. 64.
— — egyházmegye tört. földrajzáról. I. 247.
SZARKA JÓZSEF (egyet. tanár)
— számviteli könyve, 1822., II. 473.
SZÁRTORY IMRE
— irata a húsárakról, 1816., II. 439.
SZARVAS
— állattenyésztése. II. 44 ● építkezése. II. 43, 50 ● gazdaságföldtajza. II. 43 ● gazdasági fejlődése, XVIII. sz. II. 46, 249 ● leírása, 1822., II. 419 ● telepítései. II. 43, 50 ● története. II. 50 ● -i gazdasági iskola és Tessedik. II. 248—250, 253, 585 ● -i gimnázium. II. 583 ● -i tanár: Magda Pál. II. 410 ● -i utazások. II. 420, 422 ● -i utazó, ld. Glatz Jakab.
SZARVASI MARGIT
— XVIII. sz.-i könyvtárakról. II. 135, 589.
SZARVASKÓ
—i uradalom. I. 155, 377.
SZARVKŐ
—i jogszabályok. III. 71 ● -i urbáriumok, XV—XVI. sz. I. 155, 238.
SZÁSZ BÉLA
— a Pethő-krónika kiadójáról. I. 357 ● vásárhelyi iskoladrámáról. II. 229.
SZÁSZ BÉLA és Kelényi B. O.
— Aquincum irodalmáról. III. 25.
SZÁSZ DOMOKOS
— a kolozsvári ref. egyházról. I. 255—256.
SZÁSZ FERENC
— az Erdélyi Múzeumról. II. 407 ● Szamosközy Istvánról. III. 82.
SZÁSZ JÁNOS, ld. Naszályi
SZÁSZ KÁROLY
— a Lipót-féle diplomáról. I. 430.
SZÁSZ KÁROLY
— Pázmándi Horváth Endréről. II. 613 ● Szemere Pálról. II. 619 ● Teleki Lászlóról. II. 489.
SZÁSZ KÁROLY
— Kisfaludyról *(Tatárok)*. II. 622.
SZÁSZCSÓR
—i uradalom, 1575., I. 310.
SZÁSZENCS
—i románok. I. 298.
SZÁSZI JÁNOS (losonci tanár)
— iskoladrámái. II. 229.
SZÁSZKA
—i bánya, 1770., II. 153.
SZÁSZNYIRES
— településtörténete. II. 38.
SZÁSZORSZÁG
— és Ausztria, XVIII. sz. I. 450 ● és Erdély, XVII. sz. I. 343 III. 95 ● és a francia diplomácia. I. 387 ● és a magyar gályarabok. I. 396 ● és a magyar kalandozások I. 29, 40 ● választófejedelme: Frigyes Ágost. I. 408, 411 ● -i császárok és Magyarország, XI. sz. I. 46 ● -i fejedelemasszony: Mária Antónia. II. 157 ● -i hg. Móric, XVI. sz. I. 278, 289 ● -i hg. Henrik, 1686., I. 405 ● -i hg. Keresztély Ágost püspök. II. 114 ● -i hg.-nő: Anna és a magyar trón, 1458., I. 173 ● -i és tescheni hg., ld. Albert ● -i méhészek lapja, XVIII. sz. II. 157 ● -i udvar és Teleki Ádám, XVIII. sz. II. 24 ● -i utazások. II. 426 ● -i utazó Magyarországon, XVIII. sz. II. 24.
SZÁSZSEBES
—i birtokadomány, 1575., I. 310 ● -i tárgyalások, 1551., I. 302 ● -i templom. I. 131 ● -i törökdúlás, 1438., I. 111. III. 69.
SZÁSZVÁROS
—i iskola, XIX. sz. II. 583 ● -i királybíró: Grotonski J. Sz. II. 69 ● -i ref. lelkész: Nádudvari P. II. 111.
SZATMÁR
— megye adólajstroma, 1564., I. 240.
— — bányászata. II. 171 ● határozata, 1808., II. 537 ● koronázási ünnepe, 1790., II. 365 ● koronaőrző bandériuma, 1790., II. 349 ● követe: Gáspár Sándor. II. 103 ● középkori viszonyai. I. 80 ● közgyűlése, 1790., II. 346 ● leírásai, XIX. sz. II. 418 ● viszonyai, 1663., III. 105 ● -i alispán: Luby K. II. 396 ● -i főispánok, ld. gr. Károlyi Antal, gr. Károlyi Sándor ● -i insurgens verse, 1800., II. 525 ● -i nemesek, ld. Czirjék Mihály, Falussy Mihály, Szártory Imre, Vetési László ● -i nemesség és Beregszászi Nagy P. II. 597 ● -i német telepítések. II. 34, 171 ● -i parasztmozgalom, 1437., I. 144 ● -i protestáns rendek, 1673., III. 106 ● -i selyemterm. felügyelő: Tavarnay F. II. 442. ● -i vallási viszonyok a Rákócz--korban. III. 116.
— vár, város (ld. Szatmárnémeti alatt is).
— — bevétele. I. 449 ● eredete. I. 83 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● kapitulációja, 1644., I. 345 ● őrsége, 1631., I. 364 ● rendtartása, 1617., I. 370.
—i béke, 1711., I. 437, 439, 470—471, II. 67 ● -i céhek, ipar, kereskedelem. I. 209, 242, 378, 422 ● -i harcokról Báthori I. I. 304 ● -i hős: Tollkötő A., XVI. sz. I. 288 ● -i német erők, 1664., 1703., I. 383, III. 111 ● -i orvosok, ld. Földi János, Marikovszky Márton, Thomas Ferdinánd ● -i püspökség felállítása. II. 579 ● -i ref. egyházmegye tört. 254, 257, 346 III. 118 ● -i ref. iskola. I. 266 ● -i telepít I. VIII. sz. II. 34 ● -i tört. kutatóút. III. 42 ● ése, X-i urbárium, 1592., I. 238.
SZATMÁRI GYÖRGY (érsek)
— élete, levelei. I. 202 ● és Brodarics István. I. 196 ● és a lőcseiek. I. 189 ● és a lutheránusok. I. 219 ● és Oláh Miklós. I. 224.
SZATHMÁRY JÓZSEF
— a ref. énekeskönyvről. II. 580.
P. SZATHMÁRY KÁROLY
— Bánffy György haláláról. I. 441 ● Báthori Zsigmondról. I. 308 ● Bethlen Miklósról. I. 441 ● Kemény Jánosról. I. 356 ● levélkiadása a Rákóczi-korból. I. 451 ● a nagyenyedi főiskoláról. I. 327, 337, 431, 467, II. 131 ● okmánytára a Kemény-családról. I. 293, 301, 347 ● Szamosközy adományleveléről. I.

228 ● Wesselényi István naplójáról. I. 441 ● Wesselényi Zsuzsanna útjáról, 1786., II. 237.
SZATHMÁRY KIRÁLY-család
— levéltára. I. 16.
SZATHMÁRY KIRÁLY ÁDÁM (Rákóczi titkára)
— emigrációs naplója. I. 442, 450, II. 15.
SZATHMÁRY KIRÁLY GYÖRGY
— irata a marhavészről, 1760., II. 165.
— — a méhészetről, 1759., II. 165, 252.
SZATHMÁRY LÁSZLÓ
— magyar alkimistákról. II. 222 ● a Mátyás-kori asztrológiáról. I. 182 ● a mezőgazdasági ipar régmúltjáról. I. 125, II. 56, 176, 467.
SZATHMÁRI PAKSI ISTVÁN (debreceni tanár)
— verse a ref. egyházról, 1751., II. 112.
SZATMÁRI PAKSI MIHÁLY († 1744)
— halotti beszédei. II. 111.
SZATMÁRI PAKSI MIHÁLY, IFJ.
— irata Rousseau ellen, 1770., II. 201.
SZATHMÁRI PAKSI SÁMUEL
— iskoladrámája. II. 229.
SZATHMÁRI PAP MIHÁLY
— gyászbeszéde Mária Teréziáról, 1780., II. 196.
SZATHMÁRI PAP ZSIGMOND
— kiadta Nádudvari P. beszédeit. II. 111.
SZATMÁRNÉMETI (ld. Szatmár alatt is)
— története. III. 111, 114 ● -i ref. egyház. I. 256 ● -i zsinat, 1646., I. 346. III. 99
SZATMÁRNÉMETI PAP ISTVÁN
— nyomdája, XVIII. sz. II. 211.
SZATMÁRNÉMETI SÁMUEL (kolozsvári tanár)
— és a coccejanizmus. I. 431.
SZATSVAY SÁMDOR
— antiklerikális röpiratai, 1786., II. 267 ● eltiltása a hírlapírástól, 1792., II. 339, 404 ● kiadta Gyöngyössi J. verseit. II. 616 ● mint haladó publicista. II. 266, 330, 339, 356, 402.
— — lapszerkesztő. II. 239, 241, 339.
— röpirata, 1790., II. 313 ● véleménye, 1811., II. 402.
SZAUDER GYULA
— a váci kézműiparról. II. 55.
SZAUDER JÓZSEF
— Bessenyeiről. II. 219 ● bírálata Vargha B. Csokonai-kiadásáról. II. 609 ● Faludi Ferencről. II. 144—145 ● ism. Pálóczi-Horváth énekeit. III. 126.
SZÁVA (folyó)
— hajózásának kérdése, XVIII—XIX. sz. II. 392, 474 ● vidéki németek. II. 248.
— — pandúrok, XVIII. sz. II. 104.
SZÁVA FARKAS
— Teleki Sámuel könyvtáráról. II. 212.
SZÁVASZENTDEMETER
—i görög monostor. III. 58, 62
SZAVITS, MILAN
— az 1735-i felkelésről. II. 93.
SZAVOJA, ld. Savoya
SZEÁDEDDIN (török szerző, XVI. sz.)
— a XIV. sz-i harcokról. I. 109, 152.
SZEBEN, ld. Nagyszeben
Szebeni polgárének. I. 270.
SZEBENSZÉK
— összeírása, 1691., I. 431.
SZEBERÉNYI ANDOR
— az 1791-i ev. zsinatról. II. 370.
SZEBERÉNYI JÁNOS
— az 1791-i kánonokról. II. 370 ● gyűjteménye a hazai ev. zsinatokról. I. 252.
SZEBERÉNYI ZSIGMOND
— a parasztság történetéről. I. 191.
SZÉCHEN, ld. Szécsen
SZÉCHENYI GR.-család
— levéltára. II. 588 ● nagycenki, sk. kastélyai. III. 121 ● története. I. 16, II. 42, 159, 237.
SZÉCHENYI FERENC GR.
— angliai utazása, 1787., II. 237 ● és Bárány Péter, 1790., II. 372 ● bécsi egyházi köre, XIX. sz. II. 572 ● birtokairól leírás. II. 424 ● és Hajnóczy József. II. 283, 319 ● háziorvosa: Kiss József. II. 490 ● irata a közalapról, 1805., II. 476.
— — a korszellemről. II. 572—573.
— és Korabinszky *Lexikona*. II. 236 ● és Kónyi János. II. 226 ● könyvtáralapítása. II. 588 ● levelezése. II. 588, 593, 599 ● és a magyar nyelv ügye, 1792., II. 488 ● nápolyi küldetése. II. 363 ● politikai fejlődése, fordulata. II. 318, 572 ● és Rumy Károly György. II. 417 ● somogyi főispáni beszéde, 1798., II. 572—573 ● sopron beszéde, 1797., II. 521 ● szerepe II. József alatt. II. 283, 300 ● és Tessedik Sámuel. II. 249 ● útleírásokban. II. 424, 427.
SZÉCHENYI GYÖRGY (esztergomi érsek)
— élete, XVII. sz. I. 415 ● levelei. I. 451, II. 591 III. 108 ● és I. Rákóczi György. I. 344.
SZÉCHENYI GYÖRGY GR. (hadvezér)
— levelei Ebergényi Lászlóhoz, 1679—1724., I. 414, 451, II. 68.
SZÉCHENYI ISTVÁN GR.
— angol kapcsolatai. II. 430 ● apja, ld. Széchenyi Ferenc ● és a Duna-híd. II. 261 ● föllépése mint korszakjelző. II. 398 ● *Hitele* és a magyar mezőgazdaság. II. 381, 444—446, 450, 477 ● kritikája a bortermelésről. II. 435 ● naplói. II. 401 ● napóleoni háborúkban. II. 567 ● utazásai. II. 429—430 ● és Wesselényi Miklós. II. 429.
SZÉCHENYI MIKLÓS GR.
— a jáki apátságról. I. 63.
SZÉCHENYI PÁL (kalocsai érsek)
— adatai, élete. I. 423, 457 ● békeközvetítése, 1704., I. 443, 457, 468 ● levelei. I. 451, II. 591.
SZÉCHY-család
— felemelkedése, XIV. sz. I. 116 ● hagyatéki pere, XV—XVI. sz. I. 171, 380 ● Murányban. I. 394.
SZÉCHY KÁROLY (ld. Závodszky alatt is)
— adalékai régibb irodalmunkhoz. I. 271 ● Balassi Bálintról. III. 89 ● Batsányi Jánosról. II. 556, 604 ● Bessenyeiről. II. 219—220, ● dolgozatai jegyzéke. III. 51 ● emlékezete. III. 51 ● Gvadányi Józsefről. II. 374 ● Kazinczy Ferencről. II. 600—601 ● a Pray-kódexről. I. 66 ● Zrínyi Miklósról. I. 380—381, 385, 387 ● és Badics F.
— — Zrínyi-kiadása. I. 379.
SZÉCHY MÁRIA
— gazdasági utasítása. I. 377 ● és Wesselényi Ferenc. I. 394 III. 106 ● élete; alakja a szépirodalomban. II. 622, III. 106, 107.
SZÉCSEN ANTAL GR.
— emlékezete. III. 51 ● az erdélyi történetről. III. 92 ● Esterházy Bálintról. II. 353 ● Kisfaludy Sándorról. II. 611.
SZÉCSÉNY
—i béketárgyalások, 1628., I. 364 ● -i ferencesek. I. 61, II. 117 ● -i országgyűlés, 1705., I. 438, 450, 464—465. III. 116.
SZÉCSÉNYI TAMÁS
— szerepe, XIV. sz. I. 117.
SZÉCSI MIKLÓS (országbíró)
— és a XIV. sz.-i pártharcok. I. 136.
SZÉCSI MÓR
— Buda visszafoglalásáról, 1686., III. 108 ● a franc a-országi magyar kalandozásokról. I. 41.
SZEDER FÁBIÁN (bencés tanár)
— egyházi irata, 1820., II. 573.
SZEDERKÉNYI NÁNDOR
— Dobó egri ágyúmesteréről. I. 290 ● Heves megye történetéről. I. 290, 418, II. 106, 121 ● a magyar hadi intézményről. III. 53.
SZEGED
— Dugonics munkáiban. II. 304, 595 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● és Fekete Iván cár. I. 280 ● gazdasági fejlődése. II. 64 ● ipara. I. 206, II. 56, 460, III. 84 ● és Katona József. II. 625 ● kirablása, 1526., I. 197, 231 ● és Kiskunfélegyháza küzdelme. II. 50 ● levelezése török hatóságokkal. I. 246 ● mezőgazdasági fejlődése. I. 206, II. 51 III. 71 ● mint püspöki székhely XVIII. sz. II. 115 ● mint sz. kir. város, 1715., II. 62 ● műveltsége, XVI. sz. I. 277 ● és Rákóczi Ferenc. I. 459 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 458—459 ● története, irodalma I. 206, 458, II. 64, 180, 483, III. 28, 84 ● vára a középkorban. I. 60 ● és Vedres István mérnök. II. 435, 437, 448, 475, 537 ● -i béke, 1444., I. 163—164 ● -i birtokok. II. 42, 435, 448 ● -i boszorkányperek. II. 91 ● -i fenyítőház, 1772., II. 194 ● -i ferences templom. II. 117 ● -i gabonaárak. II. 445 ● -i hajdúkaland, 1551., I. 273, 290 ● -i hajóácsok. II. 468 ● -i jószágleírás, XVIII. sz. III. 117 ● -i kereskedők beadványa, 1791., II. 388 ● -i német telepesek. II. 33, 56 ● -i piaristák. II. 116, 228 ● -i polgárőrség, 1806., II. 540 ● -i prédikáció, 1809., II. 551 ● -i régészeti leletek. III. 58 ● -i szárm., ld. Dugonics András, Gruber Károly Antal, Vedres István ● -i szerbek. II. 39 ● -i színészet. II. 628 ● -i tanító, ld. Jéger József ● -i török barátok, 1791., II. 353 ● -i utazások. II. 22, 425—427.

SZEGEDI A.
— a szegedi ferences templomról. II. 117.
SZEGEDI BARATIN LUKÁCS
— mint zágrábi püspök. I. 202—203.
SZEGEDY FERENC
— kéziratos jegyzetei, XVIII. sz. I. 441.
SZEGEDI GERGELY (debreceni prédikátor)
— és Belényesi Gergely kérdése. I. 261 ● énekeskönyve, XVI. sz. I. 271.
SZEGEDI KÁROLY
— békési ref. lelkészekről. I. 257.
SZEGEDI KIS ISTVÁN (reformátor)
— élete, munkássága, XVI. sz. I. 260, III. 86 ● énekei I. 270.
SZEGEDY JÁNOS (nagyszombati jogtanár)
— jogtudományi munkássága, XVIII. sz. II. 90, 138, 210.
SZEGEDI LŐRINC (szatmári lelkész)
— iratai, szerepe, XVI. sz. III. 86.
SZEGEDI PÁL
— és Báthori Zsigmond. I. 308.
SZEGEDY RÉZSŐ
— a Hunyadiakról a délszláv népköltészetben. I. 160, 170 ● Smičiklasról. III. 51 ● a Szilágyi és Hajmási mondáról. III. 88 ● Zrínyiről a horvát költészetben. III. 104.
SZEGEDY RÓZA
— és Kisfaludy Sándor. II. 612.
Szegény legény éneke, 1707., I. 449.
SZEGŐ PÁL
— végváraink szervezetéről, XVI. sz. I. 287.
SZEITZ (Szaitz) LEÓ (egri szervita)
— klerikális irányú vitairatai. II. 267, 315—316, 323, 330, 335—339 ● Magyar és Erdélyországról, 1791., II. 332, 412 ● *Magyar Világ* c. kézirata. II. 316 ● politikai álláspontja, 1790, k. II. 329 ● vitája Nagy Jánossal, 1790., II. 374.
SZÉK
— története. I. 296 ● -i merénylet Báthori G. ellen, 1610., I. 329.
SZÉKÁCS JÓZSEF
— szerb népdalokról. I. 160 ● Zrínyi-kiadása. I. 379.
SZÉKELES PÉTER
— mint soproni polgármester, XV. sz. III. 75.
SZÉKELY ÁDÁM, BOROSJENŐI GR.
— irata a marha-rendtartásról, 1763., II. 165 ● Locke-fordítása, 1771., II. 207.
SZÉKELY ANTAL, DÁLNOKI
— tudósítása, 1512., III. 93.
SZÉKELY DÁVID
— magyar írók álneveiről. III. 41.
SZÉKELY GYÖRGY
— Bürger hatásáról Csokonaira. II. 608.
SZÉKELY GYÖRGY
— a feudalizmus kialakulásáról. III. 62, 71 ● a huszitizmus problémáiról, visszhangjáról. III. 74, 80 ● a kelet-európai népek harcáról a német hódítókkal. III. 66, 68, 70.
— a magyar parasztháborúkról. I. 142, 204, 208 ● a magyar történetről. III. 46 ● a német parasztháborúról. III. 80 ● a parasztság történetéről. XIV. sz. III. 71 ● a prefeudális társadalomról. I. 53 ● a szellemtörténetről. III. 48 ● a tatárjárásról III. 68 ● a török elleni küzdelemről. III. 80.
SZÉKELY GYÖRGY és Arató Endre
— csehszlovák történészkonferenciáról. III. 55.
SZÉKELY ISTVÁN, BENCZÉDI
— krónikája, 1559., I. 105, 142, 190, 291.
SZÉKELY ISTVÁN (körmöci bíró)
— gazdasági javaslata, 1791., II. 390.
SZÉKELY JAKAB, KEVENDI
— birtokai, XV. XVI. sz. I. 205.
SZÉKELY JÁNOS (= Eckhart Ferenc)
— az erdélyi agrárreform történeti előzményeiről. I. 206, II. 38.
SZÉKELY JOLÁN
— Thököly udvartartásáról. I. 401.
SZÉKELY JÓZSEF
— a Bánk bánról. II. 624 ● kiadta Kármán leveleit. II. 606.
— — Szapáry J. munkáját. II. 257.
SZÉKELY JÓZSEF
— a székely lázadásról, 1562., I. 303.
SZÉKELY KÁROLY
— Dugonics közmondásairól. II. 304 ● Pálóczi Horváth Ádámról. II. 611.
SZÉKELY LÁSZLÓ GR. (erdélyi birtokos)
— önéletírása, XVIII. sz. II. 149.
SZÉKELY LÁSZLÓ (testőr alezredes)
— pörének irodalmi visszhangja, 1786., II. 263—264.
SZÉKELY MÁRTON
— Aranka Györgyről, 1818., II. 375.
SZÉKELY MIHÁLY
— festéküzem-terve, 1795., II. 466.
SZÉKELY MIKLÓS, KEVENDI
— bécsi követsége, 1514., I. 207 ● jajcai bánsága. I. 199 ● végrendelete. III. 79.
SZÉKELY MÓZES (fejedelem)
— erdélyi harcai, 1603., I. 312. III. 82.
SZÉKELY OTTOKÁR
— Hunyadi török harcairól. I. 163.
SZÉKELY SAMU
— Brodarics Istvánról. I. 197, 279—280.
SZÉKELY SÁNDOR, ARANYOSRÁKOSI
— iratai a tanításról, 1823., II. 585
SZÉKELY SÁNDOR
— a városi statutumokról. III. 84.
Székelys Vertheidiger, 1786., II. 264.
SZÉKELYFÖLD
— középkori szervezete. I. 81 ● leírása. II. 169 ● -i falképek. I. 135 ● -i ius regium eltörlése, 1636., I. 344 ● -i középkori építészet. I. 134 ● -i ref. egyházmegyék. I. 254 ● -i utazás, 1799., II. 420.
SZÉKELYFÖLDVÁR
— -i ref. egyháztört. I. 256.
SZÉKELYHÍD
— várának fölszerelése, 1665., I. 432 ●-i görög kereskedők, 1735. II. 59.
SZÉKELYKERESZTÚR
—i unitárius egyház. I. 256.
SZÉKELYUDVARHELY
— krónikája Szeles Jánostól. I. 431, II. 185, 616 ● és a Thököly-mozgalom. I. 428, 433 ● -i céhszabályok, XVII. sz. I. 325 ● -i diákélet, XVIII. sz. II. 18 ● -i kiváltságlevél pör, XVIII. sz. II. 483 ● -i ref. egyház története. I. 256, 329 ● -i ref. kollégium. I. 266, 348, 432, II. 132 ● -i tanár, ld. Benkő József ● -i vár, XVII. sz. I. 334.
SZEKÉR (Alajos) JOÁKIM
— élete, munkái. II. 595, III. 125.
SZEKÉR KÁROLY
— Wolstein-fordítása, 1785., II. 251.
SZÉKESFEHÉRVÁR
— és Ányos Pál. II. 302, 610 ● elfoglalása, 1490., I. 194, 201 ● elvesztései, 1543, 1602., I. 225, 231, 318 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● a Hunyadiak korában. I. 157 ● népessége, XVIII. sz. II. 247 ● népiskolái, XVIII. sz. III. 118 ● rendtartása, 1689., I. 418 ● és Virág Benedek. II. 302, 610 ● visszavételei, 1601, 1688., I. 318, 411 ● -i árszabás, 1735., II. 58 ● -i barokk művészet. II. 232, 233 ● -i bazilika. I. 64, 67 ● -i ferences kolostor. I. 112 ● -i kereskedelem fejlődése. II. 59, 178, 478 ● -i keresztesek oklevele, 1193., I. 55 ● -i királysírok. I. 134 ● -i koronázás (I. Ferdinánd). I. 274 ● -i kurucok, 1704., I. 461 ● -i német települők. II. 33 ● -i országgyűlés, 1386., I. 137 ● -i örkanonokság és birtoktörténete. I. 64, II. 46, 168, 448, 455, 579 ● -i prépost, ld. Kálmáncsai D. ● -i prépostság. I. 64 ● -i püspök, Horváth János. II. 575 ● -i püspökség szervezése, 1777., II. 201.
— — a tolerancia ellen. II. 272, 276.
—i színielőadás, 1819., II. 621 ● -i tanárok, ld. Benyák Bernát, Neichel Ferenc, Virág Benedek ● -i templomépítészet. I. 67, 134 ● -i utazás, 1810., II. 426.
SZEKFŰ GYULA
— a bécsi levéltárakról. I. 19 ● Bethlen Gáborról. I. 332, 355 ● Castaldo két historiografusáról. I. 300 ● emlékezete, műveinek jegyzéke. III. 51 ● Erdély kérdéséről. I. 294 ● az erdélyi szász történetírásról. I. 292, 323 ● az erdélyi toleranciáról. I. 253, 327 ● a hitújítás történetéről. I. 258 ● ism. Mitrofanov II. József-könyvét. II. 243.
— — Szabó D.-ét II. Lajos országgyűléseiről. I. 221.
— Jakubovich Emilről. III. 50 ● Károly Róbert pénzverési reformjáról. I. 113, 117 ● Károlyi Árpádról. III. 50 ● a magyar államnyelv kérdéséről. I. 283, II. 355, 395, 493, 539 ● a magyar jellemről történetünkben. I. 321 ● Magyar Története. I. 20—21, 172, 201, 235, 240, 258, 279, 302, 327, 366, 415, 456, II. 26, 47, 117, 159, 245, 381, 398, 455, 483, 516, 553 III. 23, 87 ● a nemzetiségi problémáról. I. 82, 240, II. 36, 355,

493 ● az osztrák központi kormányszervek irodalmáról. I. 283, II. 85 ● a politikai történetírásról. II. 514 ● és a protestáns egyháztörténet. III. 85 ● Russworm „gyáva" magyarjairól. I. 318 ● Schesaeusról. I. 300 ● serviensekről és familiárisokról. I. 96, 124, 193, 205 ● Szamosközy Istvánról. I. 228 ● a száműzött Rákócziról (és vitája) I. 471, II. 75, 94 ● szerk.: *A magyarság és a szlávok.* I. 37 ● Tomori Pálról. I. 222 ● a török történetirókról. I. 152, 197, 231—232 ● vitája a magyar barokkról. II. 27 ● és Karácson I.
— — kiadása török történetirókból. I. 351
— és Takáts S., Eckhart F.
— — kiadta a budai pasák magyar levelezését. I. 234.
— és Thallóczy L., Kresmárik J.
— — török—magyar oklevéltára. I. 234, 401.
SZEKHALMI ANDRÁS
— portai követsége, 1690., III. 110.
SZÉKI ALADÁR
— a bőnyi ref. egyházról. I. 255.
SZÉKI VESMÁS MÁRTON
— méhészeti könyve, 1774., II. 165.
SZEKSZÁRD
— a XVII. sz. végén. I. 418 ● -i apátság tört. I. 64 ● -i céhek. II. 56.
SZÉKUDVARI JÁNOS (kecskeméti rektor)
— versc Kecskemét pusztulásáról, 1707., I. 449.
SZEKULICS GÉZA
— a délszláv népköltészetről. III. 76.
SZELE GYÖRGY
— a székelyudvarhelyi perről, XVIII—XIX. sz. II. 483.
SZELECZKY KÁROLY
— az Albrecht-csatornáról, 1812., II. 475 ● a béllyei uradalomról, II. 444, 449.
SZELÉNYI ÖDÖN
— Genersich Jánosról. II. 488, 582 ● a magyar ev. nevelésről. I. 265, II. 129, 583 ● Tessedik Sámuelről. II. 250.
SZELEPCSÉNYI GYÖRGY (esztergomi érsek)
— élete, XVII. sz. I. 382 ● ellenreformációs szerepe. I. 396, III. 106. ● és a gallikanizmus. III. 106 ● levelei. III. 100, 101 ● a nádorságkérdéséről. I. 395 ● és a pozsonyi törvényszékek. I. 396 ● és a Thökölymozgalom. I. 398. III. 107 ● titkára: Labsánszky J. I. 891.
SZELES JÁNOS
— haláltánc-éneke. II. 616 ● székelyudvarhelyi krónikája. I. 431, II. 185, 616.
SZELINDEK
— viszonyai a Rákóczi-korban. I. 441 ● -i ev. lelkész: Bordan T. I. 306.
SZÉLL FARKAS
— a Bessenyei-családról. I. 14, 451, II. 219 ● Bessenyei-kiadásai. II. 221—222 ● csongrádi főispánokról. III. 63 ● Debrecen verses leírásáról, 1664., I. 383 ● debreceni aranyművesekről, 1600., I 242 ● egy nyelvújítási iratról. II. 617 ● históriás énekekről, XVI. sz. III. 88 ● hódmezővásárhelyi anyakönyvekről, 1765., II. 203 ● Komáromi Csipkés Gy. bibliafordításáról. I. 390 ● nekrológja. III. 51 ● Ráday Pálról. III. 118 ● szoboszlói szőlőkről, 1726., II. 45.
SZÉLL KÁLMÁN
— genfi ref. adatokról. II. 133.
SZELY LAJOS
— a bakonybéli összeírásról, 1171., I. 55.
SZÉLYES DÉNES
— Baróti Szabó Dávidról. II. 224.
SZÉMÁN ISTVÁN
— Mátyásról a ruszin népmondákban. I. 170.
SZEMERE ALBERT (tolcsvai birtokos)
— az 1808-i országgyűlésről. II. 542 ● -nek ajánlott irat, 1794., II. 505.
SZEMERE ATTILA
— a nemzetgazdaságról hazánkban, XVIII. sz. II. 173, 178.
SZEMERE FERENC
— protestáns irata, 1790., II. 333.
SZEMERE KRISZTINA
— irodalmi kísérletei. II. 619.
SZEMERE PÁL (abaúji követ)
— országgyűlési naplói, XVII. sz. I. 358.
SZEMERE PÁL
— irata a francia forradalomról, 1794., II. 505.
SZEMERE PÁL
— irodalmi szerepe, XIX. sz. II. 603, 618—619.
SZEMES JÓZSEF
— Oláh Miklósról. I. 225.
SZEMIÁN MIHÁLY
— német tanulmányai, XVIII. sz. II. 155.
SZEMPC
—i fenyitőház, 1772., II. 194 ● -i gazdasági iskola, 1768., II. 209, 258 ● -i selyemtermelés. II. 442 ● -i tizedszedés, 1636., I. 370.
SZEMZŐ L.
— XI. Incéről s a török kiűzéséről. I. 409.
SZEMZŐ PIROSKA
— könyvkiadásunkról. XIX. sz. II. 403 ● német írók pesti kiadóiról. II. 587.
SZENAN PASA, ld. Szinán
SZENC, ld. Szempc
SZENCZI MOLNÁR ALBERT
— élete, munkássága. I. 331, III. 90, 96, 102 ● előszava a *Basilikon dóron*hoz. I. 332 ● Németországban. III. 97.
— zsoltárfordításai. I. 331, 346.
SZENCSEY, ld. Szentsey
SZENDE GYULA
— a királyavatásról, XIV—XV. sz. I. 118.
SZENDE PÁL
— magyar városokról a középkor végén. I. 125, 208 ● Verbőczi Istvánról. I. 193.
SZENDREY IMRE
— a rév-komáromi iskoláról. III. 87.
SZENDREI JÁNOS
— Bocskai és kora emlékeiről. I. 320 ● borsodi árakról, viszonyokról XVI—XVII. sz. I. 240, 414 ● céhekről, 1626., I. 371 ● cikkeinek jegyzéke. III. 51 ● a diósgyőri várról. I. 134 ● egy görög kereskedőről, XVII. sz. I. 422 ● Esterházy Miklósról. I. 359 ● a hadi tárogatóról. II. 348 ● hadtörténelmi emlékekről. III. 53 ● hadtörténeti cikkei a XVII. sz.-ról. I. 344, 355, 408, III. 105.
— — a XVIII. sz.-ról. II. 69, 183—184, 297 ● a francia háborúkról. II. 501, 507, 529, 531, 553.
— ism. Milleker könyvét Verseczről. II. 33 ● a Kapi-család levéltáráról. III. 43 ● a Károlyiak kincseiről, XVI—XVII. sz. I. 241 ● a Khevenhüller-féle hadi utasításról, 1734., II. 69 ● a magyar vezényszóról. II. 69 ● a megyaszói templomdíszekről. II. 146 III. 119 ● Miskolc történetéről. I. 14, 418, 466, II. 483 ● Rákóczi Ferencről. I. 462, 465, III. 111, 114 ● Rónai Horváth Jenőről. III. 50 ● Simonyi óbesterről. II. 501 ● Szentiványi Lászlóról. II. 184 ● Szolnok elestéről, 1552., I. 290 ● várainkról a XVI—XVII. sz.-ban. I. 287. III. 97 ● a velikai várról, 1491., III. 79 ● viselettörténeti tanulmányai. I. 326, III. 53 ● Wesselényi Ferencről. I. 394 ● és Tóth Z.
— — kiadták a lovasság regulamentumát, 1722., II. 69.
SZENDREY LÁSZLÓ
— a hejőbábai ref. egyházról. I. 255.
SZENDRŐ (Borsod m.)
— hajdú kézre jut, 1604., III. 95 ● végvári szerepe. I. 288 ● -i hegedős ének. III. 88 ● -i lovasok hópénze, 1633., III. 101 ● -i tábori rendelet, 1664., III. 105.
SZENDRŐ (végvár)
— ostroma, 1439., I. 150—152 ● -i pasa veresége 1515., I. 215.
Szendrői hegedős ének. III. 88.
SZENDRŐD
—i uradalmi utasítások, 1652., I. 370, 377.
SZENDRŐ F.
— munkásműveltségi könyve. I. 191.
SZENDY LAJOS
— Pacsér telepeseiről. II. 248.
SZENICZEI BÁRÁNY GYÖRGY (ev. tanár)
— pietista munkássága, XVIII. sz. II. 111—112, 121. 129.
SZENICZEI BÁRÁNY JÁNOS (ev. superintendens)
— beszéde Sartorius Szabó J. fölött, 1756., II. 200.
SZENICZEY IMRE
— Tessedik Sámuelről. II. 250.
SZENT IMRE, ld. Imre hg.
SZENT ISTVÁN, ld. István király
Szent Istvánnak levele (Öz Pál). II. 517.
A szent Korona, 1790., II. 363.
SZENT LÁSZLÓ, ld. László király
SZENTANDRÁS (Békés)
— leírása, 1823., II. 167, 419 ● és Sebestény János.

1735., II. 92 ● -i csata, 1705., I. 452 ● -i uradalom, XV. sz. I. 155.
SZENTANDRÁS (Temes)
— telepitése, XVIII. sz. II. 33, 162.
SZENTANTAL
—i bizottság jelentése. III. 42.
SZENTANTALFA
—i ref. egyház. I. 256.
SZENTCSÁSZÁRHELY
—i tanító, F. Hallo. II. 369.
SZENTENDRE
—i szerbek, XVIII—XIX. sz. II. 126, 465.
SZENTES
— gazdaságföldrajza. II. 43 ● története. II. 51 ● -i boszorkányperek, XVIII. sz. II. 194 ● -i lelkész, Popovits György. II. 563 ● -i tanár, Sipos József. II. 618 ● -i uradalom, 1816., II. 449 ● -i vaseke, 1817., II. 433.
SZENTES REGINALD (ferences tanár)
— iskoladrámája, 1780., II. 228.
SZENTGALLEN, ld. Sankt Gallen
SZENTGÁLY MIHÁLY
— insurgens-irata, 1810., II. 551.
SZENTGERICE
—i ref. és unit. egyház tört. I. 256.
SZENTGOTTHÁRD
—i apátság birtokviszonyai. I. 78.
— — története. I. 64—65.
—i csata, 1664., I. 383—387, III. 104, 105 ● -i összecsapás, 1704., I. 461.
SZENTGYÖRGY
— az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● -i bortermelés, XIX. sz. II. 436, 445 ● -i ev. imaház, 1783., II. 274 ● -i hegyközség, 1643., I. 370 ● -i piarista beszéd, 1768. II. 199.
— — ház, kollégium. I. 423, II. 116.
SZENTGYÖRGYI és Bazini grófok
— birtokai, XIV—XV. sz. I. 125, 155 ● hatalmi szerepe. I. 100 ● és a pozsonyi káptalan. I. 205.
SZENTGYÖRGYI és Bazini Ferenc gr.
— kifosztja Piso Jakabot, 1526., I. 217.
SZENTGYÖRGYI JÓZSEF (orvos)
— *Mondolat* c. irata. II. 618.
SZENTGYÖRGYI LÁSZLÓ
— Kisfaludy Károlyról. II. 621.
SZENTGYÖRGYI SÁMUEL (ref. superintendens)
— egyházlátogatási punctumai, XVIII. sz. II. 120.
SZENTIRMAI J.
— a magyar hadi szervezetről a 15 éves háborúban. I. 317.
SZENT-IVÁNYI BÉLA
— Bél Mátyásról. II. 20 ● győri kiadványokról. II. 121. ● a herrnhutiakról. II. 122 ● német kultúrkapcsolatok új irodalmáról. III. 119 ● a pietizmusról Magyarországon. I. 466, II. 121.
SZENTIVÁNYI BÉLA
— a piarista kusztodiátus gazdaságtörténetéről. II. 448.
SZENT-IVÁNYI DOMOKOS
— a török hódítás következményeiről. I. 240.
SZENTIVÁNYI LÁSZLÓ (ezredes)
— a hétéves háborúban. II. 184.
ZENTIVÁNYI MÁRTON (jezsuita tanár)
— adatai, szerepe, XVIII. sz. I. 457, II. 107 ● *Corpus Iuris*-kiadása. I. 232 ● *Ephemerides* c. kiadványa. I. 446 ● mint cenzor. I. 457, II. 134 ● polemikus egyházi iratai. I. 466, II. 107.
SZENTIVÁNYI MEDÁRD
— birtokának leírása, 1822., II. 449.
SZENTJÁNOS
—i monostor. I. 64.
SZENTJÓBI S.
— a legrégibb csizióról. I. 180.
SZENTJÓBI SZABÓ LÁSZLÓ
— élete, irodalmi munkássága. II. 599, 604—605, III 126 ● szerepe a jakobinus-mozgalomban. II. 517.
SZENTJOBB
—i apátság. III. 64.
SZENTKERESZT
—i apátság. III. 64.
SZENTKERESZTY P.
— magyar huszárokról, 1794., II. 587.
SZENTKIRÁLYI ISTVÁN
— pécsi püspöki könyvtárról. II. 219.
SZENT-KIRÁLYI MARGIT
— Bretschneider budai éveiről. II. 212.
SZENTKIRÁLYI ZSIGMOND
— az erdélyi bányászatról. II. 55.
SZENTKLÁRAY JENŐ
— Balássy Ferencről. III. 49 ● Bárány Ágostonról. III. 49 ● a becskereki várról. I. 311 ● Csanád megyéről. I. 419, II. 77 ● a csanádi egyházmegyéről. I. 16, 421, II. 115 ● Dél-Magyarország száz évéről. II. 74, 76, 197—198, 296 ● a délvidéki török hódoltságról. I. 248 ● a Dessewffy-levéltárról. III. 43 ● a dunai hajóhadakról. I. 165, 287, II. 75, 126 ● Dzsáfer temesvári pasáról. III. 108 ● emlékezete. III. 52 ● Fekete Iván cárról. I. 277, 280 ● ism. Hecht könyvét az elszászlak telepitéséről. II. 162.
— — Ortvayét a pozsonyi főiskoláról. II. 279.
— a karlócai patriarchatusról. II. 125 ● Mercy Claudiusról. II. 56, 74, 76 ● Nádasdy Lászlóról. II. 115 ● Nagybecskerekről. II. 34 ● gr. Nicky Kristófról. II. 281 ● románok költözködéséről. II. 38 ● Szeged életéről, XVIII. sz. II. 64 ● szerb monostoregyházakról. I. 248 ● Torontál viszonyairól, XVIII. sz. II. 76, 518, 581 ● Versecről. II. 33 ● és Orthmayer T.
— — csanádi tört. adattára. II. 115.
SZENT-LÁCZAI, ld. Láczai Szabó
SZENTLÉLEK
—i vár, 1584., I. 307.
SZENTLŐRINC
—i pálos kolostor. I. 211.
SZENTMARJAY FERENC
— levelezése. II. 511 ● szerepe a jakobinus-mozgalomban. II. 507—509, 511, 517.
P. SZENTMÁRTONI KÁLMÁN
— Heraklides Basilikos magyar kapcsolatairól. I. 295 ● János Zsigmondról. I. 303.
SZENTMÁRTONKÁTA
—i ref. egyház. I. 256.
SZENTMIHÁLY
—i ref. egyház. I. 256.
SZENTMIHÁLYI JÁNOS
— Kempelen Farkasról. III. 120 ● tudománytörténeti bibliográfiája. II. 598, III. 31.
SZENTMIKLÓS
—i Rákóczi-uradalom viszonyai, XVII. sz. I. 421.
SZENTMIKLÓSSY ALAJOS
— irodalmi szerepe, XI. sz. II. 601, 618, 620.
SZENTMIKLÓSSY GODOFRÉD
— szepesi krónikája, XVIII. sz. I. 439—440.
SZENTMIKLÓSI PONGRÁCZ
— szerepe, XV. sz. I. 165.
SZENTMIKLÓSI PONGRÁCZ, ld. Pongrácz alatt is.
SZENTMIKLÓSY TIMÓT (Alajos) (bencés)
— élete, XVIII. sz. II. 374.
SZENTMIKLÓSY TIMÓT (ref. lelkész)
— irodalmi szerepe, XVIII. sz. II. 374.
SZENTNEMÉNYI BÉLA
— Budavár hadiépítészetéről. III. 108.
SZENTPÁLI ISTVÁN
— követsége, XVII. sz. I. 343.
SZENT-PÉTERI IMRE
— a bányaművelésről, 1824., II. 459 ● az erdőművelésről. II. 437 ● a selmeci akadémiáról. II. 586.
SZENTPÉTERY IMRE
— II. András okleveleiről. I. 91 ● Árpád-kori forráskiadása (SRA). I. 5, 42, 86, 104 ● IV. Béla címeréről. I. 92, 97 ● Benczur József leveleiről. II. 195 ● a bölcsészeti kar történetéről. II. 210 ● Brodarics-fordítása. I. 197 ● chronológiája. III. 54 ● emlékezete. III. 51 ● István király okleveleiről. I. 54 ● V. István ifjabb királyságáról. I. 100 ● a kir. titkos kancellárjáról. III. 69 ● a középkori időszámításról. III. 62 ● kritikai jegyzéke az Árpád-házi királyok okleveleiről. I. 53 ● kronológiája. II. 590 ● IV. László pecsétjeiről. I. 92—93 ● magyar oklevéltana. I. 53, 58, 112, 117 ● oklevéltani naptára. I. 54 III. 62 ● az országos tanácsról, 1401., I. 137 ● a veszprémi alapító levélről. I. 54 ● a Zágrábi és Váradi krónikáról. I. 45 ● a zürichi kongresszusról. III. 48.
SZENTPÉTERY IMRE, IFJ.
— a nemesi és polgári életformáról, XV. sz. I. 156 ● a pozsonyi és szepesi kamaráról, XVI. sz. I. 284 ● a tárnoki itélőszékről. I. 125.
SZENTPÉTERI JÓZSEF (ötvösmester)
— élete, művei. III. 127 ● irata a céhekről, 1832., II. 461.
SZENTPÉTERI KUN ÁGOTA
— a debrecent nagytemplomról. II. 629.

SZENTPÉTERI SÁMUEL
— a gömöri ref. egyházról, XVIII. sz. II. 120.
SZENTSEY GYÖRGY
— daloskönyve. I. 448.
SZENTYEL MIHÁLY
— mint udvari nyomdász, XVII. sz. I. 432.
SZÉP JÁNOS (tanár)
— magyar története, 1815., II. 592.
SZEPES
— megye birtokos nemesei, XVI. sz. I. 240.
— — erdőgazdasága. II. 44 ● gazdasági javaslata, 1791., II. 390 ● joghatósági vitája a városokkal, XVIII. sz. II. 179, 371 ● koronázási ünnepe, 1791., II. 365 ● közgyűlései, 1790, 1809, 1815., II. 346, 546, 565 ● leírásai, 1792—1823., II. 418 ● levéltára. I. 452. III. 42 ● mágnásainak összeírása, 1751., II. 105 ● művészete, emlékei. I. 134—135, 186 ● nemesi felkelése, 1809., II. 554 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 440, 452, 459—460, 470—471 ● a tatárjárás előtt. I. 80 ● története, múltja. I. 6. II. 591 III. 28 ● történeti bibliográfiája. III. 28 ● városi levéltárai. I. 14 ● és Zrínyi Miklós. I. 380 ● -i alispán, ld. Horváth Stansith Imre ● -i alispánok. III. 70 ● -i főispán, ld. gr. Csáky Manó ● -i utazás, 1811., II. 422 ● -i ügyvéd: Fabriczy Sámuel. II. 559 ● -i szellérek helyzete, XVIII—XIX. sz. II. 455.
—i árszabások, XVII. sz. I. 382, 378 ● -i bányászat. I. 372, II. 254, 457—458 III. 81 ● -i diákosere, XVIII. sz. II. 278 ● -i egyházmegye, 1811., II. 579 ● -i élelemárak, 1818., II. 445 ● -i ev. lelkészek, ld. Krauss Márton, Melczer Jakab ● -i gróf, ld. Szapolyai János ● -i herrnhutiak. II. 122 ● -i iskolaügy. I. 390, II. 271 ● -i kamara. I. 284, 367, 372, 376, 378, II. 47 ● -i kamarai tisztviselők, ld. Bélaváry Miklós, Zenggi Kristóf ● -i kanonok, ld. Frivaldszky János ● -i káptalan levéltára. I. 16 ● -i krónikák. I. 105, 189, 273, 390, 412 ● -i kurucok amnesztiája. I. 471 ● -i levél a toleranciáról, 1783., II. 271 ● -i méhészet, 1805., II. 441 ● -i prépostok, ld. Brenner abbé, Oppelni János hg. ● -i prépostság története. I. 64 ● -i püspök, ld. br. Brigido Mihály ● -i soltészség intézménye. I. 124 III. 67 ● -i szárm., ld. Berzeviczy Gergely, J. Chr. Engel, Glatz Jakab, Jóny János, br. Kray Pál, Leibitzer János, Schwartner Márton, Schwarz Gottfried ● -i szász betelepedés. I. 83.
— — jog. I. 83, 99 ● művészet. I. 134, 186 ● népesség ismertetése, XIX. sz. II. 415 ● okleveles anyag. I. 113.
— szászok és a Rákóczi-szabadságharc. I. 460.
— — vászonipara. II. 56.
—i tízlándzsások széke. I. 80 ● -i városok árumegállító joga. I. 129, 243.
— — egyházi viszonyai. I. 253, 258 ● ellenreformációja, 1674., I. 391 ● levéltárai. I. 14 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 470 ● története. I. 99, 126, 157, 209, 245, II. 63, 179, 480, 483 ● ügyében javaslat, 1791., II. 383 ● visszacsatolása, 1770., II. 179, 197 ● vitája a megyével, XVIII. sz. II. 371.
—ség ev. egyházai. I. 255.
— — és a huszináth. I. 141 ● kereskedelmi problémái, 1791, 1808., II. 389, 475 ● kereskedelmi útvonalai, I. 129, II. 473 ● leírásai, XVIII—XIX. sz. II. 415 ● művészete. I. 134—135, 186 ● okmánytára. I. 11—12, II. 214 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 459 ● társ. viszonyai, XVIII—XIX. sz. II. 168, 455 ● területi és tört. klalakulása. I. 80. III. 28, 102.
—ségi könyvtár. II. 212.
— — körúton József nádor, 1806., II. 540 ● Károly Ambrus érsek, 1809., II. 546 ● menedékkő, XIII. sz. I. 96 ● parasztmozgalmak, XVII—XVIII. sz. I. 371, II. 353 ● prot. írók. I. 257 ● reformáció és ellenreformáció tört. I. 219, 253, 320, 374, 391, 396 ● utazások, 1660., 1807., 1813., I. 383, II. 423, 429.
SZEPES (Schütz) BÉLA
— Hatvan történetéről. II. 50 ● a hazai állatjárványról. II. 44.
SZEPESBÉLA
— története. I. 255.
SZEPESHÁZY KÁROLY és Thiele, J. C. v.
— ismertetője Magyarországról, 1825. II. 412.
SZEPESHELY
— -i táblaképfestészet. I. 135, 186.
SZEPESSY B.
— az 1841-i borsodi insurrectióról. II. 103.
SZEPESY G.
— kuruc beütésről Stíriába, 1707., I. 469 ● Zrínyi iratokról. I. 316.
SZEPESSY IGNÁC BR.
— és az erdélyi zsinat, 1822., II. 580.
SZEPESSY ILONA
— Gruber Károly Antalról. II. 600.
SZEPESI LÁSZLÓ (alkormányzó)
— jelentése, 1448., I. 165.
SZEPESY PÁL (Thököly híve)
—ról labanc gúnydal. I. 399.
SZEPESY PÁL (fenti fia, borsodi alispán)
— följegyzései, XVIII. sz. I. 438, II. 65.
SZEPESOLASZI
— -i ev. egyház tört. I. 256.
SZEPESSZOMBAT
—i ev. lelkészek, ld. Klein Kelemen, Kiesch Kristóf ● -i krónika, XV. sz. I. 45, 105 ● -i plébániai levéltára. I. 440 ● -i Szapolyai-kápolna. I. 186.
SZEPESVÁR
—i pénzverde a Rákóczi-korban. III. 116.
SZEPESVÁRALJA
—i bizottság jelentése. III. 42 ● -i céhek, ipar. I. 242 ● -i ev. egyház. I. 256 ● -i zsinat, 1614., I. 374.
SZÉPHALMY VINCE
— mint Kazinczy álneve. II. 340.
SZÉPHALOM
—ról Kazinczy utazása, 1811., II. 422.
Szépliteraturai ajándék, 1821— II. 457.
SZÉPSI
— -i ref. egyház tört. I. 256.
SZEPSI CSOMBOR MÁRTON
— európai útleírása, 1620., I. 359 ● udvari scholája, 1623., I. 337. ● -ról irodalom. III. 101.
SZEPSI KOROCZ GYÖRGY
— Bazilikon dóron-fordítása, 1612., I. 337.
SZERB ANTAL
— a kuruc költészetről. I. 448 ● a magyar preromantikáról. II. 218 ● Smith kapitányról. III. 93.
SZERB
— ágens Bécsben, 1790., II. 360 ● bibliográfia. I. 10 III. 35 ● céhek Pestbudán. II. 55 ● családok Újvidéken. II. 126 ● despota: Brankovics Gy. I. 139 ● egyház fejlődése, viszonyai Magyarországon. I. 248, 419—420, 424, II. 93, 125—127, 204, 206, 297 ● határőrök és a Péró-mozgalom, 1735., II. 93 ● irodalom, művelődés. II. 126, 230—231, 498—499, 606, 619.
— — és Vitkovics M. II. 619.
— iskolázás. II. 127—128, 231, 499 ● kereskedelem, kereskedők. II. 59—60, 63, 465, 478 ● kéziratok Szentendrén. II. 126 ● kongresszusok, 1735—1774., II. 125—126, 206.
— — 1790., II. 341, 360—361, 378—379.
— költözés Oroszországba, XVIII. sz. II. 38 ● levéltárak. II. 125 ● magyar kulturális kapcsolatok, XVIII—XIX. sz. II. 498—490 ● nemesség a délvidéken. II. 126 ● nemzeti és nyelvkérdés. II. 318, 360—361, 489—490 ● nép viszonyai a törökök alatt. I. 420, II. 125 ● népdalok, mondák Hunyadiról. I. 160 ● nyomdászat. II. 127 ● önkéntesek a XVIII. sz.-i török elleni harcokban. I. 411 ● püspökök, ld. Jovanović Jován, Nenadović Pál, Novaković Dénes ● sajtó kezdetei. II. 499 ● származás ügye Szeréminél. I. 189 ● színészet. II. 626, III. 127 ● telepedések a török alatt. I. 248, 406 III. 109 ● telepek a délvidéken. I. 419—420, II. 38, 75.
— — a Dunántúlon, Szegeden. II. 39, 126 ● politikai története, jogviszonyai. I. 420, II. 38, 125—126, 361 ● szerepe a Rákóczi-szabadságharcban. I. 460.
— történelmi repertórium. I. 9. III. 35 ● történetirodalom. I. 420, II. 125, 297, 541 ● vajdaság felállításának terve, 1790., II. 360.
— — mezőgazdasági statisztikája. II. 454.
SZERBIA
— és Ausztria, XIX. sz. II. 541 ● és Bizánc, XII. sz. I. 75—76.
— —i felkelései, XVIII—XIX. sz. II. 38, 541.
— leírása, 1789., II. 236 ● és Magyarország a középkorban. I. 17—18, 53, 75—76, 109, 121, 138—139, 153—154, 161, 165 III. 62 ● és Oroszország, XIX. sz. II. 38, 541 ● osztrák uralom alatt, 1718—1739., II. 74, 96. ● és a török háború, 1716—1718., II. 73—74.
— — 1737—1739., II. 23, 38, 96 ● 1788—1790., II. 296—297.

— és a török hódítás, XIV—XV. sz. I. 151—152, 154, 165 ● és Törökország, XIX. sz. II. 541 ● története, okiratai. I. 18, 23, II. 541. III. 56 ● -i utazások, XVII—XIX. sz. I. 389, II. 24, 424 ● -i utazók, ld. Browne, Retschir.
SZERDAHELYI-család
— levéltára. I. 16.
SZERDAHELYI GÁBOR (jezsuita)
— egyházi iratai. II. 108 ● munkája a hazai városokról. II. 21, 150.
SZERDAHELYI GYÖRGY ALAJOS (egyet. tanár)
— alkalmi versei, 1801—1805., II. 526, 533 ● egyházi iratai. II. 199 ● az 1764-i diétáról. II. 186 ● mint a latin nyelv híve. II. 356—357 ● és a tanulmányi bizottság, 1791., II. 395.
SZERDAHELYI MIHÁLY
— politikai éneke, 1598., I. 306. III. 88.
SZERECZ A.
— kódexeink szentírási töredékeiről. I. 213.
SZEREDAI ANTAL
— erdélyi egyháztörténeti munkái, 1790—1791., I. 62—63, II. 115.
SZEREDNYE
—i vár, XVII. sz. III. 169.
SZERÉM
— megye alispánja, ld. Hajnóczy József.
— — főispánja, ld. gr. Szapáry János.
—i püspök, ld. Brodarics István, Szörényi László ● -i szerb egyházmegye. II. 206 ● -i tisztiorvos, ld. Marikovszky Márton ● -ség és az egyházi unió. I. 424.
— — leírásai. I. 247, II. 21, 150, 151, 419 ● térképe, 1788., II. 236 ● termése, 1818., II. 444 ● története. II. 151.
—ségi bányászat, 1814., II. 458.
— — bortermelés, XIX. sz. II. 436, 445 ● határőrvidék, XVIII. sz. II. 75 ● husziták és inkvizíció, XV. sz. I. 142 ● parasztmozgalom, 1807., II. 487.
SZERÉMI, ld. Odescalchi Artur
SZERÉMI (Sirmiensis) GYÖRGY (udvari káplán)
— emlékirata az ország romlásáról. I. 188—190, 222, 224, 272, 279—280. III. 79 ● és Verancsics Antal. I. 189, 225.
SZEREMLEY BARNA
— Bessenyeiről. II. 222 ● Gyöngyösi Istvánról. III. 107 ● egy labanc versről, 1682., I. 399 ● Igaz Sámuelről. I. 621 ● Virág Benedekről. II. 610.
SZEREMLEI JÓZSEF
— a heidelbergi egyetemről. II. 133.
SZEREMLEI LÁSZLÓ
— hazai utazókról Erdélyben. II. 420.
SZEREMLEI SÁMUEL
— az eperjesi vértörvényszékről. I. 418 ● Szőnyi Benjaminról. II. 106, 121 ● tanulmányai Hódmezővásárhely történetéről. I. 255, II. 43, 50, 106, 130, 146, 455.
SZERENCS
— leírása, 1820., II. 419 ● megye kérdése. I. 80 ● -i országgyűlés, 1605., I. 320 ● -i prédikátor, ld. Prágay András.
SZERENCSI NAGY ISTVÁN
— röpirat-fordításai, 1782., II. 266, 273.
SZERENCSI SÁMUEL (enyedi diák)
— reverzálisa, 1674., I. 431.
SZERENCSÉS (Fortunatus) IMRE
— szerepe, XV—XVI. sz. I. 220.
SZIBINYÁNI JANK
— mondakör. I. 160.
SZIBIRJAKOV, I. M.
— orosz tört. bibliográfiája. III. 34.
SZICILIA
— elfoglalása, 1821., II. 571 ● -i domonkosrendi tartomány. I. 167. ● i- királyság és IV. Béla. III. 68.
SZIGETI ANDRÁS (sókamaraispán)
— instrukciói, 1591., I. 307.
SZIGETI GYULA
— méhészeti könyve, 1763., II. 165, 252.
SZIGETI GYULA
— Chalkokondyles-szemelvényei. I. 151.
SZIGETI GYULA ISTVÁN (ref. püspök)
— elfogatása, 1738., II. 97.
SZIGETHI GYULA MIHÁLY (ref. tanár)
— irata az udvarhelyi iskoláról, 1825., I. 432, II. 131.
SZIGETI ILONA
— Bél Mátyásról. II. 20.
SZIGETI JÁNOS
— Pestbudáról a XIX. sz. elején. II. 482.
SZIGETI JÓZSEF
— bírálata a szellemtörténetről. III. 48.
SZIGETHY LAJOS
— Cserei Mihályról. III. 112.
SZIGETI MIHÁLY
— iskoladrámája, 1777., II. 229.
SZIGETVÁR
— első ostroma, 1556., I. 227, 274—275 III. 88. ● elvesztése, 1566., I. 274—275, 290. III. 88.
— — a Zrínyiászban. I. 379.
— a XVII. sz. végén. I. 411 ● története. III. 92 ● védője, ld. Zrínyi Miklós ● -i kincstári vizsgálat, 1564., I. 290 ● -i templom freskói. II. 233 ● -i török szájhagyomány. I. 197.
SZIGETVÁRI IVÁN
— Bod Péterről. II. 142, 215 ● Gvadányi köréről. II. 615 ● Orczy Lőrincről. II. 224.
SZIGYÁRTÓ, ld. Miskolczy
SZIJ REZSŐ
— Misztófalusi Kis Miklósról. I. 428.
SZIKLAI LÁSZLÓ
— a Pongrácz-család emlékkönyvéről. II. 493 ● a szlovák irodalomról. II. 494.
SZIKLAI SÁNDOR
— hadtörténetírásunk feladatairól. III. 53.
SZIKSZAY BENJÁMIN (ref. lelkész)
— irata az egyházi unióról, 1824—1825., II. 574, 578.
SZIKSZAI GYÖRGY (ref. lelkész)
— élete, munkássága. II. 580.
SZIKSZAY ZOLTÁN
— a mármarossziget ref. egyházról. I. 256.
SZIKSZÓ
— -i harc, 1588., I. 313, 317 III. 88 ● -i lelkész, ld. Tolnai Szabó Mihály.
SZILÁDY ÁRON
— Balassi Bálintról (kiadással). I. 271, III. 89 ● Berzsizló Péter énekéről. I. 215 ● a deftereről. I. 247 ● egy magyar versről, 1505., III. 81 ● emlékezete. III. 52 ● hegedűs-énekekről. III. 89 ● Komjáthy B.-kiadása. I. 259 ● a költészetről Mátyás korában. I. 179 ● a königsbergi töredékről. I. 130 ● Péchi Simon-kiadása. I. 337 ● Pesti Gábor-kiadása. III. 87 ● Ráskay Gáspárról. III. 87 ● *Régi Magyar költők Tára*. I. 179, 214, 260, 270—271, 273. ● régi szegénylegényekről. III. 84 ● sárospataki iskoladrámáról. II. 229 ● *Sermones* c. kódexkiadása. I. 180, 211 ● Szegedi Kis Istvánról. I. 260 ● Sztárairól (kiadással). I. 260, 270 ● Telegdi-kiadása. I. 264 ● Temesvári Pelbártról. I. 181 ● tud. munkásságának ism. III. 52. ● és Szilágyi S.
— — török—magyar-kori okmánytára. I. 246, 325, 426.
SZILÁDY JENŐ
— a magyarországi prot. egyházi irodalomról. I. 269, III. 86.
SZILÁDI KÁROLY
— Teleki Mihályról. I. 432.
SZILÁDY ZOLTÁN
— az állattan irodalmáról, történetéről. II. 140, 598. III. 31.
SZILÁGY
— megye monográfiája. I. 296.
— —i birtokos: Kolumbán J. II. 225.
—i ref. egyházmegye. I. 254 ● -i ref. lelkész: Beregszászi P. III. 108.
SZILÁGYI BÉLA
— a debreceni színészetről. II. 628.
SZILÁGYI BENJAMIN ISTVÁN (pataki tanár)
— leírása a szatmárnémeti zsinatról, 1647., I. 346. III. 98.
SZILÁGYI ERZSÉBET
— budai majorháza. I. 155 ● élete. III. 77 ● és Garai László. I. 173 ● oklevelei. I. 155, 171.
SZILÁGYI FARKAS
— Alsó Fehér megyéről. I. 296.
SZILÁGYI FERENC (ref. tanár)
— cikke az iskoláról, 1817. II. 584.
SZILÁGYI FERENC
— emlékezete. III. 52 ● a germanizálásról, XVIII. sz. II. 283 ● a heidelbergi kátéről. II. 122 ● a Horia-felkelésről. II. 287—289 ● a kolozsvári ref. egyházról. I. 255 ● rajzai Erdély állan életéből, XVIII. sz. II. 115, 122, 204 ● Wesselényi Miklósról. II. 377, 487 ● Zilah történetéről. II. 65.

SZILÁGYI ISTVÁN
— adversáriái Csereihez. I. 441 ● Bethleni Hari Péterről. II. 305 ● az 1717-i tatárjárásról. II. 75 ● Hadik lovassági szabályzatáról. II. 184 ● harci intézkedésről, 1758., II. 184 ● a Horia-felkelésről. II. 285 ● II. József mármarosi útjáról. II. 246 ● Kármán Józsefről. II. 606 ● kiadta Czeglédi leírását, 1663., I. 425 ● Mármaros megyéről az Árpád-korban. I. 80 ● a mármarosi insurrectióról, 1741., II. 105 ● Pázmány Péterről. I. 360 ● a prot. gályarabokról. III. 106 ● a ref. gimnáziumi oktatásügyről. I. 265, II. 128, 581, 582 ● Szigeti Albuma. II. 75 ● Varjas Jánosról. II. 280 ● versíró Telekiekről. II. 142. ● -ról emlékezés III. 52.
SZILÁGYI JÁNOS
— aquincumi kutatásokról. III. 57, 58 ● Intercisáról. III. 57.
SZILÁGYI LÓRÁNT
— Anonymusról. I. 44, III. 61 ● Árpád-kori forrásainkról. I. 43 ● az írásbeli supplicatiókról. III. 79 ● a kir. kancelláriáról. I. 174, 202 ● a kir. secretáriusokról. I. 284 ● a kormányzattörténetről. II. 85 ● német—magyar közjogi viszonyról Zsigmond alatt. I. 136 ● összehasonlító irástörténetről. I. 54.
SZILÁGYI MÁRTON
— a füzesgyarmati ref. egyházról. I. 255.
SZILÁGYI MIHÁLY
— élete, kormányzósága, XV. sz. I. 170, 173.
SZILÁGYI SÁMUEL, PISKÁRKOSI (ref. püspök)
— és II. József. II. 203 ● Voltaire-fordítása. II. 305.
SZILÁGYI SÁMUEL, PISKÁRKOSI, IFJ.
— Wiegand-fordítása, 1774. II. 163.
SZILÁGYI SÁNDOR (részben I—R jellel is)
— Absolon Dávid követségeiről, XVII. sz. I. 429, 432 ● az adóbeszolgáltatásról, 1668., I. 430 ● Alvinczi Péterről (okmánytáról). I. 430, 433 ● Apáczai Cseri Jánosról. III. 100 ● Apáczai Tamás követségéről, 1671., I. 393 ● Apafi Mihályról. I. 429—430 ● Bánffy Dénesről. I. 432 ● Báthori Endre bukásáról, 1599., I. 311 ● Báthori Gáborról. I. 329 ● Békés Gáspárról. I. 309 ● Béldi Pálról. I. 429, 432, III. 110 ● Bethlen Gáborról (tanulmányok, közlések). I. 331, 333—338, 340, 343, 355 III. 97, 98 ● Bethlen István támadásáról. I. 341—342 ● Bethlen Miklósról. I. 426—427 ● Bethlen Péter utazásáról, 1628., I. 387 ● bevezetője a Rimay-kiadáshoz. I. 337 ● Bocskairól (levelezésével). I. 319, 322 ● boszorkányperről, 1720., II. 91 ● Brandenburgi Katalinról. I. 341 III. 98 ● a Camerarius-gyűjteményből (közlés). I. 334 ● Carillo Alfonzról. I. 308, ● Castaldóról (2 levele). I. 301 ● Chernel Kálmánról. III. 49 ● Comeniusról. III. 99 ● Dalmady István követségéről, 1648., I., 354 ● Debrecen levéltáráról. III. 41 ● *Diplomatikai tanlózatok.* III. 91 ● Dunod erdélyi küldetéséről. I. 433 ● emlékezete. III. 52 ● az eperjesi békéről, 1633., III. 98 ● Erdélyi alkotmányáról. I. 302.
— — helyzetéről két hatalom közt. I. 302 ● irodalomtörténetéről. I. 328, II. 140—141, 600 ● pénzügyeiről, XVI. sz. III. 93 ● történetéről. I. 294.
— az erdélyi hadszervezetről, 1677— I. 433 ● az erdélyi hódoltságról s végvárairól. I. 356 ● Erdélyi Országgyűlési Emlékei. I. 3, 292, 311, 324, 330, 344, 350—351, 429—430 ● erdélyi tudós törekvésekről. II. 375, 620 ● erdélyiek külföldi iskolázásáról. II. 210, 584 ● Erdélyről az észak-keleti háborúban (iratokkal). I. 351, 355.
— — a svéd történetírásban. I. 327.
— az 1611. évről (iratokkal). I. 329 ● az 1613. évről (iratokkal). I. 365 ● az 1672-i mozgalomról. III. 106 ● az 1681-i hadjáratról. I. 433 ● Frank András iratairól. I. 350 ● Fráter Györgyről (leveles könyve). I. 301 ● Gablmann Miklósról. I. 315 ● Gindely Antalról. III. 50 ● Gritti Alajosról. III. 91 ● Gyárfás Istvánról. III. 50 ● a gyulafehérvári káptalan levéltáráról. I. 16 ● Gyulafi Lestárról. I. 305 ● Gyulai Ferenc követségéről, 1685., I. 430 ● Haller Gáborról. III. 110 ● Haller István követségéről, 1620., I. 338 ● Henckel Jánosról. I. 218 ● *Históriai forgácsok.* I. 335, 371 ● a hódoltsági adózásról. I. 401 ● a Homonnai-féle mozgalomról, 1616., I. 334 ● Hornyik Jánosról. III. 50 ● Hunfalvy Pálról. III. 50 ● Huszár Gál életéről. I. 261 ● Illésházy Gáspár emlékiratáról. I. 341, 358 ● Illésházy Istvánról (levelezése) I. 359, 364 ● az ipar s kereskedelem történetéről, (iratokkal, XVI—XVII. sz.) I. 242 ● az Izsák-család iratairól. III. 43 ● János Zsigmond és Miksa tárgyalásairól. I. 301 ● a kapuszám szerinti adózásról, XVI—XVII. sz. I. 281, 415 ● a kassai levéltárról. III. 41 ● Kemény Jánosról (közlemények, iratok). I. 345, 347, 351, 355 III. 99 ● a kismartoni levéltárról. III. 41 ● Kocsi Csergó-kiadása. I. 391, II. 215 ● Kornis Gáspár jegyzeteiről. I. 427 ● N. Kovács Istvánról. III. 50 ● Kőleséry Sámuel jegyzeteiről. I. 427 ● a köpcsényi Batthyány-levéltárból (iratok). I. 334, 339 ● Kuun G. marosnémeti levéltáráról. I. 15 ● Laminger követségéről, 1620., I. 338 ● Lázár György fiatalságáról. I. 355 ● iengyel levéltárakról. I. 334 ● X. Leóról (levelei, 1514). III. 79 ● a linzi békéről (iratok). I. 342, 345 ● Lippay György leveleiről. I. 351 ● Lorántffy Zsuzsannáról. I. 343, 352 ● a magyar árakról XVII. sz. I. 378 ● a Magyar Tört. Társulat kirándulásairól. III. 41, 42 ● Magyarország pénzügyeiről, XVI. sz. I. 284 ● Mansfeld leveléről, 1626., III. 97 ● Mária Krisztináról. I. 308, 311 ● a marosvásárhelyi Teleki levéltárról. I. 428 ● a medgyesi országgyűlésről, 1588., I. 311 ● Medgyesi Pálról. I. 352 ● Mednyánszky Jónás jelentéseiről (közlés). I. 386 ● Mihály vajdáról. I. 308 ● Mihelyes János feljegyzéseiről. II. 235 ● Mikes Kelemenről. III. 112 ● a muraközi Zrínyi-javakról. I. 421 ● Nádasdy Tamás követségéről, 1540., I. 282 ● Nagy Imréről. III. 51 ● Nagykőrösről a török időkben. I. 246 ● naplókról a XVII. sz.-ban. I. 393 ● Nápolyi Péterről. XVII. sz. I. 337 ● Paskó Kristóf emlékiratáról. I. 425 ● Péchi Simonról (levelei). I. 339 ● a Pero-mozgalomról. II. 93 ● a pozsonyi tárgyalásokról, 1620., I. 338 ● a prágai tárgyalásokról, 1595., I. 308.
— *Rajzok és tanulmányok.* I. 246, 302, 309, 341, 343—344, 352, 354—355, 381, 426, 433 ● a Rákóczi-családról. III. 98 ● I. Rákóczi Györgyről (tanulmányok, levél s iratközlések). I. 341—344, 351, 360, III. 98 ● II. Rákóczi Györgyről (tanulmányok, levél s iratközlések). I. 341, 351—352, 354—355 ● Rákóczi Lászlóról, 1653., III. 100 ● Rákóczi Zsigmondról (iratkiadással). I. 347, 351—352 ● Rákóczi-kérdésről, 1738., II. 97 ● Rákócziak koráról. I. 325, 343, 351 ● Rákócziak levéltárából (iratok). I. 333, 341 ● Révay Ferencről (jelentése, 1588). I. 316 ● Révay Péterről. I. 338, 357 ● Rimaszombat iparáról, XVI—XVII. sz. I. 242 ● a rodostói Rákóczi-temploml. I. 472 ● Rozsnyai Dávidról (kiadással). I. 426 ● Sadler F. követségéről, 1626., I. 334 ● Salamon Ferencről. III. 51 ● Simonius János országgyűlési tudósításairól. I. 350 ● Strassburg Pál követségéről. I. 342 ● Szabó Károlyról. III. 51 ● Szalay Józsefről. III. 51 ● Szamosközykiadásai. I. 228 ● Szatmár kapitulációjáról, 1644., I. 345 ● a szatmári béke pontjairól, 1711., I. 451, 471 ● Szelepcsényi György iratairól, (közlés). III. 101 ● szerepe a magyar történetkutatásban. I. 234, 294, 376 III. 52 ● szerk. a Magyar Nemzet Történetét. I. 20, II. 8. ● Szigetvár védelméről, 1555., I. 290 ● Teleki Mihályról (iratokkal). I. 429 ● Tholdalagi Mihályról. I. 330 ● Thökölyi Istvánról (levelező könyve). I. 393 ● Thurzó Györgyről. III. 101 ● Thurzó Imre követségéről, 1620., III. 102 ● Tolnai Jánosról. 1647. III. 99 ● tört. rajzai. I. 322, 427 ● a történész-kongresszusról, 1885., III. 47 ● az unitárius-üldözésről, 1688., I. 346 ● városok folyamodásáról Rhédeyhez. III. 95 ● Vitnyédy Istvánról (levele). I. 385 ● vörösvári iratközlése. III. 42 ● Wenzel Gusztávról. III. 52 ● . Wesselényi Ferencről (levelei). I. 394 ● Zilah kérvényéről, 1658., III. 105 ● Zrínyi Ilonáról (leveleivel). I. 401, III. 107 ● Zrínyi Miklósról (levelei). I. 381 ● Zrínyi Péter mozgalmáról. I. 394 ● és Pauler Gy.
— — kiadták a honfoglalás kútfőit. I. 4, 24.
— és Repiczky J.
— — kiadta Nagykőrös török leveleit. I. 246.
— és Salamon F.
— — török—magyar-kori iratai. I. 377.
— és Szabó K., Lugossy J.
— — *Tört. Emlékek* c. sorozata. I. 5, 398, 412, II. 9 ● benne Balla: Nagykőrösi krónikája. I. 14, 246, 388, 439, II. 16, 51, 93 ● Szakál Ferenc naplója. I. 441, II. 17 ● Tooth J. Kiskunhalas-tört.-e. I. 13, II. 51.
— és Szilády Á.
— — török—magyar okmánytára. I. 246, 325, 426.
SZILÁGYPÉR
— -i ref. egyház. I. 256.

SZILÁGYSOMLYÓ
—i uradalom, XVII. sz. I. 352, 430—431 ● -i vár leltára, 1668., III. 110.
SZILAHTÁR (török szerző)
— *Tárichi* c. munkája, 1684., I. 404.
SZILÁRD K.
— az erdélyi fejedelem jogköréről. I. 303.
SZILÁRD L.
— Szt. Lászlóról a magyar irodalomban. I. 130, 214.
SZILASY JÁNOS
— Fejér Györgyről. III. 49.
SZILASI MÓRIC
— Faludi nyelvéről. II. 145 ● Kisfaludy Károlyról. II. 622.
SZILÉZIA
— és Báthori Zsigmond. I. 311 ● és Bethlen Gábor. I. 339 ● elvesztése, 1748, 1754., II. 58, 105, 172 ● gazdaságtörténete. II. 60—61, 172 ● és Lőcse kapcsolatai. III. 109 ● és Mátyás király. I. 167, 169, 172, 175, 176—178 ● az osztrák gazdaságpolitikában. II. 58, 172 ● és a Rákóczi-szabadságharc. I. 469 ● és a tatárjárás. I. 97 ● -i háborúk, XVIII. sz. II. 102—104, 183—185 ● -i humanista: Ursinus Velius. I. 218, 274 ● -i iparfejlesztés, XVII—XVIII. sz. I. 413, II. 58 ● -i jobbágyviszonyok. II. 193, 456 ● -i kereskedelem I. 422, II. 57, 60—61, 172 ● -i tea-termesztés. II. 40 ● -i történeti források. I. 167 ● -i útleírás, 1793. II. 425 ● -i vászongyártás, 1804., II. 466.
SZILY ÁDÁM
— és a jakobinus-mozgalom. II. 518.
SZILY JÁNOS (püspök)
— II. József egyházpolitikája ellen. II. 270.
SZILY KÁLMÁN
— a Dőbrentei-kódexről. I. 131 ● az első bibliafordításról. I. 131 ● az első gazd. folyóiratról. II. 407 ● Farkas Pál és Ádám jegyzeteiről. I. 359, 397 ● gúnyiratról a nyelvújítók ellen. II. 617 ● a königsbergi töredékről. I. 130 ● a Mondolatról. II. 618 ● a Münchenei kódexről. II. 131 ● nyelvújítási szótára. II. 617 ● pótlása az oklevél-szótárhoz. III. 62 ● a *Sokféle* tört.-ről. II. 340, 406 ● természettudósokról. II. 217.
SZILLABA SÁNDOR
— Evlia Cselebiről. I. 384.
SZILLSÁRKÁNY
—i ev. egyház. I. 256.
SZILVÁSI K. MÁRTON (ref. esperes)
— szerepe, XVII. sz. I. 337.
SZILVESZTER pápa, ld. Sylvester
SZILVESZTER FERENC
— Faludi lírájáról. II. 144.
SZIMICS MÁRIA
— a debreceni vásárokról. I. 422, II. 59, 478.
SZIMON BÉLA
— Kisfaludy Sándor köréről. II. 612.
SZIMONIDESZ LAJOS
— adalékai a jakobinus-mozgalomhoz. I. 390, II. 509, 512, 518 ● a debreceni bibliáról. I. 390 ● Drábik Miklósról. I. 353 ● gályarabok könyveiről. I. 396 ● Kassa vallási helyzetéről, XVI. sz. I. 261 ● Kermann Dániel peréről. I. 439, II. 119 ● magyar vértanukról. I. 391—392 ● a magyarországi anabaptistákról. I. 359 ● Rákóczi *Mercurius*áról. I. 446.
SZINÁN (csausz)
— szövege az 1543-i hadjáratról. I. 231.
SZINÁN (pasa)
— levele Rudolfhoz, 1593., I. 316 ● támadása, veresége, 1595., I. 306, 311, 318.
SZIND BR.
— állatorvosi irata, 1796., II. 439.
SZINNYEI FERENC
— Batsányi Jánosról. II. 517, 556, 604 ● Kármán Józsefről. II. 606 ● Kisfaludy Károlyról. II. 621 ● novella- és regényirodalmunkról. II. 622, 626.
SZINNYEI JÓZSEF, ID.
— Csokonairól. II. 606 ● az első bibliografusról (Sándor I.). II. 340, 406 III. 9 ● emlékezete. III. 52 ● folyóirat-repertóriumai. I. 8. III. 22 ● hadtörténelmi, stb. repertóriuma. I. 40, III. 10, 20, 30, 40 ● hírlapirodalmunkról a XVIII. sz.-ban II. 401 ● a *Magyar Hírmondó*ról. II. 339, 404 ● *Magyar Írók* c. munkája. I. 10, 412, II. 66, 98, 267, 334, 377, 379, 400, 511, 573, 611 III. 50, 51, 99, 104, 118, 122 125 ● pótlásai a RMK-kor. III. 19 ● Rát Mátyásról, II. 239 ● természettud. könyvészete. II. 140. III. 31.
SZINNYEI JÓZSEF, IFJ.
— az Árpád-kori nyelvről. III. 64 ● Bánk bánról. II. 624 ● Barkóczy Borbáláról. II. 142 ● Czwittingerről és követőiről. II. 216, III. 9, 119 ● Csokonairól. II. 608 ● Dugonics feljegyzéseiről. II. 303, 509 ● Flegler-fordítása. II. 136 ● a gyulafehérvári glosszákról. I. 130 ● a Halotti Beszédről. III. 64 ● Horváth Mihályról. III. 50 ● irodalmunkról a XVIII. sz.-ban II. 141 ● ismeretlen magyar drámáról. II. 227 ● a magyar irodalomtörténetírásról. II. 139 ● magyar nyelvtudományi könyvészete I. 596. III. 31, 32 ● a magyar történetirodalomról a XVIII. sz.-ban. II. 136 ● a magyarság nyelvéről, eredetéről. I. 31 ● Pesti Mizsér Gáborról. I. 259 ● Révai Miklósról. II. 597, III. 121 ● Somogyi hamis énekeiről. I. 39 ● természettudományi könyvészete. II. 140. III. 31.
SZINYEI GERZSON
— Bessenyei Györgyről. II. 219 ● Comeniusról Sárospatakon. I. 353 ● a sárospataki ref. templomokról. I. 256.
SZINYEI-MERSE JÓZSEF (sárosi táblabíró)
— írata a kereskedelemről, 1784., II. 257.
— — a telepítésről, 1785., II. 257.
SZINYÉR
— vár leltára. III. 93.
SZIRÁK
—i ev. egyház. I. 256.
SZIRBIK MIKLÓS
— Makóról és ref. egyházáról. II. 51, 455.
SZÍRIA
— és Magyarország, XIII. sz. I. 95.
SZIRMAY ANDRÁS (zempléni követ)
— iratai, naplója, XVII—XVIII. sz. I. 397, 438 ● mint rendi bizottsági tag, 1722., II. 79.
SZIRMAY ANTAL (táblai ülnök)
— anekdotagyűjteménye, 1804., II. 400 ● egyházpolitikai röpiratai, 1790—1791., II. 332, 337, 367 ● *Historia secreta* c. kortörténete. II. 234, 277, 400, 544 ● jegyzéke saját munkáiról. II. 313 ● kézirata az ónodi országgyűlésről. I. 466 ● a magyar jakobinusok történetéről. II. 319, 510—513 ● megyei feliratai. II. 283 ● népdal-gyűjteménye. II. 625 ● politikai röpiratai, 1790., II. 298, 313—314 ● Szatmár megyéről, 1805., II. 418 ● Ugocsa megyéről, 1805., II. 418 ● a tokaji szőlőművelésről, 1810., II. 436 ● Zemplén megyéről írt munkái, 1798—1804., I. 413, 421, II. 101, 418, 436.
SZIRMAY ERIKA
— Pázmány Péterről. I. 361.
SZIRMAY ISTVÁN (császári biztos)
— röpirata, 1706., I. 445.
SZIRMAY LÁSZLÓ
— írata az ország kormányzásáról, 1784., II. 282.
SZIRMAY TAMÁS (zempléni követ, ezredes)
— naplója az osztrák örökösödési háborúról. II. 101, 102, 104 ● verses búcsúztatója. II. 102, 143.
SZISZEK
—i csata, 1593., I. 317.
SZISZTOVÓ
—i béke, 1791., II. 353.
SZITÁS I.
— Rákócziról a magyar irodalomban. I. 436.
SZITNYAI JÓZSEF
— az alsó-magyarországi kémlőint. egyesületéről. I. 243 ● a bányavidék veszedelméről, 1575., III. 92 ● a körmöci békekötésről, 1452., I. 165 ● a selmeci bányászatról, XIV. sz. I. 127 ● a selmeci ipar régmúltjáról. I. 126, 157.
SZITTYAY DÉNES
— a simancasi levéltárról. I. 20, 233.
SZIVÁK ISTVÁN
— a magyar dráma kezdetéről. II. 226.
SZKAZKIN, Sz. D.
— a középkor és újkor történetéről. III. 37.
SZKENDER (pasa)
— Bethlen G. jelöléséről. I. 334.
SZKHÁROSI HORVÁT ANDRÁS
— versei, XVI. sz. I. 270. III. 88.
SZKITIA, ld. Scythia
SZKLENÁR GYÖRGY (pozsonyi tanár)
— Magyarország természeti ritkaságairól, 1780., II. 165, 171, 218.
SZKLENÓ
—i bányászat, 1725., II. 53.
SZLÁVIK FERENC
— iskoladrámákról. II. 228.

SZLÁVIK MÁTYÁS
— az anabaptistákról. I. 261 ● az egyháztörténetről. III. 85 ● Pázmány polémiáiról. I. 360 ● Stöckel Lénártról. I. 261.
SZLAVNICZA
—i okmányok. III. 43.
SZLAVÓNIA
— és az egyházi unió. I. 424 ● földrajza, 1777., II. 151 ● középkori története. I. 74 ● leírásai, 1777—1844., II. 151, 412—415 ● és Magyarország. I. 17, 74 ● meghódítása, XI. sz. I. 74 ● mezőgazdasági fejlődése. II. 45, 456 ● okmánytára, iratai. I. 17, 56, 277 ● postaútjai, 1761., I. 177 ● és a reformáció. I. 254 ● reformátora: Sztárai M. I. 260 ● statisztikája, 1805., II. 410 ● térképe, 1788., 1808., II. 236, 413 ● -i bánok. I. 58, 382 ● -i harmincados: Rauch D. I. 378 ● -i határőrvidék. II. 75, 541 ● -i írók. I. 10 ● -i kereskedelem. II. 257 ● -i német települések. II. 33 ● -i népviselet, 1821., II. 416 ● -i pálos kolostorok. I. 17 ● -i parasztmozgalmak, XVI., XVIII. sz. I. 239, II. 192 ● -i parasztság helyzete. II. 456 ● -i pártküzdelmek, XVI. sz. I. 272 ● -i pasa: Oroszlán. I. 288 ● -i urbárium, 1756., II. 192 ● -i útleírások, 1790—1816., II. 238, 425, 427.
SZLÁVY JÁNOS
— irata az intervenciós háború ellen, 1792., II. 501, 507.
SZLEMENICS PÁL
— jogi munkássága, XIX. sz. II. 569.
SZLOVÁK
— irodalom fejlődése. I. 361, II. 92, 230, 493—495 III. 103 ● kuruc énekek. I. 449 ● nemzeti és nyelvkérdés. II. 79, 92, 187, 355, 357, 414, 489, 493—495, 576. III. 125 ● nép és a Rákóczi-szabadságharc. I. 459—460 III. 114 ● parasztság tört. II. 426. III. 84 ● protestantizmus. I. 269, 392, II. 111, 112, 155, 311, 489, 576, 589 ● sajtó története. II. 240, 403, 494 ● tanulók Prágában. I. 133 ● települések, XVIII. sz. II. 50 ● történetirodalom. I. 82, 113, 116, 141, 253—254, 285, 459—460, II. 20, 116, 232, 494—495, III. 25, 35, 55, 59, 60, 74, 81, 84.
SZLOVÁKIA
— barokk művészete. II. 232, 233 ● etnikai problémái. I. 81—82, II. 37—38, 414 ● gazdasági viszonyai. I. 236—237 ● és a husziták. I. 141 III. 74 ● ismertetése, XIX. sz. II. 414—415 ● középkori oklevelei. I. 11 III. 62 ● és a szláv apostolok. I. 28 ● -i cseh—morva emigránsok, XVII. sz. I. 339 ● -i donációs joggyakorlat. I. 113 ● -i pásztorkodás. I. 239 ● -i reformáció. I. 253—254 ● -i városi jog. I. 126 ● -i viszonyok, 1728., II. 92.
SZLOVÉN
— népmondák Mátyásról. I. 170 ● viszonyok, IX. sz. I. 36. ● könyvészet, III. 22.
SZLUHA DEMETER GYÖRGY
— alkalmi irata, 1782., II. 280 ● irata a cenzúráról, 1790., II. 396, 403.
SZLUHA FERENC (nádori ítélőmester)
— beszéde a Habsburg örökösödésről, 1722., II. 78, 83 ● jutalmazása. II. 83 ● levelezése. II. 82 ● mint rendi bizottsági tag. II. 79.
SZLUHA LÁSZLÓ
— és a Zrínyi könyvtár. III. 104.
SZLUJKA G.
— a vaskohászat fejlődéséről. II. 466.
SZMETANOVITS KÁROLY
— szerepe a jakobinus-mozgalomban. II. 517.
SZMIDA LAJOS
— Bél Mátyásról. II. 20 ● Vojtek nagyközségről. II. 33.
SZMIK N. J.
— egy XVI. sz.-i bányász segélyegyletről. I. 243.
SZMIRIN, M. M.
— Münzer Tamásról. III. 80.
SZMIRNA
—i angol káplán: Chishull. I. 414.
— — konzul: Ricaut. I. 428.
SZMOLLÉNY NÁNDOR
— a középkori Szeged műveltségéről. I. 277 ● a szegedi színészetről. II. 628.
SZMRECSÁNYI JÓZSEF
— birtoka, üzeme, XIX. sz. II. 464.
SZMRECSÁNYI MARIANNE
— a novai templomról. II. 232. III. 122.
SZMRECSÁNYI MIKLÓS
— Barkóczy Ferencről. II. 147 ● Eger művészetéről. II. 232.
SZMUK O.
— I. Rákóczi Gy. pénzügyeiről. I. 344.
SZOBIESZKI, ld. Sobieski
SZODORAY-család
— levéltára. I. 16.
SZOIKA K.
— a földesúri bíráskodásról. I. 79.
SZOKOLAY ISTVÁN
— a céhekről, 1846., II. 461.
SZOKOLAY M.
— hazai besenyőtelepekről. I. 85.
SZOKOLI MUSZTAFA (budai basa)
— szerepe, XVI. sz. III. 85.
SZOKOLOV, N. P.
— Bizánc és Velence viszonyáról, XII. sz. III. 66.
SZOKOLSZKY BERTALAN
— a kassai püspökségről. II. 579 ● László királyról. III. 66.
SZOKOLY VIKTOR
— Nagy Frigyes magyar evangélikus kapcsolatairól. II. 110 ● a XVIII. sz.-végi iskolázásról. II. 279.
SZOLÁRCSIK SÁNDOR
— iratai. II. 342 ● ítéletének szövege, 1795., II. 509.
SZOLGA GEDEON
— mint Pray Gy. álneve. II. 237.
SZOLGAGYŐR
— várának fekvése. I. 80.
A szolgálat regulamentuma, 1809., II. 548.
A szolgálatot illető szabályok, 1809., II. 548.
SZOLIMÁN (szultán)
— az egykorú irodalomban. I. 215, 225—226, 274—275 ● elfoglalja Budát, 1526., 1541., I. 223, 231, 282 ● elleni összeesküvés, 1555., I. 225 ● és Gritti Alajos. I. 282, 289 ● és a Habsburg-követek. I. 279 ● hadi naplói. I. 197, 231 ● hadjárata Bécs ellen, 1529., I. 281, 289 ● hódító törekvései, 1541 előtt. I. 221—222, 281 ● és János Zsigmond. I. 299, 302 ● levelei. I. 197, 231, 289—290, 303, III. 79 ● és Szapolya. János. I. 225, 281.
SZOLLÁS ELLA
— a Duna—Tisza csatorna tervéről. II. 475.
SZOLNOK
— agrártörténete, XIX. sz. II. 455 ● és a Duna—Tisza csatorna terve. II. 62, 475 ● gazdasági, települési viszonyai, XVIII. sz. II. 51 ● -i éhség, 1790. II. 444 ● -i hajózás, 1785., II. 257 ● -i ref. egyházközség. I. 465 ● -i szandzsákság adólajstroma. I. 247, ● -i vár ostroma, eleste, 1552., I. 288, 290.
SZOLNOK MEGYE (Erdély)
— és az 1437-i parasztfelkelés. I. 143—144 ● és a hétéves háború. II. 183 ● középkori művészeti emlékei. I. 134 ● magyar népének pusztulása, XVI. sz. I. 297 ● és Mária Terézia halála. II. 196 ● és a Mátyási elleni mozgalom, 1467., I. 173 ● története, monográfiája. I. 69, 80, 96, 127, 295 ● -i nemesi ustra, 1600., I. 308 ● -i nótárius: Somogyi A. I. 291.
SZOMAHÁZY ISTVÁN
— cikkei a nemesi felkelésekről, 1797—1801., II. 529.
SZOMBATHELY
— bibliográfiája. III. 25 ● igazságszolgáltatása, XVII sz. I. 371 ● a római korban. I. 34, II. 591 ● -i bizottság jelentése. III. 42 ● -i domonkosrendiek. II. 117 ● -i egyházmegye tört. I. 64, II. 201, 233, 270 ● -i iskolák. II. 279, 581 ● -i művészet. II. 232—238 ● -i nemesi felkelés, 1797., II. 522 ● -i ötvösség. II. 146 ● -i püspök, ld. gr. Herzan Ferenc, Szily János ● -i püspöki könyvtár, II. 588. III. 44.
— — palota. II. 232—233.
—i püspökség szervezése, 1777., II. 201 ● -i tanárok, ld. Bitnitz Lajos, Kultsár István ● -i zárdák. II. 117.
SZOMBATHELYI (álnév)
— a vadosfai esetről. II. 121.
SZOMBATHY IGNÁC
— a vágvidéki székely telepről. I. 81.
SZOMBATHI JÁNOS (pataki tanár)
— a magyar koronáról, 1821., II. 592 ● magyar története. II. 592 ● a sárospataki kollégiumról. I. 327, II. 181.
SZOMBATHY JÁNOS
— a kantai iskoladrámákról. II. 228.
SZOMOLÁNY
— vára és uradalma, XVII. sz. I. 421 ● -i kuruc győzelem, 1704., I. 449, 461.
SZOMOLNOK
—i bányászat. I. 243, 372, II. 53, 255 ● -i útleírások II. 23, 426.

Szomoru ének, 1781., II. 195—196.
SZONDY GÉZA
— a kisperegi ref. egyházról. I. 255.
SZONDI GYÖRGY (Drégely védője)
— élete, szerepe, XVI. sz. I. 290.
SZONGOTT KRISTÓF
— a magyarok eredetéről. I. 31 ● Szamosújvárról. I. 296, II. 65.
SZONTAGH-család
— története, iratai. I. 16.
SZONTAGH A.
— a szepesváraljai ev. egyházról. I. 256.
SZONTAGH DÁNIEL
— a Meskó- és Szontagh-családokról. I. 15—16.
SZOPEK ERVIN LÓRÁNT
— az 1805-i országgyülésről. II. 539.
SZOSZNA DEMETER GYÖRGY (bencés)
— kéziratos énekeskönyve, 1715., II. 142.
SZOVJETUNIÓ (ld. Oroszország alatt is)
— Kommunista Pártjának története. II. 11 ● nyelvtudománya. II. 12 ● és a szocializmus közgazdasági problémái. II. 11. III. 56 ● területén ásatások. III. 57 ● története. I. 22—23 III. 34 ● történetirása. I. 22—23, II. 29, 183, 531, III. 37, 45, 77, 80, 116, 125.
SZŐCS GÉZA
— Csokonairól. II. 608.
SZÖGI FERENC
— Rumy Károly Györgyről. II. 495.
SZŐGYÉN
— viszonyai, XVII. sz. I. 421.
SZŐKE BÉLA
— Érsekújvár erdejéről, XVIII—XIX. sz. III. 124 ● a kérpusztai és kisalföldi leletekről. III. 59, 67.
SZŐKE LŐRINC
— Gyöngyösi Istvánról. III. 107.
SZŐKE ISTVÁN
— Ráday Pálról. III. 114.
SZŐKEFALVA
— unitárius egyháza. I. 256.
SZŐLLŐSSY ANTAL
— Báthory G. egyházlátogatásairól, 1816—, II. 580 ● Szegedi Kis Istvánról. III. 86.
SZŐLŐSY GÁBOR (ötvösmester)
— leírása az aranyolvasztásról, 1705., I. 422.
SZŐLLŐSSI ISTVÁN
— históriája Szinán pasáról, 1635., I. 306.
SZŐLLŐSSY, JOHANN NEPOMUK
— hadvezér-albuma, 1837., II. 500.
SZŐLLŐSY KÁROLY
— Arad gazdasági viszonyairól, XVIII. sz. II. 64 ● az aradi gimnáziumról. II. 208 ● a Habsburg-monarchia szerzetesrendjeiről. II. 116.
A szőlő miveléséről, 1814. (Nalátzi József), II. 436.
SZŐLŐSARDÓ
— hegyközség szabályai, 1694., I. 421.
SZÖMÖRE
—i harcról ének. I. 449.
SZŐNY
—i béke, 1627., I. 330—331, 364, 369.
SZŐNYI BENJAMIN (ref. lelkész)
— egyházi iratai. II. 200, 369 ● szerepe Hódmezővásárhelyen. II. 121 ● verses leírása Vásárhelyről, 1753., II. 50, 106.
SZŐNYI I. L.
— XIV. sz.-i oklevelekről. I. 112..
SZŐNYI NAGY ISTVÁN (tornai prédikátor)
— *Mártirok* c. munkája, 1675., I. 388.
SZŐNYI O.
— régi magyar templomokról. I. 67, 186.
SZÖRÉNY
—i bán, Hunyadi J. I. 162 ● -i bánság (és vármegye) története, iratai. I. 12, 97, 121.
SZÖRÉNY(I), ALEXANDER (Sándor)
— az esztergomi érsekekről, 1717., I. 62. II. 137 ● írói lexikona. II. 137. III. 8.
SZÖRÉNYI LÁSZLÓ (püspök)
— leírása a Szerémségről, 1734., II. 21.
SZŐTS ANDRÁS
— irata a marhavészről, 1810., II. 438.
SZŐTSI ISTVÁN (kézdivásárhelyi főbíró)
— élete, küzdelmei, XVIII. sz. II. 65.
SZRÓGH SÁMUEL
— röpirat-fordítása, 1791., II. 315 ● verse a nádorhoz, 1791., II. 363.
SZTÁLIN, J. V.
— *A békéért*. II. 12 ● a leninizmus kérdéseiről. II. 11 ● marxizmusról és nemzeti kérdésről. II. 12 ● művei, 2., 5., 11., 13. köt. II. 11—12 ● a szocializmus közgazdasági problémáiról. II. 11 III. 55 ● a szovjet nyelvtudomány kérdéseiről. II. 12. III. 45.
SZTÁLINVÁROS (Intercisa)
— régészete. III. 57.
SZTAMBUL (ld. Konstantinápoly alatt is)
—i főderdár: Turszun. I. 152 ● -i követségek, XVI—XVII. sz. I. 286—287, 342, 343 ● -i magyar gyertyatartók. III. 82 ● -i mecsetek kéziratai. I. 231 ● -i török ügyvitel. I. 248.
SZTANKÓ BÉLA
— Pálóczi Horváth dallamairól. II. 611.
SZTÁRAY GR.-család
— oklevéltára. I. 16.
SZTÁRAY KRISTÓF GR.
— és a jakobinusok. II. 513.
SZTÁRAI MIHÁLY (reformátor)
— drámái, XVI. sz. I. 260, 269—270.
SZTÁRAY MIHÁLY GR. (szabolcsi főispán)
— és a Horia-felkelés. II. 285.
SZTERÉNYI JÓZSEF
— a magyar iparoktatásról. II. 209.
SZTRAKOS ÁDALBERT (plébános)
— egyházi irata, 1733., II. 109.
SZTRECSÉNY
—i udvarbírói utasítás, 1640., I. 370.
SZTRIPSZKY HIADOR
— adalékai a RMK-hoz, III. 19 ● az Árpád-kori görög hatásról. I. 68 ● halászat tört.-ről. II. 43 ● a magyar vezényszóról. II. 69, 350 ● a szombatosokról. III. 99 ● és Alexics Gy.
— — Szegedi Gergely énekeskönyvéről. I. 271.
SZTRÓKAY ANTAL
— alkalmi versei, 1800., 1804., II. 525, 534 ● Cházár Andrásról. II. 489 ● a nemzeti nyelvről, 1821., II. 491.
SZTUDINKA FERENC
— a gácsi posztógyárról. II. 175, 465.
SZUCSÁG
— története. I. 296.
SZUHÁNYI (Xavér) FERENC (apát)
— társadalompolitikai röpiratai, 1789—1794., II. 269, 397, 503, 505.
SZUHÁNYI JÁNOS
— méhészeti irata, 1795., II. 441.
SZUHÁNYI MÁRTON
— levelei a nemesi felkelésről, 1741., II. 103.
SZULYOVSZKY MENYHÉRT
— jakobinus levelezése, 1794., II. 511.
SZURMAY SÁNDOR
— a mohácsi hadjáratról. I. 222.
SZUVOROV
— hadjárata (1799), irodalma. II. 524, 531.
SZŰCS ISTVÁN
— Debrecen történetéről. I. 158, 246, 255, 296, 419, 458, II. 64, 217.
SZŰCS ISTVÁN
— Vergilius hatásáról költészetünkre. II. 144 ● Zrínyi idilljeiről. III. 104.
SZŰCS JENŐ
— a cénekről, városokból XV. sz. III. 75 ● az 1437-i parasztfelkelésről. III. 74 ● Hunyadi Mátyásról. III. 76 ● ism. a Zsigmond-kori oklevéltárat. III. 70 ● a tatárjárásról. III. 68.
SZŰCS LAJOS
— székely bibliográfiája. III. 27.
SZŰTS MIHÁLY
— Debrecen hadi segélyéről, 1807., II. 541 ● Szeged mezőgazdaságáról. I. 238, II. 51.
SZŰCS SÁNDOR
— a nagysárréti juhászatról. II. 441.
SZŰCSI JÓZSEF
— Szentmiklóssy Alajosról. II. 620.
SZŰGYI DÁNIEL
— a dévaványai ref. templomról. I. 255.
SZŰGYI JÓZSEF
— a ref. énekkönyvről. II. 111, 580.
SZVATOPLUK
— birodalma. I. 36 ● 1722-i iratban. II. 79.
SZVORÉNYI JÓZSEF
— kiadta Szemere Pál munkáit. II. 619.
— — Vitkovics Mihály munkáit. II. 619.
SZVORÉNYI MIHÁLY JÓZSEF
— hitvédelmi irata, 1779., II. 200.
SZYDLOWIECKI KRISTÓF (lengyel kancellár)
— magyar vonatkozásai, XVI. sz. I. 195, 222.

T.
— buzdító irata, 1797., II. 521.
T. F.
— Zrínyi Miklósról. III. 104.
T. I.
— irata II. József halálára. II. 299, 300.
T. J., ld. Török János, ill. József
T. K., ld. Tagányi Károly
TABA ISTVÁN
— Baranya népességéről, XVI. sz. I. 240 ● a XVII. sz.-végi településpolitikáról. I. 417.
Tabellarisches Verzeichniss der Beyträge, 1806., II. 536.
TABLIC, BOHUSLAV (ev. lelkész)
— szerepe a szlovák irodalomban. II. 494.
Tábori parantsolat, 1809., II. 547.
TABORSKY OTTÓ
— I. Ferenc erdélyi útjáról. II. 444.
TABRBA, I.
— Báthorí Istvánról. I. 309.
Tabulae, 1737., II. 21.
TACITUS
— és Forgách Ferenc. III. 82.
TADDESO, ld. Parmigiano
TADRA, F.
— Bethlen G. hadjáratáról. I. 339.
TAFEL, G. L.
— velencei tört. okmánykiadása. I. 18.
Tafeln zur Statistik, 1842., II. 463.
TAFERNER, P.
— Leslie Walter követségéről. I. 389.
TAFUR PÉTER (spanyol utazó)
— emlékezése Magyarországról, XV. sz. I. 111.
TAGÁNYI KÁROLY
— a Balassa névről. III. 89 ● a besztercei szószedetről. I. 131 ● borbándi szántóföldekről, XVII. sz. I. 429 ● a budai kamarai jószágkormányzóságról, XVII. sz. I. 416 ● Csanád és Kál egyességéről, 1628., I. 336 ● Dés viszonyairól, XVII—XVIII. sz. I. 336, II. 47 ● első foglalásról Bogáthon. II. 456 ● emlékezete. III. 52 ● Erdély adózásáról, 1324., III. 70.
— — áruforgalmáról, 1701., I. 433 ● jövedelméről, 1586., 1725., I. 307, II. 87.
— az erdélyi udv. kancelláriai levéltárról. I. 18, 293 ● az erdészeti kultúra kialakulásáról. II. 167 ● az 1787-i népszámlálásról. II. 247 ● az 1828-i összeírásról. II. 454 ● a földközösség történetéről. I. 77, 239, II. 45 ● gazdaságtörténetünk főbb forrásairól. I. 22, II. 45, 456 ● görög kereskedőkről. I. 422 ● a gyepűről. I. 37 ● a gyulafehérvári glosszákról. I. 130 ● a hármasnyomásról Erdélyben. I. 430, II. 166 ● harmincadjövedelmekről, XVIII. sz. II. 60 ● a hazai élő jogszokásokról. I. 38 ● a honfoglalásról s Erdélyről. I. 34 ● irathagyatéka. II. 45 ● ism. Ortvay vízrajzát. I. 80.
— — Salamon: Budapest történetét. I. 125.
— jegyzékei a nemesítésekről. I. 239 ● a jobbágykézen levő földekről, 1780., II. 254 ● lengyel borkivitelről, XVII. sz. I. 372 ● Magyar Erdészeti Oklevéltára. I. 11, II. 44, 167, 437 ● a magyar udv. kancelláriai levéltárról. I. 18, 232 ● a marhakivitelről, 1514., 1733., I. 206, II. 60 ● a megyei házipénztárakról, 1790—1825., II. 456 ● a megyei önkormányzat keletkezéséről. I. 96 ● a neo-acquisiták becsléséről, 1696., I. 417 ● Nyitra német telepeseiről, XIII. sz. I. 80 ● a pécsváradi apátság bevételeiről, 1438., I. 143 ● a regéci üveghutáról, 1698., I. 422 ● a régi ors. levéltárról. I. 18 ● Szarvaskő számadásairól, 1448., I. 155 ● szepesi városok adójáról, 1450., I. 157 ● Szolgagyőrről. I. 80 ● Szolnok-Doboka megye történetéről. I. 69, 80, 96, 173, 295 ● Thurzó Szaniszló háztartásáról. I. 371 ● Ungvár szabályzatáról, 1593., I. 238 ● a vármegyék eredetéről. I. 69 ● a vérszerződésről. I. 33 ● vitája az Árpád-kori társadalomról (Erdélyi L.). I. 77.
TAGLIACOZZO
—i csata. I. 100.
TAHY ANTAL (sárosi főjegyző)
— beszéde az insurgensekhez, 1797., II. 521.
TAHY BERNÁT
— Nádasdy Tamás udvarában, XVI. sz. I. 241, III. 84.
TAHY GYÖRGY
— beadványa a kereskedelmi bizottsághoz, 1792., II. 390.
TAHY ISTVÁN
— a magyar kézművesiparról. II. 55.
TAKÁTS ENDRE
— Szegedről mint püspöki székhelyről, XVIII. sz. II. 115.
TAKÁTS ENDRE
— soproni jobbágylevelekről, XVIII. sz. III. 120.
TAKÁTS ÉVA (Karacs Ferencné)
— cikke a parasztok helyzetéről, 1824., II. 452.
TAKÁTS GY.
— a somogyi Nagyberekről. II. 43.
TAKÁCS GYULA
— a rábcakapi ev. egyházról. I. 256.
TAKÁCS JÁNOS
— a kötelherviselésről Rákóczi korában. I. 464 ● Rákóczi gazdasági tanácsáról. I. 464.
— — hadszervezetéről. I. 462.
TAKÁTS JÓZSEF, ld. Péteri Takáts
TAKÁCS JÓZSEF
— a ceglédi ref. egyházról. I. 255.
TAKÁCS JÓZSEF
— a jezsuita iskoladrámáról. II. 227.
G. TAKÁCS JÓZSEF
— Simonyi Obesterről. II. 501.
TAKÁCH JUDIT, ld. Dukai Takách
TAKÁTS LAJOS
— Csanád vezérről. III. 65.
TAKÁTS MÁRTON (kalocsai érseki helynök)
— szerepe, XVIII. sz. II. 579.
M. TAKÁCS M.
— a budavári Mátyás-templomról. I. 134.
TAKÁCS SÁNDOR
— mutatója a KSzM köteteihez. III. 28.
TAKÁTS SÁNDOR
— az auspitzi marhavásárokról. I. 244, 378, II. 60 ● bányászattörténeti adalékai. I. 372, II. 54 ● Barcsay Ábrahámról. III. 121 ● Barkóczy Krisztináról. I. 437 ● bécsi halkereskedők kiváltságairól. I. 244 ● a bécsi kancelláriai palotákról. III. 120 ● Benyák Bernátról. II. 281 ● borkivitelről, termelésről cikkei. I. 238, 244, 372, 377, II. 477 ● Bornemisza Jánosról. I. 317 ● a budai várkápolna kincseiről. I. 259 ● céhszokásokról, 1759., II. 176 ● csatornaépítési, hajózási cikkei. I. 242, 244, II. 62, 476 ● Dobó egri ágyumesteréről. I. 293 ● a dohány elterjedéséről és monopóliumáról. I. 416, II. 61, 79 ● a dunai hajózásról, XVI—XVII. sz. I. 244 ● Duskás Ferenc főbíróról. I. 244 ● az ecsedi láp ereszéséről. II. 167, 178 ● egy budai bíróról. II. 481 ● emlékezete. III. 52 ● erdélyi görög kereskedőről, 1678—1735., I. 434, II. 59 ● Érsekújvár árutóiról. III. 117 ● Esterházy Miklós leveleiről. I. 359 ● az esztergomi érsek jövedelméről, XVI. sz. I. 237 ● esztergomi telepítésekről, XVI. sz. I. 240, 317—318.
— — az 1807-i országgyűlésről. II. 541.
— a Fuggerekről. I. 244 ● a gabonakivitelről cikkei. I. 244, 378 ● gyarmatszerzési tervekről, XVII. sz. I. 416 ● a hainburgi posztógyárról. II. 61 ● a hajdúkról. I. 321—322 ● hajóépítők településéről. I. 242 ● a harmincadról cikkei. I. 284, 372 ● a Harruckern-családról. II. 42, III. 117 ● a hegyaljai felkelésről, 1697., I. 420 ● iskoladrámáról. II. 226 ● ism. Kematmüller munkáját a vízszabályozásokról. II. 62 ● kalauzokról, kémekről a török világban. I. 287 ● Kassa elfoglalásáról, 1682., III. 108 ● Kassa kereskedőiről, 1557., I. 243 ● Kelemen Didákról. I. 437, II. 16, 108—109 ● *Kémvilág Magyarországon*. II. 486 ● kertjeinkről a XVII. sz.-ban. I. 370 ● két világkereskedelmi cikkünkről, XVIII. sz. I. 416, II. 61, 178 ● kisebb gazd.-tört. adalékai. I. 243, 244, 373, 376, 378, 417, II. 60—61, 74 ● *Kísérletek a magyar haderő felosztalására*, 1671—, I. 395 ● Komárom múltjáról. II. 64, 179, III. 69, 102 ● komáromi daliákról, XVI. sz. I. 287.
— — harmincadosokról. III. 84 ● vízhalászatról. I. 239.
— külkereskedelmi mozgalmakról I. Lipót alatt. I. 409, 415—416, 434 ● a legrégibb üveghutákról. I. 125 ● a léhen és holden fogalmáról. I. 287 ● magyar ágyúkról. III. 91 ● a magyar gyalogság történetéről. I. 287, 367 ● a magyar kamara viszonyairól, XVII—XVIII. sz. I. 367, 369, II. 87 ● *Magyar küzdelmek*. I. 381 ● *A magyar múlt turlójáról*. I. 235, 244, 381, III. 84, 91, 96, 102, 109, 117 ● magyar műkincsek pusztulásáról. I. 395 ● magyar rabokról. III. 91 ● magyar—török íródeákokról. I. 234 ● a magyar tőzsérség pusztulásáról, XVII. sz. I. 378 ● a magyar várról. I. 287 ● a magyar vámrendszerről a XIII—

XIV. sz.-ban. I. 118 ● malmokról, molnárokról. I. 242 ● a marhakereskedelemről cikkei. I. 244, 372, 378, 381 ● mármarosi sóbányákról, XVI—XVII. sz. I. 243 ● a Mátyáshagyományról. III. 76 ● méz- és viasz-kivitelről. I. 372—373, II. 61 ● Nürnberg magyar kapcsolatairól. I. 244 ● a nyelvtörténeti szótárról. III. 62 ● a nyelvújítási harcról. II. 617 ● Oroszlán basáról. I. 288 ● az osztrák határvásárokról, XVI. sz. I. 206 ● Pálffy Tamásról. III. 92 ● Pállya Istvánról. II. 227 ● a pesti piarista kollégiumról. II. 131, ● Péteri Takáts Józsefről. II. 614 ● Pétzeli Józsefről. II. 305 ● pozsonyi hajósokról, 1806., II. 476 ● *Rajzok a török világból.* I. 235, 247 ● Rákóczi Zsigmondról. III. 96 ● régi magyar kapitányokról. I. 235, 287 ● a régi Pestbudáról. II. 483 ● a rézpénzről, 1703., I. 416, 464 ● Somogyi Ferencről. III. 109 ● spanyol telepítésről Pancsován. II. 34 ● a Szamos szabályozásáról, XVIII. sz. II. 178 ● Szapata Ferencről. III. 102 ● *Szegény magyarok.* I. 235, 247, 381, 420 ● Szokoli Musztafáról. III. 85 ● Tahy Bernátról. I. 241, III. 84 ● táncról, muzsikáról, XVI. sz. III. 84 ● a temesi keresk. társaságról. II. 59 ● tokaji német telepítésről. II. 34 ● török alattvalók kereske-. déséről, XVIII. sz. II. 59 ● *A török hódoltság korából* I. 235, 247 ● török—magyar bajvivásról, lesvetésről. I. 235, 287 ● történeti felfogása. I. 234—235, 288 ● az udvari konyháról, 1687., III. 109 ● az újbányai hutáról, 1630., III. 102 ● üvegesekről. I. 242 ● válogatott tanulmányai *(Végvári vitézek).* I. 235, III. 91 ● Vékony Jánosról. II. 74 ● Zékány Jánosról III. 117 c Zrínyi M. elleni vizsgálatról, 1565., I. 290. ● Zrínyi Miklósról, XVII. sz. I. 381, III. 104 ● és Eckhart F., Szekfű Gy.

— — **kiadta a budai pasák** magyar levelezését. I. 284.

TAKSONYI (Taxonyi) JÁNOS (jezsuita)
— egyházi iratai, XVIII. sz. II. 144.

TAKSONYI JÓZSEF
— Pécs egyházzenéjéről, XVIII. sz. II. 147.

TÁLASI ISTVÁN
— **a bakonyi pásztorkodásról. II. 44 ● a kiskunság. állattartásról. II. 44. ● a néprajzi irodalomról. III. 28**

TALLEYRAND (Bethlen G. ügynöke)
— orosz követsége, XVII. sz. I. 333.

TALLEYRAND
— levelei Napóleonhoz. II. 557 ● és Tertina Mihály II. 533.

TALLIÁN PÁL
— levelezése Berzeviczy Gergellyel, 1790 k. II. 312, 451.

TALLÓS
—i fenyítőház, XVIII. sz. II. 194.

TÁLLYA
—i ev. és ref. egyház. I. 256 ● -i orvos: Fuker Fr. II. 436 ● -i prédikátor: Szkhárosi Horvát A. I. 270 ● -i szőlőtermelés. I. 370, II. 41 ● -i tanító. I. 413 ● -i tartományi gyűlés. I. 394.

TÁLLYAI DÁNIEL
— mint lapszerkesztő. II. 155, 239 ● és a nemesi felkelés, 1800., II. 525 ● Trenk-fordítása, 1788., II. 327.

TÁLLYAI PÁL
— Istvánffy-fordítása, 1629., I. 227.

TAMÁS (spalatói főesperes)
— krónikája, XIII. sz. I. 74, 87, 89, 93, II. 359.

TAMÁS (pap)
— moldvai bibliafordítása, XV. sz. I. 131, 133.

TAMÁS LAJOS
— **Fogarasi István kátéjáról. I. 347 ● rómaiakról, románokról Dáciában. I. 82, III. 58.**

TAMÁSI ÁRON
— Dózsáról. III. 80.

TAMEDLY MIHÁLY
— Igaz Sámuelről. II. 621.

TANÁRKY MIHÁLY (főhadnagy)
— irata az austerlitzi csatáról, 1806., II. 535.

TANÁRKY SÁNDOR (kapitány)
— a Ferdinánd-huszárokról, 1822., II. 500.

TÁNCZ MENYHÉRT (pálos tanár)
— iskoladráma-gyűjtése. II. 228.
A tanításnak regulamentuma, 1809., II. 548.

TÁP
—i ref. egyház. I. 256.
Tapasztalásból merített oktatás, 1774., II. 165.

TAPIÉ, VICTOR-LUCIEN
— a francia külpolitikáról, XVII. sz. I. 339 ● a XVII. sz. történetéről. I. 326.

TAPOLCA
— településföldrajza. II. 43.

TAPOLCZAI BERTALAN
— oklevélformulái, XIV. sz. I. 112.

TAPOLCSÁNYI (Pál) GERGELY
— búcsúztatója Károlyi Sándorról, 1743., II. 16 ● prédikációja, 1752., II. 110.

TAR BENEDEK
— verse a házasságról, 1541., I. 270.

TAR LŐRINC
— **irországi zarándoklása, XV. sz. I. 132.**

TARASZOVICS BAZIL (munkácsi püspök)
— és az egyházi unió, XVII. sz. I. 424.

TARCAL
— **krónikája, XVII. sz. (Babocsay). I. 398, 412 ● -i Rákóczi-uradalom. I. 463 ● -i szőlőtermesztés. I. 463, II. 41—42 ● -i zsinat. I. 53 ● tordai hitvallás. 1563., I. 262.**

TARCZAY ERZSÉBET
— horvát boszorkányperekről. II. 91.
— — jobbágyság tört.-ről. II. 49, 169.
— **a reformációról Horvátországban. I. 254.**

TARCZAI GYÖRGY, ld. Divald Kornél

TÁRCZY KÁROLY
— a céhekről Munkácson. II. 56, 460 ● Nagy Péter és Magyarország kapcsolatáról. I. 469.

TARCSAFALVA
—i unitárius egyház. I. 256.

TARDI GYÖRGY
— szikszói története, 1588., I. 313. III. 88.

TARDY LAJOS
— Balugyánszky Mihályról. III. 125.

TARDY KALLÓS LAJOS
— **Bronyevszkij utazásáról, 1810., II. 426.**

TARDUCCI DA CORINALDO, ACHILLE
— irata a török háborúról, 1600., III. 95.

TARENTO
—i Anjouk, XIV. sz. I. 121.
Tarifff . . . Ausfuhr-Zoll, 1795., II. 462.

TARINI DI CONSOMBRATO, VITTORIO
— jelentései, 1686., I. 410.

TARJÁN J.
— irodalmunk angol vonatkozásairól, XVIII. sz. II. 220

TARJÁN KRISTÓF
— a szolgáló népekről. I. 79.

TARKŐ
—iek hatalmi törekvései, XIV—XVI. sz. I. 117, 155, 241.

TARLE, J. V.
— az 1514-i parasztháborúról. III. 80 ● Kutuzov szerepéről. III. 125 ● a magyar történészkongresszusról. III. 46 ● Rákóczi nemzetközi helyzetéről. III. 116.

TARNAI ANDOR
— — Batsányi jegyzeteiről. III. 126.
— és Keresztury D.
— — **Batsányiról (kiadással). II. 604, III. 126.**

TARNAY MARIANNE
— a Jászság iskolázásáról. II. 128.

TARNAY ZSUZSANNA
— **a velencei békéről, 1177., III. 66.**

TARNASZENTMÁRIA
—i Árpád-kori templom. I. 67.

TARNÓCZY ANDRÁS
— budai követsége, 1549., I. 279.

TARNOV
—ba Szapolyai menekülése, 1528., I. 280.

ȚARA ROMÎNEASCĂ, ld. Havasalföld

TARPA
—i jobbágyok és a Rákóczi—szabadságharc. III. 115.

TARTLER, JOHANN (szász comes)
— **politikai irata, 1791., II. 376.**

TARTLER, THOMAS (ev. lelkész)
— krónikája, XVIII. sz. II. 18.

TARVIS
—i harcok, 1797., II. 529.

TARVISINUS, ld. Museus
Taschenbuch für Garten Freunde, 1795., II. 409.
Taschenbuch für . . . Handwerker, 1814., II. 460.
Taschenbuch für . . . Mineralogie, 1817., II. 409.

TĂSIEDAN, ST.
— a bihari unióról és Kováts püspökről. II. 124.

TASNÁD
—i ref. egyház. I. 256.

TASSI GÁSPÁR
— budai követsége, 1627., I. 364.

TASSI MIKLÓS és Csurka I.
— a debreceni ref. népiskoláról. I. 266.
TASSO
— és Zrínyi viszonya. I. 379. III. 104.
TATA
— az Árpád-korban. I. 78 ● és Kazinczy. II. 600 ● leírása, 1811., II. 419 ● települése. III. 54 ● vára malma, XVI. sz. III. 84, 95 ● -i bencés apátság. I. 78, ● -i csapómesterek. II. 56 ● -i diákélet, XVIII. sz. II. 131 ● -i majolikaüzem. II. 175, 467 ● -i piarista ház, gimnázium. II. 202, 209 ● -i útleírás, 1807., II. 426.
TATAI JÁNOS (ref. lelkész)
— naplója, XVII—XVIII. sz. I. 412, 418.
TATAI MOLNÁR, ld. Molnár
TATÁR
— betörés Magyarországon, 1241., I. 53, 89—92, 96—97. III. 68.
— — 1717-ben. II. 75.
— beütés Csíkba, 1661., I. 355.
— — Marosvásárhelyre, 1658., I. 348. III. 99, 108.
— birodalom története. I. 96, III. 68.
— —ban utazók, XIII. sz. I. 90.
— pusztításról siralmak, XVI—XVII. sz. I. 270, 350 ● rabságban erdélyiek, 1657 után. I. 347, 350, 355 ● -ok és Báthori István. I. 308 ● -ok ellen lengyel—magyar összefogás, XIV. sz. I. 120 ● -okhoz IV. Béla követsége, 1246., I. 92 ● -okról Kisfaludy drámája. II. 622.
TÁTRA
—vidéki pásztorkodás. I. 239.
— — utazás, 1807., II. 421.
TATTENBACH, HANS ERASMUS
— stájer összeesküvése, XVII. sz. I. 393—394.
TAUBE, FRIEDRICH WILHELM v.
— leírása Szlavóniáról, 1777., II. 151.
TAUBERT ERNŐ
— a katonaság elszállásolásáról Somogyban, XVIII. sz. II. 69.
TAUFFERER SIEGFRIED BR.
— kereskedelmi vállalkozása, 1763., II. 257.
TAURINUS (Stieröchsel) ISTVÁN
— eposza a parasztháborúról. I. 190—191. ● mint humanista, III. 79.
TAUSCH, JOSEPH
— a Habsburg-monarchia bányajogáról, 1817., 1822., II. 459.
Tausend und ein Irrthum, 1791. (gr. Batthyány Alajos). II. 316.
TAUSSERAT-RADEL, A.
— Pellicier levelezéséről. I. 278, 301.
TAVARNAY FERENC
— irata a selyemtenyésztésről, 1820., II. 442.
TAVASZY SÁNDOR
— Apáczai Cseri Jánosról. I. 354 ● a két Apafiról. I. 430.
TAXONYI, ld. Taksonyi János
TÄSS
—i Margit-legenda. I. 88.
TEBELDI, A. (= K. Beidtel)
— Ausztria pénzügyeiről, 1847., I. 560.
TÉGLÁS BÉLA
— a balázsfalvi uradalomról, 1686., I. 430.
TÉGLÁS BÉLA
— a törtt, paszkvillusról. II. 143.
TÉGLÁS J. BÉLA
— a Dunántúl népességéről. II. 30 ● az úrbérrendezés problémáiról. II. 192.
TÉGLÁS GÁBOR
— ism. a nagybányai bányakerület monografiáját. II. 54, 459.
TELEGDI-család
— birtokegyezsége, XVI. sz. I. 241.
TELEGDI CSANÁD, (esztergomi érsek)
— kereskedelmi szerződése, XIV. sz. I. 128.
TELEGDI JÁNOS
— mint Mátyás követe, XV. sz. I. 175.
TELEGDY JÁNOS
— levelezése, XVI. sz. I. 232.
TELEGDI MIKLÓS (pécsi püspök)
— és Bornemisza P. vitája, XVI. sz. I. 263—264 ● könyvtára. I. 265 ● törvénygyűjteménye, 1584., I. 232.
TELEGDY PÁL
— levelezése, XVI. sz. I. 232.
TELEGDI ZSIGMOND
— a kazárok és a zsidóság kérdéséről. I. 33.
TELEKESSY ISTVÁN (egri püspök)
— és a Rákóczi-szabadságharc. I. 457. III. 114.
TELEKI (gr.) család
— gyömrői levéltára. I. 16, 437 ● középkori oklevelei. I. 16 ● marosvásárhelyi levéltára. I. 428—429 ● története. I. 432, II. 429 ● versíró tagjai. II. 142.
TELEKI ÁDÁM
— németországi útja, 1722., II. 24.
TELEKI ÁDÁM GR. (dobokai főispán)
— Corneille-fordítása, 1773., II. 223.
TELEKI DOMOKOS GR.
— élete, utazásai, XVIII. sz. II. 420, 448.
TELEKI DOMOKOS GR.
— Básta emlékiratáról. I. 308 ● Erdély három államférfiáról, XVIII. sz. II. 160 ● az 1817-i ínségről. II. 444 ● a Horia-felkelésről. II. 287, 289 ● két kalugyerről. II. 123 ● a székely határőrség tört.-ről. II. 169, 185.
TELEKI DOMOKOS GR.
— a marosvásárhelyi Teleki-könyvtárról. II. 212.
TELEKI GÉZA GR.
— elnöki beszédei, emlékezete. III. 52 ● Teleki Mihály anyjáról. I. 429.
TELEKI JÓZSEF GR.
— özvegye: gr. Bethlen Kata. II. 17.
TELEKI JÓZSEF GR. (ugocsai főispán)
— és Bessenyei György. II. 219 ● és Bod Péter. II. 216 ● életrajza. II. 154 ● irata a voltairiánusok ellen, 1779., II. 201 ● külföldi útjai, kapcsolatai, naplói. II. 154 ● levelezése. II. 154, 296, 500 ● megyei beszédei. II. 280, 346 ● országgyűlési beszéde, 1791., II. 369 ● protestáns szerepe. II. 276, 278, 304.
TELEKI JÓZSEF GR.
— élete, útinaplói, 1799—1800., II. 420, 429.
TELEKI JÓZSEF GR.
— emlékezete. III. 52 ● Hunyadi származásáról. I. 162 ● a Hunyadiak koráról. I. 144—145, 153—154, 160—161, 170, 172 ● ism. Bright utazását, 1817., II. 427 ● utazása, iratai. II. 421.
TELEKI LAJOS GR.
— Aranka György könyvtáráról. II. 589.
TELEKI LÁSZLÓ GR.
— és Fekete János gr. II. 223 ● a gyermeknevelésről, 1796., II. 584 ● a magyar nyelvről, tudós társaságról, 1806—1817., II. 489, 583, 618 ● pénzügyi beadványa, 1807., II. 537 ● Teleki József életéről. II. 154.
TELEKI MIHÁLY GR. (erdélyi kancellár)
— adatai, politikai szerepe. I. 432—433 ● és Bethlen János. I. 426 ● és a bujdosók. I. 429 ● és Cserei Mihály. I. 427 ● és Czegei Vass György. I. 425 ● egykorú gúnyversben. I. 428 ● felesége: Veér Judit. I. 432 ● levelezése. I. 428—429. III. 110.
TELEKI MIHÁLY GR. (Rákóczi főtisztje)
— naplója, iratai, 1689—1708., I. 440, III. 110—111.
TELEKI PÁL
— és Halmágyi István Göttingában, 1752., II. 149.
TELEKI PÁL GR.
— Magyarország fejlődéséről. III. 23.
TELEKI PÁLNÉ, Vay Kata
— levelei, XVIII. sz. II. 24.
TELEKI SÁMUEL GR. (erdélyi kancellár)
— fia, T. Domokos. II. 420 ● Janus Pannonius-kiadása. I. 185 ● könyvtárosa: Mihelyes J. II. 235 ● marosvásárhelyi könyvtára. II. 212, 287, 319, 426 ● utazásai, naplója, 1759—. II. 154.
TELEKI SÁNDOR GR.
— gernyeszegi utasítása, 1718., II. 47.
TELEKI-kódex
— magyar legendái. I. 213.
TELKES SIMON
— üvegiparunkról. II. 467.
TEMES
— megye nemesi felkelései, 1797—1809., II. 554.
— — története, oklevéltára. I. 13, 124 ● újjászervezése, XVIII. sz. II. 197 ● -i emlékezések (Farádi Vörös). II. 400 ● -i főbíró, Farádi Vörös II. 234 ● -i főispánok, ld. Drágffy János, Ozorai Pipo ● -i főispánok kérdése, 1791., II. 383 ● -i Vojtek község. II. 33 ● -i Bánság bányászata. II. 54, 170, 459 ● bolgár, olasz, spanyol telepesei. II. 34 ● francia telepesei. II. 162 ● gazdasági, stb. viszonyai, XVIII. sz. II. 60, 76, 96, 167, 177, 248 III. 118. ● hadi térképe. II. 294 ● iskolaügye, XVIII.

sz. II. 127, 132, 207 ● és II. József látogatása, 1773., II. 246 ● kereskedelme. II. 59—60, 388 ● kir. biztosa: Niczky Kristóf. II. 195, 281 ● komiszáriusa: Kempelen F. II. 162 ● leírásai, 1782—1804., II. 235—236, 415 ● megszervezése és Mercy tbk. II. 56, 76 ● mezőgazdasága. II. 37, 454 ● története. I. 296, II. 151 ● visszacsatolása, 1778—1782., II. 173, 195, 197—198 ● -i adminisztráció levéltára. II. 76 ● -i ev. egyházmegye. I. 254 ● -i határőrvidék. II. 185—186, 207 ● -i német telepítések, XVIII. sz. II. 33—34, 36—38, 127, 162, 248 ● -i népviseletek, XIX. sz. II. 416 ● -i parasztmozgalmak, 1804., II. 487 ● -i pestis, 1738., II. 97 ● -i püspökség terve. II. 115 ● -i románok. II. 38, 123, 132, 162, 286, 497 ● -i szerbek. I. 419, 460, II. 38 ● -i utazások, 1774—1823., II. 151—153, 237, 246, 424—425, 427—428 ● -i vállalkozó: S. Taufferer. II. 257 ● -i városok története. II. 64, 180.

—i kerület felállítása. II. 293 ● -i pasák. I. 440, II. 74 ● köz és a Porta, 1718., II. 74 ● köz viszonyai a XVI—XVII. sz.-ban. I. 248, 296, 410 ● közi vízszabályozások, XVIII. sz. II. 178. ● -i vidéken a keleti egyház kezdetei, III. 65.

TEMESI GYŐZŐ
— a Béga-csatornáról. II. 77, 178 ● a temesi vízszabályozásokról. II. 178.

TEMESVÁR
— és Aldana csapatai. I. 303 ● és a Béga-csatorna. II. 77, 178 ● erődítése, eleste, 1552., I. 227, 231, 273, 288, 290, 300 ● az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● monográfiája. II. 180, 483 ● műveltségi viszonyai, XIX. sz. II. 483, 566, 587 ● telepesei Bécsből. II. 36 ● története és oklevéltára. I. 13 ● viszonyai, XVIII. sz. II. 64, 77, 180 ● visszavétele, 1716., II. 21, 71, 74 ● -i csata, 1514., I. 191 ● -i hadmérnök: J. G. Stockhausen. II. 178 ● -i ipar. II. 56 ● -i iskolák. II. 279 ● -i jezsuita napló. II. 76, 115 ● -i kereskedők. II. 59—60, 178, 388 ● -i nyomdászat és sajtó. II. 132, 212, 240 ● -i piaristák. II. 132 ● -i román orvos: G. C. Roja. II. 599 ● -i szerb kongresszus, 1790., II. 360—361, 378—379 ● -i színészet története. II. 628 ● -i titkos társulatok, XVIII. sz. II. 263 ● -i török pasa. III. 108 ● -i törökhöz követség. III. 99 ● -i utazások, 1714., 1770., 1811., II. 22, 153, 426.

TEMESVÁRY ISTVÁN (deák)
— históriás éneke, 1569., III. 88.

TEMESVÁRY JÁNOS (deák)
— históriás éneke, 1571. III. 88.

TEMESVÁRY JÁNOS
— az erdélyi jezsuiták eltörléséről. II. 203 ● erdélyi püspökökről. I. 62, II. 115, 201 ● II. Gézáról a pápa—császár küzdelemben. I. 76 ● a gyulafehérvári gimnáziumról. II. 130 ● Hunyadi győzelméről, 1442., I. 163 ● Laki Jakabfia Jánosról. III. 73 ● Manzador Pius püspökről. II. 201 ● Megyericsei Jánosról. I. 218.

TEMESVÁRI PELBÁRT (ferences szónok, † 1504)
— munkássága, irodalma. I. 180—181, 212—214. III. 77.

Temeswarer Zeitung, 1784., II. 240.

TEMPEA, RADU
— román nyelvtana, 1797., II. 497.

TEMPERLEY, HAROLD
— bevezetése Marczali XVIII. sz.-ához. II. 26.

TENGNAGL
— egyháztört. iratkiadása, 1612., I. 56, 76.

TENK BÉLA
— a tolnai vízszabályozásról, XVIII. sz. II. 178—179.

TENŐ
—i Szt. Péter-monostor. III. 64.

TERDSÜMAN MURÁD
— szerepe, XVI. sz. III. 93.

Terézia tsászárné . . visszafordulása, 1788., II. 298.

TERGINA GYULA
— Buda emlékérmeiről. III. 108 ● Magyarország pénzügyeiről, 1458—1526., I. 202.

TERHES BENJAMIN (zemplén orvos)
— a pesti orvosi karról, 1821., II. 584.

TERHES SÁMUEL (ref. esperes)
— irodalmi szerepe, polémiái. II. 616, 620 ● a magyarnyelvű oktatásról, 1825., II. 588.

TERLECZKIJ, E.
— a halicsi lengyel—magyar versengésről. I. 120.

TERLON (lovag)
— emlékezései, 1656—1661., I. 352.

TERMATZUS (Árpád dédunokája)
— Konstantinos szövegében. I. 26.

TERMINI, F. A.
— Ransanus Péterről. I. 167.

TERNYEY JÁNOS
— tiszai csatornaterve, 1727., II. 62.

TERSEN, ÉMILE
— magyar története. III. 46.

TERSZTYÁNSZKY-család
— iratai, története. III. 43.

TERSZTYÁNSZKY DÁNIEL
— folyóirata, tudós törekvései. II. 156 ● szerepe a Ratio Educationisban, 1777., II. 156, 207—208.

TERSZTYÁNSZKY DEZSŐ
— a Tersztyánszky-családról. III. 43.

TERSZTYÁNSZKY JÁNOS (jezsuita tanár)
— egyházi irata, 1737., II. 109 ● Erdődy Gábor püspökről. II. 109, 114 ● Kassa történetéről, 1732., II. 137 ● kiadta Bombardi topográfiáját. II. 21.

TERTINA MIHÁLY (tanár)
— alkalmi iratai, versei, 1790—1803., II. 348, 521, 527, 533 ● mint lapszerkesztő, 1790., II. 340.

TESCHEN
—i hg. Albert, 1818., II. 586 ● -i lelkész: J. Klapsia. II. 480.

TESSEDIK FERENC
— magyar vonatkozású külföldi anyagról. III. 44.

TESSEDIK SÁMUEL
— adatai, munkái, irodalma. II. 248—250, III. 122 ● agrárszakirodalmi munkássága, 1801—1818., II. 433—435, 443, 449 ● bizottsági javaslatai, 1791., II. 389—390, 396 ● egykorú irodalmi visszhangja. II. 431 ● a parasztság kérdéséről. II. 249, 253, 451 ● Szarvas gazdasági fejlődéséről. II. 46, 50 ● szarvasi gazdasági iskolája. II. 248, 396, 420, 454, 585 ● Vedres tiszai csatornatervéről. II. 475.

TESSIER, J.
— a 4. keresztes hadjáratról. I. 93.

TÉT
—i plébános, ld. Pázmándi Horváth Endre.

TÉTÉNY
—i gyűlés, 1279., I. 91 ● -i kastélyról Dugonics leírása. II. 304.

TETTAMANTI BÉLA és Márer E.
— mutatója a Magyar Pedagógiához. III. 31.

TETTAU, W. J.
— kiadta egy Landsknecht jegyzeteit, XV. sz. I. 194.

TETZEL LŐRINC
— mutatója a Kisfaludy-Társ. Évlapjaihoz. III. 32.

TEUBER, O. és Ottenfeld, R.
— az osztrák hadseregről. II. 69.

TEUFENBACH KRISTÓF
— mint portai követ, XVI. sz. I. 225, 279.

TEUTSCH, FRIEDRICH
— Brukenthal Sámuelről. II. 160 ● az erdélyi szász ev. egyházról. I. 253, II. 122.
— — iskolaszabályzatokról. I. 267, II. 128, 208, 583 ● sajtóról. II. 340, 402.
— az erdélyi szászok történetéről. I. 297, II. 29, 36, 169, 246, 377. III. 96 ● az 1805—1830 közti időszakról. II. 487 ● a „három "nemzet" uniójáról. I. 144 ● Schlozer szász történetéről. II. 592 ● Teutsch G. D. életéről. III. 52.

TEUTSCH, GEORG DANIEL († 1893)
— élete. III. 52 ● Erdély történetéről Nagy Lajos idején. I. 127 ● erdélyi okmánytára. I. 11—12 ● az erdélyi szászok irodalmi mozgalmairól, 1790 k. II. 376—377.
— — reformációjáról. I. 253, III. 85 ● zsinatairól. III. 85 ● történetéről. I. 83, 297.
— az 1791-i erdélyi diétáról. II. 377 ● II. Józsefről szász vonatkozásban. II. 301 ● munkáinak jegyzéke. III. 52 ● okmánytára a szász ev. egyházról. I. 253, III. 85 ● Segesvár számadásairól, 1522., I. 210 ● Szapolyai és I. Ferdinánd harcáról. I. 282 ● a váradi káptalan és a szászok viszályáról, XV. sz. I. 210.

TEUTSCH, JOSEPH (ev. lelkész)
— barcasági krónikája, iratai. II. 18, 149.

TEUTSCHLAENDER, W. STEFAN
— Mihály vajdáról. III. 94.

TEUTZEL, W. E.
— tört. adatai, 1717., I. 219.

TEVELI (Maurer) MIHÁLY
— Csokonairól. II. 608—609 ● Gyöngyösi Istvánról. III. 107.

TEZNER, F.
— az osztrák igazságszolgáltatásról, XV—XVII. sz.

I. 285 ● osztrák közjogtörténeti munkássága. I. 283, II. 82, 85, 180, 538.
THAER, ALBRECHT
— magyar vonatkozásai. II. 432, 453 ● mezőgazdasági műve, 1809—., II. 446 ● talajvizsgálatai. II. 433.
THAISZ ANDRÁS
— a magyar folyóiratokról, 1820., II. 401 ● Majláth Györgyről. II. 562 ● a nemzeti jellemről, 1819., II 491 ● Teleki László életéről, 1823., II. 489.
THALGOTT, E.
— Nagyszeben építéstörténetéről. III. 92.
THALLÓCZY LAJOS
— Apafi Mihályról. I. 430 ● Árpád-házi Jolánról. I. 93 ● III. Béláról. I. 76 ● Benyovszky Móricról. II. 155, 260 ● Bercsényi Imréről. III. 102 ● a Blagay-családról. I. 116 ● bolgár—magyar kapcsolatokról, XIV. sz. I. 114, 121 ● Bornemisza Annáról. I. 425 ● Bornemisza Péterről. I. 263 ● a bosnyák bánság kezdeteiről. I. 116, 121 ● bosnyák—szerb nemzedékrendi tanulmányai. I. 111, 121, 154 ● Boszniáról Mátyás uralma alatt. I. 176 ● Caraffa levelezéséről. I. 419 ● a Corpus Juris 4. kiadásáról. II. 90 ● Dangeau márki naplójáról. I. 443 ● egy eperjesi kereskedőről, XVII. sz. I. 422 ● élete, emlékezete. III. 50, 52 ● Engel levelezéséről. II. 584, 593 ● az észak-keleti háborúról. I. 355, III. 100 ● az 1723-i törvényekről. II. 83 ● az 1805-i leiratról. II. 539 ● a Frangepánokról. III. 43 ● Gablmann Miklósról. I. 315 ● gyűjtése a temesi parasztmozgalmakról, 1804., II. 487 ● Heraclides Jakabról. I. 277 ● a honfoglalás korának szláv kútfőiről. I. 28 ● horvát szokásjogról. I. 239, II. 49, 169 ● Kállay Benjáminról. III. 50 ● a kamara használ. I. 95, 117—118, 164 ● Karácson Imréről. III. 50 ● Károlyvárosról. I. 288, II. 75 ● Kegtevich Jánosné naplójáról. II. 400 ● a keleti kereskedelemről Magyarországon. I. 79.
— — kereszténységről Magyarországon. I. 27, 68.
— Lamberg Kristófról Budán, 1529., I. 278 ● a liber regiusról. I. 112 ● a magyar gabonakivitelről, XIX. sz. II. 476, 478 ● magyar hadiköltségekről. 1549., I. 287 ● a magyar hadszervezetről, XVI. sz. I. 287 ● mantovai követjárásról, 1395., I. 137 ● Mátyás bosnyák politikájáról. III. 77 ● Mátyás török hadjáratairól. I. 176 ● nürnbergi gazd.-tört. adatai. I. 209 ● országgyűlési gúnyiratról, 1790., II. 343 ● Pálffy Miklósról, 1598., I. 318 ● Pauler Gyuláról. III. 51 ● a pénzügyi kezelésről, XV. sz. I. 138 ● Pray Györgyről. II. 214 ● Presbiter Diocleas magyar vonatkozásairól. I. 28 ● II. Rákóczi Gy. román vonatkozásairól. I. 354 ● a reformációról román vonatkozásban. I. 434 ● a sárospataki fegyvertárról, 1642., I. 344 ● Szécsen Antalról. III. 51 ● Thököly Imre betegségéről. I. 402 ● a tornai várőrségről, 1636., III. 101 ● Verancsics Antalról. III. 82 ● Zay Ferencről. I. 277, 287 ● Zrínyi Miklósról. I. 379. III. 104 ● és Áldásy A.
— — magyar—szerb oklevéltára. I. 18, 153.
— és Barabás S.
— — Blagay-oklevéltára. I. 14, 153 ● Frangepán-oklevéltára. I. 15, 153, 199.
— és Gelchich J.
— — raguzai okmánytára. I. 18, 153.
— és Hodinka A.
— — okmánytára a horvát véghelyekről. I. 18, 199
— és Horváth S.
— — alsó-szlavóniai okmánytára. I. 18 ● Jajca tört.-ről (oklevelek). I. 18, 153—154, 170.
— és Jirecek, C., Šufflay, E.
— — albán okmánytára. I. 18.
— és Kresmárik J., Szekfű Gy.
— — török—magyar oklevéltára. I. 234, 401.
THALMANN, FR.
— a szászsebesi magistrátusról, 1575., I. 310.
THALY KÁLMÁN
— adalékai a Thököly- és Rákóczi-kor irodalomtörténetéhez. I. 270, 359, 392, 397, 399, 413, 447—449, II. 93. III. 108, 115 ● adalékai Rákóczi hadfelszereléséről. I 462—463, III. 115 ● Antos János jegyzeteiről. II. 530 ● Balassi Bálintról. III. 89 ● Batsányi sírjáról. II. 604 ● a bécsi orosz követről, 1710., I. 469 ● a Bercsényicsaládról. I. 454, 456, 461 ● Bercsényi Lászlóról. I. 471 ● Bercsényi Miklósról. I. 451, 454, 456, 460—461 ● Berényi Ferenc naplójáról. I. 439 ● Bertóthy Ferencről. I. 457 ● Bethlen Gáborról és feleségéről. III. 97 ● Bocskai leveleiről. I. 319 ● Bottyán Jánosról. I. 451, 454, 456 ● Buchholtz J. Gy. krónikájáról. I. 439 ● Buda visszafoglalásáról, 1686., I. 410 ● a bujdosók és Apafi viszonyáról, 1685., I. 429 ● Csobánc védőjéről, 1707., I. 469 ● De Saussure iratairól. I. 444 ● De Vissenacq ezredesről. I. 457 ● Draskovich Miklósról. I. 402 ● dunántúli hadjáratról, 1707., I. 469
— — leveltárakról. I. 452 ● megyék gyűléséről, 1708., I. 467.
— egy kuruckori röpiratról. I. 445 ● életrajza, történetfelfogása. I. 454—455, 471, III. 52 ● elnöki beszédei. III. 52 ● az erdélyi kuruc haderőről. I. 467 ● Érsek újvárról. I. 461, 470. III. 117 ● Esterházy Antalról. I. 451, III. 108 ● Esze Tamásról. I. 457 ● az 1632-i parasztfelkelésről. I. 371 ● az 1683-i hadjáratról. I. 402 ● az 1735-i és 1753-i felkelésekről. II. 93, 106 ● az 1741-i jelenetről. II. 100 ● Forgách Simonról. I. 436, 457, 471, III. 115 ● Gyöngyösi Istvánról. III. 107 ● Gyürky Ádámról. III. 113 ● históriás énekekről, XVI—XVII. sz. I. 270, 273, 299, 306, 313, 318, 328, 341, 349—350, 432, III. 105 ● irodalmi és műveltségtört. tanulmányai. I. 436, 447—449, 454 ● Jávorka Ádámról. I. 457, 471, III. 114 ● jelentései vidéki levéltárakról. III. 42 ● Károlyi Sándor iratairól. I. 461, 467, II. 75, III. 86, 117 ● Kassa megvételéről, 1682., I. 401 ● kassai villongásokról, XVI. sz. I. 245 ● kisebb iratközlései. III. 91 ● Kocsi Csergő Bálintról. I. 391 ● Kohary Istvánról. I. 398, III. 114 ● konstantinápolyi kutatásokról. I. 472 III. 92 ● a koroncói családról. I. 461 ● Körössy György iratairól. I. 438 ● Kőszeghy Pál költeményéről. I. 423 ● különböző családi levéltárak kuruckori iratairól. I. 15, 452 ● kuruckori pénzverési adatai. I. 464 ● latin versekről a kuruc világból. I. 449 ● lengyel képiróról Magyarországon. I. 423 ● a liptói kuruc hadjáratról, 1709., I. 470 ● Lőcse Rákóczi-kori okmányairól. I. 452 ● a lőcsei fehér asszonyról. I. 457, II. 68 ● a magyar katonai irodalomról a XVIII. sz. elején. III. 115 ● a Magyar Történelmi Társulatról. III. 49 ● magyar történetírókról. I. 442 ● Mányoki Ádámról. I. 423 ● a marosvásárhelyi országgyűlésről, 1707., I. 468 ● a *Mercurius Veridicusról*. I. 445—446 ● Mikes Kelemenről. I. 442 ● munkácsi iratokról, XVII. sz. III. 108 ● művelődéstörténeti adalékai. I. 463 ● a nagyszombati harcról, 1704., I. 461 ● a *Nova Posoniensiá*-ról. II. 24 ● Ocskay Lászlóról. I. 454, 456—457 ● az önodi országgyűlésről. I. 450, 466 ● az Orlay- és Serényi-családról. I. 402. III. 114 ● Palocsay György gazdasági versezetéről, 1701., I. 420 ● a pápai vallon lázadásról, 1600., III. 95 ● Pekry Lőrincről. III. 114 ● Pesti Mizsér Gáborról. I. 259 ● prot. egyháztört. iratközlése. I. 465 ● Rády Pálról. III. 118 ● Radul vajda és Bethlen G. viszonyáról. I. 334 ● a Rákóczi—Aspremont levéltárról. I. 452 ● Rákóczi emlékiratairól (fordítás, jegyzetek). I. 435. III. 110 ● Rákóczi Erzsébetről. III. 114 ● I. Rákóczi Györgyről. I. 341, 344 ● Rákóczi ifjúságáról. I. 460 ● Rákóczi Józsefről. I. 472, II. 96 ● Rákóczi különböző rendeleteiről. I. 458, 462, 464, 465, 470 ● Rákóczi Zsigmondról. I. 328 ● Rákóczi-dal az angol partoknál. I. 471 ● *Régi magyar vitézi énekek*. I. 270, 331. III. 88, 108 ● Rodostóról. I. 472 ● Rozsnyai Dávidról. I. 420 ● Sámbokréty Mihály naplójáról. I. 398 ● a *Szabács viadala* c. énekről. I. 179 ● a szatmári békéről. I. 470 ● a szécsényi konföderációról, 1705., I. 464 ● a szentandrási csatáról. I. 462 ● szerk.: *Archivum Rákócziánum*. I. 450 ● szerk.: *Rákóczi-tár*. I. 437, 442, 450, 464 ● Szilágysomlyó leltáráról, 1668., III. 100 ● a szomolányi ütközetről, 1704., I. 461 ● Teleki Mihály naplójáról. I. 440 III. 111 ● Thököly Imréről. I. 397, 403, III. 108 ● *Történelmi kalászatok*. I. 349, 450 ● *Történelmi naplók*. I. 5, 438—440 ● a trencséni csatáról, 1708., I. 469.
— — naplóról, 1704., I. 439.
— a váradi ostromzárról, 1703—1710., III. 114 ● Vay Ádámról. III. 114 ● a *Világhoz szabott ének*ről. I. 449 ● vitája Lánczy Gy.-val Széchenyi Pálról. I. 457 ● Wesselényi Pálról, 1677., I. 393 ● Zrínyi a Rákóczi-korban. III. 116 ● Zrínyi Miklósról. I. 380—381, 384—385.
THAYER, JOHANN (bostoni lelkész)
— katolizálásáról röpirat, 1790., II. 339.
Theatralisches Wochenblatt, 1778., II. 156.
Theatrum Europaeum, XVII. sz. I. 362, 375.
THEBALDEUS, ANTONIUS
— verse Mátyáshoz. I. 169.

THEIL, RUDOLF
— Heydendorf önéletrajzáról. II. 149 ● medgyesi okmánytára. I. 16.
THEINER, A.
— délszláv okmánykiadása. I. 5, 17, 86, 153, 301, II. 10 ● magyar egyháztört. okmánykiadása. I. 5, 91, 153, 200 ● Nagy Péter cárról. I. 453.
THELEKESSY IMRE
— katonai szerepe, XVI. sz. I. 288.
THELEKESSY MIHÁLY
— rablólovag-szerepe, XVI. sz. I. 241.
THEODERICUS, ld. Nieheim.
THEODOROVIĆ DRAGA JÁNOS
— és a *Srpski Letopisi*. II. 499.
THEODOSTOS
— jeruzsálemi lavra. III. 62.
THEOPHANES
— bizánci krónikája. I. 27, III. 59.
THEOPHISUS (püspök)
— és a román egyház, 1616., I. 334.
THEOTMAR (salzburgi érsek)
— levele IX. Jánoshoz, 900., I. 29.
Thesaurus perennis Hungariae, 1790., II. 382.
THESSEDIK, ld. Tessedik
THETI, CARLO
— várépítési munkássága, XVI. sz. I. 288.
THEWREWK, ld. Ponori Thewrewk, ill. Török.
THEYLS, DU
— memoárjai a Rákóczi-emigrációról. I. 472, II. 70, 75.
THEZAROVICH GÁBOR (plébános)
— egyházi iratai, 1817—1819., II. 573.
THIEL, V.
— az osztrák iparról. II. 57.
THIELE, J. C. v.
— Magyarország nevezetességeiről, 1825., II. 412.
THIELEN
— az 1788-i háborúról. II. 296.
THIENEMANN TIVADAR
— Erasmusról és Magyarországról. I. 218, 223 ● irodalmunk német eredetű műveiről, XVI—XVII. sz. I. 268 ● német és magyar nyelvújításról. II. 617 ● a sanktgalleni Margit-legendáról. I. 88 ● a szabadgondolkozás középkori nyomairól. I. 130, 214 ● Temesvári Pelbártról. I. 181 ● városi életről a középkorban. I. 208.
THIETMAR (merseburgi püspök)
— krónikája, X—XI. sz. I. 47, 71.
THIM JÓZSEF
— az 1788-i háborúról. II. 294 ● az 1848-i szerb fölkelésről. II. 360 ● ism. Érdujhelyi munkáját Szabadkáról. II. 64 ● a magyar vonatkozású szerb irodalomról. II. 125, 127 ● a szerb vajdaság tervéről, 1790., II. 360 ● a szerbek történetéről. II. 498.
THIRRING GUSZTÁV
— az 1804-i összeírásról. II. 454 ● II. József-kori népszámlálásáról és népességről. II. 246—247, 454 ● különböző városok népességi stb. viszonyairól. II. 179, 247, 261 ● mutatója a Földrajzi Közleményekhez. III. 27 ● népesedésünk forrásairól. II. 30 ● Pest népességéről. II. 179, 261 ● soproni vonatkozású cikkei. II. 63—64, 179, 247, 261, 460, 483, III. 117.
THOEMMES, E.
— rajnai magyar zarándoklatokról. I. 211.
THOLDALAGHY GR.-család
— levéltára. I. 16, III. 43.
THOLDALAGI MIHÁLY (erdélyi diplomata)
— iratai, XVII. sz. I. 318, 330. III. 96.
THOLDALAGI MIHÁLY
— elfogatása, 1738., II. 97.
THOLT JUDIT
— a sárvári uradalomról, XVII. sz. I. 237, 369.
THOMA, H.
— Schardius-kiadása. I. 276.
THOMAER IGNÁC
— iratközlése, XVII. sz. III. 97.
THOMAS, A.
— Alain Chartier-ről. I. 141.
THOMAS (Ernő) FERDINÁND (orvos)
— a magyarok eredetéről, 1802., II. 595.
THOMAS, G. M.
— velencei okmánykiadása. I. 18.
THOMAŠIVSKIJ ISTVÁN
— adatai a Rákóczi-szabadságharchoz. I. 456, 461, 469 ● magyar—lengyel kapcsolatokról. I. 456.
THORNDIKE, L.
— a tudomány és mágia történetéről. I. 182.
THOROTZKAY-család
— levéltára. I. 16.
THOROCZKAY JÓZSEF BR.
— diétai jelentése, 1790., II. 350.
THORSCH, O.
— az osztrák államadósságokról. I. 415, II. 86.
THOU, ld. Thuanus
THÖKÖLY-család
— eredete, története. I. 401.
THÖKÖLY IMRE GR. (fejedelem)
— élete, iratai, politikai mozgalmai. I. 397—403, 406—407, 415, 418, III. 107, 108 ● erdélyi szereplése. I. 428, 430, 433 ● és a hegyaljai felkelés. I. 420 ● hívei, ld. Almády István, Komáromy János, Radvánszky János, Szirmay András, Tokaji Ferenc ● prédikátora, ld. Lippóczi Miklós ● és Rákóczi hadviselési módja. I. 462 ● rokonai, ld. Ostrosics Mátyás, Sándor Gáspár ● törökországi francia útleírásban. I. 400, II. 22 ● uradalmai, javai. I. 396, 401, 412, 421 ● visszhangja az egykorú irodalomban. I. 399—401. III. 107.
Thököly hadi tanácsa
— c. verses elbeszélés. I. 399.
THÖKÖLY ISTVÁN
— hívei, ld. Guzics János, Lipóczi Keczer Ambrus ● levelező könyve. I. 393.
THÖKÖLY SEBESTYÉN
— és a bécsi béke. III. 96 ● megszerzi Késmárkot. I. 238.
THÖKÖLY SZÁVA, ld. Tököly
Thränen bey der Asche . . . Maria Theresia, 1780., II. 196.
Threnodia sacerdotis. 1799. (Schaffrath Lipót br.). II. 524.
THUANUS (de Thou), JACOBUS
— történeti művei. I. 229, 324.
THUASNE, L.
— Dzsem hg. török trónkövetelőről. I. 176.
THUGUT, JOHANN A. FRH. v.
— szerepe Ausztria külpolitikájában, XVIII—XIX. sz. II. 485, 506, 528, 530—531.
THUKYDIDES
— és Kritobulos. I. 151.
THURÁNSZKY L.
— a zempléni német hadakról, 1662., I. 386.
THURI PÁL (tolnai igazgató, † 1574)
— irata a török elnyomásról. III. 90.
THURINSZKY, ld. Tuhrinszky
THURN MÁTYÁS GR. (cseh államférfi)
— és Bethlen G. I. 339.
THURNSCHWAMB, ld. Dernschwam
THURÓCZY JÁNOS
— élete, krónikája, irodalma. I. 39, 87, 105—106, 108, 137, 141, 144, főleg: 146—147, 148, 150, 167, 193.
THURÓCZY-KÓDEX, XV. sz. I. 52, 146.
THURSZKY ANDRÁS
— terve az ínségenyhítésről, 1817., II. 443.
THURY ETELE
— Batizi Andrásról. I. 260 ● Bethlen G. leveleiről. I. 333—334 ● Bornemisza Péterről. I. 263 ● Dévay Biró Mátyásról. I. 260 ● Dragoni Gáspárról. I. 266 ● a dunántúli ref. egyházkerületről. I. 254, 365 ● Ecséki Imréről. I. 260 ● ev. zsinatokról, XVI. sz. I. 250 ● Gradeczi Horváth-fordítása. I. 264 ● a győri kovácsokról, 1611., I. 371 ● Huszár Gálról. I. 261 ● iskolatörténeti adattára. I. 265, II. 129 ● Kálmáncsehi Sántha Mártonról. III. 86 ● Kanizsai Pálfi Jánosról. I. 374 ● Kis Bertalan egyházlátogatásairól, XVII. sz. I. 365 ● Lányi Pál naplójáról. II. 65 ● Padányi Biró naplójáról. II. 110 ● Pápai Páriz-kiadása. I. 249, 333 ● a pápai ref. főiskoláról. II. 131 ● a prot. gályarabokról. I. 396, III. 105 ● prot. végváriakról, 1674., III. 106 ● ref. egyházi helytörténeti munkái. I. 255—257 III. 86 ● Sibolti Demeterről. III. 86 ● a szepességi reformációról. I. 253 ● a vaskaszentmártoni zsinatról. I. 250 ● wittenbergi dákokról. I. 267.
THURY GYÖRGY (dunántúli főkapitány)
— élete, XVI. sz. I. 235 ● haláláról ének. III. 88 ● mint Palota védője, 1566., III. 92.
THURY JÓZSEF
— Bocskai felkeléséről. I. 321 ● Dsáfer pasáról. III. 95 ● emlékezete. III. 52 ● Esztergom visszavételéről, 1575., I. 137 ● az 1664-i hadjáratról. I. 386 ● hunokról és magyarokról. I. 81 ● ism. a honfoglalás keleti kútfőit. I. 25 ● a magyar őskölteszetről. I. 39 ● a magyar sarkantyúról. I. 39 ● a magyarok eredetéről. I. 31.
— — nevéről. I. 26, 33.
— Pecseviről s a magyar történetírásról. I. 232 ●

a régi magyar és török hadviselésről. I. 39, 287 ● Pest megyei panaszokról, 1696., I. 419 ● a székelyek eredetéről. I. 81 ● Szigetvár elfoglalásáról, 1566., I. 290 ● Szilágyi- és Hajmásiról. III. 88 ● a török hódítás kezdetéről. I. 231 ● török történetirókból szövegfordításai. I. 109, 152, 197, 231—232 ● a várnai csatáról. I. 163—164 ● Zrínyi Miklósról. I. 379—380.
THURY ZSIGMOND
— a szombatosok történetéről. I. 346.
THURZÓ-család
— augsburgi ága. I. 210 ● és Bethlen Gábor. I. 339 ● birtokai, gazdálkodása, XVII. sz. I. 237, 369 ● és a Fuggerek vállalkozásai, XVI. sz. I. 210, 221 ● lengyelországi szerepe. I. 210 ● levéltára. I. 364—365, 368, III. 42, 101 ● titkára: Závodszky Gy. I. 330.
THURZÓ ELEK (kincstárnok, országbíró)
és Dernschwam. I. 189 ● helytartói hivatala, 1549 k. I. 284 ● politikai szerepe. I. 221 ● számadásai, 1525., I. 198.
THURZÓ FERENC (püspök)
— szerepe, XVI. sz. I. 217.
THURZÓ FERENC
— a nagybányai ref. főiskoláról. I. 266, II. 130.
THURZÓ GYÖRGY GR. (nádor)
— életére adalékok. III. 102 ● és az erdélyi kérdés, 1606., I. 322 ● felesége: Czobor Erzsébet. I. 364—365 ● és Illésházy István. I. 319 ● levelezése. I. 319, 364—365 ● nádorrá választása. I. 368 ● pere egy kereskedővel. I. 372 ● és Rimay János. I. 331 ● terve lőcsei főiskoláról. I. 374.
THURZÓ IMRE GR.
— és Batthyány Ferenc. I. 365 ● és Bethlen Gábor. I. 334, 338—339, 369 ● országgyűlési naplója, 1618., III. 100 ● és Péchi Simon. I. 334 ● wittenbergi tanulmányai. I. 268, III. 102.
THURZÓ JÁNOS
— krakkói vállalata. I. 210.
THURZÓ JÁNOS, IFJ. († 1508)
— vagyona. I. 210.
THURZÓ JÁNOS (boroszlói püspök)
— szerepe, XVI. sz. I. 217.
THURZÓ KÁLMÁN
— a lipcsei csatáról. II. 567 ● Nádasdy Ferencről, XVIII. sz. II. 104, 184 ● Simonyi ébesterről. II. 501 ● Széchenyi István katonai szerepéről. II. 567.
THURZÓ MIHÁLY
— tizedszedési utasítása, 1636., I. 370.
THURZÓ SZANISZLÓ (olmützi püspök)
— szerepe, XVI. sz. I. 217.
TIBENSKY, JAN
— Fándly és Bajza szerepéről. III. 125.
THURZÓ SZANISZLÓ (nádor)
— és Bethlen Gábor. I. 339 ● gazdasági utasításai. I. 370 ● háztartása, lakomái. I. 371, III. 102 ● naplója a bécsi békekötésről, 1623., I. 330.
THURZÓ ZSIGMOND (püspök)
— szerepe, XVI. sz. I. 217.
THÜLLER, A. v. és Marcks, E.
— a politika mestereiről. II. 570.
THÜRHEIM, A.
— Abensperg és Khevenhüller tábornokokról, XVIII. sz. II. 104.
THÜRHEIM, LULU v.
— emlékiratai. II. 486.
THÜRINGIA
— és a kalandozások. I. 40 ● tört. földrajza. I. 40 ● -i szárm. Delius Kristóf. II. 170.
THÜRINGIAI OTTÓ (königssaali apát)
— szövege II. Vencel királyról. I. 106.
THYRNAVENSIS, ld. Nagyszombati
TIBISCUS, ld. Tisza
TICHINDEAL, DIMITRIE
— szerepe a román irodalomban. II. 497.
TICHY ISTVÁN (kassai tanár)
— oktatásügyi irata, 1792., II. 397.
TICHY MARGIT
— a francia forradalom hatásáról és Kazinczyról. II. 601.
TICHTEL, JOHANN
— bécsi naplója, XV. sz. I. 168.
TICZÁN (= Avramović Tódor)
— szerémségi parasztmozgalma, 1807., II. 487.
TIEDGE
— és Csokonai. II. 608.
TIEPOLO (velencei követ)
— a majtényi fegyverletételről. I. 470.
Tiers État, 1817. (Berzeviczy Gergely). II. 569.
TIHANY
— leírása, 1818., II. 422 ● -i apátság alapítása. I. 55, 64. III. 62.
— — középkori oklevelei. I. 78 ● története. I. 64, 78, 465, II. 46.
—i barlanglakások. I. 67 ● -i kapitány, ld. Pisky István ● -i kolostor és a kurucok. I. 465 ● -i összeírás, 1211., I. 78, 91 III. 68 ● -i számadáskönyv, XVI. sz. I. 238 ● -i vár regestruma, XVI. sz. III. 95.
TIHANYI DÁNIEL
— és az 1764-i prot. folyamodvány. II. 203.
TIHANYI TAMÁS (alországbíró)
— kereskedelmi kódex-javaslata, 1791., II. 394.
TILALMAS
—i tanyák építkezése. II. 52.
TILES JÁNOS
— Hellenbach Jánosról. I. 463 ● a selmeci bányászatról a Rákóczi-korban. I. 463.
TILLMANN, ld. Kaprossy
TILSIT
—i béke. II. 542.
TIMÁR KÁLMÁN
— ferences hitszónokokról, XV—XVI. sz. I. 212 ● a győri olvasó kabinétről. II. 587 ● Hriagyel Mártonról. II. 225 ● iskoladrámákról. II. 228 ● Kelemen Didákról. II. 109 ● Laskai Osvátról. I. 212 ● legrégibb bibliafordításunkról. I. 131 ● Táncz Menyhértről. II. 228 ● tanulmányai kódexirodalmunkról. I. 130—131, 212, 213, III. 81 ● Temesvári Pelbártról. I. 181 ● Verseghy utolsó verséről. II. 605.
TIMOK (folyó)
— körüli harcok, 1789., II. 297.
TIMON ÁKOS
— magyar alkotmánytörténete. I. 58, 193 ● az 1485-i nádori cikkelyekről. I. 174 ● a párbérről Magyarországon. I. 373, II. 113, 121 ● Pázmány Péterről. I. 361 ● a városi kegyuraságról. I. 60, 373.
TIMON BÉLA
— Buda visszavételéről, 1686., I. 408 ● a katonaság elhelyezéséről Magyarországon, XVIII—XIX. sz. II. 69.
TIMON SÁMUEL (jezsuita)
— földrajzi munkái Magyarországról. I. 414, II. 21 ● névtelen egyházi irata, 1721., II. 108 ● történetirói munkássága. I. 446, II. 137, 150. III. 112.
TINGSTEN, L.
— svéd hadjáratokról, 1644—1650., I. 345.
TINÓDI SEBESTYÉN
— élete, históriás énekei, irodalma, XVI. sz. I. 106, 132, 226—227, 270, 273, 290, III. 88, 90.
TIRINGER BÉLA
— jegyzéke az Akadémia kiadványairól. III. 20.
TIROL
— és a napoleoni háborúk. II. 530, 540, 553, 558 ● és az osztrák vámrendszer. II. 172 ● -i útleírás, 1815., II. 427.
TISZA
— áradás területei, XVIII. sz. II. 43 ● melletti uradalom, 1811., II. 449 ● szabályozása. II. 62, 79, 179, 224, 475 ● -i csatornatervek. II. 62, 177, 475 ● -i hajózás, 1785., II. 257 ● -i halászat. II. 43—44, 47 ● -i határőrvidék. I. 419, II. 38, 75 ● -i kerület követei, 1790., II. 350 ● -i koronai kerület. I. 419, II. 75, 101 ● vidék egyházi viszonyai. I. 260, 263, II. 108.
— — gazdasági problémái. II. 389—390 ● a kuruc harcokban. I. 460. III. 111, 115 ● szikes talaja. II. 433 ● pásztorkodása. II. 44 ● -i parasztmozgalom, 1569., I. 239.
TISZA ISTVÁN GR.
— Bethlen Mihály utazásairól. I. 432.
TISZAFÖLDVÁR
—i mérnök: Major G. II. 258.
TISZALÖK
—i ásatások. III. 84.
TISZALUC
—i vám bevételei, XV—XVI. sz. I. 155, 205.
TISZAUJLAK
—i sóhivatal, 1712., II. 49.
TISZAVÁRKONY
—i ref. egyház. I. 256.
A tisztelet oltárjának apológiája, 1814., II. 576.
TISZTA FERENC (abaúji főjegyző)
— beszéde az insurgensekhez, 1798., II. 523.
TITEL
—i járás összeírása, XVI. sz. I. 248 ● -i káptalan prépostság. I. 64, 142.

A tizen-kilentzedik században élt . . . hazafi, 1790. (Nagyváthy János). II. 317.
TKALČIĆ, J. B.
— horvát történelme. I. 74 ● a horvátokról III. András ellen. I. 103 ● zágrábi iratkiadásai. I. 17, 45, 277. III. 82.
TOBSCHAU, ld. Dobsina
Todesurtheil . . . Hora und Kloczka, 1785., II. 286.
TODORESCU GYULA
— könyvgyűjteménye. I. 264.
TODORESCU-töredék, XVI. sz. I. 271.
TOFEUS (Dobos) MIHÁLY (ref. püspök)
— élete, szerepe, XVII. sz. I. 431.
TOGAN, N.
— a Klein-féle összeírásról, 1733., II. 123 ● a Visarion-féle mozgalomról. II. 123.
TOKAJ
— és a hegyaljai felkelés. I. 420 ● leírásai, 1790—1824., II. 419, 436 ● -ba érkezés Orczy versében. II. 223 ● -i céhszabályok. I. 242 ● -i csata, 1527., I. 280 ● -i görög kereskedők, XVIII. sz. II. 59—60 ● -i halászat, 1745., II. 47 ● -i kőművesek. II. 277 ● -i ref. papok. I. 257 ● -i szőlők és bortermelés. I. 377, 421, II. 41, 61, 164, 436, 477 ● -i tanácskozás. 1646., I. 369 ● -i telepítések. II. 34, 257 ● -i vár története. III. 114.
TOKAJI FERENC
— szerepe a hegyaljai felkelésben, 1697., I. 420.
TOKAY LAJOS
— a Jagelló-kori kormányzatról. I. 202.
TOKODY JÁNOS (szolgabíró)
— verse Napóleon esküvőjére, 1810., II. 552.
TOKODY MÁRTON
— mint állítólagos versíró, XVIII. sz. II. 93.
TOKODY ÖDÖN
— egyházügyi rendeletekről, XVIII. sz. II. 113.
TÓKÖZ
— leírása, 1823., II. 417.
TOLCSVA
— és a Szemere-család. II. 505, 542.
TOLDALAGI, ld. Tholdalagi
TOLDY FERENC (ld. Schedel alatt is)
— adalékai a régi irodalomhoz. I. 212, II. 156 ● az akadémiai eszméről Bessenyei előtt. I. 156, II. 219 ● *Analecta* c. szövegkiadása. I. 3, 105, 169, 184, 191 ● Balassi Bálintról. III. 89 ● Baranyai Decsiről (kiadás). I. 305 ● Batsányi Jánosról (kiadás). II. 604 ● Bécsi Képes Krónika-kiadása. I. 44, 104 ● Benczédi Székely-kiadása. I. 269 ● Berzsenyi Dánielről (kiadás). II. 614 ● bírálat az Amade-kiadásról, 1837., II. 143 ● Brutus J. Mihályról (kiadás). I. 226 ● Cserei Mihályról (kiadás). I. 427, 441, II. 16 ● Dayka Gáborról (kiadás). II. 607 ● az egri könyvtárról. II. 588 ● élete, munkái. III. 52 ● Esterházy Miklósról (kiadás). I. 358—359 ● Faludi Ferencről (kiadás). II. 144 ● Forgách Ferencről. I. 226 ● Gyöngyösi-kiadása. III. 107 ● Heltai-kiadása. I. 299 ● irodalomtörténeti összefoglalásai. I. 66, 212, 268, 270, II. 140, 141, 195, 218, 555 ● írói arcképei, életrajzai. I. 268, 273 ● Jászay Pálról. III. 50 ● Kármán Józsefről (kiadás). II. 605 ● Kazinczyról (kiadással). II. 422, 600 ● Kis Jánosról (kiadás). II. 619 ● Kisfaludy Károlyról (kiadás). II. 621 ● Kisfaludy Sándorról (kiadásokkal). II. 612 ● legenda, passió, prédikáció-kiadásai. I. 212—214 ● magyar prózaírókról, XVI—XVII. sz. (kiadással). I. 269 ● a Margit-legendáról. III. 67 ● Mária Teréziáról. I. 159 ● Mikes leveleiről (kiadás). I. 442 ● nemzeti történelmünk kezdeteiről. I. 37 ● Nyéki Vörös Mátyásról. III. 76 ● *Összegyűjtött munkái*. I. 268, 273, 305, II. 219—220 ● Pozsonyi krónika-kiadása. I. 45 ● a sárospataki krónikákról (kiadás). I. 318, III. 95 ● Simai Kristófról. I. 585 ● Szentjóbi Szabóról (kiadás). II. 604 ● Tar Lőrinc irországi útjáról, XV. sz. I. 132. ● Teleki Józsefről. III. 52 ● XVI. sz.-i történetírókról (kiadás). I. 269, 299 ● a történeti költészetről (kiadás). I. 270 ● Verseghy-kiadása. II. 605 ● Virág Benedek-kiadásai. II. 610 ● és Kazinczy Gábor.
— — kiadta Gaal György népmeséit. II. 626 ● Kazinczy leveleit. II. 601 ● Zrínyi munkáit. I. 379.
TOLDY ISTVÁN
— Bethlen M.-fordítása. I. 426.
TOLDY JÓZSEF
— méhészeti irata, 1789., II. 252.
TOLDY LÁSZLÓ
— az Anjou-korról. III. 70, 72 ● a honfoglalásról. I. 34 ● a régi magyar műveltségről. I. 37 ● Szt. Lászlóról. III. 66 ● a Zrínyi-könyvtárról. III. 104.
TOLDI MIKLÓS
— élete, mondája, XIV. sz. I. 131—132 III. 88 ● irodalmi visszhangja. II. 303.
TOLÉDANO, A. D.
— Napóleon magyar vonatkozásairól. II. 556.
TOLEDÓ
—i Márton mester Magyarországon, XV. sz. I. 183.
A tolerantziáról, 1781. (A. Wittola). II. 273.
TOLLIUS JAKAB
— utazásai Magyarországon, XVII. sz. I. 383, 414.
TOLLKÖTŐ ALBERT
— szatmári vitézsége, XVI. sz. I. 288.
TOLMÁCS
—i keresztes konvent. III. 64.
TOLNA
— megye határozata, 1808., II. 537.
— — leírásai. II. 418 ● levéltára. I. 13 ● -i alispán: Cseh L. II. 575 ● -i főispán: Majláth Gy. II. 562 ● -i német telepítések. II. 34—35 ● -i parasztmozgalom, 1790., II. 353 ● -i selyemtermesztés. II. 443 ● -i Sinzendorf-birtok. II. 76 ● -i úrbéri rendezés, 1725., II. 49 ● -i utazás, 1818., II. 422 ● -i vízszabályozás, XVIII. sz. II. 179.
—i ev. egyházmegye. II. 111 ● -i gyűlés, 1518., I. 198, III. 82 ● -i iskolaigazgató, ld. Thuri Pál ● -i reformáció. I. 256.
TOLNAI ADÉL
— Mátyással foglalkozó költészetünkről. I. 170, II. 221.
TOLNAI DALI JÁNOS (ref. lelkész)
— külföldi tanulmányai, XVII. sz. I. 345 ● Sárospatakon. I. 352 III. 98—99 ● és Stoughton. I. 346.
TOLNAY, F. S.
— írata Laudonról, 1790., II. 295.
TOLNAI GÁBOR
— adaléka a XVI. sz.-i könyvkiadáshoz. I. 265 ● Apafi Mihályról. I. 430 ● Balassi Bálintról. III. 89 Bethlen Gáborról. I. 355 ● Bethlen Miklósról (kiadással). I. 426—427 III. 109 ● Bod Péterről. II. 216 ● *Erdély változása*. III. 110 ● a felvilágosodás előzményeiről. III. 100 ● a Heltai-nyomdáról. I. 299 ● Horváth János XVI. századáról III. 87 ● a jakobinusmozgalomról. III. 125 ● Kazinczyról (napló-kiadással). II. 511, 603 ● gr. Lázár Jánosról. II. 225 ● *Rákóczi Ferenc az író*. III. 111 ● régi magyar főurakról. I. 241 ● Szenczi Molnár Albertről. III. 96 ● gr. Teleki Józsefről (kiadással). II. 154 ● Teleki Mihályról. I. 432 ● Tótfalusi Kis Miklósról (kiadással). I. 428 ● *Vázlatok és tanulmányok*. III. 111 ● *Végzetes esztendők*. I. 427—428, 432.
TOLNAI ISTVÁN (pataki lelkész)
— és I. Rákóczi György. I. 345.
TOLNAI (Szabó) MIHÁLY (szikszói lelkész)
— írata a bujdosókhoz, 1676., I. 388.
TOLNAY SÁNDOR
— állatorvosi szakmunkái, 1784—1817., II. 251—252, 279, 439.
TOLNAI VILMOS
— Ányos Pálról. II. 625 ● Barczafalvi Szabóról. II. 305 ● Csokonai verstani nézeteiről. II. 608 ● Fessler Ignácról. II. 593, 624 ● Gvadányi Nótáriusáról. II. 373 ● *Halottak beszélgetései*. II. 405 ● *Kármánról s az Urániáról*. II. 406, 606 ● Katona Bánk bánjáról. II. 624—625 ● Kazinczy-ereklyéről. II. 601 ● a kuruc balladák kérdéséről. I. 447—448 ● a nyelvújításról. II. 616 ● Sylvester Jánosról. I. 259 ● a Zrínyiászról. III. 104.
TOLOSANUS, ld. Pinus
TOLSTOV, S. P.
— Aba Sámuelről. I. 72.
TOLVAY-család
— naplója, XVIII. sz. II. 16.
TOLVAY FERENC, DÉSHÁZI
— verses krónikája, 1703., I. 448.
TOLVAY IMRE
— a nagyszombati egyetemről, 1725., I. 373.
TOMAJ-nemzetség, ld. Bánffy-család
TOMAN
— a cseh közjogi kérdésről, XVI—XIX. sz. II. 81.
TOMASEK (Tomaschek) S. PÁL
— a budai ev. egyházról. I. 255 ● a lőcsei ev. iskoláról. I. 256.
TOMASCHEK, I. A.
— a Tripartitum osztrák forrásáról. I. 193.

TOMASEWSKI, E.
— krakkói árakról, XVII—XVIII. sz. I. 372, II. 61.
TOMCSÁNYI GYULA
— a garamszentbenedeki erdőgazdaságról. II. 438.
TOMCSÁNYI JÁNOS
— ism. Divéky tanulmányát a szepesi városokról. II. 179.
TOMCSÁNYI L.
— a püspöki kinevezésekről. I. 258.
TOMCSÁNYI MÓRIC
— vitája a magyar közjogról. I. 58.
TOMEK VINCE (és mások)
— a magyar piarista rendtartományról. II. 116.
TOMEK, W. W.
— Martinuzziról. I. 302 ● a prágai egyetemről. I. 113, II. 210.
TOMICI, JOAN
— méhészeti irata, 1823., II. 442.
TOMICIANA, ld. Acta Tomiciana
TOMKA-SZÁSZKY JÁNOS
— tört. földrajzi munkája, 1781., II. 139.
TOMKÓ (Marnavics) JÁNOS (boszniai püspök)
— Sylvester-bulla hamisítása. I. 55.
TOMORY-család
— története. III. 67.
TOMORI PÁL
— a mohácsi csatában. I. 222 ● és a székely felkelés. I. 207.
TOMPA FERENC
— Budapestről az ókorban. I. 35.
TOMPA LÁSZLÓ (pozsonyi kanonok)
— irata a cenzúráról, 1796., III. 124.
TOMPA MIHÁLY
— a kis-somlyói ev. egyházról. I. 255—256.
TONCS GUSZTÁV
— Mikes Kelemenről. I. 442 ● Vitkovics Mihályról. II. 619.
TOOTH JÁNOS
— Kiskunhalas történetéről. I. 13, II. 51.
TOPERCZER (János) SÁMUEL (ev. lelkész)
— élete, naplója. III. 125 ● verse, 1809., II. 550.
TOPERCZER SEBESTYÉN
— mint késmárki vértanú. I. 457.
TOPLICEANU, T.
— Tichindeal irodalmi szerepéről. II. 497.
TOPOLAY IMRE (= Almásy Pál)
— irata a magyar kereskedelemről, 1790., II. 387.
TOPPELTINUS (Töppelt) LŐRINC
— munkája Erdély népeiről, 1667., III. 99.
TOPUSKÓ
—i apátság. I. 64, 78, 91.
TORDA
— megye és a Horia-felkelés. II. 284—286, 290.
— — népessége. II. 459 ● -i alispán: Szaniszló Zs. I. 440 ● -i levéltárak. II. 290 ● -i panaszirat, 1782., II. 254 ● -i ref. lelkészek, ld. Gyöngyösi János, Nagy (Levél) József.
—i hadnagy: Vida Gy. históriája. II. 225 ● -i sóbányák. I. 243, 309 ● -i végzések, 1342., III. 69.
TORDAI ÁNYOS
— szemelvényei Kisfaludy S. munkáiból. II. 612.
TORDAI GYÖRGY
— Verseghy Ferencről. III. 126.
TORDAI JÁNOS
— erdélyi szerepe, XVI. sz. I. 309.
TORDAY LAJOS
— a megyei peres eljárásról, XVI—XIX. sz. I. 286, II. 89.
TORDAI SÁMUEL (ref. lelkész)
— elmélkedései, 1767., II. 200 ● Gellert-fordítása, 1772., II. 226.
TORDAI ZÁDOR
— Tótfalusi-szemelvényei. III. 110.
TORDAI ZSIGMOND (kamarai hivatalnok)
— Galeotto-kiadása, 1563., I. 166.
TORINO
—i béke. I. 120 ● -i levéltár. I. 19, 410.
TORKOS ANDRÁS (ev. lelkész)
— pietista szerepe, XVIII. sz. II. 121.
TORKOS JÓZSEF (győri tanár, fenti fia)
— élete. III. 120 ● leírása Mária Terézia koronázásáról. II. 98, 100 ● méhészeti könyve, 1776., II. 166.
TORKOS JUSTUS JÁNOS (pozsonyi orvos)
— működése. II. 140 ● tanulmánya Pozsonyról, 1764., II. 150.
TORKOS KRISTÓF (uradalmi ügyész)
— diariuma, 1729—1802., II. 510 ● országgyűlési naplói, 1790—1796., II. 342, 502, 519.
TORKOS KRISTÓF (állatorvos)
— állatorvosi könyvei, 1807., II. 432, 440.
TORKOS MIHÁLY (ev. lelkész)
— beszéde, 1783., II. 274.
TORMA JÓZSEF
— oklevél-naptára. III. 62 ● a zonuki grófságról. I. 34, 44, 69, 80.
TORMA KÁROLY
— Balassi Bálintról. III. 80 ● Bánffy Dénesről. I. 432 ● Bethlen Elek kéziratairól. II. 543 ● Bethlen János históriájáról. I. 348 ● Cserei Mihály írásairól. I. 427 ● érdekes válóperről, XVIII. sz. II. 148 ● Erdély főispánjairól. III. 92 ● az esztergomi aranybulláról. I. 91 ● a Gyulai-levéltárról. II. 149 ● kiad. Bethlen E. útinaplóját. II. 420.
— — Gyulai F. emlékiratait. II. 149, 234 ● Rettegi Gy. emlékiratait. II. 148 ● Szaniszló Zs. naplóját. I. 427 ● Thököly I. naplóját. I. 397 ● Zsögödi Mikó J. jegyzeteit. I. 425.
— két okmánygyűjteményről. I. 440—441 ● nekrológja. III. 52 ● okiratai Erdély történetéhez. I. 325. III. 25.
— — 1607—1608. tört.-hez. I. 329.
TORMÁSSY (Tormássi) JÁNOS (ref. püspök)
— beszéde, 1782., II. 273 ● a dunamelléki ref. egyházkerületről. I. 254.
— — ref. püspökökről. I. 257.
— a halasi ref. egyházról. I. 255 ● pesti főiskolai terve, 1796., II. 580.
TORMAY KÁROLY
— a pesti népességről. II. 482.
TORNA
— megye, XIII. sz. III. 67 ● -i céhszabályok, 1670., I. 378 ● -i prédikátor: Szőnyi N. I. I. 388 ● -i várőrség, 1636., III. 101.
TORNÁRY MÁRIA
— Kempelen Farkasról. III. 120.
TORNYOS PÁL
— a váci ev. egyházról. I. 257.
TOROCKÓ
— népessége. II. 459 ● -i iskola. II. 279 ● -i jobbágylázadások. I. 293, II. 289 ● -i panaszok, 1782., II. 254 ● -i bíró, ld. Bartók Ferenc.
TOROCKÓSZENTGYÖRGY
—i lelkész: Hermányi Dienes J. II. 18.
TORONTÁL MEGYE
— társadalmi, művelődési viszonyai, XVIII. sz. II. 76, 581 ● települései, XVIII. sz. II. 33 ● története, oklevelei. I. 13 ● újjászervezése, 1778—., II. 197 ● -i jakobinusok. II. 518.
TORQUATUS, ANTONIUS
— és Mátyás király. I. 182.
TORSTENSON, LINNART (svéd hadvezér)
— csehországi hadjárata és Erdély, XVII. sz. I. 344—345.
TORZSA
— települése, 1784-től. II. 247 ● -i ref. egyház. I. 256.
TOSCANA
— és Havasalföld, XVI. sz. I. 308 ● története. II. 351 ● -ban II. Lipót uralkodása. II. 242, 351, 365 ● -i nagyherceg, ld. Lotharingiai Ferenc.
TOST, FRANZ (pozsonyi zeneigazgató)
— dalai, 1796., 1800., II. 520, 525.
TOSZKÁNA, ld. Toscana
TÓTFALUSI KIS MIKLÓS (nyomdász)
— élete, munkássága, XVII. sz. I. 423, 432, II. 215. III. 110.
TÓTH ANDRÁS, IFJ.
— Nagy István moldvai vajdáról. III. 77 ● a román kérdésről, XVIII. sz. II. 29, 123, 160.
TÓTH BÉLA
— rousseauista politikusokról. II. 310.
TÓTH DEZSŐ
— a hevesnagykunsági ref. egyházmegyéről, levéltárról. I. 252, 254.
TÓTH EMŐKE
— Voltaire *Henriade*jának visszhangjáról. II. 221, 609.
TÓTH ENDRE
— a belsősomogyi ref. egyházmegyéről. II. 203 ● a dunántúli ref. levéltárról. I. 252 ● a gályarabokról. III. 106 ● Hamel Bruininex-ról. I. 402 ● Mándi Márton Istvánról. II. 577, 582 ● a pápai főiskola száműzetéséről. III. 118 ● a pápai, tápi ref. egyházról. I. 254, 256 ● Pápáról a kurucvilágban. I. 459.

TÓTH ERNŐ
— kiad. I. és II. Apafi M. naplóját. I. 425.
— — Hidvégi Nemes János naplóját. I. 425 ● Kemény János levelezését. I. 347—348.
TÓTH FARKAS (volt jezsuita)
— alkalmi iratai, 1790., II. 335, 348.
TÓTH FERENC BR.
— és a Dardanellák erődítése. II. 155.
TÓTH FERENC (ref. püspök)
— a dunán- s tiszántúli ref. püspökökről. I. 257, II. 203 ● magyar prot. egyháztörténete, 1808., I. 249 ● a pápai ref. egyházról. I. 256, II. 118.
TÓTH GY.
— az unitárius egyház alkotmányáról. I. 251—252.
TÓTH GYULA
— ism. Ráday Pál iratait. III. 113 ● megjegyzései Várkonyi Á. tanulmányaihoz. III. 114, 115 ● és Markó Á.
— — Rákóczi-kori katonai szabályzatokról. III. 115.
TÓTH ISTVÁN
— Cziráky-eposza, 1742., II. 102, 134.
TÓTH JÁNOS
— Vásárhelyi Matkó Istvánról. III. 102.
TÓTH JÓZSEF (káplán)
— buzdító irata, 1809., II. 549.
TÓTH JÓZSEF
— II. Rákóczi Gy. diplomáciájáról. I. 354.
TÓTH LÁSZLÓ, ld. Ungvárnémeti Tóth
TÓTH LÁSZLÓ
— Forgách Ferencről. I. 310 ● Palma Károly Ferencről. III. 120 ● I. Rákóczi Györgyről. I. 345 ● a Rákóczi-szabadságharcról. I. 456 ● Rózsahegyről a kuruckorban. I. 459.
TÓTH LÁSZLÓ
— Bonfiniről. I. 148 ● az egyház felvilágosodás elleni szerepéről. II. 198 ● Hóman Bálintról. III. 50 ● Fraknói Vilmosról. II. 513 III. 49 ● Garampi nunciusról. II. 202 ● a humanizmus-kutatásról. I. 181 ● ismertetései. II. 31, 114, 127, 192, 202, 579, 586 ● a jubileumi búcsúról. II. 202 ● a kassai székesegyházról, 1604., I. 321 ● Lukcsics Józsefről. III. 50 ● a Sylvester-bulláról. I. 55 ● Schünemann Konrádról. III. 51 ● Thallóczy Lajosról. III. 52 ● *A vallásos szellem*. II. 578 ● Verancsics Faustusról. I. 320.
TÓTH LŐRINC
— mint zászlótartók mestere. XIV. sz. I. 117.
TÓTH LŐRINC
— Felsőbüki Nagy Pálról. II. 540 ● a III. Károly-kori törvényekről. II. 68, 81—82 ● úrbéri kézikönyve. II. 447, 453 ● a Telekiekről. I. 432, II. 429 ● a XVII. sz.-i igazságügyről. III. 102.
TÓTH LŐRINC
— Bocatius Jánosról. I. 319 ● a kassai iparról. I. 421 ● a rozsnyói gimnáziumról. II. 131.
TÓTH MIHÁLY
— szegedi hadi vállalkozása, 1551., I. 289—290.
TÓTH PÁL
— Lorántfy Zsuzsannáról. III. 99.
TÓTH PÁPAI MIHÁLY
— a mezei gazdaságról, 1801., II. 431.
TÓTH P.
— a bogyiszlói ref. egyházról. I. 255.
TÓTH REZSŐ
— Csokonai-kiadása. II. 608 ● Fazekas Mihály-kiadása. II. 622.
TÓTH RÓZSA, FEUERNÉ
— Kassai István építészetéről. III. 78 ● a Margitszigetről. III. 54.
TÓTH SÁMUEL
— a tiszántúli ref. egyházkerületről. I. 254.
TÓTH SZABÓ PÁL
— a bihari várról. III. 61 ● a cseh-huszita mozgalmakról. I. 141—142, 165 ● a főpapságról a rendi alkotmányban. I. 118 ● Giskráról. I. 165 ● a jászói konventről. I. 112, III. 64 ● Magyarországról a pápai supplicatiókban, XV. sz. I. 211 ● Mallyó Józsefről. III. 122 ● Nagyváradról a törökkorban. I. 296 ● Szatmári Györgyről. I. 202.
TÓTH T.
— a jászkunokról a török időkben. I. 247.
TÓTH VILMOS
— a Rábaköz gazdaságföldrajzáról. II. 43.
TÓTH ZOLTÁN
— a fekete sereg pusztulásáról, 1493., I. 202 ● a hadviselés átalakulásáról, 1387—1526., I. 153 ● a huszárok eredetéről. I. 139 ● a királylándzsáról. I. 71 ● kuruc-sorozásról, 1753., II. 106 ● Mátyás hadügyéről, seregéről. I. 174—175 ● Patek Ferencről. III. 51 ● Szt. István legrégibb életiratának kérdéséről. I. 51, 167 ● vitacikkei a korona eredetéről. I. 71 ● és Szendrei J.
— — közli a lovasság regulamentumát, 1722., II. 69.
I. TÓTH ZOLTÁN
— Anonymusról. I. 44 ● Cotorea Gerontiusról. II. 124 ● az erdélyi román nacionalizmusról. I. 434, II. 29, 123, 204—205, 277, 279, 288, 378—379 ● Klein Sámuelről. II. 496 ● a moldvai és havaselvi krónikákról. II. 124 ● a soknemzetiségű ország kérdéseiről. III. 124 ● parasztmozgalmakról az erdélyi érchegységben. II. 55, 171, 288, 488 ● szerk.: Tört. Bibliográfia. III. 22.
TÓTI POROSZLAY FRIDRIK
— Gyurkovits Gy. könyvtáráról. II. 589.
TÓTHFALUSI KÁROLY
— ism. Schams könyvét Budáról, 1822., II. 479.
TÓTSOLYMOSI, ld. Küküllei János
TÓTVÁZSONY
—i ref. lelkész: Fábián J. II. 436.
TOULON
—i követségi utazás, 1670., I. 400.
TOURNEUX, MAURICE
— párizsi történeti bibliográfiája. III. 37.
TOWNSON, ROBERT
— magyarországi utazásai, 1793., II. 424, 438.
TŐKE FERENC
— históriás éneke, 1556., I. 274. III. 88.
TŐKE ISTVÁN, ld. Vásárhelyi Tőke
TÖKÖL
—i pap: Devits György. II. 520.
TÖKÖLY IMRE, ld. Thököly
TÖKÖLY SZÁVA
— önéletírása. II. 361 ● és a szerb kérdés, 1790., II. 360—361.
TÖLCSÉRY FERENC
— a veszprémi gimnáziumról. II. 132, III. 118.
TÖLCSÉRY I.
— bírákról az Árpád-korban. I. 59.
TÖLGYESI FELICIA
— a pozsonyi barokk építészetről. II. 232.
TÖLTÉNYI (Schittensam) SZANISZLÓ
— a budai ásványokról, 1820., II. 459 ● irodalmi szerepe. II. 620.
TÖMBÖLY J.
— Vas megye jobbágy gazdálkodásáról, XIX. sz. II. 434.
TÖMÖRY E.
— az aacheni magyar kápolnáról. I. 135.
TÖMÖRY LAJOS
— Hajdúszovát gazd. földrajzáról. I. 238, II. 52.
TÖMÖS
—i szoros, 1788., II. 296.
TÖPPELT, ld. Toppeltinus
TÖRŐ PÁL
— szerepe az 1753-i parasztfelkelésben. II. 106, 121.
TÖRÖK
— jövevényszavaink. I. 31—32 III. 56 ● népek és őstörténetünk. I. 25, 30—33 ● adóztatás Magyarországon. I. 247—248, 364 ● alattvalók kereskedelme Magyarországon. I. 378, 422, II. 59—60, 478 ● békeszerződések. I. 176, 225, 322, 330, 339, 364, 368—369 III. 96 ● birodalom története. I. 138. 154, 176, 229, 236, 366, 406, 409, 428, II. 73, 296 III. 26, 94 ● források, történetírás I. 109, 152, 182, 197, 229, 231—232, 247—248, 281, 290, 317—318, 321, 351, 386, 411, 472, II. 96 III. 97 ● földrajzi ismeretek Magyarországról. I. 247 ● háborúk, hadjáratok, harcok.
— — a XIV. sz.-ban. I. 108—109, 121, 150—152 ● a XV. sz.-ban. I. 145, 148—149, 151—152, 161, 165, 176 III. 75—76 ● 1490—1526. I. 196, 203 III. 80 ● 1526-ban. I. 223, 217 ● 1529-ben. I. 230 III. 34 ● a XVI. sz.-ban. I. 227—229, 273, 275—276, 278, 281, 287—296 III. 91, 92 ● a 15 éves háborúban. I. 305, 308, 311, 313, 315—318. III. 94—95 ● 1660 körül. I. 349—351, 355 III. 100 ● 1663—64-ben. I. 375, 382—387 III. 105 ● 1683-ban. I. 230, 398, 402 III. 34 ● a visszafoglaló háborúkban. I. 397, 404—411, 416—417, II. 57 ● 1716—1717-ben. I. 471—472, II. 20, 69—75, 86—87 ● 1737—1739-ben. II. 23, 25, 94—97, 148—149 ● 1788—1790-ben. II. 234—235, 240, 282, 294—297, 348, 353, 373, 411.
— hódítás kérdése. I. 234—236, 281.

— — következményei. I. 240 ● és a ref. egyház, iskolák. I. 250, 265.
— hódolt terület viszonyai. I. 246—248, 418—419. III. 84—85 ● hódoltság birtokrendszere. II. 247.
— — emlékei. I. 410 ● helynevei. I. 247.
— iratok, okmányok. I. 19, 163, 233—234, 246—247, 279, 355, 365, 386, 406—407, 452—453. III. 82, 95, 97, 98, 100 ● úttmaradtak 1686 után. I. 410—411 ● katonai munkák és Zrínyi. I. 379—380 ● kérdés és a németek. I. 195, 199, 229—231, 278—279, 405, 408—409, II. 185.
— — nyugati visszhangja. I. 229—231, 315, 384.
— kereskedelem. I. 248, 336, 395, 416, II. 59, 61, 178, 260 ● költészet magyar kapcsolatai. I. 271, 379. III. 89, 93, 95 ● könyvnyomtatás úttörője. I. 472 ● követségek, XVII—XVIII. sz. I. 339, 384, II. 73, 185. 353 ● lengyel viszony I. 281, 310, 352, 408 ● levelezések (egyének, városok). I. 246, 310, 364—365, 385 ● levéltárak magyar vonatkozásai. I. 233—234. III. 45 ● és magyar hadviselés módja. I. 287, 380 ● magyar történelmi emlékek, okmánytár. I. 5, 231—232, 325, 330, 333, 342, 426 ● magyar viszony. I. 137—138, 148, 153—154, 161, 163, 169, 171, 173, 175—176, 178, 181, 188, 194, 196, 199—200, 203, 214—215, 220—222, 233—235, 270, 275, 286—287, 289—290, 320—321, 362, 364, 368, 379, 383, 394—395, 401—402. III. 77, 80, 90 101 ● német viszony. I. 195,199, 229—231, 278—, 279, 405, 408—409 ● oktatásügy a hódoltságban. I. 248 ● utazó: Évlia Cselebi, XVII. sz. I. 351, 384 ● ügyvitel Budán. I. 248.
TÖRÖKORSZÁG
— és Anglia. I. 352, 363, 389, 401 ● és a Balkánfélsziget. I. 152, 250 ● és Erdély, XVI. sz. I. 290, 295, 303, 305, 307—309, 310—311.
— — XVII. sz. I. 295, 325, 330, 333, 336, 341—342, 344, 349—352, 355—356, 383, 426, 428—429, 433. III. 97, 99.
— felosztásának terve, 1771., II. 197 ● és a Habsburgok, Ausztria. I. 260, 278—279, 282, 287, 311, 320, 362, 364, 368—369, 383, 385—386, 389, 395, 400, 402, 408, II. 256. III. 101—102 ● és Franciaország. I. 222, 281, 290, 303, 309, 327, 384, 409, 453, II. 74 ● hanyatlása. I. 376, 409, II. 571 ● és Hollandia, XVII. sz. I. 340 ● és a horvátok. I. 153, 199, 203, 240, 411 ● kereskedelmi szerződései. I. 389, II. 59, 256, 260. III. 82. ● és Oroszország konfliktusa, XVIII. sz. II. 197, 295—296 ● és a Rákóczi-emigráció. I. 409, 444, 453, 472, II. 75. III. 112 ● és a római pápák. I. 175—176, 278, 409 ● és a románok. I. 311, II. 38, 571. III. 77 ● és a szerbek. I. 138, 406, 411, 420, II. 125, 541 ● és Thököly Imre. I. 358, 395, 397, 400—403, 433 ● és Velence. I. 203, 278, 408, II. 70, 74 ● -i követségek (ld. Konstantinápoly, sőt Buda alatt is!). I. 225, 276, 309, 330—333, 340, 350, 352' 358, 363, 368—369, 389—390, 398, 400, 409, 426, 437, 453 III. 93. 109 ● -i utazások (ld. Konstantinápoly alatt is!). I. 276, 363, 405, 414, II. 424—425, 427 ● -i utazók, ld. Bauffremont, Busbequius, Chishull, Dernschwam, Hunter, Jacobson, Marsili, Mayr, Montague, Neitschitz, Stürmer. ● viszonya a csehekkel. III. 95.
TÖRÖK (Thewrewk) AURÉL
— az Árpádok test-ereklyéiről. III. 66.
TÖRÖK BÁLINT
— és Martonfalvai L. Imre. I. 272 ● mint földesúr. I. 238 ● rabsága. I. 273, 279 ● és Tinódi. I. 273.
TÖRÖK BERTALAN
— Berzeviczy Márton birtokairól. I. 309
TÖRÖK FERENC
— mezőgazdasági írásai, 1816—1824., II. 438, 440.
TÖRÖK GYULA
— X—XII. sz.-i temetőről. III. 60.
TÖRÖK ISTVÁN
— mint lapszerkesztő, 1788., II. 239.
TÖRÖK ISTVÁN
— szerepe a Rákóczi-szabadságharcban. I. 457.
TÖRÖK ISTVÁN
— Bod Péterről. III. 121 ● az erdélyi hírlapirodalomról. II. 402 ● a gyulafehérvári kollégiumról, 1700., I. 432 ● Heltai Gáspárról. I. 148 ● a kolozsmonostori ref. egyházról. I. 256 ● a kolozsvári ref. egyházról, XVII. sz. I. 325, 431—432.
— — ref. kollégiumról. I. 266, 327, II. 130, 278, 582
— a nagyenyedi kollégiumról, 1679., I. 431—432 ● népiskolai utasításról, 1786., II. 279 ● Pataki István naplójáról. I. 428 ● a *Querela Hungariae*-ról. I. 338 ● I. Rákóczi Gy. uralkodásáról. I. 341 ● a szamosfalvai ref. egyházról. I. 256 ● Tótfalusi Kis Miklósról. III. 110 ● Verestói Györgyről. II. 111.
TÖRÖK JÁNOS
— az alcsuti uradalomról. II. 448 ● az esztergomi érsekekről. I. 62, II. 113 ● a szatmári békéről. I. 451.
TÖRÖK JÓZSEF (apát)
— alkalmi versei, 1796—1815., II. 520, 522, 552, 565.
TÖRÖK KONSTANTIN
— Faludi Ferencről. II. 145 ● Orczy Lőrincről. II. 224.
TÖRÖK LAJOS GR.
— és az 1791-i tanulmányi bizottság. II. 395 ● közjogi röpiratai, 1790., II. 315.
TÖRÖK PÁL
— a dunamelléki ref. egyházkerületről. II. 580.
TÖRÖK PÁL
— Buda visszafoglalásáról, 1686., I. 409 ● Festetics Leó emlékiratairól. II. 400 ● a Habsburg—török diplomáciai viszonyról. I. 279, 286—287 ● Kőszeg ostromáról. 1532., I. 289 ● a mohácsi vész előzményeiről. I. 222 ● a nemesi vármegyékről. I. 118.
TÖRÖK ZSIGMOND
— Erdély történetéről. III. 94.
TÖRÖK ZSÓFIA GR. (Kazinczy Ferencné)
— levelei. II. 601.
TÖRÖKBÁLINT
—i szerb telepesek. II. 39.
TÖRÖKSZENTMIKLÓS
— története. III. 84.
TÖRÖS JÁNOS
— szerepe a linzi békében. I. 345.
TÖRÖS LÁSZLÓ
— a Debreceni Grammatikáról. II. 617.
TÖRS KÁLMÁN
— kiadta Déryné naplóját. II. 624.
TÖVIS
— története. III. 92.
TŐZSÉR, ld. Kénosi
TR., ld. Trócsányi Zoltán
TRAGOR IGNÁC
— Vác múltjáról, műemlékeiről, irodalmáról. II. 31. 483 III. 28, 122.
TRAGORINUS (da Trau), MATTHAEUS ANDRONICUS
— verse II. Ulászlóhoz. I. 217.
TRAJANUS (császár)
— hadjáratairól J. Ch. Engel. II. 592.
TRAKOSTYÁN
— vára, XVI. sz. III. 91.
—i Draskovich-levéltár. I. 14.
TRAMPLER, R.
— Dietrichstein és Collalto levelezéséről. I. 315.
TRANQUILLUS, ANDRONICUS
— irata Grittiről. I. 275.
TRANSALPINA, ld. Havasalföld
TRANSTETTER (Collimitius) GYÖRGY
— humanista irodalmi szerepe, XVI. sz. I. 194, 218.
La Transylvanie. I. 295.
TRANSYLVANUS HENTIUS, ld. Hentius
TRANSYLVANUS, MAXIMILIANUS
— utazásai, 1523., III. 79.
TRATTNER JÁNOS TAMÁS
— a magyar nyomdákról 1817-ben. II. 587.
TRATTNER, J. TH. v.
— egyházügyi rendeletgyűjteménye, 1804., II. 265.
TRATTNIK LIPÓT
— a pamut-termesztésről, 1810., II. 435.
TRAU (város)
— és II. István. I. 55 ● és Kálmán király. I. 55, 74 ● -i Matthaeus, ld. Tragorinus.
TRAU, GIOVANNI DA
— szerepe Magyarországon. I. 185.
Trauerlied der Soldaten, 1780., II. 195.
Trauerlied ... Marien Theresiens, 1781., II. 196.
Trauerlieder ... des Todes Josephs II., 1789., II. 300.
Traum eines ungarischen Edelmannes, 1789., II. 299.
TRAUSCH, JOSEPH
— Brassó reformációjáról. I. 260 ● erdélyi szász írói lexikona. I. 10. III. 40, 52, 99 ● krónikakiadása. I. 324 ● és Tartler. II. 18.
TRAUSCHENFELS, EUGEN
— Brassó történetéről. I. 310, 431 ● és Kemény J. gr.
— — forráskiadványa (DFS). I. 3, 291—292, 306.
TRAUT, H.
— Brandenburgi Joachimról, 1542., I. 289.
TRAUTMANN, R.
— német Nestor-fordítása. I. 27.

TRAUTTMANSDORFF FERDINÁND GR.
— és II. József. II. 242.
TRAUTMANSDORFF TÁDÉ GR. (érsek)
— irata a toleranciáról, 1783., II. 273.
TRAUTSOHN HG.-család
— regéci uradalma, XVIII. sz., II. 46.
TRAVERSARI, AMBROGIO
— és Zsigmond király. I. 140.
TRAVNIK JENŐ
— főpapi könyvtárakról, XVIII. sz. II. 212 ● Révai Miklósról. II. 225.
TREBRA, F. H. v.
— bányászati munkája, 1790., II. 255 ● a selmeci értekezleten, 1786., II. 255.
TREIMER, K.
— Bél Mátyásról. II. 20.
TREITSCHKE, H.
— német történelme, XIX. sz. II. 570.
TRENCK, ld. Trenk
Trenckii Bilanx pondere vacua, 1790. (Katona István), II. 385.
TRENCSÉN
— megye és Bethlen G. I. 355.
— — határozatai, 1808., II. 537 ● ismertetése, 1823., II. 418 ● követei, 1722., II. 78 ● levéltárai. I. 13 ● Magin és Bencsik vitájában. II. 79, 92 ● nemességvizsgálatai, XVIII. sz. II. 31 ● a Rákóczi-szabadságharcban. I. 459 ● és Sobieski katonái, 1683., I. 402 ● vízrajza, 1766., II. 150 ● -i anabaptisták. I. 359 ● -i főispán, ld. Illésházy Gáspár, Illésházy József ● -i nemesi felkelés, 1797., II. 523 ● -i szárm.; ld. Adami Pál, Gyurikovits György, Kollár Ádám.
— vár és város.
— — az 1790-i diétán. II. 483 ● ostroma, 1528., I. 280 ● története. I. 134.
—i gimnázium. II. 132 ● -i iskoladrámák. II. 227 ● -i jezsuiták. II. 116, 227 ● -i labanc napló, 1704., I. 439 ● -i pénzverési kísérlet, 1621., I. 336 ● -i piaristák. II. 208 ● -i találkozó, XIV. sz. I. 120 ● -i vereség, 1708., I. 469.
TRENCSÉNTEPLIC
—i utazás, 1817., II. 423.
TRENCSÉNY KÁROLY
— a nyelv ügyéről Bács megyében. II. 355 ● zombori céhekről, 1819., II. 461.
TRENCSÉNYI-WALDAPFEL IMRE (ld. Waldapfel alatt is)
— angol utazókról Pestbudán. II. 423 ● Erasmus magyar kapcsolatairól. I. 218, 225, 269 ● Küküllei Jánosról. I. 105 ● a Rákóczi-kultuszról. II. 217.
TRENK FERENC (pandúrvezér)
— az osztrák örökösödési háborúban. II. 104, 328.
TRENK FRIGYES BR.
— gyászirata Mária Teréziáról. II. 196.
— — II. Józsefről. II. 320.
— irata a jobbágyságról, 1782., II. 290 ● önéletrajza, röpiratvitái, 1790 k. I. 327—328, 330—332, 335, 364.
TRENK V. TONDER, MORITZ
— mint lapszerkesztő. II. 405.
TRENTA
— Buonvisi életéről, 1818., I. 404.
TRETYAKOV, P. N.
— a magyar történész kongresszusról. III. 46.
TREUENFELD, A. v.
— a 4. huszárezredről. II. 296.
TREUN-család
— magyar vonatkozásai, XIII. sz. I. 98.
Tribut der Dankbarkeit, 1782., II. 272.
TRIEBSWETTER, ld. Nagyősz
TRIENT
—i zsinat. I. 229, 286.
TRIER
—i püspök, Hontheim. II. 202.
TRIESZT
— bécsi ügynöke: Romanini. I. 443 ● irodalmi műveltsége. I. 133 ● kormányzója: gr. Zinzendorf K. II. 174 ● -i kereskedelem. II. 61, 178, 257, 476 ● -i utazás, 1768 k. II. 152.
TRINK (álnév)
— röpirata, 1790., II. 300.
TRNKA, WENCESLAUS (orvostanár)
— könyvtára, 1796., II. 589.
TRÓCSÁNYI BERTA
— magyar ref. tanulókról Angliában, XVI—XVII. sz. I. 268, 327.
TRÓCSÁNYI DEZSŐ
— Mándi Márton Istvánról. II. 577.
TRÓCSÁNYI ZOLTÁN
— bevezetése Heltai Hálójához. I. 299 ● Bidpai és Lokman fordításáról. II. 225 ● ism. Setälä finnugor kutatásait. I. 31 ● könyv- és nyomdatörténeti tanulmányai. I. 264—265, II. 134—136, 587 ● sajtótörténeti tanulmányai. II. 241, 402, 404 ● Sylvester-problémákról. I. 259 ● a XVI. sz. bibliafordítóiról. I. 269.
TROELTSCH, E.
— felfogása a protestantizmusról. I. 327.
TROGER, PAUL
— freskói Magyarországon, XVIII. sz. II. 147.
TROISFONTAINES, ld. Albericus
TRÓJA
— regény irodalmunkban. II. 303, III. 61.
TRONCHON, HENRI
— Fekete Jánosról. II. 223.
TROSTLER, ld. Turóczi-Trostler
TROTHA
— az orosz—osztrák katonai együttműködésről, 1759., II. 184.
TROYES
—i Rákóczi-kéziratok. I. 436.
TRÖSTER JÁNOS
— Erdély történetéről, 1666., I. 348.
TRSZTYÁNSZKY JÁNOS
— irata Károlyi Sándorról. II. 16.
TRUBER, PRIMUS
— és a délszláv reformáció. I. 254.
TRUHLAŘ, J.
— a cseh humanizmusról, XVI. sz. I. 217 ● kiadta Hassenstein leveleit. I. 217.
TRUMER, JOHANNES
— koronázási beszéde, 1741., II. 98.
TRUSIUS JÓB (zólyomi ev. lelkész)
— versei a menekült protestánsokról. I. 392.
TSCHÁNYI (Csányi) JÁNOS
— soproni krónikája. I. 390, 440.
TSCHERNEMBL, ERASMUS GEORG FRH. v.
— irata Erdélyről, 1614., I. 292, 368 III. 102 ● rendi politikája. I. 368.
TSCHERNING, THEODOR
— irata Magyarország visszafoglalásáról, 1687., I. 414.
TSEH MÁRTON
— állatorvosi könyve, 1822., II. 439.
TSERMAK, JOHANNES BEPT. ANT.
— irata Laudonról, 1789., II. 295.
TSÉTSI JÁNOS, ld. Csécsi
Tsillagok forgásibul jövendölés, 1790. (Nagyváthy János), II. 317.
TUBERO (Cervio) LAJOS
— kortörténeti munkája, XVI. sz. I. 188, 190, 227.
TUDELAI BENJAMIN
— utazása, XII. sz. I. 50, 79.
Tudományos Gyüjtemény
— c. lap, 1817—1844., II. 407, 584, 621.
A tudománytörténet kérdései. II. 598.
TUHRINSZKY KÁROLY
— Sáros megyéről II. József alatt. II. 277.
TUHUTUM
— Anonymusnál. I. 44.
TUMULLILIS, ANGELO
— szövege Mátyás királyról. I. 169.
TUPETZ
— a török háborúról, 1739., II. 95.
TURBA, GUSTAV
— a Pragmatica sanctióról. I. 367, 415, II. 78, 80, 82—84 ● a trónöröklés történetéről. I. 285 ● velencei követjelentésekről. I. 233.
TURCHÁNYI TIHAMÉR
— az Árpád-kori monostorokról. I. 78 ● Krassó-Szörény középkori etnikumáról. I. 154 ● Rákóczi Józsefről. II. 96 ● Rogeriusról (fordítással). I. 87.
Turcken vuechlein, 1522., I. 196.
TURENNE (maréchal de)
— iratai, levelezése, XVII. sz. I. 385.
TURGONYI LAJOS
— a mezőtúri ref. egyházról. I. 256.
TURIN, ld. Torino
TURKEVE
— levéltára. I. 14 ● -i ásatások. III. 84 ● -i ref. egyház. I. 256.
TURKOVIĆ, M.
— a horvát határőrségről. II. 75.

TURMEZŐ
—i nemesség iratai. I. 17.
TURÓC
— megye kialakulása. I. 80.
— — koronázási ünnepe, 1790., II. 365 ● leírásai, XVIII—XIX. sz. II. 19, 236, 418 ● nemesség-vizsgálata, 1755., II. 31 ● a XVI—XVIII. sz.-ban. II. 88 ● topográfiája, 1787., II. 236 ● véleménye az operátumokról, 1793., II. 393.
—i bizottság jelentése. III. 42 ● -i ev. senioratus. II. 371 ● -i monostor, prépostság. III. 64, 68 ● -i registrum, 1391., I. 112—113 III. 69 ● -i urbárium, 1624., I. 370 ● -i vár építészete. I. 186.
TURÓCSZENTMÁRTON
— középkori kereskedelme. III. 71—72 ● -i koronázási ünnep, 1790., II. 365 ● -i közgyűlés. II. 393.
TURÓCZI LÁSZLÓ (jezsuita)
— munkája Magyarországról, 1729., II. 108.
TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF
— az archipoétáról. III. 119 ● a Bánk bánról. II. 624 ● Czwittinger német visszhangjáról. II. 138 ● Csokonai forrásairól. II. 608 ● Dózsáról a német irodalomban, XVII. sz. I. 192 ● Faludi Ferencről. II. 144 ● a felvilágosodás előtörténetéről. III. 100 ● Gerő Keresztény Herkuleséről. II. 226 ● irodalmunk európaizálódásáról. III. 103 ● magyar cartesianusokról. I. 354 ● Magyari Istvánról. I. 313 ● Magyarországról a német irodalomban, XVII. sz. I. 230, 362 ● mesenyomokról irodalmunkban, XVIII. sz. II. 141 ● német kalandorokról Magyarországon, XVII. sz. I. 362 ● a Simplicissimus forrásairól. I. 383 ● Szenczi Molnár Albertről. III. 96, 97.
TUROPOLJE, ld. Turmező
TURSZUN (-bég)
— XV. sz.-i munkája. I. 152.
TUTKÓ JÓZSEF
— kassai évkönyve. III. 41.
TUWORA JÓZSEF
— agrárcikkei, 1812—1819., II. 440, 476 ● a holicsi majolikagyárról. II. 466.
TÜBINGA
—i pályatétel. II. 490, 583, 596, 603 ● -i tanuló: J. M. Ballmann. II. 411 ● -i tanulók és Zrínyi. III. 104 ● -i utazás, 1577., I. 314.
TÜLL A.
— Bertalanffi Pálról. II. 128, 198.
TÜRHEIM, A. GR. v.
— Stahremberg Rüdigerről. I. 408.
TÜRINGIA, ld. Thüringia
TÜRJE
—i prépostság. II. 117, III. 64.
TÜRK
— mint a magyarok neve. I. 25 ● nép szerepe I. 25, 32.
TÜRK DÁNIEL (lőcsei tanár)
— naplója, XVI. sz. I. 273.
Türkenkrieg pragmatisch bearbeitet, 1792., II. 295.
Türkischer Bethlehem
— c. gúnyvers, XVII. sz. I. 332.
Türkischer Vagant, 1683., I. 400.
TÜSKEVÁR
—i pálos kolostor. II. 116.
TÜZES GÁBOR (Fra Angelo Gabriele de Nizza)
— gazdasági tevékenysége. I. 416 ● kormányzati javaslata. I. 414 ● szerepe Buda visszafoglalásánál, 1686., I. 409. III. 108.
TVARTKO (Tvrtko) BÁN (bosnyák király)
— és a pártharcok, XIV. sz. I. 136.
TWINGER VON KÖNIGSHOFEN, JAKOB
— világkrónikája, XV. sz. I. 110.
Týdenník
— c. szlovák hetilap. II. 494.
TYRNAU, ld. Nagyszombat
TZETZES, IOANNES
— bizánci költeménye, XII. sz. I. 50.
TZINKE, ld. Czinke Ferenc

UCKE, A.
— a porosz agrárkérdésről. II. 446.
UDINE
—i levél, 1383., III. 70.
UDVARDI CSERNA JÁNOS
— földmérési munkái, 1825 k. II. 447.
UDVARDY LÁSZLÓ
— az egri jogliceumról. II. 132.
UDVARDY SÁNDOR
— Heltai G. bibliafordításáról. I. 299.
UDVARHELY
— megye levéltára. I. 325.
— — nemes családai. I. 297 ● története. I. 296, II. 182.
— szék összeírása, XVIII. sz. II. 32.
— — —i főkapitány, ld. Bethlen Miklós ● -i főkirálybíró, ld. Vargyasi Dániel István ● -i nemesi lustra, 1604., I. 308 ● -i székelyek katonáskodása, 1615., I. 334 ● -i kat. templom, XVII. sz. I. 337.
— szenvedései, 1690., I. 428 ● -i vár és Bethlen G. I. 334, III. 97.
Ueber das Forstwesen in Österreich, 1817., II. 437.
Ueber den Bau ... des Ménesser Weines, 1805., II. 436.
Ueber den gegenwärtigen Zustand der ... Seehandlung, 1784. II. 257.
Ueber den projektirten Szolnocker Kanal, 1811., II. 475.
Ueber den Reisbau, 1805., II. 435.
Ueber den Saffranbau, 1804., II. 435.
Ueber den ungarischen Reichstag, 1802. (Berzeviczy Gergely), II. 527.
Ueber den Weinbau, 1818. (Ballus), II. 436.
Ueber die Bienenzucht, 1804., II. 441.
Ueber die österreichischen Seeküste, 1814., II. 472.
Ueber die Schafzucht, 1804., II. 439.
Ueber die ... Verfassung der prot. Schulen, 1803. (Genersich János), II. 582.
Ueber einige ung. und österr. Steinkohlenwerke, 1803., II. 457
Ueber Weine welche im Handel ... vorkommen, 1799. II. 477.
UEBERSBERGER, HANS
— Ausztria és Oroszország viszonyáról. I. 179, 203 ● Oroszország keleti politikájáról. I 376, II. 95.
Uebersicht der Grundverfassungen der sächsischen Nation, 1792. (Hermann, D. M. G. v.), II. 377.
Uebersicht der Josephinischen Ausmessung in Siebenbürgen. II. 293.
UGAZY B.
— irata a mezőgazdaságról, 1816., II. 434.
UGOCSA MEGYE
— adólajstroma, 1564., I. 240 ● etnikai viszonyai. II. 37 ● középkori települése. I. 80 ● közgyűlése, 1790., II. 346 ● leírása, 1805., II. 418 ● levéltára. I. 431, 452, III. 42 ● -i alispáni körlevél, 1796., II. 529 ● -i alispánok, XIV. sz. I. 117 ● -i főispánok, ld. gr. Teleki József, id. Perényi Gábor ● -i főjegyző, ld. Reviczky Imre ● -i insurgensek, 1797., II. 522 ● -i követjelentések, 1723., II. 78 ● -i parasztfelkelés, 1690., I. 431 ● -i tatár beütés, 1717., II. 75. ● vallási viszonyai a Rákoczi-korban. III. 116.
UGOLINO VERINO
— versei Mátyáshoz. I. 168.
UGRÓCZY MIHÁLY
— a Fertő-tóról, 1819 k. II. 419, 437.
UGRONOVICH LÁSZLÓ (trencséni követ)
— diétai naplója, 1722., II. 78.
UHLÁRIK JÁNOS
— Anonymusról, III. 61.
UHLICH, GOTTFRIED
— irata Belgrád ostromáról, 1791., II. 295.
UHLIRZ, KARL
— ism. Marczali XVIII. sz.-át. II. 26 ● a lajtamenti csatáról. I. 97 ● és Mathild.
— — kézikönyve az oszták történelemről. I. 10, 22, 326, 366, 376, II. 81, 158, 243, 269, 463, 499, 530, 553. III. 34.
Uiber die oesterreichische Handlung, 1792. (Gollner Bálint), II. 389.
Az uj bankó-tzédulákat tárgyazó Patens, 1807., II. 537.
Uj szomoru ének, 1735., II. 93.
UJ ZERINVÁR, ld. Zerinvár
UJBÁNYA
— az 1790-i országgyűlésen. II. 483 ● levéltára. I. 14, 245 ● magistrátusa. I. 127, 245 ● a török pusztítás után. I. 378 ● története. I. 245 ● -i portyázások, 1604., III. 95 ● -i üveghuta, 1630., III. 102 ● -i vízemelőgép, 1728., II. 23.
UJFALUSSY-család
— birtokperei, XVI. sz. I. 241.
UJFALVY KRISZTINA (Máté Jánosné)
— élete, verses munkái. II. 615, III. 126.
UJFALVY SÁNDOR
— emlékiratai. II. 401, 446, 582.
UJHÁZY SÁMUEL
— irata az adókivetésről, 1802., II. 527.

UJHEGYI BÉLA
— Budavár múltjáról. III. 108 ● I. Ferdinánd budai harcairól. I. 282.
UJHELYI PÁL
— követi utasítása, 1665., I. 385.
UJHELYI PÉTER (zempléni követ)
— levelei, 1741., II. 103.
UJHELYI PÉTER
— az állandó hadseregről és tisztképzésről, XVII—XVIII. sz. II. 68 ● Rónai Horváth Jenőről. III. 50.
Új Bétsi Magyar Muzsa, 1793—1794., II. 404.
UJJ ISTVÁN
— Thököly zempléni pátenséről, 1684., I. 401.
UJLAKI-család
— szerepe, XV. sz. III. 73. 76.
UJLAKI MIKLÓS
— Wenzel Gusztávról. III. 52.
UJSZIGET
—i nyomda, XVI. sz. I. 259.
UJSZIVÁC
—i jegyző: J. Eimann. II. 247 ● -i német település. II. 248.
UJVÁRI GYULA
— a Balassi-comoedia szerzőjéről. III. 93.
UJVÁRY TAMÁS (nyitrakövendi kántor)
— kuruc verse. I. 449.
UJVÁROSSY SZABÓ GYULA
— a verses oktató költészetről. I. 214, II. 141, 142.
UJVERBÁSZ
— települése. II. 247, 416 ● -i ev. lelkész, ld. Skolka András.
UJVIDÉK
— és az 1790-i diéta. II. 483 ● története. II. 64, 483 ● -i szerb családok. II. 126.
— — főiskola terve. II. 231 ● gimnázium, 1809., II. 499 ● sajtó. II. 125.
—i tanárok, ld. Magarašević György, Šafařík Pál József.
UKRAJNA
— és Magyarország Árpád-kori kapcsolatai. I. 57 ● politikai mozgalmai és Chmielnicki. I. 354 ● története. II. 592 ● -i svéd követség, 1656., I. 350 ● -i történetkutatás. I. 456.
ULÁSZLÓ, I. (magyar és lengyel király)
— és Callimachus. I. 148 ● halála, 1444., I. 163, 164 ● itineráriuma. I. 163 ● kormányzata. I. 148, 160—163 ● és Zsigmond özvegye. I. 145.
ULÁSZLÓ, II. (magyar és cseh király)
— és Beatrix. I. 202 ● a bécsi királytalálkozón. I. 195 ● és Bonfini. I. 147, 188 ● és Candalei Anna házassága. I. 195, 217 ● decretumai, iratai. I. 197—200 ● és a humanizmus. I. 215, 217 ● kormányzata. I. 201—204. III. 80 ● és a mármarosi bányászok, 1498., I. 210 ● és Mátyás király. I. 171, 177. III. 77. ● megválasztása, 1490., I. 197, 201 ● német Landsknechtjének jegyzetei. I. 194 ● és Nicolaus de Mirabilibus. I. 212 ● és Oláh Miklós. I. 224 ● és a parasztháború. I. 207 ● és Petancius Félix. I. 196 ● és Saluzzói Lajos. I. 195 ● udvartartása I. 202 ● és Váradi Péter. I. 216.
ULÁSZLÓ (cseh király)
— magyar kapcsolatai, 1164., I. 50.
ULÁSZLÓ (Fehér, hg.)
— mint lengyel trónkövetelő. I. 108.
ULBRICH (vizitátor)
— erdélyi útja, 1738., II. 23.
ULBRICH, J. és Mischler, E.
— osztrák államtani kézikönyve. II. 86.
ULLOA, ALFONSO
— kortörténeti munkái, XVI. sz. I. 275—276 ● mint Forgách F. forrása. I. 226.
ULM
—i gabonaszállítás. II. 476 ● -i hadjárat és kapituláció, 1805., II. 539.
ULMAN, H.
— X. Leó történetéről. I. 200.
ULRIK, SZT. (augsburgi püspök)
— és az ágostai csata, 955., I. 40, 41.
Umständliche . . . Geschichte . . . Des Friedens, 1739., 1790. (Neipperg, L. v.), II. 96.
Umständlicher Bericht von den . . . Unruhen, 1784., II. 286.
UNBEGAUN, BORIS
— a szerb irodalmi nyelvről. II. 126, 230.
UNCIUS LÉNÁRT (erdélyi lelkész)
— históriás verse, 1579., I. 106.
UNČOVSKY, LADISLAV
— Berzeviczy Gergelyről. III. 124.
UNDI MÁRIA
— a XVIII. sz.-i viseletről. II. 43.
UNG MEGYE
— árszabályzata, 1666., I. 378 ● követi utasítása, 1790., II. 346 ● leírása, 1787., II. 236 ● népessége, XVIII. sz. II. 37 ● története. I. 123 ● -i levéltárak. III. 42 ● -i nemesi felkelők, 1809., II. 554 ● -i öltözködési szabályok, 1666., I. 377 ● -i parasztmozgalmak, 1632., I. 370 ● -i ref. egyházmegye. I. 254 ● -i ref. templom, 1758., II. 233.
UNGÁR ELEMÉR
— a hazai német folyóiratokról. II. 495.
UNGÁR LÁSZLÓ
— a céhrendszer bomlásáról. II. 461 ● ism. Padover II. József-könyvét. II. 244.
— — A. Robert könyvét az osztrák „nemzeti" eszméről. II. 552.
— a magyarországi kapitalizmusról. II. 478 ● a nemesi birtok eladósodásáról. II. 450 ● a polgári osztály kialakulásáról. II. 478, 482.
Der Ungar an die Ungarn, 1796. (Birkenstock János Menyhért), II. 520.
UNGÁRD BÉLA
— Hainburg ostromáról, 1482., I. 178.
Ungaria suis cum regibus, 1729. (Turóczi László), II. 108.
UNGARISCH-ALTENBURG, ld. Magyaróvár
Der ungarische Bauer, 1818., II. 452.
Der ungarische Landtag, 1808., II. 542.
Ungarische Miscellen, 1817—1818., II. 408.
Ungarische Staats- und Gelehrte Nachrichten, 1787—1794., II. 405.
Ungarische und Sevennische Unruhen, 1705., I. 444. III. 112
Der ungarischen Mütter . . . demüthige Bitte, 1790., II. 372.
Ungarischer oder Dacianischer Simplicissimus, 1683., I. 383. III. 101.
Ungarns Banderien, 1810—1816. (Piringer Mihály), II. 558—559.
UNGER, JOHANN KARL
— hazai utazásai, 1803., II. 421 ● leírása Nyitráról, 1804., II. 481.
UNGER MÁTYÁS
— a magyar történetről. III. 46.
Ungerische Chronica, 1581., I. 148.
Ungerischer und Sibenbürgischer Kriegs-Handel, 1596., I. 315.
UNGHVÁRY EDE
— a bukóczhegyi monostorról. III. 63.
UNGHVÁRY JÁNOS (mérnök)
— irata a nemzeti játékszínről, 1779., II. 229.
UNGI PÁL
— mint a *Magyar Hirmondó* szerkesztője, 1787., II. 239.
UNGNAD DÁVID
— konstantinápolyi követsége, 1573., I. 276, 287, 308.
UNGNAD, HANS
— szerepe Belső-Ausztriában, XVI. sz. I. 280.
Ungrische Miscellen, 1805—1806., II. 408.
Ungrisches Magazin, 1781—1787., II. 241.
UNGVÁR
— szabályzata, 1593., I. 238 ● -i gimnázium története. II. 132 ● -i ref. egyház története. I. 256 ● -i számtartó utasítása, 1668., I. 377 ● -i tanárok, ld. Dayka Gábor, Gerő György ● -i uradalom, XVIII. sz. II. 46.
UNGVÁRNÉMETI TÓTH LÁSZLÓ
— irodalmi szerepe, XIX. sz. II. 616, 620.
Unmassgebliche Gedanken über das . . . Contributions-System, 1802. (Izdenczy József), II. 527.
UNREST JAKAB
— osztrák krónikája. I. 149, 168, 190.
Unterthänige Vorschläge zur Aufnahme des . . . Kommerzes, 1790., II. 390.
UNYI B.
— a bosnyák ferencesekről. I. 61.
UPPSALA
—i könyvtár magyar vonatkozásai. I. 340.
URÁL (hegység)
— és a magyarok vándorlása. I. 30, 31.
URAUGIENSIS, ld. Aurai Ekkehard
Urania
— c. folyóirat, 1794—1795., II. 406, 606.
URBÁN MIHÁLY
— az erdélyi bányászatról. II. 171 ● a verespataki bányaművelésről. II. 171, 459.
URBÁNEK, R.
— V. Lászlóról. I. 164 ● Podjebrád Györgyről. I. 177.

Urbarial-Regulation, 1805., II. 447. (Franz Brechter)
URBICK BR. (orosz követ)
— és a Rákóczi-szabadságharc. I. 453, 469.
URE, J.
— Mátyás karintiai hódításáról. I. 178.
URECHE GERGELY
— moldvai krónikája. I. 168, 275.
URECHIA
— XIV. Lajos román vonatkozásairól. I. 472.
URIHEGYI EMILIA
— a szlovák irodalmi nyelvről. II. 494.
URI JÁNOS (orientalista)
— angliai működése, XVIII. sz. II. 216, III. 121.
URIÁS (panonnhalmi apát)
— levelei a tatárjárás idejéből. I. 92.
URNICALIA, AGOSTINO
— irata a török háborúról, 1724., II. 73.
Ursachen des . . . Türkenkrieges, 1737., II. 94.
URSINUS JÁNOS (segesvári jegyző)
— krónikája, XVII. sz. III. 96.
URSINUS VELIUS, CASPARUS
— beszéde I. Ferdinánd koronázásakor. I. 274 ● humanista szerepe. I. 218 ● kortörténeti munkái. I. 274, 282, II. 213 ● pozsonyi útjának leírása. I. 276.
URSU, NICOLAE, ld. Horia
URSU, I.
— I. Ferenc keleti politikájáról. I. 281 ● a kenyérmezei csatáról. III. 77 ● Moldva és Lengyelország viszonyáról. III. 77 ● Nagy István magyar szövetségéről. III. 77.
Urtheile über die . . . Staats-Verbrecher, 1795., II. 509.
Urtheile . . . Wider die Verbrecher, 1795., II. 508—509.
USKI JÁNOS (veszprémi püspök)
— mint diplomata, XV. sz. I. 140.
USSON, JEAN-LOUIS D', ld. Bonac
USZ JÁNOS
— országgyűlési naplója, 1728., II. 91.
USZPENSZKIJ, F. J.
— Bizánc történetéről. I. 75.
Utasítás az Erdélyi marhavész ellen, 1810. (Szőts András), II. 438.
Utasítás az erdélyi . . . utak készíttetésére, 1807., II. 474.
UTIEŠENOVIČ, ld. Fráter György
UTIEŠENOVIČ, O.
— Fráter György életéről. I. 302.
UTISSENIUS, ld. Fráter György
UTRECHT
—i béke, 1713., II. 67 ● -i egyetem magyar hallgatói. I. 268, II. 133 ● -i magyar tanulók: ld. Apáczai Csere János, Keresztesi József, Pethe Ferenc.
UZ (nép)
— szerepe a XI—XII. stázadban. I. 48, 85.
UZONI BÉLDI, ld. Béldi Pál
UZONI FOSZTÓ ISTVÁN
— unitárius egyháztörténete. I. 251, II. 122.

ÜBER, ld. Ueber alatt is
Über das ausschliessende Bürgerrecht der Sachsen, 1792. (Michael Fronius), II. 377.
Über den Verfall der lateinischen Sprache, 1836., II. 283.
Über den Zustand der Bauern, 1816—1817., II. 451.
ÜLLŐ
—i honfoglalás-kori temető. III. 60.
ÜRMÉNY
—i Hunyady-uradalom, XIX. sz. II. 448.
ÜRMÉNYI JÓZSEF (személynök)
— beszéde Sándor Lipóthoz, 1790., II. 362 ● bihari főispánsága. II. 280 ● és az 1791-i tanulmányi bizottság. II. 395 ● és Horvát István. II. 395, 595 ● leváltása, 1795., II. 528 ● pesti főispáni beszéde, 1790., II. 345 ● és a Ratio Educationis, 1777., II. 207—208 ● szerepe II. József rendszerében. II. 278, 280, 291, 345.
— — a türelmi rendelet ellen. II. 276 ● az egykorú irodalomban. II. 345, 362.
— és Lakits Gy. közjoga, 1791., II. 372.
ÜRMÖSI KÁLMÁN
— az alsóiméntalvai, szentgericei, tarcsafalvi unit. egyházról. I. 255—256.
ÜRMÖSSY GYULA
— Cserey Históriájáról. III. 112.
ÜRMÖSSY LAJOS
— Kolozsvár kereskedelméről s iparáról. I. 298, II. 64.

V. J.
kéziratos hadi naplója, 1796., II. 507.

V. S A.
— a magyaróvári uradalomról. 1819., II. 448.
VAÁL
—i ref. egyház tört. I. 256 ● -i plébános: Farkas Imre. II. 441.
VÁC
— építészete, művészete, XVIII. sz. II. 232, 233, III. 122 ● irodalma. III. 28 ● és a jakobinusok. II. 513 ● lakossága, XVIII. sz. II. 31 ● leírása, 1818., II. 419 ● a törökkorban. I. 247, 317, 364 ● története. I. 62, II. 483 ● -i domonkos konvent. I. 64 ● -i énekes gyűjtemény, 1799., II. 625 ● -i egyházmegye a törökkorban. I. 247.
— — története, névtára. I. 62.
—i ev. egyház. I. 257 ● -i gabonáról irat, 1793., II. 434 ● -i hódoltság, 1642., I. 364 ● -i kanonokok, ld. J. Damiani, Erdélyi (Keresztúri) József, Meritzay Antal, Schaffrath Lipót, Szerdahelyi György, Sztrakos Adalbert ● -i káptalan története. I. 64 ● -i kézművesipar, céhek. II. 55, 460 ● -i nagyprépost: Berkes András. I. 423 ● -i nyomdászat története. II. 211 ● -i piarista gimnázium. II. 132 ● -i püspökök, ld. Althan, Báthori Miklós, Dvornikovits Mihály, Migazzi Antal, Splényi X. Ferenc ● -i püspöki consistorium a tolerancia ellen. II. 276 ● -i püspökség a tatárjáráskor. I. 97.
— — történetirodalma. II. 114, 151.
—i Theresianum, XVIII. sz. II. 201, 208 ● -i utazás, Kazinczy F. II. 422 ● -i vasbánya, 1727., II. 54.
VACHON, M.
— a francia—osztrák viszonyról, 1688., I. 409.
VÁCZ ELEMÉR
— mutatója a *MGSz*-hez. II. 8. III. 29.
— — a *Sz*-hoz. I. 7, II. 9. III. 28.
— a XVI—XVII. sz. főnemességéről. I. 241 ● Vedres Istvánról. II. 475.
VÁCZY JÁNOS
— az arkádiai pörről. II. 607 ● Berzsenyi Dánielről. II. 613 ● a felvilágosodás irodalmáról. II. 310 ● Haller Jánosról. III. 110 ● Hornyik Jánosról. III. 50. ● Horvát Endréről. II. 613 ● irodalmi kritikánk kezdeteiről. II. 215, 603 ● ism. Ballagi G. könyvét a politikai irodalomról. II. 310, 501.
— — Császár E. Verseghy-életrajzát. II. 605 ● Fraknóiét Széchenyi Ferencről. II. 318 ● Kont könyvét a francia irodalmi hatásról. II. 219 ● Miletz J.-ét Katona Józsefről. II. 623 ● Országh S.-ét a budai színházakról. II. 627 ● Szinnyei F.-ét Batsányiról. II. 604 ● Takáts Sándorét Pétzeliről. II. 305 ● Vass B.-ét Horvát Istvánról. II. 596.
— Kazinczy Ferencről írt munkái, tanulmányai. II. 279, 422, 593, 600—603 ● a Keszthelyi Helikonról. II. 621 ● kiad. Kazinczy leveleit. II. 446, 601.
— — Ráday Gedeon munkáit. II. 305.
— a klasszikus iskola triászáról. II. 224 ● a Mondolatról. II. 618 ● nekrológja. III. 52 ● a nemzeti felbuzdulásról, 1790., II. 354, 372 ● a nyelvújításról. II. 613, 617 ● Rimay Jánosról. III. 96 ● Salamon Ferencről. III. 51 ● Toldy Ferencről. III. 52 ● Wesselényi ifjúságáról. II. 487.
VÁCZI PÁL (dömés szerzetes)
— mint kódexíró, XV. sz. I. 180.
VÁCZY PÉTER
— I. András érembillogáról. I. 69 ● Anonymusról. III. 61 ● a bakonybéli összeírásról. I. 55 ● III. Béla jövedelméről. I. 56 ● a honfoglalás(kori kereszténységről. I. 68 ● a hűbéri birtok kérdéséről. I. 78 ● az igazságszolgáltatásról, XI—XII. sz. I. 69 ● az immunitásról. I. 78 ● ism. Soós I. tanulmányát a birtokrendezésekről. II. 447 ● István király államszervezetéről. I. 69, 70, 78 ● Kézairól. I. 87 ● a kir. serviensekről. I. 96 ● a középkori magyar társadalomról. I. 57, 77, 123 ● a magyar királyság első időszakáról. I. 57, 69 ● a pápai szláv politikáról. I. 86 ● Szendrei Jánosról. III. 51 ● a szimbolikus államszemléletről. I. 69 ● a XI—XII. sz.-i államszervezetről. I. 69 ● a Vazul-hagyományról. I. 72.
VADADI HEGEDÜS-KÓDEX. II. 626.
VADAS JENŐ
— a selmeci erdészeti akadémiáról. II. 586.
VADÁSZ NORBERT
— Dukai Takách Juditról. II. 614.
VADIANUS (Watt Joachim)
— és a bécsi humanisták. I. 218 ● humanista levelezése. I. 216.

VADNAI OLGA
— társadalmi, családi életéről, XVII. sz. III. 199.
VÁDOSFA
—i ev. egyház tört. I. 257 ● -i katolikus beszédek. II. 110, 198 ● -i vallási zavargás, 1751., II. 121.
VÁG
— hajózásának kérdése, 1713., II. 62 ● vidéki székelyek. I. 81 ● völgyi víziút, 1812., II. 421.
VÁGHÓ IGNÁC
— a *Mars Hungaricus*-ról. I. 382.
VÁGNER JÓZSEF
— Bornemisza Pál prépostról. I. 277 ● a nyitrai egyházmegyei könyvtárról. I. 264, III. 44 ● a nyitrai káptalanról. I. 64.
VÁGÓ FERENC
— a gyöngyösi gimnáziumról. II. 130.
VÁGÓ LAJOS és Szabados M. R.
— Savaria-bibliográfiája. III. 25.
VÁGVÖLGYI TIBOR
— a Rákóczi-szabadságharcról. I. 456.
VAHOT IMRE
— közölte Kazinczy naplóját. II. 511.
VAIASZLÓ
—i protestánsok bajai, 1758., II. 203.
VAIDNER JÁNOS
— jelentése a nagybányai bányákról, 1667., I. 376.
VAISZ IGNÁC
— Masolino képeiről. I. 135.
VAJDA GYULA
— Erdély és a porta viszonyáról. I. 295 ● a váradi regestrumról. I. 92 ● városainkról az Árpád-korban. I. 98.
VAJDA IGNÁC
— adománylevele, 1520., III. 79.
VAJDA ILONA
— Batsányi Jánosról. II. 604.
VAJDA LÁSZLÓ
— első polgári drámánkról. II. 626—627.
VAJDA SÁMUEL (bencés apát)
— Margit legenda-kiadása, 1782., I. 213.
VAJDA VIKTOR
— Ribinyi Jánosról. II. 105 ● Szirmay Antalról. II. 400.
VAJDAHUNYAD
— vára. I. 162 ● -i unitus levéltár. III. 43 ● -i urbárium, 1681., I. 431.
VAJK ARTUR
— a brennbergi szénbányászatról. II. 171.
VAJKAI AURÉL
— a népi építkezésről. III. 118.
VAJKOVICS IMRE (cenzor, kanonok)
— iratai a cenzúráról, 1791., 1795., II. 311, 384, 403 III. 124 ● vallásügyi vitairata, 1791., II. 368 ● véd, az egyházi vagyont, 1792., II. 503 ● vitája a magyar koronáról, 1798., II. 597.
VAJNA KÁROLY
— hazai régi büntetésekről. II. 194.
VAJNOR
— rendtartása, XV. sz. I. 155 ● úrbére, XV. sz. I. 143.
VAJTHÓ LÁSZLÓ
— irodalmi ritkaság-sorozata. I. 263, 382, II. 601.
VAJTICZKY EMÁNUEL
— Evlia Cselebiről. I. 384.
VAK BOTTYÁN, ld. Bottyán János
VÁL, ld. Vaál
VALAGUSSA, GIOVANNI (humanista)
— és Janus Pannonius. I. 185.
VÁLAZUTI GYÖRGY
— disputációja, 1588. III. 93.
Válaszuti Komédia, XVI. sz. I. 262, 270, 300.
VALACHIA, ld. Havasalföld
VALENTÉNYI GÁSPÁR
— a somogyi céhekről. II. 56, 460.
VALENTINI
— az 1809-i hadjáratról. II. 553.
VALENTINO, CAESAR (ferrarai követ)
— jelentése Mátyásról, 1486., I. 171.
VALENTINUS BUJDOSÓ, ld. Thaly
VALENTINY ANTAL
— mutatója az *EM*-hoz. I. 6, II. 8 III. 20 ● a Thorotzkay levéltárról. I. 16 ● és Bónis György.
— — kiad. a Jacobinus-féle formulariumot. I. 306.
VALERO-család
— selyemgyárának története. II. 465.
VALERO JAKAB
— szempczi megnyitóbeszéde, 1764., II. 209.
VALERO TAMÁS és István
— beadványa, 1791., II. 390 ● selyemgyára. II. 260, 465.
VÁLI BÉLA
— az aradi színészetről. II. 628 ● az 1790-i színtársulatról. II. 517 ● Károlyi Sándor búcsúztatójáról. II. 16 ● Kelemen Lászlóról. II. 627 ● a magyar színészet történetéről. II. 191, 627 ● a magyarországi szerb színészetről. III. 127 ● Martinovics kivégzéséről. II. 509 ● Napóleon proklamációjáról. II. 556 ● XVIII. sz.-i színészetünkről. II. 191, 228.
VALJAVEC, FRITZ
— Engel J. K. leveleiről. II. 593 ● a jozefinizmusról. III. 120 ● a magyar felvilágosodás kutatásáról. II. 219, 344, 593 ● a német kultúrhatásról Magyarországon. I. 184, II. 37 ● a pozsonyi tudós társulatról, 1761., II. 156 ● Schlözer leveléről Gyarmathihoz. II. 596 ● Széchenyi Ferenc levelezéséről. II. 593, 599 ● szerepe a német Délkelet-kutatásban. II. 37 ● Windisch Károlyról, XVIII. sz. II. 156, 241.
VÁLKA, JOSEF
— a közép-európai „második" jobbágyságról. III. 83.
VALKAI ANDRÁS
— históriás énekei, XVI. sz. III. 88.
VALKÓ
— megye és a parasztháború. I. 207.
VALLA (Forgáts) JÁCINT
— ódája Károly főhg.-hez, 1797., II. 522.
VALLANT, M.
— a magyar jakobinusokról. II. 516.
A vallás dolga Zala vármegyében, 1791., II. 368.
Vallás-tserélés, 1790. (Nagyváthy János), II. 332.
A vallásbeli tiirhetőségről szóllo . . . rendelés, 1781., II. 271.
A vallási egyesülés ideája, 1823. (Vámosi Pap István), II. 578.
A vallási egyesülés . . . irójához, 1823. (Cseh László), II. 575.
Valljon lehet . . . a Magyar Nyelvet félteni, 1824., II. 492.
VALLÓ ISTVÁN és Borbíró V.
— a magyar városépítés tört.-ről. III. 53.
VALÓ SIMON
— a pesti papnevelő intézetről. II. 579.
VALOIS, N.
— francia—magyar házassági tervről, XV. sz. I. 122—123 ● a XV. sz.-i egyházszakadásról. I. 140.
VALPÓ
— eleste, 1543., I. 231.
VALSECCHI (olasz dominikánus)
— és a magyar apologetikus irodalom. II. 199, 200, 268—269.
VÁLYI K. ANDRÁS (pesti egyet. tanár)
— élete. II. 583 ● iratai a nemzeti nyelvről, 1791,. II. 358 ● iskolai levélmintái, 1789., II. 279 ● leírása Magyarországról, 1796., II. 19, 412, 464.
VÁLYI KLÁRA
— versei, 1798—1807., II. 523, 615.
VÁLYI NAGY FERENC (pataki tanár)
— verses munkái. II. 374, 572.
VÁMBÉRY ÁRMIN
— Evlia Cselebiről. I. 384 ● Hunyadi J. csatáiról. I. 152 ● ism. Velics-Kammerer defter-kiadását. I. 247 ● Kanizsáról, 1600., I. 318 ● a magyarság eredetéről, török kapcsolatairól. I. 31 ● Mátyás követségéről Perzsiába. I. 176 ● a mohácsi csatáról Pecsevinál. I. 197 ● Szolimán leveléről. III. 79. ● -ról emlékezés, III. 52.
VÁMOSATYA
—i prédikátor: Gecsei Varró I. II., 97.
VÁMOSI PAP ISTVÁN (ref. esperes)
— irata a vallási egyesülésről. 1823., II. 574, 575, 578.
VÁMOSSY ISTVÁN
— a pozsonyi gyógyászatról, XVIII. sz. II. 140.
VÁMOSUDVARHELY
—i birtokos: Petrichevich-Horváth B. II. 149.
VAN HOVEN, J.
— verse Savojai Jenőről, 1716., II. 70.
VAN OORDT
— a holland—török viszonyról. I. 340.
VAN SWIETEN, GERHARD (orvos)
— és a cenzúra. II. 211 ● és a jezsuiták. II. 202 ● és Kollár Ádám. II. 187 ● és Lengyelország felosztása. II. 197 ● szerepe a bécsi udvarban. II. 160.
VAN SWIETEN (ifj.)
— és a tantügyek. II. 208, 278.

VANDAL, A.
— egy törökországi francia követségről, 1739., II. 96 ● Nointel török követségéről, 1670., I. 400.
VÁNDORY REZSŐ
— a Zách-esetről drámáinkban. II. 622.
VANDRÁK ANDRÁS
— az eperjesi kollégiumról. II. 129.
VANEL (= Sandrart de Gilles)
— mint a *Histoire des troubles* szerzője, 1685., I. 399.
VANIČEK, FR.
— a határőrvidék történetéről. I. 288, II. 75, 104, 296.
VANIER, JACOB
— írata a paraszti majorságról, XVIII. sz. II. 163, 430.
VANOSSI, ANTONIUS
— írata a török háborúról, 1722., II. 73.
VANYARCS
— hegyközségi törvényei, 1653., I. 370.
VÁNYI FERENC
— Nagyvárad visszafoglalásáról, 1692., I. 411.
VANYÓ TIHAMÉR
— a bécsi nunciusi jelentésekről, XVII. sz. I. 376 ● az egyháztörténetről. III. 30 ● a győri püspökségről 1629-ben. I. 373 ● ism. Nyiri S. könyvét a nagybirtok vallásügyéről. II. 117 ● magyarországi püspöki jelentésekről. II. 113, 578 ● Nyugat-Magyarország rekatolizálásáról. I. 423 ● a plébánia-történetírásról. I. 63. III. 30.
VÁNYOLÓS MIKLÓS
— Berengár magyar kapcsolatairól. I. 41 ● Erdély méhészetéről. II. 44.
VÁRAD, ld. Nagyvárad
Váradi krónika. I. 45.
Váradi regestrum, XIII. sz. I. 92. 96. III. 68.
VÁRADI ANTAL
— a magyar irodalomtörténetírás fejlődéséről. II. 215 ● Martinovicsról. II. 515 ● a pesti sajtóról 1820-ban. II. 402.
VÁRADY ERZSÉBET
— Erdély művelődéséről, XVI. sz.
VÁRADY GÁBOR
— Savojai Jenő hadjáratáról, 1716—1717., II. 73—74.
VÁRADI GYULAI, ld. Gyulai István
VÁRADY IMRE
— Buda ostromáról, 1686., I. 405 ● olasz—magyar könyvészete. I. 9 III. 28. ● Zsámboky Jánosról. I. 227.
VÁRADI K. MIHÁLY
— verse Bethlen G. haláláról. I. 331.
VÁRADI MIHÁLY
— családi följegyzései, 1667—1690., I. 391.
VÁRADY M.
— a szebeni és segesvári ispotályról, XV. sz. I. 158.
VÁRADI PÉTER (kalocsai érsek)
— humanista szerepe. I. 184, 216 ● levelei. I. 184, II. 214 ● mint államférfi. I. 202.
VÁRADI SZABÓ JÁNOS
— pedagógiai szerepe. XIX. sz. II. 584, 585.
VÁRADY ZSIGMOND
— Martinovicsról. II. 515.
VARASD
— megye gazdasági javaslata, 1791., II. 390 ● város javaslata, 1791., II. 389.
— — az országgyűlésen, 1790., II. 483.
— vidéki parasztmozgalom, 1755., II. 102 ● -i jegyző: Keresztury József. II. 314 ● -i kereskedő: Virio Károly. II. 389.
VARASDSZENTGYÖRGYVÁR
—i határőrezred szerepe. II. 75, 500.
VÁRDAY ÁLADÁR
— magyar levele, XV. sz. I. 180.
VÁRDAI BALÁZS
— humanista szerepe. I. 218.
VÁRDAI BÉLA
— Rákóczi elmélkedéseiről. I. 436, III. 111 ● Zrínyi Miklósról. III. 104.
VÁRDAI FERENC (erdélyi püspök)
— és Bakócz Tamás, 1514., I. 207 ● humanista szerepe. I. 218 ● számadásai, XVI. sz. I. 205.
VÁRDAI ISTVÁN
— követi beszéde, 1457., I. 165.
VÁRDAI PÉTER, ld. Váradi.
VARGHA ANNA
— Frankfordinusról (kiadással). I. 218, III. 81 ● Justus Lipsiusról. I. 269.
VARGHA BALÁZS
— Csokonairól. II. 607, 609, III. 126 ● Csokonai-kiadása. II. 109 ● ism. a Batsányi-kiadást. III. 126.
VARGA B.
— Dávid Ferencről. I. 304 ● Szenczi Molnár Albertről. I. 331.
VARGHA DAMJÁN
— kódexirodalmunk problémáiról. I. 212—213 ● Imre hg.-ről. I. 69.
VARGA DEZSŐ
— III. Ince pápáról. III. 68 ● a zalavári apátságról. III. 64.
VARGA ENDRE
— Baranyai Béláról. III. 49 ● bírósági levéltárakról. III. 43 ● az ügyvédekről, XVIII. sz. II. 194, 293.
VARGA FERENC
— Szeged történetéről. I. 206, III. 71 ● Rákóczi koráról Szegeden. I. 459 ● a török államszervezetről. III. 84—85.
VARGHA GYULA
— a magyar hitelügyről. II. 450, 561.
VARGHA GYULA
— a vönöczki ev. egyházról. I. 257.
VARGA IMRE
— a kuruc költészetről. I. 448.
VARGA JÁNOS
— a földközösségről, XVIII. sz. II. 45, 48 ● ism. Wittmant a haladó hagyományokról. III. 45 ● a parasztság állami kizsákmányolásáról, XVIII. sz. II. 48, 86.
VARGA JÓZSEF
— Szkhárosi Horvát Andrásról. III. 88.
VARGHA LÁSZLÓ
— Hannulik Jánosról. II. 600.
VARGHA LÁSZLÓ
— a tilalmasi tanyákról. II. 52.
VARGA MÁRTON
— a gazdasági instrukcióról. 1811., II. 448.
VARGA OTTÓ
— régi egyházi könyvtárakról. II. 212.
VARGHA ZOLTÁN
— a gyulafehérvári főiskoláról, 1657., I. 354.
VARGHA ZOLTÁN
— Podmaniczky Jánosról. II. 449.
VARGA ZOLTÁN
— debreceni lelkipásztorokról. II. 580 ● ism. Domanovszky József nádorát. II. 484.
— — Mályusz könyvét a türelmi rendeletről. II. 276.
— a magyar történetről. III. 46 ● a romantika vallásosságáról. II. 580 ● a szabadságeszméről, XIX. sz. II. 572.
VÁRGEDE
—i levéltár. III. 43.
VARGYAS
—i unitárius egyház. I. 257.
VARGYAS LAJOS
— a legrégibb magyar versről. I. 214 ● Zrínyi ritmusáról. III. 103.
VARGYASSI ANDRÁS
— búcsúztatója Esterházy Pálról, 1713., II. 66, 68.
VARGYASI DÁNIEL, ld. Daniel István
VÁRI EMIL
— a mesterkedőkről. II. 616.
VÁRI REZSŐ
— Bölcs Leó Taktikájáról. I. 25.
VÁRY REZSŐ
— Bánk bán-kiadása. II. 623.
VARJAS BÉLA
— kiadta a Balassi-kódexet. I. 271 ● Méliusz városáról. III. 86 ● a Mohács utáni irodalomról. I. 269.
VARJAS JÁNOS
— verse II. Józsefhez, 1784., II. 280.
VARJU ELEMÉR
— II. Andrásról. I. 93 ● a Bánffy-család történetéről. I. 14 ● az egri könyvtárról. II. 588 ● Esterházy Miklós leveléről, 1642., I. 358 ● a gyulafehérvári Batthyány-könyvtárról. I. 130, II. 588.
— — glosszákról, kódexekről. I. 130 ● Hunyadi-emlékekről. I. 186 ● sírkövektől. I. 134.
— a Hunyadiak síremlékeiről. I. 162 ● a középkori magyar viseletről. I. 135 ● a magyar várakról. I. 60, 134, 186 ● nekrológja. III. 52 ● a Szalók-nemzetségről. III. 70 ● a székesfehérvári formuláriumról. I. 112 ● a Szt. István legendáról. I. 51 ● a Thuróczy-krónikáról. I. 146 ● és Lajtha László.
— — egy Szt. Erzsébet-himnuszról. I. 130.
VARJU JÁNOS
— Debrecen közigazgatásáról, XVI. sz. III. 84 ● középkori művelődésünkről. I. 65, III. 72.

VARKOCS GYÖRGY
— levelezése, XVI. sz. I. 288.
(R) VÁRKONYI ÁGNES
— Bottyán Jánosról. III. 114 ● a Dunántúl felszabadításáról, 1705., III. 115 ● Rákóczi Ferencről. III. 113 ● Rákóczi és Nagy Péter kapcsolatáról. III. 116 ● a Rákóczi szabadságharc erdélyi kibontakozásáról. III. 116.
— — forrásainak ismertetéséről. III. 113.
— és Esze Tamás
— — — a Rákóczi-hagyományról. II. 75, 94, 97.
— és Köpeczi Béla.
— — Rákóczi Ferencről. III. 114.
VÁRKUDU
—i ref. egyház. I. 257.
VARLAAM (metropolita)
— és a kálvinista katekizmus, XVII. sz. I. 347.
VÁRNA
—i csata, 1444., I. 139, 150—152, 159—160, 163—164. III. 76.
VÁRNAI SÁNDOR
— a régi pesti polgárságról. II. 62 ● Townson utazásáról. II. 425.
VARNERI
— az orosz—török háborúról, 1771., II. 94, 95.
VARNHAGEN v. ENSE, K. A.
— kiadta Gentz naplóit. II. 486.
VÁRÓ FERENC
— Bethlen Gábor kollégiumáról. I. 337.
VÁROSY GYULA
— Antiochiai Annáról. I. 76 ● Asztrik érsekről. I. 54, 70 ● De Benciis Andrásról. III. 73 ● a katolikus iskolaügyről. II. 128 ● a kalocsai és bácsi egyházmegyék egyesítéséről. I. 62 ● nekrológja. III. 52 ● a pannonhalmi alapító oklevélről. I. 54.
VÁRPALOTA (ld. Palota alatt is)
— eleste, 1593., I. 317 ● -i ev. egyház. I. 257 ● -i vár alaprajza. III. 91.
VARRÓ ISTVÁN, GECSEI (ref. lelkész)
— társadalombíráló levelei, XVIII. sz. II. 97.
VARRÓ ISTVÁN
— társadalomtudományi bibliográfiája. III. 20.
VARSIK, BRONISLAV
— huszitákról és reformációról Szlovákiában. I. 141 ● a prágai egyetem szlovák tanulóiról. I. 133 ● a szlovák—magyar nyelvhatárról. II. 37.
VARSÓ
— leírása Rédey Lászlónál. I. 349 ● -i francia követ: Béthune, XVII. sz. I. 387 ● -i osztrák követ: Zierowski, XVII. sz. I. 400 ● -i szerződés, 1677., I. 432 ● -i történész-kongresszus. III. 48 ● -i udvar, XVIII. sz. II. 153 ● -i utazásai Berzeviczy Gergelynek. II. 429, 470.
VAS MEGYE
— francia megszállása, 1809., II. 554 ● nemesi összeírása, XVIII. sz. II. 31 ● tisztikara a középkorban. I. 117 ● viszonyai, története. III. 63, 70 ● -i alispán: Meszlényi B. I. 371 ● -i Farkaserdő, XVII—XVIII. sz. II. 167 ● -i főispánok, ld. Batthyány Lajos (1804), Erdődy Sándor ● -i hegyközségi törvények, 1732., II. 47 ● -i insurgens vezér: Cziráky József, 1742., II. 102 ● -i jobbágygazdálkodás, 1828., II. 434 ● -i könyv nyomtatás. II. 587 ● -i malomárszabás, 1698., I. 422 ● -i nemesi felkelés, 1809., I. 549, 550, 554 ● -i nemesi felkelők, 1809.; ld. Felsőeőri Nagy György, Horváth József Elek ● -i parasztmozgalmak, 1765., II. 191, III. 120.
— — — 1784., II. 254 ● 1802., II. 487.
—i szárm. Kermelics Károly. II. 556 ● -i szlávok. II. 415 ● -i táblabíró: Gömbös Antal. II. 491 ● -i ügyvéd: Noszlopy Sándor. II. 267.
VASS BERTALAN
— Horvát Istvánról. II. 596 ● a szonettről. II. 603, 619.
VASS GYÖRGY, CZEGEI
— naplója a Rákóczi-korról. I. 440.
VAS ISTVÁN
— leford. Padover II. Józsefét. II. 244.
— — Rákóczi emlékiratait. I. 435, III. 110 ● Rákócziról mint írórói. III. 111.
VASS JÓZSEF
— Az anjou-kori művelődésről. III. 71, 72 ● Anonymusról. III. 61 ● az Árpád-kori iskolázásról. I. 66 ● Erdély középkori országgyűléseiről. III. 80 ● az erdélyi katolikus főtanodáról. II. 208 ● Géczi Jánosról. I. 307 ● kiadta Rhédey László naplóját. I. 349 ● Kisdi Benedekről. III. 102 ● Kolozsvár múltjáról II. 21.
VASS KLÁRA
— Buda német utcaneveiről. II. 63, 482 ● könyvészete. I. 9. III. 24.
VASS LÁSZLÓ, CZEGEI
— naplója, XVIII. sz. I. 440, II. 17, 65, 75.
VAS MARGIT
— Ráday Gedeonról. III. 122.
VASS MIKLÓS
— a Horia-felkelésről. II. 285 ● a kir. könyvek székely okleveleiről I. 293 ● Kornis Borbáláról. I. 346 ● Péchy Simonról. I. 337 ● Szamosközy Istvánról. III. 82 ● Székely Mózesről. I. 312 ● XVI. sz.-i székely oklevelekről. I. 293 ● Udvarhely megyei oklevelekről. I. 13 ● az udvarhelyi várról. III. 97.
VASADY BÉLA
— Károlyi-emlékkönyve. I. 263.
VÁSÁRHELYI ANDRÁS
— éneke, 1508., I. 214.
VÁSÁRHELYI GÉZA
— adaléka Buda bevételéhez, 1686., III. 108.
VÁSÁRHELYI KERERES FERENC
— versei Bethlen Gáborhoz. III. 97.
VÁSÁRHELYI LŐRINC
— az őrboldogfalvi ref. egyházról. I. 256.
VÁSÁRHELYI MATKÓ ISTVÁN
— hitvitái, XVII. sz. III. 102.
VÁSÁRHELYI PÁL
— mint pesti mérnökhallgató. II. 586.
VÁSÁRHELYI TŐKE ISTVÁN
— fizikai tankönyve, 1786., II. 140.
VÁSÁRY DALMA
— egy Barclay-fordításról. II. 225.
VASILIEV, A. A.
— Bizánc történetéről. I. 75.
VASKASZENTMÁRTON
—i zsinat, 1550., I. 250.
VÁSONYI MÁRTON (ev. lelkész)
— Arndt-fordítása, 1741., II. 112.
VASSHEGYI MARGIT
— a Molière-fordításokról. II. 227.
VASSKÓ ILONA
— a pécsi könyvtár francia anyagáról. II. 212.
VASVÁR
— francia intendánsa: Broglie hg., 1809., II. 545 ● leírása, 1824., II. 428 ● -i béke, 1664., I. 384, 387 ● -i domonkosrendi kolostor. I. 64, II. 117 ● -i temésjelentés, 1818., II. 444 ● szombathelyi káptalan. I. 64.
VASVÁRI PÁL
— Mátyás királyról. III. 77 ● történeti névtára. III. 40.
VASZARY KOLOS
— a várnai csatáról. I. 163.
VASZILIJ IVANOVICS, III. (orosz nagyfejedelem)
— és I. Miksa szövetsége, 1514., I. 203.
VASZILJEVSZKIJ
— a bizánci—orosz kapcsolatokról, XII. sz. I. 75.
VÁSZOLY, ld. Vazul
VATA
—féle pogány fölkelés. I. 72.
Vaterländische Blätter, 1808—1814., II. 409.
VATHAI, ld. Wathay
Vaticinium
— c. politikai vers, 1764., II. 189.
VATTER ILONA
— a soproni német színészetről. II. 627.
VAUDEMONT (császári tábornok)
— és a hegyaljai felkelés, 1697., I. 420.
VAUGUYON (bécsi francia követ)
— jelentései Buda visszafoglalásáról. I. 409.
VAY-család
— levéltára. III. 43 ● nevelője: Váradi Szabó J. II. 585.
VAY ÁBRAHÁM, ld. Vay Ádám
VAY ÁDÁM (Rákóczi marsallja)
— mint röpiratszerző. I. 445, 468 ● síremléke, följegyzései. III. 43, 114, 117 ● verses önéletrajza, 1701., I. 423, 448.
VAY ÁDÁM
— elvételi a rádi templomot, XVIII. sz. II. 119.
VAY ISTVÁN (szabolcsi követ)
— akadémiai tervezete, 1791., II. 396 ● és a protestáns folyamodvány, 1781., II. 276 ● szerepe a tanulmányi bizottságban. II. 395.

VAY JÓZSEF
— és Fekete János gr., 1790., II. 317 ● ellenzéki szerepe, 1807., II. 540 ● protestáns főiskola-terve. II. 580 ● szerepe II. József alatt. II. 275.
VAY KATA, ld. Teleki Pálné
VAY LÁSZLÓ
— országgyűlési szerepe, 1715., II. 118.
VAY LÁSZLÓ BR.
— *Német hivség* c. fordítása, 1806., II. 536.
VAY MIKLÓS BR. (tábornok)
— angliai utazásai, 1785., II. 237 ● gazdasági javaslata, 1791., II. 393 ● a nemesi felkelésről, 1790., 1807., II. 372, 536 ● uradalmi inspektora. II. 447.
VAYER LAJOS
— Hoffmann Editről. III. 50 ● ism. Lyka K. munkáját. II. 628 ● Martinovics képmásairól. II. 516 ● a Masolino-kérdésről. III. 72 ● Pázmány ikonográfiájáról. I. 361 ● Savoyai Jenő ikonográfiájáról. II. 73. ● a XVIII. sz. festészetéről. III. 122
VÁŽNÝ, V.
— oklevélszótára. III. 62.
VAZUL
— megvakítása. I. 72 ● fia: ld. I. András.
VÁZSONY
—i ref. lelkész: Fábián József. II. 576 ● -i vár alaprajza. III. 91.
VECCHIONI, M.
— Aragoniai Beatrixról. I. 173.
VECELLI, GIUSEPPE M.
— kereskedelmi tervei, XVII. sz. I. 416.
Vectigal Regium Reformatum, 1711., II. 58.
VÉCSEY JÁNOS
— Dayka Gáborról. II. 607.
VÉCSEY JÓZSEF
— méhészeti irata, 1816., II. 442.
VECSEY LAJOS
— a szombathelyi liceumról. II. 581 ● a zalai népnevelésről, XVIII. sz. II. 208.
VÉCSEY LÁSZLÓ
— felségsértési pöre, 1739., II. 97.
VÉCSEY PÉTER BR.
— és a francia háborúk. II. 500.
VÉCSEY TAMÁS
— az Árpád-kori jogról. III. 63 ● emlékezete. III. 52 ● az 1542-i országgyűlésről. I. 285 ● Hajnik Imréről. III. 50 ● a magyar Corpus Jurisról. I. 192 ● Wenzel Gusztávról. III. 52.
VECSÉS
— története. II. 248.
A védelmeztetett magyar nyelv, 1790. (Bárótzy Sándor). II. 356.
VEDRES ISTVÁN (mérnök)
— adatai, irodalma. II. 475 ● a bankócédulákról, 1807., II. 537, 558 ● irata a közalapról, 1807., II. 476, 490 ● leírása Ecskáról, 1817., II. 448.
— — Vedresházáról, 1824., II. 448, 449.
— a magyar nyelvről, 1790., 1806., II. 356, 490 ● mint mérnökhallgató. II. 586 ● a nemzeti lélekről. II. 569 ● a sivány homokról, 1825., II. 437, 449 ● Szeged melletti uradalma. II. 435, 448, 449 ● a Tisza—Duna csatornáról, 1805., II. 475 ● verse a nemesi felkeléshez, 1805., II. 535.
VEDRESHÁZA
—i uradalom, XIX. sz. II. 448—449.
VEÉR FERENC
— a Zrinyiászról. III. 104.
VEÉR JUDIT (Teleki Mihályné)
— életrajza, XVII. sz. I. 432.
VEGA, GEORG F.
— a mértékekről és súlyokról, 1802., II. 472.
VÉGH ENDRE
— Virág Benedekről. II. 610.
VÉGH FERENC
— Bornemisza Péterről. III. 86.
VÉGH GY.
— Corvina-kötésekről. I. 183.
VÉGH JÁNOS
— a német nyelvtanításról Patakon, XVIII. sz. II. 278.
VÉGH KÁLMÁN MÁTYÁS
— a hortobágyi (ohati) apátságról. I. 64, III. 64.
VÉGH MIHÁLY
— a ravai unit. egyházról. I. 256.
VÉGH PÉTER (országbíró)
— baranyai főispáni beiktatása, 1782., II. 280 ● felvidéki útja, 1806., II. 540.
VÉGHELYI DEZSŐ
— a galgóci levéltárról. III. 41 ● Gyulaffy Lászlóról. III. 92 ● jelentése a szombathelyi, zsélyi iratanyagról. III. 42 ● Korothnay Katinkáról. III. 87 ● nekrológja. III. 52 ● pálóczi jelentése. III. 42 ● a Sárkány-rendről. III. 76 ● (és mások).
— — hazai okmánytára. I. 11 ● zalai okmánytára. I. 13 ● Zichy-okmánytára. I. 16.
VEINER (velencei követ)
— jelentései, XVII. sz. I. 366.
VEIT ARENPECK
— krónikája. I. 150.
VÉKONY ISTVÁN
— Bolla Mártonról. II. 379 ● Koháry Istvánról. I. 457—458.
VÉKONY JÁNOS (kapitány)
— az 1716-i harcokban. II. 74.
VELENCE
— és III. András. I. 102 ● és Bethlen Gábor. I. 325, 333, 336, 340 ● és Bizánc kapcsolata., I. 93. III. 66 ● budai követei, XVI. sz., ld. Francesco de la Zuecha, Sebastian Zustignan (Giustiniani), Zuan Badoer, Pier Pasqualigo, Antonio Suriano, Aluise Bon, Lorenzo Orio, Francesco Massaro, Vinzenzo Guidoto ● és a Cambrai-i liga, 1508., I. 203—204 ● és a campoformiói béke, 1797., II. 529 ● és Durazzói László trónigénye. I. 137 ● ellen politikai röpirat. 1510., I. 204 ● elvesztése, 1805., II. 540 ● és Erdély, XVII. sz. I. 340 ● és Franciaország. I. 139, 204 III. 73. ● háborúja II. Istvánnal. I. 75 ● kapcsolatai István királlyal. I. 71—72 ● követei a Habsburg-udvarban, XVI—XVIII. sz., ld. Contarini, Cornaro, D. Dolfin, Erizzo, Giustiniani, Molin, Padavin, Sagredo, Soranzo, Tiepolo, Veiner, Zeno ● középkori délszláv kapcsolatai. I. 17, 199 ● és V. László. I. 161 ● és a magyar gályarabok III. 106 ● és a magyar humanizmus. I. 216, 217 ● és a magyar kalandozások. I. 41 ● magyar kapcsolatai a Jagelló-korban. I. 189—190, 192, 195, 199—200, 203—204, 206—207, 217, 220—222 ● és a magyar parasztháború, 1514., I. 192, 207 ● és Mátyás király. I. 150, 171, 176 ● és Nagy Lajos. I. 107, 113—114, 120 ● és Szapolyai János. I. 274, 281, 301 ● szövetsége Ausztriával, 1684., I. 408 ● és a török kérdés, XV. sz. I. 139 ● török háborúja, 1500., I. 203.
— — 1716—1718., II. 70, 74.
— története. I. 18, 71, 74, 204 ● uralma Moreában. II. 74 ● versengése a dalmát városokért. I. 74, 89, 120 ● viszonya a görögökhöz, XV—XVII. sz. I. 278 ● és Zsigmond király. I. 129, 137, 139 III. 73 ● -i adalék a hun történethez. I. 87 ● -i angol okmánytár. I. 233, 325 ● -i állat- és terménykivitelünk, XIV—XVIII. sz. I. 128—129, 206, 244, II. 61 ● —i béke magyar vonatkozásai, 1177. III. 66 ● -i dogefiu: Orseolo Péter. I. 72 ● -i dukát pozsonyi árfolyama, XV. sz. I. 156 ● -i fogadtatása Candalei Annának. 1502., I. 195, 217 ● -i fogságban Frangepán Kristóf. III. 79 ● -i francia követek, ld. P. Bonsy, G. Pellicier ● -i hatás kérdése a hazai irásmódra. I. 72 ● -i inkvizíció és Galeotto. I. 166 ● -i kalandor, ld. Grítti Alajos, XVI. sz. ● -i kancellár, ld. Benintendi, XIV. sz. ● -i kereskedők Budán, XV—XVI. sz. I. 190 ● -i követjelentések Budáról, XVI. sz. I. 190, 192, 200, 204, 221. III. 91 ● követjelentések a Habsburg-udvarból, XVI—XVIII. sz. I. 233, 278, 282, 315, 366, 375—376, 384—385, 387. 404, 410, 415, 453, 470, II. 86, 96, 100, 157, 506 ● követeink, XVI. sz., ld. Berizsló Péter, Jozefics, Lónyai Albert, Statileo János, Tomaso Negri da Spalato, Verbőczi István ● -i krónikások, ld. Barbaro Dániel, Dandolo András, Monaci Lőrinc, Marino Sanuto ● -i levéltár, iratanyag. I. 19, 85, 199—200, 233—234, 325, 333, 420, III. 44, 76, 113.
— — török vonatkozásai. I. 19, 234.
—i magyar kereskedelemről okievél, 1328., I. 128 ● -i nemessége a Zrinyi-családnak. I. 387 ● -i szárm., ld. Brutus J. M., Callimachus Experiens ● -i tiszt Budánál, 1686., ld. Fr. Grimani ● -i utazások, 1796—1816., II. 425, 427, 429 ● -i útja Verbőczinek, 1519., I. 220 ● -i vonatkozású gazd. tört. adatok, XVI. sz. III. 81.
VELICS ANTAL
— k'smartoni török levelekről. I. 365 ● és Kammerer E.
— — kiadott magyarországi defterek. I. 247.
VELICS LÁSZLÓ
— a magyar jezsuitákról. I. 251, 373, II. 116, 137.
VÉLIKA
— várának felszerelés9, 1491, III. 79.

VELINSZKY FERENC
— a székesfehérvári népiskolákról. III. 118.
VELITS DEZSŐ
— Szmetanovits Károlyról. II. 517.
VELIUS, ld. Ursinus
VELLEDITS LAJOS
— Pápay Sámuelről. II. 596 ● a pesti magyar társaságról, 1792., II. 358 ● Révai Miklósról. II. 597.
VELTZÉ, A.
— az 1809-i hadjáratról. II. 553 ● Montecuccoli-kiadása. I. 384, 395 ● Reninger konstantinápolyi jelentéseiről. I. 385 ● és mások.
— — Ausztriáról a francia háborúkban. II. 553, 567
VENANTIUS, ld. Fabriano
VENCEL (magyar király)
— megválasztása. I. 106, 116 ● oklevelei. I. 113.
VENCEL, II. (cseh király)
— egykorú életrajza. I. 106.
VENDE ERNŐ
— a Henriásokról. II. 305 ● Horváth Á. Hunniásáról. II. 304 ● Rákóczi-versekről. III. 111.
Venetianisch-türkisches Kriegs-Theatrum, 1717., II. 70.
Vera et deducta descriptio criminalium processuum, 1671., I. 388.
Vera Relazione . . . di Temesvar, 1716., II. 71.
VERALLO (nuncius)
— jelentései, XVI. sz. I. 278.
VERANCSICS-család
— történetéhez iratok. I. 225.
VERANCSICS ANTAL (esztergomi érsek)
— adatai, munkái, irodalma. I. 225—226, 269, 272, 279 ● és az egri reformátusok. I. 262 ● iratgyűjtése. I. 188—190, 196, 203, 225, 282, 286, 298 ● és Jovius. I. 229 ● követtársa, ld. Zay Ferenc ● mint egri püspök. III. 82 ● mint konstantinápolyi követ. I. 276, 279, 286—287 ● Szapolyai Jánosról. I. 279. 282 ● és Szerémi György. I. 189, 225.
VERANCSICS FAUSTUS (csanádi püspök)
— életrajza Verancsics Antalról. I. 226 ● emlékirata a pápához, 1606., I. 320.
VERANCSICS MIHÁLY (Antal testvére)
— konstantinápolyi útja. I. 225.
VERBÉNYI (Veszelka) LÁSZLÓ
— soproni Ehrlinger-rajziskoláról. II. 585.
Verbesserungsanstalten für das Königreich Hungarn, 1785., II. 291.
VERBŐCZY ISTVÁN
— adatai, élete, működése, irodalma. I. 192—194, 225, 279 ● életének vége. I. 282—283 ● fellépése a protestánsok ellen. I. 219 ● fia mint törökverő. I. 283 ● és a főkegyúri jog. I. 140, 258 ● Hármaskönyve és annak utóélete. I. 192—194, 206, 285—286, 321, 373, II. 90, 187, 188, 189, 194, 291, 327, 344 ● konstantinápolyi útja. I. 276 ● mint bányászmozgalmak elnyomója, 1526., I. 210 ● mint pártpolitikus. I. 203, 221 ● és a parasztháború, 1514., I. 207 ● velencei, római követsége, 1519., I. 220 ● wormsi követsége, 1521., I. 222.
VERCELLENSIS, JOANNES (párisi dominikánus)
— mint Margit-legenda szerzője, XIII. sz. I. 88, 213.
VERDUN
—i püspök: Dado. I. 29.
VERÉB-család
— állítólagos Hunyadi-rokonsága. I. 162.
VEREBÉLY
—i járás etnikai viszonyai. II. 37.
Die vereinigte Honter Gespannschaft, 1792. (Windisch, K. G.). II. 417.
Vereinigte Ofner und Pester Zeitung. II. 406.
VERENFELS SÁMUEL (bázeli tanár)
— iratának magyar változata, 1790., II. 333, 337.
A veres barátnak . . . képzelései, 1790. (Nagyváthy János). II. 317.
VERESS ENDRE
— Baló Mátyásról. III. 110 ● Basta Györgyről, iratokkal. I. 308, 320 ● Báthori András könyvtáráról. I. 265 ● Báthori Istvánról, iratokkal. I. 304, 307, 309, 310 ● Báthori Zsigmondról. I. 311 ● Báthori Zsigmondnéról. I. 311 ● Berzeviczy Mártonról. I. 309 ● Bethlen Gáborról. I. 336, 339 ● Brassó számadásairól. I. 293 ● Brutus históriájáról. I. 227 ● Buda s Pest ostromáról, 1602., I. 318 ● a budai lőporrobbanásról, 1578., III. 85 ● budai román nyomtatványokról. II. 497 ● Carillo Alfonzról (iratokkal). I. 308, 344 ● Déva váráról. I. 303, 344 ● *Documente* c. kiadványa. I. 293—294, 308, 325, 429 ● Erdély interregnumáról, XVI. sz. I. 302 ● erdélyi pásztorokról Havasalföldön. II. 38 ● *Fontes* (FRT) c. kiadványa. I. 3, 251 ● Geszthy Ferencről. I. 309 ● Golescu magyar utazásáról. II. 428 ● gyulai oklevéltára. I. 13, 206 ● a Horia-felkelésről. II. 284, 285 ● Hunyad megyéről tanulmányai. I. 298, 303, 312 ● itáliai (páduai, római) magyar tanulókról. I. 132, 182, 215, 268, II. 132 ● Izabella királynéról. I. 302 ● jezsuita iratokról, XVI. sz. I. 307 ● Kakas Istvánról. I. 309 ● Kemény Józsefről. III. 50 ● a kolozsvári Báthori-egyetemről. I. 310 ● a kolozsvári ötvöscéhről, 1767., II. 176 ● lengyel adatokról Erdély tört.-hez. I. 295 ● a magyar arany értékéről, XVI. sz. I. 244 ● Malvezzi jelentéseiről, 1686., I. 408 ● Marsili Alajosról. I. 406 ● a miriszlói csatáról, 1600., I. 312 ● Nádasdy *Oratió*járól. I. 337 ● a nagyenyedi kollégiumról, 1796., II. 582 ● olasz utazókról Magyarországon. II. 423 ● Oppeln-Ratibor erdélyi vonatkozásairól. I. 311, 339 ● pápai nunciusokról Erdélyben (iratokkal). I. 308, 311 ● Possevino Antalról. I. 307 ● Rákóczi F. rendeletéről, 1705., III. 115 ● I. Rákóczi Gy. hadi szabályzatáról. I. 344 ● régi román nyomtatványokról. II. 205 ● régi történetíróink román vonatkozásairól. II. 214 ● román—magyar bibliográfiája. I. 9, III. 22 ● Rorario nunciusról. I. 278 ● Rudolf leveléről, 1600., III. 95 ● Saul szerdárról. II. 137, 214 ● a Sennyey-fiúk iskolázásáról. I. 267 ● Sinkai Györgyről. II. 496 ● a Szinán elleni hadjáratról, 1595., I. 311 ● Zsarnóczi naplójáról, 1686., I. 405.
VERES GÁSPÁR, ld. Bojthi Veres
VERES GERZSON, ld. Dálnoki Veres
VERESS ISTVÁN
— Bethlen G. első hadjáratáról. I. 338.
VERES MIHÁLY
— nyelvtani pályázata. II. 617.
VERESS SAMU
— Tinódi Sebestyénről. III. 90.
VERESBERÉNY
—i ref. lelkész: Fábián József. II. 436.
VERESMARTI MIHÁLY
— áttérése, iratai, XVII. sz. I. 361.
VERESMARTI VIG SÁMUEL (ref. lelkész)
— Ráday-búcsúztatója, 1735., III. 118.
VERESPATAK
—i aranybánya, 1785., II. 255 ● -i bányaművelés tört. II. 171, 459 ● -i unitárius egyház. I. 255.
VERESTÓI GYÖRGY, ID. (ref. püspök)
— beszédei, följegyzései, XVIII. sz. II. 111 ● verse a filozófusok ellen, 1795., II. 200.
VERESTÓI GYÖRGY, IFJ. (ref. lelkész)
— gyászbeszéde Mária Teréziáról. II. 196 ● halotti beszédei, XVIII. sz. II. 200.
Der Verfassungs-Zustand der sächsischen Nation, 1790. (Gräser Dániel). II. 376.
VERGERIO, PIER PAOLO (olasz humanista)
— magyarországi szerepe, XV. sz. I. 133, 184. III. 78.
VERGILIUS
— fordítások. II. 224 ● és a magyar költészet. II. 144, 224 ● travesztáció Blumauertől. II. 374 ● és a Zrínyiász. III. 104.
Vergleichung zwischen Engellands und Ungarns Regierungsform, 1791. (Aranka György). II. 315.
Verhandlungen der . . . Landwirtschafts-Gesellschaft in Wien, 1816—1831., II. 410.
Verhandlungen der . . . Reichsdeputationen, 1797., II. 380.
Veri catholici responsum, 1791., II. 368.
Veridica e distinta Relazione, 1717., II. 71.
VERINO, UGOLINO
— versei Mátyáshoz. I. 168.
VERINUS, EUSEBIUS, ld. Benczur József
Verissima e distinta Relatione, 1716., II. 70.
Veritates juris et justitiae, 1791., II. 394.
VERMES IMRE
— Tinódiról, Gyöngyösiről. III. 90 ● Virág Benedekről. II. 610 ● Zrínyi Miklósról. III. 104.
VERNADSKY, G.
— a bizánci—orosz kapcsolatokról. I. 75 ● a magyarságról Déloroszországban. I. 33.
VERNAY, ld. Du Vernay
VERNEI-KRONBERGER E.
— középkori magyar síremlékekről. I. 134.
VERNER, ld. Werner
VERNEUIL
— és Berzeviczy Gergely. II. 469.
VERONENSIS, FRIDERICUS GOTTFRIDUS
— mint Bethlen Miklós álneve. I. 440.

Verophili Sinceri brevis responsio, 1790., II. 339.
VERŐ LEÓ
— Czvittingerről. II. 138 ● Gaal Györgyről. II. 626.
VERŐCZE
— megye birtokosai. II. 42.
VERSAILLES
— és Buda összevetése, 1790., II. 325 ● -i udvarban Rákóczi. I. 443.
Verschiedene Nachrichten, 1716., II. 70.
VERSEC
— telepítése. II. 33 ● története. II. 33, 77, 296 ● -i esperesség, 1743., II. 115 ● -i pestis. II. 97 ● -i versíró: J. Hödl. II. 504.
VERSEGHY FERENC
— adatai, munkássága, róla irodalom. II. 605—606 III. 126 ● beszéde a toleranciáról, prédikációi. II. 273 ● egyházi énekei, 1785., II. 302 ● helye az irodalomban. II. 372, 599 ● iskolai magyar nyelvtana, 1816., II. 583 ● nyelvészeti munkássága. II. 597, III. 126 ● politikai versei, 1790., II. 317—318, 328, 357, 605 ● szerepe a jakobinus-mozgalomban. II. 517.
VERSÉNYI GYÖRGY
— Berzsenyi ódáiról. II. 614 ● Csokonairól. II. 608, 609 ● Fogarasi Pap Józsefről. II. 279 ● Katona Józsefről. II. 624 ● egy XVIII. sz.-i daloskönyvről. II. 625 ● Ujfalvy Krisztináról. II. 615.
VERSÉNYI KLÁRA
— Hunyadi Lászlóról. I. 165.
Versuch einer Beschreibung von Bellye, 1816. (Szeleczky). II. 449.
Versuch einer Geschichte ... der prot. Religion, 1797., II. 366, 575.
Versuch einer Vertheidigung der Pasquille, 1783., II. 263.
Versuch eines Titularbuchs, 1785., II. 300.
Versuch über das ganze des Weinbaues, 1821., II. 436.
Versuch über die Regierung Josephs II., 1788., II. 299.
VÉRTES
—i német telepítések, XVIII. sz. II. 34.
VÉRTES EDIT
— a magyar őstörténetről. III. 56.
VÉRTES J.
— a székesfehérvári keresk. társulatról. II. 59, 478.
VÉRTESY DEZSŐ
— pótlásai Bartalhoz. III. 61.
VÉRTESY JENŐ
— Amade Lászlóról. II. 143 ● a Bécsi Képes Krónikáról. I. 45, 104 ● Kaziczy jelentőségéről. II. 600 ● Kisfaludy Károlyról. II. 622 ● a magyar romantikus drámáról. II. 626 ● Nádasdy Ferencről. I. 382, 388 ● Nagy Lajos velencei hadjáratáról. I. 120 ● Ráday Pálról. I. 437 ● Szinnyei Józsefről. III. 52.
VÉRTESI ZOLTÁN
— a magyarbolyai ev. egyházról. I. 256.
Vertheidigung des Brückenkopfes von Pressburg, 1809. (F. v. Bianchi). II. 545.
Der Vertraute
— c. osztrák hetilap, 1765., II. 157.
Das Verunruhigte Königreich Ungarn, 1711., I. 445.
VERUS (= H. Orloff)
— Károly Ágost hg. trónjelöltségéről, 1789., II. 301.
Das verwirrte Königreich Hungarn, 1684., I. 400.
VERZÁK, ld. Wersak
VERZÁR FRIGYES
— bázeli magyar diákokról. II. 133 ● Debrecen természettudományi múltjáról. II. 217.
VESZELOVSZKIJ, A. N.
— kiadta a Basileios élete c. szöveget. I. 26.
VESMÁS MÁRTON, SZÉKI
— erdélyi méhészeti könyve, 1774., II. 165.
VESSELÉNYI, ld. Wesselényi
VESZELKA LÁSZLÓ (ld. Verbényi alatt is)
— Révai Miklósról. II. 225.
VESZELSZKI ANTAL (orvos, botanikus)
— gyászverse Mária Teréziáról. II. 195 ● méhészeti könyve, 1782., 1795., II. 252, 441 ● százesztendős kalendáriuma, 1799., II. 431.
VESZELY KÁROLY
— az alvinczi anabaptistákról. III. 97.
— — plébániáról. I. 336.
— erdélyi egyháztörténeti adatai. I. 325, 337 ● az erdélyi püspöki megye autonómiájáról. II. 115 ● a gyulafehérvári Batthyány-könyvtárról. II. 588 ● Hunyadi J. 1442-i győzelméről. I. 163 ● a német lovagrendről a Barcaságban. I. 94 ● Thököly és Zrínyi I. leveleiről. I. 397.
VESZPRÉM
— megye gazdasági javaslata, 1791., II. 390.
— — ismertetése Bél Mátyásnál. II. 19 ● nemesei, 1696., II. 418 ● és a nyelvkérdés, 1807., II. 490 ● települése, népessége. II. 34 ● a török hódoltság idején. I. 247—248 ● -i avar emlékek. I. 35 ● -i birtokos: Kovács F. II. 305 ● -i látogatása József nádornak. II. 560 ● -i mezőlaki uradalom, 1820., II. 449 ● -i nemesi felkelések, 1797., 1809., II. 523, 544, 551 ● -i német telepítés. II. 34 ● -i parasztmozgalom, 1802., II. 487 ● -i ref. esperes: Vámosi Pap István. II. 578 ● -i táblabíró: Oswald Zsigmond. II. 583 ● -i utazások, 1803—1818., II. 421—422 ● -i zenetársaság, XIX. sz. II. 629.
— vár, város eleste, 1593., I. 317.
— — leírása, XVIII. sz. II. 142 ● ostroma, 1566., I. 290 ● története, helyrajza a török alatt. III. 85, 91—92 ● -i Anna-kápolna, XVIII. sz. II. 146 —i Árpád-kori templom. I. 67. ● -i egyetem kérdése. I. 66 ● -i egyházmegye könyvészete. I. 62, II. 114 III. 30 ● -i egyházmegye múltjából. I. 63. III. 118.
— — papjainak könyvei, XIX. sz. II. 588.
—i ev. egyházmegye. III. 86 ● -i gimnázium. II. 132, III. 118 ● -i Harmónia. II. 147 ● -i kanonok: Nagy Ferenc. II. 349 ● -i káplán: Kovátz Antal. II. 521 ● -i káptalan, XV. sz. I. 64 ● -i káptalan levéltára. I. 17 ● -i kispap: Radlinger J. II. 348 ● -i püspök királyné-koronázása. I. 62 ● -i püspöki levéltár. I. 17 ● -i püspöki vár, 1700 k. I. 418 ● -i püspökök, ld. Uski János, (XV. sz.), Monoszlai András (XVI. sz.), Acsády Ádám, Koller Ignác, Padányi Biró Márton (XVIII. sz.), Kurbély György (XIX. sz.) ● -i püspökök életrajzai. I. 62 III. 118 ● -i püspökség alapító levele. I. 54.
— — irodalma. II. 114 ● római oklevéltára. I. 17, 88, 184.
—i regeszták. III. 71 ● -i ref. egyház története. I. 257 ● -i ref. egyházmegye. I. 254 ● -i ref. lelkész: Ángyán János. II. 401 ● -i tört.-kutatóút. III. 42 ● -i ügyvédek, ld. Györffy József, Somogyi Gedeon.
VESZPRÉMI (álnév)
— a luteránus-üldözésről, 1525., I. 220.
VESZPRÉMY DEZSŐ
— Thaly Kálmánról. I. 448, 454, III. 52.
VESZPRÉMI ISTVÁN, ld. Weszprémi
VESZPRÉMI VILMOS
— Rájnisról. II. 224.
VESZPRÉMVÖLGY
—i alapítólevél és átírása, 1002., 1109., I. 54, 78 III. 62 ● -i apácakolostor birtoktörténete, XVI—XVIII. sz. I. 238, 369, II. 46, 168 ● -i urbárium, 1646., I. 369.
VETERANI FRIGYES GR. (tábornagy)
— följegyzései a visszafoglaló háborúról, XVII. sz. I. 406.
VETÉS
—i ref. egyház tört. I. 257.
VETÉSI-család
— története. III. 43.
VETÉSI ALBERT
— mint Mátyás követe. I. 183—184.
VETÉSI LÁSZLÓ
— római beszéde, 1475., I. 184.
VETÉSI LÁSZLÓ, KÖKÉNYESDI (Rákóczi követe)
— iratai, hamis vádjai. I. 450, 466.
VETULANI, A.
— a középkori lengyel alkotmányról. III. 63.
Vexatio dat intellectum, 1765. (Richwaldszky György). II. 188.
Vexatio dat intellectum episcopis, 1790. (Szeitz Leó). II. 336.
VICOVEANU, I.
— a román agrárirodalom kezdeteiről. II. 252.
VICTORIN (cseh hg.)
— elfogatása Mátyás által. I. 177.
VICUS, JOANNES
— Carafa Antalról, 1716., I. 418.
VICZAY-család
— levéltára. II. 100, 292.
VICZAY ÁDÁM
— úrbéri szerződése, 1635., I. 370.
VICZAY (grófnő)
— röpirata, 1790., II. 372.
VICZAY MIHÁLY GR.
— és Pray György. II. 214.
VID JEROMOS
— Rákóczi Ferencről. III. 114 ● Szerémi György emlékiratáról. I. 189.

VIDA GYÖRGY
— mint irodalmi figura, tréfái, 1759., II. 225.
VIDA LÁSZLÓ
— és Szemere Pál. II. 619.
VIDA MÁRIA
— az első pécsi nyomtatványokról. II. 212. III. 20.
VIDDIN
—ben Ajtony keresztelése. I. 69 ● elfoglalása Nagy Lajos által. I. 121.
VIDEMANN, BEATUS
— emlékirata, XVI. sz. I. 280.
VIDONI, PETRUS (nuncius)
— jelentései, XVII. sz. I. 351.
VIDOVICH GYÖRGY
— Istvánffy-fordítása. I. 227.
VIENEN LEELLES, P. (fiumei kereskedő)
— levele, 1791., II. 392.
VIETORISZ JÓZSEF
— Brutus latinságáról. I. 227.
VIG ALBERT
— a magyar iparoktatásról. II. 55, 209, 279.
VIGH KÁROLY
— a szlovák hírlapokról, XIX. sz. II. 240, 403.
VIG SÁMUEL, ld. Veresmarti Vig
VIGLÁS LAJOS
— a pesti pálos kolostorról. II. 116.
VIGYÁZÓ FERENC GR.
— a Pragmatica sanctióról. II. 83.
VIKÁR BÉLA
— kiadta Gáti J. stenográfiáját. II. 374.
VIKOL JÁNOS
— a pápaság befolyásáról IV. Béla idején. I. 97.
Világ nagyjai ! Veszedelem, 1792. (Döme Károly). II. 502.
Világhoz szabott ének
— c. kuruc vers. I. 449.
Világi és ekklésiai vizsgálódás, 1784. (Barthaloti, J. N.) II. 273.
VILÁGOSVÁRI MIKLÓSFI JÁNOS
— mint Révai Miklós álneve. II. 597.
VILFINGER ERNŐ JÁNOS (ev. lelkész)
— dunántúli ev. superintendensekről, 1796., I. 257.
VILHELMOVITS SZTANKÓ
— körmöci kereskedő, XV. sz. I. 157.
VILLANI, MATTEO, GIOVANNI és SZANISZLÓ
— firenzei krónikája. I. 107, 122.
VILLÁNYI SZANISZLÓ
— a dömölki apátságról. III. 63 ● Esztergom megye és város történetéről. I. 417—418, 459, II. 55—56, 64, 113 ● a Győr megyei parasztságról a középkorban., I. 78 ● Győr vár és város történetéről. I. 99, 246, 288 ● nekrológja. III. 52.
VILLARD, ld. Honnecourt
VILLARI, L.
— Itáliáról a kalandozások idején. I. 41.
VILLARS, CLAUDE LOUIS HECTOR DE (francia marsall, bécsi követ)
— a Rákóczi szabadságharcról. I. 442, 460 ● a visszafoglaló háborúkról, XVII. sz. I. 406.
VILLAT, LOUIS
— a forradalom és császárság történetéről. II. 478 499 ● francia—török kapcsolatokról, XVII. sz. I. 327.
VILLEIA DE ADANA, J.
— spanyol hadvezérről Magyarországon, 1548., I. 303.
VILLEMAIN, A. F.
— emlékiratai (Narbonne-ról). II. 557.
VILLENEUVE (márki)
— és a belgrádi béketárgyalás, 1739., II. 96 ● és a Rákóczi-emigráció. II. 96.
VILLERMONT
— Mansfeld életéről. I. 339.
VILLON
— és az 1457-i magyar követség. I. 165.
VILMOS (bajor hg.)
— és Szapolyai János. I. 278.
VILNER F.
— a kettős királyság külpolitikai helyzetéről. I. 281.
VINCE (prágai kanonok)
— évkönyvei, XII. sz. I. 50.
VINCE (krakkói püspök)
— krónikája, XIII. sz. I. 51.
VINCENT, LAUREO (nuncius)
— lengyelországi jelentései, XVI. sz. I. 307.
VINCZE FERENC
— Tessedik Sámuelről. III. 122.
VINCZE FRIGYES
— a szakoktatás múltjáról. II. 209 ● és Schack B.
— — a kereskedelmi oktatásügyről. II. 478.
VINCZE GÁBOR
— a pálosok irodalmi szerepéről. I. 180 ● I. Rákóczi Gy. kincseiről. I. 343.
VINCZE JÓZSEF
— fordítása a Szt. Ferenc-legendáról. I. 131.
VINCZE S.
— Szeged gazdaságpolitikájáról, XVIII. sz. II. 64.
VINCZY GYÖRGY (kolozsvári tanár)
— kuruckori éneke. I. 449.
Vindiciae cleri Hungariae, 1790., II. 338.
Vindiciae sacerdotum, 1791. (Katona István). II. 337.
VINULESCU, GH.
— bánsági településekről. II. 248.
VIO, TOMMASEO DE (pápai nuncius)
— követsége Magyarországon, 1523., I. 200.
VIRÁG BENEDEK
— adatai, művei, irodalma. II. 610 ● alkalmi versei. 1790—1801., II. 348—349, 521, 523, 526 ● és Ányos Pál. II. 302 ● és Batsányi. II. 604 ● helye az irodalomban. II. 224, 372 ● mint történetíró. II. 594 ● verse a magyar nyelvről, 1791., II. 358.
VIRÁGH ELEK
— a kismartoni uradalomról. III. 84 ● a rozgony urbáriumról, 1636., I. 369 ● uradalmi utasításokat közöl, 1570., 1636., 1698., I. 238, 370, 421.
VIRGINIA
—i szerepe Smith kapitánynak. III. 93.
— a zsidók jogállásáról, 1657—1780., II. 60.
VIRIO KÁROLY (varasdi kereskedő)
— javaslata, 1792., II. 389.
VIROZSIL ANTAL
— magyar közjoga. II. 87, 88.
VIRTOSU, E.
— Napóleon moldvai vonatkozásairól. II. 557.
VISARION (ortodox szerzetes)
— román tömegmozgalma, 1744., I. 123.
VISCONTI, ALFONSO (nuncius)
— a havasalföldi hadjáratról, 1595., I. 308 ● prágai jelentései, XVI. sz. I. 315.
VISCONTI, FILIPPO MARIA (milánói hg.)
— és Zsigmond király. I. 139.
VISEGRÁD
— a XIII—XIV. sz.-ban. I. 119. III 63. ● Mátyás korában. I. 186. III. 78—79 ● -i fogsága Zsigmondnak. I. 137 ● -i görög kel. szerzetesek. I. 68 ● -i kongresszus, 1335., I. 117, 120, 128. III. 70. ● -i merénylet (Zách). I. 119 ● római tábor. III. 63 ● -ról korona ellopása, 1440., I. 159.
VISEGRÁDI JÁNOS
— az 1697-i parasztmozgalomról. I. 413 ● a podolini piaristákról. I. 374.
VISKI KÁROLY
— Sylvester Jánosról. I. 259.
VISKY KÁROLY (és mások)
— a magyarság néprajzáról. II. 49, 146, 433.
VISNYA ALADÁR
— kőszegi kártyagyárosról, XVIII. sz. II. 467.
VISNYÓ, ld. Nagyvisnyó
VISSENAQUE, ALEXANDRE DE (francia ezredes)
— a Rákóczi szabadságharcban. I. 457.
VISZOTA GYULA
— Batsányi Jánosról. II. 604 ● a Dobozy Mihálytémáról. II. 612 ● emlékezete. III. 52 ● Fessler hatásáról. II. 593 ● ism. Friml Ratio Educationis-fordítását. II. 207.
— — R. Kiss I. könyvét az 1809-i nemesi felkelésről. II. 554.
— József nádorról s az 1809-i felkelésről. II. 543 ● Kisfaludy Károlyról. II. 612, 621, 622 ● Kisfaludy Sándorról. I. 543, 612, 613, 618 ● Révairól és szótárakról. II. 597 ● Széchenyi naplóiról (kiadással). II. 401, 430.
VISZTULA
— és a kelet-európai kereskedelem. II. 470.
Vita Chuonradi II., ld. Wipo
Vita comitis Suwarow, 1799. (Lakits György). II. 524.
Vita Conradi,, ld. Konrád salzburgi érsek
Vita di Messer Philippo Scolari, XV. sz. I. 138.
Vita divi Pauli, 1511., I. 211.
Vita (major, minor) Sancti Stefani, ld. Szt. István legendái.
Vita a XVIII. sz. irodalmáról, 1949., II. 141.

VITA ZSIGMOND
— a Bethlen-kollégiumi színjátszásról, XVII—XVIII. sz. II. 229.
VITALIS, ld. Janus Vitalis
VITÁN SÁNDOR, BAJOSDI
— följegyzése a Horia-felkelésről. II. 284.
VITÁNYI BÉLA
— a Tripartitum államjogáról. I. 193.
VITERBÓI GOTTFRIED
— XII. sz.-i szövege. I. 50.
VITÉZ JÁNOS, ZREDNAI (esztergomi érsek)
— adatai, róla irodalom. I. 164, 173, 183, 184. III. 77—78 ● levelei, beszédei. I. 161 ● mint Hunyadi J. diplomatája. I. 164 ● és a pozsonyi egyetem. I. 182 ● összeesküvése Mátyás ellen. I. 166, 177, 184 ● rokonsága Garázda Péterrel. I. 184 ● unokaöccse: Janus Pannonius. I. 184.
VITÉZ JÁNOS, IFJ.
— római pontificaléja. I. 217.
VITÉZ MIHÁLY, ld. Mihály román fejedelem
Vitézség jutalma, 1816., II. 566.
VITKOVIĆ, GAVR.
— a dunai (szerb) sajkásokról. II. 39, 75—76, 126 ● felfogása Péró szerepéről. II. 93.
VITKOVICS MIHÁLY
— adatai, munkái, irodalma. II. 499, 619—620 ● Bessenyei-kiadása. II. 222 ● Kármán-fordítása. II. 606 ● és Kazinczy Ferenc. II. 603, 617.
VITNYÉDY ISTVÁN (soproni ügyvéd)
— állítólagos levelei a pozsonyi perben, 1674., I. 390. III. 105 ● levelei. I. 385, 387, 393 ● szerepe Zrínyi politikájában. I. 384, 385, 387. III. 104.
— — a Wesselényi-összeesküvésben. I 393, 394.
VIVALDUS
— *Opus regale* c. irata, 1507., I. 195.
VIVENOT, A. V.
— Cobenzl külpolitikájáról. II. 506 ● Kaunitz kancellárról. II. 352 ● Thugut leveleiről, politikájáról. II. 506.
VÍZAKNA
— történetéhez, 1559., III. 93 ● -i sóvágási szabályzat, 1639., I. 343.
VIZAKNAI BRICCIUS, ld. Bereck György
VIZAKNAI NAGY ISTVÁN
— portai követsége, 1686., I. 429.
Vizsgálata azon prédikációknak . . . 1822. (Ágoston János). II. 574.
Vizsgálódó Magyar Gazda, 1796—1797., II. 407, 432.
VIZSNYOVSZKY REZSŐ
— olasz—latin széphistóriáinkról. I. 269.
VIZSOLY
—i nyomda, bibliafordítás, XVI. sz. I. 263.
VLÁD DRAKUL (román fejedelem)
— Beheim költeményében. I. 149 ● török harcai. I. 150.
VLADIMIR (halicsi hg.)
— ellen II. Géza harcai. I. 75.
VLADIMIRESCU, TUDOR
— politikája, XIX. sz. II. 571.
VLAGYIMIRCOV, B. JA.
— a mongol társadalomról. III. 68.
VLAHOVICS É.
— Trencsén ostromáról, 1528., I. 280 ● a trencséni gimnáziumról. II. 132.
VLASTO, E. A.
— Konstantinápoly elfoglalásáról, 1453., III. 76.
VLČEK, JAROSLAV
— szlovák irodalomtörténete. II. 493.
VOCK TÓBIÁS FRIGYES (soproni polgár)
— naplója, XVII. sz. I. 390.
VOELLICK, ld. Völlick
VOGEL, TH.
— Richenthal krónikájáról. I. 111.
VOGT, ALBERT (és mások)
— egyháztörténeti szótára. III. 30.
VOGUL
— dallamok. I. 39.
VOGÜE, E. DE
— Villarsról (iratokkal). I. 406, 442.
VOHLSTEIN, ld. Wolstein
VOIGT, G.
— Aeneas Sylviusról. I. 159 ● Petrarcáról. I. 107 ● Prágai Adalbertről. I. 68 ● Querfurti Brunóról. I. 30.
VOINOVICH GÉZA
— Kisfaludi Károlyról. II. 621 ● Id. Teleki László irodalmi munkásságáról. II. 489.
VOISSIN, J. DU
— levelezése Teleki Józseffel. II. 154.
VOIT PÁL
— a budai várpalotáról. III. 122.
VOIT FERDINÁND BR. (őrnagy)
— emlékirata, 1809., II. 544.
VOJDISEK JÓZSEF
— pesti címkönyve, 1822., II. 480.
VOJNITS DÖME
— az esztergomi káptalani iskoláról. II. 130.
VOJTĚK
— telepítése, XVIII. sz. II. 33.
VOLF GYÖRGY
— az első térítőkről. III. 59 ● a honfoglalók műveltségéről. I. 37. III. 59 ● írás—olvasásunk kezdeteiről. I. 36 ● nyelvemléktára. I. 88, 131, 179, 212, 213.
VOLGA
— vidéki finnugor őshaza. I. 30 ● -i bolgárok mint kereskedők. I. 79.
— — Magyarországon. I. 85.
Vollständige Beschreibung . . . bey den Krönungen . . . Leopolds II., 1790., II. 363.
Vollständige Geschichte des itzigen Krieges, 1788—1789., II. 294.
Vollständige Geschichte von der Belagerung der Festung Belgrad, 1790., II. 295.
Vollständiges Verzeichniss der . . . . . Zahlungsmänzen, 1809., II. 472.
VOLTAIRE
— ellen hitvédelmi irat, 1776., II. 199 ● az 1741-i háborúról. II. 100 ● és Fekete János. II. 223 ● és a magyar irodalom. II. 219, 221, 225, 305, 373, 608, 622 ● és Teleki József. II. 154, 201.
VOLTELINI, H. V.
— ism. Mitrofanov II. József-könyvét. II. 243 ● a XVIII. sz. reformjairól. II. 161, 243, 269.
VOLTIGGI, JOSEPH
— szőlészeti munkájának fordítása. II. 436.
VOLTZ, G. B.
— a hétéves háború előzményeiről. II. 183 ● Nagy Frigyes politikai végrendeletéről. II. 158.
Von, aber für Nicht-Ungarn, 1817., II. 569.
Von und für Ungarn, 1817. (Berzeviczy Gergely). II. 569.
Von der geheimen Polizey in Wien, 1798., II. 518.
Von der Liebe des Vaterlandes, 1793. (Genersich János). II. 488.
VONHÁZ ISTVÁN
— a szatmári német telepítésről. II. 34.
Vor und Wider das Luthertum, 1783., II. 275—276.
VORAGINE, ld. Jacobus de
Das vormals so mächtige . . . . Ungarn, 1683., I. 399.
Vorschläge der Aufhilfe der ung. Handlung, 1790., II. 390.
Vorschläge zur Erleichterung . . . . der . . . Schiffarth, 1810., II. 472.
Vorschläge zur Verbesserung des Zustandes der Bauern, 1814. (Tessedik Sámuel). II. 249.
Vorschrift . . . bey Aufhebung eines Klosters. II. 264—265.
Vorschrift in Betref der Stemplung, 1784., II. 256.
Vorstellung des . . . zweyten Feldzugs, 1717., II. 70.
Vota, plausus et prognoses, 1790., II. 364.
Votum et promptum cuivis subsidium, 1821. (Mollik Tóbiás). II. 574.
VOWINCKEL, B.
— a XVIII. sz.-i német kivándorlásról. II. 35.
Vox literatorum Hungariae, 1792., II. 502.
Voyage a Constantinople, 1790. (Salaberry). II. 343, 425.
VOZÁRY GYULA
— kiad. a Bánk bánt. II. 623.
— — Kisfaludy Irénéjét. II. 622.
— Mátyásról költészetünkben. III. 76.
VOZÁRY JUDIT.
— a szepesi zsellérek helyzetéről. II. 168, 455.
VÖLGYI (Wagner) ISTVÁN
— a Rákóczi-korról. III. 114.
VÖLLICK, BR.
— névjegyzéke a budai polgárokról, stb. I. 417, II. 63.
VÖNÖCZK
—i ev. egyház története. I. 257.
VÖRÖS ANTAL
— mint budai főigazgató, XVIII. sz. II. 279.
VÖRÖS BÁLINT
— országgyűlési naplója, 1764., II. 186.
VÖRÖS IGNÁC, ld. Farádi Vörös
VÖRÖS ISTVÁN
— a mezőtúri céhekről. II. 176, 460.

VÖRÖS KÁROLY
— az egyetemi tankönyvvitáról. III. 46 ● az 1765—66-i parasztmozgalomról. II. 190, 192 ● ism. Balázs É. jobbágyleveleit. III. 83.
VÖRÖS MÁTYÁS, ld. NYÉKI VÖRÖS
VÖRÖSKŐ
—i Pálffy-levéltár. I. 15, 238, III. 42 ● -i uradalom, XVI. sz. I. 238.
VÖRÖSMARTY MIHÁLY
— a Bánk bánról. II. 623 ● Zalán futása. II. 619.
VÖRÖSPATAK, ld. VERESPATAK
VÖRÖSVÁR
—i Rákóczi-iratok. I. 540 ● -i levéltár. III. 68.
VÖTTAU
—i Zrínyi-ereklyék. I. 380.
VUČETIĆ, A.
— Zrínyi Péter dalmáciai útjáról. I. 394.
VUIA, J.
— a bánsági román iskolákról. II. 132.
VUKOVICH SÁNDOR és Moenich Károly
— írói névtára. III. 40.
VUKOVICH SZÁVA (kereskedő)
— javaslata, 1791., II. 393.
VULCAN (nagyváradi román püspök)
— mint a balázsfalvi triász tagja. II. 205.
VURUM JÓZSEF
— a nyitrai püspökségről. II. 115.
VYSKYDENSKÝ JÁNOS
— mint szlovák lapszerkesztő, 1785., II. 240.
VYSTUD
— a stájer rémes krónikáról. I. 90.

W.
— gyászirata Mária Teréziáról. II. 195.
W. J. M., ld. Jankovich Miklós
WACHSMANN GYÖRGY (segesvári tanácsos)
— folytatása Goebel krónikájához, XVII. sz. I. 292, 318, 324.
WACHSTEIN, B.
— Pozsony zsidó lakóiról, 1736., II. 63.
WACHTLER BERNÁT (pozsonyi polgár)
— kereskedelmi cikke, 1804., II. 472.
WÄCHTER, JOSEPH
— verse az erdélyi szászokhoz, 1813., II. 563.
WACK, P.
— Torzsa történetéről. II. 247.
WACZULIK MARGIT
— a török-kor kezdetének nyugati történetirodalmáról. I. 229, 274 ● Ursinus Veliusról. I. 274.
WADDING, L.
— a ferences-rend történetéről. I. 142, 161.
WADDINGTON, R.
— a hétéves háború előzményeiről, eseményeiről. II. 183.
WADZECK, FIEDRICH
— Grossing életéről. II. 292.
WAGNER, A. M.
— az ecetkészítésről, 1816., II. 468.
WAGNER, A.
— az osztrák papírpénzről, pénzügyekről. II. 560.
WAGNER A.
— XII. Károly és Rákóczi kapcsolatáról. I. 469.
WAGNER, CAROLUS, ld. Wagner Károly
WAGNER FERENC (jezsuita)
— kortörténete I. Lipótról, 1719., I. 375, 447.
WAGNER FERENC
— a szlovák nacionalizmus kezdetéről. II. 493.
WAGNER, JOHANN
— hajózási irata, 1786., II. 257.
WAGNER KÁROLY (egyetemi könyvtáros)
— genealógiai műve. II. 214 ● Sáros megyei okmánytára, 1780., I. 12 ● Szepes megyei forráskiadványa. I. 11—12, 83, 189, 273, 383, 391, II. 214, III. 41, 101 ● Váradi Péter leveleit kiadta, 1776., I. 184, 216, II. 214.
WAGNER, K.
— a bécsi sajtóról, politikai költészetről, 1809., II. 546, 549.
WAGNER, THOMAS
— bányatörvény-gyűjteménye, 1791., II. 459.
WAGNER, V.
— Hillebrandtról, pozsonyi építészetről, XVIII. sz. II. 232.
WAGRAM
—i csata, 1809., II. 547, 553, 555.
WAHL, A.
— Európa tört.-ről a francia forr. korában. II. 499.
WAHLBERG, W. E.
— a XVIII. sz. büntetőtörvényeiről. II. 293.
Wahre Contrafactur . . des Bethlen Gabor, 1620., I. 332.
Wahrer und zuverlässiger Postbericht, 1787., II. 258.
Wahrhafte Beleuchtung . . . des Frh. v. der Trenk, 1787., II. 327.
Wahrhafte . . . Bildniss . . . des F. Tököly, 1683., I. 399.
Wahrhafte curieuse Beschreibung, 1711., I. 445.
Wahrhaftige Beschreibung . . . Hermannstadt, 1660., I. 350.
Wahrhaftige . . . Relation, 1684., I. 404.
Wahrliebs Widerlegung, 1782., II. 266.
WAISBECKER ÉDE
— Pázmándi Horvát Endréről. II. 618.
WAITZ, GEORG
— a német évkönyvekből I. Henrik idején. I. 28 ● és Dahlmann, Fr. Chr.
— — német történeti bibliográfiája. III. 10—11, 35.
WAL (Ball) TAMÁS (szebeni lelkész)
— följegyzései, XVI. sz. III. 79.
WALBERG, THEOBALD
— könyve a juharcukorról, 1811., II. 468.
WALCH, CHR. W. FR. (göttingai tanácsos)
— prot. vallástört. gyűjteménye. II. 203, 277 ● türelmi rendelet-kiadása, 1781., II. 271.
WALDAPFEL ESZTER
— ism. a tört. bibliográfiát. III. 22 ● a nemesi birtokjogról. I. 78, 124 ● Szt. István törvényeiről. I. 52 ● és mások.
— — a Rákóczi-kiállításról. III. 111.
WALDAPFEL IMRE (ld. Trencsényi alatt is)
— Baróti Szabó Dávidról. II. 224 ● Gyöngyösi Istvánról. III. 107 ● a Hármas Kis Tükörről. II. 209 ● egy hazai görög tragédiáról. II. 620 ● a humanizmus és nemzeti irodalom kérdéséről. I. 268—269, III. 81.
WALDAPFEL JÁNOS
— a hazai közoktatás tört.-ről. II. 207 ● a Zrínyiászról. III. 104.
WALDAPFEL JÓZSEF
— Balassi Bálintról. III. 90 ● Balog I. Karagyorgyevics-drámájáról. II. 626 ● Berzsenyi megítéléséről. II. 614 ● Bessenyei Györgyről. II. 220 ● Csokonairól. II. 607, 609 ● Döbrentei levelezéséről. II. 620 ● a hazai hírlap- és folyóiratirodalomról. II. 239, 262, 339—340, 402 ● Heltai Gáspárról. I. 299 ● irodalmi szöveggyűjteménye. III. 121 ● irodalomtörténetírásunk helyzetéről. III. 53 ● Kármán és Pajor leveleiről. II. 606 ● Katona Józsefről. II. 625 ● Kisfaludy Károlyról. II. 622 ● Kisfaludy Sándorról. II. 612 ● Láng Ádám drámájáról. II. 626 ● legrégibb bibliafordításunkról. I. 131 ● magyar irodalomról a felvilágosodás korában. III. 121 ● Magyarország lengyel visszhangjáról, XVI. sz. I. 231 ● Pestbuda irodalmi életéről, 1780—1830., II. 240, 402, 482, 620 ● a pesti *Ephemerides*ről. II. 340 ● Pesti Gáborról. I. 269 ● egy régi pesti címtárról. II. 627 ● Verseghyről. II. 605.
WALDKIRCH, K.
— Szegedi Kis István-kiadása. I. 260.
WALDRAMMUS
— levele Dadohoz, XI. sz. I. 29.
WALDSTEIN FERENC GR.
— és Kitaibel Pál. II. 598.
WALENTINY JÁNOS
— búcsúztatója ócsai Balogh Péterről. II. 311.
WALES ELZA
— Zermegh emlékiratáról. I. 272.
WALISZEWSKI, K.
— iratkiadása Sobieskiről. I. 407, 429, 432.
WALKAY, ld. Valkai András
WALLASZKY PÁL (ev. lelkész)
— hazai latin irodalomtörténete, 1785., II. 216, 596 ● a jolsvai ev. egyházról. I. 255 ● a Mátyás-kori humanista irodalomról. I. 181, II. 216 ● vitairata a türelmi rendelet körül, 1782., II. 272.
WALLENSTEIN
— és Bethlen Gábor. I. 339—340 ● levelei Esterházy Miklóshoz. I. 340.
WALLENTINYI DEZSŐ
— kiadta Ferenczy István leveleit. II. 629.
WALLIS GR.
— veresége, 1738., II. 96.
WALLIS, JOSEPH GR. v.
— devalvációs kísérlete. II. 560 ● és a konferencia minisztérium, 1814—., II. 485.
WALLMENICH, K.
— az ágostai csatáról, 955., I. 41.
WALLON EMMA, ld. Bónisné

WALRAD V. NASSAN-USINGEN, GR.
— az 1664-i harcokban. I. 386.
WALTER, FR.
— az osztrák központi igazgatásról. I. 85, 180, 181, 281 ● a rendőrségről II. József alatt. II. 282.
WALTER, GÉRARD
— francia forradalmi bibliográfiája. III. 37.
WALTHER ÁDÁM
— pénzügyi javaslata, 1806., II. 536.
WALTHERR IMRE
— az ál-Károlyiról. II. 16 ● II. Józsefről. II. 244 ● Károlyi Sándor naplórészleteiről. I. 437.
WALZ, A. M.
— a domonkosrend történetéről. I. 61.
Wanderer
— c. lap, 1809—., II. 406.
WARDA, PETRUS DE, ld. Váradi Péter
WARGA LAJOS
— prot. egyháztörténete. I. 249—250, II. 118.
WARNECKE, A.
— Schwendi Lázárról. I. 289.
WARNERUS, LEVINUS
— levelei Törökországból, XVII. sz. I. 352.
Warnung eines ächten Patrioten, 1790. (Darvas Ferenc). II. 313.
Warnungsschreiben eines ung. Patrioten, 1790., II. 329.
WAROU DÁNIEL
— szerepe a körmöczi pénzverőben. I. 464. III. 116.
WARTENBERG, G.
— Leon Diakonosról. I. 27.
Was der Pabst sey, 1782., II. 266.
Was ist ein Bischof?, 1782 (J. V. Eybel). II. 266.
Was ist Pabst, 1782.f(J. V. Eybel). II. 266.
Was ist Toleranz, 1782. (Fuker Frigyes Jakab). II. 272.
Was ist von . . . Szekely zu halten, 1786., II. 264.
Was macht der Pabst in Wien, 1782., II. 265.
WASHINGTON GYÖRGY
— magyar ezredese: Kováts Mihály. II. 155.
WASS GR.-család
— levéltára. III. 43 ● és Sinkai György. II. 496.
WASS GYÖRGY, ld. Czegei Vass
WASS LÁSZLÓ, ld. Czegei Vass
WASS SÁMUEL GR.
— állítólagos fordítói szerepe, XVIII. sz. II. 225.
WASSHEGYI EMILIA
— II. András keresztes hadjáratáról. I. 94.
WASYLKIEWICZ VIKTOR
— Egrespataki András verséről. I. 319.
WATHAY FERENC (fehérvári kapitány)
— emlékezései, versei, 1605., I. 314 ● énekeskönyve. III. 94.
WÄTJEN, H.
— Hollandia földközi-tengeri szerepéről. I. 340.
WATT, JOACHIM, ld. Vadianus
WATTENBACH, W.
— forrástöredéke a tatárjárásról. I. 89 ● kiadta Ulbrich erdélyi útleirását, 1738., II. 23 ● a középkori német forrásokról. I. 28, 46. III. 36. ● Widukind-kiadása. I. 29.
WATTERICH, I. M.
— pápák életéről. I. 56.
WAVERLEY
— évkönyvek magyar vonatkozásai. I. 92.
WAVRIN, JEHAN DE
— angol krónikája. I. 159.
WAVRIN, WALERAM
— a várnai csatáról. I. 159.
WAWRA, C.
— Regio apátról. I. 29.
WÁZSONYI, ld. Vázsonyi
WEBER ANTAL
— ism. Gálos Kármán-életrajzát. III. 126.
WEBER ARTUR
— Bessenyei-kiadása. I. 221 ● 1809 politikai lírájáról. II. 549 ● ism. C. Pichler memoárjait. II. 486 ● Katona Istvánról. II. 214 ● Kazinczy-kiadása. II. 602 ● Kisfaludy Sándorról. II. 613 ● Mária Teréziáról, 1741., II. 100 ● kuruc balladákról. I. 448 ● egy kurucellenes versről, 1705., I. 449 ● Szenczi Molnár Albertről. III. 97 ● Zrínyi haláláról. I. 382, III. 104.
WEBER, A. (és mások)
— államtani lexikona. II. 194.
WEBER DÁNIEL
— eperjesi kivégzése, 1687., I. 418.
WEBER, JOHANN ADAM
— könyve magyar fordítása, 1689., III. 110.
WEBER, KARL V.
— Klement J. Mihályról. III. 116.
WEBER, O.
— a rastatti, utrechti békéről. II. 67.
WEBER RUDOLF
— kiadta a Buchholtz-krónikát. I. 359, 391, 439.
WEBER SAMU
— adaléka a XIII. szepesi városról. II. 63 ● Buchholtz Györgyről s családjáról. I. 439 ● Gradeczi Horváth Gergelyről. I. 264 ● a késmárki vértanúkról. I. 257 ● kuruckori hadieseményekről a Szepességben. I. 470 ● a lublói várról. III. 73 ● pótléka Wagner okmánytárához. I. 11 ● a rozgonyi csatáról. I. 116 ● Savnikról. III. 64 ● Szepesbéla (és ev. egyháza) tört.-ről. I. 255 ● Szepes megye történetéről, irodalmáról. III. 28 szepességi árakról. I. 372, 378.
— — kis és nagy házakról. III. 102 ● protestáns írókról. I. 257 ● reformációról. I. 320.
— a XVI szepesi városról, XV—XVIII. sz. I. 126, 245, II. 179.
WEBER, SIMON PÉTER (pozsonyi nyomdász)
— alkalmi versei, 1790—1809., II. 364, 520, 535, 551 609 ● mint lapszerkesztő. II. 405.
WEBER, VEIT
— és Katona József. II. 625.
WEBSTER, C. K.
— angol diplomáciáról, bécsi kongresszusról. II. 566.
WEDGWOOD
— a harmincéves háborúról. I. 326.
Wegweiser durch Pesth, 1804., II. 480.
WEHNER, O.
— Radetzkyről. II. 568.
WEICHHART GABRIELLA
— házassági, stb. szokásokról, XVII. sz. I. 371.
WEICHSELBERGER ZSIGMOND
— török követsége, XVI. sz. I. 279.
WEIDINGER JÓZSEF
— Kármán nyelvéről. II. 606.
WEIDLEIN JÁNOS
— a dunántúli német telepítésekről. II. 35 ● a dülőnévkutatásról. II. 35.
WEIFERT, L.
— Mercy bánsági telepítéseiről. II. 33.
WEIL, M.
— az osztrák örökösödési háborúról. II. 103.
WEIMAR
— és a magyar trón kérdése, 1790 k. II. 301, 352 ● -i hg., ld. Károly Ágost.
WEINBRENNER, JOSEPH V.
— irata a kereskedelemről, 1781., 1792., II. 256, 316, 391.
WEINGAND, J. MICHAEL (pesti könyvkereskedő)
— katalógusa, 1776., II. 213.
WEISS, A.
— az osztrák népiskolákról. II. 581.
WEIS, A.
— II. Pius pápáról. I. 159.
WEISS, JOHANN CONRAD V.
— irata Erdély városairól, 1736., II. 21.
WEISS JÁNOS (zempléni orvos)
— üzemalapítási terve, 1791., II. 390.
WEISS, KARL FRIEDRICH
— Holicsról, 1821., II. 419 ● a szlovákokról, 1821., II. 415.
WEISZ, L.
— az ostendei keresk. társaságról. II. 81.
WEISS MIHÁLY (brassói bíró)
— följegyzései, XVII. sz. I. 318—319, 328. III. 96.
WEISZ M.
— magyar—zsidó oklevéltára. I. 17.
WEISS R.
— Matthaeus Fortunatusról. I. 218.
WEISENFELD, E.
— az erdélyi szász publicisztikáról. II. 376, 403.
WEISER, F.
— a Mária-kongregációkról, XVII. sz. I. 423 ● és Holmayer, F.
— — katolikus iskolaalapításokról. I. 266.
WEISSER, R.
— Kray Jakabról. I. 457.
WEISSENBURG, ld. Gyulafehérvár
WEISSKIRCHEN, ld. Fehértemplom
WEITZNER LEÓ
— első Molière-fordításainkról. II. 227.
Welche sind die Hindernisse . . (der) *Industrie?* 1812., II. 462.
WELDEN, LUDWIG FRH. V.

— az 1809-i háborúról. II. 553 ● az oroszországi hadjáratról, 1812., II. 566.
WELLEHARD
—i ciszterci apátság. II. 116.
WELLER, E.
— az első német újságokról. I. 197, 230 ● a harminc-éves háború énekeiről. I. 332.
WELLINGTON
— visszhangja Magyarországon, 1815., II. 566.
WELLMANN IMRE
— az alföldi parasztfelkelésről, 1753., II. 106 ● Buda visszafoglalásáról, 1686., I. 409, 410 ● egyetemi tankönyv-részlete. III. 46 ● az erdélyi és a magyar kancellária levéltáráról. III. 43 ● a gödöllői Grassalkovich-uradalomról. II. 168, 193, 448, 455 ● Herzog Józsefről. III. 50 ● ism. Nádor J. Tessedik-kiadását. II. 249.
— — — Pálfy I. tanulmányát Baranya birtokosairól. II. 42.
— a kassai gyűlésről, 1707., I. 466—467 ● mezőgazdaság-történetünkről. I. 237, II. 46 ● a néprajz és gazdaságtörténet viszonyáról. III. 52 ● az önodi országgyűlésről. I. 438, 464, 466 ● a parasztság történetének irodalmáról. III. 29 ● a Rákóczi-birtokok sorsáról. I. 463, II. 42 ● Tessedik Sámuelről. II. 250, III. 122 ● a XVIII. sz. művelődéséről. II. 27, 159 ● a XVIII. sz.-i kormányhatóságokról. II. 87 ● a XVIII. sz.-i parasztságról. III. 117 ● a zürichi történészkongresszusról. III. 48 ● és Hadrovics László.
— — XVIII. sz.-i parasztmozgalmakról. II. 94, 106.
— és mások.
— — magyarországi gazdasági könyvészete. I. 8, II. 7. III. 29.
WELLMANN, JOHANN JOSEPH
— az 1514-i parasztháborúról. I. 207.
WELSCH, JOHANN MELCHIOR (szebeni orvos)
— értekezése a magyar borról, 1721., II. 41.
WELTZEL
— kiadta a ratibori krónikát. I. 167.
WENCK, K.
— Nagy Lajosról és IV. Károlyról. I. 122.
WENCKER, J.
— *Apparatus* c. munkája, 1713., III. 73.
WENCKHEIM JÓZSEF BR.
— a hazai lótenyésztésről, 1815., II. 439.
WENDEL, H.
— a délszlávok harcáról az egységért. II. 541.
WENDLAND, A.
— Rákóczi Zsigmond házasságáról. I. 352.
WENDRINSKY, J.
— II. Józsefről. II. 243.
WENDT, H.
— boroszlói iratközlése Mátyás koráról. I. 172 ● Mátyás és Szilézia viszonyáról. I. 177.
WENGEN, VON DER
— a török háborúról, 1739., II. 96.
WENGRAF, A.
— Kottaner I. emlékiratáról. I. 159.
WENKHEIM, ld. Wenckheim
WENNER, ÁDAM
— követi útleírása, 1616., I. 363.
WENRICH VILMOS
— a Kolozsvári-testvérekről. III. 72.
WENZEL GUSZTÁV
— — az erdélyi szászokról. I. 84.
— II. András kereszteshadáról. I. 94 ● Árpád-kori új okmánytára. I. 53 ● a bányavárosok és Dóczyak küzdelméről, XV—XVI. sz. I. 210, 245 ● Bon Alajos követjelentéséről, 1519., I. 200 ● budai regestái, XIV. sz. I. 13, 114 ● a dalmát jogtörténet középkori forrásairól. I. 18 ● Dante, Boccaccio magyar vonatkozásairól. I. 107 ● Diósgyőr jelentőségéről. III. 72 ● diplomáciai iratkiadása az Anjou-korból. I. 113, 128 ● emlékezete. III. 52 ● Erdély törvényhozásáról. II. 90 ● Frangepán Kristóf fogságáról. III. 79 ● a Frangepánok történetéről. I. 116—117, 394 ● a Fuggerekről Magyarországon. I. 210, 221 ● Hédervári Ferenc peréről. I. 221 ● Hohenzollern Frigyesről, XV. sz. III. 73 ● egy Hunyadi-levélről, 1444., I. 163 ● a kassai barhetkészítésről, XV. sz. I. 125 ● két XV. sz.-i német versről. III. 69 ● a kir. kúriáról, 1724—1769., II. 89 ● Kithonich Jánosról. II. 90, III. 102 ● középkori váraink, városaink építéséről. I. 60 ● lőcsei polgárok peréről, XV. sz. I. 126 ● a magyar s erdélyi bányajogról. II. 54.
— — magánjogról. II. 194.
— a magyar hunmondáról. I. 38 ● a magyar jogtörténetről. III. 63 ● Magyarország bányászatának történetéről. I. 22, 100, 127, 210, 243, 298, 336, 422, II. 54, 459.
— — mezőgazdasági történetéről. I. 21—22, 77, 123, II. 44, 434 ● városairól s városjogairól. I. 98 ● tengeri viszonyairól. I. 120.
— Mármaros megye történetéről. I. 12, 243, III. 71 ● a négy Thurzó-püspökről. I. 217 ● Nyitra XV. sz.-i vámhelyeiről. III. 75 ● okmányi kalászata. I. 11, 128, 416 ● Ozoral Pipóról. I. 114, 138 ● Rosztiszláv hg.-ről. I. 97 ● Sanuto magyar vonatkozásairól (közléssel). I. 190—192 ● Selmec városjogáról. I. 99 ● a somlyóvásárhelyi urbáriumról. I. 238 ● Stibor vajdáról. I. 137 ● Szerémi-kiadása. I. 188, 272 ● Tata fénykoráról. I. 133, 202 ● a turini békéről, 1381., I. 114, 120 ● a XV. sz.-i tárnoki jogról. III. 75 ● II. Ulászló házasságáról. I. 202 ● Verancsics-kiadása. I. 225—226 ● Verbőczi velencei követségéről, 1519., I. 220 ● Visegrád egykori fényéről. I. 119.
WENZELY, H. A.
— erdélyi térképe, 1790., II. 413.
WERESS SÁNDOR
— Aranyosszék lustrájáról, 1642., I. 324.
WERNER ADOLF VILMOS
— Goethéről és Kármánról. II. 606 ● Gvadányi Józsefről. II. 374 ● Kisfaludy Sándorról. II. 613.
WERNER GYÖRGY (kir. biztos)
— kimutatása Erdély jövedelméről, 1552., I. 301.
WERNER, KARL
— medgyesi okmánytára. I. 16 ● és mások.
— — erdélyi szász okmánytára. I. 11, 84.
WERSAK, WENZEL AUGUST
— a dunai kereskedelemről, 1820., II. 472.
WERTHEIMER EDE
— adalékai a kereskedelem tört.-hez, XVIII. sz. II. 173 ● Angliai Erzsébet és Ausztria viszonyáról. I. 286 ● Ausztriáról és Magyarországról, XIX. sz. II. 381, 484—485, 500, 532, 538—540, 553—554, 560 ● Bécsről 1809., 1813., háborúiban. II. 553, 567 ● emlékezete. III. 52 ● az 1807-i országgyűlésről. II. 540 ● az 1811-i országgyűlésről. II. 561 ● I. Ferenc udvaráról, nejeiről. II. 484 ● a francia politikáról II. József idején. II. 197 ● Gentz leveleiről. II. 553, 561 ● Hompesch br. szerepéről. II. 301 ● ism. Broglie hg. emlékiratait. II. 545.
— — — Krones könyvét Ausztriáról. II. 553.
— József nádor terveiről, 1811., II. 561 ● Károly főhg. szerepéről. II. 531, 532, 538 ● Kovachich József Miklósról. II. 568, 591 ● a Magyar Kuriról. II. 404, 556 ● magyar—porosz kapcsolatokról, 1790 k. II. 301 ● a magyar postáról, 1809., II. 556 ● a magyarországi cenzúráról. II. 326, 403 ● Mettermichről. II. 570 ● II. Miksa török háborúiról. I. 290 ● Nagyszebenről, XVIII. sz. II. 180 ● Napóleon viszonyáról Magyarországhoz. II. 556 ● négyes szövetség tervéről, 1788 k. II. 296 ● Rainer főhg. memorandumairól. II. 552 ● velencei követjelentésekről. I. 233.
WERTHEIMER SIMON (bécsi bankár)
— hitelügyletei, XVIII. sz. II. 86.
WERTHES, FRIEDRICH AUGUST CLEMENS
— éneke a vallási törvény alkalmából, 1791., II. 369.
WERTNER MÓR
— Adorján notáriusról. I. 44 ● I. András származásáról. I. 72 ● Az Árpád-ház genealógiájáról, családi történetéről. I. 57, III. 62 ● az Árpád-kori bánokról. I. 58.
— — erdélyi vajdákról. I. 58, 117, III. 63 ● megyei tisztviselőkről. I. 58. III. 70 ● nádorokról, országbírákról. I. 58, III. 68 ● udvari tisztviselőkről. III. 63.
— a Báthoriak leszármazásáról. I. 309 ● Beheim énekeiről. I. 149 ● III. Béla családi viszonyairól. I. 77 ● IV. Béla történetéről. I. 96 ● a Blagay-oklevéltárról. III. 42 ● Borisról és Rasztiszlávról. I. 75 ● a Csukárdiakról. III. 69 ● délszláv uralkodók genealógiájáról. I. 57 ● Demeter érsekről. III. 70 ● a Drugethekről. I. 117 ● az első havasalföldi fejedelmekről. I. 121 ● emlékezete. III. 52 ● az erdélyi—szász bevándorlásról. I. 84 ● az 1291-i osztrák háborúról. I. 102 ● az 1328-i osztrák hadjáratról. I. 120 ● a Garaiakról. I. 137, 173 ● Gertrud gyilkosairól. I. 93, II. 624 ● a Güssingiekről. I. 100, 116 ● Hédervári Kont Istvánról. III. 73 ● a Horváttiakról. III. 69 ● a Hunyadiak származásáról. I. 162 ● Kemény fia Lőrinc nádorról. I. 100 ● V. István itineráriumáról.

I. 100 ● Kicsedi Albert bánról. I. 100 ● a Koriatovicsokról. I. 124 ● a Kórógyiakról. III. 69 ● a Korzan-nemzetségről. I. 100 ● középkori magyar orvosokról. I. 133 ● Lambert ispánról. I. 72 ● László erdélyi vajdáról. I. 100, 116 ● a Lévai Csehekről. I. 138 ● magyar hadjáratokról, XIV. sz. I. 119, III. 73.
— — XV. sz. I. 119, 139, 163, 175, III. 73.
— a magyar nemzetségekről. III. 70 ● magyarokról a göllheimi csatában. I. 103 ● Magyarországi Margitról. I. 93, III. 66 ● a Margit-legendáról. I. 88 ● II. Moys nádorról. I. 100 ● Nagy Lajos hadjáratairól. I. 119 ● a nikápolyi hadjáratról. I. 139 ● az oklevél-szótárról. III. 62 ● okmányközlése, 1260—1733., I. 11, II. 76 ● Ompud nádorról. I. 95 ● orosz—lengyel—magyar kapcsolatokról, XII. sz. I. 75 ● Ötödik Dénes nádorról. I. 100 ● a Rákóczi-családról. III. 98 ● a Rákóczi-kori pestisről. I. 470 ● a ratibori krónikáról. I. 167 ● a stájer Traun-családról. I. 98 ● Stephanus Ungarusról. I. 102 ● Szécsenyi Tamásról. I. 117 ● a Szentgyörgyi és Bazini grófokról. I. 100, 155 ● XIV. sz.-i archontológiáról. I. 117 ● Toldi Miklósról. I. 132 ● a turóci monostorról, prépostságról. III. 64, 68 ● Windecke magyar neveiről. I. 110 ● a Zichy-család őseiről. III. 69 ● Zsigmond egy házassági kapcsolatáról. III. 73.
— — római kíséretéről, 1433., I. 140.

WERUNSKY, E.
— IV. Károly császárról. I. 122.

WESSELÉNYI-család
— lengyelországi birtokai. III. 106 ● levéltára. I. 16 ● ősei. I. 394.

WESSELÉNYI ANNA, CSÁKY ISTVÁNNÉ
— életrajza, levelezése, XVII. sz. I. 341.

WESSELÉNYI FERENC (nádor)
— és Gyöngyösi István. I. 374, 399 ● halála, 1667., I. 394 ● levelei, irodalma. I. 365, 394, III. 101, 106 ● és Listi László. III. 103 ● mint fületi kapitány. I. 365, III. 101 ● összeesküvése. I. 387—388, 392—395, 399 III. 100, 106 ● és II. Rákóczi György. I. 351 ● és Széchy Mária házassága. I. 371, 374, 399. III. 106 ● találkozása franciákkal. I. 364 ● uradalmi utasításai. I. 377.

WESSELÉNYI ISTVÁN BR.
— Rákóczi-kori szerepe, naplója. I. 441, III. 111.

WESSELÉNYI ISTVÁNNÉ (vargyasi Dániel Polixena)
— irodalmi szerepe, XVIII. sz. II. 18.

WESSELÉNYI MIKLÓS BR. ID.
— szerepe, levelezése, irodalma. II. 377, 405, 487, 540 ● felesége, ld. Cserei Ilona ● és vallási kérdés. II. 204, 277.

WESSELÉNYI MIKLÓS BR. IFJ.
— élete, irodalma. II. 377, 487 ● útinaplói, jegyzetei, levelei. II. 401, 429—430.

WESSELÉNYI PÁL
— mint a bujdosók vezére, 1677 k. I. 393 ● tábori papja, ld. Tolnai Szabó Mihály ● és Thököly versengése. I. 402.

WESSELÉNYI ZSUZSANNA
— útijegyzetei, 1786., II. 237.

WESSELOFSKY
— Giovanni da Prato-kiadása. I. 129.

WESSENBERG
— és Gentz Frigyes. II. 553, 568.

WESTBERG, FR.
— Ibráhim-Ibn-Jakub kiadása. I. 25.

WESTENRIEDER
— Hans Seybolt-kiadása. I. 168.

WESTERMANN
— az 1532-i birodalmi gyűlésről. I. 289.

WESTFÁLIA
—i utazás, 1789., II. 258.

WESTRIA, K.
— Sadler erdélyi követségéről. I. 334.

WESZELY ÖDÖN
— Kazinczy Gessner-fordításáról. II. 602 ● Marmontel hatásáról. II. 222, 602 ● Zrínyi idilljeiről. I. 379.

WESZERLE J.
— érmészeti táblái. I. 59.

WESZPRÉMI (Csanády) ISTVÁN (debreceni orvos)
— adatai, munkássága. II. 217 ● orvos-bibliográfiai munkája. II. 20, 133, 139, 216—217.

WETTEL, F.
— életrajzi vázlatai. II. 76, 151, 153.

WEYDA, H.
— I. Ferenc első feleségéről. II. 484.

WEYDE, G.
— pozsonyi építészete, XVIII. sz. II. 232.

WEYERSTHALL, ld. Pomo

WEYHE-EIMKE, A.
— Bucquoy gr. életéről. I. 339.

WIADAKIEWICZ, ST.
— Callimachusról. I. 149.

WIBLING, KARL L.
— Svédország és Erdély kapcsolatairól, XVII. sz. (iratokkal). I. 327, 334, 343. 351, 354.

WICHNER, J.
— az admonti apátságról. I. 98.

WICK BÉLA
— II. Józsefről Kassán ● Kassa történetéről, műemlékeiről. I. 134, 418, II. 63, 233 ● a kassai pestisről, 1710., I. 470.

WICZIÁN DEZSŐ
— Payr Sándorról. III. 51.

WIDDER SALAMON
— Csokonairól II. 608.

WIDUKIND (Corvey-i apát)
— tört. munkája, X. sz. I. 29.

WIED, KARL GR. ZU
— szerepe a török háborúban, 1737—1738., II. 96.

WIEDEMANN, J.
— a passaui történetírásról. I. 30.

WIEDEMANN-WARNHELM, A. V.
— II. Józsefről. II. 243.

WIEGAND, JOHANN
— osztrák mezőgazdasági könyvének átdolgozása, 1774. II. 163.

WIELAND
— és Kazinczy. II. 602.

WIELAND JÁNOS ANDRÁS
— mint prot. röpiratszerző, 1781., III. 122.

WIELANDT, I. A.
— mint prot. röpiratszerző, 1781., II. 272.

WIEN, ld. Bécs

WIENER-NEUSTADT, ld. Bécsujhely

WIENER MOSZKÓ
— a magyar cukoriparról. II. 57, 176, 467.

Wiennerisches Diarium
— mint hivatalos lap. II. 157, 240 ● mint a Rákóczi-szabadságharc forrása. I. 446, 461, 462, 467, 469—470 ● a török háborúról, 1716—1718., II. 74.

Wiener Zeitung
— mint hivatalos lap. II. 240, 406.

WIERZBOWSKI, TH.
— Laureo Vincent nuncinsi jelentéseiről. I. 307 ● lengyel bibliográfiája. I. 10. III. 34.

WIESE, ERICH és SCHÜRER, O.
— a Szepesség művészetéről. I. 134, 186.

WIESELBURG, ld. Moson

WIESENHÜTEN (frankfurti bankár)
— és Mária Terézia. II. 173.

WIESER, F. (és mások)
— államtani lexikona. II. 194.

WIESINGER KÁROLY
— Bocskai Istvánról. III. 96.

WIESNER, A.
— az osztrák cenzúráról. II. 134, 211, 262, 404.

WIESNER, FR. R. és Oberhummer, E.
— kiadta Lazius térképeit, XVI. sz. I. 275.

WIETORIS JONATHÁN
— mint soproni rektor, XVIII. sz. II. 582.

WILCZEK EDE
— II. András keresztes hadjáratáról. I. 94 ● a Horvátiak lázadásáról. I. 136 ● a magyar tengerészetről, XIV. sz. I. 120.

WILDNER ÖDÖN
— Apor Péter kiadása. I. 17.

WILEMOW
—i szerződés Mátyás és Podjebrád között. I. 177.

WILHELM, FR. és Kallbrunner, J.
— a délkelet-európai német településekről. II. 32, 33.

WILLE
— röpirata a hazai toleranciáról, 1783., II. 152.

WILLEBRANDT, JOHANN PETER
— úti jegyzetei Magyarországról, 1758., II. 152.

WILLY, ANDREAS
— a velencei diplomáciáról. III. 91.

WILMANNS
— Mügeln Henrikről. I. 104.

WINDECKE, EBERHARD
— munkája Zsigmond koráról, XV. sz. I. 110, 129.

V. WINDISCH ÉVA

— Bethlen Miklós-kiadása. III. 109 ● Rákóczi hadtudományi kéziratáról. III. 111, 115 ● Zrínyi Miklósról. III. 103.
WINDISCH, KARL GOTTLIEB (pozsonyi polgármester)
— élete. II. 156 ● földrajzi-történeti munkái. II. 150, 214, 413, 417 ● mint lapszerkesztő. II. 155—156, 241.
WINKLER ELEMÉR
— a soproni céhekről. II. 460, III. 81.
WINKLER J.
— a magyar igazságszolgáltatás szervezetéről. I. 285, II. 89.
WINKLER, M. és Kallbrunner, J.
— az osztrák központi igazgatásról, XVIII. sz. II. 85.
WINKLER PÁL
— Kalocsa történetéről. I. 113 ● a kalocsai és bácsi érsekségről. I. 113—114, 146—147.
WINKLER, S.
— a Pragmatica sanctióról. II. 82.
WINKOPP, P. A.
— szerk.: *Bibliothek für Denker*, 1783—, II. 242.
WINTER, EDUARD
— a hallei szláv tanulmányokról. III. 119 ● a jozefinizmusról. III. 120 ● a ruszinok egyházi küzdelmeiről, XVIII. sz. II. 206.
WINTERL, JACOB JOSEF (egyet. tanár)
— mint tud. lapszerkesztő, 1784., II. 241 ● szakkönyve a kékfestő anyagokról, 1790., II. 461.
WINTELER
— a svájci magyar kalandozásokról. I. 40.
WIPO (császári káplán)
— II. Konrád életéről, XI. sz. I. 47.
WISZNIEWSKI, M.
— Callimachus-kiadása. I. 148.
WITNYÉDY, ld. Vitnyédy
WITSCH RUDOLF (mérnök)
— javaslata a futóhomok ellen, 1808., II. 437.
WITTELSBACH
— dinasztia. I. 122.
WITTENBERG
— és a magyar kálvinizmus. I. 261, 264, 268 ● -i egyetem magyarországi hallgatói. I. 259, 264, 267, 268, 305, II. 133, III. 87, 102 ● -i hetilap, XVIII. sz. II. 157 ● -i magyar könyvtár. I. 264 ● -i tanulók, ld. Baranyai Decsi J., P. Doležal, Fabricius Mátyás, Kápolnai András, Schesaeus Keresztély, Thurzó Imre gr.
WITTICH, F.
— Gizella királynéról. I. 68.
WITTICHEN, F. K.
— Gentz Frigyesről. II. 486, 538, 539 ● Hertzberg politikai szerepéről, 1785—1790., II. 353 ● a porosz politikáról a XVIII. sz. végén. II. 301.
WITTMANN ANTAL
— a juhtenyésztésről. II. 441 ● mezőgazdasági szaklapja. II. 408 ● szerepe a magyaróvári uradalomban. II. 448.
WITTMAN TIBOR
— Bethlen Gáborról. III. 97 ● egyetemi tankönyvrészei. III. 46 ● haladó hagyományainkról. III. 45 ● Szepesi Csombor Mártonról. III. 101.
WITTOLA, ANTON (osztrák plébános)
— irata a toleranciáról, 1781., II. 271—273.
WITTOWETZ, JAN (szlovén bán)
— élete a Cillei-krónikában. I. 160.
WITTSTOCK, HEINRICH
— Besztercéről Szapolyai idején. I. 282 ● besztercei céhekről. I. 127, 158, 210 ● az erdélyi szász reformációról. III. 85.
WITTSTOCK, OSCAR
— a XVIII. sz.-i szász családról. II. 29.
WITZENETZ, JULIA
— a bécsi francia színházról, XVIII. sz. III. 121.
WIZER, LEOPOLDUS
— irata a marhavészről, 1789., II. 251.
WLADÁR MIKSA
— a sziráki ev. egyházról. I. 256.
WLADIMIR, ld. Lodoméria
WLASSICS GYULA
— ismertetései, cikkei a Pragmatica sanctió kérdéséről. II. 82 ● Thaly Kálmánról. III. 52.
WLASÜTZ, W.
— Ausztria háborúiról I. Ferenc idején. II. 567.
WLISLOCKI HENRIK
— a magyar néphitről. I. 38 ● székelyekről és magyarokról. I. 81.
Wochenblatt für die Liebhaber der Geschichte, 1779—. II. 156.
Wochentlich zweymal neuankommender Mercurius, 1730—. II. 25.
WODIANER-család
— kereskedő szerepe, XIX. sz. II. 478.
WODITSKA ISTVÁN
— a nagybányai bányakerületről. I. 127, II. 54, 459.
WOINOVICH, E. v. és Veltzé, A.
— Ausztriáról a francia háborúkban. II. 553, 567.
WOJCIECHOWSKI, T.
— magyar—lengyel kapcsolatokról, XI. sz. I. 73.
WOLF, A.
— Ausztria történetéről. II. 282 ● Khevenhüller-Metsch naplójáról. II. 150 ● II. Lipót és Mária Krisztina levelezéséről. II. 242, 351, 353 ● Lobkowitz Vencelről. I. 395 ● Podewils jelentéseiről. II. 103 ● a Pragmatica sanctióról. II. 80 ● Sagredo bécsi jelentéséről. I. 384 ● az udvari kamaráról I. Lipót alatt. I. 376, III. 109.
WOLF, G.
— a bécsi egyetemről. II. 210 ● II. Józsefről. II. 243, 277 ● a kremsmünsteri főnemesi akadémiáról. II. 134 ● az osztrák oktatásügyről, XVIII. sz. II. 277.
WOLF GYULA, IFJ.
— győri könyvészeti adatai. III. 28.
WOLF, H.
— a temesi bánság iskolaügyéről. II. 127.
WOLF, MATHIAS
— a selmeci ércbányászatról, 1762., II. 171.
WOLF, THEOBALD PETER
— Honterus Jánosról. I. 260.
WOLFARD (Wolfhard, Wolfardinus) ADORJÁN
— humanista szerepe, XVI. sz. I. 215, 218.
WOLFENBÜTTEL
—i orvos: F. E. Brückmann. II. 22—23 ● -i utazás: Rumy K. Gy. II. 429.
WOLFER
— nemzetsége. I. 100.
WOLFGER v. ELLENBRECHTSKIRCHEN (passaui püspök)
— úti számadásai, XIII. sz. I. 92.
WOLFRAM ILONA (Kottaner Jánosné)
— és a korona ellopása, XV. sz. III. 75.
WOLFSGRUBER, C.
— I. Ferencről. II. 484 ● Migazzi érsekről. II. 201, 270.
WOLKAN, S. R.
— Aeneas Sylvius levelezéséről. I. 159 ● XVI—XVII. sz.-i német énekekről. I. 230, 332.
WOLLENCS (őrnagy)
— híre a rastatti gyilkosságról, 1799., II. 530.
WOOLSEY COLE, CH.
— a francia merkantilizmusról. II. 57.
WOLSTEIN, JOHANN GOTTLIEB (Amadeus)
— állatorvosi munkái. II. 251—252, 439 ● és J. G. Hoffinger. II. 435.
WOODHOUSE, A. S.
— a puritanizmusról. I. 346.
WOPPERER, JOHANN (százados)
— a lótenyésztésről, 1798., II. 439.
WORMS
—i birodalmi gyűlés, 1521., I. 222.
WORTLEY, MARY (Lady Montague)
— útilevelei Magyarországról, 1717., II. 22.
WOSTRY, W.
— Albert királyról. I. 144.
WOTKE, K.
— az osztrák gimnáziumokról, XVIII. sz. II. 207, 581 ● Thurzó Szaniszlóról. I. 217.
WOYCIECHOWSKY JÓZSEF
— Sipos Pálról. II. 598.
WÖLFEL SÁMUEL (ev. lelkész)
— a modori ev. egyházról, 1814., I. 256.
— — iskoláról, 1826., II. 130.
— Pozsony megye terméséről, 1818., II. 444.
WRATISLAW, WENZEL
— utazása Magyarországon, 1591., I. 314.
WRATISLAW GR. (cseh kancellár)
— és III. Károly levelezése. II. 67.
WRAXHALL, SIR NATHANIEL WILLIAM
— emlékiratai, utazása. II. 153.
WREDE, A. v.
— a cs. kir. haderő történetéről. II. 68, 69, 76, 185, 500, 539 ● német birod. gyűlés fratairól, XVI. sz. I. 199.
WRIGHT, T.
— Mapes-kiadása. I. 50.
WUCHERER, JOHANN GEORG (bécsi könyvárus)
— röpiratkiadásai, XVIII. sz. II. 189, 263—264.

WURM, H. I.
— Albornoz bíborosról, XIV. sz. I. 122.
WURSCER, A.
— Mátyás és Podjebrád viszonyáról. I. 177.
Die Wurtzingerische Beleuchtung, 1790., II. 365.
WURZBACH, C.
— osztrák életrajzi lexikona. I. 10, II. 309, 313, 486. III. 41.
WUTKE, K.
— a sziléziai bányaregáléról. I. 177—178.
WUTTE, M.
— Mátyás és Karintia viszonyáról. I. 178.
WÜNSCHENDORFER KÁROLY
— a poprádi ev. egyházról. I. 256.
WÜRTTEMBERG
— és a pozsonyi béke, 1805., I. 540 ● -i csapatok, 1664., I. 386.
WÜRZBURG
—i csata, 1796., II. 529.
WÜSCHT, J.
— Srpski-Miletics településéről. II. 248.
WYCZANSKI, A.
— a Jagelló-országok külpolitikájáról. III. 91 ● a lengyel majorsági gazdálkodásról. III. 83.
WYLT LÉNÁRD (tábori pap)
— beszéde Marie Antoinette-ről, 1793., II. 503.
WYNGAERT, A.
— Rubruquis-kiadása. I. 90.
WYSS ALBERT (portai követ)
— iratai, XVI. sz. I. 225, 279.
WYSS, A.
— Windecke művéről. I. 110.
WYNEKEN, E.
— a lechmezei csatáról, 955. I. 40.

X. Y.
— a Fejérpataky-család iratairól. I. 365.
XÁNTUS JÁNOS
— angol hercegekről István udvarában. I. 71.
XÉNOPOL, A. D.
— a románok történetéről. I. 44.

Y (= Fejér György)
— a nemességről, 1820., II. 569.
Y
— Kray Pálról. II. 529 ● Maillard jelentéséről, 1805., II. 539.
Y. S. (y—s ; = Illésy János)
— Forgách Ádámról ; és más kisebb adalékai. I. 386, III. 101 ● közleménye a Viczay-levéltárból. II. 100, 292 ● lovasezredek elhelyezéséről, 1726., II. 69 ● Nógrád feladásáról, 1663., I. 386 ● végvárainkról XVI. sz. I. 287 ● Zrínyi téli hadjáratáról, 1664., I. 386.
YJ.-R
— Apafi Mihályról. III. 110.
YOLLAND ARTUR
— emlékkönyv. III. 18.
YOUNG, EDWARD
— munkájának magyar fordítása. II. 223, 305.
YSERNIA, ld. Henricus de Ysernia

ZABANIUS, JOHANNES (ld. Harteneck alatt is)
— bécsi küldetése, 1692., I. 428.
ZÁBLÁTH
—i Serényi-levéltár. I. 15.
ZABOROV, M. A.
— Konstantinápoly 1204-i elfoglalásáról. III. 68.
ZABOROVSCHI, V.
— Erdély, Havasalföld, Moldva politikájáról, XVII. sz. I. 432.
ZÁRÁCZKY JÓZSEF
— javaslata az 1791-i bizottsághoz. II. 383.
ZACH ANTAL BR. (ezredes)
— katonai memoranduma, 1798., II. 530.
ZÁCH FELICIÁN
— merénylete ; irodalmi visszhangja. I. 119, 131, II. 622.
ZACHAR ANDRÁS (nagyszombati tanár)
— gyászbeszéde Mária Terézáról, 1798., II. 195.
ZACHAR, L.
— Cyrill s Method apostolokról. I. 28.
ZACHOROWSKI, ST.
— lengyel története. I. 22.
ZADÁNYI ÉVA
— Batsányi Jánosról. II. 604.

ZÁDOR ANNA
— a magyar művészettörténet fejlődéséről. III. 53 ● a Nemzeti Múzeumról. II. 628 ● Pollák Lipótról. II. 628 ● és Rados Jenő.
— — a klasszicizmus építészetéről. II. 628.
ZÁDOR (Stettner) (Fenyéri) GYÖRGY
— levelezése Kazinczyval. II. 601.
ZÁDOR GYULA
— Zádor Györgyről. II. 601.
ZÁGON
— feldúlása, 1690., I. 433.
ZÁGONI ARANKA GYÖRGY, ld. Aranka
ZÁGRÁB
— megye javaslata, 1791., II. 383.
— —i főispán, ld. Skerlecz Miklós ● -i huszták. I. 141 ● -i közgyűlések, 1782., 1790., II. 280, 359.
— város az 1790-i diétán. II. 483.
— — okmánytára. I. 17, 277. III. 82.
—ba került egyházi könyvek. I. 66.
— — Zrínyi-könyvtár. I. 380.
—i akadémia. II. 372, 564 ● -i kanonokok, ld. A. B. Kercselich, J. Prevendar, Ráttkay György ● -i kerület felállítása. II. 293 ● -i káptalan felgyújtása, 1422., I. 142 ● -i krónika. I. 45 III. 61 ● -i német lap, 1789., II. 240 ● -i papnevelő. II. 270 ● -i püspökök, ld. Debrentei Tamás, Esterházy Imre, Gregoriancz Pál, Szegedi Baratin Lukács ● -i püspökség alapítása. I. 74.
— — kéziratai. I. 17 ● okmánytára. I. 17.
—i tanárok, ld. Petrovics János, Rácz István.
ZÁH FELICIÁN, ld. Zách
ZAHN, J.
— Nagy Lajosról. I. 114 ● stájer oklevéltára. I. 93.
ZAJTI FERENC
— kiadta Bolla Márton iratát. II. 379.
ZÁK RAJMUND, ld. Hajnóczi R. József
ZAKÁL ZSIGMOND
— följegyzése a franciákról Pápán, 1809., II. 545.
ZAKHAROV, A.
— a IX. sz.-i magyarokról. I. 33.
Zakkariásnak . . . levelei, 1786. (Szatsvay Sándor v. Noszlopy Sándor). II. 267.
ZÁKONYI MIHÁLY
— a Buda melletti pálos kolostorról. I. 63, 136 ● hadbavonultak családjáról, 1788., II. 296.
ZAKRZEWSKI, WINCENTY
— Báthori Istvánról. I. 310 ● Henrik király szökéséről. I. 310 ● IV. Iván és Róma kapcsolatáról. I. 310 ● tört. munkái. III. 94.
ZALA
— folyó régi vízrajza. II. 43 ● megye bandériuma, 1790., II. 349.
— — Bél Mátyás szövegében. II. 19 ● és a jakobinusok. III. 125 ● kataszteri fölmérése, 1786., II. 293 ● népiskolái, XVIII. sz. II. 208 ● története, oklevéltára. I. 92, 96, 118 III. 101 ● vallásügye, 1791., II. 368 ● vámhelyei, vizei a középkorban. III. 75 ● és Zrínyi Miklós. I. 381 ● -i adminisztrátor, ld. gr. Festetich Leó ● -i alispánok, ld. Spissich János alatt is, III. 70 ● -i hódoltság adója, 1629., I. 364 ● -i irat, 1799., II. 524 ● -i követek, ld. Somsich László, Spissich János ● -i követjelentések, 1791., II. 342—343 ● -i köznemesek oklevele, 1222., I. 192 ● -i parasztmozgalmak, 1765., 1802., II. 191, 487 ● -i szlávok. II. 415 ● -i utazás, 1803., II. 421.
ZALAEGERSZEG
— története. III. 54 ● -i közgyűlés, 1791., II. 342.
ZALAI J.
— Janus Pannoniusról. I. 185.
ZALAI KÁPOLNAI ANDRÁS (prédikátor)
— XVI. sz.-i jegyzetei. I. 314.
ZALAISTVÁNDI
—i ev. egyház tört. I. 257.
ZALÁN MENYHÉRT
— középkori missálékról, osztrák kéziratokról. I. 66, III. 44 ● a Pray-kódexről. I. 66.
ZALÁNKEMÉN
—i csata, 1691., I. 411.
ZALÁNYI PÉTER (ref. lelkész)
— Marmontel-fordítása, 1773., II. 225.
ZALATNA
—i bányauradalom, XVIII. sz. II. 55, 255 ● -i parasztmozgalmak, 1784., 1819., II. 287—288, 488 ● -i utazás, 1770., II. 153.
ZALAVÁR
— Pribina tartományában. I. 36 ● -i apátság birtok-

összeírása, XV. sz. I. 237. ● -i ásatások. III. 59.
— — története. I. 55, 64.
—i hamis alapítólevél. I. 54 ● -i konvent, hiteleshely. I. 112. ● -i prépostság. III. 64.
ZALKA, ld. Szalkai Balázs
ZALUSKI, A. CH. (lengyel püspök)
— iratai a Rákóczi-korról. I. 453.
ZÁM
—i apátság. I. 64. III. 64.
ZAMBRA ALAJOS
— Metastasio hatásáról. II. 227.
ZAMINER EDE
— Brassó erdészetéről. II. 44, 437—438.
ZAMOSIUS, ld. Szamosközy István
ZAMOYSKI JÁNOS (lengyel kancellár)
— és Báthori István. I. 310
ZANCHIUS
— alakja Basire munkájában, 1656., I. 354.
ZANI LAJOS GR.
— levelei Erdélyről, 1661—1664., I. 350.
ZÁNKA
—i ref. egyház története. I. 257.
ZÁNKAY KORNÉLIA
— Kazinczy Ferencről. II. 600.
ZÁPOLYA JÁNOS, ld. Szapolyai
ZAPOROG
—i kozákok Magyarországon, XVIII. sz. II. 248.
ZÁRA
— elfoglalása, 1204., I. 93 ● Kálmán uralma alá jut. I. 74 ● ostroma, 1345., I. 107, 120 ● -i krónikás: Paulus de Paulo. I. 108.
ZARA, ANTONIO DE
— és Aragoniai Beatrix. I. 173.
ZARÁND
— megye a XVI. sz.-ban. I. 296.
— — és a Horia-felkelés. II. 284, 286 ● -i főispánok, ld. Haller Gábor, br. Naláczi József ● -i parasztmozgalom, 1800., I. 488.
—i ref. egyházmegye tört. I. 254.
ZARCZYCZKI
— II. Rákóczi Gy. kozák kapcsolatairól. I. 354.
ZARKA KÁROLY
— Martini-fordítása, 1793., II. 344.
ZÁSTY
—i apátság III. 64.
ZATHAY BALÁZS (főesperes)
— zólyomi vizitációja, 1561., I. 254.
ZAVIRÁSZ GYÖRGY
— élete, munkái. I. 478.
ZÁVODSZKY GYÖRGY
— följegyzései, 1586—1624., I. 313, 318, 330.
ZÁVODSZKY KÁROLY (ld. Széchy alatt is)
— Bessenyei Györgyről. II. 219.
ZÁVODSZKY LEVENTE
— Árva ostromáról, 1670., III. 106 ● emlékezete. III. 52 ● az 1437-i parasztháborúról. III. 74 ● a Grassalkovichokról. II. 159 ● Héderváry-oklevéltára. I. 15 III. 43 ● kuruc furfangról, 1680., III. 108 ● Sobieski lovánjairól Trencsénben. I. 402 ● Székely Miklós bánról. I. 199 ● Thurzó Imréről. I. 268, III. 102 ● XI. sz.-i törvényeinkről (közléssel). I. 52, 53 ● Viczay Mihályról. II. 214.
ZAWADOWSZKY ALFRÉD
— Magyarország vizeiről. II. 178, 474.
ZAY FERENC BR., CSÖMÖRI (főkapitány)
— élete, XVI. sz. I. 277, 287 ● följegyzése Nándorfehérvár elestéről, 1521., I. 196 ● kapcsolata Moldvával. I. 277 ● portai követsége. I. 225, 276, 279, 287.
ZAY IMRE BR.
— protestáns felségfolyamodványa, 1799., II. 575.
ZAY MIKLÓS GR.
— az 1765-i prot. folyamodványról. II. 203.
ZAYÁCZ DÁNIEL
— Nagylak (és ev. egyháza) tört.-ről. I. 256.
ZAYZON FERENC
— a székelyudvarhelyi ref. egyházról. I. 256, 329.
ZAYZON FERENC
— Batsányi és Kazinczy viszonyáról. II. 604.
ZAYZON SÁNDOR
— Károlyi Sándorról s a szatmári békéről. I. 470.
ZBORÓ
—i bizottság jelentése. III. 42.
ZDOBNOV, N. V.
— az orosz bibliográfia történetéről. III. 12, 34.
ZEBRAWSKI, TH.
— indexe Długoss művéhez. I. 149.
ZEBST
—i szövetség, 1472., I. 178.
ZECKEL JÖRG
— mint Dózsa György neve. I. 191.
ZEIBIG
— klosterneuburgi kéziratokról. I. 172.
ZEILLER, J.
— a dunai provinciák római kereszténységéről. III. 58.
ZEILLER, MARTIN
— leírása Magyarországról, 1644., I. 363. III. 101.
ZEISSBERG, H. V.
— az altaichi évkönyvekről. I. 47 ● Ausztriáról a francia háborúk idején. II. 506 ● Károly főhg.-ről. II. 486 ● kiadta Johannes de Komorowo szövegét. I. 149 ● Laski Jánosról. I. 220 ● a lengyel krónikásokról. I. 45, 106, 146, 149 ● az osztrák trónviszályról V. László után. I. 166 ● a XV. sz. történetéről. I. 163.
Zeit-curieuse Staats-Bilanze, 1704., I. 444.
Zeitschrift von und für Ungarn, 1802—1804., II. 408.
Zeitung für Kaufleute. II. 470.
ZEHNTBAUER, R.
— a Pragmatica sanctióról. II. 82.
ZÉKÁNY JÁNOS
— mint II. Péter cár nevelője. III. 117.
ZEKI VALIDI TOGAN, A.
— Ibn Fadlan-kiadása. I. 24.
ZELENKA PÁL
— a miskolci ev. egyházról. I. 256.
ZELIZY DÁNIEL
— Debrecen viszonyairól. I. 255.
ZELLER, G.
— a francia diplomáciáról, XVI. sz. I. 281.
ZELLIGER ALAJOS
— egyházi írókról. III. 20, 41 ● nagyszombati nyomtatványokról. I. 423.
ZELOVICH KORNÉL
— a műegyetem történetéről. II. 279, 586.
ZEMPLÉN MEGYE
— felirata a nyelvrendelet ellen. II. 283 ● gazdasági javaslata, 1791., II. 390 ● és a hegyaljai fölkelés, 1697., I. 413 ● és a jakobinus-pör. II. 513 ● koronaőrző bandériuma, 1790., II. 349 ● közgyűlései, 1790., 1808., II. 346, 537 ● leírása, 1803., II. 418 ● és Thököly Imre, 1684., I. 401 ● története. I. 413, 421 ● viszonyairól Szirmay Antal műve, 1803., II. 101 ● -i adókivetés, 1600., I. 316 ● -i birtokos, ld. Szirmay András ● -i bortermelés. I. 238—239, II. 436 ● -i ellenállás, 1823., II. 571 ● -i ev. esperesség. I. 254, II. 121 ● -i főispán, ld. Zichy Ferenc gr. ● -i főjegyző, ld. Szirmay Antal ● -i jakobinusok. II. 518 ● -i kereskedelemről irat, 1785., II. 257 ● -i követek, ld. Szirmay Antal, Szirmay Tamás ● -i követjelentés, 1662., I. 385 ● -i követutasítás, 1617., I. 365 ● -i levél, 1741., II. 103 ● -i menekült erdélyiek, 1709., I. 468 ● -i molnárcéh, 1670., I. 378 ● -i napló a Rákóczi-korból. I. 438 ● -i nemesi fölkelések, 1797., 1805., 1809., II. 521, 539, 554 ● -i német hadak, 1662., I. 386 ● -i orvos, ld. Weiss János ● -i parasztmozgalmak, 1632., 1790., I. 370, II. 353 ● -i piaristák. II. 116, 131 ● -i ref. egyház iratai, XVIII. sz. I. 341 ● -i ref. esperes, ld. Miskolczi Csulyak István ● -i szárm., ld. Kézai Simon.
ZEMPLÉNI IMRE
— a papírpénz-korszak viszonyairól. II. 482, 561, 588.
ZENAROLLA, G. P.
— iratai a török elleni harcokról, 1687—1688., I. 407.
ZENGG
— az 1790-i diétán. II. 483 ● és Fiume vetélkedése, XVIII. sz. II. 391—393 ● -i kapitány, ld. Lónyay Albert ● -i kereskedelem problémája, 1791., II. 391 ● -i követek, ld. Chiolich József, Demelli Mátyás ● -i találkozó Mária kir.-né és Monaci Lőrinc közt. I. 108 ● -i utazás, 1803., II. 420.
ZENGGI KRISTÓF (kamarai számvevő)
— jelentése, 1676., I. 378.
ZENKER, E. V.
— a bécsi sajtó történetéről. II. 240, 406.
ZENKER, WILHELM
— a selmeci főkamaragrófokról. II. 54.
ZENO (velencei követ)
— jelentései, XVII. sz. I. 366.
ZENTA
—i csata, 1697., I. 411. III. 108.
ZERINVÁR (= Zrín-Újvár)
— építése, bevétele. I. 381, 383.

ZERMEGH JÁNOS
— emlékirata, XVI. sz. I. 227, 272, 282.
ZERNYEST
—i csata, 1690., I. 433.
ZEROTIN, ld. Zierotin
ZÉTÉNY
—i levéltár. I. 15.
ZIBRT, Č.
— cseh tört. bibliográfiája. I. 10, 140, 332, 366. III. 10, 35.
ZICHY GR.-család
— könyvtára. II. 589 ● oklevéltára. I. 16, 113, 161, 171, 205 III. 43 ● ősei. III. 69 ● török iratai. I. 247 ● uradalma, 1807., II. 426 ● zsélyi levéltára. I. 16.
ZICHY ADÉL, ld. Keglevich Jánosné
ZICHY EDMUND GR.
— kiadta Thurzó György leveleit. I. 369.
ZICHY FERENC GR. (győri püspök)
— szerepe, XVIII. sz. II. 114, 146.
ZICHY FERENC GR. (főispán)
— zempléni beszédei, 1790., II. 346.
ZICHY ISTVÁN GR., ID.
— élete, XVII. sz. I. 395.
ZICHY ISTVÁN GR.
— Aspremont János gazdálkodásáról. II. 253 ● a Bécsi Képes Krónikáról. I. 104 ● a magyar őstörténetről. I. 27, 31, 33 ● id. Zichy Istvánról. I. 395.
ZICHY KÁROLY GR. (országbíró)
— levéltára, 1795., II. 528 ● és a devalváció. II. 560 ● a konferencia minisztériumban, 1814., II. 485 ● levelezése, 1809., II. 560 ● mint hadügyminiszter. II. 545 ● szerepe 1790-ben. II. 362.
ZICHY LADOMÉR GR.
— a tatárjárásról. I. 97.
ZIEGLAUER, FERDINAND
— Buda visszafoglalásáról. I. 410 ● Bukovináról az osztrák uralom alatt. II. 186 ● Harteneck életéről. I. 428, 433 ● politikai reformmozgalmakról Erdélyben, XVIII. sz. II. 301, 377 ● a Rákóczi-szabadságharcról Erdélyben. I. 467.
ZIEGLER, JAKOB (humanista)
— látogatása Magyarországon, XVI. sz. I. 217.
ZIEGLER, JOHANN
— erdélyi szász krónikája, XVII. sz. I. 324.
ZIEGLER, JOHANN THEOPHIL
— erdészeti munkája, 1806., II. 437.
ZIEGLER, JOHANN
— Hunyadi Jánosról. I. 162.
ZIEKURSCH, J.
— III. (VI.) Károly császárrá választásáról. II. 67.
ZIEROTIN KÁROLY (cseh—morva rendek vezetője)
— szerepe, magyar kapcsolatai, XVII. sz. I. 314, 320, 368.
ZIEROWSKI (varsói osztrák követ)
— és Sobieski. I. 400.
ZIKMUND, J.
— Basta Györgyről. I. 312.
ZILAH
— összeírása, 1658., I. 320 ● viszonyai, XVIII. sz. I. 65 ● -i lelkész, ld. Mohai János ● -i ref. egyház. I. 257.
ZILAHI JÁNOS (tállyai iskolamester)
— a hegyaljai parasztmozgalomról, 1697., I. 413.
ZILAHY (Kiss) KÁROLY
— Kármán-kiadása. II. 606.
ZILAHI KISS BÉLA
— Eperjes levéltáráról. III. 41 ● Katona Józsefről. II. 623—624 ● Kisfaludy Sándorról. II. 611—612.
ZILIOTTO, BACCIO
— a trieszti humanizmusról, Vergerióról. I. 133.
ZILLNER, FRIEDRICH
— magyarellenes röpirata, 1792., II. 326, 505, III. 123.
ZIMÁNDI PIUS
— Kazinczy Ferencről. II. 602 ● kódexirodalmunkból. III. 81 ● Pázmány társadalmi felfogásáról. I. 361.
ZIMÁNYI JÓZSEF
— Bárótzi iratáról a nyelvkérdésben. II. 356 ● Magyari Istvánról. I. 313.
ZIMMERMANN ÁGOSTON
— a patkó eredetéről. I. 38.
ZIMMERMANN, B. H.
— Ráth Mátyásról. II. 239.
ZIMMERMANN, FRANZ JOSEPH
— II. András 1206-i oklevéléről. I. 91 ● beszterce oklevelekről. I. 13 ● erdélyi eredetű kéziratokról. I. 18 ● erdélyi szász okmányfotokópiái. I. 12 ● az erdélyi szászok eredetéről, útjáról. I. 84, III. 67 ● egy 1380-i oklevélről. III. 69 ● a gyulafehérvári káptalanról. I. 70 ● a kolozsmonostori apátságról. I. 63.
— — levéltárról. I. 16.
— magyarországi levéltárakról. I. 18 ● a nagyszebeni levéltárról. I. 14, III. 42.
— — cipészekről, XVI—XVII. sz. I. 293 ● kereskedelemről, XVI. sz. I. 289.
— és Werner, K.
— — erdélyi szász okmánykiadása. I. 11, 84, 127.
ZIMMERMANN, FR.
— a pilisvörösvári németekről. II. 35.
ZIMMERMANN, HEINRICH
— a pápai legatióról, XIII. sz. III. 68.
ZIMMERMANN, JOHANN GEORG
— irata a nemzeti büszkeségről, 1792., II. 359.
ZIMMERMANN, J.
— uradalmi jobbágyokról, 1773., II. 169.
ZIMMERMANN KÁROLY
— a nagyváradi egyházmegyéről. II. 115.
ZIMMERMANN REZSŐ
— a nemesség városba költözéséről, XVI—XVIII. sz. I. 244 ● Rákóczi-kori szabolcsi adatokról. I. 452.
ZIMMERMANN, WILHELM
— a német parasztháborúról. III. 80.
ZIMMERMANN ZSIGMOND
— eperjesi kereskedő-könyve, XVII. sz. I. 422.
ZIMONY
— ostroma, 1165., I. 49 ● -i csatározás, 1788., II. 296 ● -i uradalom, XVIII. sz. II. 46.
ZINGERLE, I. V.
— Wolíger számadásait kiadta. I. 92.
ZINKEISEN, J. W.
— az ozmán birodalom történetéről. I. 138, 234, 236, 342, 410, II. 73, 296 ● a török kérdésről. 1517-ben. I. 200.
ZINNER, JOHANN
— irata Grossing ellen, 1786., II. 292.
— — a jobbágykérdésről, 1782., II. 290.
ZINZENDORF KÁROLY GR.
— emlékirata a vámrendszerről, 1773., II. 174 ● politikai szerepe. II. 150, 235, 282, 485.
ZINZENDORF LAJOS GR.
— pénzügyi szerepe, XVIII. sz. II. 150, 181, 235, 485.
ZIPS, ld. Szepesség
ZIPSER ANDRÁS KERESZTÉLY
— Besztercebányáról s bányászatáról. II. 458, 480 ● felvidéki és lengyel utazásai, 1811—1821., II. 421, 458 ● kritikája Szepesházy munkájáról. II. 412 ● topográfiai munkái. II. 418—419, 443, 458—359, 480 ● válasza Beudant útleírására. II. 428.
ZIRC
—i adminisztrátor a kuruc-korban. III. 116 ● -i apátság építkezései, XVIII. sz. II. 232.
— — függetlenítésének kérdése. II. 116 ● leírása, 1803., II. 421 ● története. I. 65.
—ről Pázmándi Horvát E. verse. II. 613.
ZISKA
— alakja Katona Józsefnél. II. 623, 625.
ZISTERDORF
— bevétele, 1706., I. 469.
ZITTAUI PÉTER (apát)
— munkája II. Vencelről. I. 106.
ZITTERHOFER
— Szicília elfoglalásáról, 1821., II. 571.
ZIVIER, E.
— lengyel története. I. 22.
ZIVUSKA JENŐ
— a besztercebányai erdőigazgatóság okiratairól. I. 273.
ZLAMÁL ÁGOST
— II. József gyulafehérvári útjáról. II. 246.
ZLATOŠ, J.
— a nagyszombati egyetemről. II. 210.
ZLINSZKY ALADÁR
— Berzsenyi és Schiller viszonyáról. II. 614 ● Gyöngyösi Istvánról. III. 107 ● a klasszicizmus, romanticizmus kérdéséről. II. 218 ● Orczy Lőrincről. III. 121 ● Szentjóbi: Mátyásáról. II. 605.
ZNIÓVÁRALJA
—i bizottság jelentése. III. 42.
ZOBORHEGY
—i kamalduliall a Rákóczi-korban. III. 116 ● -i oklevelek, XII. sz. I. 55. III. 62.
ZÓDOR TÓBIÁS (diétai követ)
— följegyzései, 1637., I. 358

ZOERARD, SZT.
— legendája. I. 51.
ZOKOLY-család
— története. III. 73.
ZOLGER, J. v.
— az osztrák dinasztikus államról. II. 85.
— — véderőről. II. 68.
ZOLNAI BÉLA
— az Ágis-kérdésről. II. 220 ● Balassi Bálintról. I. 271 ● Bornemisza Péterről. III. 86 ● Gyöngyösi Istvánról. III. 107 ● a janzenizmusról. II. 198, 593 ● Mátyás-mondáinkról. I. 170 ● Katona Józsefről. II. 624 ● Kelemen Lászlóról. II. 626 ● Mikes leveleiről. I. 442, III. 112 ● pótlásai Kont könyvészetéhez. III. 21 ● Rákóczi Ferencről. I. 436, 456, 471.
— — könyvtáráról, olvasmányairól. III. 111.
ZOLNAI GYULA
— a Budapesti Glosszákról. I. 131 ● a königsbergi töredékről. I. 130 ● magyar oklevélszótára (és vitája). I. 66, III. 61 ● nyelvemlék-kiadása. I. 66, 130—131, 180, 199, 212.
ZOLNAI KLÁRA
— Mátyás könyvtárának irodalmáról. I. 183. ● olasz nyomtatványokról, III. 21.
ZOLNAY LÁSZLÓ
— a budavári kir. szálláshelyről, XIII—XIV. sz. III. 65.
ZOLNAI MATOLAI JÁNOS
— irata a tokaji borról, 1744., II. 41.
ZOLTAI LAJOS
— Bartha Boldizsárról. I. 383 ● Debrecen múltjáról írt munkái, tanulmányai. I. 123, 240, 243, 246, 326, 378, 402, 412, 419, 422, 465, 470, II. 51, 60, 64, 116, 135, 140, 587, III. 117 ● Domokos Mártonról. III. 117, 118 ● élete, munkássága. III. 52 ● 1704-i számadásról. III. 115 ● a hortobágyi apátságokról. III. 64 ● Méliusz sírjáról. III. 86.
ZOLTÁN JÓZSEF (erdélyi orvos)
—irodalmi szerepe, XVIII. sz. II. 225.
ZOLTVÁNYI IRÉN
— Guzmics Izidorról. II. 574 ● a hazai bencés irodalomról. I. 64, 194, 374, II. 142 ● az Intelmekről. I. 52 ● Katona Józsefről. II. 624 ● Kisfaludy Károlyról. II. 621 ● Szentmiklóssy Timótról. II. 374.
ZÓLYOM
— megye és Balassi Bálint. III. 89.
— — közigazgatása, XVI. sz. I. 986 ● leírásai, XVIII—XIX. sz. II. 19, 418 ● vallási viszonyai, 1560., I. 254 ● -i aranybányászat, 1726., II. 53 ● -i ev. küldöttség, 1749., II. 120 ● -i főispán beiktatása, 1802., II. 311 ● -i levéltárak. III. 42 ● -i szárm., ld. Bél Mátyás. ● -i tisztségviselők. III. 80.
— vár, város bevétele, 1703., I. 448.
— — az 1790-i diétán. II. 483 ● okiratai, XIII—XIV. sz. I. 14 ● számadásai, XV. sz. I. 127, 157.
—i ev. lelkész, ld. Trusius Jób ● -i urbárium, 1668., I. 377.
ZÓLYOMI DÁVID, ALBISI
— erdélyi szerepe, XVII. sz. I. 341, III. 98.
ZÓLYOMI LAJOS
— szerk.: *Magyar Helikon*. III. 40 ● Toldy Ferencről. III. 52.
ZÓLYOMLIPCSE
— vára, uradalma, XVI—XVII. sz. I. 238.
ZOMBOR
— az 1790-i diétán. II. 483 ● -i céhszabály, 1819., II. 461 ● -i főesperesség. III. 64.
ZOMBORY GEDŐ
— a megyaszói ref. egyházról. I. 256.
ZOMBORY GÉZA
— a kecskeméti nemesekről, XVIII. sz. II. 31.
T. ZOMBORY IDA
— Erdély pénz- és hadügyeiről, XVII. sz. I. 430, 355.
ZOMBORY I. JÁNOS
— Barcsai Ábrahámról. II. 222.
ZONARAS, IOANNES
— bizánci krónikája, XII. sz. I. 27.
ZONUK
—i grófság kérdése. I. 34, 80.
ZORN DE BULACH (francia ezredes)
— utazása Magyarországon, 1772., II. 146, 153.
ZOTIKOS PARASPONDYLOS
— verse a várnai csatáról. I. 159—160.
ZOVÁNYI JENŐ
— ágensválasztásról, 1763., I. 203 ● átdolgozta Warga L. egyháztörténetét. I. 249—250, II. 118 ● Bársony György cáfolóiról. II. 390 ● Bessenyei Györgyről. II. 219 ● Bornemisza Péterről. I. 264 ● cikkei a Teológiai Lexikon részére. I. 257 ● a coccejanizmusról. I. 431, II. 121 ● a csallóköz-mátyusföldi ref. egyházkerületről. I. 254 ● debreceni hitvitákról. I. 282.
— — ref. lelkészekről. I. 257.
— Dereceskei Ambrusról. III. 94 ● Dézsi Mártonról. III. 110 ● eltűnt vitairatokról, XVII. sz. III. 102 ● az eperjesi zsinatról. 1546., I. 250 ● Fischer Andrásról. I. 261 ● a főgondnok és főconsistorium szerepéről. II. 120 ● frankfurti, heidelbergi hallgatóinkról. I. 268 ● kisebb dolgozatai. I. 249, II. 121 ● magyarországi superintendenciákról, XVI. sz. I. 250 ● Méliusz Péterről. I. 262, ● a meszleni kánonos könyvről. I. 250 ● Miskolczy Csulyak Istvánról. I. 341 ● a Mohács előtti protestánsokról. III. 82 ● a nagyváradi hitvitáról, 1544., I. 260. III. 93.
— — káptalanról, 1566., I. 303.
— Prágai Andrásról. III. 97 ● a prot. egyháztörténetírás problémáiról. I. 249 III. 85 ● puritánus mozgalmakról. I. 345 ● Ráday Pál leveleiről. II. 118 ● a reformáció történetéről. I. 258 ● Sámbár Mátyásról. I. 373 ● Sárospatak reformációjáról. I. 256 ● sárospataki céliratokról. I. 372 ● Socius Faustusról. III. 93 ● a soproni ev. egyházkerületről. I. 254 ● Stöckel Lénárt-ról. I. 261 ● Sylvester Jánosról. I. 259 ● Szegedi Kis Istvánról. I. 260 ● Sztárai Mihályról. I. 260 ● *Tanulmányok* c. kötete. I. 249 ● *Theológiai Ismeretek Tára*. I. 257 ● a tiszántúli ref. egyházkerületről. I. 254 ● a XVI. sz.-i prot. egyházszervezetről. III. 85 ● tört. munkássága. III. 52 ● zempléni zsinati iratokról, XVII. sz. I. 341.
ZREDNAI, ld. Vitéz János
ZRÍNYI-család
— első nemzedékei. I. 100, 288 ● iratai. I. 316 ● javainak összeírása, 1694., I. 421 ● származása, története. I. 381 III. 104 ● szerepe az állat- és terménykivitelben, XVII. sz. I. 378, 381 ● történelmi szerepe. I. 381 ● velencei nemessége. I. 387.
ZRÍNYI GYÖRGY
— birtokainak felbecslése, 1592., I. 238.
ZRÍNYI ILONA
— adatai, élete. I. 397, 402 III. 115 ● házassága, levelezése Thökölyvel. I. 397, 399, 401 ● mint Rákóczi anyja. I. 460.
ZRINYI MIKLÓS (Szigetvár védője, † 1566)
— élete, szerepe, irodalma. I. 288, 290 ● levelei. I. 290, 381 ● a magyar költészetben. I. 290, 379 III. 103—104. ● vallása. I. 259.
ZRÍNYI MIKLÓS (államférfi és író, † 1664)
— adatai, szerepe, munkái, irodalma. I. 379—387 III. 89, 100, 103—104 ● egykorú iratokban, naplókban. I. 382—384, 387 ● és Erdély. I. 351, 354, 386 ● és Esterházy Pál. I. 382 ● Evlia Cselebi leírásában. I. 384 ● és Forgách Simon. I. 457 ● francia kapcsolatai. I. 384, 387 ● hadtudományi és politikai munkái. I. 379—380, 436, 457 III. 103 ● halála, 1664., I. 381—382 ● költői művei. I. 374, 379, II. 226 III. 103, 104 ● könyvtára. I. 380 ● levelei. I. 351, 380—381 ● és Montecuccoli ellentéte. I. 351, 380, 384 ● és Pethő Gergely krónikája. I. 357 ● politikai és katonai szereplése. I. 385—387 ● és a Ráday-emlékirat kérdése. I. 382, 437 ● és a *Siralmas Panasz*. I. 382, 386 ● szembefordulása Béccsel. I. 384, 386—387 ● szerepe az 1655-i országgyűlésen. I. 385—386 ● titkára, ld. Forstall Márk ● Tollius útleírásában. I. 383 ● és Vitnyédy István. I. 382, 387.
ZRÍNYI PÉTER
— élete, szerepe a Wesselényi-összeesküvésben. I. 392—394 ● elkobzott birtokai. I. 377 ● francia kapcsolatai. I. 387, 393 ● horvát vonatkozásai. I. 393—394 ● kivégzése, 1671., I. 388, 393—394 ● török tárgyalásai. I. 387, 394.
ZRÍNYI-UJVÁR, ld. Zerinvár
ZUANNE, NICOLO DE
— levele a parasztháborúról, 1514., I. 192.
ZUBER MARIANNE
— a hazai német folyóiratokról. II. 156, 402.
ZUBOLY (álnév)
— a jakobinusok kivégzéséről. II. 515.
ZUECHA, FRANCESCO DE LA (velencei követ)
— jelentése Magyarországról, 1500., I. 200.
ZUEVO
—i ásatások. III. 57.

ZURANI ISTVÁN
— Zay Ferencről. I. 277.
Der Zuschauer bey . . . Landtage, 1792., II. 502.
ZUSTIGNAN (Giustiniani), SEBASTIAN (velencei követ)
— jelentése Magyarországról, 1503., I. 200.
Zuverlässigste . . . Erzählung des Aufruhrs, 1785., II. 286.
ZÜRICH
— és a magyar gályarabok. I. 394, III. 105 ● -i gyűjtemények magyar vonatkozásai. III. 45, 106.
—i történész-kongresszus. III. 48.
ZWANZIG (Hofrat)
— osztrák Rákóczi-ellenes röpirata. I. 444.
ZWEIG JÁNOS KRISTÓF (selmeci bányamester)
— naplója a Rákóczi-szabadságharcról. I. 439, 463.
ZWIEDINECK-SÜDENHORST, H. v.
— Belső-Ausztria vallási viszonyairól, XVIII. sz. II. 202 ● János főhg. hadjáratáról, 1809., II. 554 ● XVII. sz.-i újságokról, röpiratokról. I. 332 ● Velence politikájáról a 30 éves háborúban. I. 340, 366 ● Wallenstein hadjáratáról, 1626., I. 339.
ZWINGLI
— hatása Magyarországon, Erdélyben. I. 251, 261 ● tanítványa: Bullinger. I. 260.
ZVOINIMIR (horvát király)
— magyar kapcsolatai, XI. sz. I. 72, 74.
ZYNDT MÁTYÁS (rézmetsző)
— haditérképe Magyarországról, 1566., I. 289.

ZSÁK I. ADOLF
— Martinovicsról. II. 512 ● Pray Györgyről. II. 214.
ZSAKÓ GY.
— Bartók Ferenc naplójáról. II. 149.
ZSÁMBOKY (Sambucus) JÁNOS
— adatai, humanista történetírása, XVI. sz. I. 188, 190, 226—227, 290—291, 299 ● Bonfini-kiadása, 1568., I. 52, 143, 188, 224 ● Callimachus-kiadása. I. 148 ● és Istvánffy Miklós. I. 227 ● könyvtára. III. 82 ● Oláh Miklós-kiadása. I. 224 ● Ransanus-kiadása. I. 167, 188 ● törvénygyűjteménye. I. 232.
ZSARNÓCZI (Apafi küldöttje)
— naplója, Buda 1686., I. 405.
ZSARNÓCZY (Jakál) JÁNOS
— politikai pere, 1802., II. 518, 532.
ZSATKOVICS KÁLMÁN
— De Camelis püspökről. I. 424 ● a Kollonich-alapítványról. I. 424 ● Koriatovicsról. I. 124 ● a munkácsi püspökségről. II. 205—206 ● a ruszin történetírásról. II. 124—125.
ZSÉLY
—i bizottság jelentése. III. 42 ● -i Zichy-levéltár. I. 16. III. 43.
ZSEMLEY OSZKÁR
— a bányavárosok kamaragrófjairól. II. 54.
ZSIBÓ
—i csata, 1705., I. 467—468.
ZSIGMOND (magyar király)
— adománylevelei. I. 105, 114 ● bosnyák politikája. I. 137 ● budai építkezései. I. 134 III. 72 ● és az egyházi kérdés. I. 111, 140, II. 265 ● hadügyei. I. 114, 139, 143—144 ● házasságai. I. 136—137 III. 73 ● és a humanizmus, művészet. I. 133—134 ● és a Hunyadiak. I. 162 ● huszita háborúi. I. 114, 140—141 ● kormányzata. I. 105, 108—111, 114—115, 136—139, 147. III. 70—71, 73 ● és Monaci Lőrinc. I. 108 ● nyugati politikája. I. 137, 139—140 ● oklevele a szabad költözésről. I. 143 ● párizsi, római útja. I. 114, 140 ● és a pártharcok. I. 115, 136—137 ● pénzügyei, gazdaságpolitikája. I. 117, 125, 127, 129, 137—138 ● pozsonyi vendégsége. I. 125—126 ● raguzai látogatása. I. 139 ● és a román vajdaságok. I. 138 ● Sárkányrendje. I. 138 ● és Tar Lőrinc. I. 132 ● és a török kérdés. I. 109, 138—139 ● és a városok. I. 125 ● és Vergerio. I. 133, 134 ● és Vitéz János. I. 184 ● és Windecke. I. 110.
ZSIGMOND, I. (lengyel király, II. Ulászló öccse)
— a bécsi királytalálkozón, 1515., I. 195 ● és Brodarics. I. 196 ● budai útjai, számadásai. I. 199, 202 ● és Fráter György. I. 302 ● kormányzati iratai. I. 199 ● és II. Lajos. I. 220—221 ● és a parasztháború, 1514., I. 207 ● sógora: Szapolyai János. I. 204 ● tanácsosa: Szydlowiecki Kristóf. I. 195.
ZSIGMOND, III. (lengyel király)
— és Bethlen Gábor. I. 334.
ZSIGMOND (osztrák hg.)
— és Mátyás király, 1477., I. 178.
ZSIGMOND FERENC
— a debreceni kollégiumról. I. 266, II. 129, III. 125.
P. ZSIGMOND PÁL, ld. Pach
ZSILINSZKY MIHÁLY
— a békési jakobinusokról. II. 518 ● Bonfini Antalról. I. 148 ● Carafáról Debrecenben. I. 419 ● Csongrád megye történetéről. I. 80, 302, 419, II. 50, 77, 347 ● elnöki beszédei, emlékezete. III. 52 ● az eperjesi tanácskozásról, 1647., I. 369 ● az 1735-i és 1753-i felkelésről. II. 93 ● Haan Lajosról. III. 50 ● életrajzai magyar nőkről. III. 40 ● Heltai Gáspár-történeti munkáiról. III. 93 ● Horvát Istvánról. II. 596 ● Illésházy és Thurzó levelezéséről. I. 319 ● ism. Payr könyvét a vadosfai esetről. II. 121 ● Kerman Dánielről. II. 119 ● Kupeczky Jánosról. III. 109 ● a linzi békéről. I. 345, 369 ● Lippay Györgyről. I. 369 ● Lónyay Zsigmondról. I. 345 ● az országgyűlések vallásügyi tárgyalásairól. I. 220, 249, 368, 402, 415, 439, 465 ● Patócsi Ferencről. I. 279 ● pozsonyi diétákról, 1609., 1637—1638., 1708., I. 358, 368—369, 467 ● Radvánszky Béláról. III. 51 ● II. Rákóczi Gy. hadi edictumáról. I. 351 ● a rózsahegyi zsinatról, 1707., I. 466 ● a soproni országgyűlésről, 1681., I. 397, 402 ● Szarvas történetéről. II. 50 ● a szécsényi konventről. I. 465 ● Székely István krónikájáról. I. 269—270 ● szlovák tört. szemléje. I. 464 ● Tessedik Sámuelről. II. 249 ● egy Thököly-kori levélről. III. 108 ● a XI. sz.-i kereszténységről. III. 65 ● XVI. sz.-i ev. zsinatokról. III. 85 ● XVI—XVII. sz.-i polemikus irodalmunkról. III. 86 ● a tokaji tanácskozásról, 1646., I. 369 ● Törös Jánosról. I. 345 ● Virág Benedekről. II. 594, 610 ● Wallaszky Pálról. II. 216 ● Zrínyi utolsó nejéről. I. 290 ● zürichi egyháztört. adatokról. III. 106 ● és Haan L.
— — Békés megyei okmánytára. I. 12.
— (és mások)
— — protestáns egyháztörténete. I. 249, II. 118, 128, 203, 366, 580.
ZSINDELY ENDRE
— Mányoki Ádám leveleiről. III. 114 ● Ráday Gedeonról. III. 122.
ZSINDELY ISTVÁN
— a XIV—XV. sz.-i alkotmányról. I. 118.
ZSINKA FERENC
— Bánffy Dénesről. I. 432 ● Bethlen Gáborról. I. 337 ● nekrológja. III. 52 ● Rozsnyai Dávidról. I. 426 ● szerk. a Magy. Prot. Egyháztört. Adattárat. I. 4, 252 ● Szilády Áronról. III. 52 ● Wertner Mórról. III. 52 ● és Zoványi J.
— — Miskolczi Csulyak Istvánról. I. 341.
ZSIRAI MIKLÓS
— a magyar őstörténetről. I. 31 ● megjegyzései Molnár Erik könyvéhez. III. 56 ● a magyar nyelvtudomány haladó hagyományairól. III. 125 ● Sajnovicsról, Gyarmathiról. II. 596.
ZSIRKÓ J.
— Báthori Istvánról. I. 310.
ZSITVATOROK
—i béke. I. 322, 368, III. 96, 102.
ZSIVICS MÁTYÁS
— apologetikai munkája, 1789—., II. 269.
ZSÓFIA
— II. Béla lánya. I. 75.
ZSOLDOS BENŐ
— egy Bács megyei könyvtárról, XVIII. sz. II. 42 ● a debreceni tűzvészről, 1811., II. 480 ● Károlyi Sándor leveleiről. II. 103 ● Rákóczi miskolci pénzverdéjéről. III. 116.
ZSOLDOS JÁNOS (orvos)
— az 1809-i francia megszállásról Pápán. II. 545.
ZSOLDOS JENŐ
— Bessenyei Györgyről. II. 222.
ZSOLDOS SÁNDOR
— a mezőőrsi ref. egyházról. I. 256.
ZSOLNA
—i ev. egyház. I. 257 ● -i német jogkönyv. I. 126 ● -i zsinat, 1610., I. 250.
ZSOLNAY DÁVID (kanonok)
— prot. ellenes röpirata, 1790., II. 338.
ZSOMBOLY
—i uradalom, XIX. sz. II. 448.
ZSÖGÖDI MIKÓ JÁNOS
— naplójegyzetei, XVII. sz. I. 425.
ZSÖGÖN Z.
— Apor Péterről. I. 427.
ZSUPPANEK J. — Esterházy Pálról. I. 401.

TARTALOM

Előszó 5

I. Kiegészítések 17

1. Bevezető rész 17

a) Folyóiratok, időszaki kiadványok 17

b) Emlékkönyvek 18

c) Bibliográfiák 18

1. Hazai általános könyvészet 18
2. Egyes helyek kiadók, nyomdák kiadványai 19
3. Iskolai, stb. értekezések 20
4. Általános folyóiratrepertóriumok 20
5. Magyar vonatkozású külföldi, hazai idegennyelvű anyag 21
6. Magyar történeti bibliográfiák 22
7. Régészet 25
8. Bizantinológia, turkológia 26
9. Éremtan, pénztörténet 26
10. Genealógia, családtörténet 26
11. Földrajz, helytörténet 26
12. Néprajz 28
13. Gazdaság- és társadalomtörténet 29
14. Jogtörténet 29
15. Hadtörténet 30
16. Egyháztörténet 30
17. Iskola- és neveléstörténet 31
18. Természettudomány- és orvostörténet 31
19. Filológia: nyelvészet, irodalomtörténet 31
20. Művészettörténet 33
21. Színészet- és zenetörténet 33
22. Sajtótörténet 33
23. Habsburg-birodalom (Ausztria) 33
24. Kelet-európai országok 34
25. Más országok 35
26. Egyetemes történet 37
27. Bibliográfiák bibliográfiái 39

d) Életrajzi, írói lexikonok 40

e) Általános okleveles anyag 41

f) Általános irodalom 45

1. Az utóbbi évek általános anyaga 45
2. Nemzetközi kongresszusok 47
3. A történetírás története, szerzői 48
4. Gazdaságtörténet 52
5. Hadtörténet 53
6. Irodalom- és művészettörténet 53
7. Helytörténet, helyismeret 53
8. Segédtudományok 54
9. Külföldi vonatkozások 54

2. Őstársadalom, honfoglalás 56

3. A feudalizmus kezdetei, 970—1196 60

a) Források, oklevelek 60
b) Az Árpád-kor általános irodalma 62
c) A XI—XII. század 65

4. A XIII. század 67

5. Az Anjouk és Zsigmond kora 69

a) Források, oklevelek 69
b) A XIV. század irodalma 70
c) Gazdasági, társadalmi viszonyok 71
d) Műveltségi viszonyok 72
e) Zsigmond korának irodalma 72
f) A huszita kérdés 73

6. A Hunyadiak kora, 1450—1490 74

7. A Jagelló-kor, 1490—1526 79

8. A XVI—XVII. század általános anyaga 82

a) Források, iratok 82
b) Gazdasági, társadalmi viszonyok 83
c) A reformáció 85
d) Hazai és külföldi iskolázás 87
e) Irodalom, műveltség 87

9. Kettős királyság, török hódítás, 1526—1576 90

a) Források, iratok 90
b) Irodalom 91

10. Az erdélyi állam kialakulása, 1541—1604 92

11. Rudolf és Bocskai kora, 1576—1606. 94

a) A 15 éves háború időszaka 94
b) A Bocskai-szabadságharc 95

12. Erdély a központosítás útján, 1606—1662 96

13. A Habsburg-királyság, 1606—1655 100

14. Abszolutizmus, nemzeti mozgalmak, 1655—1683 103
a) Zrinyi időszaka 103
b) A Wesselényi-mozgalom, ellenreformáció 105
c) A Thököly-felkelés időszaka 107

15. Visszafoglaló háborúk, elnyomás, 1683—1703 108

16. Az önálló Erdély vége, 1662—1703 109

17. A Rákóczi-szabadságharc 1703—1711 110
a) Források, iratok 110
b) Irodalom 113

18. A XVIII. század, 1711—1790 117

19. A feudalizmus válsága, 1790—1825 123

II. Névmutató az I—II—III. kötethez 129

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR